

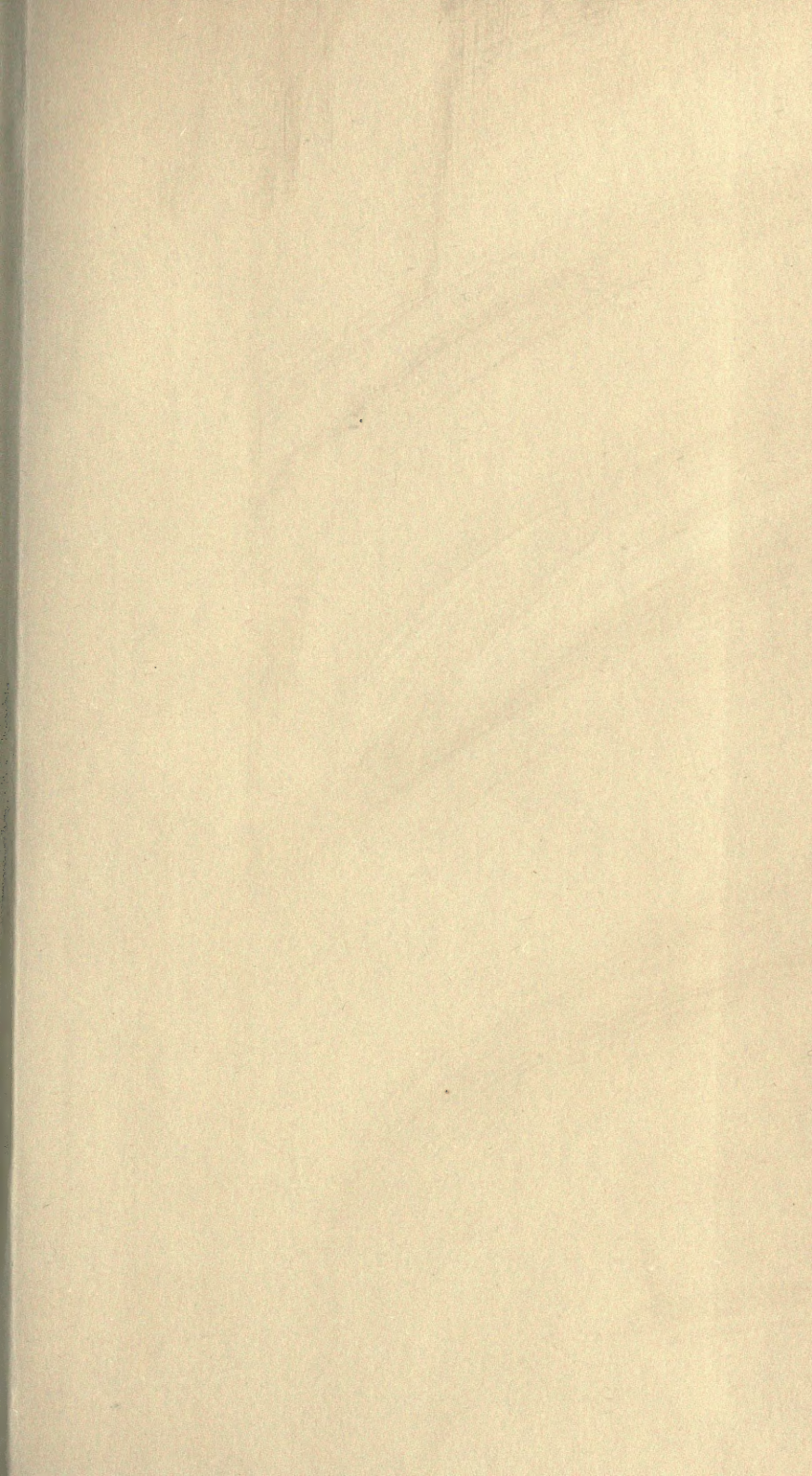

3 1761 04569146 6

HANDBOUND
AT THE

UNIVERSITY OF
TORONTO PRESS

60

7111
I

P O L Y B I I
H I S T O R I A R V M

T O M V S VI.

polybius
Π Ο Λ Υ Β Ι Ο Υ
ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΩΝ
ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

P O L Y B I I
MEGALOPOLITANI)
HISTORIARVM
QVIDQVID SVPEREST.

RECENSUIT, DIGESSIT,
EMENDATIORE INTERPRETATIONE, VARIE-
TATE LECTIONIS, ADNOTATIONIBVS, INDI-
CIBVS ILLUSTRAVIT

IOHANNES SCHWEIGHÆVSER
ARGENTORATENSIS.

TOMVS SEXTVS.
ADNOTATIONES AD LIB. IV — X.

L I P S I A E
IN LIBRARIA WEIDMANNIA
M D C C X C I I.

24
1874

ПОЛТОВ

МЕДИЦИНСКОГО

УЧЕБНОГО ЗАВЕДЕНИЯ

ИЗДАНИЕ

ПОСЛЕДНЕЕ

ИЗДАНИЕ

ИЗДАНИЕ

1320
14/11/90

6

ADNOTATIONES

A D

POLYBII HISTORIARVM

LIBRVM IV.

TITVLVS editus est ex Bav. Πολυβίου λόγος Δ'. Vat. Lib. IV.
Flor. Urb. Πολυβίου Ἱστοριῶν λόγος τέταρτος Aug.
Reg. A.

CAPVT I.

Cap. I.

Vers. 1. In ἐθλώσαμεν consentiunt omnes præter Flor. *Vers. 1.*
Aptius quidem videri poterat præteritum ut III. 1, 1. sed
& aoristus bene habet, ut II. 1, 1. & hoc cap. *vers. 2.*

Vers. 2. Ἀφιδον. Ἀφιδον ed. I. 2. cum solo Bav. *Vers. 2.*
Codicum Reg. B. C. dehinc nullam amplius faciam mentio-
nem, nisi ubi ab editione prima, ad cuius exemplum de-
scripti sunt, notabili quodam modo discedunt.

Vers. 3. διέξιμεν. διέξιμεν Aug. Reg. A. *Vers. 3.*

Vers. 4. In τῆς κατασκευῆς nil variant libri. Pot. *Vers. 4.*
erat προκατασκευῆς dicere, ut sæpius aliàs, & hoc
cap. *vers. 9.* sed & illud fortasse satis erat. conf. I. 13, 5.
Opponit tamen inter se προκατασκευῆν & κατασκευῆν II.
37, 2-5. — *Ibid.* περὶ τῶν Ἑλλήν. Particulam μὲν, quam
vulgo hic inferunt cum Bav. delevi cum ceteris codicibus,
Vat. Flor. Aug. Reg. A. Et sic semper deinde, ubi sive
in scholio infra contextum, sive in his Adnotationibus di-
xero, a nostra lectione discedere Bav. intelligere debbit
Lector, ceteros cōdices cum nostra consentire, & vicif-
sim, nisi diserte monuero, ex conjectura nos a scriptura
Polybii Histor. T. VI. A *codi-*

codicum omnium discessisse. — *Ibid.* πρὸ ἡμῶν. Temere πρὸς ἡμῶν ed. i. cujus generis aberrationes, uni aut alteri editioni proprias, posthac, nisi qua peculiaris ratio suaserit, superfedebō adnotare.

Verf. 5. *Verf.* 5. ἀπὸ Τισαμενοῦ &c. Conf. II. 41. — *Ibid.* ἀπὸ μὲν τούτου correxi ex II. 41, 5. suadente etiam re ipsa. Sic jam scripserat Meursius, proferens hunc locum in Commentario de Regno Laconico cap. 6. p. 28. Perotus: *ab hoc, usque ad &c.*

Ibid. ἕως εἰς Ὠγυγον. ὡς εἰς, quod habent codices, non est in usu, nisi defendere velis ex I. 19, 4. ubi pariter corrigendum putavi cum viris doctis. Litera ε, adnexa in msstis initio literæ ω, spiritus asperi formam refert; quo facilius fieri potuit, ut negligeretur a librariis. Si optandum esset inter duas diverforum codicum lectiones, præferrem equidem εἰς Ὠγυγον alteri ὡς εἰς. II. 41, 5. ἕως Ὠγύγου habemus.

Ibid. Μακεδονίας in versione latina jam expresserat Casaub. & ejus monitu in contextum recepit Gronovius. Recte; confer II. 41, 9. Et aliâs passim perperam inter se commutata a librariis eadem nomina Μακεδον. & Λακεδαιμον. videmus; IV. 29, 1. IX. 28, 1.

Verf. 6. *Verf.* 6. ἐξῆς δέ. Particula δέ, post adverbium temporis ἐξῆς, ea ratione nunc usurpatur, de qua dixi ad I. 29, 6. De quo usu cum aliâs bene præcepisset Reiskius, hoc loco, ejusdem usus immemor, hiatus inesse putavit in oratione, nisi post κώμας aut paulo ante inseratur verbum ἐλέγομεν, quo sane facile caremus.

Verf. 9. *Verf.* 9. ποιήσασθαι. Ne ποιήσεσθαι suspiceris, vide Adnot. ad II. 64, 5.

Cap. II.

C A P V T II.

Verf. 1. *Verf.* 1. ὑπόστασιν fundamentum interpretatus est Casaubonus. Et sic rursus in Commentario ad vocab. ἀνυπόστατος I. 5, 3. ὑπόστασιν ait h. l. significare principium, cui ceu basi universum opus innititur. Simul tamen monet, posse

posse et *subjectum traditionis, argumentum, institutum* verti, ut apud Diodorum Sicul. I. 4 sq. XV. 70. & alibi. —

Ibid. Ἀράτου. cf. I. 3, 2.

Vers. 2. οὕτω συντρέχειν. οὕτως συντρέχειν Bav. Reg. A. *Vers.* 2.

Vers. 3. τὸ γὰρ ἀνωτέρω προσλαμβάνειν τοῖς καιροῖς. *Vers.* 3.
προλαμβάνειν foli Reg. Reg. B. C. quod et REISKIO venerat in mentem, qui id tamen non urget, &, προσλαμβάνειν idem esse, ait, ac si dixisset τῇ ὑπαρχούσῃ καὶ προκειμένη διηγήσει προσλαμβάνειν τὰ γεγονότα ἐν τοῖς ἀνωτέρω χρόνοις. Aliàs in hac re verbo προσανατρέχειν utitur Polybius.

Ibid. ἀσφαλῆς ἔχειν &c. Defendi utcumque posse codicum lectio videtur, intelligendo κατὰ ad τὰς διαλήψεις & ad τὰς ἀποφάσεις, si modo τὰς διαλήψεις darent, non γὰρ διαλήψεις, quod indicium esse videtur profundioris vulneris, & defectus alicujus, quo paulo post ista verba laborat oratio. Nil autem variant veteres codices, nisi quod in Aug. in contextu est τὸ ἀληθές, sed inter lineas ab eadem manu τὸ ἀσφαλές. Nos interim, dum certius aliquid meliores (si qui supersunt) codices dederint, minime aspernandam duximus Casauboni emendationem. Illius emendationis pars aliqua, ut ipse etiam in ora Basileensi adnotavit, ducta est ex codice Reg. B. in quo, cum in editione Obsoepæi temere ἀσφαλές ἔχειν esset absque τὸ, omisso eodem articulo primum scriptum erat ἀσφαλῆς aut ἀσφαλῶς, (nec enim liquido discernere potui,) & id quidem deinde rursus in ἀσφαλές mutatum, sed in marg. adscriptum γρ. τὸ ἀσφαλῆς. (sic) In reliquis autem nihil ab aliis codex ille discedit.

Vers. 7. διεδέδεκτο. Mendose διέδεκτο editum erat ex Bav. *Vers.* 7.

Vers. 11. Ἀντίοχος δέ. Carent δὲ edd. invitismsstis. — *Vers.* 11.

Ibid. Ἀχαιοὶ correxit Casaub. & sic in solo Reg. A. inter lineas recentiori manu scriptum. Mendose Ἀχαιῶς ex *vers.* 6. huc traductum habent ed. 1. & 2. cum msstis.

CAPVT III.

Cap. III.

Vers. 1.

Vers. 1. Αἰτωλοὶ πάλαυ &c. *Iam pridem Aetoli pacem iniquo animo ferebant.* Vide II. 44 sqq. conf. hoc cap. vl. 8.

Vers. 2.

Vers. 2. Ἀντίγονος. *Antigonus* ille, qui *Dofon* est cognominatus, Philippi, Demetrii filii, vitricus & tutor. De cuius obitu dixit II. 70. — *Ibid.* δεδιότες Μακεδόνας. δεδ. τοὺς Μακεδόνας Aug. Reg. A.

Vers. 3.

Vers. 3. ἀξιοχρεωτέρους. ἀξιωτέρους prorsus nihili est. Sed ἀξιοχρέους praeferam; nec enim satis video, quæ fit vis comparativi. Vivente Antigono, Achæorum amico atque socio, nihil movere Aetoli contra Achæos sunt ausi: illo mortuo, cum in pueritia Philippi auxilium Achæis non laturos Macedonas putarent, (cf. cap. 5. 3.) *satis sibi virium esse rati sunt ad bellum cum solis Achæis suscipiendum.*

Vers. 5.

Vers. 5. Δωρίμαχος. Δωρίμαχος Vat. Flor. Aug. & nunc & deinde. In vulgatam cum Bav. recte h. l. consentit Reg. A. qui tamen deinde cum ceteris facit.

Ibid. Τριχωνεύς. Vt hoc loco, sic rursus XVII. 10, 9. dant Τριχονεύς codices nostri omnes, quod teneri poterat, quandoquidem & Τριχόνιος per o breve inveniri Stephanus Byzantinus ait. Sed quum & Τριχώγιον, V. 7, 7. & Τριχωνίς λίμνη, V. 7, 8. & Τριχωνεύς V. 13, 3. per ω longum scripta sint, consentientibus omnibus nostris libris, levissima mutatione o in ω mutavi: terminationem autem, quamquam Τριχωνιεύς habet Stephanus, quod & alibi editores apud Polybium invitis mssitis expresserunt, & h. l. repositum Gronovius voluit, non necesse duxi mutare.

Ibid. Νικοστράτου, τοῦ παρασπονδήσαντος &c. Conf. IX. 34, 11. *Nicostrati*, Aetolorum ducis, nescio an huius, meminit Frontinus Strateg. I. 4, 4.

Ibid. εἰς τὴν τῶν Φιγαλέων πόλιν. Sic Vat. & Flor. Cum ab aliis abesset articulus τῶν, τὴν Φιγαλέαν dederunt Aug. & Reg. A. τὴν Φυγαλέων ed. 1. 2. cum Bav. per ypsilon:

υψίλων; conf. vers. 8. & cap. 6, 10. & c. 31, 1. εἰς τὴν Φιγαλέων πόλιν ed. Casaub. & seqq. cum Vrsino. Idem æque recte Φιαλαῖς plus semel nominantur infra, cap. 79.

Vers. 6. Μεσσηνίων. Μεσσηνίων constanter ed. 1. 2. cum *Vers. 6.* Bav. sæpe etiam Reg. A. & Aug. sed superscripta subinde altera litera σ.

Vers. 7. τὴν τε πόλιν καὶ χώραν. Commodius τὴν τε *Vers. 7.* χώραν καὶ τὴν πόλιν Vat. Flor. Aug. Reg. A. Vrsin. quod ita expressam in contextu nostro mallet; certe articulus ad nomen χώραν repeti debuit.

Vers. 8. In Φιγαλέαν nunc consentiunt omnes, & *Vers. 8.* in Bav. υ, quod statim erat, (cf. ad vs. 5.) in ι est mutatum. Infra cap. 6, 10. in aliis, & c. 31, 1. in omnibus Φιγαλία nominatur, quod perinde est. Vide Cellar. Geogr. Ant. II. 13. p. m. 1232.

Vers. 10. τὰς ἐπὶ τῶν ἀγρῶν οἰκίας. ἐπὶ, quod igno- *Vers. 10.* rant vulgo, inserui cum Vat. & Flor.

Vers. 13. προσπορευομένων. Citat hunc locum Suidas *Vers. 13.* in hoc verbo.

CAPUT IV.

Cap. IV.

Vers. 1. Χείρωνος. Scripturam Χυρῶνος etiam Reg. B. *Vers. 1.* in ora habet. Possis Σκύρωνος suspicari, ut sit ejusdem viri nomen, qui paulo post nominatur.

Vers. 2. ἀνεκαλοῦντο αὐτὸν &c. Citat Suidas, hoc *Vers. 2.* verbo. — *Ibid.* συναρχίας. Temere συναρχίας ed. 1.

Vers. 3. ἀπολωλ. πάντα. Deest πάντα Aug. — *Ibid.* *Vers. 3.* δωσιδίκους. Suidas interpretatur ἐκδότους τῆ δίκῃ. Paulo alia notione accipitur hoc vocab. apud Herodot. VI. 42. ubi plerique codices, sicut Polybiani nostri omnes, per σ breve δωσιδίκους efferunt.

Vers. 4. δεινὸν ἠγάτο. Citat Suidas in Ἐπιστροφῇ. — *Vers. 4.* *Ibid.* ἔφη τεύξεσθαι. τεύξεσθαι ἔφη ed. 1. cum Bav. — *Ibid.* πείσεσθαι. πήσεσθαι ed. 1. 2. Bav.

Vers. 5. ἀσυρῆς, impurus, fædus. Vide Hesych. in *Vers. 5.* Ἄσυρῆς & Ἄσυρῆ, & ibi Interpretes. ἀσύρῆς Aug.

Verf. 5. Reg. A. — *Ibid.* τῶν ἐξηρημένων τὸν ἄνδρα κατὰ πάντα τρόπον. Quod in Reg. B. C. est, ἐξηρημένων, idem in Flor. fuisse olim videtur, in quo inter ρ & μ erasa litera est. Sed parum refert, & bene habet vulgata, in quam consentiunt veteres libri, nisi quod jota non habent subscriptum. ἐξαίρειν (ut ἐξαιρῆν) est *eximere, tollere*. ἐξηρημένος τὸν ἄνδρα, qui *virum*, id est, *virilitatem exuit, cui exempta virilitas est*. Strictissime pro *exfecto spadone* accepit vetus interpret germanicus, Guil. Xylander, *ein unreiner verschnittener Mann*: quemadmodum apud Lucianum in Lucio sive Afino, c. 33. T. II. p. 602. *afinus exsecandus*, ἀπολέσων τὸν ἐν τῷ ὄνῳ ἄνδρα dicitur. Nimis late & tropice Reiskius: *cui vir*, id est, *virilitas, gravitas, dignitas, constantia, sapientia omnis exempta est*. Quæ sicut non nego simul comprehendi illa dictione, quandoquidem *quovis modo virilitatem exuisse istum hominem* dicit, sic non satis esse arbitror; sed id potissimum significare Polybius videtur, quod Epictetus in Dissertationibus, ab Arriano editis, lib. II. c. 10. p. 219. dicit, cum ait: Τί ἀπολλύει ὁ τὰ τοῦ κιναιίδου πάσχων; Τὸν ἄνδρα. Multa ejusdem generis idem Epictetus habet, veluti mox ibidem: Τί ἀπολλύει ὁ μοιχεύων; Τὸν αἰδήμονα, τὸν ἐγκρατῆ &c. *amittit verecundum, continentem*, id est, *verecundiam, continentiam*. Sic lib. II. c. 4. p. 183. ἀπόλλυμεν καὶ ἀναιροῦμεν τὸν πιστὸν, τὸν αἰδήμονα, τὸν ὄσιον. &c. Mire vero hoc loco Casaubonus: *homo impurus, Dorimacho plane modis omnibus deditus*. Et in eandem sententiam (ut alios taceam) recentior germanicus interpret: *der den Dorimachus vor allen andern erhob*. Idem tamen Casaubonus, ut Mericus docet, re melius considerata, ad oram exempli Basileensis sic adseripxit: „An intelligit *virilitatem exfectum, & tum corpore, tum animo effeminatum?*“

Ibid. Βαβύραξ. Βαβύραξ h. l. Vat. & Flor. Sed paulo post consentiunt iidem cum ceteris. — *Ibid.* οἶον τ' præter Vat. & Flor. dedit etiam Vrsini codex. Reiskius,

pro vulgato οἶος τ' εἶναι, legendum οἶος τ' ἦν censuit. εἶναι & εἶη, ut hoc loco, sic II. 24, 2. inter se permutata vidimus. Et pro ἦν, Bav. εἶναι habet III. 10, 2.

Versf. 7. ἀνατατικῶς ex conjectura correxit Casaub. *Versf. 7* sqq. quam confirmant codices Vat. & Flor. Ceteri male ἀναστατικῶς. Sic & mox *versf. 8.* ἀνατάσεως perfecte correxit idem Casaubonus, ubi codd. omnes ἀναστάσεως dabant. Post ἀνατατικῶς vero, pro τότε, quod habet ed. 2 & seqq. cum Vat. Flor. Aug. Reg. A., est τε in ed. 1. & Bav. quod minime spernam, ἀνατατικῶς τε καὶ μάλα ὑπερηφάνως. Pro μέλειν *versf. 8.* est μέλλειν in Vat. & sic primum fuerat in Aug. sed erasa altera litera λ.

Versf. 8. ποιήσαθαι. ποιήσεσθαι Flor. Aug. Reg. A. *Versf. 8.*

Versf. 9. εὐλογου. ἄλογον Aug. — *Ibid.* δι' αὐτὸ *Versf. 9* τοῦτο. Quin mendosum fit id, quod vulgatum est, dubitari non debet. Majori vero ambage Reiskius διὰ τὸ ὄνειδος τοῦτο suspicatus erat.

CAPUT V. *Cap. V.*

Versf. 1. οὔτος δέ. δέ caret ed. 1. invitis msstis. *Versf. 1.*

Versf. 2. ἐν παρανομίας καὶ σκώματος γεγονέναι τὴν ὄρμην. ob commissa scelera & jabdum in se disterium, ad hoc bellum ipsum stimulari. ἐκ παρωνυμίας scripsisse Polybium, suspicatus est MERICVS CASAVBONVS, παρωνυμίαν autem pro falso vel alieno nomine posuisse. *conf. cap. 4, 7* sqq. Quam conjecturam calculo suo probans REISKIUS: — „Statim, inquit, mihi suspectum visum est vocab. παρανομίας, quod quamquam potest interpretatione quodam modo colorari, est tamen ea coacta & improbabilis. παρανομία tum esset ea, quam Dorimachus agitasset atque exercuisset; σκῶμα autem, quod in se conjectum, velut telum corpore, excepisset. Durius hæ duæ notiones, altera activa, passiva altera, coalescunt. Quare, ut primum cognovi, amplexus sum Merici scitum inventum, παρωνυμίας. Erat enim *Babyrtas* Dorimachi

παρώνυμον, cognomen contumeliosum. παρωνυμία καὶ σκώμμα est hendiadyoῖν, pro παρωνυμία σκωπτική.“ —

- Verf. 4. *Verf. 4.* Ἠλείων. Ἠλίων Vat. quæ levior aberratio notanda, quia graviori mendo viam paravit, ἰδίας pro ἡλείας, cap. 9, 9.
- Verf. 5. *Verf. 5.* ἐν Πελοποννήσῳ. ἐν deest ed. Casaub. errore operarum.
- Verf. 6. *Verf. 6.* συνίστανε. Perperam συνιστάντες Aug. Reg. A. — *Ibid.* ἐξακολουθήσουσαν. Teneri potuerat debueratque scriptura, in quam codices nostri omnes & Vrsini vetus liber consentiunt, ἐξακολουθήσασαν. conf. ad II. 22, 2. & ad II. 64, 5. Operarum errore in ed. 1. ἐξακολουθήσαν est, & ἐξακολοθήσαν in ed. 2.
- Verf. 7. *Verf. 7.* οὐκ ἐρεῖν ἐγκλήματα τοῖς ἀμυνομένοις. — „Fateor, me vim & rationem hujus dictionis non perspicere, nisi idem significat atque illa altera, Græcis usitata, οὐ μέμψεσθαι αὐτοῖς ἀμυνομένοις. - - Quod si verum censemus, legendum erit οὐκ ἐρεῖν ἐγκλήματα αὐτοῖς ἀμυνομένοις.“ REISKIUS. — Mihi non ferendum ἐρεῖν videtur; sed minus etiam probatur ἀρεῖν, quod ejus loco posuit Scaliger. Posses οὐ φέρειν, posses οὐχ εὐρεῖν suspicari, nisi futurum potius, quam vel præsens tempus, vel indefinitum secundum, requiri videretur. Quare adhuc quidem nihil commodius nobis se obtulit, quam οὐχ ἔξειν. Usitata dictio ἐγκλημα ἔχειν, pro ἐγκαλεῖν vel ἐγκλημασθεῖν ἐπιφέρειν, Thucyd. I. 26. IV. 23. ubi vide Scholiasten. Sic vicissim συγνώμην ἔχειν τινί, veniam dare alicui, excusatum aliquem habere, sæpe apud Polybium. Quod autem ad alteram spectat Reiskii emendationem αὐτοῖς pro τοῖς, nec incommodam eam utique arbitror, nec vero admodum necessariam.
- Verf. 9. *Verf. 9.* οὔτε κοινὴν &c. οὔτε τὴν κοινὴν malim, ut est apud Suidam in Ἀπόκλητοι, ubi citantur ista Polybii verba. Ἀποκλήτους vero (ut Livius ait, XXXV. 24.) Aetoli vocabant sanctius consilium, ex delectis constans viris.

Verf.

Verf. 10. Ἀκαρναῖσι expressi ex Aug. Ceteri h. l. Ἀκαρ-
νάσι. Variant libri nostri, & interdum etiam omnes α
longam faciunt in hoc nomine, interdum brevem omnes.
Vide II. 10, 2. II. 66, 6. IV. 11, 6. IV. 80, 15. Nos, pro-
batorum scriptorum græcorum & latini sermonis usum
secuti, α ubique longam fecimus.

CAPVT VI.

Cap. VI.

Verf. 1. Κύθηρα. Minus recte penacute Κυθήρα Aug. *Verf. 1.*
Reg. A. — *Ibid.* σὺν τούτοις δὲ καὶ τὴν ναῦν Bav. σὺν
δὲ τούτοις τὴν ναῦν Vat. Flor. Aug. Reg. A. σὺν τούτοις
δὲ καὶ ναῦν ed. 1. σὺν δὲ τούτοις καὶ ναῦν ed. 2 & seqq.

Verf. 2. ΚεΦαλήνων. ΚεΦαλήνων ed. 1. 2. Bav. & *Verf. 2.*
sic rursus *verf. 8.* — *Ibid.* ἐπεβάλλοντο *recepti* ex Aug.
Ceteri ἐπεβάλλοντο cum edd.

Ibid. Θύρσον editum h. l. ex Bav. Θύριον Vat. Flor.
Aug. Reg. A. Sed cap. 25, 4. in Θύριον consentiunt codi-
ces, quam scripturam Stephanus probavit in Θυρέα. Rur-
sus idem oppidum Θούριον scribitur, XVII. 10, 10. & XXVIII.
5, 1. & cives Θουριεῖς, XXII. 12, 4. Non confundi de-
bet hoc Acarnaniæ oppidum cum Thyraeo Arcadiæ (Θυ-
ραῖον) cujus Stephanus meminit, & Pausan. in Arcadicis
p. 671. nec cum Thyrea vel Thyraea Argolica, & aliis
eiusdem vel vicini nominis.

Verf. 3. διήγον ἐν τούτῳ πρὸς τὰς ἐρπαγὰς Reiskius *Verf. 3.*
post ἐν τούτῳ inferendum suspicatus erat verbum, e. c. ὀρ-
μώμενοι, τετραμμένοι, aut γενόμενοι.

Verf. 4. ἀλλὰ τοῦτο μὲν. ἀλλὰ καὶ τοῦτο μὲν edd. cum *Verf. 4.*
Bav. Aug. Reg. A. Delevi cum Vat. & Flor. particulam,
quæ importuna h. l. videbatur.

Verf. 5. διὰ τοὺς Κλεομ. καιρ. dederunt Vat. Flor Aug. *Verf. 5.*
Reg. A. quod prætuli cum Reiskio, quoniam κατὰ modo
præcessit. — *Ibid.* Ὀρχομενὸν & *vf. 6.* Ὀρχομενῶ recte
edidit Gronovius, consentientibus msstis. Ὀρχόμενον &
Ὀρχομένῳ ed. 1. 2. 3. — *Ibid.* δὲ κατὰ κράτος restitui
ex msstis. μὲν κατὰ κράτος ed. 1. 2. operarum errore.

- Tum μὲν in μὲν τοι mutarunt Reg. B. C. quod arripuit Casaub. & tenuerunt sequentes editores.
- Verf. 6. *Verf. 6.* ὡς γ' ἐμοὶ δοκεῖ. ὡς ἐμοί γε δοκεῖ Aug. — *Ibid.* In τὴν μεσόγαίαν nunc consentiunt omnes, qui aliàs τὴν μεσόγαίον praeferunt.
- Verf. 7. *Verf. 7.* Ἄρατος δέ. Perperam δὲ abest ed. 1. 2. Bav. — *Ibid.* τὸν ἐπιόντα. Temere h. l. articulum neglexit ed. 1.
- Verf. 8. *Verf. 8.* τὴν Μεσσηνίαν ex Reg. B. recepit Casaub. cui adsentiuntur Vat. & Flor.
- Verf. 9. *Verf. 9.* In Πατραϊέων nihil nec h. l. nec cap. 7, 2 sq. variant libri, qui tamen in Πατρῆϊς omnes consenserunt II. 41, 12. & XL. 3, 4. & sic Stephanus: Πάτρας· πόλις Ἀχαιῶας. ὁ πολίτης Πατρεύς. — *Ibid.* βούλεσθαι. βουλεύεσθαι solus Flor.
- Verf. 10. *Verf. 10.* κακοποιούντες αὐτὴν revocavi ex msstis. κακοπ. αὐτοῦς edd. errore Obfopœi, compendium scripturæ perperam accipientis.
Ibid. Φιγαλέαν ed. Casaub. & seqq. Φυγαλέαν ed. 1. 2. Bav. Φιγαλίαν Vat. Flor. Aug. Reg. A. conf. ad cap. 3. verf. 5. & 8.
- Verf. 11. *Verf. 11.* ὑπαρχ. αὐτοῖς. Perperam αὐτῆς ed. 1. 2. Bav.
- Verf. 12. *Verf. 12.* ἅπαντα. πάντα Suidas, in hac ipsa voce; ubi citat hunc Polybii locum.

Cap. VII.

CAPVT VII.

- Verf. 3. *Verf. 3.* Πατριεῦσι καὶ Φαρμαεῦσι. Πατριεῦσι καὶ Φαρμαεῦσι solus Flor. Conf. ad cap. 6, 6.
- Verf. 4. *Verf. 4.* καθάπαξ. καθάπερ ed. 1. 2. ignorance compendii scripturæ. — *Ibid.* In ἐπιβαλλόμενοι consentiunt omnes, nisi quod Bav. alteram λ intra lineas habet, ab eadem tamen manu. Nil opus est, ut cum Reiskio ἐπιβαλομ. corrigamus.
- Verf. 6. *Verf. 6.* ὅσον οὐπω ληγούσης &c. quoniam propediem decessurus erat magistratu, simul vero, quoniam Achæi &c.

Nisi adjeceris ὄσον, nil habet, quo referatur ἀμα δέ. Etenim Verf. 6.
 quænam hæc est oratio? quoniam nondum finitum erat
 ejus imperium, simul vero, quoniam male exercitati in ar-
 mis erant Achæi, &c. Post στρατηγός facile excidere
 ὄσον potuit, cujus vocabuli terminatio per scripturæ com-
 pendium superne indicata erat.

Verf. 8. προῦπαρχούσης αὐτοῖς ἀλλοτριότητος cum Ca- Verf. 8.
 faubono accipi de Arati odio adversus Aetolos. Aliter
 REISKIUS: „αὐτοῖς. Timoxeno, puta, & Arato. In-
 tercedebant inter hos duos vetustæ similitudines, per quas
 fiebat, ut alter ad alterius studia frigeret atque torpe-
 ret.“ —

Verf. 10. πρὸς τε τὰς πόλεις ἔγραφε. Sic perspekte Verf. 10.
 correxit Casaub. cum Reg. B. C. πρὸς γε τὰς πολ. ed. 1. 2.
 cum vett. codd.

Verf. 11. προειπεῖν. προσειπεῖν Aug. Reg. A. Verf. 11.

CAPUT VIII. Cap. VIII.

Verf. 1. τέλειος ἀνὴρ. τε, quod ante τέλειος ed. 1. 2. Verf. 1.
 inferunt, ignorant veteres libri omnes. Hunc locum de
 Arato, ab initio hujus cap. usque ad verf. 9. extr. lexico
 suo inseruit Suidas, in Ἄρατος. Totum locum, usque ad
 finem capituli, habet Codex VRBINAS in Excerptis; ubi
 ad oram libri notatur argumentum his verbis: Ἄρατου
 ἔπαινος.

Verf. 2. στέξαί τὸ κριθὲν, tegere consilia. Mendose Verf. 2.
 στέρξαι solus, ex codicibus nostris Florentinus; sic autem &
 Suidas. Reg. B. vero in margine imperite: ἴσως στέρξας. —
 Ibid. ἐνδήσαθαί. Mendose ἐνδύσαθαί Suidas & Reg. B. C.

Verf. 4. Totum hunc versum omisit Suidas. — Ibid. Verf. 4.
 τῶν τοιούτων μαρτύρια dederunt Urb. Vat. Flor. & Vrfini
 codex. — Ibid. ἐπιφανέστατα δὲ τοῖς ἱστορ. bene edd. cum
 Bav. consentiente etiamputo Urb. e quo nulla notatur varie-
 tas. πλείω μὲν ἐπιφανέστατα τοῖς ἱστορ. absque δὲ, Aug.
 & Reg. A. Magis etiam corrupte Vat. & Flor. ἐπιφανε-
 στάτοις, pro ἐπιφανέστατα τοῖς. — Ibid. Post κατὰ μέ-
 ρος.

ρος delendum distinctionis signum, cui non erat hic locus. —
Ibid. Πελληνέων Vrb. Vrbfin. & ed. Casaub. & seqq. Πε-
 ληνέων ed. 1. 2. Bav. Πελληνάων Vat. Flor. Aug. Reg. A. —
Ibid. εἰς Ἀκροκόρ. Carent εἰς Vrb. & Vat.

Verf. 5. *Verf.* 5. ὅτε. Placet ὅποτε, quod habet Suidas. —
Ibid. ἄτολμος, Perperam εὐτολμος Suid. — *Ibid.* ἐν
 ταῖς ἐπιβολαῖς. Super ἐν in Aug. ab eadem manu superscr.
 ἐπὶ, quod Reg. A. in margine habet.

Verf. 9. *Verf.* 9. συγκαταστάσεις. Perperam συγκατασπάσεις
 Suid. — *Ibid.* In καὶ τῆς τε & in ἐνίων nihil variant co-
 dices. καὶ sequente τε æquivalet Latinorum atque etiam.
 σύνταξις ἐνίων, acies ex pluribus instructa. Cum ἔργων
 suspicarer, ad ἄπρακτοι referendum hunc genitivum puta-
 veram; sed intelligo, non sollicitari debuisse codicum scri-
 pturam. Ut autem de ἔργων pro ἐνίων reponendo cogi-
 tare, occasionem dederat error librariorum, quem, cum
 per id ipsum tempus subsceivas horas excutiendis Hero-
 diani Historiis tribuerem, observaveram editiones omnes
 illius scriptoris obsedisse, cum in ipso Præfationis initio
 ἐνίων τε πάλαμ γεγονότων habent, pro ἔργων τε πάλαμ
 γεγονότων, quod & ratio suadebat & meliores præstant
 codices: quem errorem non dubito in nova Herodiani
 editione, quæ haud ita pridem prodiit, sublatum esse a
 docto Editore, qui iisdem melioribus codicibus est usus.

Verf. 10. *Verf.* 10. κατ' Ἰλην. κατ' εἰλην Vat. Flor. constan-
 ter. — *Ibid.* παρατάξεως. Corrupte πράξεως Vrb, Vat.
 Flor.

Verf. 12. *Verf.* 12. ποιούμεθα revocavi ex msstis. Temere
 ποιούμεθα ed. 2. quod inde tenuerunt posteriores.

Cap. IX. C A P V T IX.

Verf. 2. *Verf.* 2. παρεσπονδ. Verius videtur παρασπον-
 δουμένοις, quod alii dant codices. — *Ibid.* βουλομέ-
 νων δὲ καί. καὶ deest ed. 1. Bav. Reg. A. — *Ibid.* ἐπι-
 γραφήναι, scil. ἐπὶ τὴν στήλην, ut monuit Reiskius. conf.
 II. 41, 12.

Verf.

Verf. 4. Ἀκαρναῖσι. Perspecte monuit Gronovius, *Verf. 4.*
Arcadas, sub *Achaeorum* nomine comprehensos, non opus
 fuisse hic figillatim nominari, praesertim in numero atque
 ferie eorum ex foederatis populis, qui extra Peloponnesum
 habitabant; quorum in numero constanter aliàs *Acarna-*
nes nominare consuevit Polybius, ut IV. 5, 10. V. 3, 3.
 IX. 38, 5. — Adde IV. 15, 1.

Verf. 5. ὄμηρα. ὀμήρω Aug. Reg. A. quemadmodum & *Verf. 5.*
 alibi permutatas inter se literas α & ω vidimus.

Verf. 6. τοῖς τῶν Μεγαλοπ. τῶν deest ed. 1. 2. Bav. *Verf. 6.*
 Reg. A. B. C. Receptit Casaub. monente Vrsino, & con-
 sentiunt Vat. & Flor.

Verf. 8. συμφέρειν σφίσι τότε πείθεσθαι. Non opus *Verf. 8.*
 est articulo τὸ ad πείθεσθαι, (cf. cap. 10, 7.) percommo-
 dum vero est adverbium τότε, quod adeo fervari debuit,
 cum ab omnibus codicibus agnoscat. τείθεσθαι autem
 defendere non ausim, quod REISKIUS ait idem notare ac
 συντίθεσθαι, πείθεσθαι, *obtemperare, obsequi, assentiri*,
 intelligendo τὴν ψῆφον, provocatque ad Dionys. Halic.
 p. 682, 24. — At ibi σφίσιν αὐτοῖς ἔθεντο (perinde uti-
 que ac συνἔθεντο) denotat *inter se pacti sunt, sibi invicem*
sponderunt: hoc vero loco omnino requiritur verbum
 quod *obtemperare* significat, quod nullum aliud est, nisi πεί-
 θεσθαι, atque id Polybio restituendum, ante Casaubonum
 jam viderunt Vrsinus & Scaliger.

Verf. 9. ἐξάπστελλον. ἐξάπστελον Flor. — *Ibid.* *Verf. 9.*
 Κυλλήνην. Κυλλήνην Bav. *Cyllene*, Eleorum navale.

Ibid. τῆς Ἠλείας εἰς τὴν Φειάδα καλουμένην νῆσον.
 Non dubitanter Reiskius dicturus fuisset, *fortasse Ἠλείας*
pro ἰδίας esse scribendum; si scivisset, mox pro τὴν Ἠλείαν
 pariter τὴν ἰδίαν dare Vat. & Flor. (conf. cap. 5, 4.) vel si,
 quænam esset insula, quam Φλιάδα vulgo h. l. nominatam
 legimus, certum habuisset. Nunc autem quæsit: „Ergo
Phlias insula erat *Elidis*?” — At, vel Φειάδα vel Φιάδα
 scripsisse Polybium, nemo dubitabit, qui Strabonem con-
 suluerit lib. VIII. p. 342 sq. (qui Φειῶν promontorium Ἐ-
 oppi-

oppidum cum insula atque portu in Eleorum regione esse docet) & Eustathium ad Iliad VII. 135. contulerit, & Stephanum Byzant. in Φέα, & in Φία.

Verf. 10. *Verf. 10. τὰς λείας. τῆς λείας Vat. Flor. — Ibid. ἐπὶ τὴν Ἠλείαν correxi, duplicem inter se componens scripturam, ἐπὶ τὴν Ἠλείων, quam habent edd. cum Bav. Aug. Reg. A. & ἐπὶ τὴν ἰδίαν, quod est in Vat. & Flor. conf. ad verf. 10. & cap. 5, 4. — Ibid. Verba χάριν τοῦ usque ληστείας temere omisit Obsopœus. χάριν τινῶν, pro χάριν τοῦ, invitis msstis habet ed. 2.*

Cap. X.

C A P V T X.

Verf. 1. *Verf. 1. εὐήθως. Imperite ἀήθως Aug. Reg. A. — Ibid. οἰκίαν dedit Bav. & Reg. C. οἰλίαν edd. & ceteri codd.*

Verf. 2. *Verf. 2. ἀντιπαράγειν τοῖς Αἰτωλοῖς προουρούμενος. Vereor, ne nimis stricta notione verbum ἀντιπαράγειν acceperim, cum interpretatus sum a latere ex aliquo intervallo sequi; quæ significatio quidem I. 77, 2. & sæpe libro III. locum habet. Sed nunc locorum situs (quem tamen mihi non fatis compertum esse fateor) non ferre videtur, ut dicamus, Aratum voluisse hostem a latere sequi: saltem primo per fatis longum itineris spatium obviam hosti ducere copias suas debuit; & cum hoc versu, tum versu sequente, ἀντιπαράγειν intelligendum fuerit adversus hostem ducere, ut ex aliquo intervallo eum observemus. conf. I. 84, 3. Quam in sententiam haud incommode locum hunc latine his verbis reddidit Casaubonus: versus Patras ea mente proficiscitur, ut neque absticiens ab Aetolis, neque congregiens, duceret.*

Verf. 3. *Verf. 3. συμμένειν, monente Vrsino, primus edidit Casaub. Et confirmant eam lectionem, quam ex suo codice utique depromsisse Vrsinus videtur, codices Vat. & Flor. — Ibid. διαγωνιάσαντες. Mendose διαγωνίσαντες Vat. Flor.*

Verf.

Verf. 4. τὸ Πίον. τὸν Πίον ed. 2. & seqq. temere & Verf. 4.
 invitis msstis. — *Ibid.* Pro ταῦτα, μετὰ ταῦτα le-
 gere jussit Reiskius. Sane impedita est vulgata lectio.

Verf. 6. Κλειτορίαν. Non urbis nomen, sed agri, ad Verf. 6.
 eam urbem pertinentis, cui Κλείτωρ nomen apud Nostrum
 IV. 18, 10. & XXIII. 5, 2. pariterque apud Strab. Pausan.
 Ptolemæum. Κλιτορίαν h. l. Vat. & Flor. per i pro ei,
 sicut II. 55, 9. ubi in οἱ Κλιτόριοι consentiebant omnes.
 Sed mox IV. 11, 2. 18, 10. 25, 5. in Κλειτ nil variant
 libri.

Verf. 8. In ὑπολαβόντες cum ceteris consentit Vat. Verf. 8.
 Solus Flor. ὑπολαμβάνοντες habet. — *Ibid.* τρέψωνται
 revocavi ex ed. 1. & msstis, quibus invitis στρέψωνται est
 in ed. 2. & seqq.

Ibid. προκατασύραντες. προσκατασύρ. suspicatus est
 Casaub. in ora Basil. Et sic codices nonnulli (quos tamen
 non viderat Casaub.) dant IV. 19, 9. προκατασύρ. defen-
 dit Reiskius, contendens, πρὸ significare hic priusquam di-
 scederent e Peloponneso: quam vim sicut non præcise ne-
 gem inesse h. l. præpositioni illi, sic nec magnopere ur-
 geam. Mihi videtur πρὸ in hoc verbo (velut in προνέμεσθαι,
 προνομεύειν, & similibus) ad locum potius, quam ad tem-
 pus, pertinere, ut προκατασύρειν, sit ante se vastare, va-
 stando progredi, pervastare, late vastare atque diripere.

Verf. 10. Μηθύδριον. Μηθύδριον solus Flor. Sed
 idem mox cap. seq. consentit cum ceteris.

CAPUT XI.

Cap. XI.

Quæ exponuntur hoc capite & seqq. usque cap. 13, 2.
 ἐπὶ τῶν ἐχθρῶν τετελευτηκότας, habet Codex VRBINAS
 in Excerptis, cum Titulo ad oram libri: Πόλεμος Ἀχαιῶν
 καὶ Αἰτωλῶν ἐν Κλειτορίᾳ ἐν (voluit puto καὶ) Καφύσαις.

Verf. 3. ἐξάγοντες. ἐξαγαγόντες solus Reg. C. Verf. 3

Verf. 4. τάφοι καὶ πλείους recte Vrb. Vat. Flor. Aug. Verf. 4.
 Reg. A. conf. ad II. 8, 2. — *Ibid.* ἐπίφασιν correxit
 Casaub. ex conjectura, quam confirmant codices Vat.
 Flor.

Verf. 4. Flor. Aug. Reg. A. ἐπίβασιν ed. 1. 2. Bav. Hinc Scaliger correxerat διὰ τὴν ἐπιβάσεως ἐτοιμότητα.

Ibid. τοῦ μὲν ἐγχειρεῖν - ἀπεδειλίωσαν. Verbum ἀπεδειλιάω aliàs non nisi cum accusativo aut cum præpositione πρὸς constructum memini; quare nescio, an τὸ μὲν ἐγχειρεῖν sit scribendum. Sed mutare nil ausim. Potest ἀπεδειλίω cum accusat. denotare *timere aliquid*; cum genitivo, *timore deterri ne faciamus aliquid*.

Verf. 5. *Verf. 5.* In τὸν Ὀλίγυρτον cum editis & Bav. consentiunt (ni fallor) h. l. Vat. & Flor. Conf. cap. 70, 1. quo ex loco cum hoc collato adparet, *Oligyrtum* vel *Olygyrtum* a Polybio montem dici, haud procul a Caphyis situm. Apud Plutarchum in Cleomene p. 817. τὸ Ὀλόγουτον castellum montanum est inter Phliuntem & Orchomenum, adeoque eodem fere loco, quo Oligyrtus vel Olygyrtus Polybii. conf. verf. 13.

Verf. 6. *Verf. 6.* πρωτοπορείας. πρωτοπορίας Bav. & Reg. A. Et sic mox iidem verf. 7. πρωτοπορίαν.

Ibid. προβαινούσης temere expressum erat in ed. 1. & inde servatum in seqq. Consentit tamen Aug. ac nescio an Vrb. e quo nulla notatur varietas. Sed προσβαινούσης utique scribendum cum Bav. Vat. Flor. Reg. A. προσβαίνειν est *adscendere, conscendere montem*. Vide II. 67, 6.

Ibid. τῷ προσχωρευομένῳ Πρόποδι τῆς παρωρείας. Notum est, πρόπαδα aliàs commune & adpellativum, quod dicunt, nomen esse, denotans *radicem montis vel minores colles præjacentes altioribus montibus*. Sed nil impedit, quo minus etiam pro proprio nomine potuerit usurpari.

Ibid. Ἐπίστρατον correxit Casaub. Ante eum omnes ἐπὶ στρατὸν, & hæc verba superioribus jungunt, interjectoque commate separant a sequentibus. ἐπιστρατηγὸν, minus feliciter, suspicatus erat Vrsinus. ἐπὶ τούτοις στρατηγὸν ora libri Vossiani. — *Ibid.* Ἀναρνᾶνα. Vulgo omnes Ἀναρνάνα, cum aucto accentu. Vide ad IV. 5, 10.

Verf. 8. *Verf. 8.* οὕτω. οὕτως Vrb. Vat. — *Ibid.* γὰρ ἄν. ἄν deest editis & Bav. Adjeci cum Vrb. Vat. & ceteris.

CAPVT XII.

Cap. XII.

Vers. 2.

Vers. 2. ὑποχωροῦντας. Suspiciari posses ἀποχωροῦντας, sicut *vers. 1.* ἀπεχώρουσιν dixit. Sed nil variant libri; & utrumque stare potest.

Vers. 4. ὑπὸ τὴν παρώρσειαν, Sic scribendum & Casaub. *Vers. 4.* in ora Basil. & omnes post eum interpretes & editores monuerunt: miror, cur in contextum recipere dubitarint, refragantibus licet codicibus omnibus.

Vers. 5. καὶ παραβοηθεύοντων caret Aug. a pr. manu. *Vers. 5.*

Vers. 6. ἐνέβαλλον. ἐνέβαλλον solus Reg. B. *Vers. 6.*

Vers. 7. Ἐν δὲ τῷ. Temere τῷ carent ed. 1. 2. Recte *Vers. 7.* articulum agnoscunt Reg. B. C. cum ceteris codd. οἱ δὲ ἐμπύπτοντες. In συμπίπτοντες inferius consentiunt omnes *vers. 12.*

Vers. 8. συγκαταστάσεως. συγκαταβάσεως Aug. Reg. A. *Vers. 8 sq.* Sed vide *vers. 6.* & IV. 8, 9. — *Vers. 9.* Ἐπιπολαστικῶς. Citat Suidas, hac voce.

Vers. 11. μακροὺς ὄντας ἐν πορείᾳ potes intelligere *Vers. 11.* multum viae progressos. Casaubonus vero pro ἀραιούς, tenuibus, raris ordinibus, videtur accepisse, ut fere idem sit, quod διαλελυμένους. Sane ad ipsam vocem μακροὺς, in ora Basiliensi, hæc adscripsit: „Nota peccatum Arati. Nam cum ad hostes itur, oportet densare aciem. Ea est quæ proprie πόνυσις dicitur Aelian. 14.“ — *Ibid.* Pro διαλελυμένους, διαλελειμμένους habet Aug. & Reg. B. Temere διαλελυμένους ed. 1. 2.

Ibid. διαβαίνοντες. Proxime inhæret hæc emendatio vestigiis scripturæ codicum. Nam μένειν & βάλνει paulo etiam ante, cap. 10, 3. & III. 72, 4. permutata a librariis nostris vidimus. Fateor tamen, mihi nullum aliud exemplum esse compertum, quo verbum διαβαίνει ista notione digrediendi, dilabendi usurpatum inveniat. — *Ibid.* Verba ἐπὶ τὰς παρακειμ. πόλεις defunt ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A. Adscivit Casaub. ex Reg. B. monente etiam Vrsino, & consentientibus Vat. & Flor. puto & Vrb.

Verf. 13. *Verf. 13.* ἐπὶ τὰς πόλεις. κατὰ Bav. sed superfer. ead. manu ἐπι.

Cap. XIII.

CAPVT XIII.

Verf. 2. *Verf. 2.* ἤλπισαν. ἤλπισε Aug. Reg. A. — *Ibid.* κινδυνεύσειν. Temere κινδυνεύειν ed. 1. 2. — *Ibid.* Ante τετελευτηκότας imperite τοὺς inferit ed. 2. cum Aug. & Reg. A.

Verf. 3. *Verf. 3.* ἤτυχηκότας monente Vrsino correxit Casaub. Et Vrsinus quidem *ex ingenio* ait se ita emendare, cum tamen codex ejus id dedisse videatur: sic certe & Flor. Vat. Aug. Reg. A. ἠδικηκότας ed. 1. 2. & Reg. B. C. cum Bav. Eodem modo III. 20, 6. confusa vidimus ἀδίχημα & ἀτύχημα.

Verf. 4. *Verf. 4.* λοιπὸν ἤδη. τὸ λοιπὸν ἤδη ed. 1. 2. invitis msstis.

Verf. 5. *Verf. 5.* Πελληνέων. Πεληνέων ed. 1. 2. cum Bav. ut aliàs. — *Ibid.* Σικυωνίαν. Σικυωνίαν χώραν Flor.

Verf. 6. *Verf. 6.* ἐν τοῦ &c. ἐν τοῦ γενομένου δόγματος ἀπαντων μετὰ ταῦτα τῶν συμμάχων ed. 1. 2. Reg. B. C. cum Bav. trajectione verborum, non insolita Polybio. Seriem verborum mutavit Casaub. cum Vrsino, & Vat. Flor. Aug. Reg. A. — *Ibid.* οἱ συνελθόντες. Præferrem δὲ συνελθ. si darent libri; quod & Casaubono & Reiskio venit in mentem. δὲ οἱ συνελθ. suavit Gronov. — *Ibid.* διαπροστατεύσαντος in duo verba διὰ προστατεύσαντος dirimendum putavit Reiskius; quod mihi fecus videtur. Amat verba dupliciter composita Polybius. Mendose διαστρατεύσαντος Aug. De concilio Achæorum, quo, præsidente Philippo, factum est decretum de bello inferendo Aetolis, vide cap. 25.

Cap. XIV.

CAPVT XIV.

Verf. 3. *Verf. 3.* τὸ, ante μηδέπω, correxit Casaub. cum Reg. B. C. monente etiam Scaligero. Mendose τοῦ ed. 1. 2. cum vett. codd. — *Ibid.* τὰς τοιαύτας prætulī cum ed

ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A. B. C. Signantius hoc est, quam omisso articulo. — *Ibid.* διεσφαλμένω. Optionem dederat Reiskius inter hanc emendationem, & illam συνήδει πολλά πολλαῖς αὐτῷ διεσφαλμένα. Haud dubie vera prior. Simillima structura XXV. 8, 6. συνειδῶς αὐτῷ κακῶς κεχειριστότι τὰ τῆς πόλεως. Et XXVII. 13, 13. αὐτοῖς συνειδότες ἀλλότριον βουλομένοις Ῥωμαίων. Literas α & ω confusas a librariis vidimus IV. 9, 5. I. 12, 7. I. 17, 3. III. 49, 6. &c.

Versf. 3.

Versf. 4. ἐν μέσῳ Πελοποννήσου. Πελοποννήσῳ Vat. Flor. Aug. Reg. A. bene; si esset ἐν μέσῳ.

Versf. 4.

Ibid. προδιειληφότα ed. Casaub. cum Vrsf. Vat. Flor. Ceteri προειληφότα, quod defendit Reiskius ex vulgato usu vocabuli πρόληψις. Poterat etiam ad ipsius verbi προλαμβάνειν usum III. 1, 7. & III. 112, 7. quodammodo provocare. Sed istud tamen cum hoc commutatum equidem nolim.

Ibid. συνταράξαι τὸν πόλεμον. Sic συγχέαι τὸν πολ. IV. 10, 3,

Versf. 5. οὕτω μετ' ὀλίγων. οὕτω μετ' ὀλ. ed. 2. operarum errore. — *Ibid.* συναγαγεῖν. Imperite συνεγείν ed. 1. 2. perperam accipiente Obsoræo nexum scripturae in cod. Bav.

Versf. 5.

Versf. 6. προθέμενόν γε συμβαλεῖν. Temere invecam a Casaubono particulam γε, nunc demum animadverto. Rescribe cum ed. 1. 2. & codicibus omnibus προθέμενον καὶ συμβαλεῖν.

Versf. 6.

Ibid. ἐν τοῖς παρωρείαις. Præpositionem cum Reg. B. C. adjecit Casaubonus. Abeffe posse, censuit Reiskius: sed videtur intercepta fuisse ab extrema litera vocis præcedentis.

Versf. 7. προσελθόντα. προσελθόντα cum Vrsino melius h. l. iudicavit Scaliger. At per se perinde est, utrum eligas. conf. ad I. 69, 10. & ad II. 2, 10. Sed in priorem scripturam consentiunt nunc libri.

Versf. 7.

Ibid. ὁμοίαι δὲ δέιν. δὲ, quod aberat vulgo, opportune dederunt Vat. & Flor.

Verf. 9. *Verf.* 9. Ταῦτα μὲν οὖν εἰς τὴν προτέραν ἔπεσεν Ὀλυμπιάδα &c. *Hæc igitur in superiorem incidunt Olympiadem; quæ vero deinde gesta sunt, in centesimam quadragesimam.* Quærent fortasse nonnulli, cur, quum videatur nunc Polybius ad exponendas res, *Olympiade cXL.* gestas, pergere, tamen per complura adhuc capita *Olympiadem cXXXIV,* & annum *Vrbis 534.* ad marginem adscripserimus, quin & in eodem adnotando anno perrexerimus etiam post cap. 26. quamquam ibi rursus declarare Scriptor videatur, in rebus Olympiadis *cXL.* versari narrationem. Cujus instituti nostri rationem ita

Olympyadum ratio
apud
Polybium.

reddere conabimur, ut eadem simul opera totam *Rationem* exponamus, qua in referendis annis *Olympicis ad annos consulares Romanorum usum Polybium esse animadvertimus.* Scilicet, ut intelligatur, qua ratione annos *Olympicos* cum annis Romanis conferat. Polybius, notemus primum id, quod ex Livio *XXVII. 35.* & *XXVIII. 7.* discimus, ea ætate, qua C. Claudius Nero, M. Livius Salinator II. consulatum gesserunt, (quem annum *Vrbis 547.* cum Simfano & cum Fastis Iansonianis numeramus,) perfectos esse *Olympicos ludos,* atque adeo ea ætate novam *Olympiadem* initium cepisse, quam esse *Olymp. cXLIII.* satis ceteroquin constat. Ex ea ratione, si retro computemus, annus *1. Olymp. cXLII.* incidit in A. V. 543. Cn. Fulvio II. P. Sulpicio Galba *Coss.* Tum annus *1. Olymp. cXLI.* in A. V. 539. L. Postumio III. Tib. Sempronio Graccho *Coss.* Denique annus *1. Olymp. cXL.* in A. V. 535. M. Livio, L. Aemilio Paulo *Coss.* Iam vero eadem ratione Polybius L. Aemilii consulatum in eundem ann. *1. Olymp. cXL.* ponit lib. III. c. 16, 7. & IV. 66, 8-10. coll. cum III. 19, 12. Parique modo consulatum C. Flaminius (A. V. 537.) & pugnam ad Trasimenum lacum, in qua occisus ille consul est, in annum *3. Olymp. cXL.* ponit lib. V. 105, 3. coll. III. 83. & 84, 11. Eademque ratio-

nem

fiem in fequentibus pariter annis, per totam fuam Hiftoriam, conftanter tenuiffe Polybium, ex Reliquiis eorum librorum, qui injuria temporum interciderunt, etiam nunc fati adparet. Libri noni hiftoriam a nova Olympiade initium cepiffe, patet ex IX. 1. eamque effe Olympiadem CXLIII. ordo temporum rerumque docet. Continebat autem initium illius libri noni res geftas a Cn. Fulvio, P. Sulpicio Coff. (vid. IX. 6, 6. coll. cap. 3, 1. & 5, 8.) Qui cum A. V. 543. gefferint confulatam, intelligitur, a Polybio annum iftum Urbis 543. relatam effe ad annum 1. Olymp. CXLIII. Eadem ratione annus 4. Olymp. CXLVII. qui nominatim commemoratur in Eclog. XXXV. de Legat. lib. XXII. 24. 1. refpondet anno Urbis 566. quo Cn. Manlius, fupiore anno Conful, nunc pro confule res Afie ordinavit; coll. Liv. XXXVIII. 37 fq. Rurfus annus 1. Olymp. CXLIX. qui memoratur Legat. XLVI. lib. XXIV. 1, 1. (effe enim eum annum *primum illius Olympiadis*, intelligitur ex eo, quod mox deinde Legat. LI. lib. XXIV. 10, 1. diferte *annus fecundus ejufdem Olymp.* memoratur,) refpondet anno Urbis 571. M. Claudio Marcello, Q. Fabio La-beone Coff. ut adparet collato Livio XXXIX. 46. Et annus 2. Ol. CXLIX. apud Polyb. lib. XXIV. 10. incidit in annum Urbis 572. & in confulatam Cn. Bæbii, L. Aemilii Pauli, coll. Liv. XL. 2. Itaque omnino feries annorum Olympico-rum cum annis confularibus Romanorum, ex Polybii ratione, hujufmodi eff:

Verf. 9.
Olympia-
dum ratio
apud
Polybium.

Anni Olymp. | A. V.

CXXXIX. 1.	531.	C. Flaminio, P. Furio Coff.
CXL. 1.	535.	M. Livio, L. Aemilio Paulo Coff.
CXL. 2.	536.	P. Cornelio Scipione, Tib. Sempronio Longo Coff.
CXL. 3.	537.	Cn. Servilio Gemino, C. Flaminio II. Coff.
CXLI. 1.	539.	L. Poftumio III. (Q. Fabio Max. III.) Tib. Sempronio Graccho Coff.

vers. 9. Olympi- dum ratio apud Polybium.	CXLII. I. 543. CXLIII. I. 547. CXLIV. I. 551. CXLV. I. 555. CXLVI. I. 559. CXLVII. I. 563. CXLVIII. I. 567. CXLIX. I. 571. CXLIX. 2. 572.	A. V.	Cn. Fulvio II. P. Sulpicio Galba Coff. C. Claudio Nerone, M. Livio Coff. Cn. Servilio Cæpione, C. Servilio Ge- mino Coff. L. Cornelio Lentulo, P. Villio Coff. L. Valerio Flacco, M. Porcio Catone Coff. P. Cornel. Scip. Nasica, M. Acilio Glabr. Coff. M. Aemilio Lepido, C. Flaminio Coff. M. Claudio Marcello, Q. Fabio La- beone Coff. Cn. Bæbio Tamphilo, L. Aemilio Paulo Coff.
---	---	-------	---

Et sic de ceteris. Iam vero, quod ad rationem adinet, qua initium finemque annorum olympicorum cum initio atque termino annorum consularium conciliavit Polybius: quamquam annus olympicus proprie ab ea tempestate, qua celebrari Olympia consueverunt, id est, a media ætate cœpit, & decurrit usque ad mediam ætatem anni consularis consequentis; tamen illius differentię rationem non habuit Scriptor noster, sed idem initium eundemque finem anni olympici & anni romani fecit. Scilicet quoniam omnium quidem paulo notabiliorum sua & patrum ipsius ætate populorum, at maxime tamen romani populi res gestas historiis suis est complexus; ita quidem, ut in qualibet parte harum historiarum, & inde a libro VII. ab anno tertio Olympiadis CXL. (conf. lib. IV. 28, 5.) in cuiusque etiam anni historia, a rebus Romanorum in Italia gestis ordiretur narrationem; (vide XXVIII. 14, 9 sqq. & conf. cum cap. 2.) consentaneum erat, ut anni cuiusque historiam ab ea tempestate inciperet, qua apud Romanos annus Consularis initium capiebat, nempe a primo vere & Martio mense; quandoquidem eis temporibus, quorum res gestas complectitur longe maxima pars Historiarum Polybii,

Polybii, idibus Martiis novi Consules magistratum inire consueverunt. (vide Liv. XXVI. 1. XXXIX. 52. XLI. 6, 8. & Epit. libri XLVII. ibique Interpretes.) Itaque, cum annus romanus Polybio veluti mensura esset, juxta quam rerum gestarum narrationem partiretur, fieri sine perpetua confusione non poterat, ut in temporum notatione per Olympiades (quam Græcorum in gratiam adhibuit) anni cujusque olympici initium a media æstate, & a medio fere anno romano statueret. Quare quemque annum romanum, cujus media æstate Olympia celebrata sunt, atque adeo nova Olympias agi cœperat, totum pro primo anno ejus Olympiadis numerare consuevit; totum annum sequentem romanum, pro secundo; & sic deinceps.

Atque (ut eo redeamus, unde progressa hæc disputatio est) eandem, quam modo dixi, rationem observatam a Scriptore nostro, in eo anno videmus, quem primum annum numerat Olympiadis **CXL**. Nam licet nusquam diserte declaret, a qua parte anni romani initium faciat hujus anni **I**. Olymp. **CXL**. tamen exitum ejus satis accurate definit lib. IV. c. 66. ubi eundem ei finem statuit, quem anno consulari, quo L. Aemilius consulatum gessit, id est, anno Urbis 535. Etenim *post triumphum L. Aemilii de Illyriis, & post novorum Consulium creationem, P. Cornelii, Tib. Sempronii*, (qui in annum Urbis 536. creati sunt) *exiisse*, ait, *primum annum Olympiadis CXL*. Quod sicut convenit cum eo, quod III. 15, 7. dicit, *ineunte æstate L. Aemilium Consulem* adeoque paulo post initium anni Urbis 535.) *in Illyricum esse missum anno primo Olympiadis CXL*. & cum eo, quod III. 19, 12. scribit, *exeunte ejusdem anni æstate, ex Illyrico rediisse Aemilium*: sic intelligitur, ex Polybii ratione integrum annum **I**. Olymp. **CXL**. respondere integro anno consulari 535. & nullam illius partem referri ulla ratione ad annum superiorem 534. posse. Iam vero res eæ, quas hoc loco, in quo interpretando versamur, exposuit Polybius, non sub finem anni Urbis 534. sed paulo post ejus initium acciderant. Nam

Verf. 9.

sub vergiliarum ortum, id est medio fere mense Majo legitimum tempus fuit, (vide IV. 37, 2, V. 1, 1.) quo inire præturam Aratus pater debuerat; id autem tempus etiam anticipaverat ille: tum vero paucis post diebus clades accidit Achæorum; (IV. 7 seqq.) rursusque brevi post tempore (c. 14, 1.) concilium Achæorum convenit. Itaque, quæ proxime post hoc concilium gesta sunt, non gesta sunt A. V. 535, nec anno 1, Olymp. cxxli. sed etiamnum anno superiori, A. V. 534. Ol. cxxxix. 4. Porro, quæ de Demetrio Phario & Scerdilædo cap. 16. narrantur, ea ad eundem annum pertinere, intelligitur ex III, 16. Et per complura etiamnum capita pergere Polybium in ejusdem anni rebus narrandis, manifeste adparet ex cap. 27. ubi Scopam, ait, adpetente legitimo comitiorum tempore, prætorem Aetolorum post Aristonem (cap. 5, 1. & 17, 1.) esse creatum: id autem tempus autumnale est, mense Octobre, (IV. 37, 2.) Tum vero, quæ sequuntur cap. 29 seqq. per hiemen gesta sunt, ut intelligitur ex c. 29, 1. partim ex c. 35, 8. coll. cum II. 69. Quæ vero hieme gesta sunt, in præcedentis anni historia referre Polybius solet. Adeoque ad expositionem rerum, in Peloponneso A. V. 535. anno 1. Olymp. cxxl. gestarum, nonnisi fere a prætura Arati filii, qui patri in magistratu successit, capite 37. hujus libri accedit; sed & tunc rursus continuo eas deserit, & interpositis primum rebus Rhodiorum, Byzantinorum & Cretensium, sub finem Olymp. cxxxix. gestis, ad illarum tractationem redit cap. 57 & seqq. Igitur (ut nos quoque ad propositum redeamus) ex eis, quæ exposuimus, intelligi debet, quo pacto cap. 14. verf. 9. in quo substitimus, Polybius dicat: Ταῦτα μὲν οὖν &c. Nempe: *Hæc igitur* (scil. in quibus exponendis nunc versamur, quæ in hæc Arati prætura gesta sunt, & quæ Bellum Sociale præcesserunt) *superiore acciderunt Olympiade; quæ autem deinde gesta sunt,* (ipsum nempe Bellum Sociale) *Olympiade cxxl.* Quod autem in media narratione rerum, [ad Olymp. cxxxix. adhuc pertinentium, adeo stu-

diost

diose & h. 1. & rursus cap. 26, 1. Olympiadis cXL. meminit, caussa hæc est, quod non solum initio operis & sæpius deinde professus erat, ab Olympiade cXL. initium fumere propriam ipsius Historiam, reliquaque omnia non nisi præparationis ac veluti introductionis caussa præmitti; sed quod etiam initio ipsius libri hujus quarti declaraverat, *hoc libro se Res Græcorum, inde ab Olymp. cXL. gestas, persecuturum*: quare, ne instituti sui oblitus videatur, subinde monet, in confinibus illius Olympiadis nunc historiam suam versari. Pro ἐπὶ ταῖς ἑκατὸν, est ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν in solo Flor. contra quam aliàs solet, & contra grammaticam rationem.

Vers. 9.

CAPVT XV.

Cap. XV.

Vers. 1. Ἀναρνᾶνας. Rursus vulgo omnes Ἀναρνᾶνας. *Vers. 1.*

Vers. 2. εἰσβεβηκότες. εἰσβεβληκότες Vat. & *Vers. 2.* Flor. quemadmodum suspicatus erat Reiskius. Et hoc receptum malim. — *Ibid.* αὐτοῖς, si tenemus, a βοηθεῖν pendebit, & ad Achæos referetur: αὐτοῦς pendebit a παρακαλεῖν, & pertinebit ad σοφίος. Et hoc sane probabilius.

Vers. 4. ὅσοις cum Vrsino ex ing. correxit Casaub. *Vers. 4.* Mendose ὅσοις ed. 1. 2. cum msstis.

Vers. 5. τὰς πρεσβείας. τοὺς πρέσβεις Aug. τὰς πρέσβεις Reg. A. Vnde conijcere licet, fuisse olim καθεσταμένοι πρέσβεις, τὰς πρεσβείας ἐπετέλουν. Quam conjecturam adnotatam in ora libri Vossiani video. Sed potest etiam haud incommode vocabulum πρέσβεις ex versu 1. subintelligi.

Vers. 8. πρὸς τε Λακεδ. πρὸς μὲν voluit Reisk. sed *Vers. 8.* vetat librorum consensus.

Vers. 9. εἰάν μὲν ἀφιστ. Caret μὲν solus Aug. *Vers. 9.*

Vers. 10. αὐτοὶ σύμμαχοι. Sic recte Casaub. cum *Vers. 10.* Reg. B. C. monente etiam Vrsino ex ingenio. αὐτοῖς ed. 1. 2. cum msstis. In Flor. tamen superscr. αὐτοί.

CAPVT XVI.

Cap. XVI.

Vers. 3.

Vers. 3. ἐψηφίσαντο ex msstis restitui. Temere ἐψηφίσαντο ed. 1. & ἐπεψηφίσαντο ed. 2 & sqq. — *Ibid.* ἀγειν πρὸς αὐτούς. αὐτούς si absque πρὸς seruatum cuius, referetur ad Epirotas & Philippum, & oppositum fuerit Achæis, hac sententia: *licet Achæi bellum decreverint, se tamen pacem culturos.* Reiskius non modo πρὸς adjectum voluit, sed etiam adverbium τέρως, *in præsentia rerum, non semper, sed tantisper, donec ipse (Philippus) in Peloponnesum veniret,* atque cum fociis deliberaret. Nam postea, ait Reiskius, bellum acre cum Aetolis gessit Philippus. At vero non in Peloponnesum venit Philippus, nisi postquam novam irruptionem fecerunt Aetoli. vide cap. 22, 1 sq.

Ibid. Sententiola illa, Οὕτως ἡ συνεχῆς ἀδικία &c. pro more oræ adscripta est Codicis Vrbinatis.

Vers. 4.

Vers. 4. In ἀνεπαγέλτους consentiunt cum editis veteres codices omnes, excepto Flor. — *Ibid.* πολλοῖς. πολλοὺς πολλοῖς suspicatus est Reisk. — *Ibid.* δικαιοδοσίας ex Reg. B. adscivit Casaub. quocum faciunt Vat. Flor. Reg. C. Eandem scripturam ex nescio quo vetere codice laudat Henr. Steph. in Thesauro ad hoc vocab. Parum videtur interessē; sed δικαιοδοσίαν rursus legimus XX, 6, 2. Et Polybianum hoc esse, confirmat Suidas. Vide Fragm. gramm. XXXIX. Est autem δικαιοδοσία & satisfactio pro damno inlato, & sponso vel satisfactio de damno non inferendo.

Vers. 5.

Vers. 5. τῆς τῶν Ἀχαιῶν τῆς deest Flor. Verba μηδὲν ἐπεναντίον desunt ed. 1. invitis msstis.

Vers. 6.

Vers. 6. Σκερδιλαΐδας. Corrupte h. l. Σκεδιλαΐδας Bav. & Reg. A. Mox vi. 9. recte Bav. sed Σκορδιλ. Reg. A. & Κερδιλ. Aug. De Scerdilaida hoc vel Scerdilædo confer quæ diximus ad II, 5, 6. — *Ibid.* ἐνενήμοντα. ἐννεμήμοντα edd. & sic Aug. Reg. A. ἐν ἐνεμήμοντα Vat. & Flor. ubi vocula ἐν ex σὺν truncata videtur, litera σ intercepta ab extrema litera vocis præcedentis; sed nil opus est præpositione. — *Ibid.* παρὰ τὰς Ῥομ. συνθήκας. Vide II. 12, 3. III. 16, 3.

Vers.

Versf. 7. προσμίξαντες. Sic ed. 1. 2. cum Bav. Aug. Versf. 7.
Reg. A. Cum autem in Vat. & Flor. esset συμμίξαντες,
in ora vero Vat. notaretur προς, & in Flor. προς super-
scriptum esset initio verbi συμμίξαντες, utraque scriptura
imperite conjuncta est in Reg. B. C. atque ita edidit Casaub.
& sequentes, συμπροσμίξαντες.

Versf. 8. μετὰ δὲ ταῦτα Vat. Flor. Aug. Reg. A. Vrsin. Versf. 8.
μετὰ ταῦτα δὲ edd. cum Bav.

Versf. 9. Ἀμύνα. Forte Ἀμυνᾶ scribendum, (ut pla- Versf. 9.
cuit Casaubono in ora Basil.) ut decurtatum sit ex Ἀμύν-
ανδρος, quod est notum nomen regis Athamanum, cu-
jus mentio frequens deinde apud Polybium & apud Li-
vium occurrit. Quod si ejusdem viri nomen est, fuerit
κηδεστής gener intelligendus, ut alibi apud Polybium.
Certe Amynander ille natu minor esse debuit Scerdilædo.

Versf. 11. πραττομένης. Perperam πραττομένοις Flor. — Versf. 11.
Ibid. Κυναιθέων recte ed. Casaub. cum Vat. Flor. Vrsin.
Reg. B. C. Corrupte Σκυθέων ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A.
& τῆς περὶ τῶν Σκυθέων Aug.

CAPUT XVII.

Cap. XVII.

Versf. 1. ἐπὶ τῆς οἰκίας. Sic omnes. Videtur tamen Versf. 1.
οἰκείας, ut alibi, scribendum. Conf. ad cap. 19, 12.

Versf. 2. ὑπολαμβάνη. ὑπολαμβάνει ed. 1. 2. invitis Versf. 2. 3.
msstis. — *Versf. 3.* Ἀρχαίτιδος recte Casaub. cum Reg.
B. C. Ἀρχαίτιδος ed. 1. 2. cum vett. msstis.

Versf. 6. συνεσχῆθαί. συνεσχίθαί Aug. συνεσχῆσεθαί Versf. 6.
Flor. Sed Bav. Vat. Reg. A. & Vrsin. in verum consen-
tiunt.

Versf. 8. Nisi gravius etiam vulnus inerat huic loco, Versf. 8.
recte utique verba ordinavit Casaubonus; quorum ordo
magis etiam turbatus erat eo, quod τῶν Ἀχαιῶν cum præ-
cedentibus erant juncta, & majori puncto separata a se-
quentibus. In eandem cum Casaubono sententiam Vrsi-
nus correxit: Τῶν δ' Ἀχαιῶν ἐπιχωρ. ἐτοίμας. Sed for-
tasse alio modo laborabat hic locus; & cum sic darent
codi-

Verf. 8. *codices, βουλόμενοι μετὰ τῆς ἐκείνων γνώμης ποιῆσαι τὰς διαλύσεις τῶν Ἀχαιῶν. ἐπιχωρησάντων δ' ἐτοίμως &c. intercederunt forsitan inter διαλύσεις & τῶν Ἀχαιῶν verba nonnulla, quibus dixerat Polybius, in oppido Cynethensium præsidium tunc fuisse Achæorum. cf. verf. 9.*

Ibid. ἐν τοῖς Ἀχαιοῖς. Perperam ἐν δὲ τοῖς Ἀχαιοῖς Vat. Flor. Reg. C.

Verf. 10. *Verf. 10. κατανοστήσαντες opportune dederunt Vat. & Flor. & codex Vrfini. — Ibid. οὐχ ὡς. οὐχ ὅπως voluit Reiskius, ne dicam, non modo non.*

Verf. 12. *Verf. 12. ἐπεσπῶντο &c. Citat Suidas in Ἐπρατῶν.*

Cap. XVIII.

CAPVT XVIII.

Verf. 2. *Verf. 2. Ταύτην δὲ συμβαίνει τὴν ἀρχὴν &c. Habet Suidas, in Πολέμαρχοι, & Scholiast. Ar. Soph. ad Vesp. 1037. Vterque vero Aetolorum hunc esse magistratum ait, quod non dicit Polybius. Phigalenses, apud quos idem memoratur magistratus IV. 79, 5. cum Aetolis quidem faciebant, & præsidium Aetolorum in urbe habebant, (IV. 3.) nec tamen ipsi erant Aetoli. — Ibid. ἐπὶ τῶν πυλώνων. Immerito hoc vocab. sollicitavit Meursius, Lect. Atticar. lib. II. c. 14. p. 83. & in πυλῶν mutatum voluit, Cf. verf. 4.*

Verf. 3. *Verf. 3. ἐτοίμους. ἐτοίμας Aug. Reg. A. Neutrum male.*

Verf. 7. *Verf. 7. τοὺς εἰσαγαγόντας. Temere τοὺς caret sola ed. 1.*

Verf. 8. *Verf. 8. ἐστρέβλωσαν δὲ πολλοὺς &c. Citavit, tacito auctoris nomine, Suidas, in Διάφορον. — Ibid. In οἷς ἀπίστησαν ἔχειν cum codicibus nostris consentit Suidas l. c. Quæ phrasis prima quidem specie videri potest contrarium denotare ejus sententiæ, quam hoc loco res ipsa poscit. Nam si ἀπιστεῖν exponis non credere; hoc dicere videbitur, quibus non credebant, habere eos absconditam pecuniam. Quare adjiciendam particulam negantem μὴ suspicatus erat Kusterus. Sed id quidem plane contra est.*

Εκ græci sermonis usu, ἀπιστέω τοῦτο μὴ εἶναι significat Varf. 8.
non credo, hoc ita esse; suspicor, hoc ita non esse. Vide
 Thucyd. I. 10. (ubi Scholiastes ait, μὴ Attico more re-
 dundare) & II. 101. ibique Dukeri observationem. Con-
 tra, quemadmodum ἀπιστέιν τινι est *susplicari aliquem, su-
 spectum eum habere*: sic οἷς ἠπίστησαν ἔχειν &c. erit, *quos
 suspicabantur habere pecuniam reconditam.*

Verf. 9. Λούσων. Constante libri nostri omnes & h. l. Varf. 9.
 & mox in Λουσιᾶται, (quibus duobus locis cum libris
 nostris consentit etiam Peirescianus Codex, e quo istam
 lectionem enotavit Valefius ad calcem Excerptorum de
 Virtutibus & Vitiis;) tum rursus c. 25, 4. & lib. IX. 34.
 9. simplici litera σ, & cum accentu in penultima, scribunt
 hoc nomen. Duplicem σσ Casaubonus ex veteribus Ste-
 phani Byzantini editionibus arripuit. Casum rectum Λου-
 σοῖ facit Stephanus cum Pausania, sed Polybius videtur
 cum aliis τὰ Λούσα fecisse. Vide Interpretes Stephani, &
 Scholiast. Callimachi ad Hymn. in Dianam vs. 235. ibique

Spanhemium. In cod. Bav. h. l. sic Λοῦσον, quo duplex
 scriptura indicatur, prima Λοῦσον, altera Λούσων: Impe-
 rite utramque confundens Obsopœus, Λοῦσων edidit.

Verf. 11. Λουσιᾶται. Accentum mutavi, qui in codi-
 cibus nostris & in editis acutus erat. — *Ibid.* καὶ τὸ
 μηδὲν edidit Casaub. ex Reg. B. C. Quod si τοῦ servatum
 cupis, delenda fuerit particula καὶ, ut ad genitivum in-
 telligatur ἔνεκα.

Verf. 12. προσεστρατοπεδ. ex msstis revocavi, quibus
 invitis temere προεστρατοπεδ. dabant editi. προσεστρ.
 etiam ex conject. correxit Scaliger.

C A P V T XIX.

Cap. XIX.

Verf. 1. ἐξαπέστειλε- ἐξαποστέλλει solus Aug. — Varf. 1.
Ibid. παρὰ Λακεδαιμονίων. Temere præpositionem omi-
 ferant editores.

Verf. 3. προσβολάς. Temere προσβολὰς edd. — Varf. 3. 4.

Verf. 4. ἀνεστρατοπ. Perperam ἀνεστρατ. solus Aug. —
Ibid.

- Ibid.* ἔμως. Non utique abjectum velim ἔμοίως, de qua lectione dixi ad I. 59, 1.
- Verf. 6. *Verf.* 6. προῆγον Vat. Flor. & sic Scaliger & Reisk. ex conjectura. προσῆγον edd. cum ceteris codd.
- Verf. 7. *Verf.* 7. Ὁ δὲ Ταυρίων. Perperam δὲ caret Aug. — *Ibid.* Κεγχρεάς. Κεγχρεάς Aug. Reg. A. — *Ibid.* διῖσθμισαντα τοὺς λέμβους. Cum eodem modo hæc verba Polybii recitentur apud Suidam, in ipsa voce Διῖσθμισαντα, persècte sic ibi monuit KÜSTERVS: „Cum verbum hoc active a Suida hic exponatur, [scil. τὸν Ἰσθμὸν διαβιβάσαντα,] scribendum est διῖσθμισαντα, per i, a διῖσθμιζω. Τὸ διῖσθμισαντα enim est verbum neutrum, ut Grammatici loquuntur, a διῖσθμειν, quod huc 'non facit.“ — Sic sane & ὑπεριθμίσας τὰ λοιπὰ τῶν πλοίων, V. 101, 4. consentientibus omnibus libris legimus. Et apud Suidam, in Ἡμιολίαις & in Ὑπεριθμ. (vide Fragm. Polyb. Grammat. num. CXXXII.) cum ὑπεριθμίσας darent superiores editiones, recte Küsterus, auctoritate optimi codicis manuscripti, ὑπεριθμίσας rescripsit. Et mox apud Polyb. hoc cap. v. 9. ferri quidem ὑπεριθμίσας poterit, si absolute dictum intelligas; quod si vero ex verf. 7 & 8. τοὺς λέμβους subintelligas, fuerit cum Vat. & Flor. ὑπεριθμίσας scribendum.
- Verf. 8. *Verf.* 8. ὑπερβασιν τῶν λέμβων. Accurate si scribere voluit Polybius, utique ὑπερβίβασιν scripserit. Sic modo vidimus, apud Suidam διῖσθμισαντα per διαβιβάσαντα τὸν Ἰσθμὸν exponi.
- Verf. 9. *Verf.* 9. ὑπεριθμίσας. Vide ad verf. 7. — *Ibid.* προνατασύρας. Conf. ad c. 10, 8 προσνατασύρας Flor. Aug. Reg. A. — *Ibid.* εἰς τὴν Κόρινθον. Deest τὴν ed. 1. & Bav.
- Verf. 10. *Verf.* 10. In ἐνεκάκησαν consentiunt omnes. Quod verbum licet nusquam aliàs reperiatur, nisi apud Hesychium, Ἐγκακοῦμεν ὑψοῦμεν. (ubi incertum est, in ipso verbo, an in interpretamento, an denique in utroque peccatum sit;) non tamen opus videtur, ut illam apud Polybium scripturam cum Ernesto in Lex. Polyb. suspectam habea-

habeamus, & ἐξεπάρησαν (ab ἐπικραεῖν) scribendum putemus. Verf. 10.

Ibid. τοῦ δοκεῖν μόνου. μόνου ed. 1. & Reg. B. invitis vett. codd.

Verf. 11. τοὺς Ἀχαιοὺς ἔχων. ἔχων, monente Vrsino, Verf. 11.
correxerit Casaub. & consentiunt Vat. Flor. Reg. C. Perperam ἔχειν ed. 1. 2. cum ceteris.

Verf. 12. τὴν οἰκίαν. Sic ed. 1. 2. cum Bav. nescio Verf. 12.
an & cum Vat. e quo nil notatur: Atque id restituit Ernestus, postquam οἰκίαν, casu magis, puto, quam consilio, ediderat Casaub. & tenuerat Gronovius. In οἰκίαν tamen consentiunt h. l. Aug. & Reg. A. nec ex Flor. diffusum adnotavit Gronov. Conf. ad c. 17, 1.

Ibid. καὶ μονονοῦ σαλπικτοῦ δεομένων. Casaubonus: *ubi vel solus tubicen ad victoriam sufficiebat.* — „Legit igitur ὁ πᾶν, [sic ad h. l. commentatus est GRONOVIVS,] καὶ μόνου σαλπικτοῦ, quæ tantum tubicine egerent; ubi si audirent tubicinem Aetoli, statim in pedes se coniecissent. Quomodo I. 72, [4.] οἱ μὲν ἄνδρες οὐχ οἶον παρακλήσεως πρὸς τὴν ἀπόστασιν, ἀλλ' ἀγγέλου μόνου, ἐδέχθησαν. Et quasi sic vulgo editum esset, citat ad geminum Diodori locum in Excerptis Valesius, p. 48. [T. II. p. 578. ed. Wesseling.] Posses tamen ad vulgatum tuendum τὸ δεομένων interpretari καλουμένων, ut millies, δεόμενοι σφίσι βοηθεῖν, ut ipsis locis velut animatam vim tradat, quæ tantum non vocarent tubicinem, velut infesta Aetolis, & promittentia Achæis certam victoriam. Quomodo V. 35, [2.] οἱ κατὰ τὴν Ἑλλάδα κειροὶ μονονοῦ ἐπ' ὀνόματος ἐκάλουν τὸν Κλεομένην. III. 51, [2.] οἱ βάρβαροι ἐξεπλήθησαν ὑπὸ τοῦ συμβάντος.“ — Ad hæc REISKIVS: „Mea sententia, nil refert; [μόνον, an μονονοῦ legas.] Si μονονοῦ, quod est *pæne, propemodum, tantum non*, servas, in σαλπικτοῦ subauditur μόνου, quod sæpissime omittitur. Nihil opus est, ut in hoc quidem multum laboremus.“ — Etiam Wesselingium video (ad Diodor. l. c.) pronunciantem, eodem redire, μόνου, an μονονοῦ apud Polybium legas;

Verf. 10. legas; nec tamen explicantem, qua ratione nihil interesse existimet. Sane, si *μονοῦ* cum *Reiſkiō rane*, *propemodum*, *tantum non*, interpretemur, multum intererit; nam quod ad *σαλπικτοῦ* deinde subaudiendum *μόνον* ait, durum videtur. At, si (quemadmodum III. 64. 5.) divisim vocibus scribamus *μόνον οὐ*, quod idem valet ac *οὐδὲ, ne quidem*; tum, pro eo, quod vulgo veluti in proverbio dici solitum videtur, *tantum tubicine opus est*, signantius quodammodo & majori cum emphasi nunc dixerit Polybius, *ubi ne tubicine quidem opus erat futurum*, id est, *ubi ne pugna quidem erat opus futurum*, sed sine prælio cædi potuerant Aetoli & interneccione deleri.

Verf. 13. *Verf. 13. ὁμῶς παντ. ἀνδρωπ. &c.* Alia verborum ferie ed. 1. cum Bav. *ὁμῶς ἔδοξαν παντ. ἀνδρ. ἦτυχ.* — *Ibid. δικαιότατα* ex msstis restitui. *δικαιότατον* ed. 1. 2. errore Obsopœi, scripturæ compendium in cod. Bav. perperam interpretantis. Id in *δικαιότατοι* mutarunt Reg. B. C. quod edidit Casaub.

Cap. XX.

CAPVT XX.

Verf. 1. *Verf. 1. Ἐπειδὴ ἐὲ νο.* — *Ibid. Ἀρκαδῶν. Ἀρκαδίων* h. l. Aug. & Reg. A. — *Ibid.* In *ἤθεσι* cum codicibus nostris consentit Peireſcianus. cf. cap. 21, 1 sq.

Verf. 2. 3. *Verf. 2. τοσοῦτο. τοσοῦτον* Aug. — *Ibid. καιρούς. χρόνους* idem Aug. — *Verf. 3. ταῦτα δὴ. ταῦτα δὲ* Vat. Flor.

Verf. 4. *Verf. 4. τὴν γε ἀληθῶς μουσικὴν, eam dico, quæ vere Musica nominatur.* Significat, puto, se *Musica* nomen nunc propria ac vulgari notione accipere; non illa latiore & augustiore, apud veteres Philosophos & apud Platonem imprimis usitata, qua humaniorum omnium literarum disciplina atque cultura eodem nomine designabatur.

Verf. 5. *Verf. 5. Οὐ γὰρ ἡγητέον, μουσικὴν &c.* Totum hunc locum, *de Musica studio, Arcadibus necessario*, usque ad cap. 21, 9. magnam partem ad verbum ex Polybio descripsit Athenæus, *Deipnos. lib. XIV. c. 5. p. 626.*

Ibid.

Ibid. ἀρμόζοντα λόγον αὐτῶ. αὐτῶ Bav. — *Ibid.* βί-
ψας. Mendose βίψαι Vat. Flor. & ἀν τῷ βίψαι Vrb. Vnde
orta sit confusio terminationum αι & ας, cum alibi docui,
tum ad I. 15, 10. — *Ibid.* παρεισήχθη. παρεισήχθη
Vat. Flor.

Versf. 5.

Versf. 6. αὐλὸν καὶ ῥυθμὸν εἰς τὸν πόλεμον &c. Conf. *Versf.* 6.
Sextum Empir. lib. VI. sect. 9 sq. & quos ibi auctores cita-
vit Fabricius.

Versf. 7. Verba τὴν μουσικὴν παραλαβεῖν nec *Versf.* 7.
edd. nec scripti nostri codices Polybiani agnoscunt. Licet
autem videri possit, ex præcedentibus intelligi potuisse
αὐλὸν καὶ ῥυθμὸν εἰσαγαγεῖν, tamen ex sequentibus (σύν-
τροφον ποιεῖν αὐτήν) adparet, desiderari h. l. ejusmodi quæ-
dam verba, qualia opportune Athenæus obtulit.

Ibid. παισίν. ἐν παισίν idem Athenæus; & ἐν νεανί-
σμοις, pro νεανίσκοις. In Scholio nostro, infra Contextum,
lege: *recipiendum fuit ἐν παισίν, & ἐν νεανίσκοις.*

Versf. 8. πρῶτον μὲν. Deest μὲν ed. 1. & Bav.

Versf. 8.

Versf. 9. τοῖς Διονυσιακοῖς αὐλήταις *recepti* ex Vat. *Versf.* 9.
Flor. Aug. Reg. A. Vrb. Et consentit Athenæus, apud
quem quidem ita edidit Casaubonus; & in Commentario
ait, esse hanc scripturam omnium exemplarium Athenæi;
quamquam Basileensis Athenæi editio (apud Valderum,
anno 1535.) αὐλοῖς habet eodem modo, ut vulgo ex Ba-
varico codice apud Polybium legebatur. Commendaverat
jam scripturam istam REISKI S, monueratque, eadem
ratione dici τοῖς Διονυσιακοῖς αὐλήταις scil. ἄδουσι, *cum ca-
nunt tibicines Liberales*, quæ in psephismate Ctesiphonteo
apud Demosthenem pro Corona sæpius legitur καινοῖς τρα-
γωδοῖς, scil. ἄδουσι, *cum canunt novi tragædæ.*

Versf. 10. τὰς ἀγωγὰς τὰς ἐν ταῖς συνουσίαις. Nul- *Versf.* 10.
lum hoc loco auxilium præstat Athenæus, qui vocabulum
illud, de quo dubitamus, profus præterit. Codices
vero nostri in ἀγωγὰς consentiunt omnes. Quid autem sit
hoc, τὰς ἀγωγὰς τὰς ἐν ταῖς συνουσίαις ποιῶνται, fateor,
mihi non satis esse perspectum. διαγωγὴν oblectationem de-
Polybii Histor. T. VI. C. notare

Verf. 10. notare, vidimus III. 57, 9. Ad ταῖς συνουσίαις Athenæus ταῖς κοιναῖς adjecit.

Ibid. δι' αὐτῶν recte ex Vrb. recepit Casaubonus, & consentiunt Vat. Flor. & codex Vrfini. Mendose διὰ τῶν ed. 1. 2. cum Bav. Aug. Reg. A. qui error & Athenæi pariter codices occupavit.

Verf. 12. *Verf.* 12. ἐμβατήρια. Sic & Scaligerum video correxisse. Cum ἐμβατηρίας apud Polybium vulgo, consentientibus libris, legeretur, defendens eam lectionem Reiskius, subaudiri ait προόδους, processiones militares. At, si adjectivum statuis illud nomen, erit communis generis, & ἐμβατηρίους, non ἐμβατηρίας fuerat dicendum. τὰ ἐμβάτηρια (intell. ἄσματα vel αὐλήματα) sunt νόμοι πολεμικοί, modi & rhythmī, ad quorum normam fiebant motus militares, ut discimus ex Scholiaste Thucyd. ad V. 69. Eodem pertinent, quæ Scholiastes Hermogenis habet, cujus verba protulit Fabricius ad Sextum Empir. p. 358. A. Λακεδαιμόνιοι πρὸς τὸν ἐμβατήριον τοῦ αὐλοῦ ἑυθμόν κατὰ πολεμίων ἐχώρου. Casaubonus in ora Basil. olim probaverat ἐμβατήρια, deinde vero adscripsit: „Lego ἐμβατήρι' ἄσματα μετ' αὐλοῦ.“

Ibid. ἐν τοῖς θεάτροις ἐπιδείκνυνται τοῖς αὐτῶν πολιταῖς οἱ νέοι. in theatris juvenes prodeunt & spectandos se præbent civibus suis. ἐπιδείκνυνται, non ἀποδείκνυνται, proprium in hac re verbum mihi visum est. Hinc ἐπιδεικτικὸς, ad ostentationem comparatus XII. 28, 8. XVI. 18, 2.

Cap. XXI.

CAPVT XXI.

Verf. 1. *Verf.* 1. μοι δοποῦσιν. μοι carent Aug. & Reg. A. — *Ibid.* παρεισαγαγεῖν recepi ex Vat. & Flor. & sic jam ipse Casaubonus & Reiskius suspicati erant. conf. verf. 3. & cap. 20, 5.

Ibid. τροφῆς. τροφῆς Bav. sed superscr. litera υ. — *Ibid.* περιέχοντος. Mendose περιέπωντος Vat. Flor. Aug. & Reg. A. a pr. manu. — *Ibid.* in συγγότητα consentiunt Vat. cum suis, tum & Vrb. & Athenæus, & Perotti codex.

dex. — *Ibid.* ᾧ συνεξομ. οἷς συνεξ. Athenæus, quibus rebus: quod probat Reiskius, & eodem modo in edit. Polybii Hagenoënsi ait legi; sed meum quidem exemplum in ᾧ consentit.

Vers. 5. παρατριβάς ex Athenæo adscivit Casaubonus; *Vers.* 5. quamquam, unde in Athenæi, editionem Casaubonianam fuerit adscitum, non adparet: sane in edit. Basil. est διατριβάς, ut apud Polybium, & mutationis nullam rationem in Commentario reddidit Casaubonus.

Vers. 7. τοῖς τοιούτοις. Nil opus est, ut cum Reiskio *Vers.* 7. ἐπὶ τοῖς τοιούτοις suspicemur. Vide Adnot. ad I. II, I.

Vers. 8. In πάντες αὐτούς consentit Athen. cum edd. *Vers.* 8. 9. & Bav. πάντας αὐτούς Vat. Flor. Aug. Reg. A. —

Vers. 9. πάσης. ἀπάσης Athenæus.

Vers. 10. μὴ διὰ μίαν, pro vulgato μηδεμίαν, oportune dederunt Vat. Flor. & Reg. A. ex emend. Eadem lectio notata in ora libri Vossiani. Optima ista lectio, eademque certissima, ansam præcidit aliis omnibus conjecturis. — *Ibid.* χάριν τοῦ μή. μὴ temere & invitis msstis omisit ed. I. quod miror probari potuisse Reiskio.

Vers. 11. εἴν ποτ' αὐτοῖς ὁ θεὸς εὖ δῶ. ὁ θεὸς δῶ ed. *Vers.* 11, 1. 2. cum Bav. & Reg. A. in contextu, sed in hujus ora est γρ'. εὖδῶ, & sic Aug. in contextu. Cum in contextu Vat. esset ὁ θεὸς δῶ, inter lineas adscripta est particula εὖ, & in ora γρ'. ὁ θεὸς εὖ δῶ. Et hoc ipsum εὖ δῶ dant Vrb. Flor. & Vrsin. Recte omnino: nam, quamquam per se, ut Reiskius monet, sufficere posset εἴν ποτ' αὐτοῖς ὁ θεὸς δῶ, tamen melior lectio, quam præstant probatissimi codices, respui non debet. Est autem proverbialis quodammodo illa dictio. Sic Euripides, Orest. 667. ed. Musgrav.

Ὅταν δ' ὁ δαίμων εὖ δῶ, τί χρὴ φίλων;

Quem versum repetit Aristoteles, Ethic. ad Nicomach. IX. 9. Quò magis miror, quid commoverit Casaubonum, ut, cum scripturam codicis Vrb. ipse adnotasset, eandemque Vrsini codice vidisset comprobata, atque etiam Ari-

Vers. 11.

stotelis locum, quem modo citavi, ob oculos habuisset, (nam ipse eum in ora Basil. citavit,) tamen consulto optimam deferens scripturam, invitis omnibus libris ὁ Θεὸς ἐνδῶ edere maluerit; unum, ut videtur, Perottum secutus, qui habet, *si quando Dii permiserint*. Docet tamen Mericus Casaubonus, veram scripturam εὖ δῶ deinde probatam fuisse patri, qui eam exemplo suæ editionis adscripsit, & illum etiam Euripidis versum ibidem laudavit. Pro εὖ διδόναι, VII. 9, 10. est διδόναι τὴν εὐημερίαν. ἕως ἂν ἡμῶν οἱ Θεοὶ διδῶσι τὴν εὐημερίαν.

Ibid. ἡμερώσειαν αὐτούς. Perinde est, ut sæpe vidimus, αὐτούς scribamus, an αὐτοὺς, quod h. l. Vrsinus & Scaliger voluerunt. Vtrumque simul spiritum adpinxit Reg. B. Quod ad verbum adtinet, nihil habet utique, a quo pendeat infinitivus ἡμερώσειν, quem hic præferunt cum ed. 1. & 2. veteres codices omnes; & omnino vel conjunctivus, qui vocatur, modus, vel optativus requirebatur, quorum utervis penderet a præcedente conjunctione ἴνα. Præstabat autem optativus, variationis causa, quoniam in medio intersertus jam erat conjunctivus, pendens a particula ἔν. Itaque recte ἡμερώσειαν scripsit vir ille doctus, cujus ingenio atque doctrinæ complures præclaras lectiones debent codices Reg. B. & C. Et recte hoc recepit Casaubonus. Ac vel hoc idem ipsum, vel (quod eodem redit) ἡμερώσειεν in animo habuisse puto Vrsinum & Scaligerum, cum ἡμερώσειεν hoc loco scriberent; nam singularis quidem numerus, qui ad ὁ Θεὸς referretur, cum per se non satis commodus videtur, tum τραπέντας in accusativo requirebat, pro τραπέντες.

Ibid. Verba καὶ μάλιστα ταύτης &c. adparet referenda esse ad illa superiora πρὸς παιδείαν: nec vero aliena est hujusmodi trajectio verborum a stylo Polybiano.

Vers. 10.

Vers. 12. ἐπάνισεν. ἐπάνειμεν Vat. Aug. Reg. A.

CAPVT XXII.

Versf. 1. οἰκείαν. οἰκίαν Aug. Reg. A.

Cap. XXI.

Versf. 1.

Versf. 2. In βιβλιαφόρους consentiunt omnes, nisi quod

Versf. 2.

in Reg. A. prius videtur fuisse βιβλιοφόρους. Vtrumque in usu fuisse videtur. Sic certe & θυρεαφόρους V. 53, 8. libri omnes per α scribunt, quod servari ibi a nobis debuerat. Et ipsum hoc βιβλιαφόροι frequenter legitur apud Diodorum. Vtramque scripturam Suidas agnoscit. Nam βιβλιοφόρον dant editiones omnes in fragmento, quod adfertur ad voc. Ἐξαυτῆς. (Fragm. Polyb. Histor. n. XXXVIII.) In alio autem Fragmento, quod ad hoc ipsum vocab. Βιβλιοφόρος recitatur, per ο quidem vulgo scriptum legitur hoc nomen; sed cum ex literarum serie, tum ex altero fragmento, quod ibidem exhibetur, intelligitur, βιβλιαφόρος fuisse ibi scribendum. Sed quid multa? Dissidebant jam de hujus vocabuli & similibus scriptura veteres Grammatici. Vide Phrynichum p. 30. ad voc. Βιβλιαγράφος, & Thomam Magistrum p. 152. in Βιβλιογράφος, ad quos multa in utramque partem congesserunt viri docti. Quod autem Henr. Stephanus in Thes. T. I. col. 797. ait, Βιβλοφόρος in Lexicis citari ex Polybio, id, quo pertineat, non video.

Ibid. πέμπειν ἐκάστους παρ' αὐτὸν, ut quique mitterent ad ipsum. Sic editi omnes: nec per se ea lectio suspicionem ullam corruptelæ poterat præbere, Sed temere ita edidit Obsopæus. παρ' αὐτῶν dat Bav. & consentiunt Flor. Aug. Reg. A. nec dubito, quin & Vat. quamquam non adnotavit Spallettus, quemadmodum & Boeclerus ex Augustano adnotare neglexit, in quo tamen perspicue ita scriptum. Eadem scriptura (puto ex cod. Reg. A.) notata est in ora libri Vossiani. Quæ cum firmetur librorum consensu, non modo non negligi a nobis, verum etiam haud dubie in contextum recipi debuerat. πέμπειν ἐκάστους παρ' αὐτῶν κατὰ σπουδὴν εἰς Κόρινθον τοὺς βουλευσομένους, ut quique celeriter de suis (vel, suorum nonnullos) Corinthum mitterent, qui deliberarent &c.

Verf. 2. *Ibid.* εἰς Κόρινθον κατὰ σπουδῆν. Sic ed. 1. cum Bav. & rursus ed. Casaub. & seqq. Sed concinnior videtur ferries verborum, quam habet ed. 2. cum Vat. Flor. Aug. Reg. A. κατὰ σπουδῆν εἰς Κόρινθον.

Ibid. τοὺς βουλευσομένους. Articulum τοὺς temere & invitis msstis omisit ed. 1. βουλευσομένους ex Reg. C. adscivit Casaub. & consentit Reg. C. Sed veteres codices omnes cum ed. 1. 2. βουλομένους habent, quod ferri sane nullo modo potuit: nam βουλεύεσθαι quidem recte interdum positum videmus, ubi aliquis βούλεσθαι maluisset; (vide Adnot. ad I. 38, 5.) non vero vicissim βούλεσθαι ὑπὲρ τῶν συμφερόντων dici potest, pro βουλεύεσθαι. Eadem verba eodem modo perperam inter se vulgo permutata V. 67, 8. videbimus. Vide & Adnot. ad IV. 26, 8. τοὺς βουλευσαμένους hoc loco, in quo versamur, habet ora libri Vossiani. τοὺς βουλευομένους Scaliger.

Verf. 4. *Verf.* 4. πάντα revocavi ex ed. 1. & Bav. πάντως ed. 2 & seqq. cum Vat. Flor. Aug. Reg. A.

Ibid. βασιλέως δὲ οὐχ ὑπάρχοντος. Sic Casaubonus edidit, Vrsinum secutus, qui hoc, ex suo codice puto, adnotavit; nam eodem modo dant Vat. & Flor. Et sic quidem res poscebat. conf. cap. 35, 8. Perperam βασιλείως δ' ὑπάρχοντος, omissa particula negante, Bav. Aug. Reg. A. & sic ed. 2. Particulam δὲ vero simul omisit ed. 1. In ora libri Vossiani notatum invenio, ἴσως δέ μοι. Voluit, quisquis id scripsit, δὲ μὴ, desiderari intelligens negantem particulam.

Verf. 5. *Verf.* 5. τὸν Φίλιππον. Temere articulum neglexit ed. 1. — *Ibid.* Verba τοῖς κατὰ τὴν Πελοπόννησον πράγμασιν ἐπαρκεῖν minus recte cum Casaubono interpretatum me esse intelligo, ut regendis rebus Peloponnesi par esse posset. Debueram, quam ut rebus Peloponnesi opem ferre (vel, providere) posset.

Verf. 7. *Verf.* 7. δυῶν. δυῶν Flor. ut solet: quod in foemina genere ferri poterat; non item in masculino. — *Ibid.* συνειδέσθαι σφίσι. Ignorant σφίσι ed. 1, 2, cum Bav. Aug. Reg.

Reg. A. Receptit Casaub. ex Reg. B. & consentiunt Vat. Flor. Vrfin. & Reg. C.

Vers. 8. προίέναι ex Reg. B. adoptavit Casaubonus, *Vers. 8.* nullo suffragante vetere codice, nisi fortasse Flor. de cuius dissensu nil monuit Gronovius. Simplex verbum *ιέναι* habent ed. 1. 2. cum Bav. Aug. Reg. A. nec varietatem ex Vat. adnotavit Spallettus. Atque id teneri fortasse debebat. Certe, si præpositione erat opus, mallet cum Reiskio *παριέναι* vel *συνιέναι*, nisi ante urbem situm fanum illud statuamus; sed in ipsa urbe fuisse Pausanias testis est, III. 17. & X. 5.

Vers. 9. προπορευθείς. Sic omnes, excepto Aug. in *Vers. 9* quo simplex verbum *πορευθείς*. De isto verbo diximus ad I. 69, 10:

Vers. 11. ΠολυΦόντην edd. ex Bav. ΠολυΦῶντα Flor. *Vers. 11.*

C A P V T XXIII.

Cap. XXIII.

Vers. 1. Initium hujus capituli, usque ad verba τὸν Φίλιππον, deest Aug. a pr. manu & Reg. A. *Vers. 1.*

Vers. 3. διανούσας ed. Casaub. cum Vrfin. Vat. Flor. *Vers. 3.* ἀνούσας ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A. B. C. — *Ibid.* κατὰ τὸ συνεχές. ὅτι τὸ κατὰ τὸ συνεχές ed. 2. cum Aug. & Reg. A. — *Ibid.* ὀίεται δέιν. δέιν deest Aug. Reg. A.

Vers. 6. αὐτῷ δὴ τῷ Φιλίππῳ. Sic edd. ex Bav. Ce. *Vers. 6.* *teri* αὐτῷ αἰ τῷ Φιλ. In qua scriptura, si statuere licet, literas αἰ diversam lectionem indicare, & olim vel inter lineas super αὐτῷ, vel ad marginem fuisse scriptas, vera fuerit scriptura hæc, πάντα δ' ὑπισχοῦντο ποιήσειν αὐτοῖ τῷ Φιλίππῳ, ut αὐτοῖ, ipsi, opponantur *Adimanto*, quem ut turbarum auctorem accusabant.

Ibid. ἀληθινῶν αὐτῷ Φίλων revocavi ex msstis, qui in hoc consentiunt. ἀληθινῶς edd. non male, sed invitis exemplaribus.

Vers. 8. Quæ sunt post τοὺς τε Λακεδαιμονίους usque *Vers. 8.* ποιῆσαι τοὺς Λακεδαιμονίους, desiderantur in Aug. a pr.

manu & Reg. A. — *Ibid.* ἐχρήσατο Θηβαίοις. Θηβαίοις ἐχρήσατο ed. 2. cum solo Aug.

Verf. 9. *Verf.* 9. εἶναι τῶν γεγονότων ed. 2 seqq. τῶν γεγονότων εἶναι ed. 1. Reg. B. C. cum solo Bav.

Cap. XXIV.

CAPVT XXIV.

Verf. 1. 2. *Verf.* 1. τὰς τότε (supple ῥηθείσας, quod adjicitur verf. 3.) γνώμας, sententias, quæ tunc dicebantur. ἐπτακαιδεκαετηῆ. Sic, cum accentu in ultima, dederunt Aug. & Flor. Vulgo *penacute*, cum Bav. & Reg. A. — *Verf.* 2. ἡμῖν μὲν. Temere μὲν omisit ed. 1. — *Ibid.* ἀνατιθέναυ. ἀντιθέναυ Reg. A. superscripta tamen inter lineas litera α post ἀν. ἀντιτιθέναυ Aug.

Verf. 3. *Verf.* 3. Verba διορθοῦν καὶ absunt ab ed. 1. & Bav. Sed habent ea Reg. B. C. cum ceteris.

Verf. 4. *Verf.* 4. Ὁ γὰρ Φίλιππος &c. Habet hæc *Codex VRBINAS* in Eclogis, usque verf. 7. βουλευέσθαι περὶ αὐτῶν. Pro ὁ γὰρ, ὁ γοῦν scripsit Scaliger, nulla urgente causa. Particulam γὰρ h. l. per *igitur* esse exponendam, ait Reiskius. Sed potest, puto, commode teneri *causalis significatio*: nempe ex ipso responso regis intelligitur, recte judicasse Polybium, cum ait, *sibi videri, regem non per se in illam sententiam incidisse, sed fuisse eam a seniore quodam viro, eoque prudente & moderato, qualis Aratus erat, regi subgestam.*

Verf. 6. *Verf.* 6. οὐ παλῶς ἔχον εἶναι. Sic recte ed. 1. & rursus ed. 3 & seqq. cum Bav. Aug. Reg. A. B. C. Mendose εἶχον εἶναι Vrb. Vat. Flor. Temere ἔσχον εἶναι ed. 2. Hinc ἔχον rescribere iussit Vrsinus, *ex ingenio*, ut ait; puto, quod & codex ipse cum aliis εἶχον daret.

Verf. 7. *Verf.* 7. ἐφ' οὕτω μικρᾶς αἰτίας recepi ex Vrb. Vat. Flor. Aug. Reg. A. Sed, ne quid dissimulem, videtur cum genitivo illo casu requiri potius præpositio ἀπὸ, quam ἐπὶ, quare ἀφ' οὕτω μικρᾶς αἰτίας malim; nisi ἐπὶ interpretandum sit *in, in tam levi causa*, ut in illis ἐπὶ παντός, *in omni re*, III. 7, 8. ἐπὶ τοῦ παρόντος, *in præsentia*,

sentia, III. 64, 3. &c. In qua dubitatione non profusus spretam velim lectionem vulgatam ἐφ' οὕτω μικραῖς αἰτίαις.

Vers. 8. ὅτι δὲ παριδεῖν. Quid sit, quod hæc verba, *Vers. 8.* in quæ cum ed. 1. & 2. consentiunt codices omnes, cum illis τοῦ δὲν παριδεῖν commutarit Casaubonus, equidem non capio; nisi virum doctissimum aut saltem typhothetam ejus decepit mirum illud & paullo rarius alioquin scripturæ compendium, quo in Basileensi editione hoc loco (nec tamen uno hoc loco, sed passim aliàs) designatur particula ὅτι, ut τοῦ pro ὅτι legerit; quo factò in promptu erat, τοῦ δὲν in τοῦ δὲν mutare.

Ibid. In Πετραῖον consentiunt h. l. libri. conf. V. 17, 6.

Ibid. τὸν αὐτοῦ φίλον. Aptius est quod dant Vat. & Flor. τῶν αὐτοῦ φίλων, intell. ἕνα, atque id receptum malim. — *Ibid.* ἐξαπέστειλε. ἐξαπέστειλε Vat. ἐξαπέστειλε Flor. — *Ibid.* περὶ συμμαχίας. Minus recte περὶ συμμαχίαν Vat. Flor.

Vers. 9. μετὰ τῆς δυνάμεως. τῆς carent Aug. Reg. A. — *Vers. 9.* *Ibid.* ὡς ἐπὶ Κόρινθου, *Corinthum*: ὡς ἐπὶ Κορίνθου, *versus Corinthum*.

Ibid. τῆς ἑαυτοῦ προουρέσεως. Imperite ἑαυτῶν edd. errore Obsopœi, & invitis msstis; quod miror servatum a Casaubono. — *Ibid.* τοῖς συμμαχοῖς. Temere prætermisit τοῖς ed. 1. — *Ibid.* πρὸς τοὺς Λακεδ. Articulus abest ab ed. 1. & Bav.

CAPUT XXV. Cap. XXV.

Vers. 1. τῶν συμμαχίδων, intellige πόλεων. Sed vi. *Vers. 1.* detur adjiciendum fuisse hac vocab.

Vers. 2. Post Βοιωτῶν perperam τῶν inferunt ed. 1. 2. *Vers. 2.* cum Bav. — *Ibid.* Δαύλιον. Vide Berkelium ad Steph. Byz. in Δαυλίς. — *Ibid.* Θύριον. Conf. Adnot. ad cap. 6, 2.

Ibid. προσβαλεῖν. Poterat particula καὶ, ante προσβαλεῖν, majorem vim addere orationi, ut dicat, non so-

lum dolo, sed etiam vi adgressos esse urbem. Sed quandoquidem verba *νυκτὸς ἔτι* non tam ad *συστησάμενοι*, quam ad *προσβαλεῖν*, videntur pertinere; incommode utique καὶ infertum videri debet.

Verf. 4. *Verf. 4.* Κλάριον. conf. IV. 6, 3. — *Ibid.* Λούσοις. Vide Adnot. ad IV. 18, 9, — *Ibid.* Πύλω scribebatur monuerat etiam Vrsinus. De re confer IX. 38, 8.

Ibid. ἄρτι συνοικιζομένη τῇ Μεγαλοπόλει. *Megalopoli*, (insidiatos esse) recens tunc instaurata, vel frequentari rursus incolis caepit; scilicet postquam a Cleomene fuerat vastata. II. 55. De ejus restauratione conf. V. 93. & Pausan. VIII. 49. p. 699. Perperam συνοικιζόμενοι Flor. Aug. Reg. A.

Ibid. μετὰ τῶν Ἰλλυριῶν. Adjiciendam præpositionem μετὰ, monuerat jam Gronovius in Notis editis ad h. l. Eandem adjectam video in ora libri Vossiani; sed ibi simul τὴν Μεγαλόπολιν pro τῇ Μεγαλοπόλει. Vide cap. 16, 9 sqq. ubi his ipsis verbis utitur, ἐνέβαλον (οἱ Αἰτωλοὶ) εἰς τὴν Ἀχαιῶν μετὰ τῶν Ἰλλυριῶν. Adde c. 29, 5. & IX. 38, 8. Intercidit fortasse META ob similitudinem duarum priorum syllabarum ΜΕΓΑ vocabuli præcedentis. Verba ἀνάστατον αὐτὴν ποιῆσαι pendent ab ἐπιβουλεύσαιεν, & subintelligitur ὥστε, vel τοῦ - ἐνεκα, insidiati sunt, ut eam vastarent. Sed pro αὐτὴν, αὐτῆς malim, aut hoc ad αὐτὴν adjectum: ut illam denuo vastarent.

Verf. 6. *Verf. 6.* προκατεβάλλοντο ψήφισμα, in medium proposuerunt decretum. Sic Vat. Flor. Aug. Reg. A. Cum vulgo ex Bav. προκατέβαλλοντο legeretur, divisim vocibus Reiskius προκατέβαλον τὸ ψήφισμα scribere jussit, & distinguendum monuit inter δόγμα & ψήφισμα, ut δόγμα sit idem, quod προβούλευμα, veluti senatus consultum, nempe decretum legatorum, quo decreto statuerunt, civitatibus Achæorum propter tales rationes proponendum esse hujusmodi quoddam ψήφισμα, vel plebiscitum, quod ab his confirmaretur. Itaque προκατέβαλλον τὸ ψήφισμα interpretatus est formulam plebisciti scripto consignarunt,

prius-

priusquam civitatibus ad confirmandum (ἐπικυροῦν) *proponeretur*. At vocab. δόγμα pariter de *plebiscito* usurpatum, cum alibi, tum 26, 4. videmus.

Verf. 6.

Ibid. ὅτι συνανασώσουσι. Scripturam hanc, haud dubie veram, (quam & aliæ rationes commendant, & locus huic geminus III. 77, 6.) conservarunt nobis codices Vat. & Flor. Quæ scriptura cum corrupta esset in Bav. Aug. Reg. A. & in *συναντήσουσι* mutata, doctus librarius codicis Bavarici, ut sequentia aptaret huic verbo, porro pro εἴ τινα κατέχουσιν, (in quod ipsum etiam codices Aug. & Reg. A. cum Vat. & Flor. consentiunt,) εἰς ἣν ἂν κατέχουσιν scripsit; atque ita expressum est in ed. 1. 2. Sed id rursus cum non satis græcum esse intelligeret is, cujus ex ingenio multa passim in codices Reg. B. & C. sunt recepta, κατέχωσιν posuit pro κατέχουσιν. Atque id expressit Casaub. & sequentes, hoc modo: ὅτι συναντήσουσι τοῖς συμμάχοις εἰς ἣν ἂν κατέχωσιν αὐτῶν &c.

Verf. 7. χώραν ἔχοντας. Perperam ἔχοντες Aug. — *Verf. 7.*
Ibid. πολιτείας. πολιτείας Vat. Flor.

Verf. 8. συνανακομιεῖσθαι Bav. Vat. Aug. Reg. A. B. C. *Verf. 8.*
Vrfin. Mendose συνανακομιεῖσθαι ed. 1. 2. συνανακινεῖσθαι Flor. — *Ibid.* τὸ ἱερόν, templum; scil. Apollinis Delphici, ut monuit Reisk.

CAPUT XXVI.

Cap. XXVI.

Verf. 1. Τούτου τοῦ δόγματος κρωθέντος, scil. ἐπὶ τῶν *Verf. 1.*
συνέδρων cum hoc decretum ratum esset habitum ab *adsefforibus concilii*. Requirebatur tunc adhuc confirmatio civitatum, ἐπικύρωσις. (verf. 2.)

Ibid. κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἐκατοστῆς &c. anno primo Olympiadis cxi. Verba hæc, quæ vulgo cum præcedentibus conjungi solent, ab illis interjecto inciso separavi, & ad sequentia retuli. Decretum, de quo agitur, factum confirmatumque est superiori adhuc Olympiade, in cujus rebus exponendis per complura etiamnum capita pergit Polybius; ut demonstravi ad IV, 14; 9. Sed initium

- Verf. 1. tium ipsius belli in annum sequentem, qui annus primus est Olympiadis cXL. incidit. conf. cap. 37, 3 sqq. tum cap. 57 sqq. Verba καὶ τετραρακοστῆς per errorem omissa sunt in ed. 1.
- Ibid.* καὶ πρέπουσαν. Particulam καὶ ex Reg. B. recepit Casaub. nec video, quo pacto carere illa commode possimus. Nescio, an eandem agnoscat codex Flor. e quo nullum dissensum a contextu Casauboniano adnotavit Gronov.
- Verf. 2. *Verf.* 2. Quid dicat τὸν ἀπὸ τῆς χώρας πόλεμον ἐκφέρειν, (cf. cap. 30, 2.) utrum, *bellum inferre extra limites*, id est, *bellum non modo defensivum*, quod dicunt, sed & *offensivum* suspicere, an *conscriptis ex tota regione copiis*, (quod est aliàs πανδημεῖ) non satis certum habeo. Casaubonus: *ut omnes in sua quique regione bellum Aetolis indicerent*. Rursusque cap. 30, 2. *ut hominibus ditionis suae bellum esset cum Aetolis edixerunt*: & conjunctum hoc putavit cum eo, quod verf. 6. legimus, τὸ λάφυρον ἐξεκέρυξαν κατὰ τῶν Αἰτωλῶν.
- Verf. 4. *Verf.* 4. χωρὶς κοινοῦ δόγματος. κοινοῦ carent Aug. Reg. A. — *Ibid.* οὐκ ἀμυνεῖσθαι. Non aspernarer ἀμύνασθαι, si darent scripti libri; (vid. ad II. 64, 9.) sed hi quidem in ἀμύνεσθαι consentiunt omnes. Unus Reg. B. in ora sic habet: γρ'. ἀμυνεῖσθαι. conf. ad cap. 28, 2. Reiskius ἀμύνασθαι probavit, intelligendo δεῖν, *non oportere ulcisci*, aut, *nefas ipsis esse ulcisci*. — *Ibid.* νομιοθήσεται. Perperam νομιοθήσεται Aug.
- Verf. 5. *Verf.* 5. τὸ μὲν πρῶτον. Particula μὲν temere omissa in ed. 2 & seqq. — *Ibid.* ἀπαντήσουσι. ἀπαντήσωσι Flor.
- Verf. 6. *Verf.* 6. παραγιγνόμενον recepi ex Vat. & Flor. qui quidem παραγιγνόμενοι absque γ in medio h. l. scribunt.
- Verf. 7. *Verf.* 7. τὸ λάφυρον ἀπεκέρυξαν. Idem esse hoc monuit Casaub. in ora Basil. cum eo, quod planius Thucydides ait lib. V. c. 115. ἐκέρυξαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, εἴ τις βούλεται παρὰ σφῶν Ἀθηναίους ληΐζεσθαι. Ceterum non satis fuisse cauliæ videtur, cur Casaubono vitio verterit Valesius, (in
- Præf.

Præf. ad Excerpt. Polyb.) quod τὰ λάφυρα *spolia*, non *praedam*, sit interpretatus.

Verf. 8. προσελθόντος dederunt Vat. & Flor. — *Ibid.* *Verf. 8.* διαλεχθέντος dant veteres libri omnes. Quod cum operarum errore in ed. 1. & hinc etiam in ed. 2. & Reg. B. C. in διαλαθέντος esset corruptum; διαλαληθέντος parum feliciter scribere iussit Vrsinus: cui cum obsequentem Scaligerum vidisset Casaubonus, ipse quoque paruit, & διαλαληθέντος in contextum recepit. — *Ibid.* τὰ ῥηθέντα Vat. Flor. Aug. Reg. A. Vrsin. τὰ λεχθέντα edd. cum Bav.

CAPUT XXVII.

Cap.
XXVII.

Verf. 1. ἀρχαιρεσιῶν. ἀρχαιρεσιῶν Vrb. Reg. A. Vide *Verf. 1.* ad III. 106, 1. Insertum est hoc caput *Eclogis Codicis VRBINATIS*, usque ad *verf. 8. extr.* — *Ibid.* στρατηγὸν αὐτῶν εἶλοντο Σκόπαν. Sic edd. cum Bav. Vat. Flor. Speciem quidem habet αὐτὸν, *praetorem crearunt ipsum illum Scopam, qui &c.* Sed sic requiri videtur αὐτὸν εἶλοντο τὸν Σκόπαν, cum articulo, nomini praefixa. Et bene habet αὐτῶν, quo solet uti hac occasione Polybius: ut ἤρηντο στρατηγὸν αὐτῶν Ἀνίβαν, IV. 2, 9. στρατηγὸν αὐτῶν Ἀρατον κατέστησαν, V. 30, 7. Sic I. 30, 1. V. 108, 10. &c.

Verf. 2. μὴ πολεμεῖν. Non video, quī carere possimus particula negante, quam ex ingenio recte adjecit Casaub. Conf. c. 26, 4. *Verf. 2.*

Verf. 4. τὴν Καδμείαν Φοιβίδου παρασπονδήσαντος. *Verf. 4.* Vide Diodorum XV. 20. Plutarch. in Pelopida p. 280. Cornel. Nep. in Pelopid. c. 1.

Ibid. παρὸν τὰναντία ποιεῖν. — „Nolo quidem dubitare, Polybium scripsisse παρὸν, sed debebat δέον scribere: non enim quaeritur, quid *potuerint* Lacedæmonii facere, sed quid eos *decurit*.“ REISK. — At in eandem profus sententiam Suidas Παρὸν non solum ἐξὸν & δυνατόν interpretatur, sed & δέον, quod oportet, quod convenit, & suo

suo quasi loco est. Eodem modo IX. 12, 5. σκοπεῖν ἤδη πάρα-
 εστι, *considerare nunc convenit.* Sic sæpe πάρα, apud
 Tragicos.

Vers. 5. *Vers. 5. ἐκήρυττον ἀφιέναι. ἀφιέντες* Vrb. Vat.
 Flor. Vrb. quod, quo insolentius videri potest, eo ma-
 jorem veri speciem habet.

Vers. 6. *Vers. 6. διοικήσαντες. διοικήσαντες* Flor.

Vers. 8. *Vers. 8. τοὺς ὀρθῶς βουλευομένους.* Mendose βουλο-
 μένους Vat. & Vrb. conf. ad IV. 22, 2. Ne quem vero
 turbet accusativus casus, cum adjectivo verbali ζηλωτέον
 constructus. ὃν οὐδαμῶς ζηλωτέον τοὺς ὀρθῶς βουλευομέ-
 νους idem est ac ὃν οὐδαμῶς ζηλοῦν δεῖ τοὺς ὀρθ. βουλευομέ-
 νους. Sic IV. 41, 9. οὐκ ἀπιστητέον θεωροῦντας. Rufus
 V. 32, 5. πλείστην ποιητέον σπουδὴν τοὺς λέγοντας καὶ τοὺς
 ἀκούοντας. De qua constructione nonnihil delibavi ad I.
 14, 8.

Vers. 9. *Vers. 9. μετὰ τῆς δυνάμεως.* Requirit articulum, recte
 monuit Reiskius; & dederunt eum Vat. & Flor.

Cap.
 XXVIII.

C A P V T XXVIII.

Vers. 1. *Vers. 1. κατὰ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς &c.* Conf. III. 15. &
 Adnot. ad IV. 14, 9. — *Ibid. ἐντὸς Ἰβηρος* haud in-
 commode *trans Iberum* latine h. l. vertitur. cf. ad III.
 76. 6. — *Ibid. ἐποιεῖτο τὴν ὄρμην ἐπὶ τὴν Ζακ. πόλιν.*
 Bene Casaubonus: *adversus Saguntinorum urbem se com-*
parabat. Nam anno sequente demum eam *oppugnare*
 cœpit. cf. c. 37, 1. & III. 16, 9. & 17, 1. & 4.

Vers. 2. *Vers. 2. κατὰ παράθεσιν τοῖς Ἰβηρικοῖς.* Sic recte edd.
 cum Bav. Aug. Reg. A. B. C. Vide Lexic. Polyb. Com-
 modum videri potest *παρένθεσιν*, quod in ora habet Reg. B.
 sed id ex conjectura viri docti, non ex vetere codice msto
 ductam est: & signum γρ'. quod ibi præfigitur, non γρά-
 Φεται intelligi debet, sed γράφε, quemadmodum cap.
 26, 4. — *Ibid. ἀκολουθοῦντας. ἀκολουθοῦντες* Aug. &
 Reg. A. a pr. manu.

Vers.

Verf. 3. καὶ κατὰ τὴν Ἑλλάδα. καὶ τὰ κατὰ τὴν Ἑλλ. Verf. 3.
 ed. Casaub. & seqq. jubente Vrsino ex ingenio, invitis
 msstis. — *Ibid.* τὰς μὲν ἀρχαίς recepi ex Flor. & Reg. B.
 monente etiam Reiskio ex ingenio. Vulgo τὰς τε ἀρ-
 χαίς. — *Ibid.* ἤρξατο καὶ τὴν ἀναφ. ἔχειν. Temere &
 mendose ἤρξατο ed. 2 & seqq. καὶ commode abest a Vat.
 Flor. & Vrsini codice.

Verf. 4. περὶ ἧς ἐν ἀρχαῖς ἐνεδειξάμεθα. *quam* (compli- Verf. 4.
 cationem rerum romanarum cum externis) *jam initio in-*
digitavimus. Germanice diceres: *wovon wir schon an-*
fangs einen Fingerzeig (einen Wink) gegeben. Respicit ea,
 quæ dixit I. 3, 3 seqq. De significatione verbi ἐνδείκνυμι
 confer Adnot. ad III. 38. 5. — *Ibid.* παραδείξαντες,
simul obiter ostendentes. Obscuritati difficultatique, quam
 in hac regione habebat tota auctoris oratio, moderi studui
 adjectis parentheseos signis. — *Ibid.* λοιπὸν ἤδη, *deinde*
demum.

Verf. 6. μόνον ed. Casaub. & seqq. cum Reg. B. C. Vat. Verf. 6.
 Flor. μόνων ed. 1. 2. cum ceteris.

Ibid. καταπληκτικῆ, *ad excitandam admirationem*
comparata. καταπλευτικῆ Scaliger. Multo felicior haud
 dubie omnibus videbitur conjectura, quam Gronovius oræ
 sui libri adscripsit, κατ' ἀληπτικῆ, *cujus hæc fuerit sen-*
tentia: ut non tantum ad intelligendum perspicua, verum
etiam ad complectendum animo tenendumque facilis sit no-
strahistoria. Nec dubitassem equidem illam adoptare emen-
 dationem, nisi geminus fere huic nostro locus occurrisset,
 ex quo liquido adparet, non sollicitandum esse vocabulum
 illud, de quo quærimus. VIII. 4, 10. οὕτως ἂν εἴη μόνον σαφῆ
 τὰ γεγονότα, καὶ θαυμαστά, ubi σαφῆ respondet τῷ εὐπαρ-
 ακολουθήτῳ, θαυμαστά vero τῷ καταπληκτικῷ. Et idem
 prorsus ibi, quod hoc loco, dicere voluisse auctorem, non
 dubitabis, si, quæ ibidem præcedunt, cum his, quæ hic
 scribit, contuleris. Ita sedulo cavere editor debet, ne,
 insigniori quadam specie alicujus emendationis deceptus,
 in contextum eamdem recipere properet, priusquam li-
 quido

quido constet, defendi scripturam codicum nulla commoda ratione posse.

Cap.
XXIX.

CAPVT XXIX.

Verf. 1.

Verf. 1. ἡσφαλιζέτο τὰ πρὸς τοὺς ὑπερκειμένους τῆς Μακεδονίας βαρβάρους. Articulum τὰ, quem omittunt ed. 1. & 2. cum Bav. Aug. & Reg. A., recte adjecit Casaubonus cum Reg. B. C. Vat. Flor. Vrlin. *Munivit ea, quæ objecta & obnoxia erant barbaris, supra Macedoniam habitantibus.* Pro Μακεδονίας, corrupte Λακεδαιμονίας dant Vat. & Flor. Sic & Aug. & Reg. A. in contextu, sed in his a prima etiam manu inter lineas scriptum Μακε, (sic) cum debuisset saltem Μακεδο. Conf. Adnot. ad IV. 1, 5. In ed. 2. operarum errore est πρὸς τοὺς τῆς ὑπερκειμένουσ Μακ. βαρβ. Seriem verborum, quæ in prædictis codicibus obtinet, ex suo codice indicavit Vrsinus, quem secutus est Casaubonus cum Scaligero. Alia series, in ed. 1. & Bav. minime incommoda, πρὸς τοὺς τῆς Μακεδ. ὑπερκειμ. βαρβάρους. Eandem seriem tenentes Reg. B. C. articulum τῆς neglexerunt.

Verf. 3.

Verf. 3. εὐκατηγορήτων. εὐκατηγόρων Aug.

Verf. 4.

Verf. 4. Μὴ ποτε γὰρ οὐδὲν &c. Profert Suidas in Παιδιουργός. — *Ibid.* τὰ κατ' ἰδίαν ἀδικήματα. τὸ κατ' ἰδίαν ἀδικήμα Suid. — *Ibid.* μόνον temere omissum in ed. 1. — *Ibid.* τῷ μὴ ποιεῖν. Perperam τὸ μὴ ποιεῖν ed. 1. 2. ex Bav.

Ibid. ταῖς εἰς αὐτοὺς ἀθεσίαις. Hoc aptius convenire visum est cum eo, quod præcessit, τούτῳ τῷ τρόπῳ, & τῷ μὴ ποιεῖν &c. Ceterum duplici errore τὰς εἰς αὐτοὺς ἀθεσίας dant ed. 1. 2. cum Bav. Aug. Reg. A. τὰς εἰς αὐτοὺς ἀθεσίας ed. Casaub. & seqq. cum Reg. B. C. Vat. Flor. & Suida. Particulari autem διὰ, præter Reg. B. C. qui ex conjectura eam supplerunt, ignorant codices omnes: nam & in Suidæ editionibus omnibus ante Küsterianam frustra quæras, & quod eandem inseruit Küsterus, ex auctoritate Casauboni fecit, qui eam in contextum Polybianum

bianum receperat; certe codicum msstorum Suidæ, e quibus ducta fit illa emendatio, mentionem nullam Küsterus fecit.

Verf. 5. δώσειν μέρος τι τῆς λείας. In hanc feriem verborum cum editione prima consentiunt codices omnes, excepto Aug. e quo δώσειν τι τῆς λείας μέρος habent ed. 2. & seqq. *Ibid.* Ἀχαΐαν. Ἀχαΐαν Vat. *Verf. 5.*

Verf. 6. ἐποίησαντο. Suidas in Μερίτης. Et id considerabat fermonis usus & stylus Polybianus. *Verf. 6.*

Verf. 7. ὑποκαθήμενης Vat. Flor. Reg. C. & Suidas ad hoc ipsum verbum, ubi hunc Polybii locum citavit. Eadem scripturam notare voluisse Vrsinus videtur, sed typhotheta ὑποθεμένης posuit. ὑποκειμένης edd. cum Bav. Aug. Reg. A. B. — *Ibid.* τῆς κοινῆς συμμαχίας. Caret κοινῆς solus Aug. *Verf. 7.*

CAPUT XXX.

Cap. XXX.

Verf. 1. Οἱ δὲ ἐξαποσταλέντες πρέσβεις. Vide c. 26, 2. *Verf. 1.*

Ibid. ἐνετύγχανον τούτοις recepi ex Vat. & Flor. Et sic scribendum monuerat jam Casaub. in ora Basil. ἐτύγχανον τούτοις edd. cum ceteris.

Verf. 2. Ἀναρνᾶνες. Sic h. l. editi omnes. Ἀναρνᾶνες Bav. Ἀναρνανεῖς Vat. Aug. Reg. A. Ἀναρνεῖς Flor. Sed vs. 4. omnes in Ἀναρνᾶνες consentiunt, excepto Reg. A. qui Ἀναρνάνες habet. — *Ibid.* συνεπεκύρωσαν. ἐπεκύρωσαν Aug. Reg. A. — *Ibid.* τὸν ἀπὸ χώρας πόλεμον ἐξήνεγκαν. τὸν ἀπὸ τῆς χώρας legitur cap. 26, 2. & eundem articulum h. l. insertum voluit Reiskius. — *Ibid.* καταμέλουσι. καταμελοῦσι ed. 1. 2. cum Bav. Hinc pejus etiam καταμελοῦσι Reg. B. C. Vide ad I. 44, 1. *Verf. 2.*

Verf. 3. Verba τὸ δὲ μέγιστον usque πείραν defunt Aug. a pr. manu & Reg. A. — *Ibid.* πρὸς Αἰτωλοῦς. πρὸς τοὺς Αἰτωλοῦς dant iidem Aug. & Reg. A. *Verf. 3.*

Verf. 6. διακούσαντες Vat. Flor. Aug. Reg. A. — *Ibid.* ἔβασιλεύς. Deest artic. ed. 1. & Bav. *Verf. 6.*

Verf. 7. *Verf. 7. ἀγεννώως καί.* Temere ἀγεννώως δὲ καί ed. 1. 2. Hinc ἀγεννώως δὴ καί Reg. B. C. utrumque invitis vett. codd.

Cap. XXXI.

CAPVT XXXI.

Verf. 1. *Verf. 1. τῆς Φιγαλίας.* Abest articulus a solo Aug. Φιγαλίας dederunt Vat. Flor. Aug. Φυγαλίας ed. 1. 2. Bav. Reg. A. B. C. Conf. ad cap. 3, 5. & 6, 10.

Verf. 2. *Verf. 2. οἱ ἐΦορεύοντες. Αἰτωλῶν ἐΦορεύοντες* ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A. B. C. absque articulo. Αἰτωλῶν οἱ ἐΦορεύοντες Vat. Flor. Vrf. Alienum vero prorsus ab hoc loco nomen Αἰτωλῶν esse, perspette monuit demonstravitque PALMERIVS. Nec enim credi ulla ratione potest, Aetolorum magistratus concioni interfuisse civitatis Messeniorum, aut tantum auctoritate, hostes cum essent, apud Messenios valuisse. Nec convenit, quod sequitur, ephoros illos a recta consilii via aberrasse: nam si Aetoli hi fuissent, optime & e reipublicæ Aetolorum utilitate fecissent, quod Messenios ab hostium societate abstraxissent. Denique manifeste, qui ἐΦορεύοντες h. l. dicuntur, iidem sunt, qui οἱ τῶν Μεσσηνίων προεστῶτες cap. 32, 1. Aetolorum porro magistratus non *Ephoros*, sed *Apocletos* dici solitos, satis ex ipso etiam Polybio notum est: Messeniorum magistratum *Ephoros* fuisse adpellatos, docet Noster IV. 4, 3. Itaque in Μεσσηνίων mutandum Αἰτωλῶν contendit Palmerius; plane extrusum illud nomen voluerunt Gronovius & Reiskius. Sed probabilius videtur, ex alio nomine, vel ex alio quocumque verbo, aut plusculis etiam verbis, quorum vel vicinus quodammodo sonus, vel vicina scriptura erat, fuisse detortum illud nomen. Forsan scripserat οἱ τότε vel οἱ τότε αὐτῶν ἐΦορεύοντες. conf. IV. 4, 3. In latina versione deletum vocabulum *Aetolorum* velim, quod ex Casauboni interpretatione propagatum est:

Verf. 3. *Verf. 3. Ἐγὼ γὰρ &c.* Habet hæc *Codex VRBINAS* usque ad finem capituli, ἀίσχιστον καὶ βλαβερώτατον. — *Ibid.* Φοβερόν μὲν. Caret μὲν ed. 1. cum Bav. — *Ibid.* τὸ πολυ-

μείν prætuli cum edd. & Bav. Aug. Reg. A. Perottus, *fugiendum esse bellum* interpretans, videtur utique cum aliis τὸν πόλεμον legisse.

Vers. 5. κατὰ τὰ Μηδικά. Bella Græciæ a Persis illata, *Vers. 5.* τὰ Μηδικά a Græcis dici solita, satis notum est. Vide Thucyd. I. 69. Aristoph. Lyfistr. 654. ut taceam alios. *Ibid.* Θεβαίους - - διότι τῶν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἀποστάντες κινδύνων. Ad Thermopylas. Vide Herodot. VII. 233. Adde Polyb. IX. 39, 5.

Ibid. τὰ Περσῶν εἶλοντο. Miro modo corrupte hic locus ante Casaubonum edebatur, τὰ περὶ ὧν ἐκινδύνευον εἶλοντο. Sic nempe legitur in Bav. Aug. Reg. A. Sed in Vat. & Vrb. solum τὰ περὶ ὧν εἶλοντο, quamquam in Vrb. super εἶλοντο ab alia manu superscriptum est ἐκινδύνευον. Adparet, ΠΕΡΙΩΝ ex ΠΕΡΩΝ esse corruptum. De permutatione literarum I & C sæpe dixi: vide loca ad I. 15, 10. p. 188. harum Adnotationum citata. Et hoc loco etiam fortasse nonnemo, animadvertens errorem, C super I scripsit; quod alius perperam accipiens, figuram C pro spiritu aspero habuit, & jam diserte περὶ ὧν scripsit. Quidquid sit, haud dubie rectissime fecit Casaubonus, quod τὰ Περσῶν Polybio restituit, quam scripturam codices Reg. B. C. repræsentant, five ex docti viri ingenio, five ex vetustiore codice depromptam. Ac sane sic exhibere videtur Flor. e quo certe nullam a contextu Casauboniano discrepantiam adnotavit diligentissimus alioquin in adnotandis vel minutissimis diffensionibus Gronovius. Iam quod in aliis codicibus insertum verbum ἐκινδύνευον est; facile intelligitur, ortum illud debere hariolationi eorum, qui, quid valeret περὶ ὧν, non perspicientes, intercuisse hoc loco verbum putarent. Quo magis miror REISKIVM, eidem corruptæ scripturæ insistentem, manifestissimam emendationem cum contemtu respuisse, & alia ratione, dura quidem illa admodum & contorta, mederi huic loco esse conatum. Cujus conatus sicut per se infelix videri debet, sic infirmissima ratio, quam prætendit, cur τὰ Περσῶν hic locum ha-

Vers. 5.

bere non possit. — „Eos, inquit, qui Græciam tunc invaserunt, Græci non *Perfas*, sed *Medos*, appellant; adeoque nomen *Perfarum* secundum τὰ Μηδικὰ non videtur satis conveniens.“ — Atqui ipse Herodotus, ut hoc utar, in eadem historia, de qua hic agitur, promiscue *Perfarum* *Medorumque* nomen usurpat: & eodem capite, quod paulo ante citavi, VII. 233. *Thebanos*, ait, ὡς εἶδον κατωτέρτερα τῶν Περσέων γιγνόμενα τὰ πράγματα, cum *Perfarum superiores esse animadverterent, manus ad barbaros protendisse, dicentes, ὡς μηδίζουσι, cum Medis sese sentire.*

Ibid. διὰ τῶνδε τῶν ποιημάτων. Mendose διὰ δὲ τῶν ποιημ. Aug. Reg. A.

Vers. 6.

Vers. 6. Τὸ κοινόν τις ἀστῶν &c. Aliquanto plenius adfert hoc *Pindari Fragmentum* Stobæus Serm. LVI. p. 373. ed. Basil. (Serm. CCXXIV. p. 742. edit. Wechel.) unde exhibuit Schneiderus, in *Carminum Pindaricorum Fragmentis* p. 54. & in *Commentario germanice edito de Vita & scriptis Pindari* p. 38. Et quod si quidem ea, quæ apud Stobæum sequuntur, cum superioribus contuleris, videbitur iniquior in *Pindarum* fuisse Polybius. Ita enim tranquillitatem civibus commendat poëta, ut ex animis pellant intestinas discordias, multum miseriæ adferentes, in paupertatem conjicientes, & educationi liberorum infestas.

Ibid. ἐν εὐδία τιθεῖς. Sic bene Casaub. cum Vrb. Hinc verbum παρευδιάζεσθαι, cap. 32, 5. Male divise erant voces in Bav. Aug. Reg. A. ἐν εὐ διατιθεῖς. Et eodem modo fuerat in Vat. in quo dein erasa est particula ἐν. Hinc εὐ διατιθεῖς, absque ἐν, dat. Flor. & Reg. B. Apud Stobæum est ἐν εὐδία κατατιθεῖς. — *Ibid.* ἐρευνασάτω. Perperam ἐρευνασάτω ed. 1. 2. cum Bav. Aug. Reg. A. B. C. *Ibid.* τὸ Φωδρὸν magis placet, quam ἱερὸν, quod est apud Stobæum.

Vers. 8.

Vers. 8. Εἰρήνη γὰρ μετὰ μὲν τοῦ δικαίου &c. pace justa et honesta nihil pulcrius, nihil utilius. Confer, quæ in eadem sententiam infra disputat cap. 74. hujus libri.

Ibid.

Ibid. δουλείας ἐπονειδίστου. Etsi speciosum est δει-
 λίας, fuit tamen δουλείας tenendum. Manifeste enim respi-
 cit id, quod apud Herodot. l. c. VII. 233. legimus, non
 solum in servitutem ab eisdem Persis, quibus sese dederant,
 redactos esse plerosque ex illis Thebanis, sed etiam in con-
 tumeliosissimam servitutem, regia nota frontibus eorum
 iniusta.

Verf. 8.

C A P V T XXXII.

Cap.
XXXII.

Verf. 1. Οἱ δὲ Μεσσηνίων προστάτες. conf. cap. 31, 2. *Verf. 1.*
 & ibi not. *Ibid.* καὶ στοχαζόμενοι. Particulam καὶ delere
 ex ingenio jussit Vrsinus. Reiskius ad ὀλιγαρχικοὶ adjici-
 endum participium ὄντες suspicatus est.

Verf. 5. ὅταν. Nusquam aliàs apud Polybium ὅταν *Verf. 5.*
 cum indicativo constructum, quemadmodum hic & sequenti
 versu, memini. Quare nescio, an utrobique ὅτε sit re-
 scribendum.

Ibid. διὰ τὴν τοῦ τόπου παράπτωσιν. Casaubonus; ob
 intervenientis loci naturam; nec per se clare, nec ad vim
 græcorum verborum adcommodate. Ernestus: ob non oppor-
 tunum loci situm. Imo vero opportune ad tranquillitatem
 Messeniorum situs locus erat, nempe extra viam erat La-
 cedæmoniis, quoad bello cum Arcadibus erant occupati.

Verf. 6. ἀπερίσπαστοι recte Casaub. cum Reg. B. C. Sic *Verf. 6.*
 & Bav. inter lineas. Et ora libri Vossiani: ἴσως ἀπερίσπα-
 στοι. εὐπερίσπαστοι ed. 1. 2. cum Bav. in contextu, & Aug.
 & Reg. A. Conf. ad III. 90, 8. περίσπαστοι Vat. Flor.

Verf. 7. ἠδύναντο. ἐδύναντο Flor. Aug. Reg. A. *Ibid.* *Verf. 7.*
 βάρος τὸ Λακεδ. βάρος τῶν Λακ. Aug. Reg. A. C. *Ibid.*
 προκατασκευασμένοι restitui ex vett. codd. Mendose προκα-
 τεσκευασάμενοι ed. 1. 2. Hinc προκατασκευασάμενοι Reg.
 B. C. quod recepit Casaubonus.

Ibid. δουλεύειν ἠναγνάζοντο τούτοις ἀχθοφόροῦντες. He-
 lotarum in censum a Lacedæmoniis relatos esse Messenios,
 cum alii auctores docent, tum Pausanias IV. 23. p. 335.
 Et majorem partem Helotarum Messenios vel a Messeniis

Verf. 7. oriundos fuisse, Thucydides tradit I. 101. ita, ut etiam promiscue omnes & Messenii & Helotes nominarentur.

Ibid. In ἀχθοφοροῦντες consentiunt libri omnes, in Φεύγοντας unus a vero discedit Flor. nam quod & Vat. Φεύγοντας habet, ab alia imperita manu est. ἀνάστατοι & λείπυτες Ca. aubonus restituit cum Reg. B. C. Eodem modo in suo exemplo correxerat Scaliger.

Verf. 8. *Verf. 8.* ὅπερ ἤδη πλεονάκεις αὐτοῖς συνέβη καθ᾽ ἓν οὐ πᾶν πολλοῖς πρότερον χρόνοις. *Quam quidem fortunam sæpius jam illis experiri contigit, iaque non multis ante hæc tempora annis.* Messenios non multis ante ea tempora annis, in quibus nunc narratio Polybii versatur, sive patria pulsos, sive in servitutem fuisse redactos, nusquam aliàs, quod sciam, legimus. Quin potius, ex quo a Thebanis post Leuctricam pugnam restituti sunt in patriam, quod contigit Olymp. cii. (Pausan. IV. 27. p. 346.) adeoque centum & quinquaginta annis ante hæc tempora, in quibus nunc versatur historia; ex illo, inquam, tempore quieti urbem regionemque suam coluerunt. Neque per se satis bene hæc inter se conveniunt, quod ait, *sæpe* hoc eis accidisse *non multis ante annis*: nam dictio hæc, *non multis ante annis*, videtur rem, certo quodam tempore gestam, significare, cui repugnat, quod dicit *sæpius* factum. Nempe, verum si quærimus, de prisca illis temporibus nunc loquitur Polybius, quibus perpetua cum Lacedæmoniis bella Messenii gesserant, quæ Pausanias libro IV. copiose exposuit: quorum unum, postquam per XX annos continuos gestum est, finem habuit teste eodem Pausania IV. 13. p. 312. anno primo Olymp. xiv; alterum, quod *Aristomenicum* dicit Polybius, cap. 33, 2. calamitosum in primis & exiriale Messeniis, exarsit anno quarto Olymp. xxiii. (Pausan. IV. 15. p. 315.) & finitum est anno primo Olymp. xxviii, quo anno, qui ex superioribus cladibus atque exiliis reliqui erant Messenii, partim in Siciliam migrarunt, partim in servilem conditionem a Lacedæmoniis sunt detrusi. Pausan. IV. 23. p. 335 sq. Hæc tempora respiciens Polybius

bius ait: *intra non admodum multos annos sæpius calamitatem illam* (partim exilii, partim servitutis) *passos esse Messenios*. Atque ita haud dubie scripsit, οὐ πάνυ πολλοῖς χρόνοις, absque voce πρότερον, quod adfumentum recte respuunt codices Vat. & Flor. & rejectum e nostro contextu velim, ut temere & imperite a librario adjectum, qui nec vim verborum, nec rem, de qua agitur, satis perspectam habuerat.

Vers. 8.

Vers. 9. Εἴη μὲν οὖν αἰονεὶ συμϕῦναι τὴν νῦν ὑπάρχουσαν &c. *Iam opto equidem, ut, qui nunc est rerum status in Peloponneso, ita coalescat, &c.* Eum statum, puto, dicit, quo & Messene rursus & Sparta etiam in Foederis Achaici societatem erant receptæ; de quo vide lib. XXIV. 12. XXV. 1 sq. & III. 3, 7. Quare intelligitur, scripta hæc esse a Polybio ante everfam Corinthum & foederis Achaici dissolutionem. Conf. quæ notavimus ad II. 38, 4. & 62, 4. Adde IV. 74, 8.

Vers. 9.

Vers. 10. ὁρῶ. Perperam ὁρῶ Aug. Reg. A. — *Ibid.* κατὰ τὴν Ἐπαμινώνδου γνώμην, ex Epaminondæ consilio. Epaminondas enim & Arcadibus condendæ Megalopoleos, principis Arcadiæ urbis, auctor fuerat; (Pausan. VIII. 27. p. 654. & IX. 14. p. 739.) idemque Messienæ instaurator. (Paus. IX. 14. & IV. 26. p. 343.)

Vers. 10.

CAPUT XXXIII.

Cap.
XXXIII.

Vers. 2. τοῦ Διὸς τοῦ Λυκίου. Immo Λυκαίου Strab. lib. VIII. p. 388. Pausan. IV. 22. p. 334. In Lycæo (Λυκαίῳ) monte Arcadiæ, Strab. ibid. & Pausan. VIII. 38. p. 678 seq.

Vers. 2.

Ibid. ἐν τοῖς κατ' Ἀριστομένην καιροῖς. Idem est quod vers. 5. dicit ὑπὸ τὸν Ἀριστομένειον πόλεμον. Aristomenes rex Messeniorum erat, quo regnante gestum est alterum illud Messeniorum bellum cum Lacedæmoniis, de quo dixi ad cap. 32, 8.

Ibid. καθάπερ καὶ Καλλισθένης Φησί. Quoniam in scripto Callisthenes hujus rei meminerit, incertum est. Ejus

Verf. 2. Ἑλληνικὰ quidem nonnisi ab Olymp. κχιη. incipiebant, ut ex Diodoro docet Vossius de Histor. Græc. cap. IX. p. 41. at potuit tamen in eisdem, ex alia occasione, belli illius vel monumenti facere mentionem.

Ibid. γραψαντες τὸ γράμμα. ἐπιγραμμα ex Reg. B. adoptavit Casaubonus. In solo ex paulo vetustioribus codicibus Reg. A. ἐπι inter lineas adjectum est: ceteri simplex γράμμα habent, perinde ut verf. 4. ubi & Reg. B. C. & editi idem tenuerunt. Ceterum, quam a *Messenis* cum ista inscriptione positam columnam Polybius scribit, eam ab *Arcadibus* positam Pausanias ait, VIII. 22. p. 334. ubi eandem inscriptionem exhibet. Et videtur Polybius in hoc ipsum advocasse Callisthenis testimonium, quod is pariter *Messenis* eam inscriptionem tribuerit.

Verf. 3. *Verf. 3.* Μεσσήνη. Hoc ipso, quod Μεσσήνη in recto casu legeret Polybius, poterat cum veri specie *Messenis* tribuere hujus monumenti erectionem. Et in eam sententiam latine sic verbotenus efferendus erat hic versus: *Invenit Messene cum Iove proditorem.* Alia ratio est, si cum Pausania Μεσσήνης legis, ubi sententia est: *invenit tempus cum Iove proditorem Messenes.*

Ibid. χαῖρε Ζεῦ. Perperam deest Ζεῦ Aug. In Reg. A. intra lineas adjectum. — *Ibid.* σάω recepi ex Vat. & Flor. Eodem modo correxit Scaliger. Sic Callimachus in Hymno in Cererem, vs. 135.

χαῖρε θεῶ, καὶ τάνδε σάω πόλιν —

Et Hymn. in Lavacr. Palladis, vs. 140.

— καὶ Δοναῶν κλάρον ἅπαντα σάω.

Est hæc Dorica forma, quæ *Messenis* convenit, quos Doricæ linguæ tenacissimos ad fera etiam tempora fuisse Pausanias ait IV. 27. extr. σάοζ' h. l. vulgo edebatur ex Bav. cum Aug. & Reg. A. σάοσ' Reg. B. C.

Verf. 4. *Verf. 4.* ἐπολοῦν caret Reg. B. cum Flor. Nempe & in Vat. abest hoc verbum, & punctum ponitur post εἰκότως, sed deinde habet ἐπεὶ οὖν οὐ γάρ.

Verf.

Verf. 5. ὑπὸ τὸν Ἀριστομένειον πόλεμον. De bello Aristomenico dixi ad cap. 32, 8. Notanda h. l. phrasis ὑπὸ τὸν Ἀριστ. πόλεμον, *tempore belli Aristomenici*, de qua confer Adnot. ad II. 19, 10. — *Ibid.* in ὁμοεστίους consentiunt cum editis libri veteres. ὁμοεστίους Reg. B.

Verf. 5.

Verf. 6. τὴν Ἀριστοκράτους τοῦ βασιλέως προδοσίαν. *Aristocrates*, rex Arcadum, pecunia a Lacedæmonibus corruptus, cum socius adesset Messeniis in prælio ad Fosfam, per dolum Arcadas suos e prælio abduxit, eoque cladis Messeniorum fuit auctor. Cognito deinde dolo, quo ipsos Arcadas non minus, quam Messenios, deceperat, lapidibus obrutus a suis & interemtus est. Pausan. IV. 17. p. 321 sq. & c. 22. p. 334.

Verf. 6.

Ibid. περὶ Τάφρον. ἐπὶ τῇ καλουμένῃ Μεγάλῃ Τάφρῳ ait Pausanias locis citatis.

Verf. 7. τὰ τελευταῖα γεγονότα μετὰ τὸν &c. Non commode τὰ τελευταῖα cum Casaubono exposuimus *novissima*; quasi id, quod nunc dicit, non multo ante Olymp. cxxxix, in qua nunc versatur historia, gesta essent; cum a Mantineensi pugna, quæ Olymp. civ. pugnata est, ad hoc tempus centum & quinquaginta fere anni effluerint. Commodius igitur dicemus: *quæ postremo acciderunt, post Megalopoleos &c.* De Megalopoleos fundatione & Messenes instauratione conf. Adnot. ad c. 32, 10. — *Ibid.* παράσχοι Vat. Flor. Reg. B. C. Ceteri παράσχη.

Verf. 7.

Verf. 8. τῆς περὶ Μαντίνειαν μάχης τῶν Ἑλλήνων ἀμφιδήριτον ἐχούσης τὴν νίκην &c. Consideranda hæc & quæ sequuntur *verf. 9.* cum II. 39, 9. Cetera, quæ ibi dixit, ex his lucem accipiunt. Adde Xenoph. Hist. Græc. VII. extrem. Diodor. Sicul. XV. 89. Plutarch. in Agefil. p. 616.

Verf. 8.

Verf. 9. ἐπὶ τοσοῦτον Aug. Flor. ἐπὶ τοσοῦτο edd. cum aliis. — *Ibid.* διέσπευσαν recte ed. Casaub. & sqq. cum Vat. Flor. Aug. Reg. A. & Vrsin. διέσπασαν ed. 1. 2. cum Bav. — *Ibid.* καὶ πάντες. Omisit hæc ed. 1. πάντες καὶ dat ed. 2. Vtrumque temere & invitis msstis. — *Ibid.* καὶ διαλύσαν. καὶ τῶν διαλύσεων ed. 2. & sqq. cum solo Aug.

Verf. 9.

Verf. 11.

Verf. 11. περί τὰς πατρίδας recte Casaub. cum Reg. B. C. παρὰ τὰς πατρ. ed. 1. 2. cum vett. codd.

Verf. 12.

Verf. 12. μήτε φόβον ὑφορώμενοι, neque terrores belli timentes. φόβος tumultus et terrores belli. Conf. II. 21, 7.

Cap.
XXXIV.

CAPVT XXXIV.

Verf. 1.

Verf. 1. συνεχῆς in alienam prorsus sententiam, pro σύνηδες, accepit Casaubonus; quod & in ora Basil. notavit, & in versione expressit, *Et quod familiare ipsis erat; quasi idem esset cum eo, quod præcessit, τῶν εἰρησμέων τι.*

Ibid. τέλος γὰρ &c. τέλος, pro eo quod εἰς τέλος aliàs dicit, prorsus, omnino; & nescio an h. l. intercepta fuerit præpositio εἰς a terminatione οἰς vocis præcedentis. Pro γὰρ, iuvisis omnibus libris γε edidit Casaubonus, scilicet ut mederetur laboranti paulo post orationi, ubi ex Bav. legebatur πρέσβεις ἀναποκρίτους πέμφαντες. οὕτως ἐξηπόρησαν &c. quod & tenuit idem Casaub. & seqq. Pro quo nos substituímus verissimam codicum Vat. Flor. & Reg. A. scripturam, quam eandem & Reg. B. C. repræsentant, ἀναποκρίτους ἀπέστειλαν. οὕτως ἐξηπόρησαν &c. Eodemque modo dare debuerat Aug. in quo corrupte scribitur ἀναποκρίτους ἀπέστειλαν. οὕτως ἐξαπέστειλαν, οὕτως ἐξηπόρησαν. Qui error nescio, utrum ex mera dormitatione librarii ortus sit, an ex eo, quod in margine exemplaris, vel intra lineas, notatum fuerit, ἀπέστειλαν h. l. pro ἐξαπέστειλαν esse accipiendum; quod quidem vere monitum fuerit. Eodem modo IV. 66, 2. τοὺς πρέσβεις ἀπέστειλε, δούς ἀπόκρισιν, dimisit, remisit legatos. V. 10, 4. χωρὶς λύτρων ἀποστείλας τοὺς κύχμαλώτους.

Verf. 2.

Verf. 2. Πολλὰν τὸ τολμᾶν περιττὸν &c. Haud dubie disiecta membra sunt nescio cuius Poëtæ: quod miror non observatum Reiskio, qui nimis etiam profaice περιπίπτου aut περιῖου, pro περιττὸν, maluit, hac sententia: *Audacia rediens, excidens, degenerans in dementia, exire tandem Et devenire solet ad nihilum, Et disperire nullo effectu.*

Sen-

Sententiolam illam, pro more, in ora notatam habet *Codex VRBINAS*.

Vers. 3. καὶ γενόμενοι ed. 1. cum msstis. Temere γινόμενοι ed. 2. & seqq. — *Ibid.* πρὸς τοὺς Αἰτωλοὺς. Deest τοὺς Aug. Reg. A. Vers. 3.

Vers. 4. μετ' ὀλίγον Vat. Flor. Aug. Reg. A. Et Perrottus, paucis interjectis diebus. Vers. 4.

Vers. 5. προσήεσαν. Propius etiam ad vulgatæ scripturæ vestigia accedet πρόσισι *adeunt*, in præfente. Pluralis vero numerus necessario requirebatur; redit enim ad illos, de quibus *vers. 3.* dixerat, οἱ κινήσαντες &c. Quo & pertinet, hoc ipso versu, οἰόμενοι, in quod consentiunt omnes. In Reg. B. post ἐφόροις est spatium vacuum, in unius fere digiti latitudinem; & in ora notatur, λέπει τι. Hinc & Casaubonus quatuor puncta, in lacunæ signum, inseruit; quam lacunam pluribus verbis explere frustra tentavit Reiskius. Nec magis feliciter Vrsinus οἰόμενοι legendum suspicatus erat. οἰόμενος in sing. restituendum putavit cum Casaubono (in versione) Henr. Valesius Emen-dationum lib. IV. cap. 9. extr. ut congruat cum verbo προσήει.

Ibid. καὶ βασιλέα καθιστάνα. καθιστάνα acuto accentu scripsi, cum circumflexum haberent edd. & mssti nostri. βασιλέα autem cum msstis tenui in singulari numero: nam licet deinde duos rursus, sicut olim, creatos reges legamus, tamen, sicut Cleomenes solus rex fuerat, & is quidem adamatus Spartanis, sic post ejus obitum cogitare etiam potuerunt Lacedæmonii de uno tantum rege statim in ejus locum creando. Nec magnopere turbare nos debet, quod mox *vers. 6.* περὶ τῶν βασιλέων in plurali scribit: non enim adhuc definitum erat, unus ne, an duo reges essent creandi. — *Ibid.* καταλελυμένην. παραλελυμένην solus Flor.

Vers. 6. βουλευέσθαι bene ed. Casaub. & seqq. cum Reg. B. & Aug. monente etiam Vrsino ex ingenio, βουλεύεσθαι ed. 1, 2. cum Bav. Vat. Flor. Reg. A. Vers. 6.

Vers.

Verf. 9. *Verf. 9. ἀλλὰ τῶν πρεσβ. ἀλλὰ καὶ τῶν πρεσβ. ed. 1. 2.*
 Bav. Aug. Reg. A. B. C. Conjunctionem delere jussit Vrsi-
 nus, puto ex codicis sui præscripto; & ei paruit Casaubo-
 nus. Ignorant autem eam Vat. & Flor. — *Ibid. τοὺς*
Περιοίους. τὰς περιοίους Vat. Flor. — *Ibid. ἐπεβού-*
λευσαν. ἐπεβουλεύσαντο solus Aug.

Ibid. ἐπανάγοντες, reducentes. Cum vulgo omnes
 ἐπαγαγόντες darent, monuit Ernestus, dictum id esse
 pro καταγαγόντες. Sed nullo modo ἐπάγειν eadem senten-
 tia, qua κατάγειν, græce dici posse equidem putem. ἐπά-
 γειν est *hostiliter ducere adversus aliquem.* Et teneri h. l.
 ἐπαγαγόντας potuerat, nisi adjectum esset μετὰ δόλου, quod
 repugnare videtur notioni verbi ἐπάγειν.

Verf. 11. *Verf. 11. εἰς τὴν οἰκίαν. οἰκίαν* Aug. Reg. A.

Cap.
 XXXV.

C A P V T XXXV.

Verf. 4. *Verf. 4. τότε δέ. δὲ* carent Aug. Reg. A.

Verf. 5. *Verf. 5. τοὺς περὶ Γυρίδαν τῶν γερόντων.* Nil variant
 codices nostri. Sed Perottus: *de senioribus, qui cum Hy-*
rida senferant; ut Ἰρίδαν legisse in suo codice videatur.

Verf. 6. *Verf. 6. καὶ τὴν τε πρὸς.* Sic Vat. Flor. Aug. Reg.
 A. Quod vulgo ex Bav. edebatur, *διὰ τε τὴν πρὸς Ἀχαι-*
οὺς ἀπέχθειαν, speciem quidem habet, & commodum vi-
 deri potest ad id, quod sequitur vulgo, *οὐχ ἥμιστα δὲ διὰ*
Κλεομένην. Sed sic non bene habent, quæ in medio sunt in-
 terjecta: & monuit jam Reiskius, aut delendum esse ver-
 bum *ὑπέμενον,* aut majoribus etiam ambagibus remedium
 esse quærendum. Quodsi vero omnino servatum cupis
διὰ τε τὴν πρὸς Ἀχαιοὺς ἀπέχθειαν, commodissima ratio
 hæc fuerit, ut mox deinde sic legas: *δι' ἣν καὶ τὴν πρὸς*
Μακεδ. &c. & verba hæc, usque *ὑπέμενον,* parenthesi in-
 cludas. *τὴν πρὸς πάντας ἀλογίαν ὑπέμενον,* ita absurde &
contra rationem adversus omnes agere susinuerunt.

Ibid. Κλεομένην. Κλεομένην Vat. Flor. — *Ibid. ἐλπίζ-*
οντες. ἐπελπίζοντες Flor. — *Ibid. παρουσίας ἅμα καὶ*
σωτηρίας. — „Ordinem rerum si secutus est, scripsit σω-
τηρίας

τηρίας ἕμα καὶ παρουσίας, inverso verborum ordine.“

REISK. — Nil opus erat ista sollicitare. Vide ad III. 5, 3.

Verf. 7. τοῖς συμπεριφερομένοις recte edd. ex Bav. cui *Verf. 7.*
 suffragatur, ni fallor, Flor. Sed συμφερομένοις Vat. πε-
 ρισυμφερομένοις Aug. Reg. A. Vrb. qui error quo pacto ex
 illo superiori ortus sit, facile intelligitur. Habet autem
 rursus hanc gnomen in ora *Codex VRBINAS.*

Verf. 8. οἴ γε. Possis suspicari, excidisse nomen Λα- *Verf. 8.*
 κεδαιμόνιοι. Sed id ex superioribus poterit intelligi.

Verf. 9. εὐδέως Vat. Flor. Aug. Reg. A. — *Ibid.* βα- *Verf. 9.*
 σιλῆις βασιλεῖ ed. 1. 2. cum Bav. — *Ibid.* καδιστᾶναι.
 Sic Reg. A. B. C. καδιστᾶναι ed. 1. 2. Bav. καδεστᾶναι Aug.

Verf. 10. στασιώταις. Temere στρατιώταις ed. 1. 2. *Verf. 10.*

Verf. 11. τὸν δέ. τὸν, ut sæpe apud Nostrum, pro τοῦ- *Verf. 11.*
 τον accipiendum: hunc, scilicet *Cleombrotum*. Vide Meurs.
 de Regn. Lacon. c. 14. p. 66 sq. & Pausan. in Lacon. cap. 6.
 p. 218 sq. — *Ibid.* Λεωνίδης. *Leonidas*, secundus hu-
 jus nominis, focer *Cleombroti*. Confer eosdem, quos
 modo laudavi, auctores. In istam formam autem nominis,
 Λεωνίδης, pro usitatori aliàs Λεωνίδας, consentiunt nostri
 libri, quemadmodum etiam in superioris *Leonidæ* nomine
 IX. 38, 3.

Verf. 13. δυοῖν. δυεῖν pertinaciter dat Flor. — *Ibid.* *Verf. 13.*
 υἱὸς Εὐδαμίδου. Sic primum edidit Hervag. ex Aug. in
 quo tamen ipso non nisi ex emend. ita legitur, cum statim
 fuisset Εὐλαμίδου, quod est in ed. 1. & ceteris codicibus.
 Mox deinde rursus verum dedit Aug. sed Εὐδαμίδου Vat.
 & Reg. A. Εὐδομίδου Bav. At satis notum nomen illius
 familiæ, de qua confer Meursium, cap. 14. & auctores ab
 eo citatos.

Ibid. καὶ ἐτέρων δὲ πλειόνων. In his, ut monuit Reif-
 kins, erat Chilon ille, de quo cap. 81.

Ibid. ἀπατέρω scripsi cum Flor. Vulgo ἀποτέρω.

Verf. 14. Λυκοῦργον. Mirum, silentio præteritum hunc *Verf. 14.*
 a Meursio, in Regum Spartanorum serie.

Verf. 15.

Verf. 15. εὖωνα πανταχῆ τὰ κακὰ. Quid commove- rit Casaubonum, ut καλὰ hic prætulit, quod ne in co- dice quidem ullo reperire ei contigerat, non video. Scali- gerum in ora sui exempli (quod ante oculos haud dubie Casaubonus habuit) ita video olim scripsisse, sed idem ipse continuo rursus induxit. Equidem, quamquam ita & in Vat. a prima manu & in Flor. legi intellexerim, tamen, ut id probarem, adduci non potui. Regni titulus, auro emtus cum aliorum injuria, non video quo pacto inter καλὰ, secundum vim græci vocabuli, referri possit. Et manifeste, si minus ea, quæ præcedunt, certe quæ conti- nuo sequuntur, testantur, de *scelere*, non de re *pulcra* vel *præclara*, nunc cogitasse Polybium, & hoc dixisse, *vili pretio ubique venalia esse scelera*. Cum Bav. Aug. & Reg. A. B. C. in κακὰ consentit Perotti codex: sic enim ille ver- tit: *adeo semper mala omnia vendibilia fuere*. Videtur au- tem & hæc sententia ex jambico aliquo poëta deprompta.

Cap.
XXXVI.

C A P V T XXXVI.

- Verf. 2. *Verf. 2.* Φιλοκειλίαν. Perperam Φιλίαν ed. 1. 2. cum Bav. In veram scripturam, cum ceteris, consentiunt Reg. B. C. — *Ibid.* τήν τε τῶν ἐν Αἰτ. ed. Casaub. & seqq. cum Vrsin. Vat. Flor. Reg. B. C.
- Verf. 3. *Verf. 3.* διὰ τὴν ἄγνοϊαν τῶν συμπραττόντων, per *stul- titiam & perversitatem eorum* (ex Spartanis), qui cum eo *faciebant*. Sic Vat. Flor. Aug. Reg. A. conf. verf. 9. ubi in eadem scripturam omnes consentiunt.
- Verf. 5. *Verf. 5.* Πολύχραν &c. In quatuor priorum nominum scriptura nil variant libri nostri. — *Ibid.* Γλύμπεσι. Scri- pturam Γλυμπεῦσι Casaubonus adscivit ex V. 20, 4. — *Ibid.* ἀπέπεσε. Qui contulerit II. 53, 6. IV. 16, 7. & alia loca, quæ Lexicon Polybianum dabit, non dubitabit de veritate hujus emendationis.
- Verf. 6. *Verf. 6.* ἐπεκήρυξαν τὸ λαφ. οἱ Λακεδ. Prætuli hanc verborum seriem, quam habet ed. 2. cum Vat. Flor. Aug. Reg.

Reg. A. ἐπειρη. οἱ Λαιεδ. τὸ λάφυρον & ed. 3. seqq. cum
Bav. Reg. B. C. Verf. 6.

Ibid. κατὰ τῶν Ἀχαιῶν. κατὰ abest ed. 1. 2. Bav. Aug.
Reg. A. C. Adjecit Casaub. ex Reg. B. monente Vrsino,
cum Vat. & Flor.

Ibid. τοὺς Ἡλείους. cf. verf. 9. Emendationem illam,
quam Casaubonus jam in ora Basil. adnotaverat, ibique Ios.
Mercero tulerat acceptam, primus in contextum recepit
Gronovius. — *Ibid.* περὶ τὸν Μαχαταῖν. Mendose παρὰ
τ. M. Vat. Aug. Reg. A.

Verf. 7. ἐνέβαινον εἰς τὸν πόλεμον recte ed. Casaub. & Verf. 7. 8.
seqq. cum Bav. Vat. Flor. Reg. B. C. ἀνέβαινον Aug. Reg.
A. ἐνέβαλον ed. 1. 2. temere & invitis mssis. — *Verf.* 8.
ἔμελλον. ἔμελον ed. 1. 2. Bav. Sed ἔμελλον Reg. B. C. cum
ceteris.

CAPUT XXXVII.

Cap.
XXXVII.

Verf. 1. στρατηγίαν. Temere στρατείαν ed. 1. 2. *Ara-*
tus pater præturam inierat Achæorum, vere anni 4.
Olymp. cxxxiv. A. V. 534. Vide lib. IV. c. 6. *Sco-*
pas præturam Aetolorum inierat autumnò ejusdem anni.
Vide IV. 27. & conf. Adnot. ad IV. 14, 9.

Verf. 1.

Verf. 2. τὰς γὰρ ἀρχαιρεσίας &c. Conf. lib. V. c. 1. Verf. 2.

Verf. 3. τῆς Φερείας ἐνισταμένης. ὑπὸ τὴν ὠραίαν ait III. Verf. 3.
16, 7.

Verf. 4. ἐνεχίρει. Vat. Flor. Aug. Reg. A. — *Ibid.* Verf. 4.
Ζάικανθαν πολιορκεῖν. Conf. cap. 28, 1. & ibi notata. *Ζά-*
ικανθον h. l. contra morem, pro *Ζάικανθαν*, scribunt Aug.
& Reg. A.

Ibid. Δεύσιον Αἰμίλιον. Vide III. 16. 7. & III. 18 seqq.
— *Ibid.* μετὰ δυνάμεως. Sic Vat. & Flor. & eodem mo-
do omnes III. 16, 7. Et in Aug. articulus non nisi inter
lineas adjunctus, quamquam ab eadem manu. μετὰ δυνάμε-
ως, cum exercitu. μετὰ τῆς δυνάμεως esset, cum suo
exercitu, de quo jam dictum est; quod non est hujus loci. —
Ibid. ἐξαπέστελλον. ἐξαπέστελον Flor. ut solet.

Verf.

- Verf. 5.** *Verf. 5.* τοῖς κατά. Perperam τῶς κατά ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A. Recte Vat. Flor. Vrsin. — *Ibid.* ἐπεβάλετο. ἐνεβάλετο Bav. sed ἐπ superfer. eadem manu.
- Verf. 6.** *Verf. 6.* Κλεομένει. Perperam Κλεομένη, & deinde τὸν τῶν Μεγαλ. Aug. & Flor. — *Ibid.* τὸ τῶν Μεγαλοπολιτῶν Ἀθήναιον ἐπολιόρκει. *Athenæum Megalopolitano-rum oppugnavit.* Conf. II. 46, 5. ubi Κλεομένην ἐποικοδομοῦντα τὸ Ἀθήναιον non exponi debuit, *Cleomenem exstruere Athenæum*, sed *Cleomenem adversus Achæos munire Athenæum*. Sic enim utitur Polybius verbo ἐποικοδομεῖν, pro ἐπιτελεῖν, quod & ab Ernesto video notatum in Lexico Polybiano. Confer II. 54, 3. ubi simul discimus, castellum illud ab Antigono ereptum esse Cleomeni, & Achæis traditum; nam castellum, quod in Belminate regione exstructum adversus Achæos ibi dicit, idem esse hoc Athenæum, intelligitur ex Plutarch. Cleom. p. 806.
- Verf. 7.** *Verf. 7.* Μακεδόνων ed. 1. Bav. Vat. Flor. Μακεδόνας ed. 2 sqq. cum Aug. Reg. A. — *Ibid.* ἅμα δὲ τούτοις. ἅμα τούτοις ed. 1. invitis vett. codd.

Cap.
XXXVIII.

CAPUT XXXVIII.

- Verf. 1.** *Verf. 1.* πάντων τῶν. πάντη τῶν Vat. Flor. & Vrb. Habet enim *Codex VRBINAS* totum hunc locum de *Byzantio*, ab initio hujus Capituli, usque Cap. 45, 9. βαρῶς Φέρουσι τὸ συμβαῖνον. In vetustioribus Codicibus h. l. in ora est Titulus: Περὶ Βυζαντιου. — *Ibid.* ἀφυστάτον. εὐφυστάτον Reg. B. & sic videri fuisse in Flor. monet Gronov.
- Verf. 2.** *Verf. 2.* ἐπίκειται revocavi ex msstis, quibus invitis ἐπίκειται dabant editi. — *Ibid.* Verba μήτ' ἐκπλευσαι temere omisit ed. 1. — *Ibid.* τῶν ἐμπόρων τινά. τινὰ carent Vrb. Vat. Flor. perperam utique, ni legas τοῖς ἐμπόροις, vel τοὺς ἐμπόρους.

Ibid. In κυρίως consentiunt omnes. — „Non male conveniret καιρίως. Sed vulgata bene habet, cum, quod Polybius solet κυρίως pro ἀκριβῶς & σαφῶς usurpare, ut IV. 56, 5. IV. 64, 9. V. 22, 3. VIII. 28, 7. tum, quod κυρί-

αυρίως proprio significato potest hic accipi, tanquam si scripsisset, διὰ τὸ ἐπιμαίεσθαι τῷ στόματι τοῦ Πόντου, κύριόν ἐστι τοῦ τε εἰσπλου καὶ τοῦ ἐκπλου.“ REISKIUS.

Verf. 4. Φρέμματα. ex uno Vrb. recipere non dubitavi: & Φρέμματα quidem ex illo codice adnotavit Casaub. in ora Basileensi, Spallettus autem noster ex eodem Φρέματα simplici litera μ enotavit; quæ scriptura (cum simplici μ) si in alijs pariter vetustioribus codicibus obtinuit, facilius etiam intelligitur ortus pravæ scripturæ, δέρματα, quæ reliquos omnes libros invasit, quibuscum & Perottus facit, qui coria habet. Pecora ad necessarios pertinent vitæ usus, non coria. conf. III. 52, 7. & IV. 75, 2.

Verf. 6. ἢ κωλύεσθαι δέον ἦν ὀλοσχερῶς Vat. Flor. Vrb. fin. *Verf. 6.* ὀλοσχερῶς κωλύεσθαι δέον ἦν, absque ἢ, Aug. Reg. A. ὀλοσχερῶς ἢ κωλύεσθαι δέον ἦν ed. 1. 2. cum Bav. ac nescio an Vrb. ex quo nulla notatur discrepantia. ἢ κωλύεσθαι ὀλοσχερῶς δέον ἦν ed. Casaub. & seqq. — *Ibid* τὴν ἀπαλλαγὴν. τὴν ἀπαλλαγὴν sola ed. 2. temere & invitis msstis.

Ibid. τότε δέ. Sic Vat. Flor. Vrb. Vrb. fin. Et parum abeunt Bav. & Reg. A. qui τότε habent, quod expressum est in ed. 1. Sed recte ed. 2 & seqq. ποτὲ δὲ cum Aug. & Reg. B. C. Nam quo tempore gestum est bellum, quod nunc expositurus est Polybius, non Thraces domini erant regionis, Byzantii finitimæ, sed Galli eorumque rex Cavarus. (conf. cap. 52.) Sed is aliquot post annis occisus est, & Galli in ea regione extinctis, Thraces rursus rerum sunt potiti. Vide cap. 46, 4. & ibi notata. Quare restitutum h. l. ποτὲ δὲ in nostro contextu velim. Nec vero displicet Reiskii conjectura, qui suaserat ποτὲ δὲ καὶ πλείονα, aliàs vero, idque vel maxime, Thracibus. Particulas ποτὲ & τότε permutatas inter se mox rursus videbimus IV. 44, 4.

Verf. 7. τὴν στενοτ. Articulum, qui aberat vulgo, *Verf. 7.* adjeci cum Vrb. Flor. nescio an & Vat. — *Ibid.* καὶ τὸ παρακείμε. πλήθος. καὶ διὰ τὸ παρ. ed. 2 seqq. cum solo Polybii Histor. T. VI. E. Aug.

Aug. in quo tamen, ut spuria, punctis notatur particula διὰ. — *Ibid.* ἡμῶν ἦν. Caret ἦν edit. I. cum Bav. ἦ pro ἦν habet Vat.

Verf. 8. *Verf.* 8. λυσιτελή. Putabam περιγίνεται τὰ λυσιτελή.

Verf. 11. *Verf.* 11. Ἐπεὶ δὲ recepi ex Vat. & Flor. ἐπειδὴ, absque δὲ, ed. I. 2. cum Bav. Aug. Reg. A. B. C. nescio an & Urb. ἐπειδὴ δὲ ed. Casaub. & seqq. invitis msstis. Conf Adnot. ad I. 30, 12. — *Ibid.* ἔξω κείσθαι recte Bav. Urb. & alii. Minus adcurate ἐξωκείσθαι ed. I. 2. Aug. Reg. A.

Cap.
XXXIX.

C A P V T XXXIX.

Verf. 1. τὴν μὲν περίμετρον Vat. Flor. τὴν περίμετρον edd. cum aliis. Ex Urb. nil notatum.

Ibid. κατὰ διάμετρον ἀλλήλοις κείμενα, e diametro sibi invicem opposita. Expectare aliquis poterat ἀντικείμενα, sed nec dant libri, nec opus est: & est is, ni fallor, usitatus geometris mos loquendi. Ceterum longum foret, nec ad nostrum pertinet institutum, cum tota hac Polybii descriptione, & cum mensuris, quas ille tradit, ea conferre atque contendere, quæ de eisdem rebus apud alios Scriptores, Herodotum, Strabonem, Plinium, Arrianum, ceteros, legimus. Nostrum est, quam fieri potest adcuratissime ea exhibere & interpretari, quæ Polybius scripsit; & cum ex codicibus Polybianis, tum ex aliis rei criticæ adjunctis, quoad opus fuerit, ea depromere, quæ ad stabiliendam vindicandamque eam scripturam, quam nos præ ceteris secuti sumus, pertinere videantur. Sed illud non alienum fuerit ab hoc loco, ut moneamus, Plinium in Hist. Nat. lib. IV. cap. XII. sect. XXIV. ex eodem nostro Polybio etiam mensuram tradere directi cursus, qui interest inter utrumque horum ostiorum, de quibus nunc verba facit; quem cursum auctore Polybio esse ait quingentorum millium passuum, id est 62500 stadiorum. Cujus mensuræ cum nullam hoc loco mentionem factam videamus, non continuo inde inferendum erit, intercidisse hic eam partem

tem contextus Polybiani: sed par est, ut statuamus, alia parte Historiarum suarum, scilicet libro XXXIV. quo res, ad universam geographiam pertinentes, ex professo tractavit, de eodem rursus Ponto Euxino verba fecisse Polybium, & ibi ea scripsisse, quæ ad illum auctorem referuntur a Plinio. Quare istum Plinii locum in Spicilegio Reliquiarum ex Polybii libro XXXIV. retulimus p. 46. num. V.

Verf. 1.

Ibid. κατ' αὐτήν tenui, sic editum inde ab ed. 2. quamquam (ut nunc video) invitis scriptis exemplaribus. Mendose κατ' αὐτήν dabat ed. 1. sed κατ' αὐτήν Bav. Flor. Aug. Reg. A. B. C. Ex Vat. tamen & ex Urb. nulla notatur ab edit. 2. discrepantia.

Ibid. In ἔχει consentiunt Urb. Vat. Flor. Aug. Reg. A. B. C. ἐστὶ solus habet Bav. Id autem in ἐστὶ corruptum in ed. 1. 2. pro quo ἐστὶ revocavit Casaub. — *Ibid.* τὴν περιγραφὴν. τὴν περίμετρον γραφὴν Flor. duabus lectionibus in unam confusis. τὴν περίμετρον, absque γραφὴν, Reg. B. C.

Verf. 4. Βόσπορος Θράκιος. — „Forte Βόσπορος καὶ κούτο, ἰδίᾳ δὲ Βόσπορος Θράκιος.“ REISK. Verf. 4.

Ibid. ἐστὶ δέ. Sic Vat. Flor. Aug. Reg. A. Et ἐστὶ δὲ Bav. Urb. Vrsin. tum ed. Casaub. & seqq. Id in ἐστὶ corruperant ed. 1. 2. unde ἔχει fecerunt Reg. B. C. — *Ibid.* ἐφ' ἑκατὸν καὶ εἴκοσι. καὶ temere & invitis mssis omisit ed. 2. & hinc editiones seqq. — *Ibid.* Post πάντη etiam in Vat. olim ταύτη fuerat, sed antiquitus erasum ait Spallettus. ταύτη pravam scriptionem esse vocis præcedentis πάντη existimavit Reiskius.

Verf. 5. In ἄρχει recte cum ed. 1. 2. consentiunt codd. Verf. 5.
omnes, excepto Reg. B. Conf. cap. 43, 1. — *Ibid.* Καλχηδόνα. Sic hoc quidem loco non nisi Aug. habet a prima manu, & Reg. A. & Perrotti codex. Sed in eam scripturam deinde cap. 43. sub fin. & cap. 44. eodices omnes plus semel consentiant; rursusque omnes lib. XV. cap. 23, 8. Quare quum & in nummis &

Verf. 5. apud plurimos cum græcos, tum latinos scriptores in codicibus manuscriptis eandem obtinere scripturam (quamquam frequenter ab editoribus mutatam) intellexerim putavi eadem scriptura Polybium esse usum, eamque ubique auctori huic restitui, ubi sive a librariis nonnullis, (quemadmodum hoc ipso loco,) sive pro solo editorum arbitrio, in *Χαλκηδ.* erat mutata. Vide Holsten. ad Steph. Byzant. in *Καρχηδών* & in *Χαλκηδών*. Harduin. ad Plin. IV. 32, 43. p. 291. & in primis Ezech. Spanhemium, in Dissert. II. de Usu Numism. T. I. p. 117 sq. & in Orbe Roman. p. 460 sq. Vno in loco, ubi fragmentum ex Polybio adfert Athenæus, (Reliq. histor. Polyb. lib. VIII. c. 6, 3.) intactam tenui vulgatam scripturam *Χαλκηδόσιος*, quæ in impressis Athenæi exemplis invenitur.

Verf. 6. *Verf. 6.* *Ἰάσωνα*. *Ἰάσωνα* solus Flor. — *Ibid.* *Σαραπιεῖον*. *Σαραπέιον* Aug. Reg. B. De sacrificio, duodecim Diis factio a Iasone, conf. Apollon. Rhod. Argonaut. II. 533 sq. De situ locorum secundum Bosporum Thracium, e paulo vetustioribus scriptoribus cum Polybio maxime conferendus Dionysii Byzantii *Ἀνάπλους*, s. Descriptio Bospori Thracii, Tom. III. Geographor. Minor. Hudsoni; e recentioribus Tournefort, in *Voyage du Levant*, T. II. Epist. XV. p. 61 sqq. & elegantissima adcuratissimaque Tabula Geographica, Bospori Thracii descriptionem exhibens, quæ est inter Tabulas, ad mirificum illud græcæ omnis urbanitatis monumentum pertinentes, cui *Voyages du jeune Anacharsis* titulum fecit immortalis Auctor.

Verf. 8. *Verf. 8.* *μηδεμιᾶς μὲν*. Carent μὲν Aug. Reg. A. — *Ibid.* *δέον ἂν ἦν*. ἦν in Vat. decurtatum in ἦ, in Flor. mutatum in εἶη. — *Ibid.* *προσαναβαῖνον, ἀεὶ μείζω* &c. Si distinxī, cum esset *προσαναβαῖνον ἀεὶ, μείζω* in Vat. Flor. Aug. & Reg. A. Contra *ἀεὶ προσαναβαῖνον* edd. cum Bav. *ἀεὶ* prorsus caret Vrb. Mihi bis scriptum oportuisse videtur *ἀεὶ*. sic: *δέον ἂν ἦν, ἀεὶ προσαναβαῖνον, ἀεὶ μείζω* &c.

Verf. 9. *Verf. 9.* *τὰς τῶν ὄμβρων*. Deest τῶν Aug. Reg. A. — *Ibid.* *ἐπιτάσεις*. Perperam *ἐπιστάσεις* Vrb.

Verf. 10. συνεχοῦς cum Reg. B. correxit Casaub. id- Verf. 10.
que requiri videtur a præcedente ἀδιαπύστου. Ac nescio,
an sic habeat Flor. e quo nulla notatur varietas. συνε-
χοῦς ed. 1. 2. cum ceteris.

Verf. 11. Vocab. αἰτίας temere omiffum in ed. 1. — Verf. 11.
Ibid. ἤς ἀκριβ. ed. Casaub. & seqq. cum msstis, excepto
Bav. cum quo ἦν habent ed. 1. 2.

CAPUT XL.

Cap. XL.

Verf. 1. Ἐπεὶ δ' ἐπὶ τὸν τόπον ἐπέστημεν. Quoniam Verf. 1.
autem huic loco insistere cœpimus. Sic monente Reiskio
ad III. 118, 11. græcæ verba reddidimus, cum satius fortasse
fuisset, Casauboni versionem tenere: quoniam autem ad
locum istum devenimus. Simili ratione XXXII. 9, 1. τῶν
καιρῶν ἐφεστηκότων ἡμᾶς ἐπὶ τὴν οἰκίαν ταύτην, cum tem-
porum series ad laudem hujus familiæ nos deduxerit. Te-
mere h. l. ἐπὶ δ' ἔτι τὸν τόπον ed. 1. 2. τὸν τόπον idem est
ac τοῦτον τὸν τόπον, ut sæpe aliàs. — *Ibid.* ἀποδεικτικῆ.
Conf. ad II. 37, 3.

Verf. 2. πρέπον εἶη. οὐκ ἂν ἔτι πρέπον ἂν εἶη Flor. re- Verf. 2.
petita particula ἂν, quod pleonasmî genus non memini
aliàs in usu esse Polybio.

Verf. 3. ἀπίστους ἀμφισβητουμένων παρεχόμενοι βε- Verf. 3.
βαιωτάς. Videtur dictum hoc Heracliti eodem pertinere,
quo illud, quod citat Noster XII. 27, 1. Infidi illi rerum
sponsors sunt aures, incertam famam colligentes.

Verf. 4. χώνυθα μὲν. Deest μὲν ed. 1. 2. Bav. — Verf. 4.
Ibid. τὸν Πόντον restitui ex msstis, contra quorum fidem
temere τὸν τόπον erat editum. De re confer, quæ habet
Strabo lib. I. p. 50. & ibi Casaub. Falsum autem esse Po-
lybii vaticinium de Ponto, cumulis arenarum prorsus olim
obruendo, monuit Busbequius Epist. I. Legationis Tur-
cicæ, p. 75. edit. Elzev. laudatus etiam a Casaub. ad Strab.
I. c. Fuisse hoc jam olim Democriti scitum, mare indies
magis magisque decrefcere, & tandem plane nullum esse
futurum, ex Aristotele docuit Bruckerus in Hist. Crit.

- Philos. T. I. p. 1194. n. 39. citatus h. l. a Reiskio, qui & alia nonnulla huc spectantia congessit.
- Verf. 5. *Versf. 5.* ὁ μὲν χρόνος. ὁ deest ed. 4. 5. errore operarum. — *Ibid.* πάντα ἢ πάντως ὠρισμένα. Vulgo omnes, editi & scripti, πάνυ ἢ πάντως. Delendas duas posteriores voces, ut natas e varia lectione, censuit Reiskius. Imo vero, ita, ut nos emendavimus, scripsisse Polybium, nemo dubitabit, qui contulerit I. 23, 10. XXIV. 9, 3. XXX. 17, 13. πάντα perinde est, sic nude, an cum jota subscripto scribas; sed illud fere usitatus. Sicut autem nunc ex ΠΑΝΤ fecerunt ΠΑΝΥ, sic vicissim ΠΑΝΥ in ΠΑΝΤ corrumpere librarii IV. 58, 11.
- Verf. 6. *Versf. 6.* Quæ sunt post τῷ χρόνῳ octo verba, Κατὰ Φύσιν γὰρ usque ἀπέριω χρόνῳ, defunt ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A. Ex Reg. B. recepit Casaub. cum quo facit Flor. & Reg. C. Eadem verba habent Vrb. Vat. & Vrsin. nisi quod carent γὰρ, & quod ista cum præcedentibus conjungunt, nullo interposito distinctionis signo.
- Ibid.* ἢ Φθειρόμενον. Sic veteres codd. omnes. Τεμῆρε καὶ Φθειρόμενον ed. 1. 2. Hinc ἢ καὶ Φθειρόμ. Reg. B. C. quod tenuit Casaubonus. καὶ Φθειρόμενον Vrsin. ex ingenio; quod & Reiskio venit in mentem, nulla re urgente.
- Verf. 7. *Versf. 7.* τὸ νῦν δὴ λεγόμε. τὸ δὴ νῦν λεγόμε. ed. 2. & seqq. cum solo Aug.
- Verf. 9. *Versf. 9.* νῦν ἔστι. νῦν δ' ἔστι λίμνη Vat. Flor. non male. — *Ibid.* λίμνη γλυκεῖα. Vide Strabonem loco supra cit.
- Verf. 10. *Versf. 10.* παραπλήσιον. Conf. Adnot. ad I. 4, 8. — *Ibid.* τοῖς μὲν τοι. τοῖς μὲν τοι γε Vat. Flor. Aug. Reg. A. quod recipi debebat.

Cap. XLI.

CAPVT XLI.

- Verf. 1. *Versf. 1.* συμβαίνει πρὸς τοῦτον σχεδὸν ἐπὶ χίλια στάδια συνιστάται ταινίαν. Reiskius πρὸς τούτων, id est ὑπὸ τούτων, legi voluit, ab illis ostiis; aut potius πρὸ τούτων,

ante

ante illa ofia. Tum συνεστάνει, pro συνιστάνει. Mihi, Verf. 1.
 si modo structura orationis recte accipiatur, omnia sana
 videntur: συμβαίνει τὸν Ἴστρον συνιστάνει ταινίαν πρὸς
 τοῦτον scil. τὸν Πόντον, *Isler fluvius efficit tainiam, Ponta*
obversam. συνιστάνει, acuto accentu, scripsi cum Aug.
 Vulgo συνεστάνει edd. cum aliis. συνεστάνει Reg. B. fere
 ut voluerat Reiskius.

Verf. 2. ἐποκέλλοντες Vat. Flor. Vrsin. Verf. 2.

Verf. 4. ἐπικρατοῦσι, scil. τῆς Θαλάττης, vincunt, *superant vim maris.* conf. verf. 7. Verf. 4.

Verf. 5. ἐκλύεται recte ed. Casaub. cum Reg. B. C. & Verf. 5.
 Aug. ἐκλύεται ed. 1. 2. cum Bav. & aliis.

Verf. 6. τῶν μὲν λάβρων. Ignorat h. l. μὲν Flor. — Verf. 6.
Ibid. μακρὰν. μακρὰ ed. 1. 2. cum solo Bav. — *Ibid.* ἀρχι-
 βαθῆ. Temere ἐγγιβ. ed. 1. 2.

Verf. 8. ἀπιστητέον. Temere ἀπιστέον ed. 1. 2. Verf. 8.

Verf. 9. θεωροῦντας recte Casaub. cum codd. omnibus, Verf. 9.
 excepto Urb. in quo θεωροῦντος. Temere prorsus θεω-
 ροῦνται ed. 1. 2. quod in θεωροῦντι mutandum censuit Sca-
 liger. Sed adjectivum verbale cum accusativo recte con-
 struitur. οὐκ ἀπιστητέον θεωροῦντας, idem est ac οὐ δεῖ
 ἀπιστεῖν θεωροῦντας. Conf. ad IV. 27, 8. — *Ibid.* ἡλι-
 βάτους. ἡλιβάτους Bav. Aug. Reg. A.

Ibid. μηδὲ γινώσκειν. Reiskius legendum suspicatus
 erat μηδὲ γινώσκειν ἔαν, vel γινώσκεσθαι ποιεῖν. Et μηδὲ
 γινώσκεσθαι correxit in suo libro Scaliger. Sed bene habet
 vulgata. Activum γινώσκειν passively accipiendum, per el-
 lipsin pronominis τινὰ vel μηδένα. Vide Adnot. ad I. 4, 1.
 p. 136 sq.

CAPUT XLII.

Cap. XLII.

Verf. 1. οὐκ εἰκός ex Reg. B. recepit Casaub. cui adfen- Verf. 1.
 tiuntur Vat. Flor. Urb. & Vrsin. Negantem particulam
 omiserant ed. 1. 2. cum Bav. Aug. Reg. A. C. — *Ibid.*
 Verba καὶ τοιοῦτοι restitui, cum abessent ab ed. Casaub.
 & seqq. errore operarum: *tales fluvii*, nempe tam rapidi.

Verf. 3. *Verf. 3.* τοσοῦτω. Omnino necessaria fuisse videtur ista Vrsini emendatio.

Verf. 4. *Verf. 4.* ὅταν ὁ χρόνος - - τοῦτον λάβῃ τὸν λόγον &c. postquam tempus, quo completum est mare Mæoticum, pervenerit ad eam rationem, (ad eam proportionem,) quam habet alveus Ponti ad alveum Mæotidis, tum Pontus etiam complebitur. — *Ibid.* Ad πρὸς τὸν χρόνον subaudiendum ait Reiskius ἐν ᾧ συμβήσεται πληροῦσθαι τὸν Πόντον. Equidem, verum ut fatear, non satis expedit totam hanc loquendi rationem: ac vereor, ne prorsus importune intrusa sint ipsa illa tria verba πρὸς τὸν χρόνον.

Verf. 6. χώννουτα. Hanc scripturam præter Reg. B. C. agnoscit etiam Flor. Si tenendum χώννουσθαι cum ed. 1. 2. & ceteris codicibus, necessario adjiciendum fuerit συμβαίνει. — *Ibid.* καὶ νῦν bene editum est ex Bav. Ceteri vero codices ignorant h. l. particulam καί. — *Ibid.* συμβήσεται. Mendose συμβήσεσθαι ed. 1. 2. cum solo Bav. Ceteri verum tenent. — *Ibid.* τέναγος. Perperam πέλαγος Aug. & Reg. A. — *Ibid.* Quatuor verba ἔσται τὸ τηλικούτου πέλαγος per errorem omissa sunt in ed. Gronov.

Verf. 7. *Verf. 7.* ἐπιπρίνειν δυνάμεθα. Perperam δυνάμεθα ed. 2. cum Aug. & Reg. A. — *Ibid.* ὑπό τινων scripsi cum Vrb. Vat. Flor. & Vrsin. ὑπό τινος edd. cum Bav. & Reg. A. B. C. Prorsus prætermisit Aug.

Verf. 8. *Verf. 8.* Cum per errorem in ed. 1. esset τὸν Βυζαντίων, Reg. B. id mutavit in τοῦ Βυζαντίου, invitis vetustioribus codicibus.

Cap. XLIII.

CAPUT XLIII.

Ad totum hoc Caput consule scripta, quæ commendavi ad cap. 39, 1. & 6.

Verf. 1. *Verf. 1.* ἔπομεν tenui, editum ex Bav. Sic ἔφαμεν vs. 4. consentientibus libris; & rursus ἔπομεν cap. 44, 2. — *Ibid.* κατὰ Βυζάντιον. κατὰ τὸ Βυζάντιον Flor.

Verf. 2. *Verf. 2.* Vulgo connectunt Ἐρμῆμον τῆς Εὐρώπης, ne sic quidem male. — *Ibid.* ἀρωτηριαζούσης recepi ex Vat.

Vat. & Flor. Eo verbo utitur Strabo, cum alibi, ni fallor, tum lib. XVI. p. 760. Verf. 2.

Ibid. Quænam vis fit h. l. verborum ἐν τῷ στόματι, non perspicio; nisi forte ἐν μέσῳ τῷ στόματι scripsit, in medio ostio, id est, in media freti longitudine; nam στόμα totum fretum adpellat secundum totam longitudinem. —

Ibid. στενότατον tenui, editum ex Bav. consentientibus Vat. & Flor. στενότατον Aug. Reg. A. B. Contra, verf. 4. στενότατον editum erat ex eodem Bav. cum Aug. Reg. A. B. ubi στενώτατον, ut supra, scripsi cum Vat. & Flor. Nam quod Grammatici præcipere solent, in comparativo & superlativo hujus nominis, contra generalem regulam, o pro ω usurpari, ei præcepto probatissimos codices Polybianos, Appianeos, aliosque haudquaquam suffragari, satis intellexi.

Verf. 4. ἐπὶ δὲ εἰς. Sic recte Casaub. cum Reg. B. Verf. 4. puto & consentiente Flor. Mendose ἐπὶ δὲ τῆς Vat. ἐπὶ δὲ τὸ, absque εἰς, ed. 1. 2. Bav. Aug. & Reg. A. sed in hoc ex δὲ factum δ' εἰς. — *Ibid.* Φερόμενος. Temere Φερόμενον ed. 1. 2.

Verf. 5. τὰ περὶ τὰς Ἑστίας καλούμενα ἄρα. Confer Verf. 5. Dionysium Byzantium de Bosporo Thracico in Geogr. Minor. Hudsoni, T. III. p. 10. — „Apparet ex hoc loco, etiam Græcos consuevisse, saxa, in summo lata & plana, e mari eminentia, aras appellare ad Latinorum morem. Quidquid a solo paululum est elevatum atque planum, id ara & ἐστία dicitur, quia aræ seu foco est simile. Vide Gesneri Thef. L. L. h. v.“ REISKIVS.

Verf. 6. πρὸς τὴν Βοῦν. conf. c. 44, 3. πρὸ τὴν Βοῦν Verf. 6. ed. 3. 4. operarum errore.

Verf. 7. περισχιθεῖς ed. Casaub. ex ora Reg. B. Et sic Verf. 7. Vat. & Flor. Conf. III. 42. 7. περισχιθεῖς adfertur ex Vrb. περιχεθεῖς ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A. περιχυθεῖς Reg. B. in contextu.

Ibid. βραχὺ μὲν εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ διορίζει, aliquam sui partem separat & sinui immittit. Potest αὐτοῦ esse ad-

verbum, *ibi*: sed rectius mihi videtur, intelligere *βραχὺ μέρος αὐτοῦ, parvam sui partem.*

Verf. 8. *Verf. 8. Καλχηδών.* Sic ed. 1. 2. consentientibus scriptis libris, & nunc & deinde; contra quorum fidem *Χαλκηδών* constanter edidit Casaubonus. Conf. ad cap. 39, 5.

Verf. 9. *Verf. 9. πεποιημένος* edidit Casaub. monente Vrsino, suffragante Vat. & Flor. — *Ibid. πρὸς ὀξείαν γωνίαν.* πρὸς ὀξείαν δὲ γωνίαν ed. 1. 2. Sic nempe erat in Bav. sed ibidem δὲ ab ead. manu punctis notatur ut spurium.

Verf. 10. *Verf. 10. διὰ πόρου, per medium mare.* διὰ τοῦ πόρου voluit Reiskius, sine causa, imo contra sermonis usum, Conf. Adnot. ad I. 39, 6.

Cap. XLIV.

CAPVT XLIV.

Verf. 1. *Verf. 1. Θέσεως.* ὑποθέσεως solus Aug.

Verf. 2. *Verf. 2. οὐ ῥᾶδιον.* Perperam carent οὐ Vat. & Vrb. — *Ibid. πρὸς τὴν δὲ* ex Reg. B. recte adoptavit Casaub. — *Ibid. καὶ μὴ βούλη.* Perperam βούλει edd. cum solo Bav. βούλη cum ceteris codd. dant Reg. B. C.

Verf. 3. *Verf. 3. Χρυσόπολι.* Conf. c. 43, 6. Ora codicis Augustani h. l. scholion habet: *Χρυσόπολις· τὸ νῦν Σκουτάρι.*

Verf. 4. *Verf. 4. ἣν Ἀθηναῖοί ποτε κατασχόντες* Haud dubie commodior particula *τότε.* Confusionis particularum *ποτέ* & *τότε* exemplum supra vidimus, cap. 38, 6. Hoc loco si *τότε* teneamus, referetur hoc adverbium ad ipsum illud tempus, quo decimas a Græcis exigere Athenienses cœperunt: *Athenienses primum decimas exigere a navigantibus per Bosporum conati sunt de sententia Alcibiadis, cum per id tempus præsidio tenerent Chrysopolin.* De re confer Diodor. Sicul. XIII. 64. & ibi Wesfeling.

Ibid. καὶ τῷ ἔμπροσθεν &c. Editi cum Bav. Aug. Reg. A. B. C. sic habent: *καὶ τῷ ἔμπροσθεν ἀφίξει κατάβρω,* quod REISKIUS ait idem esse, ac si dixisset *ἀφίξει αὐτοὺς εἰς τὸν φερόμενον ἐς τὸ πρόθεν κατάβρω,* demittunt se in cursum secundum undarum. Non profus quidem incommode; sed & impediti aliquid habere videtur ista scriptura, & contra usum

ufum eſſe vocabuli *κατάβροϋς*, & omnino correptionem fa-
 pere. Codices Vrb. Vat. Flor. ſic: τῶν ἔμπροσθεν ἀφιάσι κατὰ
 βροϋν, abſque conjunctione: quæ cum neceſſario deſidera-
 retur, quumque ſimul ex mendosa haud dubie ſcriptura ſit
 ΤΩΝ, leniſſima, puto, medela fuerit, ſi ΤΩΔ pro ΤΩΝ
 reſtituendum ſtatuimus. Sic τῷ δ' ἔμπροσθεν idem fuerit,
 εἰς ἐν δὲ τῷ ἔμπροσθεν, porro vero, in ea vero itineris parte,
 quæ conficienda ſupereſt. Cogitaveram etiam τὸ δ' ἔμπρο-
 σθεν, ſed adquiſcere in τῷ poſſumus. ἔμπροσθεν eſt porro,
 in anteriorem vel alteriorem partem. Sic εἰς τοῦ ἔμπροσθεν
 προβαίνειν, porro progredi, ulterius progredi, *III. 79, 6.
 82, 9. 64, 1. Ad ἀφιάσι non tam εἰς αὐτοὺς, quam τὰς
 ναῦς, fuerit intelligendum; quamquam parum intereſt.
κατὰ βροϋν, ſecundo flumine, ſecundum vim fluminis, III.
 66, 8. & aliàs. Habet hanc ſcripturam h. l. & Reg. B.
 in ora.

Verſ. 4.

Verſ. 5. Ὁμοίᾳ δὲ τούτοις καὶ τὰ δεξ. καὶ τὰ, ante κατὰ
 τὸν, ex Reg. B. recepit Caſaub. & confirmant Vat. & Flor.
 Totum autem hunc locum aliena ratione expoſuit Inter-
 pres, cujus verſionem a nobis hic ſervatam nollemus. Ni-
 hil eſt in græcis de navigatione aut ſupra aut infra By-
 zantium. De navigatione a parte ſeptemtrionali orienta-
 lique Byzantii, id eſt, a parte Boſpori atque Ponti, ad-
 huc dixerat Polybius: nunc ait: *Similis vero ratio eſt na-
 vigationis ab altera parte urbis Byzantii*; ſcil. a parte
 aſtrali & occidentali, qua Propontis & Helleſpontus eſt.
 Errorem verſionis Caſaubonianæ jam notaverat Gronovius
 in Notis editis ad h. l.

Verſ. 5.

Verſ. 6. τοῖς Ἐτησίαις, intellige ἀνέμοις, & ſigillatim Verſ. 6.
 h. l. βορέαις. Etenim in illis regionibus

γαῖαν ἐπιψύχουσιν Ἐτήσιοι ἐκ Διὸς αὐρᾶ

ἤματα τετραράκοντα. — ut ait Apollonius Rhod. Ar-
 gonaut. II. 527. id eſt, *terram refrigerant Eteſiæ a Iove
 auræ per dies quadragiuta*. Et monet ibi Scholiaſtes, ad
 verſ. 531. Ὑπάρχουσιν ἐναντίοι οἱ Ἐτησίαι τοῖς εἰς πλέουσι
 τὸν Πόντον, ὄντες βορρῶν κατ' ἐκείνους τοὺς τόπους· ὡς περ
 (τοῖς

Verf. 6 (τοῖς πλέουσι) ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος ἐναντίοι εἰσὶν οἱ Ζέφυροι. Confer Polyb. hoc cap. vñ. 10. Scaliger h. l. apud Polybium τοῖς Ἐτησίοις scriptum voluit. Et dicunt quidem plerumque Græci οἱ Ἐτησίοι; sed, quemadmodum; apud Apollonium l. c. αἱ Ἐτήσιοι αὔραι legimus, & apud Pollucem I. 61. τὰ ἐτήσια πνεύματα, sic nil impedit, quo minus statuamus, Polybium etiam scribere potuisse τοῖς ἐτησίοις, (scil. ἀνέμοις,) in quam quidem scripturam consentiunt nostri codices.

Verf. 7. *Verf. 7.* Ἀπὸ δὲ Καλχηδόνος παρὰ γῆν αἰεὶ τὰναντία τοῦτοις. παρὰ γῆν ex ora Reg. B. adscivit Casaub. & sic in contextu habent Vat. & Flor. Et haud dubie παράγειν ex hac scriptura detortum est. At nec hæc sana: & non jam suspicor, sed persuasum habeo, verba ΠΑΡΑ ΓΗΝ ΑΙΕΙ ex ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΑCΙΑΝ esse corrupta, quæ respondent illis παρὰ μὲν τὴν Εὐρώπην, quæ sunt vñ. 6. & rursus verf. 8. Sic omnia plana atque perspicua. Quam obvia sit literarum T & Γ confusio, non opus est ut admoneam. Quanta vero sit inter ΑΕΙ & ΑCΙΑΝ cognatio, facile intelligent ii, qui meminerint, terminationem αν levi ductu calami folere superne in veteribus codicibus plerumque notari, figuram vero literæ E ab C nonnisi tenuissima lineola distingui, quæ in medio transversim ducitur & in antiquis codicibus sæpe evanida est.

Verf. 9. *Verf. 9.* Post πάλιν ἐκπλέοντα temere vocem πάλιν repetunt ed. 1. & 2.

Cap. XLV.

CAPVT XLV.

Verf. 2. *Verf. 2.* ἀποτρίψασθαι correxit Scaliger, & sic reponere iussit Wesseling. ad Diodor. T. II. p. 6. & Reisk. ad h. l. — *Ibid.* τῶν ὄχλων, καὶ τῶν ὄχλων καὶ τῶν δυν. Vat. Flor. Vrb.

Verf. 3. *Verf. 3.* τὴν τούτων χώραν. Putares τούτου, quia præcessit ἐπὶ, sed nil variant libri, & ἡ τούτων χώρα intelligitur locus, quem ille cum suis occupaverat. — *Ibid.* βαρύτεροι. Perperam οὐ βαρύτεροι Vrb.

Verf.

Verf. 4. πολεμίους Vrb. Vat. Flor. Aug. Reg. A.

Verf. 4.

Verf. 5. αἰδίω. conf. verf. I. REISKIUS, postquam eodem modo pro ἰδίω scribendum fortasse αἰδίω monuisset, sic pergit in hunc locum commentari: „Verumtamen, primum, δυσχερεῖ post αἰδίω languet. Deinde, ἴδιος πόλεμος satis bonam fert interpretationem: *bellum sui generis, rarum & mirificum, & solis Byzantijs proprium.* Quare acquiescam vulgatæ.“ —

Verf. 5.

Ibid. ἀστυγείτονος Φαύλου. Sic edd. ex Bav. Ex ceterorum codicum præscripto oratio sic fuerit distinguenda: Τί γὰρ ἐπισφαλέστερον ἀστυγείτονος καὶ βαρβάρου πολέμου; τί δεινότερον; Perottus quid legerit, nescio. Sic autem ille: *Quid enim magis infidum, quam vicinus hostis? aut quid barbarico bello periculosius?*

Verf. 6. Οὐ μὴν ἀλλὰ τούτοις. Post οὐ μὴν necessario requirebatur ἀλλά. Sic vult constans Polybii usus. Et ἀλλὰ atque ἅμα confusa invicem jam aliàs vidimus, II. 38, 4. Nec mirabitur, qui similitudinem figurarum ΔΛ & Μ consideraverit. Quod si quis vero h. l. juncta velit ἀλλὰ ἅμα τούτοις, me non habebit valde repugnantem. Vocabulum τούτοις temere neglexit ed. I.

Verf. 6.

Ibid. κατὰ γῆν Flor. & Vrsin. ut cap. 49, 4. & constanter aliàs. Sicque scribendum monuit Reiskius. Possit tamen fortasse κατὰ γῆς defendi ex III. 19, 7. III. 76, 10. IV. 72, 4. — *Ibid.* τῶν παρεπομένων. τῶν temere neglexerunt ed. I. 2. — *Ibid.* τιμωρίαν Ταντάλειον. Suidas: παροιμία, Ταντάλειοι Τιμωρίαί, ἐπὶ τῶν ἀγαθὰ μὲν ἐχόντων, μὴ συγχωρουμένων δὲ ἀπολαύειν ὡς οἱ Βυζάντιοι, μὴ τολμῶντες ἔξω τοῦ ἄστεος διάγειν.

Verf. 7. καταφθείρουσι & ἀποφέρουσι ex Reg. B. adscivit Casaub. cui ex vetustis codicibus nullum video patrocinantem, nisi Flor. Ceteri omnes indicativum habent; καταφθείρουσι & ἀποφέρουσι. Nec id ita male fortasse. Pertinent enim hæc verba ad apodosin, quæ incipit a voce κἄπειτα, in qua καὶ non est conjunctio copulativa, sed vel abundat, ut I. 4, 8. (ubi vide Adnot.)

Verf. 7.

vel

vel vim quamdam habet redditivam, *tum deinde, deinde vero*. Hoc certe paulo commodius videtur, quam ut apodofin a verbis τότε δὴ incipiamus.

Verf. 9. *Verf. 9. πόλεμον κατὰ τὴν συνήθειαν ἀναφέρουτες.* Adoptavi hoc ex Flor. & Vrsini codice, cum quo & facit Reg. B. Conf. ad I. 36, 3. Initium verbi vulgo interceptum erat a terminatione vocabuli præcedentis.

Verf. 10. *Verf. 10. τῶν περὶ Κομοντόριον. Κομεντόριον ed. I. 2. & Reg. B. C. cum Bav. τῶν vero deest ed. I. 2. Bav. Aug. Reg. A. Sed habent articulum Vat. Flor. Vrsini. Reg. A. B. C. In viri nomine ceteroquin nil variant libri, nisi quod cap. 46, 3. pro Κομοντόριον Flor. Κομέντοριον habet. Ceterum an idem hic putandus sit Comontorius Polybii cum Leonorio, quem Livius alique nominant, merito dubitavit Drakenborch. ad Liv. XXXVIII 16, 2. nam Leonorius trans mare in Asia' sedes cepit, hic in Thracia mansit.*

Cap. XLVI.

CAPUT XLVI.

Verf. 1. *Verf. 1. ἅμα τοῖς* Vrsinus ex ingenio corrigere jussit, cui cum Scaligero obtemperavit Casaubonus. Corruptissime Ἀχαιοῖς ed. I. 2. cum scriptis omnibus. — *Ibid. διαφυγόντες τὸν περὶ Δελφῶν κίνδυνον.* Non periculo defuncti erat vertendum, sed *quam effugissent periculum.* Galli, qui in Thraciam iter averterunt, secessionem fecerant a Brenno, priusquam ille Delphos invaderet. Liv. XXXIX. 16. Ex eis, qui cum Brenno Delphicam susceperunt expeditionem, neminem evasisse consentiunt auctores, Diodor. Sicul. Ecl. 13. ex lib. XXII. Iustin. XXIV. 8. Pausan. lib. X. p. 856. Pro κίνδυνον temere Aug. πόλεμον habet in contextu, sed alterum in marg. ab ead. manu.

Verf. 2. *Verf. 2. τὴν Τύλην.* Stephanus Byz. rectum casum Τύλις facit, gen. Τύλεως. Sed potest utrique scripturæ constare ratio; nec continuo cum Valesio (ad Reliq. lib. VIII. 24, 1.) Τύλην apud Polybium corrigendum est, ut monuit ad h. l. Gronovius.

Verf.

Verf. 3. ποτὲ δὲ καί. ἔδ caret solus Aug.

Verf. 3.

Verf. 4. ἕως εἰς Καβάρου. Sic (monente Valesio ad VIII. 24, 1.) primus h. l. edidit Gronovius. Et sic fere omnes dant codices paulo inferius, IV. 52, 1 sq. De Gallorum & Cavari in his regionibus imperio conf. cap. 38, 6. & ibi notata, tum Adnot. ad c. 51, 8. & 52, 1. — *Ibid.* ἐφ' οὗ κατελύθη μὲν ἡ βασιλεία &c. Exstinctio regni Cavari accidit septem fere annis post id tempus, in quo nunc versatur Polybii historia, Olymp. cxxli. 3. A. V. 541. ut colligere licet ex Excerpto Valesiano, collato cum Fragmento, quod legitur apud Athenæum, quæ utraque exhibuimus in Reliquiis libri VIII. cap. 24.

Verf. 4.

Verf. 5. ἐν οἷς καιροῖς. quibus temporibus. Non post exstinctum Cavari regnum, sed eis temporibus, quibus Galli regionem, Byzantio, finitimam tenebant.

Verf. 5.

Verf. 6. πλείστων Casaub. cum Vat. Flor. Vrsin. Mendose πλείστον ed. 1. 2. cum ceteris codd. — *Ibid.* ἐπαναγκασθέντες. ἀπαναγκ. Flor. Aug. Reg. A.

Verf. 6.

C A P V T XLVII.

Cap.
XLVII.

Verf. 3. ἅμα μὲν διὰ recepi ex Flor. Vulgo συνεξεγερθ. μὲν ἅμα διὰ. — *Ibid.* καταλύσειν revocavi ex ed. 1. 2. quibuscum faciunt codices omnes.

Verf. 3.

Verf. 4. οὐκ ἐντροπομένων δὲ τοῖς ἔλοις. τοῖς λόγοις suspicatus erat Reiskius, offendens, ut ipse ait, ad illa verba τοῖς ἔλοις. Sine causa. τοῖς ἔλοις idem est ac ἔλωρ, omnino: &, præcedente negatione, οὐ - - τοῖς ἔλοις, omnino non, nullo modo, nulla in re. — *Ibid.* Post δίκημα λέγειν inferit αὐτοῖς ed. 2. & seqq. temere prorsus & invitis msstis; quo magis miror, tenuisse Casaubonum importunum adfumentum. Scaliger suspicatus erat εἰκαῖα λέγειν αὐτούς.

Verf. 4.

Ibid. Ἐκατοντόδωρον. Si ab ἑκατὸν derivaretur hoc nomen, Ἐκατοντόδωρον scriptum oportuisse contendit REISKIUS: sed id genus nominum, e nominibus numeralibus compositorum, ignotum fuisse ait Græcis. No-

mina

- Verf. 4. mina propria, in *δωρος* desinentia, a nominibus deorum derivari pleraque monet, ut Diodorus, Olympiodorus, Hermodorus, Apollodorus, Artemidorus, Metrodorus: itaque etiam Hecatodorus, ab Hecate. Et *Hecatodorus*, alius quidem, memoratur apud Polyb. IV. 78, 5.
- Verf. 6.7. *Verf. 6.* ἐπανελθόντες δέ. δέ, perperam deest Bav. — *Verf. 7.* Verba παρακαλοῦντες usque τὸν Προυσίαν defunt ed. 1. & Bav.

Cap.
XLVIII.

C A P V T XLVIII.

- Verf. 2. *Verf. 2.* βραχεῖαν ex Reg. B. C. recepit Casaub. postulante etiam ipsa sententia. Consentit autem e vetustioribus codicibus, quoad equidem cognovi, solus Flor. Ceteri βαρεῖαν. Sic I. 38, 7. confusa sunt a librariis nonnullis vocabula βαρυτάτη & βραχυτάτη. Possis vero etiam οὐ βαρεῖαν h. l. cum Reiskio suspicari.
- Verf. 5.6. *Verf. 5.* Ἀχαιοὺς γὰρ ἦν μὲν ed. Casaub. cum Vrsin. Vat. Flor. Aug. Reg. A. Ἀχ. μὲν γὰρ ἦν ed. 1. 2. cum Bav. — *Verf. 6.* Pro μάλιστ᾽, quod operæ peccarunt, facile μάλιστα reponet æquus Lector.
- Verf. 8. *Verf. 8.* ὑπερβαλόν. Hoc participium indefiniti secundi omnes habent codices nostri in eadem re, lib. V. c. 40, 6.
- Verf. 9. *Verf. 9.* κατὰ τὴν ἀναγκαιότητα restitui ex msstis. Sic enim Vat. Flor. Aug. Reg. A. Et eodem modo dare debuit Bav. qui, cum in textu per errorem ἀναγκαιάν scripsisset, veram scripturam in margine posuit; in quo eum secuti sunt ed. 1. 2. Unus Reg. B. pro ἀναγκαιάν, quod erat in contextu ed. 1., sua auctoritate συγγένειαν scripsit, quod tenuit Casaub. & seqq.
- Ibid.* τῶν δὲ δυνάμεων. τῶν τε δυν. Flor. non male.
- Verf. 10. *Verf. 10.* τῶν γὰρ καιρῶν παρόντων αὐτῷ, quum tempora opportuna ei adessent. Acute Scaliger παρέντων, permitterent, indulgerent ei. Equidem tamen nihil mutem. — *Ibid.* συντρεχοῦσας edd. ex Bay. Videtur vero

vero συνεργούσης præferendum. — *Ibid.* ἐνεργῶς.
ἐνεργῶς Aug. Reg. A. C.

Vers. 12. προσαγορεύσας αὐτὸν edd. cum Bav. αὐτὸν *Vers.* 12.
Aug. Reg. A. — *Ibid.* ἦν τότε. τότε deest ed. I. quod
ferri posset, quia mox repetitur eadem particula. Sed
eamdem hoc pariter loco agnoscunt veteres codices omnes,
atque etiam Reg. B. C.

Vers. 13. τὸν post ἀνεδέξαντο carent Aug. Reg. A.

Vers. 13.

C A P V T XLIX.

Vers. 1. ὅτι ψηφισαμένων τινὰς εἰκόνας αὐτοῦ, ταύ- *Cap.* XLIX.
τας οὐκ ἀνετίθεσαν. Mira utique videri debet ista con- *Vers.* 1.
structio, & facile quisque adsentietur Reiskio, ψηφισά-
μενοι fuisse scribendum. Sed multas ejusmodi ἀνακολου-
θίας in usu genitivorum participii observare apud Polybium
licet. Sic mox, cap. 53, 2. ἐχόντων ὑποψίαν τῶν Ἐλευ-
θερναίων --- ῥύσια κατήγγειλαν (iidem Eleuthernæi)
τοῖς Ῥοδίοις. Pari ratione genitivo utitur, ubi accusativus
requiri videbatur, I. 83, 11. τῶν δ' Ἴτυκίων ἐγχειρίζον-
των σφᾶς, οὐ προσεδέξαντο. (intellige αὐτούς.) Rursum,
ubi dativus: V. 104, 6. τοῦτον τὸν τρόπον χρωμένον τοῖς
πράγμασι, τοὺς μὲν Ἕλληνας εὖνους ὑπάρξειν αὐτῷ. Et I.
51, 4. ἡ χώρα μεγάλη συνεβλήετο αὐτοῖς, ἅτε πεπονη-
μένων τὴν ἔνταξιν &c. Ad εἰκόνας αὐτοῦ monuit Reiskius,
perinde esse, fervetur αὐταῦ, an αὐτῷ legatur.

Ibid. εἰς ἐπισυρμόν. Cum ἐπισυρμόν Casaubonus *ludi-*
brium vertisset, recte monuit Reiskius, διασύρειν illum in
animo habuisse, ἐπισυρμόν vero esse *segnitiam, socordiam,*
desidiam, cunctationem in rebus agendis; quam notionem
vir doctus ex usu verbi ἐπισύρω & adverbii ἐπισεσυρμένως
compluribus congestis exemplis confirmavit. Pari modo
τὸν ἐπισυρμόν τῶν οἰκετῶν XL. 2, 10. *socordiam in muni-*
bus domesticis obeundis interpretatus est Toupius in Epist.
Crit. p. 17. edit. Lips.

Verf. 2. *Verf. 2.* τὴν Ἀχαιοῦ ed. 1. cum Bav. Vat. Flor. τὴν τοῦ Ἀχ. ed. 2. seqq. cum Aug. & Reg. A.

Verf. 3. *Verf. 3.* τοὺς συνδύσοντας. Temere & invitis vett. codd. articulum neglexit ed. 1. — *Ibid.* εἰς τὰ Σωτήρια. Articulus omissus in ed. Casaub. & seqq. operarum errore.

Cap. L.

CAPVT L.

Verf. 1. *Verf. 1.* Τιβοίτην h. 1. & vs. 8. sq. dederunt Vat. Flor. Aug. Reg. A. Et rursus Τιβοίτης iidem cap. 51, 7. & Τιβοίτου cap. 52, 8. ubi constanter Τιβιτ. dabant edd. cum Bav. Ζιβοίτης (vel Ζιβύτης, *oi* pro more librariorum in *υ* corrupto,) apud alios auctores scribitur nomen illius familiae hominum. Vide Ioh. Frid. Gronov. & Drakenb. ad Liv. XXXVIII. 16, 8. Eodem pertinet Ζιβύτης apud Suidam, hac voce.

Ibid. Ad ἀντιπεριστήσειν deesse verbum ἤλπιζόν putaverat Casaubonus, referente Merico. Sed, nil deesse, recte monuit Reiskius; nam αὐτοὶ ἀντιπεριστήσειν manifeste pendet a πεπεισμένοι.

Verf. 2. *Verf. 2.* ὅς κατὰ τήν. Si recte ed. 1. & ed. 3. seqq. cum Bav. nescio an & Flor. Temere δ' κατὰ ed. 2. Primam vocem prorsus ignorant Vat. Aug. Reg. A.

Verf. 3. *Verf. 3.* βουλόμενοι μηδεμίαν ἀφορμὴν μηδενὶ καταλιπεῖν. Casaubonus: *ut omnes omnibus nocendi occasionem eriperent: Quare Reiskius suspitatus est, post ἀφορμὴν intercidisse τοῦ κακουργεῖν.* Equidem fateor, totius huius loci sententiam non satis mihi esse perspectam. — *Ibid.* κατὰ τῶν εἰς τὸν Πόντον πλεόντων. Sic recte edidit Casaubonus; ex ingenio ille quidem, sed confirmant conjecturam codices Vat. Flor. Aug. Reg. A. Notaverat tamen etiam ex parte Ursinus, κατὰ τῶν εἰς Πόντον scribere iubens. Mendose τῶν κατὰ τὸν εἰς Π. ed. 1. 2. cum Bav. Est autem κατὰ h. 1. idem ac περὶ quod statim sequitur, *quoad, quod attinet:* quam in sententiam etiam Casaub. vertit, *tum quod ad illos pertineret mercatores, qui in Pontum navigant.*

Ibid.

Ibid. τὰς ἐξ αὐτῆς τῆς θαλάττης ἐργασίας. ἢ ἐν θαλάττης ἐργασία est *quæstus e mari*; qui si, ut hoc loco, distinguitur a τῇ ἐμπορίᾳ, nil aliud videtur esse, nisi *piscatio*; quo etiam spectare videtur, quod αὐτῆς adjicit, ἐξ αὐτῆς τῆς θαλάσσης, ex ipso mari. Verf. 3.

Verf. 4. ἐπὶ τῆς Ἀσίας, in *Asia ora*. Sic Casaub. cum Vrsin. Vat. & Flor. ἐν τῆς Ἀσίας ed. 1. 2. cum Bav. Aug. Reg. A. quod defendi fortasse poterat ex IV. 52, 9. I. 81, 6. II 40, 5. III. 74, 1. & aliis similibus locis, ubi ἐν vel abundare, vel pro ἐν positum videri potest. Verf. 4.

Verf. 5. προσλαβόντες. Simpliciter λαβόντες solus Aug. — *Ibid.* Ξενοφαντον. Ζηρόφαντον suspicatus est Reiskius, ut eadem ratione dictum sit hoc nomen atque Διόφαντος. Verf. 5.

Verf. 6. ὀρμῶντες. Bene Perottus: *novem navibus circa Sestum constitutis*. Miror in vulgata lectione adquirecentem Reiskium. Ad ὀρμῶντες requirebatur ἐπὶ, pro περὶ. — *Ibid.* μεταμέλουντο scripsi cum Aug. Vulgo μεταμελοῖντο cum aliis. Verf. 6.

Verf. 7. ἀπῆρε πάσαις εἰς τὴν Ῥόδον, cum omnibus navibus Rhodum est profectus; scil. ad majores belli adparatus faciendos. Verf. 7.

Verf. 10. ὑπόστασιν esse institutum, consilium, propositum, vidimus ad IV. 2, 1. Includit tamen simul notionem constantiæ, firmitatis; (conf. c. 51, 1.) nec incommode h. l. *constantem fiduciam* interpretatus est Casaub. Verf. 10.

C A P V T L I.

Cap. LI.

Verf. 3. ἐβουλεύετο ed. 1. 2. cum Bav. Vat. & Flor. Verf. 3.
Vide ad I. 38, 5. — *Ibid.* καὶ τὸ τὸν Ἀχαιοῦν. Sic Aug. & Reg. A. quod commodius connectitur cum eo quod præcessit διὰ τὸ τά τε &c. Mendose prorsus Flor. κατὰ τὸν Ἀχαιοῦν.

Verf. 6. παρέιλοντο. παρέιλαντο Flor. Aug. Reg. A. Verf. 6.

Verf. 8. τοὺς Θρᾶκας μισθωσάμενος. *Thracas mercede conduxit Prusias*, ut Byzantios a continente premerent. Verf. 8.

Vers. 8.

At tunc non Thraces, sed Galli & Cavarus domini erant regionis circa Byzantium, ut intelligitur ex cap. 46, 1-4. coll. cum cap. 52, 1. Nempe Cavari opera uti non poterat Prusias ad bello premendos Byzantios: nam is amicus erat Byzantium hac conditione, ut hi tributum annuum octaginta talentorum ei penderent. (cap. 46, 4.) Nec vero totius regionis dominus fuisse putandus est Cavarus: & iniquis oculis Thraces videre & imperium Gallorum, & fructum, quem ex Byzantiis ille capiebat, debuerunt: eoque facilius excitari a Prusia potuerunt, ut fines Byzantium, ipsius Prusie opibus freti, invaderent. Quare etiam Cavarus, cui idem bellum & minutionem imperii minabatur, & jacturam tributi a Byzantiis pendi soliti, propere adcurrit ad Byzantium, & summo studio pacem inter Byzantios eorumque adversarios conciliare conatur. (cap. 52, 1.)

Cap. LII.

CAPVT LII.

Vers. 1.

Vers. 1. Καυάρου δέ. Vide Adnot. ad c. 51. 8. Καυάρου vero recte nunc dant editi omnes cum Bav. & Reg. A. Καύρου h. l. Aug. Vat. Flor. Sed vers. 2. etiam Vat. & Flor. in Καυάρου consentiunt.

Ibid. διέχοντος τὰς χεῖρας. διέχειν τὰς χεῖρας ERNESTVS, in Lexico Polybiano, interpretatus est laborare pro re aliqua; — „unde post per σπουδὴν (ait) exprimitur. Germanice: die Hände zu etwas bieten.“ — In quo multum a vera dictionis illius vi aberrasse videtur vir doctus. Propius ad verum accedit Casaubonus: quum rex Cavarus hinc inde qua Prusie qua Byzantiis manus porri-geret. Optime, si quid video, ad hunc locum commentatus REISKIUS est: — „διέχοντος τὰς χεῖρας, distinente (h. e. in diversa porrigente) manus: quatinam? suasve, an Prusie & Byzantium? Perinde est, utrum, an utrumque intelligas. Nam qui agit inter duos inter se litigantes, manu altera sua alterum adversariorum tenet & cum eo agit, altera rursus alterum, & interloquendo sic pacem

con-

conciat. Idem etiam facit, qui dimicantes divellit, & eorum manus (h.e. injurias & arma) dirimit injectis manibus.“ — Sic ille. Eademque fere notionem in animo habuisse Suidas videtur, cum Διέξειν vel διέξειν τὰς χεῖρας interpretatus est ἀπείρξειν, ubi fragmentum illud adposuit, quod inter Fragmenta Polybii Historica retulimus num. XLVIII. Simili ratione διαστάναι τοὺς μαχομένους, *dirimere pugnantes*, dicit Lucian. de Gymnaf. c. 3. T. II. p. 885. ed. Wetsten. οὐδὲ δ' ἄρχων οὐτοσί διίστησιν αὐτοὺς, καὶ λύει τὴν μάχην.

Verf. 1.

Verf. 2. πυθόμενοι δὲ Ῥόδιοι edd. cum Bav. Aug. Reg. A. — *Ibid.* Ἀρδίην. Ἀρδίην solus Aug. — *Ibid.* Πολεμουλῆν. Πολεμουλῆ Vat. Flor.

Verf. 2.

Verf. 3. καὶ τὸ δόρυ. In Bav. non, ut in scholio nostro per errorem expressum video, ἅμα καὶ δόρυ legitur, sed ἅμα καὶ τὸ δόρυ. In ora cod. Vat. & Aug. est Nota: Δόρυ καὶ κηρύκειον. προοίμιον. Vsurpatur illud proverbium de eis, qui precibus minas jungunt. Confer Suidam in Δόρυ, & quæ ibi notavit Küsterus.

Verf. 3.

Ibid. τρὸς τοὺς Βυζαντίους. Deest articulus Aug. & Reg. A.

Verf. 4. Ἱερομνημονούνητος. Ἱερομνήμουας adpellatos fuisse legatos, qui ex singulis Græciæ civitatibus ad concilium Amphictyonum mittebantur, vel ex Lexicographis, Harpocrate, Hesychio, Suida constat. Apud Megarenfes Neptuni sacerdotes ita vocari solitos, Plutarchus docet, Sympof. lib. VIII. quæst. 8. p. 730. edit. Wechel. Apud Byzantios vero nomen illud fuisse annui magistratus, cum ex hoc Polybii loco intelligi videtur, tum ex decreto Byzantium apud Demosth. pro Corona, p. 255. edit. Reisk.

Verf. 4.

Verf. 6. μὴ στρατεύειν. μὴ caret Aug.

Verf. 6.

Verf. 7. καταληφθέντα ἐν τοῖς ἐρύμασιν. Mendose καταληφθέντα Flor. & Reg. B. ἐν adjicere ante Casaubonum jufferat Vrsinus. Cum in antiquo codice, unde nostri codices manarunt, terminatio τα verbi præcedentis

Verf. 7.

Verf. 7. pro more extremæ voci esset superscripta, ex occasione reliquæ terminationis *θεν* intercidit vocula *έν*. In Aug. & Reg. A. quæ sunt post *ἀρχαῖς ληφθέντα* usque *καταληφθέντα*, per librariorum festinationem omissa sunt; in eisdem autem pariter deest *έν*.

Ibid. τὴν λιθείαν perspecte Casaubonus restituit, & recte *marmora* interpretatus est, quamquam nec male in ora Basil. notavit, *omne genus lapidum ad ædificandum se intelligere*. Nam λιθείαν vel λιθίαν non de pretiosis, qui vulgo dicuntur, lapillis duntaxat usurpari, post Salmasium ad Solinum p. 762. demonstravit Westeling. ad Diodor. I. 46. Sic apud Iosephum Ant. Iud. VIII. 2, 9. ἡ λιθεία (vel λιθία) est *lapidum omne genus* ad construendum templum Hierosolymas devectum: & Strabo, plus semel, vulgares lapides, sed marmora præsertim, λιθίας nomine descripsit. Ceterum obiter monere liceat, quod apud Suidam vulgo legitur Λιθείας πολυτελείας. non videri cum Salmasio in Λιθείας πολυτελείς mutandum, sed in Λιθείας πολυτέλειαν, quæ ipsa verba leguntur apud Diodorum I. 46.

Ibid. τὸν κέραμον. Nil opus erat, cum Casaubono *lateres & tegulas* scribere. Sufficiebat posterius vocabulum; & deletum velim prius. Rursus cap. 65, 4. scribit, Philippum, cum Præanium oppidum, egregiis ædificiis conspicuum, demolitus esset, τὰ ξύλα καὶ τὸν κέραμον, *ligna & tegulas*, inde deportasse: Erant nempe *tegulae* ex pretiosa interdum materia. Marmoreæ fuerunt tegulae templi Iunonis Laciniæ, teste Livio XLII. 3. Argentææ fuerunt (*κεραμίδες ἀργυραῖ*) Ecbananis in regia Medorum; Polyb. X. 28, 10. Nescio an cum Reiskio pavimenta etiam tessellata & opere musivo artificiose constructa eadem denominatione τοῦ κέραμου comprehendantur.

Ibid. ἐκ τοῦ Ἱεροῦ χωρίου. Non satis accurate Casaub. *in loco sacro*. Manifeste enim nunc illud oppidum sive castrum dicit Polybius, cui *Hieron* nomen erat; (confer cap. 39, 6. 43, 1. 50, 2 sq. & hoc ipso capite 52, versum proxime

xime sequentem;) quare etiam, ne qua ambiguitas superesset, vocabulum χωρίον adjecit.

Verf. 10. πρὸς Βυζαντίους συστάς πόλεμος. Sic libri *Verf. 10.*
omnes, excepto Aug. in quo συστάς πολ. πρὸς Βυζ. quam
verborum feriem adoptavit ed. 2. & inde posteriores edi-
tiones.

C A P V T LIII.

Cap. LIII.

Verf. 1. Κνώσσιος duplici σσ primus edidit Casaub. Sic *Verf. 1.*
autem ex codicibus nostris nullus fere habet, nisi Aug. &
Reg. A. & ne hi quidem constanter. Paulo inferius tamen
etiam Bav. duplici sigma utitur, quod ibi & ed. 1. & 2.
adoptarunt. — *Ibid.* Πολεμοκλέους. Vide cap. 52, 2.
Ibid. τρία τῶν ἀφράκτων, tres naves non testas.

Verf. 2. Ἐλευθερναίων. De Eleutherna, Cretæ op- *Verf. 2.*
pido, præter Stephanum Byz. Cellarium aliosque, confer.
Wesseling. ad Hieroclis Synecdemon, in Itinerar. p. 650.
Ibid. Πολεμοκλήν. Πολεμοκλήν Vat. Flor.

Ibid. ῥύσια κατήγειλαν τοῖς Ῥοδίοις. — „Proscribebant
Rhodos cum bonis suis; dabant, lege lata & publicata,
suis civibus jus & facultatem, ut Rhodios, & ipsos, &
eorum naves, merces, facultates, ubi possent, in pote-
statem suam redigerent, caperent, retinerent, & damna
ab ipsis accepta iis compensarent. Vid. Wesseling. ad Dio-
dor. Sicul. T. II. p. 548, 37. Polyb. p. 1326. [XXXII. 17,
4.] & Henr. Vales. ad Harpocrat. voc. Σύλας.“ REISK. —
Adde Polyb. XXIII. 2, 13. Poterat autem dicere κατὰ
τῶν Ῥοδίων, ut locis citatis; quemadmodum & eadem fere
sententia dixit τὸ λάφυρον ἐπιηρύττειν κατὰ τιμὸς IV. 26, 7.
& 36, 6. Sed καταγγέλλειν ῥύσια τινι eodem modo di-
ctum est, quo καταγγέλλειν πόλεμον τινι. Apud Suidam ῥύ-
σια exponuntur ἐνέχυρα, pignora; quod eodem redit cum
ea, quam vidimus, virorum doctorum interpretatione:
nam spolia, quæ hoc modo ab hoste capiuntur, vice pi-
gnorum sunt, quæ tenet alter populus, donec alter satisfecit.

Verf. 3. *Verf. 3.* Λύτῃσι. Sic cum ed. 2. & seqq. dant scripti libri omnes & h. l. & deinde, ignorantes scripturam per κτ, pro τῃ. Temere Κλύτῃσι ed. 1. Conf. Wesseling. ad Diodor. T. II. p. 131. quem etiam Reiskius ad h. l. laudavit. Adde eundem Wessel. ad Itinerar. p. 650.

Ibid. βραχύ. In Bav. superscriptum βραχεῖ, quod imperite adoptavit Obsopæus & tenuit Hervag. — *Ibid.* πρὸς τούτων &c. Mendose πρὸς τοῦτον τὸν καιρὸν ed. 1. 2. cum Bav.

Verf. 4. *Verf. 4.* ἐποίησαντο dederunt Vat. & Flor.

Verf. 5. *Verf. 5.* Verbum ἐπολέμου deest ed. 1. & Bav. Sed habent illud Reg. B. C. cum ceteris codd. — *Ibid.* ἔδοξ ἔστί. ἔστί caret ed. 1. cum Bav. — *Ibid.* ἐστασίασαν πρὸς τοὺς ἄλλους. Si vera est hæc scriptura, ad verbum ἐστασίασαν intelligendi sunt nominativi Κνώσσιοι καὶ Γορτύνιοι. Et sic stare posse vulgata videtur. πρὸς ἀλλήλους legendum esse, ante nos suspicatus erat Casaub. quod & in ora Basil. adnotavit, & in versione expressit, *seditionem invicem agitant*. Eodem modo Reiskius, aut πρὸς ἑαυτοὺς legendum contendit, aut πρὸς ἀλλήλους, aut οἱ ἄλλοι πρὸς τοὺς ἄλλους.

Verf. 6. *Verf. 6.* Καὶ Πολυῤῥήνιοι μὲν. μὲν caret Flor. — *Ibid.* Κερέται. Κερεῶται voluisse Meursium (in lib. de Creta) monet Cellarius p. m. 1276. Sic nempe Stephanus Byz. in Βήνη. Κεραῖτης vero scribitur hoc gentile apud Suidam in Πιανός.

Ibid. In Λαμπαῖσι h. l. consentiunt codices. Sic & Stephanus: Λάμπη, πόλις Κρήτης. τὸ ἐθνηκὸν, Λαμπαῖος. Aliàs quidem, & in nummis præsertim, Λαππαῖσι dicti; qua forma utuntur fere iidem nostri codices cap. seq. Vide Spanhem. de Vsu Numism. Dissert. VI. T. I. p. 342. ed. in fol. Adde Interpretes Stephani; Fabricium ad Dionem T. I. p. 87. & Wesseling. ad Itinerar. p. 650.

Ibid. Ὅριοι. Ex Vat. & Flor. nulla notatur varietas. Ὅριοι Aug. Reg. A. Et *Horii* Perottus. Vtrumque spiritum simul adpinxit Bav. sed prævalere ibi videtur lenis.

Horum

Horum nulla apud scriptores reperitur mentio. Quæsit igitur REISKIUS: — „Num Ὀάξιοι aut Ἐλύριοι. vid. Wessel. ad Hieroclis Synecdemon p. 650 sq. aut Πυλώριοι, aut Ὠλέριοι. Conf. Harduin. ad Plin. IV. 20. [& Animadv. num.] 78.“ — Adde Steph. in Ὠλερος.

Versf. 6.

Ibid. μετ' Ἀρμάδων. Ἀρμάδες urbis Cretenfis nomen, simulque nomen gentile, ut monuit Stephanus. Aliis *Aradia* nomen urbis.

CAPVT LIV.

Cap. LIV.

Versf. 1. Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς. δὲ abest ab ed. 2 & sqq. operarum errore. — *Ibid.* εἰς τὴν πολεμ. παυδ. πανδημεί εἰς τὴν πολ. ed. 1. cum Bav.

Versf. 1.

Versf. 4. Λαμπάων cum Reg. B. expressit Casaub. monente etiam Vrsino; quemadmodum dederant codices nostri cap. 53, 7. Sed nunc Λαπαίων dabant ed. 1. 2. cum Bav. Λαππαίων Vat. Flor. Aug. Reg. A. in Reg. A. tamen inducta prior litera π, & μ superscripta. Eodem modo rursus mox versf. 5. & cap. 55, 1.

Versf. 4.

Versf. 6. Λύττος. In ora Aug. ad h. l. antiqua manu notatur Λύκτος. Vide ad cap. 53, 3. — *Ibid.* καὶ συγγενῆς Ἀθηναίων. Si ἄποιμος fuit Lacedæmoniorum, fuit sane etiam συγγενῆς, ita quidem, ut præne absurdum videri debeat adjectum posterius vocabulum. Quo minus temperare mihi potui, quin Gronovii adoptarem conjecturam, Ἀθηναίων excidisse monentis in ora sui libri. Nititur & plane firmari videtur ea conjectura testimonio Plutarchi, qui de Virtute Mulierum p. 247. ita scribit: νομίζουσι αὐτοὺς (οἱ Λύκτιοι) Ἀθηναίοις τε διὰ τὰς μητέρας κατὰ γένος προσήκειν, καὶ Σπαρτιατῶν ἀποίκους εἶναι. — *Ibid.* ἀρχαιοτάτη. Trojanis jam temporibus bene habitam dicit Poëta, Iliad. XVII. 611. — *Ibid.* ἀνηρπάθη. Sic Aeschines, (ut monuit Casaub. in ora Basil. de Thebanorum urbe loquens, ἐν μέσῃ τῆς Ἑλλάδος ἀνήρπασται ait, contra Ctesiphont. p. 523. ed. Reisk.

Versf. 6.

CAPVT LV.

Cap. LV.

Vers. 2.

Vers. 2. Ἰλλυριοῦς. Ἰλλυρίους ed. 1. 2. 3. invitis msstis. — *Ibid.* Πλάτωρ. Πλάτων solus Aug. — *Ibid.* Φωνέας ἐκατόν. Invitis veteribus codicibus δὲ inseruit Casaub. cum Reg. B.

Vers. 3.

Vers. 3. ἐποίησαντο. ποιήσαντες solus Flor.

Vers. 4.

Vers. 4. τειχῆρεις recte edd. cum Bav. τευχήρεις Vat. Flor. Aug. Reg. A. — *Ibid.* Ἐλευθερναίους. Ἐλευθεραίους h. 1. Aug.

Vers. 5.

Vers. 5. Τούτων δὲ γενομένων. Temere & invitis msstis συγγενομένων ed. 2. quod tenuerunt sequentes.

Vers. 6.

Vers. 6. Φαιστίων, monente Vrsino, edidit Casaub. Sic autem Reg. A. ex emend. inducta litera α a prima manu, & in ora notavit Φαιστίων λιμὴν καὶ Γορτυνίων. Φαιαστίων ed. 1. 2. cum Bav. Vat. Flor. Aug. Φαιστέων ed. Ern. operarum errore. Stephanus: Φαιστός, πόλις Κρήτης. ὁ πολίτης Φαίστιος. Neque aliter alii scriptores. — *Ibid.* καὶ τὸν αὐτῶν τῶν Γορτυνίων. Sic recte Casaub. cum Bav. & Vrsin. Temere καὶ τῶν αὐτ. τῶν Γορτ. ed. 1. 2. cum quibus casu consentiunt Vat. Flor. Aug. Reg. A. — *Ibid.* λιμένα, post Γορτυνίων, habent editi omnes cum Bav. Caerent Vat. Flor. Aug. Reg. A.

Cap. LVI.

CAPVT LVI.

Vers. 1.

Vers. 1. τῆς ἐπὶ τὸ τέλος ἀχθείσης ἀτυχίας Συνωπεύσιν. — „Forte τῆς ἔπειτα πρὸς τὸ τέλος [aut potius τῆς ἔπειτα ἐπὶ τὸ τέλος] ἀχθείσης. Videtur casum urbis significare illum, quo a Pharnace, [Mithridatis hujus, quarti ejusdem nominis, filio] Mithridatis magni avo, capta est, qui in ea domicilium regni Pontici constituit.“ REISKIUS. — Confer XXIV. 10, 2. ubi ejusdem τῆς Συνωπέων ἀτυχίας meminit Polybius; quæ qualis fuerit, Strabo docet lib. XII. p. 545. Plura dabit Vaillant in Hist. Regum Ponti, & Drakenb. ad Liv. XL. 2, 6.

Vers. 2. δεκατέσσαρας. δεκατέτταρας Flor.

Vers.

Verf. 3. τριχὸς εἰργασμένης, *capilli præparati* (vel *elaborati*) *talenta trecenta; nervorum præparatorum talenta centum.* τρίχες pariter in eis rebus recensentur, quæ Rhodiis post ingentem ex terræ motu calamitatem Seleucus, Syriæ rex, dono misit. Vfus autem capillorum tam in rudentibus erat, quam vice nervorum in intendendis ballistis; cui usui & equorum setæ & muliebres crines inferviebant. Vide loca veterum a Lipsio collecta in Poliroceticolib. III. dial. 3. Et quia plus pretii in nervis, quam in capillis, ideo pauciora eorum pondus, ut ibidem monuit Lipsius.

Verf. 3.

Ibid. καὶ πρὸς. Ferri quidem hoc potest, editum ex Bav. Commodius tamen videtur abesse πρὸς in aliis, quo & pertinent Aug. & Reg. A. nam in Aug. nonnisi a recentiori manu est adjectum: nisi καὶ πρὸς τούτοις τοὺς ἀφέτας malueris, aut καὶ τοὺς ἀφέτας πρὸς τούτοις, quemadmodum Scaliger in suo libro correxit. Quos vero nunc λιθοφόρους dicit, eosdem aliàs λιθοβόλους & πετροβόλους vocat, & sic constanter alii. Est autem hæc machina ex earum genere, qua ἀφετήρια ὄργανα vocantur: (Lips. Poliorcet. III. 3.) unde ἀφέτης dicitur is, qui has machinas commode tractare novit.

Verf. 4. Verba ἀ καὶ λαβόντες usque ἐπανῆλθον desunt Aug. a prima manu & Reg. A. — *Ibid.* ἦσαν ἐν ἀγῶνι. Si vera hæc scriptura, in quam quidem consentiunt nostri libri; erit ἐν ἀγῶνι εἶναι five idem ac ἐν κινδύνῳ εἶναι, in periculo esse, five i. q. ἀγωνιᾶν, metuere, quo verbo & frequentissime aliàs & mox verf. 7. in eadem re utitur. Ceterum ἀγὼν proprie certamen, periculum; ἀγωνία vero metus est: sed sicut ἀγωνία passim pro synonymo τοῦ ἀγῶνι certamen, usurpatur; (de quo usu præter Suidam & H. Stephanum, vide Zeunium ad Xenoph. Cyrop. II. 3, 15.) sic & ἐν ἀγῶνι Polybius pro ἐν ἀγωνίᾳ potuit usurpare.

Verf. 4.

Verf. 5. παρὰ τὸν εἰς Φάσιν πλοῦν, *juxta navigationem* *ad Phasin*, id est, in via navigantibus ad Phasin. Longe a Phaside abest Sinope: sed quoniam ex antiqua expeditio-

Verf. 5.

Verf. 5. nis Colchicæ fama notus erat omnibus Phasis fluvius, in extremis Ponti finibus, idcirco Polybius, ut rem, minus notam, per aliam notiores in animis lectorum insigniret, situm Sinopes ita describit, ut ad dextram occurrere dicat versus Phasin navigantibus.

Ibid. χερρόνησου ed. 2 seqq. cum Aug. χερρονήσου ed. 1. cum Bav. Reg. A. B. χερρονήσου Vat. Et sic mox iterum. Ex Flor. vero nulla ab exemplo Casauboniano discrepantia notatur.

Ibid. οὐ πλείων. Sic edd. cum Bav. Sed rectius utique οὐ πλείον Flor. Aug. Reg. A. (nescio an & Vat.) quod recipi in contextum debuerat. — *Ibid.* δυοῖν. δυεῖν Flor. idque etiam videtur voluisse h. l. Reg. A. — *Ibid.* διακλείει κυρίως. Vide Adnot. ad cap. 38, 2.

Verf. 7. *Verf.* 7. καὶ κατὰ τὴν ἀπέναντι ταύτης. καὶ deest ed. Ernest. errore operarum. Pro τὴν autem, inepte editi cum msstis omnibus γῆν dabant: Vnus tamen Aug. propius nonnihil ad verum accedens κατὰ Γῆν scripsit, gravi accentu. Perspecte Reifkii, τὴν scil. πλευρὰν corrigendum, monuit.

Verf. 8. *Verf.* 8. τὸ νησίζον. τὸν νησίζον ed. 2. 3. operarum errore. — *Ibid.* ἀποσταυροῦντες, id est, σταυροῖς ἀποκλείοντες, palis intercipientes. Sic Suidas hac voce; ubi ad hunc Polybii locum provocat. — *Ibid.* προσβάσεις conf. vs. 6. Perperam προσβάσεις h. l. Aug. Reg. A. Quod προσφάσεις scribitur in Vrsini Emendationibus, puto operarum culpa esse factum, cum alium errorem editionis Herwagenianæ notare voluisset Vrsinus. Scilicet post προσβάσεις ed. 1. & 2. cum cod. Bav. iniquo loco ex verf. 7. repetitive runt verba διόπερ ἀγωνιῶντες οἱ Σινωπεῖς. Quæ postquam per incogitantiam ita scripsisset Calligraphus codicis Bavarici, animadvertens deinde errorem, tamen, ne litura deformaret librum, noluit rursus inducere, sed, ut specie quadam deciperet lectorem, hæc porro verba, ὡς εἶρηται, adjecit; quæ & ipsa expresserunt ed. 1. & 2. Totum istud adfumentum, ab Vrsino monitus, delevit Casaubonus: &

igno-

ignorant illud Vat. Flor. Aug. Reg. A. & haud dubie etiam ipsius Vrsini codex. — *Ibid.* τιθέντες ejusdem Vrsini monitu reposuit Casaub. Et sic dant Vat. Flor. Aug. Reg. A. ἐτίθουν ed. 1. 2. cum Bav.

Vers. 9. τελέως δ' εὐκταΦρ. Hanc pariter emendationem Vrsino debuit Casaub. τέως δ' εὐκταΦρ. ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A. (conf. Adnot. ad II. 15, 10.) Propius ad verum, quamquam alia parte pejus, dant Vat. & Flor. cum superioribus verbis hæc ita connectentes οὐ πολυτελῶς δ' εὐκταΦρον.

Ibid. τὰ μὲν περὶ Σινώπης. — περὶ Σινώπην scribere jussit REISKIVS. „Longe enim aliud, inquit, sunt τὰ περὶ Σινώπης, & περὶ Σινώπην. Cum genitivo, sunt narratio historica de Sinope; verba, quæ scriptor de illa urbe facit. Sed τὰ περὶ τὴν πόλιν sunt res ipsæ, in quibus est aliquod oppidum; fortunæ, conditio, sive prospera, sive adversa, qua utitur.“ — Quæ quamquam verissima est observatio, tamen nihil ausus sum mutare ob ea quæ monui ad I. 54, 5. Quod si vero maxime accusativo esset opus, posses peræque Σινωπεῖς, ac Σινώπην, corrigere.

CAPVT LVII.

Cap. LVII.

Vers. 1. Φίλιππος ἀναζεύξας ἐν Μακεδονίας. Vide IV. *Vers.* 1. 37, 7. — *Ibid.* εἰς Αἰτωλίαν dederunt Vat. & Flor.

Vers. 2. καὶ Δορῖμαχος. Caret καὶ solus Aug. — *Vers.* 2. *Ibid.* Οἰάνθειαν Flor. Aug. Reg. A. & Perott. Nec dubito, quin & Vat. quamquam non notavit Spallettus. Errorem vulgatæ editionis jam notaverat Berkel. ad Steph. Byz. & Dukerus ad Thucyd. III. 101. conf. Polyb. V. 17, 8. — *Ibid.* ἐπιβολὴν cum Vrsino correxit Casaub. Et sic Flor. ἐπιβουλήν ed. 1. 2. Bav. Reg. A. B. C. Ex Vat. nil notatum.

Vers. 3. Αἰγειράταις ed. 4. 5. Bav. Vat. Reg. B. C. *Vers.* 3. mere h. l. Αἰγυράταις ed. 1. 2. Αἰγεράταις ed. 3. Αἰγειλάταις Flor. Aug. Reg. A. — *Ibid.* Αἰγίου recte ed. Casaub.

Verf. 3: faub. cum Bav. Temere Αἰγίου ed. 1. 2. Αἰγίου Vat. Flor. Aug. Reg. A. — *Ibid.* ῥαθύμως. Perperam ῥαδίως Suidas in Διεξήγοντας, ubi citat hunc locum. — *Ibid.* καὶ κατά. Temere & invitis exemplaribus habent καὶ pro καὶ ed. 1. 2.

Ibid. πλεονάνις προβαλλόμενος ed. 1. 3. & seqq. cum Bav. Reg. A. B. C. προβαλλόμενος πλεονάνις ed. 2. cum Aug. πλεονάνις παραβαλλόμενος Flor. Ex Vat. vero annotatur πλεονάνις παραβάλλοντες (sic) nescio quo errore. Apud Suidam bis citatur hic locus, & utrobique παραβαλλόμενος legitur: primo in Παραβαλέσθαι, ubi ait: Παραβαλλόμενος, ἀντὶ τοῦ, ἀδεῶς ἐπερχόμενος. (*temere se periculis obijiciens* vertit Küsterus.) Ὁ δὲ παραβαλλόμενος, καὶ διαβαίνων πρὸς τὸν Δορίμαχον πλεονάνις. Tum rursus in Παραβάλλεσθαι, ubi sic: καὶ παραβαλλόμενος πλεονάνις ἑαβράλέως ὄρμων. Et Gronovius quidem, priorem Suidæ locum referens in Fragmentis Polybianis, (p. 1574. ed. Gron.) persuasum se esse ait, παραβαλλόμενος scripsisse Polybium. In eandemque cogitationem REISKIUS, nihil tum de Suida aut Gronovio cogitans, & scripturam codicis Flor. vel Vat. ignorans, ex propria conjectura incidit. — „Forte παραβαλλόμενος, (ait;) sæpe audens facinus, discriminis plenum, sæpe jactans hanc aleam, scil. ut transfiret in Aetoliam, & communicaret cum Dorimacho; erat enim hoc audax & temerarium, bello jam Actolis denuntiato ab Achæis, quos inter ille ignoti nominis transfuga degebat.“ — Eademque ratio probabilis visa est Ernesto in Lexico Polybiano; qui tamen προβάλλεσθαι hoc loco, si sana lectio, exponendum monuit *proponere alicui*. Iam ego quidem vulgatam istam lectionem non pertinaciter defendam; & pulcre novi, frequentem Polybio usum esse verbi παραβάλλεσθαι ea notione, quæ est a Suida & a Reiskio exposita; neque eam notionem alienam prorsus ab hoc loco dicam. Sed, verum ut fatear, non ita unice illa mihi arrisit, ut aspernandam prorsus alteram scripturam ducerem, quæ percommo~~dam~~ atque opportunam, quamquam

quam ratiorem paulo, admittere visa est interpretationem; scil. eam ipsam, quam Ernestus expressit. Nempe, sicut *προβαλλέσθαι* est *proponere aliquid ad deliberandum*, aut *proponere aliquem eligendum*; (cujus usus exemplum ex Platone post Guil. Budæum citavit H. Stephanus in Thesouro, & alia offert Reiskii Index Græcitatæ Demosthenicæ;) sic hoc loco *προβαλλόμενος*, scil. τὸ πρᾶγμα, denotare poterit, *re sæpius propofita*, quod in versione latina posuimus. Quin etiam, quemadmodum idem verbum *προβαλλόμενος* apud Demosthenem *offerens sese, proponens, obtrudens se ipsum*, exponitur, in Orat. in Midiam p. 519. ed. Reisk. (conf. Taylorum ad eum locum, Tom. I. Apparatus ad Demosth. ed. Reisk. p. 578.) eodem modo nunc apud Polybium putavi *προβαλλόμενος* intelligi posse, *offerens sese suamque operam* ad rem, quam animo destinaverat, perficiendam.

Verf. 3.

Ibid. τοὺς περὶ Δορίμαχον. τοὺς περὶ τὸν Δορ. Flor. — *Ibid.* ἐξεπέκλητο citat hunc locum Suidas, ad hoc ipsum verbum. — *Ibid.* ἄτε λίαν. ἀτέλειαν Vat. Flor. Reg. C.

Vers. 5. Παρνασσόν. Παρνασσόν edd. cum solo Bav. — *Vers.* 5. *Ibid.* ἀντίπερα. ἀντίπεραν Aug. Reg. A.

Vers. 7. Ἀρχίδαμον. Temere Ἀρχίδαμὸν ed. 2. 3. — *Vers.* 7. *Ibid.* Πανταλέοντος. Temere Πανταπλέοντος ed. 1. 2. Reg. B. C.

Vers. 8. αὐτόμολος. Conf. *vers.* 3. Mire Casaubonus *Aut.* *Verf.* 8. *τόμολος*, majuscula litera, & in lat. versione *Automolus*. Correxerit Gronovius. — *Ibid.* ὑδρορροίας. ὑδρορρίας ed. 1. 2. cum Bav.

Vers. 10. Οἱ δὲ, παραιοπεσόντες ἀνεπινοήτως, λαμπρῶς *Verf.* 10. ἐρχήσαντο τοῖς πράγμασιν. — „Crediderit-ne Casaubonus bonam hanc esse lectionem, (λαμπρῶς,) eique id inesse quod reddidit, *temerarie, & inconsiderate*, an aliud in mente habuerit, mihi non liquet. Recte quidem sic reddidit ad sententiam, sed legendum mihi videtur *λαμυρῶς*, id est, *petulanter, procaciter, proterve, audaciter, inconsiderate, stulte*. Xenophon Conviv. p. 897. εἰ δὲ λαμυρῶτερον λέγω, μῆ

Verf. 10. *μη θανμάζετε. ὅ τε γὰρ οἶνος συνεπαίρει, &c.* Apud Plutarch. Opusc. p. 2060. est pro *impudens*. — REISKIUS. — At non λαμπρῶς, sed ἀπειροσήτως Casaubonus latine per *temere* & *inconsiderate* expressit; quod rectius ab Ernesto, *præter opinionem, inopinato, improviso* redditum puto. Sed λαμπρῶς ἐχρήσαντο τοῖς πράγμασιν non tam feliciter idem Ernestus, *insolentius sese gessere*, interpretatus est. Propius ad verum accessisse Casaubonus videtur, *pro victoribus palam sese gerere*. Ad verbum: *illæ vero, postquam inopinato irruperant, nunc palam, (manifeste, manifesta vi) rem gesserunt*. Sic λελυμένων λαμπρῶς τῶν σπονδῶν ait Thucydides II. 7. ubi λαμπρῶς, Φανερῶς interpretatur Scholiastes, & cum eo Suidas hac voce. Eodemque modo alibi eodem vocabulo idem Thucydides utitur. Pariter apud Sophoclem in Trachin. 1199. λαμπρά in scholiis exponitur per Φανερά, σαφή, πρόδηλα. Vide Küster. ad Suid. l. c.

CAPUT LVIII.

Cap. LVIII.

- Verf. 1. *Verf. 1. τὰς οἰκίας. τὰς οἰκείας* ed. 3. 4. operarum errore.
- Verf. 2. *Verf. 2. οἷς μὲν ἐπέστησαν οἱ πολέμιοι κατὰ τὰς οἰκίας, quorum ad domos venerunt hostes.* cf. ad III. 118, 11. IV. 40, 1. vel *quoscumque in domibus adgressi sunt hostes.* ὅσοις pro οἷς maluerat Reiskius, quoniam sequitur verf. 3. ὅσοι δέ. *Ibid. ἐκπλαγεῖς καὶ περίφ. γενόμ.* Sic Vat. Flor. Aug. Reg. A. — *Ibid. ὡς ἤδη βεβαίως.* Adjiciendam particulam ὡς, interceptam vulgo a terminatione vocabuli præcedentis, perspette monuerunt Reiskius & Gronov. ac jam ante hos Casaubonus in ora Basil.
- Verf. 3. *Verf. 3. οἰκιῶν.* Perperam h. l. οἰκείων Vat. Flor. Reg. A. & οἰκιῶν Aug.
- Verf. 4. *Verf. 4. οὔτοι μὲν οὔν. οὔν caret Flor.* — *Verf. 5. συστραφέντες.* Perperam οὐ συστραφ. ed. 2. cum Aug. Reg. A.
- Verf. 7. *Verf. 7. οὔσης δὲ τῆς ἄκρας ἀτειχίστου.* Conf. ad I. 30, 4.

Verf.

Vers. 8. ἐγλήματος correxit Casaub. cum Scalig. Et *Vers. 8.*
sic recte Vat. & Flor. ἐγλήματος, ed. 1. 2. cum ceteris
codd.

Vers. 9. Ὁ δὲ Ἀρχίδαμος. Vulgo omnes Δορί- *Vers. 9:*
μαχος, vel Δωρίμαχος, quod h. l. habent Aug. &
Reg. A. cum Vat. Equidem in græcum contextum recepi
nomen, quod in latina versione jam posuerat Casaubonus.
Nempe cum Dorimachum eum, qui inter hujus expeditio-
nis auctores fuit, (cap. 57, 2 fqq.) nullo modo distinxerit
Polybius ab eo, qui cap. 3 & seqq. sæpius est commemo-
ratus; vix dubitari debet, eundem fuisse hominem. At-
que idem post hanc expeditionem etiamnum vivus induci-
tur, prætor Aetolorum, cap. 57. & res magnas inter
Aetolos gerens, cap. 77. V. 1. &c. *Archidamum* supra,
cap. 57, 7. una cum Alexandro & Dorimacho nominaverat.
Si quis tamen arguat, audacius a nobis esse factum, quod
consentientem codicum omnium scripturam ex mera conje-
ctura eliminavimus, quum præsertim nihil admodum im-
pediat, quin diversus esse potuerit hic *Dorimachus* ab eo,
cujus ante & post fit mentio; non ibimus inficias, cau-
tius facturos nos fuisse, si *dubitationem* nostram & Casau-
boni *de Dorimacho nunc occiso* in scholio posuissent, co-
oicum scripturam in contextu servantes. Sed cum hoc
loco, tum aliàs, *non eliminatas prorsus a nobis* putari ve-
lim *eas Lectiones, quas in scholio infra Contextum posui-*
mus. Quin potius, (quod & in Præfatione declaravimus)
quoniam non potuerunt duæ dissentientes scripturæ simul
in Contextum recipi, hoc ipso consilio lectiones, a nostro
contextu discrepantes, una cum eis, quæ a nobis adoptatæ
sunt, oculis subjectas Lectorum voluimus, ut penes quem-
que esset potestas, eam seligendi tenendique quæ cuique
maxime probabilis visa fuisset.

Vers. 11. τὸ δὲ καὶ διασωθέν. Licet alteram scri- *Vers. 11.*
pturam *συδισωθέν* in solis codd. Aug. & Reg. A. in-
venerim, neque vero ex Vat. & Flor. enotatam eam vi-
deam; tamen vix dubito, quin ad ipsum Polybium aucto-
Polybii Histor. T. VI. G rem,

Verf. II. rem, qui & omnino amat ejusmodi composita, & verbo *συσσώζειν* passim pro simplici *σώζειν* usurpat, sit referenda. Neque vero prorsus otiosa h. l. præpositio *σύν* fuerit. Ceterum satis novimus, præpositiones in compositione verborum negligi frequentius a librariis, quam ex ipsorum ingenio adjici solere.

Ibid. πάνυ αἰσχροῦς. conf. ad IV. 40. 5.

Cap. LIX.

CAPVT LIX.

Verf. 1. *Verf. 1.* ἔτι δὲ τὴν Τριτ. χώραν. Sic Vat. Flor. Aug. Reg. A. καὶ Τριταίων χώραν ed. 1. cum Bav. & carent tribus verbis ἔτι δὲ τὴν. Hinc ἔτι δὲ καὶ Τριτ. χωρ. ed. 2 & seqq. invitis msstis.

Verf. 2. *Verf. 2.* Μίκκος Vat. Flor. Aug. Reg. A. Perottus. Recte. Est autem primitus nomen adpellativum, μικκός, dorica forma pro μικρός, quod accentu retracto sit proprium nomen. — *Ibid.* ἐνεργότερον refertur ad προσέκειτο. Vulgo in edd. & scriptis,posito puncto post ἀπαλλαττομένοις, jungebantur ἐνεργότερον ἐμπεσῶν &c. Commodiore distinctione subveniendum esse orationi monuerunt Gronovius & Reiskius: recte, nisi post ἐνεργότερον δὲ aliud intercidit participium.

Verf. 4. *Verf. 4.* Ἄραξον pro mendoso Ἄρατον esse reponendum, primus docuerat Palmerius. Est autem *Araxus* Elidis promontorium, cujus rursus meminit Polyb. IV. 65, 10. ubi in veram scripturam consentiunt libri.

Verf. 5. *Verf. 5.* χρῆθαι τούτῳ. τούτῳ χρῆθαι ed. 1. cum Bav.

Cap. LX.

CAPVT LX.

Verf. 1. *Verf. 1.* ἐξαπέστελλον. ἐξαπέστελον Flor. — *Ibid.* περὶ τῶν αὐτῶν. Perperam περὶ αὐτὸν Aug. quod deinde in περὶ αὐτῶν mutatum.

Verf. 2. *Verf. 2.* καθόλου τε. Temere καθόλου δὲ edd. Sane & ex Bav. τε pro δὲ adnotavi, & eodem modo est in Flor. Aug. Reg. A. Ex Vat. quidem nulla varietas adfertur. — *Ibid.* νοθρῶς. νοθρῶς ed. 3. operarum errore.

Verf.

Vers. 3. εἶλε τὸ τῶν Μεγαλοπολιτῶν Ἀθήναιον. conf. Verf. 3.
IV. 37, 6. & 81, 11. εἶλε nunc non occupavit erat interpretandum, sed cepit, exrughnavit. — *Ibid.* Εὐριπίδας. Εὐριπίδας h. l. Aug.

Ibid. Γόργον τὸν τῆς Τελφουσίας. — „Forſan Γόρ-
τύναν τὴν τῆς Τελφουσίας. vid. Harduin. ad Plin. IV. 10.
Emend. 22. & 23.“ REISK. — Cujus feliciffimæ con-
jecturæ in ſcholiis ſaltem infra contextum noſtrum ratio
fuerat habenda, niſi potius in ipſum contextum recipienda
emendatio. *Gorgum* ſane nemo novit, niſi viri nomen.
Gortyn autem vel *Gortyna* oppidum Arcadiæ fuit in Tel-
phufæ vicinia, cujus plus ſemel mentionem fecit Pauſa-
nias, tum & Rhianus apud Stephanum in Μέλαινα. Quare
ſic ſcripſiſſe Polybium putem, Γόρτυναν τῆς Τελφου-
σίας. Quod ſi articulum τὴν adjecit, fecit illud, quo
ſignatius hanc diſtingueret a notiore Cretæ urbe ejuſdem
nominis, de qua paulo ante (cap. 53.) verba fecerat. Τελ-
φουσίας autem codices noſtri omnes per literam T ſcribunt
& ſimplicem σ. Temere Τελφουσίας ed. Caſaub. & ſeqq.
Vide quæ notavimus ad II. 54, 2. & adde Harduin. Emend.
23. ad Plin. IV. 10. laudatum a Reifkio.

Vers. 4. συνεφρ. ἀλλήλ. συνεφρόνησαν δ' ἀλλήλοις Vat. Verf. 4.
neſcio quo caſu quove conſilio. — *Ibid.* εἰςφοράς. συμ-
φοράς Aug. Reg. A. — *Ibid.* Vtrum συντελεῖν legas
cum Bav. an τελεῖν cum aliis, nihil intereſt.

Vers. 6. ἐνδεχομένως. ἐνδεχομένων Vat. Flor. Verf. 6.

Vers. 8. ταύταις. Aut ταύτη h. l. legendum, aut paulo Verf. 8.
ſuperius τινῶν ἐλπίδων, monuit Reifkius. Orationis ἀνα-
κολουθίαν intelligens vir doctus, cujus ex ingenio multa
paſſim in codicem Reg. B. ſunt recepta, ταῦς ἐλπίσι ante
ταύταις inferuit.

Vers. 9. Δυμαεῦσιν. δυναμεῦσιν ed. 1. operarum er- Verf. 9.
rore. — *Ibid.* ἀπέπουν. ἐπίπαν Vrb. Vat. Flor. Poſte-
riorem partem hujus capituli, a verſ. 8. uſque ad finem ca-
pituli, in Eclogis habet *Codex VRBINAS.*

CAPVT LXI.

Cap. LXI.

Vers. 2.

Vers. 2. ἐξ Ἀχαιῶας. ἐξ carent Flor. Aug. Reg. A. C. —*Ibid.* σφενδονήτας. σφενδονίτας Aug. Reg. A.

Ibid. τοὺς παρὰ Πολυβρῆνίων ἀπεσταλμένους Κρήτας πεντακοσίους. Vnde *Messenii*, qui ne societatem quidem cum Philippo & Achæis inierant, (IV. 31.) huc sint intrusi, difficile fuerit hariolari. Immensum quidem inter se differunt duo nomina, Μεσσήνιοι & Πολυβρῆνιοι, nec tamen aliud, quam hoc ipsum posterius, quod huc trahi possit, invenitur cap. 55, 5. ex quo loco omnino hic, in quo nunc versamur, fuit emendandus; quod perspekte Casaubonus fecit. Ex eodem autem loco πεντακοσίους pro τριακοσίους, quod omnes vulgo & scripti & editi habebant, restitui. Nam quum adjicit h. l. articulum τοὺς, significat, omnes secum habuisse Philippum, qui fuerant missi. Ac video quidem, cap. 67, 6. rursus trecentos Cretenses in exercitu Philippi commemorari; at ibi non de toto exercitu, sed de parte copiarum agitur.

Vers. 3.

Vers. 3. εἰς τὴν μεσόγειον. Sic Vat. Flor. Aug. Reg. A.

Mendose vulgo edd. omnes cum Bav. εἰς τὸν μεσόγειον, & duplici errore μεσσογειον ed. 1. 2. Forſan τὴν μεσόγειον dare debuerat Bav. Vtrumque autem dicitur ἢ μεσόγειος, & ἢ μεσόγειον, sed in hoc plerumque consentiunt nostri libri. Porro utrum τὴν Αἰτωλίας, an τῆς Αἰτ. legamus, parum refert.

Ibid. ἐπετεθήκει Vat. Flor. Reg. A. & Aug. a pr. manu, sed in hoc mutatum in ἐπετεθήκει. Particula ἂν recte adjecta est in Bav. at poterat etiam citra errorem abesse, ut vidimus ad I. 1, 1. Adnot. p. 115.

Vers. 4.

Vers. 4. εἰς τὸ καὶ στῆναι. Non improbo καταστῆναι,

quod voluit Reiskius, sed non necessarium puto. στῆναι est sese componere, & quasi firmum locum capere. Sic ἀνδρωδῶς ἔστη, I. 31, 8. viriliter sese composuit. Eodem pertinet λόγος ἑστῶς, firma, constans ratio. καὶ προνοηθῆναι τε bene habet, præsertim si παρεσκευάσαι sequitur, quod habent editi cum Bav. Aug. Reg. A. (nisi quod παρε-

σκευάσαι

σκευᾶσαι circumflexo accentu scripsit Casaub. & seqq.) Mendose παρασκευάσαι Vat. Sed quoniam ex Flor. citatur καὶ προνοηθῆναι τι καὶ παρασκευάσασθαι, facile patiar, si quis hoc receptum maluerit.

Versf. 5. τοῦ κοινοῦ τῶν συμμάχων. Sic recte ed. 1. *Versf. 5.* cum codd. omnibus. In ed. 2. per errorem ejus viri, qui lectiones codicis Augustani cum Hervagio communicavit, scribitur τοῦ κοινοῦ παρὰ τῶν Αἰτωλῶν τῶν συμμάχων, in vitis libris. Quod quo pertineret quum nesciret Casaubonus, τῶν Αἰτωλῶν quidem abjecit, monente etiam Vrsino, sed παρὰ tenuit, & eodem modo posteriores editores. Vrsinus πρὸ τοῦ κοινοῦ τῶν συμμ. suaferat.

Ibid. ἕφ' αὐτοὺς ποιῆσαι. Rectius ποιήσασθαι Vat. Flor. quod in contextu positum velim. — *Ibid.* Verba περὶ τὸ χωρίον & seqq. usque Ἀμβρακίαν *versf. 6.* per errorem neglecta sunt in Aug. Reg. A.

CAPVT LXII.

Cap. LXII.

Versf. 1. τὸ πεδίον ἐπιπορ. τὸ κατὰ τὴν Πιερ. *Con-* *Versf. 1.*
jecturam istam, quam & in ora Basil. adnotavit Casaubonus, & in versione expressit, adoptavi, non quod unice veram certamque habuerim, aut quod probabilis quædam ratio facile intelligatur, qua factum sit, ut τὸ πεδίον in τὸν τέριον vel τὸν τέριτον fuerit corruptum; sed quod probabilius nihil esset in promptu, cum & τὸν τέριον & τὸν τέριτον haud dubie utrumque pariter corruptum aut saltem dubium esset, ita, ut nullam viderem rationem, cur ex his duabus scripturis, quæ sunt in codicibus nostris, alteram alteri præferrem. Quod ad aliorum adtinet conjecturas, sane nec τό τε Πίον Vrsini, nec τὸ Κιέριον Gronovii, ad Stephanum Byz. in Ἄρνη provocantis, nec τὸν Πηγειὸν Reiskii, huc facere quidquam possunt. Quodcumque vocabulum fuerit, five proprium, five adpellativum, quod h. l. Polybius scripsit, facile adparet, debuisse illo regionem aliquam vel agrum, in Pieria situm, significari, quem prædando, agendo, ferendo, percursorum

Verf. 1. *Aetoli.* Porro haud abs re fuerit cum his Polybii verbis, in quibus hæremus, conferre illa, quibus utitur ubi de ultione loquitur, quam Philipus de Aetolis cepit ob hanc ipsam incurfionem. V. 8, 4. ἀφῆκε τὴν δύναμιν τὰς τε περικοκίδας κώμας πορθεῖν, καὶ τὸ τῶν Θερμίων πεδίου ἐπιτρέχειν, &c.

Ibid. περιβαλλόμενος. περιβαλλόμενος Aug.

Verf. 4. *Verf. 4.* ἐλπίδων καινῶν. Sic ex conjectura expressum video in ed. 2. & seqq. Nam in ed. 1. prorsus omisfum erat hoc vocabulum, codex vero Aug. cum Bav. & Flor. κενῶν habet: sic & Reg. A. in quo tamen prius fuisse videtur καινῶν. Ex Vat. qui cum ed. 2. collatus est, nulla varietas adfertur, ita, ut καινῶν ille agnoscere videatur; quare, cum commode dictum videretur ἐλπίδων καινῶν, nolui hoc rejicere. Si cui tamen κενῶν magis arri-deat, quod etiam Reiskio placuit, neutiquam cum eo equidem contendam. Sæpissime ista confunduntur a librariis; sæpe vero etiam καινός, in hujusmodi connexionem, in vitis libris in κενός mutatum est ab editoribus.

Ibid. Φρονήματος ἀλόγου. De veritate emendationis ΑΛΟΓΟΥ pro ΛΟΓΩ vix quisquam, puto, erit qui dubitaverit.

Verf. 5. *Verf. 5.* τῆς μὲν Αἰτωλίας recipiendum utique putavi ex Vat. & Flor. — *Ibid.* πορθήσοντες. Perperam πορθήσαντες Flor.

Cap. LXIII.

CAPVT LXIII.

Verf. 2. *Verf. 2.* τοῖς τε χώμασιν cum Scaligero correxit Casaubonus τοῖς τειχώμασιν ed. 1. 2. cum manuscriptis. τοῖς χώμασιν quidem Bav. sed statim eadem manu superscriptum τει.

Verf. 3. 4. *Verf. 3.* Φυλάττοντας. Φυλάσσοντας Flor. — *Verf. 4.* προῆγε. Perperam προσῆγε idem Flor.

Verf. 4. *Verf. 4.* παρὰ Χαράδραν. Charadram illam Epiri nulli præter Polybium scriptori memoratam novimus. Sed apud eundem Polybium ejusdem haud dubie oppidi mentio recurrit

currit XXII. 9, 7, ubi quidem Χάραδρον Vrfinus ediderat, nos ex Bavarico codice Χάραδρον restituimus. Vtrum verum nomen, Χάραδρος, an Χαράδρα, an utrumque perinde fuerit usurpatum, equidem non definiam.

Verf. 4.

Ibid. ὃς στενώτατός ἐστι recte Bav. Aug. Reg. A. (excepto quod duo posteriores στενοτ. pro στενωτ. dant.) Mendose δὲ στενώτατόν ἐστι Vat. Flor. ὡς στενώτατός ἐστα ed. 1. 2. temere & invitis msstis. De *Ambracico sinu* vide rursus V. 5, 12 sqq. — *Ibid.* κατὰ τὸ τῶν Ἀκαρν. τὸ carent Aug. Reg. A. — *Ibid.* Ἀκτιῶν recte Casaub. cum Vrfino & Reg. B. C. Ἀκτίων ed. 1. cum Bav. Vat. Flor. Aug. Reg. A. Sed in Aug. ab alia quidem manu in Ἀκτιῶν est mutatum. Et Ἀκτιῶν habet ora Reg. A. a prima manu. Ἀκτίων ed. 2.

Verf. 6. προπίπτει. Possit quidem προσπίπτει intelligi Verf. 6: πρὸς vel εἰς τὴν γῆν, sed quum præcesserit προβαίνων, non dubitari debet de veritate emendationis. Frequentissime permutata ista a librariis satis novimus.

Verf. 7. ἦκε τῆς Αἰτωλίας πρὸς τὴν καλουμένην πόλιν Verf. 7: Φοιτείας. Sic edd. cum Bav. Aug. Reg. A. & Perotti codice. Idemque verf. 10. Φοιτείαις, ubi etiam Flor. consentit, qui h. l. Φοιτίαν habet; (non Φυτίαν, ut per errorem in scholio dictum.) Φοιτίας h. l. Vat. sed idem Φυτείας verf. 10. permutatis υ & οι, frequenti librariorum more. Stephanus: Φοιτία, πόλις Ἀκαρνανίας. Πολύβιος τετάρτῳ. hunc ipsum Polybii locum respiciens, ubi tamen diserte Aetoliæ, non Acarnaniæ, adscribitur hoc oppidum: quare errorem apud Stephanum notavit Holstenius. Et sæpe quidem apud hunc geographum ejusmodi occurrunt errores, sive ipsius auctoris festinatione admissi, sive epitomatoris, qui, omissis nonnullis, quæ in medio erant interjecta, reliqua interdum imperite contexit. Sed hoc quidem oppidum perinde fere est, *Acarnaniæ*, an *Aetoliæ* fuisse dicamus. Etenim si Acarnaniam cum Strabone lib. VIII. p. 335. dicamus ab Aetolia Acheloo flumine determinari, quæ ab omnibus olim habitus erat terminus;

Verf. 7.

in Acarnania etiam nunc fuit Philippus, qui ab hoc oppido ad Stratum, quæ & ipsa in Acarnania est, promovit castra, ac deinde demum (cap. 64.) Acheloum fluvium superavit & in Aetoliam proprie nominatam est transfessus. Quare & idem oppidum, de quo nunc agitur, diserte in Acarnania Thucydides posuit: nam, quæ apud eum Φυτία vulgo vocatur, III. 106. non esse diversam a Polybii Φοιτίαις, itineris ratio declarat, ut recte monuit Palmerius. Quod si vero imperium spectamus, cui tunc subiectum fuit hoc oppidum, *Aetoliæ* fuerit tribuendum, quia in *Aetolorum* fuit potestate. Atque eadem ratio Strati urbis est. (conf. ad vs. 10.) Quod vero idem oppidum, τὰς Φοιτίας vel Φοιτίας, alia etiam terminatione Φοίτιον dictum legimus apud eundem Stephanum, ex confusione quadam fortasse factum. Certe ab hoc diversum illud est, quod lib. V. 7, 7. memorat Polybius, quod ibi Φοίτειον vulgo cum codice Bav. sed rectius fortasse Φύτειον ab aliis scribitur; cuius situs in media Aetolia, ab oriente Acheloi fluvii, haud procul Thermo, fatis clare ibi definitur. Quæ duo oppida perperam pro uno habita video a Cellario in Geogr. Ant. II. 13. p. m. 1109. De posteriore illo Aetoliæ oppido intelligendum, quod habet Stephanus in Φύταιον. Φύταιον, πόλις Αἰτωλίας. Πολύβιος ἐνδεκάτῳ. Vide Reliq. lib. XI. histor. Polyb. c. 14, 4. coll. cum vers. 1. Quod vero apud Suidam est, Φύτειον ὄνομα πόλεως, poterit ad Φύτειον, Elidis oppidum pertinere.

Ibid. Ἀκαρνανῶν. Ἀκαρνανῶν ed. 1. 2. cum Bav.

Verf. 8.

Vers. 8. τοὺς ὄντας. τοὺς ἐνόντας dixit supra, vers. 2. (& sic h. l. scribere iussit Casaub. in ora Basil.) τοὺς Φυλάτουντας ait vers. 3. τοὺς ἐνδόν ὄντας cap. 80, 4.

Verf. 10.

Vers. 10. ἐκ τοῦ περικαταληφθέντος σίτου. Cum legeretur vulgo περικαταλειφθέντος, in quod quidem omnes consentiunt libri; REISKIUS, aut παραληφθέντος, aut καταληφθέντος scribere iussit; aitque: — „Fuit in aliis libris illa, in aliis hæc lectio, unde vitiosa illa vulgata est conflata.“ — *Ibid.* προῆγε τὴν δύναμιν. Duo poste-

posteriora verba ignorant Vat. Flor. Aug. Reg. A. Et per-
commode abesse possunt. Versf. 10.

Ibid. εἰς τὴν Στρατικὴν. τὴν carent Aug. & Reg. A.
Στρατικὴν scribendum monuerunt Vrsinus & Palmerius,
& in contextum primus recepit Gronovius. Conf. V.
96, 3. — „Erat enim in illis partibus urbs Στράτος, *Stratus*,
Acaranizæ olim metropolis; eo vero tempore, de
quo scribit Polybius, sub Aetolorum potentiorum imperio
erat.“ PALMERIUS.

CAPUT LXIV.

Cap. LXIV.

Versf. 2. ὑποδεικνύντες. ὑποδεικνύντες Aug. — *Ibid.* Versf. 2.
διαβάντα τὸ Πλον. *Rhium*, non solum promontorii & op-
pidi, sed & freti nomen esse, cum ex hoc loco discimus,
tum ex Livio XXVII. 29. & XXVIII. 7.

Versf. 3. Φήσας βουλευσάσθαι. Vide ad II. 64, 5. καὶ, Versf. 3.
insertum in ed. 2 & seqq. cum Aug. Vat. Flor. Reg. A.
ignorat ed. 1. cum Bav. & delere jam jusserat Vrsin. —
Ibid. Κωνώπης. Κώνωπος solus Aug. Sed mox idem
Κωνώπην cum aliis.

Versf. 4. τὴν δὲ πόλιν. τοῦ δὲ πόλιν ed. 4. operar. er- Versf. 4.
rore. — *Ibid.* προήει. προίει Flor. προείη ed. 1. 2. in-
vitis msstis.

Versf. 5. In κωλύειν cum ed. 1. 2. consentiunt nostri co- Versf. 5.
dices. Nec obstat futurum quod sequitur. Sæpe sic tem-
pora variat Polybius. — *Ibid.* τελείως ed. 1. 2. Bav.
Aug. Reg. A. B. C. puto & Vat. τελέως ed. 3 seqq. cum
Vrsin. & Flor.

Versf. 7. διαβήναι perperam deest ed. 1. Bav. — *Ibid.* Versf. 7.
σημαίαν recte ed. 1. 3. & seqq. cum Bav. σημείαν ed. 2.
cum Aug. Vat. Flor. & Reg. A. sed in hoc superscriptum
ei. — *Ibid.* ἔφεστῶσαν nil opus est ut cum Scaligero in
ἐφεστῶσαν mutemus.

Versf. 9. καὶ ταύτην * * Ἰθωρίαν. Casaubonus sic edi- Versf. 9.
derat, καὶ . . . τὴν Ἰθωρίαν. De supplenda autem lacuna
monuit in ora Basil. Brevius Reiskius, ἀδεῶς κατήντα εἰς

Verf. 9. τὴν Ἰθωρίαν. quod minus placet; nam ad πορθησας requiritur accusativus. De nomine Ἰθωρία sic idem REISKIUS: „Nomen hoc *Ithoria* nusquam reperio: quare scriptionem hanc in medio relinquam. Satis enim ad damnandum aliquod nomen [praesertim in regione minus etiam aliàs nota] non est, illud nusquam alibi legi.“ — Et ipse Polybius, χωρίον vocans, significat, non magnum fuisse oppidum, sed exiguum castellum, quod genus mox πύργους, *turres*, adpellat cap. 65, 1.

Cap. LXV.

CAPVT LXV.

Verf. 2. *Verf. 2. γέμοντος δὲ τοῦ στρατοπέδου πάντων τῶν ἐπιτηδείων.* Facilis fuerat lapsus ex γέμοντος in γενόμενος, quod cum ita esset corruptum, aliam medicinam laboranti orationi quaesivit doctus & ingeniosus librarius codicis Bavarici; cuiusmodi emendationum ex ejusdem viri ingenio profectarum passim exempla adnotavimus. Vide ad I. 12, 1. ad I. 18, 7. ad II. 10, 4. &c. Amat autem Polybius verbum γέμω in illa connexionione. V. 8. 8. παντοδαπῆς γέμοντες ὠφελείας. III. 80, 3. χώραν πολλῆς γέμειν ὠφελείας. IV. 75, 8. τῆς δυνάμεως ὑπεργεμούσης παντοδαπῆς ὠφελείας. XIV. 10, 2. καταγέμοντος ἤδη τοῦ στρατοπέδου τῆς λείας.

Ibid. ἦκε πρὸς τοὺς Οἰνιάδας. Ὀρνιάδας ed. 1. temere & invitis mssis, qui in Οἰνιάδας consentiunt. Et sic alii plerique scriptores, quamquam apud Stephanum Οἰνειάδα per diphthongum scribitur hoc nomen, ubi vide quæ monuerunt Interpretes. Est autem Οἰνιάδα pariter urbis, & gentile nomen. cf. verf. 9. & XXII. 15, 14. Sed quin vocab. Ἀχαιοὺς ex errore hic natum sit, dubitari non debet: ac mihi omnino vel cum Reiskio ἦκε πρὸς τοὺς εἰπ' Ἀχελῷω Οἰνιάδας, vel ἦκεν εἰς τοὺς πρὸς τῷ Ἀχελῷω Οἰνιάδας scripsisse Polybius videtur. Sic Stephanus: Οἰνειάδα, (nisi & ipse Οἰνιάδα scripsit, ut judicavit Berkeleyus) πόλις Ἀκαρνανίας πρὸς τῷ Ἀχελῷω. Ista adjectione *Acheloi fluvii* distinguebatur scilicet hoc oppidum ab alio
cogno-

cognomine, cujus idem Stephanus meminit, & Strabo lib. IX. p. 434. Fluvium vero *Acheloum* h. l. nominatim commemoratum fuisse a Polybio, ex versu 4. etiam fit probabile, ubi simpliciter τῷ ποταμῷ scribit, quasi de eo jam paulo ante dixisset. Sane magis placet ista hujus loci Polybiani emendatio, quam quæ a Palmerio tentata est in Græc. Antiq. lib. III. c. 8. ubi confectam rem censuit, si, servato vocabulo Ἀχαιούς, verbum ἦκε in ἦγες mutaretur, quasi hoc diceret Polybius: *duxit ad Oeniadas Achæos.* — „Legatos scilicet Achæorum, ut interpretatur idem PALMERIUS, quos secum retinuerat, (cap. 64. 3.) duxit ad Oeniadas, ut testes essent tam nobilis expeditionis, & ad suos referrent Philippi militarem diligentiam & strenuitatem.“ — Quæ emendatio, licet levissima utique mutatione peracta, tamen nescio quid duri & adfectati, reliquum contextum si consideraveris, habere videbitur.

Versf. 2.

Versf. 3. καταστρατοπεδεύσας δέ. Quod δè abest ab ed. I. temere & invito exemplari Bavarico factum est: adeoque fundamento caret conjectura, quam huic defectui superstruxerat Reifkius. — *Ibid. Παιώνιον.* Sic Reg. A. & Aug. cum Bav. & editis. Sed in ora Reg. A. est Παιώνιον, at superscr. & eadem manu. A Pæanis, id est, Apollinis templo nomen puto habuisse hoc oppidum, quod in ipsis Oeniadarum finibus fuisse videtur.

Versf. 3.

Ibid. τὴν σύμπασαν. Temere τὴν aberat vulgo, errore ex prima editione propagato. — *Ibid. κατασκευὴν* ex veteribus libris restitui, quibus invitis παρασκευὴν erat editum. Interdum quidem pro synonymis usurpantur ista nomina: conf. ad I. 19, 15. sed παρασκευὴ proprie apparatus est, κατασκευὴ *structura, constructio*, ut I. 21, 1. I. 22, 3. IV. 70, 10. conf. mox ad versf. 6. — *Ibid. οὐδ' ἐποίας ἦτων.* ἐποιασοῦν ed. Casaub. & seqq. cum Reg. B. citra necessitatem & invitis vetustis libris. ἦτων correxi cum Flor. Mendose ἦτων edd. cum ceteris codd.

Versf.

Verf. 4.

Verf. 4. τὰ ξύλα καὶ τὸν κέραμον εἰς σχεδίας καθήρμοζεν τῷ ποταμῷ μετὰ πολλῆς Φιλοτιμίας εἰς τοὺς Οἰνιαδάς. Difficili loco nullam medicinam lucemve adferunt libri. Versionem tenui Casauboni: *materiam & tegulas, cum cura impositas ratibus, Oeniadas per annem devexit.* PALMERIUS, nihil in græcis corrigens: — „Non est, (ait) ut arbitror, hæc Polybii sententia. Cur enim tanta cura Philippus ligna & tegulas secundo flumine devehendas ad Oeniadas curasset, quæ urbs erat hostilis, & ejus materiæ (absente præsertim Philippo) domina facta fuisset? Sic igitur verto: *Ex lignis & tegulis rates factas cum multa cura, flumini adaptavit, ut trajiceret Oeniadas versus.* Pæanium illud, a Philippo dirutum, erat in ipsa Aetolia, ad sinistram Acheloi ripam descendendo secundo flumine: Oeniadæ vero in Acarnania', ad dextram ejusdem fluminis. Abundans igitur ligno & alia materia, pontem ex ratibus fabricavit, quo uteretur, ut exercitum traduceret versus Oeniadas Philippus.“ — Hæc ille. At cuinam usui ligna & tegulas Pæanio Oeniadas devehit Philippus curarit, quod quærit Palmerius, ipse docet Polybius verf. 11. Nec opus est, ut statuamus, devehcta hæc ad illam urbem esse, priusquam eam cepisset Philippus; quem, nil impedit, quo minus credamus, post captas Oeniadas demum id faciendum curasse, quamquam nunc statim ejus rei meminuit Polybius, ubi de Pæanio cum maxime verba facit. Præterea non morata est regem obsidio urbis Oeniadarum; quam nullo negotio, primo adventu, cepit præsidio nudatam. Iam ratibus quidem opus esse potuit Philippo ad trajiciendum etiam ipsum exercitum ad urbem Oeniadarum, quæ ad ostium Acheloi, non quidem in opposita, in dextra dicas, totius fluminis ripa (quæ sententia fuit Palmerii) videtur sita fuisse, sed inter duo brachia Acheloi intercepta; quod cum ex Thucydid. II. 102. intelligi videtur, (cujus verba Cellarius etiam adfert Geogr. Antiq. II. 13. p. 1105.) tum ex eo, quod ab aliis auctoribus ad dextram, ab aliis ad sinistram ejus fluminis ripam vide-

videtur poni. Et; τὰ ξύλα εἰς σχεδίας καθήρμοζε, per se Verf. 4.
quidem commode intelligi poterit *ex lignis rates compegit*:
sed, quo pacto *ex tegulis* pariter *compegerit rates*, diffi-
cile fuerit dictu. Denique, si vel maxime verba ista τὰ
ξύλα &c. interpretaremur, *ex lignis & tegulis rates esse*
comparatas; desideraretur etiam sic aliud verbum, ad quod
referretur τῷ ποταμῷ, & quo significaretur, quid eis ra-
tibus fecerit Philippus. Quare hac quidem ex parte cum
REISKIO sentio, qui — „Casauboni, ait, interpretatio-
nem malo hic, quam Palmerii, sequi, quæ multis premi-
tur difficultatibus & repugnantis;“ — sed nec illam ca-
rere difficultatibus video, quibus non satis mederi puto
id, quod idem REISKIUS proposuit, cum ait: — „Forte
κέραμον ἐνθ εἰς εἰς σχεδίας καθήρμοζε τῷ ποταμῷ, subaudi
σὺν vel ἐν, συνεργοῦντος τοῦ ποταμοῦ, ore fluvii. καθαρ-
μόζειν h. l. est *applicare, appellere aliquid*, ut ratem, *ali-*
quem ad locum.“ — Quod quidem quam fit asperum &
ab usu sermonis alienum, non opus est ut moneam. Mihi
vero utique post καθήρμοζε aliud desiderari verbum vide-
tur. Tum vero fateor, quid κέραμος h. l. ad munitionem
faciat, (conf. verf. II.) non satis mihi liquere. Sane non
sunt *pretiosæ tegulæ*, quales illæ, quarum cap. 57, 7. facta
est mentio. Et requiro hic τὴν λιθείαν, *lapides*, muni-
tioni inprimis inservituros; nisi ipse hic κέραμος, qui nunc
commemoratur, lateres sunt *coctiles*, ex destructis ædi-
ficiis ad extruendos novos muros repositi.

Verf. 5. ἐπεβάλλοντο ex scriptis libris restitui, quibus Verf. 5.
invitis ἐπεβάλλοντο erat editum. Et requiri videbatur
aoristus, significatione præteriti plusquamperfecti.

Verf. 6. Ἐλῖαος ed. 2 seqq. cum Aug. Reg. A. Ἐλαος Verf. 6.
ed. 1. Bav. Vat. Flor. Perott. Apud alios scriptores nul-
lam hujus oppidi mentionem reperio. Eleus unde in Dan-
villii tabulas de promptus fit, nisi ex ipso hoc Polybii loco,
compertum non habeo. — *Ibid.* κατασκευὴν restitui ex
scriptis libris. Temere παρασκευὴν edd. cf. ad verf. 3.
Sed simul immutanda paululum interpretatio erat; hoc
enim.

- Verf. 6. enim nunc dicunt græca: *Attalus exstruendum illud castellum* (simul tamen includi poterit notio, *Et rebus omnibus necessariis instruendum*) *receperat Aetolis*. Ceterum de Aetolorum cum Attalo commercio nihil aliud jam compertum habeo: illud video, cognationem quamdam intercedere inter hujus castelli nomen, & nomen *Elææ* urbis, quæ navale erat regum Attallicorum, ut docet Strabo lib. XIII. p. 615. & 622.
- Verf. 8. *Verf. 8. πρὸς τὰς εἰς Πελοπ.* Sic Flor. Aug. Reg. A. In scholio infra contextum delenda verba *Et Regiis*; nam recentiores quidem Reg. B. C. exemplum editionis primæ, ut solent, sequuntur. Reg. A. vero cum Aug. facit. Ex Vat. nil notatur.
- Verf. 9. *Verf. 9. τοὺς γὰρ. τοὺς μὲν γὰρ* ed. 2 seqq. cum solo Aug. Ceteri codices ignorant *μὲν*. — *Ibid. πρὸς Αἰτωλοῦς. πρὸς τοὺς Αἰτωλοῦς* Aug. Reg. A. — *Ibid. περὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, circa principium finis Corinthiaci*. Temere suspecta habuit hæc verba Cellarius, Geogr. Antiq. II. 13. p. 1105. Scilicet pro situ locorum, qui descriptus est in Tabula, quam exhibet idem Cellarius, ægte sane intelligebatur, quo pacto hoc dicere potuerit Polybius. Sed quantum illa Tabula, his quidem in regionibus, distet a vero, ut alia taceam, ostendit ipsa distantia, quæ ibi inter *Araxum* promontorium & *Oeniadas* Aetoliæ intercedit, quod intervallum *non amplius centum stadiorum* esse Polybius docet. Qui Danvillianam inspexerit Tabulam, & recte expressam illam distantiam videbit, nec incommode a Polybio dictum judicabit, *Oeniadas ad initium finis Corinthiaci esse sitos*.
- Verf. 10. *Verf. 10. ἔγλιστα δ' αὐτῆς*, scil. *τῆς παραλίας τῆς τῶν Δυμείων* vel *τῆς Πελοποννήσου*. *αὐτοῖς* edd. cum Bav. & Aug. *αὐτῆς* legendum ex ingenio viderat Reiskius; sic autem dederunt Flor. & Reg. A. puto & Vat. quamquam ex hoc nil notatum.
- Verf. 11. *Verf. 11. Conf. ad verf. 4.* — *Ibid. χρώμενος εἰς τὴν*. Tenui hoc, sic editum a Casaubono ex Reg. B. Mendose

dose *χρωμένοις εἰς τὴν* ed. 1. cum Bav. Mendosius *χρωμένοις τὴν εἰς οἶκ.* ed. 2. *χρωμένοις πρὸς τὴν* Aug. Reg. A. Denique *χρώμενος πρὸς τὴν* Vat. Flor. Vrsin. quod recipi debebat. — *Ibid. οἰκονομίαν.* — „Cur non potius *οἰκοδομήν?*“ CASAVB. *in ora Basil.* Imo *οἰκοδομίαν*, quod conjecit Reifkius, propius etiam accedit, & satis usitatum Polybio vocabulum est. Sed stare posse vulgata, in quam consentiunt libri, visa est.

Verf. II.

CAPVT LXVI.

Cap. LXVI.

Versf. 1. τοὺς Δαρδανεῖς &c. Miratur Reifkius, nihil ad regem perlatum de Scopæ cum Aetolis invasione & Dii devastatione. Nempe ista incursio ita raptim erat suscepta, ut, quo tempore nuncius ejus rei ad Philippum perveniebat, jam retrogressi essent Aetoli. — *Ibid. ὑπονοητότας* non tam *suspicientes* debuit verti, quam *intelligentes*, sicut c. 67, 7. & sæpe aliàs. — *Ibid. δυνάμεις. δύναμιν* Bav. in contextu, sed superfer. *εις.*

Verf. 1.

Versf. 2. παρὰ τῶν Ἀχαιῶν πρέσβεις. vide cap. 64. — *Ibid. τοῖς προσηγελμένοις* recte Vat. Flor. & Suidas hac ipsa voce. — *Ibid. κατὰ δύναμιν* ed. 1. cum Bav. Vat. Flor. & Suid. *κατὰ τὴν δυν.* ed. 2 & seqq. cum Aug. Reg. A.

Verf. 2.

Versf. 4. Δημήτριος ὁ Φάριος. Vide III. 19.

Verf. 4.

Versf. 5. εἰς τὴν Ἑπειρον. *εἰς* aberat ab editis, errore primæ editionis.

Verf. 5.

Versf. 6. Θρακῶν τινῶν. τινῶν, quod aberat vulgo, adjeci cum Flor. Aug. Reg. A. & Perotto. — *Ibid. τὴν στρατιῶν* ed. Casaub. & seqq. cum Reg. B. & Flor. *στρατεῖαν* ed. 1. 2. cum Bav. Aug. Reg. A. puto & Vat. Non male. — *Ibid. ἤδη* caret solus Aug.

Verf. 6.

Versf. 7. In Δαρδανέων cum ed. 1. & 2. consentiunt scripti libri omnes.

Verf. 7.

Versf. 8. κατὰ δέ. δὲ deest Vat. — *Ibid. Αἰμίλιος &c.* Exeunte æstate hoc factum ait III. 19, 12. De toto hoc Synchronismo conf. quæ diximus ad IV. 14, 9. — *Ibid. Ἀντίβας δὲ &c.* Vide III. 17. & 33, 5. — *Ibid. Ζάκανθον.*

Verf. 8.

- Verf. 8. *καυθαυ*. Hac forma nominis libro III. constanter usus est, & eadem h. l. utitur Aug. & Flor. in contextu, sed idem Flor. terminationem *ον* intra lineas habet. Ex Vat. autem quum nulla notetur varietas, videtur ille in Ζά-
καυθον consentire cum editis. — *Ibid.* παραχειμασίαν ex msstis restitui. Temere παραχειμασίας edd.
- Verf. 9. *Verf.* 9. ἐξαιτήσουτας. Flor. Aug. Reg. A. αἰτήσουτας edd. cum Bav. nescio an & Vat. e quo nulla notatur varietas. De re confer III. 20.
- Verf. 11. *Verf.* 11. τὸ μὲν πρῶτον ἔτος ἔληγε &c. Conf. ad IV. 14, 9. ἔληγε, non *exierat*, sed *in exitu erat*, ad finem properabat primus annus Olympiadis cXL. Confer ad cap. 67, 6.

Cap.
LXVII.

CAPVT LXVII.

- Verf. 1. *Verf.* 1. τῶν ἀρχαιρεσίων. Sic h. l. omnes, scripti editique. Conf. ad III. 106. 1. De tempore, quo agi solebant comitia ista Aetolorum conf. IV. 37, 2. — *Ibid.* Δορίμαχος. Vide dicta ad cap. 58, 9. — *Ibid.* καταφορᾶ. Mendose καταφορᾶ Bav.
- Verf. 4. *Verf.* 4. ὥστε μητ' εἰρήνης ὄρον μήτε πολέμου πρὸς Αἰτωλοὺς ὑπάρχειν, *ita ut quoad Aetolos*, (Aetolorum in oculis; & in ratione, qua hi cum aliis agebant,) *neque pacis, neque belli termini, fines & jura ulla essent*: id est, *ut & pacis & belli jura nihil ad se pertinere illi arbitrarentur*. — *Ibid.* παρὰ τὰ κοινὰ recte edidit Casaubonus & seqq. Sic & Scaliger correxit in ora sui libri. Mendose περὶ ed. 1. 2. cum msstis, in uno Reg. A. παρὰ intra lineas indicatur.
- Verf. 5. *Verf.* 5. οἰκίαν tenui ex ed. Ernest. monente etiam Reiskio: sic autem dedit etiam Bav. οἰκίαν edd. cum ceteris.
- Verf. 6. *Verf.* 6. Τοῦ δὲ χειμῶνος ἔτι προβαίνοντος &c. *adulta hieme, progrediente magis magisque hieme &c.* Diserte mox ait verf. 7. *circa brumam*, id est, *circa solstitium hybernium Corinthum advenisse Pbilippum*. Ita quæ sequuntur dehinc res gestæ, incidunt in novum annum, ex nostro
more

more agendi initium novi anni. Atque id me imprudentem commoverat, ut ad oram contextus h. l. & deinde novum annum, *Olymp. cXL. 2. annum Urbis 536.* adscribe-rem; quo accedebat; quod verba extrema capituli præced. ita acceperam, tamquam diceret Polybius, *exiisse jam annum primum Olympiadis cXL.* Sed (ut paulo ante monui, ad c. 66, II.) non dicit *exiisse jam*, sed *in exitu fuisse*: & quod jam ad IV. 14, 9. adnotavi) solet Polybius, quæ tota hieme gesta sunt, ad annum superiorem referre; quod eo etiam magis erat consentaneum; quoniam annus Consularis Romanorum, per quem potissimum distinxit scriptor noster suam narrationem, cum vere incipiebat; cum quo tempore, in Achæorum historia, coincidit fere tempus, quo novus Prætor Achæorum inibat magistratum. Itaque secundum eandem rationem quam ad IV. 14, 9. exposui, quemadmodum annum 1. *Olymp. cXL.* & annum Urbis 535. adscribere primum cœpi ad cap. 37. ubi Aratus, Arati filius, præturam apud Achæos iniit; sic debuerat hoc loco usque ad finem hujus libri IV. continuari in ora libri *Ol. cXL. 1. A. V. 535.* & demum cum libri quinti principio, cum novo Achæorum prætore, incipi *Ol. cXL. 2. A. V. 536.*

Verf. 6.

Ibid. Κρήτας τριακοσίους. Conf. ad cap. 61, 2. — *Ibid. ἐπείεις τοὺς περὶ τὴν αὐλήν. τῶν περὶ τὴν* suspicatus erat Reisk. sed nil variant libri. — *Ibid. προῆγεν ἀπὸ Λαρίσσης* recte edd. cum Bav. conf. cap. 66, 7. *ἐπὶ Λαρίσσης* Vat. Flor. Aug. Reg. A.

Verf. 8. τοῦ Κορίνθου dederunt Vat. & Flor. Conf. c. 72, 8. Poterat autem pariter vulgata scriptura *τῆς Κορίνθου* teneri, quam & IV. 19, 9. & 25, 1. & V. 18, 1. & alibi tenui, ubi in eam codices omnes consentiebant. Vtroque genere usurpatum hoc nomen invenitur, sed in fœminino maxime. Apud Strabonem promiscue ἡ & ἡ Κορίνθος expressum video. ἐν τῇ Κορίνθῳ p. 377. b. ἐρήμη μείνασα ἡ Κορίνθος pag. 381. d. ἡ Κορίνθος pag. 378. a. *Polybii Histor. T. VI.* H 380.

Verf. 8.

Verf. 8. 380. d. &c. Apud Polybium rursus XVII. 6, 8. & II, 4. scripti libri omnes in masculinum genus consentiunt.

Ibid. διαλαβών τὰς ὁδοὺς &c. Citat Suidas in Διαλαβών. — *Ibid.* ὡς αὐτὸν caret ed. 1. & Bav.

Cap.
LXVIII.

C A P V T LXVIII.

Verf. 1. *Verf.* 1. Εὐριπίδας. Εὐριππίδας Aug. Conf. c. 59. —

Ibid. εἰς δισχίλους. Caret εἰς Aug. — *Ibid.* ἅμα δὲ τοῦτοις. ἅμα δὲ καὶ τοῦτοις ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A. C. Delevit καὶ Caub. cum Reg. B. Vat. Flor. Vrsin. — *Ibid.* ἐρμήσας caret ed. 1. operarum errore. — *Ibid.* ἐκ Ψωφίδος. De hac urbe vide cap. 70, 3 sq.

Ibid. Φενικῆς, id est, agri, ad Pheneum, Arcadiæ urbem, pertinentis. Vide Steph. Byz. in Φενεός, & Wesseling. ad Diodor. II. p. 41. Leviusculæ erraverant ed. 1. 2. cum vett. codicibus, Φενίης dantes penacutæ. Nihil huc pertinebat Phœnice, quod Epiri oppidum est.

Verf. 2. *Verf.* 2. ἐμβάλλειν. ἐκβάλλειν Aug. Reg. A. sed in hoc superfer. μ. — *Ibid.* οἶος τ' ἦν, paratus erat. Aberat hoc ab ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A. Adjecit Casaub. ex Reg. B. cum quo faciunt Vat. & Flor.

Verf. 3. *Verf.* 3. προνομᾶς edd. ex Bav. Suidas: Προνομή· διαρπαγή. Et Προνομεία· ἡ σκύλευσις. Et apud Hesychium Λήθη exponitur προνομία. Conf. eundem in Προνόμια, & ibi Interpretes.

Verf. 4. *Verf.* 4. προσπεπτωκῶτων. προσπεπτωκῶτων ed. 1. 2. 3. errore operar. ex ed. 1. propagato, quem correxit Gronov. *Ibid.* ἐν ἧπερ ἦμε, qua venerat. Sic ἦκε, venerat, notatione præteriti plusquamperfecti, IV. 80, 1. & aliâs. Satis autem fuerat ἧπερ, absque ἐν, ac fortasse præpositio hæc orta ex litera ν, in quam definit vox præcedens.

Verf. 5. *Verf.* 5. κατελπίζων. καθελπίζων ed. Casaub. operarum errore. — *Ibid.* καταταχίσειν correxit Casaub. monente Vrsino. Sic autem & Reg. A. ex emendatione quidem, sed ab ead. manu. Et ora Reg. B. ἵσως καταταχίσειν.

Verf.

Vers. 6. αὐτὸν τὸν Στυμφ. Temere τὸν deerat ed. *Vers. 6.*
Cafaub. & seqq. Ipsa urbs distinguitur ab agro, cujus no-
men Στυμφαλλία est.

CAPVT LXIX.

Cap. LXIX.

Vers. 1. πρωτοπορείας & μοχ πρωτοπορείαν solus nunc. *Vers. 1.*
quidem dedit Aug. — *Ibid.* Ἀπέλαυρον. Vide Liv.
XXXIII. 14, 10. & ibi Drakenb.

Vers. 4. Ἀχαιῶν αὐτῶν τινας. Sic Vat. & Flor. ut su- *Vers. 4.*
spiciatus erat Reiskius. τινὰς αὐτῶ ed. 1. cum Bav. αὐτῶ
τινὰς ed. 2. & seqq. cum Aug. Reg. A. — *Ibid.* συμβε-
βοηθηκέων recte edd. cum Bav. Aug. Reg. A. συνέβη βε-
βοηθηκέων Vat. Flor. συμβεβηκέων. Reg. B.

Vers. 5. ἐν τῷ περὶ Σελασίαν πρὸς Κλεομένην κινδύων. *Vers. 5.*
Verba ἐν τῷ iterum ponunt ed. 1. 2. cum codd. omnibus
post Σελασίαν. Priori loco ista verba, monente Vrfino,
deleverat Casaubonus: nos, cum Reiskio, ibi restituumus,
& altero loco delevimus. De re vide II. 65 sqq. Pro Σε-
λασίαν mendose Σικελίαν dant Aug. Reg. A. Κλεομένη
pro more Flor. pro Κλεομένην.

Vers. 6. προάγοντας. προσάγοντας Flor. & Reg. B. Sci- *Vers. 6.*
licet hi cum hoc verbo construxerunt pronomen αὐτοῖς,
quod potius pendet a σύνεργος.

Vers. 7. διεφθάρη. ἐφθάρη ed. 1. cum Bav. — *Ibid.* *Vers. 7.*
οὐ πλείους. οὐ πλέον solus Reg. B.

CAPVT LXX.

Cap. LXX.

Vers. 1. περὶ τὸν Ὀλίγυρτον. Sic corrigendum pu- *Vers. 1.*
tavi, collato IV. 11, 5. & Plutarchi loco ibi citato. In
scholio infra contextum h. l. peccarunt nonnihil operæ.
Non Ἀλίγυρτον vulgo h. l. dabant editi cum Bav. sed Ἀίγυρ-
γον, quod inde Danvillius in Tabulam Græciæ recepit.
Nec Vat. & Flor. Λύγυρτον habent, sed Ἀίγυργον. Et ex
Vat. ne hoc quidem, sed τὸν Ἀίγυρον, notavit Spallettus.

Vers. 2. ἐπὶ δύο ἡμέρας. ἐπὶ δὲ ἡμέραις Reg. A. & ἐπὶ *Vers. 2.*
δύο ἡμέραις Aug. ut III. 51, 12. III. 52, 8. — *Ibid.*

ἀμα τούτω correxit Casaubonus, monente Vrsino ex ingenio. Sic vero dedit Aug. ἀμα τούτοις ed. 1. 2. cum ceteris codd. — *Ibid.* διὰ τῆς Κλειτορίας, per agrum Clitoris oppidi. Conf. ad IV. 10, 6.

Verf. 3. sqq. *Verf.* 3. τῆς Ἀζανίδος. *Azanis*, vel *Azania*, ut Stephanus scribit, pars Arcadiæ, septemdecim oppida comprehendens. In horum numero *Psophis* erat. — *Ibid.* τὴν μεσόγειαν edd. ex Bav. (nisi quod ed. 1. & 2. per Obsopecei errorem σ duplicant.) τὴν μεσόγειον Vat. Flor. Aug. Reg. A. — *Ibid.* συνάπτουσα Bav. Aug. Reg. A. Temere & imperite συναπτώσης edd. errore ex ed. 1. propagato. — *Ibid.* Vocab. Ἀχαιῶν deest Flor. Pro προσεσπερίων simplex ἐσπερίων habet solus Reg. C. — *Verf.* 4. Confer c. 71, 2. — *Verf.* 5. Caret τριταῖος ed. 1. cum Bav. *Ibid.* Καφῶν cum Scaligero correxit Casaub. Καφύων ed. 1. 2. consentientibus codicibus nostris. — *Ibid.* κατεστρατοπέδευε. κατεστρατοπέδευσε ed. 4. 5. in vitis libris.

Verf. 7. *Verf.* 7. τὴν γὰρ ἀφ' ἑσπέρας. γὰρ deest ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A. Adjecit Casaubonus ex Reg. B. Varietas nulla enotata est ex Vat. & Flor. ex quo intelligitur, Vat. ignorare particulam, sed Flor. eandem agnoscere, unde etiam hausit Reg. B. Probanda utique conjectura, quam habet codex Vossianus in ora: παρὰ μὲν γὰρ τὴν. conf. verf. 8. Eadem fuit Reiskii sententia. κατὰ ad oram sui libri adscripsit Scaliger. — *Ibid.* λάβρος dedit Vat. Flor. Aug. Perott. Et sic ex conjectura scribere iusserat Reiskius. Nec tamen omnino spernam adverbium λάβρως, ad verbum καταφέρεται referendum: *rapide fertur*. λάθρως operarum errore est in ed. 4. Quod in Perottiversione vulgo *felicissimus torrens* scribitur, adparet, *velocissimus* voluisse interpretem.

Ibid. τὸ παράπαν. Restitui τὸ, quod temere & invitis msstis aberat ab ed. 2. & seqq. — *Ibid.* κατὰ βραχὺ τῷ χρόνῳ. κατὰ βραχὺ τῶν χρόνων Vat. Flor.

Verf. 8. *Verf.* 8. ἔχει. Mendose ἔχειν ed. 1. 2. cum Bav. Vat. Flor. Monente Vrsino correxit Casaub. Et verum habent

bent Aug. Reg. A. B. C. conf. vers. 10. — *Ibid.* τὸν Ἐρύμαν-
 θου. *Erymanthus* & fluvii & montis nomen, de quibus
 copiose Pausanias. Notus Erymanthus aper, ab Hercule
 confectus. — *Ibid.* καὶ ὑπὸ πολλῶν. ὑπὸ adjiciendum
 monuit Vrsin. Et cum id ipsum daret Flor. non dubitavi
 recipere; licet non diffitear, etiam absque præpositione
 stare orationem posse.

Vers. 9. τὸν προειρημ. τρόπον. Correxuit Casaubonus. *Vers.* 9.
 τρόπον ed. 1. 2. cum msstis. In uno Reg. A. ρ superne adje-
 ctum a pr. manu.

Vers. 10. ἔχει δὲ, monente Vrsino, correxit Grono- *Vers.* 10.
 vius. ἔχειν δὲ ed. 1. 2. 3. consentientibus msstis; unde
 videri potest excidisse verbum συμβαίνει. Confer tamen
 vers. 8.

Vers. 11. καὶ τὸν Εὐριπίδαν. Restitui articulum, te- *Vers.* 11.
 mere omissum in ed. Casaub. & seqq.

CAPVT LXXI.

Cap. LXXI.

Vers. 1. λογιζόμενος. Receptum malim συλλο- *Vers.* 1.
 γιζόμενος ex Vat. & Flor.

Vers. 2. ἐπέκειτο τοῖς Ἀχαιοῖς τότε. τότε caret ed. 1. *Vers.* 2.
 cum Bav. quod immerito probavit Reiskius. Imo recte
 illam particulam inserunt ed. 2. & seqq. cum ceteris codi-
 cibus. Nempe verbum ἐπέκειτο nunc non nude *immine-*
bat est interpretandum, media quadam notione; sed in
 partem adversam accipiendum; *hostiliter imminebat, op-*
posita erat; cui mox opponitur προκείμεναι, *præsidio esse.*
 Igitur tunc, *quum Eleorum sequeretur partes,* (conf. c. 70,
 4.) *opposita erat* Plophis Achæis & Arcadibus: si Philip-
 pus eam cepisset, erat eisdem *præsidio* futura.

Ibid. κατὰ τοσοῦτον Flor. Aug. Reg. A. Vulgo κατὰ
 τοσοῦτο edd. cum Bav. — *Ibid.* τοῖς Ἠλείοις Vat. Flor.
 Aug. Reg. A. Et Perottus, *Eliensibus.*

Vers. 3. παρήγαγε. παρήγαγε Flor. pro more. *Vers.* 3.

Vers. 5. τῷ πεπείδαι recte ed. Casaub. & seqq. cum *Vers.* 5.
 Reg. B. C. & Bav. & Vrsin. Temere τῷ τε πείδαι ed. 1.

quod tenuit ed. 2. τῷ τε πεπεῖσθαι Aug. Reg. A. τοῦ πεπεῖσθαι Vat. & Flor.

Verf. 6. *Verf. 6.* διηπίστουν ἀλλήλοις. Cum διηπόρουσιν vulgo omnes darent, Casaubonus in ora Basil. notavit: „Forte διηπόρουσιν ἐν ἀλλήλοις, vel διηπίστουν.“ Et hoc posterius, quod mihi unice verum visum est, in versione expressit, *diffidere sibi invicem incipiebant.* Verbum διηπόρουσιν ex præcedentibus imperite repetitum videtur: nec satis puto, pro ἀλλήλοις cum Reiskio aut ἀλλήλους, aut, quod illi magis placuit, ἐπ' ἀλλήλοις corrigere.

Verf. 10. *Verf. 10.* ἐπεὶ δ' ἦ τε. ἐπειδὴ δὲ χορηγ. Flor. minus commode. Nam & articulus ἦ requirebatur, & particula τε respondet ei, quæ sequitur, οἷ τε Μακεδ. Lubens acciperem ἐπειδὴ δ' ἦτε χορηγ. — *Ibid.* ἐπὶ τὴν τοῦ ρίφ. ἐπὶ τοῦ τὴν ρίφ. ed. Casaub. operarum errore. — *Ibid.* ἀμελλήτως correxit Gronovius. ἀμελήτως ed. 1. 2. 3. consentientibus mssis. Conf. Adnot. ad I. 44, 4.

Verf. 11. *Verf. 11.* ἐξελεθόντας. ἐπεξελεθόντας Flor. quod licet ex nullo alio codice adferatur, tamen recipi debebat; quia probabilius est, neglectam esse illam præpositionem ab aliis librariis, quam ab hoc ex ingenio adjectam.

Cap.
LXXII.

C A P V T L X X I I .

Verf. 1. *Verf. 1.* ἐνδυμενίαν. Conf. V. 81, 3. Suidas ex hoc loco: Ἐνδυομενίαν· τὰ ἔπιπλα. Τὴν μὲν ἐνδυομενίαν ἔπασαν ἐν τῶν οἰκιῶν ἐξήρπασαν. Hesychius: Ἐνδυομενία κτήσις, ἢ ἀποσκευή. Confer Interpretes utriusque grammatici; sed imprimis Interpretes Pollucis, ad Onomast. X. 12.

Verf. 4. *Verf. 4.* κατὰ χώραν solus quidem h. l. dedit Flor. Sed id requirebat usus, cum aliorum, tum ipsius Polybii, III. 46, 9. VIII. 36, 13. XL. 3, 3. Alia enim ratione dicitur κατὰ τῆς χώρας, III. 76, 10. XL. 3, 10. conf. ad III. 19, 7. & ad IV. 45, 6. Itaque quum h. l. κατὰ χώρας cum Bav, aliisque codd. darent editi, monuit REISKIUS: „Forte

κατὰ

κατὰ χώραν: nisi pluralem prætulit, ad significandam multitudinem locorum, ubi quique erant.“ —

Verf. 5. τινὰς ἡμέρας recte edd. ex Bav. Perperam *Verf. 5.*
ἐπὶ τόπου τινὸς ἡμέρας Vat. Aug. Reg. A.

Verf. 6. ἀπελογίσατο, præeunte Scaligero, correxit Casaub. Sic autem præferunt Aug. & Reg. A. Sed ἀπελογήσατο ed. 1. 2. cum Bav. Vat. & Flor. Conf. ad II. 12, 4. & ad II. 54, 4. *Verf. 6.*

Verf. 8. τὰς αὐτῶν. τὰς αὐτῶν Bav. — *Ibid.* τὸν Κόρινθον. Sic h. l. Aug. in contextu, & Flor. inter lineas. Conf. ad c. 67, 8. *Verf. 8.*

Verf. 9. Πρόσλαον. — „Miror novitatem nominis, Num Ἡρόστρατον?“ REISK. — Nil variant codices. *Verf. 9.*

Verf. 10. ἐπετέλεσθη recepi ex Vat. Flor. Aug. Reg. A. Conf. II. 58, 7. III. 84, 15. *Verf. 10.*

C A P V T LXXIII.

Cap.
LXXIII.

Verf. 1. πεπυσμένοι, monente Gronovio, correxit Ernestus. Sic autem Vat. Aug. Reg. A. Ceteri πεπεισμένοι. *Verf. 1.*

Verf. 2. συναύξων δὲ τὴν πρόθεσιν. Capite superiori *Verf. 2.*
verf. 6. τὴν αἴρεσιν dixerat καὶ τὴν εὐνυϊαν. πρόθεσιν nunc videtur dicere, *propositum suum bene merendi de Achaïs, & eos sibi devinciendi.*

Ibid. τὴν Στράτον. Retraxi accentum, qui vulgo ponebatur in ultima. — „Si bene habet τὴν Στράτον, videtur hæc *Stratos* eadem cum *Stratia* Homeri Iliad. B' 607. cujus & Pausanias p. 651. & ex Homero Statius meminit Thebaid. IV.“ REISK. — Eam sua ætate deletam ait Strabo lib. VIII. p. 388. ita quidem, ut ne locus quidem, quo fuerit olim, definiri potuerit. — *Ibid.* Τελφουσίαις. Τελφουσσίοις ed. Casaub. & seqq. invitis msstis.

Verf. 4. τὰς μὲν προνομίαις. τὰς μὲν προνομεῖς corrigendum putavit Scaliger, nulla urgente causa. τὰς προνομίαις idem sonat ac τοὺς προνομεύοντας. conf. V. 19, 8. Sic αἱ ἐφοδοὶ idem est ac οἱ ἐφοδεύοντες, & id genus alia. — *Ibid.* αὐτὸς δὲ bene Casaub. & seqq. cum Reg. B. C. puto & cum *Verf. 4.*

H 4 Flor.

Flor. e quo nulla notatur discrepantia. αὐτός τε ed. 1. 2.
Bav. Aug. Reg. A. nescio an & Vat.

Verf. 6. *Verf. 6. γέμειν σωμάτων καὶ κατασκευῆς. κατασκευῆν*
commode nunc *verum omnium copiam* interpretatus est
Casaub. Confer ad I. 19, 15. Sic III. 17, 10. & sæpe Thu-
cydides, ut I. 89. II. 5. VI. 46. Adde Pollucem in Ono-
mast. X. 11. & ibi Interpretes. Infra, cap. 75, 2. pro syno-
nymo ejusdem vocabuli utitur ἀποσκευῆ.

Verf. 7. *Verf. 7. ὥστε τινὰς ἐπὶ δύο καὶ τρεῖς γενεάς, ἔχοντας*
λικυὰς οὐσίας, μὴ παραβεβηκέναι τὸ παρόπαν εἰς Ἡλείαν.
Casaubonus: *ut reperiantur sic satis divites, qui per altè-*
ram aut tertiam generationem urbem Elisem omnino non
adierint. Ad hanc sententiam adaptavi distinctionem ora-
tionis, interposito commate post γενεάς. REISKIUS,
verba ἐπὶ δύο καὶ τρεῖς γενεάς construens cum proxime se-
quentibus, hanc esse ait Polybii sententiam: „*Eleorum*
quosdam adeo deditos fuisse vitæ, quæ ruri agitur in opere
rustico, duræ & laboriosæ, ut, quum satis ipsis esset, unde
vel nepotes ipsorum, nedum ipsi commode viverent, (vel,
quamquam opibus abundarent, ad secundam, quid quod
& tertiam hominum generationem suffecturis,) nollent ta-
men ab illa vitæ duritie & ærumnis desistere, atque in ur-
bem descendere, & otio lautitiisque se tradere.“ — Optet
eruditus lector. Mihi videntur ea, quæ proximo versu se-
quuntur, Casauboni commendare interpretationem. Quodsi
vero Ἡλίσαν h. l. scripsit Polybius, contra usum & suum
& aliorum scriptorum eodem nomine & regionem & ur-
bem designavit. CASAVBONUS ad oram Basil. adscripse-
rat: „Scribendum videtur εἰς μηδεμίαν πόλιν Ἡλείας.“

Verf. 9. *Verf. 9. διὰ τὸ πλῆθος μὲν τῆς χώρας.* Casaubonus ob-
scurius: *propter laxum agri modum.* Reiskius: *quod Elis*
esset regio amplissima, cujus in extremis finibus qui habita-
rent, propter magnitudinem intervalli non possent sæpe ad
urbem commeare. Forsan τὸ πλῆθος de πολυανθρώπων in-
telligendum, id est, *de cultorum multitudine.*

Ibid. ἱερὸν βίον. Sic ed. I. cum codd. omnibus, excepto Aug. e quo βίον ἱερὸν habet ed. 2. & seqq. De re confer Diodorum Siculum T. II. p. 547. citatum etiam a Reiskio, & Strabonem lib. VIII. p. 333.

Vers. 9.

CAPVT LXXIV.

Cap.
LXXIV.

Vers. 1. Πισάτιδος. Sic Vat. Flor. Aug. Πισατίδος; penacutè, editi cum Bav. & Reg. A. De antiquis Eleorum cum Arcadibus controversiis & bello conf. Diodor. XV. 77. *Ibid.* μεταλαβεῖν. μεταβάλλειν ante Casaubonum scribere iusserat Vrsinus, nulla urgente causa. Conf. ad I. 61, 3.

Vers. 1.

Vers. 2. ἔμειναν ἐπὶ τῶν αὐτῶν, in eodem statu manserunt: id est, armati manserunt; arma non deposuerunt, quæ ista occasione ceperant, cum olim belli prorsus fuissent immunes. Verba ista ἐπὶ τῶν αὐτῶν temere prætermisit ed. r. •Habet autem ea Bav. cum aliis.

Vers. 2.

Ibid. οὐκ ὀρθῶς κατὰ γε τὴν περὶ τοῦ μέλλοντος ποιούμενοι πρόνοιαν. Tenui hoc, non quod persuasus fuerim unice verum esse, sed quod nec certius quid haberem, & quod scriptura hæc veterum codicum Vat. Flor. & Vrsini utcumque defendi posse videbatur, naturalem verborum seriem hanc intelligendo, οὐκ ὀρθῶς ποιούμενοι, κατὰ γε τὴν περὶ τοῦ μέλλοντος πρόνοιαν, in quo male fecerunt, certe quod adtinet providam futuri curam. Pulcre autem intelligo, nec per se satis expeditam esse eam rationem, & in hanc sententiam ποιῶντες potius, quam ποιούμενοι, fuisse scribendum, & ex usu sermonis ac præsertim ex ipsius styli Polybiani usu connectenda ista verba utique videri, περὶ τοῦ μέλλοντος ποιούμενοι τὴν πρόνοιαν. Itaque minime contemnendam putavi CASAVBONI emendationem, κατὰ γε τὴν ἐμὴν, scil. γνώμην vel δόξαν, quam, dubitanter primum oræ Basil. inscriptam, in ipsum contextum deinde recepit doctissimus ille Polybii editor. Eamdemque haud cunctanter & equidem tenuissem, si aliàs eam formulam, quam Platoni quidem frequentatam scio, Polybio usurpa-

- Verf. 2. tam meminiffem. Nunc quum alii codices, pro *κατά γε τήν*, *κατά γένος τήν* darent, corruptiffimum quidem hoc effe intellexi; fed eam ipsam ob causam visa mihi est hæc scriptura non ex ingenio & conjectura librarii alicujus, qui *κατά γε τήν* in suo exemplari inveniffet, manasse, sed vestigia fortasse paulo minus obscura, quæ ad veram scripturam probabili via nos adducere possent, continere. Sane speciem aliquam admodum probabilem mihi visa est habere REISKII conjectura, *κατά γένος τήν* ex *καταγελαστήν* corruptum suspicantis. Et reliquam quidem ejusdem sagaciffimi viri emendationem, *ἀλλ' ἔμειναν ἐν οὐκ ὀρθοῖς, καταγελαστήν* *περὶ τοῦ μέλλοντος ποιούμενοι πρόνοιαν*, nullo modo potui probare; quoniam nec per se tam commoda visa est, quam vulgata lectio, in quam libri omnes consentiunt; & quod falsæ hypothefi eam superstructam vidi, quasi verba *ἐπὶ τῶν αὐτῶν* a veteribus nonnullis abessent codicibus, quæ quidem non nisi operarum aut Obfopoei errore desiderantur in prima editione. Sed, reliquam codicum scripturam tenendo, sic fortasse scripsiffæ Polybium suspicatus eram: *οὐκ ὀρθῶς, καταγελαστήν* (aut καὶ καταγελαστήν, vel καὶ γελαστήν, vide ad I. 51, 7. & ad III. 23, 3.) *περὶ τοῦ μέλλοντος ποιούμενοι πρόνοιαν*. Ne quid tamen dissimulem, ut nunc quidem stat sententia, maxime omnium probabilis Casauboni mihi videtur sententia, eamque in contextu servatam malim.
- Verf. 3. *Verf. 3. λέγω δὴ τὴν εἰρήνην*. De *Pacis justæ* *ἔξ honestæ prosperitate* confer quæ dixit hoc eodem libro, cap. 31. δὴ h. l. ex msstis restitui, contra quorum fidem δὲ vulgo erat editum.
- Verf. 4. *Verf. 4. προδεμένοις. ποδεμένοις* ed. i. operarum error; nec id ex *ποθοιμένοις* fortasse corruptum putes, nam in *προδεμ.* consentiunt codices.
- Verf. 8. *Verf. 8. οὔτε ποτέ*. Ad *οὔτε* refertur deinde *τήν δέ*. Confer Adnot. ad I. 13, 6. & in ea Adnotatione pro eo, quod operarum nostrarum errore legitur, *Vulgo edebatur οὐδ' ἡμῖν*, rescribe, *Vulgo legebatur οὐδ' ἡμῖν*. Confer &

& I. 62, 2. & III. 118, 3. Nec tamen diffimulabo, οὐδέ ποτε pro οὔτε ποτέ, me hoc loco maluisse.

Verf. 8.

Ibid. πρὸς τὸ παρὰ πάντων &c. Vt tam de necessitate emendandi vulgatum contextum, quam de probabilitate earum emendationum, quas nos (præeunte Casaubono partim in ora Basil. partim in latina versione) adhibuimus, planius judicare lector eruditus possit; totam ῥῆσιν, qualem vulgo exhibent libri omnes, scripti cum editis, hic adposuisse juvabit. Est autem hujusmodi: ἐπειδὴ τὰ τῶν καιρῶν, οὔτε ποτὲ πρότερον εὐφρεστέραν διάθεσιν ἔσχηκε τῆς νῦν παρὰ πάντων ὁμολογουμένης κτήσασθαι τὴν ἀσυλίαν. τὴν δὲ χώραν, καθάπερ ἐπάνω προεῖπον, ἐπὶ τῆς παλαιᾶς συνηθείας οἶον αἰθυγμάτων ἐμμενόντων, οἰκοῦσι διαφερόντως οἰλοῖ. Scaliger pro eo, quod nos πρὸς τὸ παρὰ πάντων posuimus, τοῦ παρὰ πάντων scripsit. In ὁμολογουμένην vero, & in ἔτι, nobiscum consentit. Ceterum quod de *præsenti rerum statu* dicit Polybius, ad idem fere tempus pertinet, de quo dixi ad IV. 32, 9. & locis ibi citatis. Etenim licet de Eleorum in foedus Achaicum receptione in Reliquiis Historiarum Polybii nulla mentio occurrat, videntur tamen utique jam ante Messenios & Lacedæmonios, de quibus dictum est locis citatis, Elei foederi illi accessisse, quos jam octavo ante id tempus anno ad Achæorum societatem pronos fuisse discimus ex Livio XXXVI. 31.

C A P V T LXXV.

Cap.
LXXV.

Verf. 2. ὃ καλοῦσι Θαλάμας. Fuit oppidum *Thalamæ* in Laconia, cujus meminit Polyb. XVI. 17. & Ptolemæus atque Pausanias. Fuit aliud Messeniæ, eidem Pausaniæ & Stephano Byz. memoratum. *Thalamarum* harum Elidis apud nullum alium Scriptorem mentionem reperio; ac nescio, unde Danvillius situm hujus castelli didicerit, qui illud in ea parte Elidis posuit, quæ & Achaïæ & Arcadiæ confinis est.

Verf. 2.

Ibid.

- Ibid.* τὴν τε χώραν. Caret τε Aug.
- Verf. 4. *Verf.* 4. ἀνελαβὼν caret ed. 1. cum Bav.
- Verf. 5. *Verf.* 5. συμπεφευγόντων Vat. Flor. Vrsin. Et sic debuerat etiam Reg. B. in quo mendose συμπεφευγόντων, quod ita expressit Casaubonus, sed συμπεφευγόντων recte ed. Gron. & Ern. Simplex πεφευγόντων ed. 1. 2. cum aliis codd.
- Ibid.* Pro ἄτε λίαν corrupte est ἀτελή in Vat. & ἀτελῶς in Flor. Idem error IV, 57, 14. — *Ibid.* ἅμα δὲ καὶ καὶ caret ed. 1. operarum errore. — *Ibid.* αὐτοῦς. αὐτοῦς Aug. Reg. A.
- Verf. 6. *Verf.* 6. Ἀμφίδαμος scripsi cum Vat. Flor. & Perotto, in quam scripturam infra cap. 84 sq. libri omnes consentiunt.
- Verf. 7. *Verf.* 7. πρὸς δὲ τούτοις τετράποδος λείας. Sic, absque articulo, habent ed. 1. 2. cum Bav. sed in his τετράποδος in τετράποδα est corruptum, & punctum ponitur post hoc vocabulum. πρὸς δὲ τοῦ τῆς τετράποδος λείας citatur ex Vat. ubi facile adparet, τοῦ τῆς ex τούτοις esse corruptum. πρὸς δὲ τούτοις τῆς τετράποδος λείας Flor. Reg. A. Aug. quod ex marg. ed. 2. recepit Casaub. In Reg. A. tamen prius aberat τῆς, sed mox ab eadem manu adjectum.
- Verf. 8. *Verf.* 8. παντοδαπῆς Vat. Flor. in quam formam alibi consentiunt codices nostri.

Cap.
LXXVI.

CAPVT LXXVI.

- Verf. 1. *Verf.* 1. Ἀπελλῆς δέ. Perperam Ἀπελλῆς μὲν Aug. & Reg. A. qui tamen mox recte cum aliis ὅς ἦν μὲν dant. — *Ibid.* ἀγαγεῖν scripsi cum Flor. Aug. Reg. A. Ex Vat. nil notatur: miror vero, si cum Bav. in διαγαγεῖν consentiat. In Bœcleri lectionibus Polybianis, per errorem, ἀγαγεῖν editis tribuitur, & διαγαγεῖν codici Augustano.
- Verf. 2. *Verf.* 2. Θετλαοὶ γάρ. Temere Θετλαοὶ μὲν γάρ ed. 2. seqq. cum Aug. & Reg. A. & mox tamen iidem ἐδόκον μὲν.
- Verf. 3. *Verf.* 3. πρὸς ταύτην. Perperam πρὸς caret Aug.

Verf.

Verf. 4. ἐπέτρεψε. Nescio, quo casu quove consilio *ἐπετρέπετο* in marginem ed. 2. irrepfit, quod nullus codex habet. — *Ibid. καταλύσεις.* Putaveram τὰς καταλύσεις, sed articulum nullus codex agnoscit. Verf. 4.

Verf. 6. πεπεισμένος cum Vrsino & Scaligero correxit Casaubonus. Sic & ora Reg. B. ἴσως, πεπεισμένος. Et Perottus: *sperans. πεπεισμ.* ed. 1. 2. cum insstis. — *Ibid. τῷ κατὰ βραχύ.* Sic omnes cap. 82, 2. *Verf. 6. λήσειν* recte edd. cum Bav. Corrupte δῆσιν Vat. Aug. Reg. A. Prorsus omisit hanc vocem Flor. sed vacuum reliquit spatium. — *Ibid. ἀγαγών. ἀναγαγών* ed. 1. operar. errore, & inde Reg. B. Verf. 6.

Verf. 7. πρότερον. Sic recte ed. Casaub. & seqq. Reg. B. Vat. Flor. Vrsin. Perperam ὕστερον ed. 1. 2. cum Bav. Aug. Reg. A. Totam ῥῆσιν, a verbis καὶ ταῦτα usque προσταττόμενον prætermisit Perottus. — *Ibid. συνεστρατευμένος καὶ τεθεαμένος.* Sic scripti omnes cum editis. Quod *συνεστρατευμένους τεθεαμένος* habet Vrsinus, ex ipsius conjectura est, quam nemo desideraverit. — *Ibid. ποιῆν Κλεομένει τὸ προσταττόμενον.* Sic recte edd. cum Bav. & Flor. nisi quod in hoc mendose Κλεομένη est pro Κλεομένει. Κλεομένην προσταττόμενον Aug. & Reg. A. sed in Reg. A. vera lectio ab eadem manu inter lineas indicatur. Κλεομένει προσταττόμενον (absque artic. τὸ) Vat. & Vrsin. Verf. 7.

Verf. 9. τῷ δ' Ἀπελλεῖ. τῷ δ' Ἀπελλῆ Vat. Flor. Aug. Reg. A. Verf. 9.

CAPVT LXXVII.

Verf. 1. ἐν ὑπαίθροις. Sic edd. cum Bav. In edit. Ernesti. tamen ἐν omisium errore operarum. Sed eandem præpositionem ignorant codices Vat. Flor. Aug. Reg. A. *Ibid. συνδιατριβ.* Temere διατριβ. ed. 1. Cap. LXXVII. Verf. 1.

Verf. 3. χάρις. Casaub. *venustas.* Commodius fortasse foret *suavitas.* — *Ibid. ἐπίφασις βασιλική καὶ δύναμις.* Vocabulum *δύναμις majestatem* interpretatus est Casaub. Verf. 3.

Verf. 3. Casaub. & in ora Basil. adnotavit *δύναμις auctoritas, majesticas*. Idem vocabulum Reiskius pro *facundia naturali, potentia in dicendo* accepit. Mihi, sicut *στρατηγητικὴ δύναμις ingenium imperatorium*, sic *βασιλικὴ δύναμις regium ingenium* esse videtur. Vide Adnot. ad I. 84, 6.

Verf. 4. *Verf. 4. ἄλλος ἀρμόσει καιρὸς μᾶλλον.* Vide lib. VII. c. 12 seqq.

Verf. 5. *Verf. 5. ἐν τῆς Ὀλυμπίας.* Sic & ora cod. Vossiani, conf. cap. 75, 8. *Ὀλυμπιάδος*, quod ed. 1. & 2. dabant cum mssis, Xylander in germanica versione pro *regione Olympiaca* five *agro Olympico* accepit.

Ibid. ἀναξεύξας τὴν ἐφ' Ἡραίας. Quod vulgo habent omnes *τὴν ἐπὶ Φαράϊαν*, statim eo nomine peccare mihi visum est, quod accusativus casus adhibetur, ubi genitivus requirebatur, ut in illo II. 54, 12. *προῆγε τὴν ἐφ' Ἡραίας καὶ Τελφούσης.* Itaque saltem *τὴν ἐπὶ Φαράϊας* fuerat scribendum. *Φαράϊα* autem nescio quid sit, nisi ager urbis, cui *Φαράϊ* nomen est. Sed sic ad *Φαράϊας* requirijvisus erat articulus, *τῆς Φαράϊας*. Præterea urbs *Pharæ* ita longe hinc abest in Achaia, ut nullo modo probabile mihi fuerit, hujus urbis mentionem nunc facere voluisse Polybium, ubi de itinere, Olympia Telphusas & Heræam instituto, agitur. Itaque, quum *Heræam petiisse Philippum* diserte mox dicat Polybius, hoc loco *τὴν ἐπὶ Φαράϊας* ex *τὴν ἐφ' Ἡραίας* corruptum putavi. Neque huic rationi obstat, quod mox ait, *primum Telphusam*, quæ tamen longius aberat ab Olympia, *pervenisse Philippum, & inde de-
num Heræam*, quæ propius Olympiam sita est. Nam Olympia in Arcadiam proficiscentibus, sive Heræam peterent, sive Telphusam, eadem via primum proficiscendum erat, donec extra Elidos fines pervenissent: eamque viam *τὴν ἐφ' Ἡραίας* vocat Polybius, quia Olympia Heræam recta ducebat. Sed priusquam Heræam perveniretur, declinabat inde alia via paulisper versus septemtrionem, Telphusam ducens: & consulto hanc urbem, cujus cives nuperime magno beneficio sibi devinxerat, (cap. 73, 2.)
prius

prius petiit Philippus, quam ipsam Heræam intraret, unde in Triphyliam erat invasurus. Ceterum video, ad defendendam quodammodo scripturam codicum, τὴν ἐπὶ Φηραίαν, provocari ad Strabonem posse, apud quem lib. VIII. p. 356 extr. & seq. hæc verba legimus: παρὰ δὲ τὴν Ὀλυμπίαν ἔστι καὶ ἡ Ἐπινα, [five Ἄρπινα,] δι' ἧς ῥεῖ ποταμὸς Παρθεύλας, ὡς εἰς Φηραίαν ἰόντων. Quamnam vero ibi Φηραίαν Geographus dicat, cum per se obscurum sit, tum magis etiam incertum fit ex eis quæ continuo ibi sequuntur: ἡ δὲ Φηραία ἔστι τῆς Ἀρκαδίας &c. Nam *Pheræam* quidem *Arcadiæ* nemo novit. Sed ob id ipsum, quod in utramque partem dubia res est, non ibo inficias, cautius me facturum fuisse, si codicum scripturam interim, dum certius quid proferatur, in contextu tenuissem. Quanta vero difficultate omnino prematur nostra notitia istarum regionum, & quam lubrico loco conjecturam aliquam meam interponere ausus sim, nunc demum maxime intelligo, postquam Elidis tabulam, a consummatissimo in Geographia antiqua viro Danvillio delineatam, conferre subiit cum ea, quæ nuper ductu doctissimi Auctoris Itinerum juvenis Anarcharfidis est descripta; quarum in altera idem ille *Parthenias* fluvius, quem Strabo loco citato commemorat, ubi *viæ* mentionem facit, quæ ab *Olympia* εἰς *Φηραίαν* ducit, velut a septemtrione versus *Olympiam* decurrens describitur, in altera a meridie & a parte e diametro opposita.

Ibid. Τέλφοσσαν, ut alibi, restitui ex scriptis libris, quibuscum consentiunt ed. 1. 2. Temere Τέλφοσσαν ed. Casaub. & seqq.

Ibid. βουλόμενος ταύτη ποιήσασθαι τὴν εἰς τὴν Τριφυλίαν εἰσβολήν. Habuerat brevius iter in Triphyliam ex Olympia; sed voluerat prius prædam, qua onustus erat exercitus, in amica regione partim in tuto deponere, partim dividere. Conf. cap. 78, 2. Simul eo consilio fortasse in Arcadiam rediit, ut securos redderet Eleos & Triphylis, tanquam nullum amplius periculum eis immineret.

- Verf. 5. Articulum τῆν, qui vulgo desiderabatur ad Τριφυλίαν, adjei cum Vat. Flor. Aug. Reg. A. In scripturam autem Τριφυλίαν cum aliis omnibus auctoribus consentiunt codices nostri Vat. & Flor. Ceteri partim Τριφυλίαν dant, partim Τρυφαλίαν. Τριφαλίαν h. l. Reg. A. & Perott. Τρυφαλίαν primum fuerat in Bav. sed id in Τριφαλίαν mutatum. Vicissim in Aug. primum Τριφαλ. videtur fuisse, sed id in Τρυφαλ. mutatum. Conf. V. 27, 4. XVIII. 25, 7. & XVIII. 30, 10.
- Verf. 6. *Verf. 6. Δωρίμαχος. Δωρίμαχος* Aug. Reg. A. constanter. — *Ibid. Φιλίδαν* Vat. Flor. Aug. Reg. A. Perottus. Φυλίδαν edd. cum Bav.
- Verf. 7. *Verf. 7. τοὺς Ταραντίνους. Tarentini*, levium equitum genus. conf. XL. 12 sq. De his consule Arcerium ad Aeliani Taët. p. 15. & quos ibi citat, in primis Suidam in Ἰππικῆ. Eorumdem ex Polybio meminit Livius XXXV. 28 sq. — *Ibid. βοηθῶν εἰς τὴν Τριφυλίαν. Τρυφαλίαν* h. l. dant codices omnes; sane nec ex Vat. hic notatur discrepantia ab editis. Sed in Flor. inter lineas vera lectio Τριφυλίαν indicatur, quam inde in contextum recepit alter Florentinus Laurentianus.
- Verf. 8. *Verf. 8. ἀπὸ Τριφύλου. Τριφύλου* recte dederunt Vat. Flor. Reg. A. Τριφάλου Bav. & Perott. sed in Bav. super est υ, quod tenuerunt editores & Reg. B. C. Eodem modo Aug. Τρυφάλου. — *Ibid. τοῦ τῶν Ἀρκάδος παίδων ἑνός.* Sic recte ed. 1. cum Bav. Consentit Pausanias X. 9. p. 819. οἱ τοῦ Ἀρκάδος παῖδες, Ἐλατος καὶ Ἀφείδας, καὶ Ἀζάν· ἐπὶ δὲ αὐτοῖς Τρίφυλος. Mendose Τριφύλου τῶν Ἀρκάδων παίδων ἑνός Vat. Flor. Reg. Τρυφάλου τοῦ τῶν Ἀρκάδων παίδων ἑνός Aug. Hinc Τρυφάλου τοῦ τῶν Ἀρκάδων παίδος, deleta voce ἑνός, ed. 2 & sqq. A tribus φύλοις in unum coalitis nomen Τριφυλίας Strabo repetit lib. VIII. p. 337. cujus originis etiam Stephanus Byz. meminit.

Ibid. εἰς τὸ Λιβυκὸν πέλαγος. τὸ Σικελικὸν πέλαγος Vers. 8.
 scribendum contendit Gronovius in Notis msstis ad I.
 37. 4.

Ibid. ἐσχατεύουσα τῆς Ἀρκαδίας ὡς πρὸς χειμερινὰς
 ὄψεις. Quod vulgo libri omnes habent τῆς Ἀχαιῶν,
 manifeste pugnat cum eis, quæ & satis liquido ceteroquin
 de *Triphylia* situ novimus, & quæ modo ipse docuit Poly-
 bius, cum *inter Elidem & Messeniam interjectam* ait. Itaque
 PALMERIO obtemperare non dubitavi, ad hunc locum
 monenti: Lege Ἀρκαδίας. Non enim attingit *Achaisiam*
 Triphylia, sed jacet ad occidentem hibernum *Arcadiæ*,
 Achaia ad septemtrionem. —

Vers. 9. Λέπρεον. Rectum casum τὸ Λέπρεον facit Vers. 9.
 Polybius, cap. 79 seq. sicut Strabo; ὁ Λέπρεος Pausanias. —
Ibid. Ὑπάναν. Ὑπαναν rescribe. Corrupte h. l. Ὑγία-
 ναν ed. 1. 2. cum Bav. & Ὑγίανναν Vat. Flor. Aug. Reg. A.
 & Perottus. Sed deinde cap. 79, 4. recte ed. 1. 2. cum
 codicibus omnibus Ὑπαναν, quod ita editum & ibi &
 h. l. oportebat. Ὑπάναν penacute & h. l. & deinde edidit
 Casaub. & seqq. minus accurate, nam cum accentu in an-
 tepenultima & apud Strabonem lib. VIII. p. 344. scribitur
 hoc nomen, & apud Stephanum, qui diferte ad Polybii
 librum hunc quartum provocat.

Ibid. Τυπανέας dederunt Vat. & Flor. cum h. l. tum
 cap. 79, 2. Et consentit Stephanus, apud quem Τυπανέας,
 πόλις Τριφυλίας. Conf. Casaub. ad Strab. VIII. 344. Τυ-
 πανέαν h. l. Aug. & Reg. A. Τυπαναίαις Vrsin. Conf. ad
 c. 78, 1.

Ibid. Πύργον. Πύργον h. l. Aug.

Ibid. Αἰπιὸν Vat. Flor. Aug. Reg. A. Et sic rursus
 Aug. cap. 80, 13. *Erion* utrobique Perottus. Collata
 scriptura codicum utroque loco, Αἰπιὸν verissimum judi-
 cari debuit. Nam quod ex cap. 80, 13. hoc loco Ἐπειδὴ
 reponendum Reiskius censuit, aliter fortasse judicaturus
 ille fuerat, si scivisset, unius codicis Bav. auctoritate ibi
 niti vulgatam lectionem. Quod enim simul ad Strabonem

Vers. 9.

VIII. ad Pansaniam, & ad Stephanum in Ἐπειοὶ provocat, qui docent, *Eleos* olim *Epeos*, Ἐπειοῦς, fuisse adpellatos, id quidem nullam vim habet ad nomen hujus oppidi Triphyliaë, de quo nunc agitur, stabiliendum.

Ibid. Βάλακκα, Στυλλάγγιον. Mendose ed. 1. 2. cum scriptis libris omnibus Βάλακκας, Τυλλάγγιον. Recte vero extremam literam prioris vocabuli ad initium alterius a Casaubono esse tractum, cum ex Stephano Byzantino, tum ex ipso Polybio cap. 80, 13. satis intelligitur. Sed cum & hoc loco & cap. 80, 13. codices ad unum omnes simplex dent λ, & duplex γλ, teneri hæc codicum Polybianorum scriptura Στυλλάγγιον debuit; atque ita rescriptum utroque loco velim, quamquam apud Stephanum Στυλλάγγιον, quod amplexus Casaubonus est, vulgo legatur.

Ibid. Φρύξαν. Sic edd. & mssti cap. 80, 13. & h. l. Vat. Flor. Aug. Reg. A. atque sic correxit h. l. Gronovius, cum ante eum ex Bav. Φρύξαν esset editum. Consentit Pausanias & Stephanus.

Vers. 10.

Vers. 10. Ἀλιφειραίων. — „Possit videri ab Ἀλιφειρα derivari Ἀλιφειραῖος. Sed Stephanus edit Ἀλιφειρεῦς, unde legendum h. l. Ἀλιφειρέων, quam lectionem confirmat etiam nostri cap. 78, 8. ubi Ἀλιφειρεῖς legitur.“ REISK. — Nihil variant codices; & nil impedit, quo minus utraque terminatio in usu esse potuerit.

Ibid. συντελοῦσαν (vel τελοῦσαν) ἐξ ἀρχῆς εἰς Ἀρκαδίαν καὶ Μεγαλόπολιν, quæ ab initio (vel, quæ olim) *Arcadia* ἔθ' *Megalopoli* attributa fuerat. Quod si servatum cupis οὔσαν, in quod consentiunt libri omnes, necessario deinde Ἀρκαδίαν καὶ Μεγαλόπολιν in Ἀρκαθίας καὶ Μεγαλοπόλεως vel καὶ Μεγαλοπολιτῶν mutari debet. Et Ἀρκαθίας quidem unus recentissimus Reg. B. habet; ceteri in eam, quam dixi scripturam, consentiunt, & καὶ Μεγαλόπολιν ipse etiam Reg. B. servavit: quæ ratio miror quo pacto probari Casaubono potuerit, qui & in græcis eam est secutus, ita scribens, οὔσαν ἐξ ἀρχῆς Ἀρκαθίας καὶ Μεγαλόπολιν, Ἀλλιάδου τοῦ Μεγαλοπολίτου

πολίτου &c. & latine hunc locum sic expressit: *urbem quoque Alipheræorum adjecerunt, quæ ab initio Arcadiæ attribuebatur: adjecere & Megalopolim, Alliada Megalopolitano, tempore tyrannidis suæ, tradentes* [tradente scribere voluit, quemadmodum correxit Gronovius] *in permutatione propter privatas quasdam causas ab eo cum Eleis instituta.* Quæ sententia quam & per se absurda sit, & reliquæ Peloponnesi historiciæ contraria, abunde cuilibet paulo attentiori doctiorive lectori patere dicerem, ni in ea adquiescentes recentiores omnes interpretes viderem. Vnus ipse ISAACVS CASAVBONVS, errorem postmodum intelligens, ad oram exempli suæ editionis adnotavit: „Scribe Μεγαλοπολιτῶν, ex emend. Ios. Merceri.“ — Sed, qui hoc in Notis editis ad h. l. retulit MERICVS CASAVBONVS, quænam vis esset istius emendationis, non magis, quam multa alia, quæ in schedis Isaaci patris invenit, percepisse se fatis prodidit, cum ad prædicta verba de suo ingenio hæc adjecit: „Versio igitur corrigenda: *quæ ab initio Arcadiæ attribuebatur; & Megalopolitanorum Alliada &c.*“ — At jam pridem ante H. Casaubonum genuinam Polybii sententiam, quam nos & in græcis restituumus, & in latina versione expressimus, præclare perspexerat germanicus Interpres, Xylander: *auch die Statt Aliphera, welche zuvor den Arcadiern und Megalopolitern hat zugehört.* Quæ sententia Livii confirmatur testimonio, lib. XXVIII. c. 8. *Alipheram (Philippus) Megalopolitis, quod suorum fuisse finium satis probabant, restituit.* Ex eodemque Livio XXXII. 5. & ex Pausania VIII. 26. p. 652. & c. 27. p. 654 sq. discimus, *Alipheram* (Ἀλιφείραν Pausanias scribit) *unam esse ex iis urbibus, quæ ad condendam Megalopolim ex concilio Arcadum fuerant contributæ.*

Ibid. Λυσιιάδου τοῦ Μεγαλοπολίτου. Cum vulgò Ἀλιιάδου legeretur, notavit ad h. l. GRONOVIVS: „Credo, pro Λυσιιάδου, cujus meminit lib. II. cap. 44. & 51. & Plutarchus Arato. In Legationibus quoque men-

Verf. 10.

tio fit *Lyfiadæ* legati, quo certius constat, Achaicum hoc nomen fuisse.“ GRONOV. — „Conjecturæ Gronovii favet ille Pausaniæ locus, p. 656. ubi tempora Megalopolis enarrans, duos tantum in ea urbe tyrannos ait fuisse, Aristodemum, & duabus ætatibus post, *Λυδιάδην*, Cleomeni æqualem.“ REISK. — De hoc viro & ejus nomine confer quæ notavimus ad II. 44, 5. nec dubitabis, puto, recte hunc locum esse a nobis emendatum.

Cap.
LXXVIII.

C A P V T LXXVIII.

Verf. 1.

Verf. 1. Φιλίδας. Sic Aug. Reg. A. & Bav. sed in hoc superscriptum υ, unde Φυλίδας edd. Conf. cap. 77, 6. Φαλαίδας nunc Vat. & Φαλαίδας Flor. — *Ibid.* Τυπανέαις h. l. solus Aug. sed in eo videtur primum fuisse Τυπανείαις. (Τυμπάνεια nomen hujus oppidi editur apud Ptolemæum.) Τυμπανίαις ed. 1. 2. cum Bav. Τυπανίαις h. l. ed. Casaub. & seqq. casu magis, puto, quam consilio: nam iidem cap. 77, 9. Τυπανείαν dant; cap. 79, 2. vero, τὰς Τυπανέας. Sed h. l. in Τυπανίαις consentiunt Reg. A. & Flor. Ex Vat. nulla ab ed. 2. discrepantiâ hic notatur. *Tyraneis morabatur*, Perott.

Verf. 2.

Verf. 2. Ἡραιέων. Ἡραίων ed. 2 & sqq. temere & invidis mssis. — *Ibid.* πρὸς τὴν Ἀλίφειραν. Ἀλίφουραν ed. 1. 2. & τὴν omittunt editiones omnes; utrumque contra codicum fidem.

Verf. 3.

Verf. 3. ἔχοντος πλείον ἢ δέκα σταδίων πρόσβασιν. Tringinta fere stadiorum itinere ascendendi per clivum in hoc oppidum, ait Pausanias VIII. 26.

Verf. 5.

Verf. 5. διότι τῶν μεγαλ. Suum restitui auctori. Temere ἔτι cum Reg. B. C. edidit Casaub. In διότι consentiunt veteres omnes codices cum ed. 1. 2. — *Ibid.* μεγαλομερεστάτων adoptavi ex Vat. & Flor. usitatum Polybio vocabulum. — *Ibid.* Verba καὶ τεχνικωτάτων ex Reg. B. C. primus edidit Casaubonus, & agnoscunt eadem codices Vat. Flor. & Vrsin.

Ibid.

Ibid. Ἐκατοδώρου. Ignotum alijs auctōribus *He-* Verf. 5.
catodori nomen. Ἐκατοδώρου ἔργον, *Hypatodori opus*
hoc Pausanias ait, lib. VIII. c. 26. p. 653. Eiusdemque ar-
 tificis alibi rursus idem meminit auctor. Floruit autem
 Hypatōdorus statuarius (Plinio teste lib. XXXIV. 8, 9.)
 Olympiade centesima secunda. *Sofstratum* ad Olymp. cxiv.
 refert idem Plinius ibidem. Eiusdem Pausanias meminit
 VI. 9.

Verf. 6. κατὰ πλείους τόπους cum Reg. B. C. correxit Verf. 6.
 Casaub. κατὰ πλείους τελείους τοπ. ed. 1. 2. cum vett.
 codd. — *Ibid.* τὰς τῶν μισθοφόρων ἐφεδρείας πρὸ τούτων.
 Habes hic rursus ἐφεδρείας, quæ præeunt, non sequuntur,
 ut III. 72, 7.

Verf. 7. πᾶσι προσέταξε προσβαίνειν. Caret tribus his Verf. 7.
 verbis ed. 1. cum Bav.

Verf. 10. ἀποδοθέντος δὲ τοῦ συνδήματος. Correxī Verf. 10.
hoc, monitus ab Vrsino, Reiskio, & Casaubono in ora
 Basil. Eodem modo Scaliger & cod. Voss. Vulgo omnes
 ἀποδοθέντος δέ.

CAPUT LXXIX.

Cap.
LXXIX.

Verf. 1. Τριφυλίαν Vat. Flor. ΤριΦαλίαν Reg. A. Verf. 1.
 ΤρυΦαλίαν edd. cum Bav. & Aug. Sic rursus verf. 5.

Verf. 2. Φιλίδας ed. 1. 2. Bav. Aug. Φιλίδας h. l. Vat. Verf. 2.
 Flor. Reg. A. Φυλίδας ed. Casaub. & seqq. Sic rursus c. 20,
 2 sqq. — *Ibid.* τὰς Τυπανέας ed. Casaub. & seqq. cum Vat.
 Flor. Aug. Reg. A. τὰς Τυμπανέας ed. 1. 2. cum Bav.

Ibid. τινὰς τῶν οἰκειῶν. οἰκιῶν correxit Scaliger,
 commode: domos nonnullas.

Verf. 3. ἐπίχειρα. τὰπίχειρα malueram, ut IV. 63, 2. Verf. 3.
 & VIII. 14, 5. Et post ταῦτα præsertim adjici debuit
 artic. τὰ. — *Ibid.* πάσχειν. παρασχεῖν Vat. Flor.

Verf. 4. Τυπανεᾶται. Τυμπανεᾶται ed. 1. 2. cum Bav. — Verf. 4.
Ibid. Ὑπάναν. Ὑπαναν rescribe, ut est in ed. 1. 2. con-
 sentientibus msstis. Vide ad c. 77, 9.

Verf. 5. In Φιαλεῖς consentiunt omnes. Conf. ad IV. 3, Verf. 5.
 5. & Steph. Byz. in Φιγαλέα. — *Ibid.* Πολεμάρχιον Vat.

Flor. Aug. Reg. A. Πολεμωρχεῖον Reg. B. De eo magistratu confer IV. 18, 2.

Verf. 6. *Verf. 6.* ἐν ταύτῃ τῇ πόλει recepi ex Flor. Consentit Perottus: *in ea urbe.* De prædonibus, qui Phigaleam confluerant, conf. IV. 3.

Verf. 8. *Verf. 8.* σΦᾶς αὐτοῦς. Temere σΦᾶς αὐτοῦς ed. 2. 3. 4.

Cap.
LXXX.

C A P V T LXXX.

Verf. 1. *Verf. 1.* Ἐπι δέ. Ἐπι δὴ Flor. — *Ibid.* Λεπρεᾶται. Vulgo omnes Λεπρεᾶται, acuto accentu, & sic fere constanter & in hoc & in aliis ejusdem formæ nominibus.

Verf. 2. *Verf. 2.* Φιλίδαν. vide ad c. 79. 2. — *Ibid.* καταπληξίμενοι. Temere καταπληξίμενοι ed. 1. 2.

Verf. 3. *Verf. 3.* Φιλίαν. Corrupte Φιλίαν Flor. Aug. Reg. A. — *Ibid.* αὐτοῦ δέ. Poterat teneri τοῦ δέ, in quod consentiunt libri. — *Ibid.* προάγοντος. προσάγοντος Flor. — *Ibid.* προσεπερβώθησαν. Temere & invitis exemplaribus προσεπερβώθησαν ed. 2. & seqq.

Verf. 4. *Verf. 4.* τῆς ἐαυτῶν πατρίδος. Perperam & contra codicum fidem τῆς τῶν ἐαυτῶν πατρ. ed. 2 & seqq. Plurima ejusmodi sphalmata ex Hervagiana editione in suam derivavit Casaubonus, quæ posteriores deinde pariter obsederunt editiones.

Verf. 5. *Verf. 5.* παρὰ τῶν Λαινεδαιμονίων. Caret τῶν ed. 1. cum Bav.

Verf. 6. 7. *Verf. 6.* οἰκίαν recte Casaub. cum Bav. & aliis. Temere οἰκίαν ed. 1. 2. Sic tamen & Aug. & Reg. A. — *Verf. 7.* ἐξαπέστελλε. ἐξαπέστελε Flor. — *Ibid.* ἐγχειρίζον. Sic recte ed. 1. 2. 3. cum Aug. puto & Vat. ἐγχειρίζοντας ed. 4. 5. non male, sed invitis msstis. Perperam ἐγχειρίζων Bav. Flor. Reg. A.

Verf. 9. *Verf. 9.* καταλαβών. μὴ καταλαβών δὲ Vrsin, nec vero id ex codice suo; sane nullus nostrorum particulam negantem agnoscit, qua perfacile caremus, — *Ibid.* κατατάχῃσιν cum Vrsino correxit Casaub. — *Ibid.* παραπεσόντες. παρεισπεσόντες maluerat Reiskius,

Verf.

Verf. 10. προστρατοπεδεύσας. προστρατοπεδ. ed. 2 Verf. 10.
& seqq. temere & invitis msstis.

Verf. 11. πλήν χειρῶν. πλήν χερῶν Vat. Flor. Verf. 11.

Verf. 13. In Φρίξαν h. l. consentiunt omnes. Conf. ad Verf. 13.
cap. 77, 9. — *Ibid.* Στυλλάγιον. Imo Στυλάγιον,
ut monui ad cap. 77, 9. In hoc enim cum ed. 1. & 2. co-
dices consentiunt omnes. Στυλλάγιον ed. Casaub. & seqq. —
Ibid. Αἰπίον. Vide ad c. 77, 9. — *Ibid.* Ἐπιτάλιον.
Stephanus: Ἐπιτάλιον, πόλις τῆς Τριφυλίας. Πολύβιος
τετάρτη.

Verf. 14. ποιησάμενος. Commodius videtur πε- Verf. 14.
ποιημένος, quod est in Flor.

Verf. 15. ἐπιμελητὴν ex Reg. B. adscivit Casaub. Verf. 16.
Sic autem dant & Vat. & Flor. Bene quidem græcum est,
nec a Polybii stylo alienum, ἀπολιπῶν ἐπὶ τῆς Τριφυλίας
Λαδικόν, reliquit Triphylia præsidem Ladicum; sed parti-
cula μὲν, quam inferit codex Bav. (quem in hoc fecutæ
sunt ed. 1. & 2.) non erat hujus loci; & fatis adparet, esse
hanc probabilem emendationem scripturæ magis corruptæ,
quam exhibent codices Aug. & Reg. A. Vocabulum au-
tem ἐπιμελητὴν, e quo ista scriptura detorta est, simillima
ratione usurpat scriptor noster III. 79. 4. X. 17, 10. Est
autem ἐπιμελητής, curator.

Ibid. Τριφυλίας. Codices Vat. & Flor. qui hucusque
constanter probam tenuerant scripturam, nunc & dehinc
in Τριφυλ. cum duplici λ aberrant. Ceteri codices &
editi libri suum morem servant. — *Ibid.* τὸν Ἀναρῶνα,
Sic cum accentu circumflexo nunc nomen hoc & editi ef-
ferunt & codices Bav. & Aug. Conf. a IV. 5, 10.

Verf. 16. διένειμε πᾶσαν. Perottus: prædam omnem Verf. 16.
inter milites distribuit. — *Ibid.* Ἡραίας. Ἡρείας sola
ed. Casaub. operarum errore.

CAPUT LXXXI.

Cap.
LXXXI.

Verf. 1. Χίλων tenui, editum ex Bav. Et est hoc an- Verf. 1.
tiquum nomen Spartanum. Articulum ὁ, temere vulgo

omissum, restitui ex msstis. — *Ibid.* αὐτῶ. αὐτῶ
Bav.

- Verf. 2. *Verf.* 2. τῶν ἀναδασμῶν. τὸν ἀναδασμὸν Flor.
- Verf. 3. *Verf.* 3. καὶ λαβῶν κοινανούς. Sic recte Vat. Flor. Aug. Reg. A. B. Verba καὶ λαβῶν perperam desunt ed. 1. & Bav. καὶ λαβῶν τοὺς κοινανούς ed. 2 seqq. temere & imperite inserto articulo.
- Verf. 4. *Verf.* 4. ὑπάρχον Vat. Flor. Aug. Reg. A.
- Verf. 5. *Verf.* 5. πάντα αὐτοῦ κατέσφαξε. Sic Casaub. in ora Basil. „scribe αὐτοῦ.“ & in versione latina, *in ipsa cōnatione*. Et Reiskius: αὐτοῦ, id est, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τόπου.“ — Vide III. 79. 9. III. 116, 11. IV. 35, 2. V. 76. 4. — *Ibid.* ἐπιδείσης ed. Casaub. & seqq. cum Reg. B. C. Flor. Vrsin. Mendose ἐπιθήσεις ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A.
- Verf. 7. *Verf.* 7. φιλῶν καὶ γειτόνων. Sic edd. ex Bav. & eodem modo Aug. & Reg. A. ex emend. In veteris scripturæ vestigiis latere videtur διὰ τινῶν κήπων γειτόνων, *per vicinos hortos sese subripiens*; quamquam scrupulum movere potest καὶ ante γειτόνων insertum. — *Ibid.* Tolle comma post ἀνοδίας.

Ibid. εἰς τὴν ἐν τῇ Τριπόλει προσαγορευομένην Πελλήνην. Πελλήνην ed. 1. 2. cum Bav. Aug. Reg. A. B. nec ex Vat. discrepantia adfertur. Πελλήνην cum Vrsino edidit Casaub. & sqq. [neque] ex Flor. notatur varietas. Perinde esse videtur. Alia Pellene Achaiae fuit, cujus meminit Polyb. II. 41, 8. & II. 52, 2. Haec, Laconiae, dorica dialecto alias ἢ Πελάνα dicta, Pausan. III. 20. & Πελάνα Strab. VIII. p. 386. (ubi vide, an recte in plurali efferatur τὰ Πέλανα) *castellum*, vel *locus munitus*, χωρίον ὡς πρὸς τὴν Μεγαλοπολίτιν νεῦον, *versus Metalopolitidem vergens*, ut Strabo ait. Hujus rursus mentionem Polybius facit XVI. 37, 5. Cognominatam autem hanc ait a regione, in qua sita est, τὴν ἐν Τριπόλει Πελλήνην. Tripolin autem istam, ut jam Reiskius monuit, Livius docet XXXV. 27. fuisse regionem *Laconici agri, qui proximus finem Megalopolitarum est*; quod mire convenit cum situ, quem

itti

isti oppido tribui a Strabone vidimus. Quare cum Cellarius Geogr. Antiq. II. 13. p. 1205. nulli, præter Livium, auctori memoratam istam *Tripolim Laconicam* ait, adji-
cienda ibi fuerit Polybii auctoritas ex hoc, in quo versa-
mur, loco.

Vers. 8. πράττειν δ' ὅμως ἡναγν. ed. Casaub. & seqq. ex *Vers. 8.*
Reg. B. cum Vat. & Flor. καὶ πράττειν ἡναγν. ed. 1. 2. Bav.
Aug. Reg. A.

Vers. 11. τὸ τῶν Μεγαλοπολιτῶν Ἀθήναιον. Cf. cap. *Vers. 11.*
37, 6. & cap. 60, 3.

Vers. 12. ἔχοντες. Nil opus est σχόντες corrigere cum *Vers. 12.*
Reisk. Vide ad I. 1, 1. — *Ibid.* ἀπ' αὐτῆς. Cum
vulgo omnes αὐτῆς absque propositione darent, Reiskius
ἐξ αὐτῆς vel ἀπ' αὐτῆς scribere iussit. Quod ni placet,
vide an αἰθῆς magis arrideat. Sane non ferendum vide-
tur vulgatum.

Vers. 13. πόνων. Reiskius, Φόνων probans, quod Ca- *Vers. 13.*
saubonus in ora Basil. adnotaverat, provocat ad Polyb. VI.
46, 9.

Vers. 14. ὑπὸ πολλῶν Vat. Flor. Aug. Reg. A. — *Ibid.* *Vers. 14.*
ἀ νῦν δὴ ὑφ' ἡμῶν. Reiskii hæc est conjectura, quam
adoptavi. Codicum scripturam in scholio infra Contextu
indicavi. Superest, ut vulgatam inde a Casaubono scri-
pturam, quæ Casauboni debetur ingenio, adponam. Ea
igitur sic habet: παρὰ πολλῶν εἰρηται· τὰ δ' ἐναργέστατα,
(αὐτὰ δ' ἐστίν, ἀφ' οὗ Κλεομένης ὀλοσχερῶς κατέλυσε τὸ
πάτριον πολίτευμα) νῦν ὑφ' ἡμῶν ῥηθήσεται &c.

CAPVT LXXXII.

Cap.
LXXXII.

Vers. 1. ἀναζεύξας ἐν τῆς. ἀναζευξ. διὰ τῆς ed. I. cum *Vers. 1. 2.*
Bav. — *Ibid.* διὰ τῆς Τεγέας. Deest τῆς Flor. Aug.
Reg. A. Τεγάας habent Vat. Flor. Aug. Reg. A. —

Vers. 2. τῶ πατὰ βραχύ. τῶ deletum voluit Vrsin. Sed
vide cap. 76, 6.

Vers. 3. σύστασιν. Mendose σνάσιν Aug. Reg. A. — *Vers. 3.*
Ibid. τοιῶδέ τι. Caret τι Aug. — *Ibid.* ἐπεσπάσατο.

ἐπεσπάτο ed. 1. operarum errore, nec id ex ἐπεσπᾶτο corruptum, ut Reiskius putavit. Sane in ἐπεσπάσατο consentiunt veteres libri. — *Ibid.* ἐαυτοῦ Φιλίαν. Temere ἐαυτῶν Φιλίαν ed. 1. 2.

Verf. 6. 7. *Verf. 6.* In ἀρχαιρεσίων (quod a nominativo τὰ ἀρχαιρέσια formatur) consentiunt libri, licet iidem omnes mox *vers. 7.* τῆς ἀρχαιρεσίας dent. Vtrumque recte. — *Verf. 7.* ποιούμενον recte edd. cum Bav. puto & Vat. & Flor. ποιούμενος ex cod. Peiresc. citavit Valefius, nec tamen probavit ipse. ποιούμενοι Aug. & Reg. A. sed in hoc superfer. litera ν.

Verf. 8. *Verf. 8.* οἷς δ' ἀνατεινόμενος ex conjectura correxit Casaubonus. οἱ δ' ἀνατεινόμενοι ed. 1. 2. cum Bav. Aug. & Reg. A. sed in hoc inter lineas eadem manu indicatur vera scriptura, eadem quam dedit Casaub. τοὺς δ' ἀνατεινόμενος cum Flor. habent Reg. B. C. Ex Vat. nil notatur. — *Ibid.* Φαρμάα recte edd. ex Bav. Φαρμάα Vat. Flor. Aug. Reg. A. Φαρέα cod. Peiresc.

Cap.
LXXXIII.

C A P V T LXXXIII.

Verf. 1 sqq. *Verf. 1.* Τείχος. Confer IV. 59, 4sq. — *Verf. 2.* σπεύδων δέ. δὴ Flor. Aug. Reg. A. — *Ibid.* προσεστρατοπέδουσε. Sic codd. omnes. Temere προεστρατ. edd. errore ex ed. 1. propagato. — *Verf. 4.* οὐ πλείω. οὐ πλείον ed. 1. 2. cum Bav. — *Verf. 5.* περιβαλλόμενος. περιβαλλόμενος Flor. Aug.

Cap.
LXXXIV.

C A P V T LXXXIV.

Verf. 1. *Verf. 1.* καθεστᾶσθαι cum Reg. B. correxit Casaub. κατεστ. ed. 1. 2. consentientibus vett. libris. — *Ibid.* ἀποσπάσαι ex msstis restitui, quibus invitis ἀποσπᾶσθαι erat editum. — *Ibid.* πρὸς αὐτούς. Temere πρὸς Αἰτωλοῦς unus Aug.

Verf. 2. 3. *Verf. 2.* Ἀμφίθαμος &c. Conf. cap. 75. — *Verf. 3.* Φάσικων εἶναι δυνατός. δυνατός εἶναι cod. Peiresc. & caret Φάσικων.

Verf.

Vers. 5. πράγμασι, quod Bav. in contextu habet, Vers. 5.
per se quidem neutiquam alienum est; sed videtur utique
ex conjectura docti librarii esse, qui corruptam exempla-
ris scripturam in ora libri adscripsit. Verisimilius est au-
tem, ex πολιτεύμασι vel πολιτεΐαις corruptum esse
πολέμοις; & his vocabulis simili in re utitur Polybius,
IV. 25, 7. V. 9, 9. XXII. 27, 7. &c. πολιτεύμασι habet
ora cod. Vossiani.

Vers. 6. διακούσαντες τούτων, &c. — „Forſan οἱ μὲν Vers. 6.
Ἠλεῖοι, διακούσαντες, τούτων οὐδενὶ προσέσχου. “REISK. —
Ibid. εἶναι δοκούντων. δοκούντων εἶναι ed. 1. cum Bav.

Vers. 7. πρὸς τοὺς Μακεδόνας. *Dele articulum*, quem Vers. 7.
ignorant veteres codices, temere insertum ab editori-
bus. — *Ibid.* ἀληθῶς. ἀληθινῶς Flor.

Vers. 8. κατ' ἰδίαν λαβόντας. λαμβάνοντας cod. Pei- Vers. 8.
resc. — *Ibid.* ἐπιτρέψαι. De verbo ἐπιτρέβειν, quod
significat *cautes terere alicui, vellicare, sollicitare, instigare*
aliquem dixi ad Appiani Punic. cap. 50. Adnot. p. 417 sq.
& in Emendationibus in Suidam p. 39 seqq. ἐπιστρέψαι
scribere jussit Vrfinus, quod in ora Basil. probavit
Casaub.

CAPVT LXXXV.

Cap.
LXXXV.

Vers. 2. προσεπέιπε recte edd. ex Bav. προσέπιπτε Vers. 2 sqq.
Vat. Flor. προσεῖπε Aug. Reg. A. sed utrobique in marg.
eadem manu γρ'. προσεπέιπε. — *Vers. 3.* ὑμᾶς. ἡμᾶς'
Aug. Reg. A. — *Ibid.* κρινεῖ. κρινεῖ ed. 1. 2. cum Bav. —
Vers. 4. μηδενὶ τῶν λεγομ. μηδέν Aug.

CAPVT LXXXVI.

Cap.
LXXXVI.

Vers. 1. ἐξετάσειν. ἐξετάζειν Flor. sed superscr. σ. — Vers. 1 sqq.
Vers. 2. συγκύρημα. συγκήρυγμα Aug. — *Vers. 8.* Ἀπελ-
λῆν. Ἀπελλῆ Vat. Flor. Aug. Reg. A. — *Ibid.* λοξότε-
ρον. λοξώτερον Bav. & inde ed. 1, 2. sed in Bav. super-
script. ο breve.

CAPVT LXXXVII.

Cap.
LXXXVII.
Vers. 1 sqq.

Vers. 1. τὸν Ταυρ. Caret τὸν ed. 1. invitis msstis, —
Ibid. διέβριλλεν. διέβριλλον ed. Casaub. operar. errore. —
Vers. 2. τοῖς ἐν Πελοπονν. Temere & invitis msstis ἐν
τοῖς ἐν Πελοπονν. edd. — *Vers.* 5. ἐπὶ τῆς Θεραπ. Per-
peram ἐκ τῆς Θεραπ. Aug. Reg. A. — *Ibid.* δι' αὐτοῦ. δι'
αὐτοῦ Bav. — *Vers.* 7. διέταξε. Mendose διεξέταξε
Aug. Reg. A. Iidemque χαρίζεσθαι dant pro χερρίζ. —
Vers. 9. Μεγαλέαν recepi ex Vat. Flor. Aug. Reg. A. Με-
γακλέα h. l. Bav. Μεγαλέαν edd. — *Ibid.* δι' αὐτοῦ. δι'
αὐτοῦ Bav. — *Vers.* 10. ὁ δὲ. ὁ δὲ ed. 4. & 5. opera-
rum errore. — *Ibid.* Ἄρατον αὐτῶ. αὐτῶ Bav.

ADNOTATIONES

A D

POLYBII HISTORIARVM

LIBRVM V.

TITVLVS huic Libro in Bav. nullus est præfixus. In Lib. V.
 Vat. & Flor. Πολυβίου λόγος έ. In Aug. & Reg. A.
 Πολυβίου Ιστοριῶν λόγος πέμπτος. Ad rationem tituli,
 qui in Bav. libro primo præfixus est, Obsopœus edidit
 Πολυβίου Μεγαλοπολίτου Ιστοριῶν πέμπτη. idque ex Reg. B.
 (qui tenuit ex ed. Obsop.) restituit Casaubonus, postquam
 pro πέμπτη in ed. 2. fuerat λόγος έ.

CAPVT I.

Cap. I.

Vers. 1. τότε τὸ τῶν Ἀχαιῶν ἔθνος. Vrsini ista emen- Vers. 1.
 datio confirmatur ex IV. 37, 2. De Synchronismo con-
 sule ibidem totum caput.

Vers. 2. Ἐπήρατος. Conf. IV. 82, 8. — *Ibid.* Δορί- Vers. 2.
 μαχος. IV. 67, 1.

Vers. 3. ἐνήρχετο. conf. vs. 5. Perperam h. l. ἀνήρ- Vers. 3.
 χετο Flor.

Vers. 5. τὸ λόγῳ διεξάγειν recte Casaub. cum Vrsini. Vers. 5.
 Vat. & Flor. τῷ λόγῳ διεξ. ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A. B.

Vers. 7. τοὺς μὲν περὶ Ἄρατον. Frequentius quidem Vers. 7.
 in illa dictione adjicitur articulus. Sed & alibi passim eum
 ignorant libri omnes, veluti IV. 35, 5. V. 5, 4. VII. 2, 3
 & 5. &c. Quare nec hoc loco erat invitis libris obtru-
 dendus. — *Ibid.* ἀπρακτον ὄντα τῇ φύσει. Φύσει, ab-
 que articulo, dat ed. 1. non male per se, sed contra codi-
 cum fidem. τῇ φύσει est sua natura. cf. V. 39, 6.

Vers. 8. Λεόντιον. Vide IV. 87, 8sq. & V. 2, 8. Vers. 8

Vers.

Verf. 11.

Verf. 11. εἰς τὴν πρώτην ἀναζυγὴν, *pro prima expeditione.* Casaubonus: *quo die primum castra Rex moveret.* At jam tribus abhinc mensibus ex Macedonia cum exercitu aderat, & jam satis juverat Achæos. — *Ibid.* τριμήνου revocavi ex ed. 1. consentiente Bav. & Flor. Sic XV. 18, 6. σιτομετρῆσαι τὴν δύναμιν τριμήνου. τριμηναίου h. l. edit. 2 & seqq. cum Reg. A. nescio an & Vat. e quo nulla notatur discrepantia. — *Ibid.* σίτου προθεῖναι μυριάδα. Intellige μεδίμνων, ut V. 89, 7 sq. (ubi conf. vers. 1. & 4. & adde XXVIII. 2, 5.) Quod genus ellipseos non intactum præterit Lambertus Bosius. Si verum est μυριάδας, quod h. l. cum Vat. Flor. & Vrfino habet Reg. A. exciderit necesse est numeralis nota.

Cap. II.

C A P V T II.

Verf. 1 sqq.

Verf. 1. βουλευομένῳ. βουλομένῳ ed. 1. 2. invitissimis. — *Verf. 2.* μόνως ex conject. edidit Casaub. quam confirmant Vat. & Flor. μόνος ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A. B. — *Verf. 3.* ὁ πόλεμος ἦν αὐτῶ. Sic Casaub. cum Vrfin. Vat. Flor. Aug. Reg. A. ἦν ὁ πολ. αὐτῶ ed. 1. 2. cum Bav.

Verf. 4.

Verf. 4. τὰς τε τῶν Αχ. τε caret ed. 1. operar. errore. — *Ibid.* Λέχαιον correxit Ernestus. Ante eum h. l. omnes Λέχεον edd. & mssti. Sed in diversa abibant V. 15, 9. & 25, 4. — *Ibid.* ποιούμενος. ποιουμένας Flor. Aug. Reg. A.

Verf. 5.

Verf. 5. δοιμώτατοι γε καὶ γενναίωτατοι. Cur γε servaverim, quod temere Hervagius posuit, jam ipse nescio. Rescribe τε ex Bav. quod & ed. 1. & cum ea Reg. B. habet. Monuit etiam Reiskius.

Verf. 6.

Verf. 6. οἶους Ἡσίδοι, &c. In superstitionibus Hesiodi carminibus versus iste non legitur. — *Ibid.* κευκαρηότας. Tenui hoc, ab Ernesto emendatum, quod confirmant Vat. Flor. Suidas & Vrb. Habet enim *Codex vrbinas* in ora scriptam hanc sententiam. κευκαρηότας erat in ed. 1. 2. cum Bav. Aug. Reg. A. B. quod in κευκαρηότας cum Scali-

gero

gero mutavit Casaubonus. Ad quem locum monuit REISKIVS: „ex *νεχαρχίας*, quod est in edit. Hagen. effici debuisse *νεχαρχήσας*, quemadmodum legi vult Davifius ad Maximi Tyrii Orat. XXXV. p. 411. ubi observat, hunc Polybii locum apud Suidam in voc. *Δαίταξ* afferri. [quod ad Suidam non adnotaverat Küsterus.] Sæpe H & K in codd. msstis ita similibus modis exarantur, ut difficile sit eas literas inter se distinguere.“ — *Ibid.* ἤντεcepi ex Vat. Flor. Urb. & Suida. Habet & Reg. A. in marg. qui in contextu dat ἤγε, sicut Bav. & Aug. & ex his ed. 1. 2. Ex ἤγε vero, ἤεγε cum Scal. fecit Casaubonus.

Versf. 6.

Versf. 7. τῶ Κορίνθῳ dederunt Vat. Flor. Aug. Reg. A. *Versf. 7.* Teneri & τῆ potuerat, ut cap. 18, 1. & alibi. Vide ad IV. 67, 8.

Versf. 8. παραγίνηται dederunt Vat. & Flor. γίνηται *Versf. 8.* edd. cum aliis.

Versf. 10. πρὸς αὐτὴν τὴν χρεῖαν. Sic ed. 2 & seqq. *Versf. 10.* cum Aug. & Reg. A. αὐτὴν abest ab ed. 1. & Bav. Vat. Flor.

Versf. 11. ταῖς εἰρεσίαις κατηρτισμένων. Vide ad I. *Versf. 11.* 25, 3. — *Ibid.* μισοφόρος. Levem operarum errorem facile corrigit Lector, & μισοφόρους reponet.

CAPUT III.

Cap. III.

Versf. 1. Νεουρήτων. Νεουρήτες sunt, puto, νεήλυδες *Versf. 1.* vel νεοσύλλογοι Κρήτες, tyrones Cretenses, vel Cretenses recens conducti. conf. V. 65, 7. & 79, 10. — *Ibid.* Κυλήνην ed. Casaub. & seqq. consentientibus Vat. Flor. Aug. Reg. A. & Steph. Byz. Eleorum navale. Κυλήνην ed. 1. 2. cum Bav. In ora cod. Aug. antiqua manu scriptum hoc scholion: Κυλήνη, ἢ νῦν Κλαρίνται. de terminatione tamen dubius sum, sit ne ται, τη, an τα, sed videtur esse ται. Chiarenza hodie nomen esse, satis constat.

Versf. 2. ἐν τῇ τῶν Δυμκίων πόλει. Ora codicis Aug. *Versf. 2.* antiqua manu, sed neglectis admodum & intricatis calami ductibus: Δύμη πόλις, νῦν Ἑρμαιοῦ λεγομένη Ἀχάϊας. si modo

- Verf. 2.** modo Ἑρμῆιον est, quod ita equidem lego, nec aliud quid extricare possum. At de Hermæo, id est, Mercurii templo, in hac regione Pausanias quidem, ubi de Dyme agit, lib. VII. c. 17. nihil meminit. Ex Pausania suspicari quodammodo possis Ἡρακλεῖον, sed hoc alienum est a codicis scriptura. — *Ibid.* προΦυλακῆς. Φυλακῆς ed. 1. & Reg. B. invitis vett. codd.
- Verf. 3.** *Verf.* 3. τοῖς Μεσσηνίοις. conf. cap. 4. 4 sq. — *Ibid.* Ἀναρνώσι. Sic Aug. Ceteri vulgo Ἀναρνώσι. — *Ibid.* Σκερδολαΐδα. Conf. ad IV. 29, 7. — *Ibid.* τὰ παρ' αὐτοῖς πλοῖα. Sic nunc quidem omnes. Forfan tamen παρ' αὐτῶν scripsit Polybius. Vide ad II. 10, 3. & ad III. 9, 2. — *Ibid.* ΚεΦαλληνίαν duplicata litera λ constanter ed. Casaub. & seqq. cum Vat. Flor. Aug. Reg. A. Simplicem λ cum Bav. habent ed. 1. & 2. — *Ibid.* Πρόννους recepi ex Vat. Flor. Aug. Reg. A. Conf. viros doctos ad Thucyd. II. 30. ubi plura de Cephallenia insula ejusque oppidis.
- Verf. 4.** *Verf.* 4. τὴν τῶν Παλαιέων πόλιν. Sic edd. cum Bav. Aug. Reg. A. B. Παλαιῶν Vat. & Flor. quod ex Παλεῶν vel Παλέων corruptum videri poterat; cui convenit Παλῆς vel Παλεῖς apud Thucydidem I. 27. & II. 30. ubi vide, quæ monita sunt ab Interpretibus. Sed in Παλαιέων consentiunt codices Polybiani omnes V. 5, 1. & rursus omnes in Παλαιεῖς cap. 16, 6. & c. 17, 5. Ad hunc vero locum in ora codicis Vaticanæ est scholion a primi librarii manu, hujusmodi: Παλοῦς, πόλις ΚεΦαλληνίας. Παλαιεὺς ὁ πολίτης. Θουκυδίδης. Μεγαρέων ἐδεήθησαν, ναῦς σφίσι ξυμπροπέμψειν. Οἱ δὲ παρεσκευάζοντο ὄντω ναυσὶ ξυμπλεῖν, καὶ Παλεῖς ΚεΦαλήνων τέσσαρσι. Sic nempe fere Thucyd. I. 27. Ibi vero Scholiastes nomen urbis ἢ Πάλη perhibet. Sed ὁ Παλοῦς, τοῦ Παλοῦτος, ipse Polybius formavit, cap. 5, 10.
- Verf. 5.** *Verf.* 5. συνορμήσαι. συνορμήσας ed. 1. 2. invitis vett. libris.
- Verf. 7.** *Verf.* 7. Αἰταλῶν. Corrupte αἰ τῶν Vat. & αὐτῶν Flor.

Verf. 8. παρασκευάση μὲν Casaub. cum Vrsin. Vat. Flor. Reg. B. Carent μὲν ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A. — *Ibid.* παρασκευάση δὲ καὶ. Particulam καὶ, temere omisissam in editis, adjeci cum Bav. Aug. Reg. A. Videntur tamen eadem ignorare Vat. & Flor. e quibus nil notatur in schedis. — *Ibid.* τῆς τῶν πολεμίων. Carent τῶν Vat. & Flor.

Verf. 8.

CAPVT IV.

Cap. IV.

Verf. 1. τῆς τῶν πολεμίων. Caret τῶν Flor. In Nota marginali ad initium Cap. IV. pro *Palantem*, *Paluntem* scriptum oportebat.

Verf. 1.

Verf. 2. αὐτῆς ὑπαρχ. αὐτοῖς ed. 1. 2. invitis msstis. *Ibid.* τὸν πρὸς τὴν Ζακ. τὸ πρὸς τ. Z. Vat. Flor.

Verf. 2.

Verf. 3. βασιλεὺς caret Flor. — *Ibid.* Σκερδιλαΐδου. *Verf. 3.* Σκερδιλαΐδα ed. Casaub. & seqq. invitis omnibus exemplaribus. — *Ibid.* τοὺς γὰρ πλείστους ἐκαλύθη πέμψαι. Nec per se placet τοὺς πλείστους, nec congruit cum IV. 29, 7. ubi inter leges foederis cum Scerdilaida commemoratur, ut ille *triginta lembis* bellum gereret. Ergo *dimidium* nunc domi manserat, non *major pars*. Itaque τοὺς πάντας, omnes, aut τοὺς πλείους, plures, (nempe, *quam quindecim*,) scriptum oportuit.

Ibid. περὶ τοὺς κατὰ τὴν Ἰλλυρίδα δυνάστας. Sic etiam Scaliger correxit, deleto tam vocab. τόπους, quod in contextu habet editio Basil. quam vocab. πόλιν, quod ibi est in margine. Ex duplici codicum lectione, quam in scholio infra contextum retuli, Reiskius, cum earum alteram ex edit. 1. alteram ex Bæcleri collatione codicis Augustani cognosset, (nam editio Basileensis ei non erat ad manus) colligendum putavit, in quibusdam codicibus olim fuisse περὶ τοὺς κατὰ τὴν Ἰλλυρίδα τόπους καὶ δυνάστας, in aliis περὶ τὰς κατὰ τὴν Ἰλλυρίδα πόλεις καὶ δυνάστας. Quod vero in ed. Casaub. & seqq. vulgo legitur περὶ τοὺς τῶν κατὰ τὴν Ἰλλυρίδα τόπων δυνάστας, ex unius Casauboni ingenio est profectum.

Verf. 5.

Verf. 5. Τῆς γὰρ τῶν Φιαλέων πόλεως ἐξαιρεθείσης. Sic ed. Casaub. & seqq. Φυγαλαίων ed. 1. 2. ex Bav. sed in ora ejusdem cod. notatur eadem manu γρ'. Φιαλέων, & sic est in Vat. Flor. Aug. Reg. A. & Vrsini codice. De nomine conf. Adnot. ad IV. 3, 5. De re vide IV. 31, 1. & 79, 5 fqq. — *Ibid.* μετῆχον Casaub. cum Vrsin. Vat. Flor. Reg. B. κατῆχον ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A.

Verf. 6.

Verf. 6. κατὰ τοὺς ἀρμόζοντας τόπους. Articulus τοὺς abest a sola ed. Casaub. errore operarum. — *Ibid.* προσῆγε τὰς μηχανάς. προῆγε ed. 1. 2. 3. invitis msstis. In ora Basil. dubitanter Casaubonus quæfiverat, *an* προσῆγε? Id Gronov. in contextum recepit. Sic autem vett. codices omnes.

Verf. 10.

Verf. 10. τρεῖς ἐξῆς τοὺς νεανίσκους. Et ipsa sententia, & grammatica ratio, τρεῖς in τρεῖς mutare jussit. Articulum τοὺς communi consensu veteres codices agnoscunt omnes. — *Ibid.* ὑπερβάντας τὸ πτώμα. Ex Reg. B. hoc adoptavit Casaub. Consentiant autem in idem Vat. & Flor. τῷ πτώματι ed. 1. 2. cum aliis.

Verf. 11.

Verf. 11. προδιεφθαρνότες. Præcedens punctum majus & inferius, cum minori & inferiori est permutandum. καὶ προδιεφθ. legendum suspicatus est Reiskius. Mihi versu seq. potius inferenda præpositio videtur. Conf. mox ad verf. 12. — *Ibid.* τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν κατὰ μέρος ἡγεμόνων. Sic Vat. Flor. Aug. Reg. A. τοὺς κατὰ μέρος ἐπιφ. τῶν ἡγεμ. ed. 1. 2. cum Bav. Hinc Casaub. ex ingenio edidit κατὰ μέρος τοὺς ἐπιφ. τῶν ἡγεμ.

Verf. 12.

Verf. 12. τέλος ἐξέπεσον. Si versu superiori, posito cum cod. Bav. puncto minori post ἡγεμόνων, verba ἐθελοκακοῦντες δὲ referreinus ad hæc τέλος ἐξέπεσον, non opus esset h. l. conjunctione. Sed videntur utique illa ἐθελοκακοῦντες δὲ arctius cohærere cum eis, quæ præcedunt, προδιεφθαρνότες μὲν. Si quis tamen contendat, trahi nihilominus illam præpositionem δὲ pariter ad sequentia posse, non pertinaciter equidem repugnem. — *Ibid.* πολλάς πληγὰς, πολλάς carent Aug. Reg. A. — *Ibid.* εὐχερῶς.

Temere

Temere & invitis exemplaribus εὐκαίρως dant edd. errore ex ed. I. propagato.

CAPVT V.

Cap. V.

Verf. 1. Δορίμαχος. Δόριχος sola ed. Casaub. operarum errore. — *Ibid* ἐπεποίητο Vat. Flor. Aug. Reg. A. Verf. 1.

Verf. 2. καὶ παρὰ Μεσσην. Caret h. l. παρὰ ed. I. cum Bav. — *Ibid.* ἀποστῆσαι Vat. Flor. Aug. Reg. A. Conf. V. 76, 7. ἀποσπᾶσαι ex superioribus temere huc tractum videtur. — *Ibid.* εἰς τὴν Μακεδ. Articulum τὴν, qui abest vulgo, dederunt Vat. & Flor. Verf. 2.

Verf. 3. στάσιν ἐχόντων idem valet quod ἐπεχόντων *Verf. 3.* *Verf. 6.* Conf. ad I. 48, 2. — *Verf. 4.* διὸ οἱ περί. Sic recte Flor. Et Perott. *quamobrem.* Miror nil adnotatum ex Vat.

Verf. 5. τὴν αὐτῶν ὑποθ. αὐτῶν Bav. τὴν αὐτὴν ὑποθ. *Verf. 5.* Scalig. — *Ibid.* θερείαν. θερίαν Aug. Reg. A. *Verf. 7.* κατασυροῦσι καὶ πορθήσουσι. Sic etiam correctum in Scalligeri libro. Servari autem fortasse poterat codicum lectio, κατασύρουσι καὶ πορθοῦσι.

Verf. 8. λυμαινόμενοι. Videtur hoc verbum desiderare *Verf. 8.* nomen in accusativo casu, sicut cap. 2, 8. & constanter aliàs. Potuit autem a nomine ὁ λυμεών, *perditor, vastator, pestis*, verbum λυμεωνεύεσθαι, id est, *perniciem, noxam moliri*, formare Polybius. — *Ibid.* καὶ τὰ τριαῦτα. τὰ carent Flor. & Aug.

Verf. 10. ἐκ τοῦ περὶ τὸν Παλοῦντα διαβουλλίου, ex ipsa *Verf. 10.* hac consultatione ad Paluntem habita. De nomine vide ad cap. 3, 4. In ora codicis Vossiani, pro περὶ τὸν Παλοῦντα, notatur, Ἰσως, περὶ τὸν Ἀπελλῆν.

Verf. 11. παρῆν δευτεροῦς &c. Sic ed. I. cum Bav. *Verf. 11.* Vat. Flor. Reg. A. B.

Verf. 12. εὐτρεπισάμενος δὲ τὰ περὶ τὸν Διόρυκτον. *Pa-* *Verf. 12.* *ratis omnibus, quæ ad transfretandas aves pertinebant.* — „Διόρυκτος appellabatur *canalis manu factus*, per quem Leucas, olim peninsula, mutata fuit in insulam. vide Strabon,

Verf. 12. p. 693. [lib. X. p. 451 sq. ed. Casaub.] & ibi Casaubonum. Quod autem *δικουμίσας* ait, id non de navibus, super phalangibus seu cylindris ligneis per ficcum traductis, accipi debet, sed de tractis helcio per undas. Insignis est & egregie ad nostrum hunc locum declarandum facit ille Iulii Hygini locus apud Solipatrum grammaticum p. 108. edit. Putschii, cujus indicium Casaubono debeo. *Ab Actio navigantes stadia XL*, ait, *veniunt ad Isthmum Leucadiensium: ibi solent iteris* (hujus enim formationis antiquæ pro usitatiorē *itineris* stabilindæ causa grammaticus hunc Hygini locum adducit) *minuendi causa remulco, quem Græci πάλυωνα dicunt, navem traducere*. Quod ait, *iteris minuendi causa*, hoc sibi vult, ne cogere totam insulam Leucada circumnavigare. Idem auctor ibidem, quod Noster *Διόρυκτον* vocat, *Traductionem* appellat. Livius XXXIII. 17. *Leucadia, nunc insula, & vadoso freto, quod perfossum manu est, ab Acarnania jam divisa, tum peninsula erat*. Sed fallitur Livius: jam dudum enim ante illa tempora, de quibus ibi loquitur, ea erat insula facta. REISKIUS. — *Diorycti* nomen habes etiam apud Dionys. Halic. lib. I. c. 50. & apud Plinium Hist. Nat. IV. 1, 2. Confer Palmerium & Dukerum ad Thucyd. IV. 8.

Ibid. In *ἀπόπλου* consentiunt omnes libri, præter Aug. cujus scripturam *ἀνάπλου* veriore censuit Reiskius.

Verf. 13. *Verf. 13.* De *Ambracico sinu* conf. lib. IV. c. 63.

Cap. VI.

C A P V T VI.

Verf. 1. *Verf. 1.* *ἀνώτερον. ἀνωτέρω* Aug. — *Ibid.* *ὑπὸ τῶν Αἰτωλῶν. τῶν ignorant* Vat. Flor. Aug. Reg. A.

Verf. 2. *Verf. 2.* *ἐπαρκείας.* Dubitanter hoc proposuerat Casaub. in ora Basil. & præferre visus est *ἐπιτυχίας*, sed *ἐπαρκείας (auxilii)* in versione expressit; quod merito unice probavit Reiskius & Ernestus. Habet hoc etiam margo libri Scaligerani & Vossiani. Idem error, qui codices omnes hic invasit, obtinet etiam apud Suidam in Fragmento Poly.

Polybiano, quod posuimus inter Fragmenta Historica, num. III.

Verf. 4. ἔχων ἀπὴν Δορίμαχος. Conf. cap. 5, 1. Verf. 4.

Verf. 6. νυκτοπορήσας recte edd. ex Bav. νυκτοποιήσας Verf. 6.
 Flor. Aug. Reg. A. — *Ibid.* Θέρμοις. Sic scripti libri Polybiani omnes, & h. l. & cap. sq. verf. 2. Recte vero in nomine proprio retrahitur accentus, quem temere in ultima posuerunt editores. Apud Strabonem tamen lib. X. p. 463. pariter τὰ Θερμά, acuta voce, vulgo legitur: sed fecus apud Stephanum. Conf. ad cap. 8, 1.

CAPVT VII.

Cap. VII.

Verf. 1. Οἱ δέ. Οἱ καὶ ed. 2. operarum errore. — Verf. 1.

Ibid. καθιζόμενον ex conjectura edidit Casaubonus, quam confirmarunt codd. Vat. & Flor. Sic & Reg. A. ex emend. κατεξόμενον ed. 1. 2. καθεξόμενον Bav. Reg. B. καθεζόμενον Aug. & Reg. A. a pr. manu. — *Ibid.* τοὺς δὲ Αἰτωλοῦς. Carent δὲ Vat. Aug. & Reg. A. pr. manu. — *Ibid.* ἀδυνατήσουτας τοῖς παροῦσι. — „An deest verbum ἀμύναι? CASAUB. in ora Basil. — „Post ἀδυνατήσουτας deesse videtur ἐπιουρεῖν vel ἐπαμύνειν vel ἐπιβοηθεῖν aut aliquid simile.“ REISKIUS.

Verf. 3. εἰς ἃ βλέποντες. De ista constructione orationis vide Adnot. ad I. 82, 13. εἰς ἃ idem est, ac εἰς ταῦτα οὔν. — *Ibid.* προαναπαῦσαι. — „An προαναπαῦσαι?“ REISK. — Nil opus. Amat Polybius verba cum πρὸς composita.

Verf. 4. διεμαρτύροντο τὸν Φιλ. &c. Habet Suidas in Verf. 4.
 Παριέναι.

Verf. 6. ὡς ἐπὶ τὸ Θέρμον. Temere caret ὡς ed. 1. Verf. 6.
 In τὸ Θέρμον consentiunt h. l. omnes. Videtur tamen τὸν Θέρμον rescribendum. Conf. ad cap. 8, 1. In calce codicis Vat. est scholion: τὸ Θέρμον ἐστὶν ὁ Λόγος ὁ νῦν λεγόμενος. Idem scholion paulo inferius habet codex Reg. A.

Verf. 7. ἐν δὲ δεξιῶν dedit Flor. ἐκ δεξιῶν δὲ Bav. Verf. 7.
 Conjunctionem temere omisit ed. 1. unde eandem ignorant

Verf. 7. ceteræ editiones. Abest tamen eadem & a codd. Aug. & Reg. A. nescio an & Vat. — *Ibid.* Φοίτεον. Sive Φοίτεον nomen est hujus urbis, sive Φύτεον, ut habent alii codices, vel Φύταιον, ut scribitur apud Stephanum Byzantinum; (cf. Reliq. hittor. Polyb. XI. 4, 4.) adparet, fuisse hanc in media Aetolia; adeoque diversam a Φοιτείαις, quod Acarnaniæ olim fuerat oppidum, ab occidente Ache- loi fluvii situm, quamquam per ea tempora, cum magna Acarnaniæ parte, Aetolis subjectum. Vide IV. 63, 7. & ibi notata. — *Ibid.* Ἀγρίμιον, Θεστιεῖς. — „Ἀγρίμιον memorat etiam Diodorus Siculus T. II. p. 370. ubi & Δερι- εῖς nominantur, quos viri docti æque ignorant atque hic nominatos Θεστιεῖς.“ REISKIUS.

Verf. 8. *Verf.* 8. Μέταπαν. Μετάπαν edd. cum Bav. Retraxi accentum, cum Flor. Aug. Reg. A. Et sic Stephanus By- zantinus: Μέταπα, πόλις Ἀκαρνανίας. Πολύβιος πέμπτω. perperam quidem in Acanania ponens, quam in media Ae- tolia sitam clare tradit Polybius. conf. cap. 13, 8. — *Ibid.* πέρα ταύτη. παρὰ ταύτην Aug. minus recte. — *Ibid.* τοῦ προσαγορευομένου Θέρμου. Nescio quo pacto melior videri poterit Reiskio vulgata lectio προαγορευομ. Illud con- firmare possum, temere & invitis exemplaribus eam irre- pisse in editionem Hervagianam, ex qua in ceteras transit.

Verf. 9. *Verf.* 9. εἰσαγαγὼν recte edd. ex Bav. εἰς ἀγωγὴν Flor. εἰσαγωγὴν Aug. Reg. A. sed in Reg. A. vera lectio alteri superscripta. — *Ibid.* ἐΦεδρεία. ἐΦεδρεία scribe, sub- scripto jota.

Verf. 11. *Verf.* 11. ἀντιπαραπορευομένων recte ex Aug. receptum in ed. 2. & seqq. consentientibus Vat. Flor. Reg. A. Ha- bet & ora codicis Vossiani. Eadem ratione sæpius verbo ἀντιπαράγειν utitur Polybius. — *Ibid.* ταῖς χώραις. — „Opponit has τῇ ὁδῷ. Nam reliquus exercitus *in via* ibat: hi ibant ταῖς ἀνοδίαις, *extra viam*: hoc vocat ταῖς χώ- ραις.“ CASAVB. in ora Basil. — Commodius aliàs ταῖς παραρρείαις dicere solet.

Verf.

Versf. 12. ἡσφαλίθη λίμνη. — „Forte ἡσφαλίθαι συν-
έβη λίμνη.“ REISK. — ἡσφαλίζετο λίμνη habet ora cod.
Voff. in verbo medio. Nempe dubitare utique licet, an
ἡσφαλίθαι active sumi possit, ut λίμνη sit nominativus. Sed
fortasse levissima mutatione verum fuerit ἡσφαλίθη λί-
μνη, scil. ὁ Φίλιππος; ut ἡσφαλίθη notione reciproca ac-
cipiatur, & accusativus τὴν ἐπιφάνειαν sive ab eodem hoc
verbo regi intelligatur, sive a supplenda præpositione κατὰ,
lavum latus agminis tutum sibi præstiterat lacu, vel quoad
lavum latus agminis tegebatur lacu. Sic fere usurpat præ-
teritum passivum V. 43, 6. ἡσφαλισμένος τὰ κατὰ τὰς σα-
πραπέας.

Versf. 127

CAPUT VIII.

Cap. VIII.

Versf. 1. Πάμφιον. τὸ Πάμφιον c. 13, 8. — *Ibid.* πρὸς
τὸ Θέρμον. Pariter quidem in neutro genere formant hoc
nomen libri omnes cap. 7, 6. At in masculinum τὸν Θέρ-
μον, quod h. l. quatuor dant codices, Bavaricus etiam con-
sentit cap. 13, 3. pariterque Peirescianus codex lib. XI. 4, 1.
Quibus suffragatur Stephanus Byzantinus, Polybium no-
minatim citans auctorem. Vide tamen mox ad versf. 3. —
Ibid. προσάντη ex Aug. receptum in ed. 2. & seqq. Et
consentiunt Vat. Flor. Reg. A.

Versf. 1.

Versf. 3. πολλῆς ὥρας, multo die, die jam multum pro-
vecto. Vide Raphaelium & Wettstenium ad Marci 6, 35.
ubi, quod dicitur ὥρας πολλῆς γενομένης, id Matth. 14, 15.
est ὀψίας γενομένης, Lucæ 9, 12. vero ἡμέρας ἀρξαμένης
κλίνειν, ut monuit Hoogeveen ad Vigerum de Idiotismis
p. III. Si esset πολλῆς ἔτι ὥρας, alia foret sententia, scil.
multo adhuc die, ut ait Tacitus Hist. II. 44, 3. — *Ibid.* In
τὸ Θέρμον h. l. rursus, ut cap. 7, 6. consentiunt omnes.

Versf. 3.

Versf. 4. ἀφῆκε, an ἐφῆκε scribas, parum interest.
conf. cap. 3, 5. — *Ibid.* τῶν Θερμίων. Ab ὁ Θέρμος Ae-
tolix, gentile Stephanus ὁ Θέρμιος format; a τὰ Θέρμα Si-
cilix, ὁ Θερμαῖος. — *Ibid.* τῆς παρ' Αἰτωλῶν ex con-
jectura Vrsini adoptavit Casaub. Teneri vero poterat τῶν,

Versf. 4.

quod simul ad κατασκευῆς, simul ad σίτου καὶ τῆς τοιαύτης χορηγίας refertur.

Verf. 5. *Verf. 5.* συντελούντων. Delevi αὐτῶν, quod citra necessitatem & invitis msstis adjecerat Casaubonus.

Verf. 7. *Verf. 7.* In διότι περ, quare, nil mutant libri. Non memini tamen alibi hanc vocem apud Polybium legere; pro qua constanter διὸ vel διόπερ usurpat.

Cap. IX.

C A P V T IX.

Verf. 1. *Verf. 1.* Habet hanc Pericopam *Codex* VRBINAS in *Excerptis*, usque ad finem capituli XI.

Verf. 2. *Verf. 2.* τῶν ἐν Δίῳ καὶ Δωδώνῃ πεπραγμένων. Vide lib. IV. cap. 62. & 67. — *Ibid.* διέφθειρον. διέφθειραν Flor. quod habent omnes verf. 3. — *Ibid.* κατασκευαῖς. παρασκευαῖς Reg. A. in contextu, sed vera lectio inter lineas.

Verf. 3. *Verf. 3.* ἀνέτρεψαν ed. i. cum Bav. & Flor. Ex Vat. nil notatur. Restituendum illud verbum Polybio monuit Reiskius. Ceteri ἀνέστρεψαν. — *Ibid.* ὄντας οὐκ ἐλάττους δισχιλίων Vrb. Vat. Reg. A. ὄντας οὐχ ἐλάττους χιλίων Aug. οὐκ ἐλάττους δισχιλίων ὄντας edd. cum Bav. & Flor. *Ultra duo millia* Perottus cum aliis. — *Ibid.* τῶν δὲ τοιούτων recepi ex Flor. Aug. Reg. A. δὴ pro δὲ editum erat ex Bav. E Vat. nil notatur. — *Ibid.* ἀπέσχοντο. ἀπέχοντο edd. errore operarum ex ed. i. propagato.

Verf. 4. *Verf. 4.* τῆς Σάμου. Sic, absque articulo τοῦ ad Σάμου, dederunt Vrb. Vat. Flor. Aug. Reg. A. Σάμος rursus vocatur hic poëta apud Nostrum lib. XXIV. 8, 9. — „Versum Sami, ὄρας τὸ δῖον exposui in Notitia poëtarum Anthologię Constantinę Cephalę p. 267. ubi etiam disputavi, rectiusne Noster Σάμον illum poëtam appellavit & hic & in Excerpt. Vales. an Meleager Σάμιον in præfatione suę Coronę, & Plutarchus in Discrimine Amici & Adulatoris p. 92, 24. [pag. 53. edit. Wechel.] Mihi quidem forma Σάμος præhabenda videtur, ut Ἴστριος dicitur, non Ἴστριος, ut Νεῖλος, non Νεῖλιος aut Νειλῶος.“ REISK. —

Conf.

Conf. Analeſta Veterum Poëtarum ed. Brunckii T. I. p. 1.
& p. 485. & in eadem Analeſta Emendationes T. III. p. 1.
& p. 114.

Verſ. 5. Ὁρᾶς τὸ δῖον &c. — „Iocus eſt in voce δῖον, *Verſ. 5.*
quæ & *divinum* & *Dium* [Macedoniæ urbem] poteſt ſigni-
ficare.“ CASAVB. in ora *Baſil.* — Ceterum eſſe iſtum
verſum parodiam verſus Euripidei in *Supplicibus* vſ. 860,
monuit Toupius, Emendatt. in *Suidam* Part. III. ad voc.
Σημός. Conf. Muſgrav. ad Euripid. *Supplic.* 862.

Verſ. 6. καὶ μεγίſτη δὴ καί. Vrb. Vat. Flor. Aug. Reg. A. *Verſ. 6.*
Ibid. παράſτασις ἐπὶ τούτοις ἔρχε. Cum verba iſta ſic in-
terpretatus eſſet If. Caſaubonus, *regem rei magnitudo vel-*
ut in ſtuporem dabat, monuit MERICVS CASAVBONVS. —
„Merito deinde eidem diſplicuiſſe iſtam interpretationem,
cum longe aliud verbo παράſτασις voluerit hic Polybius:
eos nempe, quod agebant, plena quadam præclari facino-
ris perſuaſione actos & impuſſos id egiſſe; qualem bonæ
conſcientiæ πληροφόρων ſolent etiam sæpe fanatici Chri-
ſtiani, a ſuis myſtagogis pravis opinionibus imbuti, in
ſimilibus oſtendere. Ea certe vis eſt iſtius παραſτάσεως
hoc loco, ut *certam perſuaſionem & fiduciam*, quomodo
ad illas ſuas oras [exempli editionis Baſileenſis] exponit,
ſignificet. Fuit autem Polybius ita ab omni ſuperſtitione
(quod tot locis prodit & profitetur) alieniſſimus, ut tamen
ſacrilegium & divinorum profanationem odiſſet & deteſta-
retur. Vertemus igitur: *Et regem quidem ipſum ejuſque*
amicos certa quadam geſtientiſ animi fiducia pertentabat,
quum juſte & honeſte &c.“ Hæc Mericus Caſaub. — Ad
eundem locum REISKIUS: — „παραſτασις, ait, quid
h. l. ſignificet, dubium eſt, quum duplici gaudeat ſigni-
ficatu, qui uterque hic locum habere poteſt: nam ſive per
ſtuporem reddas atque *admirationem*, ſive per *fiduciam*,
confidentiam, *ſecuritatem* & *firmitatem animi*, perinde eſt.
vid. Mericum ad h. l. & nos ad p. 326, 31. [III. 84, 9.
Confer *Lexicon Polyb.*] Aliàs eſt, quod tamen huc non
pertinet, ἡ παράſτασις idem atque τὸ ἐνάστω παραſτῶν

- Verf. 6. τῆς διανοίας. παραστήματα appellat M. Antoninus *sententias animo infixas, ratas*, quibus imbuunt aliquis animum atque obfirmat, III. 11. ubi minus recte ceperunt. vid. Gataker. p. 113. Pari modo παρατίθεσθαι dixit Iosephus Ant. Iud. p. 51, 22. pro *ingerere animo suo, inducere animum, sibi persuadere.* — Ego vero, cur notionem illam, τὸ ἐνάστω παραστάν τῆς διανοίας, (id est, *cogitatio, persuasio, quæ cuique in animo insidet*, alienam ab hoc loco Reiskius iudicavit, fateor me non perspicere. Mihi sane inprimis huc pertinere illa visa est: modo velim, certa exempla illius significationis adtulisset vir doctus. Sicut ex phrasibus παραστῆσά τιμι ὄρμην, φόβον &c. natæ sunt illæ vocabuli παραστάσις notionēs, *animi ardor & impetus, animi perturbatio &c.* sic ex illis, παραστῆσά τιμι πίστιν, *fidem alicui facere, παραστῆσά τιμι δόξαν vel γνώμην, opinionem, persuasionem alicui adferre, &c.* videtur derivari significatio vocabuli παραστάσις, *persuasio*. Sic apud Platonem in Phædro c. 2. παρίστατά μοι, scil. ἡ γνώμη, *persuasus sum*; in quam eandem sententiam alia nonnulla exempla Henr. Stephanus in Thesaurō collegit.
- Verf. 7. Verf. 7. ἀλλ' αὐτοῖς ἐξ αὐτῆς τῆς &c. Sic edidit Casaub. ex Urb. cum Vat. Flor. Aug. Reg. A. ἀλλ' ἐξ αὐτῆς τοῖς τῆς οὐκ. ed. 1. 2. ex Bav.
- Verf. 8. Verf. 8. νικήσας μάχη Κλεομένην τὸν βασιλέα. Sic recte Urb. Vat. Flor. Aug. Reg. A. codex Peiresc. & Suidas in Ἀντίγονος, ubi totum hunc locum de Antigono inseruit. Cum vero verbum νικήσας temere omissum fuisset in exemplo, e quo derivatus est codex Bavaricus, in Bav. aliud verbum ex ingenio est suppletum, Κλεομένην Φυγαδεύσας τὸν βασιλέα, non sane feliciter; Φυγαδεύειν enim est *in exilium mittere*, nec dicunt Græci μάχη τινα Φυγαδεύειν, *in fugam pellere*. Imperite vero editor Basilicensis simul νικήσας ex cod. Aug. adscivit, simul Φυγαδεύσας ex ed. 1. (quæ habebat ex Bav.) servavit, & ita posteriores editores.

Vers. 9. ὡς τ' ἐκ τῶν ἐναντίων. Tenui hoc, sic editum inde a Casaub. ex solo Reg. B. cf. cap. 10, 6. Debuerat tamen fortasse a nobis restitui consentiens veterum codicum omnium, quos paulo ante enumeravi, scriptura, ὡς ἐκ τῶν ἐναντ. quam & repræsentarunt ed. 1. & 2. ὡς τὸ ἐναντίον voluerat Vrsinus. — *Ibid.* εἰς τὴν οἰκίαν correxit Casaub. εἰς τὴν οἰκίαν ed. 1. 2. cum msstis.

CAPVT X.

Vers. 1. χειρονεία Casaub. cum Bav. & Suida, qui totum hunc locum de Philippo inferuit suo Lexico, in Φίλιππος ὁ βασιλεύς. Χερωνία Vat. Aug. Reg. A. Χερωνεία Flor. & sic temere ed. 1. Pejus etiam Χερωνεία ed. 2. De re, quæ hic agitur, conferre Reiskius iussit Diodorum T. II. p. 589 sq. scil. Excerpt. de Virtut. & Vitiis ex lib. XXXII.

Vers. 2. αὐτῶν μόνων restitui ex msstis, qui in id consentiunt. Temere αὐτῶν μόνον edd.

Vers. 3. οὐκ ἐπιμετρῶν τὸν θυμὸν τοῖς πραττομένοις, ad ea, quæ (bello) erant patrata, non majorem iræ modum adjecit; mala bello patrata non nouo iræ cumulo auxit. Sic XXVIII. 5, 2. πολλὰ τῶν εἰς Φιλανδρωπίαν ἡκόντων (sive ἀνηκόντων maior) ἐπεμέτρησεν. τὸν θυμὸν recepi ex Flor. & Suida. τῷ θυμῷ edd. cum Bav. & aliis. Ex Vat. nil notatum. Verbum ἐπιμετρέειν absque casu positum habes cap. 15, 8. & sæpe aliàs. — *Ibid.* καὶ Φιλοκεικῶν. Perperam καὶ κικῶν Suidas.

Vers. 4. κηδέουσας. θάψαι κελεύουσας Suidas, ex interpretamento. — *Ibid.* συνθεῖς Ἀντιπάτρῳ τὰ τούτων ὄστᾶ. — „Recte & scite reddidit Casaubonus: [eorumque ossa per Antipatrum Athenas deferenda curasset.] Græci συντιθέναι τινί τι, item ἐπιτιθέναι, dicunt pro committere, vel mandare alicui aliquid agendum, curandum, expediendum vel alio deferendum.“ REISK. — Vide VIII. 19, 4. XXVII. 6, 1. XXVIII. 18, 3. quæ loca idem citavit Reiskius; de re vero conferre iussit Diodor. T. II. p. 149. id est, lib. XVI.

c. 87. & Polyb. IX. 28 seq. Vfus istius verbi *συντιθέναι* immemor Suidas, pro *συνθείς* scripsit *συνθεῖναι*, quod refertur ad id, quod paulo ante invitis pariter libris Polybianis posuit, *θάψαι μελεύσας*. — *Ibid.* *κατειργάσατο. ἀπειργασ.* Suid.

Verf. 6. *Verf. 6.* *περὶ τὴν κατάληψιν τῆς πόλεως*. — „Dubium videri possit, sit-ne *περὶ* servandum, an *παρὰ* legendum.“ REISK.

Verf. 7. *Verf. 7.* *ἀμάρτημα γενέσθαι. γίνεσθαι* cod. Peiresc.

Verf. 8. *Verf. 8.* *τῶν δὲ τοῖς θεοῖς καταπεπεφημισμένων, quæ diis dedicata erant. καταπεφήμισται* Polybius usurpat pro *fama fert, fama vulgata est*, XVI. 12, 3. Quare cum h. l. *τοῖς θεοῖς καταπεφημισμένων* vulgo legeretur, (in quam quidem scripturam libri consentiunt omnes;) ERNESTVS in Lex. Polyb. — „Vereor, ait, ut incorruptum sit. Forte fuit *καταπεπεφημ.* Nam *ἐπιφημίζειν* τινὶ est *adscribere alicui*, [& sigillatim, *Deo consecrare*:] unde decompositum, quod genus amat Polybius, idem significare potest.“ —

Verf. 10. *Verf. 10.* *συγευῆς Ἀλεξάνδρου*. — „Volebat videri Philippus, sed non erat. vid. Pausan. p. 539.“ REISK.

Cap. XI.

CAPVT XI.

Verf. 1. *Verf. 1.* Tria verba *ἦν ἐν καὶ* in unum *ἦνεγκε* corruerunt Vrb. Vat. Flor. Aug. Reg. A. — *Ibid.* *κακῶ κακὸν ἰώμενος*, *malum malo sanans*. Proverbialiter dictum esse monet Reg. A. in marg. adscripta voce *Παροιμία*.

Verf. 2. *Verf. 2.* *παρὰ τοῖς ἀκούουσι. ἀκούσασι*, quod habent alii, in modo potentiali est intelligendum, *qui audieturi essent*.

Verf. 3. *Verf. 3.* *ἂν τις ποιήσαι*. Perperam caret *τις* ed. i. cum Bav. — *Ibid.* *καὶ τὰ τούτου δίκαια. τούτων* solus Aug.

Verf. 4. *Verf. 4.* *τὸ δὲ* restitui ex Flor. Aug. Reg. A. Qui *τὸ* δὲ primus scripsit, quod ex Bav. in editos transiit, is *μέλλουσα*, quod sequitur, pro plurali neutrius generis habuit,

cum

cum sit masculinum singulare. Ex Vat. nil notatur ad hunc locum. — *Ibid.* ἐκ περιτροῦ, nullo bono, interpretatus est Casaub. quod minime equidem spernam; sed eandem vim esse putavi hujus dictionis, quam illius ἐκ περιουσίας apud Demosthenem, quæ, ut monuit Reiskius in Indice græcitatibus Demostenicæ, significat *joci gratia*, aut *otii fallendi ergo, necessitate nulla cogente, sed ex mera protervia & lædendi libidine.*

Vers. 4.

Vers. 5. ἀγνώσασσι dederunt Vat. Flor. Aug. Reg. A. Sic & debuit Vrb. in quo est ἀγνώσασσι. — *Ibid.* ἡδικηκῶσι. ἡδικηκῶσιν scribe. — *Ibid.* Tria verba ἀλλὰ συσσωζέειν μᾶλλον desiderantur in ed. I. & Bav. & Vrb. Duo verba ἀλλὰ συσσωζέειν adjecit editor Basil. ex Aug. cum quo faciunt Vat. Flor. Reg. A. sed temere omisit μᾶλλον, quod pariter dant iidem quatuor codices. — *Ibid.* τοῖς ἀναιτοῖς perspecte dederunt Aug. & Reg. A. Habet id etiam Flor. sed in hoc duæ priores syllabæ ἀναγ alii scripturæ, quæ erasa est, superscriptæ sunt. Et ἀναιτοῖς & ἀλλὰ συσσωζέειν μᾶλλον habet etiam ora cod. Vossiani. Gronovius quoque in Notis editis ἀναιτοῖς commendat, idque Grotio acceptum refert.

Vers. 5.

Vers. 6. ἀνουσίω legendum viderat jam idem Gronovius, & monuit Reiskius. — *Vers. 7.* ἤλισσαιο recte edd. & Reg. B. Perperam ἤλισσαιο veteres mssti omnes.

Vers. 6.

Vers. 8. ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι. Perperam abest οἶμαι ab ed. I. & Bav. Sed habet id verbum Reg. B. cum aliis codd. *Ibid.* συνιδόντας μὲν αὐτοῖς, *conscios quidem sibi.* Vtique magis proprium verbum, & Polybio ut aliis scriptoribus frequentatum est συνειδότας, quod & in ora libri Scaligerani & Vossiani adscriptum est, & a Gronovio commendatur. Sed pariter XV. 3, 2. probatissimi codices συνιδόντες σφίσι agnoscunt. Quare excusavit REISKIUS, & vulgari modo hoc dictum a Polybio, ait, pro συνειδότας, ut ἰδέειν passim dicitur pro εἰδέειν. Sic vero vicissim cap. 13, 5. est προειδώς τὸ μέλλον, pro προειδὼν τὸ μέλλον. — *Ibid.* ὅτι ὁ Φίλιππος. Sic perspicue Aug. ὅτι ὁ Φίλ. edd.

Vers. 8.

Verf. 3.

ex Bav. Eodem modo est in Vat. sed superscripta litera τ super ὅθ' Vnde intelligitur, qui factum sit, ut ὅθεν τε ὁ Φίλιππος habeat Vrb. In Reg. A. miri sunt ductus scripturæ super ὅθ', puto quoniam librarius non intellexerat vim scripturæ, quam in exemplari invenit, quæ eadem fuisse videtur ac in Vat. In Flor. (ni fallunt indicia) est ὅτι Φίλιππος, absque articulo.

Cap. XII.

CAPVT XII.

Verf. 1.

Verf. 1. αὐτῶν μὲν καταγ. tenui ut editum inde a Casaub. inveni. Sic vero habet Aug. a pr. manu, & Reg. A. & Flor. nescio an & Vat. αὐτῶν ed. 1. 2. cum Bav. — *Verf. 2.* μὴν τό γε νικῆσαι. μὴν γε τὸ νικ. edd. in vitis msstis, errore Obsopcei.

Verf. 3.

Verf. 3. — „οἱ λειψθέντες, νικῆσι, a verbo λείπεσθαι, vinci: quod verbum a stadio & palæstra ductum est. vide Casaub. ad Dionem Chrysoft. p. 45, 27. & Fragm. Polyb. [nobis Fragm. gramm. XCI.] & varietatem lectionis ad Diodori Siculi T. I. p. 114, 62. & Wesseling. ad p. 139. ejusdemque indicem in v. λείπειν. Locum hunc assatim agitat Themistius in Orationibus panegyricis.“ REISKIUS. — Frequentissimi usus est apud Polybium verbum λείπεσθαι, nec raro eadem ratione, ac nunc, corruptum a librariis. Vide ad I. 27, 5. II. 5, 8. &c. De corrigenda h. l. vulgata lectione jam monuerat Gronov.

Ibid. Verbum ποιῆται, perperam omissum in ed. 1. 2. & Bav. agnoscunt ceteri codices omnes. Ex Reg. B. & Vrb. adscivit Casaub.

Verf. 5.

Verf. 5. αὐτῶ τῷ Φιλίππῳ edd. ex Bav. αὐτῷ Φιλίππῳ Vrb. Flor. Sic & debuerunt Aug. & Reg. A. in quibus est ἂν τις ἂν τῷ Φιλ.

Verf. 6.

Verf. 6. Necessaria utique videtur fuisse emendatio ποτέρου, quam ex ora Reg. B. adscivit Casaub. nisi ὁ ποτέρου Polybius scripsit. In ora Aug. & Reg. A. notatur γὰρ. Διατέρου.

Verf.

Verf. 7. περί δὲ Δημήτριον restitui ex msstis. Temere *Verf. 7.*
 περί δὲ Δημητρίου edd. — *Ibid.* ἐν τοῖς παραπλησί-
 οῖς. Pro ἐν οἷς, quod est in libris msstis, ἐνίοις suspi-
 catus erat Scaliger. Si verà est librorum scriptura ἐν οἷς
 παραπλησίως, quod non negem equidem; necesse est
 interciderit nonnihil, adeoque fuerit post illa verba lacunæ
 signum ponendum. — *Ibid.* ὑπὲρ οὐ λαβόντες &c. Vide
 VII. 13 sq.

CAPUT XIII. Cap. XIII.

Verf. 1. δυνατόν ἦν ἄγειν καὶ φέρειν. δυνατόν ἄγειν καὶ *Verf. 1.*
 φέρειν ἦν solus Aug. — *Ibid.* προβαλλόμενος. προβαλλό-
 μενος Flor. Aug. Reg. A. — *Ibid.* Ἀκαρνανίας Aug. Ἀκαρ-
 νάνας edd. cum ceteris codd.

Verf. 2. διανῦσαι. διανύσαι Aug. Reg. A. — *Ibid.* *Verf. 2.*
 ἐξάψασθαι. ἐξάψεσθαι Vat. Flor. Aug. Reg. A. quod
 si quis receptum malit, non repugnem. Nec tamen da-
 mnandus aoristus.

Verf. 3. Τριχωνέως ed. 1. 2. Bav. Vat. Flor. Reg. A. Τρι- *Verf. 3.*
 χωνέος Aug. Conf. IV. 3, 5. & ibi Notata. — *Ibid.* τὸ
 Θέρμον. Rectius τὸν Θέρμον. Vide ad c. 8, 1.

Verf. 5. προειδὼς τὸ μέλλον. Conf. ad cap. 11, 8. *Verf. 5.*

Verf. 7. τὸ Πάμφιον. τὴν Παμφίαν dixit cap. 8, 1. *Verf. 7.*

Verf. 8. Ἄκρας. Sic edd. & scripti omnes. — „Ste- *Verf. 8.*
 phanus in singulari effert. Ἄκρα --- Ἀκαρνανίας. Etiam
 alia tribuit ille Acarniæ, quæ Polybius Aetoliæ.“ REISK. —
 Sic Metapam Acarnaniæ tribuit, ut monui cap. 7, 8. Ce-
 terum & Ἀκρά in Sicilia Stephano ἢ Ἄκρα in sing. est,
 quæ Thucydidi αἰ Ἄκρα in plurali numero.

CAPUT XIV. Cap. XIV.

Verf. 1. περί τετρακοσίους. περί, quod deerat vulgo, *Verf. 1.*
 recepi ex Flor. Aug. Reg. A. Sic & Perottus, fere.

Verf. 3. τῶν Αἰτωλικῶν ἰππέων. Sic Vat. Flor. Aug. *Verf. 3.*
 Reg. A. & cod. Voss. τῶν Αἰτωλῶν ἰππ. edd. ex Bav.

Verf.

Verf. 8. sq.

Verf. 8. ἐστιᾶσαι. ἐστιάσαι Aug. Reg. A. — *Verf. 9.* δαδωκένοι. δεδυκένοι voluit Vrsin. nulla urgente necessitate.

Verf. 10.

Verf. 10. οὗτος μὲν. Solet sic uti hoc pronomine. Vide c. 17, 7. c. 26, 16. &c. οὕτως voluit Scaliger. — *Ibid.* πρὸς τοῦ Ἀπελλοῦ. Sic scribendum monuit Reifkius. Ἀπελλῆ mendose pro Ἀπελλοῦ dederunt etiam codices nonnulli cap. 16, 9. Casaubonus, ut qui *Apelli recepissent*: id vero græce foret, *συνταξάμενοι πρὸς τὸν Ἀπελλῆν*. — *Ibid.* Si recte utrobique posita est particula μὲν, respondebit priori adversativa ἀλλὰ, initio verf. 12. alteri vero, post πάσαις, respondebit δὲ, quod mox sequitur. Potest autem μὲν post διατεταγμένοι ex fine hujus vocis præcedentis, in qua terminatio οι superne superscripta erat, temere repetita videri. — *Ibid.* Vulgo interpungunt (inde ab ed. 2.) ante μὴ δυνάμενοι δὲ, & comma ponunt post ποεῖν. Mihi commodior visa est distinctio orationis, qua utitur ed. 1. cum Bav.

Cap. XV.

CAPVT XV.

Verf. 2.

Verf. 2. γενομένης Flor. Aug. Reg. A. γινομένης edd. ex Bav. Nil notatur ex Vat. — *Ibid.* ἀκαιρίας καὶ πολυποσίας. Temere particulam καὶ omisit Casaubonus; quem secutus Gronovius, ἀποκαιρίας legendum suspicatus est. Restituit καὶ Ernestus ex veteribus editionibus, quibus adfentiuntur mssti omnes. ἀκαιρία est *intemperantia, immoderatio*, ut XI. 8, 4. — *Ibid.* ἐξεθεατρ. αὐτούς. Sic ed. Casaub. & seqq. cum Bav. Sed αὐτούς ed. 1. 2. cum Aug. Reg. A. Flor.

Verf. 3.

Verf. 3. λυθείσης. αὐθίσης est in Vat. Hinc ἀφθίσης Reg. A. In Flor. vero sic, ἐξεθεατρ. αὐτούς αὐθίς... τῆς συνοσίας, spatio vacuo relicto post αὐθίς. Perottus, *soluto convivio*.

Verf. 6.

Verf. 6. τοὺς συμπάροντας ex ora ed. 2. recepit Casaub. & sic Vat. Flor. Aug. Reg. A. τοὺς σύμπαντας ed. 1. 2. cum Bav.

Verf.

Versf. 8. οἱ δ' οὐχ οἶον συνεστάλησαν, ἀλλ' ἐπεμέτρησαν. Vat. 8.

In Vat. defunt hæc συνεστάλησαν ἀλλ' ἐπε, & spatium vacuum relictum. Idem a pr. manu obtinet in Aug. & Reg. A. & in his lacunam supplevit recentior manus. Ex Flor. de lacuna nil monuit Gronov. in illius codicis collatione.

Ibid. τὸν μισθὸν ἐπιθάσει. ἐπιθάσει voluit Scaliger. Sed bene REISKIUS monuit: ἐπιτιθέναι μισθὸν est *alicui mercedem suam imponere*, h. e. abeunti addere, quam domum secum referat, ut aliquis proficiscenti ἐπιστολήν ἐπιτίθεισι, *litteras imponit*, h. e. *injungit, addit, committit deferendas*. Similis est dictio apud Lucian. I. 634. ἐπιτιθέναι τιλὴ τὴν δίκην. τὴν τιμωρίαν apud Diodor. I. 418, 18. ἐπιστολὰς apud Demosth. p. 542. & ἀντεπιτιθέναι ἐπιστολήν Thucyd. p. 83, 56. —

Versf. 9. κατεγυθήσας. — „Cum coëgisset eos pro se Versf. 9.
prædes dare, qui reciperent, mulctæ nomine, si captivi condemnarentur, se satis duros ad viginti talenta. κατεγυθῆν est *aliquem prædes poscere qui pro eo satisfient, vadari*. vide Demosth. p. 532. 534. 732.“ REISKIUS. — Pariter CASAVB. in ora Basil. „Apparet, moris fuisse, ut, cum aliquis reus esset & conjiceretur in carcerem, pignora caperentur ante sententiam, ut caveretur ita de mulcta.“ — Nempe, si inventum esset sufficiens vadimonium, vinculis liberabatur reus. Itaque κατεγυθήσας non est exponendum, *cum coëgisset eos prædes dare*; sed *cum eos prædes poposcisset*: mox enim, postquam satis dedit pro Megalea Leontius, vinculis ille liberatus est. conf. cap. 16, §. c. 26, 8. & 14. c. 27, 1. De verbo κατεγυθῆν consule Reiskii Indicem in Demosth.

CAPUT XVI.

Cap. XVI.

Versf. 3. τῷ Μεγαλέῳ. Ex Aug. adscitus est articulus Versf. 3.
in ed. 2 & sqq. quem ignorant Bav. Flor. Reg. A. Ex Vat. tamen nulla notatur ab ed. 2. discrepantia. — *Ibid.* εἰς τὴν Φυλακίην. Caret τὴν Aug.

- Verf. 4.** *Verf. 4.* αὐτὸν necessario scriptum oportuit, referendum ad συντεταχέναι. A genitivis βασιλέως & Φήσαντος decepti librarii, αὐτοῦ scripserunt; & sic ed. 1. 2. quod in αὐτὸν mutavit Casaub. αὐτὸν notatum in ora libri Scaligeri.
- Verf. 6.** *Verf. 6.* ἐν Ἀργεῖ. Nuda ac simpliciter hanc emendationem proposuit Reiskius, ipsa evidentia confusus. Cædis tamen illius, de qua nunc agitur, nusquam aliâs mentionem factam reperio. Antigoni autem discessus ex Argis haud dubie ille intelligendus, quem commemoravit Polybius II. 70. Occasio vero & prætextus cædis intelligi potest ex II. 64. Quam facile porro a librariis ἐν Ἀργεῖ detorqueri in ἐναργῆ potuerit, nil opus est ut demonstramus. Frequentissime εἰ & Η ab illis hominibus confundi solent. Alio modo nomen Ἀργος obscurarunt lib. II. c. 54, 1. ubi in ἔργον mutarunt.
- Verf. 7.** *Verf. 7.* πάντα ταῦτα. ταῦτα πάντα Flor.
- Verf. 8.** *Verf. 8.* καὶ Κρίνων μὲν. Sic ed. 1. 2. cum vett. codd. omnibus. καὶ ὁ Κρίνων μὲν ed. Casaub. & seqq. cum Reg. B. — *Ibid.* Λεόντιος ἀνεδέξατο recte edd. ex Bav. conf. cap. 27, 1. & Adnot. ad cap. 15, 9. ἐλθόντος ἀνελέξατο Reg. A. & Aug. a pr. manu, sed in hoc a recenti manu correctus error.
- Verf. 9.** *Verf. 9.* ἡ μὲν οὖν τοῦ Ἀπελλοῦ καὶ τῶν περὶ τὸν Λεόντιον πρῶξις ἐν τούτοις ἦν. Sic plane Vat. & Flor. nisi quod ignorant articulum τοῦ, qui nescio quo casu in contextum nostrum irrepsit, eundemque inde rejectum velim. Cum Vat. vero & Flor. consentiunt Aug. & Reg. A. præterquam quod Ἀπελλῆ dent pro Ἀπελλοῦ, de qua aberratione conf. Adnot. ad cap. 14, 10. Codicis Bavarici scriptura ex librarii ingenio profecta est, cum is pariter Ἀπελλῆ in suo exemplari pro Ἀπελλοῦ invenisset. — *Ibid.* ταῖς ἐξ ἀρχῆς. Temere τῆς ἐξ ἀρχ. ed. 1. 2.

Cap. XVII.

CAPVT XVII.

- Verf. 1.** *Verf. 1.* Λυκούργος ἐκ μὲν τῆς Μεσσηνίας. Vide supra, cap. 5. — *Ibid.* τὴν τῶν Τεγεατῶν πόλιν. Recte Casaubo.

saubonus, quamquam in græco contextu Ἐλευσίων servavit, tamen & in versione *Tegeatarum urbem* scripsit, & græcum ipsum nomen, ut mendosum, asterisco notavit. *Tegea*, Arcadiæ oppidum, prope fines Laconizæ & Argolidis, Spartanorum invasioni perpetuo obnoxia. Vide infra vers. 9. & c. 18, 1. & 24, 3 & 7. Adde II. 46, 2. II. 70, 4. XI. 11, 1 sq.

Vers. 1.

Vers. 3. βοηθήσαντας dedit Flor. Sic & Perottus, *Vers. 3. 4.* qui subsidii causa venerant. — *Vers. 4.* Πολυμήδην. Πολυμήδη Vat. Flor. Aug. — *Ibid.* Διοκλέα scripsi cum Vat. Flor. Aug. Reg. A. & Perotto. Μεγακλέα edd. ex Bav.

Vers. 5. τὴν μὲν πρώτην ἔξοδον ἐποίησατο. — „Forte τὴν μὲν πρώτην τὴν ἔξοδον. Cave πρώτην cum ἔξοδον construas. Subauditur κατὰ, & ἀρχὴν vel ὄρμην, in primo impetu, vel a principio, primitus.“ REISK. — *Ibid.* κατασύρειν. Sic ed. 1. 2. consentientibus msstis: nec obstat futurum ἀναστήσειν quod sequitur; amat enim Polybius variare tempora. At poterat tamen teneri κατασυρεῖν, quod Casaub. edidit ex Reg. B. De re confer supra cap. 5, 1. — *Ibid.* περὶ τοὺς Παλευεῖς. Sic recte Casaub. cum Vrsino, Vat. & Flor. παρὰ τ. Π. ed. 1. 2. cum Bav. Aug. Reg. A.

Vers. 5.

Vers. 6. Χρυσόγονον. *Chrysogonum* patrem fuisse Sami poëtæ, docuit supra, cap. 9, 4. — *Ibid.* Πετραῖον dedit Flor. Et cum Πατραῖον vulgo legeretur cum aliis codicibus, monuit ad h. l. GRONOVIVS: „Potius Πετραῖον, qualis nominatur lib. IV, c. 24. Et hoc nomine aliquem ex Centauris appellavit Ovidius, indicans, hoc nomen Thessalis fuisse frequens. Videtur idem corruptum in Legat. XXVII. [Reliq. lib. XXII. 9, 7.] παρατηρηθέντες ὑπὸ Σιβήρτου τοῦ Πετραίου, cum legendum sit Πετραίου.“ GRONOVIVS.

Vers. 6.

Vers. 8. Οἰανθέων. conf. IV. 57, 2. Sæpe imprimis & u confunduntur a librariis.

Vers. 7.

Verf. 9. *Verf. 9.* ὀρμίσας recte edd. ex Bav. ἑρμίσας Flor. Aug. — *Ibid.* Λεχαίω edd. cum Bav. & Aug. Λεχέω Vat. Flor. Reg. A. cf. ad V. 3; 4. Sæpius deinde codices nostri omnes per s scribunt hoc nomen in secunda syllaba. — *Ibid.* ἐξεβίβαζε. ἐξεβίαζε Aug. Reg. A.

Cap. XVIII.

CAPUT XVIII.

Verf. 1. *Verf. 1.* ἐν τῇ Κορίνθῳ. Sic scripti omnes cum editis. conf. ad IV. 67, 8.

Verf. 3. *Verf. 3.* τὸ Μεγελάιον. Livio mons est *Menelæus*, Sparta proximus, lib. XXXIV. c. 28. Polybio locus in monte, vel juxta montem positus, conf. verf. 10. & cap. 21, 1. & 22, 2. templum puta cum vico vel oppido. Sic & Stephanus in *Μενέλαος*: ἔστι καὶ χωρίον Σπάρτης, Μεγελάιον. Ac videtur idem locus esse, cujus proprium nomen *Therapne* prodit Pausanias, III. 19. p. 258 sq. in quo templum fuisse Menelai ait, & sepulcrum Menelai & Helenæ. Facile tamen credas, ab eo loco & totum montem nomen *Menelæi* obtinuisse. Ceterum de situ Sparta & circumjacentis regionis vide Nostrum mox cap. 22. & consule duas Tabulas, solerter & eleganter descriptas, quæ pertinent ad cap. XLI. *Itinerum juvenis Anacharsidis.*

Ibid. Ἀμύκλας. Ora cod. Aug. antiqua manu: τὸ νῦν Ἐνυλείον.

Verf. 4. *Verf. 4.* παράγουσαν τὴν δύναμιν ex Aug. receptum in ed. 2 & sqq. & consentiunt Vat. Flor. Reg. A.

Verf. 5. *Verf. 5.* ὑπὲρ τοῦ Φιλίππου. Eodem modo correxit Scaliger. Nil mirum, permutatas a librariis vuculas ὑπὲρ & ὑπό. Vicissim ὑπὲρ scripserunt pro ὑπό, IV. 12, 4. Reiskius h. l. suaserat περὶ τῆς ὑπὸ Φιλίππου καταφθορᾶς. — *Ibid.* ταῖς ἐν Αἰτ. πράξεσι. Nil opus est, ut cum Scaligero τὰς ἐν Αἰτ. πράξεις corrigamus.

Verf. 6. *Verf. 6.* ἐν τηλιοτόνῳ διαστήμῳ. ἐν τοῦ τηλιμ. διαστ. ed. 2 & sqq. invitis msstis. — *Ibid.* διανοεῖτο τὸ παράπαν restitui ex Bav. Aug. & Vat. Temere διανοεῖ τότε παρά-

παράπαν ed. 1. quod fervarunt ceteri editores, διενόει scribendo pro διενοεί. Mendose Flor. & Reg. A. διενοείτο παράπαν.

Vers. 7. ἀπαντας, ante ἦγε, caret Flor.

Vers. 7.

Vers. 9. ἐν Λεχαίῳ καθορμίσθῃ. Verborum hic ordo ex Aug. receptus in ed. 2 & sqq. & consentiunt Vat. Flor. Reg. A. καθορμ. ἐν Λεχ. ed. 1. cum Bav. Ceterum Λεχέῳ hoc loco per ε efferunt ed. 1. 2. cum codd. omnibus, & sic sæpius deinde, ut paulo ante monui.

Vers. 9.

Vers. 10. τὸ Μεγελαίου λόφοις. τὸν Μεγελαίου λόφον *Vers.* 10. solus Bav. & magis etiam corrupte ed. 1. τὸν μὲν ἐλαίου λόφον. & ed. 2. τὸν μὲν ἐλαίων λόφον.

C A P V T XIX.

Cap. XIX.

Vers. 2. καλλιδενδρ. καὶ καλλιμαρπ. Vat. Flor. Aug. *Vers.* 2. Reg. A. καλιδ. καὶ καλικ. ed. 1. 2. 3. 4. cum solo Bav. Monuit de mendo Reiskius, & correxit Ernestus. Livius XXXIV. 28. *Quintilius prope Amyclas posuit castra. Inde quam perpopulatus omnia circumjecta urbi frequentis Et amœni agri loca esset, &c.* — *Ibid.* στάδια. σταδίους Vat. Flor. Perinde est.

Vers. 3. ἐν αὐτῷ. Caret ἐν ed. 1. cum Bav.

Vers. 3.

Vers. 4. εἰς τὸν Πύρριχου καλούμενον κατέβη χάρακα. Πύρριχος apud Pausaniam vocatur iste locus, III. 21. p. 264. & c. 25. p. 274. — *Ibid.* Verba ἐπιδραμῶν καὶ defunt ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A. B. Ab Ursino accepit Casaub. & agnoscunt eadem Vat. & Flor. — *Ibid.* περὶ τὸ Κάρνιον. *Carnium*, Laconix oppidum, nulli veteri scriptori memoratum reperio. In Arcadia Carnion ponit Plinius IV. 6, 10. sed dubia scriptura. In Messenia, haud procul a Pharis, Κάρνιον, Ἀπόλλωνος ἄλσος, Apollinis nemus, habet Pausanias IV. 31. p. 355. In ea vero parte Laconix, de qua hic agitur, ex ejusdem Pausanix descriptione, III. 24. p. 273. est Καρνείος καλούμενος Ἀπόλλων. Fuerunt autem plura in Laconia Apollinis Carnei.

sive *Carnii* templa atque signa, ut docet idem Pausan. III. 13. p. 238. c. 21. p. 265. & c. 26. p. 277.

Verf. 5. *Verf. 5.* Ἀσίην correxit Casaub. ex Stephano, Pausania, Strabone. Confer Stephani Interpretes, & Strabonem lib. VIII. p. 363. & Thucyd. IV. 54. — *Ibid.* τὴν ἐπὶ τὸ Κρητ. Perperam τὴν omittunt Vat. Flor. Aug. Reg. A.

Verf. 6. *Verf. 6.* Μεταβαλλόμενος recepi ex Aug. & Flor. Vulgo μεταβαλλόμε. ex Bav. & sic Reg. A. — *Ibid.* παρὰ τὸ ναύσταθμον· περι Bav. in contextu, sed in marg. γρ'. παρὰ, quod recte dant ceteri, τὸ ναύστ. in neutro genere dedit Aug. Pobavit autem hoc Reiskius, quia sequitur δ & τοῦτο, quæ tamen peræque ad Γύθειον referri possunt. Itaque teneri poterat τὸν ναύσταθμον, quod habent editi cum codd, omnibus præter unum Aug. Nam utrumque recte dicitur, ὁ ναύσταθμος, & τὸ ναύσταθμον. — *Ibid.* Γύθειον. Utroque modo scribi solet Γύθειον, & Γύθειον. Ora codicis Aug. Πασαβᾶς νῦν. Nempe *Passava* hodie-rum etiam nomen.

Ibid. τῆς δὲ πόλεως ἀπέχει τριάκοντα στάδια. — „Videtur hic in numeris esse peccatum: nimis enim discedunt hi numeri ab illis Strabonis, cujus hæc sunt verba p. 559. [lib. VIII, p. 363. edit. Casaub.] Γύθειον τὸ τῆς Σπάρτης ἐπίνειον, ἐν διακοσίοις καὶ τετραράκοντα σταδίοις ἰδρῦμενον.“ REISK. — De eadem re monuerat jam BERKELIVS ad Stephanum in Γύθειον, & „Noli dubitare, ait, quin apud Polybium ducenta & forte plura stadia perierint.“ — Nempe verissime hoc ab illis monitum fuerit, si πόλις apud Polybium *Spartam* intelligas, & de Gythii distantia a Sparta agi statuas. Quod si vero hoc dicit Polybius, (quam quidem interpretationem pati verba ejus videntur,) *portum ἔσ' navale triginta stadia a Gythio oppido abesse*; non repugnabit Strabo, & suffragantes Polybius habebit Pausaniam ac Ptolemæum; quorum ille (p. 266.) *triginta stadia a Gythio abfuisse Trinasum* ait, hic vero *Trinasum navale fuisse* (Τρίνασος ἐπίνειον) docet. Quibus ex locis inter se collatis

collatis intelligi par est, *Trinacrum* proprium fuisse portus & navalis nomen; sed idem navale cum portu, a vicino oppido, *Gythium* etiam vel *Gytheum* vulgo fuisse adpellatum.

Verf. 7. Ἑλλάν. Agrum dicit, ad oppidum pertinentem, cui Ἑλος, *Helos*, olim nomen; de quo satis Cellarius Geogr. Antiq. lib. II. c. 13. p. m. 1199. Scriptoribus ab eo laudatis addi poterant Thucyd. IV. 54. Strabo VIII. p. 363. & Stephanus in Ἑλος, apud quos cunctos cum aspero spiritu scribitur illud nomen. — *Ibid.* ὡς πρὸς μέρος θεωρουμένη. Eandem phrasin habes infra, cap. 44. 3. — *Ibid.* πλείστη χώρα quid sit, haud satis adparet. An *maxima planities totius Laconiae*? An *opulentissima regio*? An *hominibus maxime frequentata*? Hoc quidem graece foret πολυανθρωποτάτη.

Verf. 8. ἀφείς τὰς προνομᾶς, id est, τοὺς προνομέας. *Verf. 8.* conf. ad IV. 73. 4. Sic sane nil opus est, cum Scaligero εἰς τὰς προνομᾶς corrigere, quod & Casaubono & Gronovio in mentem venisse video. ἀφείς recepi ex Flor. Aug. Reg. A. Vulgo ἀφείς. — *Ibid.* πρὸς Ἀκρίας καὶ Λεύκας &c. Ab altera parte sinus Laconici sita haec loca. *Leucas* jam supra nominavit Polybius IV. 36, 5. quamquam ibi quidem ex situ aliorum locorum, quibuscum componitur, merito scrupulus injectus est Cellario, quem vide in Geogr. Antiq. p. 1199. — *Ibid.* τὴν τῶν Βοιωτῶν χώραν. Vide eundem Cellar. p. 1196.

CAPVT XX.

Cap. XX.

Verf. 2. εἰς Τέγεαν. εἰς τὴν Τέγεαν ed. Casaub. & seqq. *Verf. 2.* cum Vrsino, invitis msstis.

Verf. 3. διὰ τὰς προγεγενημένας περὶ αὐτοὺς ὑποψίας. *Verf. 3.* Sic Casaub. cum Vrsino, & Vat. Flor. Aug. Reg. A. περὶ αὐτῶν ed. 1. 2. cum Bav. non male, ac fortasse etiam rectius. Sane diversa notione aliàs frequentatur haec formula τοῦτο γέγονε περὶ αὐτὸν, de qua vide Adnot. ad V. 110, 7. De re confer cap. 4, 5. & loca ibi citata. — *Ibid.*

διὰ τῆς Ἀργείας. Corrupte h. l. Vat. διὰ τῆς ἀρπαγίας, & διὰ τὰς ἀρπαγίας Flor. superscripto τῆς super τὰς.

Verf. 4 sqq. *Verf. 4.* Γλυμπεῖς. Conf. IV. 36, 5. — *Verf. 6.* ἐπέθετο. Mendose ὑπέθετο Aug. — *Verf. 7.* τὸ προελθεῖν. πρὸ τοῦ ἐλθεῖν conjecerat Scaliger. — *Ibid.* ἐκ τῆς Τεγέας. τῆς caret ed. Casaub. & seqq. invitis msstis. — *Ibid.* ἑαυτῶν σωτηρίαν. Temere ἑαυτοῦ ed. 1. 2.

Verf. 9. *Verf. 9.* τῶν μὲν ἵππων &c. equis plerisque Lycurgus est potitus; puta, quoniam ob subitam invasionem spatium non fuerat frenandi equos & abducendi,

Verf. 10. *Verf. 10.* ἀπενομίσθησαν. Commodius Flor. ἀνανομίσθησαν. Quod vero dicit, δι' Ἀργους, per Argos domum redisse, id quale sit, ægre intelligitur. Mitigavit Xylander in versione, durch das Argivische Land, id est, per Argivorum ditionem; sed id græce est δι' Ἀργείας, (cf. verf. 3 sq.) atque sic h. l. scribendum videtur.

Verf. 11. *Verf. 11.* ἐκ τῆς χώρας. Ferri posse putavit Reiskius ἐπανελθεῖν τῆς χώρας absque præpositione, quod habent ed. 1. 2. consentientibus veteribus omnibus.

Verf. 13. *Verf. 12.* Ἑλίας. Ἑλίας edd. cum Bav. Prorsus corrupte Ἡλείας Vat. Flor. Aug. Reg. A. Vide ad cap. 19, 7.

Cap. XXI.

CAPVT XXI.

Verf. 1. *Verf. 1.* τὸ Μενελαίου. τὸν Μενελαίου solus Flor.

Verf. 2. *Verf. 2.* βλέπουσαν ἐπί. Sic Vat. Flor. Aug. Reg. A. — *Ibid.* καθ' ὃν ἐλάχιστον τόπον ἀπέχει τῆς πόλεως ὁ ποταμός. Possis cum Scalig. legere καθ' ὃν τόπον ἐλαχ. ἀπέχει. Sed non sollicitanda videtur ista trajectio verborum, satis usitata Polybio. De re confer cap. 22, 3 sq. & 24, 3.

Verf. 4. *Verf. 4.* ἀνυπότακτα ex Reg. B. edidit Casaub. Et sic Vat. & Flor. Conf. III. 36, 4. & III. 38, 4. Imperite ἀνυδέκτα ed. 1. ex Bav. qui per errorem ita scripsit pro ἀνυπόδεικτα, quod habet ed. 2. cum Aug. & Reg. A.

Verf.

Verf. 5. τοὺς ἀγνοουμένους. τοῖς ἀγνοουμένοις *folus* *Verf. 5. 6.*
Aug. — *Verf. 6.* καὶ κατὰ θάλατταν. *Temere κατὰ h. l.*
 omisit Casaubonus & posteriores editores.

Verf. 7. In λιμέσι consentiunt libri. Sed, *λίμναις* in- *Verf. 7.*
 terpretatum esse Perottum, notavit Casaub. in ora Basil.
 Nempe *paludibus* habet vetus interpres in edit. Basil. At
 ea interpretatio non Perotti est, qui hunc Polybii locum
 transfiliit, sed Wolfgangi Musculi, qui, quæ præterierat
 Perottus, supplevit.

Ibid. χώραις, ἐπώνυμοις. Hæc cum vulgo conjunctim
 legerentur, in hunc locum sic commentatus est ERNESTVS
 In Lex. Polyb. „Quæ χώραι ἐπώνυμοι h. l. sint, difficile
 est reperire, Interpres latinus stulte vertit, *nomine agri.*
 Forte legendum (ἄρεσι) χώραις ἐπώνυμοις, *montes qui aut*
dederunt regioni nomen, aut ab ea accepere. De qua con-
 structione & significatione duplici, adeundus Hemsterhus.
 ad Lucian. Dial. Marin. 9. ut alios taceam.“ — Mihi
 quidem non tam stulta esse visa est Casauboni interpretatio,
nomine agri, quam unius prioris nominis (χώραις) vim
 exprimere. ἐπώνυμοις autem accipiendum videbatur de
 locorum *cognominibus*, quæ græcis Polybii lectoribus in-
 terdum notiora erant, quam propria nomina. Sic, ut hoc
 utar, cum *Padi* fluvii nomen minus notum esset Græcis,
 monuit Polybius II. 16. esse eundem eum *Eridano*, poë-
 tarum fabulis celebrato. Eodem pertinet *camporum Phle-*
græorum mentio II. 17. & III. 91. & id genus alia. To-
 tus autem hic locus, a verbis ποτὲ δὲ πάλιν usque διαφο-
 ραῖς, desideratur in Aug. a pr. manu & in Reg. A.

Verf. 8. αἱ ἐν τοῦ περιέχοντος διαφορᾷ sunt *diversæ* *Verf. 8. 9.*
mundi plagæ. Vide II. 36, 6 sq. Et totum illud caput 36.
 libri II. cum toto hoc loco confer. — *Ibid.* κοινόταται
 dederunt scripti libri omnes. *Temere κοινόταται* edd. —
Verf. 9. ἀγαγεῖν. ἀναγαγεῖν ed. 1. 2. cum Bav.

CAPVT XXII.

Cap. XXII.

Verf. 2. Εὐρώτας. Ora cod. Aug. ὁ νῦν Ἴρις. — *Verf. 4.*
Ibid. τὸ Μεγελάϊον. Vide ad c. 18, 3.

Verf. 5. *Verf. 5.* ἐπὶ τῶν λόφων ἐφεστῶτας. ἐπὶ τὸν λόφον Vrb. Aug. Reg. A. Habet autem Codex VRBINAS in *Excerptis* totum hoc cap. & seq. usque ἐπανήγει πρὸς τὴν δύναμιν, c. 23, 6.

Verf. 6. *Verf. 6.* δέ τι . . . καὶ τοιοῦτον. Sic Vat. Aug. Reg. A. δ' ἐτι - - καὶ τοιοῦτον adfertur ex Flor. δὲ πρὸς τοῖς ὑπαρχ. καὶ τοιοῦτόν τι edd. ex Bav. τι post τοιοῦτον ignorat Vrb. cum aliis codd. quare puto & in δέ τι hunc cum eisdem consentire.

Ibid. ἐπὶ τὸν μεταξὺ τόπον τῆς πόλεως καὶ τῶν βουνῶν ἐφῆκαν· οὗ διαβρόχου γενηθέντος &c. Perspecte hunc locum sic emendavit Casaubonus, cum in codice Vrbinate; quo ille usus est, pro καὶ τῶν βουνῶν ἐφῆκαν· οὗ scriptum esset καὶ τὸν βουνὸν ἐφικανοῦ. Cum Vrb. faciunt Vat. & Flor. nisi quod ἐφ' ἱκανοῦ distinctis vocibus scribant. Ita quum semel corrupta essent verba, latius (ut fieri solet) manavit malum. καὶ τοῦ βουνοῦ διαβρόχου γενηθέντος scripserunt Aug. & Reg. A. omisso ἐφ' ἱκανοῦ vel ἐφικανοῦ. Tum hanc eandem scripturam in suo exemplari inveniens librarius codicis Bavarici, τῷ βουνοῦ in τοῦ τόπου mutavit; quem secutæ sunt ed. 1. & 2. ut in his continua oratio hæc sit: Φράξαντες γὰρ τὸν πεταμόν ἔνωθεν ἐπὶ τὸν μεταξὺ τόπον τῆς πόλεως, καὶ τοῦ τόπου διαβρόχου γενηθέντος, &c. Quam mutilatam corruptamque scripturam immerito contra Casaubonianam lectionem emendationemque defendit Reiskius.

Ibid. οὐχ οἶον τοὺς ἵππους, ἀλλ' οὐδὲ τοὺς πεζοὺς. — „Videatur inverso dicendum ordine fuisse, οὐχ οἶον τοὺς πεζοὺς, ἀλλ' οὐδὲ τοὺς ἵππους. Nam & altius eminent ex aquis equus, quam vir, & melius natat. Sed potest vulgata defendi: pedes enim armatus certius & securius graditur in undis, quam equus.“ REISKIUS.

Verf. 8. *Verf. 8.* μετὰ τῶν Φίλων. Vrb. Vat. Flor. Aug. Reg. A. & ora cod. Bav.

Verf. 9. *Verf. 9.* τοὺς τε μισθοφ. τοὺς τότε μισθοφ. Aug. Reg. A. — *Ibid.* ἐπὶ δὲ τούτοις, διὰ δὲ τούτων Flor. & μετὰ

idem

idem inter lineas. — *Ibid.* ὡς ἐπὶ τοῦς. Carent ὡς Aug. Reg. A.

Vers. 10. τὸ σημεῖον recte Vrb. Vat. Flor. cf. c. 21. 2. *Vers.* 10. Carent τὸ edd. cum Bav. Aug. Reg. A.

CAPUT XXIII.

Cap.
XXIII.

Vers. 1. αὐτοὺς ἐφῆμε, *solos immisit.* In isto pronomine, ubi hac notione sumitur, nimis sæpe errarunt librarii, quam ut religioni nobis ducere oporteat, vel invitis omnibus codicibus ex mera conjectura suum restituere auctori.

Vers. 3. ὑπέβαλε Casaub. ex Vrb. & Reg. B. cum Vat. Flor. *Vers.* 3. Aug. Reg. A. ἀπέβαλε ed. 1. 2. ex Bav. ἐπέβαλε Vrb. finis ex ing. — *Ibid.* ὑπεράρας. ὑπάρας ed. Casaub. operarum errore, qui inde in sequentes editiones est propagatus.

Vers. 5. τὴν εἰς τὴν πόλιν recepi ex Flor. τὴν εἰς πό- *Vers.* 5. 6. λιν edd. cum aliis — *Vers.* 6. κατελάβετο. Mendose κατ-
εβάλετο Vrb.

Vers. 8. ὁ μὲν οὖν. Carent οὖν Aug. Reg. A. — *Ibid.* *Vers.* 8. διαβάς τὸν ποταμόν. Forsan ἐπιδιαβάς scripsit, vel πάλιν διαβάς. Conf. cap. 22, 9. & hoc cap. 23, 10. Sed nil opus est novare, quoniam diserte dixerat ἐπανήει *vers.* 6. — *Ibid.* ἐφῆδρευε ex ed. 1. 2. & msstis restitui. Temere ἐφῆδρευσε ed. Casaub. & sqq. Ad τοῖς εὐζώνοις &c. intelligenda præpositio σὺν, ut III. 113, 9. & sæpe aliàs. — *Ibid.* Cum ἐπὶ τοῖς ἰππεῦσι esset in ed. 2. & abesset deinde particula ἕως, Scaliger ita constituit orationem: ἐπὶ δὲ τοῖς ἰππεῦσι τὰ βαρέα τῶν ὅπλων παρεμβάλων ὑπ' αὐτοὺς τοὺς βουνοὺς &c.

Vers. 9. ἐπιβαλλομένων. ἐπιβαλομ. Flor. Aug. Reg. A. *Vers.* 9.

Vers. 10. καὶ περὶ τοῦτου τὸν καιρόν. καὶ deletum vo- *Vers.* 10. luit Reiskius. Imo bene habet: *et iam hac occasione.* — *Ibid.* Φίλιππος. Poterat articulus adjici ὁ Φίλιππος cum Flor. Aug. Reg. A. — *Ibid.* ἀπουράγει τοῖς αὐτοῦ Φαλαγγίταις scil. μετὰ τῶν εὐζώνων, καὶ πελταστῶν καὶ ἰπ-
πέων.

πέων, de quibus dictum est vers. 8. conf. IV. 49, 12. V. 7, 11. &c.

Cap.
XXIV.

C A P V T XXIV.

- Verf. 1. *Vers. 1.* αὐτοῦ στρατοποδεύειν ed. Casaub. & seqq. cum Vrsino & Reg. B. cf. vers. 8. Mendose αὐτοῦς ed. 1. 2. cum vett. codd. omnibus. Et in hoc adverbio αὐτοῦ, *ibi*, sæpe lapsos librarios vidimus. cf. IV. 81, 5. II. 25, 6. III. 116. 11.
- Verf. 2. *Vers. 2.* τῶν ἡγουμένων recte edd. ex Bav. τῶν ἡγεμονων Vat. Flor. Aug. Reg. A. — *Ibid.* περιβαλομένων ed. 1. 2. consentientibus mstis; quod nil opus fuisse mutare, monuit Reiskius. Ac sane, sicut περιβάλλεσθαι λείαν & aliàs sæpe dicitur & III. 69, 7. (ubi perperam Bav. in περιλαβέσθαι mutavit) *cinctam capere prædam*, & περιβάλλεσθαι τι διανοίᾳ, *mente complecti*, XVI. 17, 1. & περιβάλλεσθαι λόγον, *orationem animo complecti*, Spicil. Reliq. ex libr. XVIII. p. 40. & alia hujusmodi; sic περιβάλλεσθαι τόπον (scil. στρατοπεδείας vel εἰς στρατοπεδείαν) erit *singere, capere locum castris*. Quod vero III. 68, 6. vulgo omnes habent περιβαλῶν τάφρον καὶ χάρακα τὴν παρεμβολὴν, id quidem, satis ne sanum sit, dubitari potest: nam aut περιβαλλόμενος scribendum videtur, aut περιλαβῶν, ut I. 48, 10. χαρακὶ περιλαβῶν τὴν πόλιν. περιβαλῶν enim aliam constructionem videtur desiderare, scil. περιβαλῶν τάφρον καὶ χάρακα τῆ παρεμβολῆ, *cujus generis exempla ex aliis scriptoribus collegit Henr. Stephanus in Περιβάλλω.* — *Ibid.* ἄλλον τις recte edd. ex Bav. ἄλλος τις Vat. Flor. Aug. Reg. A.
- Verf. 3. *Vers. 3.* παραγινόμενος. Temere παραγενόμενος ed. Casaub. & seqq. cum Reg. B. — *Ibid.* ἀπέχων μὲν. Caret μὲν Aug. — *Ibid.* δύο μάλιστα σταδίους. conf. c. 21, 2. & 22, 3 sq.
- Verf. 4. *Vers. 4.* τούτου δὴ bene edd. cum Bav. & Reg. A. τοῦτο δὴ Vat. Flor. Aug. — *Ibid.* ἀνόδω μεγάλῃ καὶ παντελῶς ἐπρόσιτῳ. Casaubonus, *alta montis juga prorsusque*

inaccessio. Hinc ERNESTVS in Lexico Polyb. „ἀνοδος, Verf. 4. non *ascensus*, ait, ut Lexica habent; sed *jugum* s. *continuatio montis*.“ — Quæ mihi quidem gratuito & precario dicta videntur. Imo ἀνοδος, si vera vulgata lectio, quæ ex solo Bav. ducta est, nihil aliud poterit significare, nisi aut *adscensum*; cujus significationis exempla haud dubia Guil. Budæus & Henr. Stephanus collegerunt; aut idem quod ἀνοδῖαν, *viam inviam*; quarum tamen notionum utramque non satis commodam hoc loco esse intelligo. Ex aliorum codicum lectione colligere licet, gravius vulnus infidere istī vocabulo. Suspiciatus sum ἀποβῆ ῶ γι μεγάλη, (cf. III. 54, 7. VII. 6, 3.) *ingenti rupe & prorsus inaccessiblei*. — *Ibid.* In γεῶδες cum Bav. convenit Aug. & sic edd. — *Ibid.* κάθυδρον. κάθυγρον Flor. — *Ibid.* ἄμα δὲ καὶ. Carent καὶ Aug. Reg. A. — *Ibid.* Verba εὐφωῶς κείμενον ex Reg. B. adoptavit Casaubonus; eademque agnoscunt codices Vat. & Flor. Desiderantur in ceteris. Vnde ἐπιτήδειον inferendum suspiciatus erat Scalliger.

Verf. 5. ὥστε τὸν στρατοπεδ. τὸν carent Aug. & Verf. 5. Reg. A. — *Ibid.* τὸν ὑπερκείμενον λόφον, *imminentem collem*; eum, puta, quem antè Lycurgus obtinuerat, & nunc Philippus Illyriis occupatum tenebat. cf. c. 23, 6. περικείμενον solus Aug. — *Ibid.* δοκῆν μὲν ἐν ἀσφαλῆι &c. μὲν, quod aberat vulgo, adscivi ex Vat. & Flor. — „Forte transponenda sunt vocabula ἀσφαλῆι & καλλίστῳ, ut hic sit loci habitus: δοκῆν ἐν καλλίστῳ στρατοπεδεύειν -- στρατοπεδεύειν δὲ καὶ ἐν ἀσφαλῆι &c. ut videatur, qui eum locum castris obtinet, & in pulcherrimo loco castra posuisse, vicinæ urbis spectaculo jucundissimo oculis obversante, & idem etiam in munitissimo eodem loco, quippe qui sua in potestate habeat faucium illarum & ingressum & egressum.“ REISKIVS. — Nihil novandum. Recte verba illa διὰ τὴν παράθεσιν τῆς πόλεως Casaubonus interpretatus est, quod ad proximam quidem urbem attinet. Et accipienda hoc loco præpositio διὰ eodem modo quo ἔνεκα, ut monuit Raphelius in

Verf. 5. Annotationibus ex Polybio ad II. Corinth. 3, 10. Hoc dicit Polybius: qui illum locum tenebant, ii vicinæ quidem urbis causa in tuto erant collocati, id est, nihil illis ab hostium eruptione ex urbe, quamvis vicina, erat timendum. ἐν καλλίστῳ vero non in pulcherrimo loco interpretandum est cum Casaub. & Reifkio, sed optime, commodissime, opportuno maxime loco; eadem ratione, qua vulgo dicitur ἐν καλῷ θέσθαι, quo utitur Noster; II. 22, 10. ubi fere idem sonat ac ἐν ἀσφαλῆ. Eodem pertinet ἐν καλῷ τοὺς πολέμους ἀπειληθέναι, III. 92, 4. opportune, opportuno loco interceptisse hostem.

Ibid. κρατοῦντα τῆς εἰσόδου καὶ τῆς διόδου τῶν στενωῶν. Aut hoc, aut simili quodam modo, refingenda erat oratio. Vulgo edebatur κρατοῦντα τῶν τῆς εἰσόδου καὶ τῆς διόδου στενωῶν ex Bav. nec ex Flor. notatur varietas. Sed κρατοῦντα τῆς εἰσόδου καὶ τῆς διόδου στενωῶν Vat. Aug. Reg. A. κρατοῦντα τῶν στενωῶν τῆς τε εἰσόδου καὶ τῆς διόδου suaferat Reifkius.

Verf. 6. *Verf. 6.* καταστρατοπεδεύσας. στρατοπεδεύσας solus Aug. Ceterum perinde est. conf. vf. 1. — *Ibid.* προαπέστειλε. προαπέστ. Aug. Reg. A. — *Ibid.* ἐξέταξεν recte edd. ex Bav. ἐξέταξεν Aug. Reg. A. ἐξήταξεν Flor. — *Ibid.* ἐν τοῖς ἐπιπέδοις. ἐν τοῖς ed. 3. 4. operarum errore.

Verf. 9. *Verf. 9.* τόποις ἐν οἷς Ἀντίγονος &c. Conf. II. 66.

Verf. 11. *Verf. 11.* καὶ τοῖς Αἰτωλοῖς περὶ τῆς διαλύσεως. Sic Vat. & Flor. cum articulo; recte, quia jam præcesserat περὶ διαλύσεως. Vulgo utrobique abest articulus.

Verf. 12. *Verf. 12.* Δέχοιον ed. Casaub. & seqq. Δέχσον ed. 1. 2. cum msstis. Sic rursus cap. 25, 4.

Cap. XXV.

CAPVT XXV.

Verf. 1. *Verf. 1.* Πτολεμαῖον. conf. c. 26, 8. & 29, 6. — *Ibid.* καὶ λύειν. καὶ λύσειν solus Reg. B. Nec vero opus est futuro, licet futurum καταπλήξεσθαι præcesserit.

Verf. 2. *Verf. 2.* τὰς λείας. Corrupte τὰς τελείας Vat. Flor. Si quid mutandum, quoniam rarius αὐ λείας in plurali occurrit,

occurrit, suspicarer τὰς ὠφελείας, quod tamen nequaquam urgere velim. — *Ibid.* κατακόπτειν τὸν κέραμον, *testum effringere.*

Versf. 6. ἀκρισίας adoptavit etiam Scaliger: frequentatum Polybio vocabulum. — *Ibid.* βάλειν τοὺς αἰτίους, *ferire*; gladio-ne, an *lapidibus*, ut I. 69, 10. & 12? Corrupte καλεῖν Vat. Flor. & Reg. B. permutatis inter se literis β & κ, de quo errore dixi ad I. 37, 9.

Versf. 7. οὐ προσποιηθεὶς δέ. Sic recte Vat. Flor. Aug. *Versf. 7.* Reg. A. & Vrsini codex. Idem sonat, ac προσποιηθεὶς δὲ οὐκ εἰδέναι. Temere particulam negantem omisit Bav. & hinc editi.

CAPUT XXVI.

Cap. XXVI.

Versf. 1. αἱ μὲν ἐν τῇ Φωκίδι προφανεῖς πράξεις. *Re. Versf. 1.* legens hæc, intelligo, nihili esse istam dictionem προφανεῖς πράξεις. Haud dubie προφανεῖσσι πράξεις scribendum, *occafio aliquid moliendi, quæ ei fuerat ostensa.* Sic περιστάσεως προφαινομένης I. 54, 6. & ἐπειδὴν μείζων τις αὐτοῖς προφαινητοῦ κίνδυνος VI. 20, 8. Terminatio αἱ, quæ extremo verbo προφανείσσι olim erat superscripta, temere deinde neglecta est a librariis. Aliud est illud, καταφανοῦς δὲ τῆς πράξεως γενομένης, V. 76, 4.

Versf. 2. ἐν αὐτοῖς ἐλπίδας. ἐν αὐτοῖς Bav. — *Versf. 3.* *Versf. 2 sqq.* Ἀπελλῆν. Ἀπελλῆ Flor. constanter. — *Ibid.* ἐν Χαλκί. ἐν τῇ Χαλκίδι idem Flor. — *Versf. 4.* ὑπ' αὐτὸν ὄντα edd. ex Bav. ὑφ' αὐτὸν Vat. Flor. ὑπ' αὐτῶν Aug. Reg. A. — *Ibid.* εἰς ἑαυτόν. εἰς αὐτόν Flor. Aug. Reg. A.

Versf. 6. ὁ Φίλιππος. Caret ὁ Flor. — *Ibid.* ἐξέργα- *Versf. 6. 7.* ζομένου. Temere ἐργαζομένου ed. I. & inde Reg. B. — *Versf. 7.* τὰ κατ' αὐτόν. τὰ καθ' αὐτόν Flor.

Versf. 9. γενομένης δὲ τῆς εἰσόδου τραγικῆς. Sic ed. I. *Versf. 9.* cum Bav. Vat. & Flor. quam esse veram lectionem, ab iis mutata deteriorē, qui ejus pretium non intelligebant, monuit REISKIUS, cui ea ex ed. I. innotuerat. „*Tra-*gica, ait, Græcis & Latinis dicuntur omnia *pompatica,* regia,

- Verf. 9. *regia, magnifica, ad splendorem admirationemque ciendam composita.* — Sic Lucian. in Imaginib. c. 21. T. II. p. 479. οὐδὲν τραγικὸν ἐμφαίνουσι, *nullum fastum præ se ferunt*: & τραγωδεῖν apud Demosthenem est *pompofis verbis uti, verbis rem augere & exaggerare.* Sic apud Nostrum ἐκτραγωδεῖν VI. 15, 7. *cum pompa celebrare.*
- Verf. 10. *Verf. 10. παρακατέσχε. προκατέσχε Aug.*
- Verf. 12. *Verf. 12. Βραχεῖς γὰρ δὴ &c. Sententia ista, usque ad verba ἐλεεινοὶ γίνονται, inserta est Excerptis Codicis VRBINATIS.*
- Verf. 13. *Verf. 13. ἐκεῖνά τε γάρ. scil. ψῆφοι. τε caret Vrb. sed in mendoso ἐκεῖνοι cum ceteris convenit. Scitæ istius comparationis hominum aulicorum cum calculis, quibus utimur in componendis rationibus, Solonem auctorem perhibet Diogenes Laërtius I. 59. Ἐλεγε δὲ (ὁ Σόλων,) τοὺς παρὰ τοῖς τυράννοις δυναμένους παραπλησίους εἶναι ταῖς ψήφοις ταῖς ἐπὶ τῶν λογισμῶν. καὶ γὰρ ἐκείνων ἐκάστην ποτὲ μὲν πλείω σημαίνειν, ποτὲ δὲ ἥττω. καὶ τούτων τοὺς τυράννοους ποτὲ μὲν ἕκαστον μέγαν ἄγειν καὶ λαμπρὸν, ποτὲ δὲ ἄτιμον. Istudque Solonis dictum respiciens Polybius, ait: ὄντως γὰρ εἰσιν &c. confirmans dicti illius veritatem. In eadem sententiam, referente Plutarcho in Apophthegm. p. 174. ed. Wechel. Orontes, regis Artaxerxis gener, ignominia a rege irato adfectus ac damnatus, dixit: καθάπερ οἱ τῶν ἀριθμητικῶν δάκτυλοι νῦν μὲν μυριάδας, νῦν δὲ μονάδα τιθένομαι (nisi temere insertum ab imperito librario hoc verbum τιθένομαι est) δύνανται, τὸ αὐτὸ καὶ τοὺς τῶν βασιλέων φίλους νῦν μὲν τὸ πᾶν δύνασθαι, νῦν δὲ τοῦλάχιστον. Quemadmodum digiti eorum, qui rationes supputant, modo myriadas, modo unitates repræsentant: ita regum amici mox omnia valent, mox rursus minimum. Duo ista loca laudavit Casaub. in ora Basil.*
- Verf. 16. *Verf. 16. Λεχάειου. Rursus Λεχέου ed. 1. 2. cum msstis. — Ibid. ἐξ Ἐλατείας. Elatea præcipua urbs Phocidis.*

CAPVT XXVII.

Cap. XVII.
Vers. 1.

Vers. 1. ἀπεχώρησε. ἀνεχώρησε Bav. in contextu, sed idem eadem manu inter lineas ἀπεχωρ. quod ceteri in contextu habent. — *Ibid.* ἔγλυον τῶν εἴκοσι ταλάντων. Mire corrupta scriptura in omnibus libris. ἐν τῇ τῶν εἴκοσι Vat. Flor. ἐν τι τῶν εἴκοσι Aug. Reg. A. ἔγκυτον εἴκοσι Bav. in contextu; in marg. vero γρ'. ἐντιτον, nisi potius ἐνγιτον est, nam utrum T fit tertia litera, an Γ, dubito. ἐνγιτον εἴκοσι ed. 1. 2. & ἐτι τῶν εἴκοσι marg. ed. 2. In communi codicum nostrorum exemplari fuerat puto ἔγλυ τῶν, superscripta super ἔγλυ terminatione ον, quæ deinde neglecta est a librariis. Imo pro ΕΓΓΤ probabile est fuisse ΕΝΓΤ, quemadmodum & in Vaticano nostro constanter fere γγ pro γγ usurpatur. Quo facilius deinde ex itacismi confusione nata est scriptura EN TH. Est autem ἐγλυος idem ac ἐγλυητής, ut interpretantur Hesychius & Suidas: & eadem constructionem, quæ h. l. obtinet, ex Aristotele adfert Henr. Stephanus in Thes. καθιστάναι τοὺς ἐγλυοὺς εἴκοσι ταλάντων. Articulum autem τῶν, quem conservarunt quatuor codices, ægre abesse patiar equidem, quoniam illorum viginti talentorum jam ante mentio erat facta, cap. 15, 9. ἔγλυον h. l. video etiam a Scaligero correctum, & ἔγλυον τῶν habet ora libri Vossiani. ἐγλυητόν, quod suavit Reifkii, non est huius loci.

Vers. 3. πρὸς δὲ τὸν Ἄρατον. Ex codicum scriptura Reifkii, qui illam ex ed. 1. & ex collatione Boecleriana codicis Augustani intellexerat, suspicatus est, scriptum olim fuisse ἐν δ' Ἀράτου καταλύσας, scil. δώμασι. — *Ibid.* τὴν πᾶσαν. Carent τὴν Aug. Reg. A.

Vers. 4. Τριφυλίαν correxit Casaub. ΤριΦαλίαν ed. 1. 2. cum Bav. Aug. Reg. A. B. Sed propius ad verum Τριφυλίαν Vat. Flor. Conf. Adnot. ad IV. 77, 5. — *Ibid.* ὡς τινος χρείας. Temere ὡς τινος χρείας ed. 1. 2. 3. 4. errore operarum ex ed. 1. propagato, quem denique correxit Ernestus.

Verf. 4.

Ibid. ἀπαγαγεῖν ἐκέλευσε τὸν Λεόντιον πρὸς τὴν ἀναδοχήν. Quod pro ἀναδοχήν ora libri Voss. ἐγλύην habet, ex nullo codice in isto ductum est. Casaubonus: *Leontium ad luendam pecuniam, pro qua sponderat, in vincula duci jubet.* Perspecte sane: nam sicut verbum ἀναδέχεσθαι non modo aliàs significat *spondere pro aliquo*, sed & in eadem hac re usurpatum est a Polybio, V. 16, 8. sic non est cur dubitemus, quin nomen ἀναδοχή eadem notione nunc fit capiendum, idemque denotet ac ἡ ἐγλύη, verf. 7. & c. 28, 6. Et πρὸς est *intuitu, respectu, propter*; quemadmodum gallice dicimus *par rapport à cela, pro à cause de cela.* Itaque πρὸς τὴν ἀναδοχήν est *sponsionis causa*, sicut verf. 5. πρὸς ἄλλο τι, *propter aliam rem*, & verf. 7. πρὸς τὴν ἐγλύην, & rursus cap. 28, 6. Eodem modo τοὺς ἀπαγομένους εἰς Φυλακὴν πρὸς τὰ χρέα. XXXVIII. 3, 10. *avis alieni causa.* Et V. 108, 1. πρὸς ἃ scil. προσοφειλόμενα χρήματα, *quorum intuitu, quorum causa.* Itaque nihil cautiæ est, cur ἀναδοχήν in ἀποδοχήν mutemus cum Scaligero: & profus extra oleas hoc loco vagatus videri debet REISKIUS, ita scribens. „ἀναδοχήν. Forte hoc est e dialecto Macedonica, significans *carcerem* vel *custodiam*; quasi dicas receptaculum, locus, quo quis attinetur ad tempus usque præfinitum.“ — Nempe, postquam ἀπαγαγεῖν Casaubonus interpretatus erat *in vincula ducere*, in mentem venit Reiskio, ἀναδοχήν fortasse *custodiam* posse denotare. At ἀπαγαγεῖν, nullo etiam adjecto nomine, sed intellecto εἰς Φυλακὴν vel εἰς τὸ δεσμωτήριον, *ducere in vincula* significare potest. Sed hoc loco ne opus quidem est, ut hanc notionem verbo illi subjiciamus: & peræque, atque etiam commodius intelligere possumus *ducere ad magistratum*; cuius deinde res erat, si satisfacere homo non posset, in custodiam eum mittere. Sic in simillima re cap. 28, 6. dicit Polybius, *προστάξας ἄγειν αὐτὸν ἐπὶ τὰς ἀρχὰς πρὸς τὴν ἐγλύην.* Et in hac phrasi, *ducere ad magistratum*, non modo simplici verbo ἄγειν utuntur Græci, sed & eodem composito ἀπάγειν; velut Demosthenes ἀπάγειν ὡς δεσμοδέτας.

δέτας, ἀπάγειν τοῖς ἔνδενα, & sæpe simpliciter ἀπάγειν, ad judicem rapere.

Vers. 5. ἐξαπέστειλαν. Perperam ἐξαπέστειλε ed. 1. 2. *Vers. 5.*
cum Bav. — *Ibid.* πεποίηται τὴν ἀπαγωγήν. Sic voluisse Casaubonum, refert Mericus ex ora Basil. idque unice probarunt Reiskius & Ernestus, videntes præsertim præcedere verbum ἀπαγαγεῖν. Eodemque modo locum hunc Polybii recitavit Guil. Budæus in Comment. Ling. Græc. p. 214. & ex eo Henr. Stephanus in Thesauro. Quorum virorum auctoritati concessi, licet in vulgatam scripturam ἐπαγωγήν codices nostri consentiant omnes, & apud Lexicographos etiam, Hesychium, Suidam, Etymologum, ipsum hoc nomen ἐπαγωγή per αἰχμαλωσία exponatur; de qua notatione conf. quæ monuerunt viri docti ad Hesych. in Ἐπαγωγάς.

Vers. 6. ὅτι νομιούσι. Perperam ὅτε νομ. Vat. Flor. — *Vers. 6.*
Ibid. παρωλιγωρεῖσθαι. παρωλιγωρεῖσθαι Aug. Reg. A. quod ex παρωλιγορῆσθαι corruptum videri possit: sed sollicitatam nolim vulgatam. — *Ibid.* πάντες dedit Vat. Flor. Aug. Reg. A.

Vers. 7. τὴν ἐγλύην τοῦ Μεγαλέου. τὴν ἐγλύην τὴν τοῦ *Vers. 7.*
Μεγαλ. ed. Casaub. & seqq. invitis msstis. — *Ibid.* κατὰ κωνόν. Miror quo consilio, quove casu, in ora ed. 2. notata sit prodigiosa scriptura κατὰ κωνόν, quam nullus scriptus liber agnoscit.

CAPUT XXVIII.

Cap.
XXVIII.

Vers. 1. Οἱ δὲ παρὰ τῶν Ροδίων &c. Conf. cap. 24, 11. *Vers. 1.*

Vers. 3. ἐκ Λεχάου κατέπλευσε. Λεχέου rursus ed. 1. 2. cum msstis. Et κατέπλευσε ex conjectura correxit Casaubonus, cum corrupte κατέπαυσε darent libri omnes. *Vers. 3.*

Vers. 4. πρὸς τοὺς Αἰτωλούς. Carent τὸς Aug. & Reg. A. *Vers. 4.*
Ibid. ἔξω τελέως ἐστὶ. Quantumvis suspecta sit ista scriptura, nihil quidquam tamen variant libri. — „An scribendum ἔξω ἐλπίδος τελέως? an potius ἐξώλη τελέως?“

Verf. 4. IS. CASAVB. in ora Basil. — „Audebo tamen & meam hic conjecturam ponere: ἐξίτηλα ἔστι, vel ἐξίτηλα τελέως ἔστι. Hoc eadem verbo usus in hac ipsa re Plutarchus in Cæsare, (Stephani Thesauro eum me locum debere, non diffitebor:) οἰόμενοι ταχὺ τῶν ἀναλασμάτων ἐπιλιπόντων τὴν δύναμιν ἐξίτηλον γενέσθαι.“ MERICVS CASAVB. — Non displicet Casauboni ἔξω ἐλπιδῶν. Fuit, cum mihi incidereτ ἔξωρα.“ REISK. — Optet eruditus Lector: certi equidem nihil habeo. Placuerat olim ἐξίτηλα ex Plutarchi Cæs. c. 4. pag. 709. edit. Wechel: Sed ἐξώλη τελέως video a librorum scriptura propius abesse. Extrema syllaba λη, cum superscripta esset reliquæ voci, neglecta est per librarium incuriam. Sicut vero ἐξώλης ἀνὴρ dicitur homo quocumque modo perditus, sic percommode τὰ κατὰ Φιλίππου ἐξώλη res Philippi perditas poterit denotare.

Verf. 5. *Verf. 5.* ἀναγνοὺς δὲ ταύτας, intellige ἐπιστολὰς ex initio verf. 4. Et ταύτας quidem dederunt libri omnes, Bav. Vat. Flor. Aug. Reg. A. & Vrsini codex; quibus inuitis ταῦτα erat editum. — *Ibid.* Ἀπελλῆν. Ἀπελλῆ Flor.

Verf. 7. *Verf. 7.* ὁ Μεγαλέας. Articulum, qui aberat vulgo, adjeci cum Flor. Aug. Reg. A. — *Ibid.* αὐτῶ. αὐτῶ προσήνεγκε Bav.

Cap.
XXIX.

C A P V T XXIX.

Verf. 1. *Verf. 1.* τὰ μὲν ἔσπευδον. — „Forte τὰ μὲν πρῶτα, vel τὰς μὲν ἀρχὰς, initio quidem urgebant pacem. Refertur hoc initio quidem ad sequens ἅμα δὲ προσπεσούσης [verf. 3.] ubi recta fuisset oratio ἔπειτα δὲ προσπεσούσης: sed oblitus ille initii, paulo alia forma exsecutus est orationem“ REISKIVS. — Ad τὰ μὲν proprie inferri debuit τὰ δέ. Sed nihil impedit, quo minus, loco τὰ δέ, sit illud ἅμα δὲ verf. 3. Sic erit τὰ μὲν, ut aliàs solet, partim quidem; scilicet hætenus, quatenus bello premebantur, & quatenus Philippus in eo bello & solertia & fortuna erat usus, quam illi non exspectaverant.

Verf.

Vers. 2. ἐλπίσαντες γάρ. Pro δὲ, quod cum Bav Aug. Vers. 2.
& Reg. A. dabant editi, γὰρ esse scribendum, ex conjectura
viderat Reiskius. Eam conjecturam confirmarunt codi-
ces Vat. Flor. Reg. B. — *Ibid.* τέλειον ἄνδρα, τέλειον
caret ed. i. cum solo Bav.

Vers. 3. ὑπερτιθέμενοι. Temere ἐπιτιθ. Aug. Vers. 3.

Vers. 4. προδιειληφώς. Simpl. ειληφώς ed. i. cum Bav. Vers. 4.
Ibid. τὰ πρὸς διαλύσεις πράσσειν. Sic corrigendum mo-
nuerunt Reiskius & Ernestus. Et suspectum esse h. l. ver-
bum εἰσπράσσειν, adnotaverat etiam Casaub. in ora Basil. —
„εις (ut observavit REISKIUS) adhæsit e fine vocabuli
præcedentis.“ — *Ibid.* αὔθις. αὔτις Aug. & Reg. A. &
sic iidem jam sæpe superius, ubi adnotare neglexi. Sic
mox rursus vers. 8. & constanter deinde. — *Ibid.* In τῆν
Κόρινθου conveniunt h. l. edd. & mssti, excepto Flor.

Vers. 5. καὶ τοὺς μὲν. μὲν carent Aug. Reg. A. — *Ibid.* Vers. 5.
verba διὰ Θετταλίας desiderantur in ed. i. & Bav. Agno-
scit ea Reg. B. cum aliis. — *Ibid.* Κεγχρεῶν. Κεγχραιῶν
Aug. Reg. A. — *Ibid.* δι' Εὐρίπου. δι' Εὐριπίδου Flor. —
Vers. 6. λοιπὸς recte edd. cum Bav. & Flor. λοιπὸν Vat.
Aug. Reg. A. sed in Vat. superscripta litera ζ.

Vers. 7. ἀνεστρατοπέδευε. ἀνεστρατοπεδ. Aug. Reg. A. Vers. 7.

Vers. 9. ἀθροίσαντες τοὺς νέους νυκτός. Sic libri feri. Vers. 9.
pti omnes. Temere vocem νέους omisit Obsopoeus. Hinc,
cum esset τοὺς νυκτός, id in τῆς νυκτός mutavit editor Ba-
fileensis, quod fideliter tenuit Casaub. & sequentes edito-
res. Claudicantem sentiens orationem Scaliger, ἀθροι-
θέντες scripsit pro ἀθροίσαντες. — *Ibid.* οἰκίαν. οἰκείαν
Aug.

CAPUT XXX.

Cap.
XXX.

Vers. 1. καταπεφρονημένου μὲν. Temere μὲν negle- Vers. 1.
ctum vulgo erat ab editoribus. Adjeci cum Bav. Aug.
Reg. A. Ex Vat. quidem & Flor. nil est adnotatum; sed
illos pariter agnoscere hanc particulam, ex eo colligo,
quod eandem habet Reg. B. Quod si vero deest in Vat.

- Verf. 1. & Flor. neglecta fuerit (ut sæpe factum observavimus) ob similem exitum verbi præcedentis, cujus terminatio non in contextu scripta erat, sed superne inter lineas adposita, Perperam *καταπεφρονημένος μὲν* (in nominativo) dat Aug. *Ibid.* *παράγεται δομένοις*. Simplicem literam λ habet idem Aug.
- Verf. 2. *Verf.* 2. *Πυθρίας, Πυρίας* ed. 1. cum Bav. — *Ibid.* *καὶ τριακοσίους* restitui ex veteribus mssis, qui in hoc consentiunt omnes. Et Perottus, *trecentos*. Temere *τετρακοσίους* edd. & Reg. B. errore ex ed. 1. propagato.
- Verf. 3. *Verf.* 3. *συνεχῶς ἐπόρθει χώραν*. Sic ed. 1. cum mssis omnibus, excepto Aug. in quo est *χώραν ἐπόρθει*, & desideratur *συνεχῶς*. *συνεχῶς χώραν ἐπόρθει*. ed 2. & seqq.
- Verf. 4. *Verf.* 4. *τὸ Παναχαϊκὸν ὄρος*. Ora codicis Aug. *Παναχαϊκὸν ὄρος, ὁ νῦν Βοδίας*. si modo recte extrico inficetam scripturam. — *Ibid.* *ἐπιστρατοπεδύσας. στρατεύσας* ed. 1. cum Bav.
- Verf. 5. seqq. *Verf.* 5. *δυσχερῶς προσήγον τὰς εἰσφορὰς*. Vel ἐπὶ vel πρὸς τὰς εἰσφορὰς legendum conjecerat Reiskius, *aggre & inviti accedebant ad præstanda tributa*. Ac nescio an recipiendum in contextum hoc fuerit *πρὸς τὰς εἰσφορὰς*, quod perspicue dant Vat. & Flor. Nam, absque præpositione, non *προσάγειν* recte dicimus *τὰς εἰσφορὰς*, sed *προσφέρειν* vel *εἰσφέρειν*. At quum non magis usitata videatur dictio *προσάγειν πρὸς τὰς εἰσφορὰς*, suspicari licebit *προσεῖχον πρὸς τὰς εἰσφορὰς*, ut Heynius Vir Clariss. me admonuit. Et sane alibi etiam duo ista, *ῆγον* & *εἶχον*, confusa sunt a nostris librariis. vide ad II. 67, 2. III. 83, 5. — *Ibid.* *περὶ τὰς βοηθείας. ἐπὶ τὰς βοηθ.* ed. 1. cum solo Bav. In *περὶ* convenit Reg. B. cum ceteris codd. — *Verf.* 7. *κατέστησαν τὸν πρεσβ.* Mendose Flor. *κατεστήσαντο πρεσβύτερον*. — *Verf.* 8. *αὔτις*. Rursus *αὔτις* Aug. & Reg. A.

CAPVT XXXI.

Cap.
XXXI.
Vers. 1.

Vers. 1. κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς πρόθεσιν. Vide I. 3, 1. III. 2, 4. — *Ibid.* συστάντα. Temere συστήσαντα ed. 1. 2. *invitis omnibus msstis.*

Vers. 2. ἐλήξαμεν τῶν Ἑλληνικῶν. Sic recte edd. & *Vers. 2.* scripti. In uno Bav. inter lineas est τὸν Ἑλληνικόν. — *Ibid.* ὅσον οὐπω κρίνεσθαι συνέβαινε, *exitui proximum erat.* Recte: nam in rebus Græciæ substitit narratio ad Olymp. CXL. 2. A. V. 536. bellum verò Antiochi & Ptolemæi finitum est Ol. CXL. 3. A. V. 357. post pugnam ad Raphiam. vid. V. 79. & 87. Adjiciendam vocem ὅσον monuit Vrfinus, & eam dederunt codices nostri Vat. Flor. Reg. B.

Vers. 3. Τοῦ μὲν γὰρ dederunt iidem Vat. & Flor. *Vers. 3.* Sic & Scaliger in ora sui libri correxit.

Vers. 4. Τὸ δ' ἐπαρκαλιούθητον καὶ σαφῆ γίνεσθαι τὴν *Vers. 4.* διήγησιν. Ferri posse, adeoque restitui debere visa est hæc consentiens veterum codicum scriptura. Τὸ - - γίνεσθαι absolute positum intelligi poterit, *ad hoc vero quod adinet, ut facilis intellectu sit &c.* Sicut præpositionem πρὸς adjecit Casaubonus, sic Scaliger τὸ in τῷ mutavit, in quo consentientem Reg. B. habet.

Vers. 5. κατὰλληλα. In duas voces diremit Casaubonus, *Vers. 5. 6.* κατ' ἀλληλα. — *Vers. 6.* ὡς εἰπεῖν. *ut verbo dicam, ut dicam quod res est.* Non debuit prætermitti hæc phrasin in versione.

CAPVT XXXII.

Cap.
XXXII.

Vers. 1. Οἱ μὲν γὰρ ἀρχαῖοι &c. Ad hanc disputationem non immerito CASAVBONUS in ora Basil. adnotavit: „Digressio longa, prolixa, molesta, Græcanica!“ — At tale erat iudicium illius hominis, qui *Excerpta ex Polybii Historiis* confecit, ut, sicubi disputatiunculis nonnullis ex hoc genere indulsit Polybius, quæ rhetoricæ scholæ umbram magis decebant, quam reliquam Scriptoris nostri gravitatem, has potissimum dignas censeret, quas in Eclogarum suarum compilationem referret, prætermissa multa

Verf. 1. rum rerum maximi momenti & scitu dignissimarum narratione. Habet totum caput XXXII. & sequens *Codex VRBINAS* in Eclogis.

Ibid. τὴν ἀρχὴν ἡμῖσι τοῦ παντός εἶναι. In ora *cod. Vrb. Vat. & Reg. A.* notatur: Ἡσιόδος, vel Ἡσιόδου. Et Hesiodo sententiam illam tribuit Lucianus in *Hermotimo* cap. 3. T. I. p. 742. apud quem significantius etiam legitur, in *Ἔργ. καὶ Ἡμερ.* v. 40. Νήπιοι οὐδ' Ἰσασιν, ὅσῳ πλέον ἡμῖσι παντός. Ceterum vide quæ adnotarunt viri docti ad *Luciani Somn.* c. 3. T. I. p. 5 sq.

Verf. 3. 4. *Verf. 3.* οἶόν τε. οἶοντα Vrb. In eadem dictione & aliàs passim similiter peccatum est. *Verf. 4.* πῶς ἢ διὰ τί. Sic Vrb. Flor. Aug. Reg. A. nescio an & Vat.

Verf. 5. *Verf. 5.* νομίζοντας. Conf. Adnot. ad I. 14, 8. & ad IV. 27, 8. Perperam νομίζονται ed. 1. 2. cum Bav.

Cap.
XXXIII.

CAPVT XXXIII.

Verf. 1. sq. *Verf. 1.* Καὶ τοι γ' οὐκ ἀγνοῶ. Particulam γε dederunt Vrb. & Flor. Ex Vat. autem nil notatur — *Verf. 2.* ἘΦορον. Mendose ἔφερον Vat. Flor. Vrb. De *Ephoro* accurate egit Vossius lib. I. de *Histor. Græc.* cap. 7. Scripsit τὰς κοινὰς Πράξεις, a reditu Heraclidarum, usque ad vicessimum annum Philippi, Amyntæ filii. Sæpe hujus Scriptoris meminit Polybius: loca Index collecta dabit. Ad hunc locum conf. I. 4, 2. & ibi Adnot.

Verf. 3. *Verf. 3.* μνησθήσομαι ex Reg. B. adscivit Casaub. & confirmant Vat. & Flor. μεμνησόμεθα ed. 1. 2. cum Bav. & aliis. — *Ibid.* διότι ex ed. 1. 2. & vett. codd. restitui. ὅτι pro suo more scripsit Reg. B. quod h. l. temere adoptavit Casaubonus. — *Ibid.* τέταρσι ἐξηγησάμ. σελίσιν ἡμῖν. Sic Vat. Flor. Aug. Reg. A. Vrb. — *Ibid.* τὸν Ῥωμαίων πόλεμον. Sic scripti libri omnes. Temere τῶν Ῥωμαίων, absque τὸν, ed. 1. 2. Hinc τὸν τῶν Ῥωμ. πολ. ed. Casaub. & seqq. — *Ibid.* τὰ καθόλου. τὸ καθόλου Aug.

Verf. 4. *Verf. 4.* Καὶ τοι διότι. Rursus καὶ τοι ὅτι edidit Casaub. e solo Reg. B. — *Ibid.* πλεῖστοι μὲν, μὲν, quod dant ve-

teres

teres codices omnes, temere omiferant editores — *Ibid.* δὲ post ἔτι, & rursus post ἐπιφανεστ. utrobique temere omisit ed. I. — *Ibid.* ἠναγκάσθημεν. Videtur ἠναγκάσθησαν debuisset scribi; nam id certe, quod sequitur, δεδιότες τὴν συντέλειαν τῶν ἀποβησομένων, ad Polybium quidem non potest pertinere, qui vix uno aut altero anno ante finem ejus belli in lucem est editus. Mitigavit nonnihil difficultatem Casaubonus in versione, his verbis, *metuentibus cunctis, quorsum tandem illud evaderet.* — *Ibid.* τίς οὕτως ἀδελφῆς. ὃν τίς οὕτως ed. I. 2. Bav. Aug. Reg. A. Importunum ὃν ignorant Vrb. Vat. Flor. & Reg. B. cum quo delet illud Casaubonus.

Verf. 4.

Verf. 5. οὐδὲ ἐφ' ὅσον edd. cum Bav. Aug. Reg. A. B. *Verf.* 5. recte, cui respondet quod sequitur οὐδ' ἐπὶ τοσοῦτον. Corrupte οὐδὲ σφίσι Vrb. Vat. Flor.

Ibid. οἱ τὰ κατὰ καιροὺς ἐν ταῖς χρονογραφίαις ὑπομνηματιζόμενοι, qui ea, quæ diversis temporibus acciderunt, (quæ quoque tempore insigniora acciderunt: nam καιροὶ non modo χρόνοι sunt, sed tempora insigniora, memorabilia:) in tabulis temporum memoria causa describunt. πολιτικῶς, simplici, vulgari, populari ratione, nulla arte. ἐν τοίχοις, in parietibus. Tabulas dicit sive in albo pariete depictas, sive lapidi incisas, sicut celebratissimum illud Chronicon Parium, tabulæ marmoreæ incisum. Inusitatum veteri Græciæ vocabulum, χρωματογραφίαις, librariorum paulo juniorum videtur esse inventum, qui de *picturis* in albo pariete cogitarunt, quæ tamen nihil huc pertinent. Breves, ficcos & exsanguis nonnullorum *annales*, quos illi pro *Historiis* venditarunt, comparat tabulis illis, quas vulgo patresfamilias domi in pariete descriptas habebant, quibus rerum maxime memorabilium tempora notata erant. De vocabulo πολιτικῶς bene REISKIUS commentatus est. — „Πολιτικῶς duplici modo, ait, potest reddi; sive *instar hominum urbanorum & elegantium*; sive *rudiuscule, defunctorie, populariter, pinguiori Minerva*. Πολιτικὸν est, tam, *elegans & scitum*, quatenus agresti & inficeto con-

Verf. 5. trarium est; quam, paulo liberalius perfectum, neque ad severas artis leges exactum, quemadmodum severi magistri postulant, sed qualia præstare solent homines non docti, non tamen illi plane stulti: ut unus paterfamilias, ait Antonius apud Ciceron. de Orat. I. 29. Sic Phrynichus opponit orationem πολιτικὴν τῇ ποιητικῇ, forensē poëticae, omnibus apertam & familiarem obscuræ plerisque & nonnisi paucis perspicuæ. Dio Chrysostomus pariter sonoræ, pompaticæ & difficili Aeschyleæ orationi, p. 549, opponit Euripideam dictionem πολιτικὴν. Hæc REISKIUS, & in eadem sententiam ãlia. — Adde quæ ad Lucian. de conscribenda Historia cap. 43. T. II, p. 57. adnotavit Ioh. Georg. Grævius, & intelliges, sicut apud Hermogenem, quem ille citat, (περὶ Ἰδεῶν, lib. I. c. 1. & lib. II. c. 10. & seqq.) πολιτικῇ λέξει opponitur σοφιστικῇ & λογογραφικῇ, dictio sophistica & declamatoria, ab eademque distinguitur τὸ ἀγοραῖον καὶ πανηγυρικόν, forensē & panegyricum dicendi genus; sic χρονολογίαν πολιτικὴν vel πολιτικῶς ὑπομνηματιζομένην opponi a Polybio historia, ex artis lege scripta, esseque adeo nudam, simplicem temporum notationem.

Verf. 6. . Verf. 6. Τοῦτου. A Polybio profectum videtur Τοῦτο δ' ἔστιν αὐτίον. Certe eodem modo dant libri nostri omnes IX. 21, 4. ubi sua auctoritate mutavit Casaubonus. Sic vero subintelligendus fuerit genitivus τοῦτου.

Verf. 7. Verf. 7. πᾶσι κοινόν, ὡς ἔπος εἶπέν. Prætermissa in versione tria posteriora verba sic supple; prope dixerim, vel fere dicam, commune esse omnibus. — Ibid. τολμᾶν δυναμένοις. Mendose τόλμα Vrb. Vat. Flor. Aug. Reg. A. Scilicet litera ν in fine vocum olim sæpe nonnisi lineola, transversim superscripta, indicabatur, quæ dein sæpe neglecta est ab aliis librariis.

Ibid. σπανίοις συνεξέδραμε κατὰ τὸν βίον, paucissimis contigit in omni vita; sive in vita sua intelligere volueris, sive in omni hominum vita. Recte Reiskius Casauboni damnavit versionem, quæ hujusmodi erat: quod oppido paucis,
vel

vel in extremo vitæ tandem contingit. Nec vero audiendus Gronovius, cum ait: „Forte τὰ κατὰ τὸν βίον.“ & provocat ad illud, III. 5, 7. προσδέει δὲ τῶν τῆς τύχης, ἵνα συνδράμῃ τὰ τοῦ βίου. nam diversa prorsus harum dictionum ratio est.

Verf. 8. καὶ τὰς ἰδ. πραγμ., ed. 1. cum Bav. Urb. Flor. Verf. 8.
Reg. A. Ex Vat. nil notatum.

CAPUT XXXIV.

Cap.
XXXIV.

Verf. 1. μεταλλ. τοῦ πατρὸς, mortuo patre, Ptolemæo Evergeta. — Ibid. τὸν ἀδελφὸν Μάγαν. conf. cap. 36, 1. & XV. 25. Verf. 1.

Verf. 2. δι' αὐτοῦ. Sic III. 5, 2. de Ariarathe, ἀνεκτήσατο δι' αὐτοῦ τὴν πατρίαν ἀρχήν. ubi tamen pro δι' αὐτοῦ videtur δι' Ἀττάλου legendum, δι' αὐτοῦ hoc loco Bav. plane ut ibi. Verf. 2.

Verf. 4. ἀνεπίστατον. Passive acceperunt Reifkius & Ernestius, cui nemo possit ἐπιστῆναι, supervenire; qui prorsus adiri non possit. Imo recte Casaub. active cepit, incuriosum, negligentem se præstitit, conf. c. 35, 6. Sic adverbium ἀνεπιστάτως frequentissime activa notione usurpat Polybius. — Ibid. αὐτόν. αὐτόν Bav. Reg. A. — Ibid. καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς τὰ κατὰ &c. καὶ τοῖς κατὰ Flor. omissis mediis. Et τὰ carent ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A. Vat. & Flor. Recte adjecit Casaub. cum Vrsino & Reg. B. — Ibid. ὑποδεικνύων, reciproce, intell. ἑαυτόν, ut II. 39, 12. & sæpe aliàs. Verf. 4.

Verf. 6. καὶ κατὰ γῆν. καὶ carent edd. cum Bav. Derunt Flor. Aug. Reg. A. Ex Vat. nil notatum. — Ibid. βασιλεύοντες tenui, quia paulo post sequitur κυριεύοντες, verf. 8. & variare voluisse visus est orationem, βασιλεύοντες, δεσπόζοντες, κυριεύοντες. Sed fortasse istam subtilitatem non curavit Polybius. Verf. 6.

Verf. 8. Μαρώσειαν. Μαρωσίαν Vat. — Ibid. πορρωτέρων restituī ex ed. 1. 2. & msstis, Citra necessitatem id in πορρωτέρων mutavit Casaub., Verf. 8.

Verf.

Verf. 9.

Verf. 9. εὔρε καὶ πλείους recte Vat. & Flor. Sæpe ista ratione particulam καὶ positam ante vocab. πλείους viderimus. εὔρηκε πλείους edd. cum Bav. Aug. Reg. A. Conf. ad I. 20, 6.

Verf. 11.

Verf. 11. Κλεομένης. Conf. II. 69. extr.

Cap.
XXXV.

CAPVT XXXV.

Verf. 2.

Verf. 2. ἐκείνος μὲν. μὲν carent Aug. Reg. A. — *Ibid.* μονοουὸν ἐπ' ὄνομ. dederunt Vat. Flor. Poterat tamen & vulgatum seruari. De re confer lib. IV. c. 35. — *Ibid.* προθ. τὴν Κλεομ. Vat. Flor. Aug. Reg. A.

Verf. 6.

Verf. 6. ἐφιστάνων οὐδενί. ἐν, quod erat insertum, delevit Casaub. cum Reg. B. Recte, si quid video. Adhaferat nempe illa vocula ex fine vocis præcedentis; ut IV. 63, 4. ὁδὸν ἐν ἧπερ ἦκε. & IV. 17, 4. χρόνων ἐν ἀναταπαύστοις, quibus locis pariter ex eadem occasione irrepsisse eadem vocula videtur. Confer ad cap. 40, 4. Et alibi prorsus temere insertam vulgo vidimus, ut IV. 87, 2. Verbum ἐφιστάνειν vel συνεφιστάνειν, scil. τὸν νοῦν, idem est, ac ἐπιστῆσαι (τὸν νοῦν) vel ἐπιστῆσαι. Et construuntur hæc cum dativo τινί, vel cum ἐπί τι, non ἐν τινί. Quare aut οὐδενί aut ἐπ' οὐδέν scriptum oportuit.

Verf. 9.

Verf. 9. ἀνοιτί. ἀνοιητί Flor. — *Ibid.* αὐτὸς δὲ Κλεομένης. — „Ipse Cleomenes, qui a se esset beneficiis maximis ornatus.“ REISK. — Sane αὐτοῖς, longius ita distractum a σφίσι, quod sequitur, ferri non poterat.

Verf. 10.

Verf. 10. αὐτῶν τὰ πράγματα recte ex Reg. B. recepit Casaub. αὐτῶ edd. cum Bav. Aug. Reg. A. Erroris eadem origo, quam notavi ad verbum πολυῶν, cap. 33, 7. — *Ibid.* παρακρεμάμενα. παρακρεμμαμένα ed. 1. cum Bav.

Verf. 13.

Verf. 13. Δι' α̅. Cum Διὰ ταύτην fuisset in ed. 1. 2. & msstis, vocem hanc, ut importunam hoc loco, prorsus abiecit Casaub. & seqq. editores. In Reg. B. est διὰ μὲν οὔν τὴν ἐπιβολήν, & in ora adjicitur pronomen ταῦτα, inferendum post διὰ. — *Ibid.* ἐπιβολήν. ἐπιβουλήν Aug. fre.

frequenti & aliâs errore. — *Ibid.* κατέχεν. Mendose μετέχεν idem Aug.

CAPVT XXXVI.

Cap.
XXXVI.

Vers. 1. ἀνείρεσιν τοῦ Μάγα. vid. c. 34, 1. — *Ibid.* Βερενίκης utrobique dederunt Vat. & Flor. Βερονίης edd. cum ceteris codd. ut apud Iustinum & passim apud alios scriptores. Sed vide *vers. 6.* — *Ibid.* αἰκάλλειν, blandiri, opportune dederunt Vat. & Flor. Eodem verbo utitur Noster XVI. 24, 5. De canibus sigillatim usurpavit Aelianus Hist. Animal. VIII. 2. XI. 3. & 20.

Vers. 1.

Vers. 2. Κλεομένην. Κλεομένη Aug. Reg. A. Sic rursus cap. 37, 2.

Vers. 2.

Vers. 6. Βερενίκης nunc etiam editi habebant, consentientibus Bav. Vat. Flor. Βερονίης Aug. Reg. A.

Vers. 6.

CAPVT XXXVII.

Cap.
XXXVII.

Vers. 1. Μεσσήμιος. Μεσήμιος ed. 1. 2. cum Bav. constanter simplici litera σ. — *Vers. 2.* τις ἦν. ἦν τις Aug. *Ibid.* Ἀρχίδαμος ἐν τῆς Σπάρτης ἔφυγε. cf. VIII. 1, 3 sqq. & Plutarch. in Cleom. Eiusdem meminit Polyb. IV. 35, 13. — *Ibid.* ἀναγκάσις recte edd. Mendose ἀνοῖς Flor. Aug. Reg. A. quod ἀνθρώποις significat, & id ipsum perspicue est in Vat. — *Ibid.* ὑπεδέξατο. Simplex ἐδέξατο daht Vat. Flor. Aug. Reg. A.

Vers. 1. sq.

Vers. 3. τοῦ Κλεομένους. Temere καὶ Κλεομ. ed. 1. — *Ibid.* ἔδωκεν αὐτόν. Cum nil interesset, tenui hoc sicut ediderant Gron. & Ernest. & sic Bav. pro more. αὐτόν ed. 1. 2. cum Aug. Reg. A. — *Ibid.* διαποστολάς restitui ex ed. 1. & msstis. Perperam διαστολάς ed. 2. & sqq. cum uno Aug.

Vers. 3.

Vers. 4. ἂν κυρωθέντων. — „Debebat, si diligentia in dicendo voluisset uti, dicere κυρωθεισῶν. præmisit enim συνθήκας.“ REISKIVS. — Spissam deinde exemplorum sylvam collegit idem vir doctus, quibus ad substantivum scæminini generis refertur participium generis masculini.

Vers. 4.

Quæ

- Quæ omnia nihil huc videntur pertinere. Neque enim ex Polybio ullum exemplum protulit, neque equidem aliquid simile in hoc scriptore observare me memini. Et hoc quidem loco ὡν κυρωθέντων in neutro genere ego acceperim.
- Verf. 6. *Verf. 6.* πρὸς μὲν οὖν. οὖν carent Aug. & Reg. A.
- Verf. 8. *Verf. 8.* Ἰππίταν. Ἰππότας apud Plutarchum in Cleom. p. 822. nomen vulgo proditur amici illius sociique Cleomenis, cujus & fides in regem & animi constantia ibidem laudatur. — *Ibid.* περιπατοῦντας recte ed. Casaub. & seqq. cum Bav. Vrsin. & Reg. B. Temere περιπατοῦντα ed. 1. 2. περιπατῶντας Vat. Aug. Reg. A.
- Verf. 9. *Verf. 9.* τί παρῆν. Sic ex conject. primum correxeram. Conjecturam dein confirmatam vidi codicis Flor. auctoritate.
- Verf. 10. *Verf. 10.* Ἐβουλόμην ἂν σέ &c. Verba hæc, usque κατεπέγεται habet ora cod. VRB. — *Ibid.* κιναίδους, κυναίδους Flor.
- Ibid.* σάμβυκας cum accentu in antepenult. dederunt ed. 1. 2. 3. 4. cum codicibus nostris ad unum omnibus, Bav. Vrb. Vat. Flor. Aug. Reg. A. B. a qua scriptura, quamquam paulo insolentiore, recedere in tanto codicum consensu nefas duxi. Fuerit autem σάμβυκας a recto casu ἢ σάμβυξ derivatum, pro quo aliàs vulgo & apud alios scriptores & apud Polybium nostrum ἢ σαμβύκη, τῆς σαμβύκης, usurpatum videmus. Verumtamen rursus apud Nostrum VIII. 6, 2. τὰς σάμβυκας editi & scripti libri omnes, & iterum VIII. 7, 8. eodem modo quatuor codices habent; quam scripturam & Suidas ob oculos utique habuit, cum scripsit: Σάμβυκες· εἶδος μηχανήματος πολιορκητικοῦ, ὡς Πόλυβιος Φησί. Quam eandem scripturam etiam nos prædictis locis tenuissemus, nisi in eadem illa narratione apud eundem Polybium rursus libros omnes VIII. 6, 8 & 10. in τῆς σαμβύκης, & VIII. 6, 11. in τῇ σαμβύκη, & in αἱ σαμβύκαι VIII. 7, 10. denique in ipsum τὰς συμβύκας VIII. 8, 6. consentientes vidissemus. Sed vel sic duobus, quæ dixi, locis poterat atque etiam fortasse debebat a nobis τὰς
- σάμβυ.

σάμβουκας teneri; nam ex eorumdem locorum cum hoc nostro & cum memoratis Suidæ verbis collatione intelligi par est, Polybium quidem peræque ἡ σάμβυξ & ἡ σαμβύκη, vel saltem in plurali numero αἱ σάμβυκες & αἱ σαμβύκαι, τὰς σάμβυκας & τὰς σαμβύκας usurpassie. Denotat autem istud vocabulum ἡ σαμβύκη, five ἡ σάμβυξ, plerumque quidem, quemadmodum in locis, ex libro VIII. citatis, *machinam bellicam navibus impositam, cujus usus erat in oppugnatione urbium maritimarum*: de qua machina, præter ipsum Polybium VIII. 6. sqq. & Appianum Mithrid. cap. 26. consule, si vis, Athenæum Deipnosoph. lib. XIV. cap. 8. p. 633 sq. Bitonem, in Κατασκευαῖς πολεμικῶν ὀργάνων καὶ καταπελτικῶν, in Veterum Mathematicorum operibus, Lutetiæ 1693. editis, pag. 110 seq. Athenæum Mathematicum, περὶ Μηχανημάτων, ibid. p. 7. Vegetium de Re Milit. IV. 21. & ex recentioribus Lipsium in Poliocret. lib. I. dialog. 6. Sed proprie significat *instrumentum musicum*, a cujus forma nomen invenit bellica illa machina. Erat autem instrumentum pulsatile, triquetrum, fidibus inæquali longitudine constans, *harpæ nostræ sere simile*, ut post Turnebum in Adversarior. lib. XX. 1. docuit Marcellus Donatus ad Livii libr. XXXIX. c. 6. in Livii edit. Drakenborch. & in Gruteri Thesauro Critico T. VI. part. II. p. 78. cujus viri disputatio ad ipsum etiam hunc Polybii locum, in quo versamur, spectat. Satis autem eodem hoc loco adparet ex connexionione, σάμβυκας nunc ne ipsa quidem *instrumenta musica* dici, sed *puellas, instrumenta pulsantes*, quas σαμβυκιστρίας aliàs Græci, Latini *sambucistras*, vocant. Quare in eadem historia Plutarchus, Polybii hanc narrationem haud dubie in animo habens, Cleomenis verba in hunc modum refert: Ἐβουλόμην ἂν, σὲ μᾶλλον ἢκειν ἄγοντα σαμβυκιστρίας καὶ κιναίδους. (in vita Cleomen. p. 821. edit. Wechel.) Ne quis vero ob hæc, quæ Plutarchus habet, sollicitandam putet codicum Polybianorum scripturam, & σαμβυκιστρίας Polybio pro σάμβυκας velit obtrudere. Etenim non solum per tropum quemdam orationis, in alio-

Verf. 10.

rum pariter populorum linguis haud infrequentem, *instrumenti* nomen pro *homine*, qui illud commode *pulsat*, usurpare potuit Polybius; sed in hoc quidem nomine etiam vulgari usu id obtinuisse probabile est. Certe in illo M. Marcelli dicto, quod ut festivum refert Noster VIII. 8, 6. salem omnem & acumen desideraveris, nisi vocabulum *σαμβύκη* (sive, quod eodem pertinet, *σάμβυξ*) pariter & *sambucifriam*, & ipsam *sambucam*, ex familiari sermonis usu denotasse statuas. Ac sane eadem notione latino etiam nomine, *sambuca*, Plautum usum videmus in Sticho, Act. II. Sc. 2. verf. 56 sq.

— — — — *fidicinas, tibicinas,**sambucas* advexit secum forma eximia. —

ubi, postquam, contra veterum editionum & contra codicum manuscriptorum (quoad quidem sciam) fidem, *sambucam* edi coeptum est, veterum scripturam sedulo defenderunt Io. Bapt. Pius, in Annotationib. posteriorib. cap. 3. Tom. I. Thesauri Critici Iani Gruteri p. 393. & Marcus Donatus ad Livii lib. XXXIX. 6. in cod. Thef. Crit. T. VI. P. II. pag. 78. Confer, si tanti videtur, quæ de eodem vocabulo *Σαμβύκη* uberius etiam disputavimus in Emendationibus in Suidam pag. 71 sqq.

Ibid. τούτων γὰρ ὁ ὕν βασιλεὺς κατεπέγεται. Ora cod. Aug. & Reg. A. ἤγουν Φροντίζει. Plutarchus in Cleom. p. 821. ταῦτα γὰρ ὕν μάλιστα κατεπέγει τὸν βασιλέα. Ad τούτων apud Polybium intelligendum aut ὑπὲρ aut σπουδῆ monuit Reiskius.

Verf. 11.

Verf. 11. ῥηθέντα caret Flor. — *Verf. 12.* προῖπαρχουσαν αὐτῷ edd. cum Bav. & ex Vat. nihil varietatis adfertur. αὐτῷ Flor. Aug. Reg. A.

Cap.
XXXVIII.

CAPVT XXXVIII.

Verf. 3.

Verf. 3. ἀνευχεθείσης. Mendose ἀνεχθείσης Aug.

Verf. 6.

Verf. 6. εὐδέως. Nova utique periodus ab hoc verbo incipienda videtur, scribendumque εὐδέως οὖν ὁ Σωσίβ. Frequenter particulam οὖν librariorum negligentia omissam observavimus. Vide ad III. 12, 7. III. 13. 3. V. 39, 6. &c.

Ibid.

Ibid. μὴ μέλλειν. Temere μὴ μένειν solus Reg. B.

Vers. 7. παραφυλαττόμενος ab Vrfino accepit Casaub. *Vers.* 7.
Habet autem hoc Vat. & Flor. Simpl. φυλαττόμενος ed. 1. 2.
cum Bav. Aug. Reg. A. B. — *Ibid.* τῶν ἄλλων τῶν ἀπηγγέ-
μων. Restitui duo verba τῶν ἄλλων, temere & invitis
msstis omiſſa in ed. Casaub. & seqq. — *Ibid.* ὑπηγγέμων
pro ἀπηγγέμων. dant Vat. & Flor.

Vers. 10. τὸ τοιοῦτον. Caret τὸ Aug. Reg. A. — *Ibid.* *Vers.* 10.
προτιθέμενος, ob oculos sibi proponens. Sic scripti libri ad
unum omnes. Cum operarum errore in ed. 1. & inde in
ed. 2. fuisset προτιθέμενος, Vrfinus, cōdicem suum mstum
non inspiciens, ὑποτιθέμενος scribere jussit; in quo ei te-
mere obtemperavit Casaub. & seqq. — *Ibid.* Μὴ μὰν
ἀσπουδαί γε &c. Iliad. lib. XXII. 304 sq.

CAPUT XXXIX.

Cap.
XXXIX.

Vers. 1. καὶ καταμεθυσθέντων accepti a Vat. & Flor. *Vers.* 1.
Sæpe præsertim post καὶ neglecta est a librariis præpositio
κατά.

Vers. 3. Πτολεμαίῳ τῷ τότε. Perperam τῷ Πτολ. τότε *Vers.* 3.
Aug. Reg. A. — *Ibid.* παρέλκισαν. — „Si recte ha-
bet vulgata, & παρακλείειν significat *includere carceri*, quam
significationem ei Casaubonus tribuit, videtur e dialecto
Macedonica ductum esse.“ REISKIUS. — Quid scripse-
rit Polybius, non adsequor. Hoc video, consentaneum
non esse, ut desperatos hos credamus spatium sibi sumſisse
ad *trahendum* Ptolemæum *in custodiam*. Pariter multo le-
nius est, quam ut huc quadret, id quod ERNESTO in
mentem venit: „Possis conjicere παραλύουσιν, sc. τῆς ἀρ-
χῆς, *movent potestate quam in urbe habebat*.“ — Perſpi-
cua Plutarchus in Cleom. p. 822. ait: τοὺς μὲν ὑπηρέτας καὶ
δορυφόρους διεσκέδασαν, αὐτὸν δὲ (Πτολεμαῖον) κατασπάσαν-
τες ἀπὸ τοῦ ἄρματος ἀπέκτειναν. Placeret apud Polybium
παρέκτειναν, si modo usquam aliâs usurpatum hoc verbum
reperiretur. Proxime a codicum scriptura abesset περιέλει-
σαν, *vincerunt*. Sed vide an παρέλευσαν aut περιέ-
Polybii Histor. T. VI. N λειψαν

λευσαν scripserit, eadem notione qua aliàs καταλεύειν vsurpat, lapidibus obruerunt.

Verf. 4. *Verf. 4.* συνεξανισταμένου edd. ex Bav. Conf. ad III. 34, 9. — *Ibid.* εἰς Φυλακῆν. εἰς τὴν Φυλακῆν Vat. Flor. Aug. Reg. A. quod recipi in contextum poterat.

Verf. 6. *Verf. 6.* μὲν οὖν. Caret οὖν Aug. — *Ibid.* ἐπιδέξιος ed. Casaub. & seqq. cum Vrsino Vat. Flor. Aug. Reg. A. & Suida in Κλεομένης. περιδέξιος ed. 1. 2. ex Bav. — *Ibid.* τῇ φύσει. τὴν φύσιν Suidas.

C A P V T XL.

Cap. XL.

Verf. 1. *Verf. 1.* Μετὰ δὲ τοῦτον. τοῦτο Aug. Bene habet τοῦτον, scil. post Cleomenem, qui primus fuerat, qui res novas contra Ptolemæum Philopatorem moveret. vide cap. 34, 11. — *Ibid.* Tria verba οὐ πολὺ κατόπι, temere & contra Bavarici exemplaris fidem omisit ed. 1.

Verf. 2. *Verf. 2.* ἐπιβολὴν Ἀντιόχου τοῖς κατὰ Καιλ. Συρ. πράγμασι. Nomen adsciscens casum sui verbi; de qua constructione dixi ad I. 11, 1. De re, quam hic dicit Polybius, vide cap. 46.

Ibid. In τυχεῖν consentiunt libri omnes. In uno Aug. primum fuerat τυγχάνειν, quod inde in oram ed. 2. est receptum, sed in Aug. ob eadem manu correctum τυχεῖν.

Verf. 3. *Verf. 3.* ἐπεβάλετό τε λαλεῖν. Sic ed. Casaub. & seqq. cum Bav. ex prima scriptura, & Aug. & Reg. A. Sed in Bav. eadem manu statim altera litera λ superscripta, unde ἐπεβάλλετό τε ed. 1. 2. & Reg. B. At Vat. & Flor. perspicue dant ἐπεβάλετο τότε λαλεῖν, quod commodius est, & recipi in contextum debuit.

Verf. 4. *Verf. 4.* ποιησόμεθα. Perperam ποιησόμεθα Flor. — *Ibid.* ἐπὶ τὴν ἀρχὴν. ἕως ἐπὶ maluit Casaub. — *Verf. 5.* τὰ δελφοῦ. τοῦ ἀδελφοῦ Aug. — *Ibid.* πρῶτον ἐν τοῖς. ἐν carent Vat. Flor. Aug. Reg. A. absorptum ab extrema litera ν vocis præcedentis. Vice versa, post eandem literam finalem, temere insertam præpositionem ἐν vidimus V. 35, 6.

Verf.

Verf. 6. ὑπερβαλὼν τὸν Ταῦρον. conf. IV. 48, 8. — *Verf. 6, 7.*
Verf. 7. ἐγνεχειριῶς recte ed. Casaub. & seqq. Et sic
 Aug. & Reg. A. Mendosῆ ἐγνεχειρηῶς ed. 1. 2. cum
 Bav. Pejus ἐγνεχειρεῖν Vat. & Flor. — *Ibid.* τοῦ Μό-
 λωνος. τῷ Μόλωνος Vat. Flor. — *Ibid.* Μηδίας. In hanc
 scripturam libri consentiunt omnes lib. X. c. 27. Scriptura
 per ei ex Colchicæ *Medeæ* nomine adhæsit librariis, quo-
 rum hominum opera in Tragicorum describendis codici-
 bus præcipue versabatur.

CAPUT XLI.

Cap. XLI.

Verf. 1. διαστρέφειν. διατρέχειν Aug. Reg. A. — *Verf. 1. 2.*
Verf. 2. ἐπὶ τὰ πράγματα. ἐπὶ caret solus Aug. — *Ibid.*
 ἐγχειρισ. ἐγχειρησ. ed. 1. 2. Bav. Aug. — *Ibid.* Ταῦ-
 ρον. Πάδον Vat. Flor. Aug. Reg. A.

Verf. 3. τῶν μὲν τὰς ἀγνοίας. Sic Vat. Flor. & Vrsin. *Verf. 3.*
 a quo accepit Casaub. τῶν μὲν τῆς ἀγνοίας Aug. Reg. A.
 τοὺς μὲν τῆς ἀγνοίας ed. 1. 2. ex Bav. — *Ibid.* ἐπὶ τὸ χεῖ-
 ρον ἐνδεχόμενος, in pejorem partem accipiens, inter-
 pretans. Nil mutant codices. Videtur tamen utique ἐν-
 δεχόμενος cum Scaligero, Reiskio & Ernesto legen-
 dum, quo verbo & alibi Polybius eadem notione utitur.
 Nam quod ἐνδεχομ. ex Lucian. T. I. p. 698, 93. & T. II.
 p. 357, 49. defendere tentavit Reiskius, vereor ut id,
 quod voluit vir doctus, efficiat, quandoquidem alia no-
 tione ibi accipitur istud verbum.

Ibid. τοῖς δὲ χειροποιήτους καὶ ψευδεῖς ἐπιφέρων
 κίτλας, ἀπαραίτητος ἦν καὶ πικρὸς διασπῆς. aliis per
 calumniam falsa crimina impingens, inexorabilem se & im-
 mitem judicem præbebat. τοὺς δὲ, pro τοῖς δὲ habent ed. 1. 2.
 consentientibus veteribus msstis cunctis. Porro vocabu-
 lum αἰτίας, ut jam significavi in scholio, scripti libri pror-
 sus ignorant ad unum omnes. Tum vero ἀήτητος ἦν
 dant ed. 1. 2. cum Bav. Aug. & Reg. A. eodemque modo
 Vat. in contextu. In ora vero Reg. A. hæc est nota: εἶχα
 τὸ ἀντίγραφον αἰτητος. Eademque nota fuerat in Aug. sed

Verf. 3.

ibi, ob nimis circumcisam a recentiore bibliopego marginem, tres posteriores literæ hodie desiderantur. In Vat. simillima est adnotatio: οὕτως εἶχε τὸ ἀντίγραφον, αἴτητος. Sed in eisdem Vaticanis membranis tres priores literæ vocis ἀήτητος, quæ in contextu est, punctis inferne notantur ut spurixæ, & superscriptæ sunt literæ ἀπαραι, quibus indicatur vocabulum ἀπαραιτήτος, quod ipsum solum in contextu habent Flor. & Reg. B. nulla adjecta nota. Et ἀπαραιτήτος Xylander etiam (teste Casaubono in ora Basil.) adnotaverat ad oram exempli editionis Basileensis, quo ille usus olim erat, quod deinde ad Casaubonum missum est a Wechelianis hæredibus. (Vide Casaub. ad I. 26, 6. in Adnotat. nostris p. 218. & confer ejusdem Casauboni Epist. CXIX. & CXX. ad Bongarsium datas.) His præmissis de codicum scriptura, primum nemo dubitabit, quin corruptum sit τοὺς δὲ, quod erat initio hujus commatis. Id vero in τοῖς δὲ recte mutavit Reg. B. & cum hoc Casaubonus & sequentes editores. Reliqua fortasse ferri potuerant. Nam αἰτίας quidem non necessario requirebatur, quandoquidem ex præcedentibus haud incommodè intelligi poterat nomen ἀγνοίας. Sed postquam receptum illud erat a Casaubono, nolui rursus ejicere, cum & per se commodissimum esset, & latere quodammodo videri posset in αἴτητος, quod habet ora nostrorum codicum; quamquam id ipsum peræque ex ἀήτητος corruptum esse potest. Denique ἀήτητος κριτής, *invictus judex*, scil. *precibus invictus*, dici utcumque poterat pro ἀπαραιτήτος, *inexorabilis*: at quoniam hoc ipsum ἀπαραιτήτος, proprium in hac re vocabulum, in codicibus nonnullis est repertum, non aspernandum duxi. Ceterum vocabuli χειροποίητος usum, qui hoc loco obtinet, ut minus tersum notavit Reiskius, & ex Macedonica dialecto adhæsisse Polybio contendit.

Verf. 4.

Verf. 4. περὶ παντὸς ἐποικίτο βουλόμενος ἐπανελεύσθαι. — „Fuit, cum vocabulum βουλόμενος mihi redundare & delendum esse videretur. Sed deprehendi postmodum usu Poly-

Poly-

Polybii, eum solere post dictionem ἐποιεῖτο περι πάντος
adjungere participium aliquod, ut βουλόμενος vel σπουδά-
ζων, quod plane redundat. Exemplum ejus rei habemus
p. 549. [V. 50, 4.] REISKIVS. Versf. 4.

Ibid. τὸν ἀποκομίσαντα, qui reduxerat. Sic ex con-
jectura cum Scaligero correxit Casaubonus. ἀποκομι-
σουτα qui abducturus erat, ed. 1. 2. consentientibus
msstis, excepto Flor. qui (ni fallit Gronoviana collatio)
cum Casaubono facit. — *Ibid.* τὰς Σελεύκω. Temere
caret τὰς ed. 1. Perperam τὰ habet Aug.

Versf. 5. ἐπέιχε. Casaubonus: omnia observabat. Pos. Versf. 5.
fis & vertere, continuit se, expressavit. — *Ibid.* ὀρμῆς
pro ἀΦορμῆς positum monuit Casaub. in ora Basil.

Versf. 7. διότι restitui ex ed. 1. 2. & vett. codd. contra Versf. 7.
quorum fidem ὅτι scripsit Reg. B. quod adoptavit Casaub. —
Ibid. δεῖ μὴ μέλλειν recipi ex Vat. & Flor. conf. c. 49, 2.
Ceteri vulgo οὐ δεῖ μέλλειν.

Versf. 8. οὕτω γάρ. οὕτως γάρ ed. 2 & seqq. invitis Versf. 8.
msstis. — *Ibid.* οὐδὲ τολμήσειν ed. Casaub. & seqq. cum
Vrfin. Vat. Flor. Aug. Reg. A. οὐ τολμήσειν ed. 1. &
Reg. B. ex Bav. Temere οὐδὲν τολμήσειν ed. 2. — *Ibid.*
παρόντος καὶ τοῖς πολλοῖς ἐν ὄψει γενομ. ed. Casaub. & seqq.
cum Vrfino, Vat. & c. παρόντος ἐν ὄψ. καὶ τοῖς πολλ. γε-
νομ. ed. 1. 2. cum Bav.

Versf. 9. Vocab. ὑποχειρίους temere omissum est in ed. Versf. 9.
Casaub. & seqq.

CAPVT XLII.

Cap. XLII.

Versf. 1. ἔτι τοῦ προειρ. Sic recte Casaub. & seqq. cum Versf. 1. 2.
Vrfin. Flor. & Reg. B. puto & Vat. quamquam ex hoc nil
notatur. ἐπὶ τοῦ προειρημ. ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A. —
Versf. 2. συμβουλῆς. συμβολῆς ed. Casaub. operarum er-
rore. — *Ibid.* ἐγχειρίσαι Vat. Flor. Aug. & inter lineas
Reg. A. ἐγχειρήσαι edd. cum Bav.

Versf. 3. ὑποθύψας bene vertit Casaub. leviter accen- Versf. 3.
disse. Emendandam scripturam monuit Ernestus. Pari

- Verf. 3. modo erratum erat VI. 59, 4. Vide Suidam in *Θύψις*, & *Θύψας*, & *Υποτυφούσης*. Est enim a verbo *υποτύφω*, cujus verbi usum exemplis illustravit Reiskius ex Lucian. T. II. p. 908. f. de Gymnas. c. 26. & T. II. p. 185. f. Abdicati cap. 30. Tum ex Aeliani Var. Hist. IX. 41. ubi consulere jubet Perizonium.
- Verf. 4. *Verf. 4. τοῦτον εἶναι πεπεισμένος. πεπεισμ. εἶναι τοῦτ.*
Flor.
- Verf. 5. *Verf. 5. ἐπὶ μὲν τὸν Μολ.* Temere caret μὲν ed. Casaub. & seqq. — *Ibid. μετὰ δυνάμεως* Flor. Aug. Reg. A. B. puto & Vat. *τῆς δυνάμεως*, absque μετὰ, ed. 1. cum Bav. μετὰ τῆς δυνάμεως ed. 2 & seqq.
- Verf. 6. *Verf. 6. τῷ νεανίσκῳ περισταίῃ πόλεμος* Vat. Flor. Aug. Reg. A. Vrsin. *περιστ. τῷ νεαν. πολ.* cdd. cum Bav. — *Ibid. κωλυθήσεσθαι.* Videtur proprium huic loco verbum esse *κολουθήσεσθαι* vel *κολουσθήσεσθαι*, cujus vis potissimum inest in *accidenda* & *minuenda potestate*. Exemplorum sylvam Henr. Stephanus in Thesauro collegit; in quorum numero tamen nullum est, in quo eadem prorsus ratione, qua hoc loco, construatur id verbum. Ceterum idem verbum *κολούω* apud Herodianum pariter cum *κωλύω* permutatum a librariis fuisse III. 11, 6. probabiliter utique suspicatus est Henr. Stephanus p. 77. suæ editionis: & apud eundem auctorem I. 8, 16. eam permutationem esse factam certo pronunciare licet, ubi pro vulgato *κωλύειν* perspicue *κολούειν* habet codex Bavaricus, quem olim excussimus, (idem qui quinque priores Polybii libros ab eadem manu scriptos continet) & eadem dictio est qua plus semel Aristoteles in Politicis usus est, (loca citavit Stephanus in Thesauro) *κολούειν τοὺς ὑπερέχοντας*.
- Ibid.* Pro *τοὺς αὐτὴ περιῖστ.* est *τοὺς ἐπὶ περιῖστ.* in ed. Ernest. operarum errore.
- Verf. 7. *Verf. 7. διό. διὰ* (id est δι' αὐτὸ) solus Aug. — *Ibid. τὸ τελευταῖον.* τὸ carent edd. in vitis mssis. — *Ibid. καὶ*
Φησὶ

Φησι καί. Posterius καί, cum abesset vulgo, adjeci ex
Vat. & Flor.

Verf. 8. ἐπιγραφήs. conf. ad II. 2, 9. — Ibid. αὐτῶ. Verf. 8.
αὐτῶ Reg. A. B.

C A P V T XLIII.

Cap. XLIII.

Verf. 1. περὶ Σελεύκειαν τὴν ἐπὶ τῷ Ζεύγματι. Vide Verf. 1.
Cellar. Geogr. Ant. lib. III. c. 12. p. 407 sq.

Verf. 2. εὐχστο. ἤρχετο Flor. non Bav. quod per er- Verf. 2.
rorem positum est in schol. — Ibid. ἐπανελομ. ed. 2.
& seqq. cum Aug. Vat. Flor. Reg. A. Solet hoc compo-
sito verbo uti Polybius pro simplici, quod habet ed. 1.
cum Bav.

Verf. 3. προστασίας. Temere προστατείας ed. 1. 2. — Verf. 3. 4.

Verf. 4. εἰς τὴν Ἀντιόχειαν. Caret τὴν Flor.

Verf. 5. ἐτοίμους. ἐτοίμως Aug. — Ibid. τὰς ἐν τῶν. Verf. 5.
Temere h. l, caret τὰς ed. 1. — Ibid. ἀναστατικός Casaub.
& seqq. cum Bav. Vat. Flor. ἀναστατικός ed. 2. cum Aug.
Reg. A. ἀνατητικός ed. 1. hinc ἀπατητικός Reg. B. In ora
vero Aug. & Reg. A. est scholion, ἤγουν ἀπειλητικός.

Verf. 6. καὶ τὰ κατὰ. Caret τὰ Aug. — Ibid. δυνά- Verf. 6.
μεως ἐπὶ τοῦs. Temere δυνάμεως caret ed. 1. & τοῦs caret
ed. 2.

Verf. 8. τῆs Ἀπολλωνιάτιδος χώραs. Ἀπολλωνιάδος Verf. 8.
Aug. Reg. A. De Apolloniaticide ad loca, quæ habet Cella-
rius l. III. c. 17. p. 771 sq. adde Strabon. lib. XV. p. 732. —
„Est ubi hodie Nahawend in Laurestan.“ REISK. — Cf.
cap. 44, 6. ex quo loco intelligitur, inter Mesopotamiam
& Persidem a Polybio poni Apolloniaticidem. — Ibid.
ὑπερβαλόντως. Perperam ὑπερβαλόντως edd. ex Bav. —
Ibid. Φοβερός μὲν. μὲν caret Aug. Quam vero hoc loco
interrumpit orationem, eam post excursum de Media,
quem cap. seq. interposuit, resumit & continuat cap.
45, 1.

CAPVT XLIV.

Cap. XLIV.

Vers. 1.

Vers. 1. ἵπποφόρβια recte edd. ex Bav. Videndum tamen, ne non prorsus damnanda sit ceterorum codicum scriptura. Ex Platonis Politico Iungermannus ad Pollucem VII. 210. τὴν ἵπποφορίαν citat; id vero in ἵπποφορβίαν mutandum contendit. De equorum Medicorum præstantia confer Noftrum X. 27, 1 sq. Celebres ibi Νίσιαι τᾶν πεδίων, de quibus consule loca, quæ ex Herodoto, Strabone & Eustathio ad Dionys. collegit Cellar. in Geogr. Ant. lib. III. cap. 18. p. 785 sq.

Vers. 2.

Vers. 2. περί γε μὴν. μὴν temere caret ed. 1,

Vers. 3.

Vers. 3. Ἡ γὰρ Μηδία. De scriptura vide Adnot. ad cap. 40, 6. De re confer lib. X. c. 27. Habet hunc locum de Media, ab his verbis, usque ad finem hujus capituli, Codex VRBINAS in Excerptis. — *Ibid.* κατὰ τὴν εἰς ὕψος ἀνάτασιν. Sic ed. Casaub. & seqq. cum Vat. Flor. Vrsin. & Reg. B. Mendose κατὰ τὸ ὕψος ἀνάτασιν ed. 1. 2. cum Bav. Aug. Reg. A. Puto & Vrb. in quo præterea pro ἀνάτασιν est ἀνάστασιν, quod ipsum & ex Vat. adferitur. — *Ibid.* ὡς πρὸς μέρος θεωρουμένη. Casaubonus: si hanc partem cum ceteris contendas. Ad ista verba est scholion in cod. Reg. A. (non quidem ab ipsius librarii manu) hujusmodi: ἤγουν, οὐ πρὸς ὅλην τὴν Ἀσίαν, ἀλλὰ πρὸς τὰ αὐτῆς μέρη συγκρινομένη. Eandem phrasin jam vidimus V. 19, 7. Quanam vero ratione Mediam omnium Asiae locorum vel regionum maximam dicat Polybius, fateor mihi non liquere, nisi maximam omnium provinciarum significat, imperio regum Syriae subjedarum. Ceterum huic eidem Medice, de qua verba facit Polybius, cognomen Magnæ fuisse, Strabo docet lib. XI. p. 522.

Vers. 4.

Vers. 4. τὰ κατὰ τὴν ἔρημον πεδία, τὴν μεταξὺ κειμένην τῆς Περσίδος καὶ τῆς Παβρασίας. Neutiquam damnare equidem ausim τὰ κατὰ τὴν ἔρημον πεδιάδα, quod est in vetustioribus codicibus. De Παβρασίας vero etiam atque etiam dubitare licebit. Cum quinque codices παρουσίας habeant, vidimus quidem & alibi jam aliquo-

aliquoties diphthongum *ou* cum *α* permutatam a librariis: ex quo probabilis poterat emendatio videri quam codex Bav. adtulit, Παρρασιας scribens: & tum quidem pronum fuit literam *ρ* duplicare, quod cum Vrsino fecit Casaubonus, quem secuti sunt posteriores editores. Iam *Parrhasii* quidem apud Strabonem commemorantur lib. XI. p. 508. (conf. Holsten. ad Steph. Byz. p. 16 sq.) & *Parrhasini* apud Plinium lib. VI. 16, 18. p. 314. ed. Harduini, ad Caspium mare, adeoque Mediæ a septemtrione incolentes; quos illi cum Anariacis, Cadusiis, Matianis nominant, quos eisdem Polybius a septemtrione Mediæ ponit vers. 9. Sed, primum quidem, obscurus is populus est, & regio *Parrhasia* nemini memorata; quum tamen & notam satis & amplam regionem dicere voluisse videatur, quam Persiæ opponit, & a Persia interjecto illo deserto diremtam ait. Accedit, quod Hyrcania, cui accensentur illi Parrhasii, nimis longe ad septemtrionem reducta est, quam ut inter illam regionem & Persiam nonnisi desertum hoc, quod commemorat Polybius, interjectum dici possit. Habebat Hyrcania a meridie, partim quidem, ipsam Mediam, maxime vero *Parthiam*, quæ Mediæ ab oriente erat, (conf. Ptolem. lib. VI. cap. 5. init.) montium jugis illis, in quibus sunt *Caspia Portæ*, a Media separatam. (Cellar. Geogr. lib. III. c. 18. p. 784 sq. Itaque cum eadem Media a meridie (nempe ab ea parte, qua versus orientem spectat meridies) Persiam habeat; (hoc cap. vers. 6.) consequens est, ut illa regio, quam per desertum, ab oriente Mediæ situm, diremtam a Persia dicit Polybius, nulla alia nisi *Parthia* esse possit. Quod & convenit cum ordine, quem sequitur Polybius in assignandis finibus Mediæ a parte orientali. Incipit enim ab eâ parte orientis, quæ versus meridiem spectat, & ibi hoc ipsum desertum ponit: tum pergit ad orientem proprie dictum, ubi sunt *Caspia Portæ*: deinde ad eam progreditur partem, qua ad septemtrionem vergit oriens, ubi ait esse *Tapyrorum montes*, qui non longe ab Hyrcano vel Caspio mari absunt, & Mediam par-

Vers. 4.

Verf. 4.

tim ab Hyrcania, partim etiam a Parthia, separant. (cf. Strab. XI. p. 514. & Ptolemæum lib. VI. c. 2. qui ab oriente Mediæ & Parthiam & Hyrcaniam ponit.) Mire porro convenit hæc ratio cum itinere illo, quod ab Antiocho ex Media in Parthiam susceptum Polybius narrat lib. X. c. 28. ubi *Mediæ finitimum memoratur desertum*, per quod Antiochus trajecit, *ex Media in Parthiam* ducens exercitum: quod ipsum utique idem illud videtur esse desertum, cujus hoc loco mentionem factam videmus. Et Ptolemæus pariter (loco supra citato) *a meridie Parthiæ* desertum ponit, quod Carmaniæ adtribuit, & *Carmaniam desertam* vocat: eodemque modo Agathemerus, cujus verba retulit Cellarius III. 20. p. 814. — REISKIUS ait, desertum a Polybio significari illud, quod inter Persidem & Segjestanam intercedit, de quo conferre jubet Abulfedæ tab. XI. & XII. Nobis vero nunc quidem non vacat, Arabas consulere Geographos: sed ex eis, quæ adhuc disputavimus, probabile utique fieri putamus, vero proximam esse illam conjecturam, quam in ora cod. Reg. A. propositam diximus, Ἰσως Παρδυνηῆς. At quoniam Parthia Græcis non solum Παρδυνηή vel Παρδυήνη, verum etiam Παρδυαία est dicta; (vide Strab. XI. p. 514 sq. & Steph. Byz. in Παρδυαίοι.) quod si statuamus, ΠΑΡΘΥΑΙΑ hoc loco scripsisse Polybium, pronior fere etiam ex hac scriptura, quam ex ΠΑΡΡΑΚΙΑΣ, fuerit transitus in ΠΑΡΟΥΚΙΑΣ, quod plerique & in his vetustissimi codices nostri habent.

Ibid. Ταπύρων. Ταπέρων solus Aug. — *Ibid.* & δὴ τῆς Ὑρκανίας θαλάττης οὐ πολὺ διέστηκεν, qui (Tapyrorum montes) non longe absunt ab Hyrcanio mari. Casaubonus, qui non longe absunt ab Hyrcania; quæ vera quidem est sententia, sed non respondet verbis Polybii.

Verf. 6.

Verf. 6. Ἀπολλωνιάτιν χώραν. Conf. ad cap. 43, 8. Adde cap. 51, 8. & cap. 52. — *Ibid.* Ζάγγρον ὄρος. ὁ Ζάγγρος cap. 54, 7. & 55. 6. Mendose h. l. τὸ Ζάγγρον ὄρος ed. 1. Bav. Flor. τὸ Ζάγγριον ὄρος Strabo scribit, eoque Mediam

Mediam a Babylonia & Assyria ait determinari lib. XI. p. 522.

Verf. 7. διαφορὰς δὲ καὶ συγκλείσεις πλείους ἔχον ἐν αὐτῷ. — „διαφορὰς si bene habet, [quidni?] significat *discessus montium*, ut transitum relinquunt. συγκλείσεις sunt *scopulorum congressus*, exitum intercludentes. συγκλείειν de montibus inter se coeuntibus est verbum proprium. vid. Herodot. p. 272, 36. [lib. IV. c. 157.] & Noftri p. 574. [V. 69, 1.] συγκλειούσης εἰς στενὸν τόπον τὴν παραλίαν τῆς παρωρείας, *monte litus in angustum concludente vel coarctante.* REISK. — διαφορὰ videntur loca, ubi adeo late discedunt a se invicem montes, ut αὐλῶνες, id est, *satis amplæ planities* sint interjectæ; συγκλείσεις sunt *angustia*, quæ nonnisi κοιλάσι, id est *cavis convallibus* locum faciunt.

Ibid. ἔχον. ἔχων ed. 1. 2. cum Bav. — *Ibid.* Κοσσῆιοι καὶ Κορβῆνοι. Apud Strabonem lib. XVI. p. 744. *Cossæi* Sufianæ accensentur; *Corbiana*, ἢ Κορβιάνη, (sic enim ibi scribitur) Elymaidi. — *Ibid.* Κάρχοι. *Carchos* nemini alii scriptori memoratos video: nisi huc spectant Καρχοῦδοι, aut *Carchuci* Ptolem. VI. 2. quorum verum nomen Καρδοῦχοι est, quod ibi codex Palat. habet, consentiente Strabone & Plinio. Reiskius quidem *Carchorum* nomen superesse putavit in *al Carch*, quod medio ævo nomen fuit partis urbis Bagdad. (conf. Danville Geographie Ancienne T. II. p. 248.) Esseque etiam ait *Carg* [nisi *Carch* scribere voluit; nam arabicis literis usus est, in quibus *g* & *ch* nonnisi unius puncti situ differunt] in *Chuzistana*.

Verf. 8. τοῖς δὲ πρὸς τὰς δύοσις μέρεσι κειμένοις, συν- ἔπει τοῖς Σατραπείοις καλουμένοις. Et situs ratio, & quæ de eodem populo atque regione cap. 55, 6 sqq. memorantur, dubitare nos non sinunt, eam hic a Polybio regionem dici, quæ *Atropatene* vulgo vocatur, quam eadem τὴν Ἀτροπάτιον Μηδῶν Strabo nominat lib. XI. p. 522 seq. Ea, ut Strabo docet, superioribus temporibus

Verf. 8.

bus Mediæ accensa, reliquæ Mediæ, de qua hic agitur, quæ Magna cognominatur, ab occasu adjacet, & versus septentrionem protenditur: nomen autem ab *Atropato* habet, (quem in Ἀτράπην commutarunt librarii apud Diodor. Sicul. XVIII. 3. conf. Arrian. Exp. Alex. IV. 18. & Justin. XIII. 4.) qui, cum Persicorum regum nomine regioni ei præfuisset, a Macedonum potestate eam defendit, & peculiare regnum constituit, quod Strabonis adhuc ætate sub Atropati successoribus floruit; quorum e numero fuit Artabarzanes ille, adversus quem Antiochus expeditionem eam suscepit, quæ inferius cap. 55. exponitur. Quod si igitur statuamus, τοῖς ἀτροπατίοις vel ἀτροπατσίοις hoc loco scripsisse Polybium; intelligitur, quam facilis fuerit lapsus libroriorum, τοῖς σατραπείοις scribentium, præsertim cum ex cap. 41, 1. (ac forte etiam ex III. 6, 10.) εἰ ἄνω σατραπείῃα memorix adhuc eorum inhærent. Et, quoniam rursus cap. 54, 9. & 13. & cap. 55, 1. σατραπείῃα memorantur, eo pronior etiam fuit lapsus cap. 55, 2. ut iterum τῶν σατραπείῶν pro τῶν Ἀτροπατείῶν ponerent. Itaque rectius fortasse, quam nos, Casaubonus fecit, quod utroque loco (& hic, & cap. 55, 2.) haud cunctanter *Atropatios* in latina saltem versione scripsit, & in græco contextu nomen Σατραπείοις & Σατραπείῶν adjecto asterisco, ut mendosum, notavit. Suspiciari quidem posses, regioni huic, quia sub Satraparum Persicorum ditione mansit, Σατραπείῶν nomen fortasse a Græcis fuisse inditum, & populos hos Σατραπείους adpellatos. Sed, ut taceam, nemini veterum geographorum aut historicorum id esse observatum, eidem suspicioni id ipsum obstat, quod alias provincias veteris persici imperii, quæ nunc sub Syriæ regibus erant, pariter σατραπείας vocatas videmus. (conf. Diodor. Sicul. lib. XVIII. c. 3.) Vulgatam tamen scripturam hoc loco apud Polybium tuetur Reiskius, ita quidem, ut, pro τοῖς Σατραπείοις καλουμένοις, ταῖς Σατραπείαις καλουμέναις maluerit: provocans primum ad ipsum cap. 55, 2. tum vero ad Arabum geographorum testimonium.

Sed,

Sed, quod cap. 55, 2. in τῶν Σατραπειῶν cum accentu in ultima (tamquam a nominativo αἱ σατραπειῶν) consentiunt libri, id quidem ipsum pertinet ad eandem, quam modo notavi, sive incuriam sive imperitam licentiam librario- rum; qui vocabulum illud, quod paulo ante erat repe- titum, (cap. 54, 9 & 13. & c. 55, 1.) cum populi nomine, quod cap. 55, 2. scripserat Polybius, confuderunt: quod ibi etiam eo magis imperite ab illis factum est, quoniam verba quæ sequuntur, καὶ τῶν τούτοις συνεπεμονούτων ἔθνων, fatis indicant, populi nomen in masculino genere ibi scriptum oportuisse. Quod vero ad Arabes geogra- phos adtinet, judicet Lector, an in verbis quæ ex eis ipse REISKIUS protulit, vis idonea inesse videatur ad id, quod voluit vir doctus, efficiendum. — „Est illa regio, ait, quam Arabes postea simili quodam nomine appellarunt, *sarir Allân, solium Allanorum*, & de quo pro sua histo- riarum imperitia sic nugantur apud Abulfedam tab. XVIII. ut tamen huic loco lucis nonnihil affundant, & admoneant, regionem hanc, postmodum *Atropatianam* dictam, obti- nentibus Persis esse *Satrapias* seu *dilionem Satraparum* appellatam. Sic autem Ibn Said l. c. tradit: *Oppidum Sarir est primaria tractus Sarir; cujus nominis hæc est ratio. Posuerat aliquis Cosreorum* (seu regum Persico- rum) *ibi sarirum seu solium alicui suorum propinquorum, & eum ibi suo loco atque nomine regnare jusserat; unde ad- hæsit ei tractui nomen terrarum solii. Incolæ sunt miscel- læni, non unius generis.*“ — Hæc Reiskius: quæ mihi tum, cum contextum Polybianum prelo pararem, & in eo essem, ut damnarem vulgatam & consentientem libro- rum nostrorum scripturam, serupulum aliquem injecerant; immerito, ut nunc quidem videtur. Σασπείροις legere Gronovius jussit, ad Herodoti provocans auctoritatem, in Notis manuscriptis ad oram exempli suæ editionis. Cui sententiæ singularem aliquam speciem inesse non negabit, quisquis, quæ Herodotus de populo illo, qui Σάσπειρες, Σάπειρες, Σαπειροὶ vocantur, cum alibi, tum præsertim

Vers. 8.

lib. I. cap. 104. & c. 110. lib. IV. c. 37. scribit, cum hoc Polybii loco & cum cap. 55, vers. 2 sq. & vers. 6 sq. contulerit.

Ibid. τούτοις δὲ συμβαίνει. δὲ, temere omisſum in editis, adjeci ex msstis, qui agnoscunt illud omnes, ne Reg. B. quidem excepto. τούτοις ex eisdem msstis & ex ed. 1. & 2. restitui, cum præter necessitatem a Casaubono in αὐτοὺς esset mutatum. conf. ad I. 37, 10. Adde V. 46, 12. — *Ibid.* μὴ πολὺ διεστᾶναι. μὴ caret Vrb. perperam. conf. V. 55, 7.

Vers. 9.

Vers. 9. Ἐλυμαίος. Recte monuit Sam. Bochartus Geogr. Sacr. Part. I. lib. I. c. 2. p. 79. Polybium, cum *Elymaeos ad septentrionem Mediæ* ponit, omnium geographorum sententiæ palam obſistere. Nempe a meridie Mediæ vulgo ponunt omnes. Videtur tamen & Ptolemæus a communi sententia abire lib. VI. c. 2. p. 171.

Ibid. Ἀνιάραις ex msstis restitui. Ἀριάραις edd. cum Bav. in contextu, sed in eodem Bav. super ρ inter lineas eadem manu scripta est litera ν, quam in contextu habent ceteri. Ἀναριάκαι vocantur apud Strabonem & Plinium: & sic fortasse apud Polybium reponendum monuit Holsten. ad Stephanum. Apud Ptolemæum alio modo corruptum est vocabulum.

Ibid. Καδουσίαις Vrb. Vat. Flor. Aug. Reg. A. ut apud Strabonem & alios. conf. cap. 79, 7. Καδουσίαις edd. cum Bav. — *Ibid.* Ματιανοῖς recte Casaub. cum Vrb. Vat. Flor. Mendose Μαντιανοῖς ed. 1. 2. cum Bav. Aug. Reg. A. B.

Vers. 10.

Vers. 10. ὑπέρευται. ἐπέρευται voluit Reiskius in plurali, scil. hæ gentes. Sed id nec fert grammatica ratio, nec voluit Polybius. Sicut ditio Artabarzanis, Mediæ finitima, ὑπέρευται τοῦ Πόντου, cap. 55, 7. sic *Media* (quæ longe altissima est) ὑπέρευται τῶν συναπτόντων (πρὸς τὸν Πόντον vel) πρὸς τὴν Μαῖωτιν τοῦ Πόντου μερῶν, imminet eis regionibus, quæ ei parti Ponti adjacent, quæ *Maotis* vocatur.

Vers.

Verf. II. αὐτῇ δέ. Sic pro αὐτῇ δέ esse scribendum, a Reiskio etiam monitum video. Dixerat Polybius adhuc de *finibus* Mediæ, nunc de *ipsa* Media. — *Ibid.* ἀπὸ τῆς ἡοῦς ἕως. Et hoc perspecte Reiskius viderat. Litera H cum N permutata. ἀπὸ τῆς ἡοῦς habes V. 59, 5. ἀπ' ἡοῦς IV. 70, 8.

Verf. II.

CAPVT XLV.

Cap. XLV.

Verf. 1. Κυριεύων δὲ ταύτης τῆς χώρας. Post hæc verba excidisse nomen ὁ Μόλων putavit Reiskius. Intelligendum certe ex fine capitis XLIII, cum quo hoc cohæret. — *Ibid.* ἔπα recepi ex Vat. qui & h. l. & sæpissime aliàs hoc habet, ubi vulgo ἔπον. Consentit autem h. l. Flor. Ceteri ἔπον.

Verf. 1.

Verf. 2. τῶν τοῦ βασιλ. Vat. Flor. Negligunt articulum edd. cum aliis. — *Ibid.* Septem verba καὶ τῶν ἰδίων &c. usque ὀρμῶς omittunt ed. 1. 2. cum Bav. Aug. Reg. A. qui deinde διὰ τὸ μὴ κατὰ λόγον dant. Verum expressit Casaub. ex Reg. B. monente etiam Vrsino, quibus suffragantur Vat. & Flor. — *Ibid.* τοῖς τὴν Ἀσίαν Casaub. cum Vrsin. Vat. Flor. Aug. Reg. A. τοῖς κατὰ τὴν Ἀσ. ed. 1. 2. & Reg. B. cum Bav.

Verf. 2.

Verf. 4. εἰς τὴν ἐν τῇ Κτησιφῶντι λεγομένη στρατοπεδείαν. *Ctesiphonte* reges Parthiæ quotannis solitos esse hiberna agere, Strabo docet lib. XVI. p. 743. & Iosephus Ant. Iud. lib. XVIII. extr. Sed id quidem post hæc tempora. Nec ulla ratio adparet, cur τὴν λεγομένην στρατοπεδείαν dicturus fuerit Polybius. Sed ad nomina propria, quæ græcis lectoribus minus nota erant, amat illud participium adjicere. Et erat *urbs Ctesiphon* Polybii ætate nondum ita nobilis, quemadmodum deinde, postquam in Parthorum venit potestatem: contra notum & pervulgatum *viri* nomen erat, quod etiam librariorum nonnullos decepit, ut τῷ Κτησιφῶντι pro τῇ scriberent, ut Vat. Flor. Aug. Reg. A. B. Eam ipsam ambiguitatem ut caveret Polybius, ἐν τῇ Κτησιφῶντι λεγομένην scripsit: quod ni placet,

Verf. 4.

placet, fuerit γενομένην corrigendum. (conf. ad I. 6, 2. & ad X. 47, 4.) Vtrumque Reiskius proposuit, lectōri optionem permittens. Nobis hoc quidem loco prior ratio haud dubie praeferenda visa est.

Verf. 5. *Verf. 5. προίεσθαι. προίεσθαι* Aug.

Verf. 8. *Verf. 8. τὸν αὐλῶνα τὸν προσαγορευόμενον Μαρσύαν. τὸν post αὐλῶνα deest* Flor. Aug. Reg. A. De hoc *Marjya campo* pauca ex Strabone protulit Cellarius Geogr. lib. III. c. 12. p. 432. quibus addi merebantur haec Polybiana.

Cap. XLVI.

CAPUT XLVI.

Verf. 1. *Verf. 1. ἀπολείποντα. ἀπολιπόντα* Flor. minus com-
mode. — *Verf. 2. προσαγαγόμενος προσαγόμενος* Aug.
Reg. A. — *Ibid. παρακειμένας. προκειμ.* Aug.

Verf. 3. *Verf. 3. διωχυρωμένον*, in accusat. fing. & signifi-
catione activa, (vel reciproca quodammodo,) necessariō
requirebant ea quae praecedunt & sequuntur, *προκατειλη-
φότα, & διεληφότα. qui (sibi) muniverat, (ad se defenden-
dum) muniverat.* Eodem modo verbum *ἀσφαλίζεσθαι* &
sexcenta alia frequentantur.

Verf. 4.5. *Verf. 4. ἀπέστη. ἐπέστη* Vat. Flor. male. — *Verf. 5. ἐπτωκέναι* vett. codd. omnes. Mendose *ἐπτωκέναι* ed. 1. 2.
Hinc *πεπτωκέναι* Reg. B. quod temere adoptavit Casaubo-
nus. — *Ibid. τὸν Μόλωνα.* Neglexit articulum Aug.

Verf. 6. *Verf. 6. προῖπα* Vat. & Flor. ut cap. 45, 1. *προῖπον*
edd. cum ceteris.

Verf. 7. *Verf. 7. καταζεύξας εἰς τὴν Σελεύκειαν.* Casaub. *cum
Seleuciam castra movisset.* At id quidem est *ἀναζεύξαι*,
quod verbum absolute poni solet; sed *καταζεύξαι*, sequente
εἰς, πρὸς, παρὰ, vel ἐν, est *considerare cum exercitu ad ali-
quem locum.* — *Ibid. τὸν τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάττης. θα-
λάσσης* Aug. *Rubrum* vel *Erythraum mare* non modo
Arabici finis, sed & *Persici* vulgatissimum fuit nomen.
Sic cap. 48, 13. c. 54, 12. XIII. 9, 1. Vide Strabon. l. XVI.
p. 765. & Plin. l. VI. c. 23 sq. sect. 28. Eodem modo Ar-
rian. Ind. c. 32. & 37. Diodor. II. 11. & XIX. 100. &c.

Inde præfectus, qui regum nomine ei regioni præerat, quæ a meridie Babyloniz, Perfico finui a parte Arabiz adjacet, *præfectus maris rubri* vel *Erythræi* vocabatur.

Vers. 9. τῆς ὑποδείκνυ. τῆς ἐπιδείκνυ. Aug. — *Vers. 11.* *Vers. 9. 11.* στάδια, an σταδίου malueris, nihil intererit.

Vers. 12. νυκτὸς ἔτι κατεστρατοπέδευσε. νυκτὸς ἐπι- *Vers. 12.*
στρατοπέδευσε Aug. quod ex ἐπεστρατοπέδευσε (probo
verbo, quod & cap. 47, 5. & aliàs frequentat Noster) le-
viter corruptum videri posset, nisi consentiens ceterorum
codicum scriptura, ἐπικατεστρατοπέδευσε, proderet: quid
fuerit quod librarius ille in suo exemplati habuerat. Sed
ipsum ἐπικατεστρατοπέδευσε corruptum haud dubie verbum est.
ἐπι autem sæpe perperam pro ἔτι posuerunt librarii, cu-
jus permutationis exemplum cap. 42, 1. vidimus, aliaque
notavimus ad I. 55, 10. Et amat Polybius ad νυκτὸς jun-
gere hanc voculam ἔτι, etiam ubi fere superflua videri
poterat, ut IV. 25, 3. IV. 57, 6. VIII. 15, 5. X. 31, 3. &c.
Et simillimo errore, atque hoc loco, νυκτὸς ἐπιποιήσαθαὶ
VIII. 7, 4. scripsere librarii nostri, pro νυκτὸς ἔτι ποιή-
σαθαὶ. Quare, quam emendationem dubitanter propo-
suerat Reiskius, eandem confidenter equidem in contex-
tum recipiendam putavi.

CAPUT XLVII.

Cap.
XLVII.

Vers. 1. τοὺς ἐπιδιαβαίνοντας. Est quidem probum uti-
que per se verbum ἐπιδιαβαίνειν, de quo dixi ad III. 71,
10. Sed quisquis observaverit, opponi inter se τοὺς ἐπι-
διαβαίνοντας & τοὺς ἤδη διαβάοντας, memor præsertim eo-
rum, quæ modo ad cap. 46, 12. adnotavimus, vix sibi tem-
perare poterit, quin, priori loco τοὺς ἔτι διαβαίνοντας
scriptum reliquisset Polybium, sibi persuadeat. — *Ibid.*
πολλοὶ δὲ καὶ δισφθάρησαν. καὶ, quod vulgo desideraba-
tur, dederunt Vat. & Flor.

Vers. 4. συμβῆ Vat. Flor. Aug. Reg. A. Συμβῆ edd. *Vers. 4. 5.*
cum Bav. contra morem Polybii. — *Ibid.* σύντονον.
σύntonον ed. 1. cum Bav. — *Vers. 5.* πρὸς αὐτὸν Bav.
Polybii Histor. T. VI. O Flor.

Verf. 6. 7. Flor. πρὸς αὐτὸν ed. 1. 2. cum Aug. Reg. A. — *Verf. 6.* καὶ
 καλὰς ἐλπίδας ἔχειν &c. Vat. Flor. Aug. Reg. A. ἐλπίδας,
 perperam omiffum in Bav. ex conjectura & ex Perotti
 verfione adjecit Obfopceus, fed post ὑπὲρ τῶν ὅλων pofuit;
 & ibi tenuerunt posteriores editores. — *Verf. 7.* Θερα-
 πεύειν αὐτούς. αὐτούς Aug.

Cap.
 XLVIII.

C A P V T XLVIII.

Verf. 2. *Verf. 2.* δειπνοποιησάμενος. δείπνον ποιησάμ. Flor. —
 Ibid. μεθύοντας πάντας ed. Casaub. & feqq. cum Reg. B.
 Vat. Flor. Deest πάντας ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A.

Verf. 3. 4. *Verf. 3.* τοῖς συμβαίνουσι. τοῖς πεπραγμένοις Flor. in
 contextu, & alterum in marg. — *Verf. 4.* ἀντίπερα ed.
 Casaub. & feqq. ἀντίπεραν ed. 1. 2. cum msstis; quod
 teneri potuerat: fed mox verf. 6. & 8. in ἀντίπερα con-
 fentiunt omnes. cf. ad I. 17, 4. — Ibid. ἀπώλουντο Vat.
 Flor. Mendose ἀπώλουντο ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A. B.
 quod in ἀπώλοντο mutavit Casaub.

Verf. 6 sq. *Verf. 6.* καὶ τῆς ἀντίπερα. καὶ περὶ τῆς ἀντίπερα ed. 1. 2.
 consentientibus msstis. Præpofitionem, temere ex περι-
 δεεῖς repetitam, monente Vrfino delevit Casaub. —
Verf. 8. συνεργήσαντος. Temere συνεργήσαντος ed. 1. 2.

Verf. 10sq. *Verf. 10.* τῆς τούτων στρατοκ. τῆς αὐτοῦ στρατ. ed. 1. 2.
 & Reg. B. cum Bav. qui fic in contextu, fed idem in marg.
 γρ' τούτων, quod ceteri codd. in contextu, & ed. 2. in
 marg. habet. — *Verf. 11.* Σελεύσειαν. Σελεύσιαν ed. 1.
 contra codicum fidem. — *Verf. 12.* προάγων. προσά-
 γων Flor. — Ibid. ἀκονιτί. Temere ἀκονιστί ed. 1. 2.
 ἀκονητί Flor. — *Verf. 13.* τῆς περὶ τὴν Ἐροθραν θά-
 λατταν, fcil. σατραπείας. conf. c. 46, 7. & ibi Adnot. —
Verf. 14. Φθάσαι. Φθάσαι Vat.

Verf. 15. *Verf. 15.* πολιορκήσαντας. πολιορκήσαντας Aug. male
 αὐτὴν autem, quod vulgo fequebatur, abest a Vat. Flor.
 Aug. Reg. A. & commodiffime abesse poffe vifum est. —
 Ibid. κατὰ τὸ συνεχὲς ἀνέζευξε. κατ' αὐτὸ συνέζευξε edd.
 cum Bav. Aug. Reg. A. nili quod καταυτὸ Bav. una voce
 habet.

habet. κατὰ τὸ συνέζευξε Vat. κατὰ τὸ συνεχῶς συνέζευξε
 Flor. Ad vulgatam lectionem monuit REISKIUS: „aut
 κατ' αὐτὸν, id est κατ' ἑαυτὸν, esse legendum, *seorsim per
 se*, sine illis copiis ad Susa relictis; aut κατ' αὐτὸ idem
 esse atque κατὰ ταῦτα vel οὕτως, *sic*, aut μετὰ ταῦτα,
deinde, aut παρ' αὐτὰ, *statim post*.“ — Sed quidquid
 statuas, incommodum est & insolitum. Verbum vero συ-
 ζευγνῶναι hac notione, *castra movere*, vel *redire cum exer-
 citu*, nusquam plane occurrit; pro quo constanter ἀνα-
 ζευγνῶναι usurpatur. Casaubonus in ora Basil. notaverat:
 „Forte κατ' αὐτὸς ἀνέζευξε.“ — *Ibid.* πάλιν εἰς Σελευ-
 κείαν Vat. Flor. Aug. Reg. A. εἰς Σελπάλιν edd. cum
 Aug. — *Ibid.* τὴν ἐπὶ τῷ Τίγριδι ed. 2 seqq. & sic Vat.
 Flor. ἐπὶ τῷ Τίγριδι Aug. & Reg. A. absque τὴν, quod
 tamen in Reg. A. ab eadem manu superne adscriptum est.
 τὴν ἐπὶ Τίγρ. ed. 1. absque τῷ ed. 1. cum Bav. — *Ibid.*
 πολλὴν δὲ ποιησάμενος ἐπιμέλειαν, absque τὴν, Vat. Flor.
 Aug. Reg. A.

Verf. 16. τὴν μὲν Παραπόταμιαν. — „Sic dici- *Verf. 16.*
 tur aliàs ille *Syriæ* tractus, qui Euphratis oram occiden-
 talem prætendit, & eum inter & Marfyam situs est. vide
 Strab. p. 1093. [lib. XVI. p. 753. b.] Nequit tamen ille
 tractus hic significari, quia tractus ille Antiocho pacatus
 erat. Quare malim de *tractu ad ripam Tigridis orienta-
 lem* accipere.“ REISK. — De eo tractu Plinius VI. 27,
 31. ait: *proximâ Tigri regio Parapotamia appellatur*: cui
 jungi Chalonitidem dicit. Contra *Parapotamiæ ad Eu-
 phratem* mentionem facere videtur Polybius c. 69, 5. Quæ-
 nam sit, quam Plinius dicit XII. 28, 61. non liquet: sed
 videtur illa esse ad Tigrim, de qua supra dixerat.

Ibid. μέχρι πόλεως Εὐρώπου &c. — „Multas fuisse *Eu-
 ropos* in Asia, urbes sic dictas, necesse est. De *Euroπό*
 Syriæ vid. Wesseling. ad Hierocl. p. 713. De *Euroπό*,
 quam eandem dicit cum Ragis vel Ragæa, aliàs Re, urbe
 Chorasanica, vid. Strab. p. 796. [l. XI. p. 524. ed. Casaub.]
 Hanc, de qua Noster loquitur, suspicor haud procul Ti-
 gride

Verf. 16. gride in Curdistan aut Atropatlana sitam fuisse, & Lucianum quoque T. II. p. 36. de illa loqui. Mirari tamen satis non possum, qui fiat, ut Polybius *Europum* & *Dura* diversas faciat, quas Isidorus Characenus pro una habet, p. 4. T. II. Geograph. minor. Hudson, ubi vide Hudson. Necessè quoque est, ut plura oppida eodem nomine [*Δοῦρα*] *Dura* fuerint. Noster enim p. 552. [V. 55, 2.] *Dura* ultra Tigridem statuit, uti etiam Ammianus Marcell. XXV. 26. ubi vide Vales. Alii autem ad Euphratem ponunt. REISKIUS. — Cum c. 55, 2. ultra Tigrim *Dura* statuat Polybius, nec tamen diversam videatur urbem dicere ab hac, quam hic commemorat; oboriri suspicio potest, permutatas fortasse invicem a librariis esse hoc loco sedes duorum nominum *Παραποταμίων* & *Μεσοποταμίων*. Sed meras conjecturas jam persequi nec lubet nobis, nec vacat. Multæ supersunt in hac parte veteris Geographiæ difficultates, quas doctioribus viris, qui & ingenii copia & otio abundant, extricandas relinquimus. Illud tamen velim considerari, posci quidem & expectari a Polybio posse, ut sibi sit constans: id non esse necessè, ut, diligentissimum licet scriptorem, immunem ab omni errore in hoc præsertim genere statuamus.

Verf. 17. *Verf. 17. ὡς ἐπάνω προεῖπον.* vide cap. 46, 5. Ad *προεῖπον* nulla nunc varietas ex libris adnotatur.

Cap. XLIX.

CAPVT XLIX.

Verf. 1 sq. *Verf. 1. αὐτίς τοῦ Ἐπιγένοϋς* recte edd. ex Bav. *αὐτὸς Ἐπιγένοϋς*, absque τοῦ, Vat. Flor. Aug. Reg. A. sed in ora Flor. γρ. αὐτίς. — *Verf. 3. ἐξοργισθεῖς. ὀργισθεῖς* Aug.

Verf. 4. *Verf. 4. αὐτὸν ἐγνωμ.* Bav. Reg. A. ed. 4. 5. *αὐτὸν* ed. 1. 2. 3. Aug. — *Ibid. ἀστόχους* δὲ Bav. Flor. puto & Vat. *ἀστόχως* δὲ Aug. & Reg. A. sed in hoc innox mutatum in *ἀστόχους* δέ. *ἀστόχους τε* edd. invitis msstis. — *Ibid.* Post *μὴ παριδεῖν οὕτως ἀλόγως* deesse verbum *ἀπατώμενος* aut *παρασπονδούμενος* aut aliquod simile putavit Reiskius. Sed intelligi poterit *τὰς περὶ Κοίλης Συρίας ἐλπίδας.*

Verf.

Vers. 5. καὶ τὸν Ἀντιοχ. καὶ caret Aug. — *Ibid.* Vers. 5. 7.
συμφοράτερα ed. 1, consentientibus msstis, excepto Aug. —
Vers. 7. Verbum ποιεῖν perperam deest Vat. Flor. Aug.
 Reg. A. — *Ibid.* καὶ πολὺς. Temere καὶ ὁ πολὺς Aug.
 conf. ad III, 103, 7. — *Ibid.* πρὸς ταῖς παρασκευαῖς. πρὸς
 τὰς παρασκευὰς Aug. in contextu, sed & ibi altera lectio
 intra lineas notata.

CAPUT L.

Cap. L.

Vers. 1. ἐγλενομένης Flor. Aug. Reg. A. ἐγλινομ. edd. Vers. 1. 2.
 cum Bav. Ex Vat. nil notatur. — *Vers. 2.* διαλύσειν
 ed. 2 sqq. & sic Vat. Flor. Reg. A.

Vers. 3. κατὰ τὴν στρατείαν non debuit in exercitu Vers. 3.
 verti, sed in hac expeditione, in hoc bello. Discordia du-
 cum, ait, morabitur res gerendas, & consilia turbabit.
 Nihil est in hoc ratiocinio, quod morari debuisset Reif-
 kium.

Vers. 4. ἤκουσε ed. 1. cum msstis. Temere ἤκουε ed. 2 Vers. 4.
 & seqq. — *Ibid.* περὶ παντὸς ἐποιεῖτο σπουδάζων. Vide
 ad c. 41, 4.

Vers. 5. οἰκονομίαις, variis artibus, astuta rerum ad- Vers. 5.
 ministrationse. — *Ibid.* θεραπείαις edd. cum Bav. Aug.
 Reg. A. & cultius hoc videtur, quam χορηγίαις, licet hoc
 planius videri possit. Ceterum non χωρηγείαις, ut per
 operarum errorem in scholio scribitur, sed χορηγείαις, est
 in Vat. — *Ibid.* Verba οὐκ ἦν αὐτῷ usque εἰπων desunt
 Aug. & Reg. A.

Vers. 6. Quin ex recentioris critici emendatione in Vers. 6.
 dicem Reg. B. receptum fuerit εἰς Ἀπάμειαν, nullus du-
 bito. Et concessit quidem *Apameam* Epigenes, ut ex
 vers. 10 & seqq. adparet: ex quo simul intelligi videtur,
 non in ipsa urbe regem cum amicis & exercitu esse versa-
 tum, sed in castris ex aliquo ab urbe intervallo. Sed ni-
 mis differt vocabulum Ἀπάμειαν a vestigiis veteris scri-
 pturæ, quæ latent in ἱμάτιον, quod acute sane Reifkius ex
 χειμάδιον, id est hiberna, corruptum suspicatus est.

Vers. 6.

Certe *sub initium hiemis* susceptam esse hanc expeditio-
nem discimus ex cap. 51, 1. Et nomen χειμάδιον aliàs Poly-
bio quidem frequentari non memini; sed frequentant
optimi quique scriptores: Demosth. Philipp. I. p. 49. ed.
Reisk. Plutarch. in Cæs. c. 24. p. 719. d. edit. Wechel.
Dio Cassius p. 192, 98. Strabo l. XI. p. 522 extr.

Ibid. οἱ μὲν ἐν τῷ συνεδρίῳ. Mireris, quī odoratus sit
sagacissimus Reiskius, post οἱ μὲν stylo Polybiano conve-
pire insertam particulam οὖν, quam ignorant quidem
vulgo omnes, sed eandem ipsam repræsentat ibi codex
Flor.

Ibid. κατεπλάγησαν διὰ τὸν φόβον. Iam pæne nescio
ipse, quis scrupulus infederit menti, quod non confiden-
ter, monente præsertim Reiskio, rejicerem voculam, te-
mere & importune a Casaubono intrusam. Multo aliam
viu hic habet nomen φόβος, ac deinde vers. 9. & 13. Et
perspecte jam docuerat REISKIUS: „sane bene græcum
esse κατεπλάγησαν τὸν φόβον, metuebant tumultum, Nam
φόβος, inquit, est omnis trepidatio, aestuatio, concursu-
tio; ὅταν Φέβουσι, h. e. Φεύγουσι καὶ κλονοῦνται καὶ συντα-
ράττονται οἱ ἄνθρωποι.“ — Et ERNESTVS, de tollenda
quidem præpositione διὰ nil monens, tamen ait „videri
φόβον h. l. esse seditionem militum,“ — Sed nimirum
exempla hujus usus nulla in medium protulerant docti illi
viri, nec mihi tunc succurrebant. At vide ipsum Poly-
bium II. 21, 7. IV, 33, 12, nec dubitabis de veritate ob-
servationis Reiskianæ.

Vers. 7.

Vers. 7. Κυβρήστῶν. Stephanus: Κύβρος, πόλις Συ-
ρίας, ὁ πολίτης Κυβρέστης, ὡς Πολύβιος πέμπτω. Κυβρή-
στης per η scriptum oportuisse, docent nummi, ad quos
provocat Holstenius. Et sic, per η, Polybiani libri omnes
& h. l. & c. 57, 4.

Vers. 9.

Vers. 9. τοῦ βασιλέως post Φίλους abest Vat. Flor. Aug.

Vers. 11.

Vers. 11. Γράψας γάρ. Non solum carent γάρ Vat. &
Flor. sed & γράψας scribunt pro γράψας, perperam utrum-
que

que. — *Ibid.* καταμίξαι. καταμίξαι cum circumfl. Vat. Aug. Reg. A.

Vers. 13. Casaubonus, πικρῶς ad ἀπειπαμένῳ referens, *Vers.* 13. sic interpretatur, *ille enimvero irasci, Et negare factum;* quod quamquam non secutus sum, minime tamen spernam. Ceterum REISKIO obtemperavi, comma ponens ante πικρῶς. — „Redit enim ad ἤρει, inquit: *acerbe postulabat, sibi copiam inquirendi dari.*“ —

CAPVT LI.

Cap. LI.

Vers. 1. αὐθις. αὐτις Aug. Reg. A. ut sæpe aliàs. — *Vers.* 1. *Antiochia Mygdonia*, aliàs *Nisibis*, in Mesopotamia. — *Ibid.* ἀποδέχασθαι τὴν ἐπιφορὰν καὶ τὴν ἀμύην τοῦ χειμῶνος, *ut ibi exciperet impetum atque vim hiemis.* καὶ post ἐπιφορὰν temere abest ed. 1. 2. — „Raro significato hic est usurpatum verbum ἀποδέχασθαι, pro *suscipere usque ad finem*, h. e. *perferre, perdurare*, in toleranda alicujus rei molestia & importunitate perseverare, donec nihil ejus superfit, sed omne tædium superatum & exhaustum sit.“ — Conf. III. 43, 3. & ibi notata.

Vers. 2. τετραράκοντα ἡμέρας, τετραράκονθ' ἡμέρας *Vers.* 2. Bay. Flor. Aug. Reg. A. — *Ibid.* προῆγεν. προσῆγεν Flor. male. — *Ibid.* Λίβαν. Nullam hujus oppidi mentionem apud alios inveniri, Cellarius atque Reiskius monuerunt. Videndum autem REISKIVS putavit, sit ne Λίβαν. Et *Chisn Caifa*, ait, [id est, arx vel munimentum *Caifa*] vel, ut rectius effertur *Chifa* (vid. Asseman. Bibl. Orient. T. III. p. 736.) est locus munitus in ipsa Tigridis ripa occidentali, inter Nisibin & Amidam.“ — Cellario (p. 735.) visum erat hoc oppidum non longe a Nisibi ortum hibernum versus fuisse positum. Sed ex eis, quæ sequuntur apud Polybium, intelligi videtur, paulo longius abuisse a Nisibi, & quidem versus orientem æstivum. Ac mire convenit situs, quem Danvillius, (& in Tabulis, & in Géogr. Anc. T. II. p. 203.) Ptolemæum secutus lib. V. c. 18. p. 164. oppido tribuit, cujus

nomen *Lambana*, vel *Labhana*, apud Ptolemæum editur; (conf. Cellar. p. 723.) ad quod ipsum posterius nomen propius etiam accedit *Libba*, quod apud Polyb. h. l. offerunt Vat. & Flor.

Verf. 3. *Verf. 3.* ποία δὲ προάγειν ἐδῶ edd. cum Bav. ἐδῶ abest a Vat. Flor. Aug. Reg. A. ne sic quidem male. — *Ibid.* πῶς καὶ πόθεν. Perperam καὶ deest iisdem codicibus.

Verf. 4. *Verf. 4.* Ἑρμεία μὲν. Perperam Ἑρμ. δὲ Aug. — *Ibid.* προβαλλόμενος. προβαλομένουσ Vat. Temere προβαλλόμενος ed. 1. — *Ibid.* καὶ τὸν Δύνον ποταμὸν καὶ τὸν Κάπρον. — „Passus hic est humani aliquid Polybius, ut *Lycum* & *Caprum* existimaret in ripam Tigridis occidentalem incurere; qui duo fluvii in Tigridem exeunt ab ejus parte orientali. Sed error hic illi cum aliis vetustis auctoribus communis est. Miror tamen, Polybio potuisse imponi, qui suas narrationes ex commentariis bonæ notæ excepisse videtur.“ REISKIUS. — Possset tamen, si opus esset, defendi fortasse causâ Polybii. Nec enim clare significat, ab occidentali Tigridis parte esse illos fluvios: & poterit intelligi, hoc dici ab Hermea, si in occidentali ripa pergeret Antiochus cum exercitu, nullum esse ab insidiis hostium periculum; non solum enim Tigridem interesse, sed & priusquam ad alteram Tigridis ripam (proximis certe diebus) occurrere Antiocho Molo possset, *Caprum* etiam & *Lycum* fluvium esse ei trajiciendum: nam cis Tigridem per desertum ex Babylonia esse occursum, nec probabile erat ullo modo, nec periculosum Antiocho erat futurum, quoniam insidiis desertum nullum præberet locum.

Verf. 5. *Verf. 5.* τὴν τοῦ Ἐπιγένουσ, τῶ deest Vat. Flor. Aug. Reg. A. — *Ibid.* προδήλου. προσδήλου Aug. Reg. A. male.

Verf. 6. *Verf. 6.* ὁδὸν ἔρημον. — „Vide Rauchwolf. Itiner. II. 9.“ REISK. — *Ibid.* τὴν βασιλικὴν διώρυχα. — „Arabice, *Nahr al Malk*. Ναρμάλχαυ apud Isidor. Charac. p. 5.“ REISK.

Verf.

Verf. 7. τὴν διὰ βασιῶν αὐτῆς. αὐτοῖς maluerat Scali- Verf. 7.
ger. — *Ibid.* τὴν διὰ τῆς ἐρήμου Casaub. cum Vrfin. Vat.
Flor. Aug. Reg. A. Perperam διὰ τὴν ἐπὶ τῆς ἐρήμου ed.
I. 2. cum Bav.

Verf. 8. πρόσκλιση Flor. Aug. Reg. A. Monuerat jam Verf. 8.
Reifkius, provocans ad IV. 51, 5. Conf. viros doctos ad
I, Epist. Pauli ad Timoth. c. 5, 21, Alberti Glossar. Græc.
p. 158. & Hemsterhuf. ad Aristoph. Plut. p. 373, quos lau-
davit Ernest. in Lex. Polyb. ad hanc voc. De structura
πρόσκλιση τῷ βασιλεῖ vid. Adnot. ad I, II. I. — *Ibid.*
διὰ τὸ καὶ νῦν. Carent καὶ ed. 4. 5. errore operarum.

Verf. 9. πρόδηλον δὲ τὴν δαψ. πρόδ. δὲ διὰ τὴν δαψ. Verf. 9.
Aug. Reg. A. male. — *Ibid.* τοῖς στρατοπέδοις caret ed. I.
cum Bav.

Verf. 11. μεταβαλέεσθαι. Aoristum infinitivi pro futuro Verf. 11.
usurpatum jam sæpe vidimus.

CAPVT LII.

Cap. LII.

Verf. 2. ὡς ἐπὶ Δούρων. conf. cap. 48, 16. & ibi notata. Verf. 2.

Verf. 3. τὸ καλούμενον Ὀρεινὸν ὑπερέβαλον. — „τὸ Verf. 3.
Ὀρεινὸν montana sunt, quasi ὄρεινὸν, nisi plane ὄρεινὸν le-
gendum est.“ Sic CELLARIUS Geogr. Ant. III. 17. p.
772. & eodem refert τὴν τραχεῖαν τῆς Ἀπολλωνιάτιδος
vers. 5. — In Ὀρεινὸν consentiunt veteres codices: &
montem intelligi adparet ex verbo ὑπερέβαλον; esse autem
Ὀρεινὸν proprium nomen, indicari videtur adjecto verbo
καλούμενον. Quo minorem veri speciem habet REISKII
conjectura, quærentis „num legendum Θόρεικον aut Δόρει-
κον. Dorek, ait, oppidum in Ahwaz vel Chorestan, quæ
est pars Appolloniatis, ponit Abulfeda Tab. IX.“ —
Ibid. Ἀπολλωνίαν. Ἀπολλωνίαν Vat. Aug. Reg. A. & sic
rursus vers. 5. & 7.

Verf. 5. σφενδομητῶν. σφενδομητῶν ed. I. 2. cum Bav. Verf. 5.
male. — *Ibid.* Κυρτίων. ληστρικὸν ἔθνος, id est præda-
torem populum, Cyrtios vel Curtios Strabo vocat lib. XV,
p. 727. conf. eundem lib. XI. p. 523, Horum nomen su-

pereffe in *Curdorum* nomine, nec adfirmare equidem, nec negare aufim.

Verf. 10. *Verf. 10. κατά τινὰς τόπους.* — „Forte κατά βουνώδεις (aut κρημνώδεις) τινὰς τόπους.“ REISKIVS. — *Ibid.* ἐξ ὑπερδεξίου. Caret ἐξ ed. 1. cum Bav.

Cap. LIII.

C A P V T L I I I .

Verf. 1. 2. *Verf. 1. πᾶσαν. πᾶσιν* ed. Ern. operarum culpa. — *Verf. 2. τοὺς* ad *ἔυστοφόρους* deest ed. 1. invitis msstis. — *Ibid.* Ἀρδὺν. Sic omnes cap. 60, 7 sq. Ἀρδην h. l. Flor. & Reg. B.

Verf. 3. *Verf. 3. Γαλάται Τευτόσαγες.* Nonnisi tres populī Gallici commemorantur, qui in Asiam olim commigrarunt, *Trocmi*, *Tolistoboi*, & *Tetfosages* vel *Tetfosagi*. Et *Tetfosagis* quidem, qui circa Halyn fluvium sedes sibi ceperant, Syriae reges stipendium dedisse Livius docet XXXVIII. 16. quod consentaneum est non gratuito ab his factum, sed intercedente pacto de suppeditandis copiis auxiliaribus. Et *Tetfosagos* cum Trocmis & Tolistoboiis Romano etiam bello in exercitu Antiochi fuisse, Appianus tradit Hist. Syr. cap. 32, & intelligitur ex Liv. XXXVIII. 24 sqq. Confer vero quæ notamus ad cap. 77, 2.

Ibid. αἷς ἐχόμενον. Sic veteres codices omnes; quod, cum in ed. 1. & 2. in ἐφόμενον esset corruptum, in ἐπόμενον mutavit Reg. B. quem temere secutus est Casaubonus, qui tamen verum discere potuerat ex codice Bav. qui ei ad manus fuit. Et monuerat etiam Vrsinus, ἐχόμενον esse scribendum, quod haud dubie codex ejus dabat; sed nescio quo casu Vrsinus adjecit, se ex ingenio ita emendare. ἐπόμενον vero Scaliger etiam ad oram sui libri adnotavit.

Verf. 4. *Verf. 4. Ἐταίροις.* Perperam ἐτέροις Flor. & Aug. in contextu, sed ibi ab eadem manu superscriptum αἱ. ἑταιρικὴν ἵππου vocat Noster XVI. 8, 7. Eodem modo Appian. Hist. Syr. c. 32, cf. Diodor. Sic. XVII. 37, XVIII. 2. XIX.

21. — *Ibid.* ἐν διαστήμασι. Temere ἐν διαστήματι ed.

1. 2. — *Ibid.* τὸν ἀριθμὸν. τῶν ἀριθμῶν Aug.

Vers. 7. ἐν τῇ νυκτί. Caret τῇ Flor.

Vers. 7.

Vers. 8. *Θυρεοφόρους*. Poterat teneri *Θυρεαφό-*
ρους, in quod consentiunt codices, nisi quod *Θυραιαφό-*
ρους dent Aug. & Reg. A. Sic *βιβλιαφόροι* IV, 22, 2. ubi
vide Adnotata. Et eodem modo *Θυρεαφόροι* est apud Ar-
rian, in *Tactic.* c. 6. p. 5. quod absque msstis in *Θυρεοφόροι*
mutavit Blancardus, jubente Scheffero in Notis. Rursus
Θυρεαφόροι Plutarch. in *Aemil.* p. 265. Polyæn. IV. (in
Antigon.) 6, 17. Sed *Θυρεοφόροι* Aelian. *Tact.* c. 2. p. 15.
ed. Arcerii, Diodor. Sicul. XXII. 13. & Suidas in *Θυρεός*.
Et apud Aelianum quidem & Arrianum sunt equites *Θυ-*
ρεοφόροι vel *Θυρεαφόροι*; apud Diodorum & Polyænum
Galli pedites: apud Plutarchum legionarii Romani; recte,
habent enim nomen a *Θυρεῶ*, quod est scutum majus &
oblongum, quali utebantur legionarii Romani. Verbum
Θυρεοφορεῖν habet Polyb. X. 13, 2.

Vers. 8.

Ibid. καὶ Γαλάτας. Delenda copula visa erat Reiskio,
ut esset *Θυρεαφόρους Γαλάτας*, sicut apud Diodor. & Po-
lyæn. locis cit. Verba καὶ Γαλάτας &c. usque τοξότας,
quæ in exemplari Bavarico unam complebant lineam, fu-
gitivo oculo festinanteque calamo transfiliit Obsopœus.
Quod Χαλώτας habet Aug. ortum ducit ex Γαλάτας, quod
habuerat vetustior codex, unde ille manavit; quod ipsum
Γαλάτας tenuit Reg. A. imperite confusis literis α & ω, ut
passim alibi.

Vers. 9. ἔτι δὲ καὶ τοὺς τοξότας. καὶ sua auctoritate *Vers.* 9.
inferuit Casaub. haud incommode quidem, sed invitis
msstis, nec ulla cogente necessitate. — *Ibid.* τοιοῦτοχ.
τοιοῦτο Vat. Flor.

Vers. 11. Νεωλάω. Νεωλαίω Aug. Reg. A. perperam *Vers.* 11.
transpositis postremis literis, cum in exemplari fuisset
Νεωλάω.

CAPVT LIV.

Cap. LIV.

Vers. 1.

Vers. 1. συνέβαλε. συνέβαλλε Aug. Reg. A. — *Ibid.* συμιόν, si abesset, nemo desideraret. Sed cum offerant plerique codices, quibuscum & Vat. consentire videtur; (nulla enim ex hoc adfertur varietas) abjicere non sum ausus. Et est συνείνω vel συνιένω probum verbum de *congressu ad pugnam*.

Vers. 5. 6.

Vers. 5. ὁ δὲ Νεώλαος. ὁ δὲ Νεώλας ed. 1. 2. quod ferri possiet, & idem nomen videri poterat, sed in Νεώλαος consentiunt mssti, præter Flor. in quo Νεόλαος, quod & superscr. in Bav. ut c. 53, 11. — *Ibid.* εἰς τὴν Περσίδα, Persiæ præfectus erat Alexander. V. 40, 7. — *Vers. 6.* ἐπιφανέστατου τόπου. ἐφανέντα τὸν τόπον ed. 1. nulla exemplaris Bavarici, sed partim editoris, partim operarum culpa.

Vers. 7.

Vers. 7. εἰς τὴν Καλλωνίτιν. Nil mutant libri, nisi quod Καλλωνίτιν cum *acuto* dent accentu, pro quo ponendum *circumflexum* putavi. Χαλωνίτιν vocant alii, Strabo, Isidorus Characenus, Plinius. Vide Cellar. Geogr. Ant. III. 17. p. 774. & Casaub. ad Strabon. lib. XI. p. 529. & l. XVI. p. 736. Maxime meridionalis pars est Assyriæ, Apolloniatidi finitima, & monte Zagro divisa a Media. *Chalonitidos* nomen Reisius supereffe putavit in Arabico nomine *Holwan*, quod a Persis *Chalon* aut *Cholon* efferrī ait. Sed confer Danville Géogr. Ancienne T. II. p. 251. Quod Wesselingius ad Diodorum Sicul. lib. II. c. 13. statuit, Χαλωνίτιν scribendum h. l. apud Polybium, in eam sententiam adductus est vir doctissimus, quod existimaret, res has, quas narrat Polybius, in interiore Media esse gestas, ubi urbs memoratur Χαύων. Sed prælium Antiochi cum Molone commissum est in Apolloniatide, & cadaver Molonis iussit quidem Antiochus e cruce suspendi in loco maxime conspicuo Mediæ: jam vero cum *Chalonitis* monte *Zagro* divisa esset a Media, cadaver Molonis ex Apolloniatide per Chalonitim in Zagrum montem traductum est, & ab eâ montis parte, quæ Mediam spectabat, e cruce suspen-

suspensum est. Præterea urbs illa Chauon, quam dicit Wesselingius, nusquam nisi in Ctesiaë fabulosa historia Semiramidos memoratur: nam a Ctesia & Diodorus & Stephanus Byzantinus ea, quæ de Chauone habent, hauserrunt. Casaubonus etiam olim apud Strabonem XI. p. 529. pro Χαλωνῆτιν, in quod ibi consentiunt libri, Χαυωνῆτιν suspicatus erat legendum; sed conjecturam illam ipse retraxit in Commentar. ad eum locum.

Verf. 7.

Verf. 8. Μετὰ ταῦτα δὲ Bav. Flor. Reg. A. μετὰ δὲ, Verf. 8. absque ταῦτα, Aug. μετὰ δὲ ταῦτα edd.

Verf. 10. Ἀδειγάνας. Sic msstis ad unum omnes Verf. 10. Bav. Vat. Flor. Aug. Reg. A. B. Peiresc. (e quo hanc lectionem protulit Valesius) & codex Vrsini. Perottus totum locum transfiliit. Temere prorsus Δειγάνας vulgo est editum, errore e prima editione in ceteras propagato. Et hæc tamen mendosa scriptura, neque aliud quidquam, quod sciam, ansam Casaubono dedit suspicandi, esse illud magistratus apud Seleucios nomen; quam sententiam etiam ipsi versione latinæ inferere non dubitavit. Cogitaverat nempe vir doctus (ut ex ora Basileensi intelligo, cujus notas Gronovius descripsit) de Arabico verbo *dân* vel *dîn*, *judicare*; unde *dajân*, *judex*, *administrator*. Dein, quum in msstis esse Ἀδειγάνας videret, perinde hoc esse putavit; literam initialem *α* ratus respondere articulo, quem nominibus præfigere solent Arabes & Hebræi. In eademque prorsus cogitationem Reiskius incidit; nisi quod ex Chaldæorum sermone derivavit id nomen, in quo pariter *dajân* *judicem* significat: at Chaldæi, quoad quidem nos novimus, non usi sunt articulo nominibus præfixo. Mihi, ut dicam quod sentio, toti huic rationi videtur aliquid ineffe lubrici: (conf. ad cap. 70, 6.) nec tamen quidquam, quod certius sit, & ne probabile quidem quidquam aliud, quo nominis illius vel vim vel originem declarem, equidem habeo.

Verf. 11. ἃ δὲ καὶ. τὰ δὲ καὶ Reg. B. invitis vetustis Verf. 11. codicibus. Post τὰ μὲν eodem modo ἃ δὲ positum vidimus

- Verf. 11. mus V. 38, 1. — *Ibid.* ἐπιτίμιον ex Aug. primum receptum est in ed. 2. & confirmant id Vat. Flor. Reg. A. B.
- Verf. 12. *Verf.* 12. Διογένην. *Diogenes* antea Sufianæ erat præfectus. vide c. 46, 7. — *Ibid.* Vulgo in editis, posito commate post στρατηγόν, conjungebantur hæc verba ἀρχιγραμματέα τῆς δυνάμεως στρατηγόν, quæ Casaub. interpretatus est *scribarum principem, qui præfectus erat exercitui.* Ego cum Aug. post ἀρχιγραμματέα incidi orationem; quod nollem factum: nam cohærere videntur τὸν ἀρχιγραμματέα τῆς δυνάμεως, qui scribis & quæstoribus in exercitu fuerat præfectus; tum στρατηγόν ad sequentia pertinet, hunc misit qui locis circa mare Erythræum præesset. Sic paulo ante, στρατηγόν ἀπέλιπε Μηδίας, prætorem, præfectum reliquit Mediæ. Est enim h. l. στρατηγός idem quod ἑπαρχός. conf. c. 46, 7. & c. 48, 14. De Erythræo mari vide notata ad V. 46, 7.

Cap. LV.

CAPVT LV.

- Verf. 1. *Verf.* 1. ἀναταθῆναι recte edd. ἀνατεθῆναι Vat. Flor. Aug. Reg. A. B. ἀνατεθῆναι Bav. in contextu, sed eadem manu inter lineas ἀναταθῆναι. Familiare Polybio hoc verbum; & forma passiva notione activa accipienda, *minari, minas intendere.* Conf. c. 58, 1. — *Ibid.* συμπολεμεῖν, quod codex Bav. in ora habet ab ejusdem librarii manu, in contextu posuit Reg. B. nescio utrum ex conjectura, an ex vetusto codice. Ex coniectura συμπολεμεῖν scribere jussurunt Palmerius & Reisk.
- Verf. 2. *Verf.* 2. τῶν Σατραπειῶν. Vide notata ad cap. 44, 8. ubi & de *Artabarzane* nonnihil dictum.
- Verf. 4 sqq. *Verf.* 4. παθῆν. Temere μαθῆν Aug. Reg. A. & omiserunt ἂν τι. — *Verf.* 5. ἐπανέληται. Perperam ἐπανέλη Aug. — *Verf.* 6. Κριθέντων δέ. δὲ caret Vat. *Ibid.* τὸν Ζάγγρον. Conf. ad c. 44, 6. — *Ibid.* εἰς τὴν Ἀρταβαρζάνου χώραν &c. Vide ad c. 44, 8. REISKIUS: Hæc est illa, quæ hodie *Aderbigjan* vel *Adravigjan* dicitur; nomine, ut apparet, paululum ex *Artabazan* detorto. —

Verf.

Verf. 9. ἀπὸ Περσῶν ἔτι. ὑπὸ voluit Vrsinus. Haud Verf. 9. 10
 incommode. Et sæpe quidem a librariis nostris confun-
 duntur ἀπὸ & ὑπό. Sed bene habet vulgata, in quam
 consentiunt codices: *inde a Persarum temporibus.* conf.
 c. 43, 2. — *Ibid.* παροραδείσης αὐτῆς. πάρορ. αὐτοῖς
 Aug. Reg. A. — *Verf. 10.* γεραῖα, γηραιὸς scribe,
 cum ed. 1. & msstis. Operarum error, invito me ex su-
 perioribus editionibus inde ab ed. 2. propagatus.

CAP V T LVI

Cap. LVI.

Verf. 1. κατὰ σχῆμα. — „Subaudi τὸ προσῆκον. Pari Verf. 1.
 modo debet idem aut simile participium, δέων e. c. aut καθ-
 ἦκων, assumi & subaudiri in his, κατὰ τρόπον, κατὰ λό-
 γον, κατὰ τάξιν.“ REISK. — *Ibid.* καθ' ἑαυτόν. καθ'
 αὐτόν. Flor.

Verf. 2. μέχρις ἂν οὐ. Perperam δὲ pro οὐ ed. 1. 2. Verf. 2.
 cum Bav. Aug. Reg. A. B. Vocula prorsus deficit Flor. In
 Vat. erasa est. — *Verf. 6.* τῆς αὐτοῦ τε. τε temere
 omissum in edd. adjeci ex msstis.

Verf. 7. σιωπαράτων. Mendose σιωμάτων Aug. — Verf. 7.
Ibid. In παρευταντέιν consentiunt scripti & editi. Ad lo-
 cum vero hunc spectat, quod nescio unde habet HENR.
 STEPHANVS in Indice Thesauri: „παρευατέιν ex Polyb.
 lib. V. affertur pro recte atque ordine apparare [apparere
 voluisse videtur] ut qui apparituras faciunt. Sed mendosa
 procul dubio scriptura, & forsan legendum παρευατέ-
 τειν.“ — At hic quidem Magister, ut ajunt, non tene-
 tur. — REISKIUS: „παρευταντέιν, rarum verbum, id-
 eoque enucleandum. εὐταντέιν est observare bonum ordi-
 nem. παρὰ hic significat eum, penes quem boni ordinis
 ratio habetur, scilicet regem. Dicitur itaque hoc verbum de
 purpuratis, ad comitatum principis & in ejus conspectum
 quotidie convenientibus, & copiam sui facientibus, si quid
 ei sit, quod imperet.“ Hoc magis placet, quam quod ER-
 NESTO visum erat, esse simpliciter stationes, vigiliis
 agere apud regem. Nam licet III. 50, 7. de militibus
 usur.

- Verf. 7. usurpetur, qui *rite funguntur muneribus*; non tamen inde consequitur, esse verbum mere militare. Θεραπείαν vero nolim hoc loco cum Reiskio *corporis custodiam, cohortem prætoriam* intelligi: non enim, si rex minus bene valet, idcirco dimittuntur custodes corporis, qui vigiliis ante ejus tentorium agunt. Sed significari videtur idem fere, quod deinde per εὐτακτεῖν effertur, & eadem fere notione sumitur nunc Θεραπεία ut V. 50, 5. *officioso cultu, officiosa adparitione*. Intelligendum autem hoc, quod dicit Polybius, de ducibus aliisque principibus viris, quorum nonnulli per totum diem circa regem versari, & ei præsto esse solent; ut vix ullum temporis momentum suppetat, quo solus aliquis & privatim cum rege colloqui possit.
- Verf. 8. *Verf. 8. πρὸς δὲ τοὺς Φίλους ἔλαβον ἐξουσίαν οἷς βούλοιντο κατ' ἰδίαν χρηματίζειν.* Non adsentior Reiskio, οἷ βούλοιντο legere jubenti; aut οἷς βούλοιντο, scilicet rex. οἷς pendet a χρηματίζειν. Qui autem *cum amicis privatim & secreto agere & colloqui* voluerant, sunt *rex & Apollophanes* medicus. Et hi ea ratione, quæ modo exposita est, *facultatem nacti sunt* (sic enim, usitata notione, accipienda verba ἔλαβον ἐξουσίαν, non *potestatem sibi sumserunt*) *privatim agendi & colloquendi cum eis ex amicis, quibuscum voluissent.*
- Verf. 9. *Verf. 9. πρὸς τὴν πράξιν.* Perperam τάξιν Vat. Flor. Sæpe ista confunduntur. — *Ibid. πρὸς τὸν Ἑρμείαν.* τὸν deest Flor. — *Ibid. In πρὸς τὸ συντελεῖν* consentiunt scripti & editi. Scaliger pro suo more πρὸς τῷ correxit.
- Verf. 10. sqq. *Verf. 10. ἅμα τῷ Φωτῇ.* τῷ deest ed. 2. & seqq. invitis msstis. — *Ibid. ὑπὸ τὸ ψύχος.* Vide ad II. 19, 10. — *Ibid. οἱ συνειδότες.* Mendose συνιδότες Aug. Hinc συνιδόντες Reg. B. — *Verf. 12. ἀποσπασ. αὐτόν.* Temere τὸν αὐτόν ed. 2. — *Verf. 14. δυσχρηστίας.* δυσχρηστίας Aug. — *Verf. 15. καὶ κατὰ.* Deest καὶ Aug. — *Ibid. κατέλευσαν* bene edd. cum Bav. κατέλυσαν Vat. Flor. Aug. Reg. A. — *Ibid. υἱεῖς.* υἱούς. Aug.

CAPVT LVII.

Cap. LVII.

Vers. 1. 2.

Vers. 1. οἰκίαν. οἰκίαν Flor. Aug. Reg. A. — *Ibid.* De Achæo conf. V. 40, 6 sq. IV, 48. IV. 2, 6. — *Vers. 2.* πρῶτον μὲν. μὲν deest Aug. — *Ibid.* προλέγων. Temere προάγων ed. 1. 2. invitis msstis, quod mirum est defendere voluisse Reiskium. Et autem προλέγειν h. l. (ut idem Reiskius monuit) simpliciter denunciare. Sic apud Demosthenem & alios. — *Ibid.* κινούμενος. ποινούμενος ed. 3. 4. operarum errore. Id ipsum tamen inter lineas habet Flor.

Vers. 4. Κυρήνηστῆς. Vide c. 50, 7. — *Vers. 5.* Συνήριδος. Reiskius, Συνόριδος conjiciens, Gallicum hoc esse nomen putavit. Sed Σύριδος, ut dixi, dant Vat. & Flor. Et, his scriptis, demum animadverto, ad verum hominis nomen proxime accedere hanc scripturam. Est enim haud dubie Γαρσύρης ille, cujus infra (cap. 72 & seqq.) frequens mentio occurrit: & confidenter Γαρσύριδος h. l. rescribendum. Nihil frequentius in codicibus, quam capite truncata a librariis nomina propria, quæ paulo minus in vulgus nota sunt. Et id huic accidisse, quod a syllaba γαρ incipit, eo minus etiam mirum videri debet. Vnde vero fuerit profugus ille homo, aut in exilium pulsus, non liquet.

Vers. 4.

Vers. 7. διὰ τὴν ἐν αὐτοῖς. Licet defendi utcumque cum Reiskio possit præpositio διὰ, scabrosam tamen utique reddit orationem. Quare, cum videam abesse eam a codice Florentino, deletam & ego malim. Agnoscit tamen Vat. qui mox deinde male τὴν ἐν τοῖς διατρ. habet. Scaliger διὰ in ἤδη mutandum censuerat. — *Vers. 8.* οἰκίαν ed. 1. 2. & Reg. B. cum uno Reg. A.

Vers. 7. 8

CAPVT LVIII.

Cap. LVIII.

Vers. 1.

Vers. 1. Debuerat h. l. ad marginem notari *gnus 1.* *Olymp. cXL. A. V. 535.* quoniam (ut adparet ex vers. 2.) quæ hoc capite narrantur, jam gesta sunt anno sequenti, post ea quæ superius sunt exposita.

Polybii Histor. T. VI.

P

Vers.

- Verf. 2.** *Verf. 2.* ἀνέδωκε Flor. Aug. Reg. A. & miror ni Vat. ἀνέδωκε dederat h.l. Bav.
- Verf. 3.** *Verf. 3.* περι παρασκευῆς. Articulum τῆς infertum voluit Reifkius. — *Ibid.* ὑπὲρ οὗ καὶ πρότερον. Sic Vat. Flor. Aug. Reg. A. ὑπὲρ οὗ τὸ πρότερον edd. cum Bav. Parum refert. — *Ibid.* ἐπέτεμε πάσας τὰς προειρημένας γνώμας. Eodem modo hoc dictum est, ut Cicero incidere deliberationem dixit, & incidere spem Livius, pro tollere, evertere: de qua phrasi conf. Ernest. Ind. latinittis Ciceron. Idem verbum ἐπιτέμνειν, eadem notione, ex conjectura restitui Polybio XXXV. 4, 6. ubi ἐπιτέμνειν dederant libri.
- Verf. 5. 6.** *Verf. 5.* βασιλέων. βασιλέως ed. 1. temere & invitis msstis, ut nullus locus sit suspicioni, quæ inde aborta erat Reifkio. — *Verf. 6.* κρατουμένην μὲν. μὲν deest Aug. Reg. A. Perperam. Ad hanc particulam refertur deinde adversativa γε μὴν verf. 8.
- Verf. 7.** *Verf. 7.* οὗ γὰρ ἂν ἐπινοήσωσιν αἰὲ προβαίνειν. Sic Caufabonus edidit, monente Vrsino, suffragantibus Vat. & Flor. οὗ γὰρ αἰὲ προβ. ἂν ἐπινοήσ. ed. 1. 2. & Reg. B. cum Bav. οὗ γὰρ ἂν ἐπινοήσ. προβ. αἰὲ Aug. Reg. A. — *Verf. 8.* οἰκίαν. οἰκίαν ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A. B. — *Ibid.* εὐκαιρίαν. Imperite ἀκαιρίαν Aug.
- Verf. 11.** *Verf. 11.* διὰ τῆς Βερενίκης συμπτώματα. Βερενίκης Flor. Aug. Reg. A. De re vide Justin. XXVII. 1. & Appiani Syriac. c. 65.

Cap.
LIX.

CAPVT LIX.

- Verf. 1. 199.** *Verf. 1.* ὡς ἐπί. Caret ὡς Aug. — *Ibid.* στρατιᾶς. στρατείας Vat. Flor. — *Verf. 2.* Θεόδοτον τὸν Ἡμιόλιον. Cognomine isto, quod fortasse a proceritate staturæ nactus est, distinguitur hic ab Aetolo illo Theodoro, cujus sæpe in eisdem his Coele-Syriæ rebus fit mentio. Ἡμιόλιον quidem h.l. dant Vat. & Flor. sed alibi in vulgatam consentiunt. — *Verf. 3.* Τὴν δὲ τῆς. Temere τὴν δὲ τὴν

τὴν τῆς ed. I. 2. Reg. B. — *Ibid.* ἔχειν. Perperam ἔχει
Aug. Reg. A.

Vers. 4. ὄρος ὑπόκειται. Si vera est hæc scriptura, Vers. 4.
ad propinquitatem referetur hoc verbum ὑπόκειται, (*sub-*
jectus est) ut monuit Mericus Casaubonus. Reiskius ὑπό-
κειται idem valere ait ac πρόκειται, *jacet ante*, Syriam puta
& Ciliciam; *præteritus est* ille mons utrique, ut ambas,
ne mutuo coëant, impediatur: quam interpretationem pro-
bare equidem non possum. Placet Casauboni conjectura in
ora Basil. ὑπέρεται; vel potius ἐπίκειται, quod pro-
prium & familiare Polybio in hac re verbum est, *imminet*
urbi. Et frequentissime inter se permutantur a librariis
ὑπό & ἐπί, ob similitudinem notæ compendiarie, qua ef-
ferri solent. Ac licet cum dativo casu construi soleat ver-
bum ἐπίκειμαι, tamen præcedere possunt illi genitivi, ab-
solute positi, κειμένης γὰρ αὐτῆς. Sufficit, ut ad ἐπίκει-
ται intelligamus αὐτῶ. Conf. Adnot. ad IV. 49, 1. Ce-
terum verbum ἐπέρεται habemus vers. seq. — *Ibid.* Κο-
ρυθαῖος. Pars, puto, montis *Pierii*, qui & regioni &
ipsi urbi cognomen dedit.

Vers. 6. διεζευγμένην Φάραγι κοίτην. *prærupta est pro-* Vers. 6.
funda valle divisa est. Id duobus modis intelligi potest:
aut, ut vallis per ipsam urbem decurrat, eamque in duas
partes dividat; quemadmodum verbum illud accipitur V.
44, 11. aut, ut ista valle disjungatur urbs a monte immi-
nente.

Vers. 8. καὶ τὸ σύμπαν. καὶ caret Aug. — *Vers.* 9. ἐγγλί- Vers. 8. 9.
μασι. Quod sic dare ed. I. ait Reiskius, in cod. Aug.
vero esse ἐν κλίμαξι, in altero a se ipse, in altero a Bœ-
clero deceptus est vir doctus. Uterque liber cum reliquis
codd. in ἐνκλίμασι consentit: sed id idem valet quod ἐγγλί-
μασι. In vetustissimis exemplaribus semper ν ante γ fer-
vatur, ubi recentiores γ scribunt: & antiqui moris ubi-
que tenaces sunt Vaticanæ membranæ. Verum autem
esse ἐγγλίμασι, recte monuit idem Reiskius. — *Ibid.* σκα-
λώμασι. Casaubonus: *incisuris sarcula excavatis*. Mihi

Verf. 9.

visum est hoc nomen eandem fere vim habere cum præcedente. Est ab eadem radice cum *σκαληνός*, quod exponitur per *σκολιός* apud Hesychium: & *σκολιώματα* sunt *obliqui amfractus* apud Strabonem; nisi ipse etiam Polybius *σκολιώμασι* h. l. scripsit, idque a librariis in *σκαλώμασι* corruptum est, quod ex recentiorum Græcorum usu *scalas* denotat. Sed fortasse ne spernenda quidem codicum Vat. & Flor. lectio est, *σκαϊώμασι*.

Verf. 10.

Verf. 10. τὸ καλούμενον Ἀρούης πεδίων. Est Hebræorum & Syrorum *amûk* vel *amîk*, quod *profundum* significat: & intelligitur, hoc cognomen dedisse indigenas ei regioni eadem ratione, qua Græci *Κολήν* cognominarunt Syriam. Eodem nomine usum esse Arabico sermone Abulfedam, observavit Reiskius, & conferre iussit Noris. Epoch. Syro - Macedon. p. 276. Præiverat jam Bochartus in Geogr. Sacr. P. II. lib. I. c. I. p. 366.

Verf. 11.

Verf. 11. λύμας. In ora codd. Vat. Aug. & Reg. A. est scholion: Ὅμηρος λύματα τ' ἐξενάθειρον. Vide Iliad. I. 314. & XIV. 171.

CAPUT LX.

Cap. LX.

Verf. 2. sqq.

Verf. 2. ποιησόμενος. Temere *ποιησάμενος* solus Aug. *Verf. 4.* Διογνήτω. Νεογνήτω h. l. ed. 1. cum Bav. sed mox cum ceteris consentiunt. — *Verf. 5.* κρατήση. Perperam *κρατήσει* edd. errore ex ed. 1. propagato. — *Ibid.* ἐγχειριῶ. Corrupte ἔχει χριθησομένης Aug. & inde ἔχει *χρησθ.* ora ed. 2.

Verf. 7.

Verf. 7. τετραποδήτι, *manibus pedibusque*, ut interpretatus est Suidas in hac voce, verba ipsa Polybii adferens; quæ parum intellecta sunt a Suidæ interpretibus, cum nescirent, ex Polybio esse ducta, & connexionem ignorarent. — *Ibid.* τρόπον. Temere *τόπον* ed. 1. 2. pro quo cum *ex conjectura* *τρόπον* se corrigere ait Vrsinus, ostendit, (ut passim aliàs) se non necesse putasse, ut codicem suum in levibus huiusmodi erroribus inspiceret. Nostri sane *mssti omnes verum tenent*; & sic haud dubie etiam Vrsini

fini codex dabat. — *Ibid.* τὸ παράπαν utique scripsisse Verf. 7.
 putem Polybium, ut constanter aliás. vide c. 66, 7. 67, 11.
 85, 1. &c. Omisissus h. l. articulus, quoniam & aliud non-
 nihil simul peccarunt veteres librarii, nam παρὰ πάντα δὲ
 νεώρια dant Vat. & Flor. Conf. ad III. 26, 4. — *Ibid.* κλι-
 μάτων. κλιμάτων ed. 1. 2. Bav.

Verf. 8. νεωρίοις. νεωτέροις Aug. — *Ibid.* προηρημιό. Verf. 8. seqq.
 των. προσειρημιότ. Aug. — *Verf.* 9. προστρέχοντες. προ-
 τρέχοντες Aug. — *Verf.* 10. δὲ post καταπεπληγ. ca-
 rent ed. 1. 2. invitis msstis. — *Ibid.* τοὺς θησαμένους.
 Deest τοὺς Aug. male. — *Ibid.* πάντων carent Aug. &
 Reg. A.

CAPUT LXI

Cap. LXI.

Verf. 1. ἔντευξιν. ἔνταξιν Aug. — *Verf.* 2. ἀπέδωκε Verf. 1. 2.
 ex ing. corrigere iussit Vrsinus. Sic autem & scripsit
 Reg. B. Conf. V. 9, 9.

Verf. 3. ἀπορ. ἦν καὶ δυσχρ. πλήρης. Sic Flor. Aug. Verf. 3.
 Reg. A. puto & Vat. licet ex eo non notatum. ἀπορ. καὶ
 δυσχρ. ἦν πλήρης edd. cum Bav. — *Ibid.* προαγγελδομέ-
 νοις ed. Casaub. & seqq. cum Reg. B. Vat. Flor. προαγγε-
 λαμ. ed. 1. Bav. προαγγελδομ. Aug. Reg. A.

Verf. 4. καθάρπερ ἐπάνω προεῖπον. vide cap. 40. — *Ibid.* Verf. 4.
 ἐπὶ δὲ τούτοις. Perperam ἐπεὶ δὲ τούτοις Vat. ἐπειδὴ τούτοις
 Flor. — *Ibid.* ἐποιεῖτο. Imperite ed. 1. ἐποῖτα, tum in
 marg. „aliás ἐπέιτο.“ — Nempe in Bav. cum per erro-
 rem ἐπέιτο scripsisset librarius, mox errorem corrigens su-
 perne adposuit οἱ.

Verf. 5. διὰ μὲν αὐτοῦ. διὰ μὲν αὐτοῦ Bav. — *Ibid.* Verf. 5. 6.
 Παναιτάλων. Sic h. l. Aug. Reg. A. Παναιταλωῦ edd. cum
 Bav. — *Verf.* 6. καὶ τὰς ἐπί. Temere neglexit καὶ ed. 1.
Ibid. ὑπερτιθέμενος. ὑπερθέμενος Vat. Flor. — *Ibid.* τὰ λ-
 λα πάντα. πάντα τὰ λλα Aug.

Verf. 7. αὐλῶνα Μαρσύαν. vide c. 45, 8. — *Ibid.* Verf. 7.
 μένη temere caret ed. 1. — *Verf.* 8. προσκαθῆθαι. προ-
 καθ.

καθ. Aug. — *Ibid.* πολιορκεῖν. πολεμεῖν Aug. Conf. ad I. 15, 10.

Verf. 9. 10. *Verf.* 9. πεπυσμένος ed. Caf. & seqq. cum Reg. B. Vat. Flor. Perperam πεπεισμ. ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A. — *Ibid.* τὰ στενά τὰ περι Βηρυτόν, fauces prope Berytum: eisdem, puto, quas dicit cap. 68, 6. — *Verf.* 10. ἐπεστρατοπέδευσε. ἐστρατοπέδ. Flor.

Cap. LXII.

CAPVT LXII.

Verf. 2. 3. *Verf.* 2. Παναίτωλον. Παναιτωλόν h. l. edd. & mssti. Retraxi accentum, ut fecit Casaubonus X, 49, 11. sq. Conf. supra, cap. 61, 5. — *Verf.* 3. Sex verba ἐν οἷς οὐδὲν &c. desunt ed. Reg. B. & Bav.

Verf. 4. *Verf.* 4. τὰς τε διώρυγας ἀναστομοῦν. διωρυχὰς Vat. ἀποστομοῦν voluerunt Reiskius & Ernestus, id est, obturare, occludere canales Nili, ne scilicet navibus ad ipsum venire Antiochus posset: & ita apud Polybium legisse Suidam putarunt, decepti opinione Gronovii, qui fragmentum illud, quod in Fragm. Polybii grammaticis num. XXVI. (T. V. p. 81.) retulimus, ex hoc Polybii loco ductum suspicatus erat; quæ quidem suspicio & per se fundamento carebat, & si vera esset, indicio erat futura, vitioso codice usum esse Suidam. Imo ἀναστομοῦν, aperire Nili claustra iusserat Ptolemæus, ut aquis tegerentur campi, nec aditus pateret hosti, a Syria introituro in Aegyptum.

Verf. 6. 7. *Verf.* 6. ἄς ἡναγμάζετο. οὐς ἡναγι. Bav. — *Verf.* 7. τοῦ μὲν ἐκ. τὸ μὲν Flor. — *Ibid.* παρεσπονδημένοι restitui ex ed. 1. 2. & vetustioribus codd. παρεσπονδημένοις ed. Casaub. & seqq. cum solo Reg. B. — *Ibid.* ἀδυναμίαν. δύναμιν Aug.

Ibid. ἐκ χειρὸς βοηθεῖν τοῖς πράγμασι ex Polybio adfert Suidas in Ἐκ χειρὸς, quod interpretatur μετὰ πάσης ἐπιμελείας, ἐπιτεταμένως, συντόνως. Rectius vero exponi videtur e vestigio, ut I. 76, 8. & XVII. 7, 2.

Verf. 8. *Verf.* 8. γὰρ αὐτοῖς ὀλιγώρητο. γὰρ αὐτοῖς caret Aug. Temere γὰρ αὐτῆς ὀλιγώρησατο habent ed. 1. 2. — *Ibid.*

πάντα

πάντα τὰ κατὰ. Perperam τὰ deest ed. 1. 2. Bav. Habet Reg. B. cum ceteris codd.

CAPVT LXIII.

Cap.
LXIII.

Vers. 1. ἐν τῶν ἐνδεχομένων τὸ δυνατόν ἔλαβον πρὸς τὸ παρόν. *Vers. 1.* Tolle comma post ἔλαβον, & post βασιλείας, ex eis quæ fieri poterant, (quæ propofita erant; quæ in eo rerum statu consentaneum erat ut fierent) id quod possibile erat in præsentia elegerunt. Sic fere V. 20, 7. τὸ δυνατόν ἐν τῶν πραγμάτων ἔλαβον πρὸς τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν.

Vers. 2. τοῦ πολέμου. τοῦ Πτολεμαίου Aug. & Reg. A. *Vers. 2.* sed in hoc correctum in marg. eadem manu. — *Ibid.* κατακλύσει recte codd. omnes. Temere κατακλύειν ed. 1. 2. Hinc κατακλείειν Vrsin. ex ingenio. — *Ibid.* ἔμφρασι. ἔμφρασι Flor. — *Ibid.* περὶ αὐτόν. Temere caret περὶ ed. 1.

Vers. 3. ἂν τολμήσουτας. ἀντολήσαντας ed. 1. 2. Lu- *Vers. 3.* bens acciperem ἂν τολμήσαντος, sed in futurum consentiunt codices. — *Ibid.* διδάξαντος. διδάξαντος ed. 1. 2. non male, sed invitis msstis.

Vers. 7. προναθήμενοι Vat. Flor. ut habent omnes cap. *Vers. 7.* 66, 8. Perperam h. l. προναθήμενοι edd. cum Bav. Aug. Reg. A. Appianus Punic. c. 49. ἐφ' ὑψηλοῦ προναθήμενος ἐχρήματιζεν. Rursus ib. c. 87. προναθήμενο ἐπὶ βήματος, & Bell. Civil. I. c. 71. ἐπὶ τοῦ θρόνου προναθήμενο.

Ibid. παραπλησίως δέ. δέ temere neglectum erat in ed. Casaub. & seqq. — *Ibid.* παρὰ τῶν περὶ τὸν Ἄντ. recte Casaub. & seqq. cum Reg. B. Vat. & Flor. παρὰ τὸν Ἀντιόχον ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A. omittis mediis. Vnde παρὰ τοῦ Ἀντιόχου voluit Vrsin.

Vers. 9. ἐξαπέστελλον. ἐξαπέστελον Flor. *Vers. 9.*

Vers. 11. Φοξίδα. Φωξίδα ed. 1. invitis msstis. — *Ibid.* τῷ Μελιταιεῖ. — „Ex Melitia [Melitea, vel Melitæa] Thesaliæ oriundo, aut Achaiæ; quapropter etiam hic Phoxidas p. 569. [c. 65, 3.] Achæus vocatur, illius Achaiæ nimirum, quæ in Thesalia ad finem Pagaseum est: qua de

Verf. 11.

Melitia vid. Interpp. ad Thucyd. IV. 78. & Nofri p. 608. [V. 97, 5 sq.] "REISK. — De *Melitaa* recte monitum: conf. Steph. Byz. in *Μελιταία*. Sed mirum, quo pacto Polybius loc. cit. *Achaicum* adpellare voluerit hominem, ex Phthiotide oriundum, qua in regione jam pluribus abhinc seculis exoleverat Achæorum nomen. Et tamen eundem hominem utique prædictis locis rursusque c. 72, 6. dicere videtur. Forte in Peloponneso per aliquod tempus versatus, civitate Achæorum in Achaia Peloponnesi erat donatus.

Verf. 12.

Verf. 12. Κνωπίας Ἀλωρίτης. Κωνωπίας suspicatus est Reisk. h. l. & c. 65, 7. nullam tamen adferens rationem. Κλωπίας h. l. Aug. & Reg. A. mendose. Ἀλωρίτης dederunt h. l. Vat. Flor. Aug. Reg. A. & Perottus *Cnopias Alorites*; recte, ex *Aloro*, Macedoniæ urbe, cujus gentile Ἀλωρίτης Stephanus etiam prodidit. ὁ Λωρίτης ed. 1. & Bav. Ὁλωρίτης ed. 2. ὁ Ἀλωριάτης Casaub. & seqq. nempe Ἀλωριάτης ex Reg. B. adoptavit; articulum autem, quem ignorant ceteri, tenuit ex Bav. & partim ex ed. 2. Rursus tamen idem Casaub. c. 65, 7. Stephanum secutus, recte Κνωπίας Ἀλωρίτης edidit, ubi mendose Ἀλωριάτης dabant ed. 1. 2. cum Bav. & Ἀλωριάτης Vrb. Vat. Flor. Aug. Reg. A. rursusque Ἀλωριάτης Reg. B.

Verf. 13.

Verf. 13. εὐκαιρότατα. Temere εὐκαιρότατον ed. 1. 2. Reg. B. errore Obsopoei. — *Ibid.* Δημητρίω καὶ Ἀντιγόνω. Philippi patri & vitrico. — *Ibid.* συστρατευόμενοι Nil urget, ut cum Reiskio *συνεστρατευμένοι* aut *συστρατευσάμενοι* corrigamus. Vide quæ ad τοῖς πρὸ ἡμῶν ἀναγράφοι I. 1, 1. notavimus. — *Ibid.* τῆς ἀληθείας. Vim hujus vocabuli declarabit locus parallelus I. 21, 1-3. — *Verf. 14.* Verba τὸ πλῆθος &c. usque διελόντες cap. sq. verf. 1. desunt ed. 1. errore editoris, unam lineam exemplaris Bavarici transfiliantis.

CAPVT LXIV.

Cap. LXIV.

Verf. 1. Totum hoc caput cum sequente infertum est *Verf. 1* sqq. Excerptis Codicis VRBINATIS, adjecto ad oram titulo, Ἀθροίσις λαοῦ Πτολεμαίου. — *Ibid.* ἀνέδοσαν. Temere ἐνέδοσαν Reg. B. — *Verf. 3.* κινήσεσιν. Temere κινήσεων ed. 2. — *Verf. 6.* Μνασιάδου. Μνασίδου solus Reg. B. — *Verf. 7.* οἱ καὶ κατ' ἰδίαν. οἱ μὲν καὶ ed. 1. 2. Reg. B. invitis vett. msstis; quare carere possumus Reifkii conjectura.

CAPVT LXV.

Cap. LXV.

Verf. 1. ταῖς ἰδίαις. ταῖς caret ed. 1. temere, ut multa *Verf. 1* sqq. alia. — *Verf. 2.* ὑφ' ἑαυτόν. ὑφ' αὐτόν Flor. — *Verf. 3.* Ἀχαιὸς Φοξίδας. Vide notata ad c. 63, II. — *Verf. 3.* ὁ Ἀσπένδιος. Articulum, quem agnoscunt h. l. scripti libri omnes, temere neglexerunt editi. — *Verf. 5.* Interfere comma post τὴν αὐλήν. — *Ibid.* Πολυυράτης. Temere καὶ Πολυκρ. ed. 1. 2. Reg. B. *Verf. 6.* καὶ πᾶν τὸ τῶν dederunt Vat. & Flor. καὶ πάντων Aug. & Reg. A. puto & Vrb. ut Bav. — *Ibid.* ἰππέων πλῆθος Vat. Flor. Aug. Reg. A. B. & Vrb. qui iidem deinde ignorant τὸ πλῆθος ante εἰς δισχιλίους. — *Ibid.* παρέσχετο. παρέχετο Aug. Reg. A. *Verf. 7.* Κνωπίας Ἀλωρίτης. Vide ad c. 64, 7. — *Ibid.* Κνώσιον Casaub. & seqq. consentiente Flor. Κνώσιον ed. 1. 2. Bav. Reg. A. Ex Vat. & Vrb. nil notatum. In Aug. plura verba defunt, ab uno τρισχιλίους ad alterum.

CAPVT LXVI.

Cap. LXVI.

Verf. 1. συνεσταμένος recte ed. 1. consentientibus msstis, *Verf. 1.* excepto Aug. e quo imperite συνεπιστάμενος adscitum in ed. 2. quod tenere posteriores editores.

Ibid. περὶ τὴν καλουμένην πόλιν Δοῦρα. Sic quidem mssti omnes cum editis, haud dubio errore, qui observationem nostram effugerat. Δῶρα scribendum perspete monuit Reifkii, Norisium conferre jubens in Epo-

Verf. 1. chis Syro-Macedon. p. 543 sqq. Adde Cellar. III. 13. p. m. 521. *Dora*, maritima urbs Galiliæ sive Phoeniciæ, Ptolemaidi & Carmelo monti ad meridiem. — „Librariis, ut observavit Reifkius, *Dura* Mesopotamiæ, aut illa ultra Tygridem posita, quorum ante meminuit auctor, adhuc observabantur memorizæ.“

Ibid. τὰς τῶν περὶ τὸν Νικόλαον παραβοηθείας. Simpl. βοηθείας solus Aug. Casaubonus: *obsessis subinde opem ferebat Nicolaus*. At *subinde* non est in græcis; & *παραβοηθείας*, in plurali numero, etiam de *auxiliis semel missis* dici poterat. Forte illi, qui a Nicolao missi erant ad occupandas viarum angustias, postquam repulsi sunt ab Antiocho, (cap. 61, 9 sq.) *Dora* sese receperant: cum quo convenit quod ait τῶν περὶ τὸν Νικόλαον.

Verf. 2. *Verf. 2.* τετραμήνους correxit Casaub. τετραμμένος ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A. B. puto & Vat. τετραμμένους Flor. *Verf. 5.* Ante διαφῆκε temere ex superioribus repetunt ἀπολιπὼν δὲ Φυλακᾶς Aug. & Reg. A.

Verf. 6. *Verf. 6.* καὶ τὸ λοιπὸν ἤδη. Caret τό ed. 1, cum Bav. καὶ τὸ λοιπὸν μὲν ἤδη τοῦ μὲν Vat. Flor. — *Ibid.* ὄχλους. ολους Flor. — *Ibid.* προσδεηθήσεσθαι. Sic προσδεήθησαν V. 77, 3. pariter in passivo. — *Ibid.* μάχης. τῆς μάχης Aug. Reg. A. — *Ibid.* τῆς Κολλῆς Συρ. edd. cum Bav. Abest τῆς Vat. Flor. Aug. Reg. A.

Verf. 9. *Verf. 9.* πρὸς τὸν Ἀντίοχον. — „Vir magnus (If. Casaub.) voluit Πτολεμαῖον, vertens ad *Ptolemæum*. Cogitabam tamen, minori mutatione, παρὰ τοῦ Ἀντιόχου, ab *Antiocho*. Sed explicari commode vulgatum potest: nempe Sosisbium ita tectos habuisse Alexand. apparatus, ut ne iis quidem legatis, quos ipse ad Antiochum mittebat, plane noti fierent; ne forte ab Antiocho postea corrupti omnia ei significarent.“ GRONOV. — Nempe hi legati, quos ad Antiochum missos ait, non Aegyptii erant, sed externi amici utriusque regis, Rhodii, Byzantini &c. conf. c. 63, 5 sq. & Adnot. ad c. 67, 11.

CAPVT LXVII.

Cap. LXVII

Verf. 1. τότε. — „Cum jam rediisset e castris Antiochus ad Seleuciam, & milites in hiberna dimiſisset.“

Verf. 1.

REISKIUS.

Verf. 2. καὶ ἀπερ. Non displicet καὶ ἀπαξ, id est, omnino, quoquo modo, quod suavit Reiskius: & nonnumquam in msstis καὶ ἀπερ eo nexu scripturæ in fine depingitur, litera ε superne literae ρ adnexa, ut videatur esse καὶ ἀπαξ. Sic in cod. Reg. E. VI. 13, 7. & 48, 6. XI. 31, 5. (conf. ad V. 61, 1.) Quo facilius confundi illa potuerunt. Sed & καὶ ἀπερ locum potest tueri. Et καὶ ἀπαξ non aliter apud Nostrum, quam adjecta negatione usurpatum memini; sic locis modo citatis, quibus adde hoc cap. verf. 13. &c.

Verf. 2.

Verf. 3. καὶ δὴ. ἢ καὶ παραγεν. Vat. εὶ καὶ Aug. & Reg. A. a pr. manu; quæ ex ἢ καὶ corrupta videri possunt. Ex Flor, nulla notatur varietas.

Verf. 3.

Verf. 4. τὸ μὲν ἄρτι γεγονὸς ἀτύχημα. Potest quidem ἀτύχημα cum Casaubono intelligi *dammum illatum, calamitas illata*: quemadmodum οἱ ἠτυχηκότες IV. 13, 3. sunt qui in prælio ceciderunt, & III. 20, 6. τὸ γεγονὸς κατὰ τοὺς Ζακανθεῖους ἀτύχημα, Saguntinorum clades vel calamitas; adde V. 74, 3. Sed opportune Reiskius monuit, & apud alios auctores, & apud Polybium præsertim, sicut vocabulum ἀτυχία XII. 13, 5. & XVII. 15, 6. (addi poterat IV. 21, 6 sq.) sic & ἀτύχημα VI. 8, 6. & XII. 14, 2. pro scelere, flagitio usurpari. Quæ notio perapte in hunc locum, in quo versamur, quadrat. Eodemque modo vocabulum ἀτύχημα III. 20, 6. accepit librarius ille, qui pro eo ἀδίχημα ibi posuit. Nec absque veri specie idem vocabulum defendit Reiskius apud Diodorum Sicul. XIII. 30, ubi in ἀδίχημα cum Rhodomanno mutatum voluit Wesselingius.

Verf. 4.

Verf. 5. τὸ δὲ πλεῖστον, maxime vero. Sed nunc quidem aut idem valere videtur ac τὸ δὲ πλεῖον, immo vera, quin potius; aut cum illo a librariis esse permutatum. Sic

Verf. 5.

vero

vero & II. 45, 1. pro τὸ δὲ πλεῖον codex Flor. τὸ δὲ πλεῖστον habet. Similiter ista inter se permutata vidimus I. 13, 11. I. 59, 6. V. 4, 3.

Verf. 6. *Verf. 6.* Ἀντιγόνου τοῦ Μονοφθαλμοῦ. Quatuor celebres belli duces commemorat Plutarchus, in exordio vitæ Sertorii p. 568. qui *altero lumine fuere orbatī*, Philippum, Antigonum, Hannibalem & Sertorium. *Antigonum hunc primum Syriæ regnum obtinuisse*, rursus contendit Antiochus Epiphanes apud Polyb. XXVIII. 17. *Et in ejus jura, consentientibus ceteris regibus, post prælium ad Ipsum successisse victorem Seleucum.*

Verf. 8. *Verf. 8.* ἐπίεζε ed. 2 seqq. Aug. Flor. Reg. B. & ora Reg. A. Mendose ἐπιέζει ed. 1. Bav. & Reg. A. in contextu. ἐπιέζει Vat. Sed in marg. γρ'. ἐπέζε. — *Ibid.* βουλευόμενοι Casaub. & seqq. cum Reg. B. & Flor. βουλόμενοι ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A. Ex Vat. nil notatur. Conf. ad IV. 22, 2. — *Ibid.* Κάσσαυδρος ed. Casaub. & seqq. Vat. Flor. Κάσανδρος ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A. B.

Verf. 9. 10. *Verf. 9.* παρὰ Πτολεμαίου. παρὰ τοῦ Πτολ. Flor. — *Ibid.* ἡῦξον. ἡῦξων Flor. — *Verf. 10.* προεφέροντο recte dedit Flor.

Verf. 11. *Verf. 11.* τῆς διευκολογίας γιγνομένης διὰ τῶν κοινῶν φίλων, quoniam per communes amicos controversia disceptabatur. At sic consentaneum erat facilius terminari litem posse, si communes adessent amici, qui velut arbitri federent. Sed hoc ipsum mox negat, *sedisse in media, qui inhibere possent impetum illius, qui lædere alterum videretur.* Quæ ita concilianda, ut intelligamus, (id quod factis etiam clare ipse Polybius significat) primum quidem *legatos de suis* ad Antiochum misisse, Agathoclem & Sositrium (cap. 63, 4.) sed deinde legationes ulto citroque non nisi *per externos communes amicos, Rhodios, Byzantios, Cyzicenos, Aetolos,* esse administratas; (ib. verf. 5 sq.) qui mandata quidem ab altero rege ad alterum perferebant, ceterum nec causam juraque utriusque satis cognita habebant, ut ad ea, quæ quoque tempore ab altera parte respon-

spondebantur, regerere & opponere quæ ad rem pertinebant, possent; nec auctoritate atque pondere apud reges tantum valebant, ut eos compellere quodammodo ad componendam litem, & ne nimis manifeste alter alterum læderet, prohibere possent. Conf. c. 66, 9. & ibi notata.

Versf. 13. λόγον ἠνείχετο. λόγου ed. 1. invitis msstis. — *Versf. 13.*

Ibid. A verbis δεινὸν ἠγούμενος usque τῶν τοιούτων temere omnia transfiliit ed. 1. — *Ibid.* καὶ τολμᾶν. καὶ deest ed. 2. & Aug.

CAPUT LXVIII.

Cap. LXVIII.

Versf. 1. πρεσβεύοντες μὲν ἄλις εἶχον. Vulgatam scripturam ἄλξεις latine sic reddiderat Casaubonus: *quum igitur, dum per legatos agerent, utrique suis se propugnaculis tuerentur. ἄλξεις, id est effugia, suspicatus erat Scalliger.* Sed ita opportunum est ἄλις, ut, hoc semel in medium prolato, nil aliud quæri debuerit; & ut merito miratus sit Reiskius, Casaubonum in apertissimo mendo tuendo potuisse operam perdere. — „Incredibile dictu est, ait idem REISKIUS, quot mendas pepererit ille ductus ξ similis, quem tamquam caudulam græci librarii clausulis vocum appendent, aliàs alia significantem, κός, κή, κόν, κος &c. &, ut ex hoc loco conjicio, etiam ις. Primum itaque videtur aliquis pro ἄλις scripsisse, per compendium idem significans, ἄλξ. Venit deinde alius, & illud compendium interpretans ις vel εις adscripsit. Inde utroque, & compendio & ejus interpretamento, confuso natum ἄλξεις, vox hic quidem nihili.“ — Mediis etiam vocibus interdum interferitur illa cauda. Habes illius notæ, ικ significantis, exempla in Tabula ad Montfauc. Palæogr. græc. p. 344. col. 3. sub finem in vocabulis βασιλικὸν & θανατικῆ. De simillima figura, valente ερ, dixi ad cap. 67, 2. Quod, vice versa, pro ἄλλ' ἀπρξ, ἀλλὰ πρην legerunt scripseruntque librarii XII, 11, 6. ex pari causa ortum. Iam & ipsas ις literas eadem figura expressas in scriptis libris observasse mihi videor, nec tamen locus nunc

menti

menti occurrit, nec plane adseverare velim: sed facile intelligitur, si fugiente calamo literæ i inferne adhaeretur litera c, similem literæ ξ posse figuram prodire.

Ibid. εἰσβαλῶν scripsit Casaub. εἰσβαλῶν ed. I. 2. cum msstis.

Verf. 2. *Verf. 2.* ὀλοσχερέστερον ἐπιτρέψαντες. Possis suspicari τὸ ὀλοσχερέστ. Sed ὀλοσχερέστερον adverbium est, non accusativus nominis: & frequentissime absque accusativo construitur verbum ἐπιτρέπειν, in illa præsertim phrasi ἐπιτρέπειν τινὶ περὶ τῶν ὅλων, cui æquivalet fere hæc ὀλοσχερέστερον ἐπιτρέπειν τινί. Invitis msstis h. l. ἐπιστρέψαντες dant ed. I. 2.

Ibid. χορηγίας τε παρεῖχον εἰς τοὺς κατὰ Γάζαν τόπους. — „Videtur παρεῖχον scribendum. Sic lib. I. c. 18, [5.] τὰ χορηγία καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν ἤθροισον καὶ παρεῖχον εἰς Ἐρβησσόν.“ GRONOVIVS in *Notis msstis.*

Verf. 3. *Verf. 3.* εἰς τὸν πόλεμον ἐνέβαινε. Sic scribendum monuerat Reiskius, & id ipsum obtulerunt codd. Flor. Aug. Reg. A. Ex Vat. quidem nil notatum.

Verf. 6. *Verf. 6.* τὰ κατὰ Πλάτανου στενὰ &c. De his geographicis Coelesyriæ & Phœnicis, ad Norisii Epoch. Syro-Maced. p. 431. & 463. ablegat Reiskius, & ad Wesselingii Adnotationes ad Itineraria. Est autem alia *Platanus* Syriæ, cujus meminit Antonini Itinerar. p. 147. inter Antiochiam & Laodiceam ad mare vel Laudiciam: alia Phœnicis est, quam nunc Polybius dicit; quæ, ut Wesselingius ad Itin. I. c. monuit, Πλατάνη apud Iosephum vocatur Ant. Iud. XVI. 11, 2. & Bell. Iud. I. 27, 2. quam κόμην Σιδωνίων Iosephus esse ait, haud procul Beryto sitam. Eadem intelligenda apud Stephanum videtur, cum ait Πλάτανος, πόλις Φοινίκης. Eodem modo idem Stephanus: Πορφύρεων, πόλις Φοινίκης. quam Procopius (citante Wessel. ad Itinerar. Hierosol. p. 583.) pariter κόμην vocat. Haud procul Platano *Porphyreon* vel *Porphyrion* sita erat, ad ipsum mare, inter Berytum & Sidonem, XX. M. P. a Beryto. De qua consule Relandi *Palæstin.* p. 956 sq.

Ibid.

Ibid. ταύτη παρεφύλαττε Casaub. & seqq. cum Reg. B. consentiente Flor. nescio an & Vat. Ferri autem pariter ταύτην poterat. De angustiis, quas dicit Polybius, conf. 69, 1.

Verf. 7. εἰς Μάραθρον. *Marathus*, oppidum in finibus *Aradiorum*. — *Ibid.* Ἀραδίων correxit Casaub. Sic vero & Vat. & Flor. Ἀραδίων ed. 1. 2. Bav. Aug. Ἀραδίων Reg. A. Et sic iidem mox iterum. Simili errore apud Stephanum, five epitomatoris culpa, five librarium, legitur Μάραθος, πόλις Ἀκαρνανίας, pro quo, cum Marathum Acarnaniæ nemo noverit, Ἀραδίας vel Ἀραδίων scriptum oportuisse nemo dubitabit, qui veterum loca consuluerit, quæ Cellarius Geogr. Ant. III. 12. p. 416. & p. 425. congeffit.

Verf. 7.

Verf. 8. Κάλαμον. *Calamum*, Straboni & aliis præteritam, cum *Triere* & *Botry* nominavit Polybio consentiens Plinius lib. V. cap. 20. sect. 17.

Verf. 8.

Verf. 9. προαπέστειλε. ἀπέστειλε solus Aug. — *Ibid.* προκαταλαβέσθαι. καταλαβέσθαι ed. 1. & Reg. B. cum solo Bav. — *Ibid.* τὰς δυσχωρίας περὶ τὸν Λύκον καλούμενον ποταμὸν &c. Hæc, collata cum eis, quæ sequuntur αὐτὸς δὲ - - κατεστρατοπέδευσε περὶ τὸν Δαμοῦραν ποταμὸν, ita dicta videntur, quasi a *Beryto* meridiem versus progredienti primum occurreret *Damuras* fluvius, deinde vero *Lycus*: nam, dum *Theodotum* & *Nicarchum* cum *expeditis* præmittit ad *Lycum* fluvium *Antiochus*, ipse interim cum *omni* reliquo exercitu progreditur, & ad *Damuram* castra locat. Et de *Damura* quidem consentit Strabo lib. XVI. p. 756. esse a meridie *Beryti*, inter *Berytum* & *Sidonem*. Nam, qui apud Strabonem *Ταμύρας* vocatur, eundem esse cum Polybii *Δαμοῦρα*, non solum locorum situs & soni similitudo probat; sed & nomen, quibus ab indigenis adpellatur, *Nahr-Damur*, evincit. Et opportune ait Polybius, ad *Damuram* fluvium cum exercitu substituisse *Antiochum*; nam ultra illum erat *Porphyriion* oppidum, juxta quod sunt angustiæ illæ inter montes & mare, (de quibus jam dictum

Verf. 9.

ctum

Verf. 9. Etum est ad verf. 6. conf. Danville Geogr. Ancienne T. II. p. 147.) quas copiis suis obsessas Nicolaus tenebat. At, *Lycum* fluvium, consentiunt scriptores, a septemtrione Beryti in mare exiisse. Quare videndum, Polybii- ne errore turbatum aliquid sit hoc loco, an ex nostra locorum incitia difficultas oriatur. Fieri potest, ut a meridie Coelesyriæ decurrens Lycus fluvius ultra Berytum a septemtrione circumfluat: & sic credi potest, fuisse *prope Lycum* a meridie Beryti versus orientem quasdam montium fauces, (easdem fortasse, quas *ad Platanum* oppidum esse supra dixit) quas prius occupare, aut e quibus propellere hostes necesse erat, quam de tentando transitu per angustias ad Porphyriionem cogitari tuto posset.

Cap. LXIX.

CAPVT LXIX.

- Verf. 1.** *Verf. 1.* κατὰ τοὺς τόπους τούτους Vat. Flor. Aug. Reg. A. B. & Perott. — *Ibid.* ῥάχει δυσβάτω correxit Casaubonus. βραχῆι h. l. ed. 1. 2. cum msstis, sed mox **verf. 4.** in ῥάχιν consentiunt omnes. καὶ τραχεῖ. Sic quidem omnes, scripti & editi. Sed omnino καὶ τραχεῖα corrigendum, quod in ora sui libri notavit Scaliger. — *Ibid.* στενήν δέ. Mendose στενῆ δέ Aug. Reg. A. στενήν τε ed. 3. sola, invitis msstis, & citra necessitatem. — *Ibid.* ἀπολείπουση Flor. Aug. Reg. A. ἀπολιπούση edd. cum Bav. ἀπολείποντα ora libri Voss. ex conject. minime necessaria.
- Verf. 3.** *Verf. 3.* τὸ μὲν ἔν. καὶ τὸ μὲν ἔν Aug. Reg. A. — *Verf. 4.* τὸ δὲ ἕτερον μέρος ed. 2 & seq. cum solo Aug. — *Ibid.* Μενεδήμω. Memoratur cap. 79, 6. dux copiarum Antiochi *Menedemus Alabandensis*, qui ab hoc fortasse non est diversus.
- Verf. 5.** *Verf. 5.* τῆς Παραποταμίας. conf. ad c. 48, 6.
- Verf. 9.** *Verf. 9.* ἐξ ὑπερδεξίου τὴν ἔφοδον, τραπέντες οἱ περὶ τὸν Νικ. Orationis seriem recte sic constituit Casaub. cum Reg. B. Perperam ἐξ ὑπερδ. τραπέντες τὴν ἔφοδον οἱ περὶ τ. Ν. ed. 1. 2. cum msstis.

Verf.

Verf. II. κατὰ τοὺς πεζοὺς. τοὺς carent ed. 1. 2. & *Verf. II.*
Bay.

CAPVT LXX.

Cap. LXX.

Verf. 4. Φιλοτερία. Φιλωτέρα & Φιλωτερία scribitur *Verf. 4.*
apud Stephanum. Confer Reland. Palæst. p. 954 sq. —
Ibid. παρ' αὐτὴν τὴν λίμνην &c. Ad lacum Genesar, cui
& a Tiberiade nomen est. — *Ibid.* τὴν Σκυθῶν πόλιν
Scythopolis, olim Beth-san. Vide Cellar. p. 517 sq. &
Reland. p. 992 sq.

Verf. 6. ἐπὶ Ἀταβύριον. Thabor mons & castellum. *Verf. 6.*
Ἰταβύριον vocatur in verf. græc. Hofeæ V. 1. & apud Io-
seph. de Bell. Iud. IV. 1, 8. & sæpe aliàs. Adi Cellarium
p. 500 sq. Ex Polybio, puto, Ἀταβύριον, Φοινίκης πόλιν,
habet Stephanus Byzant. Quod præfixa litera A ex He-
bræorum articulo ortum ducat, quod ait Reiskius, id qui-
dem in dubium vocare licebit. Quod si enim ita esset,
multo magis & græcus Hofeæ interpres & Iosephus, na-
tione Hebræi, Ἀταβύριον, non Ἰταβύριον erant dicturi.
Cum Atabyrium montem & Atabyrium Iovem Rhodi &
Agrigenti nosset Polybius: (vid. IX. 27, 7.) inde proclive
erat, ut idem nomen in simillimi nominis montem Cœle-
syrizæ transferret. Nam quod pro Ἀταβύριος apud Appia-
num in Mithrid. c. 26. Ταβύριος olim vulgo legebatur, id
non ab auctore, sed a librariorum imperitia, nomina pro-
pria truncantium, profectum videri debet, neque com-
mune quidquam cum Hebræorum articulo habet, quem
aliàs adesse in hoc nomine, aliàs abesse, Reiskius ait.
conf. Adnot. ad c. 54, 10.

Verf. 8. προκαλσάμενος Flor. & sic ed. 4. 5. Monue- *Verf. 8.*
rat etiam Casaub. in ora Basil. Mendose προσκαλ. ed. 1. 2.
cum ceteris msstis. — *Ibid.* ἐν μεταβολῆς τῶν Φευγόν-
των καὶ διαναστάσεως τῶν ἐγκαθημένων. διαναστάσεως una
voce scripsi cum Flor. monente etiam Reiskio, δι' ἀνα-
στάσεως edd. cum ceteris msstis. διαναστήναι proprium
verbum est de eis qui ex insidiis surgunt.

Polybii Histor. T. VI.

Q

Verf.

Vers. 9.

Vers. 9. In προαιταπληξάμενος consentiunt libri. Sed nunc non erat locus præpositioni πρό. Compositis ex πρὸς frequentissime pro simplicibus utitur Noster, ita tamen, ut ipsa præpositio majorem quamdam vim addere videatur verbo.

Vers. 10.

Vers. 10. Κεραίας. — „An Χαιρέας?“ CASAVB. in ora Basil. Sic & Reiskius: hac una, puto, ratione nisi uterque, quod *Chæreas* notum inter Græcos nomen sit. Nam, quod Gronovius adnotavit, Χαιρέαν nominari in libris Maccabæorum; (II. Maccab. 10, 32 & 37.) is quidem alius est, & ætate posterior. Quod vero ex scriptura, quam cap. 71, 11. editio prima exhibet, occasionem idem Reiskius cepit conjiciendi, Κερνέας fortasse aut Κερνίας verum esse nomen, ejus rationis fundamentum prorsus nullius est momenti, nam temere ibi a consentiente codicum scriptura discessit editor.

Ibid. Verbum ὑπάρχων deest Flor. sine damno sententiæ. Tenendum autem visum est, ex usu Polybii, participium præfens ab ὑπάρχω; non, ut aliquis cogitare possit, τῶν ὑπάρχων, ab ὁ ὑπαρχος. — *Ibid.* πολλοὺς ἐμετέωρισε. Mendose πολλοῖς Vat. Flor.

Vers. 11.

Vers. 11. Ἰππόλοχος. Temere Ἰππόλογος ed. 1.

Vers. 12.

Vers. 12. Πέλλα. Notum oppidum, in Decapoli trans Iordanem. — *Ibid.* Καμοῦν. In eodem tractu. Nil enim differt a Καμών, (ut monuit Reland. in Palæstin. p. 679.) quæ memoratur in libro Iudic. 10, 5. & apud Ioseph. Antiq. Iud. V. 7, 6. ac Menassitis & Galaaditidi olim erat acensa. — *Ibid.* Γεφροῦν. *Gephrus*, nulli alii scriptori memorata, in eadem regione quærenda erit. Hebronem in hoc nomine agnoscere sibi visus erat Reiskius, sed hæc quidem longius hinc remota, quam ut de ea nunc cogitari possit.

Cap. LXXI.

CAPUT LXXI.

Vers. 2.

Vers. 2. κατασχών εἰς τὴν Γαλάτιν. Γαλατίαν Aug. Reg. A. B. Vide Cellar. III. 13. p. 636. Γαλααδίτις & Γαλαθηνη

λαθηνή vocatur is tractus apud Iosephum. Potuit ipse Polybius, potuerunt librarii nomen detorquere. Γαλαθηνήν forsan scripserat, quod primum in Γαλαδινήν, ut nonnumquam apud Iosephum, & ad extremum in Γαλάτιν facile potuit deflecti. Quod vero ait κατασχών εἰς τὴν Γαλ. venit in Galaaditidem, insolitus verbi κατέχειν usus de itinere pedestri: navibus aliquo pervenire vel adpellere, κατέχειν εἰς τόπον τινα dici, satis notum est.

Ibid. κύριος γίνετα Ἀβίλων. Cum vocab. κύριος ignorent veteres libri, possis etiam cum Gronovio (in Notis msstis) περιγίγνετα Ἀβίλων suspicari. Pro Ἀβίλων perperam Ἀβύλων habet Aug. & Ἀβίλων Reg. A. Conf. XVI. 39, 3. De hoc oppido breviter Cellarius p. 638. uberius Reland. p. 525 sq. Ex hoc Polybii loco Stephanus Byzant. illam urbem Ἀβίλα commemorasse videtur, quam imperite in Phoenicia sitam perhibet. — *Ibid.* εἰς αὐτὰ, pro vulgato εἰς αὐτὸ, correxit etiam Scaliger; idemque, pro κύριος, quod paulo ante cum Vrsino inferuit Casaubonus, ἐγκρατής posuit post παραβεβοηθητότων.

Ibid. Μεννέου. Sic Vat. Flor. Aug. Reg. A. Eodem modo in suo exemplari legerat Perottus, in cuius versione, errore in prima litera commisso, *Nennei* editur, pro *Mennei*. Mirum vero, *Niciam* illum, de quo hic agitur, ita insigniri a Polybio, ut dicatur cognatus fuisse *Mennei*, hominis æque obscuri. Μενναῖος, *Mennæus*, pater Ptolemæi, Chalcidenes in Syria domini, Iosepho memoratur & Straboni lib. XVI. p. 753. sed is quidem seculifeculo ætate posterior est.

Vers. 3. τῶν Γαδάρων. Sic & XVI. 39, 3. Γαδάρων *Vers.* 3. h. l. Vat. minus recte; nam τὰ Γάδαρα in primo casu usurpatur. Perææ metropolin Iosephus dicit. Vide Cellar. p. 640 sqq. & Reland. p. 773 seqq. — *Ibid.* ἃ δὲ δὲ τῶν ἀδοκίτων Vat. ἀδοκίτων Flor.

Vers. 4. τὰ Παββατάματα. Conf. *vers.* 11. ubi in τῶν *Vers.* 4. Παββαταμάτων consentiunt optimi libri. Et sic Stephanus, nisi quod μ literam duplicat. Conf. eundem in Φι-

- Verf. 4.** λαδέλφεια, quod est ejusdem urbis nomen. Satis de ea Cellarius III. 13. p. 648 sq. τὰ Παβατάμωνα, cum β simpliciter, ed. Casaub. & seqq. Cum Bav. faciunt ed. 1. 2. — *Ibid.* Ἀραβίας. Ἀβραβίας ed. 1. 2. cum Bav. Et sic mox eisdem Ἀβράβων. — *Ibid.* καὶ πλείους. καὶ, familiarem Polybio in hac connexionione particulam, obtulerunt Vat. & Flor. — *Ibid.* παντ' ἐν ἐλάτῳι θέρμενος. ἐν carent Aug. Reg. A. male.
- Verf. 6. 7.** *Verf. 6.* αὐτὸν παρεση. αὐτὸν Bav. Reg. A. — *Verf. 7.* Θεοδ. καὶ Νικαρχ. Νικ. καὶ Θεοδ. Aug.
- Verf. 8.** *Verf. 8.* καὶ νύκτωρ. Sic scripti omnes. Temere neglectum h. l. erat καὶ ab editoribus. Commode vero post καὶ νύκτωρ particulam μὲν inferunt Vat. Flor. Aug. Reg. A. quæ ne a nobis quidem negligi debuerat: respondet enim ei versu sq. οὐ μὴν. — *Ibid.* παραλιπόντες. Temere παραλείποντες solus Reg. B. Hinc παραλείποντες Casaub.
- Verf. 9.** *Verf. 9.* ὑποδείξαντος ed. 2 & seqq. cum msstis, excepto Bav. — *Ibid.* ἀναβρίξαντες. ἀναβρίξαντες Aug. Possis ἀνωρύξαντες suspicari. Sed nil urget: bene habet vulgata, in quam consentiunt libri. — *Ibid.* ἐνέφραξαν. ἀνέφραξαν Aug. male.
- Verf. 10.** *Verf. 10.* παρέδοσαν. παρεδίδοσαν Flor. — *Ibid.* αὐτοὺς tenui, ut editum inveni ab omnibus. Sed αὐτοὺς Bav. Aug. Reg. A. B.
- Verf. 11.** *Verf. 11.* Παβαταμάνων Vat. Flor. Reg. A. Παβαταμάνων edd. cum Bav. & Aug. Conf. verf. 4. — *Ibid.* ἐπὶ μὲν τούτων. Verba ἐπὶ μὲν temere neglexit ed. 1. — *Ibid.* In Κερκίαν rursus, ut cap. 70, 10. consentiunt libri, quibus invitis Κερκίαν dant ed. 1. 2. — *Ibid.* ἀποστάτας. ἀποστάτας Aug. — *Ibid.* προκατασκευάζειν. Consentiant quidem libri; putem tamen προσκατασκευάζειν scripsisse Polybium, sive per pleonasmum pro more suo adjecta præpositione πρὸς, (conf. ad c. 70, 9.) sive ea vi præpositionis, ut dicat, ad securitatem eam, quam sibi ipsa præstare illa loca possint, accedere debere tutamen a copiis Antiochi præstandum.

CAPVT LXXII.

Cap.
LXXII.
Vers. 1.

Vers. 1. Φερσίαν. Φερσίαν Flor. — Ibid. In Πεδονηλι-
σῆς constanter consentiunt codices; unus Aug. h. l. Πεδνι-
λησσεῖς. Mendose Stephanus: Πεδνιλισσός, πόλις Πισι-
δίας, & τὸ ἔθνικόν Πεδνιλισσεύς. — *Ibid. Σελγέων. Σελ-*
γαίων Vat. & Flor. quemadmodum & apud Strab. l. XII,
p. 571. editur; minus recte, nam in primo casu Σελγεῖς
scribunt omnes, consentiente Stephano Byz. Selge, La-
cedæmoniorum colonia, Pisidia pariter, ut Pednelissus,
accensebatur.

Vers. 3. Γαρσύριον. In hoc nomine constanter in tota Vers. 3.
hac narratione consentiunt libri. Supra, c. 57, 5. capite
truncatum, & ad extremum in Σίνιριον detortum vidimus.

Vers. 4. τὰ στενὰ τὰ περὶ τὴν καλουμένην Κλίμακα. Vers. 4.
Climax mons, Lyciam Milyademque, quæ pars Lyciæ ha-
betur, a Pisidia & Pamphilia separans, itinere Alexandri
M. nobilitatus. (Vide Plutarch. in Alex. p. 673 sq.) Per
illum montem, ex occidentalibus minoris Asiæ partibus
versus orientem proficiscentibus, duplex transitus patet,
ut docet Strabo lib. XIV. p. 666: alter ex Lycia proprie
dicta in Pamphyliam, per angustias eas, quæ post Phase-
lum urbem sunt inter ipsum montem atque mare, quâ
Alexander exercitum suum transduxit: alter, ex Milyade
in Pisidiam, per ipsas montium fauces, haud procul Ter-
messo, Pisidiæ urbe. Iam Garsyeris, ex Lydia ab Achæo
missus, per Milyadem in Pisidiam intrare debuit: quare
istæ intelligendæ montium fauces, quas Selgenses, quo-
rum magnam in ea regione fuisse tunc potentiam adparet,
occuparunt.

Ibid. τὴν μὲν εἰσβολὴν τὴν ἐπὶ Σάπορδα κατεῖχον. Vi-
detur hic esse præcipuus transitus: nescio an idem, quem
prope Termessum statuit Strabo. Sarporda vel Sarpoda
quid sit, doctiores inquirent. Mihi nil, quod huc spectet,
reperire licuit. De Sarpedone, Ciliciæ promontorio, co-
gitari nunc nequit. — Ibid. προσβάσεις. Sic veteres

codices omnes. Temere prorsus παραβάσεις edd. errore ex ed. 1. continuato.

Verf. 5. *Verf. 5.* εἰς τὴν Μιλυάδα. Vide notata ad verf. 4. — *Ibid.* Κρητῶν πόλιν. Κρητόπολις vel Κρησόπολις vocatur apud Ptolemæum. — *Ibid.* τὴν εἰς τοῦμπρασθεν πορείαν, τὴν εἰσπορείαν Flor.

Verf. 7. *Verf. 7.* ἀπεχώρησαν Flor, Aug. Reg. A. B. Præstat hoc alteri; nam ἀναχωρεῖν proprie dicitur, qui ob hostium adventum, aut pressus jam ab hostibus, sese recipit. — *Ibid.* τὴν τοῦ σίτου κομιδὴν. τοῦ caret Aug. κομιδὴν vero perperam neglexerunt Vat. Flor, Aug. Reg. A.

Verf. 8. 10. *Verf. 8.* ἐνεργόν. Temere ἔνεργον ed. 1. 2. 3. — *Ibid.* Φάυλλον dederunt Vat. & Flor, ut suspicatus erat Reiskius, Φάυλον Bav. Aug. Reg. A. Φαύλον edd. Et sic rursus cap. 73, 1. — *Verf. 10.* Πεδνηλισσεῦσι. Πεδνιλησσεῦσι h. 1, ed. 1, & Reg. B. invitis vetustioribus mssis.

Cap.
LXXIII.

C A P V T LXXIII.

Verf. 1. *Verf. 1.* Σελγείς, Σέλγεις, penacute, constanter Vat. minus recte.

Verf. 3. *Verf. 3.* Ἐτευνεῖς tenui, ut erat editum. In Bav, Aug. & Reg. A. est Ἐντευνεῖς, superscripta litera e super secunda nominis litera, ut nescias, voluerint-ne Ἐνετευνεῖς, an Ἐτευνεῖς Sed pro posteriore lectione pugnat Flor, in quo est Ἐτευνεῖς, & Perottus, qui *Etennenses* habet, & Vat. e quo nulla discrepantia ab editis adnotata est, Et Ἐπτένη vel Ἐπένη, Pamphyliae urbs, episcopi sedes, alias etiam memorata reperitur, ut docuit Cellar, Geogr. III, 6. p. 225. cui non repugnat, quod Pisidiae hunc populum accenset Polybius; nam & *Side* etiam, supra quam in montanis habitasse Etennenses dicit, Pamphyliae est; unde intelligitur, in consinibus Pisidiae & Pamphyliae habitasse *Etennenses*. *Aspendus* pariter Pamphyliae.

Verf. 4. 5. *Verf. 4.* Σιδῆται recte Vat, Flor, Aug. Reg. A. Σιδῆται edd. cum Bav. — *Verf. 5.* πεπεισμένος, πεπεισμένους Aug.

Verf.

Verf. 6. ἐνδείας. Imperite ἀνδρείας Aug. Reg. A. — *Verf. 6.*
Ibid. μέδωνον πυρῶν recte Vat. Flor. Aug. Reg. A. B. nisi
 quod Aug. & Reg. A. perperam ρ duplicant. Mendose
 πυρὸν ed. 1. cum Bav. Id in πυροῦ mutavit ed. 2. quod
 tenuere sequentes. *Amant* vero Græci in hoc nomine plu-
 ralem numerum.

Verf. 8. ἐν τοῖς πολεμτοῖς, in rebus bellicis, vel ad *Verf. 8.*
bellum pertinentibus. Sic quidem ed. 1. 2. consentientibus
 omnibus codicibus. Vrsino obtemperans Casaubonus πολέ-
 μοις edidit. πολεμικοῖς correxit Scaliger. Sed τὰ πολέ-
 μια, ut monuit Reiskius, idem sunt ac τὰ πολεμικά. Vide
 Adnot. ad II. 36, 2.

Verf. 9. προσέβαλλον. προσέβαλον Flor. Aug. Reg. A. — *Verf. 9 sqq.*
Verf. 10. τοῦ χάρακος. Temere τῆς χαρ. ed. 1. 2. —
Verf. 13. συμβαίνοντος. συμβάντος solus Aug.

C A P V T LXXIV.

Cap.
LXXVI.

Verf. 1. συνεγίσσαι. recte Casaub. cum Reg. B. & Bav. *Verf. 1.*
 συνεγίσσας ed. 1. 2. Flor. Aug. Reg. A. — *Ibid. καὶ βου-*
λεύσασθαι. ἢ βουλευσ. edd. & Reg. B. invitis vett. msstis.

Verf. 4. Ἀντιόχου τοῦ μεταλλάξαντος τὸν βίον ἐπὶ Θρά- *Verf. 4.*
κης. *Antiochum* hunc quemnam dicat in Thracia mor-
 tuum, videant viri docti. Mihi non liquet; & vanas con-
 sectari conjecturas nil adtinet. — *Ibid. δοθείσης δ' ἐν πα-*
ρακαταθήκῃ καὶ Λαοδίης αὐτῷ, τῆς Ἀχαιοῦ γενομένης γυ-
νευκῆς. Ita dictum hoc videri poterat, ac si *Laodice* ista
 fuisset filia Antiochi illius, quem in Thracia vita functum
 ait; quæ a patre, cum in Thraciam discederet, fidei Log-
 baseos fuisset commissa. Sed *Laodicen, Achæi* uxorem,
 Mithridatis regis fuisse filiam, diserte ait Noster VIII.
 23, 11.

Verf. 7. τοσοῦτον. τοσοῦτο Flor. — *Ibid. ἀπέσχε* *Verf. 7.*
τοῦ βοηθεῖν. Sic vett. codd. omnes. Temere ἀπέχετο
 ed. 1. hinc ἀπέσχετο Reg. B. & ed. 2.

Verf. 3.

Verf. 3. ἐπισπασομένους. ἐπισπασαμένους Flor. In Bav. videtur nonnemo ex ἐπισπασ. voluisse ἐπισπασομα facere.

Cap.
LXXV.

C A P V T L X X V .

Verf. 2.

Verf. 2. καὶ πολλοῖς καὶ πολλαῖς. Alterum καί, quod aberat vulgo, dedit Vat. Flor. Aug. Reg. A. Leve mendum, πολλαῖς pro πολλαῖς, lubens tythothetæ condonabit æquus Lector. — *Ibid.* εὐπαραλογιστ. Imperite ἐν παραλογ. ed. 1. & ἀπαραλογιστ. ed. 2. contra codicum fidem. — *Ibid.* δοκοῦν εἶναυ πανουργότατον. Similis & sententia & oratio XVII. 15, 15. πανοῦργος in bono, saltem non malo sensu accipiendum, pro callidus, prudens, ingeniosus, ut XL. 5, '8. Habet hunc locum Codex VRBINAS in Excerptis, a verbis Καί μοι δοκεῖ, usque ἐμπειρίαν verf. 6.

Verf. 4.

Verf. 4. αἰεὶ dedere veteres codices omnes; αἰεὶ edd. & Reg. B.

Verf. 6.

Verf. 6. παρέχεται χρείας, τὰς ignorant Vrb. Vat. Aug. Reg. A. nescio an Flor. e quo nil notatum. — *Ibid.* πολυπραγμοσύνη est *variarum artium & literarum studium*. — „ἐκ τῆς ἱστορίας καὶ πολυπραγμοσύνης idem est, iudice REISKIO, ac si dixisset ἐκ τῆς ἱστορικῆς πολυπραγμοσύνης, e curiositate seu sedulitate multa cognoscendi, quæ satiatur percunctando.“ — *Ibid.* περιποιεῖσθαι. Perperam simpl. ποιεῖσθαι Aug.

Verf. 10.

Verf. 10. In ἐπιθήσοντες consentiunt libri. ἐπιθήσοντες se malle jam Casaub. in ora Basil. & Reiskius significarunt.

Cap.
LXXVI.

C A P V T L X X V I .

Verf. 2.

Verf. 2. τὸ Κεσβέδιον vel Κεσβέλιον proprium videtur monti fuisse nomen, in quo templum erat Iovis.

Verf. 3.

Verf. 3. ὑπὸ τὸν θυμόν. Vide ad II. 19, 10.

Verf. 4.

Verf. 4. ταῖς αὐλείοις recte edd. ex Bav. intell. θύραις. Perperam τοῖς αὐλείοις ora libri Voss. quod nullus ex nostris codd. habet. — „Erant binæ januæ vel fores atrien-
ses,

ses, exteriores in viam publicam exeuntes, alteræ interiores ex atrio in domum ipsam ducentes.“ REISK.

Versf. 6. τὸ Κεσβέδιον, τὸν Κεσβ. h. l. Aug. — *Versf. 7.* Μυ. *Versf. 6. 7.* αἰών. Temere μισῶν ed. 1. 2. — *Ibid.* ἀπέστησαν τῆς ὁρμῆς. — „Non improbo ἀπέστησαν. Est tamen in hac re usitatus ἀπέστησαν, inhibuerunt eorum impetum.“ REISKIVS. — Sed cf. V. 5, 2.

Versf. 9. ἐπιστρατοπεδείαν. Simpl. στρατοπεδ. Aug. — *Versf. 9. 11.* *Ibid.* τοὺς πρεσβυτ. Temere πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους idem Aug. — *Ibid.* σπουδάς. σπουδὰς ed. 1. 2. 3. — *Versf. 11.* δὴ οὖν. Rectius delebitur δὴ cum Vat. & Flor. — *Ibid.* συγγένειαν recte ed. Casaub. & seqq. cum Reg. B. & Vrfino, Sic & Perottus, *conjunctionem*. Stephanus: Σέληγη, πόλις Πισιδίας, ἄποικος Λακεδαιμονίων.

CAPVT LXXVII.

Cap.
LXXVII.

Versf. 3. τοὺς Τευτοσάγας. Conf. Adnot. ad c. 53, 3. *Versf. 3.* Vereor tamen, ne non satis caute hoc quidem loco fecerim, quod a consentiente codicum scriptura, Αἰγυοσάγας, discessi. *Τεττοσάγας* enim & multo ante hæc tempora in Asiam erant transgressi, & hoc tempore numerosus populus erant, in mediteranea Asiæ minoris parte late potens, (Liv. XXXVIII. 16.) & longe posthac grave bellum cum Romanis sustinuerunt. (Liv. ib. cap. 24 sqq.) Hi autem Galli, de quibus nunc agitur, quos τοὺς Αἰγυοσάγας (adjecto articulo) nominant codices Polybiani, ab ipso hoc Attalo primum ex Europa in Asiam nuperrime erant vocati, (vide c. 78, 4. & c. 111, 2.) & paulo post a Prusia, Bithyniæ rege, internecionē deleti. (cap. 111, 5 sq.) Ex quo adparet, fuisse peculiarem gentem Gallicam, non nimis numerosam, cui fortasse nihil cum *Τεττοσάγας*, nisi Gallicum nomen & origo Gallica, commune erat; quæ adeo peculiare nomen, nobis ceteroquin obscuro, potuit habere. Restitutos igitur Polybio *Αεγοσάγας*, donec de eorum nomine aliud quid certius confiterit, velim. Dubitanter Casaubonus in latina versione

scripserat: *Attalus Aegofages (sive ii sunt Tediosages) Gallos secum habens.*

Verf. 3. *Verf. 3.* προσέθεντο ed. 2 & seqq. cum Vat. Flor. Aug. Reg. A. προσέθεσαν ed. 1. & Reg. B. cum Bav. — *Ibid.* τῆς βίβλ. τῆ βίβλ ed. 1. 2. & Reg. B. cum Bav.

Verf. 4. *Verf. 4.* Φώνικα recte edd. cum Bav. Φωνέα Vat. Flor. Φώνεα Aug. Reg. A. — *Ibid.* Αἰγαιεῖς καὶ Τημνίται. Strabo lib. XIII. p. 621. ταῖς Αἰολικαῖς πόλεσιν ἔτι καὶ τὰς Αἰγᾶς προσληπτέον καὶ τὴν Τῆμνον. Vide Cellar. III. 3. p. 66 sq. In Αἰγαιεῖς consentiunt scripti cum editis; unus recentissimus Reg. B. Αἰγεῖς habet. Infra, XXXIII. 11, 8. vulgo Αἰγέων in gen. plur. legebatur, quod in Αἰγαιέων mutavimus. In nummo vet. apud Patin. p. 5. esse Αἰγαιέων monuit Harduin. ad Plin. T. I. p. 280. n. 22. Invenitur vero & Αἰγεῖς & Αἰγᾶιοι gentile, Τημνίται vel Τημνίται scribendum Mercerus, Casaubonus, Valefius, (ad lib. XXXII. 26, 12.) Palmerius, monuerunt; & in versione lat. hoc expressit Casaub. in græcum vero contextum primus Gronovius recepit. Sic vero dederunt Vat. & Flor. Αημνίται ed. 1. 2. 3. cum Bav. Αημνίται Aug. Reg. A.

Verf. 5. 6. *Verf. 5.* ἦνον δὲ καὶ. καὶ caret Flor. — *Verf. 6.* ἐπὶ ταῖς συνδήμασι. — „Forte ἐπὶ ταῖς αὐταῖς συνδήμασι.“ REISK.

Verf. 7. *Verf. 7.* διαβάς τὸν Λύκον ποταμόν. Est *Lycus*; Phrygiæ & Cariæ fluvius, in Mæandrum influens, prope Laodiceam. (Strab. I. XII. p. 578. Ptolem. V. 2. p. 118. & 119.) Eum h. l. dicere Polybius non potuit, Est alius, cujus Plinius meminit, lib. V. 29, 31. ad Thyatira urbem, quæ inter Pergamum & Sardes est; (conf. Cellar. III. 4. p. 129. & Antonin. Itinerar. p. 335 sq.) ignotus ceteris scriptoribus. Ad *Caicum*, *Kalkion*, nobilem amnem, *Mysia* est, in quam nunc intrasse Attalum Polybius dicit, (cf. Strab. XII. p. 571. & sæpe aliàs.) Videndum ergo, ut innuit Reiskius, an *Kalkion* pro *Lycion* sit substituendum. Quodsi vero is est *Lyci* illius, qui Thyatira adluit, cursus, quem ei Danvillius in Asiæ tabula tribuit, qui in *Cai-*
cum

dim facit influentem; nil opus fuerit, ut alium circumspiciamus. Est vero & Plinio teste V. 32, 40. *Lycus* antiquum nomen *Rhyndaci* fluvii, de quo mox.

Vers. 7.

Ibid. πρὸς Καρσέας. An *Καρσησίας*, a *Careso*, Troadis fluvio & oppido olim cognomine, cui circumjecta regio *Καρρησηνή* vocatur apud Strab. XIII. p. 603.

Vers. 8. τὰ Δίδυμα τείχη. *Δίνδυμα* fortasse scripsit: nam dicere utique videtur *castellum* vel *castella* quædam in monte illo sita, qui Cyzico imminet, cui τὸ *Δίνδυμον* vel τὰ *Δίνδυμα* nomen fuit. De quo monte satis dixerunt geographi: consule saltem Strabonem lib. XII. p. 575. & Stephanum, ejusque Interpretes. Potuit vero etiam *Δίδυμα* scribere Polybius, quemadmodum Nicandri Scholiastes; quem erroris quidem arguit Holstenius ad Stephanum; sed fortasse immerito; nam a *διδύμοις* repetitur origo nominis, ut monuit Scholiastes Apollon. Rhod. ad I. 985. & Etymologus in *Δίνδυμον*. — *Ibid.* καταλελειμμ. καταλελειμμένος Vat. Temere *καταλελειμμ.* ed. 1. 2.

Vers. 8.

Vers. 9. τὸ Ἀπίας πεδίον. *Appia* vel *Apia*, Phrygiæ memoratur oppidum. Vide Harduin. ad Plin. T. I, p. 275. n. 3. Cellar. Geogr. Ant. III. 4. p. 163. & Hieroclis Synecdemon in Itinerariis a Wesiel. editis, p. 668. Ex narrationis quidem filo apud Polybium intelligi videtur, Mysiæ fuisse hoc oppidum: sed & alia oppida ab aliis Phrygiæ, ab aliis Mysiæ accensentur, ut docuit Cellarius III. 3. p. 38. — *Ibid.* τὸν Μέγιστον πόταμον. *Rhyndacum* hunc esse, docet Scholiastes Apollon. I. 1165. qui eum fluvium sua ætate *Μέγιστον* adpellatum ait.

Vers. 9.

CAPUT LXXVIII.

Cap. LXXVIII.

Vers. 1. ἐκλείψεως σελήνης. Diem hujus *defectus lunæ* definire conati sunt Scaliger ad Euseb. p. 138. & Petavius de Doctr. Tempor. T. II. p. 68. quorum tamen calculi duobus inter se differunt annis,

Vers. 1.

Vers. 3. καθ' ἑαυτούς. καθ' αὐτούς Flor. — *Ibid.* στρατοπεδεύοντασ. στρατεύοντασ ed. 1. 2. & Bav. in contextu,

Vers. 3.

textu, sed vera lectio in marg. eadem manu. — *Versf. 4.* ἐξαπολουθήσουσαν se malle significavit Casaub. in ora Basil.

Versf. 5. *Versf. 5.* Διὸ τῆς &c. usque διάβασις defunt omnia in Aug. & Reg. A. — *Ibid.* λαβόμενος. Verum videtur ἐπιλαβόμενος, quod offert Flor. — *Ibid.* ὅποσα ἂν αὐτὸν παρακαλῶσι τῶν δυνατῶν. ὅπ. ἂν παρακ. τῶν δυν. αὐτόν ed. I. cum Bav.

Versf. 6. *Versf. 6.* τοὺς Τεκτοσάγας. τοὺς Αἰγοςάγας restitue. Vide ad cap. 77, 3. — *Ibid.* Ἀλεξανδρεῦσι. Ex Alexandria Troade. conf. cap. III, 3.

Cap.
LXXIX.

C A P V T L X X I X .

Versf. 1. *Versf. 1.* ἐτοίμους ex Reg. B. adoptavit Casaub. cui suffragatur unus Flor. ἐτοίμας ed. I. 2. cum ceteris; nec ex Vat. notatur discrepantia. Neutrum male. Vide IV. 18, 3. III. 96, 3. — *Ibid.* ἐγγίνοντο πρὸς τῷ Flor. Aug. Reg. A.

Versf. 3. *Versf. 3.* Ἀντίοχος δὲ γνοὺς ἔσθ. Habet hæc & quæ sequuntur usque ad finem descriptionis *Pugnæ ad Raphiam*, cap. 86, 7. *codex VRBINAS* in Excerptis; in cujus margine ad h. l. est Titulus: Ἀθροισις λαοῦ Ἀντιόχου.

Ibid. ἦσαν δ' αὐταί. Particulam δ' temere neglexerunt ed. 2 & seqq. — *Ibid.* μὲν post Δαῶν caret unus Aug. — *Ibid.* Καρμανῶν καὶ Κίλικες Suspectum hoc loco fuit REISKIO *Carmanorum* nomen, cum quia Cilicibus junguntur, tum quia mox infra rursus *versf. 7.* memorantur *Carmani*: itaque aut Ἀρμενοὶ h. l. legendum suspicatus est, aut Καρμανοὶ οἱ καὶ Κίλικες, quasi iidem essent *Carmani* atque *Cilices*; nam „qui postmodum, ait, *Cilices* sunt a Græcis dicti, suo nomine sese appellabant *Karmanos*, aut *Kermeanos*, ut Turcæ pronunciant.“ — Sed, quo nomine sive Turcæ sive Arabes adpellent *Cilicæ* incolæ, parum id ad Polybium pertinere consentient putæ omnes. Illud intelligi velim, idcirco nominari h. l. *Carmanos* vel *Carmanios* cum *Cilicibus* & *Dahis*, quoniam eodem modo erant armati, scil. in modum levis armaturæ

Mace-

Macedonicæ; quare & Macedonem ducem habuerunt. conf. c. 82, 10. Cui non repugnat, quod in eodem exercitu fuerint alii rursus *Carmani*, alio modo armati, quibus dux natione Medus erat præfectus.

Vers. 4. ἄνδρες; μύριοι ed. 1. Bav. Vrb. Flor. Reg. B. *Vers. 4.* Perottus. Ex Vat. vero, qui cum ed. 2. collatus est, nil adnotatur. Istum autem numerum flagitat summa copiarum, quam subducit *vers. 13.* — *Ibid.* Ἀργυράσπιδες. Ad gravem armaturam hi pertinebant. Diodorus Sicul. XVII. 57. τὸ τῶν Ἀργυρασπίδων πεζῶν τάγμα, διαφέρων τῇ τε τῶν ὀπλων λαμπρότητι καὶ τῇ τῶν ἀνδρῶν ἀρετῇ. ubi vide Wessell. & confer ab eodem laudatum Freinshemium ad Curt. VIII. 5, 4.

Vers. 6. Ἀγριᾶνες cum circumflexo accentu scripsi. *Vers. 6.* Ἀγριάνες edd. cum Bav. & Aug. Ἀγριάνες Vat. Flor. Vrb. Reg. A. — *Ibid.* τοξόται. καὶ τοξόται solus Vrb. — *Ibid.* ὁ Ἀλαβανδεύς. Sic bene Casaub. & seqq. Perperam ὁ Λαβανδεύς ed. 1. 2. cum Bav. & Vrb. Ἀλαβανδεύς Vat. Flor. Aug. Reg. A. absque articulo, quo carere etiam poteramus. *Alabanda*, nobilis urbs Carizæ. Λάβρανδα ejusdem Carizæ vicus perhibetur; (vide Steph. & ejus Interpretes:) nec tamen idcirco quidquam suadet, ut ὁ Λάβρανδρεύς cum Reiskio h. l. suspicemur. Idem *Menedemus* jam supra nominatus est, cap. 69, 4. sed absque patriæ mentione.

Vers. 7. Κισσίων Vrb. Flor. Aug. Reg. A. Perott. Sic *Vers. 7.* vero & Bav. cap. 82, 12. *Cissia*, pars Susianæ, in qua urbs ipsa Susa. vide Cellar. III. 19. p. 798. & de scriptura confer Holsten. ad Steph. in Σοῦσα. — *Ibid.* Καδουσίων. conf. c. 44, 9. — *Ibid.* Καρμανῶν. Nil necesse erat, in *Καρμανίων* hoc mutare, licet eosdem *Καρμανίους* dicat cap. 82, 12. Vtramque formam nominis gentilis, *Καρμανοὶ* & *Καρμάνιοι*, diserte agnoscit Stephanus. Nec opus est, ut *Ἀρμενίων* h. l. suspicemur cum Gronovio. Confer Adnot. ad *vers. 3.* — *Ibid.* προσετέτακτο τοῦ Μήδου. Mendose προσετέτακτο Μήδου Aug.

Vers.

- Verf. 8.** *Verf. 8.* In Ζαβδιβήλων cum edit. 1. consentiunt codices ad unum omnes. Temere prorsus Ζαβδιβήλων ed. 2 & seqq.
- Verf. 9.** *Verf. 9.* τῶν δ' ἀπὸ τῆς Ἑλλ. Conjunctionem δὲ temere neglexerunt editi. — *Ibid.* εἰς πεντακισχιλίουσ. Sic Casaub. & seqq. consentientibus msstis, excepto Bav. in quo desunt hæc verba. Obsoræus ex Perotti versione supplens numerum, πεντακισχίλιοι ediderat. Imperite πεντακισχιλίουσ, absque εἰς, ed. 2.
- Verf. 10.** *Verf. 10.* χιλίουσ μὲν καὶ πεντ. Carent μὲν editi, in vitis msstis. — *Ibid.* Ζέλλυ Vat. Flor. Aug. Reg. A. Perott. Ζέλλυ Bav. nec ex Vrb. notatur varietas. — *Ibid.* Γορτύνιον. Perperam Γοργύνιον Vrb. Flor. Aug. Reg. A. In Aug. tamen litera τ antiqua manu superscripta. *Gortynii*, Cretenses. IV. 53 seqq.
- Verf. 11.** *Verf. 11.* ἀκοντιστῶν Λυδοί. ἀκοντιστῶν μὲν Λυδοί Vat. Vrb. & Vrsin. — *Ibid.* Κάρδακες. Militum mercenariorum genus, bellicoforum & rapina vivere solitorum. Vide Interpretes Hesychii ad voc. Κάρδακες, & Intt. Cornèii Nepotis in Datam. c. 8. Eustathius in B'. Iliad. p. 279. ed. Bas. (368. ed. Rom.) laudatus a Sopingib ad Hesychium: Κάρδακες, στρατιῶται περὶ Ἀσίαν. Ὁ δὲ Αἴλιος Διονύσιος οὕτω Φησὶ· Κάρδακες οὐ δίκαιόν τι γένος, ἀλλ' οἱ μισθοῦ στρατευόμενοι βάρβαροι, παρὰ Θεοπόμπῳ. Ἀπλῶσ δὲ, Φησὶν, οἱ Πέρσαι πάντα τὸν ἀνδρείον καὶ κλῶπα Κάρδακα ἐκάλουν.
- Verf. 12.** *Verf. 12.* ἀδελφιδούσ. *Antipater*, Antiochi fratris filius. Liv. XXXVII. 45.

Cap.
LXXX.

CAPUT LXXX.

Verf. 2.

Verf. 2. τοὺσ ἐφελπομένουσ, qui tardius sequebantur; vel simpliciter, cum Casaubono, qui sequebantur a tergo. conf. IX. 40, 2. — *Ibid.* παρὰ τὸ Κάσιον καὶ τὰ Βάραθρα. Stephanus: Βάραθρον, τόπος νοῖλος. — ἔστι καὶ Βάραθρα πλησίον τοῦ Κασίου. Et Strabo, l. XVI. p. 760. laudatus ibi a Berkelio: τὰ πρὸσ τῷ Πηλουσίῳ Βάραθρα, ἢ ποιεῖ

ποιεῖ δὲ παρεκχεόμενος Νεῖλος, Φύσει πολλῶν καὶ ἑλωδῶν ὕ-
 ττων τῶν τόπων, id est: *Barathra*, s. *voragine* *prope Pelu-*
sum, *Nili effusionibus facta*, cum ea loca natura cava sint
 ἔσ *palustria*. De *Casio* monte idem ibidem. Pro βάραθρα
 mendose vulgo Strabonis etiam codices βάρθρα dant I. XVII.
 p. 803. Neminem vero in errorem inducat, quod vulgo
 apud Stephanum editur, Τάρβαθρα, πόλις Λιβύης, nam
 id ex Τάρβαθα corruptum esse docebimus ad Polyb. XII.
 I, 2.

Verf. 3. Quod ei proxime post verba διὰ τῆς ἀνύδρου,
 in quæ definit *verf. 2.* in hunc modum legimus cum editis
 & scriptis libris omnibus, qui ad nostram quidem noti-
 tiam pervenerunt, Παράγευόμενος δ' εἰς Γάζαν, καὶ προσκα-
 ναλαβῶν αὐτοῦ (vel ἐνταῦθα) τὴν δύναμιν, αὐτῶς προφεί-
 βάσθη, & deinde si ita pergimus, διανύσας δ' ἐπὶ τὸ προ-
 κείμενον & sic porro; hoc dixerit Polybius, *Ptolemæum*
ex Aegypto primum Gazam venisse, deinde quinque rur-
sus dierum spatium progressum pervenisse Raphiam, ne-
que tamen usque ad ipsam urbem, sed substituisse cis Ra-
phiam ad sex millia passuum, (hoc ipso *verf. 3.*) eodem loco,
 quo deinde pugna cum *Antiocho* commissa est. (*verf. 4. 6.*
 & cap. 82, 1.) Simul vero idem Polybius, reliquis omni-
 bus consentiens scriptoribus, nobis dicit, *eandem Ra-*
phiam primam esse urbem, quæ proficiscentibus ex Aegypto
in Cælesyriam (& satis jam notum est, totam Palæstinam ab
 eo *Cælesyriæ* nomine constanter comprehendi) *occurrit*. Et
 consentiunt omnes scriptores, *post Raphiam versus septem-*
trionem esse Gazam; & docent itineraria, *Gazam a Ra-*
phia non quinque dierum itinere, sed *xxii. millibus pas-*
suum abesse: (Antonin. Itin. p. 151. Ioseph. Bell. Iud. lib.
 IV. extr.) & ipse Polybius satis significat, probe sibi fuisse
 cognitum eum situm eamque distantiam; nam, *ex pugna*,
 ait, *Antiochum fuga statim Raphiam se recepisse*, (cap. 85,
 13.) *mox vero proxima nocte ulterius retrogressum Gazam*
petisse, (cap. 86, 4.) ἔσ, *castris ad Gazam positis*, mor-
 tuos qui in pugna ad *Raphiam* reciderant, *impetratis ad*

hoc

Verf. 2.

Verf. 3.

Yerf. 3.

hoc a Ptolemæo induciis, sepelivisse. (ibid.) Quas res, tam manifeste inter se pugnantes, quum nullo modo credibile sit, excidere potuisse Polybio; PALMERIUS ad cap. 86, 4. ipsum sibi conciliaturus Polybium, duas statuit fuisse *Gazas*, unam in ditione Ptolemæi prope desertum, ubi copias suas refecit Ptolemæus ex labore, quem in deserto transmittendo habuerant; aliam Syriæ, in Antiochi ditione, quo post prælium se recepit Antiochus: inter quas duas *Gazas* sitam fuisse, ait, Raphiam. Ad quæ RELANDUS in Palæst. p. 791. „Certum est, ait, si omnia recte se habent in contextu Polybiano, duplicem Gazam statui. Sed, si duplex fuisset, annon Polybius debuisset, vitandæ confusionis ergo, id monere, aut unam ab altera distinguere aliquo cognomine? Et quis meminit illius *Gazæ Aegyptiacæ*? Videtur itaque mihi locus cubare in mendo, & vel pro Γάζαν nomen loci ignotioris substituendum, vel aliquid aliud, quo indicetur, Ptolemæum non jam apulisse Gazam, sed profectum eo, & constituisse eo usque iter facere cum exercitu.“ — De *Gaza* Palmerio hactenus quidem adfentitur Wesseling. ad Diodor. XIX. 80. & ad Itinerar. p. 151. (nisi Diodori, Dexippi & Hieronymi testimoniis) ut duas fateatur fuisse *Gazas*, alteram nude Γάζαν, alteram παλαιάν Γάζαν & Παλαιυγάσαν adpellatam, eandem, quam ἔρημον dixit Lucas in Actis Apost. c. 8, 16. sed eas non ita longo intervallo sejunctas, ut ei rationi, qua usus est Palmerius, ulla vis insit ad levandam hanc, de qua agimus, apud Polybium difficultatem. Iam si cum Relando nomini Γάζαν aliud dicas substituendum nomen; novimus & ex Antonini Itinerario & ex Iosepho l. c. mansiones omnes, quæ sunt inter Casium montem & Raphiam, neque vero ullum reperitur nomen, quod non & immane quantum a *Gazæ* nomine differat, & aliis maximis prematur difficultatibus. Quare mihi & lenissima ratio & unice maxime probabilis medendi desperato malo, quo hæc pars narrationis Polybianæ adfecta erat, ea esse visa est, si commodiorem in locum verba ista, quæ

has

has turbas ciebant, rejicerem. Lubens vero certio-
rationem, si quis promserit, expediendarum hujus loci
difficultatum arripiam.

Verf. 3.

Ibid. διανύσας δ' ἐπὶ τὸ προκείμενον πεμπτάϊος. *quinto die, quo destinaverat, pervenit. τὸ προκείμενον* vel generatim intelligi potest *in Coelesyriam*, vel speciatim in ejus loci viciniam, ubi Ptolemæum Antiochus cum exercitu expectabat. (conf. ad verf. 4.) Quidquid fit, *quinto die*, ait, scil. ex quo profectus Pelusio Ptolemæus erat, castra metatus est *quingenta stadia* (id est, *sex millia passuum*) *a Raphia*. Numerantur Pelusio Raphiam, secundum Itinerarium, CXIV millia passuum: Pelusio Pentaschoenum XX. Cassium XX. Ostracenam XXVI. Rhincoruram XXVI. Raphiam XXII. Quod magnum spatium videri potest, cum ingenti exercitu intra quinque dies conficiendum: sed per arida illa loca, quantum fieri potest, maturari solet iter. Titus Vespasianus, cum multo quidem minori utique exercitu, quartis castris Pelusio Raphiam pervenit, teste Iosepho de Bell. Iud. lib. IV. extr. primo die ad Iovis Casii templum castra metatus est, altero ad Ostracinen, quæ mansio aqua caret, tertio ad Rhinocorura, quarto Raphiæ; unde quinto die Gazam pervenit. Potuit igitur Ptolemæus, per plana illa & aperta loca, quamquam cum majoribus copiis, quarto die prope Raphiam pervenire.

Ibid. Πινοκόλουρα Vat. Flor. Aug. Reg. A. & Perrott. & sic ed. 2. Nec tamen spernam Πινοκόρουρα, quod ex Bav. habuit ed. 1. & ex eodem Bav. & ex Reg. B. revocavit Casaubonus. Utraque scriptura apud probatos scriptores invenitur. Vide Stephan. Byz. ejusque Interpretes, & Intt. Itinerarii Antonin. p. 151 sq. Cellar. III. 13, p. 106.

Verf. 4. Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς Ἀντιόχος ἦνε. *Verf. 4.*
Eisdem temporibus Antiochus cum exercitu advenit. Iam ante Ptolemæum in hæc loca advenisse Antiochum, & castra ad Raphiam cepisse, scribit auctor libri III. Maccab.

Verf. 4.

ipso initio. Et hoc quidem probabilius videtur. Nam si prior in hæc loca venit *Ptolemæus*, non intelligitur, cur *cis Raphiam* substituerit, nec propius *Gazam* accesserit, quam in urbem anno superiori omne genus commeatuum convehendos curaverat. (cap. 68, 2.) Nempe eum anteverterat *Antiochus*, & *Gazam* atque *Raphiam*, sive hoc ipso tempore, sive etiam ante per duces suos, præripuerat. Nam, & *Gazam* & *Raphiam* nunc in *Antiochi* fuisse potestate, fatis etiam ex reliqua *Polybii* narratione intelligi videtur, cap. 85, 13 seqq. & c. 86, 8. conf. quæ notavimus ad verf. 3. Sed, cum cogito, quam diligenter aliâs hic Scriptor momenta omnia soleat adnotare, quæ ad claram rerum gestarum notionem animis legentium valeant informandam, miror ejus nunc de captis ab *Antiocho* *Gaza* & *Raphia* silentium, & manet suspicio, graviore etiam nunc vulnere adfectum esse hunc locum, & intercidisse aliquam narrationis partem. Interim possumus verbum ἦκε notionem plusquam perfecti accipere, *venerat*, ut IV. 80, 1. & V. 103, 1.

Ibid. παραγενόμενος δ' εἰς Γάζαν. Vide notata ad verf. 3.

Ibid. ἐνταῦθα Vat. Flor. Vrb. Aug. Reg. A. Vrsin. In latina versione addenda hoc loco verba: *refectis ibi copiis*. —

Ibid. προσῆει errori debetur operarum nostrarum. Corrigere προσῆει βλάβην.

Verf. 5.

Verf. 5. τὸ μὲν οὖν πρῶτον. οὖν temere & invitis msstis neglexerunt ed. 2. & seqq. — *Ibid.* ἀντεστρατοπεδ. ἀντεστρατοπεδ. Aug. — *Ibid.* ἀλλήλοις. ἀλλήλους Vrb.

Verf. 6. τόπου βουλόμενος εὐφυστέρου μεταλαβῶν. τόπων & εὐφυστέρων ed. 2. & seqq. perperam & contra codicum omnium fidem. — *Ibid.* περὶ τὸν Πτολεμαῖον. τὸν temere neglectum in ed. 3 & seqq.

Verf. 7. καὶ πεζῶν. Caret καὶ Aug.

Cap.
LXXXI.

CAPVT LXXXI.

Verf. 1.

Verf. 1. Θεόδοτος. De isto *Theodoti* facinore conf. *Macab.* lib. III. c. 1, 2 seqq. — *Verf.* 2. προγεγεννημένης.

προ-

προγενομένης Vrb. — *Ibid.* ὁποῖα edd. ex Aug. ποῖα Vrb. Vat. Flor. Aug. Reg. A. Nihil interest.

Vers. 3. περιποτήν Vat. Flor. Vrb. Est hoc proprium *Vers.* 3. in hac re vocabulum, & Polybio usitatum, *corporis cultum* significans. περιβολήν ex interpretamento ei substitutum. — *Ibid.* ἐνδυμενίαν edd. cum Bav. Bene Perottus: *quippe variis illi quoque vestibus utebantur.* De vocab. ἐνδυμενία conf. Adnot. ad IV. 72, 1.

Vers. 5. τὸν μὲν Πτολεμ. μὲν carent ed. 1. 2. cum Bav. *Vers.* 5. 7. Ex Vrb. & Reg. B. accivit Casaub. & agnoscunt ceteri codd. *Vers.* 7. τῇ μὲν τόλμῃ. Sic Vrb. & Flor. puto & Vat. quamquam ex hoc nil notatum. — *Ibid.* διεσΦαλμένος. Perperam διεσΦαλισμένος Aug.

C A P V T LXXXII.

Cap. LXXXVII.

Vers. 3. συνίσταντο unus obtulit Flor. Et ponit quidem interdum Polybius cum plurali neutrius generis verbum in plurali numero; sed mox *Vers.* 7. habet τὰ μὲν (Ἰη-ρία) ἦν, & ἐτέτακτο, in singulari. *Vers.* 3.

Vers. 7. αὐτὸς post Πτολεμαῖος temere carent ed. 1. 2. — *Vers.* 7. *Ibid.* πρὸ τοῦ. πρὸς τοῦ Vat. Flor. — *Ibid.* κέρατος. κέρως Aug. — *Ibid.* ἐτέτακτο. τέτακτο Aug. ἔτακτο Vat. Flor. Vrb. — *Ibid.* κατ' αὐτοὺς τοὺς μιαιφ. κατὰ τοὺς μιαιφ. Aug.

Vers. 9. ἐπιαμπία ed. Casaub. & seqq. cum Reg. B. *Vers.* 9. Sic & Scaliger correxit. ἐπιάμπω ed. 1. cum Bav. ἐπι-κάμπτω ed. 2. cum cett. codd. Vide ad I. 27, 4.

Vers. 10. τῶν εἰς τὸν Μακεδονικὸν τρόπον καθ' ὅπλ. &c. *Vers.* 10. nempe qui more levis armaturæ Macedonice erant armati. conf. c. 79, 3. τοὺς εἰς τὸν Μακ. τρ. καθ' ὅπλισμένους dat solus Aug.

Vers. 11. Κάρδακας. vide ad c. 79, 11. — *Ibid.* ἐπὶ *Vers.* 11. Μενέδημον Vrb. Aug. Reg. A. Ceteri perperam ἐπὶ Μενε-θήμου.

Verf. 12.

Verf. 12. Κισσίους recte edd. cum Bav. Vat. Flor. cf. c. 79, 7. Κισσαίους h. l. Aug. Reg. A. Κασσίους Vrb. — *Ibid.* Καρμανίους. Cf. ad c. 79, 7. & 3.

Verf. 13.

Verf. 13. τοῦ λαιοῦ κέρχτος προεβάλετο Vrb. Vat. Flor. Aug. Reg. A. & Perottus, prorsusque ignorant τοῦ βασιλικοῦ, quod hic habent editi cum Bav. qui deinde τοῦ λαιοῦ post προεβάλετο adjiciunt. — *Ibid.* τῶν βασιλικῶν τινα γεγονότα παῖδων. Quosnam dicat *regios pueros*, mihi non liquet. Suspiciatus eram τῶν βασιλικῶν τινος γεγονότα παῖδα, qui *filius erat alicujus ex regis amicis*.

Cap.
LXXXIII.

CAPVT LXXXIII.

Verf. 1.

Verf. 1. κατὰ πρόσωπον. κατὰ τὸ πρόσωπον edd. temere & invitis msstis. *Verf. 3.* Vocab. Ἀντιόχῳ deest Vrb. Vat. Flor.

Verf. 4. 5.

Verf. 4. Quod ait, *neutrum potuisse proprium aliquod factum insigne in medium proferre*, id in *Antiochum* tamen non satis convenit; qui, ut monuit etiam ad hunc locum REISKIUS, ea jam peregerat, quæ alius magnæ sibi gloriæ duxisset: domuerat Molonem, & Cœlesyriam in potestatem redegerat suam. — *Verf. 5.* παριστάναυ Bav. Reg. A. B. παριστᾶναυ ed. 2 & seqq. In Aug. uterque simul impositus est accentus. *Verf. 6.* ἐπιδεικνύντες. ἐπιδεικνῦντες Aug. Reg. A. — *Ibid.* τοὺς ἡγουμένους dant vett. codd. omnes. Operarum errore in ed. 1. erat ἡγεμόνους; hinc ἡγεμόνας Reg. B. & ed. 2. & seqq.

Cap.
LXXXIV.

CAPVT LXXXIV.

Verf. 1.

Verf. 1. ἦνε μετὰ τῆς ἀδελφῆς Πτολεμαῖος μὲν. Sic ed. 1. 2. consentientibus vett. codicibus. Verborum feriem mutavit Casaub. cum Reg. B. — *Ibid.* ἐπὶ τὸ πάσης τῆς σφετέρως παρατάξεως εὐάνυμον Vat. Flor. Aug. Reg. A. Vrb. Vrsin. excepto quod Flor. simpl. τάξεως pro παρατάξ. habet. Aliter editi cum Bav. — *Ibid.* ἄλλης. εἰλης Vat. Vrb. *Ibid.* συνέβαλον recte codd. omnes excepto Bav. τοῖς θη-
ροῖς

φοις in ablativo casu est intelligendum, *ab elephantum pugna praelium inceperunt.*

Vers. 2. τινά abest ed. 1. & Bav. — *Ibid.* συνήρῃσε *Vers. 2.* τοῖς ἐναντίοις. Male συνήρῃσε unus Aug. Mox *vers. 3.* habemus διεριδόμενα περι τῆς χώρας. De verbo συνερείδω dixi in Emendatt. & Observv. in Suidam p. 68 sq. & breviter, sed quod satis esse potest, in Adnot. ad Fragm. Polyb. Gramm. num. LXXXIV. — *Ibid.* ταῖς σαρίσσαις per specte correxit Casaub. cui præivit Reg. B. ταῖς σαρίσαις scribens. ταῖς χερσὶ ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A. quod correctoris manum prodit. Nam σαρίσ habet Vat. qui, cum σαρίσαις ex more multorum pro σαρίσσαις scribere voluisset debuissetve, (conf. ad c. 85, 9.) neglexit compendium scripturæ superne adponendum, quo indicaretur terminatio αις. Eodem modo in suo exemplari invenerat Flor., qui σαρίσι inde effecit. Et Vrfinus, ταῖς σάροις scribens, quid spectarit difficile quidem dictu est; illud intelligitur, reperisse eum pariter σάρισ in suo codice. Ex Vrb. nihil ad h. l. adnotatum. Xylandrum ad marginem sui libri (exemplum id erat editionis Basil.) adscripsisse σαρίσσαις, refert Casaub. in ora Basil. — *Ibid.* διαδορατιζομ. Simpl. δορατιζομ. Aug. Reg. A.

Vers. 3. ζώων. Θηρίων ora ed. 2. Scil. cum in Aug. per *Vers. 3.* librarii errorem prorsus omissum esset vocab. ζώων, quod h. l. habent ceteri omnes; inter lineas ab alia manu adjectum ibi Θηρίων, quod inde in oram ed. 2. adscitum. — *Ibid.* εἰς ἀλλήλους in contextum primus recepit Casaub. Sic autem Bav. in ora, & reliqui omnes in contextu. — *Ibid.* ὠθεῖ τῇ βίᾳ sc. τῶν ὀδόντων, vi dentium alter alterum propellere conantur, aut τῇ βίᾳ, vi illa, immani illa vi qua pollent hæ belluæ. Sic mox & τῇ δυνάμει, pariter adjecto articulo. Perperam vero ὠθεῖν ed. 1. 2. cum Bav. Aug. Reg. A. In ὠθεῖ cum ceteris consentit Reg. B. — *Ibid.* διεριδόμενα. Temere διεριδόμενα Reg. A. Consulto vero διεριζόμενα solus Aug. qui & *vers. 2.* sua auctoritate συνήρῃσε scripsit pro συνήρῃσε.

- Verf. 4. 6. *Verf. 4.* ὅπερ ἔθος ἐστὶ τοῖς Λιβυκοῖς ἐλέφασσι. Notum est, minores esse Libycos elephantos Indicis. conf. Appian, in Syriacis c. 31. — *Verf. 6.* ἀλλὰ καὶ καὶ caret Flor.
- Verf. 7. *Verf. 7.* διαταραχθέντων. διαπραχθ. Vrb. — *Ibid.* καὶ πρὸς τὰς αὐτῶν τάξεις συνωθουμένων. Eadem verbi structura III. 74, 2. συνωθοῦντο πρὸς τὸν ὑποκείμενον ποταμόν. Malit fortasse aliquis defendere τὰς πρὸς αὐτῶν τάξεις, ut συνωθουμένων active accipiatur, & τὰς πρὸς αὐτῶν idem sit ac τὰς ἐαυτῶν τάξεις, at sic quidem τὰς παρ' αὐτῶν, non πρὸς αὐτῶν, dicturus fuerat Polybius. τὰς πρὸ αὐτῶν quo pacto defendi queat, prorsus non video. Certe, quod Casaubonus in versione habet: *quum igitur consternatae belluae omnes ante se ordines in fugam averterent, Ptolemaei agema illis urgentibus est inclinatum*: id quam alienum sit ab hujus aciei ratione, non opus est ut pluribus ostendamus. — *Ibid.* ἐνέκλινε Casaub. cum Vrb. Vat. Flor. Reg. B. ἔκλινε ed. 1. 2. cum Bav. Aug. Reg. A.
- Verf. 8. 9. *Verf. 8.* ὑπὸ τοῦτον. Temere & invitis msstis ὑπὸ τοῦτων ed. 1. 2. quod tamen placuit Gronovio, quoniam praecessit τοῖς δὲ περὶ τὸν in plur. numero. — *Ibid.* οἱ περὶ τὸν Ἀντ. αἴ τε περὶ τὸν Ἀντ. edd. perperam & invitis omnibus msstis. — *Verf. 9.* προσυγκεχυότων. Mendose προσυγκεχηότων ed. 1. 2. Bav. — *Verf. 10.* καὶ caret Flor.

Cap.
LXXXV,

CAPUT LXXXV.

- Verf. 1. 2. *Verf. 1.* ἔχων κέρασ. κέρασ ἔχων edd. invitis msstis. — *Ibid.* ἐναπαρόκει non debuit opperiebatur verti, sed observabat, ut X. 42, 6. & XI. 13, 2. — *Verf. 2.* ἀπὸ τῆσ Ἐλλάδος. τῆσ temere neglectum in ed. 3 & seqq.
- Verf. 7. *Verf. 7.* Ἀντίοχος μὲν ἠγωνίζ. μὲν οὖν ἠγωνίζ. ed. 2. cum Aug. & Reg. A. Ceteri recte ignorant οὖν. — *Ibid.* ἠγωνίζετο. — „Forte ἐνηγωνίζετο, perseverabat dimicare & persequi vestigia victoriae ab ea parte sibi patefacta.“

REISK.

Verf.

Verf. 8. προσελθῶν εἰς μέσων. Sic unus Flor. Ceteri
cum editis προσελθῶν. — *Verf.* 9. καταβάλλοντες. Te- Verf. 8. 9.
mere καταλαβόντες ed. 2. — *Ibid.* σαρίσσης corre-
xit Casaub. σαρίσσης ed. 1, 2. consentientibus msstis. conf.
ad c. 84, 2.

Verf. 10. ἀντέστησαν. ἀπέστησαν Vrb. male. — *Ibid.* Verf. 10. 12,
οἷ τε μετὰ τοῦ Νιν. Commoda quidem videtur Casauboni
emendatio οἱ δὲ, nec tamen necessaria. — *Verf.* 12. ἀνα-
τρέχειν. ἀνατρέπειν Aug. — *Ibid.* σημαίας. Antiochi
βασίλική Ἰλη memoratur cap. 84, 1.

Verf. 13. ἐποιεῖτο τὴν ἀποχώρησιν εἰς τὴν Ῥαφίαν. Conf. Verf. 13.
c. 80, 3 sq. & ibi Adnot. Adde cap. 86, 3 & 8. — *Ibid.*
καθ' ἑαυτὸν. καθ' αὐτὸν Flor. — *Ibid.* τὴν τῶν ἄλλων.
τὴν caret Flor. — *Ibid.* ἀγένειαν ex edit. Ernest. in
nostram est propagatum. ἀγένειαν ed. 1. 2. 3. 4. & Reg. B.
cum Bav. Rectius autem fuerit ἀγενίαν quod offert Vrb.
vel potius ἀγεννίαν, quod est in Flor. Aug. Reg. A.
sicut edidimus XI. 2, 7. Suidas: Ἀγένεια ἢ δυσγένεια.
Ἀγεννία, ἢ ἀνανδρία καὶ ἢ δειλία.

CAPVT LXXXVI.

Cap.
LXXXVI.

Verf. 4. οὗτος. οὕτως Vrb. — *Ibid.* διέτεινε πρὸς Γά- Verf. 4.
ζαν. Vide Adnot. ad c. 80, 3 & 4. Adsentitur h. l. Reif-
kii Palmerio, & duas Gazas statuit; hanc Syriæ vel
Phœniciz, in vulgus notam, quæ inter Raphiam & Asca-
lonem sita est; alteram Aegyptiacam, quam inter Rhino-
coluram & Pelusium sitam ait, Palæogazam cognomina-
tam. — *Ibid.* ἐκήδευσεν τοὺς τεθνεῶτας ὑποσπόνδους.
Suspiciatus eram ὑπόσπονδος, sed nil variant libri.

Verf. 6. τῶν δὲ παρὰ &c. usque ἐκκαίδεκα μὲν ἀπέθανον Verf. 6.
defunt ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A. & Perott. Habent ea
Vrb. Vat. Flor. Vrsin. Reg. B.

Verf. 7. Ἡ μὲν οὖν. Sic edd. & Reg. B. quibus suf- Verf. 7. 9.
fragari videtur Flor. Sed οὖν ignorant Bav. Vrb. Vat. Flor.
Aug. Reg. A. — *Verf.* 9. εὐφύες. Perperam εὐφύῃ
καὶ πρόχειρον Vat. Flor.

Verf. 10.

Verf. 10. τότε δὲ καὶ Vat. Flor. τότε δὴ καὶ Aug. Reg. A. τότε δὲ, absque καὶ, edd. cum Bav. — *Ibid.* τῇ γὰρ οὐκίᾳ ταύτῃ -- προσκυνοῦσι. — „Forte προσκλίνουσι, *propendent animis erga eos.*“ REISKIUS. — Tertius casus nominis, verbo προσκυνεῖν junctus, quod aliàs quartum amat, paratum quidem præsidium inveniet in eis exemplis, quæ ad Evangel. Matth. cap. 2, vers. 2 & 11. ex variis scriptoribus congefferunt viri docti. Sed ipsum verbum ei rei, quam vult Polybius, non videtur convenire. προσκλίνειν τινι, *propensum esse in aliquem, favere alicui,* habuimus IV. 51, 5. Et eadem notione nomen πρόσκλισις V. 51, 8. Sic in fragm. apud Suidam ait nescio quis, μὴ διαπράξαθαί τι κατ' ἔχθραν ἢ κατὰ πρόσκλισιν. Cf. Intt. ad Paul. Epist. ad Timoth. I. 5, 21. — *Verf. 11.* οὐκ ἀπέλιπον ὑπερβολὴν cf. I. 36, 1. De re confer III Maccab. cap. 1.

Cap.
LXXXVII.

C A P V T LXXXVII.

Verf. 1.

Verf. 1. Ἡμιόλιον. Quod Reg. B. in ora habet, γρ'. ἡμόλιον, id operarum errore expressum erat in ed. 1. — *Ibid.* τῆν τῶν ὑπεναντ. Carent τῶν Aug. Reg. A.

Verf. 3.

Verf. 3. οἰκῆιος recte Casaub. οἰκῆιος τῆς ἡσυχίας, *quietis studiosus, pronus ad quietem.* vid. III. 78, 7. IV. 57, 4.

Verf. 4. προσαναταθείς. Aliàs quoque ad hoc verbum, quamquam familiare Polybio, offenderunt librarii. Vide ad c. 55, 1. & conf. XVIII. 36, 9. & Fragm. gramm. CVIII. Adde Lexic. Polyb. in προσανατέινεσθαι & ἰν ἀνατείν.

Verf. 4.

Verf. 4. Vocab. εὐιαυσίους, operarum errore in edit, Casaub. omissum, restituit Gronovius. — *Verf. 5.* καὶ ἅμα τούτοις -- ἐξαπέστειλε Σωσίβιον. καὶ τούτοις habent ed. 1, 2. consentientibus vett. codd. Necessario vero aut ἅμα fuit inferendum, ut IV. 24, 8. V. 103, 3. aut ἐξαπέστειλε in συνεξαπέστειλε mutandum, καὶ ἅμα τούτοις video Scaligero etiam placuisse. Bene Perottus: ac *Sosibium una cum legatis -- ad Antiochum misit.*

Verf.

Vers. 9. τὰ μὲν οὖν κατὰ τὴν Ἀσίαν. Corrupte παρὰ *Vers.* 9.
μὲν οὖν τὴν Ἀσίαν Aug.

CAPUT LXXXVIII.

Cap.
LXXXVIII.

Vers. 1. Ῥόδιοι δὲ &c. Mirum videri debet, quam *Vers.* 1.
ex occasione nunc maxime has *res Rhodiorum* interseuerit Polybius. Cujus rei nullam aliam reperio causam, nisi quod hoc maxime tempore absoluta fuisse videatur *Instauratio murorum, navalium, ceterarumque urbis Rhodi partium, quæ ingenti illo terræ motu, de quo nunc agitur, fuerant eversa.* Acciderat autem illa calamitas non solum vivo adhuc & Macedoniæ regnum administrante *Antigono Dosone*, (c. 89, 6.) cui A. V. 531. Ol. cxxxix, 1. Philip-
pus successit; verum etiam vivo & regnante in Syria *Seleuco Callinico, Antiochi patre*, (cap. 89, 8.) cui A. V. 528. Ol. cxxxviii, 2. successit Seleucus Ceraunus, frater Antiochi. Itaque ad A. V. 527. calamitatem illam Rhodiorum retulit Simfonus in Chronico Vniuersali. Orosius lib. IV. c. 37. Hieronymum secutus, (ut ad Simfonum Wesselingius monuit) eundem casum in C. Flamini confu-
latum, id est, in A. V. 531. retulit: quod cum Polybii rationibus consistere nequit, nisi apud hunc cap. 89, 8. pro ὁ πατήρ scribendum statuas ὁ ἀδελφὸς Ἀντιόχου, quod nemo temere urgebit. Sed ex Polybii rationibus intelligi debet, Seleucum illum non, ut multorum vulgo est opinio, in Parthica captiuitate obiisse; verum in Syriam esse reuersum, & regnum ibi per aliquot adhuc tempus obtinuisse.

Ibid. βραχῆι χρόνῳ πρότερον. Mendose βραχὺ Aug. Reg. A. *Decem* quidem anni, ut modo vidimus, excur-
rerant: sed *breue* hoc tempus erat, pro tanto reparando damno.

Vers. 3. Τοσοῦτον, τοιοῦτον Vat. Flor. — *Ibid.* καὶ *Vers.* 3.
τὰς ἐπιτυχίας. Sic ed. 1. cum codd. omnibus, præter Aug. e quo cum imperite κατὰ τὰς ἐπιτυχ. dedisset ed. 2. κατὰ delevit Casaubonus καὶ vero revocare neglexit.

Vers. 4.

Vers. 4. ὑπερβαλλούσας. ὑπερβαλούσας Bav. — *Ibid.* καὶ χάριν προσοφείλειν αὐτοῖς τοὺς δίδοντας. Acute REISKIUS: „Imo vero αὐτούς, ut ipsi illi, qui donarent, gratias haberent accipientibus benevolentiae non repudiatae. Nam in eo maxima vis est, ut ipsi donorum auctores beneficio se putent affectos, cum donati dignantur oblata admittere.“ — Eodem modo Perottus, ut dantes ipsi gratiam se ab illis accipere putarent.

Vers. 5.

Vers. 5. Ἰέρων γὰρ καὶ Γέλων. γὰρ carent h. l. Vat. & Flor. sed temere deinde eandem particulam inferunt post τὰ μὲν. Hieronis liberalitatem in Graecos laudat Noster VII. 8, 6. Gelo, Hieronis filius, amplius quinquaginta annos natus obiit ante patrem. Polyb. VII. 8, 9. Liv. XXIII. 30. Participem regni fuisse, ex his Polybii verbis intelligitur.

Ibid. ἐβδομήκοντα καὶ πέντε τάλαντα &c. Incredibilis utique summa, ut perspekte REISKIUS monuit, septuaginta quinque talenta, ad oleum palaestrarum data, praesertim ab eo, qui nonnisi decem talenta ad sacrificia publica dederit, decem ad augendos cives, nihil ad reficienda moenia & navalia, in quibus praesidium & decus & salus erat Rhodiorum. Vide vero, an per se stent ista verba ἐβδομ. καὶ πέντε ἀργ. τάλαντα, & deinde legendum sit πρὸς δὲ, τὴν εἰς τὸ ἔλαμον - - χορηγίαν, id est, ad haec, vel praeterea suppeditavit oleum omne &c. Sed obstare fortasse videbitur id, quod proxime sequitur, τὰ μὲν παραχρημα &c. Ceterum multis partibus minuitur Hieronis donum apud Diodorum Sicul. in Eclog. VI. ex lib. XXVI. T. II. p. 513. sed partim Excerptoris aut librariorum, partim Editorum culpa. — *Ibid. εἰς τὸ ἔλαμον.* Temere articulum neglexerunt edd.

Vers. 6.

Vers. 6. καὶ εἰς τὴν ἐπαύξεισιν τῶν πολιτῶν. ad augendos cives. εἰς, ut dixi, Casaubonus ex conject. adjecit. In ἐπαύξεισιν vero consentiunt codices omnes: nam quod ἐπαύξεισιν habent ed. 1. 2. id ex operarum errore est. Quid autem sit hoc, εἰς τὴν ἐπαύξεισιν τῶν πολιτῶν, ita sibi obscurum esse ait Reiskius, ut ne conjectura quidem ulla probabilis ipsi

fuc-

fuccurrat. Perottus, *ad usum civium*; nec tamen inde efficitur, ἀπόλαυσιν eum legisse. Casaubonus, *ad frequentandam urbem incolis*; accipiens scilicet *de civium numero augendo*. — „Malim, ait ERNESTVS in Lexic. Polybiano, *ad augendam rem familiarem civium*, scil. tenuiorum; si tamen lectio sana est, de quo dubito. Veram lectionem arbitror ἐπαυρήσεις vel ἐπαυρήσεις. Thucyd. II. 53. ἐπαυρήσεις πρὸς τὸ τεργνόν.“ — Forte eadem fere notione verum fuerit ἐπαύξησιον, *ad sublevandos cives*.

Verf. 6.

Verf. 7. τριπήχεις. Mendose τριπήχεις ed. I. 2. cum Bav. Sunt autem *catapultæ tricubitales*, quæ tela emittunt trium cubitorum. Vide Lipsii Poliorcet. lib. II. dial. 2.

Verf. 7.

Verf. 8. ἐν τῷ τῶν Ῥοδίων Δείγματι. Quid fuerit *Digma Rhodiorum*, intelligitur ex Digmate Atheniensium, qui locus fuit in Piræeo, hominum copia, tam civium, quam peregrinorum, multum frequentatus, in quo mercatores δείγματα, id est, *specimina* exponere solebant rerum, quas venales habebant. Vide Suidam & Hesych. auctoresque ibi ab Interpretibus laudatos. — *Ibid.* ὑπὸ τοῦ δήμου. Perperam ὑπὸ τὸν δήμον Aug.

Verf. 8.

CAPVT LXXXIX.

Cap.
LXXXIX.

Verf. 1. Πτολεμαῖος. Ptolemæus Evergetes. — *Ibid.* εἴραβῶν. Hesychius & Suidas: Ἀρτάβη μέτραν Μηδικὸν σίτου, (poterant addere, Περσικὸν καὶ Αἰγυπτιακὸν) Ἀττικὸς μέδιμνος. Conf. Intt. Hesychii. — *Ibid.* ἐξ πεντήρων. Perottus: *ad faciendas quinqueremes sex, triremes decem*. Præferendum hoc visum erat REISKIO, quod res ipsa suadeat, minorem esse numerum quinqueremium, quam triremium. Scripturam autem καλ, (in quam consentiunt veteres nostri codices omnes,) quam in δέκα cum Reg. B. mutavit Casaubonus, inde ortam suspicatus est idem Reiskius, quod sigla ς, (Latinorum literæ S fere similis,) quæ *numerum senarium* indicat, magnam similitudinem habeat, cum nota compendaria, qua significatur parti-

Verf. 1.

parti.

Verf. 1.

particula καί. Ceterum suspicari pariter licebat, vocem δέκα primum in δὲ καί, ut passim aliàs, (conf. ad I. 85, 3.) fuisse corruptam, dein δὲ ab aliis omissum esse, & solum καί relictum. Alia conjectura usus est Xylander in versione germanica, pro καί πεντήρων καί δέκα τριήρων, legens πεντεκαίδεκα τριήρων, ad quindecim triremes; omisissis prorsus quinqueremibus. De navium numero, hoc præterea dubium nectit GRONOVIVS: „Quare tantummodo alimoniam decem triremium recipit, [verf. 4.] non etiam decem quinqueremium, ne quid deesset suo beneficio?“ — Vide igitur, an sic scripserit Polybius: ξύλα δὲ ναυπηγήσιμα καί πεντήρων καί τριήρων δέκα, ligna fabricandis navibus decem, partim quinqueremibus, partim triremibus. Sic verf. 4. τριήρων nomen, ut sæpe aliàs, generali notione pro omni genere longarum navium in belli usum instruataram fuerit accipiendum.

Ibid. πευκίνων τετραγώνων πήχεις ἐμμέτρους τετρακισμυρίους. Casaub. trabes e picea ad mensuram cubitorum quadraginta millium. Nempe πεύκινα τετράγωνα, scil. ξύλα, sunt ligna e picea cæsa vel ligna abiegna ad formam quadrangularem concisa, id est trabes abiegna. Neque vero silentio prætereundum est, sua auctoritate Casaubonum hæc a præcedentibus sejunxisse interposita majori distinctione, quam nullam agnoscunt ed. 1. & 2, cum codd. msstis, ut ex horum præscripto trabes hæc piceæ vel abiegnae sint ipsa illa ξύλα ναυπηγήσιμα, quæ modo dixerat. Quare etiam Scaliger, pro πευκίνων τετραγώνων, correxit πεύκινα τετράγωνα. Quod vero deinde πήχεις ἐμμέτρους habent libri omnes, id suspectum esse REISKIVS monuit: „Quamquam enim, inquit, cubiti alii aliis differunt longitudine, non tamen hic tam cubitorum ἐμμετρία vel commoditas spectatur, quam crassitie lignorum. ἔμμετρον est id, quod est ἐν μέτρῳ, sc. τῷ καθήκοντι, in mensura justa, idem quod σύμμετρον. Sic Lucianus in libello de Saltat. c. 75. ἔμμετρον vocat justa forma [et statura] hominem. Contrarium ejus est τὸ ἔμμετρον, excedens modum justum

justum in utramvis partem.“ Itaque aut *πενήνων τετραγώνων πάχους ἐμμέτρου πήχεις τετρακισμυρίους* legendum suspicatus est, aut *πενήνων τετραγώνων ἐμμέτρων πήχεις τετρακισμυρίους*. Possis vero etiam, adoptata Scalligeri emendatione *πένκινα τετράγωνα*, deinde conjicere *πάχους ἐμμέτρου τετρακισμύρια*, *abiegnas trabes commodæ crassitie quadrages mille*; nisi fortasse nimius videbitur hic *trabium numerus*. GRONOVIVS, nihil mutans in græcis, intelligere se ait „trabes quadratas varia longitudine, ex quibus dimensis omnibus ea cubitorum summa colligatur;“ — græcaque verba simpliciter sic conversa voluit, *trabium quadratarum e picea commodos cubitos ad XL millia*. Fuerint autem ex hac vulgata lectione *commodi cubiti*, vel *commodæ ulnæ*, ut ait REISKIVS, idem atque *largæ & liberales*, *ubi mensuræ non tantum nil deest, sed etiam superest*. Quæ tamen sententia quam sit frigida, nemo non videt.

Vers. 1.

Vers. 2. ὀθούλων ἰστοὺς τρισχιλίους. Casaub. *vela & malos ter mille*. — „Legit igitur, vel, quasi sic scriptum esset, accepit, ut solet interdum, *ὀθόνια καὶ ἰστοὺς*, quorum nihil potest placere. Verto: *velorum* (vel *lin-teorum*) *tela s ter mille*. Nam hoc quoque *ἰστός* est. Plutarchus in Romulo Tarchetium ait *ἰστόν τινα παρεγυῆσαι ταῖς νόραις ὑφαίνειν δεδεμένους*, quomodo & Hesiodus, alique. Idem est, quod dicit Livius XXVIII. 45. *Etruriæ populi pro suis quisque facultatibus consulem adjuturos polliciti; Tarquinien-ses lin-tea in vela; &c.*“ GRONOV. — „Dubium esse, ait REISKIVS, significet-ne *ἰστός* hic loci *tela m*, hoc est *tantum quantum uno jugo textorio una opera detexitur*; an *mensuræ quoddam genus*, pro ementiendis pan-nis, quemadmodum Angli habent sua *Tard*, quod vocabulum est germanicum *ger-te*, virga.“ — Simili ratione Latini vocabulo *per-tica* pro mensura utuntur. Sed hujus usus nominis *ἰστός* nullum adfertur exemplum; alterius exempla prostant, & eam notionem h. l. res ipsa commenda-re videtur.

Vers. 7.

Vers.

Verf. 3. *Verf. 3.* εἰς τὴν τοῦ Κολοσσῶ κατασκευὴν, ad *Coloſſi reparationem*. Neque tamen rurfus erectum eſſe, intelligitur ex Plinii lib. XXXVII. 7, 18. ubi conf. quæ notavit Harduintus; adde Weſſeling. ad Simfon. ad A. V. 527. Perperam h. l. κολόσσου penacute vulgo edebatur. κολοσσῶ Aug. Reg. A.

Ibid. τάλαντα τριſχιλία. — „Poſt τάλαντα excidit χαλκοῦ. *talenta æris non facti*, nam de cuſo & ſignato ære paulo ante dixerat. Coloſſus enim ille erat æneus.“ **REISK.** — Niſi hæc, de Coloſſo, reponenda proxime poſt illa, καὶ χαλκοῦ νομίſματος τάλαντα χιλία, ut ex communi nunc intelligatur χαλκοῦ, & ibi quidem æs ſignatum, ad Coloſſum æs crudum. Sic vero incommodum tamen fuerit, quod priori loco χαλκοῦ adjectivum eſt, cum nunc quidem ſubſtantivum nomen requiratur. Poſt τάλαντα τριſχιλία, pro commate, maiorem pone diſtinctionem, quo hæc a ſequentibus magis ſeparentur; nihil enim architecti ad Coloſſum pertinent, ſed ad murorum, navalium, ædium constructionem.

Verf. 4. *Verf. 4.* ἀρτάβας σίτου μυριάδας διſχιλίας. Sic primus Caſaubonus edidit cum Reg. B. Vrfin. & Perotto, quibus ſuſſragantur Vat. & Flor. **REISKIVS**, probans μυριάδας διſχιλίας, quam enormem ſummam habent ed. i. 2. cum aliis codicibus, oblitus videtur illarum *myriadum centum*, quarum jam verf. i. facta eſt mentio.

Verf. 6. *Verf. 6.* Ἀντίγονος. *Antigonus* is, qui *Dofon* eſt cognominatus. conf. ad c. 38, i. — *Ibid.* ἐπικαιδεκαπήχους. ἐπικαιδεκαπήχων Vat. in contextu, ſed in ſine ſuperſcripta terminatio ους, in quam conſentiunt ceteri. Miratur vero h. l. **REISKIVS**, deſcendere Polybium a maiore numero ad minorem: & „alius, inquit, dixiſſet ἀπὸ οὐταπήχους ἕως ἐπικαιδεκαπήχους.“ — Poſſis ſuſpicari ἀπὸ ἐπικαιδεκαπήχους ἕως οὐτωικαιδεκαπήχους vel ἕως εἰκοσιοκταπήχους. Sed quid juvant huiuſmodi conjecturæ, in re præſertim ceteroquin obſcura? Nam *Ibid.* quid ſint σφηκίſκοι, quid ſit εἰς σφηκίſκων λόγον, etiamnum uſuſque,

quæro, nec certi quidquam reperio. Casaubonus, *in usum cuneorum*. At cui tandem usui *decem millia cuneorum*? aut major etiam numerus, si ex uno tigno plures conficerentur? tum quinam *cunei sedecim cubitorum*? aut, si ex uno tigno plures fierent, quid adtinebat, tignorum longitudinem notare. Nempe, gratuito Casaubonus, (præeuntibus vulgaribus nonnullis Lexicis, quæ dicit Henr. Stephanus) videtur nomen σφηκίσκος pro eodem cum σφηκίσκος accepisse. Docent quidem Grammatici, Suidas, Hesychius, & alii, cum Aristophanis Scholiaste ad Plutum vers. 301. τὰ μικρὰ τῶν ξύλων καὶ εἰς ὄξυ συνηγμένα σφηκίσκους καλοῦσιν, id est, *parva ligna in acutum desinentia, σφηκίσκους vocant*: at huic vocabulo σφηκίσκος nihil cum σφήν vel σφηκίσκος, *cuneus*, commune faciunt; sed adjiciunt, *παρὰ τὸν σφήνα, αὐεσπρά ἴλα δίδει, ἐπεὶ καὶ οὗ σφήμας τὴν κοιλίαν ἐπισυνεσταλμένην ἔχουσιν, ἰσχυροὶ ὄντες ὀπίθεν, quoniam vespis venter postice coarctatus est & in exile exit*. Quare etiam (sic pergunt) *homines graciles, ventremque inanime obesum habentes, σφηκώδεις adpellantur*. Nec vero nunc magnopere urgebo, quod apud Hesychium non τὰ μικρὰ, sed τὰ μακρὰ τῶν ξύλων, *oblonga, prælonga ligna*, legitur; quod quidem non sine veri specie magis sibi placere Küsterus ad Suidam ait; & eam sane lectionem ipsa comparatio cum vespæ figura confirmare videtur. Quidquid sit, certe non necessario ad notionem σφηκίσκου pertinet, ut sit μικρὸν, *parvum* lignum; quod vel ex ipso hoc Polybii loco intelligi debet. Quare & alius Scholiastes apud eundem Aristoph. eod. loco, omisso illo additamento, nude σφηκίσκον, ὄξυμμένον ξύλον esse ait, ἐπεὶ καὶ ὁ σφήξ ὄξυς ἐν τῶν ὀπίθεν. Et glossa interlinearis in cod. Dorvill. σφηκίσκον, πάλον, *palum*, interpretatur. Dici igitur h. l. videntur *pali majores vel publicæ, inferius tenuiores quam superius, & in imo præaculæ*; in aquam forte vel in terram prope littus defigendæ, sive struendis aggeribus, sive ad firmandum solum, cui inniterentur crepidines navalium aut fundamenta murorum. Et

Verf. 6. ξύλα εἰς σφηκίσκων λόγον poterit denotare ligna, subli-
cis hujusmodi destinata, usum hunc præstitura. Pro λόγον
perperam λόγων habent ed. 1. 2. quod primo quidem scri-
ptum fuerat in Bav. sed mox eadem manu in λόγον ibidem
mutatum.

Ibid. Quod μυριάς dant ed. 1. 2. cum msstis omnibus,
adhæsit litera *ς* ex vocabulo sequenti. Neque vero ullus
nec impressus liber, nec manuscriptus, μυριάδας habet,
quod falso ex Augustano codice citavit Bœclerus: quare
corrui fundamentum, quo nitebatur ΚΕΙΣΚΙΙ suspicio
„legendum forsitan esse εἰς σφηκίσκων ἢ δόκων μυριάδα, ut
per vocab. δόκων aut auctor ipse aut aliquis lector vel scho-
liasta explicuerit vocabulum σφηκίσκων.“

Ibid. στρωτήρας, afferes vertit Casaubonus; tabulas
ad contabulationes Ernestus; phalangas putavit esse Gro-
nov. in Notis msstis, provocans ad Plin. XII. 4, 8. Quo-
rum nihil apud veteres reperio. Immo vero docet Sui-
das cum Harpocrate, esse trabes minores, quæ majori-
bus e transverso imponuntur, velut eæ quibus conficitur
lacunar conclavis; trabes transversarias.

Ibid. Tria verba, πίττης τάλαντα χίλια defunt Aug. —

Ibid. ἄλλης ὠμῆς, crudæ picis. Casaubonus: liquidæ picis
nec coctæ; recte, nam hujus quantitas declaratur μετρη-
ταῖς, quæ mensura liquidorum est.

Verf. 7. *Verf.* 7. Χρυσῆς δ' ἡ γυνή, Chryseis, uxor ejus. Mire
Casaub. Chryseis, fœmina nobilis. — „Eusebius in Chro-
nico I. sic scribit de Demetrio, Antigoni Gonatæ filio, ex
Porphyrîo: γήμας δὲ τῶν αἰχμαλώτων, καὶ Χρυσῆδα
προσεσπών, Φίλιππον ἐξ αὐτῆς ἔσχεν, τὸν πρῶτον πολεμή-
σαντα Ῥωμαίοις. Εἰαμ Chryseidem, Demetrii viduam, &
matrem Philippi, duxit Antigonus, qui Δώσων dictus est,
& tutor fuit Philippi.“ GRONOVIVS. — *Ibid.* σίτου μυ-
ριάδας, intell. ἀρταβῶν vel μεδίμων. Sic rursus verf. sq.
conf. verf. 1. & Adnot. ad V. 1, 11.

Verf. 8. *Verf.* 8. Σέλευκος δ' ὁ πατὴρ Ἀντιόχου. Vide ad c.
88, 1. — *Ibid.* Quænam vis h. l. insit illis particulis
χωρίς

χωρίς μὲν, χωρίς δὲ, non satis video; nisi hoc dicit, primum nonnisi immunitatem concessisse, deinde alio tempore reliqua dona adjecisse.

Vers. 9. μυριάδας πηχῶν. — „Aut μυριάδα leg. aut *Vers. 9.*
post ξύλων deest nomen, significans rem, per ulnas mensurari solitam, ut recte cum ea de re, ignota nobis, tum de tignis possit pluralis usurpari, quemadmodum de resina & de pilis (caprillis puta vel ejusmodi, ad torquendos funes) recte dixit ταλάντων χιλιάδας, hoc est, mille pondo resinae, & rursus alia mille pondo pilorum.“ REISKIUS. — De pilis conf. ad IV. 56, 3.

C A P V T X C.

Cap. XC.

Vers. 1. ἔτι δ' οἱ restitui ex ed. 1. & msstis. Temere *Vers. 1.*
ἔτι γ' οἱ ed. 2 & seqq. — *Ibid.* Λυσάνιαν. Λισαίναν ed. 1. & Λισανίαν ed. 2. utrumque invitis msstis. De tribus istis Asiae dynastis, quos Polybius dicit, nihil magis nobis compertum est, quam Reiskius sibi fuisse fatetur. Multo post hæc tempora, Lyfanius, Ptolemæi Mennæi filius, Chalcidenes in Syria dynasta & rex memoratur.

Vers. 2. συνεπιλαμβανομένης Casaub. ex Reg. B. con- *Vers. 2* seqq.
sentientibus Vat. & Flor. Simpl. ἐπιλαμβ. ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A. — *Vers. 3.* ἀφ' οὗ. Corrupte ἀτόου Aug. — *Ibid.* συνωκίδωαι, instaurari, ut II. 55, 5. IV. 33, 7. Mendose συνωκείδωαι Vat. Flor. — *Vers. 4.* δοκῆιν. δοκῆ Aug.

Vers. 5. πρώτον μὲν. Temere πρώτον ἐπὶ ed. 1. & *Vers. 5.*
πρώτον μὲν ἐπὶ ed. 2. — *Ibid.* περὶ τὰ κοινὰ προστασίας, in publicis institutis magnificentiam vertimus. Sic προστατικῶς de eadem re V. 88, 4. cum dignitate, cum adparatu & majestate. Casaubonus Rhodiorum studium erga suam rempublicam est interpretatus.

Vers. 7. προίεμεναι. Sic scriptum oportuisse, ex con- *Vers. 7.*
jectura viderat Scaliger, itemque Reiskius; requirebatur enim participium ad præcedens verbum λαμβάνουσι. Id ipsum vero obtulerunt codd. Vrb. & Flor. Nescio quid Vat. προίεσαι edd. cum Bav. Aug. Reg. A. Habet hunc *Polybii Histor. T. VI.* S locum,

locum, a vers. 5. ταῦτα μὲν οὖν εἰρήσθω &c. usque ad finem capitis, *Codex VRBINAS* in Excerptis, cum Titulo in ora libri: Οἷους χρὴ εἶναι τοὺς Βασιλεῖς.

Vers. 8. *Vers. 8.* τὸ κατ' ἀξίαν ἐνάστοις τηρεῖν. Non impro-
bans hoc Reiskius, malle tamen se ait ἐνάστοι. — *Ibid.*
ὅσῳ πλείστον διαφέρουσιν Ἕλληνες τῶν ἄλλων ἀνθρώπων.
ὡς πλείστον Vrb. Ceteri omnes ὡς πλείστον. Ad quæ
verba sic Reiskius: „Post τηρεῖν videtur aliquid deesse.
Quamquam enim ὡς sæpe idem est atque καὶ γὰρ, quod
etiam hic locum potest habere; cohæreret tamen oratio
melius, si legeretur ἐνάστοι τηρεῖν, μεμνημένοι ὡς &c.
[Sic scilicet Casaub. in versione vocabulum *memores* in-
feruerat.] Aut possit aliàs pro ὡς legi ᾧ, quo decoro ser-
vando præstant Græci aliis hominibus.“ — Minime sper-
nam ᾧ, ea notione quam Reiskius explicavit. Mihi vero,
cum ὅσῳ scriberem, (de qua voce conf. Adnot. ad I. 45, 9.
& Dukerum ibi laudatum ad Thucyd. VI. 89.) visum erat,
intelligi in præcedentibus per ellipsin posse τοσοῦτῳ μᾶλ-
λον. ὡς autem ex ὅσῳ facillime nasci potuisse videbatur, si
in antiquo codice extrema litera ω, ut mos erat multo-
rum librariorum, voci fuisset superscripta; quam literam
alii deinde librarii, perperam accipientes, in locum li-
teræ ο substituisissent.

Cap. XCI.

CAPUT XCI.

Vers. 1. *Vers. 1.* Ἀγήτα μὲν. Corrupte ἀγη μὲν τὰ unus Flor.
Sed recte omnes cap. 96, 1. — *Ibid.* Ἀράτου δέ. Vide
c. 39, 7. — *Ibid.* Λυκοῦργος. cf. c. 29, 8 sq.

Vers. 3. *Vers. 3.* ἐτάσσετο πρὸς Πυρρίαν. Πυρίαν ed. 1. 2. cum
Bav. & sic rursus cap. seq. cf. c. 30, 2. Poterat συνετά-
σσετο scribere, ut c. 92, 7. sed illud probum. cf. II, 59, 3.
& ibi Adnot. — *Ibid.* εἰς τὴν Μεσσηνίαν. τὴν ignorant
ed. 1. cum Bav. non male. Μεσσηνίαν cum simpl. σ eadem
ed. 1. cum eodem Bav. pro more.

Vers. 4. 5. *Vers. 4.* διὰ τὸ τόν. Carent τὸ ed. 1. 2. cum Bav. —
Ibid. ὡς ἐπάνω προῖπον. cap. 30, 1. & 5 sq. — *Vers. 5.* ἀλλὰ

παρα-

παρακαλέσας. ἀλλὰ καὶ παρακαλέσας ed. 2. & seqq. cum solo Aug. Delevi particulam, quam ignorant ceteri omnes.

Vers. 6. πεντακοσίους, *quingentos*. Non negligendum, quod *quingenta* equites mercenarios, non *quingentos* dicant codices nostri omnes. — *Ibid.* Ἀχαιῶν. Ἀχαιῶν Aug.

Vers. 8. ἔδοξε δέ. δέ, quod ignorant edd. & ceteri mssti, unus obtulit Vat. — *Ibid.* περὶ τὴν Ἀκτὴν. Temere Ἀρκτὴν ed. 1. Ἀκτὴν autem Peloponnesii vocabant *tractum* peninsulæ orientalem, & præcipue *oram Argolidis*, ubi sunt Troezenii & Epidaurii. Vide Berkelium ad Steph. in Ἀκτῇ, & præfertim Wesfeling. ad Diodor. XII. 43. — *Ibid.* Πάτρας. Πάτραν ed. 1. Bav.

C A P V T X C I I .

Cap. XCII.

Vers. 2. προῆγον. παρῆγον ed. 1. 2. cum solo Bav. — *Vers. 2. 3.* ἐπιβολὴν. recte Aug. Reg. A. Perperam vulgo ἐπιβουλήν.

Vers. 4. τὰς μὲν Κολάμας. μὲν caret Aug. *Calamas* Messeniæ vicum sua ætate nominat Pausan. IV. p. 356. Stephanus vero, ad eundem quidem Pausaniam provocans, πόλιν adpellat. Quidquid sit, frustra Xylander in ora versionis germanicæ, & Gronovius in Notis ad h. l. Θαλάμας maluerunt. Thalamæ Elidis fuit castellum, IV. 75. quod nihil ad hunc locum potest pertinere.

Vers. 5. καὶ κατὰ τὴν εἰσβολὴν. Aut deletum καὶ, aut additum participium *γενόμενος* voluerat Reiskius. Mihi satis bene habere vulgata visa est. — *Ibid.* Κυπαρισσέων. Κυπαρισσαίων solus Aug. Κυπαρισσεὺς gentile cum Polybio format Stephanus.

Vers. 6. προσβολὰς ποιησάμενος πρὸς τὸν ἔνδειαν. *Ca-* faubonus: *paullulum grassatus per hostium agros, & quantum ferebat virium ipsius tenuitas.* Xylander: *nachdem er ein wenig zur Nathdurft geraubt hat.* Reiskius, *ob penuriam commeatuum,* & monet, πρὸς Polybio & Dioni

Vers. 6.

Cassio idem sæpe esse quod διὰ, provocans ad V. 108, 1. Et de illo usu præpositionis διὰ nos quoque diximus ad V. 27, 4. & vocabulum ἐνδειαν, absolute positum, de *penuria commeatumum* aliàs etiam usurpatum vidimus, veluti V. 73, 6. At phrasis illa προσβολὰς ποιῆσθαι non *populari agros* denotat, sed *impetum vel impressionem facere* in hostem, in acie stantem, aut in muros urbis, *oppugnare urbem*, ut III. 14, 1. IV. 65, 3. & sæpe aliàs. Quare mihi etiam nunc probabile fit, urbis nomen in illo vocab. ἐνδειαν latere. Fuit autem Ἀνδανία, *Andania*, urbs Messeniorum, Straboni, Pausaniæ aliisque memorata; quam licet derelictam olim tempore Aristomenis Pausanias dicat lib. IV. c. 17. p. 323. tamen non prorsus desertam, sed Strabonis etiam ætate superfuisse adparet ex Strab. lib. VIII. p. 360. Confer de eadem Stephanum Byz.

Vers. 7.

Vers. 7. Ταυρίωνα. *Taurionem* eum dicit, qui Philippi nomine Peloponneso præsidebat. Philippus autem per id tempus alio erat occupatus, ut docet c. 97. — *Ibid.* ἰππεῖς ἑξαποστείλωσι καὶ πεζούς. ἰππεῖς καὶ πεζ. ἑξαποστ. Flor. Aug. Reg. A. nescio an & Vat.

Vers. 8. 10.

Vers. 8. παραφυλάττεσθαι. προφυλατῆ. ed. 1. & Reg. B. invitis vett. codd. — Vers. 10. Ἀχαϊκοῖς. Ἀχαιοῖς Aug. ut cap. 91, 6.

Cap. XCIII.

CAPVT XCIII.

Vers. 1.

Vers. 1. διέλυε ed. 1. consentientibus msstis, præter unum Aug. e quo διέλυσε habet ed. 2 & sqq. — *Ibid.* πρὸς αὐτούς restitui ex msstis, qui nunc in hoc consentiunt. αὐτούς edd. quod tamen perinde erat. Verba autem ista διέλυε πρὸς αὐτούς Casaub. interpretatus erat *dominum dimisit*: quod per se quidem ferri fortasse poterat; certe eodem fere modo πρὸς αὐτούς accipitur IX. 10, 11. Sed aliud h. l. dici intelligitur ex vers. 9. & ex cap. seq. vs. 1. Itaque recte Reiskius, cum Xylandro & Perotto, vertendum monuit, *reconciliavit eos sibi met ipsis*; & de verbo διαλύειν conferre iussit VI. 13, 6.

Vers.

Verf. 2. τούτους. Perperam τούς Flor. — *Ibid.* ἐπτα-
 μότας τῇ πατρίδι. Vide II. 55. & IV. 25, 4. — *Verf. 3.* καὶ
 κοινῇ. Deest καὶ ed. 1. Reg. B. & Bav. — *Ibid.* ἐλλεί-
 πωσιν ex vett. codd. restitui; quibus invitis, licet per se
 minime male, ἐλλείπωσιν editum erat. Constructio,
 nem verborum ἐλλείπωσιν αἱ χορηγία τὰς ἐπιβολὰς temere
 sollicitavit Reiskius. Vide Adnot. ad I. 60, 2.

Verf. 5. καθίζονται, intell. τῆς ἐπιβολῆς. Perspecte *Verf. 5. 6.*
 vero sic correxit Casaubonus. καθίζονται ed. 1. 2. Bav.
 Aug. Reg. A. B. καθίζονται Vat. Flor. — *Verf. 6.* προσ-
 λαμβαν. προλαμβάν. Aug. Reg. A. — *Ibid.* ἀνακλή-
 ρωσιν. — „Forte ἀνακλήρωσιν, sortitionem; quo
 confieret ager, in quem novi cives, aliunde adsciti, sortito
 immitterentur.“ REISK.

Verf. 8. Μάλιστα δὲ περὶ τῶν νόμων. δὲ habet unus *Verf. 8.*
 recentissimus Reg. B. δὲ & περὶ desunt ed. 1. 2. cum msstis.
 Et posse abesse judicavit REISKIUS: „nam sæpissime, ait,
 præpositiones ὑπὲρ, περὶ, ἐνεκα, & similes, omittuntur.“ —
Ibid. Πρυτάνιδος. — „Prytanidem, Megalopolitarum le-
 gislatorem in illo indice legislatorum satis copioso, quem
 Fabricius T. I. Bibl. Gr. p. 549 sqq. dedit, non reperio. Sed
 meminit ejus auctor vitæ Aristotelis, quem Menagius ad
 Diogen. Laërt V. 36. p. 201. b. edit. Wetst. edidit; & ut
 videtur, Plutarchus etiam Sympof. I. p. 1088.“ REISKIUS.
 In Peripateticorum catalogo *Prytanidem* non neglexit Fa-
 brie. Bibl. Gr. T. II. p. 310. nec tamen Polybii hunc locum
 notavit. Plutarchi locus, quem dicit Reiskius, ipso initio
 legitur libri primi Συμποσιακῶν, p. 612. edit. Wechel.

Verf. 9. ποιησάμενος Ἄρατος τὴν ἐνδεχομένην ἐπιστρο- *Verf. 9.*
 φῆν, summam, quam potuit, curam & attentionem adhi-
 bens. cf. XXVI. 2, 6. — *Ibid.* Φιλονεικίαν ed. Casaub.
 & seqq. cum Bav. Temere Φιλονικίαν ed. 1. 2. Φιλοτι-
 μίαν Vat. Flor. Aug. Reg. A. quod verum videtur, nam
 & aliàs hoc vocabulo utitur Polybius pro contentione & li-
 tigatione, ut IV. 53, 5. IV. 87, 4. Itaque Φιλονεικίαν ex
 interpretamento in contextum irrepsisse putem.

Vers. 10.

Vers. 10. Verba παρὰ τὸν τῆς Ἑστίας &c. usque ἀναξέως cap. 94, 1. temere transfiliit ed. 1. Diverso ordine verba locavit ed. 2. ἀνέδησαν παρὰ τὸν τῆς Ἑστ. βωμ. in-vitis msstis. — *Ibid.* ἐν Ὀμαρίῳ. Est Ὀμάριον lucus, Ἰοῦ Homario vel Homagyrio (id est, conventuum praesidi) sacratum prope Aegium, in quo publicos & communēs suos conventus agere Achæi consueverant. Vide Adnot. ad II. 39, 6. Cum ex communi Achæorum decreto mandatum fuisset Arato, ut hanc reconciliationem inter Megalopolitanos perficeret; (vers. 1.) consentaneum erat, ut monumentum reconciliationis eo in loco, quo agebantur Achæorum conventus, poneretur.

Cap. XCIV.

CAPUT XCIV.

Vers. 1. 2.

Vers. 1. συνέστησε Λύκῳ correxit Casaub. Bene; nam mox vers. 5. & c. 95, 7. in *Lyci* nomen consentiunt omnes. Corrupte h. l. συνέστησε Σελεύκῳ ed. 1. 2. cum codd. ad unum omnibus. — *Ibid.* ὑποστράτηγον εἶναι τότε τῆς συντελείας τῆς πατρικῆς. — „Recte vertit Casaubonus *ditioni*. Achæorum prætor erat Aratus: ejus ὑποστράτηγος domi suæ erat *Lycus*, Pheris puta, agro Pheræensium præfectus. Unusquisque *tractus*, in commune conferens viros & numeros, appellabatur *συντέλεια*, id est πλῆθος εἰς ἐν χωρίον καὶ πρᾶγμα συντελοῦν.“ REISKIUS. — *Vers.* 3. Φαρσικῆς. διὰ τῆς ἈΦαρσικῆς Vat. Flor. Reg. B.

Vers. 6.

Vers. 6. Ἀνδρόλοχος deest ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A. Perott. Recepit Casaub. ex Reg. B. cui suffragantur Vrsin. Vat. & Flor.

Vers. 7.

Vers. 7. Μολυκρίαν, Μολύκρεια, Μολύκρειον vel Μολυκρία, oppidum Aetoliæ, ad Antirrhium promontorium.

Vers. 8.

Vers. 8. αὐτῆς δ' ὑποστρέψας. αὐτῆς Aug. & Reg. A. suo more. Particulam δὲ temere neglexerunt ed. 1. 2. — *Ibid.* Χάλκειαν. Sive recte hoc scriptum, five Χαλκιδεῖαν aut Χαλκιδεῖαν debuerunt, regio est circumjacens Chalcidi, Aetoliæ urbi, ad mare. Sic cap. 95, 11. τὴν Καλυδωνίαν, τὴν Ναυπακτίαν. Hæc scripseram, cum in REISKII ad eum-

eundem hunc locum animadversionem incidi hujusmodi: Vers. 8.
„Chalcea est oppidum Aetoliæ, ad Evenum fluvium situm,
 de quo Strabo p. 707. [lib. X. p. 459 sq.] *μετὰ τὸν Εὐνον*
τὸ ὄρος Χαλκίς, ἣν Χάλκειαν ἔρηκεν Ἀρτεμίδωρος. [Ex
 eis, quæ ibi sequuntur, videtur τὸ ὄρος esse cognomen
 ejus urbis, de qua tamen dubitanter quodammodo Strabo
 loquitur.] Cavendum, ne *Chalcis* hæc ad *Evenum* cum
 Chalcide item Aetolica [mediterranea] ad Acheloum per-
 misceatur, de qua idem Strabo p. 687. [lib. X. p. 447. c.]
 & Steph. Byzant. voc. *Χαλκίς*, loco tertio. — *Ibid.* τῶν
 δ' ἐκβοηθησάντων. Temere τῶν δὲ βοηθησάντων ed. 2. cum
 in ed. 1. operarum errore fuisset τῶν δ' ἐβοηθησάντων. —
Ibid. Πίον Αἰτωλικόν, *Rhium Aetolicum*, quod aliàs *An-*
tirrhium. Facit quidem Stephanus *Rhium Aetolicum* ur-
 bem Aetoliæ, eandem cum *Molycria*; sed proprie est pro-
 montorium, juxta *Molycriam* in mare excurrens.

Vers. 9. ταῖς τε πόλεσιν. Mendose τῆς τε πόλεως Aug. Vers. 9.

CAPUT XCV.

Cap. XCV.

Vers. 1. Ἄμα δὲ τοῖς. Ἄμα δὲ καὶ τοῖς προειρ. Flor. — Vers. 1.
Ibid. Σπερδικαΐδας &c. Vide IV. 29 extr. V. 3, 3. & V. 4, 3.

Vers. 3. Ἀγαθῶν ed. Casaub. & sqq. consentientibus Vers. 3. 4.
 Bav. & Aug. Ἀγαθῶν ed. 1. 2. Reg. B. Ἀγαθῶν Flor.
 Ἀγαθῶν Reg. A. & *Agatinum* scribit Perottus. Ex Vat.
 nil notatur. — *Ibid.* Κασσάνδρῳ cum dupl. σσ Casaub.
 & seqq. cum Flor. & Perotto. Κασσάνδρῳ ed. 1. 2. Bav. Aug.
 Reg. A. B. — *Vers.* 4. τὴν ἀναγωγὴν. τὴν caret Aug. —
Ibid. ὡς ἐπὶ Μαλέας ed. 2 seqq. consentientibus msstis,
 præter Bav.

Vers. 5. Φερισμοῦ. Imperite μερισμοῦ ed. 1. cum Bav. — Vers. 5 sqq.
Ibid. τῆς τῶν ἄρτι ῥηθεισῶν πόλεων. cap. 92, 7 sqq. De usu
 particulæ ἄρτι vid. Adnot. ad V. III, 1. — *Vers.* 7. περὶ
 τὸν Δύκου. τὸν caret Vat. & Flor. — *Ibid.* τὸν τῶν
 Αχαιῶν. τὸν h. l. caret ed. 1. 2. Bav. Flor. Reg. B. puto
 & Vat. Adjecit Casaubonus, cui suffragantur Aug. &
 Reg. A. — *Vers.* 8. Φύξιον. *Phyxium* nemini alii me-

Verf. 9. 10. *moratum reperio.* → *Verf. 9. προπεπτωυόσι* ex conject. scribere iusserat Reifkius; id ipsum vero obtulit Flor. — *Verf. 10. τὴν περιελαθεΐσαν. τὴν* caret Aug.

Verf. 11. 12. *Verf. 11. καὶ Ναυπαυτίαν.* Sic rursus τῆς Ναυπαυτίας cap. 103, 4. Temere h. l. *Ναυπάντειαν* edd. in vitis msstis, errore ex ed. 1. propagato. — *Verf. 12. Κλεόμιον τὸν Ναυπάντιον.* Recte sic emendavit Casaub. conf. verf. præced. & cap. 102, 4 & 9. 103, 9. 107, 5. — *Ibid. παραυτὰ* una voce efferunt ed. 1. 2. cum vett. msstis. — *Ibid. μετὰ δέ τινα χρόνον.* Vide c. 102, 4 sq.

Cap. XCVI.

CAPVT XCVI.

Verf. 3. *Verf. 3. ἀντεμβαλόντες. ἀντιβαλόντες* Aug. — *Ibid. Στρατόυ.* Perperam στρατοῦ idem Aug.

Verf. 4. *Verf. 4. Φανοτεΐς. Φανοτεῦς,* eademque Φανότη, & Φανότεια, urbs Phocidis. — *Ibid. παλιμπροδοσία,* una voce, sua auctoritate edidit Casaubonus, quod lubens tenui. *πάλιν προδοσία* ed. 1. 2. cum msstis. Iam sæpius monui, vetustas nostras membranas Vaticanas constanter literam ν ante γ vel κ aut χ fervare, ubi alias in γ solet mutari: sic & nunc eandem tenuerunt libri nostri, ubi commodius in μ fuisset mutata. Vocabulo *παλιμπροδοτής* Aprianus utitur Civil. V. c. 96. — *Ibid. τοιόνδε τινα τρόπον.* Sic Bav. Aug. (in quo tamen per errorem est *τοιόνδε δέ τινα τρόπον*) Reg. A. B. Sed Obfopœus, scripturæ compendium perperam accipiens, quo Bav. expressit vocem *τινα*, edidit *τοιόν δέ τὸν τρόπον*. Hinc ed. 2. *τοιονδέ τινα τὸν τρόπον*, quod tenuere sequentes editores. Ex Vat. & Flor. nil notatum; putem tamen hos convenire cum Bav.

Ibid. συνεστήσατο πρᾶξιν &c. Habet Suidas in Πρᾶξις. — *Ibid. Ἰάσωνος* ed. 2 sqq. Bav. Reg. A. B. Suid. Ἰάσωνος Flor. Aug. Temere Ἰάσινος ed. 1. — *Ibid. ἐπ' αὐτοῦ.* Temere ἐπ' αὐτοῦ ed. 1. 2. — *Ibid. τῆς τῶν Φανοτ.* Carent τῶν ed. 1. 2. Reg. B. cum Bav.

Verf. 5. 6. *Verf. 5. Ἀγήταν.* Ἀγητα Suid. — *Ibid. ἀμολόγησε* &c. Habet hæc Suidas in Φανοτεῦσιν. — *Verf. 6. πα-*
ραγ-

ραγενομένης. παραγεγόμενος Aug. — *Vers.* 7. Ἰάσων. *Vers.* 7. 8.
 Temere Ἰάσων ed. 1. — *Vers.* 8. αὐθις. αὐτῆς Aug.
 Reg. A. — *Ibid.* ὑφ' ἑαυτοῦ. Perperam ὑφ' αὐτῶν Vat.
 Flor. & ὑφ' ἑαυτῶν Aug. Reg. A.

CAPUT. XCVII.

Cap.
XCVII.

Vers. 1. κατελάβετο Casaub. & sqq. cum Vat. Flor. *Vers.* 1.
 Aug. Reg. A. B. κατέλαβε ed. 1. 2. cum Bav. — *Ibid.*
 Βυλάζωρα. — „Stephanus Byz. habet Βύμαζος, πόλις
 Παιώνων, & testem excitat Ephorum. Sed cum Polybio
 concinit Livius XLIV. 26.“ REISK. — *Ibid.* Παιωνίας.
 Temere Παιωνίας ed. 2.

Vers. 4. Βοτρίαις. Βοτρίαια, Bottiæa, & Græcis & *Vers.* 4.
 Latinis vocatur aliâs hæc Macedoniæ regio, ab occidente
 Axii fluvii sita, ubi in mare is exit; cui eidem fluvio ab
 oriente *Amphaxitis* adjacet, in qua urbs est *Theſſalonica*.
 Apud unum Etymologum (ad quem provocavit Casaub. in
 ora Basil.) legitur: Βότρίον, (Βότριοι, puto, voluit) ἔθνος
 Μακεδονικόν. καὶ Βοτρία, ἡ χώρα. *Ibidem* tamen etiam οἱ
 Βοτρίαισι, & ἡ Βοτρίαις memorantur. — *Ibid.* Ἐδεσσαν.
 Vide *Cellar.* II. 13. p. 1037 sq. Sic & Steph. Byz. cum
 duplici σσ, qui & monet, Syriæ *Edeſſam* a Macedonica
 nomen habere. *Edeſſa*, eademque *Aega*, ad *Axium* flu-
 vium. — *Ibid.* πάσης τῆς δυνάμεως. τῆς caret ed. 1.
 cum Bav.

Vers. 5. ἐνεργῶ νυκτοπορία. ἐνεργῶν ed. 1. 2. Bav. Aug. *Vers.* 5.
 Reg. A. B. adhærente ex vocab. seq. litera ν. νυκτοπορία
 tenui, editum ex Bav. quam in formam consentiunt omnes
 V. 7, 3. — *Ibid.* ὑπὸ τὴν ἐωθινὴν ἡμερὰς πρὸς Μελίταιον.
 Μελιταίων Aug. Reg. A. minus recte; nam cum accentu
 in penultima Μελίταιον vel Μελιταίων erat scribendum. —
 „De descriptione hujus nominis vid. Interpp. ad Steph. Byz.
 [in Μελιταία & Μελιταία] & Wesseling. ad Diodor. Sic.
 T. II. p. 268. & supra ad p. 568.“ REISK. — Vide ad V.
 63, 11. De re autem confer IX. 18. ubi quidem cum eo,
 quod hic ait *prima luce ad Melitæam venisse*, pugnare vi-

deri potest, quod ibi (vers. 7.) scribit, *advenisse cunctis adhuc vigilantibus*; sed facile hæc conciliari sic possunt, ut ex IX. 18, 6. intelligamus, a rusticis, qui adventantem viderant Philippum, monitos oppidanos vigilasse.

CAPUT XCVIII.

Cap.
XCVIII.

Vers. 2. 3.

Vers. 2. πόλιν καταληψ. τὴν πόλιν solus Aug. — *Vers. 3.* κατ' ἐαυτούς. κατ' αὐτούς Flor. — *Ibid.* κατασκευὴν, fabricam. Minus recte παρασκευὴν Aug. — *Ibid.* ἔχοντα. ἐχόντων ed. 1. 2. cum solo Bav. ut non opus fuerit *Vrsini ingenio* ad corrigendum ἔχοντα; haud dubie codex ejus msstus hoc offerebat cum aliis. — *Ibid.* τῆν αὐτῶν πείραν. αὐτῶν solus Bav.

Vers. 4.

Vers. 4. Οὐ γὰρ ἐστίν - - ἢ μὴ ποιῆσαί τι τῶν δεόντων, ἢ μηδὲν παθεῖν δεινόν. ἢ ποιῆσαί τι, absque negatione, Vat. Flor. Reg. B. Male, si quid video. Videtur enim proverbialiter quodammodo dictum, ex Logicorum desumptum scholis: *non valet in hoc genere, aut hoc, aut illud*; id est; *non possunt hæc duo sejungi*. Itaque hoc dicit, *non posse sejungi duo hæc, negligere in hujusmodi rebus aliquid eorum, quæ facienda sunt, & sine damno abire*. Sed aut ego fallor, aut inest simul in istis verbis adlusio quædam ad alicujus poëtæ dictum, aut aliquod usu tritum proverbium, quod sic fere sonabat: ἢ ποιῆν τὸ δέον, ἢ παθεῖν τὸ δεινόν, aut in pentametri modulum, ἢ τὸ δέον ποιῆν, ἢ δεινόν τι παθεῖν. id est: *Aut faciendum quod convenit, aut damnum patiendum*.

Vers. 7.

Vers. 7. κατ' αὐτῶν ex Reg. B. accepit Casaub. ubi hoc in contextu; ibidem vero in marg. γρ. κατ' αὐτῶν, quod habent ed. 1. 2. cum Bav. Aug. Reg. A. Ex Vat. & Flor. nil notatum: quare, nisi quid neglectum in collatione, habebit Flor. κατ' αὐτῶν, Vat. vero κατ' αὐτῶν. Parum refert.

Vers. 8.

Vers. 8. τοῖς παροῦσι edd. ex Bav. Præstare utique videtur τοῖς παροῦσι, quod habent alii: *qui damnum acceperunt, aut in periculum venerunt per ducum imprudentiam*.

tiam. Placet etiam *συνιεῖσι* in praesenti. Quid fuerit in Perotti codice, nescimus; nam totum hoc caput transfiliit ille interpres. — *Ibid.* προσέχειν αὐτοῖς ambiguum est. Potest enim pariter significare, *observare illos; & cavere sibi.* Sententia eadem.

Vers. 11. τοῦ τοιοῦτου γένους. τοιοῦτου τοῦ γένους ed. 2 *Vers.* 11. & seqq. invitis msstis. — *Ibid.* πάλιν μεταλαμβάνοντες ἀρμόζοντα καιρόν. Stetit promissis Polybius lib. IX. c. 19.

CAPVT XGIX.

Cap. XCIX.

Vers. 5. Ἀμυρινὸν πεδίον. Vide Steph, in Ἄμυρος & *Vers.* 5. in Ἰωλκός, ibique Holstenium. — „Estne quæ in chartis recentioribus *l'Amiro* appellatur?“ REISK. — *Ibid.* ἕως ἐπὶ ex Casauboni emendatione est. ὡς ἐπὶ ed. 1. 2. consentientibus msstis. Sed aliud est ὡς ἐπὶ, aliud ἕως ἐπὶ, ut monui ad I. 19, 4. Solent autem librarii literam s literæ ω ita adnectere, ut ea spiritus asperi figuram referat; quo minus mirum, sæpe hæc duo ὡς & ἕως confundi. Conf. III. 53, 5. IV. 1, 5. &c.

Vers. 8. τῶ δ' ἄλλω. τὸ δ' ἄλλο mendose ed. 1. 2. Bav. — *Vers.* 8. 10. *Vers.* 10. προσάγειν. προάγειν ed. 1. 2. invitis msstis.

CAPVT C.

Cap. C.

Vers. 1. ἀμύνασθαι. ἀμύνασθαι Aug. Reg. A. quod non *Vers.* 1 seqq. spernam. — *Vers.* 2. γενομένης. γινομένης ed. 1. Reg. B. Bav. — *Vers.* 3. — „Post συνεχεία videtur τῶ πόνου aut simile quid deesse.“ REISK. — Poterit vero pariter e re ipsa subintelligi. — *Ibid.* ἐναπαῖοι. ἐναπαῖοι Vat. Flor. Aug. Reg. A. — *Vers.* 4. διεστύλωσαν. Corrupte διεστύλωσαν Aug. & statim Reg. A. sed in hoc correctum. Conf. V. 4, 6-8. — *Vers.* 5. ἐρεισμάτων. Temere ἐρυσμάτων ed. 1, 2. — *Ibid.* ἐμβάλειν unus obtulit Flor. Sic autem scriptum oportuit. cf. V. 4, 8. V. 8, 9. — *Vers.* 6. Post ἀνακράσασθαι temere prorsus οἱ inserit ed. 2.

Vers. 7. ἐπανείλετο τὸν Λεόντιον. Vide V. 27. — *Ibid.* *Vers.* 7: ἐν τῇ περὶ τοῦ Παλαιῆς πολιορκίᾳ. vide V. 4.

Vers.

Verf. 8.

*Verf. 8. εἰσοικίας, εἰσοικήσας unus Flor. — Ibid. Φιλίππου τὴν πόλιν ἀντὶ Θεβῶν κατωνόμασεν. — „Vna addita literula locus erat integer, legendo nempe Φιλίππους. Fuit equidem Φιλίππου πόλις alia urbs, antea Πονηρόπολις, & postea Trimontium a situ dicta, sed in Thracia ad Hebrum. At hæc urbs, de qua hic fit mentio, Theſſalix fuit, & eam semper per pluralem numerum, *Philippos*, Florus, Lucanus, Statius, Silius & Stephanus efferunt; & ejusdem nominis fuit cum altera, quæ in Thracix littore, in Macedonix limite fuit, de qua Lucas in Actis Apostolorum.“ PALMERIVS. — Sed Polybio consentit Diodorus Siculus, in cujus lib. XXVI. Eclog. VII. hæc leguntur: Ἡ νῦν καλουμένη Φιλίπποπολις κατὰ τὴν Θετταλίαν, Φτιώτιδες Θεῖβαι ἐκαλοῦντο. Ad quem locum WESSELINGIVS, commemorata Palmerii ad Polybium observatione: „Viri sollertiam, inquit, laudo: nec sequor tamen. Diodori Excerpta Polybianæ scripturæ patrocinantur, neque nocet admodum Stephanus. Nam ceteri isti scriptores, quos testimonium dicere jussit, *Philippos* Thracix manifesto errore in Theſſaliam transportarunt.“ — *Philippos*, Macedonix urbem, (Macedonix Adjectæ, quæ dicitur, in Thracix confinibus) ad quam a Triumviris superati sunt Brutus & Cassius, per errorem confusam a Poëtis esse cum hac Theſſalix urbe, monuerat jam Holstenius ad Steph. p. 136. Quod vero idem Stephanus, in Φιλίπποι, dicit, Theſſalicas vel Phthioticas has *Thebas*, *Philippos* esse cognominatas; nil impedit, quo minus Polybio credamus Φιλίππου πόλιν fuisse hæc occasione a Philippo adpellatas. Idem nomen confirmatur ex Livii lib. XXXIX. c. 25. ubi *Philippopolis* manifeste eadem est, quæ *Theba Phthiotica*. Conf. quæ ibidem monuit Drakenborch. Alterius Φιλίππου πόλεως, quæ in mediterranea Thracia ad Hebrum fluvium sita erat, meminit Polybius XXVI. 6, 5. Quosnam ad *Philippos* pertinuerit gentile illud Φιλίππωνος, quo usum esse Polybium Stephanus in Φιλίπποι scribit, non liquet.*

Verf.

Verf. 10. Φήσας οὐκ ἀλλότριος εἶναι. — „Hoc po-
scit, ait GRONOVIVS, Polybiana scribendi indoles.“ — *Verf. 10.*
Et provocat ad V. 24, 11. IX. 32, 9. XV. 6, 1. XXV. 5, 1.
IV. 84, 3. Si ἀλλότριον fervatum cupis, in quod consen-
tiunt libri, addendum esse εαυτὸν monuit Reiskius. Conf.
I. 38, 1. & ibi Adnot. — *Ibid.* ἔπεμψε. — „Forf. ἀπέ-
πεμψε.“ REISK. Possis & ἐξέπεμψε suspicari, ut V. 24,
11. & sæpe aliàs. Sed & ferri potest vulgatum.

Verf. 11. πρῶτ' εἶναι τι τῶν ἐξῆς. Desiderari τι viderat *Verf. 11.*
Reiskius; & dederunt id Vat. & Flor.

C A P V T C I.

Cap. CI.

Verf. 1. τοὺς Σκερδίλ. λέμβους. conf. c. 95, 4. — *Ibid.* *Verf. 1.*
ἐμποροῖς. ἐμποροῖς ed. 1. 2. Reg. B. temere & invitis
exemplaribus. — *Ibid.* παρεσπονδηκέαι δέ. cap. 95, 3. —
Ibid. συνορμήσαντα Flor. Aug. Reg. A. B. Recte. Sic συν-
ορμηκέαι c. 110, 2. συνορμίζειν active significat, III. 96,
14. V. 3, 5.

Verf. 2. ἡμιόλιους ed. Casaub. & seqq. cum Reg. B. *Verf. 2.*
Vat. & Flor. ἡμιόλους ed. 1. 2. cum Bav. Aug. Reg. A.
quod & ipsum ferri fortasse poterat. Nam & ἡμιόλος &
ἡμιόλιος invenitur, *sesquialter*. Vide Etymol. M. hac voce,
& Anl. Gellium XVIII. 14. citatum ab Henr. Steph. in Thef.
Hinc ἡμιόλος vel ἡμιόλιος dicta ναῦς, & ἡ ἡμιολία, pro quo
& τὸ ἡμιόλιον Hesychius habet; quod exponitur μικρὸν
πλοῦτον δίκροτον ληστριμὸν, id est, *minor navis, duobus re-*
morum ordinibus instructa, qua piratæ inprimis utebantur.
Nomen autem inde habere Etymologus ait, quia τὸ ἡμιό-
λιον μέρος ψιλὸν (sic enim scribendum adparet, pro vul-
gato ψιλῶν) ἐρετῶν ἐστὶ, πρὸς τὸ ἀπ' αὐτοῦ μάχεσθαι. id
est, *quia sesquialtera pars remigibus nudata erat* (una tan-
tum pars in longitudinem a remigibus occupata; tres par-
tes, quæ faciunt *sexuplum* alterius, remigibus nudæ erant;) *ut inde armati pugnarent.*

Verf. 3. ἡτ' ἠέθει Vat. Flor. & idem debuerunt Aug. *Verf. 3.*
& Reg. A. in quibus mendose ἡτ' εἶθαι. — *Ibid.* τῇ περὶ
Τυβέρῳ

Τυβέρηνίαν μάχη. *ad Trasimenum lacum*. vide III. 84. Lepide h. 1. τυραυνίαν ed. 2. quod *ex ingenio* se emendare Vrsinus ait, cum Τυβέρηνίαν scribere jubet; in quod tamen ipsum scripti libri omnes consentiunt, nec probabile est, unum Vrsini librum errori operarum Basileensium fuisse.

Verf. 4. *Verf. 4.* Κεγχραεῦς. Κεγχραιῦς Aug. Reg. A. & Flor. sed in hoc superscripta litera ε. — *Ibid.* παρήγσειε. παρήγελλε Vat. παρήγσειε Flor. suo more.

Verf. 6. *Verf. 6.* Θεωμένου. Θεωρουμένου solus Aug. minus recte. Conf. ad I. 57, 1. — *Ibid.* ὅτι λείπονται Ῥωμαῖσι μάχη μεγάλη. Pari modo verbum λείπεσθαι in praesenti, notione praeteriti, *viditum esse*, usurpatum vidimus III. 85, 8. λειπέμεθα μάχη μεγάλη, ubi de eadem Romanorum clade agebatur.

Verf. 8. 9. *Verf. 8.* πρὸς τοὺς Αἰτωλοὺς. Sic Vat. Flor. Aug. Reg. A. τοὺς carent edd. cum Bav. — *Verf. 9.* τὸ προστατόμενον. Mendose τὸ πρατόμενον Vat. Flor. Aug. Reg. A. sed in Flor. superscripta vera lectio.

Verf. 10. *Verf. 10.* ἢ ἐπέλυε edidit Casaub. cum Reg. B. ἢ πέλυε ed. 1. 2. consentientibus vett. codicibus. *Ad neminem autem magis, quam ad Philippum, pertinere orbis imperium* ait, quoniam is ab Alexandro Magno se descendere gloriabatur. cf. V. 10, 11. & cap. sq. verf. 1.

Cap. CII.

CAPUT CII.

Verf. 1. *Verf. 1.* κατὰ τὰς πράξεις. τὰς carent ed. 1. & 2. cum Bav. & Reg. A. Habet Reg. B. cum ceteris. — *Ibid.* ἐφίετο. Haud dubitanter ἐφίετο scribere Reiskius iusserat. Recte: non enim video, quo pacto in praesenti tempore loqui Polybius potuerit, cum nemo amplius illius familiae, quo tempore haec scripsit, superesset. cf. II. 37, 7 sq.

Verf. 2 sq. *Verf. 2.* διαβούλιον ἀνεδίδου Flor. Aug. Reg. A. Perperam ἐνεδίδου edd. cum Bav. — *Verf. 3.* τῷ δοκεῖν. τὸ δοκεῖν Aug. male. — *Verf. 4.* Κλεόνικον μὲν τὸν Ναυπάκτιον. cf. c. 95, 12.

Verf.

Verf. 5. Dele comma post *ναῦς*, & pone post *δύναμιν*. — *Ibid.* Ad ἔχων intellige αὐτάς, scil. τὰς ναῦς καὶ τὴν δύναμιν. Verf. 5.

Verf. 6. προσελθὼν. προσελθῶν edd. perperam & invitis msstis. — *Ibid.* τὸν ἐν τοῖς Περιπείοις Πύργον. REISKII secutus sum consilium, ad hunc locum sic commentantis: „Haud prospere hic loci successit opera Casaubono utrique. *Pyrgos* est nomen oppidi; non significat h. l. turrim quamcunque. vide p. 473. & 477. [IV. 77, 9. & c. 80, 13.] ἐρειπίοις est Casauboni senioris conjectura, in qua defendenda Mericus operam perdit. Præstat in locis ejusmodi corruptis servare veterem lectionem, si meliorem & certiore in promptu non habes. Veteres edd. hic dant περιείοις, [plures codices περιπέιοις] quod acutiores videant quid sibi velit.“ — Quod de Πηνειῷ fluvio in scholio dixi, alienum ab hoc loco videri possiet, si de situ, quem *Lasioni* oppido Danvillius in Tabula Græciæ adsignavit, dubitare non liceret; sic enim nimis hinc remotus Peneus fluvius foret. At in eadem tabula Psophis etiam, quæ in vicinia Lasionis fuit, (conf. IV. 73, 1.) nimis, quam par erat, versus meridiem locata videtur. Livius XXVII. 32, castelli, cui *Pyrgus* nomen, meminit, quinque millia passuum ab urbe Eleorum distantis: quod ipsum tamen nunc a Polybio dici non putem; nam hoc quidem, de quo nunc agitur, in confinibus Achaiæ vel Arcadiæ & Elidos situm esse debuit.

Verf. 7. Post κατάλυσιν in fine vers. præced. minus punctum pone, pro *majori*. Sic codices omnes. Temere & sua auctoritate primus editor, majore interposita distinctione, mox μετὰ δὲ ταῦτα edidit, quod tenere sequentes. Delevi conjunctionem, quam ignorant scripta exemplaria. Verf. 7.

Verf. 9. περὶ Πάνορμον &c. — „Ad hunc locum respexit Stephanus Byz. voc. Πάνορμος, ubi ait, καὶ λιμὴν, ὡς Πολύβιος. quod ibi fugit Berkelium.“ REISK. Nempe, licet hodie unius in Sicilia *Panormi* fiat mentio apud Stephanum, Verf. 9.

phanum,

phanum, facile tamen adparet, excidisse ibi nonnihil. Scilicet sic fere scripserat: Πάνορμος, πόλις Σικελίας, καὶ λιμὴν Πελοποννήσου, ὡς Πολύβ. vel Πάνορμος, πόλις Σικελίας καὶ λιμὴν· ἔστι δὲ καὶ Πελοποννήσου λιμὴν, ὡς Πολύβιος. — *Ibid.* τοὺς τῶν συμμάχων. τοὺς caret Aug.

Verf. 10. *Verf.* 10. δι' αὐτοῦ. δι' αὐτοῦ Bav. Reg. A.

Cap. CIII.

CAPVT CIII.

Verf. 1. *Verf.* 1. καὶ τινες τῶν ἡκόντων ἅμα τούτοις. ἡκόντων, qui venerant, in plusquamperfecto. conf. IV. 80, 1. & V. 80, 4. — „ἅμα τούτοις non cohæret cum ἡκόντων, sed cum Ἀρατον καὶ Ταυρίωνα, una cum Arato & Taurione emisit quosdam alios ex iis qui ad concilium Achaeorum convenerant. οἱ ἦγοντες sunt οἱ συνελθόντες πρὸς τὸ συνέδριον καὶ τὴν κοινολογίαν. vid. pag. 615, 16.“ [hoc cap. verf. 7.]

REISKIVS.

Verf. 3. *Verf.* 3. ἐξαπέστελλον. ἐξαπέστελον Flor.

Verf. 4. *Verf.* 4. ὄρηθεις τοῖς παρακαλουμένοις, postulatis eorum incitatus. ὄρηθεις Flor. male. Aut παρορηθεις legendum, quo verbo & sæpissime aliàs utitur Polybius, & in hac ipsa re cap. 105, 1. aut ὄρηθεις pro illo positum. — *Ibid.* τὰ λεγόμενα Κοῖλα τῆς Ναυπαντίας. Cæla, cava Ircæ, convallis.

Verf. 6 sqq. *Verf.* 6. ἦγον. ἦλθον Vat. in contextu; sed in marg. eadem manu γρ'. ἦγον, quod unice habent ceteri omnes. — *Ibid.* Φιλίππου deest Aug. & Reg. A. — *Verf.* 7. ἐξέπεμπε. ἐξέπεμψε edd. & Reg. B. invitis vett. codd. — *Ibid.* ὥστε ἔχειν Casaub. & seqq. Commodius ὥστ' ἔχειν, ed. 1. consentientibus msstis. Temere ὥστε δ' ἔχειν ed. 2. — *Verf.* 8. διαπεστολαί. Corrupte διαστολαί Aug. ut c. 37, 3.

Cap. CIV.

CAPVT CIV.

Verf. 1. *Verf.* 1. Ὁς ἔφη. Perperam οὗς ἔφη Aug. Reg. A. Agelai Aetoli oratio hæc de Pace ad Philipppum Regem inserta est Excerptis Codicis VRBINATIS, cum Titulo in

ORA:

ora: Ἀγελᾶου δημηγορία. Eandem fere orationem Philippo tribuit Iustinus XXIX. 2 sq. tamquam ad Græcos socios ab eo habitam. Notaverat hoc Casaub. ad oram Basil. — *Ibid.* τοῖς θεοῖς εἰ λέγοντες. Corrupte τοῖς ἔθνεσι λέγοντες Vrb. — *Ibid.* τὰς τῶν βαρβάρων ἐφόδους. — „Romanos designat, ut IX. 37, 5.“ [REISK.]

Vers. 1.

Ibid. συμπλέκοντες τὰς χεῖρας, καθάπερ οἱ τοὺς ποταμούς διαβαίνοντες. Laudat ad h. l. Gronovius (in Notis mssis) Diodori verba XVII. 55. quæ & Freinfh. ad Curt. IV. 9, 17. citavit: *Alexander, milites Tigrim fluvium pedibus transituros, jussit τὰς χεῖρας ἀλλήλοις συμπλέκειν, καὶ τὴν ὄλην τῶν σωμάτων πυκνότητα ποιῆν ζεύγματι παραπλησίαν, manus inter se arctè conferere, totamque corporum molem veluti ponti similem facere.*

Vers. 2. καὶ φυλάττεσθαι. καὶ συμφυλάττεσθαι solus Aug. & hinc ed. 2 & seqq. — *Ibid.* πρὸς ταῖς δύσεσι, in occidente, nempe in Italia. Confer mox vers. 7 & 10. nec de veritate Reiskianæ hujus emendationis dubitaveris.

Vers. 2.

Vers. 3. καὶ νῦν. — „Forte καὶ συνετῶ, aut καὶ νῦν ἔχοντι.“ REISKIVS. Nil opus. καὶ νῦν ad δῆλον referendum, *jam nunc adparet.* — *Ibid.* κατ' οὐδένα τρόπον. Posterius vocab. temere neglexit ed. 1. — *Ibid.* ἐπὶ ταῖς. Perperam ἐπὶ τὰς ed. 1. & Reg. B. cum Bav. Pejus καὶ τὰς ed. 2. perperam accepto scripturæ compendio, quo in ed. 1. designabatur præpositio ἐπ'. — *Ibid.* δυναστείας. δυναστείας ed. 1. contra librorum omnium fidem. — *Ibid.* διατένειν, *tendere.* Nil opus erat sollicitare hanc verbi formam.

Vers. 3.

Vers. 5. ποιῆται recte Vat. & Flor. In Vat. verò τ in *Vers.* 5. seqq. σ videtur mutatum. ποιῆσαι Vrb. Aug. Reg. A. B. quod in ποιήσῃ mutavit Bav. & hoc tenuerunt editi. ποιῆσθαι πρόνοιαν, non ποῆν, dicunt Græci. — *Vers.* 6. ἐπ' ἀρχεῖν. Poterat fortasse defendi ἐπ' ἀρχεῖν, *esse, ad manus esse, paratus esse.* Habemus tamen & aliàs exemplum literarum χ & ξ inter se permutatarum a nostris librariis, I. 59, 8. *Vers.* 7. πειραδῆ. πειραδῆ Vrb. Reg. A. — *Ibid.* καί τῳ

Verf. 5. sqq. *μεν*. Temere πέζομεν ed. 1. 2. — *Verf. 8.* τοῖς θεοῖς caret Aug. a pr. manu & Reg. A. — *Ibid.* ὑπάρχειν ἡμῶν τὴν ἐξουσιαν. &c. Sic Urb. Vat. Flor. Aug. Reg. A. quæ ferries verborum majorem & vim & perspicuitatem addit orationi. τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἡμ. ὑπαρχ. edd. ex Bav. Sed mox καὶ πολεμεῖν ed. 1. 2. cum omnibus codd. Bene, ut arctius copulentur καὶ πολεμεῖν, καὶ διαλύεσθαι; articulo vero τοῦ haud ægre caremus.

Cap. CV.

CAPVT CV.

- Verf. 3.** *Verf. 3.* τὴν Ἀντιόχου περὶ Κοίλην Συρίαν. Poterat, ut maluit Reifkius, περὶ Κοίλης Συρίας scribere, quemadmodum sæpius τὸν πόλεμον περὶ Κοίλης Συρίας dixit; sed cum μάχη bene habet περὶ Κοίλην Συρίαν. — *Ibid.* ἔτι δέ. ἐπὶ δὲ Vat. Flor. — *Ibid.* πρὸς Αἰτωλοῦς, πρὸς εαυτοῦς Flor.
- Verf. 4.** *Verf. 4.* ἔτι δὲ τὰς Λιβυκάς. ἔτι δὲ καὶ τὰς Λιβυκάς solus Aug.
- Verf. 5.** *Verf. 5.* οὐ γὰρ ἔτι - - ἀλλ' ἤδη. Ad negationem illam intellige μόνον vel οὕτως, ex usitato Græcorum more: *et enim jam non solum, vel non tam - - quam &c.* Sic IV. 42, 2. οὐ γὰρ εἰκός, ἀλλ' ἀναγκαῖον. — *Ibid.* πρὸς τοὺς ἐν Ἰταλίᾳ σιοποῦς, id est, ut Reifkius monuit, *ad Romanos & Carthaginienses*: conf. vs. 7.
- Verf. 6.** *Verf. 6.* καὶ πρὸς τοὺς νησιώτας καὶ πρὸς τοὺς τὴν Ἀσ. κατ. οἰκ. Alterum πρὸς abest Vat. Flor. Aug. Reg. A. Vtrobique περὶ, pro πρὸς, maluerat Reifkius: commode quidem, sed & πρὸς hac notione, *circa, quod adinet*, passim usurpatum videmus; ut V. 56, 8. πρὸς τοὺς Φίλους, *amicos quod adinet*. Adde III. 20, 5. IV. 67, 4. IX. 42, 1. &c.
- Verf. 7.** *Verf. 7.* τῶν τῶ Ἀτ/άλω. τῶν Ἀτ/άλω ed. 1. Reg. B. Bav. Flor. non male. Perperam τῶ Ἀτ/άλω, absque τῶν, ed. 2. Aug. Reg. A. nescio an Vat. Vtrumque conjunxit Casaubonus. — *Verf. 8.* πρὸς τοὺς Ἑλληνας. τοὺς caret solus Aug.

Verf. 9. κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς ὑπόσχεσιν. Vide I. 3, 3 sqq. Verf. 9.
 & IV. 28, 3 sqq. — *Ibid.* οἶμαι. Sic hoc verbum ora-
 tioni & aliàs inferuit, & nuperime cap. 102, 1. ὡς ἂν οἶ-
 μαί καὶ νέον βασιλέα. Nullo vero pacto ferri ὑμᾶς poterat:
 nusquam enim lectores suos ita adloquitur Polybius. Post-
 quam δεδείχαμεν in δεδίχαμεν corruptum erat, οἶμαι in
 ὑμᾶς est detortum. Nihil familiarius librariis permutatione
 diphthongi οι cum vocali υ, quæ eodem prorsus modo olim
 pronunciabantur. Exempla & aliàs vidimus, & V. 17, 8.
 ubi idem error omnes nostros codices invaserat. De per-
 mutatione terminationum αι & ας jam sæpius diximus. In
 codice Perotti utraque videtur fuisse lectio, ὑμᾶς, & οἶμαι,
 altera in contextu, altera inter lineas aut in ora. Sic certe
 habet ejus versio: *manifeste vobis (nisi nos opinio fallit)*
ostendimus: nec enim dubito, ita scripsisse illum interpre-
 tem, non, ut in edit. Hagenoëns. & Basil. legitur, *mani-*
feste nobis, & deinde *nisi nos*; nec ut in edit. Lugdunensi
 apud Sebast. Gryphium 1542. in 8vo. ubi *manifeste vobis*,
 & deinde *nisi vos opinio fallit*. Miror, intactum hunc lo-
 cum relictum esse a Reiskio. — *Ibid.* πότε καὶ πῶς. Te-
 mere πότε τοῦ πῶς ed. 1. 2.

Verf. 10. Κάνναν. Κάναν Bav. — *Ibid.* τῶν Ἰταλ. Verf. 10.
 Temere τῶν neglexit ed. 1. — *Ibid.* Ad ἐξιτώσαντες in-
 tellige αὐτήν, καὶ τὰς ἐν αὐτῇ Ἑλληνικὰς πράξεις.

CAPVT CVI.

Cap. CVI

Verf. 2. αἱ κατὰ Πελοπ. αἱ caret ed. 1. invitis msstis. — Verf. 2
Ibid. ἀνεκτῶντο τοὺς ἰδίους (βίους). Perottus: *respublicas*
componebant. Hinc Scaliger νόμους supplevit. Præferenda
 tamen Casauboni conjectura, qui supplevit βίους.

Verf. 4. οὐ γὰρ οἶδ' correxit Casaub. cum Reg. B. εὐ γὰρ Verf. 4.
 οἶδ' ed. 1. 2. consentientibus vett. codd. — „Οὐ γὰρ οἶδ'
 legendum, non εὐ. Videntur corrupisse, qui contraria sibi
 scribere Polybium putabant, quia sequitur hujus rei causa,
 Negat vero causam rei se scire, cujus tamen causam mox
 subjicit, ut cap. 75, 4.“ CASAVB. in ora Basil.

Verf. 4.

Ibid. Πελοποννήσιοι, τῶν ἄλλων ἀνθρώπων οἰκειότατα πρὸς τὸν ἡμέρον καὶ τὸν ἀνθρώπινον βίον ἔχοντες, ἥμιστα πάντων &c. Post οἰκειότατα insertum verbum διακείμενοι voluerat Vrsinus. Quamvis vero οἰκειότατοι legeres, tamen ex græci styli & Polybiani præsertim indole defecta foret oratio, & requireretur saltem participium ὄντες. Notandum vero, licet ἥμιστα in contextu habeant codices omnes, tamen oram Bav. & oram Reg. A. habere γρ'. ἔλαττον. Quare videndum, an ἔλαττον fortasse olim in contextu fuerit, ἥμιστα vero ex participio aliquo, quod ejus loco legebatur, sit corruptum, quod ipsum deinde vocem ἔλαττον fede sua depulerit. Quid vero spectans Polybius, de universis generatim *Peloponnesiis* hoc prædicet, esse eos *maxime omnium hominum ad vitam mansuetam & humanam adcommodatos*, non satis equidem perspicio. Si in Arcadas, (conf. IV. 29, 1.) aut omnino in eos populos hoc dixisset, qui sædere Achaico erant juncti, nil mirum esset. Sed Spartanorum, ut hoc utar, (cum quibus præsertim bellum fere continuum erat reliquis Peloponnesi populis) virtutem quidem bellicam & severitatem morum laudatam scio; mansuetudinem, lenitatem morum, humanitatem nusquam magnopere prædicatam memini.

Ibid. κατὰ γε τοὺς ἀνώτερον χρόνους. Et hoc ex uno recentissimo Reg. B. adoptavit Casaubonus. κατὰ τε τοὺς &c. ed. 1. 2. consentientibus vett. msstis; quod locum tueri utique non poterat, nisi statueres, intercidisse deinde nonnihil, veluti καὶ τοὺς τότε, aut aliquid simile. — *Ibid.* αἰεὶ dedit ed. 1. cum scriptis libris omnibus. αἰεὶ ed. 2. & seqq.

Ibid. πρᾶσιμοχοῖ. Cum πησιμοχοῖ vulgo legeretur, non modo Musgravius, ut in scholio dixi, Fragm. XCIX. ex incertis Euripidis Tragœdiis, (T. III. p. 600.) πησιμοχοῖ correxit, laborum tolerantibus vertens; sed jam ante Musgravium eodem modo Barneſius ediderat, in Incertis Euripidis Tragœdiis vs. 289. p. 511. Et pronum erat ita corrigere, quemadmodum & vir doctus in cod.

Bav.

Bav. fecit: nam pari ratione τληπόλεμος pro τλησιπόλεμος dictum novimus; & τλησίπανος Hefychius habet, quod πολμηρός & καρτεριμός interpretatur. Sed plurimum & in his vetustiorum codicum consensus aliud suadere videtur. In codice Vrbinate abrupta hæc Euripidis verba ad oram libri adscripta sunt hoc modo. Εὐριπίδου. ἦσαν αἰεὶ πρυσίμοχοι τινὲς καὶ οὐ ποτε ἦσανχοι δορί. Et eodem modo πρυσίμοχοι (non προσίμοχοι, quod errori debetur typhotetæ nostri) habent Aug. & Reg A. Quod, per italicismi fallaciam, ex πρησίμοχοι proxime corruptum esse intelligi videtur ex membranarum Vaticanarum & Flor. scriptura πρασίμοχοι, quæ dorica forma esse potest vocabuli modo dicti. Nam licet verba ista

— τλησίμοχοι, κούποδ' ἦσανχοι δορί,

pro jambico versu, cui prima syllaba deesset, habuerint Barnefius atque Musgravius, nihil tamen impedit, quo minus ex chori cantu, cui dorica dialectus solennis est, decerpta putemus. Quemadmodum igitur verbum πρήθω non solum accendo, sed & spiro exponitur; sic πρασίμοχος vel πρησίμοχος esse poterit belli ærumnas accendens, vel belli ærumnas laboresque spirans.

Vers. 5. Φύσσειν ὄντες recte edd. ex Bav.

Vers. 5.

Vers. 6. τῶν ἐν Μακεδονίας Φόβων ἀπελέλυτο Vat. & Flor. Et Perottus, liberati. Ceteri, ut editi, τὸν ἐν Μακ. Φόβον ἀπεδέδυτο, ne sic quidem male.

Vers. 6.

Vers. 7. Μιλιῶν Vat. Flor. Aug. & Reg. A. Perott. Euryclidam & Miconem (Μίκωνα) Pausanias II. 9. p. 132. rhetores Atheniensium vocat, populo gratos. Eisdem dein Philippus veneno tollendos curavit. — Ibid. οὐδ' ὀπίσθας. οὐδ' ὀπισσασθῶν solus Reg. B. & sic idem passim aliàs, ubi οὐν ignorant veteres Polybiani codices. — Vers. 8. ἀκρασίαν. Temere ἀκρασίαν unus Reg. B.

Vers. 7. sq.

Cap. CVII.

CAPVT CVII.

Vers. 3.

Vers. 3. ἐξήτουν ἡγεμόνα καὶ πρόσωπον. πρόσωπον, id est, hominem, qui, ut ait REISKIUS, nominis sui auctoritatem, vel, si mavis, umbram & larvam quasi aut personam præstaret Aegyptiis, sub qua latitantes, ea quæ vellet, peragerent. vid. XXVII. 6, 4. — *Ibid.* ὄντες αὐτοῖς. Utrumque spiritum, ut passim aliàs, super αὐτοῖς posuit Bav. ut nescias; utrum præ altero probaverit.

Vers. 4.

Vers. 4. Θερεία. Θερίας Flor. Θεραπείας Aug. quod & fuerat in Reg. A. sed ibi literæ απ punctis inferne notantur ut spuria. — *Ibid.* ὑπερέβαλε. ὑπερέβαλλε solus Reg. A.

Vers. 5.

Vers. 5. παραυτά. παρ' αὐτὰ divisis vocibus ed. Casaub. & seqq. invitis msstis. — *Ibid.* εὐδοκοῦντες nil opus est, ut cum Reiskio in εὐδόκουν mutemus. Adjectis paulo post parentheseos signis, clarus fit & satis expeditus, pro Polybiani styli indole, orationis decursus. Notaverat tamen & Casaubonus in ora Basil. videri sibi, εὐδοκοῦντες ἦσαν aut ἡδόκουν scriptum oportuisse. Et εὐδόκουν Scaliger in ora sui libri correxit. Prorsus vero mendose ἀδοκοῦντες Aug.

Vers. 6.

Vers. 6. οὐδένα δὲ χρόνον edd. & Reg. B. cum Bav. & Flor. *Ibid.* διαλειπόντες. διαλειπόντες (sic) Aug. Reg. A. — *Ibid.* Pro διὰ, & mox pro πεποιῆσθαι, dant διὸ & πεποιεῖσθαι ed. 1. 2. Reg. B. temere utrumque. — *Vers. 7.* In τῇ προειρημένην τοιαύτην, quamvis superflua prorsus & ingrata sit media vox, consentiunt omnes. — *Ibid.* παρακατῆχε. Temere προκατῆχε ed. 2. παρατῆχε ed. 1. operarum errore.

Cap. CVIII.

CAPVT CVIII.

Vers. 1.

Vers. 1. ἀναγκασθεῖς. Corrupte ἀναγκασθεῖς Aug. & inde ora ed. 2. — *Ibid.* πρὸς ἄ. Vide ad V. 27, 4. — *Ibid.* καὶ τότε Casaub. & seqq. cum Reg. B. Vat. Flor. Vrsin. καὶ deest ed. 1. 2. Bav. Aug. Reg. A. — *Ibid.* Πελαγονίας. Pelagonia, regio Macedoniæ, in qua urbs Stobi,

bi, a qua Iohannes Stobæus nomen habet. — *Ibid.* Πισ-
σαῖον. Hinc Stephanus, Πισάον, Πελαγονίας. quod no-
men ibi ex Πισσαῖον corruptum ordo literarum docet.

Vers. 1.

Vers. 2. Δασσαρήτιδος ed. Casaub. & seqq. Δασσαρήτι-
δος h. l. Vat. Flor. Reg. B. Corrupte Δαρήτιδος ed. 1. 2.
Bav. Aug. Reg. A. *Dassaretis*, Illyrica regio, Macedo-
niæ attributa. Δασσαρήται, ἔθνος Ἰλλυρίας, apud Step-
hanum Byz. citatur ex Polybii lib. VIII. Confer infra vs. 8.
Ibid. Φοιβάτιδας edd. & Reg. B. cum Bav. Φιβώτιδας Vat.
Flor. Aug. Reg. A. Ignotum utrumque aliis scriptoribus
nomen. — *Ibid.* Ἀντιπατρίαν. *Antipatriam*, in extre-
mis Macedoniæ, in faucibus angustis sitam esse urbem do-
cet Livius XXXI. 27. ex alia parte Historiarum Polybii,
hodie deperdita, quæ libro XVI. erat comprehensa.

Vers. 2.

Ibid. Χρυσονδίωνα edd. cum Bav. Χρυσονδύωνα Vat.
Flor. Aug. Reg. A. Eadem fortasse urbs, quam *Codrionem*
& *Condriionem* vocant codices Liviani loco cit. Possunt
etiam duorum oppidorum vel castellorum nomina in unum
videri contracta. Quod vero Iac. Gronovius (in Differtat.
Epistolicis in Livii loca quædam geographica, adjectis To-
mo II. editionis Livii Gronoviani, p. 34.) apud Polybium
h. l. pro Χρυσονδίωνα legendum Κνίδον, Καδριόνα, conten-
dit; id quidem errore Scholiastis Callimachi & ipsius Ste-
phani Byzantini niti, post Salmasium docuerunt Callima-
chi Interpretes ad Hymn. in Cerer. vs. 25. Conf. Wessle-
ling. ad Diodor. T. I. p. 379.

Ibid. In Γερτοῦντα nil hic variant libri; sed mox
vers. 8. Γερῶντα dant omnes, nam Γερῶντα ibi ed. 1. 2.
& Reg. B. in vitis vetustis exemplaribus habent, nisi quod
Gerontem ibidem Perottus scripsit. *Gerrunium*, in hac
regione castellum, Livius memorat l. c. lib. XXXI. c. 27.
quod idem fortasse est cum hoc Polybiano Γερῶντι vel Γερ-
τοῦντι, aut cum *Creonio*, cuius meminit Noster vers. 8.

Vers. 4. τὰ κατὰ τὴν Ἰλλ. Perperam τὰ caret Aug. — *Vers.* 4. 6.
Ibid. εἰς Ἰταλίαν. εἰς caret Aug. & Reg. A. — *Vers.* 6. τῆς
πρὸς Ῥωμ. Temere τῆς neglexerunt ed. 1. 2. — *Ibid.*

ἐνεκεν αὐτοῦ ed. 2 fqq. cum Aug. puto & Vat. & Flor. αὐ-
τοῦ ed. 1. Bav. Reg. A. B.

Verf. 7. *Verf. 7.* μόνως γὰρ οὕτως ed. Casaub. & seqq. Sic au-
tem ex ingenio se emendare ait Vrsinus; *dederunt* vero id
ipsum Vat. & Flor. Mendose μόνος γὰρ οὗτος ed. 1. 2. Bav.
Aug. Reg. A. B. — *Ibid.* ἐν τῷ Φάρῳ. Sic hoc quidem
loco omnes, cum articulo masculino. At III. 18, 2 & 7.
& III. 19, 12. constanter τὴν Φάρον in sc̄em. usurpavit:
nescio, an, quod ibi oppidum, nunc totam insulam dicat.
Ibid. κατακτήσασθαι. Simpl. κτήσασθαι Aug.

Verf. 8. *Verf. 8.* Δασσαρήτιδος ed. 2. & fqq. & sic h. l. Vat. Flor:
Aug. Reg. A. Δασσαρ. simplici σ ed. 1. 2. Reg. B. cum Bav.
Conf. ad verf. 2. — *Ibid.* Κρεώνιον καὶ Γερούντα. *Cor-
ragum* & *Gerrunium*, castella hujus regionis, junctim no-
minantur apud Liv. l. c. quæ fortasse eadem fuerint cum
his Polybianis. Conf. supra ad verf. 2. Sed meræ hæ con-
jecturæ sunt, neque præterea quidquam. Id unum moneo,
lubrico admodum niti fundamento eos, qui scripturam
Corraga apud Livium firmari existimant auctoritate Aeschi-
nis, in cujus Orat. contra Ctesiphontem (p. 553. edit.
Reisk.) Κόρραγος memoratur: nam ibi *Corragum* non ca-
stelli nomen, sed ducis cujusdam militum mercenariorum
esse, & alii perspecte viderunt Interpretes, & contra
Taylorum denuo adseruit Reiskius.

Ibid. περὶ τὴν Λυχνιδίαν λίμνην. Vide Steph. Byz. in
Λυχνιδός. Urbem, a qua nomen habet lacus, Λυχνιδά
Polyb. vocat XVIII. 30, 12. — *Ibid.* Ἐγγελάνας. Ἐνγελάνας
Vat. Aug. Reg. A. Stephanus: Ἐγγελάνας, (cum accentu
circumflexo) ἔθνος Ἰλλυρίας, iidem qui aliàs Ἐγγελαῖς. —
Ibid. De *Cerace* & *Satione* nihil habeo compertum. — *Ibid.*
Βοιούς. Nec magis, qui sint *Boji* hi, sive *Boei*, liquet.
Gronovium video Βοιβίους esse suspicatum, & de *Boebs*
Livii XXXI, 41. cogitasse. Sed ista quidem Thessaliæ est.
Habet vero Stephanus Byz. in Macedonia etiam λίμνην Βοί-
βην, quæ ab aliis Βόλβη adpellatur. Sed eam huc quid-
quam facere quis adfirmabit? — *Ibid.* Βαντίαν. An huc
perti-

pertineat, quod Stephanus habet, Βάντιον, ἔθνος Θράκης, Verf. 8,
viderint doctiores.

Ibid. τῶν καλαυμένων Πισσαντίνων. Duplici σσ cum
Bav. habuit codex Perotti. *Pissantini* vero hi, aut *Pisan-*
tini, an pertinent ad Πισσαῖον, quod est verf. i. memora-
tum? — *Ibid.* Ὀργυσον vel Ὀργυσσον. *Orgessi*, castelli
in extremis Macedoniæ, neminit Livius loco jam sæpius
citato, XXXI. 27. quod non videtur ab hoc diversum.

Verf. 9. περὶ τὸ Γερούσιον. Vide lib. III. cap. 100. Ad Verf. 9,
finem libri festinantes librarii, misere multa turbarunt. Sic
nunc Γερούσιον in Γαλλόνιον vel Γαλάνιον corruerunt;
moxque verf. seq. Αὔλον induxerunt Τερέντιον, quem sane
non noverat Polybius. Et paulo ante, pro Ἰταλίας, Ἐτω-
λίας habet Reg. A. pariterque Aug. a prima manu.

Verf. 10. κατέστησαν στρατηγὸς αὐτῶν Γάϊον Τε- Verf. 10.
ρέντιον. στρατηγὸς Παῦλον Τερευτ. ed. 1. 2. cum Bav. Αὔ-
λον ed. Casaub. & seqq. cum Vat. Flor. Aug. Reg. A. B. &
Vrsino. *Caium* quidem *Terentium* Perottus habet; sed
potuit ex Livio & ex Fastis ex ipsoque Polybio III. 106, 1.
103, 3 sq. &c. corrigere; quod nos in græcis etiam facere
non dubitavimus. Et GRONOVIVM sequendum duximus,
qui ait: „Vide an fuerit κατέστησαν στρατηγὸς αὐτῶν Γ.
Τερέντιον. Procul dubio illud Γ. quod est Γάϊον, minu-
scula scriptum, exhaustit præcedens litera. [aut majuscu-
lam Γ. expulit sequens litera T.] Sic I. 30. Καρχηδόνιοι
στρατηγὸς ἑαυτῶν εἶλοντο δύο.“ — Parimodo IV. 27, 1.
οἱ Αἰτωλοὶ στρατηγὸν αὐτῶν (ubi quidem alii αὐτὸν ha-
bent) εἶλοντο Σιόπαν. IV. 2, 9. ἤρηντο στρατηγὸν αὐτῶν
Ἀντίβαν. V. 30, 7. στρατηγὸν αὐτῶν Ἀρατον κατέστη-
σαν. Fit autem mihi probabile, primo per negligentiam
alicujus librarii omissum fuisse vocabulum Γάϊον, ac de-
inde αὐτῶν in Αὔλον & a nonnullis in Παῦλον corruptum,

CAPVT CIX.

Cap. CIX.

Verf. 2. διαίρειν correxit Casaub. Mendose διαρῆιν Verf. 2
ed. 1, 2. cum mssstis. — *Ibid.* ἐπιφαίνεσθαι. Notata hæc

- emendatio jam erat in ora cod. Reg. B. ὡς ἐπιφένεθαι. Et videtur ἐπιφάνοιτο ab imperito aliquo vel dormitante librario ad formam præcedentis verbi πρόθοιτο fuisse effictum. — *Vers.* 3. διόπερ. Vide Anot. ad I. 82, 13.
- Verf.* 4. *Vers.* 4. προσασκήσας. προασκήσας maluerat Reiskius. Sed novimus, amare præsertim Polybium verba ex πρὸς composita: *exercitabat adhuc novum*, scilicet quatenus patiebatur temporis angustia.
- Verf.* 5. *Vers.* 5. ποιησάμενος τὸν πλοῦν δι' Εὐρίπου καὶ τοῦ περὶ Μαλέαν. Si necessario tenenda esset hæc scriptura sic foret exponenda, *navigavit per Euripum*, (eum, puta, qui simpliciter & per eminentiam ita dici solet, quo Euboea a Bœotia separatur. conf. V. 29, 5. & c. 101, 2.) ἔσ' *per illum, qui est ad Maleam*; ut intelligeretur fretum illud, quod inter Maleam promontorium & Cytheram insulam interest, de quo vide Strab. lib. VIII. p. 363. & 378. Nam Εὐρίπος, generale nomen, de quovis freto potest usurpari. conf. Strab. lib. I. p. 54. & lib. XIII. p. 617. In eandem sententiam Reiskius ad καὶ τοῦ περὶ Μαλέαν subaudiendum πόρου exitimavit. Sed nil opus videtur istis ambagibus, nudeque legendum καὶ περὶ Μαλέαν, ἔσ' *circum Maleam*. conf. c. 101, 4. — *Ibid.* ΚεΦαλληνίαν ed. Casaub. & seqq. cum Vat. Flor. Aug. Reg. A.
- Verf.* 6. *Vers.* 6. πυρδανόμενος δὲ περὶ τὸ Διλύβουον αὐτοὺς ὀρμεῖν. Sic optime planissimeque ed. 1. consentientibus misstis. Temere & imperite ante περὶ τὸ Διλυβ. ed. 2. τοὺς inserfit; quod tenens Casaubonus, & præterea αὐτοὺς sua & Vrsini auctoritate in αὐτοῦ mutans, sententiam prorsus corrumpit. Istam vero παραδιόρθωσιν religiose servarunt posteriores editores.

Cap. CX.

CAPVT CX.

Verf. 1.

Vers. 1. τὸν Ἀῶν ποταμόν. Poterat & Ἄων antepenacutè scribi, ut apud Strabonem. Eiusdem vero nominis fluvium Cypri Ἀῶν penultima circumflexa Etymologus scribit. De corrigenda mendosa codicum scriptura
jam

jam Casaubonus in versione, & post eum disertius etiam Palmerius monuit. Satis patet erroris origo; tenuissima lineola differt Λ ab Α; jota vero subscribendum ad latus olim poni solitum esse & in membranis nostris Vaticanis etiam nunc constanter ad latus positum conspici, jam sæpius adnotavimus. — „Emendationem suam, Ἀῶον, in versione proditam, tuetur Casaubonus ad Strab. p. 486. [lib. VII. p. 316.] ubi tamen monet, in Ptolemæi quoque codicibus Ἀῶον legi. Forsitan igitur his auctoribus restituit Valesius Nostro p. 1444, 26. [XXVII, 14, 3.] Ἀῶον pro Ἀωτόν, quod ei suus codex præstabat. Sed ille videtur vitium vitio mutasse, non sanasse.“ REISKIUS. — Nimirum in Peiresc. codice l. c. pariter ΛΩΤΟΝ ex ΑΩΙΟΝ erat detortum. Αοι fluvii, præter Strabonem, Plinium & alios, frequens satis fit apud Livium mentio.

Vers. 1.

Vers. 2. Σάσων, insula prope Acroceraunia promontorium. Scholion in ora Cod. Vat. Σάσων νῆσος, ἣν νῦν ἄσσωνας (Ἀσσωνα putæ voluit) καλοῦσιν, κατὰ τὴν εἰσβολὴν τοῦ Ἰονίου κόλπου. Idem Schol. in Aug. & Reg. Α. nisi quod in his, ἣν νῦν καλοῦσιν Ἀσσων. — *Ibid.* συναρμημένα. Sic Flor. & Suidas in Προσαγγελία, ubi citantur hæc Polybii verba. συναρμημένα duplici errore edd. συναρμημένα ceteri libri; perperam, nisi intelligas accusativum τὰ πλοῖα vel τὰς ναῦς conf. c. 101, 1. — *Ibid.* ἀπὸ πορθμοῦ. ἀπὸ τοῦ πορθμοῦ malim cum Reiskio, ἀ φρετο, *Siculo* putæ. „Latini quoque (ut idem REISKIUS monuit) *fretum* nude pro *freto Sicilia* usurparunt, cum ratio ipsa loci cujusque satis demonstraret, quod *fretum* designaretur. Livius XXX. 28. de Hannibale: *qui Italiam ab Alpibus ad fretum monumentis ingentium rerum compleisset.*

Vers. 2.

Vers. 3. καταλίποιεν. καταλείποιεν Flor. — *Vers. 5.* Κε. *Vers. 3* sqq. Φαληγίαν ed. Casaub. & seqq. cum Aug. & Suida in Ἀναζυγαῖς. ΚεΦαλην. ed. 1. 2. cum ceteris codd. — *Vers. 6.* βραχὺ δέ τι. Caret τι Flor. — *Ibid.* ἐπὶ τινὰς. ἐπὶ τινὰς Suidas in Ἐμφασιν. — *Ibid.* ἐπιστροφῶς. ἐπιστραφῶς Suidas *ibid.*

Vers. 3 sqq.

Vers.

Verf. 7. 8.

Verf. 7. Ψευδῶς γενέσθαι τὸν ὅλον φόβον περὶ αὐτόν. Casaubonus in versione: non erat autem in totum falsus nuntius qui terrorem hunc Philippo intulerat: & in ora Basil., „Videtur deesse negatio: imo omnino deest.“ — Imo temere profus serupulus iste injectus erat docto interpreti. Reiskius, cum lacunæ signum aliquod in codicibus mssis repertum a Casaubono putaret, nihil aliud videri deesse, ait, quam οὐτω. Sed nec hoc, nec quidquam aliud, siue ad sententiæ veritatem, siue ad integritatem orationis, utique desideratur. Quod vero περὶ αὐτόν displicuit Reiskio, qui id in περὶ αὐτῶν, de illis, scil. Romanis, mutandum suspicatus est; non meminit familiarissimam Polybio istam phrasin esse, τοῦτο γέγονε περὶ αὐτόν, pro τοῦτο περιέσθη αὐτόν vel αὐτῶ, hoc ei accidit, vel hoc ille habuit, Vide I. 22, 1. X. 36, 1. XII. 14, 2. XII. 15, 5. XXIII. 14, 9. *Verf. 8.* διεπέμπετο. Forfan διεπέπεμπτο, in plusquamperf. miserat.

Verf. 9.

Verf. 9. δεκαναίαν scribendum in ora Basil. monuit Casaub. quia mox sequitur ταύτην τὴν ὀφθεΐσαν, cum quo stare plane non potest δέκα νῆας, nisi ad ὀφθεΐσαν deinde adjicias βοήθειαν aut aliquod simile substantivum, sicut Reiskius suavit. Sed multo expeditius est, ut cum Casaub. statuamus, δέκα νῆας ex librorum natum esse imperitia, quibus minus familiaris fuit vocab. δεκαναία, quo tamen & aliàs utitur Polybius, XXIII. 7, 4. & XXV. 7, 1. — *Ibid.* τὸ Διλυβ. Mendose τὸν Διλυβ. solus Aug. — *Ibid.* περὶ Ῥήγιον. περὶ τὸ Ῥήγιον Flor.

Verf. 10.

Verf. 10. διὰ τό. Caret h. l. τὸ Flor. — *Ibid.* πάσαις ταῖς. Corrupte ταύταις ταῖς idem Flor. — *Ibid.* γίνεσθαι scripsi, ut sibi constaret scriptura hujus verbi. γίνεσθαι erat h. l. in mssis, quod temere in γενέσθαι mutarunt editores. — *Ibid.* ἐν τοῦ κατὰ λόγον. Sic recte Casaub. consentientibus mssis, nisi quod καταλόγον una voce Reg. A. habet. Familiaris illa dictio Polybio. Temere ἐν τοῦ omisit ed. 1. & καταλόγον junctim scripsit. Hinc dein ed. 2. ἐν τοῦ καταλόγου perperam & invitis exemplaribus.

ribus. — *Ibid.* ἐγεγόνει. ἐγένετο unus Flor. in contextu, sed ἐγεγόνει in marg.

Vers. II. ὑπὸ τῆς προσαγγελ. ἐκ τῆς Suidas in Προσωγγελία.

Vers. II.

CAPVT CXI.

Cap. CIX.

Vers. 2. οὗς διεβίβασεν ἐκ τῆς Εὐρώπης ὁ βασιλεὺς Ἀτταλος. Temere διαβιβάσας ed. I. 2. De re conier c. 78, 4. *Ibid.* διὰ τὰς ἄρτι ρηθείσας ὑποψίας, propter jam expositas suspiciones. — „ἄρτι paulo latius accipe: multa enim narrationi de Attali cum Gallis disfidio intercesserunt.“

Vers. 2.

REISK. — Nempe sic particula ἄρτι & phrasi τὸ ἄρτι ῥηθὲν utitur Polybius; non solum de eo, quod modo nunc vel proxime ante dictum est, sed & de eo quod jam satis multo ante & plusculis nonnullis interjectis: cujus usus exemplum habuimus cap. 95, 7. Verbo autem τὸ προειρημένον usurpare solet de eo, cujus proxime ante mentio facta est. — *Ibid.* Ἰλιεῖς. Perperam Ἡλιεῖς Flor. Reg. A. & Aug. a prima manu. Et sic iidem paulo post rursus Ἡλιέων, pro Ἰλιέων. — *Ibid.* ἐπιβαλλομ. ἐπιβαλομένων Aug. Reg. A.

Vers. 3. ἀγεννή. ἀγενής Aug. Reg. A. B. — *Ibid.* ὑπὸ τῶν τὴν Τρωάδα κατοικούντων Ἀλεξάνδρειαν. Sic recte Vat. Flor. Reg. A. Nil opus est adjecta præpos. περί, quam habet Bav. Corrupte prorsus Aug. ὑπὸ τῶν Τρωάδων &c. ἢ Τρωὰς Ἀλεξάνδρεια est Alexandria Trojana, vel Alexandria in Troade, quæ & nude Troas nonnumquam appellatur.

Vers. 3.

Vers. 4. Θεμιστην. — „Res ipsa loquitur, viri hoc nomen esse debere, non foeminæ. Sed foeminæ nomen est Θεμιστα. Lege ergo Θεμιστιον.“ REISKIUS.

Vers. 4.

Vers. 5. Ἀρίσβαν. Scholion in ora cod. Vat. Ὀμηρος· καὶ ὄαν Ἀρίσβην. — *Ibid.* ἐπεβουλεύοντο. ἐπεβούλεον Flor. — *Vers.* 6. τοὺς μὲν ἄνδρας. Caret μὲν Aug. — *Ibid.* χειρῶν. χειρῶν Vat. Flor. Aug. Reg. A.

Vers. 5.

Vers.

Vers. 7.

Vers. 7. τὰς ἐφ' Ἑλλησπόντῳ πόλεις. Vtrumque fert græci sermonis usus, ἐφ' Ἑλλησπόντῳ & ἐφ' Ἑλλησπόντου, quemadmodum pariter ἐπὶ Θαλάτῃ & ἐπὶ Θαλάτῃς dicunt de urbe ad mare sita. — *Ibid.* ἀπέλειπε. ἀπέλειπε Aug. Reg. A. — *Ibid.* τοὺς ἐκ τῆς Εὐρώπης βαρβάρους. — „τοῖς ἐκ τῆς Εὐρώπης βαρβάρους, ne quis regulus Asiaticus barbaris Europæis facilem trajetum in Asiam reddat.“ REISKIUS.

Vers. 8. 9.

Vers. 8. Τὰ μὲν οὖν. Temere & imperite “A μὲν οὖν ed. I. 2. — *Ibid.* περὶ Κάνναν. περὶ τὴν Κάνναν Aug. Reg. A. — *Ibid.* τὰ πλεῖστα. τὰ μὲν πλεῖστα Flor. & Reg. B. — *Ibid.* μετετίθετο. μετέθετο ed. I. invitis msstis. — *Ibid.* ἐν τοῖς πρὸ τούτων. Vide lib. III. c. 118. *Vers. 9.* λήξομεν nil opus est ut cum Voss. in λήξομεν mutemus.

Vers. 10.

Vers. 10. Ἐν δέ. Recte δὲ scripsit Casaubonus; referatur enim ad præcedens νῦν μὲν. Eodem modo correctum in ora libri Voss. — *Ibid.* βραχέα & quæ sequuntur usque τῇ βίβλῳ defunt Aug. & Reg. A. — *Ibid.* προαναμνήσαντες. Nil urget, ut cum Reiskio προαναμνήσαντες legamus. Vide IV. 28, 6. IV. 29, 7. & Adr. ot. ad V. 109, 4. — *Ibid.* τῆς ἐν ταύτῃ τῇ βίβλῳ προατασκευῆς. At quæ hoc quinto libro continentur, nihil valent ad præparandos lectores ad intelligendum statum reipublicæ Romanæ, aut ad illius cognoscendi adferendam cupiditatem. Quare suspicatus sum, ἐν τῇ τρίτῃ βίβλῳ scripsisse Polybium, ut respexerit ea quæ extremo capite libri III. dixerat. Aliàs vero notum est, librum I. & II. solere a Polybio προατασκευῆν dici totius suæ Historiæ. *Ibid.* κατὰ τὴν ἐν ἀρχαῖς ὑπόσχεσιν. Tractationem de Forma reipublicæ Romanæ pollicitus erat non solum extremo libro III. sed & I. 64, 2. & III. 2, 6.

* * * * *

ADNOTATIONES

A D

POLYBII HISTORIARVM

LIBRI VI.

RELIVIAS.

ANSOLVIMVS Commentarios in Quinque illos priores Historiæ Polybianæ Libros, qui foli ex quadraginta, quos totum opus olim erat complexum, integri hodie supersunt, & in eisdem CODICIBVS MANVSRIPTIS, quibus usi sumus in recensenda illa parte totius operis, ad nostram ætatem sunt conservati. Nunc, ubi ad ceteros libros pergimus, e quibus nil nisi *Excerpta* atque *Fragmenta* nobis reliquit temporum injuria, deserunt nos plerique ex illis codicibus, quorum frequentem adhuc mentionem in his Commentariis fecimus, & ex omni illorum numero nullus porro fere nos comitatur, nisi AVGVSTANVS atque VRBINAS, qui, præter alia, eas Reliquias ex libro sexto & sequentibus usque ad decimum octavum continent, quæ *Excerpta Antiqua* vocavimus; de quibus Excerptis diximus in Præfat. Tomo I. præmissa, pag. 7 seq. De ipso Codice AVGVSTANO, post ea quæ in eadem præfatione p. 36 seqq. dicta sunt, vide quæ monuimus in Præfat. ad Tom. II. p. 7. De VRBINATE, præter ea, quæ in Præfat. ad Tom. I. dicta sunt, confer Præfat. ad Tom. II. p. 5 sq. De VRSINI codice, quatenus huc spectat, diximus ibidem p. 6. Duo REGII PARIISIENSES Codices, quibus usi sumus in his *libri sexti Reliquiis*, diversi sunt ab eis, qui per quinque priores libros nos erant comitati; quare novis notis, alterum *Reg. D.* insignivimus, alterum *Reg. E.* eundem, e quo Henr.

Vale.

Valesius in Appendice editionis Excerptorum de Virtutibus & Vitiis lectiones nonnullas laudavit. De priore, qui in Catalogo Græcorum Codicum Msstorum Bibliothecæ Regiæ num. MDCLII. recensetur, diximus in Præf. T. II. p. 8 sq. De altero, qui est Codex Græcus Biblioth. Regiæ MMDCCCCLXVII, vide ibid. pag. 13 seq. Porro & in scholiis infra Contextum nonnunquam a nobis laudatus est, & in his Commentariis ad sextum librum sæpius citabitur OXONIENSIS Codex, de quo vide Præfat. Tom. II. p. 10. Eundem codicem Gronovius in Notis msstis *Hæschelianum* adpellavit.

Quem Codicem nota *Med.* cum in scholiis passim insignivimus, tum in hisce uberioribus Adnotationibus insigniemus, est ille Codex membranaceus FLORENTINVS Bibliothecæ LAURENTIANO-MEDICEAE, de quo diximus in Præf. Tom. II. p. 7 sq. uno eodemque volumine compactus cum eo, quem in quinque prioribus libris nota *Flor.* insignitum per sæpe citavimus, sed ab alia manu scriptus. Cum hujus codicis lectionibus plerumque consentit *alter Codex Medicæus*, cujus ibidem mentionem fecimus: nonnumquam tamen ex hoc diversam lectionem adnotavit Gronovius. Hunc igitur codicem, sicubi ex eo nominatim lectio aliqua erit proferenda, hac nota *alter Med.* insigniemus. Quas lectiones passim ex LEIDENSI Codice citavimus (quem uno verbo tetigimus in Præfat. T. II. p. 12.) eas eidem Gronovio debeo, qui partim in Notis editis nonnumquam ad librum *MS.* provocavit, quem in Nota ad X. 19, 5. *chartam Lugdunensem* nominat, partim in Notis manuscriptis, ubi etiam *MS. patris* interdum adpellat. Vtrum vero sit unus idemque Codex Leidensis, qui librum sextum cum sequentibus continet, an alius, qui solum librum sextum, alius, qui Excerpta ex libro VII. & seqq. exhibet, non satis habemus compertum; nec ad manus nobis est, qui id docere forte poterat, Catalogus Bibliothecæ Lugduno-Bata-væ, in quo p. 343. in Codicibus a Bonaventura Vulcanio legatis num. II. unus saltem codex Polybianus, Excerpta

ex libris deperditis continens, recensetur, ut ex Reiskii Animadvv. ad Polyb. p. 615. intelligimus, & ex Reuffii Præfatione ad Lectiones Polybianas ex Codice Tubingensi excerptas. De REGIIS *Codicibus Parisiensibus*, qui Excerpta Antiqua ex libro VII. & seqq. continent, (quos notis his *Reg. F. & Reg. G.* insignivimus) tum de *Codice VESONTINO & Tubingensi*, diximus in Præfat. T. II. p. X.

VARIARUM POLYBII EDITIONVM ubi in his Commentariis in Librum sextum & in Excerpta Antiqua ex sequentibus Libris fiet mentio, *editio prima* jam nihil ad Obsoletum pertinebit, sed intelligenda ea erit, quæ in Adnotationibus in quinque priores Libros *editio 2.* erat signata, nempe *Basileensis*, quæ per *Io. Hervagium* Basileæ anno MDXLIX. in lucem est emissa; quæ quidem, quoniam græci contextus recensio *Arnoldo Peraxyllo Arlenio* debetur, *Arleniana* poterat vocari; sed usus obtinuit, ut *Hervagiana* audiat. De ea exposuimus in Præf. Tom. I. p. VII. & p. XVI sqq. Pars quidem Excerptorum ex Libro sexto, ut ibidem p. VIII sq. docuimus, jam ante Hervagium cum Venetiis, tum Parisiis & Basileæ erat edita; sed quoniam nullam ex eis editionibus ad hunc diem oculis conspicerem mihi licuit, nihil ex eis adferre potui, nisi sicubi Reiskius in Animadversionibus passim lectionem aliquam ex Basileensi *Oporini* editione excerptam citavit. Confer quæ infra in Adnotationibus ad cap. 19. dicentur. Excerptorum Antiquorum *editio secunda* intelligenda erit *Isaaci Casauboni*; *tertia*, *Jac. Gronovii*; *quarta*, *Ernestina Lipsiensis*. Sed duas quidem posteriores, quemadmodum adhuc, sic deinceps, rarior erit citandi occasio, quoniam presso pede Casaubonianam sequuntur.

Rationem, quam tenuimus, tenere certe studuimus, in colligendis ordinandisque horum Librorum Reliquiis, quorum contextus non integer ad nos pervenit, exposuimus in Præfat. T. II. p. XLIII seq. Concinnatio *Reliquiarum sexti libri* non multi fuit laboris. Longe maximam partem harum Reliquiarum Antiqua illa, quæ diximus, Excerpta offerebant:

nec ullus alius est Polybii liber, e quo tam amplam materiam in suam *Epitomen*, quam vocavit, retulerit iste compiler. Multum tamen abest, ut integrum exhibuerit hunc librum. Multa initio defunt: multa in medio passim prætermissa; (in his, disputatio de Saliorum & aliorum Pontificum collegiis, quam hoc libro fuisse olim comprehensam discimus ex lib. XXI. c. 10, 11.) nescio an & in fine, ita quidem, ut pro Titulo illo, quem capiti LVII. pag. 575. præfiximus, Ἐπιλογος ταύτης τῆς βίβλου, *Conclusio hujus Libri*, tutius factum fuisset, si Ἐπιλογος τούτου τοῦ λόγου, *Conclusio hujus disputationis de Republica Romanorum* scripsissemus, aut titulum istum prorsus omissemus. Duo supererant ex eodem sexto Libro *Excerpta Valefiana*, id est, Eclogæ, ab Henr. Valefio e codice Peiresciano inter *Excerpta de Virtutibus & Vitiis* (conf. Præf. T. I. p. XII. n. 7.) editæ: quorum Excerptorum prius illud, *de L. Tarquinio*, cum ex vetustiore romani populi historia esset desumptum, cujus historię brevem summam præmiserat Polybius disputationi de Reipublicæ forma, initio Libri posuimus, & cum aliis nonnullis minoribus Fragmentis, ex eadem historia decerptis, quæ a Dionysio Halicarnasseo, ab Athenæo, a Stephano Byzantino conservata sunt, conjunximus: alteram Valefianam eclogam, breviorē illam, quæ ex qua parte hujus Libri decerpta esset haud adparebat, in finem rejecimus cum aliis nonnullis minoribus Fragmentis, de quorum fede, quam in libro olim integro occupassent, pariter haud satis constabat.

ADNOTATIONES

A D

RELIQUIARVM LIBRI SEXTI

Cap. I.

CAPVT I.

Cum interciderit hujus libri *Exordium*, quo haud dubie Polybius & *Argumentum*, quod in eo erat pertractaturus, brevi-

breviter exposuerat, & (ut aliàs solet, ubi ad disputationem olim promissam progreditur) in memoriam revocaverat Lectoribus id quod in superioribus erat pollicitus; commode facturos nos putavimus, si Exordii loco nunc ex lib. III. cap. 2. ea repeteremus, quæ de *Argumento Libri sexti* & de consilio hujus disputationis de *Republica Romanorum* præfatus erat. Poterant vero pari ratione Exordii & Introductionis loco in eandem hanc disputationem ea inservere, quæ lib. I. c. 64, 1-4. & præsertim quæ lib. III. c. 118, 8 seqq. de eodem argumento præstruxit; quæ hac occasione repetiisse relegisque neminem poenitebit.

CAPUT II.

Cap. II.

Fragmentis hoc capite congestis titulum fecimus Ἐκ τῆς Ἀρχαιολογίας Ῥωμαϊκῆς. Etenim τὴν Ῥωμαϊκὴν Ἀρχαιολογίαν, id est, vetustiorē populi romani historiam breviter attigisse Polybium, (quemadmodum monuimus etiam in Testimoniis de Scriptis Polybii, T. V. hujus operis p. 16.) disertè testatur Dionysius Halicarn. Antiq. Roman. lib. I. cap. 6. his verbis: Πρῶτον μὲν -- τὴν Ῥωμαϊκὴν ἀρχαιολογίαν ἐπιδραμόντος Ἰερωνύμου τοῦ Καρδιανοῦ -- -- ἔπειτα Τιμαίου τοῦ Σικελιώτου -- -- ἅμα δὲ τούτοις Ἀντιγόγου τε καὶ Πολυβίου καὶ Σιληνοῦ καὶ μυρίων ἄλλων τοῖς αὐτοῖς πρῶτα σιν οὐχ ὁμοίως ἐπιβαλόντων. &c. Rursusque ibid. cap. 7. Ἴσως γὰρ οἱ προανεγνωότες Ἰερώνυμον, ἢ Τιμαίον, ἢ Πολύβιον, ἢ τῶν ἄλλων τινὰ συγγραφέων, ὑπὲρ ὧν ἐποιησάμην λόγον ἕλιγω πρότερον ὡς ὑπεστυρότων τὴν γραφὴν, πολλὰ τῶν ὑπ' ἐμοῦ γραφομένων οὐχ εὐρημότες παρ' ἐκείνοις κείμενα, σχεδιάζειν ὑπολήφονταί με &c. Istud autem argumentum cum in prioribus historiarum libris non perfectus sit, nullo alio Libro, nisi hoc Sexto pertractatum a Polybio esse consentaneum est. Et revera hoc libro id factum ostendunt tria Fragmenta Polybii ex illa *vetustiore Romanorum historia* decerpta, quæ vel disertis verbis, vel fatis claris indiciis *ad librum sextum* referunt illi auctores, qui nobis ea conservarunt, Compiler Eclogarum de Vir-

tutibus ac Vitiis, Athenæus, & Stephanus Byzantinus. Quare & illa Fragmenta huc congesimus, & eisdem alia nonnulla, ad idem argumentum pertinentia, quamvis liber, e quo desumpta sunt, non esset declaratus, adjunximus.

Verf. 1. *Verf. 1.* Dionysius Halic. I. 74. Οὐ γὰρ ἤξιουν, inquit, ὡς Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης, τοσοῦτον μόνον εἰπεῖν, ὅτι κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς ἐβδόμης Ὀλυμπιάδος τὴν Ῥώμην ἀπτόσθαι πείθομαι· οὐδ' ἐπὶ τοῦ παρὰ τοῖς Ἀγχισεῦσι κειμένου πίνακος ἐνὸς καὶ μόνου τὴν πίστιν ἀβασάνιστον ἀπολιπεῖν. id est: *Nolui enim, ut Polybius Megalopolitanus, hoc solum dicere, me credere, Romam conditam fuisse anno secundo septimæ Olympiadis: neque uni ἔσ' ἰσθι Anchisensium tabulæ fidem, re non diligenter examinata, adhibere.* Ad quem locum CASAVBONVS notavit: „Videtur ergo Polybius nactus apud Anchisenses aliquod antiquitatis monumentum, ubi notatum erat conditæ Romæ tempus. Ei lapidi plus tribuisse Polybium, quam oportuerit, queritur Dionysius.“ — Poterat ad hunc locum etiam referri illud Fragmentum, quod ex Georgii Syncelli Chronographia protulimus in Spicilegio Reliquiarum p. 31.

Verf. 2. *Verf. 2.* Παλάντιον λέγεται &c. Fortasse plura nonnulla verba, quæ habet Dionysius, ad Polybium pertinent. Sic autem ille Antiq. Romanar. lib. I. cap. 31 extr. & initio cap. 32. ὄνομα τῶ πολίσματι τούτῳ τίθενται Παλάντιον, ὡς ἀπὸ τῆς ἐν Ἀρκαδίᾳ σφῶν μητροπέλειος. - - Ὡς δέ τινες ἱστοροῦσιν, ἃν ἐστὶ καὶ Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης, ἀπὸ τινος μεираίου, Πάλαντος, αὐτόθι τελευτήσαντος· τοῦτον δὲ Ἡρακλέους εἶναι πῦδα καὶ Δύνας (Λαύνας) τῆς Εὐάνδρου θυγατρὸς· χῶσαντά δ' αὐτῶ τὸν μητροπάτορα τάφον ἐπὶ τῷ λόφῳ, Παλάντιον ἐπὶ τοῦ μεираίου τὸν τόπον ὀνομάσαι. id est: *Huic oppidulo nomen Palantium imposuerunt, in memoriam veteris suæ in Arcadia patriæ. - - Sed, ut nonnulli prodiderunt, inter quos est ἔσ' Polybius Megalopolitanus, nomen habet ab adolescente quodam Palante, qui ibi obiit. Hunc vero Herculis ἔσ' Dynæ, (Lavina) Evandri filia, filium fuisse tradunt: quum autem avns maternus in*

eo colle sepulcrum ipsi extruxisset, de adolescentis illius nomine locum ipsum Palantium appellasse ajunt.

Vers. 3. Παρὰ Ῥωμαίοις &c. Diserte ad sextum ^{Po-} *Vers. 3.*
lybii librum hæc retulit Athenæus. Ait enim: Παρὰ Ῥω-
μαίοις, ὡς Φησι Πολύβιος ἐν τῇ ἔκτῃ, ἀπέιρηται &c. Fuisse
autem Romuli legibus *mulieribus romanis vetitum, ne vi-*
num biberent, & parem poenam ebrietati, ac adulterio, fuisse
positam, ex Dionysio Halic. discimus lib. II. c. 25. Quare
eo loco, ubi de Romulo agebat, hujus legis meminisse
Polybius videtur. De totius hujus fragmenti argumento
confer omnino Plinium Hist. Nat. XIV. 13, 14. & A. Gel-
lium X. 23. quos ad Athenæum laudavit Casaubonus. —
Ibid. πάσσον πίνουσιν. Οὗτος δὲ ποιῆται &c. Verba hæc
Polybii laudavit etiam Eustathius ad Iliad. T'. p. 1243. ed.
Basil.

Vers. 4. τῷ Αἰγοσθενεῖω γλυκεῖ, vino dulci Aegosthe- *Vers. 4.*
uensi. Aegosthena, Megaridis oppidum. Αἰγοσθενεῖω cor-
rexerit Casaub. cum veteres editi & mssti τῷ Αἰγοσθενεῖ· τῷ
darent, quod in τῷ Αἰγοσθενίτῃ potius fuisse mutan-
dum probabile fit ex eo, quod apud Stephanum legimus,
gentile ejus oppidi a Polybio Αἰγοσθενίτην formari. Vide
Fragm. Polyb. histor. & geogr. num. II. p. 54.

Vers. 5. οὐκ ἔχει οἴνου κυρέαν. Sic editur apud Athe- *Vers. 5.*
næum: in commentario vero Casaubonus ait, libros ve-
teres & Suidam rectius κυρέαν habere; & sic edidit
Casaub. in Fragmentis Polybianis. Prætulit tamen priorem
formam, quam & editio Basilenfis Athenæi habet, & qua
alibi utitur Polybius, VI. 13, 1. & 3. c. 14, 10. c. 15, 6 &c.
Ac licet apud Suidam legatur Κυρέα, ἢ ἔξουσία, tamen
apud eundem rursus reperitur Κυρία, ἢ κατὰ φύσιν ὑπάρ-
χουσα δύναμις.

Vers. 8. οὐ προσθεῖ διαβολῆς. Bene Casaubonus: *Vers. 8.*
„nulla opus est criminatione: quippe cum ipsum crimen in-
ter osculandum se prodit.“ — Errore operarum nostrarum
factum est, ut perperam προσθεῖ pro προσδεῖ scri-
beretur.

- Verf. 9. *Verf. 9.* Ἐκτίσε &c. Fragm. hoc diferte ad *sextum Polybii librum* refert Stephanus.
- Verf. 10. *Verf. 10.* Λεύκιος ὁ Δημαράτου &c. E codice Peirefciano in Excerptis de Virtutibus & Vitiis edidit hoc Fragmentum Valefius: ex eisdem vero Excerptis suo etiam Lexico totum inferuit Suidas, in Λεύκιος. Non videtur autem in Codice Peirefciano difertis verbis fuiſſe adnotatum, *ex Libro ſexto Polybii dudam eſſe hanc Eclogam: ſed VALESIVS*, ad Librum VI. eam referens, de ea re in Notis ad Excerpta a ſe edita ſic diſſerit: „Recte hoc Fragmentum Libro ſexto Polybii adſcribi, patet cum ex ſerie ipſa fragmentorum; quæcunque enim præcedebant, ad libros V. priores Polybii pertinebant, quæ nos conſulto, quia edita erant, omiſimus: tum vero quod in lib. VI. Polybius univerſam populi romani hiftoriam & antiquitatem breviter complexus fuerat, a regibus ipſis exorſus. Vel iſtud fragm. quod profert Steph. Byz. ex lib. VI. Polyb. ἔκτισε δὲ &c. nonne ad Ancum Marcium regem Rom. manifeſte ſpectat, qui Oſtiam candidiſſe ab omnibus hiftoricis memoratur?“ —
- Ibid.* οὐδενὸς ἔλαττον ἔξειν. Vocab. ἔλαττον aberat a cod. Peireſc. Ex Suida ſupplevit Valef. — *Ibid.* διὰ τινὰς ἀφορμάς. — „Forte διὰ τὰς ἀφορμάς, propter opes ſuas: nam opes ſunt idem atque ἀφορμάς. Subauditur τὰς ὑπαρχούſας αὐτῷ. Paulo poſt [verſ. 13. & 15.] appellat χορηγίαν.“ REISKIVS.
- Verf. 11. *Verf. 11.* ἔχων γυναῖκα. ἔχων καὶ γυναῖκα malim.
- Verf. 14. *Verf. 14.* ὥſτε συνοικεῖν καὶ ſυγχειρίζειν τῷ Μαρκεῖνὰ κατὰ τὴν βασιλείαν. — „Legendum *συνδιωκεῖν*, ut recte Aemilius a Porta conjecerat in interpretatione Suidæ. Sed & Diodorus Siculus habet *συνδιώκει*. [in Exc. de Virt. & Vit. T. II. ed. Weſſel, p. 551.] καὶ πολλὰ τῶν κατὰ τὴν βασιλείαν *συνδιώκει* τῷ βασιλεῖ.“ VALESIVS.
- Verf. 15. *Verf. 15.* καὶ Φήμην. Φήμην an Φήμης legas, multum non puto intereſſe.“ REISK.

CAPVT III.

Cap. III.

Tituli
Excerpt.
Antiq.

Cum ab hoc capite incipiant *Excerpta Antiqua*, quæ vocamus, ex hoc sexto Polybii libro; haud alienum erit, ut, quonam *Titulo* hæc Excerpta in quoque nostrum Codicum & in Editionibus insigniantur, exponamus. Scilicet in *Vrbinate*, in quo primus liber Excerptorum hanc in-

scriptionem habet: Τῆς Πολυβίου Ἐπιτομῆς λόγος α. sextus liber, pari ratione ac ceteri omnes, nude inscribitur Πολυβίου τοῦ ε'. λόγου. intellecto vocab. ἐπιτομή. Tum vero prima pars Excerptorum hujus libri in ora codicis peculiarem titulum habet: Περὶ διαφόρων Πολιτειῶν, id est, *de variis Rerumpublicarum formis*: quem Titulum nos pariter primo Excerpto, quod à cap. 3. usque cap. 10. decurrit, præfiximus. In eundem fere modum *Reg. D.*

& *Oxon.* inscribuntur: Πολυβίου τοῦ ε' ^{ου} λόγου, Περὶ διαφόρων Πολιτειῶν. Codex *Aug.* nullum alium, nisi hunc

Titulum libri sexti habet: Πολυβίου τοῦ ε' ^{ου} λόγου κατ' ἐπιτομήν. & similem Titulum ceterorum librorum. Denique Codex *Mediceus* & *Regius E.* cum *editione Hervagiana* Librum hunc sic inscriptum habent: Ἐκ τοῦ Ἐκτου τῶν Πολυβίου. περὶ συστάσεως καὶ αὐξήσεως τῆς Ῥωμαίων πολιτείας, ἔτι δ' ἀκμῆς τε καὶ διαφορᾶς πρὸς τὰς ἄλλας. Inscriptio, quam *Isaacus Casaubonus* & sequentes *Editores* Excerptis hifce præmiserunt, quæ hujusmodi est, Ἐκ τῆς ἔκτης (ἑβδόμης, & sic porro) ἱστορίας τοῦ Πολυβίου τοῦ Μεγαλοπολίτου Παρευβολαί, id est, *E Polybii Megalopolitani sexta Historia Excerpta*, ex nullo codice Manuscripto ducta est, sed a Casaubono pro suo arbitrio composita, Idem doctissimus Editor, cum in Codice *Vrbinate* Excerpti cuiusque Argumentum duobus vel tribus verbis in ora libri esset indicatum, quod & in aliis nonnullis codicibus subinde, sed rarius quidem, factum est, brevibus istis Titulis vel Argumentis non contentus, suo ex ingenio suaque doctrina cuique Excerpto multis verbis, quæ integram

Tituli
Excerpt.
Antiq.

nonnumquam paginam complent, Argumentum tam græce quam latine præposuit. Ea Argumenta posteriores Editores, sicut omnia quæ erant in Casauboniana Editione, repetierunt; nos vero consulto prætermisimus, contenti partim brevibus Titulis, quos, quoad licuit, ex Vrbinatæ codice mutuatos adscripsimus, partim ratione illa, qua & in superioribus libris usi sumus, argumenta capitum latino sermone ad oram græci contextus adnotandi.

Vers. 1. *Vers. 1.* εἰς τὰναντία. εἰς τοῦναντίον habet Reg. E. non εἰς τὰναντίον, quod operar. errore positum est in scholio nostro. εἰς deest Aug. Reg. D. & Urb. interceptum a literis ης in quas definit vox præcedens. — *Ibid.* ὁλοσχερῶς potest utcumque ad verbum πείραν εἴληφε referri: sed commodius utique videri debet μεταβολῆς ὁλοσχεροῦς. conf. I. 19, 11. VI. 7, 2. — *Ibid.* ῥαδίαν. ῥάδιον solus Oxon. — *Ibid.* ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος recte edd. cum Med. ut supra ὑπὲρ τῶν προγεγον. At h. I. ὑπὸ Aug. Reg. D. E. Oxon. sed ora Aug. ab ead. manu ὑπὲρ, & ora Reg. E. ἴσως ὑπὲρ. — *Ibid.* ἀπόφασιν. In Reg. D. superscripta est litera ν, ut sit ἀπόφασιν.

Vers. 2. 3. *Vers. 2.* γινωσκόμενα. γιγνωσκ. Reg. D. — *Vers. 3.* τῆς Ῥωμαίων. τῆς τῶν Ῥωμ. Med. — *Ibid.* In εὐχερὲς cum edd. consentit Med. e quo certe nil discrepantiæ notatum. Sed εὐχερῶς perperam Urb. Aug. Reg. D. E. Oxon. — *Ibid.* τῶν προγεγονότων περὶ αὐτοῦς ἰδιωμάτων. περὶ αὐτῆς Reg. D. & Oxon. quod commodum videri potest, ut referatur ad πολιτείας; sed requiritur accusativus, quemadmodum docuimus ad V. 110, 7.

Vers. 4. 5. *Vers. 4.* εἰ μέλλοι. εἰ μέλλει non male. — *Vers. 5.* ὑποδεικνύειν. δεικνύειν Aug. servans suum morem, composita verba præpositionibus suis nudandi. — *Ibid.* τρία γένη λέγειν. Carent verbo λέγειν Reg. D. E. Quæstionem quod adinet de Variis Rerumpublicarum Formis, notum est copiose eam tractatam & omnes in partes versatam esse cum a Platone in Dialogo, qui Politicus inscribitur, & in libris de Republica, tum ab Aristotele in Politicorum libris. Quo-
rum

rum post verbosas disputationes nec injucundum fuerit nec infructuosum, Polybium nostrum audire, de eodem argumento breviter ac dilucide commentantem. — *Verf. 6. καὶ* Verf. 6.
Δι carent Regii, Oxon. & Leid.

Verf. 9. καὶ τοι οὐδ'. Sic Med. cum edd. in contextu. Verf. 9.
 Mendose *καὶ τὴν οὐδ'* Vrb. & Aug. in contextu, sed idem Aug. in marg. eadem manu *ἀλλ' οὐδ'*, quod & ed. 1. & Med. in marg. habent. Sed Reg. D. E. Oxon. & Leid. nil nisi *ἀλλ' οὐδ'* agnoscunt. Videtur hæc emendatio esse ab eis profecta, qui, unde corrupta esset vitiosa scriptura *καὶ τὴν*, nescirent.

Verf. 10. οἰοί τ' εἰσί. οἰοί τ' ἦσαν Vrb. & Aug. in con-Verf. 10sq.
 textu, sed hic alteram lect. in marg. habet. — *Verf. 11. ἔχειν τι. τι* carent Reg. D. E. & Oxon. — *Verf. 12. δημοκρατίας. δημοκρατείας* Reg. E. qui & supra *verf. 5. δημοκρατείαν* habet; ubi & *ἀριστοκρατείαν* habet Aug. pro *ἀριστοκρατίαν*.

CAPUT IV.

Cap. IV.

Verf. 4. ὅ τι ποτ' ἂν αὐτό. αὐτῶ Aug. male — *Ibid.* Verf. 4.
πρόδηται. πρόδηται Vrb. Aug.

Verf. 5. In παρά δὲ ᾧ cum ed. 1. 2. consentit Med. Non Verf. 5;
 spernenda tamen scriptura Aug. *παρά δὲ δὴ ᾧ* — *Ibid.*
παρά τοῖς τοιούτοις. Ante hæc verba conjunctionem *ἀλλὰ*
 cum edd. & Reg. E. inserit etiam Med. sed recte eam ignorant Vrb. Aug. Reg. D. Oxon. & codex Vrsini. — *Ibid.*
ὅταν τὸ τοῖς. Carent τὸ Reg. D. & Oxon. — *Ibid.* *τοῦτο δὲ καλεῖν.* *δεῖ* ex conject. adjecit Casaubonus. *τοῦτο δὲ καλεῖν* Med. *τοῦτο καλεῖν δημοκρ.* ed. 1. Aug. Reg. D. E. Oxon. puto & Vrb. e quo nulla notatur discrepantia. Et abesse posse videtur verbum *δεῖ*. Reiskius tamen, ægre illo carens, scripsisse Polybium suspicatus est, *τοῦτο καλεῖν δεῖ δημοκρατίαν*; quo facto, facile *δεῖ* excidisse, ait, ob vicinitatem vocis *δημοκρατίαν*. — *Ibid.* Cum *καλεῖν* in *καλῆν* corruptum esset in Oxon. & Reg. D. librarius Reg. D. superscripsit *ᾧ*, indicans *καλῶ*.

- Verf. 6. 9.** *Verf. 6.* ῥητέον caret Leid. — *Verf. 9.* Δῆμος, *populus liber, popularis status*, idem quod δημοκρατία, ut sæpe apud Thucyd. & apud Aristot. Politic. V. 5.
- Verf. 10.** *Verf. 10.* ἀποπληροῦται. — „ἀπουληροῦται, exit ut per sortem. Sed quæ ejus verbi hic vis erit? Forte leg. ἀποπληροῦται, tandem in fine exit in furiosam & tumultuosam plebis libidinetem. Et hoc idem, diu post ista scripta, nunc invenio in margine codicis Herwagiani.“ REISKIUS. — Eadem in re verbo ἀποτσελεῖν utitur c. 9, 8 — *Ibid.* ὀχλοκρατία. Imperite ὀλιγοκρατία Aug. in contextu, & ed. 1. & Med. in marg. Vide cap. 57, 7 sqq.
- Verf. 11.** *Verf. 11.* σαφέστατα ex marg. ed. 1. edidit Casaub. Sic autem Aug. & (nisi discrepantiam adnotare neglexit Gronovius) etiam Med. Mendose σαφὲς τὰ ed. 1. in textu cum Regg. & Oxon. σαφὲς σαφῶς περὶ τούτων Vrb. quod dictum videri potest ad similitudinem phrasium πάντη πάντως, & οὐδαμῶς οὐδαμῆ, quibus aliàs utitur Noster; nec tamen id premere velim. — *Ibid.* οἷα. οἶον Reg. E.
- Verf. 13.** *Verf. 13.* κατὰ Φύσιν. Perperam carent κατὰ Reg. E. & Oxon. — *Ibid.* ἀπ' ἀρχ. εἰληφ. εἰληφ. ἀπ' ἀρχῆς Reg. D. E. Oxon.

Cap. V.

CAPUT V.

- Verf. 1.** *Verf. 1.* διευκρινεῖται. διακρινεῖται Aug. — *Ibid.* ποιήλος. ποιήλως Aug. Reg. D.
- Verf. 3.** *Verf. 3.* Reiskius, scribere jubens ἂν ἐλέειπεν τι δόξη τὸ τῆς καθολ. &c. (non enim exclusum voluit pronomen τι, quod in scholio nostro infra contextum temere prætermisum est) dictionem τὸ τῆς καθολικῆς ἐμφάσεως ex more Polybii accipi voluit pro ἡ καθολικῆ ἐμφασίς. Sed nil opus videtur vulgatam sollicitare scripturam, in quam libri omnes consentiunt. Pro τι δόξη temere τῇ δόξη habet ed. 1. sed verum dant mssti omnes.
- Verf. 4.** *Verf. 4.* Verbum Φύεσθαι h. l. cum edd. & Vrb. agnoscit Aug. — *Ibid.* συνίστασθαι, post πρῶτον, delevit Casaub. & in ora Basil. scribit: est glossa cod. Vrb. Spallettus

lettus noster in lectionibus codicis Vrb. ait: *redundat συνίστασθαι*, quod quo valeat, & habeat-ne hoc verbum codex ille in contextu, an in margine, non satis intelligo. Illud video, codicem Aug. id verbum prorsus ignorare. Si simul cum *Φύεσθαι* servatum cupis, erit cum Reiskio καὶ συνίστασθαι scribendum, quod fortasse fuerit proximum vero.

Versf. 5. ἡ δὲ ἄλλας. Sic recte Aug. & Regii. *Per-* *Versf. 5.*
peram vulgo ἡ δ' ἄλλας. — *Ibid.* ὁ λόγος αἰρεῖ, trita philosophorum usu locutio: *ratio evincit, rationi consentaneum est.* Perperam ἐρεῖ Aug. Reg. D. E. Oxon.

Versf. 6. πάντων τῶν ἐπιτηδ. τρόπων τῶν ἐπιτηδ. Reg. *Versf. 6.*
E. — *Ibid.* ἐν τῶν. αὐτῶν idem Reg. E.

Versf. 7. κατὰ τοῦτων, intelligo *contra alia animalia* *Versf. 7.*
Et eorum impetum. conf. cap, 6, 8. Quodsi tenere opus esset τοῦτο, quod cum editis habent codd. omnes præter Reg. E. κατὰ (ut sæpe aliàs) in καὶ foret mutandum, καὶ τοῦτο scil. ζῶον, *etiam hoc animal.* — *Ibid.* εἰς deest quidem ed. i. sicut ceteris editionibus; sed communi consensu agnoscunt præpositionem codices Vrb. Aug. Med. Reg. D. E. Oxon. εἰς τὸ ὁμόφυλον συναγελάζεσθαι, *cum sui similibus congregari.* Scaliger, pro ὅπερ εἰκὸς κατὰ τοῦτο τὸ ὁμόφυλον, legi voluit ἄπερ εἰκὸς κατὰ τὸ ἑμοφ. συναγελ. — *Ibid.* τὸν τῆ σωματικῆ. Sic scripti cum editis. Ex uno Leidenfi Gronovius τὸν κατὰ σωματ. citat, quod ex τὸν καὶ τῆ σωματ. corruptum ille iudicavit. — *Ibid.* τοῦτον ἠγεῖσθαι. Polybianum hoc est, & signate dictum, *hunc, inquam, necesse est præire Et imperare,* scil. *ceteris.* conf. Adnot. ad IX. 3, 9. τούτων ex conjectura hominis est, qui necessario requiri genitivum putaverat, quo tamen facile caremus: sic mox versf. 8. τοῦ ἰσχυροτάτους ὀρώμεν ἠγευμένους vel εἰσηγουμένους. Quod in scholio dixi, *oram Med. cum ora Hervag. in τούτων consentire,* diligentius denuo collationem Gronovianam inspicens, video, τοῦτον citari ex marg. Med.

Versf.

Verf. 8.

Verf. 8. τῶν ἀδοξοποιήτων ζώων. τῶν h. l. carent ed. I. Aug. & Regius uterque; neque ex Vrb. disiensum ab ed. I. notatum video. Requirebatur tamen articulus, quem recte adjecit Casaubonus: &, ni fallit collatio Gronoviana, agnoscunt eundem codd. Med. & Oxon. ἀδοξοποίητος, qui non regitur opinione, sed uni naturæ paret. conf. XVII. 15, 16. — *Ibid.* In θεωρούμενον consentiunt codices nostrī ad unum omnes; etiam Aug. e quo quidem hanc lectionem adnotare neglexit Bœclerus. Sua auctoritate illud ejecit editor Basil. & ad marginem relegavit. — *Ibid.* ἔργον ἀληθιν. ἀληθ. ἔργον Reg. D. Oxon. — *Ibid.* ἡγουμένους. Non sperno εἰσηγουμένους, quod habet Aug. & debuit Vrb. in quo corrupte scribitur ὀρῶμεν νησ ἡγουμένους. Aliās tamen ea ratione istud verbum usurpatum Polybio non memini.

Verf. 9.

Verf. 9. συναθροισμένων recte Casaub. Sic vero ora Vrb. & ora Aug. ab antiqua manu, & Reg. E. in contextu. Ceteri συναθροισμένους cum ed. I. & sic Aug. & Vrb. in textu. — *Ibid.* καὶ τοῖς ἀλκιμοι. Conjunctio καὶ abest ed. Casaub. & seqq. nescio casu - ne, an consilio: illud video, perperam id factum, & contra codicum omnium fidem.

Verf. 10.

Verf. 10. τοῦτ' ἀρχὴ γίνεται. Sic libri ad unum omnes: quæ scriptura, cum ferri defendique posset, revocanda nobis visa est. τότε ἀρχὴ habet etiam ora librī Scalig. sed nescio an ab alia manu, non Scaligeri.

Ibid. πρώτως. πρότερον Leid. male.

Cap. VI.

CAPUT VI.

Verf. 1.

Verf. 1. τῶν εἰρημ. τοιόσδε, τοιόσδε τῶν εἰρημ. Reg. D. E. Oxon.

Verf. 2.

Verf. 2. οἱ ἐκτρέφοιεν adoptavi ex Reg. E. quod ipsum habet etiam ora ed. I. & ora Med. οἱς ἐκτραφείη context. ed. I. & Med. οἱς ἐκτρέφοι Vrb. Reg. D. Oxon. & ora ed. I. & ora Med. οἱς ἐκτρέφη Aug. in contextu, & ed. I. & Med. in ora. Quas vero lectiones ora Aug.
in

in marg. habet, ἐκτρέφοι & ἐκτρέφουεν, eæ recentiori manu ex ora ed. 1. descripta sunt. ὕφ' ᾧν ἐτράφη voluerat Reifkius. In eodem verbo insolentioſam ſtructuram habemus cap. 7, 2. τραφέντας ὑπὸ τοιούτοις, *sub talibus educati*, pro ὑπὸ τοιούτων, *a talibus*. — *Ibid.* δρᾶν τούτους recte dederunt Aug. Reg. E. Oxon. Perperam vulgo δρᾶν τούτοις.

Verf. 2.

Verf. 3. τοὺς συνόντας pro vulgato τοὺς ἐόντας scribendum monuit Casaub. in ora Basil. pariterque Reifkius. συνέντας correxit Scaliger in ora ſui libri. Erroris origo haud obſcura: literæ εν inter ſe connexæ in msstis ſimilimam formam literarum υν habent; σ autem ex voce præcedente facile duplicatum eſt. — *Ibid.* Pro θεραπείαν, temere vocabulum κακοπάθειαν ex præcedentibus repetit Aug.

Verf. 3.

Verf. 4. διαφοράν. Sic recte libri omnes. Imperite διαφοροῦν margo ed. 1. Agitur de *discrimine* inter id quod juſtum eſt & contra. — *Verf. 5.* τὸ γινόμενον. γενόμενον Reg. E. ſed ſuperſcripta litera i indicatur altera ſcriptura.

Verf. 4. 5.

Verf. 7. ἔννοια παρ' ἐκάστω τῆς τοῦ καθ' ἡμῶντος δυνάμεως καὶ θεωρίας. Bene habet θεωρίας. ἡ τοῦ καθ' ἡμῶντος δύναμις καὶ θεωρία, *vis & ratio honesti*. Dupliciter enim uſurpatur hoc vocab. θεωρία; aliàs ſubjective, ut in ſcholis ajunt, pro *contemplatione, ſcientia, notitia*; ſic verſ. 9. ὑπογίγνεται θεωρία εἰσχροῦ καὶ καλοῦ, *ſubnaſcitur notitia quædam turpitudinis & honestatis*; ſic III. 21. 10. &c. Aliàs objective, ut ajunt, accipitur, & idem notat ac *disciplina aliqua, principia, quibus ſcientia quædam continetur, ratio*: ſic IV. 39, 11. ἡ κατὰ φύσιν θεωρία, *ratio phyſica, principia ſcientiæ naturalis*: ſic VI. 42, 6. IX. 19, 5. XVI. 12, 6. & eodem modo hoc loco.

Verf. 7.

Verf. 8. ὅταν. Mendose ὅτου Reg. E. — *Verf. 9.* μὴ μῆσεως τυγχάνειν. τυγχάνον Aug. a pr. manu, Reg. D. Oxon. male.

Verf. 8 9.

Verf.

Vers. 10.

Vers. 10. Ὅταν οὖν καὶ ὁ προεστῶς. Ὅταν οὖν ὁ προεστῶς jam corrigere jufferat Casaub. in ora Basil. ὁ abest uni Reg. E. — *Ibid.* συνεπισχὴ τοῖς προειρημένοις. Casaubonus: *quando illis, quos diximus laudem nactus, semper favet.* Reiskius: *adjuvat prædicta; & τὰ προειρημένα intelligit τὸ καθῆκόν καὶ τὸ καλόν.* Vtro modo accipias, parum interest. Perperam *συνεπισχολή* Reg. E. — *Ibid.* κατὰ τὰς τῶν πολλῶν διαλήψεις. *διαλέξεις*, quod scripti omnes cum editis hic dabant, Casaubonus interpretatus est: *favet protegitque eos sua potentia in colloquiis cum multitudine.* REISKIUS olim se existimasse ait, defendi posse *διαλέξεις*, & *delectus* exponi, (a verbo *διαλέγειν*, *deligere*, quo VI. 12, 6. & c. 21, 7. & alibi utitur Polybius,) ut sententia esset: *si princeps populi in delectu civium rationem semper habeat decori & justii.* Nunc vero *διαλήψεις* se præferre ait, quod idem est atque *ὑπολήψεις*, *opiniones.* Mihi, si servandum utique κατὰ τὰς τῶν πολλῶν *διαλέξεις* esset, sententia, quæ sola ferri utcumque posset, hæc esse videtur, *secundum populi sermones*, id est, *secundum id quod populus, sibi placere, sermonibus suis vel colloquiis significat.* Sed ne hanc quidem interpretationem ferre usum vocabuli *διαλέξεις* putem, quod non tam de *vulgi sermonibus, sermocinationibus & colloquiis*, quam de *doctorum disputationibus & dissertationibus* usurpatur; ut taceam, nusquam id vocabulum a Polybio frequentari. Contra vocabulo *διάληψις* & *διαλήψεις* sæpe utitur, vide II. 50. 11. III. 4, 6. III. 6, 7. &c. Quare mihi unice verum hoc visum est, κατὰ τὰς τῶν πολλῶν *διαλήψεις*, *secundum plurimorum sententiam, secundum populi notiones & opinionem.*

Ibid. δόξη. Corrupte *δόξης* Reg. E. jota ad η adscribendo in sigma mutato, qua parte & in aliis codicibus in superioribus libris subinde peccatum vidimus. — *Ibid.* ὑποταταμένοις. ὑποταταμένοις idem Reg. E. quod valet ὑποτεταγμένοις, quod ipsum verbum c. 7, 5. in eodem codice eodem modo corruptum est. Sed bene habet participium

cipium præsentis quod dicunt temporis, ut c. 5, 7. & sæpe aliàs. — *Ibid.* διανεμητικός. διανεμητικῶς Vrb.

Verf. 11. εὐδοκοῦντες. Perperam εὐδοκιμοῦντες Aug. *Verf.* 11.

Et idem mox ὑποτάττωνται καὶ συσώζουσι. Pro συσώζουσι simplex σώζουσι dant ed. I. & Med. σύσώζουσι Reg. E. συσώζουσι Reg. D. Quamquam enim non omnia isphalmata constanter enotare decrevimus, quibus scætant codices nostri, qui hæc Excerpta continent; non inutile tamen erit subinde vitiosam scripturam, quibus modo unus & alter, modo plures simul, contaminati sunt, referre, ut & genius cujusque codicis, & plurium codicum inter se cognatio intelligatur: quod cum ad judicandum subinde de scripturæ cujusque valore, tum potissimum ad investigandam in locis difficilioribus, probabili quadam via rationeque veram scripturam haud parum valebit. — *Ibid.* γηραιός. γεραιός ed. I. Med. — *Ibid.* τῇ δυναστείᾳ. τῇ δυνάμει Reg. E.

Verf. 12. ἡγεμονίαν. ἡγεμονείαν Aug. *Verf.* 12.

C A P V T VII. *Cap.* VII.

Verf. 2. ἐπὶ πολὺ recte ex Vrb. adscivit Casaub. Sic *Verf.* 2. & Vrsin. & ora Med. & idem debuit ora ed. I. in qua mendose est ἐπεὶ πολὺ. πολὺ absque ἐπὶ Reg. E. πολλοὶ absque ἐπὶ contextus ed. I. & Med. tum Aug. Reg. D. Oxon. — *Ibid.* διαφυλάττουσι. φυλάττουσι Reg. E. — *Ibid.* ἐκ τοιούτων. Sic ed. Casaub. nescio an ex Vrb. e quo tamen nil notavit Spallettus: sed consentiunt Aug. Reg. D. E. ἐκ τούτων ed. I. Med. — *Ibid.* τραφέντας ἐπὶ τοιοῦτοις, sub talibus educatos. Nil variant libri. Videbatur tamen requiri ἐπὶ τοιούτων, a talibus. conf. ad c. 6, 2. Aliam rursus ejusdem verbi structuram habemus X. 25, 1. τραφεῖς καὶ παιδευθεῖς ἐπὶ Κλέανδρον. — *Ibid.* παραπλησίως. Vel παραπλησίας cum Reiskio, vel παραπλησίους utique (nam utroque modo formatur foemini) scribendum videtur. Sic mox *verf.* 5. παραπλήσιον ἔχειν τὴν βιοτείαν In terminationibus vocum præsertim multa

multa turbarunt librarii: & ως cum ους fimiliter commutatum nuper vidimus cap. 3, 1.

- Verf. 3. *Verf. 3.* ἀλλὰ κατὰ τὰς. Si tenemus ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς, erit paulo ante ad οὐκ ἔτι vox μόνου subintelligenda. — *Ibid.* τὰς ante τῆς γνώμης carent Reg. D. & Oxon. — *Ibid.* τῆς ἐξ ἀμφοῖν παραλλαγῆς, *discriminis, quod est inter utroscue.* ἐξ ἀμφοῖν per pleonasmum vel periphrasin, pro simplici genitivo ἀμφοῖν. Sic κατὰ τὴν ἐξ αὐτῶν φύσιν I. 81, 6. idem valet quod τὴν αὐτῶν.
- Verf. 4. *Verf. 4.* οἱ κριθέντες, *electi, probati.* οἱ ἐγκριθέντες Reg. E. quod valet οἱ ἐγκριθέντες, quo verbo utitur Noster IX. 2, 4. — *Ibid.* ὀχυρούμενοι. ὠχυρωμένοι Aug.
- Verf. 7. *Verf. 7.* περὶ τὴν τροφήν recte ed. Casaub. & seqq. ex ora ed. 1. cum qua facit ora Med. Et sic unice Reg. D. Ceteri τροφήν. — *Ibid.* δὲ post ἀναντιβρόητους temere caret ed. 1.
- Verf. 8. 9. *Verf. 8.* ἐγένετο. ἐγίνετο Aug. & hinc ora ed. 1. sed in Aug. ab eadem manu superfer. ἐγίνετο. — *Verf. 9.* ἦν οὐκ &c. ἦν correxit Casaub. cum ἦν darent editio 1. & mssti, idque cum superioribus conjungerent. — *Ibid.* ἔτι δὲ θαρβύλ. ἔτι δὲ καὶ θαρβύλ. Reg. E. recte. — *Ibid.* γενέσθαι. συνέβαινε γίνεσθαι Aug.

Cap. VIII. C A P V T VIII.

- Verf. 1. *Verf. 1.* ὅταν λάβῃ edd. Med. Reg. E. ὅτε λάβοι est *quoties accipit*, vel *si quando accepit.* Vtrum teneas, parum interest. Et ante & post plerumque ὅταν utitur, aut ἐάν, cum suo subjunctivo; sed eodem hoc cap. verf. 4. habet pariter ὅτε cum suo optativo. Mendose h. l. ὅταν λάβοι Reg. D. & Oxon. — *Ibid.* συνεπισχύοντος sc. αὐτοῖς, nempe τούτοις τοῖς προστάταις. — *Ibid.* καὶ γένεσθαι prætermisit Reg. E.
- Verf. 2. *Verf. 2.* τοῖς μονάρχους. τὰς μοναρχίας Reg. E. Mox idem mendose ἐπιδιδόντες, pro ἀπιδιδόντες.
- Verf. 3. *Verf. 3.* τοῦ κοινῆ συμφέροντος. κοινῶ Reg. E. & Leid. — *Ibid.* χειρίζοντες. χαρίζοντες Reg. E. — *Ibid.* καὶ τὰ

τὰ κατ' ἰδίαν *recepti ex Aug. & Vrb. Mire καὶ τοὺς κατ' ἰδίαν* edd. Med. Reg. D. E. & ora Aug. ab ant. manu. — *Ibid.* καὶ τὰ κοινὰ edd. Med. Vrb. Aug. καὶ κοινῇ τοῦ πλήθους Reg. D. E. Oxon. & ora Aug.

Vers. 6. ἐν τοῖς πλήθεσι. ἐν caret Reg. C. — Ibid. Vers. 6. τὰ παραπλήσια τοῖς ἄρτι ρηθεῖσι. Nempe Φθόνος, μῖσος & ὀργή, c. 6, 7 sq. & c. 8, 1. — *Ibid.* τὸ τέλος αὐτῶν. Temere τὸ τέλος ἀνθρώπων Reg. E. — *Ibid.* τοῖς περὶ τοὺς τυράννους ἀτυχήμασι. Casaubonus ἀτυχήματα calamitatem interpretatus est, non male: possis vero etiam intelligere *scelera, flagitia* regum, de quibus dixit cap. 7, 7. Conf. Adnot. ad V. 67, 4. Sic sententia erit: *eundem tandem exitum hi invenerunt, quem habuerunt tyrannorum flagitia.*

CAPVT IX.

Cap. IX.

Vers. 1. μῖσος. μῖσος Aug. Reg. E. — Ibid. κἄπειτα Vers. 1. θαρρήσει. Mendose θαρρήσει Reg. D. E. & Oxon. θαρρήσας suspicatus est Reiskius, immemor usus illius adverbii κἄπειτα pro simplici ἔπειτα, de quo dixi ad I. 4, 8. Hinc deinde, pro λαμβάνει, λαμβάνη legendum putavit, perinde ac si apodosis orationis a λοιπὸν inciperetur; in quo prorsus a filo orationis aberravit vir doctissimus. — *Ibid.* ἔτοιμον καὶ συνεργὸν λαμβάνει. ἔτοιμον συνεργεῖν λαμβάνει ora ed. 1. sed id nullus ex nostris codd. agnoscit.

Vers. 2. Φονεύσαντες. Φονεύοντες unus Reg. E. Post Vers. 2. istud verbum vulgo desiderari nonnihil, non modo res ipsa loquebatur, sed & Reg. D. spatio nonnullo relicto & duobus interspersis punctis indicabat, & in Oxoniensis ora notatur, deesse h. l. aliquid. *Lacunam* Casaub. in versione his verbis explevit, *aliis in exilium pulsis*; & in ora Basil. notavit „*lego οὐς δὲ Φυγαδεύσαντες.*“ — *Ibid.* Post τολμῶσιν nullam distinctionem agnoscunt Regii & Aug. Et sane æque commode particula ad præcedentia referri potest, ac ad verbum *δειδιότες*, — *Ibid.* τῶν πρότερον

Polybii Histor. T. VI. X adopta.

adoptavi ex Aug. Reg. E. & Leid. — *Ibid.* τῆς πρότερον ἀγνοίας. τῆς τῶν προτ. ἀγν. correxit Scaliger.

Verf. 3. *Verf. 3.* δὲ σφίσι. δέ τισι Reg. E. male. — *Ibid.* καὶ πίστιν. Corrupte καὶ σφίσιν Reg. D. E. Mox iidem συνέλαβον, pro ἀνέλαβον. — *Ibid.* σφᾶς αὐτοὺς scripsi cum Aug. Reg. D. E. σφᾶς αὐτοὺς edd.

Verf. 4. *Verf. 4.* ἔτι σώζονται. ἔτι carent ed. I. Reg. D. E. Oxon. Ex Urb. adscivit Casaub. & habet Aug. puto & Med. e quo nil adnotavit Gronov. — *Ibid.* τῶν ὑπεροχῆς καὶ δυναστείας πείραν εἰληφόντων. Casaub. *qui potentiam dominationemque paucorum sunt experti.* Non est in græcis vocabulum respondens latino *paucorum*, sed facile ex connectione intelligitur: fieri vero etiam potest, verbum unum aut alterum omissum esse ab Excerptore. ὑπεροχῆ, oppositum τῷ ἰσηγορίᾳ, intelligi potest *eminentia*, *privilegium*, quod habet unus præ altero: sed sæpe sigillatim usurpatur pro *potentia*, *imperio*, *dominio*.

Verf. 6. *Verf. 6.* Φιλαρχεῖν. Φυλαρχεῖν Aug. — *Ibid.* τυγχάνειν τούτων. Sic hæc conjungenda esse, cum vulgo in edd. interjecto commate post *τυγχάνειν* cohærent τούτων διαφθείρουσι τὰς οὐσίας, monuerunt Gronov. & Reiskius: & intellexerat jam Casaubonus, qui in ora Basil. ad τούτων notavit „*forf. τῶν ἀρχῶν vel τιμῶν.*“ — Mihi probabile fit, τούτου scripsisse Polybium, scil. τοῦ ἄρχειν, quod ex præcedenti verbo Φιλαρχεῖν subintelligitur. — *Ibid.* διαφθείρουσι τὰς οὐσίας, *facultates perdunt*, vel, ut Casaub. interpretatus est, *rem familiarem suam dilapidant.* Suspiciatus eram τῶν οὐσίαις, *divitiis suis corrumpunt multitudinem*: quod & Reiskio in mentem venisse video: sed nil urget, ut vulgatam sollicitemus lectionem.

Verf. 7. *Verf. 7.* δοξοφιλίαν, *gloriæ aviditatem.* Vocabulum a Polybio, pro usitatiori δοξομανία, ad similitudinem præcedentis δωροφάγος effictum. Id quamvis excusari posse fateatur Reiskius, tamen, ingenio suo indulgens, δοξοφλυγίαν se malle ait, quasi *temulentiam gloriæ*, ad similitudinem vocabuli οἶνοφλυγία.

Verf.

Vers. 8. συνειδισμ. συναηδισμ. Reg. D. E. & sic sæpissime confundunt ei & η. — *Ibid.* τιμῶν ed. Casaub. & seqq. cum Vrb. Aug. Reg. E. puto & Med. Sic XII. 5. 3. πᾶσιν ἡμᾶς ἡμέψαντο τοῖς τιμίοις καὶ Φιλανθρώποις. Diodor. Sicul. III. 9. p. 180. τοῖς πλουσιωτάτοις τοῦτο τὸ τίμιον (*hunc honorem, scil. regnum*) ἀπονέμουσιν. — *Vers. 9.* πάλιν εὔρη. πάλιν abest Reg. E.

Vers. 8. 9.

Vers. 10. πάλιν εἰς αὐτὰ καταντᾶ. Susplicari possis εἰς ταῦτά. Sed nil opus. εἰς αὐτὰ idem valet ac εἰς ἑαυτὰ, *in se ipsa redeunt*, id est, *redeunt ad id quod olim fuerant*. — *Ibid.* τὰ κατὰ &c. Articulus abest ed. 1. Aug. Reg. D. E. Oxon. Ex Vrb. recte adscivit Casaub. & habet etiam Med. ni fallit Gronoviana collatio.

Vers. 10.

Vers. 11. ποῦ τῆς αὐξήσεως, *quo loco vel quo gradu incrementi*. — *Ibid.* ἕναστον. Intellige γένος vel εἶδος τῆς πολιτείας. Et fortasse ipse Polybius vocabulum aliquod ejusmodi adjecit. — *Ibid.* ποῦ μεταστήσεται. Casaub. *in quam formam sit immutanda*: id vero est ποῖ vel πῆ. Hoc dicit: *quisnam gradus sitis, ad quem ubi pervenerit, consequetur mutatio*. — *Ibid.* διασφάλλοιο Reg. D. E. Ceteri cum editis διασφάλλοιο. — *Ibid.* ἢ Φρόνου. Aut sic, aut καὶ Φρόνου scribendum monuit Reisk. Et Casaub. jam interpretatus erat *ira atque invidia*. ἢ Φρόνου scripserat Scalig. in ora sui libri.

Vers. 11.

Vers. 12. τῆς συστάσεως. τῆς στάσεως Aug. Vrb. male. Conf. vers. seq. — *Vers. 13.* ἔξειν. ἔχειν Med.

Vers. 12.

CAPVT X.

Cap. X.

Vers. 2. παρεπομένην. Corrupte παρεσόμενην Reg. E. παρεσομένως Reg. D. παρεπομένως Oxon. — *Vers. 3.* διδῶν recte Casaub. cum Vrb. Aug. Regiis & Oxon. ΔΙ deest ed. 1. & Med. interceptum ab AI, in quod definit vox præcedens.

Vers. 2. 3.

Vers. 4. συγλίνεταυ Aug. Reg. E. συγλίνεταυ odd. cum Med. Reg. D. Oxon. συγλέννηταυ (sic) Vrb. συγλεννᾶταυ puto voluit. — *Vers. 6.* προιδόμενος. προειδόμενος Reg. E. D.

Vers. 4. 6

Vers. 7.

Vers. 7. Κατὰ τὸν τῆς ἀντιπλοίας λόγον. Nil variant libri, nisi quod τῆς deest Reg. D. Casaubonus: *non secus ac fieri semper amat in navibus, quas hinc inde par vis ventorum impellit.* In eandem sententiam Ernestus, addubians tamen de lectionis sanitate, *ut cum navis contrariis ventis in diversas partes rapitur.* Mihi ista interpretatio nec cum vi vocabuli, nec cum natura rei satis convenire visa est; nec vero sollicitandam vulgatam scripturam putavi; certe nec ἀντιπαθείας, nec ἀντιπνοίας, quæ Reiskius tentavit, desideraturus est, quisquis cogitaverit, (quod idem etiam Reiskius perspecte monuit) ἀντίπλοιαν esse *cum quis adversus flumen aut æstum maris* (poterat adjicere, *aut contra vim ventorum*) *nititur.* Eadem fere ratione, si recte capio, Henr. Stephanus, in Indice Thefauri: „ἀντίπλοια, ait, esse dicitur *navigatio quæ fit averso utrinque remorum ἄδῳ ἔξ ἰμпульῶ;* metaphoricè autem accipi pro *æquabilitate atque parilitate*, ut in hoc Polybii loco.“ — Imaginis hæc ratio: ventus, ut hoc utar, regiminis Regii eo tendit, ut ad Despotismi & Tyrannidis saxa illidat navem; contra istius venti vim continuo nititur, eamque, ne superior evadat, cohibet potestas Populo tradita: & sic de ceteris.

Vers. 9.

Vers. 9. κατ' ἐκλογὴν. Perperam καὶ ἐκλογὴν Aug. — *Ibid.* ἀριστίνδην κευριμένοι. κευρημένοι Reg. E. ἀρίστην διακευριμένοι Aug. & hinc ora ed. I. Ceteri recte.

Vers. 19.

Vers. 10. ὥστε. ὡς γε Reg. D. Oxon. Et τὴν, quod sequitur, deest Oxon. — *Ibid.* προσκλήσει. προσκλήσει Aug. προσκλήσει Reg. D. E.

Cap. XI.

CAPUT XI.

Titulum illum, Περὶ συστάσεως τῆς τῶν Ῥωμαίων πολιτείας præeunte codice Vrb. isto loco posuimus: nude tamen codex *περὶ συστάσεως πολιτείας* habet, reliqua tria verba nos adjecimus.

Vers. 4.

Vers. 4. Δεῖ δὲ τὸν ἀγαθὸν κριτὴν &c. Facile adparet, hæc cum præcedentibus non cohærere. Quare Reiskius
monuit

monuit, aut omiffa h. l. quædam & præterita effe ab Excerptore, aut alieno loco hæc effe pofita, & referenda ad cap. 5, 4. poft verbum ἐπαπορηθέντων. Continuo tamen filo & eadem linea cum præcedentibus exarata hæc habent codices omnes. Fortaffe Polybius, priusquam ad ipfam Reipub. Romanæ descriptionem progrediretur, ampliore aliquo ufus eft introitu: e quo, prætermiffis ceteris, hanc unam fententiam excerptit Compiler. Et eft hæc fententia ex earum genere, quæ aliàs in codice Urb. margini funt infcriptæ; de quo genere jam sæpius diximus. Eodem pertinent illæ, quas in fine hujus libri cap. 59. collectas dedimus.

Verf. 4.

Verf. 6. διὰ τούτων. διὰ τοιούτων Med. — Verf. 8. καὶ τότε, & tunc. Scilicet tempore belli Hannibalici, poft pugnam Cannensem. Mira enim ratio, qua tunc Romani brevi tempore res perditas reftituerunt, occafionem fcriptori præbuerat hanc digreffionem faciendi de Reipub. Romanæ forma; ut ipfe profeflus eft III. 118. conf. VI. 58. Et ex his verbis καὶ τότε intelligi videtur, paulo ante hunc locum, in memoriam lectoribus fuis revocaffe Polybium ftatum rerum qui eo tempore fuerat: quod ipfum fe, priusquam ad difputationem de Reipublicæ Romanæ forma tranfiturus effet, facturum prædixit V. 111, 10.

Verf. 6. 8.

CAPVT XII.

Cap. XII.

Verf. 2. εἰς τε τὴν σύγκλητον &c. A consulibus, ait, *legatos in senatum introduci solitos.* In hac vero muneris parte quænam fimilitudo cum regla majestate infit, difficile dictu fuerit. Prætoris urbani eas partes fuiſſe, intelligitur ex Ciceronis Acad. II. 45. & Appiani Mithrid. c. 6. & ipſe Polybius innuere videtur XXIV. 2, 9. Quod tamen non impedit, quo minus olim ad conſulem ea res pertinerit, ut diferte h. l. idem ſcriptor noſter docet.

Verf. 2.

Verf. 3. Pro τῶν δογμάτων mendose dant ἐπὶ δογμάτων ed. 1. cum cod. Med. Idem Med. ſolus verf. 4. cum ed. 1.

Verf. 3.

ἀεὶ agnoscit. — *Verf.* 5. κατασκευῆς. παρασκευῆς voluit Scalig. Perinde est. conf. ad c. 14. 2.

Verf. 6. *Verf.* 6. τοῖς συμμαχικαῖς. — „Aut subauditur στρατοπέδοις, aut est pro συμμαχοῖς, ut οἱ ἵππικοὶ pro ἵππέυσι, & οἱ ναυτικοὶ pro ναύταις.“ REISKIUS. — *Ibid.* τὸ δοκῶν. Intellige μέρος. — *Ibid.* τοὺς χιλιάρχους καθιστάναι. Cap. 19, 7. docet, *tribunos militum partim a populo, partim ab imperatore*, id est a consule, fuisse lectos.

Verf. 7. *Verf.* 7. Dele comma post ὑπαίθροις. — *Verf.* 10. ὑφ' ἡμῶν correxit Gronovius, consentientibus mssis. Temere ὑφ' ἡμῶν ed. 1, 2.

Cap. XCIX.

CAPVT XIII.

Verf. 1sq. *Verf.* 1. ταμείου. ταμίου Reg. D. quod ex ταμείου proxime corruptum. — *Verf.* 2. Pro πλὴν τὴν est τάττειν in Ms. Leid. — *Verf.* 3. πενταετηρίδα Vrb. Aug. Reg. D. E. Oxon. πενταετηρίαν Med. cum edd. — *Verf.* 4. Ὀμοίως καί. Carent καὶ Vrb. & Aug. — *Ibid.* δολοφονίας. δολοφονείας Aug. Reg. E. — *Ibid.* μέλει. Mendose μέλλει Vrb. Aug. Reg. E. μέλλοι Reg. D.

Verf. 5. *Verf.* 5. ιδιότης. ιδιότης Reg. D. qui tamen simul agnoscit ἢ ante πόλις. — *Ibid.* Verba τῶν κατὰ τὴν Ἰταλ. defunt Reg. D. E. Oxon. & Leid. — *Ibid.* Φυλακῆς recte edd. & Med. Φυλικῆς Reg. E. sed a superscr. Φιλικῆς Leid. Φυσικῆς Vrb. Aug. Reg. D. Oxon. sed Φυλακῆς ora Aug. ab antiq. manu.

Verf. 6. *Verf.* 6. πρὸς τινὰς. πρὸς τινὰ Aug. — *Ibid.* διαλύσουσαν Vrb. Aug. Reg. D. E. διαλύουσαν edd. cum Med. & Oxon. — *Ibid.* παραληψ. Mendose παραλεψ. Aug. Casaubonum vero, παραληφομένην vertentem *ad suscipiendum aliquid*, recte reprehendit GRONOVIVS: „Quid enim? inquit: qui conciliandi pacem, hortandi, imperandi, aut bellum indicendi causa, annon mittitur ad suscipiendum aliquid?“ — „Ego fateor, sic pergit idem Gronovius, me expedire ægre posse, nisi legas ἢ προσληφομένην, & interpreteris, aut ad accipiendos in societatem vel dediti-

tionem

tionem: quod unicum legationis officium in his verbis defidero; idque ad senatum pertinuisse patet ex Campanorum exemplo apud Livium VII. 31. Eodem pertinere videntur decem legati, mitti soliti ad ordinandam novam provinciam. — Sententiam scriptoris non dubito rectissime interpretatum esse Gronovium; sed eadem sententia mihi visa est haud incommode verbo παραλαμβάνεσθαι exprimi a Polybio potuisse.

Versf. 6.

Ibid. πολεμεῖν ἐπαγγέλλουσαν. ἐπαγγελοῦσαν voluit Reisk. sed teneri praefens potest, licet futura praecesserint. Est autem, si quid video, ἐπαγγέλλειν πολεμεῖν, non bellum indicere, sed edicere, jubere bellum, (sicut apud Demosth. ἐπαγγείλαντες πανδημεὶ στρατεύειν) quod non est hujus loci, ubi agitur de bello hostibus indicendo: quare πολέμαν utique pro πολεμεῖν requiri videtur.

Versf. 7. πρεσβυσιῶν. πρέσβεων Scaliger, commodius, quoniam sequitur ἐνάστοις. — *Ibid.* καθάπαξ. καθάπερ Reg. E. Conf. ad V. 67, 2. Versf. 7.

Versf. 9. τὴν σύγκλητον κυροῦν. Cum legeretur πρὸς τὴν &c. monuit REISKIVS: „aut πρὸς delendum, aut eo servato legendum κυρεῖν, aut tandem πρὸς τῆς συγκλήτου κυροῦσθαι.“ — Versf. 9.

CAPVT XIV.

Cap. XIV.

Versf. 2. ὑπάτων πάλιν. Temere πόλιν ed. 1. — *Ibid.* παρασκευάς. κατασκευάς Reg. D. E. & Oxon. Sic & ora Aug. antiq. manu, ἐν ἄλλῃ κατασκευάς, & hinc ora ed 1. — *Ibid.* τὴν ἐν τοῖς ὑπαίθεροις ἐξουσίαν. Perperam τῆς & ἐξουσίας ed. 1. invitis omnibus nostris codd. Versf. 2.

Versf. 4. Τιμῆς. τιμῆ Aug. & τιμῆ Vrb. male. — *Ibid.* καὶ δυναστεΐαι. Deest h. 1. καὶ Reg. E. — *Versf. 5.* πῶς γὰρ εἰκός. Abesse posse εἰκός putavit Gronovius, provocans ad cap. 37, 4. Sed hoc quidem loco, cum editis, agnoscunt illam vocem optimi quique codices, Vrb. Med. Aug. Reg. E. — *Ibid.* ἐν ἴσῃ τιμῆ. Temere ἐν ἴσῃ τιμῆς ed. 1. Versf. 4. 5.

- Verf. 6.** *Verf. 6.* καὶ διαφόρου. καὶ ἀδιαφόρως Reg. E. ἴσως διαφόρως ora Aug. imperite. διάφορον est pecunia, res pecuniaria: quam nimirum plurimi æstimant homines. — *Ibid.* ἐπιφανείς. ἐκφανείς Reg. D. Oxon. Et magis corrupte ἐπιφορὰς Reg. E.
- Verf. 8.** *Verf. 8.* ἔτι δὲ recte dederunt Aug. Reg. D. E. Vulgo ἔτι δὴ. — *Ibid.* Τιβουρίων. Et Τιβυρτῖνος, & Τιβουρῖνος formari hoc gentile, docet Stephanus.
- Verf. 10.** *Verf. 10.* ἔχει δὲ recte Casaub. nescio an cum Vrb. certe cum Reg. E. ἔχειν δὲ ed. 1. Med. Aug. Reg. D. Oxon.
- Verf. 12.* ὅτι μεγίστην. ὅταν μεγ. Med. male.

Cap. XV.

CAPVT XV.

- Verf. 2.** *Verf. 2.* Ante ἐξουσίας articulum τῆς repetit ed. 1. quem ignorant codd. nostri, & recte cum Vrsino delevit Casaub. *Ibid.* συντέλειαν ex ora ed. 1. recepit Casaub. Habet autem hoc codex Med. ni fallit collatio Gronoviana. Corrupte συγλένειαν ed. 1. in contextu, & Reg. D. E. Oxon. puto & Vrb. e. quo nulla discrepantia notatur. Sed ora Aug. antiqua manu, ἴσως συντέλειαν.
- Verf. 3.** *Verf. 3.* προσδεῖται δέ. δὴ ed. 1. Med. Reg. D. — *Ibid.* ἐπὶ τέλος. ἐπὶ τέλους Aug. Reg. D. E. male. Mox ἰκανὸν pro ἰκανός Aug. Reg. D. Vrb. In Reg. E. correctum.
- Verf. 4.** *Verf. 4.* ἄνευ δὲ τῆς συγκλήτου βουλήματος. βουλευματος Aug. Videri autem potest hoc; quod nunc dicit, pugnare cum cap. 12, 8. & 13, 2. sed facile conciliari possunt. Postquam decrevit senatus impensam in bellum faciendam, & postquam pecunia tradita est quaestori; tunc consul utitur pecunia prout ipsi videtur. Sed & initio, & deinde, ubi novis commeatibus & pecuniae supplemento opus est, in senatus potestate res est posita.
- Verf. 5.** *Verf. 5.* ἐπιβολάς. ἐπιβουλάς Med. Reg. D. E. male. Mox τῶν βουλομένων Leid. pro τῶν ἡγουμένων. — *Verf. 6.* διέλθη. διέλθοι Reg. D. Oxon. ἔλθοι Reg. E. — *Verf. 8.* ἐνέργεια. ἐνέργεια ed. 1. Reg. D. — *Ibid.* δύνανται, scilicet οἱ στρατηγοί. Modo enim usus erat plurali τῶν στρατηγῶν.
- Ibid.*

Ibid. οὐδὲ συντελεῖν. Imperite οὐδὲ τὸ συντελεῖν ed. 1. Aug. Reg. D. Oxon.

Verf. 9. εἰς τὸ διαλύεσθαι. Aut εἰς aut πρὸς supple- Verf. 9;
dum monuit Gronov. in ora sui libri. Violentius reme-
dium suavit Reiskius. — *Ibid.* ἀπὸ τῆς οἰκείας correxi
cum Reiskio. Vulgo omnes οἰκείας.

CAPUT XVI.

Cap. XVI.

Verf. 2.

Verf. 2. διορθώσεις. Mendose διορθώσεως ed. 1. & Med.
Ibid. τῶν ἀμαρτανομένων κατὰ τῆς πολιτείας, *delicta quæ*
contra rempublicam admissa sunt. Sic correxi, monente
Cusaubono in ora Basil. Vulgo edd. & mssti κατὰ τὰς
πολιτείας, quod, si quis servatum cupit, videndum est,
utrum valeat idem ac ἐν ταῖς πολιτείας, *quæ crimina gra-*
vissima in rebuspublicis committi possunt, (ut cap. 14, 4.
τιμῆς ἐστὶ καὶ τιμωρίας ἐν τῇ πολιτείᾳ μόνος ὁ δῆμος κύριος.)
an *delicta, in administratione reipublicæ commissa.* — *Ibid.*
τὸ πρόστιμον. τὸ προστίμιον Reg. E.

Verf. 4. εἰς ἐνίστηται. εἰς ἐν ἴστηται Reg. E. D. Verf. 4.
Oxon. Sed in ora Reg. D. & Oxon. ἴσως εἰς ἐνίστη-
ται. — *Ibid.* διαβουλίων. διαβουλιῶν Aug. Reg. D. male.
Verf. 5. Διό. διὰ ed. 1. invitis msstis.

CAPUT XVII.

Cap. XVII.

Verf. 1. ὀφείλει recte Aug. Reg. D. E. Oxon. Corrupte Verf. 1. 2.
ὀφεί Vrb. ὀφείλων edd. & Med. — *Verf.* 2. τῶν ἐκ-
δομένων. τῶν cum editis agnoscunt Med. & Aug. Sed
deletum articulum malim cum Vrb. Reg. D. E. Oxon. Pro
ἐκδομένων perperam dant ἐνδομένων Aug. Reg. C. Oxon.
Ibid. κηπίων. — „κηπίων suspectum, nisi hortorum vel
potius hortulationum nomine saltus & venaturam comple-
xus est: nam saltim κηπειῶν legendum videtur, a verbo
κηπεύειν, & nominativo ἢ κηπέα, non a τὸ κηπίου.“ REIS-
KIVS. — κηπίου, vel potius κήπιον, hortus, habet No-
ster XVIII. 3, 1. Nec satis adparet, cur scrupulum de

hoc vocabulo injecerit Reiskius. Ad omnes istos genitivos ex præcedentibus intelligi debet ὄντων ἐνδιδομένων.

Verf. 3. 4. *Verf. 3.* ταῖς ὠνάϊς recte Casaub. cum Vrb. Vrsin. Aug. Reg. D. E. & Oxon. Mendose ταῖς ὠρνᾶϊς ed. 1. & ὠρνᾶϊς Med. — *Ibid.* ταῖς ἐργασίαις ταῖς ἐν τούτων non debuit cum Casaubono verti *curationibus operum*; sed *quæstu ex illis (redemptionibus) faciendo*. Sic αἱ ἐκ θαλάττης ἐργασίαι IV. 50, 3. sunt *quæstus ex mari*; & ἐργάζεσθαι ἀπὸ τοῦ σώματος, XII. 13, 2. *quæstum ex corpore facere*; & id genus alia. — *Verf. 4.* περὶ τούτων. ὑπὲρ τούτων Scalig.

Verf. 5. *Verf. 5.* καὶ γὰρ χρόνον δοῦναι. — „Aut γὰρ cum τοῦ mutandum est, aut deest aliquid.“ REISK. — Repete ex prioribus τὴν κυρίαν ἔχει, aut intellige vel adde δύναται. Potuit excerptor verbum unum aut alterum, quo usus erat scriptor, prætermittere.

Verf. 7. *Verf. 7.* συναλλαγμάτων. συναλλάγματα sunt *negotia inter homines mutua, contractus*; tum *lites ex contractibus natae, controversiæ pecuniariæ*; sic h. l. & XXIII. 2, 11. *Ibid.* ὅσα μέγεθος ἔχει. — „Forſan καὶ ὅσα. Nam idem est, ac si dixisset τῶν τε συναλλαγμάτων, καὶ τούτων τῶν ἐγκλημάτων, καὶ ἰδίῳ καὶ δημοσίῳ, ὅσα μέγεθος ἔχει.“ REISK.

Verf. 8. *Verf. 8.* βουλευμάτων. βουλευμάτων voluit Scaliger. Nil opus; nam & βουλήσεως dixerat cap. 16, 5.

Cap.
XVIII.

C A P V T XVIII.

Verf. 1. *Verf. 1.* τῆς ἐκάστου. τῆς ἐκάστοις Reg. E. — *Ibid.* ἀρμογήν αὐτῶν. Temere ἀρμ. αὐτῆς ed. 1. non αὐτοῖς, ut ex ea refert Reiskius: sed αὐτῶν eadem in ora, quod in contextum recepit Casaub. consentientibus codicibus.

Verf. 2. *Verf. 2.* συμφρονεῖν. συμφορεῖν ed. 1. & ora Med. imperite.

Verf. 3. *Verf. 3.* ὥστε μήτε. μήτε scripsi, quoniam mox rursus sequitur μήτε. Sic & Scaliger h. l. correxit. Si quis tamen utique μηδὲ defenderit, quod propius ad librorum scripturam accedit, non magnopere repugnabo. Nec vero

in

in hoc solo erratum erat, sed mox pro *μηδὲν ἄτε* erat *μηδένα τε* in ed. I. & msstis, quod pariter ex ingenio perfecte correxit Casaubonus cum Scaligero. — *Ibid.* μήτε τὸ κριθέν. Sic Casaub. cum Vrb. Aug. Reg. D. E. Oxon. & Vrsino. μή τὸ κριθ. ed. I. & Med. Pro quo si μηδὲ scripsit Polybius, paulo ante etiam μηδὲ suo loco stabit.

Vers. 4. τὴν ιδιότητα τοῦ πολιτεύματος idem valet, ac τούτο τὸ πολίτευμα διὰ τὴν αὐτοῦ ιδιότητα. Vers. 4.

Vers. 5. ἐνδιατρίβωσι. ἐνδιατρίψωσι Reg. D. E. Oxon. — *Ibid.* τοῖς ἐκ τῶν. Perperam τοῖς ἐκ τῶν Vrb. Aug. — *Ibid.* τρέπονται correxit Casaub. τρέπονται ed. I. Reg. C. D. & Aug. Ex Vrb. Med. & Oxon. nil notatur. — *Ibid.* ὁ δὲ. ὁ δὲ Aug. Et idem paulo ante ὑπερφηάνειαι pro ὑπερφηανίαι.

Vers. 6. τότε καὶ μάλιστα. καὶ carent Reg. D. E. Oxon. Vers. 6.
Ibid. αὐτὸ παρ' αὐτοῦ Casaub. cum Aug. Reg. C. D. Oxon. & Vrsin. ex ingen. αὐτῷ παρ' αὐτοῦ ed. I. & Med. Et ex Vrb. nulla notatur discrepantia.

Vers. 7. ἐπειδὴν γάρ. Desunt hæc duo verba Augustano, qui deinde ἐνοικοῦντι habet pro ἐξοιδοῦν τι. ἐξοικοῦντι ed. I. Med. Reg. D. Oxon. ἐξοικνοῦντι Reg. E. sed litera *u* post *n* puncto notata, ut delenda. ἐξοιδοῦν τι cum Vrsino correxit Casaub. quod & in ora Aug. ab antiqua manu notatum est sic: ἐν ἄλλω. ἐπειδὴν γάρ ἐξοιδοῦν τι. Codex Vrb. eadem, qua nostri codices, culpa teneri videtur. — *Ibid.* Verba Φιλονεκῆ καὶ πλέον & quæ sequuntur usque τῶν μερῶν prætermisit Reg. E. — *Ibid.* ἐπικρατήται. ἐπικρατῆ aut ἐπικρατήσαι βούληται scriptum voluit Reiskius. Ac sane nusquam apud Polybium verbum ἐπικρατείσθαι, media vel passiva forma, activa notione usurpatum memini. Videndum est, an fortasse alio prorsus verbo hic usus sit Polybius.

Ibid. αὐτοτελοῦς. — „*ipso per se perfecto*, ut alieno subsidio & subventu opus nihil habeat.“ REISKIUS. — Non minus necessaria, quam sagax doctaque emendatio; quæ

quæ jam a Casaub. & in versione expressa erat, & ab eodem in ora Basil. notata. Et frequentatum Polybio illud vocabulum. — *Ibid.* ἐξοιδεῖ rursus cum Vrsino correxit Casaub. & sic rursus ora Aug. Mendose ἐξοικεῖ ed. I. cum msstis.

Verf. 8. *Verf.* 8. πάντα ex ingenio correxit Casaub. quia sequitur τὰ μὲν & τὰ δέ. πᾶν ed. I. consentientibus msstis, excepto Reg. E. in quo magis corrupte ποῦ.

Cap. XIX.

CAPVT XIX.

Pluribus ab Excerptore prætermisissis, sequitur nunc illa pars descriptionis formæ Reipublicæ Romanæ, quæ ad *Rem Militarem* pertinet; cui generalem Titulum præfiximus, ex Casauboni argumentis desumptum, Πολεμικὰ Ρωμαίων ἐπιτηδεύματα, id est, *Populi Romani Instituta rei Militaris*, sive de MILITIA ROMANA. Titulus enim, qui huic disputationi in ed. I. & in codd. Med. Vrb. Aug. Reg. D. & Oxon. vel præfixus vel ad oram libri adscriptus est, Περὶ τῆς τῶν Ὀπλιτῶν καταστάσεως, non ad totum hunc locum, sed ad partem tantum pertinet. Quare ad cap. 27. codex Vrb. rursus novum habet titulum, *de Castris*: & fortasse etiam alibi alios. In Codice Reg. E. desideratur tota hæc disputatio usque ad finem cap. 42. quare hujus codicis hac in parte nulla ratio haberi potest.

In editione Hervagiana sive Basileensi, quam in his Adnotationibus ad Excerpta ex libro sexto & sequentibus hæc nota ed. I. designare solemus, disputationi huic *de Militia Romana* brevis hæc Præfatio præmittitur: *Quæ hic de Re Militari Romanorum a Polybio nec' ἐπιτομὴν memorantur, cum ipsius Lascaris latina versione jam ante sunt edita per Ioannem Oporinum nostrum, prælo Lasciano, cum a nato Christo numerabatur annus M. D. XXXVIII. Quam editionem etiam in hac nostra paranda cum msstis codicibus & editione Lutetiana (ibi siquidem Epitome sexta per Io. Lodoicum excusa est) accessione minime pœnitenda contulimus.*

In idem Fragmentum REISKIUS in Animadversionibus hæc præfatus est: *Ad particulam, quæ nunc sequitur, de Militia Romana, interdum libellum adhibui Basileæ 1537. ab Oporino editum, in quo ea habetur græce tum primum in vulgus edita, cum Iani Lascaris latina interpretatione, & ejusdem Epigrammatibus græcis & latinis, & Jacobi Comitis Purliliani libris duobus de Re Militari. Appellabo hanc editionem typographi nomine Oporinum, quia altera Basileensis editio ex Hervagiana officina prodiiit.* — Falsum esse Reiskium, qui ait primum omnium ab Oporino editum esse hoc Fragmentum, monuimus in Præfat. ad Tom. I. Polybii nostri p. VIII sq. ubi de Parisina quidam illa editione, quam per Io. Lodoicum excusam Hervagius vel Arlenius in editione Hervagiana dicit, professi sumus, nobis nihil ceteroquin compertum esse; sed docuimus eundem libellum & græce & latine ex ejusdem Iani Lascaris interpretatione jam anno M. D. XXIX. Venetiis in lucem esse editum. Nobis vero cum nullam ex istis editionibus licuerit oculis usurpare, nihil ex eisdem, nisi quæ Reiskius ex Oporino subinde adnotavit, proferre in his Adnotationibus poterimus. Vna nobis ad manus fuit Lascaris latina versio, quæ & editioni Hervagianæ adjecta est, & Vegetii aliorumque scriptorum de Re Militari editioni, a Petro Scriverio curatæ, inserta.

Græca Polybii, quatenus supersunt, omnia per singulas minutas sectiones inserta sunt FRANCISCI PATRICII libro, qui *Res Militaris Romana* inscribitur, & ex italica lingua in latinam a Ludolpho Neocoro conversus, continetur Tomo X. Thesauri Græviani Antiquitatum Romanarum. Nescimus, an hic, in Italia scribens, Veneta usus sit editione, de qua modo diximus: illud videmus, ab Hervagiana subinde eum discedere, cum tamen ex ingenio nihil mutare voluisse videatur. Francisci Patricii vestigia pressit IUSTVS LIPSIUS, in libris V. *de Militia Romana*, quos, ut in ipso etiam Titulo significavit, loco *Commentarii ad Polybium* scripsit; in quibus plurima Patricio Lipsium debere

bere, jam olim viri docti monuerunt. Græca Polybii Lipsius pariter ad exemplum Hervagianum expressit; ita quidem, ut loca, quæ corrupta putavit, rarius in contextu, sæpius in commentario corrigeret. Quam Fragmento huic Polybiano post Patricium Lipsius navavit operam, eandem post Lipsium IO. GEORG. POESCHELIUS, Corrector olim Gymnasii Heilbronnenfis, præstitit, qui *Polybii Megalopolitani de Militia Romana libellum, versione latina, Commentatione perpetua, & Iconibus illustratum*, Norimbergæ 1731 edidit. Et hic quidem in græco contextu modo Casauboni, modo Lipsii, usus est emendationibus; subinde etiam, sed perraro admodum, suo ex ingenio nonnihil correxit; in latina item versione ab utroque istorum duumvirorum profecit; ceterum in Commentario pressio fere pede, quod & ipse ultro profitetur, Lipsium maxime est secutus, ita tamen, ut de suo subinde nonnihil adjecerit. Ex his quoniam in omnium manibus, qui hæc studia curant, Lipsius versatur, quæ ille sive correxit in verbis hujus Excerpti, sive quæ de rebus ipsis maxime memorabilia adnotavit, ea nonnisi brevissime referemus, ceterum ad ipsam Lipsii tractationem ablegabimus Lectorem.

f. I. *Vers.* 1. Ἐπειδὴν Casaub. cum msstis nostris. Commodius vero puto Ἐπειδ' ἂν divisis vocibus edit. 1.

Ibid. χιλιάρχους καὶ διατάξει. tribunos (militum) creat. Quis creat? Diceres eosdem, qui consules crearunt: sed ex eis, quæ vers. 7. obiter dicuntur, intelligimus, alios tribunos militum a populo, alios a consulibus nominatos. Id haud dubie Polybius ex professio, sive in fine hujus versus, sive paulo ante in ea parte disputationis, quam prætermisit compiler, exposuerat; simulque fortassè docuerat, *quotnam tribuni a populo, quot a consulibus fuerint lecti*; quamquam diversis temporibus diversa ratio fuit, ut docuit Lipsius de Mil. Rom. lib. II. dial. 9. Conf. Liv. VII. 5. IX. 30. XXVIII. 27. XLII. 31. XLIII. 12. (al. 14.) XLIV. 21.

Ibid.

Ibid. τεσσαρεσκαίδεκα. Sic Casaub. & seqq. & Patric. cum Vrb. Aug. Reg. D. consentientibus (ni fallit collectio Gronoviana) codd. Med. & Oxon. Et monent quidem grammatici, numeralia nomina a quinque ad centum indeclinabilia esse: itaque si pro uno vocabulo habeamus τεσσαρεσκαίδεκα, poterit hoc fortasse accusativum casum similem nominativo formare; idque majori etiam jure in δεκατέσσαρες valere videtur, quod magis etiam speciem habet unius vocabuli. Attamen δεκατέσσαρας in accusativo consentientibus libris omnibus legimus I. 36, II. IV. 56, 2. Quare & h. l. præferri debebat scriptura τέσσαρας καὶ δέκα, vel τεσσαρασκαίδεκα, quam habent ed. Herv. & Oporin. & Patricius; quam & unice probatam video Reifkio.

Ibid. ἐν τῶν πέντε ἐνιαυσίους ἔχοντων ἤδη στρατείας &c. Quatuordecim tribunos lectos, ait, ex eis qui quinque annua stipendia jam meruerant; decem ex eis qui decem stipendia. Hos deinde (vers. 9.) seniores, illos (vers. 7.) juniores adpellat. Perspecte vero Lipsius monuit, juniores intelligendos esse ex equestri & senatorio ordine; seniores ex plebejis; scilicet ut citius ad honores pervenirent ii, qui ex ampliore essent ordine: quod sicut per se admodum est probabile, sic verisimile non est, inobservatum id reliquisse Polybium; sed vel a compilatore vel a librariis prætermissum videtur, qui etiam in eis, quæ continuo sequuntur, multa turbant.

Vers. 2. τῶν λοιπῶν τοὺς μὲν ἵππεῖς &c. Quidquid facias, vereor ne numquam certa ratione restitui desperatus locus possit, in quo genuina Polybii oratio non solum a librariis misere corrupta, verum etiam ab ipso compilatore horum Excerptorum imperite truncata videtur. Franciscus tamen Patricius, scripturam editionis Hervagianæ h. l. verbotenus tenens: δέκα δ' ἄλλους ἐν τῶν δέκα τῶν λοιπῶν, τοὺς μὲν ἵππεῖς δέκα, τοὺς δὲ πεζοὺς ἕξ. οὓς δὲ στρατείας τελεῖν κατ' ἀνάγκην &c. verba ista, nullo corruptelæ scrupulo injecto, his latinis reddidit: *Et decem præterea alios*

Verf. 2.

ex iis, qui (præter illa quina, quæ jam dicta sunt) reliqua dena, si equites; sena vero, si pedites sint, meruerunt. Atque ita hoc dicentem facit Polybium: *decem alios tribunos oportere habere quindecim annua stipendia, si sint equites; undecim, si sint pedites.* Audacior Paulus Leopardus, Emend. lib. V. c. 3. in Gruteri Thef. Crit. T. III. p. 89. in hunc modum & interpungenda & legenda atque interpretanda Polybii verba censuit: *δέκα δὲ ἄλλους σὺν τούτοις. ἐν τῶν δέκα τῶν λοιπῶν, τοὺς μὲν ἰππεῖς δ'. τοὺς δὲ πεζοὺς ἕξ. οὓς δὲι &c.* hoc sensu: *Præter hos, decem quoque alios. Ex his decem reliquis, quatuor quidem equites, sex vero pedites. Quos oportet facere necessaria stipendia intra quadraginta sex annos ætatis.* Sed quod interpunctionem quidem adinet, dubitari non debet, recte a Lipsio & Casaubono (quibuscum faciunt, quotquot post illos viri docti in hunc locum sunt commentati) superiorem phrasin finiri in verbis *ἐν τῶν δέκα*, scil. *ἐνιαυσίους στρατείας ἐχόντων*, & a *τῶν λοιπῶν* novam incipi verborum periodum. Sed de ipsis statim his verbis *τῶν λοιπῶν* ambigitur; quæ si teneas, sententia hæc erit: *reliquorum vero, equites quidem dena stipendia oportet facere, pedites vero &c.* quasi vero ceteri, sive equites, sive pedites, peculiari legi fuissent subiecti, quæ ad eos non pertineret, qui tribuni essent creati. Imo vero consentaneum est, generalem hanc fuisse legem, quæ ad omnes pertinebat; ut adeo equites hi & pedites, quos dicit, non distinguantur hac ex parte a tribunis. Itaque Casaubonus primo quidem (ut ex ora Basil. intelligo) de *λοιπῶν* in *πολλῶν* mutando cogitaverat; deinde vero *πολιτῶν* prætulit, idque in ipsum contextum recepit: sed intelligens, conjunctionem insuper desiderari, *τῶν γὰρ πολιτῶν* ex ingenio edidit; quod tenuere posteriores editores. Iacobus noster Gronovius, quum Prælectiones olim in Vniversitate Leidensi publice institueret in hanc partem historiæ Polybianæ, commentariolos quosdam memoriæ causa tunc conscripserat, in quibus nihil quidem absolutum, nihil elaboratum, totus

(ut

(ut ipse profitetur) juvenilis labor est. In illis igitur scheidis, quæ cum reliquo thesauro Gronoviano ex Bibliotheca Univerſitatis Lugdunenſis beneficio Ruhnkenii, illuſtris Viri, nobiſcum communicatæ ſunt, λόχων pro λοιπῶν legi Gronovius voluit, λόχους centurias intelligens, in quas diſtributæ ſingulæ claſſes civium Romanorum erant. Nobis, ut in ſcholio infra contextum ſignificavimus, quatenus in tam corrupto loco conjecturis licet indulgere, ſimpliſſima placet emendandi ratio, quam Lipſius ſibi non diſplicere ait, ut τὸ λοιπὸν (quæ familiariffima Polybio formula eſt) id eſt, *ceterum*, pro τῶν λοιπῶν legamus.

Iam ad ea quod adinet, quæ ſequuntur, τοὺς δὲ πεζοὺς ἐξ οὗ &c. maluimus rurfus corruptam codicum repræſentare ſcripturam, adjecto ſigno ſive lacunæ, ſive corruptelæ, quam incertam conjecturam in contextum adoptare. Quum autem ipſi inter ſe codices (in vocem ἐξ quidem & in diſtinctionem poſt hanc vocem conſentientes) differant in eo, quod alii deinde οὗς δεῖ, alii (atque ii plures) οὐ δεῖ ſcribant; nos quidem, omiſſa diſtinctione, omiſſiſque accentibus & ſpiritibus, in quibus pro lubitu fere plerumque egerunt librarii, ἐξ οὗ ſcripſimus; ut viris, & ingenio & doctrina valentibus, liber eſſet campus ſuas conjecturas & medelam deſperato loco adferendam tentandi. Vriſſinus quid ſpectarit, cum pro eo, quod in editione Hervagii (τοὺς δὲ πεζοὺς ἐξ οὗ οὗς δεῖ) ex ingenio τοὺς δὲ πεζοὺς ἐξ οὗ δεῖ reſcribere, neque vero quidquam amplius corrigere juſſit, non magis nos, quam Lipſius, perſpicimus, qui nec ſcintillam lucis ſe in illis verbis ait videre. Imo vero id quidem fatiſ manifeſtum videtur, dixiſſe hoc loco Polybium *de numero ſtipendiorum annuorum, quæ quinque civem Romanum* (ex quinque certe claſſibus militiæ deſtinatis) *facere oportebat*, ſi ita res ferret. Et equites quidem ait *oportuiſſe dena annua ſtipendia facere*: quod convenit cum eo quod apud Livium legimus XXVII. 11. & apud Plutarch. in C. Graccho haud procul initio, p. 835. ad quæ loca Lipſius provocavit. De *peditibus* vero vix ulla ma-

Verf. 2. jor lux ex aliis auctoribus, quam ex corrupta apud no-
 strum scriptura, effulget; sed in mera conjectura res ver-
 fatur. Octavianum quidem Augustum, reipublicæ domi-
 num, annos militiæ definiturum, ante quos exactos no-
 mini liceret præmia repetere, emeritis promiffa, cohorti-
 bus prætoriiis XII. annos, ceteris militibus XVI. annos
 ftatuiffè, Dio Caffius docet lib. LIV. c. 25. ad A. V. 741.
 Eam vero rationem deinde A. V. 758. rurfus ab eodem
 Augusto mutatam effe, & prætorianis XVI. ceteris XX.
 annos ftatutos, docet idem Dio lib. LV. c. 23. Atque id
 dein fequentibus temporibus ita fervatum effe colligitur
 ex Taciti Annal. lib. I. c. 17. & 78. ex codice Iuftiniano
 lib. VII. tit. LXIV. leg. IX. & ex Suida in Βετερανός. Li-
 bera autem republica quid in hac parte moris fuerit, nul-
 quam definitum legimus. *Tib. Gracchum* legibus fuis,
 quibus populi favorem captabat, *tempus militiæ*, id eft
numerum annorum, quibus ftipendia facere oportebat, mi-
nuiiffe (τοὺς χρόνους τῶν στρατειῶν ἀφαιρῶν) docet Plutarch.
 in ejus Vita p 832. quisnam vero fuerit legitimus nume-
 rus, non declarat. Vnus locus, quem Lipfius adfert, in
 quo conjectura ipfius (*fcripiffè Polybium: τοὺς δὲ πεζοὺς*
ἑξοσι δὲ στρατείας τελῆν) præfidium invenire videatur,
 oratio illa Sp. Ligufini apud Livium eft, lib. XLII. 34.
 ubi *ftipendia omnia fibi emerita effe ait, quippe qui XXII.*
annua ftipendia in exercitu emerita haberet. Poterat for-
 taffe etiam ad Liv. III. 71. (quem locum Gronovius in
 fchedis fuis notavit) provocare, ubi Scaptius, magno natu-
 ræ civis Romanus de plebe, non ut rem aliquam infolitam
 aut extraordinariam, fed eo tantum ut intelligeretur, *non*
juvenem fuiffe eo tempore de quo loquebatur, ait, *vicefima*
jam ftipendia fe tunc meruiffe. Quod vero idem Lipfius
 ait, ex ipfo Polybio palam effe, *ἑκοσι* hoc loco effe le-
 gendum, quoniam is mox fubjungat, (verf. 3.) *ὀφείλουσιν*
οἱ πεζοὶ στρατεύειν ἑκοσι στρατείας ἐνιαυσίους, pedites de-
bent conficere annua ftipendia viginti: id quidem mirum
 antiquæ debet videri. Certe enim, fi posteriora hæc Poly-

bli verba in *eosdem pedites* dicta sunt, de quibus nunc (verf. 2.) agitur, neque mendum verbis illis inest, prorsus contrarium ejus rei, quam inde effectam Lipsius voluit, consequetur. Si enim dicit Polybius: *si quando gravius reipublicæ tempus urget, tenentur pedites ad xx. annua stipendia facienda*; sane intelligi debet, ex consueto more & constanti lege non xx. annos, sed pauciores meruisse. Hanc rationem spectans Casaubonus, in Epist. LXV. ad Bongarsium data anno 1596. (diu antequam Polybium in lucem ederet) contendit, vel hoc loco (verf. 2.) *ἐμοσι*, & mox deinde (verf. 3.) *ἐμοσι πέντε* legendum ex Servio ad Aeneid. lib. II. v. 157. (de cujus verbis confer Lipsium p. 16.) vel h. l. *δευαξέξ*, & deinde *ἐμοσι*. Et hanc quidem posteriorem rationem, quam in editione Polybii deinde amplexus est, confirmari ait ex Taciti Annal. I. 17. ubi milites per seditionem postularunt, ut *sexto decimo stipendiorum annus finem militiæ adferret*. — „Etsi enim (ait Casaubonus) non dicit Tacitus, eum quondam fuisse modum legitimum stipendiorum; est tamen verisimile, veterem legem reposuisse istos, & juris antiqui & obsoleti mantelium suæ seditioni prætexuisse.“ — Imo vero, si superiorem aliquam legem reponere illi voluerunt, erat illa lex, quam ab Augusto latam ex Dione paulo ante retulimus. At ne hanc quidem maxime respexerunt seditiosi illi: rationem qua usi sunt, cum peterent, ut cum sextodecimo anno finiretur militia, ipse Tacitus satis declarat; scilicet, *quod prætoriarum cohortes, qui non plus periculorum quam ipsi susciperent, post sexdecim annos penatibus suis redderentur*. Itaque, cum unicum hoc sit fundamentum, quo nifus Casaubonus numerum *xvi*. hoc loco apud Polybium posuit, non auri fumus meram conjecturam, tam lubrico ac vere nullo fundamento nitentem, pro re comperta in contextu Polybiano servare. Gronovius, in prædictis Prælectionibus in Polybium de Militia Romana, Lipsii emendationem ea una ratione improbens, quod „si sequentia verba Polybii sunt integra & vera, (quod dubitari

Vers. 2.

non posse ait,) ubi *in summis necessitatibus ad xx. usque annos produci peditum stipendia* scribit, certum sit omnino, ordinarium numerum esse minorem; — tum vero Casauboni emendationem nullo niti fundamento intelligens, novam exquisivit medendi huic loco rationem, eamque in ipsis veteris scripturæ vestigiis reperisse sibi visus est, statuens, verba ista *τοὺς δὲ πεζοὺς ἐξ οὐ δέι* ex his corrupta esse *τοὺς δὲ πεζοὺς ἑ. ξὺν δέι* vel *ἑ. ξυνδέι*, ut sententia hæc esset: *pedites autem quinque annos ad hæc* (scilicet præter prædictos decem annos, adeoque omnino *annos quindecim*) *militare oportet*. Itaque *ξὺν* eodem modo poni statuit atque aliàs *πρὸς*, & *ξὺν δέι* (vel juncta voce *ξυνδέι*) idem esse ac *προσδέι* vel *πρὸς τούτοις δέι*. Cui rationi, ne quid nunc amplius dicam, vel hoc opponi potest, nusquam nec formam *ξὺν* pro *σὺν*, nisi semel aut bis in uno aut altero codice, per totum opus Polybianum occurrere; ipsam autem præpositionem *σὺν*, isto modo absolute usurpatam uti *πρὸς*, aut verbum *συνδέι* pro *προσδέι*, nusquam nec apud Polybium, nec apud alium quemquam græcum scriptorem reperiri. Quod si de numero *xvi.* aliunde constaret, probabilius firmamentum Casaubono licebat emendationi suæ ex scripturæ vestigiis petere, statuendo, pro *δέι στρατείας* scriptum olim fuisse *δέι ἰς στρατείας τελεῖν*. Sic vero aut delenda fuerint illa verba *ἐξ οὐ*, aut statuendum intercidisse nonnulla in eam sententiam quam in Scholio infra contextum indicavimus.

Ibid. πλὴν τῶν ὑπὸ τὰς τετρακοσίας δραχμὰς τετιμημένων. *τετρακοσίαι δραχμαὶ* sunt quatuor millia aris; quemadmodum, quæ Livius XXXIX. 44. *quindecim millia aris* dicit, apud Plutarch. in Cat. Maj. p. 346. sunt *δραχμαὶ χίλια καὶ πεντακόσια*. Ex istis autem verbis intelligitur, (quod Lipsius etiam monuit,) Polybii ætate mutatam fuisse Servii Tullii de censu legem, ex qua, quibuscumque minor *xi.* millium æris census esset, in sexta illa classe erant, quæ ne classis quidem habebatur, & immunis erat a militia.

Vers.

Verf. 3. ὁ Φεῖλουσι καὶ πεζῶ στρατεύειν εἶκοσι στρατείας ἐνιαυσίους. Cum omnes vulgo editi atque scripti ὁ Φεῖλουσιν οἱ πεζοὶ darent; ad eisdem τοὺς πεζοὺς hoc vulgo retulerunt interpretes, de quibus versu superiori dictum est: quæ ratio (ut paulo ante monuimus) commovit plerisque, ut statuerent, pedites legitime, nisi summa rei-publicæ necessitas cogeret, minorem numerum stipendiorum fecisse. At connexionem orationis Polybianæ quis expendit, manifestum ei putamus futurum, nunc non de eisdem peditibus, de quibus supra, sed de his loqui Polybium, quos *infra quatuor millia æris census* modo dixerat: hos igitur, ait, *ad nauticos quidem usus reservari solitos esse; sed eosdem, si necessitas rei-publicæ cogeret, in pedestribus etiam copiis meruisse*: & quidem hos pariter, atque reliquos pedites, *ad xx. annorum militiam* (sive illam nauticam regulariter, sive hanc pedestrem extra ordinem) *fuisse adstrictos*. Notum est, sicut in latino sermone *pedestres copias*, sic & apud Græcos τοὺς πεζοὺς vel τὴν πεζικὴν δύναμιν non modo *equitatui*, verum etiam *navalibus* opponi *copiis*; ut H. 2, 4. II. 11, 1 & 7. V. 68, 2. & sæpe aliàs. Quumque apud A. Gellium XVI. 10. legamus, & *proletarios* etiam, qui non amplius mille quingentis æris in censum deferebant, & *capite census*, quibus census vel nullus erat vel non amplius CCCLXXVII. æris, *milites interdum* (hos quidem posteriores non nisi in maximis tumultibus) *esse scriptos*; credere fas est, eos, qui quaternis millibus æris censebantur, quos ordinarie in classium usum reservatos Polybius ait, necessariis rei-publicæ temporibus in pedestri etiam exercitu meruisse. Denique, quum in ipsa belli Hannibalicæ historia, post cladem Cannensem, non solum legamus, *mille & quingentos milites, qui in classem jam scripti erant, Romam missos, ut urbi præsidio essent*; Liv. XXII. 57.) verum etiam, *ob liberorum capitum inopiam ac necessitatem, octo nullis juvenum ex servitiis emta publice armataque*; (ibid.) quin & *qui capitalem fraudem ausi, quique pecuniæ judiciali in*

Verf. 3. *vinculis essent, milites esse lectos:* (Liv. XXIII. 14. Valer. Max. VII. 6, 1.) quis credat, non cives ex pauperiori ordine in militiam prius lectos, quam ad extremum istud remedium descensum? Immo vero hanc ipsam illius temporis necessitatem spectasse nunc, cum hæc scriberet, Polybius videtur. Itaque hoc loco non nisi leve mendum græcis verbis, quæ vulgo exhibent libri, inesse putavimus: & post *χρείαν* pro majori puncto minus, pro *ὀφείλουσιν οἱ πεζοὶ* vero *ὀφείλουσι καὶ πεζῆ στρατεύειν* ponendum duximus. Possis vero in eandem sententiam, pro *οἱ πεζοὶ* etiam *καὶ πεζοὶ* vel *οἷδε καὶ πεζοὶ* suspicari. Quam in sententiam Poeschelium etiam video abiisse; qui græca quidem verba minus commode, inserta voce *ἐκείνοι*, sic constituit, *ἐκείνοι ὀφείλουσιν οἱ πεζοὶ στρατεύειν εἰκοσι στρατεύας ἐνιαυσίους*, ceterum hæc ita latine vertit: *quod si aliquando casus aliquis gravior urgeat, illis etiam veluti pedibus vicena stipendia annua sunt facienda.* Quod si quis vero inconstantia nos accusaverit, quod, cum in præcedentibus corruptæ librorum scripturæ nullam ausi sumus emendationem adferre, nunc conjecturam nostram ipsi contextui intulerimus; dicamus, priori loco, graviore vulnere adfecto, incertos prorsus nos hæsisse; hoc loco insignem veri speciem esse secutos.

Verf. 6 sqq. *Verf. 6.* In *συναθροισθέντων* cum edd. consentiunt Med. Reg. D. & Oxon. Sic & Patric. & Lips. — *Verf. 7.* *καθ' ἕπερ ἂν ὑπὸ τοῦ δήμου &c.* Vide quæ ad verba *χιλιάρχους καθιστάσι* *verf. 1.* notavimus. — *Verf. 9.* In fine hujus versus, post *εἰς τὸ τέταρτον* perperam ex initio versus repetunt verba *τῶν δὲ πρεσβυτέρων* ed. 1. & Med. & τῶν πρεσβυτέρων Oporin. Vrb. Aug. Reg. D. Oxon. quæ merito amputavit Casaubonus.

Cap. XX.

CAPVT XX.

Verf. 4. *Verf. 4.* *προσαχθέντων* h. l. & deinde scripsit Casaub. cum Vrb. Aug. Reg. D. Oxon. & Patric. — *Ibid.* *δεύ-
τεροι.*

περοι. δεύτερον Reg. D. fed jota supra scriptum. — *Ibid.*
 τελευταῖοι. τελευταῖον Reg. D. Oxon.

Verf. 7. διείλον. Indefinito tempore nunc utitur, & *Verf. 7.*
 mox rursus *verf. 8.* ἐνειμαν, paulo post vero (*verf. 9.*) ad
 præfens tempus redit, τιθέασι. Sic cap. 22, 6. ἀφῆκου
 in indefinito, mox vero *verf. 7.* διαλέγουσι in præfenti.
 Nempe de re, quæ & olim fieri consueverat, & ipsius ad-
 huc ætate in usu erat.

Verf. 9. τοὺς ἰππεῖς τὸ μὲν παλαιὸν ἰστέρουσ ἐνάθεσαν *Verf. 9.*
 δοκιμάζειν ἐπὶ τοῖς τετρακισχιλίοις διακοσίοις &c. mox
 equites, olim quidem posteriore loco moris erat deligere,
 post quatuor mille & ducentos pedites &c. Codicum ve-
 terumque editionum scripturam istam defendit Lipsius I. 5.
 & II. 6. ut, quod de veteris instituti differentia a recen-
 tiore dicit Polybius, non ad *numerum* equitum pertineat,
 sed tantum ad *ordinem temporis*, quo electi sunt; olim *post*
pedites, deinde *ante pedites*; utque adeo, quod mox de
trecentis equitibus in legione dicit, generatim dictum sit,
 & tam in eas valeat legiones, quæ 4200 pedites habebant,
 quam in has quæ 5000. Casaubonus vero, quasi hoc di-
 ceret Polybius, *olim cum 4200 peditibus nonnisi ducentos*
equites in legione fuisse, deinde vero cum 5000 peditibus
equites trecenos, διακοσίους h. l. ex conjectura edidit; ni-
 sus (ut ex ejusdem Epist. LXV. ad Bongarsium data, &
 ex ora Bassl. ad h. l. intelligo) Livii testimonio XXII. 36.
 & Polyb. III. 107, 10. Casaubonique sententiam defende-
 runt Rualdus ad Plutarchi Romulum Animadv. II. & Sal-
 mafius de Re Militari Romanor. cap. 20. in Græv. Thef.
 Antiq. Rom. T. X. col. 1442 sq. Sed in Livii quidem loco
 citato parum præsidii hanc sententiam invenire, post Li-
 psium II. 6. Dukerus imprimis ad Livium & Drakenbor-
 chius docuerunt. Et omnino nusquam apud Livium *du-*
centi equites in legione memorati leguntur, semper *tre-*
centi, etiam antiquis temporibus ubi nonnisi 4200 pedites
 erant, ut Liv. VII. 25. Nam quod sequenti tempore lib.
 XLII. c. 31. cum quinque millibus *ducenti equites* ex vulgata

Verf. 9.

lectione junguntur, id librariorum incuria factum esse, qui *quina millia* & *ducenti pedites*, non *equites*, scribere ibi debuerunt, extra dubitationem posuit Perizonius, cujus verba adtulit Drakenborch. ad Liv. l. c. At apud Polybium quidem III. 107, 10. ex constanti codicum omnium lectione, cum *quatuor millibus peditum* (rotundo ibi hoc numero utitur) junguntur *equites ducenti*: rursusque apud eundem II. 24, 13. duæ memorantur legiones, quarum quæque *cum 4200 peditibus ducentos equites* habebat. Sed & apud eundem rursus, ubi ex professo & universe de legionibus Romanis verba facit, in primi belli Punici historia, l. 16, 2. *trecentos equites* in legione, & *quater mille pedites* numerat. In ista igitur varietate & inconstantia, quam in prædictis scriptoris nostri locis observamus, cum æqua in utramque partem momentorum sint pondera, minime quidem spernendam Casauboni emendationem judicavimus; sed non ita certo niti fundamento illa visa est, ut, damnata codicum scriptura, in contextu veluti consecrari debuerit. Denique, si omnino *διακοσίους* h. l. legendum esset, suspicari etiam liceret, sic fortasse scripsisse Polybium, *ἐπὶ τοῖς τετρακισχιλίους διακοσίους διακοσίους*: quamquam hoc quidem non magnopere velim urgere, quandoquidem nihil impediabat, quo minus nunc numero rotundo *quater mille*, pro *quater mille* & *ducentis*, diceret, quemadmodum loco modo citato I. 16, 2. & mox VI. 21, 10.

Cap. XXI.

CAPUT XXI.

Verf. 1.

Verf. 1. ἐπιλεγμένους tacite reposuit Gronov. ex ora ed. 1. & sic Med. Reg. D. Oxon. & Patric. Mendose *ἐπιλεγμένους* Aug. Vrb. *ἐπιλεγομένους* ed. 1. (Hervagianam semper intelligo.) *ἐπιλεγμένους* Casaub. sua auctoritate. Lipsius I. 6. cum in textu expressisset lectionem Hervagianam, in ora notavit: „Scal. *ἐπιλεγμένους*.“ Vbinam vero ita legerit Scaliger, nobis non compertum est. In exemplo edit. Basil. quod olim Iosephi Scaligeri fuerat, neu-

neutram ex duabus lectionibus ἐπιλεγομ. & ἐπιλελεγμ. præ altera probatam video.

Verf. 5. ἄρχοντα. Si certa esset conjectura, quam ad *Verf. 5*
cap. 26, 5. proposuimus, confidenter h. l. ἄρχοντας scriben-
dum contenderemus.

Verf. 8. αὐταῖς τοιαῦται Aug. — *Ibid.* παρὰ Ῥω- *Verf. 8.*
μαίοις. καὶ παρὰ Ῥωμ. Reg. D. & Oxon. temere.

Verf. 9. Post ἐξακοσίους temere οἶμαῖ inferit Reg. D. — *Verf. 9.*
Ibid. τοὺς δὲ Πριγκ. χιλ. καὶ διακοσ. caret Aug. a prima
manu & Vrb. Habet cum aliis Suidas in Πρίγκιπες. καὶ
caret Reg. D. — *Ibid.* τοὺς δὲ λοιπούς. Temere δὲ deest
Vrb. & Aug. *Reliquos* vero dicit *mille ducentos* qui ad
complendum numerum 4200. desiderabantur. Nam quod
vers. seq. ait, *si vero pluribus; quam quatuor millibus, con-*
fiet legio; numero rotundo utitur, neglectis *ducentis*, de
quibus supra dixit. Conf. Salmaf. de Re Milit. Rom. cap.
15. col. 1399. T. X. Thes. Græv.

Ibid. Γροσφοφόρους. Hos paulo ante γροσφομάχους
adpellaverat, quemadmodum I. 33, 9. & VI. 33, 8. & 35, 5.
XI. 22 seqq. quos latine *jaculatores* dicere poteramus; nec
tamen dubitavimus *velites* cum Casaubono non solum hoc li-
bro, sed jam I. 33, 9. in primi Punici belli historia nominare,
quamquam vulgo perhibent, bello Punico secundo demum
in Capuæ obsidione A. V. DXLIII. & nomen & totum ge-
nus hoc militum fuisse inventum; de quo & supra diximus
ad I. 33, 9. & mox dicemus ad VI. 22, 2. De γρόσφῳ vide
c. 22. vers. 4.

CAPUT XXII.

Cap. XXII

Verf. 1. Inter extrema verba capitis præcedentis & *Verf. 1.*
initium hujus capitis, in Reg. D. exiguum spatium est,
cum signo quo uti solet ad indicandum novum Fragmentum.
Ac credi potest, nonnihil hoc loco prætermissum
ab Epitomatore; quod sæpe consulto ab eo factum obser-
vavimus in Excerptis ex eis libris, qui integri etiam nunc

exstant. — *Ibid.* μάχουρας Φορῶν καὶ γρόσΦους. Conf. Liv. XXXI. 35. XXXVIII. 21.

Verf. 2. *Verf. 2.* τρίπεδον ἔχει τὴν διάμετρον. *Parma diametrum habet tripedalem.* Quas Lipsius III. 1. difficultates nescit de ista parmæ dimensione, non videntur eæ tanti, ut satis causæ fuerit Casaubono, cur vocab. τρίπεδον præfixo asterisco ut corruptum notaret, & contra librorum omnium fidem nonnisi *sesquipedalem* statuerint parmarum istarum diametrum. Nam quod si sequiores nonnulli scriptores *breves parmulas* passim commemorant; non inde consequitur, Polybii ætate & superioribus temporibus tripedalem non fuisse velitum parmam. Et brevis utique hæc ipsa etiam parma erat, cum scuto comparata; (de quo vide cap. 23, 2.) sed habebat tamen, ut ipse Polybius docet, *satis magnam amplitudinem ad tegendum corpus*, μέγεθος ἀρκούν πρὸς ἀσφάλειαν, quod de sesquipedali mensura vix dici potuerit. conf. Reliq. ex lib. XXIX. 6, 1. & Liv. XLIV. 35, 19. Quod autem figuram περιφερῆ, id est, *rotundam, orbicularem*, parmæ tribuit Polybius, id non impedit, quo minus ab utroque latere incurvata fuerit, adeoque & tractatu fuerit facilius, nec nimium spatium in latitudinem occupaverit. Iam quod Livius XXVI. 4. scribit, *parmas velitibus in Capuæ obsidione breviores datas esse quam equestres*; non est quidem probabile, equitum parmas majores fuisse quam tripedales: quare nec in *istos ad Capuam velites* (quos & Valerius Max. II. 3, 3. *parvo tegmine munitos* ait, & Frontinus IV. 7, 29. *parmulis non amplius armatos*) valebit id, quod Polybius nunc scribit, *parmas velitibus fuisse tripedales*. Sed nimirum illud velitum genus, & is eorum usus, quem tunc primum in Capuæ obsidione anno Urbis DCLXIII. repertum hi scriptores aiunt, singularis plane fuit, nec diu utique duravit; neque enim umquam post id tempus mentio ejusdem usus ulla, quod sciam, in Romanorum historia occurrit. At jam longe ante id tempus (quemadmodum ad I. 33, 9. monuimus, & ex parte docuit Salmasius de Re Milit. Romanor.

cap.

cap. 16. Tom. X. Thef. Græv. col. 1401 feqq.) in exercitu Romano fuerat illud militum expeditorum & leviter armorum genus, quos *ὑποφομάχους* & *ὑποφεφόρους* Polybius, *velites* Livius aliique scriptores Romani adpellant. Et sane neque nomen, neque totum genus armorum velitum ad Capuam demum esse inventum, satis etiam Livius in ipsa narratione illius ad Capuam inventi lib. XXVI. c. 4. significat, cum aliis rebus, tum eo, quod *hastam*, quæ novo illi velitum generi data est, *ferro præfixam* ait, *quale hastis velitaribus inest*. Quibus verbis in memoriam revocat lectoribus id, quod de velitibus eorumque hastis in rebus anni Urbis DCL. lib. XXIV. c. 34. dixerat, quæ cum eis conveniunt, quæ de hasta velitari Polybius hoc cap. verf. 4. scribit. Denique, ut ad *parmam* revertamur, quid multa? idem rursus Livius, multis annis post Capuæ obfidionem, in historia belli Romanorum cum Gallis, Asiam incolentibus, quod anno Urbis DLXV. gestum est, de *velitibus* eorumque armis verba faciens, XXXVIII. 21. accurate cum Polybio, & nominatim de *tripedalibus parmis*, conspirat. *Hic miles*, scribit, (& consentiunt codices omnes) *tripedalem parmam habet, & in dextra hastas, quibus eminus utitur: gladio Hispaniensi est cinctus: quod si pede conlato pugnandum est, translatis in lævam hastis, stringit gladium*. Quo magis miramur, passim viros doctos, (in his Nieupoortium in Ritib. Roman. Sect. II. c. 3. n. 1.) citra dubitationem Casauboni sententiam sequentes, confidenter scripturam codicum Polybianorum corruptam h. l. pronunciasse; cum tamen ad Livii locum, modo laudatum, a nemine, ex eis quidem, quorum annotationes Drakenborchius collegit, quidquam monitum reperiamus. Ceterum, quod post expositum istum ad Capuam usum velitum, XXVI. 4. adjicit Livius: *institutura, ut velites in legione essent*; quasi ante nulli prorsus fuissent, quos tamen & nomine & re existisse vidimus, & idem Livius ante id tempus XXI. 55. & XXIV. 34. discrete commemoraverat;

id quale sit, quoque pertineat, ipse viderit; nobis laud factis liquere profitemur.

Verf. 3. *Verf. 3. προσεπιποσμεῖται δέ.* Adparet, five compilatoris culpa, five librarii, excidisse nominativum ὁ γρόσφομάχος, aut in eandem sententiam alium — *Ibid. λιτῶ περιπεΦαλαίῳ, nuda galea, i. e. crista & cono carentem,* ut interpretatur Reiskius, & indicare videntur sequentia. Insolita autem ista nominis forma (in neutro genere) nescimus an diminutivi vice usus sit, quemadmodum *galericulos* velitum Frontinus dicit IV. 7. 29. aliás sane consueta forma fœminini generis utitur, ut statim cap. 23. 8. *περιπεΦαλαία χαλκῆ.* — *Ibid. ποτὲ δὲ λυκείων.* δὲ caret ed. Herv. & Lipsius cum msstis, excepto Aug. *ποτὲ δὲ καὶ λυκείων* ed. Casaub. & seqq. nescimus an cum Oporino & editione Veneta; certe sic Patricius. Sed καὶ omnes pariter ignorant nostri codices. Nisi particulum δὲ expressam codex Aug. exhiberet, posses (quemadmodum Casaubono primum in mentem venisse intelligimus ex ejus notatis ad oram Basil.) suspicari ᾧ ποτε λυκείων, ut ᾧ a terminatione vocis præcedentis interceptum statueretur. Sed nil opus est, ut a codicis hujus lectione discedamus. — *Ibid. προκινδυνεύοντες, in obcundis præliis. Occupantes pugnam* maluit Gronov. monens, emphaticum quid esse in hoc verbo, & velitum proprium munus esse τὸ προκινδυνεύειν. Est nempe *ante alios* (& nunc quidem, *ante signa*) *pugnare.*

Verf. 4. *Verf. 4. τὸ δὲ τῶν γρόσφων βέλος.* Rarum vocabulum, ὁ γρόσφος, & in Græcorum historia inauditum, quod nusquam, nisi in rebus Romanorum, ubi de *velitum hastis* sive *jaculis* agitur, frequentavit Polybius, & quod præter hunc vix ab alio scriptore usurpatum legimus excepto Plutarcho. A latino vocabulo *crispus* derivavit Salmasius de Re Milit. Rom. p. 1406. respiciens putō illud Virgilio: *Bina manu lato crispans hastilia ferro.*

Ibid. ἐξεληλαμένον. Sic Ernestus correxit in Lexic. Polyb. ἐξεληλασμένον cum editis omnibus dant Vrb. Aug.

Aug. & Med. Pari vero ratione VIII. 26, 6, dant ἐξελα-
θέντων Aug. & Med. pro ἐξελαθέντων. — *Ibid.* καὶ μὴ
δύνασθαι τοὺς πολεμίους ἀντιβάλλειν. Sic Livius XXIV. 34.
velitum telum inhabile ad remittendum. — *Ibid.* κοινὸν
γίγνεται τὸ βέλος. Simile ratione, *elephantos*, Appianus
ait, κοινούς πολεμίους, *communes hostes adpellari solitos*,
Histor. Hispan. c. 47.

Vers. 4.

CAPUT XXIII.

Cap. XXIII.

Vers. 1. πανοπλίαν, *justa arma.* Laudat ad h. l. Gro-
novius Livii verba XXXVIII. 22. *quum levis armatura
tale praelium ediderit, quid ab legionibus, quid ab justis
armis expectandum?*

Vers. 1.

Vers. 2. ὃ ἢ Ῥωμαϊκῆ. Articulum ἢ, temere omis-
sum in editione Casauboni, restituit Gronovius. Argumentum
hujus capituli tractavit Lipsius lib. III. dial. 2.

Vers. 2.

Vers. 3. ὁ δὲ μείζων ἔτι &c. Sententia haud obscura:
verba non satis commode fluunt. Post μείζων levem distin-
ctionem posuimus, quam ignorant editi & mssti nostri: alii
fortasse malent post ὁ δὲ repositam. Pro ἔτι habent ἐστὶ
Reg. D. & Oxon. — *Ibid.* μοσχείω scripsimus cum Aug.
monente etiam Reiskio. Sic vero jam Lipsius ediderat.
Vulgo ceteri omnes μοσχίω.

Vers. 3.

Vers. 4. σιάλωμα. Suidas, hunc ipsum Polybii locum,
ut videtur, respiciens: Σιάλωμα, σιδηρῶ περι φέρεια τοῦ
Ῥωμαϊκοῦ θυρεοῦ. — *Ibid.* Recte ἐξερέσεις edit. Her-
vag. & seqq. cum Med. Sic & Patricius. ἐξερήσεις Urb.
ἐξεαιρήσεις Aug. Reg. D. Oxon. & sic in edit. Oporini esse
ait Reiskius; nescio, quid in Veneta. — *Vers. 5.* De
vocabulo κόγχος diligenter inprimis egit Henr. Stephanus
in Indice Thef. græc. ling. — *Ibid.* σαρισσῶν. σαρισῶν
Reg. D. ut sæpe aliàs alii codices.

Vers. 4. 5.

Vers. 6. μάχαιρα. Sic scripti & editi, excepta ed.
Hervag. quæ μάχαιραν habet, quod & Lipsius tenuit,
hunc locum tractans lib. III. dial. 3. De gladio Romano-
rum, quem *Hispaniensem* adpellatum Polybius ait, vide

Vers. 6.

quæ

- quæ notavimus ad II. 30, 8. & confer alia scriptoris nostri
- Verf. 7. loca ibi laudata. — *Verf. 7. ἐξ ἀμφοῖν. ἐν ἀμφοῖν* unus Aug. in textu, sed in marg. ἐξ ab antiqua manu.
- Verf. 8. 9. *Verf. 8. ὕσσοι. ὕσσοι* Aug. & idem mox ὕσσων, contra aliorum usum. De *pila* vide Lipsium III. 4. — *Verf. 9. Τῶν δ' ὕσσων οἱ μὲν &c.* Habet Suidas in Ὑσσός.
- Verf. 11. *Verf. 11. οὐδὲ τὴν ἐνδεσιν κατὰ τὴν χρεῖαν οὕτως ἀσφαλίζονται βιάτως.* Cum vulgo καὶ τὴν χρεῖαν præferrent omnes, Casaubonus cum Lipsio verba ista sic latine reddidit, *cujus nexum usionemque adeo firmant valide.* Quorum verborum vis quum non satis plana nobis videretur, accidisse h. l. suspicabamur, quod sæpe factum vidimus, (conf. Adnot. ad III. 23, 3.) ut particula καὶ cum κατὰ fuerit a librariis permutata. Sed, verum ut fateamur, veremur, ne præproperea nunc quidem ista fuerit suspicio. Certe phrasis κατὰ τὴν χρεῖαν, si ita scripserit statuamus Polybium, in ista verborum connexionione non significaverit, *ubi usus requirit*; sed idem fere fuerit ac id quod mox sequitur, ἐν ταῖς χρεῖαις, id est, *in conflictibus, in pugnis*: (nam sic ex usu Polybiano dictio illa ἐν ταῖς χρεῖαις erat interpretanda, non *inter utendum*, ut cum Lipsio & Casaubono fecimus.) At nihil causæ est, cur putemus istam curam *firmandi nexum ferri cum ligno* tum demum adhiberi solitam, *cum instabat pugna*; quandoquidem nihil impediebat, quò minus initio statim ita firmaretur nexus, & semper ita parata essent *pila*. Quare, donec certius & planius aliquid adferatur, revocatam interim librorum scripturam καὶ τὴν χρεῖαν, velimus, hac sententia, *cujus inserzionem in lignum & usum ita valide muniment*; id est, *cui tantam curam adhibent, ut & firmiter ligno infixum maneat, & reliquum usum operamque certam præstet, &c.*
- Ibid. ἐξ πέσου, usque ad dimidium sui, scil. ferri*; ut adeo nonnisi dimidium totius longitudinis ferri ultra lignum promineret. Bene autem monuit Lipsius, non tam tubum aut auliscum cogitandum esse, cui immissum fuerit lignum, quam duas alas vel laminas ex solido ferro utrimque ad
- instar

instar furcæ vel forcipis exeuntes, quibus lignum ad dimidium usque furæ longitudinis (quandoquidem par erat longitudo totius ferri totiusque ligni) inferebatur. Cum commodam scripturam ἕως μέσου exhibuerit codex Reg. D. non opus erat, ut aut ἕως μέσων (scil. τῶν ξύλων) cum Lipsio corrigeremus, quam emendationem ceteroquin & Casaubonus in ora Basil. & Reifkius probarunt, aut vulgata ἕως μέσον teneremus, quam utrumque defendi posse, adverbialiter sumta voce μέσον pro ἀνά μέσον vel ἐν μέσῳ, Reifkius existimaverat.

Ibid. ἐνδόντες. ἐνδιδόντες Vrb. Aug. Reg. D. Cum vulgata facit Med. & Oxon. — *Ibid.* ὥστε μὴ πρότερον. Carent μὴ Aug. & Vrb.

Ibid. καὶ περ ὄντα τὸ πάχος ἐν τῷ πυθμένι &c. πυθμῆν perinde est, utrum fundum cavitatis intelligas, inter duas laminas sive alas interceptæ, cui insertum erat lignum, an basin coni illius vel pyramidis, quam referebat solidum ferrum, ultra lignum prominens. Quænam vero vis sit hoc loco particulæ καὶ περ, rursus fatemur nobis quidem non liquere; nisi fortasse ita intelligendum, *quamquam id quidem* (scil. ut frangatur ferrum) *vix fieri potest, quippe quod satis firmum est, & in imo ad unius digiti cum dimidio crassitiam habet.* Sed eodem pertinet, & simul hoc loco moneri a Polybio debuisse videtur id, quod Appianus docet in Epit. Rerum Gallicar. cap. 1. (Tom. I. operum edit. nostræ, p. 72.) *excepta cuspidē molle fuisse reliquum pili ferrum;* ut nimirum, si scuto hostis impactum inhæret, incurvaretur adeoque pondere ligni impediret hostem, non frangeretur: ne extrahi facile posset, hamus impediēbat. conf. Cæsarem de Bello Gall. I. 25.

Ibid. τριῶν ἡμιδακτύλιων. In marg. interiori codicis Reg. D. recentiori manu scriptum ἐνὸς ἡμιδακτύλου.

Vers. 12. πτερύγῳ στεφάνῳ. Consentit Suidas in ἸἹτε- Vers. 12.
 ρύγῳ. Nudis simplicibusque ut plurimum galeis usos esse vi-
 tes, supra dixit cap. 23, 3. De materia reliquaque
 forma galeæ & ibi, & hoc loco, (nisi a compilatore non-
 nulla

- Verf. 12.** nulla prætermiffa sunt) tacet; puta, quia & varia fuit, nec multum difcedens a more Græcorum. Vnius ornatus meminit, galeæ impositi. πτερίνω στεφάνω *apice plumeo* vertit Lipsius lib. III. dial. 5. *serto pennaceo* Casaubonus. — *Ibid.* μέλασιν ὀρθοῖς recte edd. cum Med. Reg. D. Oxon. & ora Aug. antiqua manu. Corrupte μελανορθοῖς Vrb. Aug. in contextu, & eodem modo Suidas.
- Verf. 14.** *Verf. 14.* προστίθενται Aug. Reg. D. Oxon. Oporin. προσετίθεντο Suidas in ΚαρδιοΦύλαξ. προστίθεται ed. Hervag. & seqq. cum Med. Sic & Patricius, & Lipsius III. 6. *Ibid.* πρὸ τῶν στέρνων recte edd. omnes, Med. Aug. Suid.
- Verf. 15.** *Verf. 15.* ἄλυσ. περιτ.θ. θώρακας. ἀλυσιδωτοὺς χιτῶνας περιετίθεντο περὶ τοὺς θώρακας. Suidas.
- Verf. 16.** *Verf. 16.* ἀντὶ τῶν ὕσσῶν οἱ Τριάριοι δόρατα φοροῦσιν. *pro pilis Triarii hastas gerunt.* Vide Liv. VIII. 8. & 10. & Duker. ad c. 8, 10. Polyb. II. 33, 4. ubi perperam *pila* pro *hastis* nostra interpretatio habet, ut monuimus in Adnot. Confer Lipsium III. 6.

Cap. XXIV.

CAPVT XXIV.

De toto hoc capite conf. Lipsium II. 8. & II. 2.

- Verf. 3.** *Verf. 3.* ταξιάρχῶν. In hanc formam consentiunt libri, quæ est a sing. ὁ ταξιάρχης, quamquam & præcessit modo & mox sequitur ταξιάρχους, a singulari ὁ ταξιάρχος. Habent enim hoc (ut jam alias monere me memini) nomina substantiva ex verbo ἄρχω composita, ut promiscue duplici illa forma, altera primæ declinationis, altera secundæ, frequententur. Sic Ἰππάρχος & Ἰππάρχης, aliaque similia. *Ibid.* καὶ προσέειπαν. καὶ ἔειπαν ora Reg. D.

- Verf. 4.** *Verf. 4.* τοὺς ἐπιβάλλοντας κατὰ τὸ πλῆθος, ἕτους ἐπὶ πάντα τὰ μέρη διέειπαν. *convenientem numerum, pro ratione multitudinis, per omnes illas partes æquabiliter distribuebant.* Possis ἕτους pro ἕτους suspicari; sed & hoc locum tueri posse videtur. Cuique manipulo, hastatorum, principum, triariorum, ratum numerum velitum ait fuisse adtributum; neque adeo proprios velitum manipulos, nec
pro

propriis centuriones fuisse. Præter Lipsium II. 2. confer Franc. Patricium p. 887. & 912 sqq. Hinc in præliis, postquam in hostem procurrisissent velites, sagittasque suas coniecissent, per intervalla aciei ad suos quique manipulos se recipiebant. Quare *velitum* σπέῖρα, quas commemorat Polyb. XV. 9, 9. non tam interpretandi erant *manipuli*, (quia propria vexilla velites non habebant,) quam *globi velitum*, quorum globorum quisque suo manipulo aliàs erat adtributus, sed nunc omnes relictis suis manipulis ante signa evolabant. Adde quæ de *velitibus* rursus notamus ad VI. 31, 11. & 35, 5.

Vers. 4.

Vers. 5. τάγμα καὶ σπέῖραν καὶ σημαίαν. Hinc Suidas in Σημαία. Σημαία, σπέῖρα, τάγμα, ταυτόν ἐστιν &c. Nempe sic Polybius promiscue tribus istis vocabulis uti solet, pro Romanorum *manipulo*: & hac notione constanter illa nomina frequentat, quamvis apud alios græcos scriptores passim τάγμα *legio sit Romana*; & σπέῖρα *cohors*. Vide Lexic. Polyb. *Legionem* Polybius constanter στρατόπεδον adpellat. Pro *cohorte* nullum novit græcum nomen: τρεῖς σπέῖρας ait lib. XI. c. 23, 1. τοῦτο δὲ καλεῖται τὸ σύνταγμα τῶν πεζῶν παρὰ Ῥωμαίοις Κοόρτις. id est, *corpus militum tribus manipulis constans, apud Romanos Cohors adpellatur*. Quod vero eodem libro, cap. 33, 1. codices nostri omnes post verba ἐπὶ τέταρτος κοόρτις addunt τοῦτο δ' ἐστὶ σπέῖρα, id constanti usui scriptoris nostri adversatur, & manifeste adfutum est sive a librario sive ab ipso compilatore horum Excerptorum; qui græcum nomen, quo sequiores scriptores usi sunt pro Romanorum *cohorte*, adnotare commodum duxerat; (quemadmodum etiam apud Suidam Κοόρτις exponitur Ῥωμαϊκὴ σπέῖρα;) aut qui fortasse verba illa Polybii, paulo ante ex lib. XI. c. 23. citata, perperam erat interpretatus, & id, quod Polybius de *corpore militum tribus σπέῖρας constans* dixit, (*adpellari illud apud Romanos cohortem*,) de *singulis σπέῖρας* acceperat, idque hoc loco in memoriam revocare voluerat lectoribus.

Vers. 5.

Verf. 7. *Verf. 7.* παθεῖν τι τι carent Aug. & Reg. D. — *Ibid.* τῆς πολεμικῆς χρείας οὐκ ἐπιδεχομένης πρόφασιν. quoniam res bello gerenda (vel ministerium bellicum) non admittit causationem, exceptionem, excusationem. In proverbio erat apud Græcos: ἀγὼν οὐ δέχεται σκῆψεις, ἀγὼν πρόφασιν οὐκ ἀναμένει, de quo vide Erasmus in Adag. & Suidam in Ἀγών.

Verf. 8. 9. *Verf. 8.* ἡγεμονίαν. ἡγεμονείαν Aug. — *Verf. 9.* ἐξ ἀνεραίου. Temere ἐξ omisit Hervag. Adjecit Casaub. consentientibus msstis.

Cap. XXV.

C A P V T XXV.

Verf. 1. *Verf. 1.* Ἰλας. εἶλας Aug. Et mox εἰλάρχας Vrb. & Aug. Ferraro 10. HENR. BOECLERVS in Lectionibus Polybianis manuscripti codicis Augustani ad lectionem codicis nonnihil de suo adnotavit. Sic autem ille ad hunc locum: Vocem Ἰλας & Ἰλάρχας msc. semper per diphthongum scribit, εἶλας, εἰλάρχας. Glossæ græcolatinæ εἶλη, globus, acies, ala, cohors; εἶληδὸν, turmatim. Homerus Iliad. B' vers. 93. Ἰλαδὸν, quod poëticum agnoscit Pollux lib. IX. c. 8. Ceterum Eustathius ad hunc Homeri locum diversam scripturam exponit: πρωτότυπον τοῦ Ἰλαδὸν ἢ Ἰλη, ὃ σημαίνει τὴν τάξιν. καὶ πάλαι μὲν καὶ ἢ Ἰλη καὶ τὸ Ἰλαδὸν διὰ τῆς εἰ διφθόγγου εἶχε τὴν ἀρχουσαν, ὡς ἀπὸ τοῦ εἶλω, τὸ συστρέφω. ἐξ οὗ καὶ τὸ πέδειλον. ὕστερον δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἐν τῷ αὐτοῖς ἢ γραφῇ. Videtur duplex scriptura a diversa etymologia repetenda: dum εἶλην alii ab εἶλω, ut Eustathius notat, deducerent; alii Ἰλην a Thesiālo quodam, cui nomen Ἰλέων, [five Ἰλεών,] dictam putant; ut est apud Aelianum in Tactis c. 43. — Hæc de scriptura hujus nominis Bœclerus. Polybiani codices, ut passim monuimus, frequenter εἶλη præferunt. Ipsum, vocabulum Ἰλην primitus pro eodem cum Latinorum ala habentem, (de Milit. Rom. II. 6.) carpit Arcerius ad Aeliani Tact. c. 43. Undecumque derives, certum est, vocabulum Ἰλη vel εἶλη & hoc loco & pæne constanter, cum apud Poly-

Polybium; tum apud alios scriptores, qui res Romanas græco sermone perscripserunt, non tam *alæ* Romanorum, quam *turmæ*, respondere. Synonymum ἄλῃς est οὐλαμός, cap. 28, 3. 29, 3. &c.

Vers. 3. Ὁ δὲ καδοπλιτμός &c. De armatura equitum vide Lipsium III. 7. — *Ibid.* πρῶτον μὲν. Abest μὲν Vrb. Aug. Reg. D. Oxon.

Ibid. ἀλλ' ἐν περιζώμασιν ἐκινδύνευον. Casaubonus: *sed in campestribus pugnabant: & in eandem sententiam ante eum Lascaris, in subligaculis.* Contra Lipsius: *in veste succincti pugnabant.* Nam „quis credet, inquit, nudos eos & campestri solo tectos pugnasse?“ — At, *nudos pugnasse*, (γυμνοῦς) ipse mox Polybius sequenti versu diferte scribit: quod quidem non respectu togæ vel trabeæ intelligendum, sed respectu *thoracis*. Itaque hoc dicit: *pro thorace, equites Romanos nonnisi campestribus vel subligaculis olim fuisse præcinctos;* quod non impedit, quo minus simul trabea indutos statuamus. Eodem pertinet, quod Suidas habet: Περιζώμα· τὸ ὑπὸ (περὶ malim) τὰ αἰδοῖα σκέπασμα. γυμνῶν μαχομένων τῶν Ῥωμαίων ἐν τοῖς περιζώμασι. ubi non alium, nisi hunc ipsum Polybii locum in mente habuisse videtur grammaticus; & delendam putemus distinctionem, quam post σκέπασμα vulgo inseruerunt. Pari vero ratione scriptor noster II. 9, 3. ubi Illyrios *sine armis*, specie aquandi, Dyrrhachium ingressos dicere voluit, αὐτοῖς τοῖς περιζώμασι, *solis campestribus* ait *succinctos fuisse.*

Vers. 4. καταβαίνειν καὶ ταχέως ἀναπηδᾶν. καταβαίνειν ταχέως καὶ ἀναπηδᾶν. voluit Reiskius. *Vers. 4.*

Vers. 5. καὶ ἓν μὲν ἦ λεπτά. Sic Casaubonus ex ingenio, ut videtur, correxit. καὶ μὲν γὰρ λεπτά ed. Oporin. & Hervag. & cod. Med. quod ferri poterat, si sequeretur ἐποίουν, non ποιοῦντες. Sic Lascaris: *quia enim graciles eas faciebant.* καὶ μὲν ἦ λεπτά vel ἦ λεπτά Vrb. Aug. Reg. D. Oxon. Lectio Casauboniana exhibetur in textu Polybiano, qui insertus est Franc. Patricii Libello

Veri. 5.

de Re Milit. Roman. in Thef. Græv. T. X. p. 893. nescimus, utrum quod ita auctor in edit. Veneta invenerit, an quod ab interprete, qui ex italico idiomate librum Patricii in latinum sermonem convertit, aut ab editore Thesauri, Grævio, emendatio illa Casauboni in locum veteris lectionis fuerit substituta.

Ibid. κλαδάρᾳ. Rarioris usus & dubiæ quodammodo significationis vocabulum. Quo minus mirum, & tentatum & corruptum alicubi esse a librariis. Nam sicut h. l. in cod. Reg. D. super *x* superscripta est litera π, ut sit πλαδάρᾳ, sic in fragmento Polybiano apud Suidam (nobis Fragm. Polyb. Grammat. n. CVI.) unice legitur δόρυ πλαδάρῶν. quod vix ferendum & manifeste corruptum videtur; nam πλαδάρῶν est *humidum, madidum*, quod quo pacto ad hastam pertineat, haud adparet. Κλαδάρᾳ δόρατα *fragiles hastas* interpretatus est Budæus, a κλάω, *frango*, unde & latinum *clades* derivatum videtur; *vibratiles* Lascaris, & *tremulas* Casaub. cum Lipsio, quibus favet Hesychius, κλαδᾶσαι, σείσαι exponens; & κλαδέϊ, σείει, κινεῖ, & κλαδαρόμματοι, εὔσειστοι τὰ ὄρματα. Est nempe κλαδάω, ex ulicata literarum λ & ρ permutatione, idem quod κραδάω, & κραδεῖνω, quæ eandem vim habent. Eodem epitheto, de *hastis equitum* loquens, usus est Leonidas Tarentinus in Epigr. 47. T. I. Anthol. p. 232. ed. Brunck. κλαδαράϊ κάμανετ, nam κάμανετ sunt δαρότια ἵππων, ut docet Hesychius.

Ibid. καὶ πρὸ τοῦ γε. καὶ abest ed. Hervag. & codd. Aug. & Reg. D. Hinc Reiskius τοῦ τε pro τοῦ γε scribendum censuit; sed in γε consentiunt omnes. Abest etiam καὶ ab Urb. nisi adnotare neglexit Spalletus. Adjecit Casaub. nescimus, ex conjectura-ne, an ex msstis. Videntur particulam eam agnoscere codd. Med. & Oxon. e quibus certe nullam discessionem a contextu Casauboniano adnotavit Gronovius. Habet eandem partic. contextus apud Patricium.

Vers.

Vers. 6. μετὰ δὲ ταῦτα κλασθέντων, λοιπὸν ἦν ἄπρακτα
αὐτοῖς καὶ μάταια. *deinde fractæ, nulli amplius usui illis
erant.* Exspectaffes κλασθέντα, sed ita solet Polybius ge-
nitivis participiorum uti, absolute positus; de quo usu dixi-
mus ad IV. 49, 1. *Vers. 6.*

Vers. 7. τὸν γὰρ μῆν. τὸν δὲ μῆν Reg. D. Oxon. — *Ibid.* *Vers. 7.*
τοῖς ὀμφαλωτοῖς ποπάνοις. Pollux II. 170. μεσόμφαλοι κα-
λοῦνται πλακούντων τι εἶδος. *Mesomphali*, id est *umbilicæ
formam in medio referentes, vocantur placentarum quædam
species.* Nec tamen hoc nomen inter illa bene multa pla-
centarum nomina reperitur, quæ ab Athenæo collecta
sunt in Deipnosoph. lib. IX. p. 649 sqq. — *Ibid.* οὕτως
πρὸς τὰς ἐπιβολὰς. conf. vers. 10. — *Ibid.* διὰ τὸ μὴ στά-
σιν ἔχειν. — „στάσις est *rigida consistentia, durities co-
ræ.*“ REISK. — *Ibid.* καὶ πρότερον ἦσαν. καὶ πρότερον
ὄντες suspicati eramus. — „πρότερον, antequam made-
fierent. νῦν, toties quoties madefacta & resoluta sunt.“ —
REISKIVS.

Vers. 10. Ὁ δ' αὐτὸς λόγος. Perperam vulgo Ὁ δ' αὐ- *Vers. 10.*
τὸς ὁ λόγος edd. cum Med. & Vrb. Delevi alterum arti-
culum cum Aug. Reg. D. Oxon. Oporin. & Patric. — *Ibid.*
πρὸς τὰς ἐπιβολὰς καὶ πρὸς τὰς ἐπιθέσεις. Lipsius, in ag-
gressionem & oppositionem. Casaubonus, & cum illius infe-
runtur, & cum hostis invaditur. Vidimus alias, ἐπιθεσιν
esse *subitam invasionem e proximo, ex insidiis, & opponi
προσβολῇ, adgressioni manifesta per apertam vim, I. 57, 3,
& justæ pugnæ, ex composito utrimque commissa, I. 74, 13.*
Adde I. 58, 4. III. 67, 1. Hoc vero loco recte adnotasse
REISKIVS videtur, (cum ad hunc ipsum versum, tum ad
vers. 7.) ἐπιβολὰς esse *tela missilia, quæ eminus injiciuntur,*
ut fæxa, sagittæ, pilæ; ἐπιθέσεις autem *tela quæ cominus
infiguntur scuto, eique innituntur, idque student perforare,*
ut hastæ & gladii: esse itaque illa, τὰ ἐπιβαλλόμενα βέλη;
hæc, τὰ ἐπηρειδόμενα.

Ibid. ἐστηκυῖαν καὶ τεταγμένην ἔχουσι τὴν χρεῖαν. fir-
mum certumque præstant igitur. ἐστηκός idem est ac στάσις

ἔχον vers. 7. Eademque fere vis est vocabuli τεταγμένοις, quod, prorsus ut hoc loco, sic VI. 57, 2. opponitur τῷ ἀστάτῳ, ei quod incertum & instabile est: quare sollicitari a Reiskio non debuit.

Vers. 11. *Vers. 11.* μεταλαβεῖν. μεταβαλεῖν solus Aug. Vide IV. 74, 1. & ibi notata. — *Ibid.* καὶ Ῥωμοῖοι. Particulam καὶ, familiarem Polybio in hujusmodi connexionione, inseruimus cum Vrb. & Aug. De Romanorum prudentia in adsciscendis optimis quibusque institutis atque inventis populorum devictorum, confer quæ habet Athenæus Deipnosoph. lib. VI. p. 273. laudatus ad hunc locum a Casaub. in ora Basil.

Cap. XXVI.

CAPUT XXVI.

Vers. 1 sq. *Vers. 1.* Pro οἱ χιλιάρχοι καὶ ταῦτα παραγρ. haud satis sane idonea de causa οἱ στρατηγοὶ καὶ τὰλλα παραγρ. scriptum voluit Reiskius. — *Vers. 3.* τὸ μέρος τῶν συμμ. Mendose τόπος τῶν συμμαχῶν Reg. D. Oxon.

Vers. 4. *Vers. 4.* παραγίνονται δὴ πάντες. Ante Ernestum verba hæc a præcedentibus, interposita majori distinctione, nullis adhibitis parentheseos signis, diremta erant: unde hiatus oriebatur in oratione, quem Pœschelius adjecto in fine vers. 2. post ὑπὸ τῶν ὑπάτων verbo παραγίνονται supplendam putavit. Et Scaliger monuerat, deesse verbum συνέρχονται aut aliud simile. Nunc, postquam verba ταῦται δὲ & quæ sequuntur, monente Reiskio, parenthesi inclusa sunt, satis liquida progreditur oratio: & intelligo, ex Polybii usu, (de quo diximus ad II. 37, 3. & ad loca ibi citata) ne opus quidem fuisse particula δὴ substituta in locum particulæ δὲ, quam eandem δὲ particulam revocatum velimus & auctori restitutam.

Ibid. πλὴν ὀρνιθείας καὶ τῶν ἀδυνάτων. Aulus Gellius Noct. Attic. XVI. 4. ex Cincii libro V. de Re Militari exceptiones recenset, quæ absentiam militis eo die, qui præfinitus erat, excusabant; in his sunt: *morbis fonticus; auspiciu mve quod sine piaculo præterire non liceat; sa-*
crifi-

crificiumve anniversarium quod recte fieri non posset, nisi ipse eo die ibi sit &c. ἀδύνατα proprium nomen est, quo apud Græcos designabantur *excusationes legitimæ, cur quis abesset aut muneribus demandatis fungi non posset*: de cuius vocab. usu conf. Reiskii Indicem græc. Demosth.

Vers. 5. Locum de *Præfectis sociorum* ex Polybio excerptit Suidas in Πράξιφοι. Quod si vera est nostra conjectura, προβεβλημένοι μὲν ὑπὸ τῶν συμμάχων, accipietur verbum προβάλλεσθαι ea notione, quam apud Demosthenem notavit Reiskius in Indice græcitatibus Demosth. *proponere aliquem, edito nomine commendare.* De re confer ad cap. 21, 5.

Vers. 7. τὸ μὲν τῶν πεζῶν πᾶρισον, *peditum numerum parem*: nempe, demtis eis qui inter *extraordinarios* referuntur, ut docet cap. 30, 2. quos si addas, dicendum fuerit, peditum numerum sociorum plerumque quinta parte majorem fuisse numero civium Romanorum. conf. mox vers. seq.

Ibid. τὸ δὲ τῶν ἰππέων τριπλάσιον. Sic ed. Casaub. & seqq. in græco contextu, cum Urb. Aug. Reg. D. Oxon. ora ed. Herv. & ora cod. Med. Quam scripturam merito contra Lipsium II. 7. & Casaubonum, qui in versione alteram secutus est, defendit Gronovius. Nam eodem modo Polybius III. 107, 12. nisi quod ibi addit ὡς ἐπίπαν, *ut plurimum*: τὸ δὲ τῶν ἰππέων (πλήθος) ὡς ἐπίπαν τριπλάσιον. Nec dissentit VI. 30, 2. ubi, cum τὸ δὲ τῶν ἰππέων διπλάσιον ait, id est, *equitum duplum numerum*, disertè, quo pacto hoc dicat, declarat, nempe *postquam de universo numero equitum sociorum demta est tertia pars, quæ Extraordinariis adscribitur.* Quod vero apud Livium XXII. 36. legimus, *socii duplicem numerum equitum darent, pedites æquarent*; & si qua sunt alia Livii aut aliorum scriptorum in eandem sententiam loca; non inde consequetur, tribus in locis falsum esse Polybium, aut in falsam scripturam conjurasse Polybii librariorum; sed ad singulares casus pertinebunt ea loca, quæ Polybio adversarii videntur: nec

enim constans semper fuit ratio, quemadmodum perspecte Drakenborchius & Dukerus ad Liv. XXXVIII. 35, 9. & ad XL. 36; 6. docuerunt.

Verf. 10. *Verf.* 10. εὐτρεπῶν ed. Casaub. & seqq. cum Vrsin. Vrb. Reg. D. & Oxon. Sic & apud Patric. in Thesaur. Græv. sed εὐπρεπῶν Lipsius cum ed. Herv.

Ibid. Θεωρήματος ἀπλοῦ περι τὰς παρεμβολὰς, una, *simplex* & constans ratio disponendarum corporum. Θεώρημα eadem notione dicit ac Θεωρίαν cap. 42, 6. & alibi. conf. Adnot. ad VI. 6, 7. παρεμβολὰς vulgo *castrametationem* interpretantur; qua notione quidem sequentibus capitibus, & aliâs, frequentatur hoc vocabulum: sæpe etiam idem prorsus valet ac τὸ στρατόπεδον, *ipsa castra*. Sed nec raro *aciem*, & *aciei instructionem*, *aciei rationem* denotat. Nempe latius patet hoc nomen, & generatim omnem *collocationem* vel *dispositionem* significat: & hoc quidem loco ex nexu atque filo orationis fit manifestum, ea notione accipi, quæ & ad πορείαν, & ad στρατοπεδείαν & ad παράταξιν pertineat, esseque *ordinationem*, *dispositionem*, *collocationem exercitus sive in agmine, sive in castris, sive in acie*.

Verf. 11. *Verf.* 11. καὶ παρατάξεως. *Aciei instruendæ rationem*, Romanis usitatam, breviter se explicaturum hoc libro pollicetur Polybius. Cujus tractationis proprius locus erat in fine cap. 42. Sed eam partem amputavit compiler horum Excerptorum. Neque vero fuisse admodum locum istum hoc libro tractasse Polybius videtur; quandoquidem in historiarum suarum cursu sæpius occasionem habuit, aciei Romanæ rationem accurate exponendi. Ab hac tractatione autem diversi erant, & libro separatim edito comprehensi *Commentarii Tacitici*, ad quos provocat lib. IX. cap. 20. e quibus Fragmenta nonnulla, quæ supersunt, collegimus in Testimoniis Veterum de Scriptis Polybii, T. V. nostræ edit. p. 24 sq.

Verf. 12. *Verf.* 12. τῶν ἔργων. Nescimus quid voluerit debueritve Vrb. in quo est διὰ τῶν ἔργων. Sic & in Aug. sed ibi

punctis inferne ut spuria notatur particula διᾱ. In ora edit Hervag. est διᾱ τῶν δυνάμεων ἢ διᾱ τῶν ἔργων. — *Ibid.* ἐνὸς τῶν ἀξίων. Expectaveramus ἐνὸς τῶν μάλιστα ἀξίων, aut aliquid simile.

CAPUT XXVII.

Cap.
XXVII.

Verf. 1. ᾱει tenuimus ex edit. Ernest. Et sic ed. Herv. *Verf. 1.* & Aug. ᾱει edit. Casaub. & Gronov. cum Reg. D. & aliis. De *Castrorum forma & distributione apud Romanos*, præter Lipsium lib. V. dial. 2. & seqq. consulendæ Herm. Schelii Notæ ad hanc Polybii disputationem, in Thesaurο Antiqu. Romanar. Græviano, Tom. X. col. 1148 sqq.

Verf. 2. σημείας. Perperam σημείας vel σημίας Vrb. *Verf. 2.* nunc & deinde. — *Ibid.* τετράπλευρον. τετράπλευρον Aug. & hoc alteri lectioni superscriptum in Reg. D. imperite; nam *quadratum* esse locum, modo dixerat: nunc mensuram totius areæ declarat, quæ *quatuor* fuit *jurgerum*.

Verf. 3. ᾱει. ᾱει Reg. D. Oxon. — *Ibid.* παραβάλλεται τὰ Ῥωμαϊκὰ στρατόπεδα, collocantur Romanæ legiones. *Verf. 3.* Proprium quidem in hac re verbum παρεμβάλλειν est, sive de acie, sive de collocatione in castris agatur, (conf. c. 28, 2. 29, 6 & 8. &c.) non παραβάλλειν. Sed habemus pariter παραβάλλειν I. 40, 7. Nec male utrobique. Nam παρεμβάλλειν proprie de *singulis partibus exercitus* usurpatur, quæ respectu aliarum partium certo quodam modo collocantur, & illis sive adjiciuntur sive interferuntur: *de toto exercitu*, (ut h. l.) aut de parte quadam copiarum quæ *per se* locatur, *seorsim ab aliis*, (ut I. 40, 7.) commodius παραβάλλειν dici videtur.

Verf. 4. δοῡιν scripsi cum Aug. Med. Reg. D. Oxon. *Verf. 4.* δοῡιν edd. quemadmodum & alibi nonnumquam codices nonnulli Polybiani habent; velut c. 32, 8. 45, 7. 57, 2. conf. Suid. in Δοῡιν, sive Fragm. Polyb. Grammat. n. XL. Sic & passim apud alios scriptores, sine certa lege, ut monuerunt Wesseling. ad Diodor. T. 1. p. 33. l. 11. & Du-

Verf. 5. kerus ad Thucyd. IV. 8. Attamen constanter fere apud Polybium optimi quique codices in *δυεῖν* consentiunt. — *Ibid.* στρατοπέδων ὄντων &c. Terminationibus istis pluralis numeri in Reg. D. superscripta terminatio dualis *οιν*, recenti quidem manu, & sane citra necessitatem. — *Ibid.* μεθ' ἐνατέρου. μεθ' ἐνατέρῳ ed. Gron. & Ern. operarum errore.

Verf. 6. *Verf.* 6. πρὸς τὴν ἐντὸς ἐπιφάνειαν. Non debuit Sche- lium turbare particula ἐντὸς, quam ex ἐντὸς corruptam suspicatus est: nec enim ἐντὸς nunc dicit Polybius respectu reliquorum castrorum, de quibus nullum verbum adhuc fecit, sed respectu areæ illius in qua est prætorium; ut sit ἡ ἐντὸς ἐπιφάνεια illa ipsa pars, quæ ab area prætorii & a τῇ προκριθείσῃ τοῦ τετραγώνου πλευρᾷ spectat versus reliqua castra & versus tentoria legionum, de quibus mox dicet. Comma vero, quod post ἀπεστραμμέναι vulgo ponunt omnes, rectius tolletur. Post αἱ δὲ σκηναὶ comma inseruimus, non alio consilio, nisi ut indicaremus, ab istis verbis cogitatione separanda esse ea quæ sequuntur, quæ in Ernestina editione, posito commate post σχήματος, cum superioribus conjuncta erant.

Ibid. ἡ νοείσθω. ἡ σοι ἔστω ed. Oporin. & Hervag. ἡ σοι ἔσθω Med. in textu, & Aug. in ora. ἡν οἰέσθω Vrb. Aug. Oxon. & ora Herv. & ora Med. Sic & fuerat in textu Reg. D. sed ibi ab alia manu deleta est litera *ν*, ut sit ἡ οἰέσθω. De veritate emendationis Casauboni nemo puto dubitabit. Eodem verbo νοεῖν pari modo utitur Noster II. 11, 7. ἡν δὲ νοεῖν ὡσανεὶ βίασιν, & VI. 32, 6. οὐδὲν ἕτερον δὲ νοεῖν πλὴν &c.

Ibid. τοῦ παντὸς σχήματος κατὰ πρόσωπον. *Eam partem castrorum, quam spectant tribunorum tentoria, (si nempe cogitatione progrediaris ab area prætorii, & ab ejus centro, quod erat primum punctum datum positumque,) monet nunc Polybius, & a lectore cogitari debere & a se adpellatum iri frontem (sive anteriorem partem) castrorum;* idque iterum monet & signate repetit cap. 29, 7.

Nem-

Nempe, ut perfecte docuit Schelius, intelligi debet, hoc nonnisi docendi causa ita poni a scriptore nostro, ea fine, ut faciliori commodiorique opera justam notionem formæ castrorum animo informare possit lector: ceterum, dum id ita monet Polybius, fatis ipse significat, eandem partem aliàs non ut *frontem castrorum* solere cogitari, neque ita adpellari. Nempe agitur de ea parte castrorum, quæ *portam* spectat *decumanam*, quæ (in simplicibus quidem castris) posterior porta erat, in tergo castrorum, in latere ab hoste averso: cui portæ opposita erat in altera parte, quæ proprie frons castrorum & habebatur & nominabatur, *porta prætoria*, haud procul eo loco, quo nunc prætorium ait esse intelligendum. Confer cap. 32, 6-8. & ibi notata.

Versf. 6.

CAPVT XXVIII.

Cap.
XXVIII.

Versf. 2. ἀπὸ τούτου τοῦ σημείου πρὸς ὀρθὰς τῇ γραμμῇ, *lineæ ex illo puncto ad rectos angulos ductæ.* Videtur in græcis desiderari participium respondens latino verbo *ductæ*. σημείον cum Casaubono, ex mathematicorum usu, *punctum* intelligo, nempe punctum sectionis: nec video, quid juvet Reiskii conjectura, qui ἀπὸ τοῦ ὑπάτου σημείου suspicatus est, & σημείον intelligit *σημαίαν* illam, quæ c. 27, 2. commemorata est. Scaliger in hanc seriem collocanda verba statuit: *διχοτομήσαντες τὴν προειρημένην εὐθείαν πρὸς ὀρθὰς τῇ γραμμῇ, ἀπὸ τούτου τοῦ σημείου τοὺς ἰσπεῖς &c.*

Versf. 2.

Versf. 3. τετράγωνον. Corrupte *δίγωνον* Vrb. Aug. Oxon. Reg. D. quod ex *δ.γωνον* (per notam numericam scripto) ortum videtur. — *Versf. 4.* ὡς δ' ἐπὶ τὸ πολὺ. ὡς δ' ἐπι-
τολὸ Med.

Versf. 3.

CAPVT XXIX.

Cap.
XXIX.

Versf. 1. Γενομένης δὲ τῆς τῶν ἰσπέων παρεμβολῆς. *Sa-*
tis lucide fluere videtur oratio. Gronovius tamen *Γενομέ-*
νης διὰ τῆς legendum censuit, quia aliàs nusquam, ut ait,
inve-

Versf. 1.

invenitur, quo respiciant verba illa, quæ sequuntur, ῥύ-
μης τινὸς ἐπικαρσίου.

Verf. 2. 4. *Verf. 2.* ἐπὶ τὸ μῆμος. ἐπὶ τὸ μῆμος δὲ παρεμβεβληκό-
των ed. Herv. cum Aug. Reg. D. Oxon. quod nescimus quo
pacto ferri posse putaverit Reiskius. Neque in eisdem
libris, qui ita habent, post οὐλαμῶν inserto puncto per-
peram terminatur superior oratio, quasi nova verborum
periodus inciperet a verbis ἐπὶ τὸ μῆμος. Ea res occasio-
nem dedit inferendæ conjunctiōni, quæ neutiquam erat
hujus loci. Ex codice Vrb. nullum diffidium ab edit. Herv.
notavit Spallettus noster, nec Casaubonus in ora Basil. Sed
postquam conjunctio ejecta est a Casaubono, nullum dif-
fensum codicis Med. a textu Casauboniano notavit Grono-
vius in collatione illius codicis. In Reg. D. particula δὲ
lineis superne inferneque adpositis ut spuria notatur. —
Verf. 4. ἡμίσεις ὡς ἐπίπαν. Sic etiam correxit Scaliger.

Verf. 5. 7. *Verf. 5.* βάρους. Perperam βάρους Reg. D. in contextu,
& Oxon. Et aliàs quoque permutata illa nomina a librariis
vidimus. — *Verf. 7.* νεούτων. κελουόντων Reg. D. sed
vera lectio in marg. ab alia quidem manu. — *Ibid.* καὶ
τὰς εἰσβολὰς (scil. τῶν ῥυμῶν) idem sonat ac τὰς ἀρχὰς, ad-
itus, vel potius ingressus, id est, initia viarum. — *Ibid.*
ἐκατομπέδου. ἐκατονπέδου Aug. ἐκατονπάδου Reg. D. Oxon.
Ibid. ὑπεδέμεθα κατὰ πρόσωπον &c. Vide c. 27, 6.

Verf. 8. *Verf. 8.* βλέποντα. Ad σχήματα hoc erat referendum,
ut verf. 3. συμψυόντων μὲν τῶν σχημάτων, βλέπόντων δ'
ἔμπαλιν &c. Ex sequenti voce συμψυόντα litera σ ad-
hæsit voci βλέποντα. — *Ibid.* τιθέντες recte edd. &
Med. Perperam τίθενται Vrb. Aug. Reg. D. Oxon.

Verf. 9. *Verf. 9.* καὶ κατὰ τὸ μῆμος. Teneri non incommode
conjunctio posse videtur: æquales sunt etiam quoad longi-
tudinem, scil. quemadmodum quoad latitudinem.

CAPVT XXX.

Verf. 1. ἀντίους παρεμβ. τούτοις. Perperam τούτους ed. Casaub. & Gronov. cum Vrb. τούτοις restituit Ern. quod erat in ed. 1. & msstis omnibus excepto Vrb.

Verf. 2. In προείπα consentiunt omnes. In uno Aug. ab alia manu mutatum in προείπον. Respicit autem cap. 26, 7. — *Ibid.* διπλάσιον. Vide Adnot. ad c. 26, 7.

Verf. 5. ἀφιστάσι recte edd. cum Med. ἀφίστησι Vrb. Aug. Reg. D. Oxon. Conf. c. 31, 11.

Verf. 6. πὰρὰ τὰ πέμπτα. Ex notæ numeralis usu facile accidere potuit, ut πέντε pro πέμπτα a librariis scriberetur. Quod si tenaciter tueri πέντε volueris, intelliges, quia per quinque utrimque ordines media transit illa via.

CAPVT XXXI.

Verf. 1. τῆς τοῦ στρατηγίου περιστάσεως. Sic *verf. 7.* omnes scripti & editi τὴν τοῦ στρατηγίου περίστασιν, rursusque cap. 41, 2 sq. Est autem ἡ τοῦ στρατηγίου περίστασις tota illa area quadrata, ducentos pedes quaqua versus patens, in qua area est prætorium sive imperatoris tentorium. cf. c. 27, 2. — *Ibid.* Ad τῶ τε ταμίᾳ καὶ ταῖς ἄμα τούτῳ χορηγίους deesse fortasse verbum ἀνείτω suspicatus erat Casaub. in ora Basil. Sed nil abest. Eadem verborum structura c. 27, 5. ἵπποις ἄμα δ' ὑποζυγίοις τόπος.

Verf. 2. ἐφ' ἐκότερα scil. τὰ μέρη, in utramque partem, utrimque. Sic bene codex Bav. III. 72, 9. τοὺς δ' ἵπκεις διελὼν ἐφ' ἐκότερα παρέστησε τοῖς κέρασι. Eodem modo ἐπὶ δάτερα *verf. 5.* & sæpe aliàs. Perperam h. l. ἀφ' ἐκότερα Reg. D. Oxon. — *Ibid.* οἶον ἐπιμάμπιον ἔχοντας τάξιν πρὸς τὰς (τῶν χιλιάρχων) σικηὰς, veluti forcipis figuram cum tribunorum tentoriis efficientes; id est, ad angulos rectos tentoriis tribunorum utrimque insistentes. Conf. ad I. 27, 4. Pro ἐπιμάμπιον corrupte ἐστὶ καμπιον habet Aug. (in contextu.) Reg. D. Oxon. — *Ibid.* ἐθελοντηδόν edd. omnes cum Med. & Oxon. & ora Aug. antiqua manu.

Ibid.

Cap.
XXX.
Verf. 1.

Verf. 2.

Verf. 5.

Verf. 6.

Cap. XXXI.

Verf. 1.

Verf. 2.

- Ibid.* ταμείου. ταμείου ed. I. cum Med. — *Ibid.* οἱ δ' ἐκ
 θατέρου. Sic Casaub. cum msstis nostris omnibus & ora
 ed. Herv. Perperam οἱ δ' ἐκατέρου ed. Herv. in contextu.
- Verf. 5. *Verf.* 5. παράλληλος. παραλλήλοις Vrb. Oxon. — *Ibid.*
 τοῦ στρατηγίου καὶ τοῦ ταμείου. τοῦ utrobique caret Vrb.
- Verf. 7. sqq. *Verf.* 7. κατὰ μέσην correxit Casaub. cum quo unus (ni
 fallimur) facit Oxon. Ceteri omnes cum ed. I. κατὰ μέσον.
Ibid. καὶ κατ' αὐτὴν τήν. Perperam καὶ κατὰ ταύτην τήν.
- Verf.* 9. κένωμα. „Proprie intervallum.“ Scaliger. —
Verf. 10. τὰ δὲ κατὰ μέρος ἤδη. εἶδη, quod habet Oxo-
 niensis, probavit Gronovius in Notis msstis, & unice ve-
 rum esse contendit. Nobis vulgatum probum videtur.
- Verf. 11. *Verf.* 11. ἀφιστᾶσι. ἀφιστῶσι Vrb. Aug. Reg. D. Oxon.
Ibid. τοῦτο δὲ τὸ κέωμα πολλάς καὶ δουίμους αὐτοῖς παρέχε-
 ται χρεῖας. *Varios eosque insignes*, ait, *usus præstare spa-*
tium illud, quod inter vallum & tentoriorum strigas, de
 quibus adhuc dixit, *relinquitur*. Vrbibus, quos ipse enu-
 merat, alium addit Lipsius, de quo tacet hoc quidem loco
 Polybius. Scilicet, cum in descriptione castrorum nuf-
 quam fiat *velitum* mentio; hunc eis locum, ubi tentoria
 habuerint, juxta vallum eis tribuit Lipsius lib. V. dial. 4. p.
 m. 237 sq. provocans ad ea quæ habet Noster paulo infe-
 rius, VI. 35, 5. quem locum vide. Probabilior vero
 Franc. Patricii ratio videtur, qui (pag. 887 & 912 sqq.)
 ex ipso Polybii de tentoriis velitum silentio, collatis eis
 quæ c. 24, 9. de velitibus, per omnes reliquæ legionis ma-
 nipulos distributis, idem Scriptor noster dixerat, colligit,
 eandem aream in castris adsignatam velitibus fuisse, quam
 occuparunt manipuli illi, quibus quisque velitum globus
 erat adtributus.
- Verf. 13. *Verf.* 13. τὰς τε τῶν παρεισαγομένων θρεμμάτων, καὶ
 τὰς ἐν τῶν πολεμίου λείας. Haud fatis integra aut emen-
 data hæc verba videntur. Nec fatis videtur τὰ τε τῶν
 παρεισ. quod est in Aug. Versionem Casauboni tenuimus, ad
 quam GRONOVIVS in Notis msstis: „An igitur illæ pe-
 cudes abactæ non sunt hostibus ademtæ? Intelligo *αβαθλας*
 pecu-

pecudes & *qua alia hostibus adimi solent*. In eandem fere sententiam interpretatus est Lipsius. Sed id græce foret καὶ τὰς ἄλλας ἐν τῶν πολ. λείας. Potuerunt autem pecora etiam partim soluto ære comparari, partim a focis volentibus suppeditari.

Verf. 14. ὀλίγων. ὀλίγον Reg.D. — *Ibid.* διὰ τὴν τῶν *Verf. 14.* σκηνῶν περίστασιν. Casaubonus cum Lipsio: *propter circumposita tentoria*; scilicet quod materia tentoriorum, nempe pelles, vim telorum frangerent, aut ignem prohiberent. Nescimus vero, an vocabulum *περίστασις* eadem notione fit accipiendum, quam vidimus *vers. 1 & 7.* hujus capituli, pro *tota area*, in qua sunt cujusque manipuli tentoria; ita quidem, ut intelligatur, tentoria, quæ sunt in quaque area, non esse in ipsa ora viæ, sed ex aliquo etiamnum a via intervallo.

CAPUT XXXII.

Cap.
XXXII.

Verf. 1. δεδομένου. δεδεγμένου, quod habent alii libri, ex δεδειγμένου corruptum videtur; sicut cap. 35, 7. pro ἀποδεδειγμένου codices nonnulli ἀποδεδεγμένου habent. Sed in δεδομένου h. l. cum editis consentit Med. Et mox ad unum omnes dant τοῦ πλήθους δεδομένου. — *Ibid.* τῶν σημαῶν. Sic ante Reiskium jam olim correxerat Scaliger. *Ibid.* καὶ τοῦ πλάτους. Sic ed. Herv. consentientibus codd. omnibus. Quod καὶ τοῦ πλάτους apud Patricium editur in Thes. Græviano p. 937. id haud dubie ex Casauboniano exemplo sive ab interprete latino sive ab editore Thesauri adscitum. Quodnam vero πλάτος intellexerit Casaubonus, ubi de *area* agitur, cujus βάρος & μήκος jam sunt commemorata, difficile fuerit dicta. βάρος, ubi opponitur τῷ μήκει, longitudini, est latitudo. Itaque in dimensione arearum, quas occupant manipuli, nonnisi τὸ μήκος & τὸ βάρος memorata videmus c. 28, 4 sq. c. 29, 4 sq. &c. πλήθος vero duobus modis intelligi potest: sive *numerus manipulorum*; sive *numerus militum* in manipulo, qui vel major vel minor est, prout vel 4200 milites; vel 5000. capit

capit legio. Et nunc quidem posteriori modo accipien-
dum: aucto enim numero militum in legione, augebatur
numerus militum in quoque manipulo, non numerus ma-
nipulorum.

Verf. 2. *Verf. 2.* Si συνεφιστάμεν significaret *intelligere*, inte-
gra foret oratio. Sed ea non est vis huius verbi, quod ex
Polybii quidem usu nil aliud nisi *attendere, considerare*
significat, adeoque cum τοῖς βουλομένοις cohæret, qui vo-
luerint attendere. Quare omnino desiderari videtur infini-
tivus γινῶναι, συνηθεῖν, aut in eam sententiam alius, qui
a συμβαίνει pendeat, & ad τὸ μέγεθος & τὴν ὅλην περίμε-
τρον &c. referatur.

Verf. 4. *Verf. 4.* παρὰ τὸ στρατήγιον, *secundum vel juxta præ-
torium*. Bene haberet, & intelligi posset via illa, centum
pedes lata, quæ ante prætorium est, nisi statim adjiceret
de foro ad quæstorium translato. Quare ut frequentissime
in codicibus nostris, & nuperrime verf. 1. factum vidi-
mus, παρὰ perperam cum περι permutatum videtur.

Verf. 6. *Verf. 6.* Πάντων δὲ τῶν τετραγώνων στρατοπέδων &c. Per-
specte ad hunc locum SCHELIVS in Polybium de Castris,
Tom. X. Thesauri Ant. Romanar. Græviani col. 1160. mo-
nuit: „Omnes Polybii interpretes hæc ita accipiunt, quasi
rem novam hic doceat, de qua antea non sit locutus, præ-
cedentia ad duarum legionum vel consularem exercitum
referentes: quod ut clarius exprimeret Casaubonus, vo-
cem δὲ interpretatus est *at*. Nos vero non dubitamus, pro-
gredi Polybium in re eadem explicanda, tantum quod,
cum antea omnia eodem modo collocarit, nunc differen-
tiam adjiciat, quæ est in compositione duarum & quatuor
legionum. Quare convertemus: *Cum igitur quatuor legio-
nes*. Ita supra: Ἀθροισθέντων δὲ καὶ τῶν συμμαχῶν ὁμοῦ
τοῖς Ῥωμαίοις. Item, τούτων δ' εὐτρεπῶν γενομένων.“ —
Possis eadem sententia etiam *Iam vero* vertere. De con-
nexionem orationis confer verf. 8.

Ibid. οὗς ἐποιῶμεν εἰς τὴν ὀπίσω βλέποντας ἐπιφάνειαν.
quos diximus illud latus castrorum respicere, quod tergum
castro-

castrorum vel latus posterius cogitandum monuimus. Conf. Vers. 7.
 ad cap. 27, 6. Minus feliciter Scaliger ἄς ἐπολοῦν μὲν cor-
 rexerat pro mendoso οὗς ἐπολοῦν μὲν, quod erat in ed. 1.
 & in mstis. — *Vers. 7. ὅτε δὴ. ἄτε δὴ* Reg. D. Oxon.
 & ora ed. Herv. male.

Vers. 8. τὴν δ' ἀγορὰν . . . μέσον τιθέασι τῶν δυοῖν στρα- Vers. 8.
τοπέδων. forum vero, & quæstorium, ac prætorium, in
 medio locant utriusque legionis. Sic vertenda esse græca,
 (non cum Lipsio & Casaubono, in medio utriusque exer-
 citus,) demonstravit SCHELIUS; docuitque, in simpli-
 cibus castris, prætorium fuisse in via, quæ a porta præ-
 toria ad decumanam per medias duas legiones transit,
 paulo ante quintanam; forum, in ipsa quintana, in cen-
 tro fere castrorum; quæstorium, inter forum & portam
 decumanam. Nescimus vero, quo pacto, post ea præsertim
 quæ Schelius adnotavit & calculo suo in Notis editis ad
 h. l. probavit Gronovius, REISKIUS rursus δύο στρατό-
 πεδα duo castra potuerit interpretari, cujus hæc est ad-
 eundem hunc locum adnotatio: — „ὁμοῦ [initio hujus
 versus] & χωρὶς videntur transponenda esse. Quoties
 Consules separata castra habent, tum ea habent designata,
 ut paulo ante pluribus demonstratum est: sin autem juncta,
 tum, reliquis omnibus immotis, forum, quæstorium &
 prætorium amborum media castrorum constituunt.“ —
Ibid. δυοῖν tenuimus ex edit. Ernest. & sic dederunt Aug.
 Reg. D. Oxon. δυεῖν habent superiores editiones, nec ad-
 notatur dissensus ex Vrb. & Med. conf. ad c. 27, 4. Super
 στρατοπέδων in Reg. D. rursus ut c. 27, 4. superscriptum in
 fine οἷν recentiori manu.

CAPUT XXXIII.

Cap.
XXXIII.

Vers. 1. τοὺς ἐν τοῦ στρατοπέδου. Casaubonus, qui in
 quaque legione sunt: quæ verba imprudentes tenuimus. Re-
 cte vero GRONOVIVS monuit, debuisse verti, qui in exercitu
 (vel, qui in castris) sunt. — „Erant enim, ait, proce-
 rum servi cum dominis in exercitu ad fordida munera, pro
 Polybii Histor. T. VI. A a qui-

- Verf. 1.** quibus & frumentum accipiebant; non vero in legione.“ — *Ibid.* ὀρμίζουσι correxit Casaub. cum msstis. Corrupte ὀρμίζουσι ed. Herv. cum Med. Conf. ad III. 61, 10. Iurifjurandi formulam, de qua hic agitur, exhibet A. Gellius XVI. 4. ex Cincii libris de Re Militari. Conf. Polyb. X. 16, 7.
- Verf. 2.** *Verf. 2.* κἄν εὕρη τι. *Si quid ibi inveneris sustulerisve quod tuum non erit.* A. Gellius loc. cit.
- Verf. 4. 5.** *Verf. 4.* καθημερείαις. Sic quum scribendum monuisset REISKIUS, rationem adjecit: „Est enim a verbo καθημερεύειν. Alterum vulgatum, est ab adjectivo καθημερινός.“ — *Verf. 5.* τρεῖς ἕκαστος. Mendose ἕκαστον edit. Herv. & cod. Med.
- Verf. 6. 7.** *Verf. 6.* ἰσταῖσιν. Ἰστασαν cum aliis dare debuisse videtur Aug. in quo a prima manu est ἰστασιν cum accentu in antepenult. — *Ibid.* τῶν σκευῶν. τῆς τῶν σκ. ἀσφ. χάριν voluit Reiskius; qua tamen correctione nil opus esse videtur. — *Verf. 7.* παρὰ τοὺς ἵππους. Sic παρ' ἕκαστον τάγμα, παρὰ τὸν ταμίαν, & παρ' ἕκαστον τῶν πρεσβυτῶν, cap. 35, 3.
- Verf. 8.** *Verf. 8.* Triarios ἔῶ velites, ait, illo ministerio non fungi. De triariis confer mox verf. 10. Velitibus vero incumbit ministerium excubandi ad vallum. cap. 35, 5.
- Verf. 9. 11.** *Verf. 9.* εὐχρηστίας. Perperam εὐχαριστίας Aug. — *Ibid.* προστατικόν. προστακτικόν Reg. D. male. — *Verf. 11.* πρὸς τὴν χρείαν. Deest τὴν Aug. & Vrb. — *Ibid.* μήτε λούμενοι ed. Casaub. & sqq. cum Aug. Reg. D. Vrb. nec diffensus notatur ex Med. μήτε λούμενοι Vrb. μὴ τελούμενοι ed. Herv. — *Ibid.* ἄλλήλοις οἱ ἵπποι Reg. D. Oxon. & ora Herv. & ora Med. ἄλλοις παραχῆς ed. Herv. & Med. in textu, absque ἵπποις, quod addunt Aug. & Vrb.

Cap.
XXXIV.

CAPVT XXXIV.

Verf. 3.

Verf. 3. τὴν κατὰ τὸ στρατοπ. τῶν κατὰ τὸ στρ. voluit Reisk. — *Ibid.* Verba ἀνὰ μέρος & quæ sequuntur usque λαχόντες desunt Reg. D. & Oxon.

Verf.

Verf. 4. ἐστὶ καὶ τῶν Προυφ. Corrupte μὲν καὶ τῶν
ed. Hervag. cum Med. absque ἐστὶ. — *Ibid.* περὶ τοῦς
συμμάχους. παρὰ τοῖς συμμάχοις Reisk.

Verf. 4.

Verf. 8. ἐν τῆς δεκάτης σημαίας καὶ τελευταίας στρατο-
πεδεύουσης κατὰ τὰς ῥύμας, ex decimo ordine (vel mani-
pulo) qui in extremitate cuiusque strigæ metatur. conf. c.
29, 9. In ed. 1. & cod. Med. erat ἐν τῆς δεκάτης σημαίας
τοῖς τελευταίοις μέρεσι στρατοπεδεύουσιν κατὰ τὰς ῥύμας.
ἐν τούτων &c. reliqua oratione, inde a verbis ἐν τούτων,
separata a præcedentibus, puncto post ῥύμας interposito.
Quæ verba cum manifeste corrupta essent & sensu casta,
Casaubonus ex ingenio, adjectis duabus voculis οἱ & ἐν,
sic edidit: οἱ ἐν τῆς δεκάτης σημαίας ἐν τοῖς τελ. μερ. &c.
Articulum οἱ jam in ora exempli Scaligerani notatum vi-
deo. Casaubonum, ut constanter, secuti sunt posteriores
editores. Sed doctus ille Polybii editor atque interpres,
si codicum scripturam, quam & margo editionis Hervag-
ianæ ex parte exhibet, diligentius considerasset, aliam
fortasse emendandi rationem fuerat initurus. Scilicet co-
dex Vrb. sic habet: ἐν τῆς δεκάτης σημαίας, τινὲς δ' ἡμέ-
ραις καὶ τελευταίοις στρατοπεδεύουσι &c. Consentit Aug.
nisi quod pro τινῶσι, τινές habet. δ' ἡμέραις ex Vrb. Spallet-
tus noster adnotavit: Casaubonus vero in ora Basileensi (ex
Gronovii quidem apographo, quod præ oculis habemus)
ex eodem codice Vrb. δ' ἡμέραις notavit. Codex Reg. D.
& Ox. habent σημαίας τισὶν ἡμέραις καὶ τελευταίοις, quod
ipsum in ora notatum habent ed. 1. & codex Med. Simi-
literque in ora Aug. ab antiqua manu est τισὶ δ' ἡμέραις καὶ
τελευταίαι (sic, non τελευταίοις) & videri potest τελευταίοις
voluisse debuisse. Quam codicum scripturam qui cum
ea contulerit, quam ed. Herv. & codex Med. in contextu
habent, facile sibi persuadebit, deberi hanc viri docti con-
jecturæ, qui ἡμέραις ex μέρεσι detortum suspicatus esset,
& ad hanc conjecturam reliquam orationem adaptasset.
Sed postquam cognoverit lector, cap. 40, 11. pro πρώ-
ταις σημαίοις in codicibus nonnullis esse πρώταις ἡμέραις,

Verf. 8.

Verf. 8.

(quæ lectio ortum duxit ex mendosa scriptura, quæ passim obtinet, σημεία pro σημαία, & ex permutatione satis frequenti literarum ι & ρ, de qua diximus ad III. 47, 3.) intelliget, verba ista τινές δ' ἡμέρας, aut τισί δ' ἡμέραις, vel potius δ' ἡμέρας, ex margine temere in contextum esse recepta, cum nihil aliud significarent, nisi quod in aliis codicibus pro σημαίας scriptum fuerit δ' ἡμέρας, scilicet eodem errore quo cap. 40, 11. pro πρώταις σημαίαις codices Urb. & Aug. πρώταις ἡμέραις habent; quo accedit, quod litera σ, a qua incipit vox σημαίας, quæ litera c. 40, 11. ab extremitate vocis præcedentis absorpta est, hoc nostro loco in illis, de quibus agitur, codicibus, in δ mutata erat; quas literas δ & σ in codicibus nonnullis, negligentius scriptis, sæpe ita sibi similes vidimus, ut, nisi contextus orationis docuisset, nescires, utram scribere voluerit librarius. Postquam portentum istud lectionis in contextum erat receptum, nil magnopere mirum est, reliqua etiam nonnihil esse corrupta, præsertim in terminationibus verborum, ubi ob scripturæ compendia facillimus lapsus est. Sic igitur τελευταίαις perperam scriptum est pro τελευταίας, & στρατοπεδεύουσιν pro στρατοπεδευούσης. Partem nostræ emendationis jam proposuit Gronovius in Notis msstis in ora exempli suæ editionis, ubi, deleto articulo οί, quem adjecerat Casaubonus, sic fortasse scribendum monuit πεζῶν ἐν τῆς δεκάτης σημείας ἐν τοῖς τελευταίοις μέρεσι στρατοπεδευούσης κατὰ τὰς ῥύμας. quod per se bene haberet, nisi codicum scriptura nostram emendationem probabilior redderet. Consimilem verborum structuram paulo post habemus, verf. 10. ἕως ἂν ἐπὶ τὰς πρώτας καὶ σύνεργος τοῖς χιλιάρχοις στρατοπεδευούσας σημείας ἐξικινήται. Pro κατὰ τὰς ῥύμας solus Oxon. κατὰ ῥύμας habet, omisso articulo.

Ibid. κατὰ τὰς Φυλακάς. Perperam κατὰ τὰς Φυλαίς Aug. & hinc ora Herv. — *Ibid.* δύνοντος. δύναντος Reg. D. Oxon. quod non satis convenit cum verf. 10. ubi ait,

ait, *tabellas omnes relatas ad tribunos oportere ante vesperam.*

Vers. 10. ἐξινῆται. ἐξινῆται Aug. Reg. D. Oxon. *Vers. 10sq.*
male. — *Vers. 11.* διότι δέδοται. δέδοται caret ed. 1. &
Med. Reiskius præstare putavit ἐπιδέδοται aut ἀποδέδο-
ται. — *Vers. 12.* οὐχ ἡμεῖ. Perperam caret οὐχ Oxon.

C A P V T XXXV.

Cap.
XXXV.

Vers. 2. τὰς δὲ necessario erat scribendum cum Virb. *Vers. 2.*
Aug. Reg. D. Oxon. Perperam τοὺς δὲ Med. sicut edd.

Vers. 4. παρ' ἑκαστον τῶν πρεσβευτῶν καὶ συμβούλων *Vers. 4*
δύο. *Apud quemque legatorum & consiliariorum duæ con-*
stituantur custodiae. Casaubonus: *ad legatorum* (tutelam,) *qui consilium participant, binæ.* Adsentimur Patricio &
Lipfio, πρεσβευτὰς & συμβούλους pro synonymis accipien-
tibus, pro quo unum latinum nomen *legatos* posuerunt.
Nam quos *legatos imperatorum* Romani vocabant, græcè
ad verbum quidem πρεσβευταὶ erant dicendi; sed nomen
hoc, quoniam aliam vulgo vim habet, commode per vo-
cabulum σύμβουλος, quod *consiliarium* proprie denotat,
declaratur. Eodem modo Appianus non solum decem
illos legatos, a senatu mitti solitos, quorum e sententia
provincias recens partas ordinarent imperatores, συμ-
βούλους adpellat, (conf. Adnot. nostr. ad Appiani Hist.
Hispan. c. 78.) verum etiam *legatos militares*, qui impe-
ratores comitabantur, sive ab ipsis lecti, sive a senatu eis
adjuncti, ut & consiliis suis eos juvarent, &, ubi opus
esset, parti copiarum præessent. Qua notione nomen
σύμβουλοι accipiendum apud Appianum eodem loco quem
modo citavimus, tum in Hist. Syriaca cap. 21. & 30. coll. Liv.
XXXVII. 1. Non dubitamus autem, Polybium sive hoc loco
sive alibi de munere horum legatorum nonnihil dixisse,
quod a compilatore horum Excerptorum prætermisum est.
Quod autem superius nec in disputatione de castrametatione,
nec in disputatione de ducibus & præfectis militum
mentionem *legatorum* factam videmus; potest ea quoque

Verf. 4.

epitomatoris culpa esse, sed fortasse causa hæc est, quod Polybii ætate nondum fuerit more receptum, ut cuique imperatori *legati* semper essent adjuncti, & ut cuique legioni (quod a recentioribus auctoribus vulgo velut constans in exercitu Romano mos solet perhiberi) *legatus* præflet, qui dignitate & imperio inter imperatorem & tribunos militum fuerit medius. Apud Polybium certe nullum ejus rei vestigium, quod quidem meminimus, occurrit. Ordinarii consiliarii imperatorum Tribuni militum erant: & ex his, quicumque vel prudentia & peritia rei militaris, vel virtute, vel fide aut gratia præ ceteris apud imperatorem valebant, ii vice legatorum fungebantur. Sic, ut hoc utamur, quos Livius XXXVI. 17. *consulares legatos* vocat, iidem *tribuni militum* fuere, ut ex aliorum scriptorum luculento testimonio Glareanus & Sigonius docuerunt. Extra ordinem vero, his quidem temporibus, factum interdum videtur, ut alii legati imperatoribus adjungerentur. GRONOVIVS vero Polybii verba h. l. melius simpliciter verti putavit *legatorum, & aliorum qui consilium participant*; quo refert primos ordinum ductores ex cap. 24, 2. & præfectos honoratiores, de quibus conferre jubet Manutium ad lib. II. Famil. Cic. ep. 17. Rursus tamen idem Gronov. in Notis msstis ad oram sui exempli locum notavit Diodori in Excerptis Vales. p. 384. (T. II. ed. Wesiel. p. 607.) ubi pariter, ut h. l. apud Polybium, *σύμβουλος & πρεσβευτής* pro synonymis usurpantur: *Μάριος εἰς ἓν τῶν συμβούλων καὶ τῶν πρεσβευτῶν, cum Martius unus ex legatis esset proconsulis.*

Verf. 5.

Verf. 5. Τὴν δ' ἐπιτοὴν ἐπιφάνειαν οἱ γροσφομάχαι πληροῦσι. *Exterius latus* (scilicet inter castra & vallum) *velites implent*, — „crebris scilicet vigiliis & stationibus;“ — ut interpretatur Schelius p. 1185. Confer supra ad cap. 31, 11. Parum commode *κληροῦσι* voluit Gronov. Oportebat saltem *κληροῦνται* in passivo. — *Ibid. παρακοιτεῦντες*. Perperam h. i. *παροικῶντες* Reg. D. Oxon. & ora edit. Hervag. — *Ibid. καθ' ἡμέραν, quotidie*: id est, velites non per

per vices has excubias agunt cum alio genere militum; Vers. 5.
 sed quovis die, id est *semper*, (nempe die nocteque) velites sunt, quibus hoc ministerium incumbit. conf. cap. 36, 5. Perperam de die vertit Casaubonus, quasi non item de nocte. — *Ibid.* ἀνὰ δέκα si nonnisi *denos velites* denotat, intelligendum cum Lipsio, alios milites cum his ad portas excubasse. Si soli velites, *decem excubiæ* (id est, *decem quaterniones*) erunt intelligendæ.

Vers. 6. τὸν τῆν πρώτην μέλλουσα bene Casaub. cum Vers. 6.
 Vrb. & Aug.

Vers. 7. βραχέα τελέως. Nisi βραχῶν legamus, aut Vers. 7.
 βραχέας & χαρακτῆρας, utique verba βραχέα τελέως interposito commate separanda sunt a sequentibus, quod in ed. Herv. & rursus in Ernestina factum est, & ad ξυλήφια referenda; quod & Casaubonus in versione expressit, *tes- sellas oppido exiguas*, recte omnino; nam in græcis Casauboni & Gronovii nonnisi operarum errore ommissa distinctio est post τελέως, quam repositam velimus: βραχέα enim in accus. sing. non est in usu. Idem exiguum lignum deinde cap. 36, 3. κάρφος adpellatur. — *Ibid.* ἔχοντα χαρακτῆρα, quæ nota quadam sunt insignitæ. conf. c. 36, 7. — „Omnino non aliud fuisse videntur quam ligneola, cum nota duplici impressa; altera manipuli, altera vigiliæ ipsius.“ LIPSIVS V. 9. p. 271. — *Ibid.* ἀποδεδειγμένους. ἀποδεδειγμ. ed. Herv. & Med.

Vers. 8. ἤλης. Constante ἤλης Vrb. ἕλης mendose Vers. 8.
 Reg. D. Oxon. & sic mox iterum, & deinde. — *Ibid.* τοῖς μέλλουσιν ἐφοδεύειν. — „Subaudi, ὅτι μέλλουσι τοῦτο ποιεῖν. nisi malumus pro τοῖς legere ὅτι. nam aliàs pendebit ἐμφανίσῃ, aut post πρὸ ἀρίστου erit addendum παρεῖναι, ut ad se adsint.“ REISKIUS.

Vers. 9. ἐφοδείας. ἐφοδείας Aug. ut paulo ante. — Vers. 9. 10.
Vers. 10. ταῦτά. ταῦτα Aug. Abest a Regio D. & Oxon.

Vers. 11. ὑπὸ τῶν οὐραγῶν. ἐν τῶν οὐρ. Vrb. Reg. D. Vers. 11.
 Oxon. & Aug. sed in hoc ὑπὸ est in ora ab antiq. manu. — *Ibid.* πόσῃν ἰσθμ. Φυλακῆν ἐφοδεῦσαι δὲ ἕκαστον, quamnam

Verf. 11. *de vigilia noctis* (proprie, *quota vigilia*) *quisque eorum debeat circuitionem facere.* Itaque cap. 36, 1. est ὁ τὴν πρώτην Φυλακὴν λαχών, & verf. 4. οἱ τὰς τῶν τὰς ἐξῆς Φυλακὰς ἐφοδεύοντων. Pro πόστην Lipsius p. m. 275. ait legi etiam posse πόσην, *quantam*; quod quid sit, nos quidem non capitimus. Et πόσην quidem, ex Lipsii sententia, edidit Poeschelius, sed interpretatus est *quotam*: at id πόστην est, non πόσην.

Verf. 12. *Verf. 12.* βουκανῶν. βουκανῶν h. l. Reg. D. & Oxon. itemque ora Aug. ab antiqua manu, & hinc ora Hervag. Literas α & ω & alibi passim inter se permutatas vidimus a librariis.

Cap.
XXXVI.

C A P V T XXXVI.

Verf. 4. *Verf. 4.* Vocem παραπλήσιον ignorant Reg. D. & Oxon.

Verf. 5. *Verf. 5.* βουκανῶν h. l. cum Vrsino correxit Casaub. — *Ibid.* καὶ ἡμέραν, *quotidie*, id est, *semper hi*, non alternatim cum aliis. conf. ad c. 35, 5.

Verf. 6. *Verf. 6.* τὰ δεδομένα. Casaubonus, articulum addens, qui ob præcedens πάντα excidere facile potuerat, intelligit omnes tesseras, quæ *distributa erant excubitoribus.* Sic cap. 34, 11. καὶ μὲν ἀνεχθῆ πάντα τὰ δοθέντα. REISKIUS vulgatum defendit: „nam constructio est, ait, εἰν πάντα (sc. τὰ συνθήματα) ἢ δεδομένα χωρὶς ἐγγυλήματος.“

Verf. 7. *Verf. 7.* ἐλάττω caret Reg. D. — *Ibid.* λέλοιπε. Scriptura hæc, in quam consentiunt reliqui codices, habet etiam ora Med. & ora Hervag. λέλυται Lipsius interpretatur, *quamquam vigilia defecerit.* Eamque scripturam veram putavit Reiskius: „non λέλοιπε σύνθημα, ait; sed λέλυται Φυλακείου.“ —

Verf. 8. *Verf. 8.* πρὸς τὸν ἔφοδον. Sic omnino legendum cum cod. Oxon. licet ceteri omnes codd. cum editis h. l. in τὴν ἔφοδον consentiant. ὁ ἔφοδος est *circuitor*; qui pro quaque noctis vigilia unus erat, cui negotium obeundi excubias datum, quamquam is nonnullos ex amicis, tamquam testes, secum habebat, ut docet Polybius cap. 36, 1. Hinc verf. 6. τῶν ἐφόδων ἕναστος est *quisque ex illis quatuor circuito-*

aitoribus, qui quatuor noctis vigiliis inter se sortiti sunt. Sic rursus cap. 37, 5. in genus masculinum, τοῖς ἐφόδοις. recte consentiunt omnes. Et mox hoc cap. 36, 9. recte εἰς τὸν ἔφοδον edidit Casaub. cum codd. Vrb. Reg. D. & Oxon. ubi (quemadmodum hoc loco) fœmininum εἰς τὴν ἔφοδον habet Hervagius cum Med. & Aug. quod ibi perperam revocarunt Gronov. & Ernest. τὸν ἔφοδον utrobique jam scripserat Scaliger.

Vers. 8.

Vers. 9. οὖν ἐν τοῖς Φύλαξι. Abest particula ἐν a Reg. D. absorpta a litera finali vocis præcedentis. — *Ibid. τὸ κακόν.* Perperam τὸ καλὸν ora Herv. & ora Med. — *Ibid. δῆλός ἐστιν &c.* Scabrosa nonnihil, ac veremur ut satis integra, oratio. Casaubonus vertit, *confestim qui lustravit, testificatum se esse proximos declarat;* referens participium ἐπιμαρτυράμενος ad δῆλός ἐστιν. Sic delendum fuerit comma post ἔχων. Scaliger pro δῆλός ἐστιν scribendum putaverat δῆλον ποιῆι. — *Ibid. τοιοῦτο. τοιοῦτον* Reg. D. Oxon. — *Ibid. εἰς τὸν ἔφοδον* revocavi ex ed. Casaub. & consentiunt Vrb. Reg. D. Oxon. Alii εἰς τὴν ἔφοδον. Conf. ad vers. 8.

Vers. 9.

CAPUT XXXVII.

Cap.
XXXVII.

Vers. 1. συνεδρίου τῶν χιλιάρχων. Quod si fervari debet τῷ χιλιάρχω, sane non, ut vulgo faciunt, hæ duæ voces interposita distinctione a prioribus separandæ fuerunt; sed καθίσαντος συνεδρίου τῷ χιλιάρχω erit *concilium sedebat tribuno.*

Vers. 1.

Vers. 4. τοῖς δ' ἐπιπεσεῦσιν ed. Herv. in textu cum Med. Reg. A. & ora Aug. ab ant. manu. — *Ibid. ἐπανελθεῖν, ἐλθεῖν* Reg. D. — *Ibid. ἐν οἰκίᾳ δέξασθαι* recte τούτο recipere interpretatus est Casaub. Nec video, cur ἐν τῇ οἰκίᾳ. id est, *domi, in patria,* voluerit Reiskius.

Vers. 4.

Vers. 6. ἰσχυρᾶς οὔσης. οὔσης post τιμωρίας ponit Aug. — *Ibid. τὰ κατὰ τὰς* recte edd. cum Med. Deest τὰ Vrb. Aug. Reg. D. Oxon. — *Vers. 7. δεῖ δὲ προσέχειν &c.* Gronovius, excidisse nonnihil suspicans, provocavit ad cap. 34, 5. ἔτι τοῖς ὑπέτοις. ἐπὶ τοῖς ὑκ. Aug.

Vers. 6. 7.

Reg. D. ἐπὶ τοὺς ὑπάτους Oxon. Locum de *pænis milita-
ribus* tractavit Lipsius V. 18.

Verf. 8 fgg. *Verf. 8.* κύριος δ' ἐστὶ καὶ Casaub. & seqq. cum Urb.
Aug. Reg. D. Oxon. De re, quæ hic agitur, confer Va-
lesium & Weseling. ad Diodor. T. II. p. 564. not. 30. lau-
datos a Reiskio ad h. l. — *Ibid.* Πραιφέντοι. Analogia
Πραιφέντοι requirit, cum accentu in antepenultima,
quemadmodum cap. 26, 5. cum Suida scripsimus, ubi pa-
riter penacute Πραιφέντοι dabant edd. & codices nostri. —
Verf. 10. ἀπαγείλωσι. Perperam ἐπαγείλωσι ed. Herv. —
Verf. 11. τινὲς ἐς ἐφεδρείαν. Perperam carent ἐς Urb. Aug.
Reg. D. Oxon. ἐφεδρίαν Reg. D. Oxon. Et iidem mox ἐφε-
δρείας. De re confer I. 17, 11 seq.

Verf. 12. *Verf. 12.* πολλὰ πλάσιον recte Casaub. cum plerisque
msstis. Sic & ora Aug. ab antiq. manu. Perperam πολ-
λαπλασίως ed. Herv. & Aug. in contextu. — *Ibid.* τὴν
οικείαν τιμωρίαν. — „οικείαν, id est καθήμουςαν, εἰω-
θύσαν, τεταγμένην, sed malim τὴν ὑπὸ τῶν οἰκείων ὕβριν.“
REISK. — In latina verf. scribe *usitatum apud illos sup-
plicium metuentes.*

Cap.
XXXVIII.

CAPUT XXXVIII.

Verf. 1. *Verf. 1.* ὀλοσχερῶς si servamus, ad λιπεῖν erit referen-
dum, non ad proximum πιεθείσας. Mendose πιεθείσας,
pro πιεθείσας, ed. Herv. Aug. Reg. D. Oxon. puto & Urb.

Verf. 2. *Verf. 2.* προαγαγὼν εἰς μέσον. Particulam εἰς
(quam solam, absque μέσον, vulgo ponunt omnes) igno-
rat alter ex codicibus Mediceis. Et monuit Gronov. in
Notis msstis, aut delendam præpositionem εἰς, aut scri-
bendum εἰς μέσον. εἰς αὐτὸ correxerat Scaliger. Forte ex
diversa lectione orta est præpositio εἰς, quæ indicare de-
buerat, εἰσαγαγὼν legendum esse pro προαγαγὼν. Ad
verba ὥστε δέκατον &c. deesse aliquid visum erat Reiskio,
ex causa μέρος τοὺς κολαζομένους. Sed hæc verba facile
subintelliguntur. — *Ibid.* κληροῦται. κληροῦσθαι Aug.
quod

quod consulto ita positum videtur a librario, ut referretur ad τὸ τούτους, quod paulo ante præcessit in hoc codice.

— *Verf. 4.* τὸ δυνατὸν εἴληπται, *capitur, eligitur id quod possibile est; id est eligitur ratio, quæ una omnium maxime simul valet ad incutiendum terrorem &c.* — *Ibid.* καὶ πρὸς κατόπληξιν. Particulam καὶ (nescimus, casu-ne, an consilio) omisit h. l. Casaub. & cum eo sequentes editores. Agnoscunt eam cum ed. Herv. codices omnes. Mox vero, pro καὶ διόρθωσιν, analogia requirit καὶ πρὸς διόρθωσιν, quod & Reiskius monuit. πρὸς διόρθωσιν τῶν συμπτωμάτων Casaub. interpretatus est, ut *acceptum detrimentum sarciretur.* Lipsius *correctionem* intellexit; quam in sententiam Reiskius πρὸς διόρθωσιν τῶν παραπτωμάτων vel τῶν διαπτωμάτων legendum censuit. Nobis visus est hoc dicere scriptor noster: *rationem istam unam omnium maxime valere simul ad terrorem incutiendum omnibus,* (adeoque ad deterrendos milites ab ignavia, formidine supplicii,) *simul ad minuendam calamitatem,* quæ nimia esset futura, si omnes simul supplicio adficerentur. *conf. verf. 1.* Sed, re denuo considerata, probamus Casauboni interpretationem: nempe ea fuit vis istius moris, ut, quicumque fortis favore effugissent supplicium, omnem dehinc navarent operam, ut prima quaque occasione detrimentum, quod per ipsorum ignaviam accepissent Romani, tanto luculentioribus virtutis documentis repararent.

CAPUT XXXIX.

Cap.
XXXIX.

Verf. 3. In Φιάλην consentiant omnes. Lipsium, cum nullum de *patera* exemplum meminisset, admodum dubitanter quidem ψάλιον vel ψέλλιον legendum suspicantem, notavit Gronovius, commemorans Masinissiam, a Scipione aurea *patera* donatum, teste Livio XXX. 15. & Aelium Tuberonem ab Aemilio Paulo post rem Macedonicam a rep. gestam *argentea phiala* sive *patera*, teste Plutarcho in Aemilio p. 270. — *Ibid.* Φάλαρα. Scholion cod. Aug. τὰς μετωπίδας τῶν ἵππων λέγει.

Verf.

- Verf. 4** sqq. *Verf. 4.* εὐν ἐν ἀπροβολισμοῖς. Carent ἐν Reg. D. & Oxon. absorptum a præcedente litera ν, ut cap. 36, 9. — *Verf. 5.* Τοῖς δέ. Mendose Τῆς δὲ ed. Herv. Aug. Reg. D. — *Verf. 6.* καὶ σώσαντας caret Reg. D. Oxon.
- Verf. 6.** *Verf. 6.* οἱ τε χιλίαρχοι &c. Turbata utique oratio videtur; & vix fatis est, si post εὐν μὲν ἐπόντες ποιῶσαι cum Reiskio, ex more notó Græcorum subintelligamus εὐ τοῦτ' ἐστὶ, καὶ τὸ δέον γίγνεται.
- Verf. 9. 10.** *Verf. 9.* χωρὶς τῆς ἐν τοῖς στρατοπ. &c. Bene habet hic locus, nec sollicitari debuit a Reiskio, qui voluit χωρὶς τῆς ἐν τῷ στρατοπέδῳ παραχῆμα εὐκλείας καὶ τῆς ἐν οἴκῳ Φήμης. — *Verf. 10.* τόπους recte habent edd. cum Med. Desideratur hoc vocab. in Urb. Aug. Reg. D. Oxon. — *Ibid.* ἐκυτῶν ἀρετῆς. αὐτῶν Reg. D. sed prius fuerat αὐτῶν.
- Verf. 12.** *Verf. 12.* Ὀψώνιον &c. De *Stipendio militum* vide Lipsium lib. V. dial. 16. & Schelium in Thef. Græv. p. 1190 seqq. — *Ibid.* δύο ὀβολούς. Duo oboli sunt tertia pars drachmæ, quæ fere æquivalet denario. Cum igitur denarius (ut ex Plinio novimus XXXIII. 3, 13.) Polybiū ætate sedecim asses valeret; consequitur, duos obolos Romano ære, exactius si spectes, fuisse *quinque asses cum triente*. Sed, *quinos asses* fuisse diurnum stipendium Romani militis ante Iulii Cæsaris ætatem, intelligitur ex Sueton. Iul. c. 26. collat. cum Taciti Annal. I. 17. Itaque, cum propius *quinque assibus* græce nihil rotunde potuerit dicere Polybius, *duos obolos* dixit; quemadmodum II. 15, 6. *semissem, quartam oboli partem* dixerat, quamquam paulo minus valebat. Consule Io. Frid. Gronovium de Pecun. Vet. III. 2. p. 120 seqq. — *Ibid.* δραχμὴν, *drachmam*, id est, *denarium argenteum*, qui sedecim asses valebat.
- Verf. 14 15.** *Verf. 14.* ἴσον. ἴσον Reg. D. & sic ille constanter. — *Verf. 15.* πάντων τούτων ὁ ταμίης. πάντων ὁ ταμίης τούτων Aug.

CAPUT XL.

Cap. XL.

Vers. 2 sqq.

Vers. 2. "Όταν τὸ πρῶτον σημήνη, — „scil. tuba vel buccina.“ CASAVB. in ora Basil. — *Vers. 5.* ἀποσκευήν. παρασκευήν solus Oxon. — *Vers. 6.* ἔπειτα caret Vrb. & Aug. sed in hoc oræ adjectum ab antiq. manu.

Vers. 8. Προσδοκίας δ' οὔσης. — „Videtur aliquid deesse: ex. c. δεινῆς, vel ἐπιδέσεως ἐν τῶν πολεμίων.“ REISK. — Facile tamen hoc quidem subintelligi poterat. — *Vers. 9.* τὰ δ' αὐτὰ πάλιν ἔπειτα ταῦτα. „Forte τούτων.“ REISK. — At bene & aliàs dicitur ὁ αὐτὸς οὔτος. — *Ibid.* ἦνα. Perperam ἀνά Vrb. Aug. Reg. D. sed ἦνα ora Aug. & Reg. D. — *Ibid.* κοιωνῶσι recte eod. cum Med. κοιωνοὶ Vrb. Aug. Reg. D. Ox. quod ex κοιωνοῖεν decurtatum suspicari licet cum Gronovio.

Vers. 11. τριΦαλαγγίαν παράλληλον τῶν Ἀσάτων &c. *Vers. 11.* τριΦαλαγγία est triplex acies, s. acies in tres partes distincta. Tres illæ partes sunt hastati, principes & triarii. Hi iusta acie ita locantur, ut τριΦαλαγγία sit ἐπάλληλος, id est, ut alteri pone alteros stent, primum hastati, dein principes, extremi triarii. In itinere, ubi periculum ab hoste ab alterutro latere imminet, si per campum satis latum instituitur iter, τριΦαλαγγίαν faciunt παράλληλον, id est, ut æquata fronte tres illæ partes sive tres acies incedant, interjectis inter manipulos sese subsequentes impedimentis. Et hastati quidem locantur ab eo latere, a quo hostis expectatur; juxta hos principes; ad alterum latus triarii. Vbi adparent hostes, convertit se versus illud latus agmen totum, & procedunt extra agminis & impedimentorum seriem primo hastati, sequuntur principes & triarii: atque eo ipso totum agmen in justæ aciei formam est disposita. Quod si præter opinionem accidit, ut ab altero latere adpareat hostis; progredi necesse est primum triarios, qui ab eo latere stant: sed mox succedentes principes & hastati; a tergo triariorum extra agmen progressorum subducuntur, ut per manipulorum intervalla procedentes ante illos locentur. Hoc est, putamus, quod

vers.

Verf. II. *vers. 13.* dicit, εὐν μὴ ποτε προσεξελίξαμ δέη τοὺς Ἀστιά-
τοὺς.

Pro Ἀστιάτων, corrupte Aug. Vrb. & Oxon. ἀναστιά-
των habent. Pro σημειῶν in Aug. Reg. D. & Oxon. nescimus
an & in Vrb. est σημείων. Eo ex errore natus alter, ut
mox pro πρώταις σημείαις sit πρώταις ἡμέραις in Aug. &
Vrb. De quo errore diximus ad cap. 34, 8. neque opus est,
ut ἡμέραις cum Gronovio suspicemur ex μοίραις vel σπεί-
ραις corruptum.

Verf. 13 sq. *Verf. 13* seq. προσεξελίξαμ. προσελίξαμ Vrb. προσελίξαμ
Oxon. De re confer quæ paulo ante dicta sunt. — *Ibid.*
Pro εὐν μὴ ποτε est εὐν δέ ποτε in ora Aug. ab antiq. manu.
In eademque ora Aug. & ora Reg. D. *vers. 14.* pro τὸ δὲ
est τότε, quod editio Herv. cum Med. in contextu habet.
Sed recte τὸ δὲ edidit Casaubonus, quod in contextu ha-
bent Aug. & Reg. D. & refertur ad τὸ μὲν τῶν ἐπλ. σύστημα.

Cap. XLI.

C A P V T X L I.

Verf. 3 sqq. *Verf. 3.* παρεμβάλλειν ed. Casaub. & sqq. cum Aug. Reg.
D. Oxon. putamus & Med. παρεμβάλειν ed. Hervag. —
Verf. 4. τῆς σκηῆς. ταῖς τῆς σκῆς edd. Delevimus im-
portunum priorem articulum, quem nec agnoscit Aug. a
prima manu, nec Reg. D. — *Verf. 5.* Γενομένων. γινο-
μένων Reg. D. — *Ibid.* καταμέτρησιν. καταμέτρητον Med.

Verf. 6. 7. *Verf. 6.* Bene habet μετὰ δὲ ταῦτα. Vide ad I. 29, 6. —
Ibid. παρ' ἣν τίθενται correxit Casaub. præeunte Scaligero.
παρεντίθενται ed. Herv. cum m̄stis. — *Verf. 7.* Φοινι-
κῆς restituiamus ex ed. Casaub. & Herv. Φοινικῆς Reg. D. &
ed. Gron. & Ern. — *Ibid.* τὰ δ' ἐπὶ ἑτέρα, quod ad
alteram partem adtinet. Mendose τὰς δ' ἐπὶ Aug. Reg. D.
Oxon.

Verf. 9 sqq. *Verf. 9.* γίγνηται εὐσύνοπτος. Sic perspicue Aug. Men-
dose γίνεται edd. — *Verf. 11.* διακλίναντες recte Casaub.
& sqq. cum Aug. & Vrb. Ceteri διακλίναντας. — *Ibid.*
καὶ κατὰ μέρος. Deest καὶ Reg. D. — *Verf. 12.* τὸ δὲ
παραπλήσιον. τὸ δὲ παραπλ. malebat Reisk.

C A P V T XLII.

Cap. XLII.

Vers. 2. Duæ voces τῶν τόπων defunt Vrb. & Reg. D. — *Vers.* 2. 3.

Vers. 3. τὴν τῆς ὅλης. Deest τὴν Reg. D. — *Ibid.* πρὸς ἄλλους καὶ ἀνατάλληλους. Possis & ἄλλους καὶ ἄλλους suspicari: sed illud & significantius est, & propius scripturæ librorum. ἀνατάλληλος, *dissentaneus, dissimilis.*

Vers. 4. ἀστατον recte Casaub. Et est hoc Polybianum verbum. Sæpe vero & hastatorum (ἀστάτων) nomen in ἀναστάτους corruerunt nostri librarii. — *Ibid.* ἐκαστω. Aut ἐκαστον aut ἐκαστων legendum perfecte monuit Reifknius. Nam ἐκαστω si teneas, non videmus, quò pacto τὸν κατὰ μέρος τόπον denotare possit *locum singulorum ordinum*, quæ sententia h. l. requiritur & recte a Casaubono expressa est. *Vers.* 4.

Vers. 5. παρεσόμενα. Corrupte παρεσόμενα Aug. & hinc ora Reg. A. — *Vers.* 6. περὶ τὰ στρατόπεδα, *de legionibus Romanis* interpretatus est Casaubonus; nos latiori nōtione, *de militia Romana*: veremur ne non satis accurate uterque, & videntur vertenda illa verba fuisse *de Castris*; tum vero καὶ μάλιστα περὶ τὰς παρεμβολὰς, *Et maxime de ratione metandorum castrorum*, quam partem præ ceteris copiose & enucleate exposuit. Ceterum confer quæ notavimus ad cap. 26, 11. Pro παρεμβολὰς, mendose ἐμβολὰς habent Vrb. Aug. Reg. D. *Vers.* 5. 6.

C A P V T XLIII.

Cap. XLIII.

Titulum Σύγκρισις τοῦ Λακωνίων &c. adoptavi ex Reg. E. qui eum ad verbum ita exhibet. Habet autem hoc Excerptum Reg. E. usque ad finem hujus Libri, (ad finem dicimus cap. 58.) ut jam monuimus in Præf. T. II. p. 13. Eundem titulum editio Hervag. in ora habet; & codex Aug. in ora, sed a recentissima manu. Ab antiqua manu in ora Aug. est titulus περὶ δυναστειῶν &c. quem editio Herv. in contextu habet cum Med. Vrb. Reg. D. & Oxon. Argumenta quæ h. l. habet editio Casaub. & seqq. Πολιτεῦμα παλαιά &c. ab ipso Casaubono sunt conficta, sicut cetera

cetera omnia, quæ sequentium librorum reliquiis vulgo præfixa leguntur.

Verf. 1. *Verf. 1.* περί τε τοῦ Λακεδ. Sic Vrb. & Reg. D. & Reg. E. sed in Reg. D. super τοῦ superscriptum τῆς. περί τε τοῦ τῶν Λακεδ. Med. περί δὲ τῶν Λακεδ. ed. Herv. mendose: quod in περί τε τῶν Λακεδ. mutavit Casaub. & sic exhibet Aug. — *Ibid.* Μαντινέων. *Mantineusium rempublicam* prorsus silentio deinde præterit. Leges horum, breviter quidem & jejune, laudat Aelianus Var. Hist. II. 22. Rempublicam Mantinenfium, cum Laconica & Cretenfi republica, inter Aristocratias refert Maximus Tyr. Dissert. VI. quod convenit cum eo, quod de eisdem Mantinenfibus Aristoteles commemorat Polit. IV. 6.

Verf. 2. *Verf. 2.* Ἐγὼ δὲ ταύτας μὲν ἐὼ. τὴν δ' Ἀθηναίων καὶ Θεβαίων οὐ πάνυ τι &c. — „Possit ταύτας accipi pro ἐνείκας, & sæpe οὔτος & ἐκείνος ita permutant vices inter se, ut illud remotius, hoc propius significet. Sed de Cretenfibus, Lacedæmoniis & Carthaginienfibus sigillatim deinde loquitur: quod non possit facere, si voluisset ταύτας ad eos populos referri. Quare ταύτας necesse est ad proximum, more solito, scil. ad Athenienfium & Thebanorum respublicas referri, & sic proinde legi: ἐγὼ δὲ ταύτας μὲν ἐὼ, τὴν Ἀθηναίων καὶ Θεβαίων, ὧς οὐ πάνυ τι &c. Conf. c. 44. extr.“ REISK. — Quidquid sit, turbatum utique nonnihil hoc loco videtur, quod non dubitamus compilatoris culpa esse factum. — *Ibid.* πάνυ τι scripsi cum Vrb. πάνυ τοι edd. cum aliis. — *Ibid.* πολλοῦ caret Oxon.

Verf. 3. *Verf. 3.* ὡς περ ἐν προσπταίου τινος τύχης, velut ex subito quodam fortuna casu. Perperam προσπταίου Aug. & hinc ora Hervag. προσπταίου Reg. D. Ceteri cum editis consentiunt. Neque vero opus erat, ut hanc lectionem sollicitaret Reiskius, qui προσπταίου vel προσπταίου suspicatus est. Vide Henr. Stephanum in Indice Thef. & viros doctos ad Hesychium in Πρόσπταιον. — *Ibid.* λάμψαντας recte Casaub. cum Reg. D. Oxon. & Med. λάμψαντος ed. Herv. Aug. Reg. E. — *Ibid.* τὸ δὲ λεγόμενον haud fatis

fatis adparet, ad præcedentia ne, an ad sequentia referatur: sed, ni fallimur, ex usu sermonis semper ad id, quod sequitur, refertur illa formula. Itaque veluti proverbialiter dictum significatur illud δουρῶντας ἀπμὴν καὶ μέλλοντας εὐτυχεῖν. Quæ verba, verum si spectes, sunt versus jambicus, quem a nescimus quo poëta mutuatus est scriptor noster.

Vers. 4.

Vers. 5. οὐχ ἢ τῆς. Mendose οὐχὶ τῆς Reg. E. — Vers. 5.

Vers. 7. ἐξ ὧν. Perperam ἐφ' ὧν Reg. C. & sic ora Aug. ab antiq. manu, & ora Hervag.

CAPUT XLIV.

Cap.
XLIV.

Vers. 2. συνανθήσασα. συναντήσασα Aug. Reg. D. E. Vers. 2. sqq.
male. — Vers. 3. τὸν τῶν Ἀθην. τὸν carent ed. 1. & Med. — Vers. 4. γίνεταί τὸ δέον. τὸ δεινὸν Reg. E. —
Vers. 5. ταῦτά. Sic recte Casaub. cum Reg. E. & Vrsino. ταῦτα ed. 1. cum aliis.

Vers. 6. ἔτι πλεῖν. Corrupte ἐπιτυχεῖν Reg. E. — Ibid. Vers. 6.
τῶν μὲν ἐκσειόντων τοὺς κάλους, aliis quidem excutientibus, explicantibus rudentes. Sic recte Aug. Reg. D. E. Et parum abit Vrb. qui habet ἐκσειόντων τοὺς λάλους, eodemque modo alter ex Mediceis, & codex Vrsini. Sed ed. Hervag. omisso prorsus isto verbo habet τῶν μὲν τοὺς σκαλμούς. Alter Mediceus τῶν μὲν τοὺς ἄλλους σκαλμούς. κάλους recte Casaubonus restituit; unde vero ἐκσυρόντων arripuerit, aut cur a certa satis codicum scriptura discesserit, non videmus. — Ibid. κοινωνήσασι. κοινωνοῦσι Reg. E.

Vers. 8. ἐν ταῖς ἀπεριστάτοις ραστώναις. Quid sit ἀπε- Vers. 8.
ρίστατος, intelligitur ex vi vocabuli περίστασις, quod modo præcessit; nempe, quem nulla circumstant pericula, cui nullum extrinsecus periculum imminet.

Vers. 9. οὐδὲν δέῃ οὐ δέῃ Reg. E. Vers. 9.

CAPUT XLV.

Cap. XLV.

Vers. 1. Κρητῶν. Κριτέων Vrb. quod ex Κρηται- Vers. 1.
έων corruptum, qua forma sæpius deinde utitur codex Polybii Histor. T. VI. B b Ille

Verf. 1. ille cum aliis. Vide statim cap. 46, 1. — *Ibid.* μεταβάντες ἄξιον ἐπιστῆσαι. Aut μεταβάντας aut ἀξιοῦμεν legendum contendit Reiskius; & μεταβάντας correxit Scalliger. Sed vide ad I. 14, 8.

Ibid. Ἐφορος. Quæ Ephorus de repub. Cretensium disputavit, eorum summam enucleate fatis exhibet Strabo lib. X. p. 480 seq. — *Ibid.* Καλλιθένης, Πλάτων. Imperite ante Καλλιθένης particulam καὶ inseruit Hervag. cum Aug. Eam, inde ejectam, ante Πλάτων reposuit Casaub. ubi nullus codex eam agnoscit, nec quisquam admodum desideraverit. De Cretensium repub. & ejus similitudine cum rep. Spartanorum confer quæ disputavit Aristoteles Politic. lib. II. c. 8.

Verf. 3. *Verf. 3.* διέξιμεν. διέξειμεν Aug. διεξίωμεν Reg. C. — *Verf. 4.* δεύτερον δέ. δὲ omittunt Vrb. Aug. & Reg. D. non male. conf. Adnot. ad II. 39, 4. p. 436. — *Ibid.* τὴν τοῦ διαφόρου τρίμησιν bene edd. cum Med. ἀσimationem pecunia. cf. c. 46, 2.

Cap.
XLVI

C A P V T XLVI.

Verf. 1. 4. *Verf. 1.* Κρηταιῦσι edd. cum Med. Aug. Vrb. Sic rursus verf. 3. — *Verf. 4.* τὰ κατὰ τὰς ἀρχὰς recte Casaub. cum Reg. E. Ceteri carent τὰ cum ed. 1.

Verf. 7. *Verf. 7.* δυοῖν γὰρ ὄντων. δυεῖν ex cod. Lugdun. citavit Gronov. in Notis editis ad h. l. Nostri codices omnes cum edd. in δυοῖν consentiunt. Vide Adnot. ad VI. 27, 4. — *Ibid.* συνανηρημένα. συνηρημένα Aug. Vrb. — *Verf. 8.* τῶν κακῶν τούτων. Mendose τοῦ κακοῦ τούτων Hervag. cum Med. Ceteri recte. — *Ibid.* συμφρονεῖν ταῦτα. Sic Casaub. & seqq. cum msstis. Mendose συμφρονεῖν ταῦτα. ταῦτα δ' ἀποφην. ed. 1. Satis erat συμφρονεῖν. ταῦτα δ' ἀποφ. Et delendum ταῦτα visum est Reiskio.

Verf. 9. *Verf. 9.* Κρηταιῖς διὰ edd. cum Med. Aug. & Vrb. Desunt duæ voces Reg. E. Pro Κρηταιῖς vero est Κρήτας in Reg. D. Κρήτες in Oxon. — *Ibid.* ἰδίᾳ καὶ κατὰ κοινὸν

per-

perspecte Casaub. conf. c. 47, 2 & 4sq. — *Ibid.* σφᾶς. σφᾶς Aug. constanter.

Verf. 10. προσέχοι dederunt Vrb. Aug. Reg. D. E. Verf. 10. 199.
Oxon. — *Verf.* 11. ἣ μὲν οὖν ex Vrb. adoptavit Casaub. cui consentit Aug. & cod. Vrsini. Ceterum parum refert, ἣ an οἷς legamus. Et οἷς habet etiam ora Aug. ab antiq. manu. — *Ibid.* Duæ voces οὔτε ζήλωτην defunt Reg. D. & Oxon. — *Ibid.* διέξιμεν. διέξιμεν Vrb. Aug.

CAPUT XLVII.

Cap.
XLVII,

Verf. 1. τὰς δυνάμεις τῶν πολιτειῶν non incommode Verf. 1.
h. l. formam rerumpublicarum interpretatus est Casaubonus. Possis pariter rationem exponere; eodem modo quo latine vim alicujus rei dicimus, pro ejus ratione & natura.

Verf. 4. οὕτως ὅταν τοὺς τε. ὅταν abest ab ed. 1. & co- Verf. 4.
dicibus nostris omnibus, excepto Reg. E. Recte particulam adjecit Casaubonus, præeunte Scaligero.

Verf. 5. Κρηταιέων. Κρητῶν Reg. D. E. Oxon. & ora Verf. 5.
Herv. — *Ibid.* εὖροι τις. Perperam εὖρη τις Reg. D. Oxon. — *Ibid.* κατὰ λόγον, quod cum ed. 1. habent codices omnes, nihili est hoc loco. Requiritur omnino dictio opposita ei, quæ præcessit, κατ' ἴδιον. Est autem ea κατὰ κοινόν. conf. v. 2 & 4. & cap. 46, 9. XXI: 10, 6. VII: 8; 5.

Verf. 8. τῶν τεχνιτῶν. τεχνῖται intelligendi artifices Verf. 8.
scenici, ut XVI. 21, 8. Conf. Wesieling. ad Diodor. IV. 5. *Ibid.* μὴ νενεμημένους correxit Casaub. Et sic dant Aug. & Med. Sic & debuit Vrb. in quo est μὴ ἐνεμημένους. Mendose μὴν νενεμημένους ed. 1. & sic Reg. D. sed. in hoc superfer. μῆ. Perspecte autem Casaub. interpretatus est, qui in album non fuerint recepti. Vide Sueton. Neron. c. 21. & Fabrum in Agonist. l. III. c. 16. Ceterum nusquam alibi hoc verbum, cujus quænam h. l. vis sit ignorare se professus est Reiskius, ita usurpatum novimus. Visitatius esse προσνέμεσθαι monuit Ernestus. Proprium aliàs in ea re verbum ἀπογράφεσθαι perhibetur. — *Ibid.* παρίσ-

μεν. Mendose περιέμεν Vrb. Reg. D. Oxon. — *Ibid.* ἀθλητικούς. κτητικούς iidem Reg. D. & Oxon. — *Ibid.* ἔργων ἀληθινῶς. ἀληθινῶν in contextum receptum velimus. Sic ἀληθινὰ πράγματα V. 36, 2. & ἀληθινοὶ κίνδυνοι XXII. 6, 11. Conf. I. 21, 3.

Verf. 9. *Verf. 9.* ἀγομένης dederunt Vrb. Aug. Reg. D. E. quod, ex Aug. cognitum, probavit etiam Reiskius. — *Ibid.* συγκρίνοι. συγκρίνη Reg. E. συγκρίνει Reg. D. Oxon. Vicissim mox, pro ὑπάρχη, ὑπάρχοι habet Reg. D. & ὑπάρχει Reg. E. sed ὑπάρχοι idem inter lineas.

Verf. 10. *Verf. 10.* τὴν γε συγκρ. Casaub. & seqq. cum Reg. D. E. Oxon. τὴν δὲ ed. I. cum Med. — *Ibid.* ἀπεμφαίνουσαν. ἀποφαίνουσαν Reg. D. Oxon. ἀπεικυίαν prius habuerat Reg. E. sed statim idem librarius in ἀπεμφαίνουσαν mutavit. Suidas ἀπεμφαίνει, ἀπέοικεν.

Cap.
XLVIII.

CAPVT XLVIII.

Verf. 2 sqq. *Verf. 2.* διαφυλάττειν. φυλάττειν Reg. D. Oxon. — *Verf. 3.* ἀφέλεια. Mendose ἀφέλεια Aug. ἀσφάλεια Reg. D. *Ibid.* ἀποτελέσειν. ἀποτελέσει Vrb. Aug. — *Verf. 4.* καὶ σωφροσ. Perperam ἢ σωφροσύνης ed. I. & Med. — *Verf. 5.* τὴν πολιτείαν. Restituimus articulum, operarum errore omissum in ed. Casaub. & seqq. — *Ibid.* αὐτοῖς ἀπέλιπε. — „Forte εἰσαῦτις, in posterum, pro αὐτοῖς.“ REISK.

Verf. 6. *Verf. 6.* καθάπαξ. καθάπερ Reg. C. Vide ad V. 67, 2.

Verf. 7. *Verf. 7.* Λοιπὸν ἦν. Λοιπὸν ἢ tenens Reiskius, δεῖ in ἔδει mutatum voluit. Quod si ἢ voluisset Polybius, post τοῖς πολιταῖς nobis visus est repositurus fuisse illam particulam. Postquam ἦν in ἢ fuit corruptum, inseruit aliquis verbum δεῖ ad complendam sententiam. conf. ad III. 28, 5.

Verf. 8. *Verf. 8.* πρὸς τοὺς ἄλλους Ἑλλ. Deest τοὺς Vrb. Reg. D. E. Oxon. Et in Aug. intra lineas adscriptum, a prima tamen manu, ut videtur.

CAPVT XLIX.

Cap.
XLIX.
Vers. 1.

Vers. 1. διότι ὅτι Reg. D. E. Oxon. — *Ibid.* ἐπ' ἐξανδραποδ. ὑπ' ἐξανδραποδ. ed. I. temere & invitis insstis. ἐπ' ἀνδραποδ. Reg. D. Oxon. — *Ibid.* Μεσσηνίους. Μεσηνίους Reg. E.

Vers. 3. τὴν ἐν τοῖς Ἑλλ. Carent ἐν Reg. D. Oxon. — *Vers. 3*
Ibid. τούτοις αὐτοῖς. Speciosum est τούτοις αὐτοῖς, & id habet Med. Ab auctoris mente prorsus aberravit Reiskius, cum ait, sententiam postulare τούτους ἠνάγκασαν αὐτοῖς ὑπομῆναι ποιῆν τὸ προσταττόμενον, id est, hos (a se devictos populos) coegerunt, sibi (Lacedæmoniiis) morem gerere & αἰθε. audientes esse. Persis dicto audientes fuisse Spartanos dicit Polybius, eo quod infamis pacis Antalcidicæ arbitrum regem Perfarum fecerunt. Vide *vers. 5.* & de Pace illa ἐπ' Ἀνταλκίδου conf. ad I. 6, 2. *Eod. vers. 5.* εὐπαρῆσαι. ἀπορῆσαι ora Aug. ab antiq. man.

Vers. 6. ἑλλιπές. Suidas ἑλλιπές· τὸ ἐνδεές. Et rursus *Vers. 6.*
idem: Ἑλλεῖπον· τὸ ἐνδεές. Ἑλλιπές δὲ, διὰ τοῦ ι.

Vers. 7. τὰς εἰς τὴν οἰκίαν ἐπανόδους καὶ παρακομιδάς. *Vers. 7.*
Veremur ne non satis recte hæc interpretati simus, vel domum ipsi repetere, vel res necessarias advehendas curare. Non agitur sane de rebus domo advehendis, nam εἰς τὴν οἰκίαν pariter ad ἐπανόδους & ad παρακομιδὴν refertur. Rectius fortasse Causaubonus: quum brevi tempore & domum ipsi repeterent, & sua etiam conveherent. Sed aliàs παρακομιδὴ est trajectio fluminis vel maris, III. 43, 5. V. 5, 3. Itaque videndum, an ποιούμενοι τὰς εἰς τὴν οἰκίαν ἐπανόδους καὶ παρακομιδάς sit domum revertentes sive pedibus sive navibus: neque enim obstat, quod deinde demum versu, seq. classes commemorat; ibi enim eas dicit quæ extra Peloponnesum sunt missæ, nunc vero de expeditionibus loquitur in alias partes ipsius Peloponnesi susceptis, quæ & terra & mari fieri potuerunt.

Vers. 10. ἀργυρολογεῖν. ἀργυρολόγαν Reg. D. Oxon.

Vers. 10.

CAPVT L.

Cap. L.

Vers. 1. παρεξέβην. παρέβην Reg. D. Oxon. — *Vers. 2.* ἀποδεχ. τῆς πολιτείας. τῆς πολιτ. ἀποδεχ. Reg. D. E. Oxon.

Vers. 3. *Vers. 3.* In κᾱκεῑναι cum edd. consentit Med. Præferendum autem κᾱκεῑνο videtur, scilicet τὸ πολλῶν μὲν &c. Nam si referretur ad id quod præcessit, dicturus fuisse videtur καὶ τούτου κάλλιον. κᾱκεῑνο κάλλιον — τὸ πολλῶν μὲν ἡγεῖσθαι eodem modo dictum est, ac οὐ τοῦτο εἶναι ἐποληπτεῖον τέλος — τὸ νικῆσαι, III. 4, 9. & alia ejusmodi, quæ collecta a nobis vide ad IX, 3, 9. — *Ibid.* πρὸς αὐτὸν adoptavimus ex Aug. Reg. D. E. Oxon. & Leid, quod necessario requiri monuerat jam Gronovius.

Vers. 6. *Vers. 6.* αὐτοῖς τῆς. αὐτῆς τῆς εὐπορίας Reg. D.

Cap. LI.

CAPVT LI.

Vers. 1. *Vers. 1.* De Carthaginensium Republica conf. Aristot. Polit. lib. II. cap. 9. — *Ibid.* συνεστᾶσαι edd. Aug. Vrb.

Vers. 2. *Vers. 2.* τὸ γερόντιον. τὸ carent Reg. D. Oxon, Pro γερόντιον, in quod excepto Reg. E. consentiunt scripti libri cum editis, γεροντεῖον vel γεραντιεῖον legendum suspicatus est Reiskius. Nec vero temere quidquam mutandum. Hesychius: Γερωᾶ· γεράντια. ἦν γὰρ σύστημα γερόντων, Rufus vero idem: Γερωνία· γεροντία, παρὰ Λάκωσι, Καρχηδονίοις, (sic enim pro vulgato Λακεδαιμονίοις utique legendum,) καὶ Κρησί. Ad quæ loca prætermissum esse ab Interpretibus hunc Polybii locum monuit Ernestus in Lexic. Polyb. Non displicet τὸ γεροντικόν, quod cum Reg. E. habet ora Hervagii. Γερουσίαν Carthaginensium dicit Aristot. II. 9. & eodem modo Polyb. X. 18, 1. ubi γερουσίαν distinguit a συγκλήτῳ. — *Ibid.* καθιόντων αὐτῶ. Perperam αὐτῶν Aug.

Vers. 3. *Vers. 3.* Ἀννιβιακόν Med. Aug. Vrb. cum edd. Mendose Ἀννιβικόν Reg. D. Oxon, Vide ad I. 3, 2.

Vers. 4. *Vers. 4.* καὶ πράξεως. Haud satis adparet, quo pacto πράξις conferri possit cum σώματι & πολιτεία, & quod

quod si de quaque πράξει, de quaque re gesta, dici utcumque potest, habere eam primo *incrementum*, & deinde *florem vigoremque*, tamen ægre intelligitur, quo pacto cuique rursus φθίσιν etiam tribuat. Itaque vide an τάξεως scripserit Polybius, ut τάξιν intelligat quamcumque *constitutionem* vel *ordinationem*, quodcumque *institutum*. Apud Aristotelem quidem l. c. ἡ τάξις τῶν Καρχηδονίων est *institutum Carthaginiensium*, aut *constitutio reip. Pœnorum*.

Vers. 4.

Vers. 5. παρήμασεν, *deflorebat, in eo erat ut defloret* & *senesceret*. Imperfectum illud tempus dederunt Vrb. Aug. Reg. D. E. παρήμασεν Med. cum edd. quod Casaubonus *defloruerat* & *effasta jam erat* interpretatus est, aoristo primo in notione plusquamperfecti accepto.

Vers. 5.

Vers. 7. τὰ Ῥωμαίων Vrb. Aug. Reg. D. E. Oxon. τὰ τῶν Ῥωμ. edd. cum Med. — Vers. 8. ἢ καὶ bene habet, *quare etiam*. Mendose ἢ καὶ ed. I. — Ibid. τῷ βουλευέσθαι. Perperam τὸ βουλ. ed. I. & Aug.

Vers. 7. 8.

CAPVT LII.

Cap. III.

Vers. 1. πρὸς τὰς κατὰ θάλατταν adoptavimus ex Aug. & intelligimus *χρείας*, quemadmodum mox vers. 2. dicit τὸ δὲ περὶ τὰς περὶ τὰς χρείας. πρὸς τοὺς κατὰ θαλ. Reg. D. Oxon. πρὸς τὰ κατὰ θαλ. edd. cum Med. Vrb. Reg. E. quod & ipsum ferri poterat.

Vers. 1.

Vers. 3. περὶ τοῦτο recte Vrb. Aug. Reg. C. D. Oxon. & Leid.

Vers. 3.

Vers. 7. Verba οἱ γὰρ absorberi potuerunt a sequente ὑπέρ. Sive autem οἱ γὰρ, sive ἐκείνοι γὰρ, aut aliud quid scripsit h. l. Polybius, manifestum est relatum id fuisse ad *Romanos*, non ad *Pœnos*.

Vers. 7.

Vers. 9. τῆς ναυτικῆς χρείας. Præferendum hoc putavimus, quod dederunt Aug. Reg. D. E. Oxon. τῆς ναυμαχικῆς χρείας edd. cum Med. & Vrb. — Vers. 10. ψυχικαῖς. εὐψυχικαῖς ed. I. cum Med.

Vers. 6 10.

Vers. II.

Vers. II. τυχεῖν ἐν τῇ πατρίδι. Quod desideratur vulgo ἐν in edd. & plerisque msstis, sæpe id factum vidimus præcedente litera ν, quæ eam particulam absorpsit: sic c. 36, 9. 39, 4.

Cap. LIII.

CAPUT LIII.

Vers. I.

Vers. I. μετὰ τοῦ λοιποῦ κόσμου, cum reliquo omni cultu, ornatu, honorum insignibus, quibus vivus usus erat. Adjectum vocab. λοιποῦ refertur ad cetera, quæ nunc ad pompæ splendorem accedunt, & quæ singularia erant apud Romanos in ista cærimonia; ac præcipue, quod eum, qui sic efferebatur, comitabantur imagines majorum, de quibus dicit vers. 6sq.

Ibid. ἐστὼς ἐναργής, stans conspicuus, vel erectus ut conspici possit. Non de ipso corpore mortui hoc videtur intelligendum, quod arca inclusum latebat; (conf. Dionem LVI. 34.) sed de cerea imagine, quæ ad defuncti similitudinem erat efficta, ut in Cæsaris funere apud Appian. Civil. II. 147. & in Augusti apud Dionem Cassium l. c. vel potius de vivo homine, qui, corporis habitu quam similis defuncto, vultum impositum gerebat ad ejusdem defuncti similitudinem cera expressum. Nam quod de imaginibus majorum mox dicit vers. 6. funus comitantibus, si conferas quæ apud Dionem Eclog. V. ex lib. XXXI. legimus, (T. II. ed. Wessel. p. 518 sq.) intelliges, eandem rationem fuisse personæ defuncti, quæ in exsequiis conspiciebatur. Atque id ipsum significare Polybius videtur vers. 4 sqq. & planius etiam fortasse h. l. rem exposuerat, sed turbatum aut prætermissum nonnihil videri potest ab Excerptorum horum compilatore aut a librariis. ἐστὼς vero, cum opponitur τῷ κατακλιμένῳ, reclinato, non solum de eo dicitur qui pedibus stat, sed & de eo qui erectus sedet in lectulo vel in curru. Sic quidem apud Herodian. IV. 2, 19. (cujus verba mox proferemus ad vers. 6.) ἐφεστῶτες dicuntur qui in curribus sedent. Atque eodem modo hic

hic videtur vertendum *ἑστῶς, erectus*, ut intelligatur *erectus sedens*.

Verf. 2. ἂν μὲν υἱὸς ἐν ἡλικίᾳ καταλείπηται. καταλέλειπται Reg. D. E. Oxon. De re confer Reimar. ad Dion. l. c. not. 179. — *Ibid.* λέγει περὶ τοῦ τετελευτημήτους τὰς ἀρετὰς. Abundare utique videri potest præpositio *περὶ*, sed a Polybiano stylo non alieni sunt hujusmodi pleonasmī. conf. ad c. 56, 4.

Verf. 2.

Verf. 3. τῶν κηδεύόντων. Perspecte Casaubonus, *eorum ad quos funus pertinet*: & in ora Basil. notaverat: „scribe κηδεύόντων.“

Verf. 3.

Verf. 5. ἡ δὲ εἰκὼν, ἔστι πρόσωπον &c. πρόσωπόν ἐστι Oxon. Plinius Hist. Nat. XXXV. 2. *expressi cera vultus singulis disponebantur armariis, ut essent imagines quæ comitarentur gentilitia funera.* — *Ibid.* κατὰ τὴν ὑπογραφήν. Perperam μετὰ Aug. Reg. D. Oxon. & ἀπογραφήν Reg. D. E. Oxon. & ora Aug. Proprium vocabulum ἡ ὑπογραφή, de fuco & pigmentis, quibus color quem volumus conciliatur faciei.

Verf. 5.

Verf. 6. ταύτας δὴ. Bene habet vulgatum *ταύτας δὲ*, in quod cum editis consentiant Med. Reg. D. E. Oxon. Atque id revocatum velim. Nulla signata vis est h. l. particulæ δὴ. — *Ibid.* θυσίαις ἀνοίγοντες. θυσίας ἀνάγοντες Reg. E.

Verf. 6.

Ibid. περιτιθέντες ὡς ὁμοιότατοις εἶναι δοκοῦσι κατὰ τὸ μέγεθος καὶ τὴν ἄλλην περιμοπήν. δοκοῦσι restitui ex Vrb. & Aug. cum mendose vulgo δοκῶσι legeretur cum Med. Reg. D. E. & Oxon. Plana oratio: *περιτιθέντες* (scil. τὰς εἰκόνας, τὰ πρόσωπα illa, de quibus dixit *vers. 5.*) τοῖς δοκοῦσιν εἶναι ὡς ὁμοιότατοις &c. Et perspicua sententia: *vultus illos cera expressos circumponunt* (vel imponunt) *hominibus, qui videntur defunctis simillimi esse & statura & reliquo corporis habitu, vel reliqua corporis forma.* Vocabulum *περιμοπή* sæpius apud Polybium de exteriori corporis habitu cultuque usarpatur, (vide V. 81, 3. X. 25, 5. XXXII. 20, 2 & 5. & XXXII. 16, 5.) & sigillatim quidem

Verf. 6.

de *vestitu* & alio *adparatu*; sed nihil impedit; quo minus de *ipsius corporis habitu* & *forma* intelligamus, quæ notio & convenientissima huic loco est, & origini vocabuli maxime consentanea. Nam quod a *comæ circumcissione* ductam similitudinem putavit Reiskius, id quidem nescimus quo fundamento nitatur: immo vero idem est περικοπή ac ἔλη τοῦ σώματος περιγραφῆ, qua ipsa dictione in eadem re, quæ hic agitur, usus est Diodorus loco jam laudato: (T. II p. 519.) quod ipsum perspecte GUIL. BYDAEVS, de Diodoro quidem nihil cogitans, veluti divinatione quadam vidit, cum in Comment. Ling. Græc. adlatis Polybii verbis, in quibus hæremus: „Hic περικοπή, ait, significat, nisi fallor, τὰ πέρατα τοῦ σώματος, hoc est, *lineamenta*, καὶ τὴν τοῦ σώματος περιγραφὴν.“ — Nempe *forma*, *figura*, *exterior rei conformatio* περικοπή dicitur, a *circumcisis* undique atque definitis limitibus. Eademque prorsus ratione Plutarchus in Amatorio, pag. 765, ed. Wechel. cognato vocabulo περικομμα usus est, ubi, translato ad animi habitum sermone, περικομμα τοῦ καλοῦ καὶ ἔιδωλον, *honesti formam atque imaginem* sive *speciem* dicit, quæ in animo cernitur hominis virtutem colentis, & ex dictis ejus factisque elucet: & ibidem quidem, si contuleris quæ præcesserunt, intelliges, vocabulum ἔιδωλον quidem respondere τοῖς χρώμασι καὶ ἔιδεσι, *coloribus atque speciebus*, περικομμα vero τοῖς σχήμασι, quatenus σχῆμα *figuram* sive *formam geometricam* significat *suis lineis determinatam ac veluti circumcisam*. Mire vero a Polybii sententia aberravit Casaubonus, qui locum hunc latine sic est interpretatus, *ad funeris elationem eas (imagines) proferunt, & ut quam simillimæ sint defuncto, reliquum etiam corporis truncum adjiciunt*: quam interpretationem alii docti viri, qui de Antiquitatibus Romanorum scripserunt, bona fide secuti sunt. Imo vero, vivos fuisse homines, qui, imposito cereo vultu ad mortuorum similitudinem expresso, & vestibus eorum induti, personas eorundem referebant, ex tota Polybii descriptione satis adparet. Proinde

inde & statim subjicit, οὗτοι δὲ προσωλαμβάνουσιν ἐδῆ-
 τας &c. *hi vero induunt vestes, & vers. 8 sq. αὐτοὶ μὲν*
οὖν οὗτοι ἐφ' ἄρμάτων πορεύονται &c. hi ipsi curribus ve-
huntur . . Ἔ, postquam ad Rostra venerunt, ordine omnes
fellis insident eburneis. Eademque res ex sæpius laudata
Diodori ecloga, quamquam nimis mutila atque contracta,
fatis etiam nunc intelligitur. Quin etiam ad Herodiani
usque ætatem aliquid durasse illius moris, perspicue do-
cet hic scriptor in illustri illa descriptione cærimonix Con-
secrationis defunctorum Cæsarum lib. IV. c. 2. ubi vers. 19.
ait: ἄρματά τε περιέρχεται, φέροντα τοὺς ἐφεστῶτας ἡμ-
Φισμέμους μὲν τὰς περιπορφύρους ἐδῆτας, προσωπέια δὲ
περικειμένους, εἰκόνας ἔχοντα ὅσοι Ῥωμαίων ἐνόδεως ἐστρα-
τήγησαν ἢ ἐβασίλευσαν. Id est: circumagiuntur currus,
quibus insident homines, togis vestiti purpureis, Ἔ larvas
induti, quæ imagines referunt celeberrimorum imperato-
rum principumque Romanorum. Ad efficiendam senten-
tiam quam Casaubonus in Polybii versione h. l. expressit
(ut alia jam taceam incommoda, quibus illa premitur) προ
ὁμοιοτάτοις scriptum oportebat ὁμοιοτάται, quo pacto ex
conjectura scripsit Budæus loco paulo ante laudato; sed in
vulgatam lectionem recte consentiunt libri omnes. Reif-
kiius ὁμοιότατοι suspicatus erat, subintelligens ἐαυτοῖς, &
alia insuper partim temere mutans, partim in transversum
rapiens; neque tamen commodam sententiam extricavit.

Vers. 6.

Vers. 7. οὗτοι δέ. Caret δὲ ed. i. invitis msstis no-
fris. — Ibid. προσωλαμβ. προπλαμβάνουσιν Reg. D. —
Ibid. ἐδῆτας adscivimus ex Aug. & hīd requirebatur ob id
quod sequitur περιπορφύρους &c. Perperam ἐδῆτα edd. cum
aliis msstis. περιπορφύρους vero corrigit æquus Lector:
imprudenter nobis, error operarum ex Ernestina edi-
tione in nostram est propagatus. — Ibid. Quatuor verba
ἐὰν δὲ τιμ. πορφ. defunt Reg. E.

Vers. 7.

Vers. 10. παραστήσῃ τινα idem est ac παραστήσῃ τιμ
ὄρμη I. 45, 3. IV. 5, 9. & sæpius alibi,

Vers. 10.

CAPVT LIV.

Cap. LIV.

- Verf. 3. *Verf. 3. συναπολουθούσης. απολουθούσης Aug.*
- Verf. 4. 5. *Verf. 4. προδήλους είλοντο θανάτους. Nota omnibus exempla; quorum nonnulla collegit Valerius Max. V. 6. —*
- Verf. 5. τους ίδιους υιούς &c. Sic L. Iunius Brutus, Liv. II. 5. A. Postumius, Liv. IV. 29. T. Manlius Torquatus, Liv. VIII. 7.*

Cap. LV.

CAPVT LV.

- Verf. 1. *Verf. 1. Κόκλην &c. Vtique cum Reiskio malimus Ὀράτιον γὰρ τὸν Κόκλην ἐπικληθέντα. Sane sic, si non scripsit, scribere debuit Polybius. Ceterum in Horatio nomine sicut in latino sermone brevem faciunt primam syllabam, sic & græce apud Dionysium Halic. & apud Cassium Dionem breve constanter usurpatum scimus, quemadmodum h. l. apud Polybium cum plerisque mssis Ὀράτιον editum erat. Conf. quæ notavimus ad Appiani lib. I. Ecl. 9. Cum vero apud Polybium III. 22, 1. in ω longum, quod h. l. antiquissimus codex Vrb. exhibet, libri consendant omnes, putavimus ea scriptura usum esse Polybium, quasi a græco ὄρα derivatum esset nomen. Apud Plutarchum Ὀράτιος quidem per ο editum est T. II. p. 307. ed. Wechel. sed Ὠράτιος ibid. p. 309. & T. I. p. 105. Apud Suidam tam in serie vocum ab Ω incipientium occurrit hoc nomen quam in eorum quæ primam literam ο breve habent. — Ibid. καταντικρὺ Aug. Vrb. Reg. D. Oxon. κατ' ἀντικρὺ Reg. E. κατ' ἀντικρὺς edd. cum Med. — Ibid. πέρρατι. Corrupte, περάτω edd. cum Med. — Ibid. τοῖς κατόπιν. τοῖς κατὰ πόλιν Reg. D.*
- Verf. 2. *Verf. 2. τραυμάτων πλήθος. καὶ τραυμ. πλ. edd. cum Med. & Aug. Delevimus conjunctionem cum Vrb. Reg. D. E. Oxon. — Ibid. καὶ διακατέσχε. καὶ deest hoc loco soli Aug. qui præterea κατέσχε habet pro διακατέσχε.*
- Verf. 3. *Verf. 3. κατὰ προαίρεσιν μετήλλαξε τὸν βίον. Casaubonus: spontaneam mortem oppetiit. Ad quem locum hæc notavit PALMERIVS: „Hoc loco dissentit a Polybio Livius*

vius

vius [II. 10.] & cum eo Dionysius Halicarnassensis, [V. 24.] Versf. 3.
 a quo credo Livius plura mutuatus est. Potior tamen mihi Polybii antiquioris & vetustioris fides: posteriores, ut historiam bellam facerent, sic mutarunt." — At, quem admodum dubie de ea re locutus Livius est, cum, *rem ausum*, ait, *plus famæ habituram ad posteros, quam fidæi*, pariterque Florus I. 10. sic consulto ambiguis quodammodo verbis usus Polybius videtur: nam κατὰ προαίρεσιν μετήλλαξε τὸν βίον pariter de eo dici potest, *qui periculo sponte suscepto succumbit*, ac de eo, *qui, cum morti se destinasset, incolumis tamen evadit*.

CAPVT LVI.

Cap. LVI.

Versf. 2. οὐδὲν αἰσχροῦν. αἰσχροῦν οὐδὲν Reg. D. Oxon. — *Versf. 2. 3.*
Ibid. καὶ τοῦ πλεονεκτεῖν. Carent h. l. τοῦ Reg. D. E. Oxon. —
Versf. 3. κατὰ τοσοῦτον. κατὰ τοσοῦτο.

Versf. 4. σημείον δὲ τοῦτο. Sic Vrb. Aug. Reg. D. E. Versf. 4.
 Oxon. & Vrb. fin. Corrupte σημείον δὲ τῶν παρὰ μὲν ed. 1. cum Med. Conf. III. 30, 2. Sed ut h. l. Casaub. τούτων posuit, sic IV. 44, 3. omnes dant σημείον δὲ τούτου. —
Ibid. θάνατός ἐστι περὶ τοῦτο πρόστιμον. Sic Vrb. Aug. Reg. E. Mendose παρὰ τοῦτο Reg. D. Oxon. περὶ τούτου edd. cum Med. Satis fuerat τούτου absque περὶ. Sed & illud ferri posse videtur. Forfan autem ad πρόστιμον articulum τὸ adjecit Polyb. ut VI. 16, 2.

Versf. 5. ἀνόμοιον. Mendose ἀνομον Vrb. & Aug. in *Versf. 5* sqq. contextu. — *Versf. 6.* πρὸς τὸ βέλτιον. Perperam carent τὸ Vrb. & Aug. — *Versf. 7.* τοῖς ἄλλοις. Mendose τοῖς ὅλοις iidem. — *Versf. 8.* ἐκτετραγράφηται ed. Casaub. & feqq. cum Vrb. Aug. Reg. E. — *Versf. 10.* εἰ μὲν γάρ. Perperam caret γάρ ed. 1. — *Ibid.* ἴσως οὐδὲν ἦν ἀνάγκη. ἴσως οὐδὲν ἂν ἦν ἀνάγκη. Reg. E. Vtrumque recte. Conf. ad I. 1, 1.

Versf. 12. οἱ νῦν εἰηῆ &c. εἰηῆ καὶ ἀλόγως οἱ νῦν Reg. C. Versf. 12.
 quod magis placet.

Versf.

Verf. 13.

Verf. 13. εὐὰν ταλάντου μόνου πιστευθῶσιν. Sic Vrb. & Aug. τάλαντον edd. cum Med. & Reg. E. & ora Aug. ab antiq. manu. ταλάντων Reg. D. Oxon. Non aspernamur τάλαντον, sed ταλάντων Polybianum esse putavimus. Sic XVIII. 38, 6. πιστευθεὶς γὰρ τῆς Κύπρου. Et intelligitur præpositio περί. Conf. Wesseling. ad Diodor. T. II. p. 364.

Cap. LVII.

CAPVT LVII.

Titulum in Codicibus nullum habet hæc Ecloga. Sed novum hoc esse Excerptum, nec proxime cohæerere cum eis quæ præcedunt, satis adparet, & in Cod. Vrb. significatur peculiari signo, quo initium novæ cujusque Eclogæ signari solet.

Verf. 1. 2.

Verf. 1. προσδεῖ λόγων Vrb. Aug. Reg. D. E. Oxon. — *Verf. 2.* In δυοῖν consentiunt omnes libri nostri cum editis: in Lugdunensi esse δυεῖν notavit Gronov. ad cap. 46, 7.

Verf. 2.

Verf. 2. τεταγμένην scribendum perspicte monuit Vrb. finus, neque vero discessum ab exemplo Casauboniano ad hunc locum ex codice Mediceo notavit Gronov. in collatione illius codicis. Sicut τὸ τεταγμένον hic opponitur τῷ ἀστάτῳ, sic cap. 25, 10. pro synonymis usurpantur ἀστατὸς & τεταγμένος. ἀστατον ἔχει θεωρίαν, non habet certam rationem; τεταγμένην, certam.

Verf. 3. 4.

Verf. 3. εἰς ἄλλα recte Casaub. cum Vrb. Aug. Reg. D. E. Oxon. εἰς ἄλλα ed. Herv. cum Med. Vide cap. 5, 1. & de tota re conf. cap. 5 seqq. — *Verf. 4.* προσπιεῖν. Mendose προσπιεῖν Vrb. Aug.

Verf. 6.

Verf. 6. ἀρξαι Casaub. cum Vrb. Aug. Reg. D. Oxon. Mendose ἀρξῆ Reg. E. ἀρχῆ ed. 1. cum Med. ubi sicut littera χ mendose pro ξ posita est, sic vicissim vulgò ab omnibus ξ pro χ scriptam vidimus I. 59, 8.

Ibid. τὸ τῆς ἀδοξίας ὄνειδος. REISKIVS, sic scribere jubens, interpretatus est ignominia conditionis privata. — „Nam ἀδοξία est, inquit, cum quis est ἀδοξος, inglorius, ignobilis, honoris & publici muneris exfors: quo sensu legitur hæc vox apud Diodor. Sicul. T. I, p. 71.

lin.

lin. 76. Male apud Dionem Cassium p. 118, 87. ἀδοξία
vertitur *ignominia*: est enimvero *conditio privata*; nam
opponitur regno seu regiæ majestati. Sic quoque est apud
Plutarch. p. 1064, 12. — Cum haud dubie corrupta esset
vulgata scriptura, Reiskii adoptavimus emendationem, non
quod certissimam putarem, sed quod certius nihil habere-
mus. Et intelleximus quidem, specie non carere id quod est
in cod. Reg. E. εὐδοξίας εἶδος, quasi dicat *species*, sive
splendor & illecebræ gloriæ ac celebritatis: sed nescimus
quid alieni ab usu græci sermonis, certe a Polybiano stylo,
visum est habere vocab. εἶδος ista connexionione istaque no-
tione usurpatum.

Vers. 6.

Vers. 7. λήψεται δὲ τὴν ἐπιγραφὴν τῆς μεταβολῆς ὁ δή-
μος &c. *titulum vel nomen factæ mutationis feret populus*;
auctor mutationis populus habebitur celebrabiturque: (conf.
I. 31, 4. X, 23, 2.) scilicet *populi* nomine se regent ii, qui
multitudini blandiuntur, & ad moliendas res novas eam
excitant: itaque novum rerum statum *status popularis &*
libertatis nomine decorabunt; sed revera erit *dominatio*
multitudinis atque *turbæ*, absque legum verecundia, stu-
dio, ira, invidia, cupiditate omnia agentis, & in eam
partem semper sese moventis, in quam ab adfentatoribus
fuerit abrepta; donec inveniatur, qui, observata occa-
sione, sublatis æmulis, de improvise regnum atque ty-
rannidem rursus est occupaturus. (conf. cap. 9, 5-9.) Eum
dicit statum, qualem nostris his diebus esse novam Fran-
ciæ constitutionem calumniose clamant hi, qui, fractas
suas immodicas opes & repressam insolentiam dolentes,
ignoscere philosophiæ non possunt, quod adstrictum mise-
rata statum quo nimis diu populus Francorum depressus
jacuerat, descendere tandem de cœlo, sedemque inter
nos figere, & ordinare moderarique res nostras dignata
est. Roman quidem cogitatione si redeas, & turbas co-
gites Gracchanas, tum Syllæ, Cæsaris, Triumvirorum-
que tempora, intelliges, non nimis longe a vero aberasse
Polybii præfagium.

Vers. 7.

Ibid.

Ibid. ἀδυνάτω. Mendose & invitis msstis διαδυνατώ. ed. 1. — *Ibid.* δὲ χαυνώθη. Perperam δ' ἐχαυνώθη Aug. Reg. D. E.

Verf. 10. *Verf.* 10. ᾧδέ πη vel ᾧδέ πη Vrb. Aug. Reg. D. E. Oxon.

Cap. LVIII.

CAPVT LVIII.

Verf. 1 sqq. *Verf.* 1. παρεξέβημεν recte dederunt Aug. Reg. C. ut II. 36, 1. V. 13, 1. & alibi. — *Verf.* 2. περὶ Κάνναυ. In sing. numero utitur illo nomine III. 107, 2. IV. 1, 2. & alibi. — *Ibid.* συνεχώρησε. Mendose συνεχώριζε ed. 1. & Med. — *Verf.* 3. ἐξέπεμψε. ἐπεμψε Reg. D. E.

Verf. 4. *Verf.* 4. ἐκπορευόμενος ed. 1. consentientibus msstis: id est, cum jam egrederetur castris. ἐκπεπορευόμενος ed. Casaub. operarum errore, cum ἐκπεπορευόμενος voluisset editor, quod expressit Gronov. & Ernest. & commodius utique erat, nec tamen necessarium. Sic vero Cicero, de Offic. III. 32. ipsum Polybium auctorem citans, ait: unum ex decem, qui paullo postquam egressus erat e castris redisset, quasi aliquid esset oblitus, Romæ remansisse. Pariter Livius XXII. 58. quum egressi castris essent, unus ex iis &c.

Verf. 5. *Verf.* 5. μὴ Φθονῆται τοῖς ἐαλωμένοι τῆς σωτηρίας. Sic recte Aug. & Reg. C. Et sic posebat græci sermonis usus. — *Ibid.* τρεῖς μνᾶς, tres minas, id est, trecentos denarios argenteos s. numos quadrigatos, ut in hac historia ait Livius XXII. 52. & 57.

Verf. 7. *Verf.* 7. κατὰ τὰς μάχας περιπεπτ. ἐλατῶμασι. μεγάλοις περιπεπτωότες ἐλατῶ. κατὰ τὰς μάχας Reg. D. Oxon. — *Ibid.* ἐστερημένοι τότε τῶν συμμάχων recepi ex Vrb. Reg. D. E. & Oxon. Mendose ἐστερημένοι τῶν τότε τῶν συμμάχων ed. 1. & Med. ἐστερημένοι τῶν τότε συμμάχων Casaub. & seqq. cum Vrsino & sic. Aug. — *Ibid.* πατρίδος αὐτοῖς. πατρίδος αὐτῆς solus Oxon.

Verf.

Verf. 9. εὐπορήσασα. Corrupte ὑποχορήσασα ed. I. cum *Verf. 9-19.*
Med. — *Verf. 10.* τοσοῦτον ἀπέσχον scripsimus cum Aug.
Vuigo ceteri τοσοῦτ' ἀπέσχον. — *Ibid.* ὡς τε οὔτε. ὡς
οὔτε Reg. D. Oxon.

Verf. 11. τοῖς τε παρ' αὐτῶν, suis. Sic recte libri no. *Verf. 11 sq.*
firi omnes. conf. ad III. 9, 2. — *Ibid.* ἠτρωμένοις resti-
tuimus ex ed. I. & msstis, qui in hoc consentiunt. conf. ad
IX. 3, 8. — *Verf. 13.* χαρῆναυ νικήσαντα. νικήσαντα
χαρῆναυ Reg. E. — *Ibid.* καταπληγέντα. Perperam κα-
ταπληγέντα Aug.

CAPVT LIX.

Cap. LIX.

Ἀποσπασμάτια ista, id est *minora Fragmenta* ex par-
tibus eis libri sexti, quæ periere, decerpta, & partim in
Eclogis Valesianis, partim in ora Codicis Vrbinatis, par-
tım ab Athenæo, partim denique a Stephano Byzantine
conservata, congeffimus in hoc caput, & ad finem reliquo-
rum Excerptorum ex hoc libro rejecimus, quoniam, ex qua-
nam parte libri decerpta sint, haud satis adparebat. Quod
si tamen conjecturæ locus est, videntur pleraque, si non
omnia, ex priore libri parte, quæ Archæologiam Roma-
nam, id est vetustiore Romanorum Historiam contine-
bat, delibata.

Verf. 3. κατὰ τὸν Ἡρόδοτον. Vide Ἔργ. καὶ Ἡμερ. *Verf. 3.*
verf. 40. (30. ed. Brunck.) Adde Polyb. V. 32, 1. & ibi
notata.

Verf. 4. ἐπόθυψις, fomes, incentivum. Conf. ad V. *Verf. 4.*
42, 3.

Verf. 6. Πόγχοσ rescripsimus ex Athenæo, cum Πόγχοσ *Verf. 6.*
effet in editionibus Polybii in fragmentis Polybianis, er-
rore operarum Casauboni in ceteras editiones propagato.
Πόγχοσ recte dederat Vrsinus in Polybii Fragmentis p.
229. errore putamus operarum Casauboni. Fragmentum
autem hoc ad alium potius quemcumque librum Polybii,

quam ad sextum hunc videtur pertinere, in quo non adparet, quo pacto *Aetolia* facta fuerit mentio. Et facile credi potest, erravisse in numero librarior Athenæi.

Vers. 7. *Vers. 7.* Ὀλμιοι. — „Videtur hoc fragm. ad bella Romanorum cum Hetruscis pertinere.“ REISK. De *Volcis* [vel *Volcio* (sic enim latino ore efferebatur, & *Volcium* in latina nostra versione rescriptum malimus;) vide Cluveri Ital. Antiq. lib. II. cap. 3. p. 514 sq.]

ADNOTATIONES

A D

POLYBII HISTORIARVM

LIBRI VII,

Lib. VII.

RELIQVIAS.

CAPVT I.

Cap. I.

Vers. 1. De defectione Campanorum ad Hannibalem vide *Vers. 1. 2.*
 Liv. XXIII. 2 seqq. Adde Fragmentum, quod
 est apud Suidam in Καπύη, quod retulimus in Spicilegio
 Fragmentorum ex lib. VII. Tom. V. p. 32. — *Vers. 2. δι-*
περ ὑπὸ Ῥωμ. ἀνήκεστα δευὰ ἔπαθον. De poena, quas
 deinde Campani dederunt Romanis, vide Liv. XXVI.
 15 seq.

Vers. 3. Πετηλινοί. De nomine confer Adnot. ad Ap- *Vers. 3.*
 piani Hist. Annibal. c. 29. & c. 57. De *Petelinorum* fide
 erga Romanos, & de urbe eorum capta vide Appian. l. c.
 cap. 29. & Liv. XXIII. 20. & 30. — *Ibid. συνευδοκούν-*
των τῶν Ῥωμαίων, non improhantibus, consentientibus, im-
mo fidem eorum collaudantibus Romanis. Convenit hæc
 sententia eum responso, quod Petelinis legatis datum a se-
 natu Romano Livius refert XXIII. 20.

CAPVT II.

Cap. II.

De totius Eclogæ hujus argumento, confer Livium
 XXIV. 4 seqq. Ad emendandam vero primam hanc Eclo-
 gam de legationibus, quæ satis quidem emendate ab Vr-
 fino edita est; nihil subsidii ex codice Bavarico illo, qui
 Legationes continet, petere potuimus; quoniam ibi Lega-
 tiones ex Polybio excerptæ nonnisi ab ea Ecloga incipiunt
 quæ in Vrsini codice numero sexta erat.

- Verf. 1.** *Verf. 1.* ἐκχωρήσαντος τοῦ Θράσωνος, intellige ἐκ τοῦ βίου, vel ἐκ τοῦ ζῆν, quæ verba adjicit Polybius II. 21, 2. Livius XXIV. 6. *Thrasone sublato e medio.* — *Ibid.* τὸν Ζώιπτον. Mendose *Zoilum* nominant codices Liviani XXIV. 4. fed iidem ad Polybii scripturam accedunt cap. 26. ubi vide quæ notarunt Io. Frid. Gronov. & Drakenb.
- Verf. 4.** *Verf. 4.* παρὰ Καρχηδονίοις ex Vrsini editione restitimus. — *Ibid.* Ἀγαθάρχῳ. — „Vide Valef. ad Diodor. Sic. T. II. p. 559.“ REISK.

Cap. III.

CAPVT III.

- Verf. 1.** *Verf. 1.* Post verba τῶν Ῥωμαίων, & rursus post συνθήκας, asteriscum posuit Vrsinus, & queritur in Notis, locum hunc in codice mutilum esse & mendosum; quid vero sit, quod exhibet codex, non declarat. In eisdem Notis, ubi repetit verba eadem, quæ in contextu sunt posita, adjectam videmus vocem εὐθὺς ante ἐπεμψε πρεσβευτὰς, nescimus utrum ex codice, ut per errorem omiffa sit in contextu, an ex Livio, qui XXVI. 6. sic habet: *Ap. Claudius prator, cujus Sicilia provincia erat, ubi ea accepit, ex templo legatos ad Hieronymum misit.*
- Verf. 2.** *Verf. 2.* ἄτε ἐν μίσει ὄντων τῶν πρεσβευτῶν. Sic bene Casaubonus. Contra Vrsinus, cum in contextu, tum in Notis: ὁ δὲ Ἰερώνυμος, εἶτ' ἐν μίσει ὄντων τῶν πρεσβευτῶν, εἶτ' ἐν μίσει ὄντων τῶν Καρχηδονίων. Vbi quidem, cum corrupte εἶτε pro ἄτε, ut putamus, fuisset in codice, imperitè omnino five a librario, five ab Vrsino, alterum membrum orationis εἶτ' ἐν μίσει ὄντων τῶν Καρχηδ. adfutum videtur. — *Ibid.* συλλυπεῖσθαι τοῖς Ῥωμαίοις. Satis intelligitur, per ludibrium hoc dici. Neque sane nos quidem particulam negantem cum Reiskio desideremus.
- Verf. 5.** *Verf. 5.* ἤπερο correximus. Perperam vulgo εἶπερο, & sic cap. 5, 7. & passim aliàs in Excerptis de Legationibus scriptum editumque. In aliis historiæ Pulybianæ partibus codices nostri in veram formam ἤπερο consentiant. — *Ibid.*

σῶς, pro διὰ τῆ, nil erat cur sollicitaret Reiskius, qui πότερος maluerat, *utrum verum esset.*

Vers. 6. οἱ ἐν ταῖς Συρακούσαις καταφρονήσαντες. Vers. 6.
Sic recte Casaubonus, ex ingenio (putamus) corrigens mendosam codicis Vrsiniani scripturam.

Vers. 7. διὸ καὶ παρομολογούντων. Vers. 7.
Commodius videri potest παρομολόγουν, quod maluerat Reiskius. Sed bene habet vulgata; & ad illa verba referuntur ea quæ sequuntur *vers. 8. πάλιν ὑπολαβὼν τὸ μεράκιον*, ubi, quoniam interjecto sermone legatorum suspensa fuit quodammodo oratio scriptoris, facillioris connexionis causa interferuntur ista, *ῥηθέντων δὲ τούτων.* — *Ibid. ἐάσατε τοίνυ &c.* Haud satis adparet acumen responsi: sed nec opus est, ut in ludibrio, ab inflato protervoque juvene, qualis hic rex fuit, projecto, exquisitum salem quæramus.

CAPUT IV.

Cap. IV.

Vers. 2. συνεβαλόντας. Vers. 2.
Sic scribendum monuit REISKIUS. — „Redit enim, inquit, ad Carthaginieneses: *postquam, opera cum Hieronymo conjuncta, Carthaginieneses ejecissent copias Romanas e Sicilia.*“ — *συνεβαλόντας* Vrsin. *συνεβαλόντα* Casaub. & seqq. Ceterum VRSINVS in Notis, totum hunc versum & nonnulla quæ præcedunt & quæ sequuntur repetens, ait: Polybii verba in manuscripto exemplari corrupte leguntur: sed nos ita protulimus hæc & alia, ut emendari debere existimavimus.“ — Atque ita hic Editor, quam plurimis in locis silentio premeus codicis sui scripturam, noluit ut de pretio emendationum, quæ ex ipsius ingenio profluxerunt, judicare lectores possent. In eis vero Eclogis, quæ codice Bavarico continentur, paratum remedium hujus quidem incommodi nobis obtulit ipse ille codex, quem cum Vrsini codice plerumque consentientem comperimus.

Vers. 4. τὰς ἐν Ἰταλίᾳ πορείας Ἀννίβου. Vers. 4.
Non satis accurate Casaubonus: *quomodo in Italiam Hannibal venisset.* πορείας Polybius dicit (ut monuit ad h. l. REISKIUS)

omnia illa itinera militaria cum exercitu in agmine incendente, quibus Italiam persequitur Hannibal.

Vers. 5. *Vers. 5.* μηδενὶ καθήκειν μάλλον. -- ὡς ἐκείνω. — „Non respondent inter se μάλλον & ὡς, sed aut μάλλον sequente ἢ est optandum, aut οὕτως & ὡς ἐκείνω.“ REISKIUS. — At sic amat Polybius, μάλλον seq. ὡς. Vide XI. 2, 9 & Adnot. ad III, 12, 5.

Vers. 6 seq. *Vers. 6 seq.* Ἀκμήν τῶν περὶ Ἀγαθ. Sic, præcedente majori distinctione, edidit Casaubonus; qua ratione fit, ut & in μετεωρισθὲν suspensa hiet oratio, & ad ἀκμήν conjunctio requiratur οὖν aut διόπερ. Rectius, & convenienter stylo Polybiano, tali modo orationem distinxit Vrsinus: διὰ τὸ καὶ φύσιν μὲν ἀνατάστατον ὑπάρχειν· ἔτι δὲ μάλλον ὑπ' ἐκείνων τότε μετεωρισθὲν, ἀκμήν τῶν περὶ Ἀγαθάρχου &c. Atque ita repositum velimus. Multo hoc quidem commodius certiusque est, quam quod Reiskius suavit, aut ὑπάρχον legendum esse pro ὑπάρχειν, aut pro μετεωρισθὲν scribendum μετεωρισθῆναι, quod ille malle se ait.

Vers. 8. *Vers. 8.* συνθεωρούμενοι. — „Aut συνθεωροῦντες legendum, aut συνθεώμενοι. Vidimus jam in superioribus eundem errorem, atque notavimus.“ REISKIUS. — Quod quamvis & erudite & acute monitum concedamus, tamen obsecundare veriti sumus doctissimo viro. Vide Adnot. ad I. 57, 1.

Cap. V.

CAPVT V.

Vers. 2. *Vers. 2.* τί δεῖ ποιεῖν. Sic δηπόρει τί δεῖ χρῆσθαι τοῖς ποιοῦσι I. 60, 6. conf. IV. 69, 3. 70, 6. &c. Possis & δεῖο suspicari; sed præstat indicativus. δεῖ voluit Reiskius in conjunctivo, quem nullo modo hujus loci esse putaverimus nos quidem.

Vers. 5. *Vers. 5.* τοὺς περὶ τὸν Ἱπποκράτην tenuimus editum inde a Casaubono. τὸν Ἱπποκράτην ed. Vrsin. sed monuerat Vrsinus in Notis, videri sine dubio legendum τοὺς περὶ τὸν Ἱπποκρ. quoniam sequitur ποίας μετέχουσι γνώμης in plurali numero.

Vers.

Verf. 8. ἐνῆγον τὰ τοῦ πολέμου. Vtique ἐνῆργουν Verf. 8.
 legendum videtur: *sedulo agebant ea quæ ad bellum perti-*
nebant, sedulo bellum parabant. Vide I. 13, 5. III. 6, 5.
 IX. 13, 9. Nam aliud est ἐνάγειν τὸν πόλεμον, *concitare*
bellum, apud Thucyd. II. 21. & Plutarch. in Compar. Co-
 riolani & Themistocl. p. 235. Est enim ibi ἐνάγειν idem
 quod κινεῖν, παρακινεῖν, παραπέθειν, *incitare homines ad*
bellum. Conf. Suid. in Ἐνάγει & Ἐνῆγεν. Nec dici posse
 videtur ἐνάγειν τὰ τοῦ πολέμου.

CAPVT VI.

Cap. VI.

Pertinebat hoc Fragmentum ad historiam *cædis Hiero-*
nymi, quam in *Leontinorum* urbe factum esse discimus ex
 Livii lib. XXIV. c. 7.

Verf. 3. ἀποβρώγα συνεχῆ. ἡ ἀποβρώξ, substantive, Verf. 3.
 idem valet ac ὁ κρημνός. conf. verf. 5 seq. adde III. 54, 7.
 & ibi notata.

Verf. 4. ἀπὸ τοῦ πρὸς μεσημβρίαν πέρατος. Licet in Verf. 4.
 hanc scripturam libri conjuraverint omnes, vix tamen vi-
 demus, quomodo defendi possit: & omnino adoptari debebat
 Reiskii emendatio ἐπὶ τοῦ, eoque magis quod mox ἐπὶ
 τοῦ πρὸς ἄρκτους habemus; ubi quidem alio errore ἐπὶ τοὺς
 πρ. ἄρκτ. legebatur in editis & codicibus omnibus, præter
 unum Med. e quo ἐπὶ τοῦ restituiimus, quod ipsum ita corri-
 gendum idem Reiskius pariter monuerat. Scaliger, sicut
 ἀπὸ τοῦ πρὸς μεσημβρίαν hic habent omnes, sic & mox
 ἀπὸ τοῦ πρὸς ἄρκτους pro ἐπὶ scribendum censuit. —
Ibid. τὰ Λεοντῖνα καλούμενα πεδία. Sic scripsimus, cum
 vulgo omnes Λεοντινὰ darent. conf. VIII. 11, 13.

Verf. 5. ποταμὸς ὃν καλοῦσι Λίσσον. Nulli alii scri- Verf. 5.
 ptori, quoad novimus, memoratus *Liffus* amnis; quem in
 Teriam influere Cluverus ait, (Sicil. Antiq. p. 128.) qui
 ab altera parte Leontinos ex modico intervallo præterfluit.

Verf. 6. τὴν προειρημένην ὁδόν. *Viam* istam *angustam* Verf. 6.
 dicit, in qua *confossum a conjuratis Hieronymum* Livius
 narrat loc. cit.

CAPVT VII.

Cap. VII.

Vers. 1. τινές τῶν λογογράφων, nonnulli historice scriptores. Vocabula λογογράφος & λογοποιός notum est opponi τῷ ποιητῇ, & solutæ orationis scriptorem denotare, sive fabularum scriptorem, sive oratorem, sive sigillatim historicum; quo pacto Thucydides I. 21. Herodotum λογογράφου nomine designat. Confer Harpocrat. in Λογοποιός, & quæ ibi notaverunt Maussacus & Henr. Valesius. Ceterum totum fere hoc caput ex Constantini Porphyrogeniti Excerptis de Virtutibus & Vitiis in suum Lexicon transtulit Suidas.

Ibid. αὐτοῖς si teneas, referetur ad *Syracusios*, quod haud incommodè fieri posse videtur.

Vers. 2. ὥστε μήτε Φάλαριν - - μήτ' ἄλλόν μηδένα γεγενῆσθαι τύραννον ἐκείνου πικρότερον, quasi nemo acerbior fuisset tyrannus; proprie, ut nemo fuerit, (scilicet ex illorum scriptorum ratione, si verum est quod illi scribunt) *saevior tyrannus*.

Vers. 3. καὶ παῖς. In mendosam mutilamve scripturam consentit Suidas. καὶ περ παῖς scripsisse Polybium arbitramur. — *Ibid.* οὐ πλείους τριῶν καὶ δέκα. Suidas: οὐ πλείους τριῶν ἢ δώδεκα. Voluit putamus debuitque τριῶν ἢ δύο καὶ δέκα.

Vers. 4. ἓνα μὲν τινα καὶ δεύτερον ἐστρεβλῶσθαι. Vide Liv. XXIV. 5.

Vers. 5. Magis placet Φατέον, quod ex Peiresciano codice editum est, quam Φασιν, quod Suidas habet. — *Vers. 6.* οἱ τὰς ἐπὶ μέρους γράφοντες πράξεις. Confer ad III. 32, 11. — *Ibid.* εὐπεριλήπτους (sic corrigendum adparet errorem operarum nostrarum) quæ angusto circulo circumscribuntur, quæ non late patent: secus nempe ac hoc argumentum, quod Polybius tractavit, cuius molem excusat lib. III. c. 32.

CAPVT VIII.

Cap. VIII.

Verf. 4. Ἐτη γὰρ ὄ. καὶ τέτταρα βασιλεύσας, *nam cum* annos quatuor & quinquaginta regnaverit. — Ad h. l. VALESIVS: „Quot annos, inquit, regnarit Hiero, Hieroclis filius, inter auctores non convenit. Lucianus in Longævis [c. 10. T. III. edit. Wetsten. p. 214.] LXX. annos ei tribuit ex Demetrio Calatiano. Pausanias lib. II. Eliac. [VI. 12. p. 479.] scribit, Hieronem regnum inisse anno 2. Olymp. cxxxvi. [nempe ex Casauboni emendatione ad Polyb. I. 8, 3.] Itaque cum Olymp. cxli. anno primo fit mortuus, relinquitur ex Pausaniæ sententia, ut sexaginta annos regnaverit. Sed Polybius 54. annos Hieroni duntaxat attribuit, qui ex anno 4. Olymp. cxxxvii. confurgunt; quo anno, victis ingenti prælio Mamertinis, Hiero, qui tunc Prætor Syracusanorum erat, Rex publice est salutatus, ut refert Polybius lib. I. [c. 9.] quamquam Diodorus Siculus lib. XXII. [ecl. XV. T. II. p. 500.] in ejus prælii descriptione Hieronem Regem vocat, quasi jam tum Rex esset. Quocirca facile adducor ut credam, quosdam regnum Hieronis ab initio Præturæ ejusdem deduxisse; quam suscepit Hiero anno 2. Olymp. cxxxvi. Certe verba Pausaniæ tam de prætura quam de regno accipi possunt. Ait enim: τὴν δὲ ἀρχὴν εἶχεν ἔπει δευτέρῳ τῆς ἑκτης Ὀλυμπιάδος ἐπὶ ταῖς εἰκοσι καὶ ἑκατόν. Itaque in Luciano mendum esse puto, ac pro ἑβδομήκοντα legendum esse ἐξήκοντα.“ — Hæc Valesius. Confer Adnot. ad I. 8, 3.

Ibid. διεφύλαξε δ' αὐτῶ. δ' αὐτῶ ed. Mediolan. Suidæ non male.

Verf. 5. ἐπιβαλόμενος. ἐπιβαλλόμενος Suid. quod minime spernendum. — *Verf. 6.* εὐεργετ. καὶ φιλοδοξ. γενόμενος εἰς τοὺς Ἕλληνας. Conf. I. 16, 10. & V. 88, 5 seqq.

Verf. 9. Γέλων. — „Intelligo Gelonem, Hieronis filium, Hieroclis nepotem.“ VALESIVS. Ceterum quam laudem Geloni huic tribuit Polybius, eam suspectam facit Livius XXIII. 30. *Verf. 5. 6.* *Verf. 9.*

Cap. IX.

CAPVT IX.

De *Fœdere inter Philippum & Hannibalem*, per *Xenophanem* Philippi legatum concluso, vide *Livium* lib. XXIII. cap. 33 seq. ubi docet, cum redeuntes ab Hannibale legati Philippi, una cum Hannibalis legatis, capti essent a Romanis, inventa apud eos esse pacta pacis inter regem Macedonum Poenumque ducem. Igitur historiae suae inferuit *Polybius* ipsam formulam fœderis, cujus argumentum breviter ostendit *Livius* XXIII. 33. integram autem formulam ex *Polybiana* historia conservavit nobis compilator *Excerptorum* illorum, quæ *Antiqua* a nobis vocantur. In qua formula mirum videri non debet quod difficulta nonnulla loca & haud satis emendata occurrant, quibus corrigendis parum etiam profuit magna copia librorum manuscriptorum, quos vel ipsi nos consulimus vel e quibus excerptæ *Lectiones* nobiscum communicatæ sunt: de quibus codicibus diximus in *Præfatione* Tomo II. præmissa, cap. I. art. I. & II. p. IV-VII. & art. IV. p. X-XIII.

Vers. 1.

Vers. 1. Μάγανος, Μύριανος. Μάγανος non potest esse genitivus casus, quoniam satis constat, *Hannibalem* *Hamilcaris* fuisse filium, non *Magonis*. Satis vero intelligitur, viros eos, qui hoc loco nominantur, fuisse nobilissimos ex *Pœnis*, qui cum *Hannibale* erant, cencilii participes. Et *Magonem* quidem hunc dubitari non debet fuisse *Hamilcaris* filium, *Hannibalis* fratrem, de quo vide, quæ adnotavimus ad *Appiani Hist. Hannibal.* cap. 20. Cujus nomen licet aliàs ὁ Μάγαν in primo casu efferatur, nil tamen impedit, quo minus credamus, terminationem græcam ος fuisse nunc exotico nomini adjectam, quod idem ipsum in sequentibus etiam nominibus Μύριανος, Βερμύκαρος factum videmus, in quibus terminatio ος utique nonnisi ex Græcorum more adjecta videri debet; quæ nomina *Punico* ore *Murcan*, vel *Murcal* aut *Myrcal*, & *Barmocal* vel *Barmucal*, aut aliquid simile, sonabant. Itaque nullo modo opus videtur, ut cum *Reiskio* suspicemur, scriptam fortasse a *Polybio* fuisse Μάγαν ὁ Συρριανός, & deinde

deinde anxie quæramus, quidnam tandem sit *Smyrcanus*, Verf. 1.
gentile-ne, an dignitatis alicujus nomen?

Ibid. Βαρρόμαρος. Βαρρόμαρος unus Med. — *Ibid.* πάντες γερούσ. πάντες οί γερούσιασταί scriptum voluit Reiskius; pariterque mox inter Καρχηδόνιοι & στρατευόμενοι insertum eundem articulum voluit. — *Ibid.* Ἀθηναίων recte ex Vrsini conjectura adoptavit Casaubonus, & sic alter ex codicibus Vindebon. & (ni fallimur) codex Med. & Tübing. idque inter lineas scriptum in cød. Vefontino a prima manu, sed idem codex Vefont. in contextu cum ed. 1. & reliquis codicibus Ἀθηναίων habet.

Verf. 2. Ἐναντιον Διός καὶ Ἥρας &c. Alternis vicibus nominantur Græcorum numina, rursusque Pœnorum. Itaque REISKIUS: „Sacramentum hoc, ait, ita est: ἐναλλάξ conscriptum, ut modo Xenophanes per deos græcos juret, modo Hannibal per Carthaginieneses, ad hunc quasi modulum: Verf. 2)

Philippus.

1. per Iovem, Iunonem, & Apollinem.
2. per Martem, Tritonem, Neptunum.
3. per rivos, lacus, fontes.
4. per Deos Macedoniae & Græciæ.

Hannibal.

1. per Genium (seu Fortunam) Carthaginiensis, Herculem & Iolaum.
2. per deos commilitones, & Solem, Lunam, & Terram.
3. per deos agri Carthaginienensis.
4. vacat: occupatum enim jam erat.

Communiter ambo: per deos commilitones, qui huic iurijurando præsunt.“

Ibid. ἐναντιον δαίμονος Καρχηδονίων recte edd. & sic alter ex duobus codicibus Mediceis, is cujus præcipuam rationem habuit Gronovius. Verba autem ista Casaubonus interpretatus est, coram Dea Carthaginienensium, Astarten intelligens, sive cœlestem quæ dicebatur Venerem. Reiskii interpretationem, per genium s. fortunam Carthag. paulo ante vidimus,

Ibid.

- Verf. 2.** *Ibid.* καὶ Ἡρακλέους καὶ Ἰολάου. *Herculem* a Pœnis, utpote Tyrriorum posteris, religiose fuisse cultum, fatis notum est. *Iolaum*, Herculis comitem, ab eisdem Pœnis cultum nemo alius prodidit auctor. In Sicilia, in Sardinia cultum fuisse scimus; (Diodor. IV. 25. & 29 sq. Pausan. X. 17. p. 837.) sed non eis in partibus, quæ Pœnorum parebant imperio. Pro Ἰολάου Scaliger Ἰοάου legendum putavit, idque cum *Iehoua* Hebræorum contendit.
- Verf. 3.** *Verf. 3.* ἐφειστήμασιν recte Casaub. & seqq. Et sic Vefont. intra lineas, nec dissensus adfertur ex Tubing. ἀφειστήμασιν ed. 1. cum ceteris codd.
- Verf. 4.** *Verf. 4.* καὶ πάντες οἱ Καρχηδονίων. Et hoc emendationi debetur Casauboni. καὶ πάντων Καρχηδονίων ed. 1. consentientibus mssis. — *Ibid.* γερουσιασταὶ h. l. ex ingenio corrigendum ait Vrsinus. Sic vero Vrb. Aug. & omnes nostri codices excepto Med. & ita edidit Casaub. — *Ibid.* ὃ ἂν δοκῇ. REISKIUS, cum hanc esse scripturam codicum cognovisset, suspicatus est, in sequentibus excidisse nonnihil, atque sic fortasse scripsisse Polybium: ὃ ἂν δοκῇ ὑμῖν, καὶ ἡμῖν δοκεῖν· καὶ τὸν ὄρκον τοῦτον θέσθαι περὶ Φιλίας καὶ εὐνοίας καλῆς, ὡς πρὸς Φίλους καὶ οἰκείους &c. Si, nil mutatis ceteris, teneas ὃ ἂν δοκῇ, sententia erit, *quidquid tandem vobis nobisque* (de aliis rebus) *videatur, amicitiam jungemus his legibus.* — *Ibid.* ὑμῖν καὶ ἡμῖν. Sic edd. cum Med. Aug. & Vrb. Verba καὶ ἡμῖν desunt Regiis nostris F. G. Vindobonensibus, Vefont. & Tubing.
- Verf. 5.** *Verf. 5.* Ad σωζομένους adjecisse Polybium suspicatur Reiskius καὶ Φυλαττομένους, ut verf. 7. eaque verba sic exponit: *ut deducantur in itineribus suis, Et alibi ubicunque protegantur a Philippo.* — *Ibid.* τοὺς Καρχηδονίων ἐκάρχους, qui sub imperio sunt Carthaginensium. Suidas: Ἕπαρχος· ὁ ὑποτεταγμένος ἐτέρῳ. Distinguuntur tamen Ἕπαρχοι ab ὑπηκόοις, qui mox seorsim memorantur; intelligunturque hand dubie Ἕπαρχοι, qui melioris sunt conditionis, quam ὑπηκοοί, ac fortasse pro eo, quod sequitur,

ἔσσι τοῖς αὐτοῖς νόμοις χρῶνται, scripserat Polybius τοῖς αὐτῶν νόμοις, qui imperio quidem Carthaginensibus sunt subiecti, sed suis tamen legibus utuntur: quo ex genere nominatim commemorantur *Viticenses*, ut nobilissimi omnium, qui æquissima conditione imperio Pœnorum erant subiecti, & pro fœderatis magis, quam pro subditis, habebantur.

Verf. 5.

Verf. 6. πρὸς ἃς ἐστίν. Proxime præcedens nomen ἔθνη utique πρὸς ἃ ἐστίν requirere videtur. — *Ibid.* ἢ τ ε ex ἢ ἔσται corruptum suspicatus est Reiskius, quibuscum nobis amicitia aut nunc est, aut in posterum erit: sed id ipsum quidem paulo post seorsim ac diserte adjicitur. — *Ibid.* Κελτία. Mendose Βελτία h. l. Reg. F. Tubing. & duo Vindob. κ cum β permutato, ut aliàs vidimus — *Ibid.* Λιγυστήνη in nonnullis codd. in Λυγιστήνη, in aliis in Λυγιστήνη est corruptum. Et sic mox rursus verf. seq.

Verf. 6.

Verf. 7. ὑπὸ Καρχηδονίαν τῶν συστρατευομένων. Sic Vrb. Aug. Regii, Vindobonenses & Vefont. Cum editis & Med. facit Tubing. e quo certe nullum dissenfum ab editis notavit Reuffius. — *Ibid.* ἐν τοῖς κατ' Ἰταλίαν τόποις τούτοις, in his Italiae locis. Deletam vocem τούτοις voluit Reiskius, ut perperam repetitam e τόποις, aut vero post τόποις legendum censuit ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐπιβουλ. his de causis, aut hac lege, hac conditione non machinabimur mutuas insidias. In codicibus nonnullis, velut in Aug. in Regiis & Vefontino, posito puncto post τόποις, sequitur τούτοις οὐκ ἐπιβουλ. At rectius utique editores cum aliis codicibus τόποις τούτοις conjunxerunt: & facile quidem abesse patiamur τούτοις, sed cum in cunctis compareat libris, dele re non ausimus. In phrasi, quæ huic parallela est, verf. 6. dixerat ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ. — *Ibid.* οὐδὲ λόχαφ χρησόμεθα. Nil videmus, quid opus sit λόχαφ in δόλω mutare cum Reiskio; nam id quidem non satis causæ est, quod mox dicit ἄνευ δόλου.

Verf. 7.

Verf. 8. μετὰ δὲ πάσης προθυμίας δὲ abest ab aliis; in Aug. & Vrb. post πάσης locatur, sic, μετὰ πάσης δὲ

Verf. 8.

προ

- Verf. 8.** προθυμίας, quod teneri potuerat debueratque. — *Ibid.* ἐσόμεθα πολέμιοι. — „Post πολέμιοι excidit ὑμεῖς μὲν, scil. ἔσεσθε πολέμιοι. tu quidem Philippe, Ἐ vos Macedones atque Græci, eritis hostes hostibus Carthaginiensium.“
REISK. — *Ibid.* πρὸς οὓς ὑμῖν εἰσιν ὄρκοι. Cum vulgo ἡμῖν consentientibus msstis legeretur, recte REISKIVS: „Imo vero ὑμῖν, ait, vobis. Nam Carthaginienses ubique per hoc fœdus loquuntur, & cum obligant fidem suam, dicunt, nos faciemus; cum autem aliquid exigunt a fœderatis, & eorum fidem sibi oppignorant, tum dicunt, vos facietis.“ —
- Verf. 10.** *Verf. 10.* ἔσεσθε δὲ καὶ ἡμῖν πρὸς τὸν πόλεμον. In tota hac formula fœderis nusquam usurpatur infinita oratio; quare haud dubie accidit hoc loco librariis, quod sexcentis aliis in locis, ut ε cum αι permutarint. Sed aut nomen σύμμαχοι vel φίλοι adjiciendum, aut verbum adhibendum compositum, συνέσεσθε vel παρέσεσθε. — *Ibid.* ἕως ἂν ἡμῖν καὶ ὑμῖν. Caret duobus verbis καὶ ὑμῖν unus Vindob. Alter cum Vefont. mendose habet ἡμῖν καὶ ἡμῖν. — *Ibid.* εὐήμεριαν, *successum, victoriam.* A verbo εὐημερέω legitima hæc forma nominis est εὐήμερία, quam eandem & Suidas & Hesychius adnotarunt. εὐήμερειαν Aug. & codex Dorvill. εὐημερείαν Reg. F. G. & alter Vindob. In Vefontino utraque jungitur scriptura.
- Verf. 11.** *Verf. 11.* βοηθήσετε δέ. βοηθήσειν δὲ Scaliger, ut Casaub. — *Ibid.* ὡς ἂν χρεῖα ᾗ. Pari modo verf. 15. βοηθήσομεν ἀλλήλοις εἰς τὸν πόλεμον, καὶ ὡς ἂν ἐκατέροις ᾗ χρεῖα. Quod Casaubonus habet ὡς ἂν, nescimus an e codice aliquo duxerit: ex Med. certe nullum distansum ab exemplo Casauboniano notavit Gronov. & ὡς ἂν adfertur ex altero Vindob.
- Verf. 12.** *Verf. 12.* Ποιήσαντων δὲ τῶν θεῶν &c. Cum ποιήσει τῶνδε τῶν θεῶν daret edit. 1. cum codd. omnibus, acutē vidit REISKIVS, in prioribus duabus vocibus latere genitivum pluralem participii sequente conjunctione δέ: sed nimis a vestigijs scripturæ, & hoc ipso loco, & in eis quæ

quæ sequuntur, recedit, cum totam orationem ita refingit: πεισάντων δὲ τῶν θεῶν ἡμᾶς μετὰ τὸν πόλεμον τῇ παρὰ τῶν Ῥωμαίων καὶ τῶν συμμάχων αὐτῶν ἀξιώσει, Ῥωμαίους συντίθεσθαι. Quæ sic interpretatur: *Cum autem dii, bello debellato, per Romanorum & sociorum deprecationem, hortabuntur cum Romanis pacisci, paciscemur.* Imo vero nihil planius, nihil certius videtur, nisi hoc, ut statuamus, mendosam illam codicum scripturam ex ποιησάντων esse ortam. Ac fortasse ne opus est quidem, ut nomen aliquod, veluti εὐήμεριαν aut aliquod simile, excidisse suspicemur. Poterit fortasse nomen illud ex superioribus subintelligi: aut possis phrasin illam ποιησάντων δὲ τῶν θεῶν &c. ita interpretari: *quod si vero effecerint vel præstiterint nobis dii, scil. ut pacem petant Romani; si petent, ita eis pacem dabimus, ut vos eodem foedere comprehendamini:* aut denique, ad similitudinem usus linguæ Hebrææ, (quam propinqua cognatione attigit Punica,) ποιησάντων δὲ τῶν θεῶν idem prorsus fortasse valebit ac δόντων δὲ τῶν θεῶν εὐήμεριαν vel τὴν νίκην, qua ratione interpretres græcus I. Samuel. 14, 6. veritus non est, ne nimis fieret obscurus, si verba illa hebræa וַיַּחַדְנוּ לָנוּ אֱלֹהֵינוּ (id est, *fortasse Deus faciet pro nobis, vel faciet nobiscum; fortasse Deus victoriam nobis præstabit*) his græcis redderet, εἴ τι ποιήσῃ κύριος ἡμῶν. Ceterum fatemur, non satis commodum nobis hoc loco videri illud ὑμῶν μὲν καὶ ἡμῶν. Nam quandoquidem Pœni Græcis promittunt, se illos, si pax con- venerit, eodem pacis foedere comprehensuros; haud satis consentaneum videtur, ut dicant, *si vobis dii prosperum successum dederint.* Itaque abesse hoc loco malimus illa verba ὑμῶν μὲν καὶ, aut certe ἡμῶν præpositum, ὑμῶν postpositum velimus. Quidquid sit, ferenda non videtur Casauboni ratio; qui in progressu quidem hujus periodi rectissime cum Vrbino & cod. Vrb. τὸν πρὸς Ῥωμαίους posuit pro eo, quod in ed. i. erat, τῇ πρὸς Ῥωμαίους, & ἂν ἀξιώσει pro ἀξιώσει, priorem vero partem, insertis ex ingenio verbis οὐ δόντων, in alienam sententiam detorsit. Græca Cas-
fau.

Vers. 12.

sauboni contextui nostro subjeci: latina ejusdem interpretatio hæc est: *Sin deorum auxilium vobis nobisque in hoc bello adversus Romanos & ejus socios defuerit, & postulatam a nobis fuerit, ut amicitiam cum Romanis jungamus; sic jungemus, &c.* Neutiquam probabile est, istam mali ominis hypothesin, *si deorum auxilium defuerit*, in foederis formula fuisse expressam. Quod τῇ πρὸς τοὺς Ῥωμαίους pro τὸν plerique omnes habent libri, id fatis adparet deliberato factum esse, postquam ἀξιῶσι, quod sequitur, in ἀξιῶσει corruptum erat, & particula ἀν interciderat. ἀξιῶσι, præter Vrbinatem, Mediceus etiam codex præfert sed is alium errorem sibi proprium habet, τοὺς συμμάχους αὐτοὺς ἀξιῶσι, cum ceteri omnes in τοὺς συμμάχους αὐτῶν consentiant. Paulo ante vero, ubi in πρὸς Ῥωμαίους consentiunt ceteri omnes, editio Hervag. tum uno Med. παρὰ Ῥωμαίους habet; quam præpositionem arripiens Keiskius, suam illam conjecturam τῇ παρὰ Ῥωμαίων καὶ τῶν συμμάχων αὐτῶν ἀξιῶσει effinxit. Denique quod Ῥωμαίοις συν-τῷσθαι scripserunt omnes, duplicata litera sigma, & altera ad priorem vocem adhærente, adeo pervulgatum id genus erroris est, ut neminem morari debeat: neque vero intelligi facile error, restituique nominativus Ῥωμαῖοι potuit, postquam verbum ἀξιῶσι corruptum erat, ad quod nominativus ille referebatur.

Ibid. ὡστ' εἶναι πρὸς ὑμᾶς τὴν αὐτὴν Φιλίαν. Sic recte edd. cum Med. Ceteri πρὸς ὑμᾶς. Cum editis tamen, ni fallimur, consentit etiam h. l. Vrb.

Vers. 13.

Vers. 13. ἐφ' ᾧ τε. Particula ista τε refertur ad μηδὲ quod sequitur. — *Ibid.* ἄρασθαι πρὸς ὑμᾶς rursus recte edd. cum Med. Mendose ceteri ἄρασθαι πρὸς ὑμᾶς. — *Ibid.* De *Corcyraeis*, *Apolloniatis* & *Dyrrhachinis* confer lib. II. c. 11. — *Ibid.* μηδὲ Δημάλλης. Sic bene Casaub. cum Vrb. & Vrsino putamus & Med. & Tubing. Mendose μὴ δὲ δὴ μάλλης ed. i. cum Aug. Reg. F. Vefont. & utroque Vindob. μηδὲ δημάλλης Reg. G. Vide III. 18, 1. & ibi notata. — *Ibid.* Παρθίνων ex edit. Gron. & Ernestina in nostram irrepsit.

irrepsit. In ed. Casaub. cum literis quadratis tota hæc foederis formula expressa sit, accentus nusquam sunt adjecti. Scribe Παρθινῶν cum ed. 1. & msstis, vel Παρθηνῶν. Confer Adnot. ad II. 11, 11.

Versf. 15. ἡ χρεία bene Casaub. & seqq. monente Vrsino. ἡ χρεία ed. 1. cum msstis. Conf. versf. 11. Versf. 15.

Versf. 17. δοῦν ἡμῶν. Temère factum est, ut in brevibus Notis ad h. l. diceretur: „*Alii δοῦν ἡμῶν.*“ Scriptum debuit: „*Alii δοῦν ὑμῶν.*“ Nempe sic ed. 1. cum Aug. Vossont. & duobus Vindob. minus rectè. Versf. 17.

CAPUT X.

Cap. X.

Expofuisse hoc libro Polybium *res à Philippo Messenæ gestas*, adparet cum ex nostro cap. 11. quod caput tertium erat in Excerptis antiquis ex eodem libro VII. tum ex cap. 12, 10. & cap. 13 sq. quæ in Excerptis Valesianis conservata sunt & ibi proxime sequuntur Eclogam de *Gorgo*, quam hoc cap. exhibemus. Seriem illarum rerum, quæ in his Fragmentis abrupta est, & occasionem qua Philippus hoc tempore Messenam venit, discimus ex Plutarchi Arato p. 1050. Scilicet occasione intestinarum turbarum, quæ Messenios dividerant, advenerat Philippus, specie compositurus turbas & conciliaturus litigantes; revera majores concitans motus, & dirarum calamitatum Messeniis auctor.

Versf. 1. Οὔσης δημοκρατίας παρὰ τοῖς Μεσσηνίοις &c. Versf. 1.
Conjectura ducti, suspicati sumus, Fragmentum hoc, quod nominatim Polybio Suidas tribuit, pertinere ad illas *Messeniorum dissensiones*, quarum Plutarchus loc. cit. meminit, adeoque ex historia rerum à Philippo Messenæ gestarum esse decerptum. In titulo quem huic Fragmento in latina versione præfiximus, Ἰσηγορία rescribe pro Ἰσηγορία, quod operæ nostræ errarunt. In Suidæ vero editionibus facile adparet, pro eis quæ vulgo sic exhibentur: Ἰσηγορί. ἐπίσης λέγει: tum Ἰσολογῆ. Πολύβιος: Οὔσης δημοκρατίας &c.

hoc modo scriptum oportuisse: Ἰσηγορεῖ. ἐπίσης λέγει, ἰσο-
λογεῖ. tum vero, Ἰσηγορία. Πολύβιος. Οὔσης δημοκρ. &c.

Verf. 2. *Verf. 2.* Γόργος, ὁ Μεσσήνιος. Fuit hic haud dubie in eorum numero magistratum vel principum civitatis, quos contra plebem concitavit Philippus, eodem tempore, quo vicissim plebem contra illos exasperavit. Erat autem idem *Gorgus* jam olim ad Philippum legatus, & opem ejus pro Messeniis adversus Lyncurgum, Lacedæmoniorum regem, imploraverat. vide V. 5. Γοργός, cum accentu in ultima, vulgo edebatur hoc loco: retraximus accentum, quod in proprio nomine requirebat grammatica ratio; & penacute exhibent hoc nomen libri Polybiani V. 5, 4 seq. & Suidas in eodem hoc nostro Fragmento, quod ille totum Lexico suo inseruit. Eodemque modo apud Pausaniam editur, qui statuxæ meminit *Gorgi Messenii, Euclæti filii, victoris quinquertii.* lib. VI. c. 14. p. 487.

Verf. 5. *Verf. 5.* ἀναγωγίας. Vide Toupii Curas Noviss. in Suidam, ad vocab. Γόργος. Ἀναγωγίαν Suidas ἀκαυδευσίαν interpretatur. Adjectivum ἀνάγωγος, quod idem exponit per ὁ μὴ τυχῶν τῆς θεούσης ἀγωγῆς, habemus apud Polyb. XII. 25, 6. & XXXIV. 14, 3. Præterierat elegans Toupii emendatio acumen Reiskii, qui mendosam quidem viderat vulgatam scripturam, sed ἀγνοίας, ἀμειθίας & alia nomina in mente habuit.

Cap. XI.

C A P V T X I.

De totius hujus capituli argumento conferendus Plutarchus, loco supra citato, in vita Arati cap. 50. p. 1050. edit. Wechel.

Verf. 1. *Verf. 1.* τυθέντων. Mendose τιθέντων edit. I. & cod. Vefont. — *Ibid.* διακλίνας, inclinans in alteram partem. Plutarchus: παρὰ μέρος ἀποκλίνων εἰς ἐνᾶτερον. — *Ibid.* τί δοκεῖ τὰ ἱερὰ σημαίνειν; Nil opus est emendatione Casauboni. Eodem vocabulo τὰ ἱερὰ in eadem re Plutarchus nititur: τί καθορῶσιν ἐν τοῖς ἱεροῖς. Et recte quidem, ut monuit

monuit REISKIUS: „Nam τὰ ἱερῆια, ait, sunt totæ victimæ, sed τὰ ἱερὰ tantum exta, de quibus hic agitur.“

Verf. 2. Δημήτριος. Demetrius Pharius. cf. c. 13, 4. — *Verf. 2. Ibid. ἐκ τοῦ προβεβηκότος. Commode Casaubonus, e τῆ nata. —* Consentit ERNESTIVS, qui addit: „ex tempore, id est ex eo quod in medio erat, (extis eorumque signis,) quod appellari posse τὸ προβεβηκός vix dubitem.“ — In qua interpretatione acquiescendum putamus, donec certius quid & liquidius proferatur. Frigidum sane videri debet quod ad istam phrasin REISKIUS commentatus est: „Cum jam præcessisset, inquit, Demetrius, Philippus restitisset, tum Demetrius retro conversus, ex aliquo intervallo, quo ab eo in antea progressus aberat, ad eum sic locutus est. τὸ προβεβηκός est idem atque τὸ προβεβηκέναι, vel ἡ πρόβασις, ἢ ἀπόστασις τοῦ προβεβηκότος ἀπὸ τοῦ ἐπακολουθοῦντος.“ — Quæ interpretatio manifeste pugnare videtur cum αὐτόθεν, quod præcedit, id est, e vestigio.

Ibid. ζητῆς recte Casaub. & seqq. cum Aug. putamus & cum Med. Perperam ζητεῖς ed. 1. Regii, Vefont. nescimus an & Vrb.

Verf. 3. μόνως ἄν. Vitiose μόνος ἄν Aug. Regii, Vefont. — Ibid. τὸν βοῦν. τὴν βοῦν habet Strabo loco mox citando. — Ibid. τὸν Ἰθωμάτην. Mendose τὸν Ἰθωμάτην ed. 1. Reg. G. Vefont. In articulo vero masc. τὸν consentiunt libri omnes. Sic & verf. 6, omnes εἰ δὲ τοῦτον καταλαβὼν, in masculino genere. Itaque temere h. l. τὴν Ἰθωμάτην ediderunt Gron. & Ern. Satis adparet, de arce Messeniaca agi, cui aliàs ἡ Ἰθώμη nomen est, cum apud Pausaniam, tum apud Strabonem, qui lib. VIII. p. 361. eandem rem narrat, quam hic Polybius exponit. Nec vero Stephanus Byzantinus (quoad quidem hodie opus docti hujus grammatici habemus, ab epitomatore mutilatum) aliud nomen quam ἡ Ἰθώμη habet. Sed apud Plutarchum l. c. τὸν Ἰθωμάταν legitur, pariter ut apud Polybium, excepta Dorica terminatione ἄν. Et apud eundem quidem Plutarchum ibidem unum codicem Ἰθώμαν habere

Verf. 3.

reperimus, sed rursus duo alii Ἰθωμάτων, quod ex Ἰθωμάτων corruptum est. REISKIUS, rationem redditurus differentię nominum: „ὁ Ἰθωμάτης, inquit, est nomen *arcis*, ἡ Ἰθώμη vel Ἰθωμα nomen *oppidi*.“ — Quę ratio veremur, ne nullo profus nitatur fundamento. Quod si enim in unum conferas varia loca, ubi Pausanias de *Ithome* Messeniaca loquitur; (lib. IV. cap. I. p. 280. c. 9. p. 301. c. 31. p. 356. &c.) satis adparet, eandem Ἰθώμην, quam & *montem* & *oppidulum* dicit, *arcem* fuisse *Messeniorum*; quandoquidem ipsa urbs Messena in radice Ithomes montis, in quo fuit illud oppidulum, condita erat, & Messena atque Ithome communi muro deinde fuere comprehensę. Et quod si de ratione quis dubitat, qua corruptam apud eundem Pausaniam scripturam p. 356. emendandam Kühnius censuit, fautorem & adfertorem suę sententię Strabonem, advocare Kühnius potuerat, qui loco paulo ante citato, ubi hanc ipsam, in qua versamur, historiam exponit, disertissimis verbis scribit: Ἡ δὲ Μεσσηνίων πόλις ἔοικε Κορίνθῳ· ὑπέρεται γὰρ τῆς πόλεως ἐκατέρως ὄρος ὑψηλὸν καὶ ἀπότομον, τείχει κοινῶ περιειλημμένον, ὥστ' ἀκροπόλει χρῆσθαι· τὸ μὲν καλούμενον Ἰθώμη, τὸ δὲ Ἀκροκόρινθος. Itaque dubitari non debet, eandem Messeniorum arcem, quę apud Polybium & Plutarchum ὁ Ἰθωμάτης vel Ἰθωμάτας vocatur, Ἰθώμην a Pausania & Strabone appellari. Et suspicari licet, de duplici nomine monere voluisse Stephanum Byzantinum, sed, quę is in hanc partem scripserat, corrupta esse ab Epitomatore. Nam quod nunc ibi legitur: τὸ ἐθνικόν, Ἰθωμάϊος καὶ Ἰθωμάϊα, καὶ Ἰθωμάτης διὰ τοῦ η, καὶ Δωρικῶ τρόπῳ Ἰθωμάτας. ἀφ' οὗ ὁ πολίτης Ἰθωμάτας, καὶ Ζεὺς Ἰθωμάτας. in his quidem corruptelam prodit discrimen quod hic sit inter τὸ ἐθνικόν, & ὁ πολίτης, quod discrimen nusquam alibi Stephanus facit, sed pro idem valentibus promiscue utitur duobus illis vocabulis, ita, ut modo τὸ ἐθνικόν dicat, modo ὁ πολίτης, nonnumquam etiam ὁ οἰκῶν, & numquam aliud esse nomen ἐθνικόν perhibeat, aliud nomen τοῦ πολίτου. Quid sit autem, quod pro illis

illis verbis ἀφ' οὗ ὁ πολίτης, an ἀφ' οὗ ἡ ἀκρόπολις, Verf. 3.
 scripserit ipse Stephanus, definire nos quidem non ausimus.
 Sed quod *Ithome* arx apud Polybium Plutarchumque ὁ Ἰθω-
 μάτης vel ὁ Ἰθωμάτας dicatur, gentili nomine & masculino
 genere, id quidem inde factum suspicamur, quod apud Mes-
 senios a *Ioue Ithomata*, cujus celebre in arce illa templum
 fuit, (Pausaniae IV. 3. p. 287. III. 26. p. 277. IV. 33. p. 361.
 & Stephano Byzantino memoratum) fortasse ipsa etiam tota
 arx ὁ Ἰθωμάτας vulgo adpellaretur.

Verf. 4. ταῦτα correxit Casaub. quod commodius erat. Verf. 4.
Ibid. αὐτὸ λέγειν ἡξίου τὸ Φαινόμενον, postulavit, ut ad
 id ipsum diceret quod sibi videretur, neque quidquam dissi-
 mularet. αὐτὸν, quod vulgo hic praefereunt libri, probare
 non possumus: ferremus, si transpositis verbis esset λέγειν αὐ-
 τὸν ἡξίου. Nunc vero, ante λέγειν positum pronomen vim
 quamdam singularem habere debet, quae tamen in αὐτὸν
 nulla est: in αὐτὸ ea vis inest, quam modo declaravi.

Verf. 5. Ὁ δὲ διαπορήσας. — „Ante διαπορήσας vi- Verf. 5.
 detur aut οὐδὲν aut μικρὸν aut ἐπὶ βραχὺ deesse.“ REISK.
 Nil opus nobis visum est. διαπορήσας h. l. est cogitabundus
 haesitans, fere ut IV. 71, 5.

Verf. 6. ἢν παρέλαβες παρ' Ἀντιγόνου, Φρουρούμενος Verf. 6.
 τοὺς συμμάχους. ἢ, pro ἢν, & dein Φρουρούμενος scriben-
 dum censuit REISKIUS, hac sententia: *eam custodiam,*
qua custoditos socios ab Antigono traditos accepisti. Qua
 emendatione facile caremus.

Verf. 8. Ὁ οὖν Φίλιππος. Intelligi utique debet, aut Verf. 8.
 conjunctione οὖν, aut alia quacumque ratione usum h. l.
 esse Polybium, qua sequentem orationem cum praecedenti-
 bus conduceret. Ὁ δὲ Φίλιππος suspicatus erat Reiskius.
 Possis pariter conjicere: τοὺς λοιποὺς συμμάχους· οὗς ὁ
 Φίλιππος &c.

Verf. 9. ἐπιτετιμημένος &c. quum paulo ante acriter Verf. 9.
 fuisset a juniore Arato increpatus propter caedem virorum.
 Caedem dicit ducentorum fere nobilium Messeniorum, quos
 occiderat plebs, concitata a Philippo. Conf. Plutarch. l. c.

Ibid. μὴ παρακοῦσαι τῶν λεγομένων. Sic Casaub. consentientibus msstis, quibus invitis nescimus quo casu παρακούσαντος λεγομένων est in ed. I.

Verf. 10. *Verf.* 10. Ἀγαμεν, redeamus scil. cum militibus qui nobiscum sunt. conf. verf. 7.

Cap. XII.

CAPVT XII.

Verf. 1. 4. *Verf.* 1. ἐπιστήσας τὴν διήγησιν, narrationis cursum sistam. Observaciones, quas hic inferit Polybius de *Philippi moribus in pejus mutatis*, pollicitus erat lib. IV. c. 77. *Verf.* 2. τοῦτο παράδειγμα. Scripsisse Polybium putemus τοῦτο τὸ παράδειγμα. — *Verf.* 4. καὶ τοι νέω ὄντι παραλαβόντι. Cogitaveram νέω ἔτι παλαβ.

Verf. 6. *Verf.* 6. Ἀλεξάνδρου. Alexander iste satellitio erat præpositus, cf. IV. 87, 8sq. ac fortasse idem, quem *Aemeti filium* dixit, bello Cleomenico Chalcaſpidis præpositum ab Antigono, II. 66, 5. ut quidem Reiskius putavit. *Ibid.* Χρυσογόνου. De hoc conf. V. 9, 4. 17, 6. 97, 3 sq. IX. 23, 9.

Verf. 7. *Verf.* 7. Ἀναρνάνων. καὶ Ἀναρνάνων voluit Reiskius: a quo miramur nil aliud ad totum hunc locum esse adnotatum, nisi quod probet Valesii conjecturam τῶν δὲ Πελοπονν. προτὴν δὲ Πελ. Nobis quidem, nisi graviore vulnere affecta hæc periodus est, saltem legendum videbatur οὐδὲ περὶ τῆς Πελοποννησίων &c. scil. εὐνοίας καὶ προθυμίας.

Verf. 9. *Verf.* 9. τὸ πάντας Κρηταιεῖς συμφρονήσαντας, καὶ τῆς αὐτῆς μετασχέντας σύμμαχίας, ἕνα προστάτην ἐλέσθαι τῆς νήσου Φιλίππου, καὶ ταῦτα συντελεσθῆναι χωρὶς ὀπλων καὶ κινδύνων. Hæc verba sic interpretatus est VALESIVS: quod omnes simul Cretenses, concordia inter se ac societate inita, unum Philippum dictatorem ad res insulæ constituendas publice elegerunt, quodque citra vim & periculum cuncta effecta sunt. Poterat satis videri, si προστάτης dux vel præjes exponeretur; sed dictatorem ad res insulæ constituendas prætulit Valesius, cum ob id quod mox subjicitur, omnia sine violentia & periculo confecta esse, tum ob ea quæ

rurfus cap. 15, 4. de rebus a Philippo in Græcia gestis breviter meminit Polybius. Mirum vero utique videri debet, quod earumdem rerum in superioris historiæ cursu nulla prorsus mentio occurrat: nisi forte in libri sexti parte aliqua, quæ intercidit, res istas Polybius exposuerat. Nam quæ lib. IV. c. 55. de societate a Polyrrheniis Lampæisque & horum sociis cum Philippo adversus Cnosios inita narrantur, non sunt ejusmodi, ut ad ea referri id, quod nunc dicit, commode possit. Nec apud alium scriptorem ulla hujus rei mentio occurrit, si brevia verba Plutarchi excipias, in Arato p. 1049. ἡ πρὸς Κρήτας (τοῦ Φιλίππου) ὁμιλία, δι' ἧς ὅλην προσηγάγετο τὴν νῆσου ἡμέρας ὀλίγαις. quæ verba Xylander interpretatus est, *colloquium cum Cretensibus, quo paucis diebus totam sibi adjunxit insulam.*

Vers. 9.

Vers. 11. συντελείαις ἐγκυρήσειν ἐναντίαις. Eodem modo verbum ἐγκυρεῖν usurpatur VIII. 1, 5. XV. 36, 6. XXXIII. 12, 8.

Vers. 11.

CAPUT XIII.

Cap. XIII.

Vers. 2. κατὰ τὴν ἐ. βιβλον. Vide lib. V. c. 12, 7-sq. Ibid. καὶ Φάσει μόνου καὶ ἀποΦάσει maluerat Reisk. quo vocabulo mox utitur, rursusque vers. 5.

Vers. 2.

Vers. 3. ἐπὶ τοῦτο τὸ μέρος τῆς διηγήσεως ἐπέστημεν. Tenuimus Valesii versionem: *cum eo loci constitissemus.* Rectius fuerat, *cum ad eum locum (vel ad eam partem narrationis) pervenissemus.* conf. ad III. 118, 11. Aliud est ἐπιστήσας τὴν διήγησιν, cap. 12, 1.

Vers. 3.

Vers. 4. ἀπολογεῖσθαι τοῦ μηδὲν ἂν ποιῆσαι μοχθηρόν. Possis intelligere (περὶ) τοῦ, sed quandoquidem præcessit περὶ τοῦ Ἀράτου, incommodum hoc videtur, & legendum putemus ἀπολογεῖσθαι τὸ μηδὲν ἂν &c.

Vers. 4.

Vers. 5. τὴν πίστιν τῆς στερηθείσης ἀποΦάσεως. Quid velit vox στερηθείσης, neminem dicere posse sibi persuaserat Gronovius. Videndum tamen, ne στερηθεῖσα (scil. πίστει) ἀπόφασις, idem sit ac ἀνυπόδικτος vers. 2. *enunciatum demonstrationis nudatum.*

Vers. 5.

Vers. 7.

Vers. 7. καθάπερ ἂν ἐγχευόμενος αἵματος. — „Forte καθάπερ ἀνεί (aut καθάπερ ἂν εἰ) γευόμενος. Nam ἐγχεύειν aut ἐγχεύεσθαι non est in usu.“ REISK. — Nos quidem nobis visi sumus vestigia verbi ἐγχεύεσθαι alibi etiam apud scriptorem nostrum reperire: vide XVII. 11, 7.

Ibid. ὡς Φησιν ὁ Πλάτων. Vide Platon. de Repub. lib. VIII. haud procul a fine. Confer quæ mox monemus ad vers. 8,

Vers. 8.

Vers. 8. Cum post illa verba, τὸ περὶ τῆς ἀκρας συμβούλευμα, vulgo inserta legerentur ista, τὸ ῥηθὲν ἐν τοῖς Πολιτικοῖς, ad hæc sic commentatus est VALESIVS: „Hæc non sunt Polybii verba, sed ejus qui hæc Excerpta [de Virtutibus & Vitiis] compilavit. Intellige autem illud consilium, quod Demetrius Pharius dedit Philippo, ut bovem utroque cornu teneret, quod habet in lib. VII. c. 3. [scil. cap. 3. Excerptorum Antiquorum; nobis cap. 11.] Qui locus a Constantino Porphyrogeneta relatus fuerat in librum περὶ Πολιτικῶν διοικήσεως, qui liber una cum reliquis fere omnibus periit. Hujus mentio fit in Excerptis Diodori, ubi ad marginem notatum reperimus, Ζήτει ἐν τῷ περὶ Πολιτικῶν διοικήσεως.“ — Fieri tamen potest, ut verba ista ἐν τοῖς Πολιτικοῖς ex superioribus perperam huc translata fuerint, cum referenda fuissent ad illa verba ὡς Φησιν ὁ Πλάτων, ut intelligerentur *Platonis libri de Republica*, quæ Reiskii fuit sententia. Id si statuas, intelligendum erit, verba hæc, de quibus agitur, in margine fuisse scripta ad vers. 7. & imperite huc tracta. Tum vero simul teneri poterit verbum ῥηθὲν vers. 8. hoc modo, τὸ περὶ τῆς ἀκρας συμβούλευμα ῥηθὲν, vel τὸ ῥηθὲν περὶ τῆς ἀκρας συμβούλευμα.

Cap. XIV.

CAPVT XIV.

Vers. 6.

Vers. 6. ἡ τῶν παρεπομένων Φίλων ἐκλογή. Ad hunc locum Gronovius in ora sui libri laudavit versum quem Sophocli tribuit Aulus Gellius XIII. 13,

Σοφοὶ εὐρανοὶ τῶν σοφῶν αὐνοσίῃ.

id est:

Sapientes sunt reges, amicis si utantur sapientibus.

CAPVT

CAPVT XV.

Cap. XV.

Dixerat Polybius V. 87, 8. & 107, 4. *Antiochum*, qui *Magnus* est cognominatus, pace composita cum Ptolemæo Philopatore, omnia sua consilia in *bellum adversus Achæum* convertisse, & ineunte ætate anni ab V. C. 738. superato Tauro bellum illud suscepisse. Res initio illius belli gestas, exposuit putamus scriptor noster in posteriore parte libri sexti, quæ intercudit: tum hoc libro VII. ea, quæ altero illius belli anno gesta sunt, enarravit; (vide vers. 2. hujus cap.) cujus narrationis partem hanc, sane memorabilem, quæ de *capta per Antiochum urbe Sardibus*, quæ sedes erat imperii Achæi, agebat, conservavit nobis compilator Fragmentorum horum, quæ *Antiqua Excerpta* nominavimus.

Vers. 1. ἐπιθέσεως, subitæ invasionis. Conf. I. 57, 3. Vers. 1.
74, 13. — *Ibid.* Ante τῶν στρατιωτῶν perperam inserit τῆμ ed. 1. cum Aug. Regiis Vefont. Tubing. putamus & Vrb. Sed in Aug. ut spurius notatur ille articulus. — *Ibid.* αὐτῶν ἀνωφελές, ἀλλὰ καὶ μακρόν. Inversam verborum feriem voluit Reiskius: οὐ μόνον μακρόν, ἀλλὰ καὶ ἀνωφελές, non solum longum, sed etiam inutile.

Vers. 2. τὸ δὲ πέρας adverbialiter hic sumendum esse, Vers. 2.
monuit Reiskius, *tandem, postremo*. Recte: nec verò aliter accepisse Casaubonus videtur, licet in lat. vers. scripserit *finem imposuit*. Ad verbum dicere oportebat: *Ad extremum Lagoras Creteusis &c.* Sed longiorem periodum (nam verbum, quod respondet nominativo ὁ Λαγόρας, sequitur demum vers. 5. τοσοῦτω μᾶλλον προσείχε) cōmmodè in latina versione divisit Casaubonus. — *Ibid.* ὁ Κρής. Sic Casaub. cum ora ed. 1. & ora Aug. putamus & ora Med. Et sane ant hoc oportebat, aut ὁ Κρητεύς, aut ὁ Κρηταιεύς. Conf. VIII. 17, 1.

Ibid. τὰς ὀχυρωτάτας πόλεις ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ &c. *evenire ut plurimum, ut munitissimæ quæque urbes negligentia oppidanorum capiuntur &c.* Argumentum hoc (ut monuit Casaub. in ora Basil.) tractavit Onosander in *Strategico*;

- Verf. 2.** scil. cap. 42. p. 112. edit. Rigaltii, ubi titulum adscriptit Rigaltius in hunc modum: *Loca, quæ obsessi inaccessa existimant, obsidentibus sæpenumero prodesse.* Et simillima quadam ratione olim a Cyro captam eandem urbem Sardes esse, docet Herodot. I. 84. & Xenoph. in Cyropæd. VII. 2.
- Verf. 3.** *Verf. 3. καὶ τοῦτο δ' αὖ ἐπεγνωκώς.* Sic ex ingenio correxit Casaubonus: quod nunc demum videmus citra necessitatem esse factum, & revocatam velimus consentientem codicum omnium & editionis primæ scripturam, quæ commodissime sic habet, καὶ τούτων αὐτῶν ἐπεγνωκώς διότι συμβαίνει ἀλώσεις γίνεσθαι κατὰ τοὺς ὀχυρωτάτους τόπους. Quorum verborum naturalis series hæc esse intelligitur: καὶ ἐπεγνωκώς, διότι συμβαίνει τὰς ἀλώσεις τούτων αὐτῶν (scil. τῶν ὀχυρωτάτων πόλεων) γίνεσθαι κατὰ τοὺς ὄχυρ. τόπους. In uno vocab. ἀλώσεις (quod recte dedit Casaub. cum Vrb. Aug. & Vrsin.) aberrarunt nonnulli codices: ἀλώσεις ed. I. Med. Tubing. ἀλλώσεις Regii & Vefont. — *Ibid. ἀπη.πίθαι* recte Casaub. cum Vrsino. Conf. XVIII. 6, 4. VIII. 15, 3. Vitiose ἀπαντῆσθαι ed. I. Med. ἀπηντῆσθαι Aug. Regii, Vefont. ἀπυντῆσθαι Tubing. Proxime a vero abest Vrb. ἀπηντίθαι scribens, NT pro ΔΠ.
- Verf. 4.** *Verf. 4. ὡς διὰ τοιαύτης πράξεως κυριεύσει αὐτῆς. κυριεύειν* ed. I. cum Med. τοιαύτης πράξεως. — „facinore aliquo, ex eo genere quod initio hujus Excerpti commemoratur.“ REISK.
- Verf. 5.** *Verf. 5. πάντα τόπον.* cf. verf. 6. & 11. Nil frequentius ista permutatione vocabulorum τόπος & τρόπος. Vide ad IV. 70, 9. V. 60, 8. &c.
- Verf. 6. 7.** *Verf. 6. Πρίονα* recte Casaub. cum Vrb. & ora ed. I. ex Aug. τρίονα ed. I. cum Med. Regg. Vefont. Tubing. — *Verf. 7.* Recte idem Casaub. ex conject. correxit συνεθεώρησε, cum συνθεωρήσασιν dedissent codd. omnes cum edit. I.
- Verf. 8.** *Verf. 8. κοιλίας interanea* vertit Casaub. Prætuli *cadavera*, quod habet Musculus, ex cujus versione interpretatio

tatio ista in lexica translata est. Videtur tamen magis convenire Casauboni interpretatio.

Verf. 10. ἐξήτασα. Sic oportuit; & sic dant omnes Verf. 10.
VIII. 19, 2. — *Ibid. τὰς προσβάσεις* Casaubonus vertit
qua adiri locus posset. Sic IV. 56, 8. *πρόσβασις* est *acces-*
sus, aditus. Sed sicut verbum *προσβαίνειν*, sic & nomen
πρόσβασις, apud Polybium plerumque de *adscensu* usurpa-
tur; quæ notio & in hunc locum perapte convenire vide-
tur, *qua conscendi murus posset.* Vide Adnot. ad II, 67, 6,
& ad I. 55, 10, ubi quidem in ipsa Adnotatione nostra,
nescimus, quo errore, bis pro vocabulo *ἀναβολή* perperam
προσβολή scriptum est; quod sphalma facile corriget æquus
Lector.

CAPUT XVI,

Cap. XVI

Verf. 2. παρακελεύσαντα συστήσαι συνεπιθεῶναι, sibi Verf. 2.
adjungere, Et hortari daret sese in commune periculum.
Trajectio verborum, non aliena a stylo Polybiano. Nec
opus videtur, ut, transpositis verbis, cum Reiskio lega-
mus *συστήσαι, παρακελεύσαντα* &c. *συστήσαι* vero recte
edd. cum plerisque msstis. *συστήναι* ora ed. 1. & ora Aug.
ab antiqua manu, & sic statim fuerat in Reg. F. sed mox
ab eadem manu correctum. — *Ibid. τῆς ἐπιβολῆς (cap-*
ti, conatus, molitionis) adscivimus ex Vrb. Aug. Vefont,
Vidit etiam & perspecte monuit Reiskius. Perperam *τῆς*
ἐπιβολῆς edd. cum aliis codd. — *Ibid. ἰκανὴν δύναμιν*
ἔχειν καὶ τόλμην. δύναμιν robur interpretatus est Casaub.
Videtur potius *ingenium dexteritatemque* h. l. denotare hoc
vocabulum, de qua notione diximus ad I. 83, 6.

Verf. 3. ἐτήραυ νύκτα τὸ περι &c. Sic recte edd. cum Verf. 3.
Med. *νύκτα τοῦ περι* Vrb. Aug. Regii, Vefont.

Verf. 4. λαβόντες δὲ τοιαύτην, - - τῇ πρότερον. Sic Verf. 4.
recte ed. 1. consentientibus msstis. Quod cum Vrsinus
citra necessitatem in *λαβόντες δὲ ταύτης - - τὴν πρότερον*
mutatum voluisset, Casaubonus, Vrsino parens, simul
(nescimus quo consilio sive casu) *τοιαύτην* ante *ταύτης* serva-
vit,

vit, atque ita totam orationem turbavit, cujus plana erat sententia: *ναῦτι τalem νοῦν, pridie ejus diei quo exsequi consilium cogitabant &c.*

Verf. 5. *Verf. 5.* τοὺς στροφεῖς καὶ τὸ ζύγωμα τῶν πυλῶν. οἱ στροφεῖς haud dubie sunt *cardines*. τὸ ζύγωμα Casaub. interpretatus est *jugamentum* sive *tignum transversarium*. Et in ora Basil. ait: „ζύγωμα est *assis transversarius*, quo clauditur *janua*, ut in nostra domo; & hoc est quod græce dicunt *ἐπιζυγοῦν τὴν θύραν*.“ — Vide Interpretes Hefych. ad v. Ἐπεζύγωσε. & Interpr. Pollucis X. 26. Sed ea quidem ratione τὸ ζύγωμα non differet a τῷ *μοχλῶ*, qui intus est, cum nunc agatur de parte exteriori. Et habemus quidem vocabulum a verbo *ζυγοῦν* derivatum, quod idem valet ac ὁ *μοχλός*, sed id τὸ *ζύγωθρον* est, non τὸ *ζύγωμα*. At eanotio, ut diximus, neutiquam convenit huic loco. Itaque videndum, sit ne fortasse τὸ *ζύγωμα* idem quod τὸ *θύρωμα*, id est, *postes portæ*, qui trabe transversim superne imposita *ζυγοῦ* (id est *jugi*) speciem referunt; an sint *vincula* sive ferrea sive lignea, quibus firmatur porta & inter se continentur varix tabulæ e quibus compacta porta est. Nobis fatemur non liquere.

Ibid. τὰς βαλανέγρας. Scholiasta Thucydid. II. 4. βάλανός ἐστι, ait, τὸ βαλλόμενον εἰς τὸν μοχλὸν σιδήριον, ὃ καλοῦμεν μάγλανον. (id est, *pestulus*, *terragulum*.) ὅθεν καὶ ἡ κλεῖς καλεῖται βαλανέγρα, παρὰ τὸ ἀγρεύειν τὴν βάλανον. (eo quod capiat *pestulum*.) Eodem modo Schol. Aristoph. ad *Vesp.* 155. & ex his Suidas.

Verf. 6. *Verf. 6.* ἀκολουθήσαντας ed. Casaub. & seqq. Et sic Aug. putamus & Med. & Tubing. ἀκολουθήσαντας ed. I. Regii, Vespont. & (ni fallimur) Vrb. — *Ibid.* τὴν τοῦ θεάτρου στεφάνην, *aream theatrum ambientem*. — „Quænam sit theatri *στεφάνη*, intelligitur ex illa Emanuelis Martini epistola, qua theatrum Segusianum describit.“ REISK.

Verf. 7. *Verf. 7.* διέδωκε λόγον, *sermonem sparsit*. Vide I. 72, 3. III. 78, 8. XV. 22, 3. XXIII, 2, 2.

CAPVT XVII.

Cap. XVII.

Versf. 1. ἐπέστειλαν. Temere & invitis msstis ἐπέστει- Versf. 1. 2.

λαν ed. 1. — *Ibid.* προπίπτοντα. conf. VIII. 6, 8. Sic *mons in mare prominens est ὄρος προπεπτωκὸς εἰς τὸν ὠκεανὸν* apud Diodor. III. 53. ad quem locum plura hujus verbi, in eandem sententiam accepti, exempla ex Strabone a Wesselingio collecta sunt. — *Ibid.* ὄφρῶν scribendum putavimus, cum ὄφρῶν h. l. darent edd. & mssti. — *Versf. 2.* ἀνύπτου recte Casaub. cum Vrb. & Vrsin. & sic ora Aug. ab antiq. manu. ἀνυπόστατον ed. 1. Med. Aug. Regii, Vefont. Tubing. quod ex ἀνεπίστατον, id est, *haud observatum, haud animadversum*, corruptum suspicatus est Reiskius. ἀνύπτωτον ora ed. 1. & ora Med.

Versf. 3. δυοῖν κλιμάκιων. δυσὶν κλιμ. Vefont. quod Versf. 3.
proxime ex δυεῖν corruptum est. — *Ibid.* Pro δι' ἧς utrobique est διεῖς in ed. 1. & msstis. Solus Aug. utrobique in ora verum habet ab antiqua manu.

Versf. 4. τοὺς προσβαίνοντας, *adscendentes*. Sic recte Versf. 4.
edd. cum Med. Vrb. Aug. Tubing. Conf. Adnot. ad II. 67, 6. Vitiose προβαίνοντας Regii & Vefont. — *Ibid.* παραβαλλομένων, *perichlitantium*. Mendose παραλαμβανομένων Reg. G. & Vefont.

Versf. 5. οἱ μὲν ἐπεπληγμένοι τὸ παράδοξον, οἱ δὲ προ- Versf. 5.
φώμενοι καὶ δεδιότες τὸ συμβησόμενον, ἀχανεῖς, ἀμα δὲ περιχαρεῖς ἔντες, ἔστασαν. *Alii admirantes novitatem conatus, alii de eventu dubitantes timentesque, stabant silentio defixi, simul vero lætitia gestientes.* Verbum προφῶσαι sicut h. l. cum δέιδειν conjungitur, sic & aliàs plerumque in sinistram & ominosam partem accipitur a Polybio, pro *suspectum habere, non bene ominari, dubitare de eventu.* Vide I. 65, 7. 66, 9. II. 47, 4. XVIII. 6, 5. & 26, 2. &c.

Versf. 6. προῆγε τὴν δύναμιν. Hoc primum oportuit: Versf. 6.
exercitum e castris eduxit: tum sequitur καὶ προσέβαλλε.

Versf.

Verf. 7. *Verf. 7. παρηλαγμένον.* Polybiantum verbum restituit Casaub. cum Vrb. & Vrsin. Vitiose *παρηλαγμένον* ed. 1. Med. *παρηλαγμένον* Aug. Regii, Vefont.

Verf. 8. *Verf. 8. τοὺς ἀπαυτήσαντας εἰς τὴν πόλιν.* Scil. ad portam eam quæ proxima erat loco, ubi Lagoras cum sociis ascendit; (conf. c. 18, 2.) quos quidem non contempserat Achæus, sed moliri hostes aliquid ab ea parte intellexerat, quoniam in eam oculos omnium e castris conversos viderat.

Verf. 9. *Verf. 9. Ἀριόβαζος.* Sic rursus c. 18, 4. Sed eundem Ἀριόβαζον vocant codices omnes VIII. 23, 9.

Cap. XVIII.

CAPVT XVIII.

Verf. 3. *Verf. 3. κατελάβοντο.* Licet eodem hoc cap. verf. 8. *κατελήθει τὴν πόλιν* in activa verbi forma dicat; tamen constanter aliàs (ubi quidem præterito imperfecto aut aoristo secundo utitur) in medio genere frequentat hoc verbum. vide I. 58, 2. III. 19, 3 & 11. V. 17, 1. &c. Et manifeste latuerat h. l. terminatio *το* in particula *τε*, quæ nullo modo hujus erat loci, nec habebat quidquam quo referretur.

Verf. 4. *Verf. 4. σπεύδοντες παρεγύψαν ἐπὶ τοὺς εἰσπεπταυότας.* Casauboni est hæc interpretatio, quam in loco difficili tenuimus: *signum ad conveniendum adversus eos, qui erant ingressi, cunctis dare festinantes.* Eodem vero modo *σπεύδοντες παρεγύψαν* nunc dicit Polybius, ut *σπουδῇ παρηγύψαν* I. 76, 2. Sicut autem ibi verbum *παρηγύψαν* a Gronovio *adpropinquare*, & ab Ernestio *impetum facere, irruere* expositum vidimus: sic rursus h. l. ab eodem Ernestio in eandem fere sententiam, *occurrere ad obfistendum* exponitur; quæ interpretatio, ab omni reliquo usu græci sermonis abhorrens, jam ex Musculi versione harum Eclogarum Polybii in vetera Lexica græco-latina recepta erat, & ab Henr. Stephano probata. Sed quemadmodum ad I. 76, 2. monuimus, nil opus ibi videri, ut ignotum reliquis omnibus scriptoribus usum hujus verbi adfingamus Polybio: sic nec hoc loco recedendum putamus ab eadem notione, qua
cum

cum apud alios auctores, tum præsertim apud Xenophonem (II. 3, 21. III. 2, 6 & 8. III. 3, 42 & 58 & 61 & 69. &c.) in re bellica idem verbum frequentatur; ubi, de imperatore usurpatum, denotat *imperare, imperium dare, quod veluti per manus traditum ab uno ordine ad alium propagetur, donec ad omnes pervenerit*; de militibus, *repetere imperium datum & commilitonibus tradere, adeoque sese mutuo cohortari*. Itaque sententia istius phraeos *σπεύδοντες παρεγυῶν ἐπὶ τοῦς εἰσπεπρωκότας* ad verbum hæc fuerit: *propere imperium* (sive a duce datum, sive sibi ipsi dantes) *alii aliis tradiderunt, commilitonibus adclamarunt, (intellige, eundem, pergendum esse) adversus eos qui in urbem* (ab alia parte) *jam irrupissent*. Et videri quidem potest, in eam sententiam, pro *σπεύδοντες παρεγυῶν*, commodius fuisse *σπεύδειν παρεγυῶντες*: neque tamen nos quidem in re non nimis liquida quidquam temere mutaverimus. Ceterum velimus, unum nobis exemplum sive ex Polybio, sive ex alio scriptore proferatur, ubi *παρεγυῶν* nil aliud nisi *παρεγυῖζειν* aut *ἀπαντᾶν* denotare possit; & lubentes interpretationem illam, de qua supra diximus, amplectamur.

Versf. 6. ἤδη τοῦτοις κατὰ τὸ συνεχές. Sic Aug. Vrb. *Versf. 6. 7.* Regii, Vefont. Ex Tubing. nulla discessio a vulgata scriptura adfertur. — *Ibid. τὰς παρακειμένας διέκοπτον πύλας. proximam effregere portam.* conf. VIII. 31, 4. — Itaque *versf. 8.* ait, *omni ex parte jam irrupisse exercitum.* — *Versf. 7. ἐπὶ βραχὺ* utique fuit rescribendum, licet in *ἐπὶ βραχέϊ* cum editis consentiant libri nostri omnes.

Versf. 10. Σάρδεων - - ἐγένετο κύριος Ἀντίοχος. Ad ur. *Versf. 10.* bem hoc pertinet Sardes: arx anno sequenti demum Antiocho tradita. Vide VIII. 23.

CAPUT XIX.

Cap. XIX.

Versf. 1. Μασύλοι. Vide Adnot. ad III. 33. 15. Qua *Versf. 1.* vero occasione *Massylorum* hoc libro VII. meminerit Polybius, haud liquet. Galæ, ejusque filii Masinissæ, qui
reguli

reguli fuerunt Numidicæ hujus gentis, prima apud Livium mentio occurrit lib. XXIV. c. 48 sq. in rebus A. V. 541, quas res libro VIII. perscripserat Polybius: sed ea quidem pars historiæ Polybianæ prorsus intercidit.

Verf. 2. *Verf. 2. Οἱ δὲ τὸν Ὀρικὸν &c.* *Orici* a Philippo capti, & a Romanis recepti, meminit Livius XXIV. 40. in rebus A. V. 540. cujus anni res gestas libro VIII. expositas fuisse a Polybio docent Excerpta Antiqua ex lib. VIII. cap. 5 seqq. (nobis cap. 6 sqq.) collato Liv. XXIV. 33 sq. Conf. Adnot. ad Polyb. VIII. 10, 1. At nihil magnopere obstat, quo minus, quum Stephanus Byzantinus verba supra scripta *apud Polybium lib. VII.* legi (ni in numero errarunt librarii) diserte dicat, credamus, ejusdem oppidi Orici mentionem a Polybio jam in rebus superioris anni fuisse factam. *Λέγεται ἀρσενικῶς*, ait Stephanus, (id est, *in masculino genere usurpatur hujus urbis nomen;*) *ὡς Πολύβιος ἐβδόμῳ. Οἱ δὲ τὸν Ὀρικὸν κατοικοῦντες &c.* Fieri etiam potest, ut, quæ res in annalibus, quos secutus Livius est, ad consules anni 540. referebatur, eandem alii annales, quos Polybius probavit, ad annum 539. retulerint.

Ibid. παρὰ τὴν εἰσβολήν. περὶ scriptum oportuit, idque corrigi velimus. Sic enim & ratio grammatica postulat, & dant codices Stephani a Salmasio laudati, & Eustathius ad Dionysii Perieges. vers. 321. ubi eadem repetuntur Polybii verba.

* * * * *

ADNOTATIONES

A D

POLYBII HISTORIARVM

LIBRI VIII.

Lib. VIII.

RELIQVIAS.

CAPVT I. ET II.

Cap. I. II.

Fragmentum hoc, quod *cap. 1. & 2.* continetur, divelli non debuisse, ait REISKIUS, ab illo, quod deinde *cap. 12 - 18.* Excerptorum Antiquorum (nobis *cap. 17* seqq.) legitur, ubi narratur, quibus artibus Achæus ex arce sua extractus & Antiocho proditus sit. Eamdem fuisse CASARBONI sententiam, ex ora Basil. intelligimus, ubi hæc notantur: „Hæc disputatio maxime locum habet ob Achæi ἀλωσι, quæ nondum est narrata. Et fortasse loco motum hoc fragmentum.“ — Denique in eadem opinione Ernestius fuit, qui perturbatum esse hoc loco Excerptorum ordinem contendit in Præfat. ad Polyb. p. 15. Iam nos quidem, loco moveri potuisse fragmenta nonnulla a compileribus Excerptorum, minime negaverimus. Etenim in Constantini quidem Eclogis, cum eis de Virtutibus & Vitiis, tum de Legationibus, manifeste aliquoties id factum observare nobis visi sumus; ita quidem, ut ipsi in hac nostra Polybii editione nonnumquam conati simus in pristinum ordinem ea restituere. Et in Antiquis, quæ vocamus Excerptis, licet nusquam nos quidem turbatum observare Eclogarum ordinem meminerimus, tamen potuisse id pariter fieri, facile largiemur. At hanc, quam præ manibus habemus, Polybii disputationem quo minus referendam putemus ad illam Achæi calamitatem, quam deinde exponit, obstat id quod legimus *cap. 2. vers. 6.* unde perspi-

cue intelligi videtur, [disputationem hanc alia occasione fuisse institutam. Et ex oppositione quidem calamitatis Achæi, quam mox expositurum se significat, cujus calamitatis causam nullam ipsi Achæo tribui posse ait, quoniam is omnem, quæ fieri poterat, cautionem adhibuerat: ex ista igitur oppositione, collata cum ipso initio hujus fragmenti, intelligi videtur, hoc loco expositum fuisse a Polybio casum hominis, (& quidem ducis copiarum, ἡγεμόνος, vide cap. 1, 2.) qui sua quadam culpa suaque imprudentia in cladem inciderat, & copias sibi commissas perdidit. Quisnam vero ille sit, reperire adhuc non potuimus. Pro eo ordine, quem aliàs Polybius, ex quo cœpit historiam per singulos annos digerere, (inde ab Olymp. cxxli. ab A. V. 539.) tenere consuevit, ut cujusque anni historiam a rebus in Italia gestis inciperet, tum ad res Siculas progrediretur, ac deinde demum ad res in aliis regionibus gestas converteret narrationem: pro illo igitur rerum ordine consentaneum est, ut casum eum, qui occasionem dedit Polybio hæc disputandi, vel in Italia accidisse putemus, vel in Sicilia. Nam quæ deinde sequuntur fragmenta, (cap. 5 seqq.) ex rebus in Sicilia sub finem anni 540. gestis excerpta sunt: quæ vero cap. 3 sq. exhibetur disputatio, ea utrum ex occasione rerum in Italia gestarum instituta sit, an occasione novi gravisque belli in Sicilia adversus Syracusanos a Romanis suscepti, dubitari potest, quamquam hoc quidem nobis verosimilius videtur. Iam vero in Italia apud Livium quidem, qui tamen res in Italia gestas imprimis copiose exponere consuevit, in hujus anni 540. historia nihil reperimus, quod disputationi huic de qua quærimus, *de cautione in fide habenda hostibus*, occasionem dare facile potuerit. In rebus Siculis vero, ante susceptum a Romanis pertinax illud cum Syracusanis bellum, occurrit apud Livium mentio *præsidii Romani*, quod ab Appio Claudio ad tuendos sociorum agros fuerat missum, *inter conditiones pacis interfecti*. lib. XXIV. c. 29 sq. Eam calamitatem, quam nonnisi brevibus verbis tetigit

Livius,

Livius, fufius fortaffe expofuerat Polybius, & eadem occasione difputationem hanc, de qua quærimus, inftituerat. Fortaffe vero de Andranodoro agebatur, qui fua imprudentia exitium fibi contraxit: cujus cafum breviter Livius XXIV. 24. exponit; quo etiam pertinere videtur fententiola illa, quam in hac regione in ora habet codex Vrb. quæ a nobis ad finem hujus libri cap. 38, 1. rejecta eft.

CAP. I. *Verf. 2.* ἀργῶν. — „hoc eft, δι' ἀργίαν, ὅτι τῆς ἐπιτόνου σκέψεως.“ REISK. — *Verf. 3.* Ἀρχίδαμος. De hujus cafu conf. lib. V. c. 37. — *Ibid.* ὑπιδόμενος. Perperam ἐπιδόμενος ed. 1. cum Med. — *Ibid.* ἐνεχείρισεν αὐτόν. Teneri poterat αὐτόν vel αὐτόν, quod dabant libri. — *Verf. 5.* ἐγχειρίσας αὐτόν ed. Cafaub. & feqq. & Aug. ex emend. ab ead. manu. αὐτόν ed. 1. cum ceteris codd.

Verf. 6. Πελοπίδας ὁ Θηβαῖος. Vide Plutarch. & Cornel. Nep. in ejus vita. — *Ibid.* πολεμιοτάτους αὐτῶ νομίζει. Sic pofcebat grammatica ratio: & modo *verf. 4.* αὐτῶ in αὐτῶν vulgo corruptum vidimus. & mox rurfus *verf. 8.* videbimus; nunc vero, cum proximum verbum a litera ν incipiat, pronior etiam fuit librariorum lapsus. αὐτοῦ, quod vulgo edebatur, nonnifi ex ingenio primi editoris effe videtur: & licet ex codd. Med. & Tubing. nullum diffenfum ab edd. videamus notatum, fufpicamur tamen, hos a reliquis noftris codicibus, in mendofum αὐτῶν consentientibus, non difcedere.

Verf. 9. Γνάτος ὁ Ρωμαίων στρατηγός. In græco correximus, quod in latina verfione Cafaubonus jam correxerat. Rem expofuit Polyb. I. 21. ubi de nomine vide quæ adnotavimus ad *verf. 4.* Sed in eadem Adnotatione, quod diximus, Gronovium in lat. verfione invito Cafaubono Cajum (pro Cnæo) invexiffe, nescimus quo pacto id imprudentibus nobis exciderit: fane Gronovius, quamquam in Notis ad h. l. dubium nectit de Cn. Cornelio, quem nulla fua culpa incidiffe in potestatem hoftium contendit, tamen in Cafauboni verfione nihil mutavit: quare indictum illud velimus, &

in fine prædictæ Adnotationis nil aliud repositum, nisi hæc verba: *errorem Gronovius in græco servavit.*

Cap. II. CAP. II. *Vers. 4.* ἢ καί. *quapropter etiam.* Sæpe in **Vers. 4.** illa particula ἢ eodem modo atque hoc loco peccarunt librarii. — *Ibid.* Cum ἀναλογηθῆναι sit in ed. I. consentientibus msstis, dividendum id putavit Reiskius in duo vocabula ἀν ἀλογηθῆναι. Nos quidem cum nullam vim h. l. videremus, quæ particulæ ἀν ineffet, præferendam putavimus Casauboni rationem. Et sæpe in nomine ἀλογία simillimo modo errarunt librarii, ἀναλογίαν perperam scribentes.

Vers. 5. *Vers. 5.* μὲν τὰς τοιαύτας. Sic legendum suspicatus erat Reiskius: & sic habet Aug. articulo τὰς inter lineas adjecto a prima manu. μὲν, τοιαύτας ed. Casaub. & seqq. cum Vrb. Vefont. & Reg. G. quod & ipsum ferri poterat. μέντοι αὐτάς Reg. F. μέντοι τὰς αὐτάς ed. I. & Med. — *Ibid.* ζητεῖν πίστεις δεῖ, δι' ὧν. Cum abesset δεῖ ab ed. I. & codd. omnibus, Casaubonus ex conjectura edidit ζητεῖν δεῖ πίστεις. Nobis placuit post πίστεις reponere δεῖ, quo ex loco a sequenti particula δι' videtur fuisse depulsum illud verbum.

Vers. 6. *Vers. 6.* τῶν κατὰ λόγον recte ex ora ed. I. recepit Casaub. Sic autem habet Aug. ab antiq. manu, unde in ed. I. transit. — *Ibid.* ἄν που correxit Casaub. ἄν του ed. I. cum msstis: ex codice Med. tamen nullam deflexionem ab exemplo Casauboniano notavit Gronov. — *Ibid.* τῆς παρὰ τοῖς. Corrupte τοῖς παρὰ τῆς Aug. Regii, Vefont.

Vers. 7. *Vers. 7.* ἐναργέστερον recte edd. Nec vero videmus, cur ἐναργέστατον malimus cum Reiskio. — *Ibid.* τὸ κατ' Ἀρχαῖον συμβάν. Vide infra cap. 17 seqq.

Vers. 9. *Vers. 9.* παρὰ τοῖς ἐπτός. Sic recte & unice Vrb. qui ignorat πᾶσι, sed præpositionem hanc παρὰ eo compendio effert, in quo fere nil aliud conspicitur nisi litera π & superscripta litera α, (conf. Montfauc. Palæogr. Græc. p. 345. col. 2. sub med.) unde alii perperam πᾶσι pro παρὰ lege-

legerunt scripseruntque, quem errorem rursus errarunt
 librarii nostri cap. 3, 5. & IX. 19, 2.

CAPUT III.

Cap. III

De Argumento Excerpti, quod cap. 3 sq. continetur,
 diximus nonnihil in argumento cap. 1 & 2. Occasione rerum
 in Sicilia a Romanis anno 540. gestarum digressionem hanc
 fecisse Polybius videtur, quam dignam censuit compila-
 tor quæ in Eclogarum harum numero referretur. Cohæ-
 rere hoc fragmentum cum præcedente, contendit Reif-
 kius; sed, quidnam spectans ita judicaverit, non expla-
 navit.

Verf. 1. Οὐκ ἀλλότριον. In edit. 1. ad oram h. l. ad *Verf. 1.*
 scripta hæc verba sunt ἐπὶ τὸ καὶ, quæ quid monstri alant,
 lubet exponere, ne quis frustra torqueat ingenium, vim
 eorundem requirens. In libris msstis, sicut in eadem
 ipsa editione Basileensi, novum quodque Excerptum con-
 tinua linea plerumque jungitur Eclogæ præcedenti; non-
 nisi duobus punctis, quæ colon adpellare consuevimus,
 aut alio ejusmodi signo, ab illa distinctum. In nonnullis
 Codicibus præterea etiam vocabulum Ἐπιτομή, in ora ad-
 scriptum, eam vim habet, ut significet, in illa linea, cui
 id vocabulum adscriptum est, novum incipere Excerptum.
 Id cum alibi, tum ad hujus Eclogæ initium factum videmus
 in codice Augustano, qui in usum editionis Basileensis
 cum manuscripto codice Hervagii, qui hæc Excerpta con-
 tinebat, collatus est. Sed quum postrema syllaba vocis
 ἐπιτομή nexu quodam scripturæ esset expressa, qui similis
 fere est illi nexui, quo particula καὶ solet designari; impe-
 rite, pro Ἐπιτομή, ἐπὶ τὸ καὶ legit is qui codicem Augu-
 stanum cum Hervagiano contulit.

Ibid. ἡμῶν. Vitiose ὑμῶν ed. 1. Mox eadem προαιρέ-
 σεων, pro προαιρέσεως; utrumque contra codicum omnium
 nostrorum fidem.

Verf. 2. τηλικούτον μὲν πόλεμον. Nil perspectius, ne *Verf. 2.*
 que certius hac, Casauboni emend. ion. Conf. Adnot.

- Verf. 3. ad I. 75, 2. — *Verf. 3.* In veram formam ἡμφοισβήτουσ cum edd. consentit Med. nisi errorem cum ceteris nostris codicibus communem adnotare neglexit Gronovius. Sic omnes III. 2, 4. V. 93, 5. Et sic alii scriptores. ἡμφοισβήτουσ ex recentiore & barbara græcitate esse videtur.
- Verf. 4. *Verf. 4.* δύο δὲ κατὰ τὴν Ἰβηρίαν. τὴν, quod abest ab aliis, recepi ex Urb. παρὰ δύο δὲ κατὰ Ἰβηρ. Med. Videtur præpositio παρὰ ex ora iniquo loco in contextum illata. Pertinebat illa ad verf. seq. ubi pro πᾶσι, quod plerique codices habent, παρὰ legendum est.
- Verf. 5. *Verf. 5.* οἰκείως per ὁμοίως interpretatur Suidas, hæc ipsa Polybii verba citans. ὁμοίως tamen apud Polybium malle se ait Reiskius. Nos vero non videmus. cur dubitemus, οἰκείως scripsisse Polybium: subintelligendum vero putamus dativum τούτοις, convenienter his, pro horum ratione. Μοχ autem pro ταῦτα scribendum ταῦτ' αὐτὰ videtur, eadem, ratio fiebant apud Pœnos. cf. verf. 8. — *Ibid.* παρὰ Καρχηδονίοις. Sic recte Suidas & alter ex Mediceis. Mendose πᾶσι ceteri omnes codd. cum edd. Conf. Adnot. ad c. 2, 9. & ad c. 3, 4.
- Verf. 6. *Verf. 6.* ἐπιβολαῖς recte Aug. Ceteri vitiose ἐπιβοιλαῖς, quod tenuere editores omnes.

Cap. IV.

CAPVT IV.

- Verf. 1. *Verf. 1.* δι' ὧν. Videri poterat διὸ vel δι' & scribendum, quod sonat propterea, igitur. Sed poterit δι' ὧν veluti per adpositionem referri ad id quod sequitur δι' αὐτῶν τῶν ἔργων.
- Verf. 4 sqq. *Verf. 4.* τὸ πάντα τὰ γνωριζόμενα μέρη &c. Conf. ad I. 4, 1. — *Verf. 6.* ἡγεμονίας ex edit. Ernest. tenuimus. ἡγεμονείας superiores editiones, consentientibus msstis. — *Verf. 8.* Perperam ante λεγόμενον inserit articulum τὸ editio 1. cum Med. Regiis, & Vefont. Delevit eum Casaub. nec agnoscit Aug.
- Verf. 9. *Verf. 9.* πολλαπλασίων ex Casaub. emendatione est, quam nescimus an confirmet Med. e quo sane nullam ab
ista

ista scriptura discrepantiam adnotatam videmus. Sed teneri pariter poterat πολυπλασίων, in quam formam consentiunt ceteri libri. Vide Henr. Stephani Indic. Thes. hac voce.

CAPVT V.

Cap. V.

Quæ hoc capite continentur, primus edidit Casaubonus in Fragmentis Polybianis p. 1031. ex codice manuscripto Anonymi Tactici, ut ipse ait, scil. ex HERONIS libello *de repellenda Obsidione*, de quo diximus in Præf. Tom. I. p. 13. Mireris vero, quod idem Casaubonus hoc Fragmentum non produxerit ultra illa verba, quæ habes initio vers. 5. τοιαύτην ἡτοίμασε παρασκευὴν ὁ προειρημένος ἀνὴρ. cum tamen continuo filo in eodem libello pergat narratio non solum usque ad illa verba cap. 6, 1. ὁ δὲ Μάρκος ἐξήκοντα σιᾶφες, (quæ cum reliqua narratione in Excerptis Antiquis cap. 5 seqq. exhibentur,) sed porro etiam usque ad verba illa οὐκ ἐθάύρουσιν οὐδ' ἐπιβλέδουσι, quæ nobis cap. 9, 6. sunt, continuetur. Verba quæ omiserat Casaubonus, ἐντὸς τῆς πόλεως - - τῶν ἀνατολῶν, (cap. 5. vs. 6 sq.) Iacobus Gronovius, a nescimus quo Viro omnī laude clarissimo (Henr. Valesium, putamus, dicit) sibi ex eodem regio Codice Parisiensi communicata adjecit, & totum hoc Fragmentum suo loco libro hoc VIII. inseruit. Nusquam quidem Hero Polybium nominatim auctorem laudavit: sed, esse ista Polybii, & totus color orationis, & connexio manifesta cum reliqua narratione Polybiana, & Suidas evincit, qui in vocab. Ἀνυστικωτέρα verba illa, quæ vers. 3. hujus cap. 5. leguntur, nominatim Polybio tribuit. Adde quæ ex eodem Suida mox notabimus ad vers. 1.

Vers. 1. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι, πολιορκοῦντες τοὺς Συρακουσίους, ἔργου εἶχοντο. Ἀππίος δ' ἦν ἡγεμῶν. Hero, (loc. cit. p. 326.) narrationem Polybianam *de oppugnatione Syracusarum*, cum præcedente sua disputatione his verbis connectit: Τῶν γὰρ Ῥωμαίων πολιορκούντων τὴν Συρακού-

σαν, Ἄππιος δ' ἦν ἡγεμῶν, καὶ τῇ μὲν περὶ ἧ &c. quæ verba eodem modo Casaubonus in *Fragm. Polyb.* repetiit. Gronovius, intelligens putamus, nominis formam illam τὴν Συρακουσαν non esse Polybianam, videntque præterea hiatus esse in oratione, quia conjunctio δὲ post Ἄππιος nil habet quo referatur, priora verba, quæ sunt apud Heronem, amputavit, & Fragmentum ex abrupto ab his verbis inchoavit: Ἄππιος δ' ἦν ἡγεμῶν. Nos vero, videntes apud Suidam ad voc. Ἔργον, Polybio nominatim tribui verba hujusmodi: Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι πολιορκοῦντες τοὺς Συρακουσίους, ἔργου εἶχοντο, οὐ λογιζάμενοι τὴν Ἀρχιμήδους δύναμιν. cum & ex re ipsa, & ex eis quæ leguntur vers. 3. hujus cap. intelligeremus, verba ista ex eadem hac parte narrationis Polybianæ esse decerpta, in fronte hujus *Eclogæ* reponenda illa verba, quæ offerebat Suidas, putavimus. Conferendus autem de tota re Livius XXIV. 33. & Plutarchus in vita Marcelli.

Verf. 2. *Vers.* 2. κατὰ τὴν Σκυθικὴν στοᾶν προσαγορευομένην. Cum partium fere quarumque insigniorum urbis Syracusarum mentio apud veteres scriptores occurrat: (quorum testimonia magno studio collegit Cluverus in *Sicil. Antiq.* lib. I. c. 12.) in omni illa copia vestigium nullum deprehenditur nominis alicujus, quod cum *Scythis* quidquam habeat commune; nec alioquin ullo modo adparet, quid Syracusis cum *Scythis* negotii esse potuerit, quo factum sit, ut parti alicui suæ urbis nomen ab illo populo imponerent. Τύχην, *Tycham*, fuisse unam ex quatuor illis vel quinque partibus Syracusarum, quarum quæque per se ipsa urbis insignis speciem præ se ferebat, satis constat ex testimoniis Ciceronis, in *Verr.* IV. 53. Livii XXIV. 2. & XXV. 5. Plutarchi in *Marcell.* p. 308. Vetustiori urbis parti, cui *Achradina* nomen, quæ mari adluebatur, ad septentrionem sita erat, & valido muro ab eo sejunctas; quare a Plutarcho ἡ ἔξω πόλις vocatur, & alii de ea tamquam distincta a Syracusis urbe loquuntur; quo pertinet quod Stephanus Byzantinus scribit: Τύχη, πόλις Σιρακῶν.

λιας, πλησίον Συρακουσῶν. Ad illam igitur *Τύχην* referendam esse hanc corrupto nomine in fragmento nostro Polybiano *Συυθικήν* vel *Συυτικήν στοάν* adpellatam, confirmatur inde, quod ad eandem urbis partem mox verf. 6. τὰ Ἐξάπυλα ponuntur. *Hexapylos* autem (vel, ut alii scribunt, *Hexapylum*) fuisse portam majorem, quæ ex *Tychæ* Megara versus & in Leontinos emittebat, ex Plutarcho Livioque docuit Cluverus p. 149. Rationem nominis *Tychæ* Cicero aperit, loco citato ita scribens: *tertia est urbs, quæ, quod in ea parte Fortunæ sanum antiquum fuit, Tycha nominata est.* Quo minus dubitandum esse de vera nominis scriptura videri poterat. Et haud cunctanter nos quidem *Τυχικήν στοάν* scripsissemus, nisi aliunde rursus aborta fuisset dubitatio. Primo enim de χ litera dubitare subibat: non tam quod apud Livium veteres nonnulli codices *c* pro *ch* habent; (id enim per se turbare nomen debebat;) quam quod apud Diodorum, pro *Τύχην*, lib. XI. c. 28. *Ἰτύκην* dant libri, quod ex *Τύκην* potius, quam ex *Τύχην* corruptum videri debet; tum quod apud Thucyd. VI. 98. alii quidem *Σικῆν*, sed meliores libri *Συκῆν* scribunt idem nomen, ubi rursus litera κ pro χ comparet. Nec facit satis, quod Ionica dialecto χ in κ mutatum in hoc nomine contendit Cluverus; qui, dum id scripsit, oblitus videtur, non Ionicæ originis, sed Doricæ fuisse Syracusanos, Corintho in eas oras transvectos. Sed rursus eadem ipsa scriptura, quæ apud Thucydidem occurrit, si cum illa confertur quam ex Polybio codex Heronis h. l. profert, novam movere debuit dubitationem. Nam, & de eadem urbe vel de eadem parte urbis Syracusarum, de qua nunc quærimus, locutum esse Thucydidem loco citato, & antiquissimam saltem esse eam scripturam *Συκῆν*, quam hodieque codices habent, dubitare nos non sinit Stephanus Byz. qui, sicut sub litera T. habet id quod supra retulimus, *Τύχη, πόλις Σικελίας, πλησίον Συρακουσῶν*, sic sub litera Σ. ad voc. *Συκαί* scribit: *Καὶ ἄλλη Συκῆ* (nisi *Συκῆ* malis) *πλησίον Συρακουσῶν καὶ Κιλικίας.*

Verf. 2. (ubi omnino Σικελίας legendum pro Κιλικίας.) Neque enim videmus cur dubitemus, quin Stephani illa verba ad Thucydidis locum laudatum sint referenda. Et quamvis notatio nominis, quam Cicero tradit, utique scripturam Τύχη postulat, credi tamen potest, duo fuisse ejusdem loci nomina, quorum alterum antiquius, Συκῆ vel Συκῆ, a *ficuunæ* copia traxerit originem, alterum a Τύχης id est *Fortunæ* fano, quod in illo erat celebre. Et eo quidem magis in proclivi fuit, ut alterum cum altero permutaretur; quia illa literæ σ & τ, κ & χ, quibus inter se differunt duo nomina, frequenter in ore græce loquentium inter se commutabantur. Quod si igitur statuamus, sicut Thucydides Συκῆν nominavit illam Syracusarum partem, sic Polybium τῆν Συκικῆν στοὰν scripsisse; facile intelligitur, quæ pacto librarii ignotum sibi nomen Συκικῆν in Συκδικῆν (ut edidit Casaubonus) vel Σικτικῆν (ut in Heronis libello editum est) corruerint. Quare cum ancipites hæserimus, Τυχικῆν an Συκικῆν scriptum fuisse a Polybio statueremus; mendosam scripturam, inviti quidem, tenendam in contextu putavimus, donec certior in utramvis partem ratio adparuisset. Quænam vero aut qualis fuerit illa *Tychica porticus*, nos non definiemus. In Achradina pulcherrimas fuisse porticus, Cicero docet loco citato: ab illis hæc στοὰ, de qua hic agitur, cognomento Τυχικῆ vel Σικυκῆ distinguitur, quam prope murum fuisse intelligitur inter Hexapylum & mare, ipsi mari imminentem.

Ibid. ἐτοιμασάμενοί τε correxit Gron. ἐτοιμασαμένων τε Casaub. & Hero editus. — *Ibid.* κατήλπισαν. ἤλπισαν Casaub. καὶ ἤλπισαν ms. quod in κατήλπισαν mutavit Gronov. Et sic etiam Hero ed. — *Ibid.* καταταχῆσειν ex emendatione Casauboni est. Vitiose ms. & Hero editus κατασχῆσειν. — *Ibid.* ἐν τῇ παρασκευῇ. Delendam putamus præpositionem ἐν, quam post vocem in ν desinentem sæpe temere invec̄tam a librariis videmus.

Verf. 3. *Verf.* 3. οὐ λογισάμενοι &c. Verba hæc citata a Suida ad voc. Ἔργον supra vidimus ad verf. 1. — *Ibid.* μέλα ψυχῆ

ψυχὴ τῆς ἀπάσης &c. Laudat Suidas in Ἀνυστινωτέρῳ.
De sententia confer I. 35, 4.

Vers. 5. Novem verba ὡστε μὴδὲν ἐκ τοῦ καιροῦ -- ἀμυνομένους, quæ ex msto sibi communicata edidit Gronovius, prætermiffa sunt in Herone edito.

Vers. 6. τοῖς Ἐξατύλοις correxit Gronov. Mendose Ἐξατύλοις ms. Vide Adnot. ad vers. 2.

CAPVT VI.

Cap. VI;

Vers. 1. Ἀχραδινὴν recte Casaub. cum Vrb. Aug. & Herone. Mendose Ἀχραδινὴν ed. 1. Med. Regg. Vefont. sed in hoc litera ν subscripto puncto notatur ut spuria.

Vers. 2. ἅμα δὲ τούτοις, ἅμα δὲ τούτῳ Hero. — *Ibid.* παραλελυμένοις τοὺς ταρσοὺς, quibus soluti, id est, adempti erant remi. Sic Hero editus, quemadmodum suspicatus erat Reiskius, itemque Gronov. in Nota msta. Corrupte παραλεμμένοις ed. 1. & sic codices nostri omnes, literis λυ imperite in μ mutatis. In Aug. vero super prima μ superscripta est ab eadem (ut videtur) manu syllaba λει, ut indicetur παραλελειμμένοις; in Vefontino autem syllaba λε, ut sit παραλελεμμένοις, quod ipsum etiam in ora libri Scaligerani notatum est, & sic edidit Casaub. tamquam a verbo inusitato παραλέπω; παραλελειμμένοις vero, monente Vrsino, ediderunt Gronov. & Ernest. a παραλείπω. Ex codd. Med. & Tubing. nil ad h. l. notatum est. In prælio navali τοὺς ταρσοὺς παρέλκον XVI. 4, 5. est remos detergebant: & *ibid.* vers. 14. οἷς δὲ παρέλκον αἰεὶ τι τῶν πρὸς τὴν χρεῖαν ἀναγκαίων, aliis semper aliquid ex eis, quæ ad pugnae usum necessaria sunt, auferebant; abstrahabant. Et, ne longius abeamus, hoc eodem cap. vers. 9. παραλύειν τὰ γέβρα est removere crates. — *Ibid.* συνεζευγμένοις. Perperam συνεζευγμέναις ed. 1. Med. & Hero. — *Ibid.* πρὸς τὸ τεῖχος. τὸ abest a Regiis, Vefont. Tubing.

Ibid. Σαμβύνας penacute nostro nomine scripsimus, tamquam a nominativo ἡ σαμβύκη, unde est τῆς σαμβύκης
vers.

Verf. 2. verf. 8 & 10. & τῆ σαμβύνη verf. 11. & αἱ σαμβύκαι cap. 7, 4. quo etiam pertinet, quod σαμβύκας h. l. det Hero, (editus certe,) mendose id quidem, sed penacute tamen; plane vero σαμβύκας idem Hero cap. 7, 8. Sed in Σάμβυκας tamquam a sing. ἡ σάμβυξ, hoc loco cum superioribus Polybii editionibus consentiunt codices Polybiani omnes, rursusque cap. 7, 8. ubi invitis codicibus Casaubonus σαμβύκας posuit. Quæ forma quum nullo modo repugnet analogiæ, quumque ex eadem forma etiam nominativum σάμβυκας ex Polybio Suidas laudet, ubi ait: Σάμβυκες· εἶδος μηχανήματος πολιορκητικοῦ, ὡς Φησι Πολύβιος, revocatum & h. l. & cap. 7, 8. scripturam manuscriptorum Σάμβυκας velimus. Conf. quæ & de nomine & de re monuimus in Adnot. ad V. 37, 10. & in Emendationibus & Observatt. in Suidam p. 71 sqq. Tum de *Sambuca* & tota hac Polybii descriptione consule Lipsii Poliorcet. dial. 6. Miraris vero, apud Livium in hac historia XXIV. 34. *sambucarum* nullam prorsus mentionem factam. Is nempe pro his *turres contabulatas machinamenta que alia quatiendis muris* imposta navibus nobis narrat, quæ ignorat Polybius.

Verf. 3. Verf. 3. Τὸ δὲ γένος τῆς κατασκευῆς. Particulam δὲ, quæ aberat vulgo, adoptavimus ex Herone. Adjiciendam etiam monuerat Reiskius. Pro γένος vero mendose σκευῶς legitur apud Heronem. Ex Suidæ verbis modo citatis suspicari possis, εἶδος fortasse scripisse Polybium. Sed bene habet γένος, nec sollicitari debet.

Verf. 4. Verf. 4. ἐξ ἀποβάσεως. — „ex ima scalæ parte, qua scala imponitur solo ad aliquam a muro distantiam. cf. IX. 19, 7.“ REISK. — „ἀπόβασις distantia ima a muro cui applicatur.“ ERNEST. — Scilicet, distantia quidem græce ἀπόστασις est, ἀπόβασιν vero Polybius proprie eum dicit locum, unde conscendimus scalam, locum cui insistit ima pars scalæ cum est ad adscendendum erecta ἐπὶ muro applicata; quem quidem locum abesse debere ex aliquo intervallo a basi muri, per se intelligitur. Nunc igitur hoc dicit: altitudinem scalæ non solum eam fuisse, ut per se murum

murum æquaret; sed tantam, ut, postquam ex consentaneo a basi muri intervallo inferne insistens erecta fuisset ad scandendum, & ad murum fuisset adplicata, tunc æquaret muri altitudinem. Ex REISKII vero sententia vocabulum ἀπόβασις propria sua vi idem ac ἀπόστασις, id est *distancia, intervallum*, valet. Ait enim: „ἀπόβασις ideo dicitur, quia scala ἀποβαίνει distat, διάστημα τι ἀπὸ τοῦ τείχους, ᾧ ἐπερείδεται.“ — Quæ si vera est interpretatio, (quod nec confirmare nos quidem, nec pernegare ausimus;) tamen verbum ἀποβαίνειν, in præsentis temporis forma, dubitamus an pro *distare* umquam usurpetur; sed derivanda ista notio nominis ἀπόβασις a notione verbi ἀποβεβημένοι (in præterito tempore) fuerit. Sicut enim βεβημένοι (in præterito) idem valet ac στήναι vel ἐστάναι, *stare, stitum esse, collocatum esse*; (velut hoc ipso cap. vers. 10. & lib. IX. 21, 8.) sic ἀποβεβημένοι valere fortasse poterit ἀποστήναι, & inde ἀπόβασις idem esse poterit ac ἀπόστασις.

Ibid. ἰσοῦψῆ. Sic ante Casaub. jam correxerat Scaliger in ora sui libri. In edit. Casaub. penacute scribitur ἰσοῦψη, quemadmodum etiam bis eadem linea editum videmus in Apollodori Poliorceticis, in Veterum Mathematicorum operibus p. 40. Accentum in ultimam recte deduxit Gronov. Est hoc Polybianum vocabulum, ἰσοῦψῆς, (vide IX. 21, 10. & 41, 6.) quod cum ignoraret is qui ad oram cod. Aug. vocem ἴσον adscripsit, intelligitur, corrigere hunc voluisse εἰς ἴσον ἕψος. Emendationem Casaubono præiverat Scaliger. ἐν ἕψει conjecerat Vrsin.

Ibid. ἐνατέραν τὴν πλευρὰν ὀρυφαντώσαντες καὶ σιεπάσαντες ὑπερπετέσι θωρακίοις. Casaubonus: *utrumque latus velut cancellis muniunt, & loriculis præaltis contegunt.* Quam versionem cum ante oculos haberemus, verbum ὀρυφαντώσαντες per se positum, & interjecta minuta distinctione separandum putaveramus a sequentibus, quasi aliud esset ὀρυφαντώσαντες, aliud rursus σιεπάσαντες ὑπερπετέσι θωρακίοις. In eodem errore nos confirmaverat Lipsii interpretatio, Poliorcet. p. 36. *duo latera pluteis*

Vers. 4.

pluteis muniunt, superne loriculis tegentes. Itaque in ceteris Casaubonum secuti, a Lipsio id sumimus, ut posteriora verba græca, quæ Casaub. interpretatus erat *loriculis præaltis tegunt*, his latinis redderemus, *loriculis superne etiam* (nam *supernæ* ex operarum esse sphalmate adparet) *tegentibus muniunt.* Et de utraque pariter interpretatione olim cogitasse Casaubonum, ex ora Basil. intelligimus, ubi hæc ab eo notata sunt: „*ὑπερπετέσι θωρακίοις* varie exponi potest: vel de *tegmine sublimi*, vel de *alta munitione ad latera*, quæ tegeret τοὺς ἐνόητας.“ — Nunc Polybii verba denuo legentes relegendesque, videmus in scirpo nodum nos quæfisse, & *perperam inseruisse comma* post *δρυφακτώσαντες*, quod nec codices agnoscunt, & *deletum ocysus velimus.* Verbum *δρυφακτώσαντες* non minus, quam *συσπάζαντες*, referendum est ad *ὑπερπετέσι θωρακίοις*, & cum his cogitatione jungendum: nec de alio genere loricarum hic agitur, nisi quæ *ἐκατέρω τὴν πλευρὰν*, id est, *latus utrumque* tegebant. *θωράκιον*, in muro, est *pinna, lorica*, sive *propugnaculum muri* lapideum: sed alibi potest etiam, pro re de qua agitur, sive ligneum esse sive vimineum *θωράκιον*, & tunc non differt a *δρυφακτος*, quod nomen habuimus I. 22, 6. Itaque apud Suidam *δρύφακτοι* exponuntur per *ξύλινοι θώρακες, κινυλίδες, περιφράγματα*, id est, *lignæ lorice, cancelli, sepimenta.* Vicissim *θωρακίοις*: *δρυφάκτοις, λωρικίοις*, id est, *septis vel cancellis, loricis.* Igitur verbum *δρυφακτώω*, quod a *δρύφακτος* derivatur, denotat *sepire, cancellare*: & *δρυφακτοῦν καὶ συσπάζειν θωρακίοις*, est, *loricis sepire tegereque.* De tegmine superne prætento, præter lorica quæ ab utroque latere erat, cogitari hic nullo modo debet: recte vero & perspecte Casaubonus *ὑπερπετέσι θωρακίοις præaltis loriculis* interpretatus est; scilicet ita altæ erant lorice ad utrumque latus, ut nullum telum ex obliquo a muro missum tangere scandentes posset, sed aut lorice inhærent, aut *super capita virorum avolarent.* conf. c. 7, 3. & XVIII.

13, 3.

Ibid.

Ibid. Ἐθησαν πλαγίαν &c. *cohaerentibus copulatarum* Vers. 4.
navium lateribus ex transverso eam imponunt. Quod πλα-
 γίαν, id est *e transverso*, dicit, ita intelligi par est, ut
 scala, priusquam ea uterentur, sic deponeretur ad horizon-
 tem in navi, ut directio scalæ e transverso opposita esset
 directioni trabium quæ super naves junctas stratae erant.
 Itaque quum trabes illæ e transverso impositæ essent jun-
 ctis navibus; scala rursus, his eisdem trabibus e transverso
 incumbens, porrigebatur *secundum longitudinem navium,*
vel secundum latera, ut ait Casaub. in versione, quod eo-
 dem redit; & quoniam insigni longitudine erat scala, *mul-
 tum prominebat*, ut ait Polybius, *utroa rostra navium.*

Vers. 5. προσήρτηντο recte Casaub. cum Urb. Aug. & Vers. 5.
 Herone. Mendose προσκήρτηντο ed. i. cum Med. Regiis
 & Vefont. a pr. manu.

Vers. 6. ὅταν recte edd. cum Herone. ὃ ἂν Urb. Aug. Vers. 6.
 & ceteri mssti. ὅταν tamen habet ora Aug. ab ant. manu. —

Ibid. ἐγίγνωσι τῆς χρείας. — „Verbum ἐγίγνω non modo
 cum dativo, sed etiam cum genitivo construitur: de quo
 interdum est dubitatum; ut Wesseling. ad Diodor. T. I.
 p. 132, 4. veterem lectionem non malam ἡγίσαν ἀλλήλων
 mutavit cum ἡγί. ἀλλήλοις, auctoribus tamen ille codd.
 msstis. Idem tamen p. 203, 20. reliquit ὡς δὲ τῆς Φάρρα-
 γος ἡγίσαν. vide Nostri p. 916, 17. 998, 16.“ REISKIUS. —
 Loca Polybii, a viro docto citata, sunt XII. 7, 1. & XV.
 31, 3. Alia Index noster dabit. Conf. Adnot. ad IV. 62, 5.

Ibid. ἔλκουσι διὰ τῶν τροχιλιῶν τούτους. Nil causæ
 erat, cur deletam postremam vocem voluerit Vrsinus;
 quæ bene habet, licet absit a Vefont. & Tubing. τούτους,
 intellige κάλους. Nec obstat, quod præcedunt genitivi
 absolute positi. — *Ibid.* ἕτεροι δὲ παραπλησίως. — „Forte
 ἕτεροι δὲ ἐστῶτες παραπλ. Nam, nisi ἐστῶτες additur, in-
 utile est παραπλησίως.“ REISK. — *Ibid.* ἀντηρίσιν cor-
 rexerit Casaub. Mendose ἀντιρίσιν ed. i. Aug. Regii & Ve-
 font. ἀντιρήσιν Urb. ἀντείρησιν Hero. — *Ibid.* ἄρσιν.
 Cor.

Corrupte ἄρισιν Vrb. Aug. Reg. G. & Vefont. a pr. manu.
ἄρησιν Reg. F.

Verf. 7. *Verf. 7.* ἀφ' ἐκατέρου intell. μέρους. conf. verf. 9. Consecutionem vero orationis sic cogita: διὰ τῆς εἰρησίας τῆς τῶν ἐκτὸς ταρσῶν ἀφ' ἐκατέρου μέρους. — *Ibid.* τὸ προειρημένον ὄργανον recte Casaub. cum Vrb. Vrfin. & Herone. Mendose τῶν προειρημένων ὀργάνων ed. 1. cum cett. codd.

Verf. 8. *Verf. 8.* πέτευρον recte Casaub. cum Vrb. & Aug. a quo & in oram ed. 1. receptum. πότερον ed. 1. in text. cum ceteris codd. Cum vero *tabulam* perspecte interpretatus esset vocab. istud Casaubonus, nescimus quid spectans Ernestus in Lexic. Polyb. simpliciter *perticam* vertit, quæ notio sane non convenit huic loco. Accurate diligenterque de hoc vocab. egit H. Stephanus in Indice Thesauri in Πέταυρον. Diserte Hesychius: Πέτευρον· σανίς ἐφ' ἧς αἱ ὄρνεις κοιμῶνται· καὶ πᾶν τὸ ἐμφερὲς τούτω. καὶ πᾶν τὸ μακρὸν καὶ ὑπόπλατυ, ἔτι δὲ (sic enim legendum pro vulgato ἔστι δὲ) λεπτὸν (adde, vel intellige ξύλον, ex Lex. ms. Photii apud Albert. ad Hesych. vel σανίδιον, ex Schol. Theocrit. apud H. Steph. l. c.) ὅταν ἐν μετεώρῳ κείμενον ἦ, πέτευρον λέγεται. Id est: Πέτευρον, *tabula vel asser, cui insidentes dormiunt gallinæ: item, quidquid huic simile est. Porro, omne lignum oblongum, tenue, modica latitudine, in alto suspensum, (omnis asserculus in alto horizontaliter suspensus) Πέτευρον vocatur.*

Ibid. τέτραρες ἐπιβεβηκότες. Scribe τέτραρες ἄνδρες ἐπιβεβηκότες cum cod. Vrb. & Herone. — *Ibid.* πρόθεσιν. Mendose πρόθεσιν Hero.

Verf. 9. *Verf. 9.* ὅταν - - ὑπερδέξιοι γένωνται τοῦ τείχους, muro superiores facti. Consentaneum enim est, ea altitudine fuisse scalam, ut supremus ille gradus, qui in tabulam aliqua latitudine exibat, nonnihil emineret supra murum vel supra turrim, cui applicabatur; ita, ut deinde, amotis hostibus, desilire ex ea tabula in murum milites in utramvis partem, dextrorsum vel sinistrorsum, possent. Pro ὑπερδέξιοι apud Heronem δέξιοι ὑπεράνω legitur, ubi ὑπεράνω

ex interpretatione est, imperite autem vocabulum ὑπερ-
δέξιοι capite truncatum. Verf. 9.

Ibid. τῶν γέβρων correximus. Perperam vulgo γεβρών,
& sic pariter apud Heronem, rursusque infra cap. 9, 3. Ma-
gis vero corrupte στεβρών Regii, Vesont. & Tubing.

Verf. 10. Deletum velimus comma post ἀσφαλῶς, & post Verf. 10.
τούτοις repositum, ubi rectius posuerat Casaubonus. Di-
stinctio prorsus abest ab ed. 1. & msstis. Commodius au-
tem ἀσφαλῶς ad βεβηκυίας refertur: firmiter, tuto insi-
stente scala. De verbo βέβηκα, in præterito tempore,
idem valente ac ἔστην, ἔστημα, στο, diximus ad vocab. ἀπό-
βασις verf. 4. & perspicuum exemplum ejus significatus ha-
bemus IX. 21, 8. Sed hoc loco scabrosa utique, ac nesci-
mus an mutila oratio, τοῖς κάλοις βεβηκυίας τῆς κλίμακος
εἰς ἀμφοτέρας τὰς ναῦς.

Verf. 11. τὸ κατασκευάσμα. Articulum, cum deside- Verf. 11.
raretur in ed. 1. & msstis Polybianis, recte ex Herone
adoptavit Casaubonus, monente etiam Vrsino. Mendose
κατασιέβασμα Reg. F. & Tubing.

Ibid. ἐπειδὴν γὰρ ἐξαρθῆ, γίνεται τὸ σχῆμα τῆς νεῆς
ταύτης καὶ τῆς κλίμακος ἐνοποιηθὲν, παραπλήσιον σαμβύκη.
Id est ad verbum: *Cum scala in altum sublata est, fit figura
navis atque scalæ in unam junctæ similis sambucæ.* Musi-
cum illud instrumentum, quam σαμβύκην vocabant Græci,
a cujus similitudine machina bellica obtinuit nomen, Sui-
das ait fuisse εἶδος κιθάρης τριγώνου, genus citharæ trian-
gularis, & apertius etiam Porphyrius in Comment. ad
Ptolemæi Harmonica docet, esse triangulare instrumen-
tum, quod ex inæqualibus & longitudine & crassitie nervis
efficiebatur: quare haud immerito cum harpa nostra, quam
vocamus, sambucam contulerunt Turnebus Adverfar. XX.
1. & Marcellus Donatus ad Liv. XXXIX. 6. Quod si vero
quærimus de ratione similitudinis machinæ nostræ bellicæ
cum musico illo organo, videmus quidem Vegetium de Re
Milit. IV. 21. sic scribentem: *Sambuca dicitur a similitu-
dine citharæ; nam quemadmodum in cithara chordæ sunt,*
Polybii Histor. T. VI. F f . . . . . ita

Verf. 11.

ita in trabe, quæ juxta turrim ponitur, funes sunt, qui pontem de superiori parte trochleis laxant, ut descendat ad murum. Quo & pertinet quod Festus habet: *Sambuca*, organi genus, a quo *Sambucistrice* dicuntur: machina quoque, qua urbs expugnatur, similiter vocatur; nam ut in organo chordæ, sic in machina intenduntur funes. Sed quacumque ratione animoingas illam quam hi dicunt figuram, parum videtur horum ratio ad explicandam machinæ Polybianæ cum sambucæ musicæ similitudinem valere. Primum enim non loquuntur illi de sambuca qualem Polybius describit, e navibus erecta, sed de ponte quodam sublicio, qui ex erecta ab oppugnatoribus turri in oppositum murum funiam ope superne demittitur. Tum, si illam explicationem ad Polybii hanc vel Marcelli potius sambucam velis utcumque adplicare; figura triquetra, quam cogitare oportet, formabitur scala, malis, funibus: nec vero in his similitudinem harpæ intelligere adhuc nobis licet; nisi fortasse dicas, ab utroque latere scalæ non modo unum funem ab extremitate scalæ ad trochleam mali, qui ab utralibet parte est, esse progressum, sed per totam scalæ longitudinem ex modicis intervallis plures funes ad respondentes trochleas, e malo suspensas, esse progressos. Sed ne sic quidem adparet, cur Polybius figuram ipsius navis in unum collatam junctamque cum scala præbuisse dicat sambucæ speciem: quod ipsum pariter diserte urget Athenæus Deipnosoph. lib. XIV. c. 8. p. 634. ὅταν ἐξαρθῆ (τὸ ὄργανον πολιορκητικὸν, τὸ ἐπὶ δύο νεῶν προσαχόμενον τοῖς τῶν ἐναντίων τείχεσι, ὃ καλεῖται σαμβύκη,) γίνεται σχῆμα νεὸς καὶ κλίμακος ἐνοποιούμενον ὅμοιον τῷ τῆς σαμβύκης. (tali enim quodam modo legenda haud dubie posteriora verba.) Quare videndum est, ne ad figuram triangularem, in qua inerat similitudo machinæ nostræ cum sambuca musica, nihil pertineant nec mali, nec duo funes quos ab extremitate scalæ ab utraque parte ad trochleas e malis suspensas pertinebant; sed unum latus trianguli formaverit ipsa superficies navis, alterum latus formaverit scala

scala oblique erecta, tum vero sublicæ ad perpendicularum erectæ, (vers. 6.) quæ scalam fulciebant, (aliæ aliis longiores & firmiores, quo longius vel propius a basi scalæ aberant,) simul chordarum, simul tertii lateris trianguli speciem retulerint. Quod si hæc, & passim id genus alia curiosius a nobis & nimis subtiliter quæsitæ videbuntur nonnullis, rursusve si aliis indoctius & parum ad rem apte videbuntur disputata; petimus ab utrisque, veniam dent homini, Polybio illustrando operam navanti, si in infinita rerum varietate, quæ in hujus scriptoris lectione occurrunt, nec omnia pariter ad liquidum perducere valeat, & cum multa (ut quidem speramus) probabiliter explicaverit, super aliis, in quibus interpretandis hæserit ei aqua, dubitationes suas proponendo provocare elicereque studeat doctiorum virorum acutiorumque dilucidationes. Hoc nobis præcipue semper debere propositum esse interpreti visum est, ut claram perspicuamque notionem earum rerum, quæ auctoris verbis significantur, primum suo, tum Lectorum animo informare laboret.

Vers. 11.

CAPUT VII.

Cap. VII.

Vers. 1. τοῖς πύργοις, Vitiose τῶν πύργων Hero.

Vers. 1.

Vers. 2. παρασκευασμένος ὄργανα. Sic recte libri omnes, ne ex παρασκευασάμενος corruptum putes id quod operarum errore habet ed. 1. παρασκευασμένος. — Ibid. ἐμβελὲς διάστημα. Sic recte Casaub. cum Herone & Suida in Ἐμβελὲς, ubi verba nonnulla ex hoc Polybii loco proferuntur. Mendose ἐμμελὲς ed. 1. consentientibus fere msstis. Eadem nominis formâ, sed diversa notione, dicitur συμβελῆς, I. 40, 13. telis confossus, telis obrutus. ἐμβελῆς idem est ac ἐν βέλει vel ἐντὸς βέλους; intra telus jactum. Nec enim opus videtur, ut cum Reiskio dicamus differre inter ἐμβελῆς vel ἐν βέλει, & inter ἐντὸς βέλους, ut ἐν βέλει εἶναι sit in eo loco esse quo possit telum pervenire, ἐντὸς βέλους vero (vers. 5.) citra teli conjectum esse. Sane, si quid videmus, inter ἐμβελὲς hoc versu, & ἐντὸς

Vers. 2.

βέλους versf. 5. nil aliud interest, nisi quod priori loco vocab. βέλος latiore notione de *quovis missili* accipiatur, adeoque & de majoribus telis quæ ex catapultis, & de lapidibus qui e ballistis conjiciebantur; posteriori vero loco de *minoribus vulgatisque telis*.

Verf. 3. *Versf. 3. κολύειν αὐτῶν τὴν ὁρμήν. κολούειν Scalig.*

Verf. 4. *Versf. 4. νυκτὸς ἔτι ποιήσασθαι τὴν παραγωγὴν. Sic correximus, monente Reiskio & Gronov. in Notis msstis. Et sic jam videmus correctum a Scalig. in ora sui exempli, ubi citavit c. 15, 5. Perperam vulgo omnes atque etiam Hero νυκτὸς ἐπιποιήσασθαι, verbo Græcis omnibus, ea quidem notione quæ hic requirebatur, inaudito. De permutatione vocularum ἐπὶ & ἔτι vide Adnot. ad V. 46, 12. ad V. 42, 1. & ad V. 55, 10. sub finem. νυκτὸς ἔτι est ante lucem, ut c. 15, 5. & sæpe aliàs.*

Verf. 5. *Versf. 5. ἐντὸς βέλους. conf. ad versf. 2. Temere βέλος ed. 1. & ἐκτὸς eadem in marg. invitis msstis.*

Verf. 6. *Versf. 6. ὡς ἀνδρομήκους ὕψους, ex altitudine fere staturæ humanæ. Casaubonus: ad humanæ staturæ modum. Nil variant libri græci. Nescimus vero, sit ne ὡς ἐξ ἀνδρομ. ὕψ. legendum, an ὡς pro ἕως intelligendum. Livius: murum ab imo ad summum crebris cavis aperuit. Idem Livius pro palmari magnitudine cubitalem ponit. — Ibid. σκορπίδια, scorpiunculos. Laudat hunc Polybii locum Suidas ad hoc vocab. De hoc teli genere breviter Lips. in Poliorcet. lib. III. dial. 4. Vegetius IV. 22. Scorpiones dicebant, quas nunc manubalistas vocant: ideo sic nuncupati, quod parvis subtilibusque spiculis inferant mortem. Scorpiunculi fabricam descripsit Philo in libello de Telorum constructione, inter Veterum Mathematicorum opera p. 73. ubi imperite & in græco contextu, & in latina versione & in Indice σκοπίδιον, scopidium est editum.*

Verf. 8. *Versf. 8. τὰς σαμβύκας. Sic Casaub. & Hero editus. τὰς σάμβυκας ed. 1. consentientibus msstis nostris. Vide Adnot. ad cap. 6. 2. — Ibid. ἐγχειρήσαιεν correximus. Perperam vulgo omnes ἐγχειρίσαιεν. — Ibid. ἐξάγειν ὄργανα*

γανα. Sic recte cum Herone scripsit & distinxit Casaub. Perperam ὄργανα ἐξάγειν ed. I. cum msstis. — *Ibid.* ἀνιστάμενα. Temere ἀνιστάμενος ed. I. — *Ibid.* προσπίπτοντα recte dedit Hero, & sic corrigendum monuerunt Reisk. & Ernestus. Eodem modo Scaliger, provocans ad Livii verba, *imminente tollenone*. Mendose vulgo προσπίπτοντα edd. & mssti.

Verf. 8.

Verf. 9. σημάματα μολίβδινα. σηῶμα non solum *aquipondium* vel *libramentum* significat, sed & simpliciter *pondus*, ut XXII. 10, 4.

Verf. 9:

Verf. 10. περιηγόμενα κερχῆσιω, *charchesio circumacta*. De vocabuli κερχῆσιον significatione, præter Hesychium ejusque Interpretes, confer quæ congefferunt H. Stephanus in Indice Thef. Græc. Ling. & Foefius in Oeconom. Hippocratis ad hanc vocem. Hoc loco *carchesium versatile* intelligendum, Vitruvio memoratum lib. X. c. 5. & 22. id est, machina illa tractoria, fatis etiam in vulgus nota, quæ his verbis describitur in Lexico Vitruviano Bernardini Baldi & Ioannis de Laet: *Est trabs erecta, robusta quidem & annulis ferreis revincta, ad instar mali; in cujus superiore parte ferreae fibulae inserta transversa alia trabs librata continetur & facile circumvertitur: ab altera extremitate ferrei harpagones dependent, quibus onera annexa sublevantur, & machina velis circumversa curribus facillime imponuntur.*

Verf. 10.

Ibid. σχαστηρίας & hoc loco & rursus cap. 8, 3. cum Herone recte scripsit Casaubonus, monente etiam Vrsino. Utrobique corrupte χαριστηρίας ed. I. cum Regiis, Vefont. & Tubing. Propius ad verum χαστηρίας Vrb. & Aug. & hinc ora ed. I. De vi vocabuli σχαστηρία rursus, præter ea quæ Henr. Stephanus habet, Foefii Oeconomiam Hippocratis, in verbo σχάζω, consuluisse neminem poenitebit. Adde Casauboni Animadvv. in Athenæi lib. IV. cap. 2. Sicut verbum σχάζειν, quod fere convenit cum χαλᾶν, est *laxare, remittere, solvere* &c. sic σχαστηρία apud Mechanicos est pars ea majoris machinæ, sive tro-

Verf. 10.

chlea, five rota dentata, five quod aliud instrumentum, *cujus ope id, quod intentum erat, laxatur; id quod suspensum erat, demittitur.* Sæpius in veterum Mechanicorum scriptis occurrit hoc vocab. *σχαστηρία*, neque tamen usquam satis clare, quale sit quod ita dicitur, explicatur. Perperam autem vulgo in editis & msstis h. l. verba *διὰ τινος σχαστηρίας*, quæ manifeste ad sequentia pertinent, cum prioribus erant conjuncta. Delevimus nos quidem comma, quod post *σχαστηρίας* erat, & post *κεραίας* reposuimus.

Verf. 11.

Verf. 11. συνδραύεσθαι. Mendose *συνδραύεσθαι* ed. I. cum Med.

Cap. VIII.

CAPUT VIII.

Verf. 1.

Verf. 1. ἐπὶ τοὺς ἐφορμῶντας. In latina versione hoc expresserat Casaubonus, *invadentes*, quod Hero græce dabat. Quod si quis vero vulgatum prætulit, *ἐφορμοῦντας*, non admodum repugnamus: & satis commoda sententia erit, *contra eos qui pro muro ancoras jecerant, qui ad murum in ancoris stabant.* Livius: *qui propius subierant.* Plutarchus: *ὡς οὖν προσέμιξαν εἰόμενοι λαυθά-νευ.* in Marcello p. 306 extr.

Verf. 3.

Verf. 3. ὅτε δὲ κουφίζων recte edd. & Med. *ὅτε δ' ἐκούφισον* ceteri mssti & Hero. — *Ibid. ἐπὶ πρύμναν.* *ἐπὶ τὴν πρύμναν* Hero. — *Ibid. τὰς μὲν πρῶρας τῶν ὀργάνων.* — „Omnino *πτέρνας*, aut *κεραίας*. *πτέρνας* etiam Valesio occurrebat, vulgatum plane damnanti.“ GRONOV. in *Notis msstis.* — REISKIUS: „Imo *κεραίας*, ait, id est, *antennas machinarum rotatiliū versatiliū Archimedearum.*“ — Nobis præferendum *πτέρνας* visum erat ob id quod sequitur *εἰς ἀκίνητον καθήπτε*, atque id in versione latina expressimus. Mutare autem græcum non sumus ausi, quoniam non satis certi eramus, an, sicut *prora* navis *rostrata* est, sic fortasse *πρῶρα* machinæ dicatur pro *rostro*, ut *πρῶρα* fere idem fuerit in hac connexionione ac *κεραία*. Casaubonus: *machinarum proras.* — *Ibid. καθήπτε, ἀλλήλαβαν.* *καθήπται* ed. I. cum msstis,

Ibid.

Ibid. In ἐξέραινε consentiunt scripti & editi, nisi quod levitur abeant codices nonnulli: ἐξάιραινε Reg. F. ἐξάραυνε Reg. G. ἐξέρενω Vrb. Ipsum autem ἐξέραινε five ab ἐκραινω deducas cum Ernesto, five ab ἐξεραίνω, quod tamen in imperf. ἐξήραυνε proprie requirebat; neutrum quidem horum verborum frequentatum aliàs novimus, sed satis notum vicinum verbum ἐξεράω, ἐξεράσω, quod *evacuare, effundere, evomere, educere, expromere, extrahere, ejicere* exponitur. ἐξείρειν voluerat Scaliger, ab ἐξείρω, *exsero.* — *Ibid.* ἀχαστηρίας. Vide ad c. 7, 10.

Verf. 3.

Verf. 4. γενόμενου. γινόμενου Hero. — *Ibid.* ῥιφθείσης haud dubie recte habet. Cum ῥηθείσης efflet in codicibus Polybianis, Vefontinus in ora hanc notam habet: ἴσως γρ' ἀρθείσης.

Verf. 4.

Verf. 6. ταῖς μὲν ναυσὶν αὐτοῦ κηαδίξεν &c. Verba *Ibid.* ταῖς δὲ σαμβύνας ῥαπιζομένας &c. σαμβύνας penacute nunc scripserunt omnes, secus ac cap. 6, 2. & 7, 8. Sed utrovis modo scribas, σαμβύνας an σάμβυνας, utique sal omnis joci perire videtur, (ut monuimus ad V. 37, 10.) nisi statuamus, vulgari sermone τὴν σαμβύνην vel τὴν σάμβυκα non modo *sambucam*, id est ipsum illud *instrumentum musicum*, de quo supra diximus, sed etiam *sambuciftriam*, id est, *puellam sambuca canentem*, adpellari solitam. Satis enim adparet, respici (ut LIPSIUS ait, Poliorcet I. 6.) „ad convivantium morem, qui citharcedos, sambuciftrias, & id genus, male canentes, aut non placentes, colaphizabant & ejiciebant. Ita igitur sambucis factum Marcellus dicit, quæ lapidibus, ut colaphis, percussæ, in mare e navi ejectæ essent.“

Verf. 6.

Ibid. ὡς περ ἐνσπόνδους, velut communis libationis exertes, vel communi libatione indignos. — „Id quod ac-

cidat illis, qui, non vocati, ad sacra, hoc est ad convivium, cujus nullum jus participant, veniant, eique se ingerant, & hilares convivas adventu suo interpellent atque conturbent." REISKIUS. Athenæus, ἐκ πότου scribens, sententiam quam verbum exprimere maluit.

Cap. IX.

CAPVT IX.

- Verf. 2.** *Verf. 2.* χορηγοῦ edidit Casaub. cum Herone, Vrb. Vrb. fin. & ora Aug. ab antiq. manu, unde & ed. I. in ora habet; (quamquam hæc quidem mendose χορηγοῦ,) nescimus vero an consentiat Med. e quo nulla discrepantia ab exemplo Casauboniano notata est. ἀρχηγοῦ ed. I. Aug. in contextu Reg. F. G. Vefont. Tubing. Livius: *Hieronis impensis curaque, Archimedis unica arte.*
- Verf. 3.** *Verf. 3.* γέβρων. γεβρών rursus ed. I. consentientibus msstis & Herone, ut cap. 6, 9. — *Ibid.* ταῖς διὰ τοῦ τείχους τοξοτίσι. τοῦ cum abesset vulgo, adjecimus cum Herone, Vrb. Med. & Aug. In τοξοτίσι consentiunt codices nostri cum editis; apud Heronem autem τοξότισι editur, tam in hujus ejusdem fragmenti serie p. 327. quam alio loco p. 319. ubi ait, Ἀρχιμήδης περιγενέτο τῶν πολέμων, τοξότισι καταπυκνώσας τὸ τεῖχος, respiciens! Polybii verba illa, quæ legimus cap. 7, 6. κατεπύκνωσε τρήμασι τὸ τεῖχος &c. ad quæ ipsa hoc loco remittit Polybius: unde etiam intelligi videtur, recte Casaubonum τοξότιδας vel τοξοτίδας interpretatum esse *fenestras murales*, scil. per quas sagittæ emittuntur.
- Verf. 4 sqq.** *Verf. 4.* ἐξαιροῦντες. ἐξείροντες Scaliger, ut Reiskius. — *Verf. 5.* ὡς καὶ τέλος. ὡς καὶ τὸ τέλος Reg. F. & Tubing. — *Verf. 6.* πείραν ἔτι λαβεῖν. Sic scripsimus cum Vrb. & Herone. Vulgo ἔτι πείραν λαβεῖν.
- Verf. 7.** *Verf. 7.* μία ψυχῆ. Sic haud dubie fuit corrigendum. Eodem modo μία ψυχῆ dederunt omnes cap. 5, 3. In eadem vero sententiam I. 35, 5. εἰς ἄνθρωπος καὶ μία γνώμη dixerat. Et Plutarchus p. 307. τῶ γὰρ ὄντι πάντες οἱ λοιποὶ Συρακούσαιοι σῶμα τῆς Ἀρχιμήδους παρασκευῆς ἦσαν.

ἦσαν ἢ δὲ κινουῖσα πάντα καὶ στρέφουσα, μία ψυχῇ. De literis T & Ψ perperam inter se commutatis a librariis conf. Adnot. ad II. 59, 5. & III. 9, 6. ubi in eodem hoc vocabulo ψυχῇ idem error commissus.

Vers. 8. Συρακουσίων. Possis Συρακούσιον suspicari: *Vers. 8. 9.* sed nil adtinet, & in vulgatam consentiunt libri. — *Ibid.* κυριεύσειν. κυριεύειν Med. — *Vers. 9.* οὐδ' ἐπιβαλέωαι adoptavimus ex Aug. & Herone, qui in his ipsis verbis finit hoc fragmentum. Mendose ἐπιβαλέωαι Regii & Vefont. ἐπιβάλλωαι edd. cum Med.

Vers. 11. μὴ ποιεῖν. Perperam carent μὴ Regii, *Ve-Vers. 11. 12.* font. & Tubing. — *Vers. 12.* τοὺς τὰ Καρχηδ. Articulum τὰ, cum abesset vulgo, adjecimus cum Med. & Vefont. qui eum inter lineas quidem, sed a prima tamen manu adjectum habet. Inferendum monuerunt etiam Vrsin. & Reisk.

CAPVT X.

Cap. X.

Eclogam *de rebus Philippi*, quæ a cap. 10. usque cap. 13 extr. progreditur, ex codice Peiresciano exhibens Valesius in Excerptis de Virtutibus & Vitiis, docet, in eodem codice post extrema verba cap. 13. παρέπεσε τοῦ καθήκοντος, continuo filo secuta esse illa, Φίλιππος δὲ τοὺς μὲν Μεσσηνίους &c. quæ in Excerptis Antiquis ex libro VIII, cap. 9-11. (nobis cap. 14 & 15.) leguntur. Quare secundum rationem nostram Ecloga illa Valesiana utique hoc loco fuit reponenda.

Vers. 1. Φίλιππος παραγενόμενος εἰς τὴν Μεσσηνίην &c. *Vers. 1.* Conf. c. 14, 1. *Res Philippi in Messenia gestas*, quarum occasione disputationem hanc Polybius instituit, quæ his proximis capitibus continetur, præterierunt compilatores Excerptorum. Tangit eas Plutarchus in Arato p. 1051. & proxime connectit cum illis rebus, quas Livius habet lib. XXIV. 40. ad A. V. 540. Scilicet post scdam illam cladem ad Apolloniam acceptam, quam l. c. Livius exponit, idem quidem Livius *Macedoniam petiisse* ait *Philippum*,

- Verf. 1. *pum*, Plutarchus vero in *Peloponnesum* scribit *rediisse*. Quæ fortasse ita conciliari possunt, quemadmodum Dacierius (sua quidem auctoritate) in gallica Plutarchi versione fecit, ut primo Macedoniam petiisse Philippum statuamus, inde vero in Peloponnesum *rediisse*. Ibi tum, ut scribit Plutarchus, Mesiēnen rursus per dolum adgredi conatus, cum minus succederet dulus, aperta vi egit, finesque Mesiēniorum vastavit. Confer quæ notavimus ad III. 19, 11. Videri autem possunt res hæc ad annum sequentem, A. V. 541. referendæ, quo eos Simfonus in Chronico Univerfali retulit; præsertim cum post ea, quæ ad Apolloniam acciderunt, imminuisse hiemem intelligatur ex Liv. XXIV. 40 extr. Sic vero statuendum fuerit, Achæum & arcem Sardinum (hoc lib. cap. 17 seqq.) tertio demum annæ post captam urbem (VII. 15 sqq.) in Antiochi pervenisse potestatem; quamquam ægre tibi persuadeas, tertium in annum Antiochum ipsum cum exercitû ad arcem Sardinem adfedisfe. (VIII. 19, 1. 20, 9. 22, 8.)
- Verf. 3. *Verf. 3. διὰ τῆς προτέρως βίβλου, superiori libro. VII. 10 seqq.*
- Verf. 4. *Verf. 4. τοὺς δὲ κατόλου. Aut τοῖς δὲ h. l. scribendum Reiskius pro τοὺς δὲ putavit, aut mox νενομικέναι aut aliud simile verbum pro γενομέναι. Nobis visum est, τοὺς δὲ sine magno incommodo referri posse ad διασαφεῖν ἡμῖν, adeoque nulla opus esse mutatione.*
- Verf. 5. *Verf. 5. ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων. περὶ τοὺς ἄλλους* voluit Reiskius, quoniam præcessit *περὶ Μεσσηνίους*. Sed quandoquidem utramque constructionem admittit præpositio *περὶ*, (vide ad I. 54, 5.) licitum fuit putanus Polybio variare orationem.
- Verf. 7. *Verf. 7. ὁ πολλοῖς ἤδη συμβέβηκεν. Forsan δὲ pro ἤδη scripsit Polybius. — Ibid. Imprudentibus nobis ac temere prorsus factum est, ut προειρημένοις ederetur, cum προγεγραμμένοις darent editiones omnes ex codicis Peiresciani præscripto, quod verbum rogamus æquum Lectorem, ut in locum suum restituat. Valelium autem videmus suspi-*

susplicatum fuisse προπεπραγμένοις, vertit enim *factis ac consiliis consentaneum sermonem*. — *Ibid.* τὸν παρέποντα. τὸν παρεπόμενον corrigere jussit Reiskius; ac id certe & reliquus græci sermonis usus, & Polybianus stylus requirere videtur. conf. II. 56, IO. X. 24, 8.

CAPVT XI.

Cap. XI.

Verf. 1. τῆς περὶ Φιλίππου συντάξεως, *Theopompus* Chius Φιλιππιῶν five τῶν περὶ Φίλιππον ἱστοριῶν libros edidit LVIII. teste Diodoro Siculo & Photio. Vide Vossii, de Histor. Græc. lib. I. c. 7. Forfan τῆς Φιλίππου, absque *περὶ*, defensum iverit aliquis ex cap. 13, 4. ubi, postquam τῇ περὶ τῆς Ἑλλάδος dixerat, mox nude & absque præpositione ἐν τῇ Φιλίππου ait. — *Ibid.* δι' αὐτό. δι' αὐτὸν voluit Reiskius, id est, *propter ipsum*, Philippum puta. Imo δι' αὐτό, ut sæpe aliàs, refertur ad id quod sequitur διὰ τὸ μηδέποτε &c. & idem est ac δι' αὐτό τοῦτο. conf. ad IX. 3, 9. — *Ibid.* μάλιστα παρορμηθῆναι. Recitavit hæc & sequentia verba Suidas in Παρόπαν.

Verf. 1.

Verf. 2. μετὰ ταῦτα &c. Habet Suidas in Παραπόδας. Quæ sequuntur, citat idem in Ἐσφαλκέναι & in Προστασία. — *Ibid.* In προστάσιαν utroque loco Suidas consentit cum cod. Peiresciano. Quod si Polybii essent verba, de quibus agitur, nil dubitarem quin verum pronunciarer παράστασιν, quod, ut recte Ernestus monuit, est Polybianum vocabulum pro *furore*. Posses etiam cum eodem Ernesto ἀκρασίαν suspicari. Sed quoniam, quid ferat Theopompi stylus, difficile judicatu est, nihil temere sollicitandum. Et poterit *προστασία*, quod apud Polybium etiam *magnificentiam* interdum denotat, apud Theopompum *profusionem* significare, ut idem observavit Ernestus. Quo referendum est fortasse vocabulum πολυτελείς, quo utitur *verf. 7.*

Verf. 2.

Verf. 3. περὶ τὰς τῶν φίλων καὶ συμμάχων κατασκευὰς videtur significare *in parandis amicis atque sociis*: sed, quo pacto *injustum* in his *parandis* Philippum dicere potuerit,

Verf. 3.

nom

- Verf. 3.** non videmus. Itaque per se stare debet ἀδικώτατον, & nonnisi vocabulum κακοπραγμονέστατον ad sequentia trahendum; *dolosissimum in parandis amicis*; nisi κατασκευὴν τῶν Φίλων intelligere velis *rationem tradendi amicos, agendi cum amicis*, quod tamen dubitamus an ferat græci sermonis usus. — *Ibid.* Quæ sequuntur verba, excerpit hinc Suidas in Ἐξηγητικῶν. & in Πραξικοπήσας.
- Verf. 4.** *Verf. 4.* πρὸς τὰς ἀκρατοποσίας. Sic legendum videri cum Suida in Ἐκπαθῆς, monuerat jam Valesius. Perperam vero apud Suidam verba ista Aeliano tribui, post eundem Valesium monuit Küsterus. Confirmat istam Suidæ lectionem id quod alio loco idem lexicographus habet: Ἀκρατοπότης· ὁ μέθυσος, ὁ τὸν ἀκρατου οἶνον ἀκλήστως πίνων. — Ἀκροποσίαν Ernestus in Lexic. Polyb. interpretatus est *summam intemperantiam vini*.
- Verf. 5.** *Verf. 5.* τὴν ἀρχὴν τῆς ἐνάτης καὶ μ'. αὐτῷ βιβλίου, *principium libri, qui ei est quadragesimus nonus*. αὐτῷ in dativo casu scripsit, ob sequentem genitivum βιβλίου, aliud pertinentem.
- Verf. 6.** *Verf. 6.* Εἰ γὰρ τις ἦν &c. — „Hic locus Theopompi integrior extat apud Athenæum lib. IV. p. 167. & lib. VI. p. 260. ubi post λάσταυρος additur, ἢ βδελυρός, & pro τοίγαρ legitur τοιγαροῦν, rectius; illud enim nimis poeticum est.“ VALESIVS. — Conf. ad verf. 9. Priora verba habet etiam Suidas in Λάσταυρος.
- Verf. 9.** *Verf. 9.* τί γὰρ τῶν αἰσχρῶν &c. Verba hæc usque ἀπῆν habet etiam codex Vrbin. ad oram Excerptorum Antiquorum. Eadem verba, simul cum superioribus, Τοιγαροῦν οὐ μόνον ταῦτ' ἔχειν &c. protulit Suidas in Ἀθλητάς, ubi perperam Aeliano hæc tribuuntur; nisi forte eadem ex Theopompo Aelianus alicubi citavit. Apud Suidam igitur ibi pariter Τοιγαροῦν legitur, quemadmodum ex Athenæo jam correxerat Valesius, pro τοίγαρ quod erat in cod. Peiresc. Pro ταῦτ' ἔχειν apud Athenæum est τοιαῦτ' ἔχειν, apud Suidam vero in Küsteri quidem editione

tione τούτ' ἔχειν, sed editio princeps Mediolanensis in ταῦτ' ἔχειν cum cod. Peiresc. consentit.

Verf. 11. οὐχ ἐταίρους. — „Addidi ex Athenæo ἀλλ' ἐταίρους, in quo tota sententiæ venustas posita est: quæ quidem allusio etfi urbanitatem aliquam videtur habere, tamen historiæ scriptore profus indigna est. Ejusmodi sunt & quæ sequuntur, ἀνδροφόνοι & ἀνδροπόρνοι, quæ & turpia & nimis affectata sunt. Ex quibus apparet, Theopompum verborum curiosiorem fuisse quam rerum.“ VALESIVS. — In eandem sententiam REISKIUS monuit, ea, quæ mox sequuntur de Centauris & Læstrygonibus, prodere ingenium Theopompi luxurians & theatricum atque sophisticum, non viri gravis, non scriptoris accurati.

Verf. 13. καὶ τοσούτων μοι πραγμάτων ἐπιεχυμένων, *Verf. 13.*
cum tot ac tanta mihi negotia incumbant. — „Versatus est in republica Theompus Chius, in qua administranda adversarium habuit Theocritum Chium, oratorem ex Ifo-cratis schola, ut testis est Strabo lib. XIII. [p. 645.] & Suidas [in Θεόκριτος.] Contra quem inveniitur Theopompus in Suasionibus ad Alexandrum, ut refert Athenæus lib. XII. [p. 540.] ubi Θεόκριτος ὁ σοφὸς dicitur perperam, cum σοφιστῆς legendum sit ex Strabone. Clemens Alex. in Protrept. [p. 45. ed. Sylburg.] ἀγαμαι τὸν θεῖον σοφιστὴν Θεόκριτος ὄνομα αὐτῶ. lege Χῖον.“ VALESIVS. — *Ibid.* τοιοῦτους τὸν τρόπον. conf. verf. 12. Cum τοιοῦτον τρόπον daret codex Peirescianus, τοιοῦτότροπα legendum suspicatus erat Valefius.

Ibid. Λαιστρυγόνας. Vide Homeri interpretes ad Odyss. X. 82. & Schol. ad Lycophr. Cassandr. 956. citatum a Clark. ad Homer. l. c. — *Ibid. τὸ Λεοντῖνον πεδῖον.* conf. VII. 6, 4. & Diodor. Sicul. V. 2. Citavit hunc locum Suidas in Κενταυριῶς.

Cap. XII.

CAPVT XII.

Verf. 4. *Verf. 4.* ἡ ἐπιγραφή. — „Hoc epigramma legitur apud Clementem lib. II. Στραμ. [p. 301. ed. Sylb.] & Athenæum lib. 7. [lib. VIII. p. 235 sq.] Sed Cicero in quinta Tusculana [c. 35.] distichon tantum agnoscit, quod figyertit:

*Hæc habeo, quæ edi, quæque exsaturata libida
hausit, at illa jacent multa & præclara relicta.“*

VALESIVS. — Confer Davif. ad Cic. l. c. qui plura huè spectantia congefist.

Verf. 7 sqq. *Verf. 7.* Neceffario utique requirebatur ἐπὶ Φιλίππου, *sub Philippo, regnante Philippo.* — *Verf. 10.* μετ' αὐτὸν cum Reifkio fcripſimus. In eamdem ſententiam μετ' ἐκείνον conjectaverat Valeſius. — *Verf. 11.* τὴν αὐτῶν δόξαν correxit Valeſius, cum in ms. eſſet τὴν αὐτοῦ δόξ.

Cap. XIII.

CAPVT XIII.

Verf. 2. *Verf. 2.* διὰ τῆς ἀλόγου καὶ ἐπιλήτου λοιδορίας, *per abſurdam & culpabilem (vel merito caſtigandam) vituperationem.* — „Ἐπιλήτος, *vituperandus.* Sic videtur & Iosephus XV. 2, 5. dixiſſe. Compoſitum quidem ἀνεπιλήτος Xenophon Agef. c. 1. & alii dixere; & ἀνεπιλήτως Thucyd. I. 92. vid. Interpr. ad Thuc. l. c. & nos ad Xenoph. l. c.“ **ERNESTVS.** — *Ibid.* παραδοχή. Polybianum eſt hoc vocabulum παραδοχή, idem valens ac ἀποδοχή. Vide I. 1, 1. I. 5, 5. VI. 2, 14. Eodem Sextus Empir. utitur VII. 443.

Verf. 3. *Verf. 3.* τὴν μὲν Ἑλλάδα μεταξὺ &c. — „Theopompus hiftoriam rerum græcarum ſcripſerat a pugna navali ad Cynoſſema, in qua deſinit Thucydides, uſque ad præſium navale ad Cnidum libris XII. ut ſcribit Diodorus Siculus lib. XIV. [c. 84.] cui accedit Photius in Bibliotheca [cod. CLXXV.] qui duodecimum librum τῶν Ἑλληνικῶν Theopompi abs ſe lectum eſſe teſtatur. Suidas XI. tantum enumerat. Idem Theopompus Philippica ſcripſit libris LVIII. [conf. ad c. 11, 1.] teſte eodem Diodoro, oriſus ab

anno 1. Olymp. cv. Itaque inter utramque historiam Theopompi intervallum erat quinque circiter ac triginta annorum." VALESIVS.

Vers. 3.

Ibid. Non sollicitari debuit μεταλαβών, quod idem fere significat ac μεταβαλών, vel ἄλλην λαβών, ut ait Reiskius. Vide ad I. 61, 3. & ad IV. 74, 1. Nec vero inde consequitur, vers. 7. rursus verbo μετέλαβε usum esse Polybium quod voluit Reiskius; sane, quamvis commodius hoc sit, & Polybii stylo conveniens, illud tamen absque codicum suffragio mutare non aumus.

Vers. 5. καὶ τυχῶν ἐξουσίας. — „Lege τυχόν.“ [id est, *fortasse.*] VALESIVS. — Contra REISKIUS: „Recte habet τυχῶν, ait, sed καὶ delendum est. Nemo tametsi regis captus & occupatus sit beneficiis, omittat, ubi nactus sit libere scribendi potestatem, opportuno loco transire ad Græciæ nomen atque majestatem.“ — At βασιλική δυναστεία non sunt regia beneficia.

Vers. 5.

Vers. 6. τὸ συμφέρον, utilitas. — Licet vero hoc loco cum REISKIO quærere: „Sed qui potuit utilitatem spectare in condenda historia, qui eum, quem laudare proficitur, accerrime exagitat? Non certe a Philippo, neque ab Alexandro, neque ab ullo Macedonum videtur Theopompus operæ suæ dignam mercedem retulisse.“ —

Vers. 6.

Vers. 7. μετέβαλε. Vide ad vers. 3.

Vers. 7.

CAPUT XIV.

Cap. XIV.

Vers. 1. Φίλιππος δὲ &c. Hæc, quæ in Excerptis Antiquis conservata sunt, in codice Peiresciano in Eclogis de Virtutibus & Vitiis continuo filo junguntur eis quæ modo præcesserunt. Et fieri potest ut sic subito ex divorticulo in viam redierit Polybius: fortasse tamen nonnihil interferuerat, quod prætermissum fuit ab illo compilatore. De re confer quæ diximus ad cap. 10, 1.

Vers. 1.

Vers. 2. δυσαρροστηθέντα nescimus an ex ingenio correxerit Casaubonus: sed sic oportebat utique. Eodem modo Scaliger. Vitiose δυσαρροστηθέντος ed. 1. δυσαρροστηθέντων

Vers. 2.

- Verf. 2.** *Θέντων* Aug. Regii, Vefont. Ex Urb. Med. & Tubing. nil notatur, quorum prior codex cum ed. I. duo posteriores cum contextu Casauboniano collati sunt. Putamus, in veteri codice compendii causa in fine vocis literam τ super υ fuisse scriptam, omissamque pro more terminationem α. — *Ibid.* μετὰ Ταυρίωνος, *adjutore Taurione, Taurionis opera.* Plutarchus Arat. p. 1051. Ταυρίωνα ἐκέλευσεν ἐν ἀόηλω τρόπῳ τοῦτο ποιῆσαι.
- Verf. 3.** *Verf. 3.* παρὰ τοῖς ἐκτός correxit Casaub. cum Scalig. παρ' αὐτοῖς ed. I. Urb. Aug. Regii, Vefont. Tubing. Ex Med. tamen nil notatur. οἱ ἐκτός, *extranei, qui concilii vel consilii non sunt participes, vulgus.* II. 47, 10. IX. 23, 4. &c. — *Ibid.* οὐ τῶν παρ' αὐτὸν τὸν κενρὸν ἀπολλυουσῶν. Vtique ἀπολλύντων malimus cum Scalig. nempe Φαρμάκων. — *Ibid.* διάθεσιν ἐργαζομένη, *corporis adfectionem morbosam operans.* Conf. ad II. 70, 6. Adde Plutarch. I. c. — *Ibid.* τὸ κακόν. Imperite τὸ καλόν ed. I. contra fidem nostrorum codicum: sed & alibi passim duo ista vocabula inter se permutarunt librarii.
- Verf. 5.** *Verf. 5.* ἕνα τῶν ὑπηρετῶν. τῶν συνήθων ait Plutarchus, id est, *familiarium*, quod commodius videtur: nam *famuli* nomen non videntur edituri fuisse scriptores. — *Ibid.* κατὰ τὴν ἀρρ. τὰ κατὰ τὴν ἀρρ. ed. I. cum mssitis. Articulum recte deleuit Casaub. — *Ibid.* τῆς πρὸς Φίλιππον. τῆς abest a folis Reg. F. & Tubing.
- Verf. 6.** *Verf. 6.* εἰ τοσούτων. Sæpe εἰ & ἦ confunduntur a librariis. Sic infra cap. 17, 6. perperam εἰ posuerunt pro ἦ. Valet autem hoc loco εἰ, ut passim aliàs, idem fere ac ὅτι, *quod*; quem usum obtinere docent Grammatici post verba admirandi, gaudendi, dolendi & id genus alia.
- Verf. 7.** *Verf. 7.* καὶ παρὰ τῇ πατρίδι καὶ παρὰ τῷ κοινῷ. Sic libri omnes, excepto cod. Peiresc. in quo mendose erat καὶ τῇ περσίδι, absque παρὰ. Commodius videri poterat καὶ παρὰ τῆς πατρίδος καὶ παρὰ τοῦ κοινού, quod repositum voluit Reiskius. Sed & vulgatum stare potest: conf. III.

31, 8. III. 9, 2. (δύναται θεωρεῖσθαι παρὰ τοῖς ἐντυγχάνου-
σιν.) X. 34, 7. X. 40, 5.

Vers. 8. αἰώνιον Casaub. cum Vrb. Aug. Med. αἰώνιαν *Vers.* 8.
ed. 1. Regii Vefont. — *Ibid.* ἀποικομένους. Mendose
ἀποικιαχομένους ed. 1. Regii, Tubing. Vefont. sed in hoc
ut spuriae notantur literæ μα.

CAPVT XV.

Cap. XV.

Vers. 1. Recte hæc a superioribus separavit Casaubo- *Vers.* 1.
nus. Et novam hanc esse Eclogam, cum præcedenti non
proxime cohærentem, claris signis indicant codd. Vrb. &
Aug.

Vers. 2. παρὰ τὸν Ἀρδάξανον ποταμόν. Exiguus vide- *Vers.* 2.
tur rivus fuisse *Ardaxanus*, quem quidem tacent Strabo
& Ptolemæus. In nomine consentiunt libri Polybiani,
nisi quod Ἀρδέξανον det alter ex Mediceis. Ab altera urbis
parte Drilo fluvius fuit.

Vers. 3. τῆς ἡμὲν περὶ τοῦτον, scil. τὸν Ἀκρόλισσον. *Vers.* 3 sqq.
Recte sic dederunt Aug. Regii & Vefont. Perperam περὶ
τούτων edd. cum ceteris codd. — *Vers.* 4. τοῦ Λίσσου
restituit Casaub. monente etiam Vrfino. Mendose h. l. τοῦ
μέσου ed. 1. consentientibus msstis. — *Ibid.* ἐπιβολὴν
correxerit idem Casaub. Mendose μεταβολὴν ed. 1. cum
msstis. — *Vers.* 5. τῶν εὐζώνων recte Casaub. cum Vrfino.
τῶν εὐσώμων ed. 1. cum msstis. — *Ibid.* ἐπὶ τῆς μεσο-
γείου rursus debetur Casaubono. ὑπὸ τῆς μεσ. ed. 1. con-
sentientibus msstis. — *Vers.* 7. δῆλος ἦν Casaub. cum
Vrb. & Vrfino. Sic & Aug. ex emend. ab antiq. manu.
δῆλον ἦν ed. 1. cum ceteris msstis. — *Ibid.* ποιησόμενος.
ποιησάμενος ora ed. 1. imperite & invitis libris.

CAPVT XVI.

Cap. XVI.

Vers. 5. εἶπεν recte Casaub. cum Vrfino. Mendose *Vers.* 5.
ἤκειν ed. 1. cum msstis. In uno Vefont. inter lineas vera
lectio indicatur. — *Ibid.* ἔλαθον Casaub. cum Vrb. Vrf.
& ora ed. 1. Puto sic & Med. ἔλαθον ed. 1. in textu, cum
Polybii Histor. T. VI. G g Re-

Regiis, Vefont. Tubing. In ora Aug. est ἔλαθον ab antiq. manu, & ἔθεον a recentiori. — *Ibid.* ἐπιληθέντες. Restituit Casaubonus Polybianum verbum. Perperam ἐγκληθέντες ed. I. cum msstis.

Verf. 6. *Verf. 6.* καὶ τροπῆς. ἐκ τροπῆς ora ed. I. invitis msstis.

Verf. 7. *Verf. 7.* οἱ τὰς ἐνέδρας - διαλαβόντες, qui insidias occupaverant, qui in insidiis erant dispositi. conf. Adnot. ad II. 33, 5. Tom. V. p. 420. — *Ibid.* ἐνεργὸν ἐποίησαντο τὴν ἔφοδον. Perperam ἐνεργῶν Vrb. Regii, Aug. Vefont. fed Aug. intra lineas habet terminationem ὄν, Vefontinus vero ὦς. ἐνεργὸν cum edd. & Med. agnoscit Suidas, ad hoc ipsum vocab.

Verf. 9 sqq. *Verf. 9.* τὸν δὲ Λίσσον. Rurfus τὸν δὲ μέσον ed. I. cum msstis. — *Verf. 10.* τῶν προειρ. τόπων. Ultima vox abest a Regiis, Vefont. Tubing. conf. ad II. 17, 8. — *Ibid.* ὥστε recte dederunt codd. nostri omnes, Vrb. Aug. Regii, Vefont. Tubing. quod nescimus cur in ὡς mutarint editores. — *Ibid.* ἐθελοντήμ. ἐθελον ed. I. imperite & invitis msstis. — *Verf. 11.* ἔτι legendum ex ingenio viderat Reifkuis, pariterque Scaliger. — *Ibid.* ἀσφάλεια. Mendose ἀσφάλειαν ed. I. Regii, Vefont.

Cap. XVII.

CAPVT XVII.

Sardibus captis ab Antiocho (lib. VII. c. 15-18.) supererat *arx* munitissima, quam *Achæus* adhuc tenebat. De Chronologia confer. quæ monuimus ad cap. 10, 1.

Verf. 1. *Verf. 1.* Κρής. Mendose Κρήτης ed. I. cum msstis, sicut VII. 15, 2. Κρής tamen habet ora Aug. ab antiq. manu, & hinc ora ed. I. Κρηταιεύς correxit Scaliger.

Verf. 2. *Verf. 2.* τοῦτον ὁ Σωσίβιος πιστωσάμενος. Suidas, hæc verba citans, πιστωσάμενος interpretatur πίστεις καὶ συνθήκας ποιησάμενος. Et mox idem πιστῶ σε ὄρκω, ait, ἀντὶ τοῦ ὄρκου ἐκ σοῦ λαμβάναω. πιστοῦμαί σε ὄρκω, ἀντὶ τοῦ ὄρκου σοι δίδωμι. Itaque Küsterus Polybii verba, quæ Casaubonus vertit, ubi multis sermonibus fidem illius sibi conciliaisset,

ciliaffet, rectius sic est interpretatus: *cum ei pluribus ver-* Verf. 2.
bis fidem dedisset.

Ibid. ἐν τῇ βασιλείᾳ; in aula Ptolemæorum interpreta-
tus est Casaubonus, tamquam esset ἐν τῷ βασιλείῳ vel ἐν
τοῖς βασιλείοις. Satis erat, ad verbum in regno dicere; scil.
Aegypti, quod intelligitur cum ex Sosibii mentione, qui
regni illius fuit administer, tum ex ipsius Ptolemæi (Phi-
lopatoris) verf. 10. — *Ibid.* Verbum λέγων cum ed: 1.
agnoscunt codices omnes: ac nonnisi operarum errore
omissum videtur in ed. Casauboni, qui in latina versione
illud non neglexit. — *Verf. 3.* Φήσας ἐπισυέψασαυ. Vide Verf. 3.
Adnot. ad II. 64, 5.

Verf. 4. πλείω χρόνον. Sic Vrb. & Suidas in Ἐμπει- Verf. 4.
ρεῖν. χρόνον πλείω edd. cum ceteris codd. — *Ibid.* παρ'
Ἀντιόχου. Ferri posset τῶν παρ' Ἀντιόχου Κρητῶν,
sed cum verbo στρατευομένων necessario requiri videtur
παρ' Ἀντιόχῳ, qui apud Antiochum militabant: atque
sic, refragantibus licet libris, repositum velimus.

Verf. 5. τῇ δὲ συνεχείᾳ τῶν ὑπὸ τὸν Καμβ. τεταγμ. ἀν- Verf. 5.
δρῶν ἐτηροῦντο. τῇ συνεχείᾳ statione assidua Casaubonus.
Perspecte vero REISKIUS: „Dubium, ait, utro modo vo-
cabulum accipiatur: eone, quo Casaubonus accepit, an
pro praetentura, si verbo Marcelliniano licet uti, h. e.
longa serie hominum armatorum, per exigua intervalla
dispositorum iis in locis, quæ communiri nequeunt. Ego
quidem posteriorem modum præferam.“ — Sic con-
veniret cum gallico *cordon*, vel *lignes de circonvallation*.

Verf. 6. ἢ μὴ correxit Casaub. cum Vrsino. Mendose Verf. 6.
εἰ μὴ ed. 1. cum msstis nostris, nec aliter putamus Med.
licet ex eo nil notetur.

Verf. 7. προσεδίδου erit fortasse qui posse defendi putet Verf. 7.
ex Xenoph. Memorab. I. 2. 29. aut ex Luciani Mercede
Conducto c. 20. Sed προσεδίδου & res ipsa flagitare vide-
tur, & locus parallelus c. 18, 7. ut taceamus frequentem
librariorum errorem in confundendis vuculis πρὸς & πρός. —

- Ibid.* ὑπισχνῆϊτο. ἐπισχνῆϊτο ed. 1. operarum errore, repetito in ed. 2.
- Verf. 8. 9.** *Verf. 8.* παρ' αὐτοῦ τοῦ βασ. παρὰ τοῦ βασ. voluit Reisk. παρ' αὐτοῦ τοῦ βασ. καὶ παρὰ τοῦ σωζομ. Scaliger. — *Verf. 9.* ὑπομείνας. ἐπιμείνας utique scribendum. Eadem confusio III. 50, 5. vulgo obtinuerat. Et aliàs sæpe confunduntur ἐπὶ & ὑπό. — *Ibid.* συνθήματα, tesseras. συνθηματικὰ γράμματα, c. 18, 9. ἐπιστολαὶ γεγραμμέναι συνθηματικῶς, c. 19, 4. coll. verf. 8. *literæ arcanis signis scriptæ; literæ arcane, de quarum scriptura atque notis, quibus utimur, convenimus cum eo ad quem scribimus.* Confer Aeneæ Commentar. Poliorcet. c. 31. & ibi Casaub. — *Ibid.* Μελαγκόμαν. Μελανόμαν Vrb.
- Verf. 10.** *Verf. 10.* τὰ τε πρὸς τὸν Πτολεμαῖον. Rhodiis intercedentibus Ptolemæus Andromachum, patrem Achæi, ex captivitate Alexandrina dimiserat: & credibile est, aliis præterea rebus aulam Aegyptiacam gratificatam & opitulatam esse Achæo, cum ab Antiocho, hoste Aegypti, defecisset. — *Ibid.* ἐπιβολὰς cum Vrsin. correxit Casaub. Corrupte ἐπιβὰς ed. 1. cum msstis.

Cap. XVIII.

CAPVT XVIII.

- Verf. 1. 2.** *Verf. 1.* τατῳόμενων. Mendose τατῳόμενον ed. 1. cum msstis. Correxit Casaub. cum Vrs. — *Verf. 2.* συμμίξαι. ξυμμίξαι Aug. & Regii, sed mox iidem cum ceteris consentiunt in συμμιξαντος, nec familiaris est Polybio attica illa forma. — *Ibid.* διόπερ ᾤετο δεῖν. Emendationis Reiskianæ δι' ἃ παρεγένετο, ὥστε &c. hæc est sententia: *velle cum eo de rebus quibusdam necessariis, quarum causa illuc profectus esset, conferre, ideoque oportere &c.* — *Ibid.* αὐτοῖς συνανήσουσι. αὐτοὶ συνανήσουσι. correxit Scaliger; percommode: *quo ipsi soli convenirent.*
- Verf. 4.** *Verf. 4.* ἐβάσταζε correximus ex Suida, apud quem verba hæc Polybii citantur, alieno quidem loco, in Βαρυδαίμων. Est autem ἐβάσταζε idem quod διεσκέπτετο, vel ἐδοκί-

ἔδοιμαζε, ut interpretatur Suidas & l. c. & in Βαστάσας, Vers. 4.
 & in Ἐβάστασας, id est, *librabat, agitabat, versabat animo*
 & *cogitatione*, ut ait Reifkius. Nescimus vero, quo pacto
 vulgatum ἐβάσταξε probare idem Reifkius potuerit. Re-
 quirebatur sane imperfectum tempus, & si locum haberet
 aoristus, oportebat ἐβάστασας. Literas ζ & ξ temere inter
 se permutatas sæpe vidimus errore librariorum.

Vers. 6. σφίσιν αὐτοῖς. Temere σφίσιν αὐτοῦ ed. I. in- Vers. 6 seq.
 vitis msstis. — *Vers. 7.* προδεδομένα. conf. c. 17, 8. —
Vers. 8. δηλώσαντας. δηλώσαντες Vrb. eum Aug. a pr.
 manu. — *Ibid.* ἐγχειριεῖν. Mendose ἐγχειρεῖν ed. I. Regii,
 Vefont. — *Vers. 9.* τὰ κατὰ. τὰ carent Reg. F. & Tu-
 bing. — *Ibid.* συνθηματικὰ γράμματα. conf. c. 19, 4. &
 Adnot. ad c. 17, 9. συνθήματα καὶ γράμματα Scaliger,
 ut Aug. intra lineas.

Vers. 9. πάλιν ἀπελθεῖν correxit Casaub. ex Vrb. mo- Vers. 9. 11.
 nente etiam Vrfino. ἐπελθεῖν ed. I. cum ceteris codd. quod
 in ἐξελθεῖν mutandum censuit Reifkius. — *Vers. 11.* οὕτως
 ἔφη δώσειν ὁ Βῶλις αὐτὸν εἰς τὴν χρείαν, *ita se suscepturum*
negotium ajebat Bolis. Deleta velimus commata, quæ
 ante & post ἔφη primus interferevit Ernestus; quæ turbant
 magis, quam explanant orationis structuram. χεῖρα pro
 χρείαν habet ora ed. I. imperite & invitis msstis.

CAPUT XIX.

Cap. XIX.

Vers. 1. Καμβύλης. Καμβύλος cum acuto accentu h. l. Vers. 1.
 Aug. Regii, Vefont. qui supra cum ceteris circumflexe-
 runt penultimam.

Vers. 2. πρὸς τρόπον. Sic edd. & codices nostri Vers. 2.
 omnes; quod ferri tamen nullo modo posse videtur. Sane
 cum genitivo casu construi præpositionem πρὸς in istis for-
 mulis, πρὸς τρόπου, πρὸς θυμοῦ, & harum similibus,
 recte docent grammatici. Et aliàs quidem in singulari nu-
 mero usurpatur πρὸς τρόπου, *ad ingenium, ad animum*
meum, id est, *acceptum, gratum mihi*: sed nihil impedire
 videtur, quo minus etiam in plurali dici potuerit πρὸς

τρόπων, quo pacto Suidas legit, qui hæc ipsa Polybii verba recitavit in Πρὸς τρόπων. προστρόπου una voce voluerat Vrsinus, referens ad ἐπαγγελίας, tamquam a nomine adjectivo ὁ καὶ ἡ πρόστροπος, quod tamen nusquam ista ratione occurrit.

Verf. 4. 7. *Verf. 4.* συνθηματιῶς. Vide Suidam, in hac ipsa voce. Conf. c. 19, 4. & Adnot. ad c. 17, 9. Perperam συνθηματιῶς Reg. G. Quæ sequuntur verba, transponenda putavit Gronovius; vulgatam verborum seriem, nonnihil licet conturbatam, Polybio vindicavit Reiskius. — *Verf. 7.* αὐτοπαθῶς, ex proprio adfectu, ex vero animi sensu. Vide Suidam h. v. ubi citat hunc locum Polybii.

Verf. 6 sqq. *Verf. 6.* πάλην. Corrige πάλιν, & typothetæ condona errorem. — *Verf. 10.* ἦν γὰρ τις ἐπίνοια περὶ τὸν Ἀχαιοῦν. Bene habet vulgata. conf. ad V. 110, 7. — *Ibid.* διὰ προόδου. Quid sit hoc, nescimus. Casaubonus, ingenium magis suum, quam usum sermonis secutus, in ipso exitu interpretatus est. — „Locus est vitiosus, ait ERNESTVS: contextus desiderare videtur, cum elapsus esset ex urbe in qua obsidebatur.“ — REISKIUS: „Forte δίχα προόδου, sine processione, h. e. sine prædicatione sui nominis & iactatione suæ conditionis, sed celato & dissimulato cum nomine, tum fortuna, & consiliis, denique id quod nos incognito dicimus, πρόδος & προέλευσις est processio promptiva in publicum ad populum, cum significatione imperii alicujus aut etiam regiae majestatis. δίχα & διὰ sæpe in libris permutantur.“ — Possis etiam δίχα προόδου intelligere nullo adventus sui nuncio præmissa, id est, subito, inopinato; (conf. verf. seq.) proprie sine præeunte, ab ὁ πρόδος, quod notat eum qui præit, quemadmodum ὁ ἔφοδος est qui circumit, circuitor. — *Verf. 11.* κατὰ Κοιλ. Συρ. κατὰ τὴν Κοιλ. Συρ. solus Vefont.

Cap. XX.

CAPVT XX.

Verf. 4. *Verf. 4.* μετὰ ταῦτα νυκτὸς εἰσῆλθον εἰς τὴν παρεμβολήν. postea nocte castra ingrediuntur. Quis? an Bolis &

bylus? At deinde demum (vers. 9.) primum ad Cambylum in castra venit Bolis. (cf. vers. 10.)

Vers. 6. διὰ τὸ τῆς. τῆς deest Regiis, Vefont. & Tu- *Vers. 6. g.*
bing. — *Vers. 8.* τοὺς ἐνεδρ. τοὺς συνεδρ. Vefont. —
Ibid. μήτ' αὐτόν. Particulam καὶ, quæ præmittebatur, ex
ingenio delevit Casaub.

CAPUT XXI.

Cap. XXI.

Vers. 1. ἐπτενῶς Suidas interpretatur ὀλοψύχως, προ- *Vers. 1.*
θύμως, toto animo, promte, laudans hunc Polybii locum,
quem eundem citavit in Βῶλις. Utrobique vero pro Φι-
λοφρόνως habet Φιλανθρώπως.

Vers. 2. ἔλκοντα τὸ τῆς πράξεως στάσιμον, tanti pon- *Vers. 2* sgg.
deris incepto parem. Nolumus sollicitatum verbum ἔλκοντα,
quod in ἔχοντα mutandum suspicatus est Reiskius. conf.
XII. 28, 6. — *Vers. 3.* ὑπάρχων δὲ ex ed. 1. & msstis
restitui. — *Ibid.* ὅμως non ad ἔκρινε referendum, sed ad
μὴ πᾶσαν & ea quæ sequuntur: quare delevimus comma,
quod post ἔκρινε incommode vulgo insertum erat. —
Vers. 4. οὐκ ἔστι recte Casaub. cum Vrb. & ora ed. 1. Men-
dose οὐκ ἔτι ed. 1. in contextu, cum plerisque msstis.

Vers. 5. τὸ δὴ τὸ λεγόμενον. Sic editi & scripti libri *Vers. 5*
omnes, perperam. Recte Reiskius *delere alterum* τὸ jus-
sit, in quo obtemperare viro docto debueramus. Vulgatissi-
ma formula, τὸ δὴ λεγόμενον, ubi adducitur proverbium
aut proverbialis locutio. vide IV. 52, 3. VI. 43, 3. 46,
1. &c. — *Ibid.* πρὸς Κρήτα κρητίζων. Vide Suidam in
Πρὸς Κρήτα.

Vers. 6. συνεξαποστέλλειν. συνεξαποστλέϊν malimus. — *Vers. 6. g.*
Ibid. μέμειν προσέταξε. Sic cum Vrb. edidit Casaubo-
nus, delens ἔφη, quod importune erat insertum. Illud ἔφη
ex ἐκεί corruptum jam ante Reiskium suspicatus erat Sca-
liger. — *Ibid.* κατὰ τοῦ πέλας Casaubonus in alienam
perniciem interpretatus est. Satis putamus fuerat, de aliis,
in vel ab aliis, alios quod attinet. — *Vers. 8.* μετρίως dant
libri nostri omnes, Vrb. Aug. Med. Regii, Vefont. Tu-

bing. — *Ibid.* λιτήν recte Casaub. cum Vrsin. Aug. Vefont. Mendose λιπήν ed. 1. cum cett. codd. λισπήν ora
 Verf. 9. ed. 1. & ora Med. — *Vers.* 9. ἀπεὶ ἀποκριν. Sic unus Aug. in ora ab antiq. manu, unde & ora ed. 1. ex qua in contextum recepit Casaub. Mendose contextus ed. 1. consentientibus msstis εἶεν ἀποκριν. — *Ibid.* Φάνα. Sic edd. cum msstis. Rectius fuerit Φάνα.

Cap. XXII.

CAPVT XXII.

Verf. 2. *Vers.* 2. καὶ πᾶν ἄν τι. Sic recte Casaub. καὶ πᾶν ἀντὶ κατὰ ed. 1. cum msstis; unde delendum ἀντὶ suspicatus erat Vrsinus, & mox pro ὑποπτ. legendum ἀνθυποπτεύσας. Pro πᾶν ἄν τι Scaliger τὰναντία suspicatus erat, quod non placet.

Verf. 5. *Vers.* 5. In προσυρίζας consentiunt omnes; nec opus erat ut sollicitaretur, licet alibi duplex σσ reperiatur. (vide c. 27, 10. & 31, 5.) Neque vero in vocula πρὸ, verbo præposita, premamus cum Reiskio |significationem ante, vel prius, quasi hoc dicat Polybius, *Bolidem prius sibilum edidisse, quam tesseram voce articulata ederet.* προσυρίζειν ipsius etiam vi præpositionis nil aliud notare videtur quam *sibilum edere*. Quare locis paulo ante citatis deletam alteram literam σ, quam h. l. adjectam, malimus. — *Ibid.* ἀπέδωκε malle se REISKIVS ostenderat: „nam ea, ait, ἀποδίδονται, redduntur, quæ debentur dari vel edi ex pacto & condicto.“ — Imo necessario id requirebatur; neque enim aliud, quam ἀποδίδοναι τὸ σύνθημα, fert sermonis usus. Vide II. 67, 1. III. 84, 1. IV. 78, 10. V. 60, 6. &c.

Verf. 6. *Vers.* 6. ἐπιβάλοιτο, conaretur, tentaret. Sic Scaliger etiam correxerat. ἐπιλάβοιτο quid sit, in quod cum editis consentiunt codices omnes, nemo facile dixerit, nisi librariorum errore corruptum. — *Ibid.* εἶχε μάχαυραν ὑφ' αὐτῷ παρεσκευασμένον. Mire dictum ὑφ' αὐτῷ, pro ὑφ' ἱματίῳ, sub veste, ni ex hoc ipso corruptum. — „Forte εἶχε αὐτὸν, contra semet, in suam ipsius necem.“ REISKIVS.

Vers.

Verf. II. Ἀνδρομάχου μὲν υἱός. cf. IV. 51. — *Ibid.* ἔγημε δὲ Λαοδίην τὴν Μιθριδάτου τοῦ βασι. *Θυγατ.* conf. V. 74, 5. & ibi Adnot. Erat autem & *Laodice, Mithridatis filia*, ipfi Antiocho nupta. V. 43, 1-4. An ergo Laodice hæc, uxor Achæi, foror fuit illius Laodices, uxoris Antiochi? Mirum vero, non diferte hoc commemorari a Polybio, qui id h. l. non videtur fuiſſe prætermiſſurus.

Verf. II.

CAPUT XXIII.

Cap. XXIII.

Verf. 3. ἀκρωτηριάσαι, *extrema membra præcidere*, veluti manus, pedum digitos, ſed potiffimum nares & aures, (cf. I. 80, 13.) & maxime quidem aures, ut ex Etymologo monuit H. Stephanus in Theſauro. τὴν κεφαλὴν ἀποτεμόντας αὐτοῦ, καὶ καταβράβησαντας εἰς ὄνειον ἄσκον, ἀνασταυρώσαι τὸ σῶμα. Imprudentes nos in eamdem ſententiam cum ſuperioribus interpretibus, Muſculo & Caſaubono, verba iſta ſic ſumus interpretati: *ut, amputato capite & utri aſinino infuto, truncus in crucem tolleretur.* In quem errorem induxit nos incifum illud, quod poſt ἄσκον vulgo interſeritur: quo deleto, probabilior multo & haud dubie vera exiſtet ſententia, quam a Paulo Leopardo Emend. lib. I. c. 20. (in Gruteri Theſ. Crit. T. III. p. 17.) expreſſam videmus his verbis: *deindeque capite illius deſectō, corpus in utrem aſininum infutum ſuſpendere.* Nempe *truncus, utri aſinino infutus*, (fortaſſe, quo diutius duraret, & ne ſtatim a beſtiis diſcerperetur) *e cruce ſuſpenſus eſt: abſciſſum caput, ſummo crucis palo præfixum.* Apud Plutarchum, in vita Cleomenis ſub finem, legimus, Cleomenis corpus, culleo infutum, (cf. Caſaub. ad Sueton. Iul. c. 74.) e cruce fuiſſe ſuſpenſum, ſed ita, ut caput nudum emineret. Monuit Leopardus loco citato, ad hoc ſupplicium Achæi adludere Ovidium in Ibide v. 301 ſq.

Verf. 3.

Verf. 4. τῆς Λαοδίας - - *ſυνειδυίας.* τὴν Λαοδίην - - *ſυνειδυῖαν* voluit Scaligr, qua correptione facile caremus. Sed *omma* deletum velimus, quod poſt ἄκρας Caſaubonus interſeruit: adverbium vero *μόνον* (quo ſæpius utitur Polybius,

Verf. 41

lybius, ubi commodius videri poterat adjectivum) ad τῆς Λαοδίκης, non ad τὴν ἔξοδον, referendum videtur; ut sententia sit, *quum ex omni arce Laodice sola cognitum habuisset exitum mariti.*

Verf. 5. *Verf. 5. τίθεσθαι τὰ πράγματα.* Casaubonus: *ut cura rerum se abdicaret.* In eandem sententiam Ernestus, *deponere imperium.* Reiskius, Casauboni versionem non audens præcise aspernari, suspicatus est, τῖθ. τὰ πραγμ. h. l. significare *convasare, sarcinas colligere, res domesticas ordinare;* quod faciunt, ait, qui quodam e loco migrare ad alterum volunt. Imo vero τίθεσθαι τὰ πράγματα, ex usu styli Polybiani, idem est ac συντίθεσθαι τὰ πραγμ. *res componere, componere bellum.* Sic τίθεσθαι εἰρήνην, V. 4, 7. τίθεσθαι συνθήκας, I. 11, 7. &, quod in primis huc valet, τίθεσθαι τὰ πρὸς τινα, V. 60, 9.

Verf. 9 sqq. *Verf. 9. Ἀριόβαζον. Ἀρίβαζον VII. 17, 9. & 18, 7. — Ibid. παρέδοσαν αὐτοὺς edd. αὐτοὺς Aug. Perperam αὐτοῖς Regii & Vefont. quod ex αὐτοὺς corruptum. — Verf. 10. τοῖς ἐσομένοις. τοῖς ἐπεσομένοις Vrb. — Verf. 11. μεγαλαυχῆν. Imperite μεγαλαυχὴν ed. I. Reg. F. & Vefont. a pr. manu. μεγαλαυχῆν Reg. G. — Ibid. πᾶν δέ. πάντα δέ solus Reg. G.*

Cap. XXIV.

CAPVT XXIV.

Verf. 1. *Verf. 1. Καύαρος.* Ex eis, quæ de hoc *Cavaro* in transitu commemoraverat Polybius IV. 46, 4. intelligere licet, excerptam esse hanc Eclogam ex ea parte historiæ, quæ *de extinctione regni Gallorum in Thracia*, agebat. Retulimus autem hanc Eclogam, cum ea quæ cap. 25. sequitur, ad A. V. 541. non quod certi simus, ad hunc annum eas pertinere; sed ne profusus vacuus ille annus prætermitteretur. Ecloga, quæ est cap. 20. de rebus Antiochi ad Armosatam gestis, haud dubie post narrationem captæ arcis Sardium, quam ad A. V. 540. posuimus, erat rejicienda. Proditionem autem Tarenti, quæ exponitur cap.

cap. 26 seqq. ad A. V. 542. esse referendam, Livius docebat.

Versf. 2. καὶ Βιθυνούς. καὶ Ῥοδίους legendum suspicatus est Baumgarten ad Histor. Universal. ex anglico sermone in german. conversam, Tom. VI. Adnot. 564. Versf. 2.

Versf. 3. Χαλιγηδόνιος. Monuimus ad IV. 39, 5. nomen istud in codicibus Polybianis aliâs, permutatis literis X & K, scribi Καλχηθ. Noluimus tamen nunc scripturam, quam apud Athenæum exhibent libri, mutare. Versf. 3.

CAPUT XXV.

Cap. XXV.

Versf. 1. Ἀρμόσατα. „Civitas est Armeniæ majoris in ea parte, quæ meridiem spectat, Ptolemæo Ἀρσαμόσατα & Plinio.“ VALESIVS. Vide Plinium VI. 9, 10, & ibi Notas & Emend. Harduini. Adde Cellar. Geogr. Antiq. lib. III. c. 11. p. 390sq. Versf. 1.

Versf. 2. καὶ τὰλλα τὰ κατὰ τὴν βασιλείαν αὐτῷ διατραπή. Valesius: *ne regnum ipsius omne everteretur.* Retius vero & usui sermonis, Polybiano certe stylo convenientius, dixeris: *ne & reliquæ regni partes perturbarentur, consternarentur, terrore injecto ab ipsius fide averterentur.* conf. V. 4, 10. & Lexic. Polyb. Versf. 2.

CAPUT XXVI.

Cap. XXVI.

De *Tarento Hannibali prodita* conf. Liv. XXV. 8 seqq. & Appian. Histor. Hannibal. c. 32. Proxime autem ante hanc Eclogam ponendum Fragm. quod Suidas in Προσπεσόντων, quod retulimus in Spicileg. Fragmentor. ex lib. VIII. Tom. V. p. 32.

Versf. 1. ὡς ἐπ' ἐξοδίαν ἐρμήσαντες. Livius l. c. *per speciem venandi urbem egressi.* Sed confer nostrum mox versf. 7. & c. 27, 4 seqq. Laudat hunc locum Suidas in Ἐξοδία. — *Ibid. Φιλήμενος* & h. l. & deinde scripsit Casaub. cum Urb. Leviter corrupte Φιλήμενος constanter ed. 1. cum ceteris msstis. Est autem, ut monuit Reiskius, Φιλήμενος idem quod πεΦιλημένος, & ex eo factum abjecto augmento & mutato Versf. 1.

- Verf. 1.** mutato accentu; cujus generis nominum, augmento perfecti truncatorum, exempla collegisse se ait Reifkius ad Constantini Ceremoniale. Apud Livium alii libri *Philomenus*, alii *Philomenus* præferunt. Apud Appianum ὁ Κουωνεύς vocatur hic juvenis. Confer Oudendorp. ad Frontin. III. 3, 6.
- Verf. 2 sqq.** *Verf. 2.* αὐτὸ δὲ μόνον. Temere αὐτὸν δὲ ed. 1. Mox eadem *Verf. 4.* temere & invitis msstis. περι δὲ τὸν, & περι τὸν, pro τῶν. — *Ibid* ἐμβαίνειν, quod ex Vrb. recepimus, ex conject. scribere jusserat Reifkius. Vide Lexic. Polyb. Suidas: Ἐμβαίνειν· ἀρχὴν λαμβάνειν. — *Verf. 5.* συμμιγνύουα cum acuto scripsimus. Vulgo συμμιγνύουα edd. & mssti. cf. c. 27, 4.
- Verf. 6. 8.** *Verf. 6.* ἐξελαθέντων. ἐξελασθέντων Aug. Med. Conf. ad VI. 22, 4. — *Ibid.* Cum προθρεμμάτων vulgo ederetur, simplex θρεμμάτων ponere jusserat Vrsinus: pariter Reifkius, nisi deest (inquit) aliquid, cujus pars fuerit πρό. Ernestus in Lexico Polyb. corrigere jusserat τῶν προσξελαθέντων θρεμμάτων. In veri vestigium, de quo nemo putamus dubitabit, deduxit nos codex Vrb. — *Ibid.* μελήσειν recte Casaub. Perperam μελλήσειν ed. 1. cum msstis, ut passim alibi. — *Verf. 8.* ἐπιβολὴν dedit nobis Vrb. & Aug. Perperam vulgo ἐπιβουλήν.
- Verf. 10.** *Verf. 10.* Τότε οὖν. Necessario requirebatur conjunctio, quam eandem passim errore librariorum prætermisam notavimus. Conf. ad III. 12, 7. & 13, 3. Aut δὴ inferere jusserat Reifkius, aut paulo ante pro ἔτι δὲ τὴν λείων scribere ἐπεὶ δ' ἔδοκουν τὴν λείων, & eam ῥῆσιν cum hac connectere, quod minime placet. — *Ibid.* ἀποδόμενοι haud dubie verum, licet libri omnes præter unum Vrb. in vulgatum σπενδόμενοι consentiant.

Cap.
XXVII.

C A P V T XXVII.

- Verf. 1. 2.** *Verf. 1.* παραπλησίως. Temere παραπλησίως ed. 1. invitis omnibus codd. Pariter ἔδοξαν eadem pro ἔδοσαν. — *Verf. 2.* Φόρους. Mendose Φόρας ed. 1. cum Med. —

Ibid.

Ibid. Teneri poterat *πράξασθαι*, licet & præcedat futurum & sequatur. conf. ad II. 64, 5. — *Ibid.* *κατὰ μηδένα τρόπον* tenuimus, correctum ab Ernesto, sicut monuerat Reiskius, & ante eum Gronovius in Notis msstis, & Scaliger in ora sui libri. Ante Ernestum, consentientibus msstis, editum erat *κατὰ μηδ. τόπον*. — *Ibid.* *τῶν Ῥωμαίων*. Articulum, qui aberat vulgo, adjecimus ex Vrb. & Aug. — *Ibid.* *οἰκίας* correxit Ernestus, momente Reiskio. Sic vero est in Aug. & Vefont. Ceteri vulgo *οἰκείας*. — *Vers.* 4. *συμμιγνύου*. Rursus *συμμιγνύου* cum circumflexo dant edd. cf. c. 26, 5. — *Ibid.* *ἐξοδίων. ἐξοδείων* h. l. Aug.

Vers. 3. 4.

Vers. 5. *ἀπέταξαν* recepimus ex Vrb. & Aug. Veram esse hanc scripturam monuerant jam Reiskius & Ernestus. conf. X. 16, 3. X. 18, 9sq. — *Vers.* 6. *διὰ γὰρ τὴν ὑπερβάλλουσαν* &c. Citat Suidas in *Διάληψις*. Et, quæ mox sequuntur, habet idem in *Προυργιαιτερον*.

Vers. 5. 6.

Vers. 7. *πρῶτον μὲν τόν. τόν* carent Regii & Vefont. — *Ibid.* *Γάϊον Λίβιον*. Constante *Caii* prænomen servant libri Polybiani omnes, & hoc loco, & deinde. *Marcum* vocat Livius XXIV. 20. XXVI. 39. XXVII. 25. & Plutarch. in Apophthegm. p. 195. & in Fabio p. 187. Conf. Wesseling. Obs. lib. II. c. 5. — *Ibid.* *τοὺς Φυλάττοντας. τοὺς μὲν Φυλατῷ*. ed. 1. cum Med. Regiis, Vefont. & Tubing. Importunam particulam non agnoscit Vrb. nec Aug. & delevit Casaub. monitus etiam ab Vrsino. — *Ibid.* *τὸν πυλῶνα τὸν ὑπὸ τὰς Τημενίδας προσαγορευομένης πύλας. τὰς Τεμενίδας* ed. 1. consentientibus msstis, ut videri possit, portas illa a *fano* quodam (*τεμένει*) nomen habuisse, quemadmodum Syracusis pars quædam urbis ab Apollinis fano *ὁ Τεμενίτης* est adpellatus, de quo vide Cluverum in Sicil. Antiq. p. 151. Sed quoniam infra c. 30, 2. codices omnes in *Τημενίδας*. per *η* in prima syllaba consentiunt, eodem modo hic rescripsit Casaubonus; recte: nempe a *Te*meno heroe (de quo conferendus Pausanias & Apollodorus in Bibliotheca) nomen habebat illa porta Tarentina,

Vers. 7.

- Verf. 7.** ut monuit Heynius in Opusc. Academ. T. II. p. 220. Conf. infra c. 35, 9. De præpositione vero ὑπὸ REISKIUS monuit: „Imo vero κατά. Nam πυλῶν non est ὑπὸ πύλας, sed ὑπὲρ τῶν πυλῶν. Est enim πυλῶν turris imposita porta urbis. [conf. ad II. 9, 3.] Possit quoque legi ἐπὶ τῆς Τημενίδος προσαγορευομένης πύλης. conf. verf. 10. & c. 30, 4. Sæpe vitiose ὑπὸ cum ἐπὶ permutatum.“ — Sane placeret posterior ratio ἐπὶ τῆς Τημενίδος &c. nisi nimis multa mutanda forent.
- Verf. 8. 9.** *Verf. 8.* εἰσέφερε τῶν θηρίων, intellige τι, vel τινά. Conf. Gronov. ad I. 42, 9. — *Ibid.* ἀνοίγειν αὐτῶ recte Casaub. cum Vrb. & Vrsin. αὐτοῦ ed. 1. Regii, Vefont. Tubing. αὐτὰ Aug. & inde ora ed. 1. Nescimus quid habeat Med. e quo nil ad h. l. notatum. — *Verf. 9.* ἐποιεῖτο. Perperam ἐπήγει Suidas in Ἀρμοζόμενος, ubi laudat hunc Polybii locum.
- Verf. 10.** *Verf. 10.* κατασκευασμένου recte Casaub. cum Aug. & Reg. G. forte & Med. & Tubing. Id in κατασκευασμένου corruptum in ed. 1. Reg. F. & Vefont. quod monemus, ne quis hoc in κατασκευασαμένου mutandum putet. Sic ἠτοιμασμένοι σάλπιγξας VIII. 32, 7. cum paratas haberent tubas. — *Ibid.* προσσυρίξαι scripsimus cum ed. 1. Vrb. Aug. Regiis, Tubing. Vefont. Id cum in edit. Casaub. in προσσυρίξαι esiet corruptum, in προσσυρίξειε mutavit Gronov. quem secutus est Ernestus: sed ista attica optativi forma rarius utitur Polybius. Nos quidem προσυρίξαι rescriptum velimus per simplex σ, quemadmodum est in Vrb. Conf. ad c. 22, 5. & c. 31, 5.
- Verf. 11.** *Verf. 11.* τὸν ἐπὶ τῆς πόλεως ἄρχοντα. Sic oportuit Caium Livium intelligit; Urbis præfectum. vide c. 29, 1. & conf. c. 27, 7. — *Ibid.* ἀφ' ἡμέρας, de die. cf. c. 29, 1. 4° & 6. adde Vales. ad Diodorum T. II. p. 577. ed. Westel.

CAPVT XXVIII.

Cap.
XXVIII.
Vers. 4 seq.

Vers. 4. Dele comma post ἀναζυγήν, & repone post ἰωθινήν. — *Vers. 5.* κατοπτεύσῃ. Semper in activo usurpatur hoc verbum, apud Polybium certe. Tum in Aoristo passivi dicendum fuerat κατοπτευοῦσῃ, non κατοπτευθῆ, quod mendose dant edd. & mssti. — *Ibid.* οἱ μὲν - - τῶν διακιπτόντων. Perperam Casaubonus: quicumque in eos incidissent. Imo vero, qui profugissent, qui dilapsi essent. — *Ibid.* εἰς τὴν πόλιν. Sic scripsimus cum Vrb. Aug. Vrsin. Regiis, Vefont. Tubing. — *Vers. 6.* ποταμὸν non opus erat ut sollicitaretur. Si τόπον voluisset Polybius, ἐν τόπῳ erat dicturus vel πρὸς τόπον, ut c. 29, 4. non παρὰ τόπον. — *Vers. 7.* κυρίως. conf. ad IV. 38, 2. — *Ibid.* οὐ διεσάφει recte Casaub. mōnente Vrsino. Perperam οὖν διεσαφ. ed. 1. cum msstis. Livius XXV. 9. ne ibi quidem minciato, quo pergerent. — *Ibid.* ἐπιβολήν. ἐπιβουλήν Regii & Tubing.

Vers. 9. μηδὲν ἰδιοπραγεῖν recte Casaubonus recepit ex *Vers. 9. 10.* ora ed. 1. quæ id tenet ex ora Aug. ab antiq. manu. Corrupte μηδενὶ δικαιοπραγεῖν ed. 1. cum msstis; quem eundem errorem Suidas jam habet in Δικαιοπραγεῖν, ubi citantur hæc Polybii verba, & ibi μηδενὶ etiam legitur in principe editione Mediol. quod posteriores editores in μηδὲν mutarunt. — *Vers. 10.* διαφείς τοὺς ἡγεμόνας. Sic recte edd. & mssti omnes in contextu, & consentit Suidas in Διαφείς & in Κρέφας. διασαφήσας τοῖς ἡγεμόσι, ora ed. 1. cum ora Med. & ora Aug. ab antiqua manu.

CAPVT XXIX.

Cap.
XXIX.

Vers. 1. πρόληψιν nil causæ videmus, cur in πρόλεξιν, *Vers. 1.* prædictionem, mutatum voluerit Reiskius. — *Ibid.* πότον Casaub. cum ora ed. 1. & ora Aug. ab ant. manu. Mendose τόπου ed. 1. consentientibus msstis. Sic rursus *vers. 4.* τόπον, pro πότον, ed. 1. cum msstis, excepto Vrb.

Vers. 4. διανεχυμένοι. Ernestus: „hilariores, (inprimitis e convivis,) ut apud Lucian. in Sympof. c. 20.“ — *Vers. 4.*
Nempe

- Verf. 4.** Nempe sic Lucianus, T. III. ed. Wettst. p. 431. ὡς ἔτι μᾶλλον οἱ συμπόται διαχυθεῖεν, quo magis etiam exhilararentur convivæ. Polybii verba citavit Suidas in ipso verbo Διακεχυμ. quod interpretatur ἐκλελυμένοι τὴν ψυχὴν ὑπὸ χαρᾶς. — *Ibid.* καὶ τι καὶ προσπαίζοντες. Repetitam Polybiano more particulam καὶ adoptavimus ex Suidæ l. c. ubi eam certe exhibent ediones veteres, & temere omisit Küsterus, putamus quod in Polybii editionibus non invenit. — *Ibid.* Quæ sequuntur, ὡς ἂν ὑποκρινόμενοι &c. recitat idem Suidas in Ὑποκρίεσθαι & in Συνοουσία.
- Verf. 5.** *Verf. 5.* ἡλλοιωμένων. ἡλλοιωμένοι cum codd. nostris habet Suidas in Ὑποκριν. ἡλλοιωμένους idem in Συνοουσία, mendose utrumque.
- Verf. 7 sqq.** *Verf. 7.* ἀπολελειμμένοις recte Casaub. cum Vrfino, & sic intra lineas habet codex Vefont. ἀπολελημμ. ed. I. & Regii. ἀπολελιμμ. Vrb. Aug. Ex Med. nulla notatur diffensio ab exemplo Casauboni. — *Verf. 8.* ἀνοιδήσεται ex Vrb. correxit Casaub. & consentit ni fallimur, codex Med. ἀνοιδήσεται Aug. Regii, Vefont. Vrfin. ἀνηδήσεται ed. I. — *Verf. 9.* ὡς δὲ αἶ Casaub. cum Vrfin. Corrupte ὡς δ' αἶ ed. I. cum msstis.

Cap. XXX.

CAPVT XXX.

- Verf. 2 3.** *Verf. 2.* κατὰ τὴν ἀπό. Mendose κατὰ τὴν τῆς ἀπό ed. I. Regii, Vefont. — *Ibid.* Τημενίδας. Vide ad c. 27, 7. — *Ibid.* ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ - - Τακίνδου, in *Hyacinthi tumulo*. Hyacinthum Spartanum heroëm colebant Tarentini, Lacedæmone oriundi. conf. c. 35, 9. — *Ibid.* Ἀπόλλωνος Τακίνδου. Apollinis sacra cum *Hyacinthi sacris* conjuncta fuisse, docet Pausanias in Lacon. c. 10. p. 228. & c. 19. p. 257. Τακίνδου per υ in penult. habet unus Vrb. — *Verf. 3.* ἀντιπυρσεῦσαι Casaub. cum Vrb. Aug. Vefont. & ora ed. I. Corrupte ἀντικερσεῦσαι ed. I. in text. & Reg. F. a pr. manu. ἀντιπερισεῦσαι Tubing. & Reg. F. ex emend. ἀντιπερισεῦσαι Reg. B.

Verf.

Verf. 6. παρ' αὐτοῖς. — „Narrat Polybius ut rem, Verf. 6. 7.
Tarentinis propriam, aliis Græcis inusitatam: nam in aliis
græcis urbibus erant sepulcra extra mœnia. conf. IX. 17,
2 & 6. & Vales. ad Ammian. Marcellin. XVII. 7.“ REISKIUS. — *Ibid.* ἐντὸς τῶν τειχῶν. Duo posteriora verba
desiderantur in ed. I. Med. Regiis & Tubing. Adjecit Cas-
saub. cum Vrb. & Aug. ἐντὸς τείχων Vefont. — *Verf. 7.*
μετὰ τῶν πλείονων. τοὺς πλείονας dici pro τοὺς τεθνεῶτας
vel τοὺς ἀποικοιχόμενους satis notum, & monuit Eustath. ad
Iliad. p. 451, 37. ed. Basil. & ad Odyss. p. 7, 52.

Verf. 9. πρὸς τὸν τοῦ Πυθιονίκου τάφον. Quis fuerit ille Verf. 9.
Pythionicus, non habemus compertum. Vocabulum Πυ-
θιονίης non modo generatim denotat eum qui *Pythia* vi-
cit, sed etiam *proprium nomen* est, auctore Suida.

Verf. 12. εὐρώσαντος correxit Casaub. cum Scaligero. Verf. 12. 13.
conf. IV. 48. § 11. εὐρώσαντος ed. I. cum msstis. —
Verf. 13. παρόδου pariter ingenio debetur Casauboni &
Scaligeri. πάροδον ed. I. cum msstis, quod in παρ' ἑδὸν
mutatum voluit Vrsinus.

CAPVT XXXI.

Cap. XXXI.

Verf. 1. τῆς Βαθείας, intell. ὁδοῦ, quemadmodum ad Verf. 1.
πλατῆαν ex pervulgato sermonis usu ὁδὸν intelligitur. Sic
quidem interpretatus est Casaubonus. Reiskius contra βα-
θείαν nomen esse *portæ* contendit, (conf. c. 35, 6.) ut Con-
stantinopoli (ait) erat porta quædam, κοίλη seu *humilis*
vel *profunda* dicta. Pariter Scaliger πύλης intelligendum
ad Βαθείας monuit.

Verf. 2. ἀπέλιπον. ἀπέλειπον Vrb. in imperfecto, Verf. 2.
commode. — *Ibid.* ἐντὸς τοῦ τείχους Casaub. cum Vrb.
& Vrsin. Perperam ἐντὸς ed. I. cum ceteris codd. —
Ibid. τὰς ἔξωθεν ἐπιφανείας. — „ἐπιφάνεια hic non sunt
latera, ut alibi; sed οἱ ἐπιφανόμενοι.“ CASAVB. in ora
Basil. [vel τὰ ἐπιφανόμενα.] conf. I. 76, 5. & Lexic.
Polyb.

Vers. 3.

Vers. 3. ἐπέστησαν κατὰ πορείαν. „κατὰ πορείαν, in armis, in acie.“ REISKIUS. — *Ibid. τὰ κατὰ τὸν Φιλήμενον, quæ ad Philemenum pertinebant. τὰ ἐκ ingenio recte adjecit Casaubonus; qui articulus cum abesset ab ed. 1. & msstis, κατὰ deletum voluit Vrlinus. αὐτοὶ δὲ καὶ τὸν Φιλίμ. Scaliger.*

Vers. 4.

Vers. 4. Ὅτε γάρ. Sic rursus optime Casaub. Mendose οὔτε γάρ ed. 1. cum msstis, quod in οἴτε γάρ mutare jussit Vrlinus. — Ibid. In Φερέτρῳ consentiant edd. & scripti. Solus Suidas Φέρτρῳ legit, locum hunc citans ad ipsum vocabulum Φέρτρον. Idem ibidem τὸν πεΦιλημένον scripsit pro τὸν Φιλήμενον. Quod vero apud eundem Suidam ibidem pro vulgato τὸν υἶόν corrigendum ex Polybio τὸν ὕν ait Küsterus, si editionem Suidæ Mediolanensem inspexisset, veram scripturam, τὸν ὕν, ibi erat inventurus. — Ibid. τὴν παρακειμένην πύλην, proximam portam. Aut τὴν προσειρημένην legi voluit Reiskius, aut συγκειμένην, ex ραδίῳ conditam. Cogitaveramus nos quidem τὴν ἀντιπαρακειμένην, oppositam. Sed nil opus videtur vulgatam sollicitare scripturam. Philemenus fuerat cum Hannibale, & cum haud procul ab urbe abesset, tum demum ab eo se separaverat: Hannibal per portam Temenidem urbem ingreditur; Philemenus ad aliam portam, huic proximam, se confert. conf. VII. 18, 6.

Vers. 5 sqq.

Vers. 5. προσεσύριξε. Sic corrigere jussit Paulus Leopardus Emendatt. lib. IV. c. 13. & lib. V. c. 11. in Gruteri Thesauro Crit. T. III. p. 77. & p. 95. Poterat vero etiam teneri Casauboni προσσύριξε, quod & Scaligero placuerat. Conf. ad c. 22, 5. & c. 27, 10. — Vers. 6. ἀνέωξε μετὰ σπουδῆς &c. Citavit Suidas in Μερίτης. — Ibid. τῶν περὶ τόν. Mendose τὸν περὶ τόν ed. 1. & τὸ περὶ τὸν Regii, Tubing & Vefont. — Vers. 7. νομαδικήν. Νομαδικήν litera majuscula scribitur in ed. Casauboni; minus recte. Recte tamen habet ejusdem versio: habitu pastoritio.

Vers.

Verf. 8. τὸν ὄν. Corrupte τὸν ὄν ed. 1. Regii, & Vefont. a pr. manu. — *Ibid.* αὐτοῦ πατάξαντες, *ibi loci, eodem ipso in loco.* Sic recte Vrb. & Aug. & sic corrigendum monuerat Vrsinus (ex suo putamus codice) & Reiskius ex ingenio. Conf. III. 116, II. V. 76. 4. &c. — *Verf. 9.* τοὺς μοχλοὺς. Mendose τοῖς μοχλοῖς ed. 1. cum Med. — *Verf. 10.* ἀσφαλῶς. Perperam ἀσφαλῶν Vrb. Aug. — *Verf. 11.* Dele comma post Ἀντίβας, quod perperam ex superioribus editionibus irrepsit.

CAPVT XXXII.

Cap.
XXXII.

Verf. 1. τῶν χειριζόντων τὴν πρᾶξιν Casaub. cum Vrb. Aug. Vrsin. putamus & Med. Corrupte τὴν χειριζόντων πρᾶξιν ed. 1. τῶν τὴν πρᾶξιν Regii, Vefont. & Tubing. & carent χειριζόντων. — *Verf. 2.* δὲ καὶ τῶν. δὲ carent Regii, Tub. Vefont. — *Verf. 3.* ἐξαιρεῖσθαι, *eximere periculo.* conf. I. 36, 5. I. 11, 11. Mendose ἐξερεῖσθαι solus Reg. G. Post verbum hoc autem, interferto puncto, sic pergit ed. 1. cum msstis omnibus, παρήγσειλε δὲ καὶ σώζειν. Importunata particulam δὲ, una cum puncto, merito sustulit Casaub. — *Ibid.* ἀναβοῶντας. ἀναβοῶντες ora ed. 1. temere & invitis msstis.

Verf. 4. Κελτῶν. Βελτῶν Reg. F. Tubing. — *Ibid.* προσταχθέν. πραχθέν Reg. F. Sed ejusmodi singulares aberrationes unius vel alterius codicis nil adinet cunctas adnotare. — *Verf. 6.* διαδύς. Mendose διαδὺς ed. 1. invitis msstis. — *Ibid.* λαβόμενος ἀνατίου correxit Casaub. monente Vrsino, & sic ora ed. 1. & ora Med. Ceteri omnes & ipsa ed. 1. in contextu corrupte habent λίβανος ἀνατίου.

Verf. 7. Μετὰ δέ. Sic omnes scripti & edd. Nec tamen umquam aliàs legere meminimus μετὰ τὸν καιρὸν τοῦτον, sed vel μετὰ ταῦτα, vel κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον. Et Κατὰ h. l. rescribendum putemus. Sicut β, sic & μ passim a librariis cum η confunditur: sic paulo ante, προ ὀρμούτων, ὀρμούτων habet Reg. G. — *Ibid.* ἡτοίμασμέ

νοι. conf. ad c. 27, 10. — *Ibid.* καὶ τινὰς τῶν αὐτῶν χρηθῶν δυναμ. Perspecte correxit Casaubonus. καὶ τινῶν αὐτῶν χρ. δυν. ed. 1. consentientibus msstis.

Verf. 8. *Verf. 8.* εἰς τὴν ἄκρην, *in arcem, ad arcem, versus arcem*, εἰς τὴν ἄκρην πόλιν Vrsinus; quod, quamquam non adjecit formulam *ex ingenio*, qua in his uti solet, tamen nonnisi ex ipsius conjectura esse videtur, ut sententia sit *in superiorem urbem, in superiorem urbis partem*. Sane vocabulum πόλιν ignorant libri nostri omnes, & facile eo caremus.

Verf. 9. *Verf. 9.* παραγενόμενοι recte edd. cum Med. e quo certe nulla notatur discrepantia. Perperam παραγενόμενος Vrb. Aug. Regii, Tubing. Vefont. sed in Vefont. prius aliud quid fuisse videtur. Mox γὰρ ταῖς πλατ. correxit Casaub. cum Vrb. consentiente Vrsino & codice Med. ni fallimur. Mendose δὲ ταῖς πλατ. ed. 1. Aug. Regii, Vefont. Tubing. Sæpius inter se permutatas istas particulas videre licet.

Verf. 10. *Verf. 10.* τάξασθαι τὸ συμβαῖνον, certo secum statuere quid rei esset. — „Forte τάξασθαι πρὸς τὸ συμβαῖνον, sese accommodare rebus præsentibus, ordinare suas res ad eventa præsentia.“ REISKIUS. διατάξασθαι se suspicari significavit mihi alius Vir doctissimus. ERNESTVS in Lexico Polybiano: „Res postulat, inquit, hunc sensum, nondum poterant plane scire quid evenisset, quasi esset στοχάζεσθαι. Ac, nisi vitium est in τάξασθαι, significat, eventum ad suum (vel, ad certum) genus referre.“ — Nobis non solicitanda vulgata lectio videtur. Ex Ernesti interpretatione τάττεσθαι h. l. idem fuerit ac ὑποτάττειν τι ὑπὸ τὸ ἴδιον ὄνομα vel γένος, de qua notione verbi ὑποτάττειν diximus ad III. 36, 4 & 7. Et simpliciori etiam ratione phrasis illa, εὐδέπω δυναμένων τάξασθαι τὸ συμβαῖνον, ita intelligi poterit, nescio quo loco apud se ponerent rem, id est, nesciebant quid de ea cogitarent. Accedit, quod τάξασθαι apud Polybium sæpe ponitur pro συντάξασθαι. Itaque, quemadmodum τάξασθαι τινι (vel πρὸς τινὰ) περί τινος vel seq. infinitivo; II. 59, 8. V. 91, 3. &c. (conf. Adn. ad II. 59, 8.) signi-

significat *constituere cum aliquo, agere cum aliquo*; sic τὰ ξαθαί τι absque casu personæ denotare poterit *constituere aliquid secum, & velut in animo suo aliquid componere & ordinare, id est, certam sibi notionem rei informare, certum judicium ferre*. Nescimus vero, an eodem etiam referri quodammodo possit illa dictio, τεταγμένη θεωρία, VI. 57, 2. *certa cognitio, certa ratio*.

Vers. 10.

Vers. 12. τῷ δὲ πολλούς. Perperam τὸ δὲ πολλ. ed. I. consentientibus msstis, nisi forte verum habet Med. e quo nil notatur. — *Ibid. συλεύεσθαι. συλεύεσθαι ora ed. I.* invitis msstis.

Vers. 12.

CAPVT XXXIII.

Cap.
XXXIII.

Vers. 3. συνηθροίζοντο. Corrupte συνηθροίσοντο Reg. G. & Vefont. in contextu. Hinc συνηθροίσαντο Reg. F. & Tubing. — *Vers. 4. ἐπανελθόντας.* Constructio ad sensum, ut ajunt grammatici, licet præcesserit singularis ἐκαστον. — *Vers. 5. τῷ δὲ ἐπὶ τὴν &c.* Habet Suidas in Κατάλυσις. — *Vers. 6. πολεμίας νομίζειν τάς.* Sic recte codices nostri omnes Vrb. Aug. Regii, Vefont. Tubing. Ex solo Med. diffensum nullum ab editis notavit Gronovius. — *Ibid. τούτοις ἐφέδρους* recte Casaub. ex ora ed. I. cum qua facit ora Aug. ab antiq. manu. τούτους ἐφέδρ. ed. I. in contextu, cum msstis.

Vers. 3 sqq.

CAPVT XXXIV.

Cap.
XXXIV.

Vers. 1. τοῖς Καρχηδ. τῆς Καρχηδ. ed. I. cum msstis. Correxerit Casaub. — *Vers. 2. ἐκυλίθησαν.* Corrupte κυλίθησαν foli Regii. ἐκυλίθησαν ed. I. imperite & invitis msstis. — *Vers. 3. τῇ πρὸ τούτου τάφρω* correxit Casaub. cum Vrsino. τῷ pro τῇ dabat ed. I. cum msstis.

Vers. 1 sqq.

Vers. 4. σαφῶς δὲ διαγίνωσκων. Et hoc rursus debetur Casaubono. σαφῶς διεγίνωσκων ed. I. cum msstis. Rursus tamen ex Med. nullum diffensum ab exemplo Casauboni notatum videmus; sed jam pridem nobis videmur observasse, quo longius progrediuntur hæc Excerpta Po-

Vers. 4

Verf. 4.

lybii, eo parciolem fuisse Gronovium in adnotanda ex illo codice (vel ex duobus illis codicibus; nam duo sunt, ut in Præfatione diximus, qui tamen ob perpetuum fere inter se consensum pro uno haberi possunt) lectionis varietate, præcipue ubi manifeste mendosa codicis scriptura erat. In superioribus autem libris nullas, ne manifestissime quidem vitiosas lectiones præteriisse videtur. Eamdem rationem in conferendo codice Tubingensi tenuisse Reuffius videtur, ut, cum initio vel levissimas enotasset aberrationes, paulatim parcior fieret. Neque id mirum. Nam & tædii plenus hic labor est, librariorum halucinationes quasque adnotandi; & fructus, quamquam interdum haud spernendus, (de quo in Præfat. Tomo V. præfixa diximus p. 12 sq.) incertus tamen remotusque, & qui per se exilis plerisque haud immerito videatur. Omnino vero, qui unum tantum aut alterum codicem manuscriptum cum impresso conferendum suscipit, ægre dijudicare potest, quidnam adnotari mereatur, quid minus. Nam sicut singularem unius vel alterius librarii aberrationem adnotare, nisi peculiaris quædam ratio adsit, nisi adinet; sic, ubi codices omnes in eundem errorem consentiunt, aut ubi in varias partes a vera lectione, aut ab ea quam liber impressus habet, abeunt omnes, operæ pretium utique est, errores istos adnotare, ut sciatur, vulgatam lectionem nonnisi conjecturæ atque correctioni editoris deberi: de cujus conjecturæ pretio liberum deinde cuique viro docto esse debet, suum interponere iudicium, & meliorem, si qua occurrit, tentare; si commoda videtur emendatio, æquum est, ut sciat lector, quænam gratia debeatur eis viris, quorum ingenio & doctrina pertinacique labore purgata ab errorum monstris & genuinæ puritati restituta sunt veterum scriptorum monumenta.

Ibid. ἐάσαντας Casaub. cum Vrb. Aug. Vrsin. ἐάσαντες ed. 1. Reg. G. ἐάσαντες Reg. F. Tubing. Vefont. — *Ibid.* ἐναποδειξομένου Vrsinus ex ingenio scribere iussit, cui obtemperavit Casaub. ἐναποδειξομένου in aoristo habet ed. 1.

cum

sum msstis, quod teneri fortasse poterat, quemadmodum aoristus infinitivi sæpe pro futuro ponitur. — *Ibid.* τὴν αὐτῶν δύναμιν recte edd. τὴν αὐτὴν δύναμιν Aug. Vrb. Vefont. Tubing. Reg. G. τὴν αὐτοῦ δύναμιν Reg. F.

Vers. 5. προέπεσον. Livius XXIV. 11. *si ferocius pro-* Vers. 5 sqq.
currissent. — *Ibid.* προσέβαλε Casaub. cum Vrsin. Aug.
Reg. F. Vefont. προσέβαλλε ed. 1. προσέλαβε Reg. G. —

Vers. 6. ἰσχυρῶς. ἰσχυρῶς ed. 1. invitis msstis. — *Ibid.*
περιτετερισμένῳ Casaub. & Vrsin. ex ingenio. περιτετερι-
σμένων ed. 1. cum msstis. — *Vers.* 7. ἐν χειρῶν νόμῳ
Casaub. cum Vrb. Aug. Vrsin. ἐν χειρῶν νόμων ed. 1. Reg.
F. G. Vefont. Hinc ἐν χειρὶ Νομάδων ora ed. 1. ex impe-
rita conjectura.

CAPUT XXXV.

Cap.
XXXV.

Vers. 1. προβαλόμενος in aëristo voluit Reiskius: „re- Vers. 1.
quiritur enim, ait, tempus præteritum; quum sibi circum-
fudisset aut prætendisset vallum.“ —

Vers. 3. τοιοῦτον. τοιοῦτο Vrb. — *Ibid.* παρέστησε. Vers. 3.
Mendose παρέστησε ed. 1. cum Regiis & Vefont in con-
textu. — *Ibid.* ἱκανὸς αὐτοὺς ὑπολαμβάνειν ἔσεσθαι τοῖς
Ῥωμαίοις. Post ἔσεσθαι deesse videntur verba πρὸς τὸ ἀντέ-
χειν, aut in eandem sententiam alia. Dubitamus enim,
an ἱκανὸς τοῖς Ῥωμαίοις græce dicatur pro *par Romanis*.

Vers. 4. ἀποστήσας active significat, itaque cogita- Vers. 4.
tione referendum ad sequens τὰ Φρον.

Vers. 5. παρ' ἧν. παρ' ἧν ed. Casaub. errore operarum, Vers. 5.
quem correxit Gronov. — *Ibid.* ἐπὶ τὸ πρὸς τῇ πόλει
χεῖλος τοῦ χοῶς ἀνασκαρευομένου. quum a latere (fossæ)
urbi obverso ex effossa terra struendus esset agger. χεῖλος
non modo de fluminis ripa usurpatur, sed & de latere fos-
sæ X. 31, 8. Idem vero vocab. χεῖλος X. 44, 11 sq. in plu-
ribus ex nostris codicibus bis in τεῖχος corruptum videbi-
mus; quo credibilius est, eundem errorem hoc loco er-
ratum esse a librariis. Rectius autem fortasse fuerit ἐπὶ
τῷ πρὸς τῇ πόλει χεῖλει, in dativo casu: & ἐπὶ τῷ habet

Verf. 5. Aug. in contextu, cui ἐπὶ τὸ non nisi intra lineas superscriptum est; codices vero Regii, Vefont. & Tubingenfis, omittentes novem verba, τῆς ἀρκας usque ἐπὶ τὸ, derivati e codice videri possunt, cujus scriba ex uno τῶ (καὶ τῶ) ad alterum τῶ (ἐπὶ τῶ) aberraverat. Si quis pro τοῦ χοῶς nude χοῶς maluerit, absque articulo, non repugnabimus. Casaubonus in lat. versione, de græco vocab. χεῖλος vel χεῖλαι jam cogitaverat, sed simul τείχος etiam expressit, in propiore mœnibus urbis labro; minus commode. ἐκ μεταβολῆς vero recte vice versa est interpretatus: scilicet arx ab urbe separata erat fossa, quæ a parte urbis erat, & muro, qui a parte arcis; (cap. 34, 3.) nunc, vice versa, urbs adversus arcem munita erat fossa, quæ arcem spectabat, & valido aggere cum vallo, qui muri instar erat, a parte urbis.

Verf. 6. Verf. 6. τῆς Σωτείρας cum Vrsino correxit Casaub. τῆς Σωτήρας ed. 1. cum msstis. Soteram & Batheam Reiskius portam intellexit, (cf. ad c, 31, 1.) Casaubonus viam.

Verf. 8 seqq. Verf. 8. Γαλαῖσον. Vide Liv. XXV. 11. & alios auctores, laudatos a Cluvero in Ital. Antiq. p. 1238. — Ibid. ἐπωνυμ. ταύτην. Correxerit Casaub. ἐπωνυμ. αὐτήν ed. 1. cum msstis. — Verf. 9. πρὸς Λακεδαιμονίους recte Casaub. cum Urb. Perperam παρὰ Λακεδ. ed. 1. cum msstis. πρὸς tamen habet & Aug. in ora ab antiq. manu. — Verf. 10. Formam nominis συνεργίαν probat analogia, a verbo συνεργέω.

Cap.
XXXVI.

C A P V T XXXVI.

Verf. 1. Verf. 1. συνισταμένου revocavimus ex ed. 1. cum qua consentiunt codices omnes. Malimus tamen tenuissemus emendationem Casauboni συνεσταμένου, in præterito tempore, quod ob vocabulum ἐντελής necessario h. l. requiri videtur. — Ibid. ἐκ Μεταπόντιου. Sic recte ed. 1. cum msstis. Temere ἐκ Μεταπόντου ed. Casaub. & seqq. Μεταπόντιον Græci omnes usurpant nomen illius urbis.

Verf.

Vers. 3. τῶν κατὰ τὸν εἰσπλοῦν τόπων correxit Casaubonus cum Vrsino & ex parte cum Vrb. qui τῶν quidem habet, sed deinde τόπον. τὸν κατὰ τοῦ εἰσπ. τόπον ed. 1. cum ceteris msstis. Livius XXV. 11. *Arx, in peninsula posita, imminet faucibus portus.* Fauces istas adeo angustas fuisse, ut ponte jungerentur clauderenturque, Strabo docet lib. VI. p. 278. & Appianus in Hist. Hannibal. c. 34. *Vers. 3.*

Vers. 5. παρὰ πόδας. Mendose παρὰ πόδαν Aug. Reg. F. G. & Vefont. sed in hoc παρὰ πόδα inter lineas. — *Ibid.* αὐτοὶ δι' αὐτῶν, *ipsi per se.* Sic mox αὐτοὺς δι' αὐτῶν *vers. 8.* *Vers. 5.*

Vers. 6. γένοιτο τοῦτο κατὰ τὸ παρόν. Sic rectissime Vrb. & Aug. γένοιτο τὸ παρόν edd. cum ceteris codd. — *Vers. 8.* ὅσον ἤδη. Vide ad II. 4, 4. *Vers. 6. 8.*

Vers. 11. πορείων ὑποτρόχων correxit Casaub. cum Scalligero. Corrupte πορείαν ὑπὸ τροχῶν ed. 1. Regii, Tubing. Vefont. πορείων ὑποτροχῶν Vrb. πορείων ὑπὸ τροχῶν Aug. in contextu, sed recte ὑποτρόχων idem in ora ab antiqua manu. Πορείου idem fere est ac πορθμῆιον, *id cuius ore trajicimus, quo ad trajiciendum utimur, sive terra, sive mari, adeoque vel navis vel vehiculum;* quare πορεία, quibus usi sunt Tarentini ad transfvehendas per isthmum naves, ὑπότροχα fuisse, consulto monet Polybius. Confer Henr. Steph. Thes. T. II. col. 180. &, quem is laudat, Pollucem in Onomast. I. 83. & III. 92. *Vers. 11.*

Vers. 12. ὑπερνεολκῆσαντες. Sic quidem scripti & editi. Rectius vero fuerit ὑπερνεωλκῆσαντες per ω, quemadmodum I. 29, 3. in νεωλκῆσαντες consentiunt omnes. cōf. Fragm. Polyb. historic. n. LXVII. T. V. p. 73. Sic Strab. VI, p. 278. ὡστ' ἐπὶ χερρόνησῳ κείσθαι τῆμ πῶλιν, καὶ τὰ πλοῖα ὑπερνεωλκείσθαι βραδίως ἐκατέρωθεν, ταπεινοῦ ὄντος τοῦ ἀνχένος. Apud Eustathium vero ad Dionys. Perieg. vers. 375. ubi Strabonis illa verba repetuntur, duplici errore ὑπερνεολκοῦσθαι editur. *Vers. 12.*

CAPVT XXXVII.

Cap.
XXXVII.

Ad duo Fragmenta, quæ huc retulimus, ex *historiâ expugnationis Syracusarum* petita, alia nonnulla, ad eandem rem pertinentia, adjecimus, cunctaque simul secundum rerum gestarum seriem ordinata Adnotationibus illustravimus in Spicilegio Fragmentorum ex lib. VIII. Tomo V. p. 32 sqq.

CAPVT XXXVIII.

Cap.
XXXVIII.

Vers. 1.

Vers. 1. Οὕτως οἱ πλείους &c. Haud procul initio Excerptorum Antiquorum ex libro VIII. sententia hæc oræ inscripta est codicis Vrbinatis. Forte pertinebat ad imprudentiam Andranodori Syracusani, tragico actori arcana maximi momenti incaute aperientis; de quo Livius XXIV. 24.

Vers. 2.

Vers. 2. Πᾶσα γὰρ ἔλευθερία &c. Fragmentum hoc codex Vrbinas in ora habet circa finem ejus Excerpti, quod finitur cap. 23. nostræ editionis: pertinere autem videtur ad eam rem, de qua agit Excerptum proxime ibi sequens, *de Tarento Hannibali prodito*, quod in nostra editione incipit a cap. 26. Scilicet Tarentini, libertatis moderatæ impatientes, per vices Pyrrhum, Romanos, Pœnos nacti sunt dominos.

Vers. 3.

Vers. 3. Ἀγκωρα. Quod Cluverus Ital. Antiq. III. 7. p. 986. urbem hanc eandem statuat cum *Antio*, satis noto Volscorum oppido, veremur cum Abr. Berkelio ad Stephanum Byz. ne gratuito prorsus id sumtum sit a docto viro. Quodnam autem, quæve in parte Italiæ fuerit *Ancara* oppidum, aut quam occasione mentionem ejus hoc libro Polybius fecerit, non liquet. An in eorum oppidorum fuit numero, quæ Livius XXIV. 20. cum a Romanis defecissent, a Q. Fabio recepta scribit?

Vers. 4.

Vers. 4. Δασσαριῆται. Conf. ad V. 108, 8. & Cellar. Geogr. Antiq. II. 13. p. 1027. Meminisse hujus populi potuit

potuit hoc libro Polybius, in *Philippi rebus ad Lissum* gestis, de quibus agitur c. 15 seq. Plinius III. 23, 26. *A Lisso, Macedoniae provincia: gentes Partheni, Et a tergo eorum Dassaretæ.* In eisdem Philippi rebus locus esse potuit, commemorandi alterum Illyriæ oppidum *vers. 5.* cui *Hyscana* nomen.

 Vers. 4

Fragmentis hisce adde illud, ex *Rebus a Cn. Scipione in Hispania* A. V. 542. gestis excerptum, quod retulimus in Spicilegio Fragmentorum ex lib. VIII. num. III. T. V. p. 35.

ADNOTATIONES

A D

POLYBII HISTORIARVM

Lib. IX.

LIBRI IX.

RELIQVIAS.

Cap. I.

CAPVT I.

- Verf. 1. *Vers. 1.* ὑπὸ τῆς προειρημένης Ὀλυμπιάδος. *Olympiadens* dicit centesimam quadragesimam secundam. — *Ibid.* τετραετοῦς διαστήματος, ὃ Φαμὲν δεῖν Ὀλυμπιάδα νομίζειν. — „Hoc dicit ratione rerum Romanarum: vult enim, quatuor annos consulares esse vel haberi pro una Olympiade.“ CASAVB. *in ora Basil.* — Conf. Spicileg. *Fragm. ex lib. VI. T. V. p. 31.* δεῖν pro δεῖ recte scripsit Casaubonus. Poteras δὴ suspicari, & intelligere δεῖν, sed illud utique commodius videtur.
- Verf. 2. 3. *Vers. 2.* καὶ κρίνεσθαι. — „Subaudi ὑπ' αὐτοῦ, ἔσ' ab eo solo probari.“ REISK. κρίνειν probare, eligere. V. 52, I. VI. 7, 4. Sic ἐγκρίνειν mox cap. 2. 4. — *Vers. 3.* πολλοὺς ἐφέλκοντα recte edd. πολλοῖς Urb. Aug. Regii, Vefont.
- Verf. 4. *Vers. 4.* τὸν μὲν γὰρ Φιλήκοον correxit Casaub. cum Vrsino. Recte: sic enim mox omnes τὸν δὲ πολυπράγμονα. Mendose τὸ μὲν γὰρ Φιληκ. ed. I. cum msstis. — „Φιλήκοι dicuntur homines, veterum poetarum, fabularum & glossarum studiosi, ruspatores antiquitatis.“ REISKIUS. — ERNESTVS: „Φιλήκοος, qui delectatur narratiunculis variis, neo aliud spectat præter voluptatem audiendi vel legendi.“ — Sed apud Polybium quidem aliàs Φιλήκοος generatim, idem sonat quod Φιλομαθής, ut Suidas interpreta-

pretatur. Sunt autem hæc verba non Polybii, sed Ephori, Verf. 4.
ut mox diferte docet ipse Polybius.

Ibid. ὁ γενεαλογικὸς τρόπος. Vide quæ ad illustrandum hunc locum, & quæ sequuntur, diximus in Adnot. ad lib. I. c. 2, 8. T. V. p. 127 seq. Confer. Diodor. Sicul. initio libri IV. — Perspècte vero HEYNIUS, vir doctissimus, ad Apollodori Biblioth. p. 921 sqq. „Prima historiarum, inquit, inter Græcos elementa ducta fuere ex *deorum genealogiis & heroum rebus gestis*, adeoque e mythis popularibus. Hinc intelligitur, cur antiquissimorum scriptorum libri inscripti erant *περὶ Γενεαλογιῶν*. - - Traducta dein opera ad *Κτίσεις*, h. e. ad mythos *de urbium & insularum originibus*. - - Processum tandem est ad illud *historiarum* genus, quod eo nomine vere dignum haberi debet, ut perscriberentur ea, *quæ evenisse aliquis aut ipse vidisset, aut ab iis qui vidissent, cum fide traditum accepisset.*“

Ibid. ἐπισπᾶται. Scimus defendi posse ἐφίσταται, quod ex Casauboni erat conjectura; quod ille *moratur* vertit, & probat REISKIUS; nam — „ἐπιστῆναι, ait, est *insistere*. ἐφίσταται est ergo *apud sese facit insistere in vestigio*, h. e. retinet penes se, aut ad se adducit.“ — Sic & Ernestus: ἐφίσταται, *attentum retinere in cognoscendo*. Quum vero nullibi aliàs ita usurpatum inveniatur illud verbum, præferendam Vrsini putavimus conjecturam. ἐπισπᾶται idem sonat quod ἐφέλευται verf. 3. *invitare, ad se trahere, adlicere*. Hinc ἐπισπαστικὸς, *ad adlicendum comparatus*, V. 84, 6.

Ibid. συγγενείας. — „Videatur hoc idem esse cum genealogiis, hoc est cum genere studii priore: sed differunt αἱ γενεαλογίαι & αἱ συγγενεῖαι. *Genealogiæ sunt origines deorum & heroum fabularium. συγγενεῖαι autem sunt cognationes & propagationes populorum per colonias, quaqua- versum terrarum sparsas.*“ REISKIUS. — *Ibid.* παρ' Ἐφῶρων. Confer Diodor. initio lib. IV. — *Ibid.* τὸν δὲ πολιτικὸν recte edd. τῶν δὲ πολιτικῶν mssti nostri. — *Ibid.*

Ibid. δυναστῶν bene habet; nec opus est ut in δυναστεία mutemus cum Vrsino.

Verf. 5. Ἐφ' ὧν ἡμεῖς ψιλῶς κατατηγνότες. *Ad quas* (scil. *res gestas*) *cum nude me converterim*; id est, *quas solas quum in scribendo spectaverim*, ut interpretatus est Ernestus. Aliàs κατατηγνῶν ἐπὶ τι dicitur cum accusat. casu, vel εἰς τι, aliquo pervenire: sed ἐπὶ cum genit. sæpe pariter motum ad locum significat, hoc discrimine, ut non tam in, quam ad, vel versus, sit interpretandum; ut ἐπλεον ἐφ' Ἑλλησπόντου, IV. 50, 5. ὤρμησεν ἐπὶ νήσων, IV. 16, 8. ποιούμενος τὸν πλοῦν ὡς ἐπ' οἴκου, IV. 16, 9. Itaque κατατηγνῶν ἐπὶ τινος, erit tendere aliquo, petere aliquem locum, spectare aliquid. Et hac quidem ratione defendi fortasse utcumque poterit. vulgata scriptura ἐφ' ὧν. Nescimus tamen an verior sit Reiskii conjectura, ἐφ' ὃν scil. τρόπον, & deinde περὶ τοῦτον. conf. c. 2, 4 & 6.

Ibid. τάξις an verum sit, etiam atque etiam dubitamus. σύνταξις scriptio, liber, opus, præsertim historicum, familiare Polybio vocabulum. Sic mox verbo συντάττωσθαι utitur c. 2, 2. — *Ibid.* ἐν μὲν τι καὶ γένος. ἐν μὲν τι καὶ μόνον γένος suspicatus est Reiskius: aliàs καὶ ante γένος delendum censuit. Sed non videmus, quid incommodi habeat καὶ, ad unum etiam genus auditorum nos adcommo-
davimus: ad γένος enim ex sequentibus intelligendum ἀπρωατῶν, quare commodius post ἡρμόσμεθα comma, quam punctum, ponetur. — *Ibid.* παρασπνεύακαμεν. Mendose παρασπνεύακαμεν ed. I. cum msstis; in uno Aug. inter lineas scripta e littera.

Verf. 6. *Verf. 6.* ἐν ἑτέροις. Vide lib. I. c. 1. & c. 35. & III. 31. — *Ibid.* ἐμφάσεως χάριν, quo magis adpareat.

Cap. II.

C A P V T II.

Verf. 1. 4. *Verf. 1.* κτίσεις recte Casaub. cum Vrsino. κτήσεις ed. I. cum msstis. Κτίσεις ἐθνῶν καὶ πόλεων scripsit Hellenicus aliique. — *Verf. 4.* ἐνεκρίθη, i. q. προήρηται c. 1, 6. prælatum, probatum est a nobis. cf. ad VI, 7, 4. Sic simplex

plex *ἔννευ* c. 1, 2. — „*ἐνευρίθη* est idem quod *προσείρη*.
οὐ ἔγκριτοι in palæstricis certaminibus sunt iidem atque *οὐ*
πρόκριτοι.“ REISKIUS. — *Ibid.* *καυνοποιείσθαι*. — „Sub-
audi τὰ πράγματα αὐτὴν διήγησιν.“ IDEM. — *Ibid.* τῷ
μὴ συμβατὸν εἶναι. Correxit Casaub. cum Scaligero. τὸ
συμβ. εἶναι ed. 1. cum msstis. — *Versf.* 6. *προσσχόν-*
των. προσχόντων vulgo edd. cum msstis, quod velimus
 in *προσεχόντων* mutassemus, monente Reiskio: com-
 modius certe verbum præfens, quam aoristus, videtur.

Versf. 4. 6.

CAPUT III.

Cap. III.

Versf. 1. Ἄνυβας δὲ &c. Confer Livium XXVI. 7 sqq. — *Versf.* 4. 5. 6.
Versf. 5. οὐ μόνοις Ἐμοὶ δ' οὐ μόνῳ scripsit Scaliger in ora-
 sui libri. — *Versf.* 6. οὐ τολμῶντες δέ. Particulam δέ,
 temere omiffam in ed. Casaub. & seqq. restituumus ex ed. 1,
 & msstis.

Versf. 7. ὑπωρέαις. Ἰπωρέαις ed. 1. Reg. G. Vefont. — *Versf.* 7.
Ibid. καδιστάντες εἰς τὰ πεδία. — „Aut *καθεσταμένοι*
 legendum, aut *καταστάντες*, aut *καθεστῶτες*, aut *καθ-*
σαντες, aut *καθέντες*. Potest tamen vulgata defendi,
 subaudiendo *ἑαυτοὺς*, quod idem in *καθέντες* item debet
 subaudiri.“ REISKIUS. — De verbo *καθιέναι*, reciproce
 sumto pro *καθιέναι ἑαυτὸν*, vide Adnot. ad III. 48, 4. Ac
 fieri sane potest, eadem ratione verbo *καδιστάναι* usum
 esse Polybium. Attamen XX. 16, 9. cum vulgo legeretur
ἴστασαν ἄφωνοι πάντες, temperare nobis non potuimus,
 quin *ἴστασαν* scriberemus: & XII. 16, 10. pro *καδιστάντων*
τῶν χιλίων, καθιστάντων scripsimus. Rursus III. 196, 4.
ἐπέστησεν vulgo scripsere omnes pro *ἐπέστη* vel *ἐφεστήσει*,
præfuit. Pro eo vero quod h. l. *καδιστάντες* in activa
 forma est, habemus *συγκαθίστασθαι* in passivo *versf.* 6. Ce-
 terum alia etiam ratione in usu verbi *ἴστημι* & ejus compo-
 sitorum a communi lege discessisse nonnumquam Polybium,
 monuimus ad III. 94, 7. — *Ibid.* οὐδ' ἐπινοήσαντες, *ne*
cogitatione quidem.

Versf.

- Verf. 8.** *Verf. 8. ἐν τοῖς καιροῖς.* Sic ed. I. consentientibus msstis, quod ex ἐν τοῖς τότε καιροῖς corruptum suspicatus est Reiskius. — *Ibid. τῶν ἡτ/ωμένων* (in partic. præf. & imperf.) adoptavimus ex antiquo codice Vrb. Sic enim & mox verf. 10. in ἡτ/ωμένων consentiunt libri omnes, & sine causa id ibi mutavit Gronovius. Cf. IX. 10, 6. Pariter VI. 58, 11. ἡττωμένοις dant codices, quod temere a Casaub. in ἡτ/ημένοις erat mutatum. Similique ratione ejusdem significationis verbum λειπόμεθα in præsentī tempore usurpat poster III. 85, 8. ubi aliquis in præterito perfectō, λελείμεθα dictum oportuisse suspicaretur.
- Verf. 9.** *Verf. 9. αἴτιον τοῦτο γεγονέναι τῆς ἐκατ. προαιρέσεως, τὸ παρ' ἀμφ. τεθεωρηθῆσαι.* Postremum verbum correxit Casaub. cum mendose τεθεωρεῖσθαι daret ed. I. consentientibus msstis. Ceterum nil variant libri; nec opus fuisse videtur, ut sollicitaretur vulgata scriptura a Reiskio, legendum conjiciente αἴτιον τούτου γεγονέναι τὸ διάφορον τῆς ἐκατέρων προαιρέσεως, τῷ παρ' ἀμφοῖν. Pronomen τοῦτο, ad quod refertur deinde τὸ, pleonastice quodammodo positum videri poterat, nec tamen emphasi caret. Similiter III. 4, 9. οὐ τοῦτο εἶναι ὑποληπτέον τέλος - -, τὸ νικῆσαι. II. 37, 11. τούτῳ μόνῳ διαλλάττειν - -, τῷ &c. II. 30, 7. αὐτῷ τούτῳ - - λειπόμενοι, ταῖς τῶν ὅπλων κατασκευαῖς. conf. ad VI. 50, 3. Vice versa, postposito nomine οὗτος, VI. 5, 7. τὸν τῇ σωματικῇ βώμῃ διαφέροντα, τοῦτον ἡγείσθαι.
- Verf. 10.** *Verf. 10. ἡτ/ωμένων.* Vide ad verf. 8. — *Ibid. κατ' αὐτῶν*, scil. τῶν Καρχηδονίων, illæ profectioes Romanorum per montana a latere hostium contra hos erant, i. e. eum detrimento hostium erant conjunctæ: est enim id ipsum, quod verf. 8. dixit ἐδυσχρηστοῦντο οἱ Καρχηδόνιοι. Nihil est κατ' αὐτὸν, quod vulgo hic dabant omnes. Aut κατ' αὐτὸ, hac ratione, aut κατ' αὐτοῦ, contra eum, scil. Hannibalem, corrigere jusserat Reiskius. κατ' αὐτῶν videmus placuisse Scaligero, qui ita in ora sui libri correxit.

CAPVT IV.

Cap. IV.

Vers. 3.

Vers. 2. εἰδὸς recte Casaub. cum Urb. εἰδὸς ed. 1. cum msstis. — *Vers. 3.* τοῖς νότοις pertinet ad κομίζοντας. Putaveramus idem denotare ac ἀπὸ νότου, a tergo advenire: sed lubentes tenuimus Casauboni versionem, *dossuaviorum vestitione*; scilicet dorsis jumentorum, quæ νωτοφόρα vocantur & νωτοφόροι ἡμίονοι. cf. Polluc. II. 180. — *Ibid.* Pro κομίζοντας temere νομίζοντας habet ed. 1. & *vers. 4.* προσβεβλημ. pro προβεβλημ. utrumque invitis omnibus nostris msstis.

Vers. 4. τοὺς ἐπικαθισταμένους ἐπ' αὐτούς. Sic ex *Vers. 4.* ingenio scripsit Casaub. & in vers. lat. multis verbis sententiam, quam illis verbis subjectam putavit, expressit; nec nos ab illius versione h. l. discessimus. Nunc vero demum videmus, longe feliciter a SCALIGERO restitutum esse corruptum vulgo locum. Scilicet, quum τοὺς ἐπικαθισταμένους ὑπ' αὐτούς legeretur in ed. 1. consentientibus msstis, perspicacissime ille ὑπάτους in ora sui libri correxit. Itaque in contextu nostro sic scriptum velimus τοὺς ἐπικαθισταμένους ὑπάτους. Tum in Scholio infra contextum: ὑπάτους ex Scaligeri emendatione recepimus. Mendose ὑπ' αὐτούς ed. 1. cum msstis, quod in ἐπ' αὐτούς ex ingenio mutavit Casaubonus. Denique latinam versionem sic correctam velimus. Præterea vero verebantur, ne advenientes novi Consules castra castris suis opponerent. οἱ ἐπικαθιστάμενοι ὑπάτοι vel στρατηγοὶ sicut consules post alios creati, novi consules. cf. I. 24, 9. III. 70, 7. Q. Fulvio, Appio Claudio, prioris anni consulibus, prorogatum erat ad Capuam imperium: novi consules anni ab urbe condita 543. erant Cn. Fulvius Centumalus, P. Sulpicius Galba. Liv. XXVI. 1. Conf. Polyb. IX. 6, 6.

Vers. 6. λῦσαι cum circumflexo accentu scripsimus, ex *Vers. 6.* grammaticorum præscripto & analogia. λύσαι h. l. edd. & mssti.

CAPVT V.

Cap. V.

Vers. 1. 2.

Vers. 1. αὐτομολῆσαι. Mendose αὐτομολῆται ed. 1. cum Regiis. — *Vers. 2.* ἔπειτα idem valet ac simplex ἔπειτα. conf. ad I. 4, 8. — *Ibid.* ἀπηλπισμένοι recte Casaub. cum Vrb. & Vrsin. ἀπελπισόμενοι ed. 1. cum cett. codd.

Vers. 3 sqq.

Vers. 3. Διὸ γράψας. διαγράψας ed. 1. quod ex δι' ἄ γράψας ortum videri possit, sed in Δ:ὸ cum Casaub. consentiunt scripti libri omnes. — *Ibid.* ἐπιβολῆς correximus cum Aug. & Vefont. ἐπιβουλῆς ed. 1. cum aliis. — *Ibid.* De ἤς, quod vulgo inferunt omnes post ἐπιβολῆς, monuerat Reiskius, aut delendum esse, aut ei addendum εἶχεν. — *Ibid.* τῇ μετὰ τὴν ἀναζυγῆν, postredie quam mouisset castra. Inmo videtur debuisse ante profectioem mittere nuncium, aut saltem eodem die, quo illam parabat. Id indicare voluit codex Med. κατὰ scribendo pro μετὰ. Et ipsum discessum Hannibalis deinde demum vers. 7. exponit scriptor noster. Mox vero pro καὶ τὸν χωρισμὸν necessaria utique fuit Reiskii emendatio, κατὰ τ. χωρισμ. consilium sui discessus a Capua. — *Vers. 4.* ὄρδοι ταῖς διανοίαις &c. Habet Suidas in Ὀρδοί. — *Vers. 5.* ὅλοι. Mendose ὅλον ed. 1. cum msstis. Correxit Casaub. — *Vers. 6.* προκειμένων. Imperite ἀντικειμένων ora ed. 1. ex ora Aug.

Vers. 8.

Vers. 8. προπορείαις perspicue Aug. & hinc ora ed. 1. Eodem modo Med. & προπορείαις Vrb. Corrupte πορείαις ed. 1. in contextu cum Reg. F. Tubing. & Vefont. a pr. manu. πορείαις Reg. G. πρωτοπορείαις in ora habet codex Vefont. sed a posteriori manu. Differre autem videntur πρωτοπορεία & προπορεία, ita quidem, ut illud sit *primum agmen* vel *prima acies*, hæc vero *militum manus*, reliquo agmini præmissa, ad explorandam viam, ad parandos commeatus, ad metanda castra, aliove usus, Et nomen quidem προπορεία frustra in Lexicis quæras, verbum vero προπορεύεσθαι & οἱ προπορευόμενοι eadem notatione habemus apud Polyb. II. 27, 2. VI. 41, 1.

Vers.

Vers. 9. Ἀνώνια edd. cum ora Aug. ab antiq. manu. *Vers. 9.*
 Bene: perinde enim *Anio* & *Anien* a Romanis vocatur hic fluvius. Corrupte Ἀνώρια Aug. in contextu, & reliqui codd. omnes. — *Ibid.* μὴ πλείω τετραράκοντα σταδίων, non amplius XL. stadia, id est, quinque millia passuum. Non nisi tria millia edunt Livius, Plinius, Florus. Quatuor miliaria Eutropius, cum Appiano, qui XXXII. stadia habet.

CAPUT VI.

Cap. VI.

Vers. 2. μὲν ὄντος. Imperite μένοντος ed. t. cum *Vers. 2.*
 msstis. — *Ibid.* μηδέποτε τὸν Ἀνίβαν ἐπὶ τοσοῦτον ἀπηρεύεαι τῆς πόλεως. — „Mira vox ἀπηρεύεαι, pro αὐσεύεαι: nam contrarium potius significat. Vide Suidas in ἀπηρεύεαι, quod exponit ἀναχωρήσαντος. [Conf. Lexic. Polyb.] Sed mirum, eundem Suidam ἀπαύρειν exponere παραγενέσθαι, quod plane huic loco convenit.“ CASAVB. in ora *Basil.* — Ernestus suspicatus erat, excidisse fortasse præpositionem ἐπὶ, quæ adjecta est XXXII. 25, 10. ἀπῆραν ἐπὶ Θυατείρω, versus Thyatira discessit: sed hujus quidem dictionis alia ratio est. Alius vir doctissimus ἐπηρεύεαι τῆς πόλεως maluerat: neque vero verbi ἀπαύρειν, isto modo constructi, eave sententia usurpati, quæ h. l. desideratur, exemplum ullum reperitur. Nobis, donec certius quid adferatur, recte monuisse Reiskius videtur, ἐπὶ τοσοῦτον ἀπηρεύεαι τῆς πόλεως eodem modo dictum esse, quo latine dicimus tam prope abfuisse ab urbe. ἀπῆρε in aor. primo est discessit, profectus est: ἀπῆρε, in præterito perfecto, abfuit.

Vers. 3. περιπορευόμεναι opportune codex Urb. dedit. *Vers. 3:*
 quod & Reiskius suspicatus erat. Perperam vulgo παραπορευόμεναι. — *Ibid.* πλύνουσαι ταῖς κόμαις. — „Videbatur aliquando auctor dedisse πλύνουσαι τοῖς δάκρυσι, καὶ σαίρουσαι ταῖς κόμαις. Sed bene habet vulgata. πλύειν dicitur de rebus tam humidis quam siccis, quibus sordes ab aliqua re alia absterguntur. Sic Plutarch. Opusc. p. 1113:

Verf. 3.

dixit τῇ τῶν γεηρῶν τραχύτητι τὸν ῥύπον καταπλύνειν, *asperitate terrenorum sordes eluere*, h. e. verrendo & fricando expurgare. — REISKIUS. — Etiam Scaligero suspectum fuerat verbum πλύνουσαι, qui καλλύνουσαι est suspicatus, quo verbo, eadem notione, qua hic locum habet, usus est Polybius VI. 33, 4. Livius XXVI. 9. *circa Deum delubra discurrunt, crinibus passis aras* [an *areas*? τὰ ἐδάφη] *verrentes, nixæ genibus.*

Verf. 4 sqq.

Verf. 4. αὐταῖς ἔθος. αὐτοῖς ed. I. *invitis msstis.* — *Verf. 5.* τῇ μετὰ ταῦτ' ἡμέρα. Corrupte τῇ μεταυθημέρα ed. I. cum solo Med. — *Ibid.* αὐτῆς τῆς πόλεως perfecte ex ingenio correxit Casaub. αὐτοῦς τῆς πολ. ed. I. cum msstis. — *Verf. 6.* τότε τὰς καταγραΦάς. τότε καὶ τὰς καταγρ. edd. *invitis msstis*, nisi forte ita habet Med. — *Ibid.* καὶ δοκιμασίας. καὶ τὰς δοκιμασίας ed. Casaub. & seqq. adjecto articulo, quem ignorant codices omnes, quo facile etiam caremus. — *Verf. 9.* εἰς ἄκραν nescimus cur displicuerit Reiskio, qui ἔπαυλι, ἔρμος, & denique λαῦραν suspicatus est, quæ nemo desideraverit. — *Ibid.* πολέμιον. πολέμιος ed. I. non incommode, sed contra librorum fidem.

Cap. VII.

C A P V T VII.

Verf. 1 sqq.

Verf. 1. παραβόλως recte Casaub. cum Vrb. & Vrbino. Corrupte παρεμβόλως ed. I. cum ceteris codd. — *Verf. 2.* καταλιπόντας. καταλείποντας Vrb. quod sive ex hoc ipso, sive ex καταλείποντας corruptum. — *Verf. 3.* ὧν ἑπότερον &c. Familiaris Polybio constructio, quam non sollicitare debuit Reiskius, qui aut ὧν delendum, aut mox ὑπειλήθει censuit legendum.

Verf. 5. 6.

Verf. 5. Vnice verum est καταβαλόντες, *cæsis trecentis.* cf. III. 94, 6. V. 17, 4. καταλαβόντες *captis trecentis* interpretatus erat Casaub. Sed καταλαμβάνειν est *deprehendere, adsequi, invenire*; pro *capere* nusquam usurpatur. Eadem verba καταβάλλειν & καταβῆν a librariis nonnullis perperam confusa habes X. 32, 5. — *Verf. 6.* ταῖς παρωρείαις

παρωρείαις recte Casaub. cum Aug. *ταῖς παρωρείαις* ed. I. *ταῖς παρωρείαις* Vrb. Vef. Reg. F. G. Vrsin. ἐν ταῖς παρωρείαις voluit Reifkio: sed nil opus est præpositione. vide III. 53, 4.

Versf. 7. μετὰ δὲ πέμπτην. Sic omnes, absque articulo. — *Ibid.* ἐπιτίθεται νυκτὸς ἔτι τῇ στρατοπεδείᾳ. ἐπιτίθεσθαι τινι, non ἐπιτίθεσθαι ἐπὶ τι vel ἐπὶ τινι, & alii omnes græci scriptores dicunt, & ipse Polybius noster I. 17, 10. I. 79, 1. I. 86, 5. &c. *invadere aliquem* vel *aliquid*. Contra, nil frequentius apud eundem nostrum phrasi illa νυκτὸς ἔτι, dum adhuc nox erat, ante lucem: vide IV. 25, 3. 57, 6. VIII. 15, 5. X. 31, 3. &c. Nullum vero item frequentius librariorum nostrorum peccatum, quam vocularum ἔτι & ἐπὶ permutatio, de qua diximus ad VIII. 7, 4. & aliis locis, citatis ad I. 55, 10. T. V. p. 290. Qui error postquam commissus fuit hoc loco, consequens erat, ut τῇ στρατοπεδείᾳ in τὴν στρατοπεδείαν mutaretur.

Versf. 9. προσναρτερεῖν τούτοις Sic correximus, mo- *Versf. 9. 10.*
nente Gronovio in Notis msstis, & Reifkio. — *Versf. 10.* διὰ τῆς Δαυνίας, per *Apuliam Dauniam* vertit Casaub. Nempe Daunia pars erat Apuliæ: cf. III. 88, 4.

CAPUT VIII.

Cap. VIII.

Versf. 1. ἐπισημῆνασθαι. Mendose ἐπισημείνασθαι ed. I. *Versf. 1. 2.*
Regii, Vefont. — *Versf. 2.* Καθάπερ γὰρ Ἐπαμεινών-
δαν &c. Totum hunc locum usque ad finem hujus cap. li-
bello suo *de Obsidione toleranda* inferuit HERO p. 323. De
re confer Xenoph. Hist. Græc. lib. VII. p. 503 sq. ed. Leuncl.
& Diodor. Sicul. XV. 83 seq. — *Ibid.* Τέγχαν scripsimus
cum msstis, & sic aliàs etiam editum apud nostrum, sed
h. l. Τεγέαν erat. — *Ibid.* παραταξομένους. Omnino
futurum tempus h. l. requirebatur. In παραταξάμ. autem
cum codicibus nostris Polybianis consentit Hero.

Versf. 5. τῇ πόλει absque ἐν habet Hero, & alter ex *Versf. 5.*
Mediceis; recte. Sic mox versf. 9. omnes, προτέμισγε τῇ
Μαντινείᾳ. Ex litera ν, in quam exit vox præcedens,

- hoc loco, ut sæpe aliàs, ortum duxit inserta perperam **VO-**
Verf. 6. cula ἐν. cf. IV. 17, 4. V. 35, 6. — *Verf. 6.* διαπεσόν-
 τος περιπεσόντος Hero, minus recte. — *Ibid.* καὶ δια-
 σαφῆσ. recte edd. cum ora Aug. ab antiq. manu, & cum
 Herone. Perperam οὐ διασαφῆσ. habet Aug. in contextu,
 & ceteri mssti. Voluerunt putamus οὐδ, quod tamen minus
 commodum videtur.
- Verf. 7. 10.** *Verf. 7.* προαναλαβῶν bene habet: nec opus est Reiskii
 conjectura, qui προαναλ.βῶν voluit, ut esset prius
 reficiens, scil. quam castra moveret. conf. V. 80. 4. XXII.
 25, 6. III. 60, 8. — *Verf. 10.* κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον,
 κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν Hero.
- Verf. 13.** *Verf. 13.* ἐπιμέμφονται τοῖς προειρημένοις ἔργοις, que-
 runtur de iis quæ tunc gesta sunt; nempe fortunam accu-
 sant. Xenophon, de his rebus loquens, ait, ἔξεστι μὲν
 τὸ θεῖον αἰτιᾶσθαι. Hist. Græc. VII. p. 504. Itaque non
 desiderat hic locus REISKII emendationem, scribentis:
 „Forte οὐκ ἐπιμέμφονται. Hæc Epaminondæ Ἐ Hanniba-
 lis ausa atque facinora non culpent, neque audaciæ Ἐ te-
 meritatis insimulant.“ — *Ibid.* Ad ὅσον ἀγαθῶ στρατηγῶ
 commodè intelligi potest πράσσειται vel πεπραχθῆαι προσή-
 κει. Nec vero opus videtur, ut cum Reiskio aut ἀγαθοῦ
 στρατηγοῦ legamus, aut supplementum aliquod contextui
 adjiciamus: nam quod lacunæ signum vulgo post ista verba
 ponitur, id unius Casauboni auctoritate factum est, nec
 tamen vestigium in libris scriptis comparet. — *Ibid.* τὸν
 Ἐπαμεινώνδαν recte edidit Casaub. Sic Hero, & ora cod.
 Aug. ab antiq. manu, item Vrfinus, nescimus utrum ex
 eod. an ex ingenio. τῶν Ἐπαμεινώνδου ed. I, cum msstis
 nostris. τὸν Ἐπαμεινώνδα ora ed. I.

Cap. IX,

CAPVT IX,

Verf. 1.

Verf. 1. Τὸ δὲ παραπλήσιον &c. Respondent hæc illis
 verbis cap. 8, 2. καθάπερ γὰρ Ἐπαμεινώνδαν, quæ si pro-
 priora his essent, præstaret nunc utique Τὸ δὲ παραπλή-
 σιον, aut alia potius particula quæ magis proprie respon-
 deat

deat illi καθάπερ. Sed cum nimis multa interjecta sint, suo more Polybius justam adcommodationem sermonis sequentis ad eum qui præcesserat non nimis religiose curat.

Vers. 3. συμπέμψαι μὲν τοὺς ἐπομένους. — „συμπέμπειν τοὺς ἐπομένους potest, Polybiana dictione, significare *reprimere insequentes hostes, & in angustum compellere territorios, ut nos insequi desistant.* Prius enim omni ex parte exercitus consulum Sulpicii & Fulvii fuerant Hannibali circumfusi, eumque undique vexaverant & carpsierant. Ille vero palantes illos & undique adorientes globos συνέπεμψε, *unum in exiguum locum brevemque gyrum compulit & coërcuit.*“ REISKIUS. — Nil variant libri. Nam quod συμπέμψαμεν una voce (pro συμπέμψαι μὲν) habet ed. I. & quod deinde δὲ post ἐφεδρεύσασα eadem omisit, proprii hi illius editionis errores sunt, quos non agnoscunt scripti libri; quare nec opus est, ut immoremur conjecturæ, quam bis erroribus Reiskius superstruxit. Simili quadam ratione Polybius συμπέμπειν τοὺς πολεμίους dicere potuit, qua non solum ἀναστέλλειν, *repellere, reprimere hostes*, pervulgato ac veluti proprio in ea re verbo dicunt Græci, sed etiam συστέλλειν, *cohibere, compescere.* GRO-
NOVIUS, collato c. 7, 7. pro συμπέμψαι, ait, requiritur verbum, quod significet προσδέξασθαι, sive id sit συμμείναι, aut ὑπομείναι. Et sententia: *quod ex regressu subsliterit & expectaverit sequentes Romanos, & interim velut e specula observaverit.*“ — Reiskius συγκόψαι, συντρίψαι, aliaque tentaverat.

Vers. 4. μὴ λήξαι τῆς προδέσεως, πρὶν εἰς τὴν τῶν ἐχθρῶν βλάβην ἀποσιῆσαι. Numquam satis mihi fecerat illa particula πρὶν, a Casaubono invitis libris adjecta: & tamen, ea remota, non satis commode fluere videbatur oratio. Nunc placet & pæne certa videtur Scaligeri emendatio, nullam inferentis vocem, sed sic legentis, μὴ λήξαι τὰ τῆς προδέσεως εἰς τὴν τῶν ἐχθρῶν βλάβην ἀποσιῆσαι. Quare versionem sic corrige: *postremo, quod ab incepto non destiterit in hostium perniciem incumbendi.*

- Verf. 5. *Verf. 5. Θαυμάσαι.* Sic ed. 1. 2. consentientibus msstis; quod, cum in *Θαυμάσαιε* corruptum esset in editione Gro-
noviana, Ernestus in *Θαυμάσεις* mutavit: & sic Suidas vi-
deri potest legisse in *Ἐπισημηνάσαι*. Nec tamen opus
erat, ut attica illa forma obtruderetur Polybio, licet mox
κρίνεις sequatur; nam promiscue utraque forma, & fre-
quentius etiam vulgari hac & communi, quæ in *αι* definit,
uti consuevit.
- Verf. 7. 8. *Verf. 7. ἔωσαν* recte Casaub. cum Vrb. Vrsin. & Ve-
font. item ora Aug. ab ant. manu. Mendose *ἔωσαν* ed. 1.
Aug. Reg. F. *ἔωσαν* Reg. G. Imperite *ἔσησαν* ora ed. 1. —
Verf. 8. τοῖς Καπυανοῖς, Cap. 5, 2 & 6. *οἱ Καπυηνοὶ* da-
bant omnes. Sed alibi rursus in *Καπυανοὶ* consentiunt
libri, ut III, 118, 3, quam formam gentilis hujus nominis
unice agnoscit Stephanus Byz. in *Καπύη*.
- Verf. 9. *Verf. 9. τῶν Παμίων ἢ Καρχηδ. ἐγνωμίον.* Scribe
τοῦ Παμ. ἢ Καρχ. ἐγνωμίον cum Vrb. & Aug. Artic-
ulum prorsus omittebant vulgo edd. cum aliis msstis, mi-
nus commode. Imprudentibus autem nobis accidit, ut
τῶν poneret typhotheta pro *τοῦ*. Pro *οὕτω*, quod præce-
dit, *οὕτως* habet Vrb. quam formam plerumque usurpa-
tam videmus apud Polybium, licet sequatur litera conso-
nans. — *Ibid. ἐπεσημηνάμεν.* Merito utique vide-
tur Reiskius *ἐπεσημηνάμεθα* voluisse: constanter certe in
medio genere usurpatur hoc verbum; & pronus imprimis
in terminationibus vocum error librariorum est, ob scri-
pturæ compendia. Vnus est locus, X. 38, 3, ubi pariter
vulgo activum legebatur *ἐπεσήμηναν τὸ ῥηθὲν*, sed ibi qui-
dem satis patebat, *ἐπεσημηνάντο* scriptum oportuisse.
- Ibid. τῶν ἡγευμένων παρ' ἀμφοτέροις ἕνεκα.* Sic recte
edd. consentiente putamus Vrb. Perperam *παρ' ἀμφοτέ-
ρους* Aug. Regii, Vefont. Nescimus quid Med. & Tub. e
quibus nil notatur. De mente vero scriptoris videmus
dubitari. Casaubonus vertit, *eorum gratia qui apud utrum-
que populum bella gerunt.* *Vtrumque* autem *populum* non
videmus quos alios dicere potuerit, nisi Romanos & Car-
thagi-

thaginienſes. Contra — „παρ' ἀμφοτέροις, REISKIUS ait, non eſt *apud Romanos & Carthaginiēſes*: (nam hi quidem tum temporis, quum hæc ſcriberet Polybius, nulli erant, deleta dudum Carthagine:) ſed *apud Romanos & Græcos*. Latinismus eſt, *uterque populus*, pro Græcis & Romanis; ut, *uterque ſermo*, pro græco & romano.“ — Ad quæ plura ſunt quæ regeri poſſunt. Primum enim, an hæc ſcripſerit Polybius poſt everſam Carthagineſem, dubitari poteſt. Cum enim eas res, quæ aliquanto poſt compositum bellum Macedonicum geri cœptæ ſunt, *novo ſcribendi initio facto* a ſe expoſitas eſſe doceat lib. III. 5, 13, intelligi videtur, hanc partem hiftoriarum, quæ res ante id tempus geſtas comprehendit, jam ante Bellum Punicum tertium fuiſſe compositam, licet fortaliſſe in lucem non continuo fuerit edita. Sed, quod ad rem propius ſpectat, cum hoc ipſo loco, in quo verſamur, diſertiffimis verbis modo ſcripſerit οὐχ οὕτω τοῦ Ῥωμαίων ἢ Καρχηδ. ἐγνωσίου χάριν, ſane illud παρ' ἀμφοτέροις, quod continuo ſequitur, niſi vim facere orationi velimus, non de aliis, niſi de eiſdem *Romanis & Carthaginiēſibus* intelligi poterit. At *αἱ ἡγούμενοι παρ' ἀμφοτέροις* non ſunt, *qui apud utrumque populum bella gerunt*, ſed *duces utriuſque populi*: ac ne nos quidem ſatis adcurate in verſione noſtra, *qui apud utrumque populum rebus præſunt*, poſuimus, ſed *præſuerunt* oportuerat ſcriptum, in præterito tempore; de qua vi participii illius, quod præſentis vel imperfecti temporis dici ſolet, cum sæpe aliàs monuimus, tum in ipſo initio harum Adnotationum ad I. 1, 1. Et ita quidem hoc obvium eſt, ut vix notationem mereatur. Itaque cum hoc capite, in quo verſamur, verſ. 6. & 8. generatim *Romanos* nominaret Polybius; monet nunc verſ. 9. ſe tamen totam hanc digreſſionem non eo feciſſe, ut generatim *Romanorum*, id eſt populi Romani, *aut Carthaginiēſium virtutem* nunc prædicaret, id quod sæpe aliàs a ſe factum ait; ſed *ducum*, *qui utriuſque populi rebus tunc præſuerunt*, *prudentiam, virtutem, præſentiam animi atque con-*

stantiam nunc insignire sese voluisse; & hortari eos, qui posthac apud quemcumque populum rebus præfuturi sunt, ut eorum exemplum ante oculos sibi proponant.

Verf. 10.

Verf. 10. τῶν μὲν ἀναμιμνησκόμενοι, τὰ δ' ὑπὸ τὴν ὄψιν λαμβάνοντες. Non satis adparet, quo spectet τῶν μὲν ἀναμιμν. & quo τὰ δ' ὑπὸ τὴν ὄψ. λαμβ. Casaubonus, cuius tenuimus versionem, τῶν μὲν ad *duces*, τὰ δὲ ad *res gestas* retulit. Possis vero etiam suspicari, prius membrum ad res vetustiores pertinere, quas commemoravit a Græcis gestas; alterum ad has propiores, a Romanis & Pœnis. Fuit etiam cum cogitarem, τῶν μὲν ἀναμιμν. spectare ad ea, quæ per fortunæ casum incidere possunt; τὰ δ' ὑπὸ τὴν ὄψιν λαμβ. ad res, prudenter fortiterque gestas ab imperatoribus. — *Ibid.* ζηλωταὶ γίνωνται. — „Videtur locus utcumque sic posse farciri: *ζηλωταὶ γίνωνται, οὐ τῶν δοκούντων παράβολον ἔχειν τι καὶ κινδυνῶδες, ἀλλ' ὅσα τούναντιον ἀσφαλῆ μὲν &c. æmulentur non ea, quæ cum temeritate & periulis conjuncta videantur esse, sed quæ habeant cautam & lapsus immunem fiduciam.*“ REISKIUS. — *Ibid.* καλὴν ἔχει. Probabile videri potest ἔχει, quod dant Aug. & Reg. F. (qui codex per errorem *Reg. A.* h. l. insignitus est in scholio nostro infra contextum;) si paulo ante, pro ὅσα δοκεῖ, sic suppleas, οὐχ οὕτως ὅσα ἂν δοκῆ.

Cap. X.

CAPVT X.

Inter caput IX. & X. interferi poterat Fragmentum, *de Bomileare, præfecto Punice classis, Tarentinis auxiliatum præfecto*; quod Fragmentum, conservatum ab Herone in libello de Obsidione toleranda, exhibuimus in Spicilegio Fragmentorum ex lib. IX. num. I. Tom. V. p. 35 sq. conf. Liv. XXVI. 20.

Verf. 1.

Verf. 1. Οὐκ ἐν τῶν ἔξω &c. Vrsinus & Casaubonus, in Polybii Fragmentis illis minoribus, in ora codicis Urbianis conservatis, non nisi priora sex verba hujus sententiæ exhibuerant; quare nec amplius quid habent posteriores editio-

editiones. Reliqua sex, ἀλλ' ἐν τῆς &c. ex eodem codice descripta, (quæ nescimus, cur neglecta ab illis fuerint) diligentissimus Spallettus nosser ex Bibliotheca Vaticana, ubi nunc est ille codex, nobiscum communicavit. De re, quæ agitur hoc Fragmento, confer Liv. XXVI. 21. & XXV. 40. Adde Plutarch. in Marcello p. 310.

Vers. 1.

Vers. 3. Post πεπρωχθαι commode reponetur comma, quod habent superiores editiones, quod nescimus quo pacto a nobis neglectum est. — *Vers. 4.* Post ἐπότως ex usu græci sermonis requiri videtur particula ἀν, sed eam passim & alibi neglectam a scriptore nostro vidimus.

Vers. 3. 4.

Vers. 7. Ὁ γὰρ οὕτως * ὀρώμενος &c. Asteriscum, in signum defectus aut corruptelæ, adposuit Casaubonus. Tum vero REISKIUS ad h. l. sic monuit: „Forte θεώμενος legendum est, & delendus asteriscus: nam qui sic spectat, (scil. signa deorum assabre facta, his modis parta, & templa deorum, & basilicas, atque fora, & publica atque privata ædificia ad hunc modum, spoliis gentium devictarum, exornata;) ille nunquam beatos prædicat eos, quibus cum invidet, tum una quoque subit eum, cum invidentia adversus raptores, commiseratio erga spoliatos. Apparet ex hac interpretatione, sic distinguendum & legendum esse: οἷς Φθονεῖ ἅμα, καὶ τις ἔλεος αὐτὸν (non αὐτῶν) ὑποτρέχει.“ — Omnino aut ὁ θεώμενος legendum videtur, sicut τοὺς θεωμένους habemus versu 9. aut ὁ ὀρώμενος, ut Homericō more verbo medio pro activo usus fit, (conf. Adnot. ad I. 57, 1.) aut ὀρώων μὲν, sequentibus fortasse aliis nonnullis verbis quæ interciderunt. Sed ipsa illa mira ratio, qua se torfit Reiskius, ut ex verbis ὁ γὰρ οὕτως θεώμενος sententiam aliquam exprimeret, satis ostendit, alia etiamnum ex parte laborare orationem; cui facillime medebimur, putamus, si (ut diximus) οὐ γὰρ οὕτως - μακαρίζεις legimus, & deinde ὡς Φθονεῖ ἅμα, καὶ τις ἔλεος &c. vel ὡς Φθονεῖ, ἅμα δὲ καὶ τις ἔλεος. Præterea αὐτῶν defendi quidem poterit, referendo ad τῶν ἀποβιχλόντων, sed commodius utique videtur αὐτὸν vel

Vers. 7.

αὐτῶ

αὐτῶ ὑποτρέχει, *subit eum misericordia*; nam cum utroque casu, tertio & quarto, perinde constructum illud verbum hac notione invenitur. vide XVI. 6, 10. & XXXI. 8, 11. αὐτὸν placuisse videmus Scaligero, ut Reiskio.

Verf. 8. *Verf. 8. καὶ ταῦτα συγκαλεῖ.* — „Forte καὶ πάντα συγκαλεῖ.“ REISKIUS. — Et συγκαλεῖ quidem utique corrigendum, quod pendeat a præcedente ἐπάν. Sed teneri ταῦτα poterit ita, ut sit nominativus, atque si hæc advocent: alioquin διὰ ταῦτα mallems, quam πάντας.

Verf. 11. *Verf. 11. μὴ οὐ τοῖς. μὴ οὔτοις* ed. I. imperite & invitis nostris msstis.

Cap. XI.

CAPVT XI.

Verf. 1. *Verf. 1. κρατήσαντες τῶν ὑπεραντίων. Carthaginensium duces* (in Hispania) *cum superiores fuissent hostibus*: scilicet, occisis P. & Cn. Scipionibus, & exercitibus eorum cæsis profligatisque A. V. 542. cf. Liv. XXV. 34 fqq. Appian. de Rebus Hispan. c. 16.

Verf. 2. *Verf. 2. πόλεμον ἀνηρημένοι, bellum sustulisse, id est, confecisse, finem bello imposuisse.* A sententia auctoris profusus aberravit Valefius, vertens: *qui bellum adversus populum Romanum suscepisse videbantur*: quam eandem interpretationem amplexus Reiskius, ἀνηρηθεῖν pro ἀνηρημένοι legi voluit. Et est sane ἀναρῆσθαι πόλεμον *suscipere, movere bellum*: sed nec hujus loci erat hæc notio, nec ea vis inest verbo activo ἀναρῆσθαι, quod *tollere, e medio tollere, delere* significat. Eodem modo ἔρασι πόλεμον dicit Noster XI. 5, 6. cui opponitur τὴν δ' εἰρήνην ἐλέσθαι, *tollere bellum, & capessere pacem; finem facere bello, pacemque amplecti.*

Ibid. πρὸς αὐτοὺς ἐστασίαζον, inter se dissidebant. Huc pertinet, quod P. Scipio, Publii in Hispania occisi filius, apud Livium XXVI. 41. ait: *Tres duces discrepantes, prope ut defecerint alii ab aliis, trifariam exercitum in diversissimas regiones distraxere.* Confer Polyb. X. 6, 5.

Verf.

Verf. 3. Ἀνδοβάλλην correxit Valeſius, quum truncato nomine h. l. δοβάλλην daret codex Peireſc. in quo tamen paulo poſt recte Ἀνδοβάλλην erat ſcriptum. — „Sic Polybius ſemper appellat, quem Livius & Zonaras ex Dione *Indibilem*. Polybius libro 9. [immo lib. X. c. 18.] hunc Pergetum regulum vocat; ſed in eo loco Λεγλητῶν, non Ἰλεργητῶν habebat noſter codex. [is qui nobis nota *Reg. E.* inſignitur.] Livius quidem lib. XXIX. initio Indibilem Pergetem vocat.“ VALESIVS. — Conf. Liv. XXII. 21. & XXVI. 49.

Verf. 3.

Verf. 4. δοῦναι τὰς ἑαυτοῦ θυγατέρας. Excidit fortaffe καὶ τὴν γυναῖκα, quod ſuppleri poteſt ex X. 35, 6. ubi ad hunc locum remittitur lector. Adde X. 18, 7 & 13. De avaritia ſuperbiaque Carthaginiensium, & omnis generis in ſe injuriis conquerentem apud Romanos Indibilem inducit Livius XXVII. 17.

Verf. 4.

CAPUT XII.

Cap. XII.

Digreſſionem de *Partibus Artis Imperatoriæ*, quæ hoc & ſeqq. capitibus continetur, Reiſkius ſuſpicatus eſt pertinuiſſe ad cædem P. & Cn. Scipionum in Hiſpania, qui partim imprudenter commiſſo nocturno prælio, partim perfidia Celtiberorum periire: vel potius ad irritum aliquem dolum, a Philippo rege in Megalopolin ſtructurum. Nobis probabilius viſum erat, inſtitutam a Polybio hanc diſputationem eſſe occasione expeditionis a P. Scipione, Publii filio, adverſus Novam in Hiſpania Carthaginem tam callide prudenterque & perite, quam feliciter, ſuſceptæ; de qua vide Liv. XXVI. 42-46. & Appian. Hiſpan. c. 19-23. Quæ ſi vera eſſet conjectura, pertineret hoc Fragmentum ad res A. V. 544. geſtas, & reponendum fuerit poſt Eclogam Valeſianam, cap. 22-26. quæ continet res A. V. 544. in Italia geſtas. At ei conjecturæ ruruſ adverſabatur, quod ſententia illa, quæ in iſta Ecloga Valeſiana cap. 22, 6. legitur, in ora Codicis Vrbinatiſ ſcripta eſſet in fine hujus Excerpti, quod a cap. 12-21. decurrit. Itaque eum ordi-

ordi-

ordinem in collocandis Excerptis tenuimus, quem vestigia Codicum indicabant.

Verf. 3. *Verf. 3.* αὐτῶν τῶν ἐν καιρῶ. Deest τῶν Reg. F. G. & Vefont. ἐν καιρῶ idem est quod paulo ante σὺν καιρῶ.

Verf. 4. *Verf. 4.* οὐδεὶς τοῦτ' ἀπορήσει. Scriptura hæc est editionum omnium, quam nullus ex nostris codicibus agnoscit, nisi fortasse Med. e quo dissenfum nullum adnotavit Gronov. Ex scriptura cod. Vrb. & Aug. suspicari licet, sic legendum esse: οὐδὲ τοῦτ' ἀπορήσει τις. Τίς οὖν ὁ τρόπος &c. Fortasse etiam satis fuerit hoc ipsum οὐδὲ τοῦτ' ἀπορήσει, intelligendo nimirum ὁ βουλούμενος καταμαθεῖν. Duo Regii, qui cum aliis οὐδὲν habent, deinde ἀπορήσεισιν dant pro ἀπορήσει. ἀπορήσειεν Vrb. in quo sæpe ν littera ultimæ vocali verborum promiscue adjicitur, etiam ubi proxima vox a consona incipit.

Verf. 5. *Verf. 5.* Τίς οὖν ὁ τρόπος τῆς τοιαύτης διαθέσεως &c. Obscurior ac fortasse laud satis integra oratio: cujus vim quum non satis perceptam haberemus, Casauboni versionem, cujus veritatem præltare non ausimus, pressio pede tenuimus. Eam in reliquis partibus si probes, videndum, an verbum πάρεστι non tam licet, quam convenit, fuerit exponendum; de qua notione notavimus nonnihil ad IV. 27, 4. Sed rectius fortasse totum hunc locum expedivisse REISKIUS censerit debet, cum ad verba illa τῆς τοιαύτης διαθέσεως notavit: — „scilicet, ut aliquis βεβήως ἐν ἐκείτοις εὐστοχῇ, πράττων σὺν νῶ τὸ προτεδὲν, ut paulo ante dixerat.“ — Sic fuerit sententia totius dictionis hujusmodi: *Quonam igitur modo dispositus, id est, comparatus & instructus esse debeat imperator, ut certa ac solerti ratione, quidquid sibi proposuerit, exsequi possit, considerare nunc licet.* Et quod ait, *considerare nunc licet,* referri debet ad ea, quæ ante dixerat, quibus viam ad hanc disputationem paraverat; sed quæ prætermissa sunt a compilatore horum Fragmentorum.

Verf. 6. *Verf. 6.* Τὰ μὲν οὖν ἀπροθ. &c. Habet Suidas in Ἀπροθέρως.

Verf.

Vers. 8. Πάσης δὴ πρόξεως. Est quidem generatim *Vers. 8.*
 πράξις ἀλλίο, *res gesta*: sed sigillatim hoc loco, ut persæpe
 aliâs apud Nostrom, intelligitur ἀλλίο callide suscepta, ad
 decipiendos & inopinato invadendos opprimendosque hostes
 comparata; quo etiam pertinent exempla, quæ deinde ad-
 feruntur. conf. c. 17, I. c. 18, I & 5.

Vers. 10. ἀποτυχίας nescimus an habeat codex Med. e *Vers. 10.*
 quo nullum ab textu Casauboniano diffensum notavit Gro-
 novius. conf. c. 14, II. 17, 8.

CAPUT XIII. Cap. XIII.

Vers. 4. τῇ γλώτῃ. τῆς γλώττης ed. I. perperam & *Vers. 4.*
 invitis msstis.

Vers. 6. ἡμερησίους restituumus ex msstis, contra quorum *Vers. 6.*
 fidem ἡμερησίας erat editum. — *Ibid.* τὰ διανύσματα
 τούτων, scil. τῶν πορείων, *confessiones itinerum*. Casau-
 bonus interpretatus est de modo conficiendorum itinerum:
 rectius fortasse intelligemus de temporis spatio, intra quod
 possit iter confici. Ceterum aliâs τὸ διάνυσμα pro ipso iti-
 nere, & pro synonymo vocabuli πορεία usurpatur; c. 14,
 8. c. 15, 3.

Vers. 7. τῶν ἐκ τοῦ περιέχοντος καιρῶν, & deinde τοῦ. *Vers. 7.*
 των, recte Casaub. cum Vrb. & Vrsino. Perperam τὸν -
 καιρὸν & deinde τοῦτον ed. I. cum ceteris codd. De vocab.
 περιέχον conf. notata ad III. 36, 6. οἱ ἐκ τοῦ περιέχοντος
 καιροί, per se si spectes hanc phrasin, videri poterant esse
 opportunitates e tempestate, ut interpretatus est Ernestus
 in Lexic. Polyb. ad verbum περιέχειν, a quo partem ver-
 sionis nostræ mutuati sumus. Sed connexionem oratio-
 nis si consideres, conserasque cap. 12, 8. & potissimum
 cap. 14, 6sq. & totum caput 15. perspicuum fit, agi hoc
 loco de temporis sive diurni, sive nocturni notatione, de
 hora sive diei, sive noctis cognoscenda, ex coeli adspectu ha-
 bituque. Itaque revocatam Casauboni versionem velimus,
 quæ percommode sic habet: *Tertium & maximum est,*
ut temporum, quæ cæli observationibus diriguntur, noti-
tiam

tiam habeas. Ad verba ἐν τοῦ περιέχοντος intelligendum videtur γνωστέων, aut aliquid simile: *temporum ex coele habitu cognoscendorum.*

Verf. 8. *Verf. 8.* τὸν τόπον τῆς πράξεως, locum rei gerendæ. conf. cap. 12, 8. & c. 14, 2. Vocabula τόπος & τρόπος inter se permutata a librariis cum alibi vidimus, tum IV. 70, 9. & V. 60, 8. — *Ibid.* παρὰ τοῦτο, scil. παρὰ τὸ οὐκ ἐν μικρῷ ἢ παρὰ τὸ ἐν μικρῷ θέσται. Nihil opus est, ut cum Reiskio παρὰ τοῦτον corrigamus.

Verf. 9. *Verf. 9.* συνθημάτων καὶ παρασυνθημάτων. παρασυνθήματα Casaubonus *signa muta* vertit & h. l. & c. 17, 9. & apud Aeneam Poliorcet. c. 25. ubi vide quæ adnotavit vir doctissimus. Non vero semper *mutum* esse *signum*, quod *παρσύνθημα* adpellant Tactici, sed posse etiam *vocale* esse, testatur primum exemplum *παρασυνθήματος*, ab ipso Aenea l. c. prolatum. Itaque *signum duplicatum* dicere maluimus, coll. c. 17, 9. Est enim *signum*, quo in *subsidium* utimur *simul cum tessera*, quo minus falli possumus.

Cap. XIV.

CAPVT XIV.

Verf. 1. *Verf. 1.* τὰ δ' ἐξ ἱστορίας. Vide Adnot. ad I. 57, 5. De triplici vero genere, quod dicit, conf. fragmentum a Suida conservatum in *Στρατηγία*, quod retulimus ad lib. XI. c. 8. — *Ibid.* θεωρεῖται. Perperam θεωρεῖται ed. I. Reg. F. G. Vefont.

Verf. 3. *Verf. 3.* μὴ πιστεύειν. Particula negans perperam deest omnibus codicibus nostris, recte adjecta ab editoribus.

Verf. 5. *Verf. 5.* τὰ δ' ἐξ ἐμπειρίας, nempe μεθοδικῆς, ut dixit verf. 1. — *Ibid.* τὸ μὲν ἔργον οὐ μέγα - - τὸ δὲ χρῆμα μέγα. *labor non magnus; res ipsa vero magna;* vel, *usus vero magnus;* nam nil vetat, quo minus *χρῆμα* pro *χρήσει* accipiamus. — *Ibid.* ἐπιβολάς. conf. c. 12, 1 & 9. c. 13, 1. & hoc cap. 14, 12.

Verf. 6. *Verf. 6.* Ἀναγν. δ' αὐτοῦ. αὐτοῦ si probum est, referetur ad ἔργον vel ad χρῆμα. — *Ibid.* περὶ τὰς νυκτερινὰς θεωρίας

Ἐπιπέρας καὶ τὰς ἡμερινὰς. — „Ἐπιπέρας sunt naturæ & rationes rerum, quatenus observatione deprehenduntur, memoria continentur, iudicio deliguntur, & præceptis constrictæ menti infiguntur. Sunt igitur αὐ νυκτερινὰ καὶ ἡμερινὰ Ἐπιπέρας rationes præceptis traditæ nocturnum atque dierum.“ REISKIUS. — Conf. ad VI. 6, 7. — *Ibid.* οὐδ' ἦς τινος ἂν ex edit. 1. & msstis revocavimus. οὐδ' ἦστινοσ-οὖν ἀσχολίας sua auctoritate edidit Casaub. Sic pro μηδ' ἐν ὁποίᾳ IV. 21, 6. & pro οὐδ' ὁποίας IV. 65, 3. idem Casaubonus cum uno recentissimo Regio μηδ' ἐν ὁποιοῦν, & οὐδ' ὁποιασοῦν edidit.

Verf. 6.

Verf. 9. καὶ μὴν οὐδ' ἐν. οὐδ' ἐν voluit REIRKIUS, cuius hujusmodi est ad h. l. adnotatio: „Sententia videtur esse: qui nescit, quantum itineris die æstivo, & quantum hiberno, rursusque noctibus alternis conficere queat; ille nescit, possitne ad locum aliquem adhuc νεφεαῖος & tenebris tectus intra certum horarum spatium pervenire: item, num eo possit pervenire tempestate frigida, aut cœlo pluvio, & solo lubrico atque cœnoso. Rursus qui temporum differentiam ignorat, nescit, possit ne certo quodam tempore noctium æstivarum hostes adhuc dormientes in lectis deprehendere, & quæ sunt alia ejusmodi. Hoc posterius est, πρὸς τὸν δέοντα καιρὸν ἐξιπέδα.“ — Post hæc scripta videmus demum; οὐδ' ἐνός pro vulgato οὐδ' ἐν correxisse Scaligerum; quod verissimum putamus. Genitivus pendet a verbo ἐξιπέδα, quod illum casum desiderat.

Verf. 9.

Verf. 10. τὸ προτερεῖν Casaub. cum Vrb. & Vrsin. Mendose τὸ πρότερον ed. 1. cum cett. codd. — *Verf.* 12. In mendosam scripturam, ὁ δὲ προειρημένος λαβὼν, cum editis consentiunt codices omnes. ὁ δὲ προλαβὼν correxit Scaliger, ut voluit Reiskius.

Verf. 10.

CAPUT XV.

Cap. XV.

Verf. 2. μόνος. Mendose μόνος ed. 1. cum Aug. Reg. F. G. Vefont. — *Verf.* 4 sq. Quinque verba καὶ τὰς ἀναζυγὰς οὐ γὰρ desunt codicibus Regiis, Vefont. & Tubing.

Verf. 2. 4.

Polybii Histor. T. V.

Kk

Verf.

- Verf. 6.** *Verf. 6. συνθεαρέειν.* In compositum verbum, quod amat Polybius, cum editis consentiunt Regii, Vefont. & Tubing. — *Ibid. ἐπὶ τοῦ κόσμου, in caelo. κόσμος, caelum.* Sic mox rursus verf. 12. & XII. 25, 7. in verbis ex Timæo citatis. conf. Menag. ad Laërt. VII. 137 seq. & Wesseling. ad Diodor. III. 56.
- Verf. 7.** *Verf. 7. τοὺς δὲ τῆς νυκτός. τῆς deest Regiis, Vefont. Tubing. — Ibid. εἰ μὴ τις ἐπὶ τοῦ Φαινομένου τῆ τῶν δωδ. &c. Casaubonus: nisi quis, ea quæ in caelo apparent sidera contuens, duodecim signorum dispositionem atque ordinem valeat assequi. ἐπὶ τοῦ Φαινομένου videtur idem esse ac ἐπὶ τοῦ κόσμου, in caelo visibili, in caelo oculis nostris patente. Sicut τὰ Φαινόμενα sunt quæ in caelo adparent, & potissimum sidera, intelligendo ἄστρα, (unde dein etiam per metonymiam siderum notitia eodem nomine adpellata est) sic τὸ Φαινόμενον nunc dicit Polybius totum caeli spectaculum oculis nostris expositum. Verba ἐπὶ τοῦ desunt Reg. F. & Tubing. συμπεριφέροντα mendose Reg. F. G. & Vefont. pro συμπεριφέρητα.*
- Verf. 8.** *Verf. 8. ἐξ ἀναφέρεσθαι correxit Casaub. cum Vrsino, & sic ora Aug. antiqua manu. ἐξαναφέρεσθαι ed. 1. ἐξαφέρεσθαι Aug. in contextu, Reg. F. G. Vefont. — Ibid. ἐν τοῖς αὐτοῖς μέρεσι, in eisdem partibus, idem (putamus) valet, ac ἐν ἴσοις μέρεσι, in partibus æqualibus.*
- Verf. 9.** *Verf. 9. ἐπιτέλλειν.* Haud cunctanter adoptandam duximus certissimam emendationem, quam quidem timidiuscule ab acutissimo Reiskio propositam mireris. Sed ingenue professus est vir cetera doctissimus, obscurum sibi esse hunc locum, utpote rationum astronomicarum imperito.
- Verf. 10. 11.** *Verf. 10. ἡνύσθαι. ἡνύσθαι Reg. F. Vefont. — Verf. 11. τοιοῦτους Casaub. cum Aug. Regiis, Vefont. Vrsin. τούτους ed. 1. cum Med.*
- Verf. 13. 14.** *Verf. 13. ἐν τῶν περὶ τὰς ἀνατολὰς καιρῶν καὶ τόπων. μερῶν pro καιρῶν suspicatus est Scaliger. — Verf. 14. τροῦπ-αρχού-*

αρχούσης καὶ περὶ. καὶ ὑπαρχούσης καὶ περὶ dant scripti libri
omnes. Alterum καὶ omisit ed. I.

CAPVT XVI.

Cap. XVI.

Vers. 1. Ἡ καὶ perfecte correxit Casaub. Et καὶ ed. I. *Vers. 1.*
cum msstis, frequente errore. — *Ibid.* ἀλλὰ καὶ τὰ
περὶ τὰς. Et hoc Casaubono debetur: eodemque modo
Scaliger correxerat. ἀλλὰ καὶ τὰς περὶ τὰς dabat ed. I.
cum msstis; unde Reiskius effectum voluit ἀλλὰ καὶ τὰς
περιτὰς ἐν τῇ γῆ πράξεις, quod interpretatus est: *sed etiam
ad cœpta terrestria cum arte quadam & calliditate haud
tralaticia gerenda.* Eam subtilitatem nemo, putamus, re-
quireret.

Vers. 2. Ἰκανὰ γὰρ &c. Hæc vulgo ita legebantur: *Vers. 2.*
ἰκανὰ γὰρ καὶ τὰ παράδοξα γιγνόμενα τυγχάνειν προνοίας
ἀκριβῶς, εἰς τὸ πολλὴν ἀπορίαν παρασκευάζειν καὶ πολλάνης.
Quæ sic interpretatus est Casaubonus: *Nam etiam illa quæ
cum admiratione hominum solent evenire, puta, effusiones
imbrium - - & similia his alia, provideri ita exacte queunt,
ut hac ratione hostem in magnas sæpe conjicias difficultates.*
Quam interpretationem, haud vereamur contendere, plu-
rimum aberrare ab auctoris sententia; quæ, generatim
quidem, ex connexione præcedentium atque sequentium,
& ex ipsis verbis, quamvis corruptis defectisque, satis
etiam nunc elucet. REISKIUS tali modo constituendum
hunc locum suspicatus est: „Forte (ait) ἰκανὰ γὰρ καὶ τὰ
περὶ ταύτην παρὰ δόξαν γιγνόμενα, μὴ δυνάμενα τυγχάνειν
προνοίας ἀκριβῶς, εἰς τὸ &c. nam quæ etiam in hac (scil.
terra) præter opinionem eveniunt, ideo quod non possunt
plane præcaveri, satis magnam afferre possunt homini ter-
rorem atque conturbationem.“ — Nominis ἰκανὰ, si per
se stat sine regimine, hæc vis est: *satis multa sunt,
quæ præter opinionem incidere possunt, neque præcaveri
poterant;* si referendum ad εἰς τὸ πολλὴν ἀπορίαν κατα-
σκευάζειν, eam habebit vim quam in versione expressimus.
ἀκριβοῦς, pro ἀκριβῶς, conspicitur in Aug. sive quod ita

Verf. 2. primum ibi fuerit, & inde factum ἀκριβῶς, five quod ex ἀκριβῶς factum sit ἀκριβοῦς, neque enim satis id quidem discerni potest. Terminationem οῦς cum ῶς permutatam vidimus I. 19, 11. & VI. 3, 1. ἀκριβοῦς h. l. correxit etiam Scaliger.

Ibid. καὶ πολλάκις. Etiam h. l. deesse nonnihil putavit Reiskius, & καὶ ὅλως ἀνατρέπειν πολλάκις scriptum olim suspicatus est. Temere. Nihil sane desideratur, & particula καὶ ad πολλάκις adjecta est eadem ratione, qua νῶα πλείους, καὶ λίαν & id genus alia sæpenumero legimus apud Polybium, de quo usu diximus ad I. 20, 6. conf. ad III. 40, 9.

Verf. 4. *Verf.* 4. ὀλιγωρήσομεν. Mendose ὀλιγωρήσαμεν ed. 1. Reg. F. G. Vefont.

Verf. 5. *Verf.* 5. ἀφροντιστητέον Scaliger etiam correxerat. ἀφροντιστέον, non ἀφροντιστέω, (quod operatum errore positum in scholio nostro) dat ed. 1. consentientibus msstis, tamquam a verbo ἀφροντίζω, quod ex vulgatis ante suam ætatem lexicis absque alia auctoritate citavit Henr. Stephanus in Indice Thesauri. Verbo ἀφροντιστέιν Polybius utitur IX. 13, 1. — *Ibid.* περιπίπτωμεν. περιπίπτοιμεν ed. 1. invitis nostris codicibus.

Cap. XVII.

CAPVT XVII.

Verf. 1. *Verf.* 1. ἐπιβαλόμενος. ἐπιβαλλόμενος ed. 1. cum Aug. Regiis & Vefont. putamus & cum ceteris codd. Et id quidem fervari potuerat. — *Ibid.* παραγεννηθέντα. Perperam παραγεννηθέντα ed. 1. 2. — *Ibid.* In mendosam scripturam ἐπὶ πρεπίου cum editis consentiunt Vrb. Med. Aug. Reg. F. Vefont. Tubing. Ex scriptura, quam habet alter Med. & ora Aug. suspicari possis, vel ἐπιμένειν legendum, ut c. 18, 6. vel περιμένειν. Sed sic particulæ ὡς nulla vis fuerit, nisi ex οὕτως corruptam conicias, ut sit οὕτως ἐπιμένειν, vel οὕτως περιμένειν, ita manere, ita expectare. ἐπὶ Λεπρέου, quod primum in mentem venerat Reiskio, alienum prorsus est. Est enim Lepreum

preum Triphyliaë oppidum, cum Cynætha in maxime septentrionali parte Arcadiaë fuerit sita. Specie non caret alterum, ὡς ἐπὶ Ἡραιοῦ. Sed veritatem quis præstabit? Minime omnium placet Gronovii conjectura, ὡς ἐπ' ἐρείπων, quasi de *rueribus* quibusdam aut *parietinis* ageretur, quæ prope Cynætham fuerint; cujusmodi ἐρείπια etiam apud Lafionem ait memorari apud Nostrum V. 102, 6. nempe ex Casauboni conjectura, quæ ipsa lubrico admodum nititur fundamento. Meminimus ab erudito viro juvene P. C. Buttman Francofurdenfi, cum in conferendis Polybii codicibus Parisiensibus amicam sociamque operam olim nobis navaret, sagacem doctamque conjecturam ad hunc locum propositam, ὡς ἐπὶ ἄρκτου, quæ hoc unum incommodum habet, quod, quam ratione notum satis vocabulum ἄρκτου in obscurum *πρεπίου* corruptum fuerit, haud facile intelligitur: ceterum verum est, fluvium eum, ad quem sita Cynætha erat, (sive Crathis is fuit, ut habet Danvillii tabula, sive Selinus, ut habet tabula quæ ad cap. LII. Itinerum minoris Anacharsidis pertinet) versus septentrionem ab oppido illo decurrisse.

Ibid. ἐνσχολήσαντα, otium ibi agentem, morantem, rarum utique verbum, & vix alias auditum; nec tamen contra analogiam formatum. Habet illud Aug. cum editis, nec dissentit putamus Urb. nec Med. Mendose ἐνασχολήσαντα Reg. F. G. Vefont. & Vrsin. ἐλλοχήσαντα maluerat Reiskius. conf. verf. 4.

Verf. 2. ὅτε λάβοισιν. Perperam ἦτε λαβ. Regii & Vefont. — *Ibid.* τὸν καιρόν. Aut τὸν delendum censuit Reiskius, aut εὐθετον legendum. Nobis satis facit vulgata. — *Ibid.* συναχθέντα correxit Casaub. cum Vrsino: sic vero habet & Aug. in quo tamen litera τ postmodum, sed ab antiqua manu, inserta videtur. συναχθέντα ed. 1. cum ceteris msstis. — *Ibid.* τὰ Φρον correxit idem Casaub. cum Scaligero, & hic, & rursus verf. 6. cum utrobique τὰ Φρον daret ed. 1. consentientibus omnibus msstis.

Et articulus masculini generis & res ipsa τάφον utique desiderabat.

Verf. 3. *Verf. 3. εἰθισμένοις. ἡθισμένοις* Aug. Regii, Vefont.

Verf. 5. *Verf. 5. τοῦ καιροῦ συνάψαντος. συνάξαντος* ferri potuisse existimavit Reiskius, nescimus quid respiciens, nisi forte V. 24, 1. Sed ibi συνάγειν est *compellere, urgere*: nunc vero nil aliud dicere voluisse videtur Polybius, nisi *adpetente tempore, cum adesset tempus*. Itaque rectum putavimus συνάψαντος, quod familiare Polybio est in ea re verbum.

Verf. 6. *Verf. 6. πρόβατα μαλακὰ* — „sunt *oviculæ tenellæ, a partu recentes*. Ita Cicero de Senectute: *vetulis equis teneros antepone*re solemus. De *pellitis ovibus*, quas latina Casauboni dat interpretatio, vide Varronem de Re Rust. II. 2,“ — Hæc bene RE:SKIVS: sed supra modum indulgisse ingenio censendus est, cum dehinc sic legendum conjecit: τῶν εἰθισμένων Ἡρὰ παρὰ τῆς πόλεως τρέφεισθαι, *quas oves civitas Cynæthensium solebat publice Iunoni alere*. Quod quidem τρέφεισθαι voluit, pro τρέφειν, id vero recte fecisset, si ea sententia esset, quam in latina versione Casaubonus expressit, quem & nos temere sumus secuti, *quod genus (ovium) circa urbem solet pasci*. Sed nihil impedit, quo minus genitivum τῶν εἰθισμένων referamus ad τις, *habebat oves delicatas aliquis eorum qui prope urbem consueverant oves alere*. (De pellitis ovibus conf. Casaub. ad Polyb. lib. IV. p. 196. & interpretes Horat. ad lib. II. od. 6, 10.)

Ibid. βιωτικὸν ex Aug. habet etiam ed. 1. in ora & est haud dubie vera lectio, quam & Reiskius probavit. Est autem βιωτικὸν idem fere ac ιδιωτικὸν, *ad rem familiarem, ad privatum vitæ usum pertinens, res privata*. Vide IV. 37, 8. & XIII. 1, 3. quo loco post κατὰ τὰς οὐσίας ἐνδεεζόμενους inferenda verba sunt, nostra culpa prætermissa, εἰς πολλὰ τῶν βιωτικῶν συναλλαγμάτων. Confer Wesseling. ad Diodor. Tom. II. p. 611. & Wetstenium ad I. Epist.

Epist. ad Corinth. 6, 3. — *Ibid.* ἐπὶ τὸν αὐτὸν τάφον.
Vide ad vers. 2.

Vers. 8. ἤτοιμάσθαι. Sic ed. 1. Aug. Reg. G. Vefont. *Vers.* 8. ἤτοιμάσθαι ed. 2 & 14q. cum Reg. F. — *Ibid.* προβληθέντες, in *judicium adducti*. conf. Reiskii Ind. Demosth. in προβάλλεσθαι.

CAPUT XVIII.

Cap. XVIII.

Vers. 1. τὴν τῶν Μεγαλ. πόλιν Casaub. cum Aug. Reg. *Vers.* 1. F. G. Vefont. τὴν δεστ ed. 1. perperam. τὴν Μεγαλ. absque τῶν habet Vrb. & Vrsin. — *Ibid.* τὸν Φωλεόν. In hanc scripturam consentiunt omnes, excepto Reg. F. in quo est Φωλαίων. conf. II. 55, 5. & ibi notata.

Vers. 2. βραχέας. βραχέας Vrb. In latina versione, *Vers.* 2 14q. pro *esse brevissimas*, quæ Casauboni sunt verba, scribe, jam admodum *esse breves*. — *Vers.* 3. τῆς ἡμέρας καταλαμβανούσης, intellige αὐτὸν, quum lux ei superveniret. — *Vers.* 4. ὅς, εἰ κατὰ &c. Sic rectissime dant edd. cum quibus facit (ni fallimur) codex Med. Perperam ὡς εἰ κατὰ Vrb. Aug. Reg. F. G. Vefont.

Vers. 5. ὡς ἐπάνω προεῖπον. Vide lib. V. c. 97. — *Vers.* 5. *Ibid.* Μελιταίων recte Casaub. conf. V. 97, 5. & Steph. Byz. Μελιταίων ed. 1, Aug. Reg. F. G. Vefont. Ex ceteris nil adnotatum. Mox *vers.* 6. Μελιταίων dant iidem Aug. & Regii & Vefont. cum ed. 1. — *Ibid.* ἐπιμένειν, ἐτι μένειν voluit Scaliger; sed probum & Polybianum verbum est ἐπιμένειν, pro simplici μένειν.

CAPUT XIX.

Cap. XIX.

Vers. 1. Νικίας. Conf. Thucyd. lib. VII. c. 50 14q. & *Vers.* 1. Plutarch. in Nicia p. 538 14q. — *Ibid.* τὸ περὶ τὰς Συρ. στρατεύματα. τὰ - στρατεύματα solus Vefont. sed & in hoc vera lectio ab eadem manu indicatur intra lineas. — *Ibid.* σελήνης. Mendose ἐλάνης ed. 1. cum Med.

Vers. 2. παρὰ τοῦτο Casaub. cum Vrb. & Vrsino. Corrupte πᾶσι τοῦτο ed. 1. cum reliquis codicibus. conf. ad

- Verf. 2. VIII. 2, 9. — *Ibid.* κατὰ τὴν ἐπιούσαν αὐτοῦ νύκτα ποιησαμένου τὴν ἀναζυγὴν. αὐτοῦ, quod habent editiones omnes, utrum ex conjectura ductum sit, an ex msto libro, nescimus. αὐτῷ habent Vrb. Aug. Regii, Vefont. Tubing. & Vrsin. Ceterum non insequente nocte, si Thucydidem audimus Plutarchumque, discessum molitus est Nicias; sed usque ad proximum plenilunium manere constituerat: nec insequente nocte, sed octavo demum die in Syracusanorum pervenit potestatem.
- Verf. 3. *Verf.* 3. δυνατὸς ἦν οὐχ οἶον παραλιπεῖν &c. Particulam ἂν adjicias, an minus, parum interest. Sed ad παραλιπεῖν necessario desiderari particula negans videtur; & utique οὐχ οἶον οὐ παραλιπεῖν vel οὐχ οἶον μὴ παραλιπεῖν scriptum oportuisse putemus. Prætermitti illa particula utcumque potuisset, si post ἀλλὰ sequeretur negatio; quemadmodum latine dicimus non modo hoc, (pro non modo non hoc,) sed ne illud quidem.
- Verf. 4. *Verf.* 4. ἐμπείροις. Mendose ἐμπειρίοις ed. 1, invitis nostris msstis. — *Ibid.* μέχρι τῶν προειρημ. Perperam τῶν deest Regiis & Tubing.
- Verf. 5. *Verf.* 5. Περὶ δὲ τῆς τῶν κλιμάων θεωρίας. De hoc argumento dicturum se promiserat lib. V. c. 98. — *Ibid.* τοιοῦτός τις. τις deest Regiis, Vefont. & Tubing.
- Verf. 6. *Verf.* 6. οἶον γὰρ ἂν δέκα τινῶν, — „scil. pedum, aut cubitorum, aut orgyiarum.“ REISK. — *Ibid.* συμβαίη. Vide Suidam in Δαψίδων. — *Ibid.* τὰς κλιμακας. Articulum, quem adjiciendum Reiskius monuit, non neglexit Suidas 1, c. — *Ibid.* δαψιλῶν recte edd. cum Vrb. & Regiis & Aug. a prima manu. Sic etiam debuit Suidas, apud quem corrupte quidem δαψίδων legitur, quod ex δαΦιλῶν ortum. non ex δαψιλῶς.
- Verf. 7. *Verf.* 7. τὴν δ' ἀπόβασιν, distantiam vero ab imo muro. — „ἀπόβασις est idem, quod ἀπόστασις τῆς κλίμακος ἐν τοῖς κάτω πρὸς τῷ ἐδάφει μέρεσιν ἀπὸ τοῦ τείχους.“ REISK. — Vide ad VIII, 6, 4. Dubitatio vero, quæ de mensurarum ratione, hic & verf. præced. tradita, oborta Reiskio erat,

neminem turbabit geometricarum rationum paululum peritum. — *Ibid.* γίνωνται. Perperam γίνονται ed. I. Reg. F. G. Vefont. — *Ibid.* ὀρθότερα. ὀρθώτερα ed. I. Aug. Regii, Vefont.

Vers. 8. ὕψους. ὕψος ed. I. Reg. F. & Reg. G. a secunda manu. Sic & Vefont. in contextu, sed ὕψους intra lineas. — *Ibid.* ἐπιπέδοις correxit Casaub. ὑποπέδοις ed. I. consentientibus omnibus msstis. — *Ibid.* πολυπραγμονεῖν τὰ παρὰ τῶν μαθηματικῶν, *tractare, discere ea, quæ traduntur a Mathematicis.* Sic ex Casauboni emendatione, quæ specie non caret, & analogiæ est consentanea. Rectius vero, iudice Reiskio, abest τὰ ab edit. I. cum qua consentiunt scripti libri omnes, nisi forte articulum agnoscit unus codex Med. e quo nihil notavit Gronovius. — „πολυπραγμονεῖν παρὰ τινος (ait REISKIUS) est, *aliquid ab aliquo sedulo diligenterque percunctando requirere, sciscitari.*“ — Sic igitur ad πολυπραγμονεῖν intelligendum fuerit αὐτόν, scil. τὸν πρόπον τῆς λήψεως, & sententia erit: *qui eum discere volent a Mathematicis.*

CAPVT XX.

Cap. XX.

Vers. 1. γεγεωμετρημέναι correxit Casaub. γεωμετρη- *Vers.* 1.
μέναι ed. I. Aug. Regii, Vefont. putamus & ceteri codd. —
Ibid. τελείως Casaub. cum msstis nostris. τελέως ed. I.

Vers. 3. τὸ περιλαμβανόμενον τῇ στρατοπεδείᾳ *Vers.* 3.
χωρίον, *spatium vel area quam occupant vel comprehen-*
dunt castra. Vtique mendosum est παραλαμβανόμενον,
quod h. l. habent vulgo omnes, scripti & impressi. Conf. V.
24, 2. ubi in eadem fere connexionione περιλαμβανόμενων cor-
rexerat Casaubonus, pro περιβαλαμένων, quod tamen ibi
teneri debebat & a nobis revocatum est. — *Ibid.* κατὰ
λόγον recte Casaub. cum ora ed. I. & ora Aug. ab ant.
manu; sic vero & Med. in contextu, ni fallimur, & codex
Vrsini. κατ' ὀλίγον ed. I. & Aug. in contextu Urb. Regii,
Vefont. Tubing. Conf. ad VIII, 2, 6.

Vers. 4.

Vers. 4. ἐν τοῖς περὶ τὰς Τάξεις ὑπομνήμασιν. παρὰ cum *perl* commutatum, cum *perlæpe* aliàs, tum modo nunc *vers.* præced. vidimus, in παραλαμβανόμενον pro περιλαμβανόμενον. Commodissime autem τὰ περὶ τὰς Τάξεις ὑπομνήματα *commentarios* Τακτικός latine reddi posse putavimus. Sunt enim αἱ τάξεις non solum *ratio instruendæ aciei*, ut III. 72, 11. & c. 109, 2. (quæ proprie ἡ παράταξις dicitur, VI. 26, 11. & *perlæpe* aliàs) sed omnes eæ partes, circa quas *versatur* ipsa illa ars, quam vulgatissimo vocabulo τὴν Τακτικὴν vel τὰ Τακτικὰ vocant Græci: quas partes succincte enumeravit Aelianus, *Tactic. c. 4.* Quare ipsi *commentarii* Τακτικοῖς sive *Ars* Τακτικά Aeliani, in vetustissimis quidem exemplaribus, hunc titulum habent, περὶ στρατηγιῶν Τάξεων. Quod autem ὑπομνήματα dicit Polybius, id est, *Commentarios*; (non τὸν περὶ τὰς Τάξεις vel περὶ τῶν Τάξεων λόγον, quemadmodum *disputationem de forma Reipublicæ Romanæ*, libro sexto Historiarum insertam, τὸν περὶ τῆς Ῥωμαίων πολιτείας λόγον vocat V. 111, 10.) satis significare videtur, *peculiari scripto Præcepta Τακτικῆς artis a se esse exposita*: quod scriptum etiam diserte laudatum videmus ab Aeliano & Arriano in Τακτικῆς. Vide Testimonia Veterum de Scriptis Polybii, collecta a nobis Tom. V. p. 24 sq. Dubitavimus aliquantisper, recte ne περὶ τὰς Τάξεις in accusativo dicatur, cum περὶ τῶν Τάξεων dicendum videri posset: sed bene id habet, eademque ratione dictum est, qua ὁ περὶ τὰς ἀποικίας καὶ κτίσεις τρόπος IX. 1, 4. & ὁ περὶ τὰς πράξεις ibidem; & τὰ περὶ τὰς γενεαλογίας καὶ μύθους IX. 2, 1. & sexcenta id genus alia. Lectionem illam περὶ Παρατάξεων, quam nullus codex in contextu habet, ingenio docti alicujus viri deberi, qui mendosam esse scripturam librorum παρὰ τὰς Τάξεις vidisset, satis intelligitur. Et in *commentariis περὶ Παρατάξεως*, id est, *de instruenda acie*, ne proprius quidem locus futurus erat, de his rebus, quas hic dicit, commentandi.

Vers.

Verf. 5. Οὐ γὰρ οἴομαι τοῦτό γε μετρίως ἡμῖν ἐποίσειν οὐδένα, οἷοτι &c. Perperam ὑμῖν, pro ἡμῖν, habent Regii & Vefont. In ὑποίσειν vero consentiunt scripti & editi omnes; nisi quod unus Reg. G. corruptissime prorsus ἐποίσειν habet. Verba autem ista sic fertit Casaubonus: *neque enim fore arbitror, qui modestia quadam nobis objiciant.* Et Ernestus in Lexic. Polyb. ὑποφέρειν τι τινί, interpretatus est *objicere, excipere.* Ac sane, five ὑποίσειν five ἐποίσειν legamus, de notione verbo isti h. l. subjecta non dubitare nos finit connexio sermonis. Iam vero verbo quidem ὑποφέρω ab Henr. Stephano in Thes. Gr. Ling. cum Guil. Budæo videmus hanc significationem tribui, *objicio, exprobo.* At unicus locus, ad quem hi provocant, est ille Herodiani, Historiar. II. 5. ubi vulgo sic legitur: *ὡς, εἰ τι ὑποπτεύετε, ἐτέροις ὑποφέρειν τὸ ἐγκλημα.* Sed ibidem non solum Andr. Schotti codex msstus ἐπιφέρειν, non ὑποφέρειν, dabat, verum in eandem scripturam ἐπιφέρειν probatissimi quique codices, Vindobonensis, Venetus, & Bavaricus, quem ipsi contulimus, consentiunt. Quæ scriptura, monente etiam Andr. Schotto, haud dubie auctori Herodiano jam pridem restitui debuerat. Nam ὑποφέρειν τί τινί, *objicere alicui aliquid, culpram in aliquem conferre,* nusquam aliàs, quod sciamus, reperitur: vulgatissima vero dictio est, & Polybio juxta cum optimis quibusque scriptoribus frequentata, αἰτίαν, διαβολήν, ὑπόνοιαν, ἐγκλημα (& similia) ἐπιφέρειν τινί. vide III. 5, 4. V. 41, 3. &c. Quare quo frequentius & aliàs ὑπὸ & ἐπὶ permutata inter se a librariis novimus, eo minus dubitandum duximus, quin ἐπιφέρειν hoc loco restitueremus Polybio. Ceterum, adverbio μετρίως quamnam notionem nunc subjicerit scriptor, haud satis adparet. Casauboni quidem istam interpretationem, *modestia quadam,* vix ferendam esse, nemo putamus dubitaverit. Miramur intactum relictum esse hunc locum a Reiskio. Ernestus in Lexico Polybiano, hunc ipsum locum citans, μετρίως *facile, temere* exponit: quæ commodissima fane foret sententia,

Verf. 5. tentia, *id quidem neminem puto mihi facile (vel temere) objecturum*; sed exempla hujus usus requirimus, quæ nusquam comparent. Nos hunc nostrum locum conferentes cum illo, quem XVII. 15, 4. legimus, putavimus, *μᾶλλον* Polybium dixisse pro *convenienter, recte, cum ratione, jure aliquo, merito*; eadem profus ratione, qua latine, *modo ac ratione*, dicimus, pro *bono modo, recte, convenienter*.

Ibid. τοὺς ὀρεγομένους αὐτῆς recte Casaub. τοὺς ὀρεγοῦσιν ed. 1. cum mssis nostris.

Verf. 6. *Verf. 6. χάριν τῆς ἐν ἐκάστοις ἐπιφάσεως, ostentationis causa; ut in eorum quoque gloriari aliquis possit.* In eadem sententiam commode Casaubonus: *ad inanem duntaxat speciem.* Nescimus vero quid Ernestus spectarit, cum in Lexic. Polyb. hunc locum citans scripsit, *ἢ ἐν ἐκάστοις ἐπιφασίς, judicium de singulis rebus.* Vocabulum ἀπόφασίς obversatum fuisse animo docti viri videtur. — *Ibid.* στομυλίας correxit Casaub. Et sic habet cod Vefont. στομυλία; per o breve, edit. 1. cum Aug. & Regiis: fortasse ne id quidem male. — *Ibid.* πολὺ τι μᾶλλον ἀποδοκιμάζων. Adverbium μᾶλλον non ad πολὺ referendum, ut πολὺ μᾶλλον sit *multo magis*: sed constructio verborum in hunc modum intelligenda, *ἐγὼ δὲ μᾶλλον ἀποδοκιμάζω πολὺ τι*, id est, *ego vero potius valde improbens &c.* Qua notione, *potius, quin potius, immo vero*, passim illam particulam frequentat noster, ut II. 56, 2. II. 71, 1. IX. 23, 4. &c. quo & pertinere videtur I. 55, 7.

Ibid. Post ἐπιτάττειν, monente etiam Reiskio, comma interposuimus, quo magis adpareret ratio constructionis; ad quam non satis attendens Casaubonus, alienam Polybio sententiam adflixit, cum græca verba inde a παραπλησίως δὲ ita vertit: *sic etiam præcipiendi, ut necessaria præsidia earum rerum quas usus quotidianus postulat, aliquanto longius repetantur, acerrimus sim auctor.* — *Ibid.* Φιλοτιμότητος. In ω longum & hoc loco & verf. 9. consentiunt cum editis codices nostri omnes; cum tamen, ex

præceptis grammaticis, præcedens syllaba longa *τι* necessario *ο* breve requireret. — *Ibid.* Φιλοτιμότητος εἶμι καὶ σπουδάζων. *Languerè videri potest καὶ σπουδάζων, post Φιλοτιμότητος, quod fortius est. Id putamus spectans Reiskius, Φιλοτιμότητος εἶμι κατασπουδάζων legendum suspicatus est; sed minus etiam concinna ac prorsus inusitata videbatur periphrasis hujusmodi, εἶμι κατασπουδάζων, pro κατασπουδάξω. Cogitaveramus Φιλοτιμότητος εἶμι κατασπουδάζων, ut participium penderet a nomine Φιλοτιμ. Sed ne hoc quidem satis placuit: itaque in vulgata adquievimus.*

Vers. 6.

Vers. 7. ἡ τοῦ αὐλητικῆς restituumus ex msstis nostris Aug. Regiis, Vefont. & Tubing. ἡ τῆς αὐλητικῆς dabant edd. — Ibid. τὸ τέλος ἐκατέρου τῆς τῶν προειρημ. συναγωγίας. — „Legendum transpositis vocabulis τῆς ἐκατέρου. τέλος redit ad artem saltandi & tibiis canendi: τῶν προειρημένων redit ad rythmos, præcepta musica & palæstrica exercitia.“ REISKIUS. — At, interjecta particula ἡ, distinxerat Polybius τοὺς ὀρχηστικῆς & τοὺς αὐλητικῆς ἐπιτεμένους, quare τὸ τέλος ἐκατέρου ad utramque harum artium referendum videtur.

Vers. 7.

*Vers. 8. ἀσχάλλειν recte Casaub. cum Aug. & Vrsino. Perperam ἀσχάλλειν ed. I. Regii, Vefont. putamus & Urb. — Ibid. εἰ δεήσει τῶν ἐκτὸς ἐπιτηδευμάτων μέχρι τινὸς ἀναλαβεῖν, si alias nonnullas artes, extrinsecus adsumendas, oporteat ipsos aliquatenus delibare. ἀναλαμβάνειν τὰς τέχνας, est, addiscere, attingere, tractare artes; quo pertinet etiam fortasse illa phrasis ἀναλαμβάνειν βιβλίον, attingere, tractare, legere librum, III. 9, 2. & alibi. Sed cum quarto casu, non cum secundo, construitur illud verbum. Quare h. l. videri poterat, ad τῶν ἐκτὸς ἐπιτηδευμάτων intercidisse aut intelligendum esse pronomen *τι* vel *τινά*. Sed, ni nos ratio fallit, pendet ille genitivus τῶν ἐπιτηδευμάτων a phrasi *μέχρι τινὸς*, & ἀναλαβεῖν *μέχρι τινὸς τῶν ἐπιτηδευμάτων* idem valet ac ἀναλαβεῖν τὰ ἐπιτηδεύματα *μέχρι τινὸς* sc. *μέρους*, sive ἀναλαβεῖν μέρος *τι τῶν ἐπιτηδευμάτων.**

Vers. 8.

Vers.

Verf. 9.

Verf. 9. τοὺς περὶ τὰς βαναύσους τέχνας ἀσκηῶντας. —
 „Subaudi εαυτοὺς αὐτὰ σώματα. Solent Græci ἀσκέειν in
 activo pro ἀσκηῖσθαι usurpare. vid. Dion. Chrysof. p. 616, 3.
 Arrian. Dissert. Epict. p. 253. ult. & p. 399, 1. Dion. Cass.
 p. 922, 66. & p. 1111, 8. Diodor. Sic T. I. p. 153, 22. Ipsi
 Latini *exercere* simpliciter dixerunt pro *exercere se*, ut apud
 Ciceronem de Orat. II. 71. ut *M. Lepidus, cum cæteris in
 campo exercentibus, in herba ipse recubisset*; ubi male edi-
 tio Pearceii ad *cæteris* addit *se*.“ REISKIUS. — Eodem
 modo verbo composito utitur Polyb. I. 63. 9. ἐν τοιοῦτοις
 πράγμασιν ἐνασκήσαντες. Dicunt autem promiscue ἀσκέειν
 τέχνην, & ἀσκέειν (scil. εαυτὸν, αὐτὸ τὸ σῶμα, αὐτὴν ψυ-
 χήν) περὶ τέχνην, & ἀσκέειν (τὸ σῶμα, τὴν ψυχὴν vel εαυ-
 τὸν) πρὸς τι, velut apud Xenoph. II. 1, 20. ἀσκέειν τὰ σώ-
 ματα πρὸς ἰσχύν. Eademque ratione cognatæ signifi-
 cationis verbum ἐκπονέειν non modo cum accusativo construi-
 tur, ut ἐκπονέειν τὰ καλὰ, ἐκπονέειν τὸ σῶμα, ἐκπονέειν τὰ
 πρὸς τὸν πόλεμον, τὰ περὶ τοὺς θεοὺς, (quam in partem
 exempla collecta vide a Zeunio in Indice Græcitatæ ad
 Xenoph. Cyropæd.) verum etiam absolute, id est, non di-
 ferte expresso accusativo, ἐκπονέειν πρὸς τι, ut apud eum-
 dem Xenoph. in Memorab. Socr. lib. II. c. 4, 13. ἢ βράμην
 ἀσκήσασα, ἢ πρὸς μάθησιν ἐκπονῆσασα (nempe τὴν ψυχὴν vel
 εαυτὴν, quoniam præcessit hoc ipsum nomen ἢ ψυχῆ.)
 Quod eo monuimus, quoniam in prædicto Xenophontis
 loco præter rationem (ut nobis quidem persuasum est)
 eruditus editor, quem paulo ante nominavimus, mendo-
 sam judicans vulgatam scripturam, αὐτὰ πρὸς μάθησιν le-
 gendum statuit, αὐτὰ (quod ipse prætulit ediditque) προσ-
 μάθησιν (una voce) ἐκπονῆσασα.

Ibid. προαυρουμένων. Monuerat Reiskius, αὐτὸν delen-
 dum esse articulum τῶν, quem ante προαυρουμένων repe-
 tunt vulgo editi cum msstis, αὐτὸν addendum πάντων vel
 ἄλλων. Haud dubie tollendus fuit, quem inseruit imperi-
 tia hominis, qui connexionem sermonis non habuerat per-
 spectam. Satis adparet naturalis ordo constructionis, τῶν

προαυ-

προκυρουμένων διαφέρειν περὶ τὰ κάλλιστα. Magis corrupte, quam ceteri, Reg. F. & Tubing. dant τῶν προειρημένων διαφέρειν. — *Ibid.* ὁμολογήσεις scripsimus cum Aug. & Vefont. Perperam ὁμολογήσεις edd. ὁμολογήσεις Regii.

CAPUT XXI.

Cap. XXI.

Vers. 1. Οἱ δὲ πλείστοι &c. — „Fragmentum hoc univertē quidem cum superioribus cohæret: sic tamen, ut intermedia quædam defint; quod apparet e verbo προειρημένων, quod redit ad πόλεων. id tamen non præcessit.“ *Vers. 1.*
REISKIUS. — Plerique codices mssti Fragmentum hoc a superiori distinguunt.

Vers. 4. τούτου δ' ἐστὶν αἴτιον. Sic correxit Casaub. *Vers. 4.*
cum quo nescimus an faciat Med. e quo nil notatum. Ex codice Vrbinatē nunc & abhinc nihil amplius proferre nobis licet, nisi quæ Casaubonus in ora Basileensi adnotavit: quæ a Spalletto nobiscum ex illo codice communicata sunt, non ultra caput proxime præcedens progrediuntur.

Vers. 5. ἐκπλήττωσαι &c. — „Forte sic ordinanda sunt verba: ποτὲ μὲν ἐκπλήττωσαι, θαυμάζοντας, εἰ δυνατόν.“ *Vers. 5.*
REISKIUS.

Vers. 7. ἀδίκημα. — „Recte reddidit Casaubonus ἀδίκημα per vocabulum error. τὸ δίκαιον sæpe verum & rectum est. vide Kypke T. I. p. 374. Observv. ad N. T. Adeoque ἀδίκημα est aberratio a vero, etiam in opinatione.“ *Vers. 7.*
REISKIUS. — *Ibid.* περὶ τὰς τῶν πόλεων ἀποφάσεις. περὶ τὰς τῶν πολλῶν ὑπὲρ τῶν ὀρειῶν πόλεων ἀποφάσεις suspicatus est idem Reiskius. Possis minori molitione περὶ τὰς ὑπὲρ τῶν πόλεων ἀποφάσεις conjicere. Sed ne hac quidem novatione opus videtur. Bene habet vulgata scriptura, intelligenda per ellipsin præpositionis περὶ, quæ ad τῶν πόλεων omiſsa est, ne bis eadem vox concurreret. Simillima ratione Diodorus Siculus lib. I. c. 6. ait: περὶ τῶν μυθολογουμένων ἐκαστου τῶν ἀθανάτων, τὰ μὲν πολλὰ συντάξασθαι πειρασόμεθα, id est, de eis quæ de unoquoque deo-

Verf. 7. *rum fabulose narrantur &c.* Iurares, scribendum fuisse ὑπὲρ vel περὶ ἐκάστου.

Ibid. πλείους οἰκίας ὑπολαμβάνουσι κατέχεσθαι. Aut πλείοσιν οἰκίαις legendum contendit Reiskius, 'aut πλείους οἰκίας ὑπολαμβάν. κατέχειν, in activa verbi forma. — Nisi forte κατέχεσθαι in medio genere haud incommode ponitur, pro *in sese comprehendere*.

Verf. 8. *Verf. 8.* τὰς οἰκίας τῶν οἰκοδομιῶν. Non satis liquet, quid sit quod dicit οἰκίας τῶν οἰκοδομιῶν, domos vel aedes aedificationum aut aedificiorum. An οἰκοδομίας dicit *integras series aedificiorum, insulas, domos complures continentes?* An verborum sententia non alia nisi hæc est: *non enim in aedificando aedes eriguntur ad lineam, quæ inclinationi soli ad rectos angulos insistit?* Reiskius putavit, pro οἰκοδομιῶν sententiam postulare ὄρειων, vel βουνωδῶν, aut ἐν βουνοῖς ἀποδομημένων. Eodem jure dicere liceret, sententiam requirere τὰ τεῖχη τῶν οἰκιῶν, *muros aedium*. Nos quidem nihil immutare ausimus. Quod vero deinde pro μὴ τοῖς ἐγκλίμασι τῶν ἐδάφων Reiskius scribendum contendit μὴ ἐν τοῖς κλίμασι τῶν ἐδάφων, haud dubie fefellit virum doctum conjectura; & nihil facit ad illius stabilendam sententiam, quod paulo post τὰς ἐν τοῖς κλίμασιν οἰκίας scribit Polybius. Recte vero ἐγκλίμασι habent h. l. editi, pro mendoso ἐγκλήματι quod est in Aug. Regiis & Vefont. — *Ibid.* οἰκοδομεῖσθαι. Possis ἐνοικοδομεῖσθαι conjicere, ut ab hoc verbo pendeant dativi τοῖς ἐγκλίμασι & τοῖς ἐπιπέδοις. Nunc iidem dativi pendebunt a verbis πρὸς ὄρθας. — *Ibid.* βεβηκέναι, stare, insistere. conf. VIII. 6, 10. & Adnot. ad VIII. 6, 4.

Verf. 9. *Verf. 9.* Γνώη δ' ἂν τις ἐν τοῦ Φαινομένου παιδιῶς ὅπως (live παιδικῶς πῶς malueris) τὸ λεγόμενον. In latina versione præteriit hæc verba Casaubonus; nec defectum (ut passim aliàs fecit) supplevit Gronovius. In eisdem interpretandis, ab auctoris sententia plurimum aberravit Reiskius, græca tali modo constituenda suspicatus: Γνώη δ' ἂν τις ἐν μὲν τοῦ Φαινομένου παιδιῶς, ἀλλ' ὅμως, τὸ λεγόμε-

λεγόμενον. Nobis sententia Polybii haud obscura videtur; in verbis non omnia ad liquidum perducta sunt. Recte Casaubonus παιδιῶς edidit, cum παιδιῶς daret editio r. cum msstis. In ὅμως, quod nullo modo videtur esse huius loci, cum editis consentit Aug. ὅπως ex ingenio, ut ipse ait, rescribere iusserat Vrsinus; id ipsum vero exhibuerunt codices nostri Regii, Vefont. & Tubing. e quibus adoptavimus. Iam non aliud quidem in promptu habemus exemplum, ubi ὅπως eadem ratione, qua enclitica particula πως usurpetur: sed quemadmodum ὅπως sæpe idem fere quod πῶς valet, sic & eandem vim ac enclitica particula πως poterit habere. Igitur παιδιῶς ὅπως fuerit puerili quadam ratione. ἐπ' τοῦ Φαινόμενου est ex eo quod adparet, quod manifestum est. Et totius sermonis hæc fuerit sententia: Cognoscat vero aliquis ex eo quod vel puerili quadam ratione cuius adparet; ex ratione quæ vel pueris perspicua atque evidens est. Sic XVII. 1, 12. ἀπλοῦν λόγον καὶ Φαινόμενον dicit sermonem simplicem atque planum, perspicuum, facile omnibus intelligendum, nihil reconditi habentem.

Vers. 10. εἰ γὰρ νοήσαι τις. Sic recte Casaub. & seqq. Vers. 10. In νοήσαι consentiunt Vrb. Aug. Regii, Vefont. Tubing. Mendose νοήσας ed. 1. & Med. νοήσαι præter rationem voluit Reiskius. τις carent Aug. Regii, & Vefont. sed habent cum editis Vrb. & Med. item Aug. in ora ab antiq. manu. Quod si ab omnibus abesset, non magnopere desiderassemus: sed oblatum a probis codicibus, & jam receptum ab editoribus, loco nolimus movere. — Ibid. εἰς ὕψος ἀνατεταμέναις τὰς ἐν τοῖς κλίμασιν οἰκίας. Ante εἰς ὕψος scripti omnes cum editis articulum τὰς ponunt, quem eundem deinde repetunt iidem scripti libri ante ἐν τοῖς, excepto Med. qui habet τὰς εἰς ὕψος ἀνατ. καὶ ἐν τοῖς, quod eodem modo habuisse videtur codex Hervagii. Hinc τὰς εἰς ὕψος servavit editor, καὶ vero ante ἐν τοῖς deleuit, & eodem modo posteriores editores. Nobis Polybiano stylo convenientius visum est, delere cum Reiskio articulum

Verf. 20. lum ante εἰς ὕψος, eundemque cum plerisque codicibus ante ἐν τοῖς κλίμασι reponere. ἀνατεταμέναι recte edidit Casaub. cum Aug. Regiis, Vefont. Tubing. Sic ἀνάτασις εἰς ὕψος, altitudo, V. 44, 3. & aliàs. Mendose ἀνατεταγμέναι ed. 1. Med. & Vrb. — *Ibid.* ἰσοῦφεις recte edd. ἰσοῦφεις Vrb. Aug. Regii, Vefont. — *Ibid.* κατὰ τὰ τέγγη. Perperam τὰ deest Regiis & Vefont. — *Ibid.* οἰκῶν. οἰκειῶν ed. 1. & codd. Regii; eodemque modo fuerat in Aug. & Vefont. sed in his correctum ab antiq. manu.

Ibid. παράλληλον ἔσται τοῦτο τῶν τοῖς λόφοις ὑποκειμένων - - ἐπιπέδων. τῶν - - ὑποκειμένων - - ἐπιπέδων malimus cum Reiskio. Invenitur quidem & aliàs παράλληλος cum genitivo casu, pro dativo constructum, VI. 41, 3, sed haud satis aptus videtur pluralis numerus.

Cap. XXII.

CAPVT XXII.

De Argumento hujus Eclogæ confer Liv. XXVI. 37 sq. Cæterum de ingenio & moribus Hannibalis consuli potest Dio Cassius (laudatus ad h. l. a Reiskio) in Excerpt. Peiresc. XLVII. T. I. p. 21 seqq. ed. Reimari, & alii qui ibi a docto editore laudantur scriptores.

Verf. 2. *Verf. 2.* διὰ τοῦ πρεσβύτου Μάγωνος. *Per Magonem majorem* vertit Valesius. Ad quæ verba GRONOVIVS: „Quis igitur, ait, minor Mago? neque enim quisquam auctorum fratrem Annibalis, aut quem infra vocat Magonem Samnitern, [cap. 25, 4.] aut cujus mentio est lib. VII. c. 2. Magonem vocat alterius Majoris respectu Minorem. Scriberem πρεσβευτοῦ, & verterem *per legatum Magonem.*“ — Mago ille quis fuerit, qui post Hasdrubalem rebus Pœnorum in Hispania præfuit, satis ex Livio & Appiano discimus: nempe idem ille frater Hannibalis, cujus III. 79, 4. & 114, 7. mentionem fecit Polybius; qui post pugnam Cannensem victoriæ nuncius ab Hannibale Carthaginem, & paulo post a Pœnis cum novis copiis in Hispaniam missus est, de quo vide quæ collegimus ad Appiani Histor. Hannib. c. 20. Vnde vero factum sit, ut nunc πρεσβύτης hic

hic Mago adpelletur, nos quidem non adsequimur. *πρεσβευτοῦ*, pro *πρεσβύτου*, nobis pariter venerat in mentem. Sed nec hoc facit fati: nam si Romano more *legatum* Hannibalis Magonem dixit, (conf. VI. 35, 4.) eodem modo Hasdrubalem legatum dicere poterat; at hunc non *πρεσβευτήν*, sed *πρεσβύτερον* dicit. Vtique uterque frater, Hasdrubal & Mago, natu minores videntur fuisse Hannibale: sed ex his duobus Hasdrubal senior fuit, minor natu Mago. Itaque aut *νεωτέρου* scribendum fuit pro *πρεσβύτου*, (conf. XXXI. 20, 8.) aut hæc vox plane omittenda. Et quoniam intelligi non potest, quo pacto factum sit, ut *νεωτέρου* in *πρεσβύτου* corrumpere a librariis, probabile sit nobis, nude *διὰ τοῦ Μάγωνος* scripsisse Polybium; vocabulum vero *πρεσβύτου*, cum in ora alicujus codicis pro synonymo *τοῦ πρεσβυτέρου* aut pro diversa lectione esset notatum, iniquo loco in contextum esse insertum. Ac fortasse ipsum illud *πρεσβύτου* genuina Polybii scriptura erat pro *πρεσβυτέρου*, quod temere in illius locum substitutum videri potest, eodem modo quo lib. XXXI. 20, 8. ex Vrsini conjectura vulgo *πρεσβυτέρου* editum est, (quod & nos ibi non recte tenuimus,) pro *πρεσβύτου*, quod & Vrsini codex & Bavaricus dabat. Recte vero servarunt editores *πρεσβύτου* XXVIII. 19, 4. cum utroque loco dicatur de *natu majore* ex duobus fratribus.

Vers. 3. οἱ γὰρ τοὺς τῶν Ῥωμαίων στρατηγούς ἀποκτείναντες ἀμὰ κατὰ τὴν Ἰβηρίαν ἦσαν οὗτοι. Quænam vis hic insit voci *ἀμὰ*, haud fati adparet. An eodem tempore? ut hoc dicat: *Nam hi sunt, qui eodem tempore, quo ista in Italia gessit Hannibal, Scipiones in Hispaniâ occiderunt.* An intercidit nonnihil, ad illam particulam *ἀμὰ* pertinens, veluti *ἀμὰ τῷ τοῦ Γέσωνος Ἀσδρούβα, simul cum Asdrubale, Gisconis filio?* (Conf. Liv. XXV. 32 sqq. & Appian. Hispan. c. 16.) aut aliquid, quo significaretur, has res in Hispania *auspiciis Hannibalis* esse gestas?

Vers. 4. διὰ Μυτιλήνου. — „Hic est qui *Mutines* a Livio dicitur in fine libri XXV. [& sæpe alibi, præsertim

Vers. 2.

Vers. 3.

Vers. 4.

Vers. 4.

XXVI. 40.] Libyphœnicum generis, Hippone oriundus: quem in locum Hippocratis Hannibal in Siciliam miserat, ut testis est Livius. Hic postea præfectura sua spoliatus ab Hannone, ad Valerium Lævinum Cos. transfugit, eique Agrigentum prodidit, quam ob causam civitate Rom. donatus est, ut præter Livium lib. XXVI. [c. 40. & XXVII. 5.] docet Varro apud Asconium in Pisonianam. *Μουτίνας* dicitur a Zonara Tom. II. Annal. ex Dione." VALESIVS.

Vers. 6.

Vers. 6. Οὕτω μέγα τι χρῆμα &c. — „Hanc sententiam ex codice Vrbinatè refert Casaubonus in Fragmentis, & libro IX. insertam fuisse testatur: ex quo patet, recte hoc Fragmentum libro IX. Polybii a nobis adscriptum fuisse." VALESIVS: — Nempe in cod. Peiresciano ad alias Eclogas in ora notatus erat numerus libri, e quo ductæ essent, ad alias non notatus; & in his quidem Valesius conjecturam aut certas quasdam rationes secutus definivit, quoad fieri poterat, ad quemnam librum quæque Ecloga pertineret. Scripta vero hæc sententia in codice Vrbinatè est ad oram Excerptorum ex libro IX. & quidem eo fere loco, ubi desinit Excerptum Antiquum de Arte Imperatoria, cap. 21. & ubi incipit Excerpt. de Agrigento cap. 27. Quare hanc Eclogam de Hannibale inter utraque illa Excerpta inseruimus. Conf. notata ad initium cap. 12. In eodem vero cod. Urb. sententia ista his verbis comprehensa legitur: *Οὕτως μέγα τι φέεται χρῆμα καὶ θαυμάσιον &c.* atque hanc veram putemus Polybii scripturam, quam in contextum receptam vellemus.

Ibid. κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς σύστασιν, secundum id quod initio constitutum est. Sic XVI. 34, 11. pro *κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς στάσιν*, pariter *σύστασιν* haud dubie legendum.

Vers. 7.

Vers. 7. ἦχε. conf. ad III. 111, 3. *εἰς ἐπίστασιν ἄγειν τινὰ*, familiaris Polybio dictio, X. 40, 4. XXVIII. 3, 6. & alibi. ἦγε legendum monuerat Valesius. Sed præstat præteritum perfectum, quod & ad codicis sc. ipturam propius accedit.

Vers.

Vers. 8. Τις μὲν &c. Carthaginenses avaritiæ, Romani crudelitatis Hannibalem accusabant: vide cap. 26, 11. — *Vers. 9.* ἀναστέλλωνται. Texerint vertit Valefius, nempe ingenium. Rectius, sese continuerint, sese represserint vel inhibuerint. — *Vers. 10.* τὰς τῶν Φίλων παραδέσεις esse amicorum suggestiones, recte monuit Ernestus. conf. c. 23, 5. c. 26, 1 & 10. Minus accurate Valefius, amicorum gratia, ob amicorum gratiam. Quas παραδέσεις nunc dicit Polybius, ὑποβολὰς dicit c. 24, 3. aliàs vero ὑποδέσεις.

Vers. 8 seq.

CAPUT XXIII.

Cap. XXIII.

Vers. 1. Ἐνοίη δ' ἂν τις ἐπὶ πολλῶν τῶν ἤδη γεγενότων, ἐπιστήσας. Nusquam orationem distinxerat Valefius, nec Gronovius. Ernestus post τις comma posuit, quasi ἐπὶ πολλῶν &c. penderet ab ἐπιστήσας. At ἐπιστήσας ἐπὶ τι dicitur, & potest etiam absolute ἐπιστήσας poni, animi advertere; sed ἐπιστήσας ἐπὶ τινος numquam reperitur. Distinctionem posuimus post γεγενότων, ut connexio atque ordo orationis clarius pateret. Sententiam auctoris, nobis iudicibus, rectissime Valefius expressit, cujus versionem fere ad verbum tenuimus.

Vers. 1.

Vers. 2. νομίσας βεβούως ἐνδεδέσθαι τὴν Σικελιωτῶν ἀρχὴν, postquam existimavit, satis firmiter sibi conciliatum se habere Siculorum imperium.

Vers. 2.

Vers. 6. Χάρητας. — „Vide Diodorum Sicul. T. II. p. 78. & ibi Wesseling.“ REISKIUS. — Ad hunc vero locum pertinere idem Reiskius putavit minutum illud fragmentum, in ora cod. Urb. conservatum, quod posuimus cap. 40, 1.

Vers. 6.

Vers. 9. Χρυσόγονος. Confer VII. 12, 6. & ibi notata.

Vers. 9.

CAPUT XXIV.

Cap. XXIV.

Vers. 3. ὑποβολὰς. Manifeste τὰς τῶν περιττάσεων καὶ τῶν Φίλων ὑποβολὰς dicit, quas cap. 22, 10. & locis ibi citatis τὰς παραδέσεις dixit, quas aliàs ὑποδέσεις dicit.

Vers. 3.

Verf. 3.

Attigimus hunc locum in Adnot. ad II. 7, 7. Quam alienum vero a scriptoris sententia sit ὑπερβολὰς, sentire debuerat Valesius, cum τὰς τῶν περιστάσεων ὑπερβολὰς interpretatus est *casuum quibus conflictatus est magnitudinem*, τὰς τῶν Φίλων ὑπερβολὰς vero *amicorum discrepantiam*: ut mirum sit utique, nullam viro doctissimo de illa voce suspicionem esse obortam. ὑποβολὴν pro ὑπομνήσει, id est, pro *admonitione* vel *suggestione* usurpavit Xenoph. Cyropæd. III. 3, 37. Verbi vero ὑποβάλλω, eadem notione usurpati, plura etiam exempla Guil. Budæus & Henr. Stephanus congesserunt. Idem vocabulum ὑπερβολή, alia quidem notione, cum ὑποβολή perperam a librariis commutatum vidimus III. 104, 4. Perspicacissimum REISKINUM deseruit h. l. acumen: „Post τὰς δὲ τῶν Φίλων (ait) videtur διαφοράς deesse, id quod etiam latina Valesii subjiciunt. Si quis tamen tueri vulgatam velit, poterit ὑπερβολὰς a communi repetitum subaudire. ὑπερβολὰ τῶν Φίλων sunt *amici, in suo quisque genere excellentes in utramque partem.*“ —

Ibid. καὶ διὰ μιᾶς γνώμης ἰκανὴν τοῦ πράγματος ἔμφασιν λαβόντος. Vocabulum ἔμφασις Polybius hoc loco (quemadmodum cap. 1, 6.) usurpat pro ἐμφάνεια vel ἐμφανισμός, ab ἐμφανής, *perspicuus, clarus, manifestus*, vel ἐμφανίζω, *declaro, palam ostendo*. Sic ἐμφάσεως χάριν IX. 1, 6. est *perspicuitatis causa, quo clarius res pateat*. Iam ἔμφασιν λαβεῖν dupliciter dictum intelligi potest: sive de homine, sive de re. Si de homine intelligas, fuerit ἔμφασιν λαβεῖν πράγματος eodem modo dictum, ut ἐννοιάν τινος λαβεῖν I. 4, 9. & I. 57, 3. ubi etiam adjicitur ἰκανὴν ἐννοίαν λαβεῖν. (Aliiter eadem dictio, ἐννοίαν λαβεῖν, usurpatur hoc ipso cap. lib. IX. 24, 7.) Isto igitur modo si accipias hanc dictionem ἔμφασιν λαβεῖν, suspicari licet, tenendo scripturam codicis λαβεῖν, ita medendum esse hianī orationi, ut legamus: ἄλλως τε, καὶ διὰ τὸ ἐκ μιᾶς γνώμης ἰκανὴν τοῦ πράγμ. ἔμφασιν λαβεῖν, scil. τοὺς ἀκούοντας, id est, *praesertim quoniam ex una quadam sententia*

Jatis

satis perspicuam certamque notitiam hujus rei capere possunt lectores. Sed ἔμφασις ad rem potius pertinere videtur, quæ clara & perspicua est, quam ad notitiam quæ homini inest; ut res dicatur ἔμφασιν λαβεῖν, id est, *perspicuitatem accipere.* Ad quam sententiam adcommodata est emendatio nostra, τοῦ πράγματος ἔμφασιν λαβόντος, pro λαβεῖν. Quod si tenendum urgeas *infinitivum*, in eandem sententiam majore opus fuerit mutatione, legendumque καὶ διὰ τὸ ἐκ μιᾶς γνώμης ἰκανῆν τὸ πρᾶγμα ἔμφασιν λαβεῖν. Quam autem *μίαν γνώμην*, *unicam sententiam* dicit, illa est, quam aperuit Hannibal Monomachus, collata cum Hannibalis & cæterorum Hannibalis amicorum de eadem re sententia.

Verf. 3.

Verf. 4. μεγίστης προφαινομένης &c. Habet Suidas in Ἀνήμυτου. Verf. 4.

Verf. 5. δουεῖ, fertur, perhibetur. cf. ad cap. 25, 1. Verf. 5.

Verf. 6. ἀνδρωποφαγεῖν. Sævitatis istius vulgo accusari solitum esse Hannibalem, intelligitur ex Varronis consulis oratione apud Livium XXIII. 5. *Militem, natura & moribus immitem ferumque, insuper dux ipse efferavit, -- vesci humanis carnibus docendo. Hos, infandis pastos epulis, &c.* Verf. 6.

Ibid. περὶ Στρατηγημάτων est unus ex LII. Titulis, per quos distributa erant Excerpta, ex Romanæ historiæ scriptoribus Græcis jussu Constantini Porphyrogeniti collectæ. Sub eo Titulo igitur eadem hæc disputatio Polybii fuit relata: nescimus an uberius, quam hic; certe nihil, vel parum admodum hoc loco prætermisissimum a compilatore videtur.

Verf. 7. τοῦ δὲ πράγματος ἔννοιαν λαβεῖν. Satis adparet, alia nunc notione dictionem ἔννοιαν λαβεῖν accipi, atque eis locis, quæ paulo ante ad verf. 3. citavimus. Nec tamen significat *periculum facere*, quæ Valefi est interpretatio, quam & nos, imprudentes tenuimus: sed *rem in animum admittere, in animum inducere, serio de re cogitare*, ut XVII. 11, 4. XVII. 14, 3. Verf. 7.

L 1 4 Verf.

Verf. 8.

Verf. 8. Τούτου δ' ἀνδρὸς εἰνάϊ Φασιν ἔργα καὶ τὰ κατὰ τὴν Ἰταλίαν εἰς Ἀννίβαν ἀναφερόμενα περὶ τῆς ὀμότητος οὐχ ἤτλον δὲ καὶ τῶν περιστάσεων. *Hujus igitur viri esse dicunt etiam facinora in Italia commissa, quæ Hannibali vulgo tribuuntur, crudelitatem quod adinet: neque vero minus casuum atque temporum* (scil. esse dicunt illa facinora.). Commode & post Ἰταλίαν, & post ἀναφερόμενα, levis incisus distinguetur oratio, quo clarius pateat ratio constructionis. Haud magni momenti est, quod Reiskius monuit, ἔργα καὶ τὰ &c. idem esse ac si dixisset καὶ τὰ κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἔργα. Immo vero significanter vocabulum ἔργα initio ponitur: *in Hispania sævam sententiam proposuerat Hannibal ille Monomachus: ad eundem igitur virum dicunt referenda etiam sæva facinora, quæ in Italia patrata sunt.* Φασιν, dicunt, nempe Pæni, & omnino illi, qui crudelitatis crimen ab Hannibale amoliantur, conf. c. 26, II. περὶ τῆς ὀμότητος, *crudelitatem quod adinet;* qua ratione præpositio περὶ accipitur I. 82, 6. XVI. 20, 8. & sæpe aliàs. Duo capita accusationis proferuntur contra Hannibalem, alterum *crudelitatis*, de quo agitur hoc capite, alterum *avaritiæ*, de quo cap. seq. Verba, οὐχ ἤτλον δὲ τῶν περιστάσεων manifeste referuntur ad τούτου δ' ἀνδρὸς. Dixerat, cap. 22, 10. multa facta imperatorum, non tam ipsorum ingenio & moribus esse tribuenda, quam partim amicis, partim temporibus. Eam sententiam ubi ad facta adplicat, quæ Hannibali tribuuntur, primum de *amicis* loquitur; & quidem quod ad *crudeliter* facta adinet, cap. 24. quod ad *avare*, cap. 25. deinde de *temporibus*, cap. 26. Quæ cum plana mihi videantur, miramur, REISKIUM quid commoverit, ut ad hunc locum sic commentaretur: „Verba περὶ τῆς ὀμότητος οὐχ ἤτλον καὶ τῶν περιστάσεων videntur e margine irrepisse, ubi aliquis hunc argumenti indicem adscripserat, memoriæ suæ adminiculum.“ —

CAPVT XXV.

Cap. XXV.

Vers. 1. *donēi & videtur* potest verti, & fertur, perhibetur, qua notione sæpe usurpatur illud verbum apud Polybium, intelligendo *πολλοῖς*, vel *τοῖς ἀνθρώποις*. Manifeste ista notione accipitur cap. 24, 5. Conf. II. 33, 1. IX. 43, 2. X. 3, 5, &c.

Vers. 1.

Ibid. *Μάγωνι τῷ τὰ παρὰ Βρεττίαν χειρίζοντι.* Articulum *τὰ* adicere iusserunt Gronov. & Keisk. Et postulabat eum reliqua ratio grammatica, tum usus Polybianus, de quo vide Lexic. Polyb. in *χειρίζειν*. Ex ipsa autem orationis connexionem manifestum fieri videtur, *Magonem* hunc, qui res in Bruttis administravit, eundem esse cui cognomentum *Samnitis* fuisse mox vers. 4, ait. Eiusdem cognominis *Samnitem* aliquem *Hamilcarem* memorat Appian. Punic. c. 68. *Mago* vero hic *Samnis* (cujus maximam fuisse post Hannibalem in Pœnorum exercitu in Italia auctoritatem dignitatemque, ac fere parem Hannibalis potestati, ait fuisse vers. 6.) idem fuisse videtur qui foederi, ab Hannibale cum Philippo rege inito, nomen subscripsit, lib. VII. 9, 1. Nam alter quidem *Mago*, Hannibalis frater, de quo ad cap. 22, 2. diximus, per id tempus non amplius cum fratre in Italia erat. Alium *Magonem*, *Bruttium* cognomine, commemorat Polybius XXXVI. 1, 8. & 3, 1. quem eundem esse Reiskius putavit cum hoc qui nunc res *Pœnorum in Bruttis administrasse* dicitur, in quo nos adferri viro docto vetat temporum ratio, quia legatio illa, cujus socium *Magonem* istum *Bruttium* Polybius facit loco citato, sexagesimo fere anno post hoc tempus, in quo nunc versatur historia, peracta est. Credi autem potest, fuisse *Magonem* istum *Bruttium* filium hujus *Magonis Samnitis*, qui res in Bruttis administravit, ac fortasse & ipse ex ea re *Bruttius* a nonnullis fuerat cognominatus.

Vers. 2. *Ταύτην δὲ ἰστορίαν &c.* Rursus nodum in scirpo quæsisse nobis acutissimus REISKIUS videtur, ad hunc locum ita scribens: „Post *χειρίζοντι* deest *Ζήτησιν ἐν τῷ περὶ Ἡθῶν*, aut tale quid. Nam historia ipsa, quam

Vers. 2.

- Verf. 2. designat his verbis ταύτην δὲ τὴν ἱστορίαν, hic abest, & relata fuit ab Excerptore ad alium quemdam titulum. — Immo vero, *historia hæc*, quam dicit, vel potius *res*, quam a Carthaginiensibus percussit accipisse se ait, (id enim sonat græcum vocab. ἱστορία) eadem ipsa est, quam mox ex Masinissæ ore narrat, a quo confirmatam sibi eandem & enucleatius etiam expositam dicit. Quo vero planius pateat orationis connexio, commodum fuerit, in fine hujus versus, pro *puncto majore* post Καρχηδονίων, *minus punctum* ponere, & verba illa Ἐπιχώριοι γὰρ usque γνώσκουσιν *parentheseos signis* includere.
- Verf. 3. Verf. 3. Ἐπιχώριοι γὰρ αὐτὸν μόνον τὰς τῶν ἀνέμων στάσεις &c. Ἐγχώριοι legit Suidas in Ἀνέμων στάσεις, & in Ἐγχώριον, ubi hæc Polybii verba profert. Vtrumque vero recte dicitur. Apud Michaëlem Apostolium his verbis proverbium illud continetur: Ἐπιχώριοι οὖρον ἴσασι, id est, τὸν ἐπιτήδειον ἀνεμῶν. De dictione ἀνέμων στάσις diximus ad I. 48, 2.
- Verf. 4. Verf. 4. Φέροντος ἀπολογισμούς. Valesius: *argumenta afferebat*. Satis fuerat, *differebat*. — Ibid. Μάγωνος τοῦ Σαυνίτου &c. Vide ad verf. I.
- Verf. 5. Verf. 5. πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις ἔφη γεννητότατα κοινονημότατα ἑαυτοῖς πραγμάτων τοῦ προειρημένους. Valesius: *Inter cetera enim agebat, ante dictos homines jam inde a prima ætate in republica simul versatos*. At de republica ne γὰρ quidem in græcis Polybii. *κοινωνεῖν τινα πραγμάτων est consilia (atque etiam arma) cum aliquo communicare, communibus consiliis agere, juvare aliquem*, I. 6, 7. II. 42, 5. IX. 31, 4. quod & κοινοπραγίαν & κοινοπραγεῖν dicit Polybius. In verbis πρὸς τοῖς ἄλλοις non dubitamus mendum inesse: certe eam vim hoc loco non habent, quam Valesius eis subjecit, *inter alia*, aut *præter alia*, quæ vulgo eis subjecta est: satis enim intelligitur, opponi inter se hæc duo, πρὸς τοῖς ἄλλοις κοινονημότατα ἑαυτοῖς πραγμάτων, & οὐδέποτε μετεσχημένα τῆς αὐτῆς πράξεως ἄλλοις. Quid vero illorum verborum loco scripserit Polybius,

lybius, confidentius definire nos quidem non aufimus. Sed videtur utique πρὸς τοὺς ἄλλους legendum; quod five *adversus alios* intelligi possit, five magis generatim *respectu aliorum, alios quod attinet*. (cf. V. 56, 8. V. 105, 6. IX. 42, 1.) Vt sententia hæc sit: *alios quidem quod attinet*, (nempe five minores duces Pœnorum, ubi quærebatur quod cuique mandatum vel negotium daretur; five hostes, cum quærebatur, qua ratione bellum esset adversus eos administrandum) *communi consilio semper egerant omnia, consilia semper secum communicaverant, semper studiosissime sese mutuo adjuverant*. Quod si tamen liceret longius nonnihil a vestigio scripturæ recedere, fatemur, πρὸς γὰρ τ᾽ ἄλλα nos malle, *ceteris in rebus, ceteras res omnes quod attinet*.

Ibid. ἀλλήλοις scribendum fuisse pro ἀλλήλους, res ipsa docet, & Gronovius Reiskiusque monuerunt.

Vers. 6. μᾶλλον ἑαυτοὺς ἢ τοὺς πολεμίους στρατηγεῖν. *Vers.* 6: Defendi fortasse tenerique hæc scriptura ita potest, ut verbum στρατηγεῖν ea notione accipiatur, qua nomen στρατήγημα vulgatissime frequentatur, ut sit *machinationibus, artibus, dolis uti, quibus solent imperatores*: quam in partem exempla nonnulla post Gu. Budæum, H. Stephanus (Thes. Gr. Ling. T. III. col. 1069. e. & g.) ex Plutarcho & Gregorio Nazianz. protulit. Et eadem ratione, ut hoc loco, cum accusativo constructum verbum illud apud Polyb. III. 71, 1. habent codices nostri Vat. Flor. Aug. & Vrsini, στρατηγεῖν τοὺς ὑπεναντίους, ubi καταστρατηγεῖν habent editi cum Bav. & Reg. A. — (Atque id notatum velimus ad illum locum, quod, nescimus quo casu, a nobis & in Scholio infra contextum & in uberioribus Adnotationibus prætermisum nunc demum animadvertimus. Nempe ita in *Scholio ad III. 71, 1.* scriptum oportuerat: „πρὸς τῷ. πρὸς τὸ edd. cum Bav. & Aug. — *Ibid.* καταστρατηγεῖν. στρατηγεῖν absque præpositione, ed. 2, cum Aug. Vat. Flor. Vrsin.“ — Et in Adnotatione ad eum locum sic erat scribendum: — „*Ibid.* πρὸς τῷ dederunt

Verf. 6. runt Vat. Flor. Reg. A. & cod. Vrfini: sic & correxit pro suo more Scaliger. πρὸς τὸ edd. cum Bav. & Aug. Conf. ad l. 26, 3. & 30, 3. — *Ibid.* καταστρατηγεῖν ed. Casaub. cum Bav. Reg. A. B. Mendose καστρατηγεῖν ed. 1. στρατηγεῖν ed. 2. cum Aug. Vat. Flor. Vrfin.“) — Vt eo redeamus, unde digressi sumus: ac locum hunc, in quo versamur, hæc monuit REISKIUS: — „στρατηγεῖν, æque ac καταστρατηγεῖν Valefii, [id in margine posuerat Valefius] ab h. l. alienum est. Sententia postulat δεδιέναι, vel simile quid: *eos non tam hostes, quam inter se reformidasse.*“ — Nos quidem satis commodam sententiam inesse verbo στρατηγεῖν, ea ratione qua diximus accepto, putavimus. Si quid mutandum foret, παρατηρεῖν utique, quam δεδιέναι, mallems, id est, *se se mutuo observare;* quod verbum haud ita longe a scriptura librorum recedit.

Cap. XXVI.

CAPVT XXVI.

Verf. 4. *Verf. 4.* ἀντιπαρατατόντων defendi quidem posse ait Reiskius, & ἐαυτοῦς subaudiri; sed maluerat tamen ille ἀντιπαραγόντων. Nos, licet alibi non nisi in passivo vel medio ἀντιπαρατάτῃσθαι occurrat, ut II. 43, 9. XXII. 10, 1. & 11, 5. tamen acquiescendum hoc loco in codicis scriptura putavimus: quæ si minus ferenda esset, nescimus quidni ἀντιπαρατατόμενων mallems. Particulam καὶ, ad πλείοσι, solenni more redundare, recte Reiskius monuit.

Verf. 5. *Verf. 5.* αὐτὸς συμπαρεῖναι. De αὐτὸς, pro αὐτοῖς scribendo, simpliciter monuit Reiskius. Et satis erat monuisse: nam vel semel monito lectori per se res evidens videri debebat. συμπαρήται, quod pro συμπαρεῖναι habet editio Gronovii, est vitium typographicum ex editione Valefii in Gronovianam traductum, de quo ipse monuerat Valefius in erratorum indice, & corrigendum curavit Ernestus.

Verf. 6. *Verf. 6.* μὴ κατὰ τὰς μεταβολὰς τῶν πραγμάτων συγκαταΦείρη τοὺς ἰδίους στρατιώτας. Cum συγκαταΦερῆ vulgo scriberetur: nescimus quid in mente habuerit REIS-

ΚΙΥΣ, inonens: „Forte μή καὶ αἰ μεταβολῇ τῶν πραγμάτων συγκαταφθεῖρωσι &c.“ — An ἡ μεταβολή voluit? an συγκαταφθεῖρωσι? Sed non tanta opus erat novatione. Satis fuit συγκαταφθεῖρω, & planus sensus: *verebatur, ne, ubi res mutarentur.* (id est, si res novas molirentur cives & ad Romanos deficerent) simul cum civitatibus milites suos amitteret. Nam καταφθεῖρειν non modo est perdere, corrumpere, devastare, verum etiam amittere, ut III. 64, 8. quemadmodum & διαφθεῖρειν, III. 60, 5.

Versf. 6.

Versf. 7. μετανιστὰς εἰς ἄλλας πόλεις. *transductis in alias urbes civibus.* Id Herdoneensibus accidit docet Liv. XXVII. 2.

Versf. 7.

CAPUT XXVII.

Cap.
XXVII.

De Fragmenti hujus argumento confer Livium XXVI.

40. Ad hoc autem caput referendum erat, & quidem ante ea, quæ hoc Excerpto continentur, reponendum illud minutum Fragmentum, quod ex Stephano Byzantino retulimus in *Spicilegio Fragmentorum ex lib. IX. n. II. Tom. V. p. 37.*

Versf. 1. Inter προειρημένα & διαφέρειν verbum διεφθάρμενα interferuerat ed. 1. cum Med. Regiis, Vefont. & Tubing. Idemque verbum ex codice Memmiano etiam annotavit Gronov. in ora sui exemplaris. Importunum adfumentum; (quod, ut Reifkius monuit, ex fine & initio utriusque hinc & illinc proximæ vocis monstrose coaluit) delevit Casaub. cum Vrb. Aug. & Vrsin. In Aug. a recentissima manu inter lineas scriptum est. — *Ibid. ἀλλὰ καὶ κατά.* Caret καὶ ed. 1. cum Regiis, Vefont. Tubing. Et ab Aug. statim aberat, sed mox a primi scribæ manu suppletum.

Versf. 1.

Versf. 4. ἐπὶ πέτρας ἀκρότομου καὶ περιβόωτος. Casaubonus πέτραν ἀκρότομον interpretatus est *rupem nudi prædurique saxi*; pariterque Ernestus, *petram durissimam: nempe Suidam secuti, apud quem Ἀκρότομος πέτρα exponitur*

Versf. 4.

nitur

Verf. 4.

nitur ἡ σκληρὰ καὶ ἄτμητος, id est, *petra dura* ἔ' *quæ scari non potest*. In eademque sententiam apud Hesych. ἀκροτόμῳ· λίθῳ σκληρῷ τέμνοντι. Nos vero rectius ab Henr. Stephano πέτραν ἀκροτόμον προελάττωμεν *petram* ἔ' *abruptam expositam* putemus, (quam *abscissam* latine dicimus,) nempe, *cujus extremitates*, ut ait ille, *quasi ferro scissæ sunt*; vel, *quæ a summo ad imum abscissa est*. Nec obstat, quod adjicit Polybius καὶ περιβρῶγος, id est, ἔ' *circumcirca abruptæ*: nec enim aspernatur scriptor noster synonymorum cumulationem. *Altitudinis* notionem vocabulo ἀκροτόμος inclusam, pariter & Suidas & Hesychius adnotarunt.

Ibid. περιβρῶγος. περιβρῶγος dabant edd. consentientibus msstis. Accentum in penultimam deduximus, analogiam vocabuli ἀποβρῶξ secuti, & Suidam in hac voce, ubi fragmentum citavit, quod & ipsum nobis visum est eolorem habere Polybianum. vide *Fragm. Polyb. Grammat. num. CV.* — *Ibid.* αὐτοφυῶς. Parum convenire hanc scripturam ratus Gronovius, αὐτοφυοῦς ex ed. I. revocavit, provocavitque ad XIV. 10, 5. διαφέρει δ' ὀχυρότητι καὶ φυσικῇ καὶ χειροποιήτῳ. Gronovium secutus est Ernestus. Nobis visum est, probatorum codicum scripturam tenere. A qua parte stet Med. incertum: hoc tantum videmus, nil ex eo adnotasse Gronovium.

Verf. 7.

Verf. 7. Διὸς Ἀταβυρίου. De *Atabyrio Iove*, a Rhodiis culto, conf. scriptores laudatos nobis ad Appiani Mithrid. c. 26. — *Ibid.* καθάπερ καί. Perperam abest καί ab ed. I. in vitis msstis.

Verf. 8.

Verf. 8. Ἀκράγαντος ἐπὶ Ροδίων ἀπαισισμένου. Vid. Thucyd. VI. 4. — *Ibid.* ὁ θεὸς οὗτος correxit Casaubonente Vrsino. ὁ θεὸς οὕτω ed. I. Aug. Regii, Vefont. Ex Med. & Tubing. nullus discessus ab exemplo Casauboniano notatur.

Verf. 9.

Verf. 9. ὁ τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμποῦ νεὼς συντέλειαν μὲν οὐκ εἴληφε. Cum πολυτέλειαν vulgo darent omnes, sic monuit REISKIUS; „Est aliquid abhorrens in ipsa dictione πολυ-

πολυτέλειαν οὐκ εἴληφε, pro πολυτελῶς μὲν οὐ κερδοσμηται. Puichre sanarunt hoc vitium, de quo ipsa dictionis inconcinnitas admonet, Cluverius & Wesseling. ille Sicil. Antiq. lib. I. p. 205. hic ad Diodor. Sicul. T. I. p. 607. reponentes συντέλειαν, *perfectum quidem & exaedificatum non est illud templum.* Possit quoque legi ἀποτελείαν vel ἐπιτέλειαν. De Cluvero jam admonuit Gronovius. — Amat illam dictionem Polybius, συντέλειαν λαβεῖν. vide I. 38, 6. VIII. 35, 10 &c. Quod si vero pressius insistere velimus codicum scripturæ, παντέλειαν legemus, quod Ernesto in mentem venit, & paulo etiam significantius est, *non quidem omni ex parte absolutum est.* Quare receptum hoc velit. Habet idem vocabulum Polybius I. 48, 9. Quod sequitur κατὰ δὲ τὴν ἐπιβολὴν, opponitur τῇ συντελείᾳ vel παντελείᾳ, unde etiam magis adparebat emendandi necessitas, quam cum maxime extra dubitationem ponunt ea, quæ de illo templo Diodorus scribit XIII. 82.

Ibid. οὐδ' ὁποίου ex msstis nostris revocavimus, qui in hoc consentiunt. Vnus Augustanus in ora, ab antiqua quidem manu, habet οὐδ' ὀτιοῦν, quod amplexus est editor Basileensis. Quam scripturam cum altera quodammodo componens Casaubonus, οὐδ' ὀποίου οῦν edidit, quod tenuere posteriores. Nec vero opus erat adjecta particula οῦν, quam omittere in illa locutione consuevit Polybius. Vide IV. 21, 6. IV. 65, 3. V. 21, 7. &c. ὀτιοῦν, quod est in ed. Herv. ex ὄτου οῦν corruptum putavit Reiskius.

Vers. 10. Ἀγάθουνα. Hoc loco mentionem hujus urbis fecisse Polybium intelliges, si cum Stephani Byz. testimonio Livium contuleris XXVI. 40. sub finem.

Vers. 11. Ὁ δὲ Μάρκος &c. Vide Livium ibidem.

CAPUT XXVIII.

Pertinet hoc Fragmentum ad societatem belli ab Aetolis cum Romanis & Lacedæmoniis initam adversus Philip-pum & Achæos, quorum fœderati erant item Acarnanæ. vide Liv. XXVI. 24 seqq. — REISKIUS, — Recte: sed quæ

Vers. 9.

Vers. 10.

Vers. 11.

Cap.
XXVIII.

quæ Livius l. c. exponit, pertinent ea ad A. V. 543. Polybii vero historia h. l. versabatur in rebus A. V. 544. quod cum ex ipsa serie Excerptorum intelligitur, tum ex cap. 39, 2. collato cum Liv. XXVI. 24 extr.

- Verf. 1.** *Verf. 1.* Ὅτι μὲν οὖν &c. *Aetoli* hominis hanc esse orationem, ex toto cap. 31. satis adparet. *Chlænea* homini nomen fuisse, discimus ex cap. 31, 7. 32, 6. &c. — *Ibid.* Μακεδόνων. Sic scribendum fuisse, res ipsa docebat. Simillimum librariorum errorem notavimus ad IV. 1, 5. & ad IV. 29, 1. In aliorum auctorum scriptis eandem incuriam a librariis admittam notavit Dorvillius ad Charitonem p. 606. — *Ibid.* τοῖς Ἑλλησι δουλείας. τῆς, pro τοῖς, Aug. Regii, Vefont. Sed in ora Aug. correctum ab antiq. manu. — *Ibid.* οὐδ' ἄλλως εἰπεῖν οὐδένα πέπεισμαι τολμῆσαι. Casaubonus: *persuassus sum, fore neminem qui negare aufit*: quasi ἄλλως εἰπεῖν idem sonaret ac ἀντειπεῖν, *contradicere, negare*; quod veremur, ut ferat usus sermonis. Nobis οὐδ' ἄλλως ἀντειπεῖν videtur legendum, id est: *neque aliàs (vel, neque facile, neque temere) fore qui contradicat.* Particula οὐδὲ refertur ad id quod sequitur, σκοπεῖν δέ. Post οὐδένα, malim ἂν τολμῆσαι.
- Verf. 2.** *Verf. 2.* ἀπήνησαν & Χαλκιδεῖς correxit Casaub. Mendose ἀπήνησαν & Χαλκηδεῖς ed. 1. cum msstis. — *Ibid.* In ἂν μέγιστον consentiunt libri omnes. Imperite δ' μείζον ora ed. 1. nescimus unde.
- Verf. 4.** *Verf. 4.* πολλοῦ γε. Perperam πολλοῦ δὲ Reg. F. Tubing. — *Ibid.* ἐβελοντήν. ἐβελοντι voluit Scaliger, citra necessitatem.
- Verf. 5.** *Verf. 5.* σὺν κευρῶ. ἂν καὶ σὺν κευρῶ Reg. F. & Tubing. male. — *Ibid.* προστήσεσθαι recte edd. cum Aug. προσθήσεσθαι Regii, Vef. Tub.
- Verf. 6.** *Verf. 6.* κατέφθειρε δ' αὐτῶν τὰς οἰκίας. Sic ed. 1. cum Aug. Vrb. & ceteris omnibus codd. nisi quod in Regiis, Vefont. & Tub. perperam inter κατέφθειρε & δ' αὐτῶν interferitur μέν. Ad αὐτῶν intelligendum ὑμῶν, *vestram ipsorum, vestras domos.* Neque vero videmus, quid amplius

amplius desideremus, aut cur sive Casauboni egeamus emendatione, sive Reiskii, qui κατέσθαιρε δ' ἀνασπῶν τὰς οἰκίας conjectatus est, id est, *e fundamento revellens domos.*

Verf. 7. ἀποτερούμενος Casaub. & seqq. Et sic ora Aug. Verf. 7.
ab ant. manu. Mendose ἀποτερούμενος ed. I. consentientibus msstis & Aug. in contextu. — *Ibid.* προσέειπε τὴν μὲν Ἀργείοις &c. — „Quæ Polybius hic *de agro Spartano* dicit, *a Philippo rege, Amyntæ filio, acciso, & Argivis aliisque distributo*, de eo silent omnes præter Pausaniam p. 152. [vult haud dubie p. 154. lib. II. c. 20.] & p. 549. [VII. 11.] Vt Philippus ea in Lacedæmonios acerbitate sit usus, eo tempore factum necesse est, quo post Chæronensem victoriam Græciæ imperator est renunciatus. vide infra, p. 788.“ [c. 33, 8 seqq.] REISKIUS. — *Ibid.* Τεγεάταις. Corrupte γεάταις Regii & Tubing. — *Ibid.* Μεγαλοπολίταις. Μεγαπολίταις sola ed. 2. operari errore.

Verf. 8. ἔνασμα. Mendose ἔνασμα Regii & Vefont. Verf. 8.
sicut habebat codex Peiresc. in Diodori Fragmentis, Tom. II. ed. Wesseling. p. 556. In ora Aug. scholion est, ἀρχὰς, ἐμπυρεύματα, nempe ex Suida in Ἐναύσματά. Confer quæ de usu hujus vocabuli monuerunt Valesius & Wesseling. ad Diodor. l. c. — *Ibid.* καταλείπεσθαι. καταλείπεσθαι, in passivo, utique legendum, ut perspicte correxit Scaliger in ora sui libri. Et sic Aug. intra lineas; & consentiunt Regii & Vefont. in quibus καταλείπεσθαι statim quidem erat, sed id mutatum in καταλείπεσθαι.

CAPUT XXIX.

Cap.
XXIX.

Verf. 1. λέγειν perperam abest a Regiis, Vef. & Tub. — Verf. 1. 2.
Verf. 2. οὐδείς ἐστὶ τῶν ὄντων οὕτως ἀπράγμων. οὐδείς τῶν ὄντων Casaubonus intellexit *nemo vivus, nemo eorum qui vivunt*: in quo haud satis scimus, an consentientem habeat usum sermonis. Quum igitur vocem οὕτως ignorant libri, videndum est, an verior sit REISKII emendatio, τῶν ὄντων ἀπραγμόνων: quotquot sunt otii animan-

Polybii Histor. T. VI. M m tes,

- Verf. 2.** *tes, & a rerum, quæ in republica geruntur, percunctatione alieni, nemo tamen est omnium tam ignarus, ut fando non audiverit.* — *Ibid.* πέπυσται recte Casaub. cum Vefont. πέπισται ed. 1. & Regii. πέπεισται Aug. — *Ibid.* Ἀντίπατρος μὲν ἐν τῇ περὶ Λαμίας μάχῃ &c. Vide Diodor. Sicul. lib. XVIII. e. 12 seq. & c. 17 sq. Apud Stephanum Byzant. ubi Polybius auctor citatur, pro Λάμια, quod vulgo editur cum accentu in antepenultima, Λαμία penacute scribendum est. cf. XX. 11, 4. — *Ibid.* ὁμοίως Casaub. cum Vrb. Aug. Regiis, Vefont. Tubing. & Vrsin.
- Verf. 3.** *Verf. 3. Φυγαδοθήρας.* Et de nomine, & de re, quæ hic agitur, confer Plutarchum in vita Demosth. p. 859. — *Ibid.* ἐπὶ τοὺς ἀντειρηκότας, *adversus oratores qui adversus Macedonas sermones ad populum fecerant.* vide Plutarch. l. c. Haudquaquam opus est, ut cum Reiskio ἀντηρηκότας suspicemur, quod ille *rebellantes, tumultuantes* est interpretatus. Temere etiam Vrsinus ἀντιβήρηκότας. — *Ibid.* λελυπηκότας. Corrupte λελυπτικότας ed. 1. invitis msstis. — *Ibid.* τι τήν. Mendose τιμήν ed. 1. Regii, & Vefont. — *Ibid.* οἰκίαν. οἰκίαν ed. 1. & Vefont. In latina versione commodius fuerit, ad verba *regiam Macedonum* adjicere *familiam vel domum.*
- Verf. 4.** *Verf. 4. πλὴν ἐνὸς αὐτοῖς τοῦ τῶν Αἰτωλῶν ἔθρους.* Sic recte Casaub. cum ora ed. 1. quæ habuit ex ora Aug. ubi ita correctum ab ant. manu. Eodem vero modo alter Med. in contextu habet, alter in ora. πλὴν ἐν αὐτοῖς τοῦ τῶν Αἰτ. ed. 1. in contextu cum Aug. Regiis, Vefont. & altero Med. Vnde Reiskius legendum putavit πλὴν ἐν ἀντροῖς τοῦ τῶν Αἰτ. &c. Vocabulum Αἰτωλῶν in ἐντολῶν corruptit Reg. G. qui error notandus ob alium similem cap. 31, 4.
- Verf. 5.** *Verf. 5. Κασάνδρω. Κασάνδρω ed. 1. Aug. Vefont. Κασάνδρων Regii.* — *Ibid.* προσφάτως correxit Casaub. cum Vrsino. ἀπποσφάτους ed. 1. invitis msstis nostris. ἀπροσφάτως Aug. Regii, Vef. Tub.

Verf. 7. ἐπάνεμι. — „Non redeo; nam hunc Antigonom antea non commemoraverat, sed *convertit me ad.*“ REISKIUS. — *Ibid. ἐπὶ τὸν τελευταῖον Ἀντίγονον.* Cum vulgo consentientibus msstis legeretur ἐπὶ τὸ τελευταῖον Ἀντιγόνου, monuit GRONOVIVS: „Locutus est in proximis de Antigono Gonata: nunc nulla addita distinctionis nota ait, *se accessurum ad novissima Antigoni facta,* ut vertit interpres, [Cafaubonus;] quasi de eodem Antigono sermo procederet, cum tamen sequentia de Antigono Tutore agant, quod nemo potest nescire. Ne putet, hanc ambiguitatem a Polybio esse: nam ille scripsit, quomodo posthac legendum est, ἐπὶ τὸν τελευταῖον Ἀντίγονον, *ad postremum Antigonom.*“ — Gronovii emendationem calculo suo adprobavit Reiskius; nec tamen recepit Ernestus, quippe cui constitutum erat, a Casauboniano non recedere exemplo. Eodem vero modo jam correxerat Scaliger in ora sui libri.

Ibid. τὴν ἐκ τούτου πρᾶξιν. Sic, ut edidit Casaubonus, est in ora Aug. ab antiq. manu. Abesse poterat præpositio ἐκ, sed amat eam, pleonastica quadam ratione sic adjectam, Polybius. cf. I. 81, 6. II. 40, 5. III. 6, 13. III. 7, 2. &c. Quod ex codicum scriptura, τὴν ἐμὴν ἐκ τούτου, REISKIUS collegit, Polybium dedisse τὴν ἐλληνικὴν τούτου πρᾶξιν, id ita interpretatur ipse: — „Libertatis (inquit) hæc restitutio & liberatio Lacedæmoniorum & Peloponnesiorum a tyrannide Cleomenis; erat Antigoni postremi ἐλληνικὴ πρᾶξις, *negotium græcum;* non ideo solummodo, quod in bonum Græcorum cessit, sed etiam quod ea solum res Antigono cum Græcis communis fuit. Reliqua enim bellâ omnia cum barbaris Thracibus gessit; neque ante istud Cleomenicum bellum Antigono fuit cum Græcis ulla rerum communio; neque postea. Recte igitur ἡ ἐλληνικὴ Ἀντιγόνου πρᾶξις appellatur hoc bellum.“ — Nobis quidem vir doctus sententiam suam non persuasit. — *Ibid. ἀνάτως* recte edd. Corrupte ἄκος Aug. Regii, Vels. Tub.

Verf. 7.

Vers. 10.

Vers. 10. ἐσομένην cum Vrsino correxit Casaub. Mendose εἶσω μένειν ed. 1. consentientibus msstis, — *Ibid.* καταστήσῃθε. καταστήσῃσθαι ed. 1. & Regii. In lat. versione, si vestrum semel imperium &c. deletam malim vocem semel, & totam phrasin sic redditam: si vos imperium in Peloponnesios vobis erigeretis. — *Ibid.* πρὸς δὲ τούτῳ, πρᾶτερα. Immo vellemus, refragantibus licet libris, obtemperassemus REISKIO, perspectissime monenti, πρὸς δὲ τούτῳ esse scribendum, id est, ut ipse interpretatur, ad hoc autem efficiendum accommodatissimum a natura factum Cleomenem, scil. πρὸς τὸ καταστήσασθαι εἰς τὴν Πελοποννησίων ἀρχὴν τοὺς Λακεδαιμονίους, [sic h. l. scripsit Reiskius, quasi in contextu paulo ante legeretur εἰάν ὑμεῖς εἰς τὴν Πελοπ. ἀρχὴν κατασταθῆσῃθε] ad constituendum & constabiliendum Lacedaemoniis principatum Peloponnesi. — Nisi forte eadem sententia perinde πρὸς τούτῳ, atque πρὸς τούτῳ, dicere potuit, quemadmodum etiam promiscue πρὸς τι & πρὸς τινι εἶναι scriptum reperimus, de quibus diximus ad I. 26, 3. Sed quandoquidem πρὸς τούτῳ vulgo diversa notione frequentatur, commodius utique πρὸς τούτῳ videtur.

Vers. 11.

Vers. 11. ἀΦελούμενος correxit Casaub. Et requirebatur utique futurum tempus. Perperam ἀΦελόμενος ed. 1. cum msstis.

Vers. 12.

Vers. 12. ὀφείλετε Casaub. cum Vrsino. Mendose ὀφείλεται ed. 1. cum msstis. — *Ibid.* Particulam ὅτι non magis Vrsinus agnoscit, quam ed. 1. codicesque nostri: itaque in scholio infra contextum scribendum fuit: *Ex conject. inseruit Casaubonus*: non, *Ex Vrsini conject.* Recte vero fuisse insertam ab hoc Editore, & necessario fuisse inferendam, res ipsa docet & universa connexio orationis. Quod vero mox κυριεύσαντας & deinde ἣν διήρπασαν habet editio 1. in eo quidem refragantur codices nostri omnes, cum quibus κυριεύσαντες & οὐ διήρπασαν recte edidit Casaub. — *Ibid.* ἐφ' ὅσον. Satis fuerat ὅσον. Sed nec illud aspernandum.

CAPVT XXX.

Cap. XXX.

Vers. 1.

Vers. 1. ἱκανὸν ὑπόδειγμα αἱ περὶ τοὺς &c. Sic ex perspecta Vrsini conjectura edidit Casaub. Sic vero & ora codicis Aug. a manu (ut mihi videtur) primi scribæ. Corrupte ed. 1. cum msstis ἱκανὸν ἀποδείξιμα περὶ τοὺς &c. De *Thermo*. & rebus ibi a Philippo gestis, vide lib. V. c. 8. seq. — *Ibid.* Μεσσηνίου. Μεσην. Aug. Reg. G. De re confer lib. VIII. c. 10.

Vers. 3. Αἰτωλοὶ γὰρ μόνοι μὲν τῶν Ἑλλήνων ἀντι-ωφθαλμ. πρὸς Ἀντίπατρον. Vide Diod. Sic. XVIII. 24/9. — *Ibid.* ὑπὲρ τῆς τῶν ἀδίκως ἀκληρούτων ἀσφαλείας. conf. supra c. 29, 2. — *Ibid.* πρὸς τὴν Βρέννου. Caret τὴν ed. 1. cum Regiis & Vefont. — „Aetolorum strenuam operam in bello Galatico ad Delphos Græciæ præstitam celebrat Pausanias [lib. X. c. 22.] p. 851 seq.“ REISKIUS. — Conf. Polyb. infra, cap. 35.

Vers. 3.

Vers. 6. οὐχ οἶον δεῖν ἡσσωμένους βλάπτειν &c. Sic satis integra atque emendata oratio videtur. Et consentiunt cum ed. 1. scripti libri omnes. ἡσσωμένους non necesse esse in præteritum ἡσσημένους mutare, vidimus ad IX. 3, 8 & 10. (ἡσσημένους autem habent h. l. ed. 2 & seqq. non ἡτ/ημένους, quod in scholio minus adcurate dictum.) Tum vero δεῖν βλάπτειν idem sonare videtur ac βλάψειν in futuro; ut non opus sit δεῖν in δεῖ νομίζειν mutare cum Reiskio. Vrsinus vero quid profecille sibi visus sit, οἶον δεῖν in οἶον τ' ἦν mutans, nos quidem haud perspicimus. Ferri posset οὐχ οἶους τ' εἶναι. — *Ibid.* Μεσσηνίων. Μεσσηνίων Aug. Regii, Vefont. pro more.

Vers. 6.

Vers. 7. Φίλιππου δὲ πάντως πέπεισμαι &c. Sic, plane ut Reiskius, jam pridem correxerat Scaliger in ora sui libri,

Vers. 7.

Vers. 8. εὐμαρῶς ἐστὶ συλλογίσασθαι Non sollicitari debuit hæc constans librorum scriptura. Adparet, εὐμαρῶς ad verbum συλλογισ. esse referendum, non ad ἐστί. — *Vers. 9.* πρὸς μόνοις Αἰτωλοῦς correxit Casaub. cum Vrsino. πρὸς μόνον Αἰτωλοῦς ed. 1. cum msstis omnibus, ex-

Vers. 8. 9.

Verf. 9. cepto Aug. in quo tamen & ipso primum *μόνον* fuerat, mox vero correctum ab eadem manu. Sæpius quidem adverbio *μόνον* utitur Polybius, ubi commodius videri poterat nomen adjectivum; sed inter præpositionem & nomen substantivum interclusum adverbium ferri nullo pacto potuit. Cæterum notum est, quam exiguo apice differat forma illa compendiosa, qua terminatio *ους* exprimitur, ab ea quæ terminationem *ον* indicat.

Cap. XXXI.

CAPVT XXXI.

Verf. 1. *Verf. 1. προσισδεδεμένους.* Perperam *προσισδεδομένουσ* Regii & Vefont. — *Ibid. βουλευομ. βουλομ.* Vefont. & sic rursus idem verf. 4.

Verf. 2 3. *Verf. 2. ἂν δὲ καὶ προκατέχεσθε.* Omnino *Εἰ*, pro *ἂν*, desiderari videtur. Nec enim per se, in hac connectione, commoda erat particula *ἂν*, & si servatam velimus, sequi debebat conjunctivus verbi modus, non indicativus. *προκατέχεσθαι* mendose dant Aug. Regii & Vefont. — *Verf. 3. ὑμῖν πρὸς ἡμᾶς.* Perperam *ὑμῖν πρὸς ὑμᾶς* Aug. Regii, Vefont.

Verf. 4. *Verf. 4. ἦν οὗτοι παρ' ἕκαστον ὑμῖν ὀνειδίζουσι.* Ingeniosa utique emendatio; cujus sicut veritatem præstare non ausimus, sic commodius certiusve nihil habemus, quod in medium proferamus. Quo pacto in lectione editionis Hervagianæ adquiescere potuerint Vrsinus atque Scaliger, haud satis perspicimus; illud videmus, post *ὀνειδίζουσι* in illa editione puncto majori distinctam esse orationem, quod tamen parum confert ad planiorem reddendam sententiam. *εἶσιν*, quod ibidem legitur, possumus ex *εἰς ἦν* corruptum suspicari, si quid juvarent ea quæ sequuntur. Cogitet eruditus perspicaciorque Lector. **REISKIUS** nunc quidem non satisfacit, cui visus erat Polybius ita scriptum reliquisse: *εἰ δὲ εἶσιν, ὡς λέγουσιν, οἱ τούτων ἕκαστον ὑμῖν ὀνειδίζουσι.* Quorum verborum hanc voluit esse sententiam: *si modo salus & libertas ista vera est,*
quam

quam ajunt esse illi, qui vobis hæc tanta beneficia identidem
contumeliose exprobrant. Verf. 4.

Ibid. μετά δὲ ταῦτα. — „Hic redundat δὲ more Ho-
merico & Herodoteo: nam proximum δὲ præmissum pot-
erat sufficere. vide p. 822, 7.“ [id est lib. X. c. 16, 7.]
REISKIUS. — Vide quæ notavimus ad l. 29, 6. I. 30, 14.
II. 37, 3. — *Ibid.* βουλευόμενοι. Aut βουλευσάμενοι le-
gendum contendit Reiskius, aut delendam particulam καὶ
quæ sequitur.

Ibid. εἶλεθε μετέχειν Αἰτωλοῖς. Et in versione la-
tina hoc jam expresserat Casaubonus, & græcum vocabu-
lum in ora Basileensi notaverat. Timidiuscule, quod mi-
reris, Reiskius ad vulgatam lectionem ἐν πολλοῖς (in quam
conjurarunt libri omnes) sic monuit: „Videtur in his
verbis latere Αἰτωλοῖς.“ — Nos quidem non dubitandum
duximus, quin in contextum adoptarem emendationem,
quæ nobis certissima visa est. Simili ratione vocabulum
Αἰτωλῶν cap. 29, 4. in ἐντολῶν corruptum vidimus a ne-
gligentiore quodam librario. — *Ibid.* τὸν πρῶην. Men-
dose τῶν πρῶην ed. I. Regii, Vefont.

Verf. 5. παραγράφη. — „Circumscripta, h. e. finita, Verf. 5
interemta, extincta sunt. Sic Aristides 61. II. p. 246, 16.
παραγράφειν τὰς συμφορὰς dixit, calamitates ex homi-
num memoria delere. Idem T. I. p. 566, 16. δεῖν τὰ μὲν
χρηστὰ τῇ μνήμῃ σημειοῦσθαι, τὰ δὲ φαῦλα τῇ λήθῃ παρα-
γράφειν, oblivione concludi, conscripi. Alia exempla hu-
jus usus dedi ad Diodori Siculi T. I. p. 51, 13. Sic Noster
infra p. 1019, 16. [XVI. 12, 10.] δυσπαραγράφον ποσότητα,
& ἀπαραγράφον, dixit eam quantitatem, quæ aut ægre aut
plane nullo modo potest definiri & circumscribi.“ REIS-
KIUS. — In eandem partem interpretatus est ERNESTUS
in Lexico Polyb. „παραγράφειν (ait) circumscribi e ra-
tionibus, libro &c. id est, tolli; quod, quæ sublata &
omissa volumus, ea circumducimus. Hinc Iosephus XVI.
II, 5. παραγράφῃ κακῶν, sublatio malorum & liberatio a
malis.“ — At circumscribere in a notione non tam est,

Verf. 5. παραγράφειν, quam περιγράφειν, (conf. Suid. in Περιγράφειν,) quod verbum & ipsum frequentissime notione finiendi usurpatur, & sæpe perperam a librariis mutatum est in παραγράφειν, ut perspekte eruditeque monuit Wesseling. ad Diodor. l. c. Interdum tamen ipsos etiam veteres auctores verbo παραγράφω pro περιγράφω usos esse intelligitur ex Harpocrate, qui ad vocem Παραγραφή monet, Hyperidem oratorem μέχρι παραγραφής dixisse, pro μέχρι τινός ὄρισμένου χρόνου καὶ παραγεγραμμένου, ὃ ἐστὶν περιγεγραμμένου, ad definitum aliquod & circumscriptum tempus; qua ratione apud Polybium, loco a Reiskio citato, itemque XVII. 13, 3. occurrunt adjectiva verbalia δυσπαράγραφος & ἀπαράγραφος, definitu, explicatu difficilis. Hoc vero loco, in quo versamur, verbum παραγραφή ex illo fori usu intelligi debet, quo παραγραφήν prescriptionem dicunt, id est, exceptionem quæ ab agendo remouet accusatorem. Nempe eadem ratione παραγραφήναι dicitur ea res, quæ jam præscripta est, id est, jam olim iudicata atque decisa; de qua quid statui debeat jam ita definitum est, ut non amplius in questionem disceptationemque adduci possit. Conf. Suid. in Παραγράφεται & in Παραγραφή.

Verf. 6. Verf. 6. ἢ δι' Αἰτωλῶν - ἢ διὰ Μακεδόνων. Speciosæ utique atque admodum probabiles sunt Reiskii emendationes, ἢ δι' Αἰτωλῶν & ἢ νη Δία Μακεδόνων, præsertim hæc posterior, si conferas c. 32, 7. Ex eodem vero loco suspicari etiam possis, pro ἢ δι' Αἰτωλῶν, non ἢ δι' hoc loco, sed ἢ τοῖ Αἰτωλῶν scribendum, Quoniam vero ferri pariter vulgata scriptura posse videbatur, in quam consentiunt libri, loco eam movere nolimus. — Ibid. δεῖ μετὰ. Perperam δεῖ με μετὰ ταῦτα ed. 1, inuitis libris nostris, excepto Reg. G. — Ibid. μηδετέρου bene Casaub. & seqq. ex Vrsini emendatione. μη δι' ἑτέρου ed. 1. cum msstis.

Ibid. εὐ προσέσχετε τοῦ νοῦν, τούτων νοῦν ἐντραπέυτες. Sic Casaub. & seqq. nisi quod προσέσχεθε, in verbo medio, dant cum ed. 1. in quo nescimus an cum his faciant

ciant cōdices Vrb. & Med. e quibus in hoc verbo nulla discrepantia adnotata nec a Casaub. nec a Gronovio. προσέχετε dant Vefont. & Tubing. προσέχεται Aug. & Regii; sed in Aug. inter lineas ab antiqua & eadem (ut videtur) manu correctum προσέσχετε, quod adoptandum utique putavimus. Nusquam enim apud Polybium quidem, quod meminerimus, in medio genere usurpatur hoc verbum. τὸν νοῦν post προσέσχετε nullus codex in contextu agnoscit: sed, pro τούτων νοῦν ἐντραπέυτες, (in quod consentiunt Vrb. Aug. in contextu, Regii, Vefont. Tubing.) τούτων τὸν νοῦν ἐντραπέυτες habet ed. I. cum Med. Et Aug. in ora ab antiqua manu habet τὸν νοῦν, quæ verba nescias utrum ad προσέσχετε relata voluerit librarius, an ut diversam lectionem adtulerit pro νοῦν, quod ipsum eo credibilius est, quod nec necessariæ sunt hæc voces ad verbum προσέσχετε, & quod alii libri (ut dixi) τὸν νοῦν pro νοῦν habent. Probabile autem porro est id quod a Scaligero notatum videmus, has ipsas voces τὸν νοῦν ex το νοῦν esse corruptas. Quæ momenta si in unum colligas, verisimile fiet, sic scripsisse Polybium: δικαίως οὐ προσέσχετε, τούτων το νοῦν ἐντραπέυτες. Genitivus τούτων, quem uno consensu agnoscunt codices omnes, non placuit Vrsino & Reiskio; quorum ille prorsus eum deletum voluit, hic in accusativum τούτους mutatum; sine causa. Nam ἐντραπέυσαι τι vel τινὰ quidem dicimus, *reuereri aliquem* vel *aliquid*; ἐντραπέυσαι vero, *curare aliquem* vel *aliquid*, *rationem alicujus habere*, non magis cum accusativo, veluti infra cap. 36, II. & XXII. 27, 6. quam cum genitivo casu, & cum hoc quidem frequentius, construitur; quam in partem plura exempla collegit Henr. Stephanus in Thes. Gr. Ling.

CAPUT XXXII.

Vers. 4. Ὡσπερ δὲ καὶ καὶ bene h. l. habet ex more Polybiano, nec sollicitari debuit a Reiskio, qui deletum voluit. Neque incommode καὶ post συμβάλλει posuit Ca-

faubonus pro *διὰ*, quod ibi habebat ed. I. cum msstis: sed ibi quidem lubentes adfentimur Reiskio, fatis fuisse, simpliciter delere importunam vocem *διὰ*. — *Ibid.* ἐμπεριέχεται. ἐμπεριέχεσθαι edd. cum Regiis, Vefont. Tubing.

Verf. 7. 8. *Verf.* 7. *Θέσται* ex msstis & ed. I. restituimus. *Θέσαι* ed. 2 & seqq. propagato operarum errore. — *Verf.* 8. ἀνασκευάσειν Reiskius etiam fuaserat, interpretatus, fore ut evertamus, ut tabefactemus.

Verf. 9. *Verf.* 9. πρὸς αὐτοὺς Αἰτωλοῦς. — „Forte πρὸς αὐτοὺς καὶ Αἰτωλοῦς, cum iis, Græcis puta, & Aetolis. Aut αὐτοὺς cum τοὺς est mutandum.“ REISKIUS. — Immo signate πρὸς αὐτοὺς Αἰτωλοῦς dicit, cum solis Aetolis. Nempe nunc non cum his solis, sed simul cum barbaro populo & extraneo Græciæ hoste (populo Romano) societas proponebatur Lacedæmoniis. conf. c. 37, 5 seqq. — *Ibid.* εὐηθεστάτος ὑπάρχειν perspecte correxit Casaub. εὐηθεστάτους h. l. rursus ed. I. cum msstis, ut supra.

Verf. 10. *Verf.* 10. Χλαυνέαν Casaub. cum Vrsino & Vefont. Χλαυνέα ed. I, Aug. Regii.

Verf. 11. *Verf.* 11. Παραγιγνόμεθα. Perperam παραγιγνόμεθα Aug. in subjunct. — *Ibid.* Commodius sic distinguetur oratio: Παραγιγνόμεθα μὲν οὖν, ὑπὲρ αὐτοῦ τούτου πεπεισμένοι δὲ ἡμᾶς ποιῆσθαι τοὺς λόγους, ὑπὲρ τοῦ δεῖξαι. Adsumus perperam de hoc ipso nobis esse verba facienda &c. Scilicet verba ὑπὲρ αὐτοῦ τούτου non pendent a παραγιγνόμεθα, sed a ποιῆσθαι τοὺς λόγους, tum vero ὑπὲρ τοῦ &c. declarat quid sit hoc ipsum. Vide Adnot. ad IX. 3. 9. Pro ἡμᾶς perperam est ἡμᾶς in ed. I, & Med. Et pro ποιῆσθαι in ed. I. Regiis & Vefont. — *Ibid.* ἀκούσαντας τῆς ἐπιφερομ. Reiskius inferendam putavit præpositionem περί, quæ tamen haud incommode subintelligi poterat. — *Ibid.* τῶν ἐλπίδων. — „Subaudi τῶν αὐτῶν.“ REISK.

Verf. 12. *Verf.* 12. ταύτων τὴν ἡτυχίαν ἔχειν. Recte hoc dictum, nec debuit sollicitari: abstineatis his rebus, nihil vos immisceatis

ſceatis his rebus. Dicunt enim Græci ἡσυχίαν ἔχειν vel ἀγειν περί τινος, & τινός abſque præpoſitione.

C A P V T XXXIII.

Cap.
XXXIII.

Verſ. 1. διαλεχθέντας. Sic ante Caſaub. correxerat Scaliger. Præſtabat vero διαλεχθέντα, atque id receptum malimus cum Reifkio,

Verſ. 1.

Verſ. 4. Φιλόμηλος Caſaub. cum Vrfin. & Aug. De illa *Onomarchi & Philomeli* expeditione vide Diodor. Sicul. XVI. 30. & quos ibi laudavit Weſſeling.

Verſ. 4.

Verſ. 6. αὐτὸν ἐπιδοῦς ſcripſimus cum Aug. Regiis, Veſont. αὐτὸν edd. conf. ad verſ. 9. & 11. — *Ibid.* ἐπανείλετο. Frequentiſſime utitur hoc verbo Polybius, nec umquam aliter quam in medio genere. — *Ibid.* ἐλευθερίας. Temere ἐλευθερίας ed. 1.

Verſ. 6.

Verſ. 8. Νῆ Δία recte ad ſequentia retulit Caſaubonus. Perperam msſti & ed. 1. jungunt cum ſuperioribus. νῆ Δία ἀλλὰ, at enimvero, at mehercle; cum orator reſpondet ad objectionem. conf. c. 36, 8.

Verſ. 8.

Verſ. 9. καλούμενος δὲ &c. Confer lib. XVII. c. 14. — *Ibid.* καὶ πολλάκις ὀνομαζόμενος. Intelligimus, ſi abeſſet verbum ὀνομαζόμενος, neminem illud facile deſideraturum fuiſſe, & percommode καὶ πολλάκις referri potuiſſe ad καλούμενος δέ. Sed id ipſum argumento eſt, non eſſe temere a librario aliquo adſutum; præfertim quum fatiſ conſtet, amare Polybium copiam verborum. Eſt autem ὀνομάζειν idem quod ὀνομαστί vel ἐπ' ὀνόματος, καὶ μετ' ἀνείδους (ut ait Reifkius) ἐπιμαλεῖν, nominatim citare aliquem, nomen ejus ſermone celebrare, ſemper in ore habere, iterum iterumque vocitare. Nec videmus cur Erneſtus, ſe non fatiſ conſequere hoc verbum, in hac re & ſententia, profeſſus ſit. — *Ibid.* ὑπὸ τῶν ἐκ Πελοποννήσου Φίλων. Sic edd. cum quibus putamus faciunt Med. & Vrb. ἐν Πελοποννήσῳ Aug. Regii & Veſont. quod commodius videri poterat: ſed illud amat Polybius. Sic ὑπὸ τῶν ἐκ Μακεδονίας βασιλέων II. 40, 5. οἱ ἐκ τῆς πόλεως, oppidani, IV,

Verſ. 9.

- 71, 11. & id genus alia. — *Ibid.* αὐτὸν ἐπέδωκε imprudentibus nobis propagatum est ex ed. Ernest. Rescribe αὐτὸν cum superioribus editionibus & msstis. Vnus Aug. αὐτὸν habet, ex correctione. conf. ad vers. 6.
- Verf. 10. *Vers.* 10. πρᾶξαι. πράξαι Aug. & Regii. — *Ibid.* Ante τὴν τριαύτην temere τοὺς inserit Med. — *Ibid.* αὐτὸν ἐπέδωκε edd. & mssti. Vnus Aug. αὐτόν.
- Verf. 11. *Vers.* 11. κἀκείνους καὶ τούτους, & illos, & hos. Illi sunt οἱ ἀστυγέιτονες, finitimi, nempe Argivi & alii, qui nominantur cap. 28, 7. Conf. Pausan. p. 154. Hi sunt Lacedæmonii, de quibus in tertia persona loquitur, (sicut cap. seq. vers. 3.) sermone ad Chlæneam Aetolum converso. Expeditor autem certiorque erat ista Casauboni emendatio, τοὺς in τούτους mutantis, quam si cum Scaligere ἐλθόντας aut aliquam similem vocem excidisse statueremus. Nam, & ad sententiam, & ad verbum κἀκείνους, nihil commodius convenientiusque, quam καὶ τούτους. Et simillimo modo, ut hic, sæpius in his Excerptis peccarunt librarii. — *Ibid.* διὰ λόγου recte Casaub. cum msstis. Imperite διαλόγου ed. 1.
- Verf. 13. *Vers.* 13. ὀνειδούς καὶ προσφορᾶς. Sic recte Casaub. cum Urb. Aug. & Vrsino. Mendose προσφορᾶς ed. 1. Regii, Vefont. & codex-Dorvillii; quod frustra defendit vir eruditus ad Charit. p. 144. Nam quod in Lexicis nonnullis προσφορὰ latine redditur reprehensio, (vid. H. Steph. Thes. T. IV. col. 119.) illius significationis nulla aliud adferunt exemplum, nisi hanc ipsam mendosam in Polybii editione Basileenfi scripturam. Notus verbi προφέρειν apud Homerum usus, simillimus latino obijcere. Suidas: Πρόφερε, ὀνειδίξει.

Cap.
XXXIV.

CAPVT XXXIV.

- Verf. 1. *Vers.* 1. ὀνειδίσας recte Casaub. ὀνειδίσας ed. 1. cum msstis nostris.
- Verf. 3. *Vers.* 3. πάντας ἡμᾶς. Verius videtur ἡμᾶς, quam in vulgatam consentiunt omnes. — *Ibid.* Ἀθηναίους

ναίους καὶ τοὺς τούτων προγόνους ἀγωνοθετεῖν. Recte Reifk-
 kius monuit, τούτων referri ad *Lacedæmonios*, apud quos
 verba facit orator, quos etiam ipsos adlocutus erat initio
 orationis: sed nunc ad Aetolos conversa est oratio. Eo-
 dem modo τούτους cap. 33, 11. & τούτοις cap. 35; 7. ad
 eosdem refertur *Lacedæmonios*. Rursus vero, ubi ad La-
 cedæmonios se convertit, οὔτοι sunt Aetoli: ut cap. 36, 2.
 Pariter apud Demofthenem, ubi Athenienses adloquitur,
 οὔτος est adversarius; ubi ad adversarium convertit oratio-
 nem, οὔτοι sunt Athenienses. ἀγωνοθετεῖν satis notum est
 dici proprie de eis qui *ludos gymnicos curant, apparant,*
eis præjunt, palmaque victoribus proponunt & distribuunt.
 Hinc translato usu ad alia certamina, ἀγωνοθετεῖν τιμῶν,
 apud Plutarchum & Libanium, ut monuit ad h. l. Reifk-
 kius, est *autorem alicui certaminis aut victoriæ esse.* Et ἀγωνο-
 θετεῖν τινὰς nunc apud Polybium est *aliquos veluti specta-
 culi causa committere inter se, ut bella invicem gerant;* vel
 simpliciter idem quod ἐν ἀγῶνι τιθέναι, εἰς ἀγῶνα κατα-
 στῆσαι, *incitare ad bellum, in certamen committere.* Eadem
 sententiâ διαγωνοθετεῖν τὰ κατὰ τινὰς dicit Noster XXVI.
 7, 7. *bellum inter aliquos suscitare.* Et Iosephus Ant. XVII.
 3, 1. citatus ab Ernesto, ἀγωνοθετεῖν στάσιμ, *seditionem*
ciere. συμβάλλοντες correxit Casaub. cum Vrsin. & Reg. G.
 Atque ita debuerant Aug. Reg. F. & Vefont. in quibus est
 συμβάλοντες, quod in συμβαλόνας mutavit editor Basi-
 leensis.

Vers. 4. τῶν διαδεξαμένων. scil. τὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου *Vers. 4.*
 ἀρχὴν, vel τὰ τοῦ Ἀλεξ. πράγματα, ut est c. 29, 1. Ce-
 terum notum est, nude etiam ac simpliciter τοὺς διαδόχους
 dici *Alexandri successores.* — *Ibid.* πολμᾶτε. πολμᾶται
 ed. 1. Med. & Regii.

Vers. 5. ἀν ἐξείη. Certissima nobis hæc visa est *Vers. 3.*
 emendandi ratio. ἀν ἐξεί Aug. & Tub. ἀν ἐξεί Regii,
 Vefont. & cod. Vrsini; nempe neglecta ultima vocali,
 quæ pro more inter lineas fuerat scripta. Non placet παρ-
 ἐξεί, quod suavit Reifk-
 kius, idem esse aiens atque ἐνδέ-
 ξεται,

ἔσται, iis licebit, fas ἔσ' integrum erit; & longius abest, quod eidem in mentem venit, ἴσως ἂν καλῶς ἔξει, eos decedit. Imo post ἂν, in hac quidem connexionione, desiderabatur optativus modus.

- Verf. 6 seqq.** *Verf. 6.* ἐπὶ διακρέσει τοῦ τῶν Ἀχ. ἔθρους. Conf. II. 43, 10. — *Verf. 7.* πρὸς τὸν Ἀλεξ. τὸν Ἡπειρ. Vide II. 45. — *Verf. 8.* κατὰ κοινόν. κατὰ τὸ κοινόν foli Regii. — *Ibid.* οἶους ἡμεῖς monente Casaubono correxit Gronov. & tenuit Ernestus. Perperam οἶους ἡμεῖς ed. 1. 2. cum msstis.
- Verf. 9.** *Verf. 9.* ὡς Τίμειος μὲν. Sic percommode Casaub. & seqq. ὡς Τίμειος μὲν ed. 1. consentientibus omnibus codicibus; quod tenendum fuisse videbitur nonnullis. — *Ibid.* ἐπὶ Ταυάρω correxit Casaub. cum Vrsino. ἐπὶ τῶν μάρῶ ed. 1. ἐπὶ τεμάρῶ Vrb. Med. Reg. F. Vefont. Tubing. Sic & Aug. in quo tamen pro τῶν inter lineas eadem manu scriptum τοῦ, & in ora ἴσως Ταυάρω. ἐπὶ τῶν μέρῶ Reg. G. *Templi Neptuni in Tanaro*, Laconixæ promontorio, meminit Pausan. III. 14. & 25. — *Ibid.* καὶ τὸ ἐν Λούσεις ἑσπρὸν Ἀρτεμ. Nil variant libri. Confer Polyb. IV. 18.
- Verf. 10. 11.** *Verf. 10.* Φάρυκος. Φάρακος Regii & Vefont. — *Verf. 11.* τὴν τῶν Παμβοιωτῶν παγήγυριν. Conf. IV. 3, 5.

Cap.
XXXV.

C A P V T XXXV.

Verf. 2.

Verf. 2. εἰ διὰ μίαν Casaub. cum ora ed. 1. & ora Aug. ab antiq. manu. Corrupte εἰ δημίαν (sic) ed. 1. & Regii. εἰδημίαν Aug. Vefont. putamus & alii. — *Ibid.* τὸν πλείων τοῦ βίου χρόνον. βίος, non de singuli hominis vita, sed *ævum, tempus, hominum vita*; ut V. 33, 7.

Verf. 4.

Verf. 4. ἅμα γὰρ τῷ correxit Casaub. ἅμα γὰρ τὸ ed. 1. eum msstis nostris. — *Ibid.* Πτολ. τὸν Κεραυνόν. τὸν carent Regii, Vef. & Tub. De re, quæ hic agitur, consule Pausaniam in Phocicis; id est, lib. X. cap. 19. — *Ibid.* οἱ περὶ Βρέννον Casaub. cum Vrsino. οἱ περὶ Βέρνων ed. 1. Regii, Tub. Vef. οἱ περὶ Βέρνον Vrb. Aug. οἱ περὶ Βέρνους ora ed. 1. ex ora Aug. antiq. manu.

Verf.

Versf. 5. ἔχων πολλά λέγειν. ἔχων carent Regii, Vef. Versf. 5.
Tub.

Versf. 6. ὠνείδισαν — „scilicet Aetoli. Subito conver- Versf. 6,
tit orationem ab Aetolis rursus ad Lacedæmonios, & paulo
post rursus ab his ad illos, quemadmodum fieri solet ἐν
τοῖς ἐναγωνίοις.“ REISK. — Conf. ad cap. 34, 3. — *Ibid.*
ἐν Δίφ. vide IV. 62. — *Ibid.* ἐν Δωδώνη. vide IV. 67. —
Ibid. ἐχορῆν. ἐχορην sola ed. Casaub. invitis msstis. — *Ibid.*
τοῦτο πρῶτον. Mendose τοῦτον Reg. F. Vef. Tub. & carent
πρῶτον. τοῦτο Reg. G. & caret πρῶτον.

Versf. 7. ἐξηγήσαθε. Temere ἐξηγήσαθε ed. 1. — Versf. 7. 8.

Versf. 8. Cum in editione Basileensi esset οὐ τοῖς ἀρχουσι,
notavit Casaubonus ad oram sui libri: „Videtur deesse
aliquid, velut οὐκ ἄλλοις ἤ.“ —

C A P V T XXXVI.

Cap.
XXXVI.

Versf. 1. πρᾶξιν. πράξιν Aug. Regii, Vefont. Versf. 1.

Versf. 7. ἑαυτοὺς προσνέμειν recte Casaub. cum Vrsino. Versf. 7. 8.
ἑαυτοῖς ed. 1. cum msstis. — *Versf. 8.* παραβήσαθε.
Mendose παραβήσαθα ed. 1. consentientibus codd. —
Ibid. ποιήσατε. ποιήσεται Regii & Vefont.

Versf. 9. ἐν στήλῃ γεγονότα καὶ καθιερωμένα. Viden- Versf. 9. 10.
tur hæc non debuisse sollicitari. Reiskius tamen, aut de-
lendum καὶ post γεγονότα, contendit, aut si conjunctio-
nem servatam velis, pro γεγονότα legendum γεγραμμένα. —

Versf. 10. Post πῶς δὲ τούτους insertum μὲν voluit idem
Reiskius. — *Ibid.* βουλεύεσθαι. Vitiose βουλεύεθε ed. 1.
cum msstis.

Versf. 11. In hiatu verba τοῖς δ' εὐεργέταις οὐ ponenda Versf. 11. 13.
monuit Reiskius. In eandem sententiam Casaubonus, in
versione, lacunam supplevit. Suspiciari tamen aliquis pos-
sit, consulto ista verba per apostrophen ab oratore esse præ-
termissa. — *Versf. 12.* τοῖς σώμασι Casaub. cum Vrb. &
Vrsino. Perperam τοῖς σώμασι ed. 1. cum ceteris codd. —
Ibid. Pro ὁ νῦν, corrupte ἐν ἦν Reg. F. & Vefont. ἐν ἦν
Reg.

Reg. G. — *Ibid.* ἀξιούντες. Mendose ἀξιοῦν Regius uterque & Vefont.

Cap.
XXXVII.

C A P V T XXXVII.

Verf. 1.

Verf. 1. κρινέσθω edd. cum ora Aug. ab antiq. manu. κρίνεσθαι Aug. in contextu, Regii, Vefont. — *Ibid.* Φιλοτιμότερον correximus. Φιλοτιμώτερον edd. cum msstis. conf. ad cap. 20, 6. Verba παρὰ τοῖς Φιλοτιμώτερον διακειμένοις sic interpretatus est REISKIUS: ab hominibus elegantioribus, qui nimis difficilem & miseram & putidam diligentiam in demonstrando, aut etiam sui nimiam jactationem, pro illiberali affectatione fastidiunt.“ — *Ibid.* ὡς οὔτοι Φασιν perspecte Casaubonus. De οὔτοι, quod ad Aetolos nunc refertur, conf. notata ad cap. 34, 3. & c. 35, 6. Sic mox verf. 2. τὴν πρὸς τούτους συμμαχίαν. Iam vero diserte quidem dixerat Aetolus Chlæneas, esse hoc τὸ συνέχον, sed re ipsa satis significaverat in fine suæ orationis, (cap. 31.) *caput esse hoc causæ*: quare & Lycifeus cap. 32, 6. ait: Χλευνάς ἀπότομόν τινα συγκεφαλαίωσιν ἐποίησατο &c. Est autem συγκεφαλαίωσις idem quod τὸ συνέχον. — *Ibid.* ἐπάνειμεν. ἐπάνειμεν ed. 1. cum msstis.

Verf. 2.

Verf. 2. ταῦτα γὰρ ἐν ἀρχαῖς εἶναι. Hæc Casaub. sic vertit: *Manebit namque idem, qui fuit a principio, rerum status.* Quam in sententiam, ut Reiskius monuit, in græcis sic fere scriptum oportebat: ταῦτα γὰρ τοῖς ἐν ἀρχαῖς εἶναι.

Verf. 4.

Verf. 4. ὃ Κλεώνικε. — „Hic est ille *Cleonicus* Nauptius, qui etiam negotio conciliandæ pacis inter Aetolos & Philippum Achæosque post bellum Sociale fuerat adhibitus, ut narravit p. 613 sqq. [V. 102.] quæ pax etiam hic loci voce τότε designatur.“ REIRKIUS. — *Ibid.* ἔχοντες recte Casaub. cum Aug. & Vrsin. ἔχοντας ed. 1. cum ceteris codd.

Verf. 5.

Verf. 5. τῶν βαρβάρων. *Barbaros* Romanos dicit. cf. V. 104, 1. Nempe quia ἀλλόφυλοι, ut ait mox verf. 7.

Verf.

Versf. 8. ἐπισπᾶσθαι. ἐπισπᾶσθαι voluit Reiskius, in præterito, quoniam sequitur ἐπισπασμένοι. Sed & illud ferri potest. — *Versf. 9.* τῆς αὐτῶν δυνάμεως. Imperite & invitis mstis τῆς αὐτῆς δυνάμεως ed. I. — *Ibid.* ἀποδοῦνται correxit Casaub. cum Vrsino. Mendose ἀποδοῦντας ed. I. ἀποδοῦντας Aug. Regii, Vefont.

Versf. 8 9.

Versf. 10. αὐτοῖς ἐπισπασάμενοι, sibi, id est, adversus *Versf. 10.* se attrahere. Revocavimus scripturam constantem & unice veram librorum omnium. Eodem modo Lacedæmonii paulo ante dixerat, versf. 8. εὐς κατὰ σφῶν αὐτῶν, id est, adversus se ipsos advocare barbaros. Videtur autem αὐτοῦς h. l. in editionem Casaub. ex typhothetæ errore irrepisse: certe in versione ipse etiam interpres adversus sese scripsit. — *Ibid.* τηλικούτον νέφος recte Casaub. cum Vrsino. conf. V. 104, 10. τηλικούτον ἐφ' οὗ ed. I. Aug. Regii, Vefont. Tub. nec dubitamus quin & Med. quamquam ex hoc nil notatum. ἐφ' ἧς Vrb. — *Ibid.* ἐπισκοπήσει rursus correxit Casaub. cum Vrsino. Vitiose ἐπισκοπήσει ed. I. Regii, Vefont. Tubing. Et sic primum fuerat etiam in Aug. sed ibi alterum cornu literæ π erasum, ut sit σ.

CAPUT XXXVIII.

Cap. XXXVIII.

Versf. 2. ὑμετέρους. Perperam ἤμετ. Regii & Vefont. — *Versf. 2.* *Ibid.* κατ' οὐς καιρούς ὁ Ξέρξης ἀπέστειλε πρεσβευτήν &c. — „Herodotus libro VII. [c. 133.] pluribus hanc historiam exsequitur. Sed Darium, non Xerxem, misisse hos legatos narrat. Ergo hoc loco notare licet Polybii μνημονικὸν σφάλμα, nisi dicamus bis a Persis idem factum.“ PALMERUS. — Confer Suidam in Δᾶτις καὶ Ἀρταφέρνης.

Ibid. ἀπόσαντας. ἀπόσαντας mendose ed. I. Regii, Vefont. — *Ibid.* προσπιβάλλοντας τῆς γῆς. Intellige τι, ut monuit Gronov. ad L. 42, 9. Licet vero præcesserit ἀπόσαντας in aoristo, non tamen necesse puto, ut προσπιβάλλοντας contra librorum consensum in προσπιβαλόντας mutemus, quod voluit Reiskius; qui & μοχ κελεύσαι ἀπαγγέλλειν scribere iussit pro κελεύειν ἀπαγγεῖλαι, quæ

- Verf. 2.** bene habere nobis visa sunt. — *Ibid.* τὰ κατὰ τὴν ἐπαγγελικίαν — „sunt imperata, postulata; sive ea quæ Xerxes nuncio mandaverat, sive potius ea quæ per nuncium Lacedæmoniis imperabat. vide ad Lyfiæ p. 153, 1. dicta. [nempe in Animadversf. ad Græcos auctores Vol. II. p. 41.] Suidas: Ἐπαγγέλλει, ἐπιτάσσει. Et est verbi hic usus multo creberrimus.“ REISKIUS. — Idem vir doctus in Indice Græcitat. Demosth. verbum ἐπαγγέλλειν interpretatur *denunciare, sive indicando rem factam, sive imperando faciendam.* De qua quidem posteriori significatione satis jam monuerat H. Stephanus in Ἐπαγγέλλω, & in Ἐπαγγέλλομαι. τὰ ἀπὲρ κατὰ τὴν ἐπαγγελίαν perperam omittunt Regii, Vesf. Tub. Habet articulum Aug. cum editis.
- Verf. 3.** *Verf. 3.* ἐθελουτὴν Casaub. cum Aug. Regiis, Vesfont. Tub. ἐθελουτὶ ed. 1. Med.
- Verf. 4.** *Verf. 4.* καὶ ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἐλευθερίας προκινδυνεύειν. Et nude positum sæpius absque regimine, & cum genitivo casu, & cum præpositione ὑπὲρ constructum reperitur verbum προκινδυνεύω. Passim vero ὑπὲρ a librariis nostris cum περὶ commutatum videre licet, veluti VI. 56, 12. X. 46, 3. quare & nunc ὑπὲρ scriptum reliquisse Polybium suspicari eramus. Si quis tamen omnino servatum περὶ cupierit, ne cum hoc quidem pertinacius contendemus. Rectius vero fortasse prorsus *delebitur præpositio*, quod Scaligero & Reiskio placuit; quemadmodum &, paulo ante, nudum genitivum casum cum ed. 1. vagnoscunt codices omnes.
- Verf. 5.** *Verf. 5.* Ἀξιόν γε. In vulgato ἐξόν γε (quod Casaubonus interpretatus est, *licitum est scilicet vobis*) adquietat cui hoc placere potest. Nobis Reiskianum illud Ἀξιόν γε, ironice dictum, *deceat profectio, si diis placet, tantorum virorum nepotes &c.* tam mirifice excogitatum & unice verum visum est, ut, quamquam ab illo cum dubitationis significatione propositum, non dubitandum duxerimus, quin in contextum reciperemus. Eodem verbo utitur Noster cap. 33, 13. Ἀξιόν γε τὸ γεγονός ἀνείδου. Et diverso

diverso quidem vocabulo, sed in eandem sententiam, eademque orationis structura, cap. 39, 4. καλόν γε, ait, ταύτης τῆς συμμαχίας μετασχεῖν. ἄξιον enim, sequente infinitivo, idem sonat ac καλόν ἐστι, decet, convenit: itaque &, quod h. l. ἄξιον dicit, ei vers. seq. opponitur αἰσχρῶν.

Vers. 5.

Ibid. Ἀκαρνᾶσι. Sic h. l. omnes, cum acuto accentu. Ex ratione vero, quam alibi secuti sumus, Ἀκαρνᾶσι rescribere debueramus. — *Ibid.* Βοιωτοῖς, Θετ/αλοῖς. καὶ Βοιωτοῖς, Θετ/αλοῖς ed. i. cum msstis. Βοιωτοῖς καὶ Θετ/αλοῖς Casaub. & seqq. Conjunctionem profus delevimus, quod & maluerat Reiskius, & suadebat Polybii usus.

Vers. 6. εἰ γε μόνον. Sic Casaub. cum Vrsin. & Aug. *Vers.* 6; inter lineas quidem scripta particula γε, sed id ab antiqua, & (ut videtur) a prima manu. In Vrb. (referente Casaub. in ora Basil.) inter εἰ & μόνον est ἴθι, quod quid valeat nescire se fatetur Casaub.

Vers. 7. προσδοκᾶν. προδοκᾶν ed. i. temere & invitis *Vers.* 7; msstis. — *Ibid.* ἀπεργασομένους & προσειλήφασι suo ex ingenio correxit Casaub.

Vers. 8. οἱ γε Casaub. cum Vrsino. Quoniam vero οἱ *Vers.* 8; δὲ est in ed. i. consentientibus msstis, quaeri cum Reiskio poterit: „num ergo legendum οὐχ οἷδε — nonne hi sunt qui &c.? — *Ibid.* Πύλον &c. Vide IV. 16 seqq. & IV. 25, 6.

Vers. 9. καθάπερ ἐπάνω προῖπον. Respicit cap. 34, *Vers.* 9; 6sq. — *Ibid.* περί τε. κατά τε maluerat Reiskius, ob sequens κατὰ πάσης &c. Commoda quidem emendatio, sed minus necessaria.

CAPUT XXXIX.

Cap.
XXXIX.

Vers. 1. μισήσαι. Minus recte μισῆσαι Aug. & Vefont. *Vers.* 1. Sic nempe solent illi in optativo, spreta grammaticorum lege. — *Ibid.* ὅτι recte edd. οὗτοι Vrb. Aug. Regii, Tub. οὗ Vefont.

Vers. 2. Οἰνιάδας καὶ Νήσον. conf. Liv. XXVI. 24 seq. — *Vers.* 2. *Ibid.* ταλαιπώρων correxit Casaub. ταλανιώρων ed. i. cum

msstis. — *Ibid.* Ἀντικυρῆων πόλιν. Liv. XXVI: 26. Ἀντικυρῶν Vefont. Vulgatam nominis formam probat Steph. Byzant.

Vers. 3. *Vers. 3.* τὰ μὲν τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας &c. Vide lib. XVIII. c. 21, 7. In conditionibus conscriptis, quibus in amicitiam societatemque populi Romani venirent Aetoli, hanc refert Livius XXVI. 24. ut urbium, quæ caperentur, solum τεῖλαque ἔς muri, cum agris, Aetolorum, alia omnis præda populi Romani esset. — *Ibid.* εἰκός ἐστι πάσχειν τοῖς - - πεσοῦσι. Nil variant libri. Vtique commodius videri poterat τοὺς - - πεσόντας, quod malle se ait Reiskius.

Vers. 4 sqq. *Vers. 4.* κατὰ προαίρεσιν. — „καὶ ταῦτα κατὰ προαίρεσιν. idque studio, ἔς data opera, atque consulto, non coactos, ut olim Thebani erant.“ REISKIUS. — *Vers. 5.* ἐψήφισαντο δευατεύσειν τοῖς θεοῖς. Vide Herodot. VII. 132. & quos ibi citavit Valkenar. — *Vers. 6.* κακοπραγμοσύνην ex Urb. recepit Casaub. & ex ora ed. i. quæ habet ex ora Aug. Recte vero: nam aliud est κακοπραγμοσύνη, nempe nequitia, improbitas, malæ artes; aliud κακοπραγμία, infelicitas, res adversæ. — *Vers. 7.* ὀρμήσατε καὶ μὴ μετάσχητε. ὀρμήσαντες μὴ μετάσχητε alter Med.

Cap. XL.

C A P V T XL.

Vers. 1. *Vers. 1.* Τὸ γὰρ τοιοῦτον ἔθος &c. Quum non liqueret, de quonam more Atheniensium, quave ex occasione, hoc dictum esset, eo loco inseruimus minutum hoc Fragmentum, quo oræ codicis Vrbinatis inscriptum illud esse docuit Casaubonus. Reiskius (animadv. ad Polyb. p. 735 seq.) putavit, pertinere ad IX. 23, 6. Licebat etiam conjectare, in concilio illo Lacedæmonum, in quo habitæ sunt orationes, quas hactenus vidimus, adfuisse quoque Atheniensium legatos, qui de rebus, ad communem Græcorum salutem pertinentibus, mandata haberent. Eisdem Athenienses deinde tertio abhiuc anno legatos ad Philippum Aetolosque ad dirimendum inter hos bellum misisse, discimus ex Livio XXVII. 30. Fortasse vero agebatur de legatione

tionem, ab Acarnanibus Athenas missa, qua auxilium ab Atheniensibus petierint Acarnanes.

Versf. 2. Προθυμίαν γὰρ φίλων &c. In codd. msstis *Versf. 4.* proxime hæc sequuntur post extrema verba capituli præcedentis. Et nullum quidem in aliis codd. lacunæ aut hiatus adest indicium; unus codex Vrb. diserte indicat, aliud Fragmentum ab his verbis incipere. Suspiciamus autem, esse hæc verba *nunciorum*, ab Acarnanibus ad Philippum missorum, qui, quanto res in discrimine esset, docentes, omittere Philippum, id quod in manibus erat, cogerunt bellum, ut ait Livius XXVI. 25. Nam quod βούλονται *Versf. 3.* in plurali numero dicit, poterit ad Macedonas referri. Nec magnopere obstat, quod ad annum superiorum hæc res a Livio videtur referri; nam si conferas Liv. XXVI. 26. intelliges, ad initium A. V. 544. rem illam pertinere. — REISKII ad h. l. hæc est Adnotatio: „Fragmentum hoc non pertinet ad orationem Lycifci; sed videtur potius reliquum esse ex oratione Chlæneæ, aut alijus alius, Aetolorum partes defendentis, & Lacedæmonios ad eorum atque Romanorum foedus invitantis, & illam orationem Acarnanicam refutantis.“ —

Ibid. συμφόρως μὲν γιγνομένην. — „συμφόρως hic est, raro sensu, pro ἐν τῷ δέοντι καιρῷ, προσκαιρως.“ REISK. — *Ibid.* μεγάλην παρέχουσαν χρείαν. Sic libri nostri omnes, Aug. Med. Regii, Vef. Tub. Item Memmianus & Leidensis, teste Gronovio. — *Ibid.* ἀνωφελεῖ. Mendose ἀνωφελῆν ποιῆν Regii & Tubing.

Versf. 3. μὴ ταῖς ῥήμασι μόνον. καὶ ante μὴ temere inferunt Regii. ῥήμασι vero cum Scaligero correxit Casaub. Mendose πράγμασι ed. i. consentientibus omnibus msstis. Sed, ut propius ad scripturæ vestigia accedens, sic verius rectiusque fuerat putamus γράμμασι, quod etiam ipsum in ora Basil. notavit idem Casaubonus. γράμματα autem intelligi debent *conditiones scripti foederis*, & ipsam *foedus scripto consignatum*, quemadmodum XI, 6, 2. Eoque credibilis est, vocabulum πράγμασι, N n 3 quod

quod h. l. libri habent, ex *γράμμασι* corruptum a librariis esse, quoniam eodem modo XI. 6, 3. vocabulum *πράγματα* ex *γράμματα* manifeste ab eisdem librariis corruptum est; quod perspekte ibi Casaubonus vidit correxitque.

Verf. 4 seqq. *Verf. 4* seqq. Duo Fragmenta, a Suida conservata, huc fuisse a nobis reponenda, docet Livius XXVI. 25. ad quem etiam provocavit Casaubonus in Polybii Fragmentis. Pars fragmenti prioris repetitur apud eundem Suidam in *θυμομαχοῦντες*.

Verf. 5. *Verf. 5.* μήτε πῦρ ἐναύειν. Fortasse μηδὲ πῦρ τοῦτα ἐναύειν.

Cap. XLI. C A P V T X L I.

Verf. 1. *Verf. 1.* τῆς πόλεως. De *Echino* agi, Thessaliæ urbe, constat ex verf. 11. ubi situm etiam urbis describit. Eam urbem in Aetolorum tunc fuisse potestate, aut certe Aetolis foederatam, cum ex cap. 42. intelligitur, tum ex XVII. 3, 12. & XVIII. 21, 3. — *Ibid.* ὄσο. Mendose δὲ ed. 1. & Reg. F. — *Ibid.* χελώνας κατεσκευάζε χωστρίδας. *Aggestitias testudines* vocat Lipsius Poliorcet. I. 8. *testudines ad congestionem fossarum* Vitruvius X. 20. ubi earum construendarum rationem docet. Eodem pertinet *testudo aequandi loci causa facta* apud Cæsarem Civil. II. 2. Conf. Polyb. X. 31, 8 & 10. & mox hoc cap. verf. 4.

Ibid. στοῶν, porticum. Confer Adnot. ad I. 48, 2, Scilicet στοῶν in urbium oppugnatione sunt plures in unum ordinem iunctæ vineæ; sub quibus (ut ait Vegetius IV. 15.) subsidentes (sive cum aliis obsidentes malis) tuti ad subruenda murorum penetrant fundamenta.

Verf. 3 & 4. *Verf. 3.* γέροντων. γερῶν ed. 1. consentientibus msstis, ut jam alibi observavimus. — *Verf. 4.* ἀνωμαλίας. — „Herwag. ἀνω κίνας. [& sic scripti libri omnes.] Iuvat interdum tam portentosa exempla mendarum proponere, ut adolescentes criticæ dediti assuecant natales errorum eos deprehendere, qui cernuntur in permutandis similibus literarum ductibus.“ REISKIUS.

Verf.

Ibid. ἐπὶ τῇ τῶν ἐσχαρίων ἐφόδῳ, *quo promoueri bases possent.* Casaubonus: *cum bases promouerentur.* An, *in via qua promouebantur bases?* ἐσχαρίον est *basis turris mobilis vel testudinis*, ut monuit Vitruv. X. 20. Conf. Diodor. Sicul. XX. 91. & ibi Wesseling.

Vers. 4.

Vers. 5. δεύτερον &c. Decem verba, usque καὶ τὰ, desiderantur in Regiis, Vefont. & Tub. — *Ibid.* ἐμπυρισμούς εἶχε. Verbum εἶχε, quod aberat ab editis, inferrimus cum Aug. & altero Med. Mendose εἶλε habet Vrb. & alter Med. ἐμπυρισμούς dedit Vrb. Aug. & alter Med. ἐμπυρισμούς ed. 1. & alter Med. ἐμπυρισμούς Casaubonus, sua auctoritate. Quod usum vocabuli ἐμπυρισμός improbat Phrynichus p. 148. id quidem turbare neminem debet: confer Pollucem IX. 156. & ibi Iungerm. — *Ibid.* καταπελτικὰ recte Casaub. pro mendoso καταπλατικὰ, quod habebat ed. 1. cum msstis.

Vers. 5.

Vers. 6. ἐφειστήκει correxit Ernestus. Mendose ἐφιστήκει ed. 1. 2. cum msstis, quod in ἐφειστήκει debuerat mutari. vide I. 6, 1. II. 28, 9. III. 105, 4. &c.

Vers. 6.

Vers. 8. ταλαντιαῖος. Licet sequatur τριακονταμναίους in accusativo, ad λίθους relatum, percommode tamen ταλαντιαῖος λιθοβόλος dicitur, *ballista talentaria*, id est, *emittens lapides sexaginta librarum pondere.* Vide Lipsii Poliorcet. lib. III. dial. 3. p. m. 130.

Vers. 8.

Vers. 9. βλάπτειν μηδέν. Post βλάπτειν comma ponunt, & dein μηδὲ habent mssti & ed. 1. Id si verum est, oportet nonnihil excidisse. μηδέν correxit Casaub.

Vers. 9.

Vers. 11. Ἐχιναιεῖς. Ἐχιναιεῖς edd. cum Aug. Ἐχιναιεῖς Regii & Vefont. — „Ἐχιναιεῖς recte formatur ab Ἐχίναϊ & Ἐχινάδες. Nam autem ab Echino, Thesſalix oppido, sic formetur gentile, dubito. vid. Steph. Byz. h. v. & v. Ἀλόπη.“ REISKIUS. — Stephanus scilicet gentile hoc Ἐχιναιεῖς facit, & Ἐχιναιεύς. Apud Heronem (nobis cap. 42, 1.) editum est Ἐχιναιέων, Casaubonus vero in Fragmentis Polybii ex eodem Herone Ἐχιναιέων ediderat. Tum cap. 42, 3. Casaubonus quidem Ἐχιναιεῖς

Vers. 11.

edidit, sed in msto & in Herone edito est Ἀχιναεῖς, quod ex Ἐχιναιεῖς utique corruptum videtur. Nam quod in ora Heronis editi quæritur: *Ἄν Ἐχιναιεῖς?* in eo scripturam Casauboni in mente habuit editor.

Cap. XLII.

CAPVT XLII.

Vers. 1.

Vers. 1. Πόπλιος ὁ τῶν Ῥωμαίων &c. Ex Libro manuscripto Anonymi Tactici, ut ait, primus hoc caput edidit Casaubonus in Fragmentis Polybii. (Conf. Præfationem nostram, Tomo I. Polybii præmissam, pag. 13. num. IX.) In Heronis editione legitur id Fragmentum p. 323. Mirum vero est quod accidit h. l. CASAVBONO. Nam licet imperatoris Romani nomen bis in hoc Fragmento, Πόπλιος, diserte edatur, nec *Marci* ullius fiat mentio; tamen, perinde ac si *Μάρκος* legeretur, hanc Adnotationem adjecit ille: — „*Marcus* Consul, est M. Fulvius Nobilior, qui cum collega Cn. Manlio Volsone honorem illum gessit circa finem Olympiadis cXLVII. [nempe A. V. 565.] Hic Fulvius cum exercitu in Epirum & Græciam venit.“ — Imo vero de *Publio* agitur, non de *Marco*: & A. V. 544. non 565. pertinet hæc res. *Publius* igitur, quem hic dixit Polybius, est *P. Sulpicius Gallus*; qui cum Consul esset A. V. 543. sub finem ejus anni in Macedoniam missus, Lævino successit. vide Liv. XXVI. 22. Eidemque prorogatum in sequentem annum imperium est, hac lege, ut *omnem exercitum, præter socios navales, juberetur dimittere.* Liv. XXVI. 28. Itaque Aetoli quidem, ut ait Polybius in fragmento nostro vers. 2. pedestri exercitu ad Echinum accesserunt, *Publius* vero cum sua classe, Philippum coacturi, ut ab oppugnatione desisteret: sed utrique nihil ad liberandam urbem profecerunt. Idem Sulpicius apud Nostrium lib. X. 41, 1. rursus simpliciter Πόπλιος vocatur, in rebus anni ab V. C. 546. atque etiam tum classi præfuit, nam per plures continuos annos quotannis prorogatum ei imperium est. cf. Liv. XXVII. 22. &c.

Ibid. Ἐχιναιεῶν. vide ad cap. 41, 11.

Vers.

Versf. 2. παραγεγόμενοι αὐτοί. Possis αὐτοῦ vel αὐτῶ Versf. 2.
 suspicari. — *Ibid.* ὁ μὲν Πόπλιος. μὲν, omiffum a Casaubono, adjeci ex Herone edito. — *Ibid.* προσβαλόντες ex Herone ed. recepi. προσβάλλοντες Casaub. & seqq. in Fragma. Polybii.

Versf. 3. Verbum ἀπελπίσαντες prætermiserat Casaubonus & sequentes Polybii editores; sed habet illud Hero editus. — *Ibid.* Θαλάσσης. Θαλάττης Hero ed. Versf. 3.

CAPVT XLIII.

Cap. XLIII.

Versf. 1. Ὁ γὰρ Εὐφράτης &c. — „Fragmentum hoc Versf. 1.
 videtur nonnulla necessitudine cum illo conjunctum esse, quod p. 1380, 27 sqq. [nobis lib. VIII. c. 25.] legitur.“
 REISKIUS. — Nempe utrumque Fragmentum pertinet ad res ab Antiocho in superiori Asia gestas; sed illud agit de re annis superioribus gesta. — *Ibid.* διὰ Συρίας. Mendose τὸν διὰ Συρίας ed. 1. cum msstis omnibus, excepto altero Med. Hinc deinde τόπον habet ed. 1. cum illo Med. in quo est τὸν ante διὰ. Alter Med. τῶν διὰ habet; & sic Vrsinus, nescimus utrum ex ing. an ex suo codice. Rectius articulum ante διὰ delevit Casaub. Mox in τόπων cum Casaub. consentiunt codices omnes, excepto altero Med. de quo supra diximus.

Versf. 2. δοκῆ μὲν εἰς τὴν Ἐρυθρὰν ἐμβάλλειν θάλατταν. Versf. 2.
Videtur in mare Erythræum se exonerare. Immo fertur, perhibetur. conf. ad IX. 25, 1. — *Ibid.* Προὐ μὴν, miro errore, est σημεῖον in ed. 1. & Med. Ceteri libri in veram consentiunt scripturam, quam edidit Casaub.

Versf. 3. καὶ οὗς ἂν πλείους τόπους. — „Plebeia est Versf. 3.
 dictio, idem significans atque καὶ ὅσῳ ἂν πλείους τόπους, quo plura ad loca disperguntur. Similiter Diodorus Siculus T. II. p. 447. dixit ἐπιλέξαντες οὗς ἐδύνατο πλείτους. Dicere quoque licuisset καὶ ὅσους ἂν πλείους. vid. p. 284. [III. 51, 10.]“ REISKIUS.

Verf. 4. *Verf. 4.* πλείστος γίνεται τῷ ρεύματι κατὰ Κυνὸς ἐπιτολήν. Eandem rem, satis quidem obviam, monuerat etiam de Pado fluvio, lib. II. c. 16, 9.

Verf. 5. *Verf. 5.* συρρύσεως recte Casaub. & seqq. cum Vrsin. & Aug. συρρήσεως ed. 1. cum ceteris. — *Ibid.* ἐπὶ τὰς ἀρδεύσεις. Fortasse fusius aliquanto Polybius h. l. dixerat de irrigatione agrorum ex Euphrate fluvio, eaque occasione usus erat illo vocabulo Φρεατοτόπανα, quod ex Polybio citavit Hesychius. Vide Polybii Fragm. Gramm. n. CXXXV. Tom. V. p. 100 sq. & quæ ibi adnotavimus.

Verf. 6. *Verf. 6.* συμβαίνει γίνεσθαι. Ita hoc dictum est, tamquam id fieri solet. Sed ex eo, quod sequitur κατὰχόμων μὲν ὄντων τῶν πλοίων, quum magno onere prementur naves, intelligitur, egisse hoc loco Polybium de re semel gesta; nempe de expeditione quadam Antiochi, qua copias navibus per Euphratem secundo fluvio deportavit. Ad id tempus, si quid videmus, refertur particula τότε, non ad ortum caniculæ, ut Reiskius voluit, cum agri sunt irrigandi. Pro συμβαίνει γίνεσθαι vero, αὐτὸ συνέβη γενέσθαι aut συνέβαινε γίνεσθαι scriptum putamus reliquisse Polybium. — *Ibid.* Pro μὲν ὄντων, perperam est μενόντων una voce in ed. 1. & msstis. — *Ibid.* τῶν πλοίων. Articulus abest a Regiis & Vefont.

Cap. XLIV.

CAPUT XLIV.

Verf. 1. *Verf. 1.* Ῥωμαῖοι πρεσβευτὰς ἐξέπεσταν. — „Videtur hoc Fragmentum ad illam Legationem pertinere, quam teste Livio XXVII. 4. M. Atilius & Manius Acilius ad Ptolemæum Philopatorem A. V. 543. [A. V. 544.] obiire.“ REISKIUS. — Neque vero obstat, quod de frumento petendo tacet Livius.

Verf. 3. *Verf. 3.* ὥστε τὸν Σικελικὸν μέδιμον πεντεκαίδεκα δραχμῶν ὑπάρχειν, ut medimnus (tritici) Siculus drachmis quindenis veniret. Hoc pretium si conferas cum eis pretiis, de quibus diximus ad II. 15, 1. invenies quintuplo majus ea, quod Ciceronis ætate legitimum erat in Sicilia; sed qua-

quatuor & viginti partibus majus eo, quo Polybius sua memoria sæpius veniisse in Gallia Cisalpina ait tritici medimnum Siculum.

CAPVT XLV.

Cap. XLV.

Verf. 2. Ἀρσινόη. Inter complures hujus nominis urbes, eam, quam octavo loco posuit Stephanus, *Aetolia* esse ait. Ea vero Ἀρσινόη vocatur in Excerptis Valefianis, nobis lib. XXX. 14, 5. Fortasse autem hoc libro nono de *caedibus illis intestinis Aetolorum ad Arsinœn patris* verba fecerat Polybius, quarum deinde in transcurso, loco modo citato, mentionem facit.

Verf. 2.

Verf. 3. Ἀτθῆναι παρέδωσαν ἑαυτοῦς. Livius XXVI. 16. in rebus anni ab V. C. 543. *Atella & Calatia in dedicationem acceptæ.*

Verf. 3.

Verf. 4. Φόρουνα, πόλις Θράκης. Philippum sub finem anni 543. vel sub initium anni 544. expeditionem in Thraciam suscepisse, docet Livius XXVI. 25. Occasione ejus belli mentionem facere hujus urbis potuit Polybius.

Verf. 4.

Quod vero in Scholio infra contextum retulimus Fragmentum, in eo per errorem operarum Gronovii, propagatum in Erneftinam editionem, *Συνία* scriptum erat pro *Ευνία*. Vide Spicilegium nostrum Reliquiarum ex Polybii libro IX. Tomo V. p. 37. num. III.

ADNOTATIONES

A D

POLYBII HISTORIARVM

Lib. X.

LIBRI X.

RELIQVIAS.

Cap. I.

CAPVT I.

„Fragmentum hoc pertinet ad narrationem de *Tarento*
a M. Fabio Cunctatore recepta.“ REISKIUS. —
 Vide Livium XXVII. 15.

Verf. 1. *Verf. 1.* Ῥηγίνων, ex ingenio correxit Gronov. Sic
 vero est in Aug. & Reg. E. (nam in eo codice, quem hac
 nota *Reg. E.* insignivimus, continetur magna pars Excer-
 ptorum Antiquorum ex hoc libro decimo, quod jam mo-
 nuimus, ubi de illo codice verba fecimus, in Præfat.
 Tom. II: p. XIII seq.) Ῥηγίνον Regii & Vefont. Ῥηγίνου
 ed. 1. 2. cum Med. Sed *Rheginorum* in verf. lat. jam scri-
 pserat Casaub.

Verf. 2. *Verf. 2.* Σικελιόν. Σικελιακόν Regii, Vefont. Tu-
 bing. — *Ibid.* ἔχει δὲ τῶν τε Sic scripsimus cum Vrb.
 Aug. & Reg. E. ἔχει τῶν τε ed. 1. cum Reg. F. G. Nesci-
 mus quid Med. e quo nil notavit ad h. l. Gronov. ἔχει
 τῶν γε Tub. ἔχει τῶν βαρβ. Vefont. ἔχει δὲ τῶν βαρβ.
 ed. 2 & seqq. cum Vrsino.

Verf. 3. *Verf. 3.* καί τινα μέρη τῶν Δαυνίων. Quam *Σαυνί-*
των vulgo legeretur consentientibus libris, monuit ad h. l.
 GRONOVIVS: „Quid *Samnitibus* cum Magna Græcia fit,
 & cur inter tam propinquos mari Siculo populos nume-
 rentur, vix dispicio. Diserte Samnitas a Magna Græcia
 Livius fecernit, XXXI. 7. *Nec Tarentini modo, oraque*
illa

illa Italia quam Majorem Græciam vocant, sed Lucanus & Brutius & Samnis a nobis defecerunt. Verum & ex accentu liquet, depravatam esse nomen. [Scilicet, si de *Samnitibus* ageretur, *Σαυιτιῶν* oportebat.] Scribo *Δαυνίων*. Nam cum recenset aliquas *Dauniorum* partes, respicit ad divisionem Iapygiæ in lib. III. factam. — Vide lib. III. c. 88. Adoptavimus Gronovii emendationem, non ob ista Livii verba, quippe quibus & Brutii & Lucani a Magna Græcia separantur, qui tamen ab aliis & ab ipso Polybio recte eidem accensentur; sed quod *Daunius*, non *Samnitibus*, hic locus, hæc sedes erat. Dicit autem, *Dauniorum partes nonnullæ*; quia major pars Daunizæ mediterranea erat.

Vers. 3.

Vers. 4. Καυλωνία recte utique Casaub. *Καυλωνὰ* ora *Vers. 4.*
Aug. ab antiqua eaque prima manu. Ceteri omnes *Καυλώα*.

Vers. 5. Quatuor verba ἀπὸ *Σιμελίας καὶ τοὺς* per erro- *Vers. 5. 6.*
rem prætermittenda sunt in edit. 3 & 4. — *Ibid. λιμέσι.*
Perperam *λιμένεσι* ed. 1. Reg. F. G. Ves. Tub. — *Vers. 6. τοῦ*
τόπου recte Casaub. *τοῦτό που* ed. 1. Hinc mox post *εὐδαι-*
μονίας supplendum verbum *συλλογιζόμενος* putavit Scali-
ger. — *Ibid. ὄρκους. ὄρκους* Reg. F. G. Vesont. *μ* cum *κ*
commutato, ut passim alibi.

Vers. 8. τὰς ἀλλαγὰς καὶ μεταθέσεις. Casaub. *ad per-* *Vers. 8.*
mutandas aut transferendas merces. Dubitamus an *μετά-*
θεσεις de *transferendis mercibus* recte dicatur: & malimus
utique *διαθέσεις*. Frequentissime in præpositionibus
peccarunt librarii: cujus erroris novum exemplum habe-
mus proximo *versu* 10. ubi in mendosum *ὑπερβολήν*, pro
ἐπιβολήν, cum editis consentiunt libri omnes, excepto
uno Reg. E. ac fortasse codice Vrsini: Vrsinus certe, sic
corrigeret jubens, non, ut alibi, suo ingenio eam emen-
dationem acceptam refert. Pro *ἐμπορίῳ vers. 8. ἐμπο-*
ρείῳ dant Aug. & Reg. E. ut sæpe aliàs probati libri. conf.
ad I. 82, 6.

Vers.

Verf. 9.

Verf. 9. οὐδέπω γὰρ συνέβαινε τότε τὴν τῶν Βρεντεσι-
νῶν ἐκτίθειν πόλιν. Βρεντεσινῶν recte Casaub. cum Aug.
& Vrlin. Βρενθεσινῶν Reg. E. Βρετεσινῶν ed. 1. Med.
Βρετσειῶν Reg. F. G. Vefont. Tub. Quæ autem de *Brun-*
dufio hic dicit Polybius, non satis concordant cum his,
quæ & de antiquitate hujus urbis & de præstantia portus
Brundusini alii tradunt scriptores. Vide Justin. XII. 2: &
Strab. III. p. 382. De scriptura nominis diximus ad II.
II, 17. & III. 61, 1.

Cap. II.

CAPUT II.

Narrationis
ordo.

Notabile hoc fragmentum *de ingenio Scipionis*, tum de
primis ejus rebus in Hispania gestis, primum ex Excerptis
Antiquis editum est in editione Basileensi, inde a verbis,
quæ in nostra edit. sunt cap. 2, 5. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πάν-
τες &c. Cum autem initium ejusdem hujus Eclogæ, usque
ad verba τοῖς ὑπ' ἐκείνου πεπραγμένοις, (cap. 3, 2. nostræ
editionis) a Suida insertum esset suo Lexico in Πόπλιος,
præpositis ante verba Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι, hæc: Πόπλιος.
Περὶ τούτου τοῦ στρατηγῶν ζητοῦσιν τινες, τίνι τρόπῳ ἐγέ-
νετο ἐπιφανέστατος, ἀπὸ πόλεως φύσεως ἢ τριβῆς ὀρυζαίας.
καὶ οἱ μὲν ἄλλοι &c. Casaubonus, monitus ab Vrlino, ista
verba, quæ apud Suidam quidem leguntur, nec vero sunt
in codicibus qui Excerpta Antiqua exhibent, reliquo Ex-
cerpto præposuit; in quo eum secuti sunt posteriores Edi-
tores. Valesius vero, in Excerptis de Virtutibus & Vi-
titiis, ex Codice Peiresciano editis, primam Eclogam ex
Polybii libro X. ab his incipit verbis: Ὅτι μέλλοντες ἱστο-
ρεῖν τὰ πραχθέντα Ποπλίῳ κατὰ τὴν Ἰβηρίαν &c. usque καὶ
παραβολώτατα τῶν ἐκείνων πεπραγμένων. (cap. 2, 1-4: no-
stræ edit.) Tum docet idem VALESIVS, in eisdem Ex-
cerptis de Virt. & Vitiis post πεπραγμένων. continuo sequi
illa verba Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι & cætera, quæ edita sunt [in
Excerptis Antiquis] lib. X. c. 2. Quare nos non dubitan-
dum duximus; quin Valesianum hoc Excerptum cum Ex-
cerpto Antiquo eadem ratione conjungeremus, restitit
illis

illis verbis, quæ ex Suida præposuerat Casaubonus; præsertim quum satis adpareret, ipsa illa Suidæ verba, quæ supra adposuimus, ex eisdem Polybianis verbis, quæ Valerius ex codice Peiresciano edidit, esse contracta.

De rebus, quæ hac Ecloga exponuntur, conferendus Livius lib. XXVI. c. 41 seqq. Sed in temporum ratione nonnihil a Livio discedit Polybius. Livius captam a Scipione novam Carthaginem statuit eo anno quo consulatum gessere M. Claudius Marcellus IV. M. Valerius Lævinus II. id est A. V. 544. At profitetur ipse Lib. XXVII. c. 7. *quosdam esse, qui anno insequenti captam tradiderint.* In horum vero numero fuisse Polybium, ipse locus, quem tribuit ille huic rei in libro X. historiarum, post Tarentum receptam, (X. 1. coll. Liv. XXVII. 15.) satis evincit. Recepta est enim Tarentus a Fabio Consule A. V. 545. Et præterea ex eis, quæ ipse Polybius dixit lib. IX. c. 1. intelligebatur etiam, decimum hunc librum, in quo nunc versamur, res comprehendere, duobus posterioribus annis Olympiadis CXLII. id est annis ab V. C. 545 & 546. gestas. Constat autem sibi Polybius in temporum ratione, quibus cæteras res in Hispania a Scipione gestas scribit. Rursus enim res anno insequenti in Hispania gestas refert ad eum annum quo cecidit Consul Marcellus, id est, ad A. V. 546. ut adparet ex serie narrationis earum rerum, quæ in Excerptis Antiquis cap. 29 & 31. (nobis X. 32 & 34.) exponuntur: quas easdem res Scipionis Livius XXVII. 17. in annum eum retulit; qui postremum Marcelli constitutum præcessit, id est, in A. V. 545. conf: Liv. XXVII. 22 & 27. Ceterum etiam omnino paulo majorem natam Scipionem, cum res in Hispania gereret, Polybius facit, quam Livius. Hic enim lib. XXVI. 18. (in rebus anni 543.) *quatuor & viginti ferme annos natum* Scipionem facit cum Proconsul creatus est in Hispaniam; ut, ex ejusdem Livii ratione, idem Scipio anno sequenti, Novam Carthaginem capiens, annum egerit quintum & vicesimum. Polybius vero disertè X. 6, 10. *septem & viginti annos natum* Scipionem,

Chronologia.

Chronologia. pionem, cum Novam Carthaginem caperet, scribit. Contra vero, quod idem rursus Polybius X. 3, 4. ait, Scipionem, quo tempore patrem in pugna ad Padum e præsentis vitæ periculo eripuit, id est A. V. 536. *decimum septimum annum egisse*, id rursus magis cum Livii ratione, quam cum ipsius Polybii, consentire videtur. Nam qui A. V. 536. natus est annos 17. is A. V. 544. (quo Proconsulem creatum Scipionem, ut diximus, Livius tradit) erit annos natus viginti quatuor, quos Scipioni eo tempore Livius tribuit; anno vero ab V. C. 545. non erit annos natus *septem & viginti*, quos Polybius Scipioni illo anno tribuit, sed annos *viginti sex*. Sed hæc quidem minutiora. conf. ad c. 3, 4.

Verf. 1. *Verf. 1. προσπιστήσαι, prius attentos reddere.* Sic recte Valesius & Gronovius, ex codicis Peiresciani (ut putamus) præscripto. Quod *προσεπιστήσαι* editio Ernestina habet, casu potius ac temere, quam consilio & ratione, factum videtur.

Verf. 5. *Verf. 5. επιτυχῆ* recte Casaub. cum Suida & Vrb. Mendose *ἐπι τύχην* ed. 1. *ἐπι τύχη* Aug. Reg. E. F. G. Tub. *ἐπιτύχη* Vefont. — *Ibid. ταυτομάτω* restituumus ex ed. 1. cui adfentiuntur Aug. Regii tres, Vefont. Tub. putamus & Vrb. & Med. *τῶ αὐτομάτω* Suidas & Vrsin. *τῶ ταυτομάτω* minus recte ed. Casaub. & seqq.

Verf. 6. 7. *Verf. 6. ἐν ἐκάστοις πρατίντων.* ἐν ἑκάστον πρατίντων correxit Scaliger; ingeniosa ratione nec tamen necessaria. — *Verf. 7. ὑπάρχει. ὑπάρχον* Suidas: recte fortasse, (intelligendo ἐστὶ ex præcedentibus,) ut ex hoc corruptum sit *ὑπάρχειν*, quod habent libri nostri.

Verf. 8 sqq. *Verf. 8. Ἐμοὶ δέ.* Etiam Suidas cum codd. nostris conjunctionem omittit, sed ille post Πόπλιος inserit hæc verba, Φησὶν ὁ Πολύβιος. — *Ibid. ἐσχημέναι.* ἐσχε solus codex Peirese. — *Verf. 9. περιποιῆσαι τῇ πατρίδι.* τῇ πατρίδι περιποιῆσαι Suidas. — *Verf. 10. παραβύλλεσθαι* recte ex Suida adoptavit Casaub. monitus etiam ab Vrsino. —

Verf. 11.

Verf. 11. αἰεὶ αἰεὶ Reg. E. & sic mox rursus. — *Ibid.* *Verf. 11.*
 Verba καὶ πιστοτέρως defunt Reg. E.

Verf. 12. Verba ἐνεργαζομ. usque πολλοῖς omisit Suid. *Verf. 12.*
 De ipso verbo ἐνεργαζομ. conf. c. 3, 2. — *Ibid.* ἐπινοίας
 recte Casaub. cum Suida. ἐπινοίας h. l. ed. 1. cum mssis.
 Sed cap. 5, 7. omnes in verum consentiunt. — *Ibid.* προ-
 θυμότερους recte Casaub. cum Reg. E. προθυμωτέρους
 ed. 1. Aug. Reg. F. G. Vefont. Verba καὶ προθυμ. omisit
 Suidas. — *Ibid.* κατεσνεύαζε. παρεσνεύαζε Suid.

CAPUT III.

Cap. III. •

Verf. 1. ἔτι δ' ἀγχ. Colorem Polybianum habet διότι, *Verf. 1. 2.*
 quod est apud Suidam. — *Ibid.* συμβεβιωότων ed. Ca-
 faub. & seqq. cum Suida, monente etiam Vrsino. Sicut
 hoc loco, sic rursus cap. 9, 3. vitiose codices omnes συμ-
 βεβηότων dant. — *Ibid.* ὑπ' αὐγὰς cum Vrsino correxit
 Casaub. ὑπ' αὐτὰς ed. 1. Aug. Vrb. Reg. E. Vefont. ὑπο-
 στάς Suidas. ὑπ' αὐτούς Reg. F. G. Tubing. Recte omnes
 V. 35, 10. — *Verf. 2.* καὶ λόγου caret solus Reg. E.

Verf. 3. ἔφη γάρ. Narrabat autem (Laelius). In vivis *Verf. 3.*
 ne adhuc fuerit Laelius hic A. V. 588. quo tempore pri-
 mum Romam venit Polybius, ut ex ipsius ore audire rem
 potuerit, non habemus dicere. Potuit vero ex Laelio filio,
 Africani minoris amico, qui a patre acceperat, cognos-
 cere. Exstitisse Laelii librum de Vita Scipionis, notavit
 Scaliger in ora sui Polybii: eum vero librum nulli scriptori
 memoratum novimus. P. Tuberoni, Africanum avuncu-
 lum laudanti, orationem scripsisse C. Laelium, docet Cicero
 de Orat. II. 84. sed is Laelius fuit filius, & Africanus mi-
 nor, cujus soror, L. Aemilii filia, mater fuerat illius Tu-
 beronis. — *Ibid.* περὶ τὸν Πάδου. Vide Adnot. ad III.
 65, 1.

Verf. 4. τότε γὰρ ὡς ἔοικεν ἑπτακαιδέκατον ἔτος ἔχων *Verf. 4.*
 Eo tempore annos circiter decem & septem natus. Ex ea
 ratione, quam tradit cap. 6, 10. (de qua diximus ad ini-
 tium cap. 2.) oportebat nunc annum ponere οὐδ' αὖν cum
 Polybii Histor. T. VI. O O deci-

- Verf. 4. *decimo*. At nec præcise nunc annum definit, sed adjiciit dubitationis aliquam significationem ὡς ἔοικε, quod verbum vel eodem modo accipi poterit, ut δοκεῖ mox verf. 5. fertur, perhibetur; vel usitato modo, ut videbatur, scilicet eis qui ei pugnae intererant, aut ut videbatur Lælio. Cæterum parum utique interest. Id vero mirum videri debet, quod in illius pugnae narratione lib. III. c. 65. ne verbo quidem mentionem hujus rei fecit Polybius: cujus silentii causa poterat in eo fortasse quaeri, quod incerta quodammodo ejus rei fama fuerit, ut ex Livio XXI. 46 extr. intelligitur; sed, quandoquidem nunc ipsum Lælium testem ejus rei advocat Polybius, probabilior etiam fit suspicio illa, quam in Adnot. ad III. 65, 11. alia ratione nifi significavimus, intercidisse ibi partem aliquam narrationis Polybianæ. — *Ibid.* βοηθήσαι. Perperam βοησαι Reg. F. G. Vef. Tub.
- Verf. 5. *Verf. 5.* ἐπὶ ποσόν. Corrupte ἐπίσον Reg. F. G. & Turing. conf. Adnot. ad II. 30, 7. — *Ibid.* δοκεῖ, fertur, perhibetur. conf. ad IX. 25, 1.
- Verf. 7. *Verf. 7.* ὅταν εἰς αὐτὸν ἀναρτηθεῖεν ὑπὸ τῆς πατρίδος αἱ τῶν ὅλων ἐλπίδες. Cum ἀναγκασθεῖεν darent libri omnes, CASAVBONVS in ora Basil. notavit: „forte ἐγκλειθεῖεν, ut fere p. 239.“ — (respiciens scilicet ad illa verba, XI. 20, 7. ὑπὸ δὲ τῶν πραγμάτων συγκλειόμενος. At συγκλείειν, sive etiam ἐγκλείειν, in ista connexionione idem fere sonat ac ἀναγκάζειν: quod si igitur illud bene hoc loco haberet, ne hoc quidem opus esset sollicitare.) REISKII est ad h. l. adnotatio hujusmodi: „Fuit cum ἀνακλαθεῖεν conjicerem, inductus a loco, qui est p. 1101, 35. [nobis XVIII. 22, 4.] Sed vulgata hic loci bene habet. ἀναγκάζειν est in angustum locum compellere, contrudere, cogere. vid. p. 314, 22. [nobis III, 74, 4.]“ — At quam commode dici potest, impulsus aliquem vel coactum fuisse temporibus, rebus ipsis, vel ab hostibus, a circumstantibus, & quæ sunt hujus generis alia; tam incommoda alienaque videri debet hæc dictio, quotiescumque summa spei in eum

compulsa est a patria. Nempe ex præcedentibus verbis animo librarii obverfabatur verbum ἀναγκασθῆναι, qui dormitans illud nunc repetiit loco ejus, quod hic scripserat Polybius. Cogitaveramus statim ἀνενεχθεῖεν, quod etiam Scaligero videmus in mentem venisse. Atque id perpulcre & rei de qua agitur convenit, & stylo Polybiano: nam quemadmodum XV. 11, 4. utitur Polybius hac phrasi, ἀναφέρειν τὴν ἐλπίδα τῆς νίκης ἐπὶ τινα, eodem modo & εἰς τινα dicere poterat. Sed cum exquisitius, tum significantius esse judicaveramus neque minus conveniens Polybio, ἀναρτήθεῖεν. Nam sicut X. 33, 5. ait πᾶσας ἐξηρητῆσθαι τὰς ἐλπίδας ἐκάστοις ἐν τῶν ἡγουμένων, sic probabile est, nec aspernaturum fuisse phrasin ἀναρτῶν τὰς ἐλπίδας εἰς τινα, *spem suam in aliquo reponere*; quam in partem Henr. Stephanus ex Chrysoftomo citat, ἀνηρητῆσθαι τὰς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας εἰς ἕτερον μηδὲν, *salutis spes non aliunde pendere*; similique ratione Demosthenes Epist. 3. 1480. ed. Reisk. εἰς τὸν δῆμον ἀναρτήσαντας ἑαυτοὺς dixit, *qui spes fortunæque suas ex inconstantia popularis auræ suspenderunt.* Quod si quis vero ἀνενεχθεῖεν prætulerit, cum eo nos quidem non modo non contendemus, sed fatebimur etiam, nobis quoque (ut nunc quidem stat sententia) hoc ipsum probabilius videri, præsertim quum ad codicum scripturam propius etiam quodammodo accedat.

Ibid. ὅπερ ἰδίον ἐστὶν οὐ τῇ τύχῃ πιστεύοντος. Sic Casaub. & seqq. cum Aug. Reg. F. F. G. Tub. & Vrfini codice. ὅπερ οὐκ ἰδίον ἐστὶ νοῦ τῇ τύχῃ ed. 1. Med. Vefont. Hinc ὅπερ οὐκ ἰδίον ἐστὶ τοῦ τῇ τύχῃ legendum suspicatus erat Vrfinus.

CAPUT IV.

Cap. IV.

Vers. 1. τὴν ἀγορανομίαν, *aedilitatem.* Aedilem curulem fuisse Scipionem cum M. Cornelio Cethego, Consulibus Q. Fulvio Flacco, Ap. Claudio, id est A. V. 542. scribit Livius XXV. 2. ignorans Lucium, fratrem Scipio-

nis. Confer Livii interpretes ad eum locum, & qui ab his citantur auctores.

Verf. 3. *Verf. 3.* ἐΦιξόμενον. Mendose ἀΦιξομ. Reg. E. — *Ibid.* μόνως οὕτως correxit Casaub. μόνος οὗτος ed. I. cum msstis. Poterat & μόνον οὕτως corrigi, quod voluit Vrsinus. — *Ibid.* καθίξεσθαι. Perperam καθίξεσθαι ed. I. cum mss. conf. c. 5, 7. — *Ibid.* συμφρονήσαντες. συμφωνήσαντες solus Reg. E.

Verf. 4. *Verf. 4.* ἔμελεν αὐτῷ correxit Casaub. Mendose ἔμελεν αὐτῷ ed. I. cum msstis, excepto Reg. E. qui pejus etiam ἔμελλ' εαυτῷ. Adparet, ἧς ad matrem referri, αὐτῷ vero ad Scipionem. Ceterum, quum verba ista proxime post τὴν μητέρα videri possint collocanda fuisse, huc rejecta sunt a scriptore, ne longius abessent ab his quæ sequuntur τὸν μὲν γὰρ πατέρα &c.

Verf. 5. *Verf. 5.* τὸν μὲν γὰρ πατέρα τότε πλεῖν συνέβαινε εἰς Ἰβηρίαν. Pater enim per id tempus cum classe abierat in Hispaniam. Sic Casaub. Rectius fortasse fecissemus, si, ut Reiskius admonuit, comma transfulissemus ante εἰς Ἰβηρίαν, ut hæc verba referrentur ad ea quæ sequuntur. Monuit autem idem Reiskius, πλεῖν hic non significare *navigare*, sed *cum classe domo abesse*. Et hanc quidem interpretationem utique res ipsa postulat; nam in Hispaniam profectus erat P. Scipio pater anno 537. (Liv. XXII. 22.) res autem quæ hic agitur, accidit anno 542. Ac scimus nos quidem, verbum πλεῖν de nautis atque de mercatoribus dici, qui *mare exercent*; (quod πλοῖζεσθαι dicit Polyb. II. 8, 1.) tum vero intelligimus, de classium ducibus etiam posse usurpari, qui *in mari versantur* & mari potissimum res gerunt, quo pacto accipi potest IV. 29, 7. Sed Scipio, quamquam cum classe in Hispaniam profectus, tamen non tam mari, quam terra res in Hispania gerebat. Idem vero verbum πλεῖν, de duce classis dictum, proprie *proficisci cum classe* significat, ut I. 21, 11. 41, 3, &c. quæ & ipsa notio IV. 29, 7. percommode locum habet. Itaque incommodi aliquid h. l. illa phrasis habere videtur

πλεῖν συνέβαινε, & expectaveramus saltem πεπλευκέναι συνέβαινε, quod in plusquamperfecto reddi posset, cum classe profectus erat. Neque tamen novare quidquam aumus.

Verf. 5.

Ibid. Verba δις ἤδη τὸν αὐτὸν defunt Aug. in contextu, Regiis F. G. Vefont. Tubing. & Reg. E. sed in hoc spatium dimidiæ fere lineæ vacuum est relictum; in Aug. vero oræ inscripta sunt illa verba ab antiqua eaque prima manu.

Verf. 6. ἀναβαίνειν ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς ὡς ἐπὶ τὴν οἰκίαν. Monuerat alibi Reifkius, (ad verbum ἀνήγον II. 8, 2. conf. ejusdem Indicem Græcitat. Demofthen. v. ἀναβαίνειν, & καταβαίνειν.) Græcos, sicut ἀναβαίνειν εἰς τὰ ἱερά, *ascendere in templa*, dicebant, sic & ἀναβαίνειν εἰς τὴν ἀγορὰν dicere solitos, *ascendere in forum, prodire in forum*; & καταβαίνειν, *domum e foro redire*; contra quam Romanos, qui *ascendere* quidem *in Capitolium* dixere, sed *descendere in forum*. Nunc igitur, in Romana re, Romanum loquendi morem secutum esse ait Polybium, cum ἀναβαίνειν ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς usurpat pro *domum e foro redire*.

Verf. 6.

Verf. 7. καὶ τὴν προσεπιφθονεξαιμένην. καὶ δὲ προσεπιφθ. reponendum suspicatus est Ernestus in Addendis ad Lexic. Polyb. voc. δῆ. Si verum est τὸ, intelligendum fuerit τὸ τοιοῦτον, *aliquid hujusmodi*. Quod si vero prorsus abesset h. l. vocula, nemo desideraverit: contra, pro eo quod præcedit τὸ γυναικῆιον πάθος, commodius utique videri debebat τῆς δὲ παθοῦσης τὴν γυναικῆιον πάθος. Nam *adfectus muliebris*, quem hic dicit, fuerit *cupiditas quædam subito oriens, cum tremula aliqua spe conjuncta*. Atqui fuerit hæc quidem γυναικῆιον τὴν πάθος, sed, quo pacto præcise τὸ γυναικῆιον πάθος dicatur, haud satis adparet. Est enim aliud γυναικῆιον πάθος, ut hoc utar, *Zelotypia*, de qua Appianus Civil. V. 19. τότε δὲ γυναικῆιον τὴν παθοῦσα ἢ Φουλβία. Est rursus aliud γυναικῆιον τὴν, *ira præceps* & *impotens*, Polyb. II. 4, 8. coll. c. 8, 12. Nisi forte τὸ γυναικῆιον πάθος *credulitatem* dixit Polybius, & *superstitiosam*

Verf. 7.

Vers. 7. *sonniorum reverentiam*; qui fere habitus animi maxime proprius solet haberi mulieribus.

Ibid. γένοιτο recte Casaub. cum Aug. Reg. E. G. γένητο ed. 1. cum Reg. F. & Vefont.

Vers. 8. *Vers. 8.* ὡς οὐ τολμήσαντος. Sic bene edd. ὡς οὐ τολμήσαντος Aug. Reg. E., ὡς ἀτολήσαντος Reg. F. G. Vefont. Tubing. — *Ibid.* τήβενναν. τηβένναν ed. 1. minus recte. Mendose τίβενναν Aug. Reg. F. G. Vefont, τίβεναν Reg. E.

Cap. V.

CAPVT V.

Vers. 1. 2. *Vers. 1.* ὁ δὲ λαβῶν πρῶτον. — „Forte ὁ δὲ λαβῶν τότε πρῶτον.“ REISK. — *Vers. 2.* διὰ τὸ παραδ. Perperam carent τὸ Reg. F. G. Vefont, Tub. Iidem mox ὑπάρχουσιν habent, pro προὑπάρχ.

Vers. 5. *Vers. 5.* ἔτι δὲ μᾶλλον. Carent δὲ Regii tres, Vefont, & Tub. In Aug. intra lineas adscripta particula, sed a prima statim manu. — *Ibid.* ὑπαρ. Imperite ὑπὲρ ed. 1. invitis msstis. — *Ibid.* μεθ' ἡμέραν. μεθ' ἡμέρας mendose Reg. F. G. & Tubing. Sic & Dorvillius (ad Charit. p. 412.) citat e suo codice Polybiano, qui codex in corruptissimam quamque scripturam cum pessimis ex nostris codicibus consentiebat.

Vers. 6. *Vers. 6.* Ὡν οὐδὲν ἦν ἐνύπνιον. ᾧ οὐδὲν ed. 1. invitis nostris codicibus, ex ingenio (ut videtur) editoris, non recordantis, pluralem ᾧν referri ad id quod matri dixerat cap. 4, 5. *bis idem somnium se vidisse.* Fortasse & alia somnia Polybius dicit, a Scipione passim venditata,

Vers. 7 8 9. *Vers. 7.* καθήμετο recte Casaub. cum Aug. καθήμετο ed. 1. Regii tres, Vefont. — *Vers. 8.* καὶ προελας. καὶ cum Scaligero adjecit Casaubonus: ignorant conjunctionem codices nostri & ed. 1. — *Vers. 9.* ἐπ' αὐτῶν τῶν πράξεων. ἀπ' αὐτῶν maluerat Scaliger, præter rationem,

Cap. VI.

CAPVT VI.

Vers. 1. *Vers. 1.* μὴ καταπεκλήχθαι τὴν παραγεγεννημένην περιπέτειαν. Casaubonus: ne propter acceptam prius cladem terra-

terra-

terrarentur. — „Aut τῇ προγεγενημένῃ προπετείᾳ legendum est in dativo, aut διὰ, vel παρὰ, vel κατὰ τὴν προγεγενημένην περιπέτειαν. Quod editum est, id aliud quid significat, scil. *expavescere calamitatem*, velut adhuc imminentem. Designat autem cladem patris & patruī. vide p. 808. [X. 7, 1.] & Liv. XXVI. 41.“ REISKIUS. — Nec vero videmus nos quidem, quid magnopere incommodi habeat, si intelligamus *expavescere calamitatem præteritam*, scil. ut omen & præfagium novarum calamitatum. conf. c. 7, 1 seq. Præterea vero καταπεπλήχθαι cum accusat. casu sæpius etiam apud Polybium *mirari* significat, quæ notio perapta est huic loco: *ne mirarentur superiorem calamitatem.*

Verf. 1.

Verf. 2. καὶ τῇ προπετείᾳ. Putaveramus, haud admodum convenire juvenis Scipionis personæ, patrem temeritatis accusare. Itaque περιπέτειαν ad Hispanorum levitatem inconstantiamque referre malueramus. Sed intelligimus, post προδοσίᾳ parum roboris inesse vocabulo προπετείᾳ, ad eosdem homines relato. Quare, quum præferim & ipsa structura & connexio orationis flagitare videatur, mutata sententia, *repositum comma ante καὶ τῇ προπετείᾳ* velimus, ut hæc verba cum sequentibus jungantur, & de imperatorum Romanorum temeritate dicta intelligantur, qui non satis caute in fide habenda Hispanis essent versati. — *Ibid.* διακλειθέντων recte Casaub. cum Aug. Reg. E. & Vrsin. Corrupte διαλλείθεντων ed. 1. Reg. F. G. Vefont. Tub. qui iidem eodem errore διαλλείουσι dant προδιαλλείουσι, X. 32, 4.

Verf. 2.

Verf. 3. ὡν ἐκάτερα ὦν ἔφη recepimus ex Reg. E. Mendose ὡν ἐκατέρων ἔφη ὦν Aug. Reg. F. G. Vefont. ὡν ἐκάτερον ἔφη ὦν ed. 1. ἐκάτερα vero legendum monuit etiam Vrsinus. — *Ibid.* διεσπασμένους Casaub. cum Aug. Vrsin. Reg. E. F. G. Vefont. Tubing. διεσπασμένως ed. 1. quod nescimus cur præferendum visum fuerit Reiskio. — *Ibid.* ἀπηλλοτριωκένοι Casaub. cum Aug. Vrsin. & Reg. E. Mendose ἀπηλλοτριονένοι ed. 1. Pejus etiam ἀπηλλοτριονένοι

Verf. 3.

- μέναι Regii, Vefont. — *Ibid.* πολεμίους αὐτοὺς παρεσκευακέναι. αὐτοῖς malimus, vel αὐτοῖς cum Reiskio, *sibi inimicos fecisse.*
- Verf. 4. 5. *Verf.* 4. σΦᾶς. σΦᾶς Aug. Reg. E. Vefont. — *Verf.* 5. δὲ μάχεσθαι, quod est in libris, ex μὲν μάχεσθαι corruptum judicavit Reiskius. Nos quidem verum utique putamus διαμάχεσθαι, *depugnare, praelio discernere.* — *Ibid.* Verba εὐχειρ. ὑπαρχ. διὸ βλέποντας defunt Reg. E.
- Verf. 7. *Verf.* 7. πεντακοσίους ἱππεῖς. Trecentos tantum commemorat Livius XXVI. 42. — *Ibid.* Μάρκον, Marcum Silanum. Liv. l. c. — *Ibid.* τὸν συνάρχοντα. *Adjutorum ad res gerendas Scipioni Silanum datum fuisse, docet idem Livius XXVI. 19.*
- Verf. 8. *Verf.* 8. πρὸς τοὺς πολλοὺς recte Casaub. cum Reg. E. πρὸς πολλοὺς ed. 1. cum Med. Aug. Reg. F. G. Vef. Tub. Nescimus quid Vrb.
- Verf. 10. *Verf.* 10. ἔτος γὰρ ἑβδομὸν ἔχων πρὸς τοῖς ἑκοσι. Aliiter Livius XVI. 18. ut monuimus ad initium cap. 2. Et cum Livio consentiunt Valerius Max. IV. 3, 1. Appian. Hispan. c. 18. Oros. IV. 18. Apud Orosium vero codices nonnulli XXVII. annos ponunt. — *Ibid.* αὐτὸν ἔδωκε. Sic scripsimus cum Aug. Regiis tribus & Vefont. αὐτὸν edd. — *Ibid.* τελέως. τελείως Aug. Reg. F. G. Vefont. — *Ibid.* τῶν προγεγον. τῶν caret ed. 1. invitis nostris codd.
- Verf. 11. *Verf.* 11. δοὺς αὐτὸν, scil. ἐπὶ τὰς πράξεις. — *Ibid.* μήτε παρὰ τοῖς πολεμίοις. Defectus signa adjecit Casaubonus. — „Videtur deesse μήτε παρὰ τοῖς Φίλοις ὑποπτα, vel προσδοκηθέντα, vel similis sententia. Aut, si nihil deest, legendum μηδὲ, & subaudiendum προΦαινόμενα, & tum παρὰ delendum.“ REISK. — Posterior ratio minus placet. — *Ibid.* προσείδετο. προσείδετο solus Reg. E.

Cap. VII.

CAPVT VII.

- Verf. 1. *Verf.* 1. ἔτι μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς. — „ἔτι cohæret cum ἐν τῇ Ρώμῃ, cum adhuc Romæ esset. ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, statim, cum rumor de cæde Scipionum in Hispania Romam

mam efflet perlatus.“ REISKIUS. — *Ibid.* ἱστοριῶν Casaub. cum Aug. Reg. E. Vitiose ἱστοριῶν ed. I. Regii, Vefont.

Vers. 3. μετὰ δὲ ταῦτα. Coniunctio δὲ temere omiffa *Vers.* 3. est in ed. 2 & seqq. — *Ibid.* ἐντὸς Ἰβηρος recte Casaub. cum Vrsin. Perperam ἐντὸς Ἰβηρας ed. I. cum msstis. Conf. ad III. 76, 6. & sub finem illius Adnotationis pro οἱ ἐντὸς Ἰβηρας, quod a typhothetâ peccatum est, corrige οἱ ἐντὸς Ἰβηρος. — *Ibid.* πρὸς αὐτούς. Mendose παρὰ αὐτούς Reg. E. — *Ibid.* σφῆς. σφῆς Aug. Reg. E. Vefont. ut alibi.

Vers. 4. πάντας ἀνακινῶν. πάντας caret Reg. E. male. *Vers.* 4. ἀνακρινῶν pro ἀνακινῶν adnotavit Casaub. in ora sui libri. Sed sollicitari non debuit vulgata. ἀνακινεῖν τινα, excitare aliquem, & quasi excutere, scil. sciscitandi causa. Sic fere κινεῖν passim apud Platonem, veluti de Repub. lib. I. p. 10. ed. Massey Cantabr. ἐγὼ ἀγαθoὶς αὐτοῦ εἰπόντος ταῦτα. βουλόμενος ἔτι λέγειν αὐτόν, ἐκίνουον καὶ εἶπον.

Vers. 5. ἐντὸς Ἡρακλείων στηλῶν, ultra Herculis *Vers.* 5. columnas. Polybium columnas Herculis ad ipsum fretum stauitisse, diserte Strabo testatur: vide Reliquias libri Polybiani XXXIV. c. 9, 4. Conii vero, vel Cunei, quos mox nominat, in extrema maris Atlantici ora, ultra fretum sedes habebant. Neque vero idcirco necesse fuerit, ut ἐντὸς pro ἐντὸς legendum conjiciamus. Nam sicut ἐντὸς Ἰβηρος, de Romanis dictum, est ab oriente, versus Pyrenæum montem; de Pœnis vero dictum, est ab occasu, versus Atlanticum mare: (quemadmodum monuimus ad III. 14, 2. & ad III. 76, 6.) sic omnino, quicumque in Hispania ponatur terminus a quo, ut ajunt in scholis, id quod est ἐντὸς illius termini, ubi de Pœnis agitur, intelligendum videtur de parte occidentali sive versus mare Atlanticum; ubi de Romanis, de parte orientali, Pyrenæum versus. Ceterum de tractibus Hispaniæ, in quibus quisque ex illis tribus Pœnorum ducibus hiberna tunc egerat, plurimum a Polybio dissentit Livius XXVI. 20. Conf. Appian. Hisp. c. 24.

Verf. 5.

Ibid. περί Τάγου ποταμοῦ στόμα κατὰ τὴν Λυσιτανίην. Si circa ostium fluminis in Lusitania; vix aliud flumen, quam Tagus, fuerit: nec multum abit τάγου a τούτου, præfertim quum α & ου, rursusque Γ & Τ literas, passim inter se commutatas norimus. Quo minus dubitandum duximus, quin emendationem, quam in versione latina jam pridem Casaubonus expresserat, in græcum adoptaremus contextum. Literarum γ & τ inter se commutataram proximo statim versu in verbo προηγήσασθαι exemplum habemus. De ου & α diximus ad I. 75, 5. p. 324. ad II. 6, 9. ad III. 35, 2. & passim alibi.

Ibid. οὐδένα δὲ τῶν ex ingenio correxit Casaub. οὐδὲν τῶν ed. I. cum msstis. οὐδένα τῶν scribere Vrsinus iussit. — *Ibid.* ἐλάττω Casaub. consentientibus codicibus. Temere ἐλάττων ed. I. cui si adsentirentur scripti libri, posset illud ex ἐλάττων corruptum videri, quemadmodum h. I. correxit Scaliger. — *Ibid.* Καινῆς πόλεως. vide II. 13, 1. III. 39, 6. Mendosa κενῆς πόλεως ed. I. cum msstis.

Verf. 6.

Versf. 6. τὸ μὲν πρὸς πάντα ἕμα κινδυνεύειν τελείως. Si nihil intercidiisse statuas, oportebit cum Casaubono post ἕμα interposito commate distinguere orationem, & ibi ex præcedentibus subintelligere εἰς μάχην συιέναι. Quam rationem probans Vrsinus, κινδυνεύσειν pro κινδυνεύειν scriptum voluit. Sed plura sunt, quæ huic rationi obstant. Nam cum modo dixisset εἰς μάχην συιέναι τοῖς πολεμίοις, in dativo casu, non videtur nunc, ubi idem verbum συιέναι non adjicitur, sed subintelligitur, alia constructione, πρὸς τινὰ, fuisse usurus; ac dubitamus omnino, recte ne græce dictum foret εἰς μάχην συιέναι πρὸς τινὰ, pro τινί. Tum vero verbum κινδυνεύειν, de homine quidem usurpatum, significat periculum adire: at de re, vel de actione, quæ periculosa sit, non videtur dici posse, eam rem κινδυνεύειν: nam in huiusmodi quidem dictionibus, qualis illa est, κινδυνεύει Ῥωμαίοις τὰ ὅλα X. 16, 8. verbum κινδυνεύειν non significat, periculosum, periculi plenum esse, sed periclitari, in periculo versari. Contra nil frequentius illo usu

usu ejusdem verbi, quo accipitur pro *perichitari prælio*, *discrimen prælii adire*: & κινδυνεύειν πρὸς τινα commodissime dicetur, *prælii periculum cum aliquo adire*; *prælio cum aliquo decertare*. Itaque probamus Reiskium, distinguentem post κινδυνεύειν, & hæc verba jungentem τὸ μὲν πρὸς πάντας ἅμα κινδυνεύειν, deinde vero ad τελέως nonnihil intercuisse statuentem. Et ille quidem supplendum putat, σφαλερὸν (vel ἄβουλον, vel tale quid) εἶναι. Nos, si in istam sententiam excidit vocabulum, ἐπισφαλὲς probamus, quod amat Polybius, vide XI. 20, 6. X. 21, 8. Et quidem hoc ordine scripta verba reliquisse suspicamur Polybium, τὸ μὲν πρὸς πάντας ἅμα κινδυνεύειν, ἐπισφαλὲς εἶναι τελέως. Quo sumto, intelligitur simul ratio, qua fieri facillime potuerit, ut omitterentur verba ἐπισφαλὲς εἶναι, nempe culpa hominis, qui interpretamentum hoc esse verbi κινδυνεύειν putaret.

Vers. 6.

Vers. 7. κἄπειτα, pro simplici ἔπειτα, abundante καί, ut sæpe aliàs, vid. ad I. 4, 8. — Ibid. κατάφοβος ἦν. — „Lege κατάφοβος ἂν, propter præmissum νομίζων. Nam dimidia pars periodi finit in verbis περιπέση συμφοραῖς, [in fine hujus versus;] & a διὰ, quod Polybius usurpare solet pro διὰ τοῦτο, incipit apodosis, seu completio sententiæ, vel posterius membrum periodi. Aut si hoc minus probamus, sed potius ἦν servamus, & a διὰ novam periodum ordimur, quæ est sane planissima ratio; tum νομίζων erit reddendum, non per existimans, sed secum disputans, vel deliberans, συλλογίζομενος. & porro τελέως ἀπέγνω legendum, *adversus eum* [eos, putamus, voluit] *dimicare, plane damnavit & repudiavit.*“ REISKIUS. — Harum rationum, a docto viro propositarum, altera, quam posteriori loco posuit, nec satis expedita videtur, &c, quod de significato verbi νομίζων statuit, ab usu sermonis alienum; prior vero ratio, ut commoda videri possit, neutiquam tamen necessaria. Vtique naturalis maxime structura verborum a vers. 6-8. hæc erat futura: Νομίζων . . . Ἰππευαντίους· εἰάν δὲ . . . συλληλαθῆ του, κατάφοβος ἂν . . .

Vers. 7.

συμ-

Verf. 7. συμφοραῖς· τοῦτο μὲν τὸ μέρος ἀπεδοκίμασε. Nunc vero, amans ἀνακολουθίας hujusmodi in loquendo Polybius, alterum protafeos membrum suo verbo finito completum interferit veluti per parenthesis, apodosin autem suo more præmissa particula διὸ incipit, quæ simul ad membrum proxime præcedens, simul ad suspensum initio periodi participium νομίζων refertur. Simillima ratione mox cap. 8. hujus libri, postquam periodum verf. 2. incepit a participio ἀκούων, suspensam sic relinquit orationem, & priusquam claudat periodum, omnibus numeris completam, aliam phrasin (καὶ μὴν οὐδὲ - - ἡγνόει· διὰ δὲ τινων - - ἐξητάκει &c. verf. 6 & 7.) interferit: tum ad extremum denique (verf. 8.) resumens pridem suspensam orationem, pergit ἐξ ὧν συλλογισάμενος - - περὶ ταύτην ἐγένετο τὴν παρασκευήν. De quo genere ἀνακολουθίας, & de simili usu particularum διὸ & διόπερ confer quæ notata sunt ad L 82, 13.

Cap. VIII.

CAPVT VIII.

Verf. 1. Verf. I. βλάπτει καὶ κατὰ. — „βλάψειν κατὰ.“ REISK. — *Ibid.* αὐτόν. αὐτοῦ, quod est in libris, rectius fortasse, ut Reiskius monuit, in αὐτούς foret mutatum, scil. τοὺς Ῥωμαίους. — *Ibid.* ἐξητάκει - - τῶν εἰδότην. Casaubonus: *exquæsierat a captivis; tamquam esset τῶν αἰχμαλώτων aut τῶν αἰλόντων.* — „Mihi verisimilius est, ait REISKIUS, Polybium dedisse aut τῶν εἰδότην, ut hic genitivus pendeat ab ἐξ, quod inest in verbo ἐξητάκει, vel etiam παρὰ τῶν εἰδότην, *exploraverat atque percunclando cognoverat hæc ex hominibus, illarum regionum rerumque peritis.* Aut in εἰλώτων latet nomen populi alicujus Hispanici, e. c. Ἰλεργητῶν, vid. p. 825, 17. [X. 18, 7.] ut sententia sit: *comperiebat ab Hergetibus, cum penes eos hibernaret.*“ — Prior ratio haud dubie vera, ad quam proxime etiam accedit scriptura codd. Vrb. & Med. Quam facilis vero sitex Δ in A transitus, & vicissim, nil opus est ut moneamus. Paulo post, verf. 7. ait διὰ τινων αἰλιῶν τῶν ἐνεργασμέ-

φασμένων τοῖς τόποις ἐξητάει. Et eodem ipso verbo Dio-
dorus utitur lib. I. c. 39, παρὰ τῶν εἰδόντων πεπυσμένος.
Sic Xenoph. Memorab. Socr. IV. 7, 9. παρὰ τῶν εἰδόντων
μανθάνοντας. Præpositio autem παρὰ vel διὰ, sicut non
aspernanda foret, si darent libri, sic contra librorum fidem
nil necesse est ut obtrudamus Polybio. Quemadmodum
πυνθάνεσθαι τινος, absque præpositione, sic & ἐξετάζειν τι-
νός, exquirere aliquid ex aliquo, commodissime dicitur.
διὰ τῶν εἰδόντων corrigendum jam monuerat GRONO-
VIUS in Notis mastis: & διὰ quidem absorptum contendit
ab ultimis literis præcedentis vocis; εἰδότες vero, ait, sunt
locorum periti, & conferre iussit I. 47, 3. & III. 78, 6.
Cetera hujus versus bene habent; neque videmus, cur ne-
cessesse sit ἐξητάει γὰρ legere cum Reiskio, verbaque ista
usque εἰδόντων parenthesi (ut ille iussit) includere, & dein-
de, pro ἀκούων δὲ, ἀκούων δὴ vel οὖν scribere.

Verf. 2. Ἀνοίκων δὲ &c. — „Apodosis hujus longif-
simæ periodi est p. 811, 9. [vers. 10. hujus cap.] in verbis
οὕτως ἀφόμενος.“ REISKIUS. — De periodi hujus ra-
tione modo diximus ad cap. 7, 7. conf. Adnot. ad I. 82,
13. — Ibid. μόνη. Perperam μόνιμον σχεδὸν solus Reg.
E. — Ibid. ἅμα δὲ καὶ &c. Citavit Suidas in Δίαιρμα. —
Ibid. ἀπὸ τῆς Λιβύης. τῆς carent Reg. F. G. Vefont. Tub.
Habent Aug. & Reg. E. cum editis.

Verf. 3. τὸ τῶν χρημάτων πλήθος. Articulum τῶν, Verf. 3.
qui aberat vulgo, accepimus ab Aug. & Reg. E. — Ibid.
Post τῆς Ἰβηρίας deesse vocabulum εὐφροσύνης, suspicatus
erat Reiskius; difficile dictu, quid fecutus. Livius XXVI.
42. prorsus consentiens Polybio, *ibi arma*, ait, *ibi pecu-
nia*, *ibi totius Hispaniæ obsides erant*.

Verf. 4. εἰς χιλίους. Sic rursus c. 12, 2. Patum pro- Verf. 4.
babiliter Appianus Hisp. c. 19 sqq. μυρίους, *decem millia*,
tradit fuisse. Consentire cum Polybio Livius videtur XXVI.
44. sed vide quæ de discrepantia auctorum scribit cap. 49. —
Ibid. ἐπινοήσῃ recte dedit Reg. E. Mendose ἐπινοήσι Regii
& Vefont. ἐπινοήσῃ edd. cum Aug. & Med.

Verf.

Verf. 5. *Verf. 5.* ὁ κατὰ τῆς πόλεως. Sic Casaub. cum Vrh. Aug. Vrsin. Regiis tribus, Vefont. & Tub. ὧ κατὰ &c. ed. 1.

Verf. 7. *Verf. 7.* διὰ δὲ τινων ἀλιέων τῶν ἐνεργασμένων τοῖς τέποις. per piscatores quosdam, qui piscatoriam in eis locis exercuerant. conf. IV. 50, 3. & Wesseling. ad Diodor. T. I. p. 651, 94. Temere, & invitis omnibus nostris libris, ἡλιέων & ἐνεργασμ. habet ed. 1. Nullam vero causam videmus, cur cum Reiskio διὰ δὲ τινων Μασσαλιέων τῶν ἐνεργασαμένων &c. malimus; quod ille sic vertit: *e mercatoribus quibusdam Massiliensibus, qui naviculariam illuc exercuerant, merces ultro citroque venditendo.* — *Ibid.* διότι recte Casaub. cum Reg. E. & Aug. διότι καθόλου ed. 1. Med. Reg. F. G. Vef. Tub. — *Ibid.* ἐπὶ δέλην ὄψιν. Conf. ad III. 41, 2. & 83, 7. Post ista verba suspicari cum REISKIO licet intercidisse nonnulla, quæ referantur ad præcedens vocabulum τοσαύτην, in hanc sententiam: ὥστε τὸν βουλόμενον ταύτη ἀσφαλῶς πρὸς τὸ τεῖχος παριέναι δύνασθαι. conf. c. 14. Fortasse tamen (quemadmodum idem monuit vir doctus) mente etiam intelligi, ex eis quæ præcesserunt, haud incommode poterant hæc fere verba, ὥστε βατήν εἶναι τὴν λίμνην. Sed id si statuas, pro τοσαύτη legendum videtur τοιαύτη, de quo usu vocabuli τοιοῦτος disputavit Reiskius ad II. 70, 6. & nos ibidem nonnihil adtigimus.

Verf. 8. *Verf. 8.* Ἐξ ὧν. — „Sic dixit pro more suo (de quo vide ad p. 117, 5. [nobis l. 82, 13.] dicta) pro Ἐκ τούτων ὧν. Nam si sic accipias, pendebit ἀκούων [verf. 2.] neque habebit fundamentum quo nitatur.“ REISKIUS. — Conf. quæ monuimus ad X. 7, 7. — *Ibid.* καθιζόμενος recte Casaub. cum Vrsino & Aug. καθηγομ. ed. 1. cum ceteris codd.

Verf. 9. *Verf. 9.* ἀσφαλίστηται. Mendose σφαλίστηται Aug. Reg. F. G. Vefont. — *Ibid.* ἀπεσπᾶσθαι. ἀπεσπᾶσθαι Reg. E.

CAPVT IX.

Cap. IX.

Vers. 1.

Vers. 1. μέχρι πάλιν αὐτὸς ἔκρινε Φανερόν ποιεῖν. Re-
stituimus consentientem cum ed. 1. librorum nostrorum
omnium scripturam, quæ non videmus cur offendere Ca-
saubonum debuerit, ut πάλιν in πᾶσιν mutaret. Immo
vero — „πάλιν (ut perspete REISKIÛS monuit) non
semper iterationem ejusdem facti significat, sed etiam haud
raro exordium vel susceptionem facti, antea non tentati,
sed quod contrarium sit superioris facti vel instituti; quod
hic usu venit. Antea celaverat omnes Scipio suum consi-
lium: nunc rursus, (πάλιν) h. e. contra, illud proferebat
& divulgabat.“ — Eodem modo particula ista usurpatur
cap. 16, 3. & sæpe aliàs. Ex codicibus Mediceis quidem
nullam hoc loco discrepantiam ab exemplo Casauboniano
notatam videmus: sed rarus admodum in tota hac regione
Gronovius fuit in adnotanda ex illis codicibus varietate le-
ctionis. Casaubonus vero in ora Basil de discessu codicis
Vrb. a lectione editionis Basileensis nihil monuit.

Vers. 2. τῆς πράξεως. Articulum, qui aberat ab edi- Vers. 2.
tis, dederunt codices nostri omnes. — *Ibid.* οὐκ οἶδ'
ἴμως. Mendose οὐκ οἶδα δ' ὅπως Reg. F. G. Tubing.

Vers. 3. συμβεβιωκότων cum Vrsino correxit Casaub. Vers. 3.
Conf. ad cap. 3, 1. — *Ibid.* διὰ τῆς ἐπιστολῆς τῆς πρὸς
τὸν Φίλιππον. Articulum τὸν, quem ignoſant alii omnes,
recepimus ex Reg. E. Post bellum Macedonicum, quo
tempore adversus Antiochum in Asiam expeditionem cum
Lucio fratre suscepit Scipio, notum est amicum Romano-
rum fuisse Philippum, multaque officia Scipionibus præsti-
tisse. Ea res occasionem date potuit commercio epistola-
rum inter Scipionem Philippumque. Alterius Scipionis,
cognomine Nasicæ, epistolam de rebus a se gestis, ad ne-
scimus quem regem datam, commemorat Plutarch. in Paulo
Aemilio p. 262 extr. quod etiam Casaubonus h. l. ad oram
Basil. adnotavit. — *Ibid.* ἐκτεθεικός. Mendose ἐκτε-
θεικός ed. 1. Reg. F. G.

Vers.

Verf. 4. 7.

Verf. 4. τῷ μὲν ἐπὶ cum Vrsino correxit Casaub. τὰ μὲν ἐπὶ ed. I. cum msstis. — *Verf. 7.* αὐτὴ γὰρ recte Casaub. αὐτῆ ed. I. cum msstis.

Cap. X.

C A P V T X.

Verf. 1.

Verf. 1. ὡς ἑξήκοσι σταδίων - - ὡς δέκα. Hinc corrigendos esse codices Livianos XXVI. 34. ibique pro *quingentos passus* ponendum *MMD. passus*, & ad *paululo plus passuum* adjiciendum numerum *M* recte monitum est a Siginio & Dukero.

Verf. 3 sqq.

Verf. 3. Vocab. εὐδίαν perperam abest a Reg. E. — *Verf. 5.* χερρόνησιζον. χερρόνησιάζον Reg. E. — *Ibid.* περιεχομένην correxit Casaub. cum Vrsino. Perperam περιεχομένης ed. I. περιεχομένη Aug. Reg. E. F. G. Vefont. — *Ibid.* Ad τοῦ πρὸς ἄρκτον μέρους intellige pronomen τι. conf. Gronov. ad I. 42, 9. — *Verf. 6.* ὡς καί. Carent καὶ Regii F. G. & Vefont.

Verf. 7.

Verf. 7. ἡ δὲ πόλις αὐτῆ, *urbs ipsa*. Sic omnino fuit scribendum. Sæpissime in isto pronomine peccarunt librarii; sicut paulo ante, cap. 9, 7. — *Ibid.* μεσόκυλος, *in medio caua, vallem habens transeuntem per mediam urbem*. Mendose μεσόκυλος Reg. E. μεσόκωλος Urb. — *Ibid.* δυσὶν μὲν. Satis fuerat δυσὶ μὲν, ut est in Aug. & Reg. E. — *Ibid.* ὄρεινοῖς. Mendose ὄρεινοῖς ed. I. Reg. F. G. Vefont. — *Ibid.* σπιλάδεσι ex ed. I. & msstis restitutus, qui consentiant omnes, præter Reg. E. in quo σπιλάδεσι scribitur. Et est probum vocabulum, quamquam ignorent vulgo lexica, σπιλάδης, idem sonans ac πετρώδης, ἀσπίλος, *rupes, petra, topus*; (de qua voce vide Hesychium & ejus interpretes in Σπίλον, Σπίδος, & Σπίλων,) unde & αἱ σπιλάδες Polyb. I, 37, 2. quo nomine designantur sigillatim αἱ περιεχόμενα τῆ θάλασση πέτρα. Casu potius, quam consilio, putamus, in editionem Casauboni irrepfit σπηλάδεσι, quod retinuerunt posteriores editores. Miramur sicco pede hunc locum præterisse Reiskium.

Verf.

Vers. 9. τούτω δ' ὁ ἀπὸ Casaub. cum Aug. Regiis tribus &c. Sed abest ε̄ ab ed. 1. & Med. — *Ibid.* καὶ βασιλεια κατὰ τελευτάσται. Perperam καὶ ἡ βασιλεια Reg. E.

Vers. 9.

Vers. 10. αἱ δὲ λοιπαί. Reiskius, οἱ δὲ λοιποὶ corrigens, λόφοι subintellexit. Pariter Gronov. in Notis insstis: „Scribendum necessario οἱ δὲ λοιποὶ, nempe λόφοι tres, qui supersunt ex quinque.“ — Eodem modo etiam Scaliger in ora sua libri correxit. Sed, quid sit hoc, οἱ λοιποὶ (λόφοι) ταῖς τῶν ἐλαττόνων βουνῶν ὑπερ-εχοῦς &c. fatemur, nos non intelligere.

Vers. 10.

Vers. 11. ὁ συνεχής. Placuit hoc, quod in contextu habent Reg. E. F. G. & Vefont. & intra lineas a prima manu scriptum habet Aug. ε̄ συνεχής edd. & Aug. in contextu, putamus & Med. & Vrb. e quibus nulla discrepantia annotata est. — *Ibid.* Ἀλήτου. Ἀλύτου unus Med. *Aletes*, Hispaniæ heros, in deorum numerum relatus, nulli auctori præter Polybium memoratur. Si quis ex etymologica conjectura explicatum id nomen desiderat, adeat Bochartum de Coloniis Phoenicum lib. I. c. 35. p. 690. De argentifodinis in Carthaginis novæ vicinia vide Reliq. lib. XXXIV. c. 9, 8 seqq. — *Ibid.* τετευχέναι cum Scaligero correxit Casaub. τέτευχέ τε ed. 1. cum msstis. τέτευχέν τε Vrb. Reg. E.

Vers. 11.

Vers. 12. σύβρου γεγονέναι. Conf. c. 14, 8.

Vers. 12.

CAPVT XI.

Cap. XI.

Vers. 1. στρατοπεδείαν. στρατοπεδίαν h. l. ed. 1. & cod. Vefont. male. — *Vers. 3.* ἀρμοζόμενος. Mendose ἀρμολόμενος Reg. F. G. Vefont. Idem mox ἀνεμποδίστοις perperam, pro ἀνεμποδίστους.

Vers. 1. 3.

Vers. 4. οὐ πλείον ἔνοσι σταδίων. Sic libri omnes, & sic solet Polybius, πλείον adverbialiter usurpare: nec ulla necessitas cogit, ut πλείων scribamus cum Reiskio. — *Ibid.* ὑπῆρχε cum Vrsino ex conject. correxit Casaub. Sic vero & perspicue scriptum in Reg. E. Mendose ὑπερῆχε ed. 1. Med. Aug. Reg. F. G. Vefont. Tubing. quod Reiskius,

Vers. 4.

- Vers. 4.** nescimus quid spectans, adfirmavit probari posse, si quis voluisset. — *Ibid.* αὐτότῳ γεγονότες, μετ' ἐπιστάσεως ἀποφαινόμεθα. Deletum *comma* velimus post γεγονότες, & post ἐπιστάσεως repositum; quod & a Scaligero in suo libro factum videmus. Verba enim μετ' ἐπιστάσεως, cum cura, cum diligentia, cum attentione, ad αὐτότῳ γεγονότες utique referenda videntur. — *Ibid.* συνήρηται cum Scaligero correxit Casaubonus. συνείρηται ed. 1. Med. Aug. Reg. E. putamus & Vrb. permutatis inter se εἰ & η, ut sæpe aliàs. συννοῆται Reg. F. G. Tab. συννόηται Vefont. συννοῖται ora Med. & ora ed. 1.
- Vers. 5.** *Vers. 5.* πεπεικώς. Temere & invitis libris omnibus πεποικώς habet ed. 1. — *Ibid.* αὐτὸν bene habet: nec opus est αὐτὸν corrigere cum Scalig. licet ita fit in Reg. E.
- Vers. 6.** *Vers. 6.* δυνατὴν recte Casaub. cum Aug. & Reg. E. δυνατὸν ed. 1. cum ceteris codd. — *Ibid.* ἐλάτῳσι τῶν ὑπεναντίων, αὔξησιν δὲ τῶν σφετέρων. Tria verba τῶν ὑπεναντ. & αὔξησιν ab Vrsino adoptavit Casaubonus: quæ quum & optimi & antiquissimi ex nostris codicibus simul cum ceteris ignorent, ne Vrsinus quidem e codice, sed ex ingenio (quamquam id diserte non declaravit) adjectisse videtur. Pro αὔξησιν suspicari pariter possis προκοπήν, quod Casaubono in mentem venerat, ut in ora Basil. adnotavit, ubi etiam particulam μέν post ἐλάτῳσι inseruit. — *Ibid.* τοῖς πρώτοις ἐπὶ τὸ τεῖχος ἀναβᾶσι. Et hoc cum Vrsino correxit Casaub. τοῖς πρώτως &c. ed. 1. consentientibus mssis. Infra lib. XII. 4, 7. τοὺς πρώτους ἀκούσαντας dant libri omnes, qui rem primo audiunt. Et X. 49, 8. συνέβαλλε τοῖς πρώτοις ἐπιφερομένοις. — *Ibid.* ἀνδραγαθήσασι edd. cum optimis quibusque codicibus. cf. I. 45, 3. III. 71, 10. ἀνδραγαθήμασι Reg. F. G. Tubing.
- Vers. 7.** *Vers. 7.* κατ' αὐτὸν edd. ex emendatione primi editoris. Nam κατ' αὐτὸν habent scripti libri omnes, quod referri poterat ad Ποσειδῶνα, etiam ipsum sibi adfuturum; sed

sed tum Interciderit præpositio κατὰ, inferenda post καὶ
αὐτόν. Verf. 3.

Ibid. γενέσθαι. Sic libri omnes. Gronovius ad oram
sui exempli adnotaverat primum, videri sibi γενήσεσθαι le-
gendum; sed mox rursus induxit: recte; nam, præcedente
futuro συνεργήσειν, indefinitum tempus γενέσθαι futuri no-
tionem participat.

C A P V T XII.

Cap. XII.

Verf. 1. ἐνήρχετο τῆς πολιορκ. recte Casaub. cum Reg. E. Verf. 1. 2.
Corrupte ἀνήρχετο ed. 1. cum ceteris codd. Familiare
Polybio verbum ἐνάρχομαι. — *Verf. 2.* ἀπέλιπε. ἀπέ-
λειπεν Reg. E. In eodem Reg. E. deinde desunt complura
verba, ab ἐπὶ τοῦ πρὸς usque δισχιλίους.

Verf. 4. διασημῆναι τὸν καιρὸν τῆς προσβολῆς. Poterat Verf. 4.
utique accusativus τὸν καιρὸν ad verbum διασημῆναι referri:
sed quemadmodum verbum σημάνειν, non modo cum ac-
cusativo construitur, (ut cap. 14, 4.) verum etiam absolute
ponitur, hac notione *signum dare*, puta sive *vasa colligendi*,
sive *proficiscendi*, sive *pugnam committendi*, sive
quidquid est de quo agitur; (conf. VI. 40, 2 seq.) sic &
hoc loco διασημῆναι absolute stare poterat, *signum per to-
tum exercitum dare*, scilicet *adgrediendi hostem*: tum vero
particula καὶ, quam habent libri omnes, ex κατὰ, ut
sæpe aliàs, corrupta putari debet; (conf. Adnot. ad III.
23, 3.) quæ & Scaligeri suspicio fuit, & Casauboni, ut
ex ora Basil. intelligimus. Atque ita nos quidem rescri-
ptum malimus: Ἄμα δὲ τῷ τὸν Πόπλιον τοῦς σάλπιγγι
διασημῆναι, κατὰ τὸν καιρὸν τῆς προσβολῆς, ἐξαφίησι &c.
Quod si enim accusativus aliquis jungendus in hac con-
nexionem foret verbo διασημῆναι, dicendum (putamus)
fuerat διασημῆναι τὴν προσβολὴν, non τὸν καιρὸν τῆς προσ-
βολῆς.

Verf. 5. τοῖς ἰδίους ἐκατέρων ἐπιβοώντων. — „Fortè Verf. 5.
τοὺς ἰδίους. Nam, si bene memini, ἐπιβοῶν τινα dici-
tur, non τινί.“ REISKIUS. — At. & hic & XVIII. 8, 1.

in dativum casum libri consentiunt omnes. Nec aliter Thucydides V. 65. de quo etiam H. Stephanus in Thesaurο Gr. Ling. monuit. Aliud est ἐπιβοῶσθαι τινα, *implo-
rare aliquem.*

Verf. 6. *Verf. 6. σταδίου* deest Regijs F. G. & Vefont. — *Ibid.* κατὰ πολὺν τόπον, κατ' οὐ πολὺν τόπον ex ingenio re-
scribere jusserat Vrsinus. Sed facile patet, verba κατὰ
πολὺν τόπον opponi illis διὰ μιᾶς πόλης.

Verf. 7. *Verf. 7. οἶονεὶ στόμα τοῦ κατὰ τὴν πόλιν πλήθους,* ve-
lut os five acies, id est, *praecipuum robur multitudinis quae
invenerat.* — „Forf. στόμωμα. acies, micro:“ REISK. —
Nil opus videtur. Respicit Homericum illud πολέμου vel
ὄσμίνης στόμα, quod Hesychius interpretatur τὸ κατεργα-
στικότερον μέρος τοῦ πολέμου. De nominis ratione, ab
acies ferri desumpta, confer utique Aeliani Tact. c. 13. &
Arrian. p. 34. ed. Blancard. & simul videbis, pro στομώ-
ματι, quod apud Arrianum legitur, bis vocabulum στόμα
usurpare Aelianum. — *Ibid. διατραπήσεται.* Mendose
διατραπέσεται Reg. E.

Verf. 9. *Verf. 9. κατὰ τὴν ἀποχώρησιν.* Post κατὰ τὴν impor-
tune τῶν inferunt ed. 1. & Med. — *Ibid. ὑπ' αὐτῶν ἠλοή-
θησαν, a se ipsis, alii ab aliis protriti, conculcati sunt.*
Possis suspicari ὑπ' αὐτῶν, cum Toupio ad Suidam, loco
prox citando, sicut est XIV. 4, 10. & alibi; item αὐτοὶ ὑπ'
αὐτῶν, ut V. 47, 2. Sed bene habet vulgata, in quam
consentiunt libri: saepenumero enim αὐτῶν, αὐτοῖς, αὐ-
τοῦς, pro ἀλλήλων, ἀλλήλοις, ἀλλήλους, usurpata vidimus;
& simillima ratione, ut hic, sic XI. 33, 4. consentientibus
libris omnibus ait, πλείους ὑπ' αὐτῶν ἢ τῶν πολεμίων δι-
φθείρουτο. Verbum vero ἠλοήθησαν perspecte ex conje-
ctura correxit Casaubonus; cum ἠλογήθησαν esset in ed. 1.
& in codicibus, quotquot supersunt omnibus: qui error
illum etiam codicem invaserat, ex quo sua Suidas hausit,
quem vide in ipso verbo ἠλογήθησαν, & confer Toupii
Emend. in Suidam, Part. II. p. 162 sq. ed. Lipsiens. Sed
tamen veram scripturam intellexisse Suidam videtur; veram

certe interpretationem, *κατεπατήθησαν*, adjecit, quæ interpretatione ex ipso Polybio deprompta videri potest, si conferas IV. 58, 8. & XIV. 4, 10. Et alibi idem verbum, de quo quærimus, eadem notione, absque mendo idem habet Suidas, in *Ἀλωῶ* ubi *Ἀλωόμενος* interpretatur *πατούμενος*, *συντριβόμενος*, adlato exemplo ex nescimus quo scriptore, quem Iosephum esse Hemsterhusius ait ad Pollicem X. 160. ubi pluribus de hoc verbo egit vir ille doctus. Adde Valckenariam ad Ammon. p. 21 seq. Posses vero h. l. eadem notione, quæ est exposita, *ἠλοιήθησαν* quoque suspicari, quod paululo etiam propius ad librorum scripturam accedit, ut literam I in Γ a librariis, quibus non familiare illud verbum fuisset, mutatam statuas: idque ipsum Casaubono primum in mentem venerat, quod ex ora Basileensi adnotavit Gronovius; sed ea quidem verbi forma magis poetica est, ut monuit Valckenarius, ob eamque causam fortasse relicta a Casaubono.

Vers. 11. τὰς γε κλίμακας, scalas saltim, scalas certe. *Vers. 11.* Sic oportebat: quandoquidem *τε* nihil habebat, ad quod referretur. Literam Γ cum T commutatam vidimus X. 7, 5 & seq. Confer mox ad c. 13, 8. — *Ibid. προσήρρισαν, προσήρησαν* Reg. E. male.

C A P V T XIII.

Cap. XIII.

Vers. 1. ἐδίδου μὲν αὐτόν. Sic Reg. E. & sic primum *Vers. 1.* fuerat in Aug. mutatum dein in *αὐτόν*, quod habent editi. conf. X. 3, 7. & c. 6, 10 seq.

Vers. 2. μεθ' ἑαυταῦ. μεθ' αὐτοῦ Reg. E. — *Ibid. Vers. 2. θυροφοροῦντας.* Mendose *θυραιοφορ.* Aug. Reg. E. F. G. Vefont. qui omnes mox etiam *θυραιαὺς* scribunt pro *θυροεύς*.

Vers. 5. ἔλαπιές. ἐλαπίες solus Reg. E. Confer ad VI. *Vers. 5. 49, 6.*

Vers. 7. ἐπεβρώθησαν. ἐπεβρώθησαν Reg. F G. Vefont. *Vers. 7. Tub.* — *Ibid. κατὰ τὰ τείχη. τὰ* post *κατὰ* deest ed. 1. & msstis. Recte ex ingenio adjecit Casaubonus. — *Ibid.*

- Verf. 7. τῶν συμβαινόντων. Commode τῶν ἀναβαινόντων Scaliger. — „Videbatur aliquando, legendum esse τῶν ἀναβαινόντων vel προσβαινόντων. Sed bene habet vulgata. ἢ τῶν συμβαινόντων δυσχρηστικά est idem, ac συμβαίνοντά τούτοις, οἷς συμβάκει, δύσχρηστα. Sententia itaque est: *videntes Carthaginenses, eas res, quæ Romanis acciderent, esse ipsis perquam molestas, & tractatu superatæque perdifficiles.*“ REISKIUS.
- Verf. 8. Verf. 8. — „μέγεθος h. l. idem est atque μῆκος vel ὕψος, ut sæpe de statura corporis humani μέγεθος dicitur. Significatur h. l. *altitudo scalarum.*“ REISK. — *Ibid.* ἀνάτασι recte Casaub. cum Vrb. Aug. Reg. E. ἀνάγασιν ed. i. Vefont. quod in ἀνάγασιν mutandum putaverat Vrb. finus, in ἀνάβασιν Scaliger. ἀνάγασιν habent Reg. F. G. & Tub. — *Ibid.* σΦᾶς. σΦᾶς Aug. Vefont. — *Ibid.* ἀπό. ὑπό Reg. F. G. Tub.
- Verf. 9. Verf. 9. δοκοῦς ἢ τι perspette correxit Casaub. δοκοῦσι τl ed. i. cum msstis omnibus. Hinc δοκοῦντι Vrb. finus, parum feliciter. — *Ibid.* οἱ ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων. Cum ἀπὸ τῶν ἐπάλξ. absque οἱ esset editum, sic monuit REISKIUS: „Herwag. & Aug. ἐπὶ, quod si sequimur, legendum erit οἱ ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων, & lectio existet non spernenda.“ —
- Verf. 10. Verf. 10. Οὐ μὴν ἀλλὰ &c. Citavit Suidas in Ἀπαντῶν.
- Verf. 11. Verf. 11. τετριμμένων. Quum statim τετρυμμένων fuisse scriptum in Reg. E. duo puncta deinde posita sunt super υ, quod in isto codice signum est, ι pro υ fuisse scribendum aut ab aliis poni. Ad vulgatam scripturam REISKIUS adnotavit: „Forte τετρυμμένων. vid. ad p. 88, 33. [I. 62, 7.] aut τετρυμμένων a θρύπτω.“ — Vide ad I. 11, 2. I. 62, 7. & I. 71, 3. & confer quæ notavimus ad Appiani Hist. Hannib. cap. 7. & Hist. Punic. cap. 31.

Cap. XIV.

CAPUT XIV.

- Verf. 1. Verf. 1. ἀποτετριμμένοι τὸν κίνδυνον. Sic jussurunt Wesseling. ad Diodor. Tom. II. p. 292. & Ernestus in Lexico Polybiano; eodemque modo jam pridem in suo exem-

exemplo correxerat Scaliger. Rem probavimus; rationem vero emendationis, quam reddidit Ernestus, non probamus: ait enim, si ἀποτετραμμένοι servatum vellemus, oportuisse τοῦ κινδύνου vel τῶν κινδύνων; quod nobis quidem non videtur necessarium. Cantior hoc loco REISKIVS: — „Forte ἀποτετριμμένοι, ait, ab ἀποτρίβειναι. vid. ad p. 403. [IV. 20, 11.] Non valde tamen id hoc quidem loco urserim; nam ἀποτρέπειναι τὸν κίνδυνον potest bene dici, a se avertere periculum, quamquam Wesseling. quoque alterum suavit. — Conf. III. 8, 10. III. 102, 5 & 7. V. 104, 1. XVI. 23, 4.

Verf. 2. ἀναπώτως. ἀναπώσεως Reg. E. — *Verf. 3. προσβουόντων* recte Casaub. cum Aug. & Reg. E. *προβουόντων* ed. 1. Reg. F. G. Vefont. Verf. 2. 3.

Verf. 6. τῶν βελῶν. τῶν deest Reg. F. G. Vefont. Tub. — *Verf. 6. Ibid. λειπόντων* revocavimus ex ed. 1. Sic quoque primum fuerat in Aug. sed dein in λιπόντων mutatum, quod expressit Casaub. cum Reg. F. Vefont. Tub. λοιπόντων Reg. E. F. — *Ibid. ἀθυμίαν ἄγοντες* & sequentia, usque Κατὰ; desunt Reg. E. — *Ibid. ἡμύοντο. ἡμύαντο* Reg. F. G.

Verf. 7. ἀμπωτιν. ἀνάμπωτιν h. l. Reg. E. — *Verf. 8. ἀπέλειπε* adoptavimus ex Reg. E. Requirit enim utique videbatur imperfectum tempus; quemadmodum etiam præcedit ἤρχετο, & sequitur ἐφέρετο. ἀπέλειπε edd. cum ceteris msstis. Verf. 71

Verf. 9. ἐτοίμους. ἐτοίμως ed. 1. male & invitis msstis. — *Ibid. παρεκλεύετο* recte Casaub. cum Vrb. Aug. Vrsin. Reg. E. F. G. Vefont. Tub. nec dubitamus, quin & Med. e quo nulla discrepantia notata. παρεκλεύσατο editur vulgo apud Suidam in Εὐ³ πεφυκῶς, ubi hoc ipsum εὐ³ πεφυκῶς exponitur per ἀρμόδιος, id est, aptus. In codice vero mssto Suidæ, qui in Collegio Corporis Christi servatur Oxoniæ, legitur παρεκλεύετο prorsus ut in codicibus Polybianis, quod adnotavit Gronov. ad oram sup Polybii T. III. p. 1562.

Vat. 10

Perf. 10. συμπαθεῖς ποιῆσαι τοὺς παρακαλουμένους. — „In eodem casu verba hæc advocantur a Suida, nisi quod παρακελευομένους. Neutrum probo: nam legendum τοῖς παρακαλουμένοις, ut pro ipsius adhortatione adfecti essent. Sic II. 56, [7.] σπουδάσαν δ' εἰς ἔλεον θηκαλεῖσθαι τοὺς ἀναγινώσκοντας, καὶ συμπαθεῖς ποιεῖν τοῖς λεγομένοις.“ GRONOVIVS. — Eamdem emendationem Casaubonus etiam in ora Basil. adnotaverat. Ac sane magnam ea speciem habet: at potest tamen vulgata locum suum tenere, intelligendo ad accusativum personæ ipsum hunc dativum rei τοῖς παρακαλουμένοις; quemadmodum vicissim, si hunc dativum posueris, subintelligendus fuerit accusativus personæ, veluti τοὺς στρατιώτας, τοὺς ἀκούοντας, aut ipsum hoc τοὺς παρακαλουμένους. REISKIO suspectum fuit vocab. συμπαθεῖς. — „Forte συμπεθεῖς, sit, per duplex εἰ, obsequentes, facile parentes, a συμπείθεσθαι, ubi συν in ea compositione significat universitatem, complexum omnium eorum qui parent.“ Et — „locus, inquit, [II. 56, 7.] quem Gronovius in [Nota ad h. l. recitat, tuendæ vulgatæ nil facit.“ — Nos vero ademtum Polybio peraptum huic loco vocabulum ægre patiamur, cujus vim bene in versione latina Casaubonus expressit. Eiusdem CASAVBONI in ora Basil. hujusmodi exstat adnotatio: συμπαθεῖς. animos audientium ad quoscunque vellet ipse affectus adducere. Quintilianus: animum audientium similem iis quæ dicit effecit. Silius: orondo fingere mentem. — Mire vero huc facit id, quod de eodem Scipione, milites suos alia quidem occasione ad pugnam fortiter capeffendam cohortante, Appianus scribit Hispan. c. 26. cujus verba latino saltim sermone adponemus. Dum hæc loquitur, inquit, aves quasdam videns prætervolantes, ingenti illico ardore clamorque, in eas conversus, monstrat militibus, Et hæc quoque ait victoriæ signa divinitus sibi missa. Tum qua volatu ducebant alites, velut divino quodam furore percitus, sese convertit, respiciens vociferansque. Simulque cum cæcis exercitus ad imperatoris instar, ut illum

illum huc illuc se convertentem videt, sic Et ipse una varie circumagitur; omnesque tamquam ad paratam victoriam incenduntur.

Vers. 11. υπέλαβε. Perperam υπέβαλε Reg. F. G. Vefont. — *Ibid. εξωθεν επεχείρουν* & reliqua omnia, quæ sequuntur post πρὸς τὴν πύλην, miro saltu & summa incuria prætermisit scriba codicis Reg. E. usque cap. 15, 2. ita ut post πρὸς τὴν πύλην continuo sequantur illa verba εξωθεν εισέπιπτον, οἱ δὲ διὰ τῶν κλιμάκων &c.

Vers. 13. τῶ τέχει. Mendose τῶ τάχει ed. 1. invitis nostris codd. — *Vers. 14. τῶν ἐνδον.* Temere τῶν ἐνδον eadem ed. 1. — *Ibid. τοὺς κατὰ τὸν ἰσθμὸν.* τοὺς, cum abesset ab editis, adscivimus ex Aug. Reg. F. G. Vefont. Tub. — *Ibid. τὴν ταύτη πύλην* recte Casaub. cum Vrsin. & Aug. Perperam τὴν ταύτην πύλην ed. 1. Med. Reg. F. G. Vef. Tub. — *Vers. 15. οὐ δυναμένων.* ἀδυναμένων ed. 1. & Med. Ceteri recte.

CAPUT XV.

Cap. XV.

Vers. 1. ἀποσύροντες τοὺς πολεμίους. In ἐπισύροντες consentiunt scripti libri cum editis. Sed aliud est ἐπισύρειν, de quo verbo fuse Reiskius disputavit ad IV. 49, 1. Aliud ἀποσύρειν, *abstrahere, dejicere*, quod paulo ante vidimus, cap. 13, 9. Apud Diodorum Sicul. XX. 48. τὰς ἐπάλξεις ἀπέσυρε vulgo vertitur *pinnas deterfit*; perspecte vero Reiskius, per metonymiam, accepit pro *nudavit defensoribus moenia Et pinnas propugnaculorum.* — *Ibid. αὐτοῖς τῆς.* αὐτῆς τῆς foli Regii F. G. Ad τῆς ὀπλίσεως notavit CASAVB. in ora Basil. „*genus armorum*; quod videlicet undique tecti erant.“ —

Vers. 2. ἐπέβαινον. ἀπέβαινον ed. 1. invitis msstis. — *Vers. 4. ἐπέ.* Perperam ἐπὶ Aug. Reg. F. G. Vefont. — *Ibid. παραγείλας κλείνειν* &c. Habet Suidas in Ὠφελείας. — *Ibid. μέχρις ἄν.* Sic ed. 1. consentientibus msstis & Suida. μέχρις ἄν ed. 2 & seqq.

Vers. 5. *Vers. 5.* τοὺς κύννας edd. cum Med. Reg. F. G. Vef. Tub. Mireris vero, antiquiores probatioresque ex codicibus nostris in χῆνας, id est, *anseris*, consentire. — *Ibid.* δεδιχοτομημένους. Mendose δεδοχοτομημένους ed. 2. & δεδιχοτομημένους ed. 3. 4. — *Ibid.* παρακεκομμένα. — „Forte κατακεκομμένα.“ REISK. — Iumenta simul cum hominibus in castris Samnitium captis cæsa memorat Livius IX. 14.

Vers. 7. *Vers. 7.* τὴν ἄκραν. Vitiose τὸν ἄκραν ed. 1. Reg. F. G. Vef. — *Ibid.* ἐπέβαλλετο edd. Reg. E. putamus & Med. & Vrb. Sic & Aug. in marg. ab antiq. manu. ἀπέβαλε Aug. Tub. ἀπέβαλλε Reg. F. G. Vefont.

Vers. 9. 10. *Vers. 9.* οἰκιῶν correxit Casaub. cum Vrsino. οἰκειῶν ed. 1. & Regii tres. οἰκειῶν Vefont. — *Ibid.* ἀθροίσαντας. ἀθροίσαντες Reg. E. & sic videtur primum fuisse in Vefont. — *Ibid.* σημείας edd. & Aug. in ora ab antiq. manu. σημείας Aug. in context. Reg. E. F. G. Vef. — *Vers. 10.* τὸν ἀπὸ τῶν ἀνατολῶν. Sic bene Casaub. & seqq. cum Vrsino. τῶν ἀπὸ τῶν ἀνατολῶν ed. 1. Aug. Reg. E. F. ἀπὸ τῶν ἀνατ. absque τὸν Reg. G. τὸν ἀπὸ ἀνατολῶν, absque τῶν, Med.

Cap. XVI.

CAPVT XVI.

Vers. 1. *Vers. 1.* τῆς τῶν πολιτικῶν καὶ ἐργαστικῶν κατασκευῆς. Consentiant libri omnes, & Suidas in Ἐργαστικός. neque opus est, ut cum Reiskio ἐργατικῶν suspicemur scribendum. Licet enim ab ἐργάτης proxime ἐργατικός formetur; tamen, quemadmodum & ἐργαστῆρ & ἐργαστήριον dicitur, sic nihil impedit, quo minus & ἐργαστικός pro legitima nominis forma habeamus. πολιτικούς autem dicit qui sunt *ex ordine civium, e civium classe*, ut idem fere valeat illud vocabulum ac τοὺς πολίτας; (conf. c. 17, 6. XIII. 7, 3. XXI. 3, 4. Diodor. Sicul. XX. 54.) ἐργαστικούς vero dicit, qui sunt e genere vel e classe *opificum*, τῶν ἐργατῶν, quos eosdem dein cap. 17, 6 & 9. χειροτέχνας vocat. Neque vero *opifices* hos *servilis* ait fuisse in urbe *conditionis*, quem-

quemadmodum acceperat Reiskius in Animadvv. ad Polybii lib. III. p. 367, 10. (id est, ad III. 114, 5.) ubi, occasione vocabuli τῶν ἱππικῶν, de nominibus in — κός definitibus disputavit. Opifices hos Polybius c. 17, 6. sicut Livius XXVI. 47. in numero *decem millium captivorum virilis sexus* comprehendit, quem universum numerum *libera capita* fuisse diserte Livius scribit, & a servis distinguit. Fuere ergo hi incolæ urbis, liberi quidem, sed non pleno jure civitatis fruentes, adeoque deterioris nonnihil conditionis, quam ceteri. Quare quum apud Suidam, loco paulo ante citato, corrupte vulgo sic legatur: Ἐργαστικός. Πολύβιος· Ἰδίως δὲ τῶν πολιτικῶν καὶ τῆς τῶν ἐργαστικῶν κατασκευῆς. suspicati eramus olim, (in Emendatt. & Observatt. in Suidam p. 51 seq.) sic fortasse scripsisse Lexicographum: Ἐργαστικός· ἰδιώτης. Πολύβιος. τῆς τῶν πολιτικῶν καὶ τῆς τῶν ἐργαστικῶν κατασκευῆς. ut ἰδιώτης intelligatur plebejus, homo de plebe.

Verf. 2. τοιαύτη τις ἤ. Sic Casaub. consentientibus msstis. Imperite τοιαύτης ἤ ed. 1. — *Ibid* ἀπομερίζονται τῶν ἀνδρῶν. Sic omnino corrigendum putavimus, intelligendo vocab. μέρος, vel τινάς. Vide Adnot. ad II. 34, 6. & ibi pro „τινάς. ut XVI. 10, 2.“ scribe „τινάς, ut X, 16, 2.“ Sane, quænam vis fit vulgatæ scripturæ in hac quidem connexionione, non perspicimus: nam τὰ τῶν ἀνδρῶν dici pro τοὺς ἀνδρας non ausimus statuere. — Hæc jam scripseramus, quum advertit nos sagacissimi REISKII Adnotatio ad ista verba, quæ, consentientibus msstis, sic vulgo edebantur: ποτὲ μὲν γὰρ ἐκάστης ἡμέρας πρὸς τὴν πρᾶξιν ἀπομερίζονται τὰ τῶν ἀνδρῶν — „Forte (inquit) ἐκάστης σημαίας πρὸς τὴν πρᾶξιν (id est, πρὸς ταύτην τὴν πρᾶξιν, τὴν διαρπαγὴν δηλονότι) ἀπομερίζονται τακτοὶ ἀριθμοὶ τῶν ἀνδρῶν.“ — Iam τὰ τῶν ἀνδρῶν quidem, quod habent libri, ex τακτοὶ ἀριθμοὶ τῶν ἀνδρῶν decurtatum esse, non ausimus confirmare: poteratque aliud quid in illo τὰ latere. Sane satis foret τινὲς τῶν ἀνδρῶν, ac suspicari fortasse licet, scriptum fuisse in exemplari,

Verf. 1.

Verf. 2.

Vers. 2.

plari, e quo nostri codices fluxere, $\tau\iota\nu$ cum superscripta inter lineas nota illa compendiaria, quæ $\epsilon\varsigma$ significat, quæ parum admodum differt ab ea quæ designat $\epsilon\nu$, & perinde atque hæc (de qua diximus ad III. 90, 8.) facile cum ω confunditur: quo fieri potuit, ut librarius, qui illo usus est exemplo, $\tau\acute{\alpha}$ pro $\tau\iota\nu\epsilon\varsigma$ legeret. Sed de hac quidem parte quidquid statuerimus, ex altera certe Reiskii emendatione, cum $\sigma\eta\mu\alpha\lambda\alpha\varsigma$ pro $\eta\mu\acute{\epsilon}\rho\alpha\varsigma$ reponere iussit, divinum prorsus in hoc genere ingenium viri elucere fatendum est. Etenim alienum aliquid utique, & in quo offendere necesse erat attentum lectorem, habebat vulgata scriptura $\epsilon\kappa\acute{\alpha}\sigma\tau\eta\varsigma\ \eta\mu\acute{\epsilon}\rho\alpha\varsigma$, *singulis diebus*: raro enim ultra unius diei spatium extensam fuisse consentaneum est captæ urbis direptionem. Mire vero convenit $\epsilon\kappa\acute{\alpha}\sigma\tau\eta\varsigma\ \sigma\eta\mu\alpha\lambda\alpha\varsigma$, (aut, si mavis, adjecta præpositione, $\epsilon\grave{\xi}\ \epsilon\kappa\acute{\alpha}\sigma\tau\eta\varsigma\ \sigma\eta\mu\alpha\lambda\alpha\varsigma$;) hac sententia: *aliàs ex quoque manipulo numerus aliquis militum ad hoc negotium secernitur, aliàs e toto exercitu integros aliquos manipulos ad hoc mittunt*. Huic vero Reiskianæ emendationi, quæ per se non nisi probabilitatis quemdam gradum, sed eum quidem insignem, habebat, plenzæ certitudinis rationem accedere intelligemus, si, quæ de eodem vocabulo $\sigma\eta\mu\alpha\lambda\alpha$, a libris nostris cum $\eta\mu\acute{\epsilon}\rho\alpha$ permutato, ad VI. 34, 8. & VI. 40, 11. adnotavimus, (quæ quidem Reiskium latuerant,) contulerimus.

Ibid. $\sigma\eta\mu\alpha\lambda\alpha\varsigma$. $\sigma\eta\mu\acute{\alpha}\iota\alpha\varsigma$ Reg. E. Vefont. & Aug. in contextu, sed $\sigma\eta\mu\acute{\alpha}\iota\alpha\varsigma$ intra lineas.

Vers. 3.

Vers. 3. $\omega\upsilon\delta\acute{\epsilon}\pi\omicron\tau\epsilon$ dè recte Casaub. Et sic est in Vefont. nescimus an & in Med. e quo nil enotatum. Ceteri cum ed. 1. carent dè. — *Ibid.* $\pi\alpha\rho\acute{\alpha}\ \tau\alpha\varsigma\ \tau\acute{\alpha}\xi\epsilon\iota\varsigma$. Sic editi; recte, sive ex msto libro duxerit primus editor, sive ex conjectura, conf. vers. 9. Adde Adnot. ad VI. 51, 4.

Ibid. $\pi\rho\acute{\sigma}\ \tau\omicron\ \delta\epsilon\iota\nu\nu\acute{\epsilon}\iota\nu$. — „Forte $\pi\rho\acute{\sigma}\ \tau\omicron\ \delta\epsilon\iota\nu\nu\acute{\omicron}\nu$, subaudi $\tau\eta\varsigma\ \pi\epsilon\rho\iota\sigma\tau\acute{\alpha}\sigma\epsilon\omega\varsigma$. Et idem Casaubonus quoque videtur in animo habuisse, ut latina fati produnt. Notum est proverbium: $\alpha\upsilon\tau\acute{\omicron}\ \delta\epsilon\acute{\iota}\xi\epsilon\iota$, h. e. $\alpha\upsilon\tau\acute{\omicron}\ \tau\omicron\ \pi\rho\acute{\alpha}\gamma\mu\alpha\ \delta\epsilon\acute{\iota}\xi\epsilon\iota$

δείξει ἐν τῷ πρώτῳ τὸ πρακτέον. Sic p. 1423, 30. [XVII. 15, 12.] *Φήμη συνυποδεικνύουσα est fama, varias proditoribus nocendi vias demonstrans, & docens quid in eos parandum sit.* REISKIUS. — Casauboni versionem h. l. tenuimus, *prout indicati periculi ratio postulaverit.* In ora vero Basil. ad vulgatam in græco lectionem Notam hanc adscripserat idem doctissimus interpres: „*Lego πρὸς τὸ δεικνύμενον.*“ Tum rursus: „*Ἄν πρὸς τὸ δεικνύμενον δέος!*“ — Lipsius, totam hanc pericopam, a vers. 2. hujus cap. usque ad finem, inferens libro V. de Militia Romana, Dialog. 15. græca verba, de quibus quærimus, his latinis reddidit: *ita ut semper tamen se ostendant.*

Vers. 3.

Vers. 4. ποτὲ δὲ καὶ σπανίως, Confer III. 107, 14. *ποτὲ* edidit Casaub. nescimus consilio-ne, an *τότε* voluerit, an *ποτέ*. *τοτέ* servavit Gronov. *τότε* dedit Ernest. quod erat in ed. I. consentientibus msstis. Particularum *ποτέ* & *τότε*, errore librorum inter se commutatarum, exempla vidimus III. 17, 8. ubi vide Adnot. & IV. 38, 6. Adde quæ notata sunt ad IV. 44, 4. — *Ibid. τετάρων. τεσσεάρων* Reg. E.

Vers. 4.

Vers. 5. προἰέντων τούτων, his venditis. Dubitare utique licet, satis-ne causæ fuerit Casaubono, ut consentientem librorum omnium scripturam, *προχθέντων τούτων*, id est, *quo factō*, quæ per se nihil incommodi videtur habere, desereret. Nam licet apud Livium lib. X. c. 17. & 20. legamus, *prædam vendere coactum esse militem mercatoribus agmen sequentibus, ne alibi, quam in armis, animum haberet;* tamen ex ipsis scriptoris verbis ibi intelligi videtur, prædam ipsam, priusquam vendita esset, militibus cessisse, & ab ipsis deinde esse venditam. Et cum persæpe prædæ militibus divisæ mentionem idem Livius faciat, nonnisi unum tamen invenimus locum, XXXV. 1. ubi dicat, *prædam vendendam quæstori datam; quod inde resectum, militibus divisum.* Aliàs prædam ipsam, ait, *exceptis corporibus captivis, (quæ a quæstore vendebantur, ut, quod inde resectum esset, in publicum redi-*

Vers. 5.

gere.

Verf. 5. geretur) *militibus cum cura, ut quam aduissimam esset, per milites esse divisam.* Vide Liv. XXXVIII. 23. & loca, quæ ibi citavit Dukerus, scilicet V. 22. VII. 27. X. 46. XXIII. 37. XXIV. 16. XXVII. 19. XXXVI. 30. XXXVII. 5. Denique quid multa? hoc ipso loco, in quo versamur, (verf. 1.) disertè Polybius scribit, sarcinas militum Pœnorum, & sapellectilem civium ac opificum militibus Romanis esse distributas. Confer c. 17, 6. XIV. 7, 2 seq. III. 76, 13. &c. Quæ cum ita sint, restitutum Polybio id, quod ei libri tribuunt, *πράχθ' ἐν τῶν τούτων* velimus.

Ibid. διανέμουσι πᾶσιν ἴσον. ἴσον Reg. E. Exemplum prædæ inter omnes summa æquitate divisæ vide apud Liv. XXXVIII. 23.

Verf. 6. *Verf. 6.* Περὶ δὲ τοῦ μηδὲν ἄνοσφιζεσθαι μηδὲν - - ; ἀλλὰ τηρεῖν τὴν πίστιν, κατὰ τὸν ὄρκον ὁμνύουσι πάντες. *Nihil aversuros esse de præda, jurant in eo sacramento quod dicunt quando primum in castra conveniunt.* Sic utcumque intelligi hæc possunt. Sed rectius nos facturos fuisse intelligimus, si REISKIO essemus obsecuti, sic scribere jubenti, *τηρεῖν τὴν πίστιν κατὰ τὸν ὄρκον, ὃν ὁμνύουσι πάντες ὅταν ἀθροισθῶσι* &c. Tum vero *in fine versus*; post *πολεμίαν*, pro puncto majori, *minus punctum* erat ponendum: & *verf. 7.* particula δὲ, post *ὑπὲρ τούτου*, (ut idem REISKIUS monuit,) intelligenda tamquam iteratio superioris δὲ, (initio *verf. 6.*) ut sententia ibi cœpta nunc expleatur; utque posterius hoc δὲ latine reddendum sit *igitur*. De quo usu illius particulæ sæpius diximus, & imprimis ad I. 29, 6. — *Ibid.* ἐν τοῖς περὶ τῆς Πολιτείας. Vide VI. 33, 2.

Verf. 7. dum: & *verf. 7.* particula δὲ, post *ὑπὲρ τούτου*, (ut idem REISKIUS monuit,) intelligenda tamquam iteratio superioris δὲ, (initio *verf. 6.*) ut sententia ibi cœpta nunc expleatur; utque posterius hoc δὲ latine reddendum sit *igitur*. De quo usu illius particulæ sæpius diximus, & imprimis ad I. 29, 6. — *Ibid.* ἐν τοῖς περὶ τῆς Πολιτείας. Vide VI. 33, 2.

Verf. 8. *Verf. 8.* κινδυνεύει. Verum esse videtur *συμβαλλῆσι κινδυνεύειν*.

Verf. 9. *Verf. 9.* ἐπίσης, vel ἐπ' ἴσης, (scilicet *μοίρας*) *aqualiter, pariter.* Latere hoc in *ἐπὶ τῆς*, quod habent libri, perspicte jam viderat Reiskius. Commodius autem putavimus, *ἐπίσης* scribere, una voce, ut sit ab adjectivo *ἐπι-*

σεσ, *aqualis*, quo utitur noster III. 115, 11. εἰ Ἰσεν sua-
ferat Vrsinus ex cap. 17, 5.

CAPUT XVII.

Cap. XVII

Vers. 2. μόναρχος ἢ στρατηγός. Sic Casaub. cum Reg. *Vers. 2.*
E. F. μόναρχος ἢ στρατηγός ed. 1. cum ceteris codicibus:
quod tenens Vrsinus, deinde pro mendoso ἐπιμελής, ex
conjectura καὶ ἐπιμελῶς scribere iusserat, quo nempe sibi
responderent verba ἢ & ἐπιτάξῃ. Casaubonus vero, ἢ
quidem in ἢ mutans, καὶ ἐπιμελῶς tamen ab Vrsino adopta-
vit, quamvis particulam καὶ omnes ignorent libri. Nos
codicum vestigiis presse inhæsimus.

Vers. 3. διό. Imperite & invitis msstis nostris ed. 1. *Vers. 3.*
Scribit διὰ τῶν πολλῶν, & hæc cum superioribus con-
nectit.

Vers. 6. ὁ συνέβη. Mendose ἢ συνέβη Reg. E. — *Ibid.* *Vers. 6.*
μικρῶ λείπον τῶν μυρίων. Perperam vulgo λειπόντων edd.
& mssti, excepto Reg. E. in quo magis corrupte scribitur
λοιπόντων. λείπον τῶν scribendum monuit Gronov. in No-
tis ineditis, & Reiskius. conf. X. 27, 13. XII. 16, 13.

Vers. 9. κατὰ τὸ παρὸν εἶπε &c. κατὰ παρὸν absque *Vers. 9.*
artic. Reg. F. G. Vefont. — „Trajecit verba: quod, cum
laudari non possit, tolerari debet. Simplicior narrandi
ordo fuisset: εἶπε, διότι κατὰ τὸ παρὸν δημόσιοι τῆς Πρώτης
εἰσί.“ REISKIUS. —

Vers. 10. Πρωμικόν cum Vrsino correxit Casaub. *Vers. 10.*

Vers. 11. προσέμιξε τοῖς αὐτοῦ πληρώμασι. suis sociis *Vers. 11.*
navalibus immiscuit. Casaubonus: in classem ad supple-
mentum remigum dedit: ad solos remiges restringens, quod
de omni genere navalium sociorum Polybius intellectum
voluit. Sunt enim πληρώματα, (id est, socii navales,) in
bellicis navibus, non modo remiges reliquique nautæ, ve-
rum etiam classarii milites. Et interdum quidem ad solos
remiges nautasque restringitur illud vocabulum; ubi nimi-
rum τὰ πληρώματα opponuntur τοῖς ἐπιβάταις, de qua no-
tione diximus ad I. 47, 8. Sed h. l. latiori notione esse

Verf. 11.

accipiendum, manifeste docent ea quæ proxime sequuntur; ubi non solum *nautarum univrsum numerum dimidia parte auctum esse ait, atque ita completas xviii. naves captas, quæ ad priores xxxv. recesserant, verum etiam numerum virorum, qui in unaquaque navi erant, propemodum duplicatum.* Ex quo adparet, maximum numerum eorum, quos hic dicit τοῖς αὐτοῦ πληρώμασι miscuisse Scipionem, in *militum classiariorum numerum fuisse relatos.* Ex Livio verba ista expresserat Casaubonus: at satis adparet, Livium hoc loco aut non intellexisse Polybium, aut presso pede eum sequi noluisse.

Verf. 12.

Verf. 12. ποιήσας ἡμιολίουσ. *numero dimidia parte aucto.* Sic recte Ernestus in Lex. Polyb. græca verba accepit: & in eandem sententiam Reiskius *ita auctum esse numerum,* intellexit, *ut duabus, quæ antea fuissent, partibus æqualibus tertia pars accederet.* Quod etiam concinit (ut idem Reiskius monuit) ei quod subicit Polybius, *ad xxxv. naves, quas ante habuisset Scipio, adjectas ab eodem esse octodecim.* Fortasse autem non ita solum dicit, *dimidia parte auctum esse univrsum nautarum numerum,* ut cuique ex xviii. captis navibus eundem numerum nautarum, qui inerat cuique ex xxxv. navibus Romanis, imposuerit Scipio; sed ut *in unaquaque ex omni numero navium numerum nautarum dimidia parte auxerit.* Atque id ipsum verbis Polybii videtur significari, & apte convenit cum eis quæ mox adjicit. Novimus præterea, non nimis magna copia solertiam nautarum abundasse Romanos: imprimis vero in hoc genere exercitati erant Pœni; & magnus id genus hominum numerus debuit Carthagine reperiri, quod etiam ipse Polybius diserte supra significavit, cap. 8, 7. Perperam verba supra scripta interpretatus est Casaubonus: *numero sesqui altera portione amplificato;* quod ita ille (quemadmodum in ora Basil. ipse adnotavit) intellexerat, ut *remigum numerum,* quem ante habuerat Scipio, nunc *tripulum factum* putaret. conf. VI. 32, 7.

Ibid.

Ibid. τοὺς πάντας ναύτας ἢ πρόσθεν. Vocabulum ναύ-
 τας, quod abest ab ed. 2 & seqq. restituimus ex ed. 1. &
 ex codicum omnium consensu: ac videtur, non Casauboni
 consilio, qui in lat. versione illud expressit, sed operarum
 errore fuisse prætermisum. ἢ recte Casaubonus scripsit,
 & sic habet Reg. E. Mendose ἢ ed. 1. cum ceteris codd.
 ut sæpe aliàs, & paulo ante vers. 1. hujus capituli. Pot-
 erat dicere τοῦ πρόσθεν, ut VI. 32, 7. & ut apud Sui-
 dam in Ἡμιόλια· ὀψώνιον ἡμιόλιον τοῦ νῦν διδομένου· ad
 quæ loca Ernestus provocavit. Atque ita fortasse scriptu-
 rus fuerat h. l. Polybius, si proxime præcederet vocab. il-
 lud ἡμιολίου; nunc, nonnullis verbis interjectis, perspi-
 cuitati inservit hæc constructio per particulam ἢ, quæ illa
 non est deterior: sic enim v. c. etiam dicit διπλασίους ἢ
 πρην, I. 72, 2. ubi pariter verba nonnulla inter διπλασίους
 & πρην interjecta sunt. Quare nullam rationem videmus,
 cur verba ista ἢ πρόσθεν cum eodem Ernesto (in Lexic.
 Polyb. voc Ἡμιόλιος) ut glossam inutilem suspecta habea-
 mus. Quod autem idem vir doctus aut πάντας aut ναύτας
 legendum h. l. censuit; putaverat, alteram vocem solam
 in aliis esse libris, in aliis alteram; nesciveratque utram-
 que in codicibus omnibus conjungi. Quod vero adinet
 ad ipsum hoc vocabulum ναύτας, non sumus nescii, esse
 viros doctos, qui inter nautas remigesque distinguendum
 putent, & nautas intelligendos eos, qui in regendis velis
 operam præstant, qui malum conscendunt, aliaque nau-
 tica ministeria, excepto remigio, faciunt. Ac fieri potest,
 ut interdum ea ratione ab ἐρέταις οἱ ναῦται distinguantur:
 sed haudquaquam perpetuum illud discrimen est, & per-
 sæpe, qui remis incumbunt, ναῦται adpellantur. Quo
 pertinet illa phrasis, quam ut pervulgatam Pollux profert
 I. 116. ἀκρατεῖς τῶν κωπῶν ἦσαν οἱ ναῦται. Quin etiam
 interdum universum τὸ πλήρωμα navis, atque etiam bel-
 licæ navis, (quod πλήρωμα cum ex nautis illis, strictiore
 sensu dictis, tum ex remigibus, denique ex militibus clas-
 sariis constat) communi nomine τῶν ναυτῶν comprehendi
 Polybii Histor. T. VI. Q q viden-

Verf. 12.

videntur, ut apud Polybium nostrum I. 49, 1 seq. & X. 35, 5. putamus, quoniam & milites classarii nonnumquam ad remos sedebant & remiges interdum ad pugnam armabantur. conf. X. 35, 5. Sed sigillatim atque proprie ναῦται iidem sunt, qui τὰ πληρώματα τοῦ στόλου strictiore significatu (de quo ad verf. 11. monuimus) dicuntur, nempe remiges & qui alia quæcumque ministeria nautica faciunt. Vide I. 49, 1 seq. & verf. 5. (ubi ναῦται iidem, qui & τὰ πληρώματα vocantur, ab ἐπιβάταις, id est militibus classariis, distinguuntur.) adde I. 59, 12. Atque ea notione si hoc loco idem vocabulum ναύτας accipiamus, evanescet illa repugnantia, quam in his verbis, ποιήσας ἡμιολίους τοὺς ναύτας ἢ πρόθεν, collatis cum eis quæ sequuntur, ὥστε τοὺς ἄνδρας ἐκάστῳ σκάφει βραχὺ τι λείπειν τοῦ διπλασίου εἶναι, manifestissimam deprehendere sibi visus Reiskius erat. Sane enim, quod nautarum numerus dimidia parte est auctus, id non impedit, quo minus hominum omnino numerus, qui in quaque navi erant, ratione simul habita militum classiariorum, propemodum fuerit duplicatus.

Ibid. Non moramur mirum Io. Schefferi lapsum in interpretando verbo τοὺς ὑπάρχοντας; sed miramur alios viros doctos, & in his Potterum in Archæol. lib. III. c. 18. in eundem errorem abduci se passios. οἱ ὑπάρχοντες, qui nunc erant, tam commode, quam manifeste, opponuntur τοῖς προγενομένοις, qui prius fuerant: nec ulla videtur ratio esse, cur προγενομένων in προσγενομένων cum Reiskio mutatum velimus.

Verf. 13.

Verf. 13. αἱ μὲν γὰρ &c. Velut in parenthesi posita intelligenda fuerint ista verba. Erant enim (vel, Erant autem) captivæ naves numero octodecim; cum prius XXXV. habuisset. Sed nescimus quid non satis emendatum inesse in eisdem verbis suspicamur. Vocabulum quidem οὐτω-καίδεκα non folicitem: nam multo verisimilius hoc, quam quod Livius habet, οὐτω tantum naves captivas numerans, lib. XXVI. c. 47.

Verf.

Verf. 14. τὴν αὐτῶν εὐνοίαν. Poterat simpliciter intelligi *benevolentiam suam*. Id vero non placuit REISKIO, hæc adnotanti ad ista verba: „Forte τὴν αὐτὴν εὐνοίαν, eandem benevolentiam, subaudi, atque illi opifices, de quibus paulo ante dictum. Potest tamen etiam non incommode vulgata ferri & exponi. ἡ αὐτῶν εὐνοία erit tum ἡ πρὸς αὐτοὺς (scil. τοὺς Ῥωμαίους) εὐνοία.“ — Collegit deinde familia, cum ex Polybio, tum ex aliis scriptoribus exempla. Scilicet Polybius X. 34, 1. τὴν αὐτῶν Φιλίαν καὶ πίστιν dicit, pro εἰς αὐτοὺς. Sic X. 37, 10. τῆς εὐνοίας τῆς ἐκείνων idem est ac τῆς πρὸς ἐκείνους εὐνοίας. X. 40, 9. ἡ τῆς πατρίδος πίστις est *fides erga patriam*. X. 41, 4. πρόνοια τῶν πολεμίων est *diligentia in providendo & occurrendo hostium insidiis*. XVIII. 28, 9. τὴν τῶν Ἑλλήνων εὐκλείαν est idem atque τὴν τῶν Ῥωμαίων παρὰ τῶν Ἑλλήνων (vel παρὰ τοῖς Ἑλλησιν) εὐκλείαν. Neque vero nos quidem cum eodem Reiskio huc referamus id quod vulgo apud Suidam ex Polybio legitur, (Polybii Fragm. Grammat. n. IX. T. V. p. LXXVII.) πρὸς ἀσφάλειαν τῶν πολεμίων, quasi hoc esset *securitatem ab hostibus*: nam ibi non dubito, recte a nobis πόλεων esse scriptum. (conf. Adnot. nostra ad I. 75, 2.) Sed rursus apud Dionem Cassium p. 28, 58. ed. Reimari εὐνοίαν αὐτοῦ est idem atque εὐνοίαν πρὸς αὐτόν. Et ibid. p. 31, 47. Εὐμενοῦς ἐπιβουλαὶ sunt *insidiæ in Eumenem*. Apud Diodorum Sic. T. II. p. 92, 37. σπουδὴ ἐκείνων est *studium erga eos*. Confer Taylorum ad Lyfiam p. 239. ed. Reisk. & quos Wesseling. laudat ad Diodor. T. I. p. 617, 27. Perizonium ad Aeliani Var. Hist. II. 35. & Burmann. in Phædr. lib. II. 8, 2.

Verf. 16. In fine *verf. 15.* post ἐλευθερίας minus pun- *Verf. 16.*
ctum vulgo ponunt; post πρόνοίαν vero majus. Reiskius illic majus, huc minus reponere jussit, ut nova periodus incipiat ab ἡμιόλιον δὲ, sed de lacuna nil cogitans, verba sequentia μετὰ δὲ ταῦτα &c. pro apodofi hujus periodi habuit, particula δὲ ex initio protaseos, per pleonasmum, usitatum Polybio, repetita. Nos vero hujusmodi repeti-

Verf. 16. tionem particulæ δὲ, de qua jam sæpius dictum est, non nisi post longiores protases, aut post complura quædam verba, inter protasin apodosimque interjecta, usurpatam observasse nobis videmur; quod hoc quidem loco contra est. Deinde admodum etiam incommode duo ista, de classe aucta, & de Magone aliisque captivis, in unam periodum coguntur. Itaque aut intercidisse aliquid fatendum erit, aut, si nihil deest, superioribus hæc (ἡμιόλιον δὲ &c.) jungenda sunt, & pro δὲ ποιήσας, δ' ἐποίησε legendum; quæ ratio fortasse ad verum proxime accesserit.

Cap. XVIII.

CAPVT XVIII.

- Verf. 1 .2.** *Verf. 1. Μάγωνα. Magonem;* eum qui urbi Pœnorum nomine præfuerat, ut docuit cap. 12, 2. — *Ibid. πέντε.* Mendose τήν τε Reg. F. G. Vefont. — *Verf. 2. καὶ τούτους.* Temere καὶ τούτοις ed. 1.
- Verf. 3.** *Verf. 3. καθ' ἓνα* recte Casaub. cum Regiis, Aug. Vef. Tub. Sic vero ex ingenio se corrigere ait Vrsinus. Mendose καθ' ἓνεκα ed. 1. Med. πρὸς ἓνα vet. editiones Suidæ, in Καταψήσας. — *Ibid. προσαγόμενος. προσαγόμενος* solus Aug. προαγόμενος Reg. E. Ceteri & Suidas consentiunt cum edd. — *Ibid. καταψήσας* Casaub. cum Suida & ora Aug. ab antiq. manu; monuerat etiam Vrsinus. Mendose καταψηφίσας Aug. Reg. F. G. Vef. Tub. καταψηφίσας Reg. E. καταψυχήςας Med. καταψιχήςας Vrb. — *Ibid. γράφειν αὐτούς, scriberent ipsi.* — *Ibid. πρὸς τοὺς αὐτῶν ἀναγκ.* Sic recte edd. cum Reg. E. putamus & Med. & Vrb. Perperam πρὸς αὐτὸν ἀναγκάτους Aug. Reg. F. G. Vef. Tub. sed Aug. verum habet inter lineas.
- Verf. 5.** *Verf. 5. ἀποκαταστήσας.* Temere ἀποκαταστήσας ed. 1.
- Verf. 6.** *Verf. 6. ταῖς μὲν παισὶ* restituiimus ex ed. 1. & msstis, contra quorum fidem Casaubonus, Vrsinum sequens, τοῖς μὲν ediderat, quod & Suidas habet in Κόννους. perperam; nam sexus distinguit Polybius, quemadmodum ipsum Scipionem fecisse modo dixerat.

Ibid.

Ibid. κόνου. κόννου scribit Suidas, Polybii verba citans, nec tamen vim vocabuli ullo modo declarans. Casaubonus *icunculas* interpretatus erat, intellexeratque (ut in ora Basil. adnotavit) *icunculas puellarum & pupas*, εἰκόνια scribendum suspicatus. Locum hunc erudite interpretatus est ΤΟΥΡΙΟΥ in Emend. in Suidam Part. II. p. 234 seq. docens, idem esse κόνον, κόννον & κῶνον, & generatim significare *quidquid fastigiatum sit aut in acutius exeat*, quod vel ex Hesychio ait liquere; figillatim vero *ornamentum muliebre, quod auribus scilicet appendebatur*, a forma ita dictum, quia *conum* seu κῶνον referebat: verbo *inaurem*. — *Ibid.* ψελλία. Sic penacute & cum duplici λ scripsit Casaub. & seqq. ψέλια ed. I. Regii tres, Vefont. ψέλια Aug. Rectius fuerit ψέλλια, ut est apud Suidam in Κόννου. Apud eundem tamen Suidam & ψέλιον & ψέλιον scribitur, in hoc ipso vocab. Est autem ψέλιον, Suida interprete, κόσμος τῆς χειρὸς, id est, *armilla*.

Ibid. ραμφᾶς scripsimus, monentibus Scaligero & Toupio ex Hesychio, apud quem Παμφῆ exponitur κοπίς, μάχαιρα. Corrupte prorsus δραμβᾶς habet Suidas in Κόννου. Quod ράμφας καὶ μάχαιρας scribitur in Vrsini Emendationibus, prius vocabulum operarum errore corruptum est: nihil in hac voce mutatum Vrsinus voluit; sed, cum abessent ab ed. I. duo verba καὶ μαχαίρας, monitum voluit lectorem, adijcienda esse illa verba, quæ nimirum & Suidas habet, & cum Vrsini codice, habent codices nostri omnes, excepto Med.

Vers. 7. Ἰλεργητῶν correxit Casaub. Conf. ad III. 35, *Vers.* 7. 2. & 33, 15. & ad IX. 11, 3. Adde Liv. XXVI. 49. & passim alibi. De *Indibili*, obsides dare coacto Pœnis, conf. Polyb. IX. 11. & X. 35, 6.

Vers. 8. ἤρετο. Vsitatam hanc formam, quam alibi *Vers.* 8. frequentat Polybius, restitimus in locum Ionicæ & poëticæ formæ ἔρετο, quam, ut hoc loco, sic VII. 5, 2. & passim alibi dederant libri nostri, εἰ & η confundentes. —

Ibid. αὐταῖς. Sicut h. l. omnes, sic mox *vers.* 10. ed. I. & Reg. E. perperam αὐτοῖς praeferunt. Sed recte *vers.* 11. in αὐτάς consentiunt omnes. Ubique manifeste ad mulieres refertur id pronomen: & αὐταῖς h. l. corrigendum esse, ante Reiskium jam Gronovius monuerat in Notis ineditis.

Verf. 10. *Vers.* 10. τὸν αὐτὸν εἰπούσης λόγον. Sic recte Casaub. & seqq. cum Reg. E. & Vrsin. τὸν αὐτῆς ἐπιούσης λόγον ed. I. Med. τὸν αὐτῆς εἰπούσης λόγον Vrb. Aug. Reg. F. G. Vef. — *Ibid.* διαπορήσας Casaub. cum Vrb. & Reg. E. putamus & Med. Perperam διατηρήσας ed. I. cum Aug. Reg. F. G. Vef. Tub. quod non defendere debuerat Reiskius. — *Ibid.* ψευδῶς. Temere ψευδῶν ed. I.

Verf. 11. *Vers.* 11. ἵνα μηδὲν αὐτάς ἐλλείπει. Mendose ἐλλείπει ed. I. cum msstis omnibus, excepto Aug. qui verum habet, quod inde enotare neglexit Boeclerus. Coniunctivum ponendum monuerant jam Vrsin. Gronov. & Reisk. De constructione verbi ἐλλείπω conf. Adnot. ad I. 60, 2. & adde ibi hoc exemplum.

Verf. 12. 13. *Vers.* 12. ὁ στρατηγέ. Suidas in Ἐκδέχῃ. De sententia mulieris conf. c. 38, 1. — *Vers.* 13. Ἀνδοβάλου correximus. Perperam vulgo edd. & scripti h. l. Ἀνδοβούλου, confusis αὐ & α, ut passim aliàs; de quo errore monuimus ad I. 75, 5. p. 324. III. 35, 2. X. 14, 15. &c. Constanter aliàs Ἀνδοβάλην vocat hunc regulum. Sic paulo ante *vers.* 7. confer III. 76, 6. & loca supra citata ad *vers.* 7.

Verf. 14. 15. *Vers.* 14. Φανερός Casaub. cum Vrsino, & sic Reg. E. inter lineas a prima manu. Mendose Φανερῶς ed. I. cum msstis. — *Vers.* 15. γὰρ ποῖτ' πρόνοιαν abest ab ed. I. & msstis, ex ingenio adjectum a Casaubono. Scaliger orationem interpunxit post ἕλλας, & deinde ὅμως ποιήσεσθαι scripsit pro ὁμοίως. — *Ibid.* συστήσεσθαι Casaubonus correxit cum Scaligero. συστήσασθαι ed. I. consentientibus msstis.

CAPVT XIX.

Cap. XIX.
Vers. 1.

Vers. 1. δημοσία correxit Casaub. & sic habet Reg. E. Perperam δημοσία (quod valet δημοσία) ed. 1. Aug. Reg. F. G. Vef. — *Ibid.* κατελήφθη. μετελήφθη Reg. E.

Vers. 2. προτεθέντων Casaub. cum Vrfino & Reg. E. Vers. 2. προτεθέντων ed. 1. cum cett. codd. — *Ibid.* τετρακοσίους. Perperam τετρακοσίους ed. 1. & Med. — *Ibid.* τὴν ὅλην παράθεσιν αὐτῶ γενέσθαι. Sic correximus, monente Casaubono in ora Basil. & Ernesto in Lex. Polyb. voc. παράθεσις. At intelligimus tamen, ferri potuisse vulgatam, atque adeo, quoniam consentiunt codices, feruari debuisse. Est autem παράθεσις τῆς χρηγίας, *adparatus pecuniae, pecunia reposita*; quemadmodum παράθεσις τοῦ σίτου III. 69, 2. *adparatus frumenti, frumentum repositum*.

Vers. 3. Κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτου &c. Quæ sequuntur, inde ab hoc versu usque ad finem cap. 22. de *Contentia Scipionis* & de *Exercitationibus militaribus, ab eo institutis*, non solum in serie Excerptorum Antiquorum suo loco leguntur in eis Codicibus, qui ista Excerpta continent, verum etiam in plerisque eorumdem codicum in extremo volumine denuo hæc separatim repetuntur, præmisso hoc titulo: Ἐν τοῦ ἱ. λόγου. Περὶ τῆς Σικελίως τοῦ Ἀφρικανῶ ἡγεμονικῆς ἐμπειρίας. atque adeo pro *Excerptis ex libro XIX. Polybii* venditantur. Adjiciuntur vero etiam ibidem præterea nonnulla, ad Scipionem nil pertinentia: scilicet, primo Fragmentum illud quod continuo sequitur cap. 23. tum id quod in serie Excerptorum Antiquorum proxime sequebatur, cap. 24. (quod nobis est cap. 27.) cui titulum præfigunt Περὶ Μηδίας. Huc spectant ex Codicibus quos vel ipsi contulimus, vel e quibus Varietatem lectionis excerptam in manibus habemus, *Codices Regii F. & G.* tum *Codex Vefontinus & Tubingensis* e quibus si quam lectionem adferemus e fine voluminis, quæ differat ab ea lectione quæ exhibetur in serie continua Excerptorum Antiquorum, adjiciemus notam *b.* verbi

Verf. 3.

causa, *Reg. F. b. Vefont. b.* &c. Eadem Fragmenta, excepto illo *περὶ Μηδίας*, habet etiam Codex *Reg. D.* is qui ceteroquin nonnisi Excerpta Antiqua ex sexto Libro continet: sed in hoc quidem recte fragmenta hæc, quæ dicimus, ad *Librum X. Polybii* referuntur, non ad *librum XIX.* quod ex librariorum fraude in illis factum est, de quibus paulo ante monuimus. Confer quæ de omnibus his Codicibus, & aliis similibus, dicta sunt in Præfatione nostra Tomo II. præfixa, pag. VIII-XIII. Denique in Codice *Reg. E.* (de quo ibidem diximus, p. XIII seq.) exhibentur continuo filo Excerpta Antiqua ex libro X. a cap. 1-20 extractum vero, prætermisissis reliquis, sequuntur ea quæ sunt in edit. Gronov. & Ernest. cap. 29-37. nobis cap. 32-40. Denique historiam, quæ hoc cap. 19. narratur, de *Scipionis continentia*, ex Polybio excerptam, Lexico etiam suo inseruit Suidas in *Πόπλιος*. Ejusdem vero rei memoria nobilitata est celebri illo argenteo *Scipionis Clypeo*, qui in Collectione Regis Nationisque Gallo-Francorum Parisiis servatur, cujus descriptionem Iacobus Sponius in Disquisitionibus Antiquariis (*Recherches d'Antiquité*) dedit. De eadem re confer Livium XXVI. 50.

Ibid. *συνειδότες* scripsimus cum *Reg. D. Reg. F. b. Reg. G. b. Vefont. b. & Tub. b.* *συνιδόντες* edd. *Reg. E. Suidas*, putamus & *Vrb. & Med.* *συνιδόντων* *Aug. Reg. F. G. Vef. Tub.* sed in *Aug.* inter lineas superscripta est terminatis *σο.* — *Ibid.* *Φιλογύνην* edd. consentientibus msstis omnibus in serie Excerptorum. *Φιλόγυνον* *Reg. G. b. Vefont. b.* Prorsus corrupte *Φιλογύνσω* *Reg. F. b.* *Φιλογύναιον* *Suidas* in *Πόπλιος*. Sed videndum, an ad Polybium referendum sit, quod in serie literæ *Φ* idem *Suidas*, nullo quidem adlato exemplo, sic habet: *Φιλογύνις, Φιλογύνιδος.*

Verf. 4.

Verf. 4. Commodius delebitur comma post *καταπλαγείς*, ut hoc verbum simul cum sequenti *θαυμάσας* ad τὸ *κάλλος* referatur. Sic *καταπλαγείσαι τὸ πλήθος καὶ τὸ κάλλος* II. 8, 4. & passim alibi. — *Ibid.* *ἡδίου ἄν. ἂν ἡδίου* *Suid.* — *Ibid.* *οὐδ' ὅποιαν ἂν ἦτον.* Sic *Casaub. & seqq.*
cum

cum Reg. D. E. & Reg. F. b. Reg. G. b. Vef. b. Tub. b. Mendose ὁ δ' ὁποῖαν ἤτλον ed. 1. Aug. Reg. F. G. Vef. Tub. omiffa particula ἄν, quæ requiritur, non quidem ut ad ὁποῖαν referenda, (conf. Adnot. ad IX. 27, 9.) sed ad verbum δέξασθαι, in modo potentiali sumtum. Nescimus quid det Vrb. e quo nihil enotavit Casaubonus. Alio errore Suidas οὐδ' ὁποιασοῦν ἤτλον, in genitivo; quod non videmus, qui probare potuerit Vrsinus.

Verf. 4.

Verf. 5. ὡς μὲν ἐμοὶ δοκεῖ. — „ὡς quapropter, vel adeoque. Videtur tamen Polybius potius h. l. ὅς dedisse, qui latinissimus ei familiaris est: Qui (Scipio puta) mihi videtur &c.“ REISK. — Nil causæ nos quidem videmus, cur formulam illam ὡς ἐμοὶ δοκεῖ non pervulgata illa notione, ut mihi videtur, accipiamus. Particulam μὲν, quam ignorant vulgo editi, inseruimus cum Reg. D. E. Reg. F. b. Reg. G. b. Vef. b. Tub. b. — Ibid. Post ἐν τῷ ζῆν, perspicuitatis causâ, teneri debuerat comma, quod cum msstis interposuerant editiones superiores, deletum ab Ernesto. — Ibid. ἡ δέλιας Casaub. cum Reg. F. b. Reg. G. b. (putamus & Vefont. b. & Tub. b.) ἡδίας ed. 1. Aug. Reg. E. Reg. G. Vef. ἡδίας Reg. F. ἡδέως Reg. D. ἡδίστας Suidas, quod probavit Vrsinus. Acute Scaliger, pro ἡδίας quod ed. 1. dabat, ἰδίας scribendum conjecerat. — Ibid. καὶ κατὰ σῶμα καὶ κατὰ ψυχὴν. Priorem particulam καὶ, cum ignorarent ed. 1. & 2. adjecit Gronovius, ex Peiresciano codice, ut ait in Notis editis ad hunc locum, & ex codice Lugdunensi. Quem autem Peirescianum vocat, non Peirescii ille codex est, e quo editæ sunt Eclogæ de Virtutibus & Vitiis, sed est Codex Regius Parisinus, e quo Læctiones nonnullas enotatas edidit Valesius in fine Eclogarum, ex Cod. Peiresc. editarum: est autem (ut jam aliàs monuimus, & in Præfat. T. II. p. xiv.) idem hic Codex, quem nos Reg. E. insignivimus: is igitur καὶ κατὰ σῶμα habet, (nam quod καὶ κατὰ τὸ σῶμα Valesius ait, error est;) & eodem modo Reg. D. Reg. F. b. & Reg. G. b. καὶ κατὰ ψυχὴν καὶ κατὰ σῶμα Suidas.

Verf. 5.

Verf. 6. *Verf. 6.* καὶ δούς αὐτὴν ἐν χειρὸς revocavimus ex ed. I. cum qua contentiuntur codices omnes, excepto Tub. e quo adfertur δούς αὐτῷ ἐν χειρὸς, sed in Tub. b. (id est, in eodem cod. Tubing. in fine) pariter est καὶ δούς αὐτὴν ἐν χειρὸς. Casaubonus, monente Vrsino, cum Suida edidit δούς αὐτῷ ταύτην, nulla idonea de causa; nam commodissime subintelligi poterat αὐτῷ. Ceterum ἐν χειρὸς nil opus est a præcedentibus sejungere. conf. c. 38, 4. — *Ibid.* ἐκέλευσ. ἐκέλευσε Suidas. — *Ibid.* ᾧ ποτ' ἄν. Temere prorsus & contra librorum omnium fidem ὅτῳ ἂν edidit Casaub. & seqq. Suum Polybio restituumus.

Verf. 7. *Verf. 7.* δι' ᾧν. διό unus Tubing. — *Ibid.* ἀποδοχήν. Perperam ὑποδοχήν Suidæ editio Mediol. — *Ibid.* ἐνεργάζετο. εἰργάζετο Suidas male. — *Ibid.* ὑποταγμένοις. ὑποτεταγμένοις Suidas. Sic libri omnes cap. 22, 3. Sed perinde est. conf. III. 13, 8.

Verf. 8. *Verf. 8.* τὰ λοιπὰ τῶν αἰχμ. Sic recte edd. & sic Reg. D. Reg. F. b. Reg. G. b. Vef. b. τὰ λοιπὰ τὰ τῶν αἰχμ. Aug. Reg. E. F. G. Vefont. ἐξέπεμψε Γαίαν τὸν Λαίλιον &c. — „Roma reversum in Hispaniam Lælium videmus p. 846. [X. 37.]“ REISK. — *Ibid.* δηλώσοντα. δηλώσαντας ed. I. Reg. F. G. Vefont. δηλώσαντας ed. Casaub. & seqq. nullo adfertiante codice. δηλώσοντα Reg. D. E. Reg. F. b. Reg. G. b. Vef. b. Eodem modo Aug. sed inter lineas δηλώσοντα, quemadmodum ex ingenio corrigere iussit Vrsinus, iussuragante Gronov. & Reiskio; nec enim ad Carthaginienses, sed ad solos Romanos referri debet hoc verbum; id ipsum vero in contextu habet alter Med. & codex Lugdunensis.

Verf. 9. *Verf. 9.* σαφῶς ἦδει Casaub. cum Urb. Reg. D. Reg. F. b. Reg. G. b. ἦδη ed. I. Aug. Reg. E. F. G. Vef.

Cap. XX:

C A P V T XX.

Verf. 1. 2. *Verf. 1.* τοιοῦτόν τινα τρόπον. τινα τρόπον τοιοῦτον Reg. F. b. Reg. G. b. Vef. b. — *Verf. 2.* τὴν μὲν πρώτην ἡμέραν. πρώτην caret ed. I. temere & invitis msstis. —

Ibid.

Ibid. σταδλους corrigere Reifkious jussit: Sic autem dant Reg. F. b. Reg. G. b. Vef. b. & Suidas in Τροχάζειν. σταδλους edd. cum cett. codd.

Vers. 3. ἐσφυτωμένους μετ' ἐπισφαιρῶν μαχαίραις. Per- Vers. 3:
peram & invitis msstis ἐπισφαιρῶν penacute Casaub.
& seqq. — „Gladii hi erant corio toti induti, & habe-
bant in loco cuspidis pilam coriaceam, pilis aut fœno re-
fertam.“ REISK. — *Ibid.* τοὺς δὲ τοῖς ἐσφαιρωμένοις
γρόσφοις. Ex conjectura sic edidit Casaubonus. τοῦτοις
pro τοῖς habet ed. I. cum msstis omnibus. Tum ἐσφερο-
μένους ed. I. cum aliis; alii ἐσφαιρωμένους; ἐσφαιρωμένους
Vef. b. & sic etiam in Aug. videtur primum fuisse, sed ibi
terminatio ους in οῖς mutata; rursus vero superscr. ab ea-
dem manu ἐσφερομ. Vide vero, an Polybius scripsit τοὺς
δὲ τούτους ἐσφαιρωμένοις γρόσφοις ἀκοντίζειν, alios vero
jussit præpilatis missilibus hos petere, nempe hos qui rudi-
bus pugnabant. Ita fuerit exercitationis genus simile fere
ei, quod describitur apud Xenoph. Cyrop. II. 3, 17 seq.
Possis fortasse eadem sententia etiam τούτοις tenere, si
dein esset εἰσακοντίζειν, pro ἀκοντίζειν; quamquam
εἰσακοντίζειν εἰς τινὰ quidem dici meminimus; an εἰσακοντί-
ζειν τινὶ pariter recte dicatur, haud satis scimus. — *Ibid.*
τοὺς αὐτοὺς δρόμους recte edd. cum Aug. Reg. D. E. Reg.
F. b. Reg. G. b. Vef. b. αὐτοὺς carent Reg. F. G. Vef. Tub. —
Ibid. κατὰ τὴν ἀρχήν. κατὰ videtur ingenio deberi primi
editoris. Quod si teneas, fuerit cum Reifkio τοῖς κατὰ
τὴν ἀρχήν legendum: sed præferamus nos quidem οὗς καὶ
τὴν ἀρχήν.

Vers. 4. Ἰνα μὴ δέ τι. Sic scripsimus vestigia libro- Vers. 4:
rum secuti. Ἰνα μὴ δέ τῆ ed. I. Aug. Reg. E. F. G. Vef.
Tub. Ἰνα μήτε τι Reg. D. Reg. F. b. Reg. G. b. Tub. b.
Vef. b. Ἰνα δὲ μηδέ τι ex ingenio edidit Casaubonus. Ma-
lim ex Ursini conjectura Ἰνα δὲ μήτε τι. Pro τι τῶν,
transpositis verbis τῶν τι maluerat Reifkious, id postulare
ajens linguæ græcæ usum. — *Ibid.* τὴν πλείστην. τὴν

δὲ πλείστην Reg. D. & Vef. b. — *Ibid.* ἐποιεῖτο σπουδῆν. σπουδῆν ἐποιεῖτο iidem Reg. D. & Vef. b.

Verf. 5. *Verf. 5.* ἐφεστάνει edidit Casaub. consentientibus libris omnibus, excepto Med. qui cum ed. 1. ἐφεστάνει habet. Forte ἐφίστάνει aut ἐφίστανε volebat librarius, ut monuit Reiskius. Sed eodem Reiskio iudice Polybianum est ἐφεστάνει, activa notione, *constituerat super, praefecerat.* Vide Adnot. ad III. 94, 7. — *Ibid.* ἐπάνω προεῖπον. Vide c. 17, 10. — *Ibid.* ἐπεπορεύετο. Sic ante Reiskium jam monuerat Gronov. in Notis msstis. Saepé in hoc verbo peccarunt librarii. Recte tamen omnes illud expresserunt cap. 21, 7. — *Ibid.* δι' αὐτοῦ ed. 1. consentientibus libris. δι' αὐτοῦ Casaub. citra necessitatem. δι' αὐτοῦ restituit Gronov. & tenuit Ernest.

Verf. 6. *Verf. 6.* τῶν δὲ ναυτικῶν δυνάμεων &c. Citat Suidas in Ἀναπέριαις. — *Ibid.* ἀκονώντων. Mendose nonnulli ἀκουώντων. — *Ibid.* οὐκ ἔστιν ὅστις οὐκ ἄν. Sic Casaub. cum Reg. F. b. Reg. G. b. Vef. b. Tub. b. οὐκ ἔστιν ὁ οὐκ ἄν ed. 1. Med. οὐκ ἔστιν οὐκ ἄν Reg. D. E. F. G. Vef. Tub. Sic & statim fuerat in Aug. sed dein post ἔστιν inter lineas scriptum ὡς antiqua manu. οὐκ ἔστιν ὃς οὐκ ἄν Vrsin. οὐκ ἔστι, κατὰ τὸν Ξενοφῶντα, ὃς θεασάμενος &c. Suidas in Ἐργαστήριον. — „Locus Xenophontis, ad quem hic Polybius digitum intendit, est in Agesilao p. 655. edit. Wechel.“ REISKIUS. — Eundem locum Xenophontis, de Epheso verba facientis, jam indicaverat Küsterus ad Suid. l. c. Eadem vero dictione idem Xenophon rursus utitur in Hist. Græc. lib. III. p. m. 390. edit. Basil. 1569. — *Ibid.* ἐργαστήριον correximus, consentiente cum Xenophonteis libris Suida & codicibus Polybianis omnibus, excepto Tub. b. qui cum editis ἐργαστήριον habet.

Verf. 8. *Verf. 8.* ἐξησκήθαι recte Casaub. cum Reg. D. ἐξησκήθαι ed. 1. cum plerisque codd. — *Ibid.* τὰ κατὰ τὴν πόλιν. τὰ deest Reg. F. G. Vefont. — *Ibid.* καὶ τῇ ναυτικῇ Casaub. cum Reg. D. Reg. F. b. Reg. G. b. Perperam τῇ h. l. abest ed. 1. Aug. Reg. E. F. G. Vef. — *Ibid.* Ταρά-

κωνος. Sic hoc quidem loco mssti omnes cum editis, quemadmodum & aliâs passim unus aut alter e nostris codicibus. Rectius tamen fortasse fecissemus, si Ταρρακωνος cum dupl. ρρ hoc loco, ut alibi edidissemus. conf. III. 76, 12. III. 95, 5. & Fragm. Histor. n. LXVII. Tom. V. p. 73. Rursus tamen ἐν Ταρρακωνι scripserunt X. 34, 1. cum simpl. ρ. & cum circumflexo in penultima.

Verf. 8.

C A P V T XXI.

Ab hoc Capite *novum* incipere *Excerptum*, cujus Titulus deest, perspecte Reiskius vidit monuitque. Ac licet in plerisque Codicibus continuo filo, nullo nec spatio relicto, nec nota ulla adjecta, jungatur hæc narratio cum præcedentibus, tamen & in cod. Urb. (ut notavit Casaub. in ora Basil.) separatur hoc Fragmentum a superioribus, & in Reg. D. a nova linea incipit, relicto etiam inter lineas spatio pro Titulo hujus Eclogæ, quem tamen titulum adscribere neglexit librarius. Neque vero vel Reiskio vel Casaubono in mentem venisse videtur, ad alium hominem, præter *Scipionem*, cujus rebus hæc narratio adtexta erat, eandem referre. Nobis vero, sæpius legentibus relegendibusque expositionem istam *Equestrium Exercitationum*, quæ hoc & sequenti capite continetur, semper & totus color hujus eclogæ, & singulæ rursus nonnullæ ejus partes, (inprimis cap. 21, 9.) alienæ esse a rebus Romanis visæ erant, & nihil cum rebus, præsertim a Scipione in Hispania gestis, commune habere. Quo accedebat, quod capite superiori penitus ad finem perductam videremus narrationem de exercitiis, a Scipione institutis; (vide cap. 20, 8.) in hac vero expositione nusquam nec nomen commemoratum, nec vestigium ullum adpareret, quo mens lectoris ad *Scipionis* cogitationem necessario duceretur. Noveramus quoque, & in schedis nostris adnotaveramus diferta aliorum Scriptorum verba, quibus simillimæ his, de quibus hic agitur, exercitatio-

Cap. XXI
& XXII
ad Philo-
pemenem
pertinet,
non ad Sci-
pionem.

sitatio-

Cap. XXI.
& XXII.

citationes equestres ad Achæum *Philopœmenem* referebantur; ita quidem, ut jam nesciamus ipsi, quid olim nos retinuerit, quo minus confidenter pronuntiarem id, quod nunc, omnia denuo reputantes momenta, temperare nobis non possumus quin præcise confirmemus, *ad Scipionem hæc nihil pertinere, sed de Philopœmene scripta esse a Polybio*. Ecce Polyæni verba, Strategem. lib. VI. c. 4, 1. Φιλοποίμην οὐκ ἐνόμιζε προσήκειν ἀγαθῶ στρατηγῶ τῆς Φάλαγγος ἡγεΐσθαι· ἀλλὰ τότε μὲν ἐν πρώτοις, τότε δὲ ἐν ἐσχάτοις, πολλὰκις δὲ καὶ κατὰ μέσους περιπτεύων, καὶ ἐφορῶν, αἰεὶ τὸ ἀμαρτανόμενον ἐπανορθοῦτο. Verbotenus ad *Philopœmenem* referuntur, quæ Polybius habet cap. 23, 4 seq. ita, ut dubitari non debeat, ex ipso Polybio hæc sumfisse Polyænum. Iam vide, de *Exercitiis, quibus Achæorum equites Philopœmenes in omne genus motuum tacticorum erudit*, quæ Plutarchus scripsit, in *Philopœm.* p. 359 seq. καὶ ἐν τοῖς τακτικοῖς ἐλαφροὺς καὶ ὄξεις παρέστησεν, ὥστε τὰς κατ' οὐλαμὸν ἐπιτροφάς, καὶ περισπασμοὺς, καὶ τὰς κατ' ἵππον ἐπιστροφάς καὶ ἠλίσσεις ἀπειργάσατο καὶ συνέϊδισεν, ὡς ἐνὶ σώματι κινουμένῳ κατ' ὄρμην ἐκούσιον εἰκέναι τὴν ὅλην τοῦ συστήματος ἐν ταῖς μεταβολαῖς εὐχέριαν. Hæc confer cum his, quæ legimus apud Polyb. cap. 21. & vix poteris quin tibi persuadeas, de eodem homine utrumque auctorem hæc scripsisse. Quonam vero tempore istas exercitationes instituit *Philopœmenes*? Cum ἵππαρχος, id est *Præfectus Equitum*, creatus esset *Achæorum*, ut docet Plutarch. *ibid.* p. 359. Atque de Scipione ubi loquitur Polybius, non ἵππαρχον, sed στρατηγὸν, *imperatorem Romanum*, ut erat, adpellat; hæc vero exercitia, ab ἱππάρχῳ, a *præfecto equitum*, instituta esse significat c. 22, 4. Quid multa? Hoc ipso libro X. historiarum, post res a Scipione in Hispania gestas, in *rebus Achæorum, de Philopœmene* copiose verba fecisse Polybium, docet *Ecloga Valesiana*, quam in cap. 24 & seq. hujus libri rejecimus. Et ea quidem occasione de hoc viro loqui ibi instituerat, (vide cap. 24, 1 sq. & cap. 25, 6.) quod hoc

tem-

tempore primum ad rempublicam *Philopæmenes* accesserat, & ἱππάρχης vel ἱππαρχος (id enim perinde est) id est, *præfectus equitum creatus erat ab Achaëis*. Iam lege quæ ibidem cap. 25, 6 & seqq. scribit Polybius, & confer partim cum eis quæ Plutarchus & Polyænus habent locis paulo ante citatis, partim vero cum hoc ipso Excerpto, de quo nunc agimus: neque dubitabis, ad eundem *Philopæmenem* hoc pertinere, & in historia Polybiana olim integra præcessisse statim ea, quæ habet prædicta Ecloga Valefiana, tum vero proxime, ac nonnisi paucissimis fortasse verbis interpositis, quæ nunc interciderunt, secuta esse hæc verba Ἦσαν δὲ κινήσεις & quæ sequuntur cap. 21 & 22. Cum quo etiam mire congruit, quod, quemadmodum compilerator Eclogarum de Virtutibus & Vitiis in fine prædictæ Eclogæ ait, *Reliqua, quæ apud Polybium sequebantur, quærenda esse in illis Eclogis, quibus Titulus est περὶ Στρατηγημάτων*, sic hæc ipsa, quæ in eo, de quo nunc quærimus Excerpto continentur, a Polyæno ad eundem titulum περὶ Στρατηγημάτων sint relata. Reliquum est, ut fateamur, *alio ordine collocari a nobis debuisse in hac regione Reliquias libri hujus decimi*. Scilicet post RES SCIPIONIS cap. 20. finitas, debuerat hic statim Titulus a nobis poni:

III.

RES GRAECIAE.

Deinde:

(I.) *Res ACHAEORVM. Philopæmen, præfectus equitum.*

CAP. XXI. Εὐρυλέων ὁ τῶν Ἀχαιῶν &c. (quod nunc nobis est cap. 24.)

CAP. XXII. Φιλοπολίμην τοίνυν &c. (nunc nobis cap. 25.)

CAP. XXIII. Ἦσαν δὲ κινήσεις &c. (nunc cap. 21.)

CAP. XXIV. Προκατάσκηνασάμενος &c. (nunc cap. 22.)

Tum:

Tum:

(II.) *Res AETOLORVM.*

CAP. XXV. Εἶναι γὰρ τὸ νῦν γιγνόμενον &c. (nunc cap. 23.)

(III.) *Res PHILIPPI.*

CAP. XXVI. Φίλιππος, ὁ βασιλεὺς Μακεδόνων &c. (nunc pariter cap. 26.)

Reliqua eodem ordine quo nunc sunt disposita.

His, quæ modo diximus, consentaneum est, ut in *versione latina* cap. 21, 1. & cap. 22, 2 & 5. *deleamus vocabulum Scipio*, quod cum Casaubono temere inserueramus.

Cap. XXI. Verf. 1. CAP. XXI. *Verf. 1.* συνειδέσθαι correxit Casaub. Et sic fere Reg. D. συνειδέσθαι dedit. Mendose συνηθείσθαι ed. 1. Sic Aug. superscripta litera η inter lineas, nam in contextu est συνιδείσθαι, ut in Reg. F. & Vefont. Alii in alia varie discedunt: συνειθῆσθαι, συνειδέσθαι, συνιδείσθαι.

Verf. 2. *Verf. 2.* κλίσεις recte Casaub. cum plerisque msstis. κλήσεις Reg. F. b. & Reg. G. b. Temere profus κρίσεις ed. 1. Vocant autem Tactici Κλίσειν *inclinationem* sive *conversionem simplicem*, id est, quæ *quadrantem circuli efficit*, sive ad dextram, sive ad sinistram. Et quidem non nisi de *singulis viris* vel *singulis equitibus*, quorum quisque per se illam conversionem facit, vocabulum hoc κλίσεις proprie usurpatur. Quod si vero *confertum quoddam corpus militum simul*, in modum navis, sese ita convertit, ut *quadrantem circuli describat ea conversio*, tum Ἐπιστροφή vocatur. De quibus & reliquis vocabulis tacticis, quæ hoc capite occurrunt, vide Aeliani *Tactica* cap 24. & Arrian. p. 54 sqq. ed. Blancardi, & ex his ductam brevem Interpretationem Vocabulorum Tacticorum, quæ Suidæ Lexico in fine adnexa est. Totum vero hoc caput præclaris adnotationibus & perspicua interpretatione illustratum reperies a Carolo Guischarto in *Memoires Militaires*, Tom. I. cap. 5. pag. 97 sqq. edit. in 8vo.

Ibid. ἐφ' ἡλίαν, καὶ πάλιν ἐπὶ δόρυ. Quæ κλίσεις, id est, *inclinatio sive conversio*, in *peditibus*, ἐπ' ἀσπίδα fieri dicitur,

dicitur, ea in equitibus fieri ajunt ἐφ' ἡνίαν, ad frenum, Verf. a.
id est, ad sinistram. ἐπὶ δόρυ, ad dextram.

Ibid. πρὸς δὲ τούτοις μεταβολή. πρὸς δὲ τούτοις ἀναστροφὴ καὶ μεταβολή (ut jam in scholio monuimus) dant scripti libri omnes cum ed. 1. neque aliter esse videtur in Urb. e quo sane nullam ab ed. 1. discrepantiam in ora Basil. notavit Casaubonus, qui sua auctoritate πρὸς τούτοις μεταβολή edidit; in quo eum, ut aliās, secuti sunt posteriores editores. Quod igitur particulam δὲ omisit, id quidem operarum fortasse factum est errore, aut certe nullo editoris consilio. Quod vero verba ἀναστροφὴ καὶ e fede, quam eis tribuebant libri ad unum omnes, expulit, & deinde post ἐπιστροφὴ rejecit; videre quidem nobis videmur, quid secutus sit vir doctus. Nempe Ἀναστροφὴν definiunt Tactici, τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὴν προτέραν χώραν, restitutionem epistrophes in locum priorem. Itaque quoniam ἐπιστροφὴ (ut paulo ante monuimus) de conversione conferti alicujus corporis, quod velut una massa movetur, proprie dicitur; videri poterat vocabulum ἀναστροφὴ pariter ad integrum aliquod corpus militum, simul commotum, unice pertinere. Quare existimavit Casaubonus, hoc vocabulum ἀναστροφὴ alieno loco hic esse positum, ubi de conversionibus singulorum agitur, & reponendum deinde esse in numero earum conversionum, quæ κατ' οὐλαμὸν, id est turmatim fiunt. At nihil impedire videtur, quo minus ἀναστροφὴν pariter de singulorum conversione ea dicere potuerit Polybius, quæ locum statumque, quo prius fuerant, recipiunt: quemadmodum vocabulum ἐπιστροφὴ Plutarchus (in Philopœm. p. 360.) non solum de conversione κατ' οὐλαμὸν, verum etiam κατ' ἵππον usurpavit. Rursus vero scrupulum injicere illud poterat Casaubono, quod, ubi de singulorum agitur conversione, is, qui post conversionem sinistrorsam factam rursus ad dextram se convertit, eundem locum statumque capit, quem antea tenuerat: quo fit, ut, postquam κλίσεις ἐφ' ἡνίαν, καὶ πάλιν ἐπὶ δόρυ dixit Polybius,

Polybii Histor. T. VI. R r super-

Vers. 2.

superfluum esse videatur adjicere ἀναστροφὴν, id est *reversionem in priorem locum*; quia κλίσις ἐπὶ δόρυ, post κλίσις ἐφ' ἡμίαν, revera nil aliud est nisi reversio in priorem locum statumque: quod in ea quidem conversione, quæ *turmatim* fit, fecus est. Sed hoc ipsum dubium pariter elevabitur, si in illo, ἐφ' ἡμίαν, καὶ πάλιν ἐπὶ δόρυ, particulam πάλιν non strictissimo sensu *retro, vicissim* interpretemur, ut præcise præcedere intelligatur conversio ἐφ' ἡμίαν, tum sequi ἐπὶ δόρυ; sed si verba ista sic interpretemur: *Conversiones singulorum, sive ad sinistram, sive ad dextram*, (vel, *aliàs ad sinistram, aliàs ad dextram*; cf. X. 16, 3. & Adnot. ad c. 9, 1.) *tum vero*, vel *porro*, (nempe, sive ad sinistram, sive ad dextram facta fuerit prima conversio) *reversio in priorem locum statumque*, id vero est ἀναστροφὴ, quam & ἀποκατάστασιν vocabant. Confer formulas, quibus imperia enunciantur a duce, apud Aelianum Tact. cap. 53. & Arrian. p. 73. In *conversionibus singulorum* sequitur denique μεταβολή, id est *conversio retrorsum, conversio in partem oppositam*, semicirculum describens; nempe duplex κλίσις in eandem partem. Sic enim definiunt Tactici: Αἱ δὲ δύο ἐπὶ τὸ αὐτὸ γινόμεναι κλίσεις, ἐπὶ τὴν κατὰ νότου ἐπιφάνειαν τὴν ὄψιν τοῦ ὀπίτου μετατιθέασι, καὶ τὸ τοιοῦτο καλεῖται Μεταβολή. Et potest hæc μεταβολή perinde sive ἐπὶ δόρυ fieri, sive ἐπ' ἄσπίδα, vel in equitibus ἐφ' ἡμίαν.

Vers. 3.

Vers. 3. Κατ' οὐλαμὸν δ' ἐπιστροφὴ. Quid ἐπιστροφὴν dicant Tactici, monuimus ad vers. 2. ubi de κλίσει diximus. — *Ibid.* Verba καὶ ἀναστροφὴ temere a Casaubono huc translata videri, paulo ante significavimus. — *Ibid.* καὶ περισπασμός. Ei conversioni *singulorum*, quæ μεταβολή dicitur, respondet περισπασμός, ubi agitur de *integro quodam militum corpore, quod simul veluti una massa movetur*. Est enim Περισπασμός ἐκ δυσὶν ἐπιστροφοῖν τοῦ τάγματος πεπυκνωμένου κίνησις, ὥστε μεταλαμβάνειν τὸν ὀπίσω τόπον. — *Ibid.* ἐκπερισπασμός est *conversio integri alicujus corporis militum* (veluti manipuli, turmæ &c.)
quæ

quæ tribus simplicibus conversionibus in eandem partem ab-
solvitur, adeoque dodrantem circuli describit: ἢ ἐκ τριῶν
ἐπιστροφῶν τοῦ τάγματος κίνησις, ὥστε μεταλαμβάνειν,
ἐὰν ἐπὶ δόρυ γένηται, τὴν ἐξ ἀριστερῶν ἐπιφάνειαν· ἐὰν δ'
ἐπὶ ἀσπίδα, τὴν ἐκ δεξιῶν.

Vers. 4. κατὰ λόχους καὶ διλοχίας. Vocabulum λόχος Vers. 4.
in exercitu duobus modis usurpatur: aliàs de manu qua-
dam vel numero militum, ut cap. 22, 7. qui numerus va-
rius atque varius esse potest: velut apud Xenophontem
λόχος est quarta pars τάξεως & continet 25 milites, Cy-
ropæd. VI. 3, 21. apud Lacedæmonios λόχος erat militum
512. Thucyd. VI. 68. & ibi Schol. &c. Unde latine mo-
do decuria, modo centuria, modo manipulus, modo co-
hors verti potest soletque. conf. Henr. Steph. Thes. Gr.
Ling. hoc vocab. Aliàs vero de ordine dicitur quo locati
sunt inceduntve milites; & tunc λόχος idem valet atque
στῆχος, id est, versus five series τῶν ἐπιστατῶν, militum
quorum alter post alterum est locatus: cui opponitur τὸ
κατὰ ζυγόν, quæ series est τῶν παραστατῶν, id est, eorum
quorum alter stat juxta alterum. Vide Aelian. Taët.
c. 4 seq. & Arrian. p. 18. 21. ed. Blanc. Et ista notione
hoc loco apud Polybium vocabulum istud cum Guischarcto
accipiendum videtur, qui κατὰ λόχους καὶ διλοχίας vertit
sur une ou sur deux files jointes ensemble, id est, secundum
singulos aut binos versus, vel longis ordinibus, longis se-
rieibus, unum aut binos ad summum equites in fronte ha-
bentibus: quam sententiam vetus interpres germanicus
Guil. Xylander perspekte jam expresserat. Quod vero
λόχον decuriam hic vertit Casaubonus, in eo quidem præ-
euntem habuit Aeliani interpretem, qui latino illo nomine
usus esse videtur, quoniam & Aelianus & Arrianus do-
cent, λόχον five στῆχον a nonnullis etiam δεκανίαν (quod
glossæ decuriam interpretantur) fuisse nominatum; nempe,
ut Arrianus suspicatur, quoniam apud hos ex decem viris
in phalange constabat στῆχος five λόχος, qui apud alios 8;
apud alios 12, apud alios 16 virorum erat: Sed, ut dixi-

Vers. 4.

mus, hoc loco de *versu*, de *serie*, atque *ordine*, quo *incedebant*, non de *numero* agi videtur: latinum autem nomen *decuria*, de equitibus usurpatum, non ad dispositionem aliquam tacticam, sed ad numerum *denarium* referebatur, & tertiam turmæ partem significabat, quam secundum Polyb. VI. 25, 1 seq. δεκαδρχίαν græce dixeris.

Ibid. ἀφ' ἐκατέρων τῶν κεράτων. Sic Casaub. cum Reg. D. Reg. F. b. Reg. G. b. Vef. b. Tub. b. ἐφ' ἐκατ. ed. I. Aug. Reg. F. G. Vef. Tub. Ex Med. & Vrb. nil enotatum reperimus. Est autem ἀφ' ἐκατέρων τῶν κεράτων non *ab utroque cornu* simul intelligendum, quemadmodum Casaubonus vertit, sed *ab alterutro cornu*. Hoc enim dicit, *eductiōnem illam mox ab alterutro cornu, mox a media acie incepisse præfectum equitum.* conf. ad vers. 5.

Ibid. συναγωγῇ πάλιν μετ' ἐποχῆς εἰς οὐλαμούς τε καὶ εἰς ἰππαρχίας. Arcerius, in Notis ad Aeliani Tact. c. 19. p. 141. totum hoc caput Polybii græce & latine inferens, verba ista sic vertit; *rursum, reductionses servato ordine cujusque turmæ ad hipparchias.* Casaubonus: *Et iterum adunatio servato ordine ad suam turmam vel alam sive præfecturam.* Guischartd: *ensuite de se ferrer en traversant, pour se former en compagnie, en escadron, ou en gros corps.* Nos vero, non videntes, quo pacto verba μετ' ἐποχῆς vel *servato ordine* significant, vel eam vim habeant quam Guischartdus expressit, *inhibito cursu* scripsimus, respicientes pervulgatam illam *inhibendi* vel *cohibendi* notionem, verbo ἐπέχειν subjectam. Ceterum veritatem hujus versionis præstare nos quidem nolumus, & ingenue fatemur, totam sententiam eorum, quæ hoc versu Polybius dicit, haud satis nobis esse perspectam. Reliqua quod adtinet versus hujus verba, satis quidem adparet, in corrupta codicum scriptura, εἰς οὐλαμούς τε καὶ εἰς ἰππαρχίας (vel εἰς ἰππαρχίας, ut est in Reg. D. in Vef. & in Tub. b.) εἰς ἰππαρχίας, latere vocabulum εἰλας vel ἴλας. Sed unde natæ sint duæ illæ priores corrupti vocabuli literæ τε, haud adparet. REISKIUS, cum in ora ed. I. καὶ ἴλας notatum videret, ad hunc

hunc locum sic commentatus est: „Forte εἰς οὐλαμοῦς, αἱ
 τε κατ' Ἰλας εἰς ἱππαρχίας. In αἱ τε subauditur (ait) ἐξα-
 γωγαὶ & συναγωγαί, *eductioes & conductiones τῶν λόχων*
 εἰς οὐλαμοῦς, & τῶν ἰλῶν εἰς ἱππαρχίας.“ — Nos quidem
 suspicati eramus, ex nota marginali in contextum transla-
 tam esse totam illam corruptam vocem; ac fuit, cum *θ ε*
 significare conjectaremus *θ ες*, id est, *pone, scribe*; (conf.
 ad cap. 22, 7.) ut, pro οὐλαμοῦς, aliquis monuerit, *vo-*
cabulum Ἰλας sibi videri ponendum Quod si quis utrum-
 que vocabulum ita servatum cupiat, ut εἰς οὐλαμόν τε καὶ
 Ἰλας καὶ εἰς ἱππαρχίας legamus, aut pressius etiam non-
 nihil premendo librorum vestigia, εἰς οὐλαμοῦς, εἰς Ἰλας,
 εἰς ἱππαρχίας, quæ Scaligeri fuit conjectura, nihil utique
 repugnabimus. Illud monemus, οὐλαμόν & Ἰλην pro syn-
 onymis aliâs usurpari a Polybio. Sane in Romano equi-
 tatu, VI. 25, 1. Ἰλη (five, ut alii scribunt εἶλη) manifeste
 est *turma, triginta equitibus constans*: & τρεῖς Ἰλαι quas
 dicit Polybius XI. 23, 1. sunt *tres turmæ equitum* apud
 Livium XXVIII. 14. Quos vero rursus οὐλαμοῦς vocat
 idem Polyb. VI. 28, 3. 29, 2 sq. 33, 10. non minus perspi-
 cue eadem sunt *turmæ*. Rursus vero in rebus Antiochî
 quos οὐλαμοῦς commemorat, omnia si circumspectes, non
 aliud valere intelliges, nisi quas Ἰλας Tactici vocant; (apud
 quos (apud Aelianum certe Arrianumque, nisi memoria
 nos fallit) ne occurrit quidem usquam vocabulum οὐλαμοῦς,
 forte quoniam vix usquam, nisi apud Lacedæmonios, de-
 finitum aliquem numerum indicabat hoc vocabulum. (conf.
 Plutarch. in Lycurgo p. 54. & Interpretes Hesychii ad voc.
 Οὐλαμός.) Polybius vero mox eodem hoc capite nostro
 vers. 7 & 8. bis rursus vocabulo οὐλαμοῦς, non Ἰλη, utitur.
 Ceterum nec Ἰλης numerus constans semper aut idem apud
 omnes fuit. Commemorantur apud græcos Tacticos Ἰλαι
 equitum triginta sex, aliæ equitum sexaginta quatuor; quo
 numero *Polybium* (putamus in Commentariis Tacticis)
usum esse Aelianus scribit cap. 21. aliæ equitum centum
 & tredecim. Denique diferte idem Aelianus ait, licere

Verf. 4.

cuique ἄλας pro arbitrio & majores & minores facere. Quod vero pro *duabus ἄλας*, quas in Romanis rebus Polybius X. 32, 2. nominavit, *equites CCXX*. Livius numerat lib. XXVII. c. 26. potest in eis numeris vel error latere five apud græcum, five apud latinum scriptorem; vel alios auctores Polybius, alios Livius secuti videri possunt, *Iam ἰππαρχία* est *majus quoddam corpus equitum, quantum scilicet sub unius præfetti equitum solet esse imperio, (un Regiment de Cavalerie;)* quod DXXII. equitum esse Aelianus dicit c. 20. & Arrianus p. 51. quam a Romanis εἰλην (five ἄλην) id est, *alam dici*, idem Arrianus ait, ubi vide quæ notavit Schefferus; nam Schefferi, non Blanchardi istæ sunt Adnotationes. Eadem vero latissima notione vocabulum ἄλη Polybius cepisse videtur lib. X. 42, 6. ubi Philippi ἄλην βασιλικήν, id est, *regiam alam* commemorat. De vocab. ἰππαρχία conf. X. 46, 10. De ἄλη adde quæ notavimus ad Appiani Punic. cap. 101. & ad Polyb. VI. 25, 1. Pro ἰππαρχίας perperam h. l. ἐπαρχίας habent Reg. F. b. Reg. G. b. & Tub. b. Confer c. 48, 10.

Verf. 5.

Verf. 5. ἐπὶ δὲ τούτοις restituumus ex Vrb. Reg. D. Reg. F. b. Reg. G. b. Tub. b. Vef. b. Perperam ἐπὶ δὲ τούτων edd. cum Aug. Reg. F. G. Vef. Tub. — *Ibid. ἐκτάξεις ἐφ' ἑκατέρων τῶν κεράτων.* Quatuor posteriora verba imprudentibus nobis prorsus prætermisâ sunt in latina versione. Casaubonus cum Arcerio: *ordinationes in utroque cornu.* Imo vero: *ordinationes s. aciei instructiones in alterutrum cornu, vel in alterutrum latus, in quam sententiam recte sane, si quid videmus, Guischartus: Pour faire front sur l'une ou l'autre flanc.*

Ibid. ἢ διὰ παρεμβολῆς. Prorsus in alienum sensum Casaubonus, *vel ab initio in aciei instructione.* Licet enim aliâs hanc vim habeat vocabulum παρεμβολή, de quo diximus ad VI. 26, 10. haud dubie tamen h. l. illa notione accipiendum est, quæ & origini vocabuli maxime convenit, & Tacticis familiaris est, quam exposuerunt Aelianus cap. 30. & Arrianus pag. 63 sq. ut διὰ παρεμβολῆς sit *per insertionem*

tionem

tionem vel interpolationem ordinum. Guischartus: *il faisoit ou doubler a plusieurs reprises les files.* Scilicet: si tota acies subito in latus, verbi causa, dextrum esset dirigenda; conversis omnibus ad dextram, extendebant sese paulatim magis magisque ordines qui nunc in fronte erant, & in intervalla succedebant ordines qui nunc a tergo stabant; quo facto ab ea parte, quæ paulo ante latus fuerat aciei, nunc frons explicata stabat.

Ibid. ἢ διὰ παραγωγῆς τῆς παρὰ τοὺς οὐραγούς. Casaubonus: *vel postea per circumductionem pone tergum aciei.* παραλογῆς, quod cum ed. I. agnoscunt codices omnes, videri utique poterat ex παραλλαγῆς esse corruptum, quod alter Med. in marg. habet, & intelligi illud vocabulum ex pervulgata notione verbi παραπλάσσειν, præterire, poterat; nisi usitatum apud Tacticos nomen παραγωγῆς esset, (Aelian. c. 36. & Arrian. p. 66.) ad indicandum ipsum illum motum, de quo hic agitur: scilicet, ubi, postquam manipuli sive turmæ omnes versus illud latus, quod frontem fieri volunt aciei, converterent vultus, primus manipulus sive prima turma, quæ est in eo latere, immota stat, reliquæ vero omnes obliqua profectioe, & obliquis lineis parallelis (brevioribus longioribusve, prout sunt propriores illi lateri aut remotiores) in idem latus tendunt, ita ut remotiores post terga priorum prætereant, & eo usque progrediantur, donec in eodem latere omnes æquata fronte consistant. Quare Casauboni emendationem, in qua præeuntem Scaligerum ille habuit, sollicitam nollemus. Græca autem verba commode his latinis reddentur: *sive per deductionem obliquam post terga præcedentium turmarum.* Pluribus verbis Guischartus: *ou bien (il les faisoit) deployer de façon que les sections ayant marché plus du moins en avant pour prendre leurs distances, & formé une espece d'échelle, elles alloient en marchant par le flanc, former la ligne.* τῆς, post παραγωγῆς, deest Reg. F. G. & Tub.

Vers. 6. τὰς μὲν γὰρ κατὰ περιήλασιν (intellige ἐπιτάξεις *Vers. 6*
ἐφ' ἐκατέρω τῶν κερμάτων) οὐ προσδεῖσθαι μελέτης &c. In-

Verf. 6. *fruitionem aciei in alterutrum latus, quæ sit per inflexionem, non indigere censebat peculiari exercitatione, quoniam fere profectiois (vel itineris) rationem haberet.* Guichardus: *Car de faire défiler simplement la section de l'une ou de l'autre aile en avant, & de la faire suivre par les autres sections, qui devoient successivement se tourner à l'endroit d'où la première section étoit partie, pour former la colonne & ensuite le front; il trouvoit ce mouvement trop long, & assez facile pour n'avoir pas besoin d'une grande étude, puisqu'il ne différoit pas de la marche ordinaire d'une troupe.* Verbum περικλᾶν, aut κατὰ περιήλωσιν ducere, nescimus an apud alios legatur tacticos scriptores; sed apud Polyb. h. l. & XI. 23, 2, videtur utique esse posteriores ordines circum eos, qui ante sunt locati, ita circumducere, ut ingrediantur in lineam ad angulum rectum inflexa sive fracta: quo genere procellus in consuetis itineribus sæpe utitur agmen, scilicet ut ad angulum rectum inflectatur. In græcis verbis variant nonnihil libri, τὰς μὲν γὰρ dedit Aug. (e quo perperam Boeclerus τούς enotavit;) sic & Reg. D. & Reg. F. b. Reg. G. b. Vef. b. Tub. b. τούς μὲν γὰρ Reg. F. G. Tub. Vef. Vrsin. ταῖς μὲν γὰρ ed. 1. cum Med. τῆς μὲν γὰρ Casaub. & seqq. ex conjectura parum felici, ut nimirum referretur ad μελέτης, quod recte posuit idem Casaub. cum Vrsin. & Reg. F. b. Reg. G. b. Vef. b. Tub. b. pro μελέταις, quod habebat ed. 1. cum Aug. Med. Reg. F. G. Vef. Tub. (conf. Adnot. ad verf. 10.) μελέται Reg. D.

Verf. 7. *Verf. 7. ἐπαγωγάς. Ἐπαγωγή est eductio adversus hastam, manipulis s. turmis in linea recta sese invicem excipientibus; cui opponitur παραγωγή, de qua paulo ante dictum, quæ fit in linea obliqua.* — *Ibid. δεινῶ τῶ τάχει* correxit Casaubonus. Quandoquidem τῶ vulgo ita scribi solet a librariis, ut litera τ superne imponatur literæ ω, debuerant hoc loco duæ literæ ω sese excipere, altera ex voce δεινῶ, altera ex τῶ, quarum altera alteram expulit, ut pro δεινῶ superesset δεῖν, quod habet ed. 1, Aug. Reg. D.

Reg.

Reg. F. b. & Reg. G. b. Vefont. utrimque: denique nova decurtatione δὲ τῶ Reg. F. G. Tub. In Tub. b. tamen esse δεινῶ τῶ ait Reuffius. — *Ibid.* συζυγοῦντας recte Casaub. cum Reg. D. Reg. F. b. Reg. G. b. Vef. b. Mendose συζυγοῦντας ed. 1. Vrb. Reg. F. G. Sic & Aug. fed in eo literæ γο punctis notantur ut spurix. συζυγοῦντας Med. συζυγῆν ad παραστάτας pertinet, in ordine stantes; ουστοιχεῖν ad ἐπιστάτας.

Verf. 7.

Verf. 8. τὴν ἐν οὐλαμοῖς. Cum in τῶν consentiant libri omnes, Reiskius hoc ex αὐτῶν decurtatum conjecit; quod hactenus commodius ei visum erat, quoniam, si τὴν legamus, oportere ait ἐν τοῖς οὐλαμοῖς, non ἐν οὐλαμοῖς.

Verf. 8.

Verf. 9. ταῦτα δ' ὑποδείξας. ταῦτα ἀποδείξας, absque conjunctione, Reg. F. b. Reg. G. b. Vef. b. — *Ibid.* τοῖς τε πολλοῖς καὶ τοῖς ἀποτελείοις. Nemo in militia Romana, τῶν ἀποτελείων nomen umquam audivit. Quinam vero sint hi ἀποτελείοι, qui τοῖς πολλοῖς opponuntur, mox clare ipse scriptor indicat, nempe οἱ κατὰ πόλεις ἄρχοντες, singularum civitatum magistratus. At quarum civitatum? Quis credat, Scipionem, Romanum imperatorem, ipsum Hispanos milites & civitatum magistratus in armis exercuisse? Immo vero ἀποτελείους nomen fuisse magistratum civitatum *Achaicarum*, ipse docet Polybius XVI. 36, 3 sq. Nam quod apud Suidam vulgo legitur: Ἀποτελείοι οἱ κατὰ πόλεις ἡγεμόνες τῶν Ἰουδαίων, perspecte Toupius monuit, (Emend. in Suid. P. I.) librarii alicujus oscitantia id factum, qui, cum in præcedenti articulo non nihil de Iudæis legisset, *Iudæos* pro *Achæis* supposuit. Nempe vir, de quo agitur hac Ecloga, qui & vulgus equitum & magistratus civitatum ad bellicos motus exercuit, non *Scipio* Romanus est in Hispania, sed *Philoproemenes*, equitum præfectus *Achæorum*, ut monuimus ad initium hujus capituli.

Verf. 9.

Ibid. συμπεριφέροντα. Mendose συμφέροντα Reg. F. b. Reg. G. b. Vef. b. — *Ibid.* παραγλελλομένοις. παραγλελλομένοις Reg. D. Reg. F. utrobique, & Reg. G. b.

Verf. 9.

Ibid. εἰ κρατοῦσιν οἱ κατὰ πόλεις ἄρχοντες τοῦ - - διδόναι τὰ παραγέλλματα. Nescimus quem nodum in scirpo hic quaesivit REISKIUS: — „κρατοῦσιν (ait) suspectum; mihi quidem obscura est dictio: κρατοῦσιν οἱ ἄρχοντες τοῦ διδόναι παραγέλλματα δεόντως, pro μνημονεύουσιν, sunt memores dandi praecepta convenienter.“ — Quæ adnotatio ERNESTUM deinde videtur conturbasse, ut κρατεῖν cum genit. de servando officio h. l. usurpari contenderet, (in Lex. Polyb. ad verbum κρατεῖν) & Polybii verba sic interpretaretur: *an (præfēdi) servarent officium, recte ἔσ̄ perspicuo præcipiendo militibus, quæ faciendæ ἔσ̄ discendæ essent.* Optime vero jam olim Casaubonus: *an, qui per urbes Præfēcturas administrabant, ad dictata hujusmodi perspicuo ἔσ̄ rite danda essent idonei.* Nempe κρατεῖν τινός, est competentem esse alicui rei, scire, tenere, bene rem callere. Quæ notione etiam verbo composito utitur Polybius lib. XL. 6, 4. κατακρατεῖν τῆς Ἑλληνικῆς διαλέκτου, bene callere grecam linguam.

Verf. 10.

Verf. 10. τῆς - - ἐμπειρίας correxit Casaub. cum Scaligero. τῶς - - ἐμπειρίας ed. i. consentientibus codd. omnibus, eodem errore quo verf. 6. pro τῆς μελέτης plures codices τῶς μελέτας scripserant.

Cap. XXII.

CAPUT XXII.

Verf. 1.

Verf. 1. δι' αὐτοῦ. δι' αὐτοῦ Casaub. & seqq. invitis msstis. — *Ibid.* αὐτός idem valet ac δι' αὐτοῦ, quod modo præcessit. Sic verf. 5. omnes ἐφορῶν αὐτός. — *Ibid.* ἐξοπλισίας correxit Casaub. cum Vrsino. ἐξοπλησίας ed. i. Aug. Reg. F. G. Vefont. ἐξοπλίσεως h. l. Reg. D. Reg. F. b. Reg. G. b. Vef. b. conf. verf. 4. & XI. 9, 4 & 9. ἐξοπλισία, exercitium armorum, exercitatio in armis, decursio militaris.

Verf. 2.

Verf. 2. οὐ προηγούμενος πάντων &c. Vide Polyæn. VI. 4, 1. cujus verba supra retulimus, initio Adnotat. ad cap. 21. — *Ibid.* ἡγεμονική. ἡγεμονικῶν Reg. F. b. Reg. G. b. Tub. b. ἡγεμονικὸν Vef. b.

Verf.

Verf. 3. τί γὰρ ἀπειρότερον. Cum præcedat χάραν, Verf. 3.
 duæ postremæ illius vocis literæ per incogitantiam repetitæ sunt a vetere aliquo librario, unde ἀντι γὰρ vel ἀντι γὰρ in libros omnes irrepfit. ἔστι γὰρ ab antiqua quidem manu scriptum est in ora Aug. unde, editor Basileensis accepit; sed haud dubie ex conjectura sive librarii sive alius docti viri natum. Nobis nostra conjectura expeditior commodiorque visa est. Reiskius, de veritate verbi ἔστι nil dubitans, ἔστι γὰρ οὐδὲν ἀπειρότερον scribendum censuerat. — *Ibid.* ἄρχαντος, ὃς ὀρᾶται. Pronomen ὃς perfecte ex ingenio inseruit Casaubonus, cum ignorarent illud scripti libri & ed. 1. interceptum a terminatione vocis præcedentis. Perperam ἄρχοντες ὀρᾶται Reg. D. & Reg. F. b. Reg. G. b. Ves. b.

Verf. 4. ἅμα δὲ καὶ δυνάμεως. δύναμις, ut sæpe aliàs, Verf. 4.
 de ingenio & solertia accipiendum. — *Ibid.* δείγμα perperam deest Reg. D. — *Ibid.* ἵπαρχον Casaub. cum Vrsin. Aug. Reg. G. Vefont. Mendose & invitis msstis ἵπαρχον ed. 1. ἵπαρχον Reg. F. ἵπάρχειν Reg. F. b. Reg. G. b. ex ἵπάρχην corruptum, quod recte habet Reg. D. sic etiam Ves. b. ex correctione, cum prius pariter fuisset ἵπάρχειν. conf. cap. 25, 6. — *Ibid.* ἐξοπλισίους Casaub. cum Reg. D. Reg. F. b. Reg. G. b. Ves. b. conf. ad verf. 1.

Verf. 5. προσδιασαφῶν. Sic Casaub. ex ingenio Verf. 5.
 edidit, commodo quidem verbo, & familiari Polybio. Nec tamen satis idonea fuisse causa videtur, euj consensuens librorum scriptura προσδιασαφῶν, id est, ante ostendens, defereretur. Et hoc pariter verbo Polybius usus est XL, 6, 12.

Verf. 7. Δημήτριος ὁ Φαληρεύς. Demetrium Phalereum Verf. 7.
 duos libros Στρατηγητικῶν scripsisse, docet Diogenes Laërt. V. 80. — *Ibid.* ἕως λόγου. Mendose ἐς λόγον Reg. G. b. & Ves. b. ἐλόγον Reg. F. b. — *Ibid.* ἐν οἰκοδομίαις. ἐν οἰκοδομίαις ed. Casaub. operarum errore, quem correxit Gronov.

Ibid.

Vers. 7.

Ibid. πλίνθον θῆς. Tenuimus hoc a Casaubono ex conjectura sic positum. πλινθουθεις ed. 1. πλινθουθεις Reg. F. G. Vef. πλίνθον θεις Aug. Reg. D. Vrsin. Reg. F. b. Reg. G. b. Vef. b. Tub. utrobique. Corruptum esse θεις, facile adparebat: & expeditissima emendandi ratio erat, qua usus est Casaubonus, θῆς scribens; quamquam & constructionis ratio & ipsa sententia nonnihil incommodi habet. Sed de constructione quidem leve est, quod a secunda persona, εἰν θῆς, subito ad tertiam transit, καὶ ἐπιμελείας τύχη. Illud gravius, quod, hanc scripturam si teneas, veluti magnum aliquid laudatur, si in struendo muro *singuli lateres ponantur*; quod tamen vix umquam aliter fieri solet, Nec sane illud laudandum, si *singuli ponantur lateres*, sed si *bene & cum cura ponantur*. Quare etiam Casaubonus, succursurus laboranti orationi, vocem *rite* inseruit: *si singuli lateres rite fuerint dispositi*. At nihil est in græcis, quod ei voci respondeat: egregie vero omnia haberent, si prorsus abesset verbum θῆς; sic enim perapte cohærerent illa, εἰν κατὰ μίαν πλίνθον καὶ κατ' ἓνα δόμον ἐπιμελείας τύχη τὸ παρατεθέν. Id incommodum sentiens Reiskius, εὐθὺς pro θῆς scribendum suspicatus erat: acute sane, & percommode. Nobis vero, cum mox sequatur diversa in diversis libris lectio, in aliis δόμον, in aliis δεσμὸν, alia in mentem venerat conjectura, ut θεις, quod habent libri, ex θεις, id est, *pone, scribe*, corruptum suspicaremur; (confer quæ de corrupta voce Θειλὰς ad cap. 21. 4. notavimus.) quæ nota fortasse in margine vetusti cujuscumque libri sic scripti erat, θεις κατ' ἓνα δόμον, vel θεις κατ' ἓνα δεσμὸν: cujus notæ vim cum non satis perciperet alius librarius, non solum vocabulum δόμον vel δεσμὸν, verum etiam illud θεις, in θεις corruptum, in contextum adoptavit.

Ibid. καὶ κατ' ἓνα δόμον. Sic Aug. Reg. D. Reg. F. utrobique, pariterque & Reg. G. & Vefont. & Tubing. utrobique. καὶ κατ' ἓνα δεσμὸν ed. 1. & Med. Et δεσμὸν in ora habet Aug. antiqua manu. Ex Urb. in ora Basil. nihil

nihil adnotatum est: fortasse & ille, ut Aug. alterum in contextu, alterum in ora habet. Quidquid sit, contra omnium librorum fidem, ac nulla cogente causa, utramque scripturam ita, ut in scholio diximus, conjunxit Casaubonus. Nobis unice vera scriptura visa est *δόμον*, non solum ut plurimorum librorum auctoritate fulta, verum etiam ut quæ vocabulo paulo exquisitiore ac minus in vulgus noto, nec tamen inusitato scriptori nostro, eandem sententiam exprimat, quam illi, qui *δεσμὸν* substituerunt, in animo habuisse videntur. *δόμος* in muro quid dicatur, (scilicet sic dici *seriem, ordinem vel stratum lapidum,*) post Gronovium ad Herodot. I. 179. & Wesseling. ad Diodor. I. 64. monuimus in Emendatt. & Observv. in Suidam p. 83. & in Adnott. ad Spicilegium Reliquiarum ex Polybii libro VIII. Tom. V. Polybii nostri p. 33. Ceterum perspicuum est, quod etiam Reiskius monuit, *κατὰ πλίνθον* conferri cum *κατ' ἄνδρα*, *κατὰ δόμον* vero cum *κατὰ λόχον*.

Ibid. τὸ παρατεθέν. Est quidem verbum in bello usitatum, *παραβρήγνυναι*, unde derivatur *παραβράχην*, quod vulgo hic legitur. Dicunt enim *παραβρήξαι τι τῆς Φάλαγγος*, *rumpere aciem*, ut Pollux docet in Onomast. I. 166. At hic quidem neque de *sarciendo edificio rupto*, nec de *rupta acie* agitur; sed de *ratione, qua & edificio recens exstruendo, & exercitui instruendo, firmitas atque robur conciliatur*; nempe si & singulæ partes, & partium compositio ac coagmentatio recte curentur. Itaque nunc, in similitudine a *muri constructione* petita, ubi *tam singuli per se lapides, quam singuli lapidum ordines, cum cura adponendi sunt*; quum, pro vulgato *παραβράχην*, Reg. F. b. & Vfont. b. *παραγὲν* darent, in Vfont. b. autem superscriptâ inter lineas literâ *θ* super *γ* indicaretur *παραθὲν*, denique quum in Reg. G. b. *παρατιθέν* esset; in hisce scripturis, etiam sic quidem adhuc corruptis, veræ scripturæ vestigia, *παρατεθέν*, invenisse nobis visum. Ipse etiam Casaubonus intellexisse videtur incom-

modum,

Verf. 7. modum; quod verbo παραβραγάν inesset, cui incommodo interpretatione hujusmodi studuit mederi: *cum singuli lateres rite fuerint dispositi, & singuli ordines affabre sic facti, ut nullus relinquatur hiatus.* Reiskius initio periodi, post verba ἐν οἰκοδομίαις excidisse non nihil suspicatus erat; v. c. τὸ ὅλον συμβαίνει ἰσχυρὸν εἶναι. Sed satis facile ex eis verbis quæ sunt in fine periodi, ὅλην ποιῆι τὴν οὐνάμιν ἰσχυρὰν, sententiam abruptæ in priori membro orationis animo supplere lector posse videtur.

Ibid. κατὰ λόγον. Perperam κατὰ λόγον Reg. D.

Cap. XXIII.

CAPUT XXIII.

Argumentum.

Aetolorum querimoniam de Romanis contineri hoc Fragmento, ait Casaubonus in Argumento, quod ei præmisit: rursusque versionem latinam ab his verbis incepit: *Dicebant Aetoli, quod nunc fieret, simillimum esse &c.* Sed, nec Aetolos; nec aliquem Aetolum hic loqui, satis adparet ex verf. 4. Quod intelligens ipse Casaubonus, in Corrigendis monuit, pro *Aetoli* in verf. lat. scribendum esse *illi*. Gronovius vero, *Dicebat ille*, scripsit; sed Argumentum Casauboni intactum reliquit. Quod si cum hoc Excerpto Antiquo contuleris Eclogam illam Valesianam, quam cap. 26 seq. posuimus; deinde si cum utroque istorum Fragmentorum filum narrationis apud Livium lib. XXVII. cap. 30 seq. contuleris, intelliges; recte a nobis Eclogam illam Valesianam proxime post hoc Fragmentum, de quo nunc quærimus, esse locatum, & excerptum esse hoc ipsum Fragmentum ex oratione habita ab aliquo ex eis *legatis*, quos convenisse Livius ait (XXVII. 30.) *ad dirimendum inter Philippum atque Aetolos bellum*: quamquam in temporis ratione non exactissime cum Polybio convenit Livius, ad annum ab V. C. 446. res istas referens, quo anno Marcellus consul occisus est; (Liv. XXVII. 27.) cum a Polybio eadem res in annum, qui præcessit Marcelli extremum consulatum, fuerint relatæ, ut ex serie Excerptorum Antiquorum satis adparet. Sed & in aliis rebus,

rebus, quas hoc libro X. exponit Polybius, in temporis ratione a græco scriptore discedere Romanum observavimus jam initio Adnotationum ad lib. X. cap. 2. Adde quæ notabuntur ad cap. 26, 1.

Verf. 1. περὶ τὰς παρατάξεις. Pro mendoso *παρα*, *Verf. 1.*
κατὰ aut περὶ legendum esse monuit Reiskius. Est autem
præpositionis περὶ proprius locus cum vocabulo οἰκονομία,
ut X. 16, 2. Et nil frequentius prava ista præpositionum
παρα & περὶ permutatione in codicibus nostris. vide ad I.
52, 4. ad IX. 20, 4. &c.

Verf. 2. Post ὡς ἐπίπαν perperam inserunt καὶ προσπί- *Verf. 2.*
παν Reg. F. b. Reg. G. b. Vef. b. Tub. b. Erroris originem
cognosces, si verba proxime sequentia inspexeris. — *Ibid.*
καὶ προαπόλλυται recte Casaub. cum Reg. D. Reg. F. b. Reg.
G. b. Vef. b. Tub. b. προαπόλλυται ed. i. cum Aug. Reg.
F. G. Vef. Tub. Ex Vrb. & Med. nil enotatum. — *Ibid.*
τὴν δ' ἐπιγραφήν τῶν ἐμβαιόντων, laudem vero rerum ge-
starum. Conf. Reisk. ad II. 2, 9.

Verf. 3. προκινδυνεύουσι. Simpl. κινδυνεύουσι Reg. D. *Verf. 3.*
Reg. F. b. Reg. G. b. Vefont. b.

Verf. 5. νικήσαντων recte edd. cum Reg. D. Reg. F. b. *Verf. 5.*
Reg. G. b. Vef. b. & Tub. b. Sic & ora Aug. ab antiqua
manu. νικήσαντες Aug. in contextu, & Reg. F. G. Ex
Vrb. & Med. nihil notatur. — *Ibid.* ἅμα τούτοις. Sic
Casaub. & seqq. cum Reg. D. Reg. F. b. Reg. G. b. Vef. b.
ἅμα καὶ τούτοις ed. i. cum Aug. Med. Reg. F. G. Vef. Tub.
Error sive Reiskii, sive operarum est, cum is ex ed. i. &
Aug. ἅμα καὶ τούτους refert. Sunt autem hi, quos simul
cum reliquis Græcis oppressum iri ait, ipsi Aetoli. conf. IX.
37, 8 & 10. — *Ibid.* ὑφ' αὐτούς. ὑφ' ἑαυτούς Reg. F. b.
Reg. G. b. Vef. b. Tub. b. — *Ibid.* ἐνεῖνοι, illi, sc. Ro-
mani. Sic omnino fuit scribendum, quod miramur a nemine
interpretum observatum; quamquam in latina quidem ver-
sione recte sententiam expressit Casaubonus. — *Ibid.*
ποιήσονται bene edd. Sic vero ex codicibus nostris non-
nisi Aug. in ora: nescimus an & Vrb. & Med. e quibus nil
nota-

notatum videmus in schedis. Mendose ποιένται Aug. Reg. F. G. Vel. ποιένται Tub. ποιούντας Reg. D. Reg. F. b. Reg. G. b. Vel. b. Tub. b. quod ex ποιούνται proxime est corruptum.

In hoc Fragmento definit codex Reg. D.

Verf. 6. *Verf. 6. Πάσαν γὰρ &c.* Minutum hoc Fragmentum in ora Codicis Vrbinatis eo loco esse scriptum, ubi in contextu legitur Excerptum illud quod modo exhibuimus, docet Casaubonus in Fragmentis Polybianis.

Cap. XXIV.

CAPVT XXIV.

Eclogam Valefianam de *Philopæmene*, quæ cap. 24 seq. continetur, reponi a nobis debuisse ante Excerptum Antiquum, quod cap. 21 seq. legitur, docuimus initio Adnotationum ad cap. 21.

Verf. 1. *Verf. 1. Εὐρύλεων, ὁ τῶν Ἀχαιῶν στρατηγός. Euryleo, prætor Achæorum.* Expediendam seriem successionemque, quæ his temporibus fuit, *Prætorum Achæorum*, & Livium cum Polybio conciliandum, doctioribus, qui & ingenio & otio valent, relinquere debeo. *Euryleonem*, quem hic Polybius nominat, nemini alii auctori commemoratum reperimus. Ejus prætura nescimus an in annum ab V. C. 544. ponenda sit, ut desierit initio æstatis A. V. 545. *Cycliadam, Achæorum prætorem*, Livius nominat XXVII. 31. in eis Achæorum rebus, quas ipse quidem ad consules Romanos anni ab V. C. 546. retulit, quas easdem vero Polybius ad annum 545. in quo nunc versatur historia, refert. Vide Polyb. X. 26. coll. cap. 23. & Liv. XXVII. 30 seq. Tum *Niciam, prætorem Achæorum*, memorat Livius XXVIII. 8. in rebus Achæorum eo anno gestis, qui secutus est postremum Marcelli consulatum, id est, in rebus anni ab V. C. 547. quas easdem res Achæorum Polybius in annum 546. in ipsum Marcelli consulatum posuit, lib. X. c. 41 sqq. Quod vero eodem anno qui secutus est Marcelli consulatum, id est A. V. 547. celebrata esse Olympia Livius significat XXVII. 35. & XXVIII. 7.

in eo consentit Polybius, qui ab A. V. 547. (lib. XI. 1.) novam Olympiadem incipit. (Conf. Adnot. ad IV. 14, 9.) Post hæc, per biennium res Græcorum prætermisit Livius, usque ad lib. XXIX. 12. Itaque de *Philopœmenis prima prætura* tacet, quæ secundum Polyb. XI. 10, 7. in A. V. 547. ponenda videtur, quò anno in pugna ad Mantineam Machanidam, Lacedæmoniorum tyrannum, Philopœmenes occidit. Quod autem haud multo post eam victoriam iterum prætorem *Philopœmenem* Nemeorum ludicro interfuisse Plutarchus scribit p. 362. id hanc habet dubitationem, quod, si in proximum annum 548. istam ponas præturam, non conveniet annus quo celebrari Nemæa consueverunt, de quo ad cap. 26, 1. dicemus; sin in annum 549. rejicias, parum aptum fuerit quod paulo post Mantinensem victoriam id factum Plutarchus scribit, in quo cum Plutarcho consentit Pausanias VIII. 50. p. 701. CASAVBONVS in Chronologia Polybiana Cycliadæ præturam retulit ad consules anni 546. (quem is annum 545. numeravit;) Niciæ præturam ad consules anni 547. Philopœmenis præturam primam ad A. 548. Eiusdem alteram præturam ad consules anni 549. De Livii Chronologia in rebus Græciæ horum temporum confer quæ notamus ad cap. 47 extr.

Verf. 1.

Verf. 2. τοῦ καιροῦ - - ἐφ'εστηκότος ἡμᾶς, cum tempus nos perduxerit. Eadem modo XXXII. 9, 1. τῶν καιρῶν ἐφ'εστηκότων ἡμᾶς ἐπὶ τὴν οἰκίαν ταύτην. De præterito verbi ἵστημι & compositorum, activa notione usurpato apud Polybium, vide Adnot. ad III. 94, 7. (ubi pro XXII. 9, 1. corrige XXXII. 9, 1.) De notione verbi ἐφίστημι & ἐπιστῆναι in ista phrasi, conf. ad III. 118, 11. & ad IV. 40, 1.

Verf. 2.

Ibid. ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τῶν Φιλοποίμενος πράξεως, ad initium rerum a Philopœmene gestarum. Primum quidem cum virtus tum prudentia Philopœmenis cognita nobilitateque erat bello Cleomenico A. V. 531. in pugna Antigoni cum Cleomene, Polyb. II. 67 sq. sed tunc & juvenis admo-

Verf. 2. dum & privatus erat. Nunc agitur de tempore quo primum ad rempubl. accessit, & publico munere fungi cœpit, scil. *Magistri vel Præfecti Equitum Achæorum* (cap. 25, 6.) qui gradus fere erat ad præturam. Eo magistratu Damophantum, magistrum equitum Eleorum, in prælio ad Larissum fluvium, sua manu occidit, & equitatum Aetolorum Eleorumque in fugam vertit; ut docet Plutarch. p. 360. & Pausan. VIII. 49 extr. p. 700. De quo eodem prælio verba faciens Livius XXVII. 32. (coll. cap. 31 extr.) rei a Philopœmene bene gestæ non meminit: sed deinde cap. 33. aliam pugnam ab Achæis, cum Aetolis Eleisque haud procul Messene prospere factam commemorat; quam eandem esse cum illa, quam ad Larissam pugnatam Plutarchus ait, contendit Casaubonus in Chronologia Polybiana ad A. V. 545. qui nobis 546. est. Olymp. CXLII. 4.

Verf. 3. *Verf. 3. ἐπευτίθησαν* idem esse ait Ernestus ac simplex *ἐπτιθησαν*. Quod hactenus concedimus, quatenus ipsum etiam simplex verbum *κτίζειν* non solum denotat *novam condere urbem*; sed etiam, urbem, quæ jam condita erat, *instaurare, amplificare, colonis frequentare*. — *Ibid. διαθήσεις*, *constitutiones* interpretatus est Valesius: sed id quidem ne de politica constitutione intelligamus, vetare videtur verf. 4. ubi urbes, cum hominibus comparatas, *ἄψυχα κατασκευάσματα* vocat. Erit igitur nunc *διάθεσις status & conditio exterior*, id est & situs (*θήσις*, X. 9, 8.) & reliqua ratio qua constructæ urbes sunt.

Ibid. ἀγωγὰς καὶ ζήλους. — „*ἀγωνίας*, *certamina, labores, discrimina*: potest ferri; sed haud scio, an *ἀγωγὰς* sit præferendum; quod expressit etiam in latinis Valesius, [*institutionem*,] quamquam nihil de ea suspicione sua admonuit.“ REISKIUS. — *ἀγωγὰς* recta corrigere iussit Ernestus in Lex. Polyb. Est autem *ἀγωγή institutio, institutum, disciplina*; quo vocabulo & frequenter aliàs, & hoc cap. verf. 2. & verf. 5. 6 & 7. utitur scriptor noster, & posteriori quidem loco rursus cum *ἀγωγῇ* vocabulum *ζήλους* conjungit. Ceterum, quandoquidem optimi qui-

que

que scriptores (quorum loca collegit Henr. Stephanus in Theſ. quibus facile alia etiam adjici poterant) vocabulo ἀγωνία non ſolum pro ἀγωνίῳ, id eſt, certamine, verum etiam pro exercitationibus juvenum ad quaſvis artes uſi ſunt; ſatemur, teneri fortaffe codicis Peireſciani lectiōnem ἀγωνίας potuiſſe: quamquam aliās, hoc, vocabulum nonniſi timoris, horroꝝis, anxietatis ſignificatu frequentat Polybius, ut VIII. 21, 2. XVIII. 8, 1. qua notione etiam verbo ἀγωνιᾶν familiariffime utitur. Rurſus vero ἀγωνίας vulgo ex ἀναγωνίας corruptum vidimus VII. 10, 5.

Verſ. 4. εὐψύχους. Haud dubie verum εὐψύχους, nam τῷ ἀψύχῳ opponitur ἔμψυχος; (ut I. 4, 7.) non εὐψυχος. — *Ibid.* εἰπὸς εἰς ἐπανόρθωſιν. Ad vulgatam ſcripturam ipſe monuerat VALESIVS: „Deeſt πρὸς, aut quid ſimile.“ — *Verſ. 6.* ὑπὲρ αὐτοῦ πεποιήμεθα λόγον. Nil cauſſæ videmus, cur περὶ pro ὑπὲρ maluerit Valeſius.

Verſ. 7. κατὰ μέρος - - κατὰ μέρος. — „Idem eſt atque ἐν μέρει, modo - - modo; ex hac parte, & rurſus ex illa, velut per compenſationem.“ REISKIVS. — Conf. ad III. 103, 7.

CAPVT XXV.

Cap. XXV.

Verſ. 1. Φιλοποίμην τοῖον. Confer Plutarchum in vita hujus viri, & Pauſan. VIII. 49 ſq. — *Ibid.* πρῶτον. πρῶτα Suidas in Φιλοποίμην. — *Ibid.* ἔφην καλῶς. Diximus de hac phraſi ad III. 87, 6. — *Ibid.* παιδευθεῖς ὑπὸ Κλέανδρον. De dictiōne παιδεύεſθαι ὑπὸ τινι vel (quod perinde eſt) ὑπὸ τινι confer dicta ad VI. 7, 2. De Cleandro monuit VALESIVS: „Apud Plutarchum in vita Philopœmenis perperam Κάσανδρος ſcribitur, contra auctoritatem codicis Vulcobiani; & Pauſaniam in Arcadicis, & Suidam, qui hunc Polybii locum ex Conſtantini noſtri Excerptis more ſuo deſcripſit.“ — *Ibid.* Μαντινέα. Scribe τὸν Μαντινέαν cum Suida.

Ibid. Φυγαδεύοντα. — „Verbum hoc aliās uſurpatur pro expellere in exſilium. Quare ſuſpicabar, legendum eſſe

- Verf. 1.** Φυγαδουθέντα. Sed potuit Polybius hoc verbo usus esse in significatione *exsulandi*, quia verba pleraque, in *euein* exeuntia, significant conditionem eam, quæ primitivo inest unde ducuntur. Vt δουλεύειν est εἶναι δοῦλος, sic quoque Φυγαδεύειν erit εἶναι Φυγάς. REISKIUS. — Ceterum aliàs constanter activa notione verbo isto utitur Polybius.
- Verf. 2.** *Verf. 2.* Ἐκδήμου. — „Ita etiam nominatur a Plutarcho in Philopœmenis vita; sed in vita Arati perperam *Ecdelus* scribitur: ὁ δὲ Ἐκδηλος Ἀρκὰς ἦν ἐκ Μεγάλης πόλειως. lege Ἐκδημος. Quamquam & Pausanias in Arcadicis [VIII. 49.] *Ecdelum* nuncupat, & *Megalophanem*; sed corrupte utrumque, cum *Ecdemum* ac *Demophanem* dicere debuisset. VALESIVS.
- Ibid.* Ἀρκεσίλα. Plutarchus in Arato p. 1028. de *Ecdemo* loquens, ait Ἀρκεσιλάου τοῦ Ἀναδημαϊκοῦ γεγονώς ἐν ἄσσει συνήθης. Conf. eundem in Philopom. p. 356. — *Ibid.* Ἀριστοδήμου τοῦ τυράννου. De hoc Megalopoleos tyranno vide Pausaniam VIII. 27. p. 656. & VIII. 36. p. 673. — *Ibid.* Post συστησάμενοι vulgo inferunt δὲ, quam particulam exprunximus, ipso admonente Valesio.
- Verf. 3.** *Verf. 3.* Νηοκλέους. Perperam Νηοκλέους Suid. — *Ibid.* Κυρηναίων. Vide Plutarch. in Philop. pag. ead.
- Verf. 5.** *Verf. 5.* λιτὸς κατὰ τὴν περικοπήν. conf. XI. 10, 3. — *Ibid.* τοιαύτας τινάς. τὰς τοιαύτας Suid.
- Verf. 6.** *Verf. 6.* κατασταθεῖς ὑπὸ τῶν Ἀχαιοῶν ἱππάρχης. Confer quæ dicta sunt initio Adnotationum ad cap. 21. & ad cap. 24, 2. — *Ibid.* κατεφθαρμένων. Imo κατεφθαρμένα, quemadmodum monuit Reiskius, ut referatur ad συντάγματα. Suidas: παραλαβὼν δὲ τοὺς ἱππεῖς παντὶ τρόπῳ διεφθαρμένους.
- Verf. 7.** *Verf. 7.* εἰς ἀληθινὴν ἄσκησιν. Exercitationes, quas cum equitibus Achæis instituit Philopœmenes, fusius deinde exposuit Polybius. Vide caput 21. quod post hanc Eclogam Valesianam reponi debuerat. Biennio post, prætor Achæorum, in pedestribus etiam copiis corruptam disciplinam restituit idem Philopœmenes. Vide XI. 8 sqq.

Vers. 9. ἔξεριθεύονται τοὺς νόους. — „Rarum hoc verbum significat ἔξεργάζονται seu κατασκευάζουσιν ἑαυτοῖς συνεργήτους, comparant sibi operas, administratos & socios laborum. REISKIVS. — Nempe συνέριθοι sunt sigillatim quidem αἱ συνυφαίνουσαι, generatim vero οἱ συνεργοί, ut docet Hesychius, cujus consule Interpretes ad eam vocem. Et Ἐριθοι, docente eodem Hesychio, sunt οἱ γαυρογοί, & οἱ ἐριουργοί, & generatim οἱ μισωτοί, mercede conditi. Hinc Ἐριθεύεσθαι, interprete Suida, idem fere sonat ac δευάζεσθαι, id est, mercede vel muneribus corrumpere. Ἐξεριθεύονται vero idem Suidas, hunc ipsum Polybii locum respiciens, interpretatur πρὸς καλίαν ἐγκαλοῦσι, id est, ad nequitiam invitant.

Vers. 9.

Ibid. Ante συμπεριστέλλοντες deesse particulam ἄλλὰ, aut aliquid simile, suspicatus est Valesius. Nos quidem veremur, ut præcedentia verba sana satis atque emendata sint.

Vers. 10. τῶν ἀρχόντων. „Forfan τῶν ἰπποαρχόντων.“ *Vers. 10,* ait Valesius. Sed nil opus: generatim nunc de eis loquitur Polybius, qui sive peditibus sive equitibus præfunt. — *Ibid.* κακοζήλιαν. Confer XI. 8, 4-7.

De verbis Ζήτει ἐν τῷ περὶ Στρατηγημάτων confer quæ notavimus ad initium capitis 21.

CAPVT XXVI.

Cap. XXVI.

Vers. 1. Φίλιππος - - μετὰ τὸ ἐκτολέσαι τὸν τῶν Νεμεῶν ἀγῶνα. Vide Liv. XXVII. 30 extr. & seq. & confer quæ supra notavimus de Argumento cap. 23. Livius hæc in rebus anni ab V. C. 546. (Olymp. cXLII. 4.) narrat; Polybius ad A. V. 545. Olymp. cXLII. 3. retulit. Cum quo convenit, quod Nemearum ludicrum, quod hoc anno actum uterque scriptor ait, cum tertio quoque anno agi solitum sit, ex Polybii ratione non (ut vulgo ferunt) in secundum & quartum, sed in primum & tertium quemque annum cujusque Olympiadis, & in impares annos ab Urbe condita, incidit. Quod probant omnia exempla, ubi apud Poly-

Vers. 1.
Nemes.

- Verf. 1. Nemea. *bium Nemeorum* mentio occurrit: velut II. 70, 4. Ol. CXXXIX. A. V. 531. Rurfus V. 101, 5. Ol. CXL. 3. A. V. 537. Nunc X. 26, 1. Ol. CXLII. 3. A. V. 545. Denique XXIII. 10, 1 seq. Ol. CXLVIII. 3. A. V. 569. Rurfus Livius XXXIV. 41. celebratum *Nemeorum* ludicrum commemorat L. Valerio, M. Porcio Coss. id est, A. V. 559. Ol. CXLVI. 1. Cum vero Plutarchus celebrata *Nemea* ait quo tempore iterum Prætor Achæorum fuit Philopœmenes, id quo pertineat haud fatis in liquido esse profecti fumus in Adnot. ad X. 24, 1. De ratione, qua annos *Olympios* numeravit Polybius, & cum *annis consularibus Romanorum* contulit, diximus ad IV. 14, 9.
- Verf. 2. *Verf. 2. κώμους ποιούμενος ἐπὶ τὰς οἰκίας. cum bacchantium turba domibus insultans, vel in domos impetum faciens.* Conf. Musgrav. & Barnes. ad Euripid. Cyclop. verf. 39.
- Verf. 5. *Verf. 5. ἀναίδην. ἀνέδην* velimus in contextum receptum, ut fecimus XV. 20, 3. Alibi, II. 5, 6. ubi recte ἀνέδην editum est, pariter in ἀναιδην aberrarunt nonnulli cōdices. ἀνέδην, ab ἀνήμι, (ut συστάδην a συνίστημι, βιάδην a βαίνω vel βῆμι, & familia) est ἀκωλύτως, ἐκκεχυμένως, ἐκλελυμένως, effuse, licenter, effrenate &c. ut docent grammatici græci. Conf. Perizonium ad Aelian. I. 4. Ἀναιδην, licet haud raro inveniatur in libris, & in Suidam etiam irrepsit, ex mero errore orta vox, merito damnata a Wesselingio ad Diodor. II. 59. & XVI. 37. aliisque diligentibus græcorum scriptorum editoribus. Ab ἀναιδής, impudens, adverbium est ἀναιδῶς, non ἀναιδην: & adverbia, in δην exeuntia, a verbis derivantur, non a nominibus. Quare miramur, non solum gratiam fecisse mendosæ voci, sed etiam ex professo eam defendisse eundem Wesselingium ad Diodor. T. II. p. 586, 51. ubi, αἱ ἀναιδην ἡδοναὶ quænam sint, difficile dictu fuerit; αἱ ἀνέδην ἡδοναὶ sunt effusæ, effrenatæ libidines.
- Verf. 9. *Verf. 9. Ἡμεῖς δ' οὐκ ἐν τοῖς προοιμίαις.* Cum in isto libro fuisset Καθ' ἄπερ ἡμεῖς οὐκ, VALESIVS ex conject. edidit

edidit Ἄπερ ἡμεῖς οὐκ, in Notis vero ait: „Legendum videtur, περὶ ὧν ἡμεῖς οὐκ.“ — REISKIUS: „Videtur καθάπερ (inquit) defendi posse, si accipitur pro διόπερ, quapropter. κατὰ sæpe idem notat ac διὰ, propter.“ — Nobis vox καθάπερ, per librarii incuriam, repetita ex præcedentibus visa est; quo facto deinde expulsam putavimus particulam δὲ, quam ex conjectura restituvimus. — *Ibid.* ὡςπερ τῶν λοιπῶν συγγραφέων τινέες. Cum abesset τινέες ab editis & a cod. msto, aut Reiskiana ista emendatio fecit adoptanda, aut ὡςπερ οἱ λοιποὶ τῶν συγγραφέων scribendum, quod Valesius suavit in Notis ad hunc locum.

Versf. 9.

CAPVT XXVII.

Cap.
XXVII.

Versf. 1. Ἔστι τοίνυν ἡ Μηδία. De Media confer quæ jam dixit Polybius lib. V. c. 44. & quæ ibi adnotavimus. Nunc de eadem regione verba facit occasione expeditionis ab Antiocho M. per Mediam in Parthiam susceptæ adversus Pharnacen, ut patet ex cap. 28sq. Μηδία h. l. recte habent libri omnes, qui alibi fere in Μηδεία consentiebant, quemadmodum mox versf. 4. rursus. Μηδείας habet Reg. F. b. & Reg. G. b.

Versf. 1.

Versf. 2. τοῖς γὰρ ζώοις τούτοις σχεδὸν ἅπαντα χορηγεῖ τὴν Ἀσίαν. Sic cum Vrsino correxit Casaub. quum mendose χορηγίαν fuisset in ed. I. Aug. Urb. Reg. F. G. Vef. Tub. Eandem constructionem verbi χορηγεῖν cum accus. persf. & dativo rei habemus III. 49, 11. & III. 68, 8. πάση χορηγεῖ τῇ Ἀσίᾳ Reg. F. b. Reg. G. b. Vef. b. & Tub. b. (nisi quod in hoc pro πάση fit πᾶσι.) Et invenitur quidem aliàs quoque hoc verbum cum dativo personæ, ut I. 62, 2. χορηγεῖν τοῖς δυνάμεσι, I. 83, 7. χορηγεῖν τοῖς παλεμίοις, commeatus suppeditare exercitui, hostibus: at cum duplici dativo, altero personæ, altero rei, nusquam quod sciamus.

Versf. 2.

Ibid. τῶ καὶ τὰ βασιλ. — „Videtur hic aliquid deesse e. c. δὲ καὶ αὐτίον ἦν τῶ.“ REISK. — At αὐτίον cum geni-

Verf. 2.

tivo casu, non cum dativo, construi solet. Nec, si nexum orationis recte inspexeris, desideraveris quidquam. — *Ibid.* τῶν ἵπποτροφιῶν ed. 1. Med. Aug. Reg. F. G. Vef. ἵπποτροφιῶν Reg. F. b. Reg. G. b. Non sperno ἵπποτροφιῶν; sed, si hoc vocabulo uti voluit Polybius, satis erat dicere τὰ βασιλικὰ ἵπποτροφεῖα, quemadmodum V. 44, 1. τὰ ἵπποφάρβια dixit, nec opus erat συστήματα adijcere.

Ibid. Μήδοις recte Casaub. & seqq. cum msstis omnibus, excepto Aug. qui in contextu quidem cum ceteris consentit, sed inter lineas Μήδους habet, quod adoptavit editor Basileensis. Et ferri quidem Μήδους poterat, sequente verbo ἐπιτετράφθαι, quoniam perinde & ἐγὼ ἐπιτρέπομαι τοῦτο dicitur, & τοῦτο ἐμοὶ ἐπιτρέπεται. Sed nil causæ est, cur Μήδοις sollicitetur.

Ibid. ἐπιτετράφθαι. Non videmus quo pacto mendosum ὑποτετράφθαι ferre potuerint Vrsinus, Casaubonus, Scaliger, Gronovius; quorum nemo ne dubitationem quidem ullam de corrupto isto verbo significavit. Vtique aut ἐπιτετάχθαι fuit corrigendum, aut ὑποτετάχθαι scribendum cum Reg. F. b. & Reg. G. b. Tub. b. In eandem sententiam Μήδοις ἐγκυχείρισται ait V. 44, 1. — *Ibid.* Tria verba διὰ τὴν εὐφυίαν ignorant Reg. F. b. Reg. G. b. Tub. b. Solum vocab. εὐφυίαν ed. 1. cum Aug. Med. Reg. F. G. Vef. Tub. putamus & Vrb. qui ignorant διὰ τὴν, quæ verba ex ingenio adjecit Casaubonus. Brevius Vrsinu δι' εὐφυίαν, probabili utique ratione, quoniam literæ Δ, facillime absorberi potuerunt a literis AI in quas exit verbum præcedens.

Verf. 3.

Verf. 3. τῶν συγκυρούτων αὐτῇ βαρβάρων, adversus conterminos barbaros. Videri possit συνορούτων legendum; sed conf. III. 59, 7.

Verf. 6.

Verf. 6. Ὀρόντην. Expresserat hoc jam Casaub. in lat. verf. & id ipsum, Ὀρόντην, (non Ὀρόνταν, ut Bæclerus citavit) habet codex Aug. in ora, ab antiq. manu. Esse autem Arantem Mediæ montem, prope Ecbatana, & Diodo.

Diodorus Sicul. docet II. 13. & Ptolemæus VI. 2. p. 170. & Ammian. XXIII. 6. quos ad Diodorum laudavit Wesseling. De admirabili munitione *arcis Ecbatanorum* conf. Herodot. I. 89.

Verf. 7. περι ὧν. Sic pro Περσῶν scribendum **CA-SAVBONVS** jam monuerat in ora Basil. idque ipsum in versione latina exprefferat. Rursus vero **REISKIVS**, dubitanter quidem, — „forte βασιλεια, inquit, περι ὧν καὶ τὸ λέγειν.“ — Sane literas C (id est σ) & I sæpe inter se permutatas a librariis vidimus. conf. Adnot. ad I. 15, 10. L 23, 2. &c. In codice Med. (si recte enotavit Gronovius) est βασιλεια Περσῶν· περι ὧν καὶ τὸ λέγειν. Ceteri omnes solum Περσῶν habent, & περι ὧν ignorant. — *Ibid. κατὰ μέρος.* Viderit poterat τὰ κατὰ μέρος scribendum, ut cum Reiskio scripsimus XI. 3, 5. Sed ferendam tenendamque utrobique vulgatam scripturam putemus. conf. ad III. 32. 3. — *Ibid. ὀχυρότητα* cum Vrsino correxit Casaub. ὀχυρώτητα ed. I. cum msstis.

Verf. 8. προφέρεσθαι. Perperam προσφέρεσθαι Reg. *Verf. 8.* F. G. — *Ibid. ἔνια* bene edd. & margo Aug. ab antiq. manu. ἔνη Vrb. ἐν ἧ Aug. in contextu, Reg. F. G. Vef. Tub. ἐν Reg. F. b. Reg. G. b. cum oblitus esset librarius superscribere terminationem α. — *Ibid. διατάσεως.* — „μετὰ διαβάσεως λέγειν est prædicare vultu ad severitatem & fiduciam composito, manibus ambabus ad regionem renum converfis, *cruribus diductis, Et gradu firmo atque constanti*, buccis inflatis, clarissima voce, ut circulatores, magna de se jactantes & profitentes.“ Sic **REISKIVS**; respiciens scilicet (ut monuit Ernestus) ad Homericum illud εὖ διαβάς, Iliad. M'. 458. quod διαστήσας τὰ σκέλη interpretatur Eustathius p. 284, 19. & 849, 37. & 878, 13 sq. edit. Basil. atque atticam esse dictionem. De verbo διαβαίνειν, *cruribus diductis stare*, conf. Wessel. ad Diodor. lib. I. extr. Nos vero, ad *firmiter quidem standum*, & ad *commodam habitudinem qua cum valida vi o manu ejici lapis possit*, (ut apud Homerum) præclare intel-

Verf. 8. ligimus, quo pacto pertinere illa phrasis εὖ διαβάς pertinere possit: sed de eo qui verba facit cum confidentia aut jactantia, nusquam usurpatam eandem dictionem videmus: nudi vero vocabuli διαβάσεως, ista notione usurpati, nullum usquam ne vestigium quidem adparet. Quare probavimus Ernesti conjecturam, qui, quum sensus exaggerationem (ut ait) requirat, διατάσεως suspicatus est scripsisse Polybium. Est autem διατείνεσθαι, ex satis pervulgato græci sermonis usu, oratione vel voce contendere. Sic Demosth. pro Coron. p. 275. ed. Reisk. τί οὖν ταῦτα διετεινάμεν οὕτωςι Φοβερῶς. Dionys. Halic. Antiq. Rom. X. 13. νυνὶ δὲ συντεμῶ τὸν λόγον, καὶ πάσομαι τὰ πλείω διατεινόμενος. Lucian. in Abdicato c. 32. T. II. p. 186. ed. Amstelod. διατείνη καὶ βοῆς. Adde quæ collegit Vpton ad Arriani Epictet. p. 567. lin. ult. Vnde μετὰ διατάσεως percommode significabit cum contentione, aut, si mavis, cum exaggeratione. Pro quo μετ' ἐπιτάσεως dixit Polybius, si non sefellit nos conjectura, lib. XXXIII. 10, 3. Istam notionem verbi διατείνεσθαι, & nominum inde derivatorum, tetigimus in Nota ad Fragmentum Polybii grammaticum XXXVIII. Tom. V. p. 83 seq.

Ibid. καλλίστην ὑπόθεσιν ἢ προειρημένη πόλις παρέχει. Simplex verbum ἔχει ferri h. l. potuisse censuit Reiskius.

Verf. 9. ἔχοντα, monente Vrsino, correxit Casaubonus. Sic vero recte dederunt Reg. F. b. & Reg. G. b. Mendose ἔχουσα ed. 1. Aug. Med. codex Vrsini, Reg. F. G. Vef. Tub. Mox iidem Reg. F. b. & Reg. G. b. rectissime dederunt τῇ δὲ & πολυτελείᾳ, quemadmodum perspecte idem Casaubonus edidit; cum τὴν δὲ & πολυτέλειαν fuisset in ed. 1. consentientibus & ceteris codicibus. — Ibid. καταβαλλομένων. Nulla necessitas cogit, ut καταβαλλομένων corrigamus cum Reiskio.

Verf. 10. κικπαριτίνης. Temere κικπαριτίνης ed. 1. — Ibid. Φακνώματα sunt lacunaria ad præsepis formam fabricata, ut Φάκνωγ apud Diodor. Sicul. lib. I. c. 66. ubi vide quæ

quæ adnotavit Wesseling. Passim eodem vocab. *Φατνώματα* utuntur sacrarum scripturarum interpretes. — *Ibid.* *περιστύλοις* correxit Casaub. & sic etiam correctum in Aug. ab antiqua manu. — *Ibid.* *τάς τε κεραμίδας*. Vide ad IV. 52, 7.

Vers. 12. *τῆς Ἀΐνης*. Consule Bochartum in Geogr. *Vers.* 12. *Sacr.* P. I. lib. III. c. 14. p. 223. edit. Cadom. & cap. 19. p. 277 sq. — *Ibid.* *καὶ* ante *κεραμίδες*, prætermisum in edit. Casaub. (operarum putamus errore, propagato per seqq. editiones) restituumus ex ed. 1. & msstis, qui eam partic. agnoscunt omnes, excepto uno *Ves.* *κεραμίδες ἀργυραῖ* vero, monente Vrsino, recte edidit Casaub. Perperam *κεραμίδας ἀργυραῖς* ed. 1. Aug. Reg. F. G. *Ves.* Tub. *κεραμίδες ἀργυραῖς* Reg. F. b. Reg. G. b. Tub. b. qui iidem codices ignorant *καὶ* ante *πλείους*, nempe pro scripturæ compendio, quod significat *καὶ*, literam *σ* posuerunt librarii. — *Ibid.* *συνετέθειντο* recte Casaub. cum Reg. F. b. Reg. G. b. Tub. b. *συνετέθηντο* ed. 1. Aug. Reg. F. G. *Ves.* Tub. — *Ibid.* *πλήνθοι δὲ χρυσᾶ* Casaub. cum Reg. F. b. Reg. G. b. putamus & Tub. b. *πλήνθοι δὲ χρυσᾶ* *Ves.* putamus & Tub. *πλήνθοι χρυσᾶ*, absque *καὶ*, ed. 1. Aug. Reg. F. G.

CAPVT XXVIII.

Cap.
XXVIII.
Vers. 1.

Vers. 1. *Ἀρσάκης*. Antiochi expeditionem adversus hunc *Arsacem*, Parthiæ & Hyrcaniæ regem, breviter tangit Iustinus XLI. 5. postquam de patre hujus, qui regnum condidit Parthorum, fusius egerat. — *Ibid.* *τὴν δ' ἔρημον*. Monuerat jam Reiskius, cum verbo *διεκβαλεῖν* non consistere posse *εἰς*, quod hic invexit Casaubonus: nam, aut *διεκβαλεῖν ἔρημον* dicitur, inquit, aut *ἐμβαλεῖν εἰς ἔρημον*. Sic certe cap. 29, 3. consentientibus libris omnibus legitur *οὗς* (scil. *τόπους*) *ἔδει διεκβάλλειν αὐτῶν*. Quod si perinde *εἰς τὴν ἔρημον διεκβαλεῖν* dicere liceret, expeditissima sane ratio foret qua usus Casaubonus est ad hunc locum sanandum, pro *Ἀρσάκης δὲ*, *Ἀρσάκης εἰς δὲ* scribens, & post *Ἀρσάκης* orationem interpungens. De
deserto,

deserto, quod inter Parthiam Mediamque interjacet, diximus ad V. 44, 4.

- Verf. 2. *Verf. 2. οὐδέν ἐστι.* Sic recte Casaub. cum Vrb. Aug. & Vrlin. οὐδέν deest ed. 1. Reg. F. G. Vef. Tub. — *Ibid. Φρσατίας.* Polybii verba nonnulla hinc citavit Suidas ad hoc ipsum vocab.
- Verf. 3. *Verf. 3. τοῖς ἐπὶ τινὰς τόπους.* Mendose τὰς ed. 1. cum msstis. Recte τοῖς cum Vrlino correxit Casaub. referendum ad ἐκείσασομένησ. — *Ibid. τῶν μὴ πρότερον ἀρδευσομένων. τὸ μὴ πρότ. ἀρδευόμενον* ed. 1. Reg. F. G. Vefont. Et τὸ quidem habent etiam Vrb. & Aug. sed ἀρδευσομένων recte Vrb. atque etiam Aug. in contextu; (nam in hoc quidem inter lineas terminatio εν ab antiqua & prima, ut videtur, manu superscripta est:) unde verum restituit Casaubonus, monente etiam Vrlino, cujus codex cum Vrb. & Aug. consensisse videtur. Forsan τῶν μὴ τὸ πρότερον ἀρδευσομένων scripserat Polybius, ut ex illo pronomine τὸ, ad πρότερον adjecto, error natus sit libreriorum. Sic τὸ πρότερον II. 38, 10. τὰ πρὶν IV. 81, 13. τὸ τηρικαῦτα I. 40, 6. τὸ τηρικαῦτα hoc ipso cap. verf. 5.
- Verf. 4. *Verf. 4. ἔχοντας* recte edd. ἔχοντας Aug. Reg. F. G. Vef. — *Ibid. τοῦ Ταύρου.* Speciem habet, quod Guil. Xylander ad oram versionis germanicæ notavit, Ζάγρου legendum sibi videri. Sed Strabonem lege lib. XI. p. 522. & intelliges, latissime patere *Tauri* montis nomen, neque adeo sollicitari debere consentientem librorum omnium scripturam.
- Verf. 5. *Verf. 5. τῇ διὰ τῆς ἐρήμου.* Perperam deest τῇ Reg. F. G. — *Ibid. ἐνεχείρησε.* Mendose ἐνεχείρισε Aug. Med. Reg. F. G. Vef.
- Verf. 6. *Verf. 6. πάλιν δεξαπέστεις τοὺς περὶ Νικομήθην.* — „Ergo jam ante rex eum illuc miserat, qua de re commemoratum fuit in iis quæ periere.“ REISKIUS. — *Ibid. τινὰς δέ. δέ* deest Reg. F. G.
- Verf. 7. *Verf. 7. διανύσας. διανοίσας* Aug. Reg. F. G. Vef. De *Hecatompulo*, regia Parthorum, confer Freinfhem. ad Curt.

Curt. VI. 2. — *Ibid.* τῶν δὲ διόδων Φερουσῶν. Reiskius corrigi voluerat τῶν δὲ ὁδῶν τῶν Φερουσῶν.

CAPVT XXIX.

Cap.
XXIX.

Vers. 1. πρὸς σΦᾶς. πρὸς σΦᾶς Aug. suo morē. — *Vers.* 1.
Vers. 2. διόπερ ἔκρινε. Vide notata ad l. 82, 13.

Vers. 3. ἐπὶ Ταγάς. Sic scripti & editi omnes, ex- *Vers.* 3.
cepta editione Ernesti, in qua, cum accentus evanisset in exemplo Gronoviano, temere ἐπὶ Τάγας expressum est. — „Forte Τάβας, ut p. 1453, 29. [nobis lib. XXXI. II, 3.] aut Τάπας, quod idem est.“ REISKIUS. — De *Tabis* illis, quas tamen in *Perfide* sitas Polybius l. c. facit, vide Cellar. Geogr. Antiq. lib. III. c. 19. p. 813. Cogitaveramus quidem Παγάς, qua de urbe consule quæ con- gressit idem vir doctus lib. III. c. 18. p. 781 sq. Sed utraque istarum urbium, *Tabæ* & *Ragæ*, inter Ecbatana & Hecatompylon vulgo ponuntur in tabulis, & quidem ad occidentem ejus montis, in quo sunt Caspiæ portæ, cui monti ad orientem hybernum Hecatompylus est, quem eundem montem a meridie circumivisse videtur Antiochus, e Media in Parthienem proficiscens. Vrbs autem, de qua nunc agitur, ultra Hecatompylon erit quærenda, in extremis Parthienes finibus, prope radices ingentis illius montis, quem *Labum* Polybius vocat, qui Hyrcaniam a Parthiene, ut docet idem scriptor noster, sejungit.

Ibid. τοῦ Λάβου Casaub. & seqq. cum Vrsino. Sic autem & ora Aug. ab antiqua manu: & haud dubie in codice Vrsini sic erat scriptum; nam ex ingenio restitutum ab Vrsino esse nomen istud, ignotum ceteroquin, nullo modo probabile est; nec id dicit ipse, neque ad locum inferiorem (ut aliàs interdum facit) provocavit. Nos vero eo majori fiducia istam emendationem tenuimus, quoniam cap. 31, 1. confirmatam vidimus quatuor librorum nostrorum consensu, qui pro mendoso τὸν λόφον, quod ibi editum erat, perspicue τὸν Λάβον dederunt, ubi nihil nec ex suo codice adnotaverat nec alioquin suspicatus erat Vrsinus.

Verf. 3. finus. Mirum vero videri queat, tam ingentis montis, conf. cap. 30, 2. & c. 31, 1.) quo Hyrcaniam a Parthiense fejungit Polybius ait, apud nullum alium scriptorem inveniri mentionem. Quæfiverat ad h. l. REISKIUS: „Num Ἄλμουτ? Geographi Arabes (inquit) nominant in hac regione *المون Almut*, castrum & montem.“ —

Ibid. ἐφεστώτων monente Vrsino-correxit Casaub. & sic habet Aug. ex emendatione quidem, sed ab ipsius primi scriptoris manu, cum prius ἐφεστώσαις scripssisset, quod habent ceteri codices & ed. 1. — *Ibid.* ταῖς δυσχωρίαις αὐτοῦ, scil. τοῦ Λάβου ὄρους. Sic libri omnes cum ed. 1. Temere αὐτῶ Casaub. & sequentes editores.

Verf. 4. *Verf. 4.* μερίζειν. μερίζων Reg. F. G. Vef. Et sic prius in Aug. fuerat, sed statim correctum ab eadem manu.

Verf. 5. *Verf. 5.* τάξιν μὲν οὐκ ἔνεμον. Sic recte edd. cum Aug. (putamus & Vrb. & Med.) quod commodissime Casaubonus vertit, *ordines non servabant.* Mendose οὐκ ἄνεμον Reg. F. G. Vefont. & codex Vrsini, unde ἀνέμενον ex conjectura parum felici corrigere jussit Vrsinus. REISKIUS: „Forte, ait, οἱτινες ἐς τάξιν μὲν οὐκ ἔβαινον, qui in acie quidem non consueverant procedere. ἐς τάξιν idem est atque ἐν τάξει. —

Verf. 6. *Verf. 6.* τελευταίους Casaub. & seqq. cum Vrsin. & Aug. Mendose τελευταῖος ed. 2. τελευταίοις Reg. F. G. Vefont. — *Ibid.* θυρεοφόρους. θυραιοφόρους Aug. Reg. F. G. Vef.

Cap. XXX.

CAPVT XXX.

Verf. 2. *Verf. 2.* πολλὰς μὲν est operarum erratum, nolentibus nobis ex edit. Ernest. in nostram propagatum. Rescribe πολλὰ μὲν αὐτομάτως. — *Ibid.* ὑπερκειμένων. Sic esse in Vrb. notavit Casaubonus in ora Basil. quod cur in ἐπικειμένων mutarit, nil causæ videmus.

Verf. 3. *Verf. 3.* πλήθη καὶ μεγέθη. Acute Scaliger πλήθη παμμεγέθη. — *Ibid.* Ad ei μὴ διήμαρτον videtur utique aliquid intercidisse; sed veremur, ne non satis sit quod Reiskius

Reifkii conjecit: forte εἰ μὴ τῆς ἐλπίδος διήμαρτον. —
Ibid. ἐξαδυνατήσαντα bene Casaub. cum Aug. ἐξαδυναστή-
 σαντα ed. I. Med. Reg. F. G. Vef.

Vers. 4. πάντας. Susplicati eramus πάντως; sed, quæ Vers. 4.
 proximo versu sequuntur, docent non sollicitandam vul-
 gatam.

Vers. 5. ἐκείνο recte Casaub. consentientibus msstis. Vers. 5.
 Imperite ἐκείνω ed. I. quod habet ora Aug. ab antiqua
 manu. — *Ibid.* ὅτι τὴν μὲν Φάλαγγα καὶ τὴν ἀποσκευὴν.
 Sic perspecte Casaubonus edidit, cum Scaligero inferens
 καὶ post Φάλαγγα, quam particulam ignorabat ed. I. cum
 msstis omnibus. *Phalangem ἔς impedimenta illac
 necessario, qua illi cogitaverant, ducere oportebat: leviter
 armati ἔς expediti per montes ἔς rupes scandere pot-
 erant.* In Aug. inter ὅτι τῆς & μὲν Φάλαγγα, superne ad-
 jecta est & ibi inferenda significatur præpositio κατὰ, ut
 fit ὅτι τὴν κατὰ μὲν Φάλαγγα τὴν ἀποσκευὴν, nullo sensu.
 ὅτι τὴν μὲν Φάλαγγα τὴν ἀποσκευὴν habent Reg. F. G. &
 Tub. sed in Φάλαγγα cum Aug. consentit Vef. nec dubita-
 mus quin & Vrb. & Med. Vrsini codex quid habuerit ne-
 scimus, sed ipse Vrsinus sic scribere jussit: ἐκείνο δ' οὐκ
 ἐβλεψαν, ὅτι κατὰ μὲν τὴν Φάλαγγα τὴν ἀποσκευὴν &c.

Ibid. ἀλλὰ τοῖς ψιλοῖς. ἀλλὰ καὶ τοῖς ψιλοῖς erat edi-
 tum. Delevimus inutilem particulam, quam nescimus
 unde arripuerit primus editor; ignorant certe codices
 omnes nostri, nec agnoscebat Vrsini codex. Videtur ex
 conjectura eam inferuisse editor Basileensis, ut aliquo
 modo mederetur pravæ lectioni, quæ sequebatur, οὐκ ἂν
 δυνατὸς ἦν, pro οὐκ ἀδύνατος ἦν. Neminem vero, puta-
 mus, morari debet difficultas, quam Reifkii nexuit, con-
 tendens, post μὲν, quod est supra in τὴν μὲν Φάλαγγα, sequi
 non posse ἀλλὰ, sed necesse esse ut δὲ sequatur; quare sic
 legendum suspicatus ille erat: „οὐχ οἶδοντ' ἦν τούτοις προσ-
 βαλεῖν ἅμα καὶ τοῖς ψιλοῖς καὶ τοῖς εὐζώνοις· οἷς οὐκ ἀδύνα-
 τος ἦν &c. id est: gravi armaturæ ἔς jumentis non licebat
 ad montes trajectūi assitos accedere una cum militibus levis
 arma-

- Verf. 5.** *armaturæ, quibus per ipsas licebat calvas rupes eniti.* Non animadvertisse videtur vir doctus, ne sic quidem post *μὲν* sequi particulam *δὲ*, quam necessario desiderari ipse contendit. Illud etiam fugisse videtur Reiskium, *προσβαλέιν* hoc loco ex Polybii usu *adscendere* denotare, non *accedere*. — *Ibid.* οὐκ ἀδύνατος ἦν ex perspecta Vrsini conjectura correxit Casaub. cum οὐκ ἂν δυνατὸς ἦν esset in ed. i. consentientibus codicibus omnibus.
- Verf. 6.** *Verf. 6. ἅμα τῷ πρὸς τὸ πρῶτον.* Articulum τῷ, qui utique desiderabatur, cum Scaligero recte adjecit Casaub. Porro vero pro πρὸς τὸ πρ. Φυλ. idem Scaliger *περὶ τὸ πρῶτον Φυλάκιον* scriptum voluerat, quia scilicet sequebatur *προσμίξω τοῖς περὶ τὸν Διογένην, & deinde ποιουμένοις.* Sed multo probabilior certiorque videtur Casauboni ratio, qui, servans πρὸς τὸ πρῶτον Φυλάκιον, scil. τῶν πολέμων, id est, *ad vel circa primam hostium stationem,* correxit τοὺς περὶ Διογ. & deinde *ποιουμένους.* — *Ibid.* ἀλλοιοτέραν ἐλάμβανε διάθεσιν. — „Aut legendum est ἐλάμβανον, ut referatur ad οἱ πολέμοι, aut vulgato ἐλάμβανε addendum est τὸ πρᾶγμα.“ REISKIUS. — Sic utique scribendum nos quidem putamus, ἀλλοιοτέραν ἐλάμβανε τὸ πρᾶγμα (vel potius τὰ πράγματα, quod in ora Basil. adnotavit Casaubonus) διάθεσιν. cf. XVIII. 33, 4.
- Verf. 7.** *Verf. 7. καὶ μάλιστα ταῖς σφονδύαις.* Invitis mstis οὗς καὶ μάλιστα edidit Casaub. quod tenuerunt posteriores editores. Delevimus pronomen, quod nullo modo desiderabatur.
- Verf. 8.** *Verf. 8. ἐδίδοτο τοῖς λειτουργοῖς παρὸς εἰς τὸ πᾶν τὸ πρὸ ποδῶν ἀνακαθαίρειν καὶ λεαίνειν μετ' ἀσφαλείας. Operariis tunc facultas dabatur, tuto quidquid impediēbat purgandi.* Cum κληρὸς vulgo, consentientibus libris omnibus, legeretur, interpretatus est Casaubonus: *operarum tunc partes erant, purgare &c.* Et REISKIUS: „dabatur ipsis negotium, parte operis sua, & loco, in quo purgando elaboraret, suo cuique seu per sortem, seu ex arbitrio

arbitrio imperatoris, assignato. Vide p. 81, 18. — Scil. lib. I. c. 57, 1. pro *καιρόν* legendum fortasse *κληρον* suspicatus erat idem Reiskius, respiciens hunc locum, in quo nunc versamur. Nunc vero ita pergit: „Possit quoque *καιρός* legi.“ Sic autem & Casaub. in ora Basil. notaverat: „An *καιρός*?“ — Quam nos conjecturam haud cunctanter in contextum adoptandam judicavimus. Nam ut alia taceamus, *negotium* quidem vel *mandatum* alicui sive forte sive ex imperatoris arbitrio dari *ad aliquid faciendum* potest: sed nec forte nec ex arbitrio imperatoris mandatur, ut *μετ' ἀσφαλείας*, id est, *tuto & absque periculo faciat*. Quod si quis fortasse urgeat, in sacris scripturis interdum vocabulum *κληρος* ea notione usurpari, quæ videri possit huic loco convenire, præsertim in Actis Apost. I, 17. *ἔλαχε τὸν κληρον τῆς διακονίας ταύτης*, rursusque vers. 25. *λαβῆεν τὸν κληρον τῆς διακονίας ταύτης*, is, si diligentius animum adverterit, intelliget, non esse eam exemplorum istorum rationem, quæ ad tuendam apud Polybium h. l. vulgatam lectionem valeat. Sed cum idem vocabulum *κληρος* ex sacris scripturis familiare esset librariis, postquam apud Polybium hoc loco in voce *ΚΑΙΡΟΣ* evanuerat lineola transversa, qua a litera *Λ* distinguitur *Α*, in promptu fuit, ut ex *ΚΑΙΡΟΣ*, *ΚΑΗΡΟΣ* facerent.

Vers. 8.

Vers. 9. σΦενδονητῶν. Mendose *σΦενδονηστῶν* Vefont. *Vers. 9. & σΦενδονιστῶν* Reg. F. G. — *Ibid. συναθροισζομένων.* Temere *συνηθροισζομ.* ed. I. — *Ibid. τῶν δ' ἀσπιθιωτῶν.* Conjunctionem ignorat ed. I. cum msstis: ex conjectura adjecit Casaubonus. — *Ibid. ἐΦεδρευόντων. ὕΦεδρευόντων* ed. I. cum Med. — *Ibid. ἐν τάξει. τάξει,* absque *ἐν*, habet ed. I. cum msstis omnibus. Quod ferri potuisse videtur, nec opus admodum erat præpositione, quam ex ingenio adjecit Casaubonus. Potuit tamen ea, ut sæpe aliàs, absorpta videri ab extrema litera verbi præcedentis. — *Ibid. οὐκ ἔμενον οἱ βάρβαροι.* Sic ed. I. consentientibus omnibus codicibus, quibus invitis nescimus quid

Casaubonum commoverit ut ἀνέμενον scriberet, quod tenuerunt posteriores editores.

Cap. XXXI.

CAPVT XXXI.

- Verf. 1.** *Verf. 1.* τὸν Λάβον. conf. ad c. 29, 3.
- Verf. 2.** *Verf. 2.* καὶ πεπεισμένων. Deest καὶ Reg. F. G. Vef. Tub. sed habet Aug. cum editis. — *Ibid.* τοὺς ὑπερδ. καὶ κατὰ νότου τόπους. Sic correxit Casaub. ὑπερδεξιῶς καὶ κατὰ νότου τόπους, absque τοὺς, Vrsinus. Poteras etiam suspicari ὑπερδεξιῶς τοὺς κατὰ νότου τέπους.
- Verf. 5.** *Verf. 5.* ἐπὶ Τάμβρακα. Vide Cellarii Geogr. Antiq. lib. III. c. 20. p. 825. — *Ibid.* βασιλεία recte edd. & ora Aug. antiqua manu. βασιλέα Aug. Reg. F. G. Vefont.
- Verf. 6.** *Verf. 6.* Σύριγχα. Confer Danvillii Geogr. antiq. T. II. p. 294 seq. — *Ibid.* ἦν συνέβαινε. Deest ἦν ed. I. & msstis nostris. Ex ingenio perspecte adjecit Casaubonus, absorptum a terminatione *ιν* vocabuli præcedentis. συνέβαινε δὲ κείῳθαι suaerat Scaliger. Verba συνέβαινε κείῳθαι usque εὐημερίων parenthesi inclusit ed. I. — *Ibid.* τὴν ἄλλην εὐημερίαν. Sic ed. I. Med. Aug. Reg. F. G. Vef. Tub. nec dubitamus quin & Urb. e quo nullum disiensum adnotavit Casaubonus. Nec ulla sane causa fuerat, cur repudiaretur probum vocabulum, quo & aliàs Polybium usum videmus VII. 9, 10. Hesychius: Εὐημερία· εὐδαιμονία. ubi vide quæ adnotavit doctus Editor. In familiari fermone potissimum usurpari solitum hoc vocabulum Suidas docet.
- Verf. 8.** *Verf. 8.* χωστρίσι χελώναις. Vide Adnot. ad IX. 41, 1. — *Ibid.* οὐκ ἐλαττον recte edd. & sic ora Aug. ab antiq. manu. οὐκ ἐλάχιστον Aug. in contextu, Reg. F. G. Vef. Tub. — *Ibid.* ἐνάστης. Perperam ἐνάστοις ed. I. invitis nostris codicibus.
- Verf. 12.** *Verf. 12.* ὑπέρβασιν, quod post συνθεασάμενος editio Basil. habet, utram ex msto codice ductum sit, an ex conjectura editoris, nescimus. Fortasse ὑπερβάσειν erat in codice, ut in Reg. F. G. & Vefont. aut ὑπερβάσαν, ut in Aug. & Urb. Ex Tub. & Med. nullus quidem ab editis disien-

dissensus enotatus est; nec tamen inde tuto colligitur, exactissime illos codices cum edd. consentire. Scaliger, distinctionem tenens quam habet ed. 1. sic: *συνθεασάμενος ὑπέρβασιν, ἀπέστειλε μετὰ τῶν μισθοφόρων*, post ἀπέστειλε excidisse suspicatus erat accusativum, nomen ducis. Casaubonus, Ὑπέρβασιν pro proprio nomine utens, ut structuræ orationis constaret ratio, necesse habuit initio periodi ὁ δὲ βασιλεὺς in ὁ δὴ βασιλεὺς mutare. Nos vero nec improbamus Casauboni rationem, nec ita certam putavimus, ut in contextum adoptare auderemus: ac videmus, in eadem sententia Reiskium fuisse.

Verf. 12.

Verf. 13. διὰ πτώματος. διὰ τοῦ πτώματος malimus cum Reiskio, sicut V. 4. 9. — *Ibid. παρέδωσαν. Perperam παρέδωσαν* Aug. Reg. F. G. Vefont.

Verf. 13.

CAPVT XXXII.

Cap.
XXXII.

Verf. 1. Βουλόμενοι δὲ οἱ ὑπάτοι &c. De Marcelli *con-*
fulis obitu confer Liv. XXVII. 26 seq. Plutarch. in vita Marcelli p. 315. & Appiani Bellum Hannib. cap. 50. — *Ibid. ἐπήγχεσαν.* Temere & invitis mss̄tis ἐπήγχεσεν ed. 1.

Verf. 1.

Verf. 2. τῶν ἰππέων ἀναλαμβάνοντες ἦλας δύο. Sic h. l. omnes, præter Reg. E. in quo ἔλας est. Accipiendum autem h. l. latiori notione vocabulum ἦλας. con. ad cap. 21, 4. Livius & Plutarchus *cum equitibus ducentis & viginti* egressum scribunt; Appianus *cum trecentis*. Ceterum & in aliis nonnullis momentis a Polybio hic differt Livius; &, variam fuisse famam, ipse significat XXVII. 27 extr.

Verf. 2.

Ibid. καὶ γροσφομάχους μετὰ τῶν ῥαβδοφόρων εἰς τριάκοντα. Forte *τριακούς* legendum suspicari licet cum Reiskio. Sane *triginta velites*, comprehensis etiam eodem numero licitoribus, operæ pretium non erat, ut vel secum fumerent consules, vel ut commemoraret Polybius: Nec velitum, nec licitorum meminit Livius: *quinque lictores captos* commemorat Plutarchus.

- Verf. 3.** *Verf. 3.* ὑπεστάλκεισαν. — „Scil. ἐαυτούς.“ REISK. — conf. ad III. 48, 4. — *Ibid.* ὑπὸ τὸν λόφον correxit Casaub. cum Scaligero. conf. verf. 1. & Lexic. Polyb. in ὑποστέλλειν.
- Verf. 4.** *Verf. 4.* παραγίνονται. Aug. Reg. F. G. παραγίνονται edd. Reg. E. — *Ibid.* παρὰ τὰ πλάγια. τὰ perperam deest Reg. E. F. G. Tub. — *Ibid.* διακλείουσιν recte Casaub. cum Vrb. Aug. Vrf. & Reg. E. Corrupte διαλλείουσιν ed. 1. Reg. F. G. Tub. διαλείουσι Vefont. conf. ad X. 6, 2.
- Verf. 5.** *Verf. 5.* κατέβαλον recte Casaub. cum Aug. & Reg. E. — *Ibid.* καὶ τὸν υἱὸν &c. Recte huc reposuisse verba ista videtur Casaubonus, nisi quid amplius turbatum aut defectum est. Ante καὶ τὸν autem deesse verba ἐν οἷς suspicatus est Reiskius.
- Verf. 6.** *Verf. 6.* ἀναβοώντων. Perperam ἀναβανόντων unus Reg. E. ἀναβοῶν, *conclamare ad arma*, sive ore, sive buccinis, ut XV. 12, 2. — *Ibid.* πέρας εἶχε τὸ πρᾶγμα. Post hæc in ed. 1. & msstis omnibus locari illa verba καὶ τὸν υἱὸν τοῦ Κλαυδίου &c. paulo ante ad verf. 5. monuimus: quæ si hic suo loco stant, manifestum est, abruptam esse orationem & intercidisse nonnihil. Livius: *tu multuatum & in castris fuerat, ut consulibus irent subsidio; quum consulem & filium alterius consulis saucios, exiguasque infelicis expeditionis reliquias, ad castra venientes cerpunt.* Fortasse complura etiam nonnulla, quæ Polybius scripserat, prætermittia sunt h. l. ab Excerptore, & in his id quod de Hannibale, corpori Marcelli adstante, & vulnera omnia aduersa conspiciente, Appianus ait, *laudasse Hannibalem Marcellum ut militem, cavillatum esse ut imperatorem.* Conf. Plutarch. p. 315 extr. & Spicileg. Reliquiar. ex lib. X. Polyb. num. I.
- Verf. 8.** *Verf. 8.* Θεωρῶν εἰ καὶ περὶ τι τῶν τῆς στρατηγίας μερῶν ἄλλο, καὶ περὶ τοῦτο διαμαρτάνοντας τοὺς ἡγεμόνας. Corrupte scripti libri omnes: Θεωρᾶν εἰ καὶ περὶ τῆς στρατηγίας μερῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ τοῖς ἀμαρτάνοντας τοὺς ἡγεμόνας. In uno Aug. inter περὶ τῆς & στρατηγίας iniquo

loco inferendus indicatur articulus τῶν, inter lineas scriptus a prima quidem manu. Editio Basileensis, tenens cetera, novo præterea errore εἰκᾶς pro εἰ καὶ habet. Vrsinus corrigere iussit εἰ καὶ περὶ τῶν τῆς στρατηγίας μερῶν, in reliquis nil mutans. Casaubonus τὶ ante τῶν adjecit, (commoda utique ratione, sed fortasse non necessaria;) tum περὶ τοὺς διαμαρτ. in περὶ τοῦτο διαμαρτ. perspecte mutavit. Denique REISKIVS, dubitanter quidem, monuit: „Forte sic distinguendum & legendum est: μερῶν ἄλλο, καὶ περὶ τοῦτο.“ Quæ emendatio omnino necessaria nobis visa est. Sic in simillima dictione post εἰ καὶ alibi ἕτερος sequitur, quod idem valet atque ἄλλος, numquam vero sequitur particula ἀλλά. vide III. 95, 7. VI. 25, 11. XVII. 12, 3.

Versf. 8.

Versf. 9. διότι adjecimus cum Med. Reg. E. & ora Aug. ubi ab antiqua manu adscripta hæc particula; quæ cum desideraretur vulgo, Vrsinus deinde ἀπέχειν δεῖ in ἀπέχειν δεῖν iussit mutare, in quo ei obsecutus est Casaubonus, contra librorum omnium fidem. — Ibid. συμπάσχει recte ed. I. consentientibus msstis. Temere συμπάσχη Casaub. & seqq.

Versf. 9.

Versf. 10. τί δ' ἀγνοοῦντος recte scripsit Casaub. Mendose τί δ' ἀγνοοῦντες ed. I. cum msstis.

Versf. 10.

Versf. 11. ἐν Καρὶ cum Vrb. & Vrsino correxit Casaub. Sic & in Reg. E. cum in contextu esset ἐν καρῆι, inter lineas correctum ab eadem manu ἐν Καρὶ. Mendose ἐν ἀκαρῆι ed. I. Aug. Reg. F. G. Vef. Tub. Proverbii illius, ἐν Καρὶ τὸν κίνδυνον, vim originemque declaravit Suidas in Ἐν Καρὶ, & paulo etiam uberius Michaël Apostolius in Proverb. Centur. VIII. num. 34. Cares primi omnium mercede militasse perhibentur: unde in Care periculum de eis dicitur, qui, mercede conducti, periculo pro aliis sese objiunt.

Versf. 11.

Post hoc CAPVT XXXII. inferenda fuerint duo Fragmenta, num. I & II. quæ retulimus in Spicileg. Fra-

gment. ex libro X. Tom. V. p. XXXVII seq. si modo recte ad Polybium auctorem a nobis relata sunt.

Cap.
XXXIII.

C A P V T XXXIII.

Verf. 2. *Verf. 2.* κατὰ τοῦτο δέ. Particulam δὲ ex conject. ad-
jecit Casaubonus.

Verf. 3. *Verf. 3.* ἀσφαλείας αὐτοῦ. Sic ed. I. cum mssis. αὐτοῦ
Casaub. & seqq.

Verf. 4. *Verf. 4.* καὶ ποτε πέσῃ τὰ ἔλα. Reiskius: „Forte
πταίσει τὰ ἔλα.“ — Quod speciem habere nobis, visum
erat, quoniam πταίσειν aliquanto minus est quam πίπτειν,
& quoniam, πεσόντων τῶν ὅλων, id est, *perdita rerum
summa*, videbatur, vix inveniri rationem ullam posse qua
reparetur damnum. Sed videmus, πολίτευμα προφανῶς
ἄρδην etiam πεπτωκός (I. 35, 5.) tamen erectum rursus

Verf. 5. & restitutum esse. Pro πταίσαντος vero *versf. 5.* utique
πεσόντος scripsisse Polybium putemus. πταίσειν est *offen-
dere, impingere, cladem accipere*; at nunc prorsus de *in-
teritu* agitur.

Eodem *versf. 5.* τῷ νικᾶν. Sic Casaubonus correxit,
nescimus utrum ex ingenio, an ex msto codice; certe sic
noster Reg. E. habet. τὰ νικᾶν ed. I. Aug. Reg. F. G. Ve-
font. quod servari poterat, si pro κρατῶν legeremus καὶ
κρατεῖν, quod etiam Reiskio venerat in mentem. Sic
c. 37, 4. καὶ μὲν ἡ τύχη δῶ τὸ νικᾶν. — *Ibid.* ἐξηρηθῆσθαι.
Mendose ἐξηρηθῆσθαι Reg. E.

Verf. 6. *Verf. 6.* μεираκιώδη στάσι. Sic Casaubonus ex
conjectura edidit; sed interposito ante στάσι *asterisco* signi-
ficavit, corruptum sibi videri hoc vocabulum: vertit autem
propter animi levitatem juvenilem. Nos vero, donec cer-
tius aliquid reperiatur, μεираκιώδει στάσει revocatum
velimus ex ed. I. cum qua faciunt Aug. Med. Reg. F. Vef.
Tub. nec procul discedunt ceteri; μεираκιώδ: στάσι Vrb.
μεираκιώδι στάσει Reg. G. μεираκιώδη στάσει Reg. E. REIS-
KIVS: „Forte μεираκιώδη παράστασι, *impetum mentis
mota, audaciam, temeritatem puerilem*.“ — Conf. III,

84. 9. Fortasse tamen *στάσι* vel *στάσει* tueri locum suum potest eadem notione, qua XVI. 34. 11. usurpatur hoc vocabulum, pro *instituto*, *proposito*.

Versf. 7. ἐν γὰρ δὴ τι. Sic Aug. Reg. F. G. & alii cum *Versf. 7.* editis, excepto Reg. E. in quo est ἐν γὰρ δεῖ τι. Mox vero γίγνεται ex connect. correxit Casaub. Perspecte vero Reiskius aut ἀείτι - γίγνεται, aut δεῖ τι γίγνεσθαι legendum iudicavit.

CAPUT XXXIV.

Cap.
XXXIV.

Versf. 1. Κατὰ δὲ τὴν Ἰβηρίαν Πόπλιος &c. Manifeste has res in eundem annum Polybius refert, quo Marcellus Consul cæsus est, id est in A. V. 546. Sed Livius XXVII. 17. seqq. in annum superiorem 545. De quo dissensu Livii in temporum ratione a Polybio jam diximus ad initium cap. 2. hujus libri.

Ibid. ἐν Ταρακῶνι. Nihil h. l. variant libri. Rectius tamen fuerit ἐν Ταρράκωνι, quam formam unice agnoscit Stephanus Byz. Conf. ad X. 20, 8. & ad III. 76, 12. Sed mox rursus hoc cap. *versf. 4.* in Ταρακῶνα consentiunt omnes, pariterque cap. 40, 12. — *Ibid.* ἐν τοῖς πρὸ τούτων. vide cap. 20, 8. καθάπερ πρὸ τούτων, omisissis verbis ἐν τοῖς, Reg. F. Vefont. Prorsus corrupte καθάπερ πρὸς τούτων Reg. G. Tub. — *Ibid.* εἰς τὴν αὐτῶν Φιλίαν. Perperam αὐτῶ Reg. E. neglecta nimirum lineola transversa, superne imponenda ad indicandam literam *υ*. — „αὐτῶν, Romanorum puta, in quibus ipse inerat Scipio.“ REISK. Conf. ad III. 76, 5.

Ibid. διὰ τῆς ὁμήρων ἐκάστοις ἀποδόσεως. Cum vulgo omnes in ἐν ἐκάστοις consentirent, monuit Reiskius, aut ἐν delendum, aut ἐς ἐκάστους scribendum. Priorem rationem stylo Polybiano convenientiorem iudicavimus. De nominibus substantivis constructis cum dativo casu, quem adsciscunt aliàs verba, unde illa nomina derivantur, diximus ad I. 11, 1. T. V. p. 170. Præpositionem item ἐν imperite intrusam passim a librariis vidimus post vocem, in

literam *v* exeuntem. Conf. ad V. 35, 6. VIII. 5, 2. IX. 8, 5.

Verf. 2. *Verf. 2. ἐν ταύτοπαύρου, forte fortuna.* — „Livius videtur male hanc vocem accepisse; nam *fortuita inclinatio animorum*, quam ille dicit, [XXVII. 17.] non videtur potuisse dici.“ CASAVBONVS in ora *Basil.*

Ibid. Ἐδεκῶνα. Sic constanter vocat Polybius: *Ede-sconem* Livius. — *Ibid. τὸν * δυνάστην.* Livius: *Ede-scon, clarus inter duces Hispanos.* Cum omnes vulgo τὸν *δυνατὸν δυνάστην* darent, Caseubonus vertit, *notæ inter suos potentiae regulus.* Vocabulum *δυνατὸν* ut suspectum notavit Scaliger. Sigonius, Polybii ista verba adferens ad Liv. XXVII. 17. idem vocab. *δυνατὸν* profus prætermisit. REISKIUS ad hunc locum; „Non improbo quidem, inquit, *δυνατὸν*, (vid. p. 844, 15.) [id est, cap. 35, 6.] Non possum tamen dissimulare, mihi videri in illo vocab. *δυνατὸν* latere nomen *populi Iberici*, cui Edeco imperitabat.“ — Quæ conjectura cum per se speciem habeat, tum per situm regionum licere putavimus, ut suspicaremur, τὸν Ἐδετανῶν *δυνάστην* scripsisse fortasse Polybium. *Sedetani* vel *Edetani* partim ab occasu, partim a meridie habitabant Ilergetibus, quibus Indibilis imperabat, propemodum ad viam, qua proficiscendum fuerat Scipioni, Tarracone Carthaginem Novam ducenti, indeque redeunti. Idem *Edetani, socii* deinde vocantur *populi Romani* apud Liv. XXVIII. 24. Et facile *ἐδετανῶν*, ignotum nomen librariis, in *δυνατῶν* & dein in *δυνατὸν* detorqueri potuit. Fuit etiam cum suspicaremur, *δυνατὸν* ex *δυνάστην* esse corruptum, quemadmodum vl. 5. pro *δυναστῶν* Vrb. *δυνατῶν* habet) & imperite duas lectiones conjunctas esse, alteram probam, alteram corruptam. Posset etiam utrumque vocabulum teneri, si esset τῶν *δυνατῶν δυναστῶν*, scil. *τινα*; sed τὰν *δυνατῶν δυνάστην*, nobis quidem iudicibus, ferri nullo modo potuit.

Ibid. ἄμ' αὐτῷ προσπεσεῖν. Conjectura hæc fuerat Gronovii, qui eam ad oram sui libri notavit. In eadem senten-

sententiam Reiskius: „Forte ἅμα τῷ αὐτῷ προσπεσεῖν.“ — Fatemur tamen, ferri vulgatam potuisse, adeoque debuisse, ἅμα τῷ προσπεσεῖν, scil. αὐτῷ, quod quidem pronomen haud ægre subintelligi poterat. — *Ibid.* τὴν τῆς Καρχηδ. ἄλωσιν. τὴν deest ed. 1. & mssis, excepto Aug. in quo quidem pariter primum fuerat τῆς Καρχ. ἄλ. absque τὴν, sed mox ab eadem manu τῆς in τὴν mutatum. Satis fuerat τὴν Καρχ. ἄλ. absque τῆς. — *Ibid.* καὶ τῶν υἰῶν recte edd. conf. vsf. 3. καὶ τὸν υἰὸν Aug. Reg. E. F. G. Vsf.

Versf. 2.

Ibid. εἶναι ἐβουλήθη. Sic Casaubonus. ἐβουλήθη γὰρ εἶσθαι Vrfinus: ex conjectura uterque. — *Ibid.* τῆς τοιαύτης ὁρμῆς. Non placet. Imo vero illud τῆς αὐτῆς ὁρμῆς, quod habent libri omnes, ex τῆς αὐτῶν ὁρμῆς corruptum videtur, quod in contextum receptum malimus.

Versf. 3. Post πεπεισμένος vulgo inferebatur comma, quod delevimus, monente Reiskio, quoniam cum μάλιστα arctissime in sententia cohæret οὕτως. Sed, quod sequitur καὶ δόξαι, nunc demum animadvertimus, mendosum esse: nam nec sententia bene cohæret, nec constructioni orationis satis constat ratio, quum aut δόξειν oporteret, aut δόξαι ἄν. Nos quidem non dubitamus, εἰ δόξαι scripsisse Polybium, quod refertur ad μάλιστα οὕτως, hac sententia: hoc maxime modo - -, si existimaretur ipse, non necessitate coactus, sed sponte ad Romanos defecisse.

Versf. 3.

Versf. 4. μετὰ τῶν οἰκείων καὶ Φίλων. Si quis vulgatam defendendam putaverit, quæ ignorat particulam καὶ, cum eo non contendemus nos quidem. Ignorant eam pariter omnes nostri codices, & ex solo Med. enotavit Gronovius. Tamen etiam Casaubonus in versf. lat. eamdem expresserat: cum amicis & necessariis suis. Et mox omnes habent τοὺς Φίλους καὶ συγγενεῖς.

Versf. 4.

Versf. 5. δυναστῶν. Mendose δυνατῶν Vrb. Conf. ad vsf. 2.

Versf. 5.

Versf. 6. οὐ μόνον αὐτόν. αὐτὸν ed. Casaub. et seqq. in vitis mssis.

Versf. 6.

- Verf. 7.** *Verf. 7.* ἂν νομισθεῖη παρ' αὐτῷ φίλος. Putares παρ' αὐτοῦ, vel παρ' αὐτῶν, ut voluit Reiskius: sed sic solet παρὰ cum dativo casu construere, ut monuimus ad VIII. 14, 7. conf. III. 30, 2. X. 40, 5. &c. Malimus tamen cum aliis codicibus παρ' αὐτοῖς, in plurali numero, scil. Ῥωμαίοις; quo numero et supra usus est verf. 1. εἰς τὴν αὐτῶν Φιλίαν.
- Verf. 8.** *Verf. 8.* πρὸς τε τὴν Φιλίαν αὐτὸν προσδεδεγμένον. αὐτὸν unus Reg. E. Ceteri omnes αὐτὸν, quod ferri potest, nec opus est in αὐτῶν mutare; nam aut intelligi potest αὐτῶν, aut τὴν Φιλίαν idem valet ac ταύτην τὴν Φιλίαν, nempe Φιλίαν αὐτῶν. προσδεδεγμένον cum Scaligero Casaubonus scripsit: recte, ut nobis videtur; nam προσδεδεγμένον, quod habent libri, (si modo græca dictio est, προσδεδεμένος πρὸς τὴν Φιλίαν τινός,) pertinebit ad eum qui alterum sua amicitia complectitur, qui alterius amicitia se tradit; nunc vero id quæritur, an eum recepturi sint & admissuri in suam amicitiam Romani. conf. I. 16, 6 & 8. Videntur librarii in animo habuisse phrasin illam, qua supra verf. 1. usus est, τοὺς Ἰβηρας εἰς τὴν αὐτῶν Φιλίαν καὶ πίστιν ἐνεδήσαντο. Neque vero nostra nos auctoritate ausi fuissimus scripturam librorum mutare, cujus defensionem erunt fortasse qui suscipiendam putent.
- Ibid.* ἐπὶ τὸ παραπλήσιον ἤξειν. Articulum τὸ, qui desiderabatur vulgo, adjecimus cum Urb. & Med. Et in Aug. inter lineas adjectus est a prima quidem manu. Pro ἤξειν mendose ἔξειν habet ed. 1. Aug. & Reg. E. quod ad eundem errorem pertinet, quo omissus est articulus.
- Verf. 9.** *Verf. 9.* τιμῇ καὶ Φιλανθρ. Vocabulum τιμῇ deest Reg. F. G.
- Verf. 10.** *Verf. 10.* εἰς τὴν οἰκίαν, ἕως ἂν λαβῶν ἀφορμὴν εὐλογον ἐναποδείξῃται τὴν αὐτοῦ &c. Scripti libri omnes cum ed. 1. habent εἰς τὴν οἰκίαν, ἀναλαβῶν ἀφορμὴν. Tum εὐλογον quidem ed. 1. sed εὐλόγους Aug. Reg. E. F. G. Vef. Tub. quod ex εὐλόγως corruptum videri poterat, quod adverbium & alias frequentavit Polybius. Denique ἂν ἀποδείξῃται habet ed. 1. cum Aug. Reg. E. F. G. Vef. Tub. putamus etiam

etiam Méd. & Vrb. Quæ omnia & emendatione utique indigebant, & præclare a Casaubono emendata videntur. Verbum *ἐναποδεικνύμαι* familiare esse Polybio, docebit Lexicon Polybianum. — *Ibid.* κατὰ δύναμιν bene editum est, nescimus an ex codice msto. Nostri quidem omnes mendose καὶ δύναμιν; sed sæpe κατὰ cum καὶ perperam commutatum a librariis vidimus. Vide loca citata ad III, 23, 3.

Vers. 10.

CAPVT XXXV.

Cap.
XXXV.

Vers. 1. συλλελογισμένος Casaub. cum Vrb. Reg. E. & cod. Vrfini.

Vers. 1.

Vers. 2. παρὰ τὴν συνουσίαν ex ing. correxit Casaub. cum Vrfino. περὶ τὴν συνουσι. ed. I. cum msstis, confusione solenni librariis, cuius exempla habemus X. 39, 8. X. 23, 1. & sæpe alias. — *Ibid.* οἰκίαν Casaub. οἰκίαν ed. I. cum msstis.

Vers. 2.

Vers. 3. αὐτῶν. αὐτῷ Reg. E. eodem errore quem paulo ante notavimus.

Vers. 3.

Vers. 4. καλῶς κατὰ νοῦν. Passim ante κατὰ perperam copulam καὶ omiserunt librarii: sic III. 23, 3. III. 103, 5. Pro νοῦν mendose ἡν habent Reg. F. G. Vefont.

Vers. 4.

Vers. 5. Μετὰ δὲ τὸν τούτων χειρισμόν. Sic Casaubonus, dubitans tamen, in ora Basil. notaverat: „an χειρισμόν?“ — Id vero ipsum haud dubie verum pronunciauit Ernestus; cui veremur ne præpropere hoc loco simus obsecuti. Nam μετὰ τὸν τούτων χωρισμόν, in quod consentiunt libri omnes, id est, post horum discessum, poterit fortasse haud incommode ad discessum Edeconis, & eorum qui cum eo venerant, referri. Ceterum de vocabulorum χωρισμός & χειρισμός confusione diximus ad I. 28, 4. conf. ad X. 44, 9. — *Ibid.* τῶν ναυτῶν. De hac correctione monuit Gronov. in Notis msstis. Conf. ad I. 49, 2. De nautis vero in legionariorum numerum, rarius quidem, sed interdum tamen, relatis, conf. quæ notata sunt ad X. 17, 12. — *Ibid.* σημείας Casaub. & sic Aug. inter lineas ab antiq. manu. σημείας ed. I. cum cett. codd.

Vers. 5.

Vers.

Vers. 6.

Vers. 6. Ἀνδοβάλλης δὲ καὶ Μανδόνιος. Conf. IX. 11. & X. 18, 7 seqq. Ἀνδοβάλλης recte Reg. E. & edit. Gron. & Ern. Ἀνδομάλης h. l. Vrb. Sic & Aug. sed in hoc superne adscripta litera β, velut inferenda post μ. Ἀνδομάλις ed. 1. Reg. F. G. Vef. Tub. Ἀνδοβάλις Med. & sic h. l. edidit Casaub. Aberrant quidem etiam cap. 37, 2. codices nonnulli, β cum μ commutantes; sed in prima declinatione usurpant omnes hoc nomen, & mox eodem cap. 37, 7. & deinde in Ἀνδοβάλλης, Ἀνδοβάλου, Ἀνδοβάλην, consentiunt.

Ibid. ἐπετήρουν. Non improbamus simplex verbum ἐτήρουν, sed prætulimus compositum, quia verosimilius est, ab aliis librariis temere omissam esse præpositionem, quam ab hoc adjectam. Nil vero opus videtur, ut cum Reiskio putemus, intercidisse h. l. verba πρὸς τὸ παρασπονδεῖν, aut in eandem sententiam alia, quæ facile subintelligi poterant. — *Ibid.* εἰς ὀμηρίαν Casaub. cum Reg. E. & Vrsin. Mendose εἰς ὀμηρίας ed. 1. cum cett. codd. — *Ibid.* ἐν τοῖς πρὸ τούτων. Vide lib. IX. c. 11.

Vers. 7.

Vers. 7. ἐκ τῆς τῶν Καρχηδ. παρεμβολῆς. ἐκ τῶν Καρχ. παρ. Reg. E. F. G. Vef. Sic & Aug. in contextu, sed ab eadem manu punctis ut mendosum notatur τῶν, superscripto articulo τῆς. Ac sane satis erat ἐκ τῆς Καρχ. παρεμβ. — *Ibid.* αὐτοῖς τὴν ἀσφαλ. Mendose αὐτῶν ed. 1. & Med.

Vers. 8.

Vers. 8. ἀπολιπεῖν. ἀπολειπεῖν (sic) Aug. Reg. E. quod ex illo, non ex ἀπολείπειν corruptum videri debet. Solet enim cum verbo συνέβη aoristum secundum infinitivi construere Polybius. — *Ibid.* βαρυνομένους. Temere βαρχυνομένους ed. 1.

Cap.
XXXVI.

CAPVT XXXVI.

Vers. 1.

Vers. 1. τοῦ κατορθοῦν ἐν πράγμασι. Sic correxit Casaub. τοῦτο κατορθοῦμεν πράγμασι dant libri nostri omnes, Aug. Reg. E. F. G. Vef. Tub. τοῦτο κατορθοῦν μὲν πράγμασι ed. 1. τοῦ τε κατορθοῦν μὲν πράγμασι scribere iusserat Vrsin.

Vrsin. Poterat sufficere κατορθοῦν πράγμασι, absque ἐν, quemadmodum dicit κατορθοῦν τῇ μάχῃ II. 70, 6. At pariter cum præpos. ἐν construitur hoc verbum, ut κατορθοῦν ἐν πολλοῖς I. 37, 7. Quare, quoniam particula μὲν, quam insertam Vrsinus voluerat, (ex κατορθοῦμεν, quod dabant libri) nihil habebat quo referretur, lubentes tenuimus Casauboni in hac parte emendationem, κατορθοῦν ἐν πράγμασι. Placet vero τοῦ τε pro τοῦτα. Sed in Aug. ab antiqua manu inductæ sunt duæ postremæ literæ vocis τοῦτο, & in ora diserte scribitur τοῦ κατορθοῦν μὲν.

Versf. 3. ὑπολαβόντες. Mendose ὑπολαβόντας ed. I. *Versf. 3.* Reg. F. G. Vefont.

Versf. 5. ἄλλως μὲν γὰρ ἐπέλαβον. Sic Casaub. ex conjectura. ἄλλως μὲν οὔν ὑπελ. ed. I. & Med. ἄλλως μὲν ἐπέλαβον Aug. Reg. E. F. G. Vef. Tub. — *Ibid.* ἄλλως δὲ τηρεῖν. οὐκ ἔμαθον δὲ, διότι κάλλιστα &c. Et hoc perspicte Casaubonus. Ante eum, consentientibus codicibus, sic erat editum, ἄλλως δὲ τηρεῖν οὐκ ἔμαθον. διότι κάλλιστα &c. Vbi Vrsinus pro ἄλλως δὲ τηρεῖν scribendum putaverat ἀλλ' ὡς δὲ τηρεῖν. — *Ibid.* οἱ μάλιστα διαμείναντες sagacissime idem Casaub. restituit, cum in corruptissimam scripturam οὐ κάλλιστα conjurassent libri omnes. Sic vicissim pro κάλλιστα est μάλιστα in ed. I. X. 40, 7.

Versf. 6. διότι κτῶνται μὲν edd. cum Reg. E. & ora Aug. nescimus an Vrb. & Med. Corrupte δ' ὅτι ἐν τῶν τε μὲν Aug. in contextu, Reg. F. G. Vef. Tub.

Versf. 7. Ὅστω verba, τυχόντες -- ὑποτεταγμένων de- sunt Reg. F. G. Vef. Tub. — *Ibid.* συμπίπτουσι. — „Forte συμμεταπίπτουσι.“ REISK. — Imo confidenter hoc rescriptum velimus. Nam μεταπίπτειν, non πίπτειν, est mutari, quæ notio hic desideratur; vide V. 49, 7. XXI. 5, 7. Et ipsutn verbum συμμεταπίπτειν τινι, simul cum aliquo mutari, habemus IX. 23, 8. — *Ibid.* Καρχηδουλοῖς. Καρθουλοῖς ed. I. operarum errore.

CAPVT XXXVII.

Cap.
XXXVII.
Vers. 2.

Vers. 2. ἡ περὶ τὸν Ἀνδοβάλην ἀπόστασις. ἡ τῶν περὶ τὸν Ἀνδοβ. αὐτὴ κατὰ τὸν Ἀνδοβ. legendum Reiskius censuit; haud sane incommode. Conf. vers. 7. Sed ἡ περὶ τὸν Ἀνδοβ. ἀπόστασις dictum videri poterit pro ἡ τοῦ Ἀνδοβέλου ἀποστ. quemadmodum τὰ περὶ τὸν Ἀππίου προτερήματα, I. 16, 1. pro τοῦ Ἀππίου, & ἡ περὶ τὸν ἄνδρα μεγαλοψυχία, X. 40, 7. pro τοῦ ἀνδρός, quod est ibidem vers. 6. & id genus alia. Recte vero Ἀνδοβάλην h. l. Casaub. & seqq. cum Reg. E. Ἀνδομάλην ed. 1. & Tub. Sic & Aug. sed superscripta litera β super μ. Ἀνδομάχην Reg. F. G. Vefont. Vide notata ad cap. 35, 6. — *Ibid.* πρὸς τοὺς ἄλλους. τοὺς abest ed. 1. Aug. Reg. E. F. G. Vefont. Ex conjectura adjectum videtur a Casaubono. Ceterum de tota illa phrasi τὴν ἀλλοτριότητα τὴν ὑπάρχουσαν αὐτῷ πρὸς τοὺς ἄλλους στρατηγούς dubitationem movit REISKIUS, haud satis gravi quidem de causa, ut nobis videtur. — „Si bene habet vulgata, inquit, est enallage dictionis, pro τὴν ὑπάρχουσαν τοῖς ἄλλοις στρατηγοῖς πρὸς αὐτόν. Aut legendum: αὐτῷ (id est πρὸς αὐτόν) πρὸς (id est παρὰ) τῶν ἄλλων στρατηγῶν.“ —

Vers. 4. παρεσκευασμένον recte Casaub. Vide ad VIII. 7, 2. παρασκευασμένον ed. 1. Aug. Reg. E. F. G. Vef.

Vers. 5. Ἀσδρούβας δὴ. De permutatis inter se particulis δὲ & δὴ diximus ad I. 20, 9, 30, 12. III. 21, 7. — „Forfan Ἀσδρούβας μὲν δὴ.“ REISK. — *Ibid.* τὰ κατὰ τὴν μάχην. Sic recte edd. τὰ abest Reg. F. G. Vef. Tub. In Aug. inter lineas superne adscriptum, a prima tamen utique manu. In Reg. E. sex desiderantur verba, quæ sunt inter ἀσφαλῶς & μάχην.

Vers. 6. τὸν Λαίλιον recte Casaub. cum Reg. E. & sic ex conjectura, certissima sane, scribere iusserat Vrsinus. Livius XXVII. 17. *Iam enim Et Lælius redierat ab Roma, sine quo nihil majoris rei motum volebat.* Confer Polyb. X. 19, 8. & c. 39, 4. Corrupte τὸν Αἰμίλιον ed. 1. Med.
τὸν

τὸν Αἰλλιον Reg. F. G. Vef. Tub. τὸν Ἄλλιον Aug. —
Ibid. κατὰ τὴν δίοδον. κατὰ τὴν ἑδὸν Reg. E.

Verf. 7. ἐν τῆς παρεμβολῆς. Non e Punicis castris, ut *Verf.* 7.
 interpretatus erat Casaub. sed e suis castris: nam Punica
 castra jam ante deseruerat cum suis, & separatim in muni-
 to loco castra metatus erat; vide X. 35, 7. & 38, 6.

Ibid. ἀπελογίσαντο περὶ τῆς προγεγενημένης σφίσε
 Φιλίας πρὸς Καρχηδονίους. Primum verbum correxit Ca-
 saubonus. ἀπελογήσαντο ed. 1. ἀπελογήσατο Aug.
 Reg. E. F. G. Vefont. ἀπελογίσατο Tub. De numero, quin
 in plurali ponendum fuerit verbum, dubitatio esse nulla
 potest. De verbo ἀπολογίσασθαι, sæpius a librariis cum
 ἀπολογήσασθαι commutato, diximus ad II. 12, 4. Videri qui-
 dem prima specie queat, defendi hic posse ἀπελογήσαντο,
 hac sententia, *excusabant amicitiam quam ante hoc tempus*
cum Poenis coluissent: sed ex eis quæ sequuntur, ὁμοίως δὲ
 καὶ τὰς χρείας καὶ τὴν ὅλην πίστιν ἐνεφάνιζον &c. denique
 ex universo argumento hujus orationis satis adparet, non
excusare voluisse Indibilem pristinam suam in Poenos ami-
 citiam, sed *declarare* potius & *multis documentis demon-*
strare, (id vero est ἀπολογίζεσθαι,) *vere fuisse se olim fide-*
lem Poenorum amicum; quo nimirum intelligeret Scipio,
 nunc, quum gravibus de causis a Poenis ad partes Roma-
 norum discederet, parem fidem Romanis eum præstiturum.

Verf. 10. τῆς εὐνοίας τῆς ἐκείνων, id est, τῆς εἰς ἐκεί- *Verf.* 10.
 νους. Conf. ad X. 17, 14. — *Ibid.* καλὰς ἐλπίδας. Per-
 peram κακὰς ἐλπίδας ed. 1. cum Med.

C A P V T XXXVIII.

Cap.
XXXVIII.

Verf. 1. καὶ τοῖς ὑπ' ἐκείνων &c. Particula καὶ refer- *Verf.* 1.
 tur ad id quod sequitur, μάλιστα δέ. Recte vero ista ha-
 bent, nec erat cur sollicitarentur a REISKIO, qui — „for-
 te delete καὶ, ait, legendum τοῖς μὲν ὑπ' ἐκείνων, aut ser-
 vato καὶ legendum καὶ τοῖς ἄλλοις ὑπ' ἐκείνων, aut καὶ πᾶσι
 τοῖς ὑπ' ἐκείνων.“ — Nec opus videtur, ut post μάλιστα δὲ
 γινώσκειν cum eodem Reiskio inferamus αὐτός.

Verf.

Verf. 3.

Verf. 3. ἀνδομολογησαμένων recte Casaub. cum Aug. Reg. E. & Vrsin. ἀνδομολογησομένων ed. 1. Reg. F. G. Vefont. — Ibid. διότι παρακλουθοῦσι, intellexisse, cognovisse, scire se, quanta æquitate & clementia obsides tractet Scipio. Diximus de illo verbo ad I. 12, 7. Fatemur tamen, quænam ei hoc loco vis potissimum subjecta sit, non factis nobis liquere. — Ibid. προσμνησάντων αὐτὸν Casaub. cum Reg. E. αὐτῶν ed. 1. Aug. Reg. F. G. Vefont. quod possiet ex αὐτῷ corruptum videri, quemadmodum Vrsinus suspicatus erat, nisi & probatus codex Reg. E. αὐτὸν daret, & alibi constanter cum quarto casu constructum legeretur hoc verbum apud Polybium, ut X. 17, 8. XV. 19, 5. XVIII. 37, 10.

Ibid. ἐπεσημήναντο. Sic corrigendum monuerant etiam Reiskius & Ernestus. Confer tamen notata ad IX. 9, 10. Cum vero in utramque partem, tam in bonam, quam in malam, usurpetur hoc verbum, Casaubonus verba ὁ μὲν παρόντες ἐπεσημήναντο τὸ ῥῆθ' ἐν interpretatus est, omnibus qui aderant plausu & acclamatione dictum prosequentibus: quod bene fortasse habet, præsertim si de præsentibus Hispanis intelligas; (de quibus etiam Livius XXVII. 19. sed alia occasione, de qua Polybius deinde cap. 40. loquitur, multitudo Hispanorum, ait, Regem eum ingenti consensu adpellavit:) nam, Romanos quidem cum adplausu excepisse Regis nomen Scipioni inditum, non admodum est probabile; quamquam nil magno opere impedit, quin & his non displicuisse illam honoris significationem, a barbaris profectam, putemus. Nos vero, τοὺς παρόντας, quos Polybius dicit, Romanos cogitantes, medio quodam sensu accipiendum verbum putavimus, ut hoc dicat, notavisse illos sibi hoc verbum, observasse, non inobservatum prætermisisse; quemadmodum VI. 6, 4 sq. opponuntur inter se inobservatum prætermittere, & ἐπισημαίνεσθαι, id est, notare, observare; & X. 41, 6. pro synonymis usurpantur ἐπισημαίνεσθαι, observare, & συνεπιστάνειν τοὺς ἀναγινώσκοντας, attentos reddere lectores. At id si dicere voluerat

Iuerat Polybius, oportebat statim adjicere aliquid simile ei quod deinde cap. 40, 3. ait, nempe τὸν δὲ Πόπλιον ἀνεπιστάτως παρέδραμε τὸ ρηθὲν, vel ὁ δὲ Πόπλιος οὐκ ἐπιστάς, aut aliquid simile; quale nunc quidem nihil comparet; nisi cum REISKIO statuas, pro eo quod sequitur ὁ δὲ Πόπλιος ἐντραπείς, addita negatione scripsisse fortasse Polybium ὁ δὲ Πόπλιος οὐκ ἐντραπείς, quod Reiskius conferens cum cap. 40, 3. sic interpretatus est: *nullo modo conturbatus; plane nullo signo prodens, ea oratione se motum, aut eam ad aures suas allapsam esse, vel in animum suum descendisse.* Nos, ἐντραπείς vertentes rubore suffusus, Ernestum sumus secuti: cum qua tamen interpretatione pugnare videri potest id ipsum, quod cap. 40, 3. scriptor noster dicit, *nunc inobservatum illud verbum prætervolare passum esse Scipionem; nisi ibi non tam intelligas, quod non observaverit ipse,* quam quod *absque admonitione ad Hispanos facta præterire illud siverit.* Casaubonus in alia omnia in ejusdem verbi interpretatione discessit: *Scipio, ait, eam appellationem auersatus;* tamquam ἐντραπείς, pro ἐντραπείς, legisset: sed ea quidem sententia nimis manifeste cum prædicto loco cap. 40, 3. pugnat. Ceterum familiaris Polybio notio verbi ἐντρέπεσθαι est *moveri didis alicujus, cedere precibus.*

Ibid. θαρρῆν αὐτοὺς παρήναι. Sic editi, invitis nostris quidem msttis, Aug. Reg. E. F. G. & Vefont. qui in αὐτοῖς consentiunt, quod recipi utique debuerat. Sicut alii omnes scriptores, sic & Polybius cum tertio casu construit verbum παραινῆν, I. 81, 4. — *Ibid.* τεύξασθαι, τεύξασθαι Reg. E. F. G. — *Ibid.* ἀπάντων τῶν Φιλάνθρωπων. Emendationem istam præiverunt nobis Vrsinus Reiskiusque, quam non videmus cur præcise improbarit Scaliger, male (ajens) Vrsinus ἀπάντων. Imo vero sic loquitur Polybius: XII. 5, 3. πᾶσιν ἡμᾶς ἡμείψαντο τοῖς τιμίοις καὶ Φιλάνθρωποις. XII. 12, 5. τὴν τε πολιτείαν καὶ τὰ λοιπὰ Φιλάνθρωπα.

Verf. 6. *Verf. 6. ἐπὶ τὸν Ἀσδρούβαν. Hasdrubalem dicit, Hamilcaris filium, Hannibalis fratrem, ut satis adparet ex cap. 37, 5. non Gisconis filium, quem anno sequenti a Scipione prælio victum fugatumque narrat lib. XI. c. 20 sqq. Duos viros resque diversas confudit Appianus Histor. Hisp. c. 24 sq. & utramque cladem Hasdrubalem, Gisconis filium, passum perhibuit.*

Verf. 7. *Verf. 7. ἐν τοῖς περὶ Κασταλῶνα τόποις, περὶ Βαίκυλα πόλιν, οὐ μακρὰν τῶν ἀργυρείων μετὰλλων. In Κασταλῶνα consentiunt libri; pariterque rursus omnes ἐγέσας τῶ Κασταλῶνι XI. 20, 5. ubi manifeste de eadem urbe agitur; de qua, præter alios, consule quæ congeffit Hieron. Surieta ad Antonini Itinerar. p. 402 sq. edit. Wesseling. Apud Stephanum Byz. penacute scribitur Καστάλων, μεγίστη πόλις Ὀρητανίας. Lucas Holstenius vero, in Notis, pariter acuta voce Κασταλῶν expressit. Castulonem Latini vocant, atque etiam Ptolemæus, Romanorum usum in efferendis nominibus ubique pressius sequi amans. Ad Bætim fluvium sitam urbem, inter omnes constat. Castulonensem saltum in ejusdem rei, de qua nunc Polybius agit, descriptione commemoravit Livius XXVII. 20. Ejusdem montis, e quo descendit Bætis fluvius, & argenti metallorum, qui in eo sunt, Strabo meminit lib. III. p. 148. ubi mendosam scripturam Κασταῶνι & Κασταῶνος ex Polybio corrigendam perspicte Casaubonus vidit. περὶ Βαίκυλα πόλιν. Nomen hujus urbis partim jam a Casaubono, & paulo adcuratius etiam a nobis restitutum est ex msstis, collato loco parallelo, quo ejusdem urbis meminit Polyb. XI. 20, 5. Nam ibi περὶ Βαίκυλα jam erat editum, consentientibus fere codicibus: hic vero Βάβυλα quidem erat in ed. 1. & Aug. Reg. F. G. Vefont. (permutatis literis β & κ, ut passim aliàs vidimus) sed Βάκυλα Reg. E. & Urb. quod proxime ad id, quod libro XI. legitur, accedit. Consentitque Stephanus Byz. qui disertè Βαίκυλα habet; ceterum in eo dissentire videri potest, quod πρὸς ταῖς Ἡρακλείας στήλους sitam hanc urbem facit; in quo vel cum alia urbe, cui*

simile

simile nomen fuit, hanc confudisse censendus est, vel ex auctore quodam illa verba depromississe, qui *ab Ibero fluvio, aut a citeriori Hispania, versus fretum Herculeum sitam Bæcula urbem* dixerat. Ad Livii auctoritatem timidius provoco, quia apud eum, ubi ejusdem urbis mentio fit, XXVII. 18 & 20. & XXVIII. 13. dissentiunt codices, quorum complures cum vett. edd. *Betulam* præferunt; sed tamen & ibi in *Bæculam* alii consentiunt. Quod vero apud Polybium h. l. Casaubonus *Βαίουλαν* edidit, tamquam primæ declinationis nomen, sua id fecit auctoritate, & contra librorum omnium fidem, qui & hic & XI. 20, 5: in eam terminationem; quæ nomen plurale neutrius generis indicat, consentiunt: cum quo etiam convenit, quod vocabulum *πόλις* hoc loco adjecit Polybius, quod fere adjicere solet urbium nominibus paulo obscurioribus; quæ sunt pluralis numeri. Ceterum de eadem urbe confer, si lubet; quæ adnotavimus ad Appiani Histor. Hispan. cap: 24. ad p. 130. lin. 84. ubi, quam *Βαιούκην* vocant Appiani codices, eandem hanc *Bæculam* esse existimavit Wesseling: ad Antonini Itiner. p. 411.

Ibid. ἀργυρείων. ἀργυρίων Reg. E. F. G.

Verf. 8. μετεστρατοπέδευσε recte edd. cum Aug. (putamus & Med. & Urb.) κατ᾽εστρατόπεδ. Reg. E. F. G. Ves. Tub. — *Ibid.* ἐπίπεδον τόπον, ὄφρὺν προβεβλημένον. Livius XXVII. 18. *Hasdrubal in tumulum copias recipit, plano campo in summo patentem.* Quinque verba, a *πλευρῶν* usque *τόπον*; desunt Reg. E. *προβεβλημένον* correxit Casaubonus; multo sane rectius, quam Scaliger, qui, *προβεβλημένην* tenens, *ἔχουσαν*, quod sequitur, in *ἔχοντα* mutatum voluit. — *Ibid.* Verbum *ἔμενευ* necessario requisiverat sententia. conf. c: 39, 5:

Verf. 7.

Verf. 8:

C A P V T XXXIX:

Cap:
XXXIX.

Verf. 1. προσβάλλειν πρὸς τὴν ὄφρυν; conscendere tumulum; ut X. 30, 5. III. 94, 1: &c. conf. ad III. 51, 6:

Verf. 1:

Verf. 2. *Verf. 2. παραγγελθέν.* Sic cum ed. i. dederunt Med. Aug. Reg. E. F. G. Vef. Tub. Vnus Vrsinus παρακελευσθέν scribere iusserat, ex suo codice putamus, nam absque codice non videmus qui in eam conjecturam incidere potuerit, cum παρακελεύειν cohortari potius, quam imperare denotet. Dorvillius vero quid voluerit, non fatis mihi liquet, qui, cum παρακελευσθέν esset editum, ad Chariton. p. 578. scribit: „male codex meus glossam παρακελευσθέν pro παραγγελθέν habet.“

Ibid. εὐψύχως. ἐκψύχως Reg. F. G. Tub. — *Ibid. τοὺς παρ' αὐτῶν*, scil. Καρχηδονίων, suos, nempe Ποινος. Sic enim solet παρὰ cum genitivo casu uti. confer ad III. 9, 1. Et poterat τοὺς παρ' αὐτοῦ scribere; sed amat eodem modo pluralem numerum. Vide ad III. 76, 5. Nec aliud debuit Reg. E. in quo αὐτῶ ex αὐτῶν decurtatum est, ut X. 34, 1. & sæpius aliàs, neglecta lineola transversa, super ω ponenda.

Verf. 3. *Verf. 3. προσέβαλλε.* προσέβαλε Reg. E.

Verf. 4. *Verf. 4. παρήγγειλε τὴν ἔφοδον.* Poterat adjici verbum ποιῆσθαι, quemadmodum X. 49, 2. ποιῆσθαι παρήγγειλε τὴν ἀναζυγὴν, & alia similia. Videtur tamen nec incommode abesse posse, ut παραγγέλλειν τὴν ἔφοδον eadem ratione dictum sit, qua vernacula dicimus commander l'attaque, & id genus alia. Conf. ad cap. 41, 3.

Verf. 5. *Verf. 5. ἐγχειρεῖν αὐτοῖς* cum Vrsino correxit Casaub. ἐγχ. αὐτοὺς ed. i. cum msstis. — *Ibid. διὸ παρὰ τὴν προσδ.* Sic Vrsinus ex ingenio corrigere iusserat: id ipsum vero recte dedit Reg. E. διότι παρὰ τὴν ed. i. Med. Aug. Reg. F. G. Vefont. διὸ καὶ παρὰ τὴν Casaub. sua auctoritate. — *Ibid. καδυστερεῖ* monente eodem Vrsino scripsit Casaubonus. καδυστερεῖ ed. i. Reg. E. F. G. &c.

Verf. 6. *Verf. 6. κατὰ κέρας ποιουμ. τὸν κινδ.* Verba κατὰ κέρας, ad sententiam necessaria, desunt ed. i. Aug. Reg. F. G. Vef. Tub. Cum Vrsino adjecit Casaub. & habet ea Reg. E. Mox vero quatuor verba ἀσφαλῶς ἐπὶ τὴν ὄφρυν perperam prætermisit idem Reg. E. — *Ibid. προσάγοντες.*

προάγουτες voluit Scaliger. Sed bene habet vulgata: προσάγειν est *recta ducere ad hostem, signa inferre, praelium committere*. Conf. XI. 1, 2. & Xenoph. Cyrop. I. 6, 43. & Suid. in Προάγειν ex ejusdem Xenoph. lib. V. de Exped. Cyri.

Verf. 6.

Ibid. τοὺς μὲν αὐτῶν προσπίπτοντας. — „Forte προσπίπτοντες. Potest tamen vulgata servari & defendi, si pro ὑποπίπτοντας ὑπὸ τὰς χεῖρας accipitur.“ REISK. — Pariter Casaubonus in ora Basil. quæsierat: *an προσπίπτοντες?* Nulla causa. Imo vero προσπίπτοντας tenendum, & consueta notione intelligendum, *eas qui adgrediebantur Romanos cliuum adscendentes*; ab his distinguit illos, quos sive παρεμβάλλοντας dicit sive παρεμβαλόντας, id est, *qui locum in acie etiamnum cariebant, vel qui in acie stabant*. Dubium videri potest, utrum debuerint librarii dare, παρεμβάλλοντας, an παρεμβαλόντας: nam παρεμβαλόντας scripserunt omnes, sicut est in ed. I. cum duplici quidem λλ, sed penacuta voce. Neque vero prætereundum, quod Scaliger utrumque participium in nominativo positum voluit, προσπίπτοντες, & παρεμβάλλοντες vel παρεμβαλόντες.

Verf. 7. κατὰ τοὺς ἐξ ἀρχῆς διαλογισμούς. Vide cap. *Verf. 7.* 37, 4 sq.

Verf. 8. παρὰ τὸν Τάγον. „Forte πρὸς, ait REISK. *Verf. 8.* KIVS, aut εἰς τὰ περὶ τὸν Τάγον.“ — Imo παρὰ, ut legerat Livius XXVII. 19. *præter Tagum flumen ad Pyrenæos tendit*. De frequenti præpositionum περὶ & παρὰ confusione modo diximus ad cap. 35, 2. Præpositioni περὶ hic nullus esse potest locus, nisi statuamus, ad verba ὡς ἐπὶ τὰς Πυρήνης ὑπερβολὰς intercidisse participium aliquod, verbi causa προάγων, τὴν πορείαν ποιούμενος, aut in eam sententiam aliud.

Verf. 9. τὴν τῶν ἄλλων στρατηγῶν ἔφοδον. Articulum *Verf. 9.* τὴν ex ingenio adjecit Casaub. Ignorant eum prorsus ceteri codices cum ed. I. Unus Reg. G. habet τῶν ἄλλων στρατηγῶν τὴν ἔφοδον.

CAPVT XL.

Cap. XL.

- Verf. 1. *Verf. 1.* καὶ πλείους. Vnus Reg. E. prætermisit καί.
- Verf. 2. *Verf. 2.* σφᾶς. σφᾶς h. l. non solum Aug. pro suo more, sed & Reg. E.
- Verf. 3. *Verf. 3.* τότε μὲν οὖν ἀνεπιστάτως αὐτὸν παρέδραμε τὸ ῥηθέν. ἀνεπιστάτως, sine observatione, sine animadversione. Per se quidem dupliciter hoc accipi potest: five quod ipse non observauerit, & animum non adverterit; five quod nihil observationis, nihil admonitionis ad Hispanos adjecerit. conf. Fragm. Polyb. Grammat. num. XX. T. V. p. LXXX. & Adnot. ad X. 38, 3. Sed quod addit αὐτὸν παρέδραμε τὸ ῥηθέν, & quod mox ait, τότε εἰς ἐπίστασιν ἤγαγε τὸ γιγνόμενον, docet, priori modo accipiendum, prius eum ad dictum illud non magnopere advertisse animum. Nunc vero, ait Polybius, quum omnes una voce Hispani Regem eum adpellarent, advertit ea res Scipionis animum, cogitationem aliquam curamque ea res illi injecit. De phrasi εἰς ἐπίστασιν ἄγει με τοῦτο diximus ad II. 56, 6. Adde IX. 22, 7. Perperam vero ed. 1. & scripti libri omnes αὐτῶν παρέδραμε, pro quo recte Casaub. αὐτὸν posuit. conf. VI. 6, 4. Ad verbum eadem dictione παρατρέχει με τοῦτο latino etiam sermone utimur, hoc me præterit.
- Verf. 5. *Verf. 5.* βασιλικὸς recte edd. & id ratio postulabat. Perperam βασιλικῶς codices nostri Aug. Reg. E. F. G. Vef. Tub. Quod discrimen est inter ἡγεμόνα & inter virum ἡγεμονικόν, inter ἄρχοντα & virum ἀρχικόν, & id genus alia, qualia plura habes apud Xenoph. in Memorab. Socr. lib. I. c. 1, 7. idem discrimen est inter βασιλέα & virum βασιλικόν. conf. V. 39, 6. & VIII. 12, 10. — *Ibid.* ὅτε ἐθέλει εἶναι. Aut sic utique oportuit, aut οὐτ' εἶναι ἐθέλει. Sed magis placet Casauboni illa ratio; & potuit facile interciderē verbum εἶναι, ex occasione terminationis εἶν, in quam exit verbum præcedens.
- Verf. 6. *Verf. 6.* ἧ correxit Casaub. cum Vrsino. ἧ ed. 1. Aug. Reg. E. ἧ Reg. F. G. &c. — *Ibid.* ὑποταττομένους. ὑποτεταμένους Reg. E. ὑποτεταγμένους voluit; sed, non soli-

licitandam esse vulgatam, aliàs jam monuimus. Vide c. 36, Verf. 6.
 4 & 7. — *Ibid.* ἐξ αὐτῶν restituimus ex ed. 1. & msstis. ἐξ
 αὐτῶν ed. Casaub. & sqq. — *Ibid.* ἐν ἑαυτῷ. ἐν αὐτῷ so-
 lus Reg. E. nec male.

Verf. 7. πρὸς τοῖς. Mendose πρὸς τοὺς Aug. Reg. E. Verf. 7.
 F. G. Vef. qui tamen iidem mox recte ἔργοις dant. — *Ibid.*
 κάλλιστα. Mendose μάλιστα, invitis quidem nostris msstis,
 vide notata ad c. 36, 7. — *Ibid.* τῶν Φιλαινου βωμῶν. Vi-
 de ad III. 39, 2. — *Ibid.* Συρίας. *Affyriæ* nomen cum *Sy-*
riæ nomine frequenter permutarunt librarii, quibus ex fa-
 cris scripturis familiare istud nomen erat. — *Ibid.* Cum
 ἐν οἷς ἐπεβάλλετο καὶ βουλευθείη effiet in edit. 1. pro καὶ in
 ora ibidem scribitur εἰ, nempe ex editoris conjectura; nam
 in καὶ Βουλευθείη non minus quam in ἐπεβάλλετο consen-
 tiunt codices. Nobis omnino utrobique optativus, quem
 vocant, sive potentialis modus, cum particula ἂν, requiri
 videbatur. Vocabulum τόποις, quod sequitur, perperam
 deest codici Reg. E.

Verf. 8. οὐ μόνον recte Casaub. cum Reg. E. F. G. Vef. Verf. 8.
 font. οὐ μόνον ed. 1. Aug. — *Ibid.* Ἐν *verf. 9.* ὑπερφρο-
 νεῖν ἂν ἐποίησε. ὁ δὲ Πόπλιος &c. Sic correxit Casaubo-
 nus. ὑπερφρονεῖν ἂν, ὃ ἐποίησε Πόπλιος, τοσοῦτον &c.
 ed. 1. Med. Vefont. ὑπερφρ. ἂν ἐποίησε Πόπλιος. τοσοῦτον
 &c. Aug. Reg. E. F. G. ὑπερφρ. ἂν ἐποίησε Πόπλιος δὲ
 τοσοῦτον &c. scribere iusserat Vrsinus.

Verf. 9. ὥστε οὐ μείζον &c. Et hoc debetur Casau- Verf. 9.
 bono, cui quidem hætenus præiverat Vrsinus, ut ὡς οὐ
 μείζον scribere juberet, & deinde οὐ τολμήσεις. In ed. 1.
 & in codicibus nostris erat δὲ οὐ μείζον, & deinde ante
 τολμήσεις aberat negativa particula. — *Ibid.* τῆς περι-
 βλέπτου. τῆς τε περιβλέπτου erat editum, consentienti-
 bus msstis, excepto uno Reg. E. qui ignorat τε. Poterat
 autem teneri ea particula, quam & restitutam Polybio
 velimus. Nec enim fatiis causæ fuisse fatemur, cur aut codi-
 cis illius auctoritati obtemperaremus, aut conjecturæ Reis-
 kii, cui delenda visa erat particula τε, ut nata e proxima

Verf. 9. syllaba *πε* in vocab. *περιβλέπτου*. — *Ibid.* Vocabulum *δυναστείας* nescimus unde depromferit editor Basileensis, a quo accepit Casaubonus & seqq. Deest omnibus nostris codicibus Aug. Reg. E. F. G. Vef. Tub. De Med. & Urb. nihil h. l. affirmare possumus. Sed utique aut id ipsum vocabulum aut aliud simile requirebatur.

Verf. 11. *Verf. 11.* *Πυρηναίων* ed. Gron. & Ernest. cum Vrsino. Et eodem modo codex Aug. *Πυρρήναιων* ed. 1. 2. cum cett. codd.

Verf. 12. *Verf. 12.* *τῆς ὥρας ἤδη συναπτούσης. τῆς ὥρας συναγούσης ἀπαντας* dixerat V. 24, 1. Sed æque commodum & Polybianum verbum *συναπτούσης*, quod sollicitari non debuit. Ad *ὥρας* intellige *τοῦ ἀναχωρεῖν καὶ παραχειμάζειν*. — *Ibid.* *εἰς Ταρανῶνα* cum Vrsino correxit Casaub. Mendose *εἰς Ταρανῶνας* ed. 1. consentientibus msstis. conf. ad c. 34, 1. — *Ibid.* *τὴν παραχειμασίαν*. Post hoc Excerptum nihil amplius ex libro X. habet *Codex Reg. E.* Proxima Ecloga, quæ in illo sequitur, est ex lib. XI. c. 19. deinde vero ex lib. XI. c. 1-3. &c.

Cap. XLI.

CAPVT XLI.

Verf. 1. *Verf. 1.* *Οἱ μὲν Αἰτωλοὶ προσφάτως ἐπηγμένοι &c.* Pæne ad verbum hæc & reliqua hujus capituli & cap. seq. expressit Livius lib. XXVII. l. 5. in rebus quidem anni ab V. C. 547. — *Ibid.* *πάντας ἐξέπληττον.* *πάντες* ed. 1. temere & invitis msstis. — *Ibid.* *Πόπλιον.* *P. Sulpicium Galum* dicit, ut ex Livio discimus. confer Adnot. ad IX. 42, 1.

Verf. 2. *Verf. 2.* *Μαχανίδα* correxit Casaub. *Μαχανίδα* h. l. ed. 1. cum msstis. Erat autem *Μαχάνιδας*, Lacedæmoniorum tyrannus, a Philopœmene deinde anno sequenti prælio victus occisusque, ut docet lib. XI. c. 11 seqq.

Verf. 3. *Verf. 3.* *Βοιωτοὶ δὲ δεδιότες.* *δέ*, cum perperam deesset editis & msstis, adjecimus, moniti etiam ab Vrsino, Gronovio & Reiskio. — *Ibid.* *Φιλοπονώτατα* non debuit sollicitari. Est ipsum Latinorum *operosissime, laboriosissime*. — *Ibid.* *ἡξίουσιν τινὰ πρόνοιαν τῶν πολεμίων.* *πρόνοια τῶν πολεμίων*

μῶν idem est ac πρόνοια κατὰ τῶν πολεμίων, *diligentia in providendo & occurrendo hostibus*. Sed necessario opus esse videtur adjecto verbo ποιεῖσθαι, quam & Reiskii videmus fuisse sententiam. Sane non ita commode dicitur ἦτον τινὰ πρόνοιαν, absque ποιεῖσθαι, ut παρήγσειε τὴν ἔφοδον cap. 39, 4.

Vers. 3.

Vers. 4. Σκερδίλαίδαν. Sic h. l. primus edidit Gronov. cum esset Σκερδίλαίδου, consentientibus hoc uno loco msstis. conf. Adnot. ad II. 5, 6. *Pleuratum* fuisse filium Scerdilædi, docuimus ibidem ex Livio XXXI. 28. — *Ibid.* Μαίδους scripsimus cum Vrb. & Stephano Byzant. Μαίδους ed. Casaub. cum Vrfino & Aug. Μαέδους ed. 1. Reg. F. G. Med. Vef. — *Ibid.* οἰκίας correxit Casaub.

Vers. 4.

Vers. 5. Pro συγκλείειν & κωλύειν Reiskius συγκλείσειν & κωλύσειν maluerat; sed consentiunt libri, quorum scriptura nihil magnopere incommodi habet.

Vers. 5.

Vers. 6. Δοκεῖ δέ μοι ex conjectura edidit Casaub. Sic vero & prius fuerat in Vefont, sed mox in δὴ mutatum, in quod consentiunt ceteri. — *Ibid.* Vtique κατὰ τὰς ψυχικὰς τε καὶ σωματικὰς videtur legendum, quod & Casaubonus in versione latina expr. it.

Vers. 6.

Vers. 7. διάδηλα perspecte correxit idem Casaub. διάληλα Vrb. διάληλα ed. 1. Aug. Reg. F. G. Vef. Tuh. — *Ibid.* ἀλμὴν. Corrupte ἀλμὴν Reg. F. G. & Tubing. quod notandum propter rariorem aliâs confusionem literarum κ & μ, quam tamen confusionem non admodum mirabuntur ii, qui meminerint eandem literam κ cum β frequentius permutatam. — *Ibid.* ὑπὸ τοῦ Φιλίππου. — „Forte ἐπὶ, in *Philippo*.“ REISK. — Nos quidem in vulgata adquietendum putavimus.

Vers. 7.

Vers. 8. τὰς μὲν πρεσβείας ἀπέλυσε, πάσαις τὰ δυνατὰ ποιήσειεν ἐπαγχειλάμενος τῷ δὲ πολέμῳ πανταχόθεν ἐπέχε. Haud incommode sic emendatum esse corruptum vulgo locum, nemo putamus negabit: veritatem autem emendationis præstare nos quidem non ausimus. At αἶς quidem, quod est in ed. 1. & Med. post πάσαις, & αἶ, quod ibidem

Vers. 8.

Verf. 8.

habet Vrb. (quod & debuerunt putamus illi qui ἀς scripserunt, literam I cum C confundentes, ut sæpius alibi) indicare utique videtur, pro vulgato πάσας alios codices πάσους olim prætulisse; quod cum intra lineas fuisset notatum, imperite in contextum receptum est. τὸ, ante τὰ δυνατὰ ποιήσῃν, non videmus qui ferri possit; nam ἐπαγχιλάμενος cum nudo infinitivo construitur, nec patitur adjectum articulum. Ceterum quod si vel conjunctio καί, quam habent libri, aut etiam pronomen relativum αἷς, suo loco hic staret; intelligimus, non opus fuisse adjecta conjunctione δὲ ad τῷ πολέμῳ quod sequitur. Sed particula μὲν, quam agnoscunt omnes in τὰς μὲν γὰρ, necessario requirere in sequentibus particulam δὲ videbatur: & illa quidem, quæ initio cap. seq. post προσπεσόντος legitur, nimis remota videtur, quam ut post interjecta verba προσδακῶν πῆ &c. ad illam μὲν referri possit. Rursus vero, in verbis istis καὶ τοῖς quid lateat, quærendum putavimus: ac fuit quum καιροῖς in eis latere suspicaremur, quamquam id ipsum etiam sic mendosum foret. Sed si hariolari liceret, conjiceremus quidem, πρὸς τοὺς καιροὺς, aut ἐκ τῶν καιρῶν, fortasse etiam σὺν καιροῖς scripssisse Polybium, ea sententia quam Livius his verbis expressit: *Legationes dimittit, pollicitus, prout tempus ac res se daret, omnibus laturum se auxilium.* Et plane sic lubentes apud Polybium legeremus: τὰς μὲν γὰρ πρεσβείας ἀπέλυσε, πᾶσι σὺν τοῖς καιροῖς (vel πᾶσιν ἐκ τῶν καιρῶν) τὰ δυνατὰ ποιήσῃν ἐπαγχιλάμενος· τῷ δὲ πολέμῳ &c. Nam, verum ut fateamur, πάσας haud multo magis, quam πάσας placet; & dativum casum, qui hoc loco requirebatur, non tam ab ἐπαγχιλάμενος, quam a verbo ποιήσῃν, pendere debere putemus. Iam vero non *legationibus* laturum se auxilium pollicitus est, sed *sociis* qui illas miserant: itaque πᾶσιν intelligeremus quidem τοῖς συμμάχοις, ad ἐπαγχιλάμενος vero facile subintelligitur αὐταῖς, scil. ταῖς πρεσβείαις. Ceterum, quidlibet statueris, haud dubia fuerit

Poly,

Polybii sententia; de verbis nimis prolixè fortasse dissectavimus.

Ibid. πρὸς τίνα. πρὸς τίνας malimus.

CAPUT XLII,

Cap. XLII.

Verf. 1. προσπεσόντος recte Casaub. cum Vrsino. Mendose προσπεσόντας ed. 1. cum msstis. — *Ibid.* προσορμήσαντας ex ingenio edidit idem Casaubonus; non male, τὰς ναῦς intelligendo: sed nil opus erat, ut loco moveret consentientem codicum scripturam προσορμήσαντας. Probum verbum & convenientissimum huic loco προσορμῆν, quod & disertè Pollux agnoscit I. 122. — *Ibid.* τῇ Πεπαρήθῳ recte Casaub. cum Reg. F. G. Vef. Tub. & Vrsin. Mendose Πεπαροῖθῳ ed. 1. Πειρίθῳ Vrb. Πειρίθῳ Aug. sed superscr. Πεπαρήθῳ eadem manu. Conf. verf. 7. & interpretes Livii XXVIII. 5, 10. De Perintho, Thraciæ urbe, nullo modo cogitari hic debet. Adde cap. 43, 7. — *Ibid.* κατεσχημένα. καὶ κατεσχ. ed. 1. cum msstis. Otiosam & importunam particulam delevit Casaub. cum Scaligero. — *Ibid.* παραφυλάξοντας eidem Casaubono debetur. παραφυλάξαντας ed. 1. cum msstis.

Verf. 2. In Πολυφόνταιν consentiunt libri Polybiani, nec dissentit Livius: quo minus opus fuit, ut id nomen sollicitaret Reiskius, Πολυφόνταιν suspicans. — *Ibid.* Ἀγριάνας. Hinc Livium emendarunt viri docti, cum apud eum *Aenianes* vulgo legeretur.

Verf. 3. εἰς Σκότουςαν. Sic Aug. Reg. F. G. Vef. putamus & Vrb. εἰς Σκοτούσαν Vrsin. Imperite εἰσιόπτουσαν ed. 1. Sed mox recte Σκοτούσης & Σκοτούση eadem ed. 1. consentientibus msstis. Stephanum Byzantinum secutus est Casaubonus, duplex σσ & nunc & deinde ponens: sed vide Holstenium ad Steph. h. v. & ad voc. Μελίτουσα.

Verf. 4. καταπεπλευμένα recte Casaub. cum Vrb. Aug. & Vrsino. Mendose κατεπλευμένα ed. 1. Reg. F. G. Vef. — *Ibid.* εἰς Ἡράκλειαν. *Heracleam Trachiniam* dicit, ad Maliacum sinum. — *Ibid.* καταταχῆσαι Casaub. cum Vrb.

Verf. 4. Vrb. Aug. & Vrsin. κατασχῆσαι ed. 1. Med. Reg. F. Ve-
font. κατασχῆται Reg. G. Frequenter in illo verbo erra-
runt librarii.

Ibid. καὶ πτοῆσαι διασύρας. Sic Casaub. cum Vrb.
& Vrsino. Et in διασύρας quidem consentient omnes; pro
πτοῆσαι vero editio 1. cum ceteris mstis ποιῆσαι dat,
quod præferens Reifkcius, in διασύρας ait sese hæerere, &
quæsitivit „num ποιῆσαι διασπαρῆναι τὴν σύνοδον?“ — At
verbum διασύρειν non satis videmus cur suspectum nobis esse
debeat, cum sit ipsum Latinorum *distrahere*, id est, *diri-
mere*, & *dissipare*, quod peraptum videri debet huic loco.
ποιῆσαι vero non convenit, & facilius ex ποιεῖσαι in ποιῆ-
σαι aberrasse censendi sunt librarii, quam vice versa. At
in verbis πτοῆσαι διασύρας terminationes utique perperam
inter se commutatæ sunt; nec enim prius *dirimere*, deinde
terrere voluit, sed *terrendo dirimere*. Itaque in ea persto
sententia, πτοήσας διασύραι legendum. Et eo pro-
nior fuit lapsus librariorum, quod, præterquam quod &
frequentissime aliàs confundere terminationes AI & AC
consueverunt, nunc præcedenti verbo καταταχῆσαι con-
jungendum infinitivum καὶ πτοῆσαι putarunt.

Verf. 5. *Verf.* 5. περὶ τὸν Αἰνιᾶνα κόλπον. Cum vulgo Αἰ-
νεῖαν κόλπον legeretur consentientibus libris, monuit ad
hunc locum PALMERIVS: „Lege τῶν Αἰνεϊάνων, vel, ut
Livius legisse videtur, Αἰνεϊάνον κόλπον. Sinus ille maris
olim Μηλιεύς, & Μαλιακὸς, & Λαμιακὸς a Meliensibus po-
pulis & urbe Lamia vocabatur; sed tempore Polybii, cum
prævaluissent Aenianes, Αἰνεϊανός, non Αἰνεϊάς, vocaba-
tur.“ — Adde quæ ad Livii lib. XXVII. 5, 15. Glareanus
& Io. Frid. Gronovius monuerunt. Stephanus nomine
possessivo Αἰνιακὸν κόλπον dici ait: sed cum apud eundem,
quemadmodum & apud alios scriptores, gentile nomen sit
ὁ Αἰνεϊάν, Io. Frid. Gronovius Αἰνιᾶνα apud Polybium le-
gendum censuit. Quandoquidem vero Livius in *sinu Ae-
nianum* scripsit, licebit etiam suspicari, pari ratione περὶ
τὸν Αἰνεϊάνων κόλπον scriptum invenisse eum apud
Poly-

Polybium; sed id quidem minus bene convenire videtur cum eo quod additur *περὶ τῶν κατοικούντων*.

Versf. 6. μετὰ δὲ τῶν εὐζώνων καὶ τῆς βασιλικῆς ἡλθ. *Versf. 6.*
De vocab. ἡλθ, in quod nunc consentiunt omnes, comer quæ dicta sunt ad cap. 21, 4. Livius, omittis τοῖς εὐζώνοις, aut his cum ἡλθ βασιλικῆ communi nomine comprehensis, ait, *cum cohorte regia Demetriadem sese recipit.* — *Ibid.* τὰς τῶν ἐπιναυτ. ἐπιβολάς. Articulum τὰς, qui aberat ab ed. 1. & msstis, adjecit Casaub. cum Vrsino.

Versf. 7. Πεπαρηθίους recte edd. cum Reg. F. G. *Versf. 7.*
putamus & Med. & Tub. Παρηθίους Vrb. truncato nomine, Πειρινθίους Aug. in contextu, sed Πεπαρηθίους inter lineas eadem manu. Temere Πειρινθίους ora ed. 1. conf. ad *versf. 1.* — *Ibid.* Εὐβολίας. Εὐσεβείας Reg. F. G. Εὐσεβολίας *Versf.*

Versf. 8. διὰ τῶν πυρσῶν. πυρσοί, i. q. Φρυκτοί, *faces* *Versf. 8.*
e tada; de quibus bene multa collegit Henr. Stephanus in *Thef.* ad utrumque horum vocabulorum. Suidas: Πυρσοὶ λαμπάδες, πυρμαῖα, λαμπτήρες, Φρυκτωρία.

Ibid. ἐπὶ τὸ Τίτσιον. Consentiant libri omnes Polybiani, & meliores Liviani, XXVIII. 5, 17. Cum Polybianis codicibus facit Suidas in *ΠερίΦασις*, ubi Polybii hæc verba citavit. *Τισαίην ἀκρην* vocat Apollonius Rhod. *Argonaut. I. 568.* ubi Scholiastes, *Τίτσιον*, ait, ἀκρωτήριον Θεσσαλίας: & ex Apollonio *Tisam Dianam* celebravit Valerius Flaccus, II. 7. Quo minus audiendus est Palmerius, *Κισσαῖον* legere suadens. Restituendum vero nomen illud Appiano in *Hist. Mithridat. c. 35.* ubi pro corrupto vocabulo τὸ Τίτσιον, quod ibi omnes habent, haud dubie τὸ Τίτσιον scribendum fuerit; quod nos tunc præterierat, cum in Appiano edendo essemus occupati. — *Ibid.* In *περιΦάσεις* consentiunt omnes, nec opus est ut in *περιΦάσεις* mutetur, quod voluit Scaliger.

CAPVT XLIII.

Versf. 1. πυρσείας hic & deinde correxit Casaubontus *Versf. 1.*
cum Scaligero. Et sic jam Henr. Stephanus in *Thef.* ex Poly.

Cap. XLIII.

- Verf. 1. Polybio citaverat: recte, est enim a verbo *πυρσεύω*, *sub-*
latis facibus significo. Habet vero & Aug. *πυρσείας*, cap.
 44, 9. conf. & cap. 45, 1. De *Πυρσείας* consule quæ
 commentatus est Casaubonus in Epistola ad Ioh. a Witten
 data, epist. 1065. edit. Almelov. — *Ibid.* *μεγίστας δὴ*
δὴ debetur Casaubono: δὲ ed. 1. cum msstis, quod & ex
 γs corruptum videri possit. Prorsus abjectam particulam
 voluit Scaliger. — *Ibid.* *ἀνεργάστου. cum non satis ela-*
boratum, non satis perfectum esset. conf. c. 45, 6.
- Verf. 2. *Verf. 2.* Ὅτι μὲν οὖν. Deerat οὖν editis & Reg. F. G.
 Vef. putamus & Tub. Adjecimus cum Aug. & Med. — *Ibid.*
τῶν δὲ πρὸς τοῦτο συναγωνισμάτων. — „Forte πρὸς τοῦ-
του, scil. τὸν καιρὸν.“ REISKIUS. — Si verum est τοῦτο,
 intelligetur τὸ μέρος.
- Verf. 3. *Verf. 3.* μέλει. Perperam μέλει ed. 1. Aug. Reg. F. G.
 Vef. forsan & alii, ut passim aliàs.
- Verf. 6. *Verf. 6.* ἔδει recte edidit Casaub. ex ora ed. 1. in con-
 textum recipiens. ἤδη ed. 1. in contextu, & consentien-
 tibus msstis.
- Verf. 7. *Verf. 7.* Nil magnopere incommodi habet ὅτι μὲν οὖν,
 & ferri posse videtur. REISKIUS, οἶον scribere jubens :
 „Sententia, inquit, hæc est: *ut in re, de qua agitur, fieri pot-*
erat, ut per faces significaretur, classem e. c. ad Oreum,
aut ad Peparethum, aut ad Chalcidem appulisse. Apparet,
 οἶον in tam brevi intervallo non sine causa, neque vitiose,
 esse bis positum, quamquam utroque loco *exempli causa*
 significat.“ — *Ibid.* Ὀρεὸν, mōnente Ursino, correxit
 Casaub. Conf. Liv. XXVII. 5-7. ὠραῖον ed. 1. cum codi-
 cibus omnibus. — *Ibid.* συνθεμένοις recte idem Casaubo-
 nus. συνδημένοις ed. 1. cum msstis.
- Verf. 9. *Verf. 9.* τὰ τοιαῦτα. Cum non satis bene cohærere
 hæc viderentur cum præcedentibus, adjiciendam conjun-
 ctivam particulam censuit Reiskius, v. c. τὰ δὲ τοιαῦτα.
 Nos consecutioni orationis satis consultum fore putavimus, si
 præcedentia verba, inde a *μάλιστα δὲ, parentheseos signis*
 includerentur.

CAPVT XLIV.

Cap. XLIV.

Vers. I.

Vers. I. Αἰνεΐας δὲ - - ὁ τὰ περὶ τῶν Στρατηγικῶν ὑπομνήματα συντεταγμένος. Est *Aeneas* ille, *Tacticus* vulgo cognominatus, de cuius *Commentariis Bellicis* restat locus ille, qui inscribitur Περὶ τοῦ Πῶς χρὴ πολιορκιούμενου ἀντέχειν, quem una cum *Polybio* edidit *Casaubonus*. De hoc quum *Suidas* scribat: Αἰνεΐας. οὗτος ἔγραψε περὶ πυρῶν ὡς Φησι Πολύβιος, καὶ περὶ στρατηγημάτων ὑπόμνημα; monuerunt viri docti, (*Küsterus* ad *Suidam*, & *Fabricius* in *Bibl. Græc.* T. II. p. 765.) ex *Polybio* περὶ Στρατηγικῶν esse corrigendum, præsertim cum & *Aelianus*, initio *Tacticorum*, στρατηγικὰ βιβλία hujus *Aeneæ* commemoret. Nos vero, sicut nihil utique in *Polybio* ex *Suida* hic mutatum cupimus, sic illud notari velimus, parum differre quoad sententiam titulum eum; quem *Suidas* dicit, περὶ Στρατηγημάτων, ab eo quem libri *Polybiani* præferunt, περὶ Στρατηγικῶν. Est enim Στρατήγημα *quidquid ad officium pertinet imperatoris*; quare & idem *Suidas* non solum σόφισμα interpretatur, sed & ἡ τοῦ στρατηγοῦ ἡγεμονία. Locus de Πυρσεΐαις in ea parte *Commentariorum Aeneæ* fuerat, quæ ad nostram ætatem non pervenit.

Ibid. τὰ κατὰ τὴν ἐπίνοιαν. Cum τοῦ κατὰ τὴν ἐπίνοιαν vulgo darent omnes, monuit *REISKIUS*: „τοῦ secundum loco malim τὸ legi. τὸ κατὰ τὴν ἐπίνοιαν est idem quod ἐς τὸ κατ' ἐπίνοιαν, vel brevius ἐς τὴν ἐπίνοιαν, ut sententia sit: *Aeneam ab eo, quoad oporteret, multum adhuc derelictum mansisse, quoad inventionem*; hoc est, *permulta non deprehendisse eorum, quæ inveniri & excogitari ab eo, aut ab alio quoquam, debuissent aut potuissent.*“ — Non damnamus quidem τὸ κατὰ τὴν ἐπίνοιαν, sed aliam ei dictioni, si ita scripsit *Polybius*, subjectam sententiam putemus. Stylo vero *Polybiano* convenientius duximus τὰ scribere, præsertim quum frequenter a librariis nostris perperam commutatas inter se vocalem α & diphthongum ου sciamus; de cuius permutationis origine diximus ad I. 75, 5. T. V. p. 324. cuius ejusdem confusionis

Verf. 1.

fufionis exempla, cum aliâs sæpe multa, tum hoc libro X. vidimus c. 14, 15. c. 18, 13. &c. ἡ ἐπίνοια sc. αὐτοῦ, est inventum *Aeneæ*, ratio ab eo excogitata. cf. c. 45, 2. & 46, 10. τὸ κατὰ τὴν ἐπίνοιαν vero, ex usu Polybii, idem valet ac τὰ τῆς ἐπινοίας, id est, ipsa ἡ ἐπίνοια, ipsum inventum, ipsa ratio, & quæ ad illam pertinent. Confer Lexic. Polyb. in κατὰ.

Ibid. ἀπελειφθη recte Casaub. cum Scaligero. ἀπελήφθη ed. 1. cum msstis, nimis frequenti errore.

Verf. 2.

Verf. 2. δέιν τοὺς μέλλοντας. δέιν abesse, ait Gronov. (in Notis msstis) a msto, Leidensi putamus. Agnoscent id verbum omnes nostri codices cum editis. — *Ibid.* κατασκευάσαι recte edd. κατασκευάσε Aug. Reg. F. G. Vef.

Verf. 3.

Ibid. & *Verf.* 3. Septem verba, πῆχυνος. εἴτα κατὰ πλάτος defunt Reg. F. G. Vef. Tub. — *Ibid.* παρασκευάσαι recte edd. παρεσκευάσε Aug. ut paulo ante κατασκευάσε. — *Ibid.* Φελλοῦς correxit Casaub. cum Scalig. Φελούς & nunc & deinde constanter ed. 1. cum omnibus msstis. — *Ibid.* ἐνδεεῖς eidem debetur Casaubono, cui rursus quidem præiverat Scaliger. ἐνδεὲς unò consensu dant mssti cum editis.

Ibid. Post ἐμπεπηγένου delendum comma, invitis nobis ibi servatum. Cum abessent ab ed. 1. & libris omnibus tria verba, quæ uncis inclusa adiecimus, Casaubonus sic edidit: ἐν δὲ τοῦτοις μέσοις ἐμπεπηγένου, εἰς ἴσα μέρη τριδάκτυλα . . . κατ' ἕναστον δὲ μέρος &c. interpositis quatuor punctis, quibus lacuna indicaretur. Ad hunc locum autem in ora Basil. hæc adnotavit idem CASAVBONUS: „Deest hic aliquid. Nam quid vult infigi istis suberibus? Hic quidem non dicit: sed res ipsa declarat; & τοῦ βακτηρίου vocat. [vide verf. 7.] Quare legimus ἐμπεπηγένου βακτηρίου διηρημένως εἰς ἴσα μέρη τριδάκτυλα. βακτηρία debet distincta esse per intervalla τριδάκτυλα, & in singulis intervallis habere inscriptum aliquid eorum quæ usus belli postulat. Debet vero in medium suber infigi, & in eo recta stare. Quare esse debet suber tantæ magnitudinis ut

id

id queat sustinere. Tum ita juncta, suber & baculus, in vas aqua plenum imponentur. Dein laxabitur canalis in imo vase, ut aqua fluat. Fiet autem, ut aqua descendente descendat & ἡ βακτηρία cum suo subere. Quod si omnia sint in utroque vase æqualia, & in utroque αὐλίσιος par, semper eadem altitudine exstabit & latebit in utroque vase iste baculus." — REISKIUS, in constituendis verbis haud multum a Casaubono discedens, monuit, signa defectus non ibi, ubi Casaubonus posuit, fuisse ponenda, sed post ἐμπεπηγέναι, ibi enim verba nonnulla deesse; (quod ipsum perspecte etiam Casaubonus vidit, quemadmodum ex ejus Adnotatione, modo adlata, adparet.) Deesse autem Reiskius ait hac verba, ξύλα aut ξυλήφια κατατετμημένα, vel βακτηρίας κατατετμημένας. Nobis præferenda visa est Casauboni ratio. De ipsa autem re mire a lucida ratione, quam idem Casaub. ipsis præne Polybii verbis exposuit, discedit Reiskius, ut monebitur ad vers. 11.

Vers. 5. πεζοὶ βαρεῖς correxit Casaub. cum Vrsino. πε. Vers. 5.
ζῶ βαρεῖς ed. 1. cum msstis. — *Ibid.* εἶτα, πλοῖα. Etiam hoc ab Vrsino accepit Casaub.

Vers. 6. καὶ κατὰ τό. καὶ ex ingenio adjecit Casaub. Vers. 6.
Et frequenter sane prætermittam illam particulam errore librariorum vidimus ante præpositionem κατὰ. — *Ibid.* μέχρις ἄν. μέχρι ἄν ed. 1. cum Aug. Reg. F. G. Vef. non male. — *Ibid.* ἐν πάσαις γραφῇ ταῖς χώραις. Perperam ἐν πάσῃ γραφῇ ed. 1. cum msstis omnibus. Haud obscura erroris origo, quem correxit Casaub. cum Vrsino.

Vers. 7. τρῆσαι, perforare. Sic scribendum perspecte Vers. 7.
jam olim viderat Scaliger. — *Ibid.* πληρώσαντας correxit Casaub. cum Scaligero. πληρώσαντες voluerat Vrsinus. Corrupte πληρώσαντος ὕδατος ed. 1. cum msstis.

Vers. 8. ὁμοίων. ὁμοίως ed. 1. invitis nostris msstis, & Vers. 8.
reclamante etiam Vrsino.

Vers. 9. τὰ προειρημένα. Perperam carent τὰ Reg. F. Vers. 9.
G. Vef. — *Ibid.* χειρισμόν. χωρισμόν Reg. G. conf. ad cap. 35, 5. — *Ibid.* ἰσοταχῇ. Perperam ἰσοτυχῇ Suid. in *Polybii Histor. T. VI.* X x Xxi.

Vers. 9.

Χειρισμός. — *Ibid.* νομίσαντας cum Vrsino correxit Casaub. νομίσοντας ed. 1. cum msstis.

Ibid. ἐφ' ἐκότερον θεῖναι τῶν ἀγείων. — „*Hicque speculator suo vase imponet suam βακτηρίαν.*“ CASAVB. in ora Basil. Ita si vera est scriptura, in quam quidem mssti nostri cum editis consentiunt, erit ad νομίσαντας intelligendus accusativus τὰ ἀγεία, tum vero ad ἐφ' ἐκότερον θεῖναι τῶν ἀγείων rursus intelligendus erit alius accusativus, scilicet τοὺς Φελλοὺς, ἔχοντας τὰς βακτηρίας, quod duriusculum utique videri possit. Vrsinus *delere* iussit præpositionem ἐφ', ut ἐκότερον τῶν ἀγείων a verbo θεῖναι regatur. Commodissima foret Reiskii conjectura, ἐφ' ἐκατέρου (scil. τόπου) ἐκότερον θεῖναι τῶν ἀγείων, nisi sic ter intra duas lineas idem vocabulum repeteretur, ἐκότεροι, ἐκατέρου, ἐκότερον. Nobis videtur, ante ἐφ' ἐκότερον θεῖναι τῶν ἀγείων *intercidisse* τοὺς Φελλοὺς aut alia quædam in eam sententiam verba; quæ si adessent, facile ad νομίσαντας intelligeretur τὰ ἀγεία, & commode procederet oratio.

Vers. 10.

Vers. 10. εἶτα, πρὸ πάντων, ἂν ἐμπέσῃ τι. Manuscriptorum codicum scripturam, quam in Scholio sub contextu exhibuimus, denuo nobis recognoscentibus, ne nunc quidem commodior conjectura occurrit. Reiskius, non cogitans, unius Casauboni ingenio deberi vulgatam scripturam, per tmesin esse dictum ait πρὸς δ' ἂν ἐμπέσῃ τι, pro ὅ τι ἂν ἐμπέσῃ. Eandem tamen emendationem, δ' ἂν, pro πᾶν, in ora libri Scaligerani, ab ipsius (ut videtur) Scaligeri manu jam videmus adnotatam. — *Ibid.* μένειν, *exspectare*; — „priusquam scil. finat aquam e situla sua effluere.“ REISK. — *Ibid.* ἀνταίρωσιν cum Scalig. correxit Casaub. Mendose ἀντέρωσιν ed. 1. cum msstis.

Ibid. κατὰ τὸ χεῖλος τοῦ τεῖχους. Sic recte edd. & consentit Aug. putamus & alii. Sed τὸ τεῖχος pro τὸ χεῖλος corrupte dant Reg. F. G. Vef. Tub. quæ vocabula jam aliàs permutata inter se vidimus, VIII. 35, 5. Mire vero, ut jam paulè ante monuimus, hæc interpretatur REISKIUS: —

„Hic,

„Hic, & paulo post, *χεῖλος τοῦ τεύχους* (ait) non significat id, quod ex vulgari horum verborum usurpatione significare videtur, *labrum vasis*; sed *summam superficiem aquæ, quæ est in testa*: & dictio, *id, quod tu vis, eorum quæ scripta sunt in baculo, venit ad superficiem aquæ*, est inverfa, ideoque durior & obscurior. Plinius & dilucidius dixisset sic: *Superficies aquæ, sensim effluentis, devenit tandem, sensim descendendo, ad illam partem baculi, in aqua stantis, in qua parte scriptum est illud vocabulum, quod tu significare tuis amicis vis. Non enim baculus descendebat in aqua, sed stabat immobilis in ea: aqua autem & suber ad longitudinem baculi paulatim descendebat. Vnde apparet, paulo ante pro καὶ legendum esse κατά. καταβαίνοντος τοῦ Φελλοῦ κατὰ τῆς βουκτηρίας* significat *subere propter baculum (seu ad longitudinem baculi) descendente.* — Immo vero, *baculos infigendos esse suberibus*, satis diserte dixerat Polybius vers. 3. &, *effluente aqua, una cum suberibus descendere baculos*, docet vers. 8. Denique, ex Reiskii ratione, ut multa alia taceamus incommoda, oportebat *pellucida* statuere vasa; quod de testaceis nemo dixerit. Lege, quæ Casauboni verbis notavimus ad vers. 3. immo ipsum Polybium lege, & omnia plana videbis; nobis quidem videntur, ut prorsus nesciamus, quem nodum in scirpo vir ceteroquin perspicacissimus quæsierit.

Vers. 12. ἐπιλαβεῖν τῶν αὐλίσκων, sistere canaliculos. Vers. 12.

Immo τὸν αὐλίσκον scribe, ut perspecte Scaliger monuit. *ἐπιλαβέσθαι*, in medio genere, cum genitivo casu konstruitur. *ἐπιλαβεῖν*, cum accusativo. Et significat *ἐπιλαβεῖν τὸν αὐλίσκον, inhibere fistulam, sistere aquæ cursum; obturare, claudere canaliculum*. Sic σὺ δὲ ἐπιλαβε τὸ ὕδωρ, *tu vero siste aquam fluentem*, sæpius apud Demosthenem. Et τῆν ῥῖνα ἐπιλαβεῖν, apud Aristoph. & τοὺς μυκτῆρας ἐπιλαμβάνειν, apud Galenum, *obsirruere naves. ἐπιλαβεῖν τὸν αὐλὸν, obturare tibiam*, apud Aristotelem. Quæ omnia Henr. Stephanus in Thesauro collegit exem-

Verf. 12. pla. Et hoc loco apud Polybium, cum de *altero* solum ex *observationibus* agatur, *singularis* potius, quam *pluralis* numerus, requirebatur.

Ibid. τί κατὰ τὸ χεῖλος ἔστι. In χεῖλος nunc cum ceteris consentit Reg. F. putamus & Tub. sed rursus τείχος habent Reg. G. & Vefont. Conf. ad verf. præced.

Verf. 13. *Verf.* 13. ἔσται δὲ ταῦτὸ τῶ δηλουμένῳ. Temere hoc loco partim Casauboni voluntati, partim Reiskii, sumus obsecuti. ταῦτὸ, quod a Casaubono erat editum, tenuimus: quo posito, non improbabiliiter sane REISKIUS pro τῶν δηλουμένων, quod dabant libri omnes, τῶ δηλουμένῳ legi voluerat, quod sic interpretatus est: „id literarum, quod speculator secundus, cui significatur (quem Polybius h. l. τοὺς ἑτέρους appellat) in suo vase a summa aqua attingi videbit & allui, id erit illud ipsum, quod speculator primus, a quo signum ad alterum venit, ei significare voluerat.“ — At quandoquidem non ταῦτὸ, sed τοῦτο cum ed. i. dant scripti libri omnes, Vrb. Aug. Med. Reg. F. G. Vef. Tub. & Leidensis; magis fuerit in promptu, ut τῶν δηλουμένων ex τὸ δηλούμενον corruptum situatamus, in quem errorem sequens vox πάντων inducere librarios potuit. Atque ita rescriptum quidem velimus: ἔσται δὲ τοῦτο τὸ δηλούμενον, id est, erit autem hoc, id quod significatur, vel id quod significatum alter voluerit. Eandem rationem emendandi hujus loci a Scaligero jam propositam videmus; qui primum quidem pro τοῦτο in ora sui libri illud ipsum ταῦτὸ, quod ab eo accepisse Casaubonus videtur, notaverat; sed deinde, eo oblitterato, τὸ δηλούμενον pro τῶν δηλουμένων adscripsit. Significantius quodammodo expressa sententia sic foret: ἔσται δὲ τοῦτο αὐτὸ τὸ δηλούμενον, vel ἔσται δὲ (nempe τοῦτο) αὐτὸ τὸ δηλούμενον, erit autem hoc, ipsum illud quod significatum alter voluerit. Sed & factis est id quod diximus, quo & vestigia scripturæ proxime ducunt.

Ibid. πάντων δι' ἴσου τάχους παρ' ἀμφοτέροις κινουμένων. ἀμφοτέροις recte Casaub. cum Ursino ex msstis restituit,

restituit, quibus invitis ἀμφοτέρους fuerat in ed. I. Sed cum in ἴσου τάχους, absque præpositione, cum eadem ed. I. consentiant libri omnes, commodius fortasse videri debet, cum Scaligero ἰσοταχῶς corrigere, quam cum Casaubono præpositionem δι' adjicere. Adjectivo nomine ἰσοταχῆς paullo ante (vers. 9.) usum Polybium vidimus, unde justa analogia adverbium ἰσοταχῶς deducitur, quod apud Strabonem etiam legi H. Stephanus monuit. Terminationum vero οὗς & ῶς, perperam inter se permutatarum a librariis, passim exempla vidimus; I, 19, 11. VI, 3, 1. IX, 16, 1. &c. Conf. ad I, 19, 1. Porro vocabula composita, quæ quidem rarioris sunt usus, haud mirum est, si a librariis nonnumquam in duas voces resoluta corrumpantur. Sic, verbi causa, ἰσοῦψῆ VIII, 6, 4. in εἰς ὑψη & εἰς ὑψει corruptum vidimus.

CAPUT XLV.

Cap. XLV.

Vers. I. τῆς διὰ τῶν συνθημάτων πυρσείας ἐξηλαχέναι δονεῖ ὁμοίως δ' ἐστὶν ἀόριστα. τῆς - - πυρσείας correxit Casaub. τῆ πυρσείας ed. I. Aug. τῆ πυρσίαι Reg. F. G. Vef. Tub. At genitivum casum requirebat verbum διηλαχέναι, quod generatim quidem differre significat, sigillatim vero, prorsus ut verbum διαφέρειν, in meliorem præfertim partem accipitur, pro præstare, præstantiorem esse; quemadmodum & nomen adjectivum ἐξάλλος generatim quidem diversum denotat, sed sigillatim cum significatione præstantiæ, eximium, VI, 7, 7. Eodem modo adverbium ἐξάλλως sumitur XXXII, 25, 7. ubi Suidas καθ' ὑπεροχὴν interpretatur. Quid sit vero, quod lateat in librorum scriptura, (ἐξηλαχέναι. μηδ' ἐστὶν) definire quidem non ausimus; quare, quod a Casaubono editum invenimus, cum commodissimam præstaret sententiam, tenuimus. Quod vero in codice Leidensi idem fere (adverbium ὁμοίως certe) inter lineas notatum testatur Gronovius, id quidem casu ita factum vix videri potest; sed vel ex illo codice hoc accepisse putemus Casaubonum, vel ex Casauboni editione a recentiori manu in codicem translatum, quod etiam verisimilius

videtur. Scaliger ἐξήλλαχεν, ἅμα δ' ἐστὶν ἀόριστα, con-
jecerat. Reiskius: ἐξήλλαχεν, ἐν ἄλλοις δ' ἐστὶν ἀόριστα.
quod minus placet.

Verf. 2. *Verf. 2.* ὁῦλον γὰρ ἐστὶν cum Scaligero correxit Ca-
faub. ὁῦλον γὰρ ἔσται ed. 1. consentientibus omnibus
msstis, non ἐστὶ, quod operarum errore expressum in
scholio nostro sub contextu est. — *Ibid.* ἐς τὴν βακτη-
ρίαν ex Vrb. restituit Casaub. monente etiam Vrsino, e suo
putamus codice. Mendose ἐστὶ βακτηρίαν ed. 1. cum cett.
codd. quod in ἐπὶ βακτ. mutandum censuerat Scaliger. —
Ibid. ὁπόταν recepimus ex Aug. Reg. F. G. Vef. Tub. Leid.
atque id poscebat subjunctivus συμβαίνῃ, qui sequitur.
Perperam ὁπότε edd. — *Ibid.* ἀνυπονόητά τινα correxit
Casaub. Mendose ἀνυπονόητά τι ed. cum msstis. In Aug.
vero post τι aliquid erat adjectum, quod dein erasum est.
ἀνυπονόητόν τι Scaliger: idque & in cod. msto Leid. esse
ait Gronov. putamus ex emend. a recentiori manu.

Verf. 3. *Verf. 3.* In καὶ μὴν consentiunt omnes. Ex uno ms.
Leid. Οὐ μὴν citavit Gronov.

Verf. 4. *Verf. 4.* τὸ δὲ συνέχον ἐστὶ τοῦτο. Sic recte Casaub.
ex ingenio. ἐπὶ τοῦτο ed. 1. cum msstis. ἐπὶ τούτῳ Vr-
fin. quod & in Leid. esse ait Gronov.

Verf. 5. *Verf. 5.* θαρρήσαι πάλιν. πάλαι, non πάλην, erat in
ed. 1. & msstis. πάλιν ea notione accipiendum, de qua
diximus ad X. 21, 2. tum vero, porro; quemadmodum
etiam Latinorum *rursus* haud raro usurpatur. Mox vero
verba ἢ τούναντίον expungenda contendit Reiskius, ut sen-
tentiam turbantia, & ex varia lectione aut ex scholio ad
præcedentem particulam πάλιν referendo orta: ac sæpe,
ait, ἢ esse notam aut variæ lectionis, aut scholii, aut emen-
dationis. Sane τούναντίον τοῦ θαρρήσαι fuerit *timere*, aut
saltem *cavere*; quo utique non opus fuerit *adventante classe*
sociorum. Itaque, si genuina sunt suoque loco stant illa
verba ἢ τούναντίον, fuerint verba παρὰ τῶν συμμάχων non
ex communi ad πᾶσαι νῆες referenda, sed solum ad πόσος
σῖτος restringenda. At poterit etiam navium numerus, a
fociis

fociis missus, tam esse exiguus, ut, eo cognito, non tam fiduciam animumque recipere consentaneum sit eos, quibus illæ adveniunt, quam potius intelligere, alias salutis rationes sibi esse circumspiciendas. — *Ibid.* Verba μή συνείς abesse a suo msto ait Gronov. sed in eodem inter lineas scripta hæc; μή γινώσκων.

Versf. 5.

Versf. 6. Ὁ δὲ τελευταῖος. Vocabulum πρόπος Gronovius in cod. Leid. post Δημοκλείτου inter lineas adscriptum ait. — *Ibid.* διὰ Κλεοξένου. Suidas in hac ipsa voce: Κλεόξενος καὶ Δημοκλείτος ἔγραψαν περὶ πυρσῶν ὧν τὴν πραγματείαν ἐπεξεργάσατο Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης, ὡς λέγει ἐν τοῖς ἱστορουμένοις. De his auctoribus nihil aliud compertum habemus: ceterum conf. Küsterum ad Suid. & Fabric. Bibl. Græc. T. II. p. 761 sq. — *Ibid.* τυχῶν δὲ τῆς ἐξεργασίας. — „expolitus, & emendatus.“ SCALIGER. — *Ibid.* δι' ἡμῶν, ἐστὶ μὲν ὠρισμ. Sic bene verborum seriem ordinavit Casaub. δι' ἡμῶν μὲν ἐστὶ ὠρισμένος ed. I. cum msstis nostris. — *Ibid.* Decem verba ἀκριβῶς διασαφεῖν usque παρατηρήσεως defunt Reg. F. G. Vef. Tub.

Versf. 6.

Versf. 7. λαμβάνοντας διελεῖν. διαλαμβάνοντας ex solo Leid. adtulit Gronov. Ceterum ad διελεῖν potest quidem mente intelligi verbum δεῖ, ut mox versf. 8. Sed nunc quidem expretium fuisse putemus a Polybio, δεῖ διελεῖν. *Ibid.* λείπει cum Vrsino correxit Casaub. Nos vero ferendum tenendumque λείποι existimamus, in quod consentiunt cum ed. I. scripti libri: nec incommodus sane locus videtur optativo modo, defuerit quidem postremæ parti una littera. — *Ibid.* τοῦτο δ' οὐ βλάπτει recte Casaub. cum Vrsino. τούτω ed. I. cum msstis.

Versf. 7.

Versf. 8. παρεσκευάσθαι tenuimus ex ed. Ernest. παρεσκευάσθαι ed. Casaub. & Gronov. præeunte Vrsino. Mendose παρεσκευάσθαι ed. I. Vrb. Aug. Reg. G. Vef. παρεσκευάσθαι Reg. F. — *Ibid.* In πυρσείαν nunc cum edd. consentiunt Aug. & Vef. πυρσείαν foli nunc Reg. F. G. — *Ibid.* γράψαι τῶν μερῶν ἐξῆς εἰς ἕναστον πλατεῖον. Perperam πλατεῖαν h. l. ed. I. in contextu, consentientibus

Versf. 8.

- Verf. 8. msstis. Inter μερῶν & ἐξῆς intercidisse Reiskius suspicatus erat notam ἐ. id est *quinque*; intelligens *quinas ordine literas*. At, *unumquodque μέρος*, excepto postremo, *quinque literis constare*, modo docuerat Polybius: igitur cuique tabellæ non *quinque μέρη*, sed non nisi *unum μέρος* fuit inscribendum. Itaque, si quid deest, deerit ἐν, vel ἕκαστον, vel τι. Nescimus vero, an satis etiam commode subintelligi pronomen τι possit; de qua ellipsi vide notata ad I. 42, 9.
- Verf. 9. Verf. 9. ὁ μέλλων. ὁ μέλων ed. I. perperam & invitis msstis. — *Ibid.* σημαίνειν. Corrupte συμένειν Reg. F. σημαισυμένειν Reg. G. sub quibus portentis nil aliud nisi ipsum verbum σημαίνειν quærendum. — *Ibid.* πυρσούς - ἅμα καὶ δύο, *faces simul duas*. Sicut per sæpe ante vocab. πλείους, ratione quadam non mere pleonastica, positam particulam καὶ vidimus, sic & ante quodvis numerale nomen poni potest. Nempe signanter nunc dicit, *duas* ante omnia *faces* tollere debere eum, qui signum dare vult alteri, non *unam*, ut Aeneas præceperat. (cap. 44, 10.) Duas autem requirit faces, fortasse non modo ut citius faciliusque conspicerentur, sed etiam ut fratim liqueret alteri, utra pars sit dextra, utra sinistra: id enim multum intererat scire, quemadmodum statim nunc docebit. — *Ibid.* καὶ μένει. Aut μένει aut μενεῖ necessario requirebatur, quoniam manifeste pendere hoc verbum debet a διότι, non minus quam præcedens αἶρει. — *Ibid.* μέχρις ἂν. μέχρι ἂν ed. I. Aug. Reg. F. G. de qua scriptura confer, si tanti videtur, quæ notavimus ad Appiani Procem. T. I. p. 2. lin. 16. — *Ibid.* ἀνταίρη cum Scalig. correxit Casaub. ἀνταίρει ed. I. cum msstis, & ἀντέρει Reg. G.
- Verf. 10. Verf. 10. ἑαυτοῖς ἀνδρομολ. Corrupte ἑαυτοῦ ἀνδρομολ. ed. I. cum Med. Ceteri recte.
- Verf. 11. Verf. 11. λοιπὸν πρὸς τὸ σημαίνειν. λοιπὸν σημαίνειν ed. I. cum msstis. πρὸς τὸ ex conjectura adjecit Casaub. Poterat etiam in eandem sententiam cum Vrsino scribi λοιπὸν σημαίνων, *ceterum signum dans*, id est, *ad signum dandum:*

dandum: nam prior elatio facum non nisi attento reddendo socio infervierat. — *Ibid.* αῖρεῖ correxit Casaub. ἐρεῖ ed. 1. cum msstis; pro quo αῖρεῖ scribere iusserat Vrsinus: rectius ἀρεῖ Scaliger. — *Ibid.* τῶν πλατεῖων ποῖον. Sic cum Vrsino correximus; quod & in cod. Leid. esse ait Gronov. nempe ex Vrsini conjectura (putamus) a recentiori manu correctum: nam ceteri quidem codices omnes cum ed. 1. in mendosam scripturam τὸ πλατεῖον ποῖων consentiunt. Satis tamen fortasse fuerat, servato τὸ πλατεῖον, solum ποῖον corrigere, quod fecit Casaubonus. Eodem modo vers. seq. ποῖον γράμμα.

Vers. 11.

Vers. 12. οἶον, ἐὰν μὲν τὸ πρῶτον, ἕν. Imo ἕνα scribe, ut perspecte monuerat REISKIUS; quod nescimus quo pacto effugerit nostram observationem. — „ἕνα, ait, scil. πυρσόν. Idem est, ac si explicate & copiose dixisset ἐὰν μὲν τὸ πρῶτον πλατεῖον δεῆσοι σκοπεῖν, αῖρεῖ ἕνα πυρσόν.“ *Ibid.* Ante ποῖον δεῆσει, intellige ex communi διασαφῶν, quod paulo ante præcellerat. ποῖον autem recte scripsit Casaubonus cum Scaligero, pro mendoso ποῖων, quod nunc rursus habebat ed. 1. cum msstis. — *Ibid.* γράμμα τῶν ἐκ τοῦ πλατ. Et hoc debetur Casauboni industriæ, cui rursus præiverat idem Scaliger. Vna voce γραμμάτων ἐκ τοῦ πλατ. ed. 1. cum msstis. — *Ibid.* γράφει αὐτὸν τὸν ἀποδεχόμενον. γράφει αὐτὸν, ἀποδεχόμενον ed. 1. cum msstis. Satis fuerat γράφει τὸν ἀποδεχόμενον, quod suaserat Scaliger. Nec enim satis commodum videtur, divisim vocibus cum REISKIO scribere αὐτὸν τὸν ἀποδεχ. quamquam illud αὐτὸν non sine causa additum a Polybio Reiskius putavit. „Alter enim speculator (inquit) σημαίνει, præmonstrat literas; ὁ δ' αὐτὸν γράφει, alter autem ex altera parte eas excipit & enotat.“ —

Vers. 12.

CAPUT XLVI.

Cap. XLVI.

Vers. 1. χωρισθῶσιν. χωρὶς ὧσιν maluit Reiskius. — *Vers.* 1. *Ibid.* δίοπτραν. δίοπτρα & διοπτῆρ generatim dicitur quodvis instrumentum dirigendo visui aptum, quo sive geometræ sive astronomi utuntur ad observandas accuratius &

metien-

metiendas e longinquo altitudines aut distantias locorum. Conf. Suidam in utroque vocabulo. — *Ibid.* δύο αὐλίσκους cum Scalig. correxit Casaub. διαυλίσκους ed. 1. cum msstis.

Verf. 3.

Verf. 3. ἐς τὸ τοὺς πυρσοὺς. ἐς ignorant libri scripti cum ed. 1. Ex conjectura adjecit Casaub. ac facile expelli potuerat a terminatione præcedentis vocis, in easdem literas exeuntis. Quare magis hoc placet, quam τὸ in τῷ mutare cum Scaligero, quod tamen & in suo codice ita scriptum fuisse ait Gronov. — *Ibid.* αἰρουμένους μὲν. μὲν, temere omissum in edit. Casaub. & sequentibus, restituimus ex ed. 1. & msstis. — *Ibid.* ὑπὲρ ταῦτα, nempe τὰ παραφράγματα, quod vocabulum ex præcedente verbo παραπεφράχθαι facile intelligi posse videtur. Sed temere ab Ursini Casaubonice emendatione discessisse nos intelligimus; & παρὰ ταῦτα restitutum velimus, quod & sententiæ convenientius videtur, & mori librariorum, qui facillime præpositione, περι & παρὰ, ob similitudinem notarum compendiariorum, permutare inter se solent. ὑπὲρ ταῦτα tantum ad αἰρουμένους poterit referri, παρὰ ταῦτα etiam ad καθαιρουμένους. Perinde vero ad παρὰ ταῦτα, ut ad ὑπὲρ diximus, intelligenda τὰ παραφράγματα videntur. REISKIUS contra παρὰ ταῦτα interpretatus est propterea, subaudiens γιγνόμενα, scilicet παρὰ τὸ (id est διὰ τὸ) παραπεφράχθαι τὸν τόπον ἐς τοσοῦτον ὕψος καὶ μῆκος. Quam interpretationem si quis præferendam duxerit, cum eo non pertinaciter quidem pugnabimus.

Verf. 5.

Verf. 5. Κρητες ἑκατὸν ἀφ' ἡμῶν ἠὲτομόλησαν. — „ἀφ' ἡμῶν redundat, & delendum videtur. Vult enim auctor quam brevissimam orationem, in qua verbum nullum redundet: hæc autem vel sine illis duobus perspicue potest intelligi.“ REISKIUS. — At quum *Cretas* sciamus sæpe in utraque parte militasse; non erat superfluum, monere, ab utraque parte ad utros transfierint: nam αὐτομολεῖν tam de eis dicitur, qui nostra castra deserunt & ad hostes transeunt, quam de his, qui desertis castris hostium transeunt ad no-

stra.

stra. — *Ibid.* διασαφῆται recte Casaub. cum Scal. διασαφῆται ed. 1. cum msstis.

Versf. 6. οὕτω δηλωθήσεται. οὕτω nunc non denotat hoc modo, tali modo. Ea si esset vis hujus particulæ, oporteret deinde, non Πρῶτον δ' ἐστὶ, sed Πρῶτον γὰρ ἐστὶ, id est, prima scilicet litera &c. οὕτω, ex Polybii usu, haud raro partim inservit incipiendæ apodosis, partim simul tum vero, tum demum, tum deinde, significat.

Versf. 7. δεήσει δὲ καὶ πυρσούς - δύο αἶρειν. δύο αἶρειν correxit Casaub. Poterat & δύο αἶρειν scribere cum Med. Corrupte διαυρεῖν ed. 1. cum ceteris msstis, sicut versf. 1. διαυλίσκους scripserant pro δύο αὐλίσκους vel δύο αὐλίσκους. Minus recte διαίρειν h. l. voluerat Vrsinus, & δεήσει δὲ δύο pro δεήσει δὲ καὶ. Optime vero in δεήσει δὲ καὶ consentiunt omnes; & refertur illa particula καὶ, id est, etiam, quoque, pariter, ad paritatem quæ intercedit inter numerum quo insignita est tabella ea de qua agitur, & inter numerum facum tollendarum.

Versf. 8. εἶτ' ἐκ τῶν δεξιῶν αἶρειν πέντε, διασαφῶν ὅτι κάππα. Sic vulgo omnes, absque ulla varietate. At necessario aut αἶρειν fuerit legendum, aut διασαφῶντα κάππα, cum Scaligero, vel διασαφῶντα ὅτι κάππα. *Ibid.* πέμπτον. — „scil. γράμμα.“ REISK.

Versf. 9. τὸ ῥῶ γὰρ τῆς τετάρτης. Omisissis perperam quatuor verbis præcedentibus, quæ cum Vrsino inseruit Casaubonus, εἶτα τοῦ ῥῶ τῆς τετάρτης ed. 1. cum Aug. εἶτα ῥῶ τῆς τέταρτης Reg. F. G. Vef. Tub. εἶτα τὸ ῥῶ τῆς τετάρτης Med. Nullus vero γὰρ habet post ῥῶ. Quare, ne in his verbis quoque fiat mutatio, scribi poterat: εἶτα (τέσσαρας ἐκ τῶν εὐωνύμων, ὅτι vel διότι) τὸ ῥῶ τῆς τετάρτης ἐστὶ μερίδος. — *Ibid.* δεύτερον γὰρ ἐστὶ τῆς τετάρτης. Hoc maluimus, quod perspicue ex Med. notavit Gronov. δεύτερον ἐστὶ τῆς τετάρτης, absque conjunctione, erat in ed. 1. & cett. codd. Vnde ex conjectura Casaubonus τὸ γὰρ δεύτερον ἐστὶ τῆς τετ. edidit. Scaliger ὅτι δεύτερον ἐστὶ scripserat. — *Ibid.* ὁ δεχόμενος τοὺς πυρσούς. Potuit nunc, putamus,

putamus, haud incommode simplici verbo uti, pro composito ἀποδεχόμενος, quo usus erat c. 46, 7 sq. & c. 45, 12.

Cap.
XLVII.

C A P V T XLVII.

- Verf. 2. *Verf. 2. ποιήσῃ.* Perperam ποιήσῃ ed. 2. invitis omnibus nostris codd. — *Ibid. δύναται γίνεσθαι τὸ δέον.* γὰρ post δύναται inferunt scripti libri omnes, quod cum Scaligero delevit Casaubonus, rectius factururus, si in γε mutasset; nam ita scriptum reliquisse putemus Polybium, δύναται γε γίνεσθαι τὸ δέον.
- Verf. 3. *Verf. 3. καὶ ἑκατέραν.* Eodem modo confusa vocabula ἑκάτερος & ἕτερος vidimus II. 69, 7.
- Verf. 4. *Verf. 4. πρώτον λεγομένων.* Potest ferri πρώτον, & nihil utique habet incommodi: ac fortasse ex codice suo id expressit primus editor, neque ex Med. nec ex Vrb. discrepantia notatur. Sed verius fortasse fuerit πρώτων, in quod ceteri consentiunt codices & codex Vrfini. Simile ratione τοῖς πρώτοις ἐπιφερομένοις dicit c. 49, 8. & τοὺς πρώτους ἀκούσαντας, qui rem primo audiunt, XII. 4, 7. Vocabula γενόμενος & λεγόμενος confusa vidimus I. 6, 2. sed id quidem primi editoris sive incuria sive intempestiva sedulitate factum. Confer etiam Adnot. ad V. 45, 4. Ceterum hoc loco si verum est λεγομένων, intelligi debbit, quemadmodum Casaubonus interpretatus est, quando primum in medium adferuntur, vel quando primum proponuntur.
- Verf. 5. *Verf. 5. δυσχερῶν* cum Scalig. correxit Casaub. δυσχερῶς ed. 1. cum mssis. In uno Reg. F. terminatio primum fuerat ῶν, sed litera ν in σ mutata ab eadem manu. — *Ibid. τῶν ἀδυνάτων.* Perperam τῶν ἀδυνάτων Reg. F. G.
- Verf. 6. *Verf. 6. τὸ γενόμενον ἐπὶ τῆς ἀναγνώσεως,* quod fit in legendo. Eadem comparatione usus est Dionys. Halic. in lib. de Compositione Verbor. c. 25. T. V. edit. Reisk. p. 210 sq. & in lib. de Demosthenis vi in dicendo, c. 52. T. VI. p. 1114 sq.
- Verf. 7. *Verf. 7. ἔπειτα.* ἔπειτα ex Leid. citavit Gron. Nostrum nil variant.

Verf. 8. οὐκ ἂν δύνατο. Mendose οὐκ ἂν δύναται Reg. F. G. — *Ibid.* διότι δεῖ πρῶτον. δεῖ cum ed. 1. ignorant scripti libri omnes: ex conjectura adjecit Casaub. cum Scaligero. In msto Leidensi Gronovius ait, vocem διότι inferne punctis esse notatam, superscriptumque δυνατόν εἶναι. Ea nimirum recentioris (nescimus cujus) docti viri erat conjectura.

Verf. 8.

Ibid. πρῶτον τὰς ὀψεις ἐπὶ τὰ σχήματα ἐνὸς ἐκάστου τῶν γραμμάτων ἐπιστήσαι. Notari utique in scholio sub contextu debebat, unius Casauboni ingenio hæc deberi, qui ne satis quidem gravi de causâ fortasse a codicum scriptura discessit. πρῶτον ἐπὶ τὰς ὀψεις τὰς ἐνὸς ἐκάστου &c. ed. 1. Aug. Reg. F. G. Vesont. neque ex Urb. diversam scripturam in ora Basil. adnotavit Casaubonus. πρῶτον ἐπὶ τὰς ὀψεις ἐνὸς ἐκάστου Med. & Leid. omisso posteriore articulo τὰς, qui perinde & adesse poterat & abesse. Ea si vera est scriptura, (quod pernegare quidem non ausimus,) erunt αἱ ὀψεις τῶν γραμμάτων idem ac αἱ τύποι apud Dionysium Halic. locis modo citatis. Et paulo quidem rarior erit is usus vocabuli ὀψις, nec tamen ab analogia prorsus alienus, nec ceteroquin inauditus. Sane haud multum dispari ratione τὴν ὀψιν τοῦ σώματος προορᾶν corporis speciem (vel figuram) conspiciere Thucydides dixit VII. 44. Verbum autem ἐπιστήσαι τινι non opus habet adjecto accusativo casu; sed, intellecto nomine τὸν νοῦν, sæpius etiam apud scriptorem nostrum significat *considerare, attente adspicere aliquid.*

Ibid. ποσοῦ χρόνου, aliquantum temporis. Recte ποσοῦ Casaub. præeunte Scaligero. πόσου ed. 1. cum msstis nostris.

Verf. 9. ὑπὸ τὴν ἀναπνοήν, uno spiritu. Præpositionem ὑπὸ cum accusativo casu de tempore ἔξ duratione haud raro usurpare Polybium, monuimus ad II. 19, 10.

Verf. 9.

Verf. 10. τὴν ὑπόκρισιν. ὑπέκρισις est quam actionem vocamus latine, quæ præsertim in vocis modulatione variationeque, tum vero & in vultus conformatione reliquo-

Verf. 10.

Vers. 10.

quæ gestu & manuum motu inest: de qua præcipientem lege Dionysium Halic. cum alibi, tum in libello de Vi dicendi Demosthenis cap. 53 sq. — *Ibid.* τὰς διαίρεσεις præeunte Vrsino correxit Casaub. τὰς αἰρέσεις ed. 1. cum msstis. — *Ibid.* δασύτητος καὶ ψιλότητος. De spiritu vel aspero vel leniori, quibus cum vocales, tum consonas nonnullas distinguere consueverunt Græci, contulisse iuvabit quæ erudite congeffit Vilhoisonus in Indice Rerum, secundo Tomo Anecdotorum Græcorum subjuncto. — *Ibid.* συσώζειν, observare. Correxerit Casaub. cum Vrsino. συσώζειν Aug. Reg. F: G. Vef. σώζειν Tub.

Cum rebus illis Philippi, quæ inde a cap. 42. hujus libri, in rebus anni ab V. C. 546. expositæ sunt a Polybio, quæ eadem a Livio, ut diximus, ad consules anni 547. referuntur, proxime connectit Livius XXVIII. 7. narrationem de Attalo propemodum capto a Philippo, cujus narrationis fragmentum ex Polybio decerptum conservavit Suidas in Κατοικώμας. Quare videri poterat Fragmentum illud hoc loco inferendum Reliquiis Historiæ Polybianæ. Nos illud in *Spicilegiis Reliquiarum ex libro XI.* retulimus; quoniam eodem cap. & sequenti mentionem facit Livius rerum, quas a Polybio in libro XI. in rebus anni ab V. C. 547. fuisse expositas docet series Fragmentorum, quæ cum in Excerptis Antiquis, tum in Valesianis, continentur. Scilicet res Græciæ, quæ a Polybio per duos annos continuos 546 & 547. distributæ sunt, in unum annum 547. coniectæ sunt a Livio.

Cap.
XLVIII.

Vers. 1.

CAPVT XLVIII.

Vers. 1. Οἱ δ' Ἀσπασιάται (Νομάδες) κατοικοῦσι. Libri scripti omnes cum ed. 1. dant Οἱ δ' Ἀσπασίαι κατοικοῦσι. Stephanus Byzantinus: Ἀσπασιακαὶ Μασσαγετῶν ἔθνος. Στραβῶν ἐνδεκάτῃ. Καὶ Πολύβιος δεκάτῃ Οἱ δ' Ἀσπασιακαὶ νομάδες κατοικοῦσι μὲν ἀνὰ μέσον Ὄξου. Strabonis codices, lib. XI. p. 513. teste Casaubono partim Ἀσπασιάταις, partim Ἀσπασιάτας vocant, quoad initium vocis cum codicibus Polybianis consentientes, quoad exitum cum Stephano.

phano. Rectius tamen fortasse *vers.* 6. Ἀπασιάκου dant Polybiani codices, ut apud Stephanum: certe facilius intelligitur, quo pacto ex Ἀπασιάκου in Ἀσπασιάκου, notioris soni vocabulum, aberrare potuerint librarii. Vocabulum Νομάδες deletum malimus, ut vel ex eis quæ præcesserant apud Polybium, vel ex eis quæ sequuntur, a Stephano Byzantino, aut ejus Epitomatore, huc translatum.

Ibid. καὶ Ταναΐδος. *Tanaïm*, qui Europam ab Asia dividit & in *Mæotidem paludem exoneratur*, per errorem, confudit Polybius cum alio *Tanaï*, qui in mare Caspium ab oriente influit, & Oxo ad septemtrionem est. Ei proprium nomen *Iaxartes* fuit; *Tanaïdis* nomine a Macedonibus, Alexandri comitibus, est insignitus, ut docent Strabo lib. IX. p. 509 sq. Plinius Hist. Nat. VI. 16, 18. & alii: apud Arrianum quidem de Exped. Alex. lib. III. sub fin. corrupte Ὀράυτην vulgo edunt.

Vers. 2. τὸν Ὄξον. Perperam τὴν Ὄξον ed. 1. cum Reg. *Vers.* 3. F. G. & Vefont. sed in hoc quidem vera scriptura intra lineas.

Vers. 3. εἰσι δέ. δὲ perperam abest Reg. F. G. Vefont. *Vers.* 3.

Vers. 4. ἐκ τοῦ Καυκάσου. *Caucasus* ille intelligendus, *Vers.* 4. falso a Macedonibus nominatus, cui verum nomen *Paropamisus* fuit vel *Parapamisus*. Discriminis causa, *Indicum Caucasum* hunc cognominant Geographi, alterum *Scythicum*. conf. XI. 34, 3.

Vers. 5. ἐπὶ τινὰς πέτρας. Quoniam ἐπὶ τινὰς καὶ πέτρας dabant scripti libri, ἐπὶ θίνης καὶ πέτρας suspicati sunt Scaliger & Gronov. quod non placet, quia θίνες sunt *arenæ cumuli*, aut *colles arenacei*, qui nihil faciunt ad id de quo nunc agitur. Nobis Polybianum utique videtur ἐπὶ τινὰς λευκοπέτρας, ad nuda quædam saxa, ad nuda quasdam rupes. Nam sicut vocabulo τὸ λευκόπετρον & τὰ λευκόπετρα utitur III. 53, 5. & X. 30, 5. eodem modo & ἡ λευκοπέτρα, αἱ λευκοπέτραι usurpare potuit, ejusdem formæ ejusdemque fere notionis vocabulum cum λεωπέτρα, Ezech. 24, 7. quod λίθος λείος interpretatur Hesychius.

Verf. 5.

Ibid. Verba τὴν καταφορὰν τῶν ὑπερκειμένων τόπων in versione latina conjunxit Casaubonus, & interpretatus est qui de superioribus locis deorsum feratur, quasi τῶν ὑπερκ. τόπων idem esset ac ἀπὸ τῶν ὑπερκειμ. τόπων. Cujus versione tenentes, in græcis post τόπων orationem inciso distinctimus: quod quidem nollemus factum. Videtur enim series orationis ita potius concipienda, ut τῶν ὑπερκειμένων ab ἐξωθεῖ & ab ἐπὶ τοσοῦτον pendeat: ὁ ποταμὸς τὸ ρεῦμα τῆ βία, διὰ τὸ πλῆθος καὶ τὴν καταφορὰν, ἐπὶ τοσοῦτον ἐξωθεῖ τῶν ὑπερκειμένων τόπων. Id est: *fluvius undas sua vi (magna vi, conf. V. 84, 3.) propter copiam & propter lapsum præcipitem ex alto, tam procul a superioribus locis ejicit.* Sic non necesse fuerit, ad REISKII confugere conjecturam, τῶν ὑποκειμένων, pro τῶν ὑπερκειμένων, legendum suspicantis: — „qui genitivus (inquit) cohæret cum τοσοῦτον. Quod idem est, ac si dixisset ἐπὶ τοσοῦτον διάστημα τῶν ὑποκειμένων τόπων. In καταφορὰν autem subauditur τοῦ ρεύματος. nam loci declivitatem καταφορὰν dici, haud consentaneum videtur.“ — Recte vero id quidem de vocab. καταφορὰ a Reiskio monitum: nam licet per se utcumque de declivitate aut abrupto præcipitio intelligi illud posset, tamen mox, paucis verbis interjectis, idem vocabulum bis rursus ita usurpatur, ut manifeste ἡ καταφορὰ τοῦ ρεύματος, & τοῦ ποταμοῦ, non τῶν ὑπερκειμένων τόπων dicatur.

Verf. 6.

Verf. 6. Ἀσπασιάκας a Casaubono est. Ἀσπασιάκας h. l. ed. 1. consentientibus msstis omnibus. Ἀσπασιάκας Vrsin. Conf. notata ad verf. 1.

Verf. 7.

Verf. 7. πλαταμώνας. Suidas: Πλαταμών· ὁ αἰγιαλός. καὶ λέγεται μὲν ἀπλῶς ἐπὶ γῆς πλατύς ὁ πλαταμών· κυρίως δὲ ἐπὶ θαλάσσης, ἐχούσης καὶ πέτρας ὑποκειμένας. Hesychius: Πλαταμών· τόπος πλατὺς καὶ μέγας ἐπιθαλάττιος. οἱ δὲ λεωπετρία. οἱ δὲ, ἐλισθηρὰ πέτρα. Videntur πλαταμώνες apud Polybium nunc intelligendi plana lataque saxa, vel nuda saxa quibus planities obsita est; quorum scilicet intervalla fluvius ex alto præceps ruens excavaverat, ut, infra saxa se insinuans, per aliquod spatium occultus flueret.

Ibid.

Ibid. ὑπὸ γῆν Φέρεσθαι. Fluviorum exempla nonnulla, sub terram labentium, & per aliquod spatium occulte fluentium, collegit Strabo lib. VI. p. 275. Eandem rem Rhodano accidere constat, haud ita procul a loco, ubi lacum Lemanum egressus est. Versf. 7.

CAPVT XLIX.

Cap. XLIX.

Versf. 1. Εὐθύδημον. *Antiochus*, Syriae rex, finito bello Parthico, quod cap. 28 sqq. hujus libri exposuit Polybius, adversus *Euthydemum*, Bactrianæ regem, arma promovit; de quo confer quæ leguntur in Reliquiis lib. XI. c. 34. Ejusdem Euthydemememinit Strabo lib. XI. p. 514. Perperam hoc loco Εὐθύδηλον habet solus Med. Versf. 1.

Ibid. περὶ Ταπουρίαν. Cum Ταγουρίαν vulgo legerent omnes; REISKIUS — „Haud scio, inquit, an Ταπουρίαν legendum sit, *Tapyriorum regionem*, id est, *Tabarestanam*.“ — Reiskii conjecturam confirmat Eratosthenes apud Strabonem lib. XI. p. 514. docens, inter Hyrcaniam (e qua nunc venit Antiochus, ut ex Polyb. X. 31. coll. c. 48. intelligimus) atque Ariam, (quæ ipsa inter Hyrcaniam & Bactrianam interjacet) Ταύρους habitasse, qui Ταύριοι vocantur apud eundem Strab. p. 520. Τάουροι apud Ptolemæum, & apud Arrian. de Exped. Alex. lib. III. c. 23. De eisdem confer Holsten. ad Stephanum Byzant.

Ibid. τὸν Ἄριον ποταμόν. *Arii* fluvii Ariæ regionis, quæ Bactrianæ contermina est, meminit Strabo lib. XI. p. 515 extr. Plinius VI. 23, 25. & quos ibi laudavit Harduinus. — *Ibid.* τὴν καλιορκίαν. Urbis nomen, quam tunc obsidebat Antiochus, declaraverat Polybius in ea parte narrationis, quam prætermisit compiler horum Excerptorum. — *Ibid.* διαβάσεις. Nullo modo dubitandum duximus, quin perspicacissimam Reiskii conjecturam adoptaremus, quam & grammatica ratio flagitabat, & confirmat id quod sequitur versf. 4 sq. Conf. IV. 64, 5. X. 6, 7. XXI. 10, 7.

- Verf. 4.** *Verf. 4.* πρὸς τινα πόλιν οὐκ ἔλαττον ἑκοσι σταδίων διε-
χουσαν. Verba οὐκ ἔλαττον ἑκοσι σταδίων non facile pen-
dere possunt a verbo ὑπεχώρησε, interjectis illis πρὸς τινα
πόλιν. Id præclare vidit Gronovius, deesse monens ver-
bum ἀπέχουσαν. Nos διέχουσαν prætulimus, quod & aliàs
amat Polybius, (IV. 64, 5. V. 103, 6 &c.) & facile præ-
tervolare potuit librarius, fugiente oculo transfiliens ad pro-
ximum verbum, ad eisdem literis incipiens.
- Verf. 5.** *Verf. 5.* τὸ πλεῖστον μέρος τῆς ἑαυτοῦ δυναμ. Post
μέρος perperam articulum τὰ repetit ed. 1. cum Med.
- Verf. 7.** *Verf. 7.* παρεμβαλεῖν ex msstis & ed. 1. revocavimus.
Amat Polybius cum verbo παραγέλλειν & aliis similibus
construere aoristum secundum infinitivi.
- Verf. 8.** *Verf. 8.* ἀπαντήσας cum Vrsino correxit Casaub. ἀπαν-
τῆ ed. 1. cum msstis, mutilato verbo. — *Ibid.* συνέβαλλε.
συνέβαλε unus Aug. — *Ibid.* Βάκτρων. Nil opus
erat, hoc mutare. Nam perinde & Βάκτρος & Βακτρίους
græce dicunt, ut diserte Stephanus Byz. docet.
- Verf. 10.** *Verf. 10.* ἐπικαρχίας. Diximus de hoc vocabulo ad X.
21, 4. — *Ibid.* κακῶς ὠπήλλαττον. Vsitatiorem
esse hanc formam in hoc dicendi genere, monuit Reiskius;
atque ita, invitis quidem codicibus, scribere non dubita-
vimus. Nec enim usquam aliter usurpat Polybius, non
magis quam alii: sic I. 28, 8. III. 60, 3. 64, 6. &c. Ho-
mooteleuton secutus est librarius, cum præcessisset ἐπέ-
ζοντο.
- Verf. 11.** *Verf. 11.* Παναίτωλος, & Παναίτων ed. seq. cor-
rexit Casaub. πᾶν Αἰτωλός & πᾶν Αἰτωλῶν ed. 1. cum
msstis. Conf. V. 61, 5. 62, 2. — *Ibid.* ἐδέξατο sustinuit
vertit Casaubonus. Rectius: intra suorum ordines rece-
pit. — *Ibid.* ἠνάγκασε accepimus ab Aug. Reg. F. G. Ve-
font. ἠνάγκαζε edd. non male, licet ἐδέξατο in aor. 1.
præcesserit.

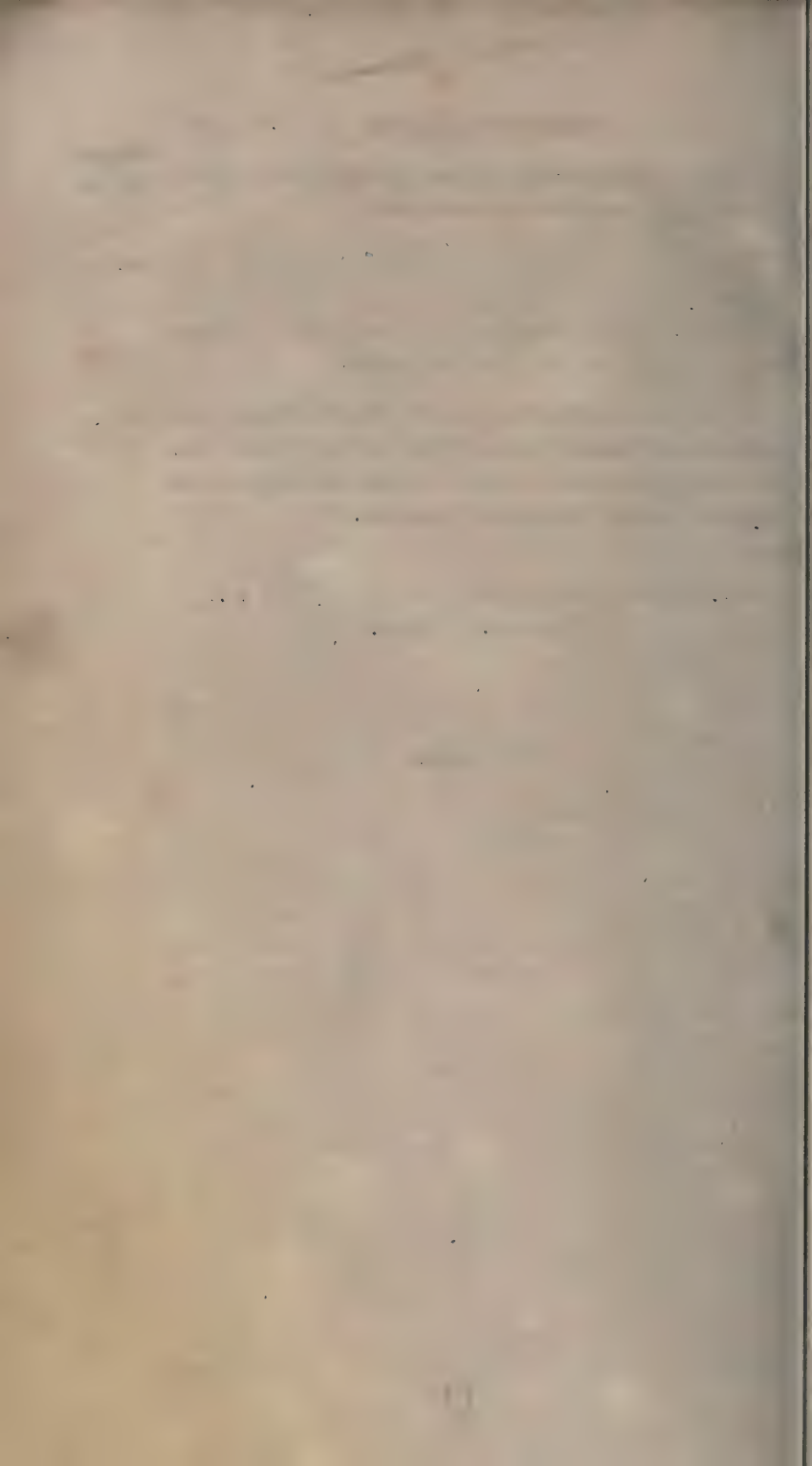
Vers. 12. ἀπολωλεκότες αὐτῶν. Tenuimus hoc, a Cau- Vers. 12.
bono editum. αὐτῶν ed. I. cum msstis.

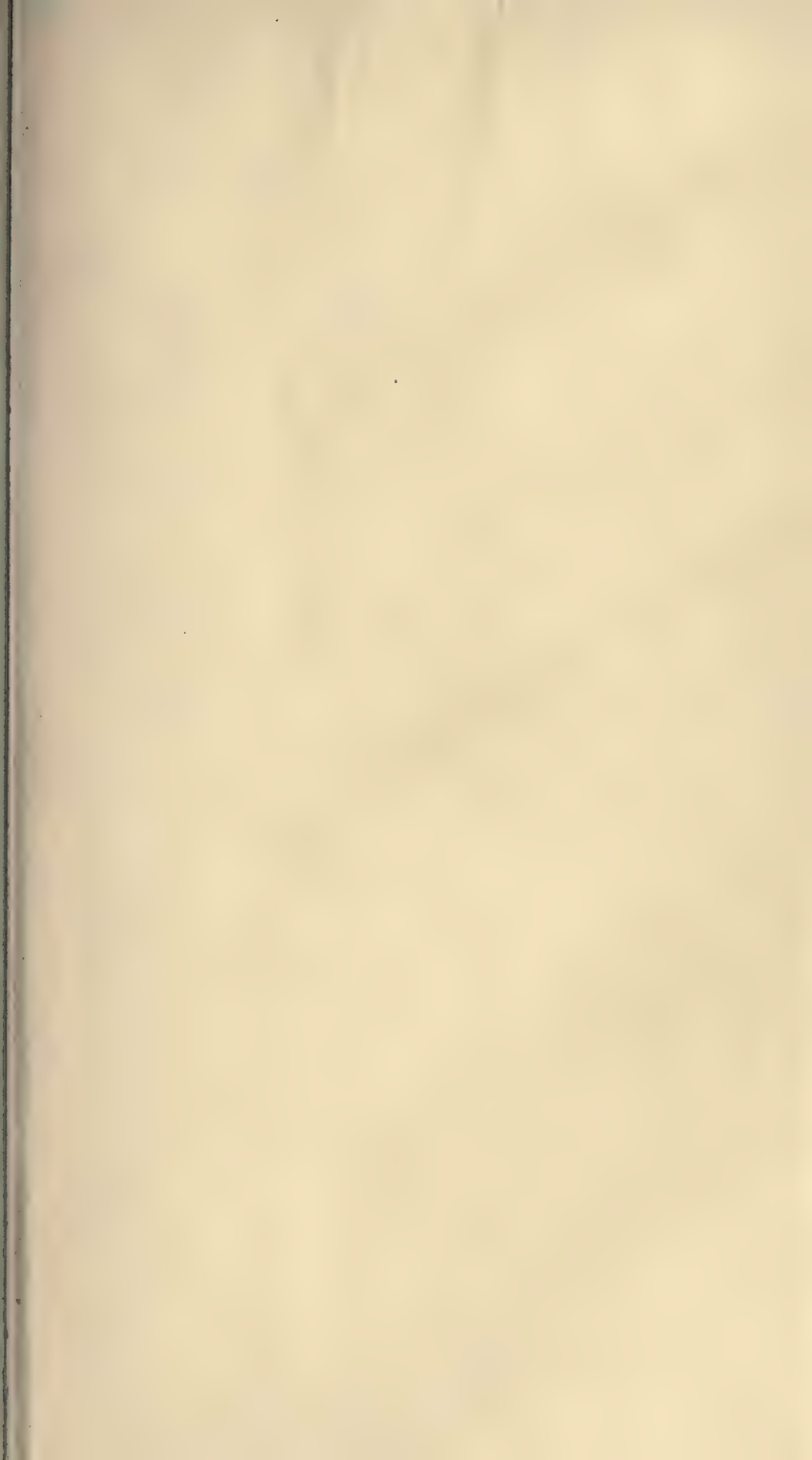
Vers. 14. — „Post Ἰππον non dubitamus aut Ἀντιόχου Vers. 14.
aut βασιλέως deesse.“ REISKIUS. — Vox illa expulsa est
per librariorum imperitiam, qui pro μὲν Ἰππον, Μέπιππον
scripserant, viri nomen hoc esse putantes.

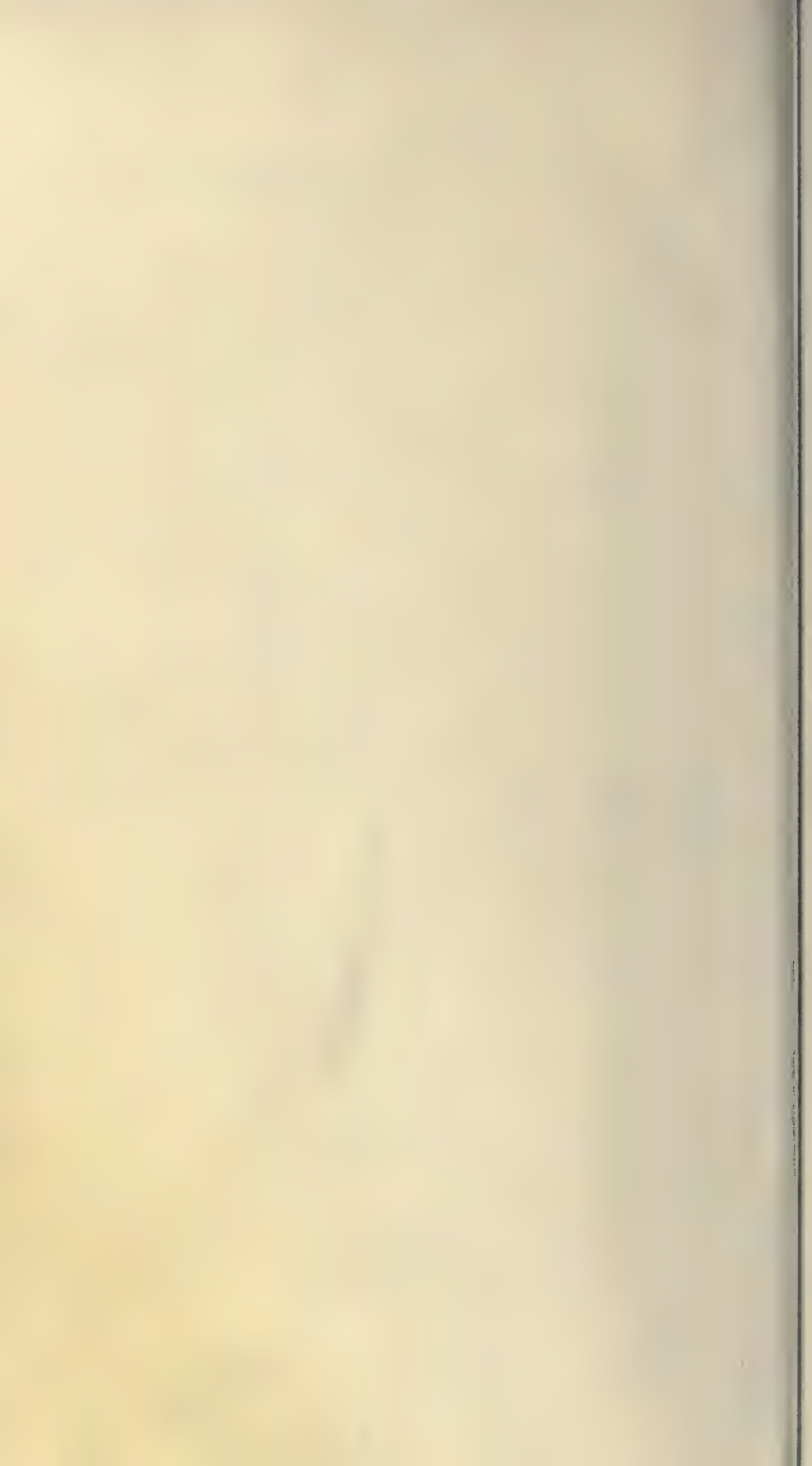
Vers. 15. εἰς πόλιν Ζαριάσπα. Pluralis numeri no- Vers. 15.
men, ut περὶ Βαίκυλα πόλιν, X. 38, 7. & id genus alia.
Perinde Ζαριάσπα dici, plurali numero, & Ζαριάσπην in
singulari, monuit Stephanus Byzantinus.

*Finis Adnotationum ad Polyb. lib. X. & Tomi VI.
Historiarum Polybii.*

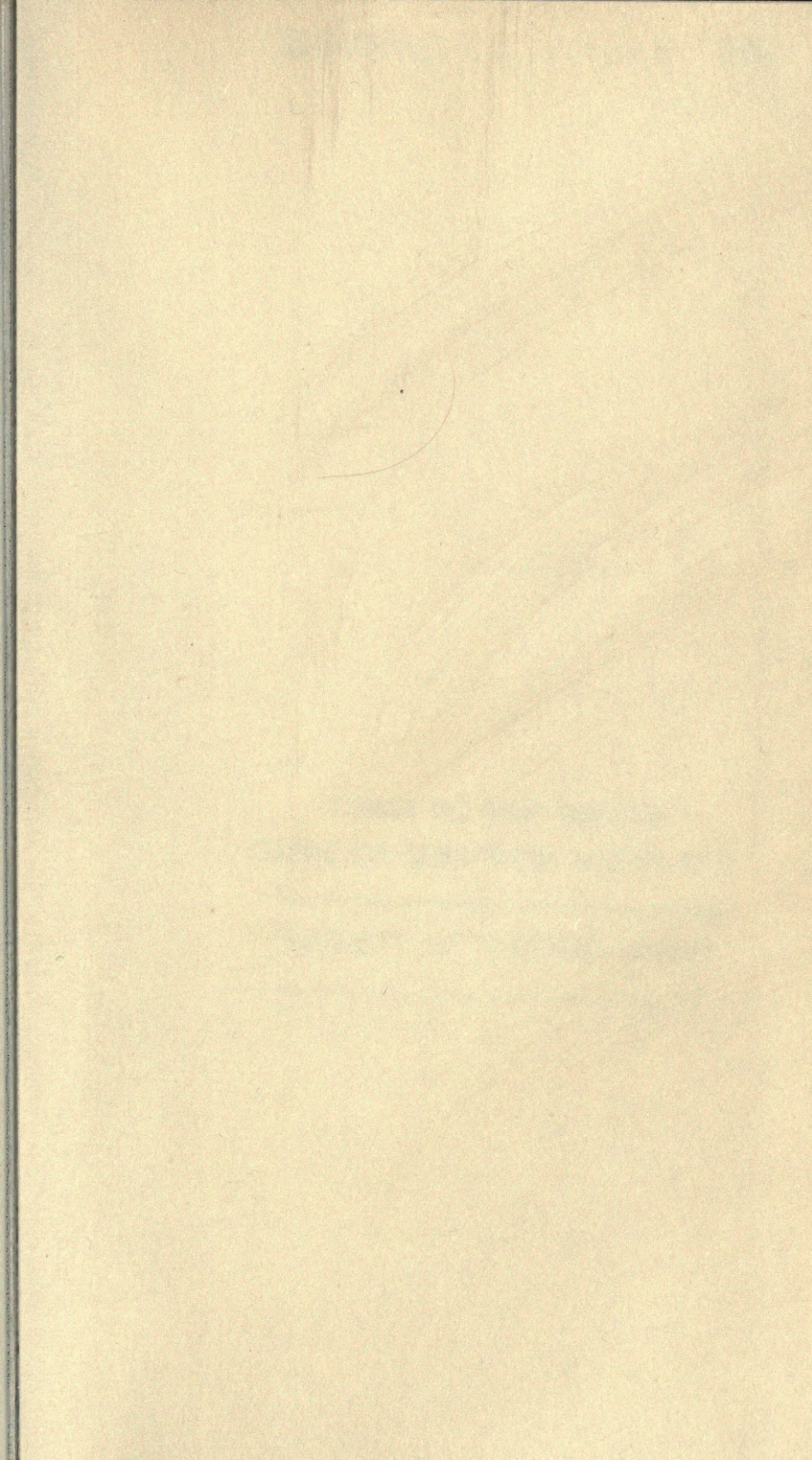

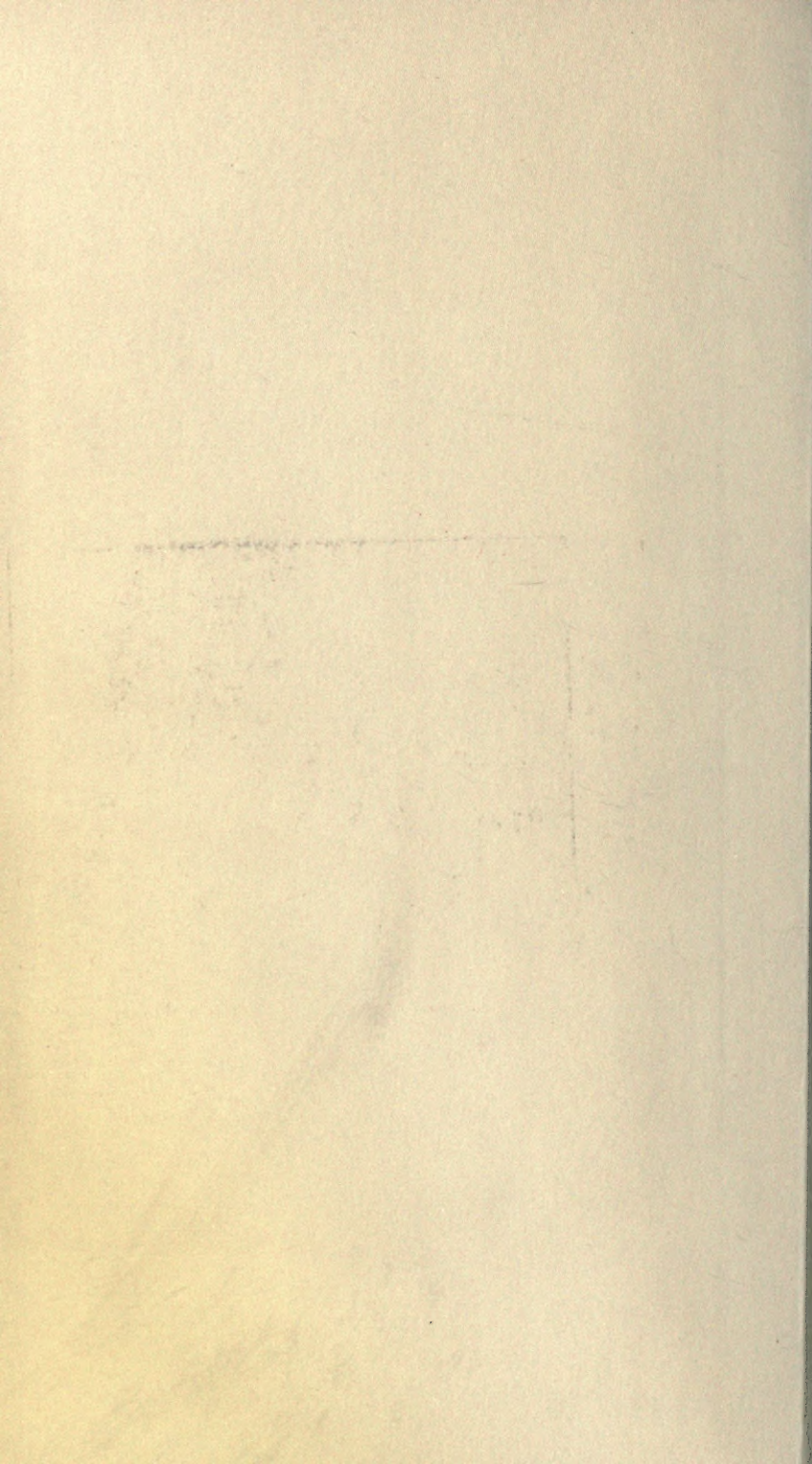

BINDING SECT. FEB 6 1968

**PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET**

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
